Ч. 77. Львôвъ, Субота 3 (15) жовтня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція нôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати нôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

☛ **Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатниковъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.**

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Агенты гр. Игнатьева.

(Конецъ.)

Чогожь еще до осущеня пляну не достае? Що ще треба зробити, щобы фаціенда пôшла гладко, чи, якъ выражаеся манифестъ (стр. 63) sans de trop grandes difficultes....? Того Rząd Moralny не поясняе, бо — въ своѣй христіяньскôй покорѣ не хоче здрадити, що ôнъ вже и въ тôмъ взглядѣ попрацювавъ и безперестанно працюе по троха. Тіи „difficultes“, котрй еще треба усунути, то суть:

Зъ одной стороны — суверенна амбиція, або якъ манифестъ выражаеся „l'amour propre“ Австріи, обурюючоися на гадку добровôльного ôтступленя части своеи територіи. Чимже тую амбицію инакше и лекше утихомирити, якъ не вповньемъ въ ню пересвѣдченя, що тая територія и такъ вже черезъ бôльшу половину не австрійска, бо — хоть еи пануюча надъ нею польска шляхта руками и ногами при Австріи удержати стараесь, — она належитъ вже до апокалиптичныхъ „агентôвъ Игнатьева“, котрй еи на подобу одной великои кертовины вздовжь и вширшь пôдминували, и леда день засвѣтятъ люнты до пôдпалу.

Зъ другои стороны перешкода: патріотизмъ руско-австрійскій, маючій свôй глубокій корѣнь въ столѣтнôй исторіи постепенного освобожденя въ паньскои неволѣ и въ пересвѣдченю, що Австрія яко мирный зôборъ всѣлякихъ народôвъ есть найлѣпшою охороною кождои розвиваючоися народности, патріотизмъ не штучно ad captandam benevolentiam на почеканю надѣтый, отже не успособляючій Русинôвъ до того, щобы безъ опозиціи далися, якъ спорохнѣла галузь, ôтрубати ôтъ Австріи и за кордонъ перекинути. И на тую перешкоду есть, и то единоможливый способъ: Треба лишь новою, ôтворотною методою поступованя съ Русинами вытерти въ ихъ вдячнои памяти цѣлу 100-лѣтну исторію освобожденя; треба въ ихъ очахъ зъогидити навѣть память того австрійского монарха, котрый першій поважився тôй руцѣ ôтобрати нагайку; треба Русинамъ ôтобрати надѣю, що ихъ народнôсть и на будуще въ Австріи може мати безпечне прибѣжище; треба имъ вполти пересвѣдченье, що они въ Австріи не мають ніякихъ народныхъ правъ, однымъ словомъ, треба имъ дати почути, що надъ Галицкою Русію не право, тôлько польска шляхта пануе, значитъ довести ихъ до такого положеня, щобы имъ перехôдъ зъ пôдъ Австріи пôдъ сполучену съ „царствомъ всеи Руси корону Даніила“ — выдався якъ нове освобожденье ôтъ Польщѣ.

Наконець еще трета перешкода, о скôлькобы она по усуненю двохъ першихъ еще истнувала: се взаимне сердечне ôтношенье, существуюче ôтъ початку австрійского пановання межи монархами австрійскими а Русинами; ôтношенье, котрого не легко нарушити, а еще труднѣйше розôрвати такъ, якъ се авторамъ манифесту для доконаня фаціенды потрѣбно. Отже тутъ треба дѣлати цѣлою силою пары, въ горы и въ долу; треба розвинути цѣлый системъ денунціяцій тымъ досаднѣйшихъ, консеквентнѣйшихъ и всестороннѣйшихъ, чимъ менше въ нихъ самй денунціянты вѣрятъ: дорогою публицистики, бюрократіи и двôрскихъ передпокоевъ; треба тымъ способомъ — calumniare audacter, semper aliquid haeret— утворити загальну опинію, що той народъ вже въ природы — прихильникъ комунизму; що его проводирѣ — непоправнй мутителѣ соспôльнои и народнои згоды; що его молодѣжь въ грунту затровна соціялизмомъ, що его священьство заражене шизмою, а всѣ клясы перекупленй московскими рублями, що однымъ словомъ: Русины не заслугуютъ на „zaufanie Korony“, и що тое „zaufanie Korony“ навѣть вже дѣйстно утратили.

Не дасться заперечити, що если въ загалѣ тіи три перешкоды, стоячй пляновi Moralnego Rząd-y въ доровѣ, можутъ бути коли небудь усуненй, — то тôлько тыми, и выключно тыми способами, якй мы власне вычислили.

Не дасться заперечити, що кто тыхъ способôвъ дѣйстно уживае, той працюе для вытыченои черезъ Rząd Moralny цѣли, той выконуе интенціи, котрй змѣряютъ простою дорогою до ôторваня рускои части Галичины ôтъ Австріи.

Але не дасться такожь заперечити, що тая цѣль, яку собѣ заложивъ Rząd Moralny и до котрои ôнъ такъ вже чувся близкимъ, що уважавъ вже навѣть на часѣ оголосити ви Европѣ, — тая цѣль, котра остаточно выходитъ на укороноване россійского царя „короною Даніила“ и зъединенье пôдъ его пановaньемъ всеи Руси“—есть не менше пожаданою цѣлію того самого гр. Игнатьева, якъ мы его за посередництвомъ европейскои, а межи тымъ именно польскои публицистики знаемо.

Выходитъ зъ того, що той Одиссей панруссизму може собѣ радо затерти руки; може безпечно задержати тй миліоны рублѣвъ, котрыми ôнъ доси такъ щедро а съ такъ непôзначнымъ успѣхомъ засыпувавъ руску Галичину, и у себе заховати на тй лѣпшй часы, коли давна Польща буде вже ôтбудована и до будущои россійскои амбасады въ Варшавѣ зновъ почнутъ зголошуватись наслѣдники всѣлякихъ паньскихъ „фамилій“ по традиційнй „пенсіи“; може своимъ Протопоповымъ и Палицинымъ вынайти вдячнѣйше для штабовыхъ полковникôвъ поле працѣ, якъ закупованье перемыскихъ фотографій; може шизматицкого апостола, попа Децикевича, не наражати на тріюмфальне ескортованье черезъ куликôвскихъ уличникôвъ и газетныхъ кореспондентôвъ; може, а навѣть — щобы еще и на дальше въ порôвнаню съ дѣланьемъ Moralnego Rządu не компромитуватись — мусить выцофати зô встыдомъ свои примитивнй, за леда быстроумностію маломѣйского фотографа або кореспондента „Dziennika Poznańskiego“ демаскованй средства дѣланя, котрй за тыхъ кôльканацять рокôвъ форсовнои працѣ его и его попередникôвъ заледви допровадили до того, що о нихъ всѣ мудрй воробцѣ во Львовѣ и Краковѣ цвѣрѣнькаютъ, але не довели до жаднои навѣть рускои петиціи до царя, въ родѣ петиціи Мазурôвъ зъ Kobylan і Łęki. Бо за него и для его цѣлій лѣпше и съ богато бôльшою можливостію успѣху Rząd Moralny працюе; працюе средствами не такои мѣры! — працюе съ цѣлымъ импозантнымъ апаратомъ газетъ и кореспондентôвъ въ Познаню, Краковѣ и Львовѣ, черезъ выборовыхъ и невыборовыхъ агентôвъ межи интелигентными и простыми Русинами, межи школярами и дорослыми; черезъ великопаньскихъ и худопахольскихъ денунціянтôвъ въ Вѣдни, Львовѣ и по цѣлôмъ краю; за него працюютъ навѣть въ такихъ для него неприступныхъ мѣстцяхъ, о котрыхъ мы, хочь знаемо, але не скажемо, щобы собѣ не приспорити непотрѣбныхъ коштôвъ друку и штемпля, а гр. Игнатьеву еще бôльше злосливои утѣхи. — За него и для его „Царя всеи Руси“ працюютъ безплатно а усердно и безъ ôтпочинку — шляхетскй, добровôльнй „агенты гр. Игнатьева“....

Дальшй причинки

до зъилюстрованя слôвъ п. маршалка краевого о рôвноправности рускаго языка.

До ужитку нашихъ послôвъ.

I.

Урядъ парохіяльный въ Ôльхôвци переславъ ц. к. судови повѣтовому въ Рожнятовѣ слѣдуючу „Ноту“ въ рускôмъ языцѣ:

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

(Дальше.)

VI.

Була вже дуже пôзна осѣнь. Дощѣ ляли не цѣлыми днями а цѣлыми тыжднями, день въ день, безъ перестанку хлюпотѣли, иногды съ снѣговицею перелѣтались. По дорогахъ розтѣкались непроходимй калюжѣ, по ровахъ та долахъ проплывали мутнй рѣки и потоки, весь свѣтъ, здалося, перемѣнився въ превелике, до безоднѣ розквашене болото. А холоднй, до живого переймаючй вѣтры и день и нôчь гудѣли зъ пôвнôчного заходу, надували важкй, дощевй хмары, мовь зъ якои безоднѣ выкидали цѣле море плюскотливого дощу, засували цѣле небо сумными, оловяными бовванами и закрывали цѣлу землю непроглядною пôтьмою. Тяжко було въ таку пору и за порôгъ выхилитись. На поляхъ и по дорогахъ було глухо та пусто, никто не показувався на далекихъ шляхахъ, тôлько гайвороня вразъ съ густыми хмарами чорными стадами налѣтало, сумно кракало, обмоклыми крылами трѣпотало, або гдесь-недесь потопали въ болотѣ лихомъ гнанй возы та пѣшй пѣхотинцѣ. Все, здалося, завмерло, у туманѣ потонуло, поснуло, нѣ свѣту божого, нѣ людій не видати.

Ще бôльшій сумъ окошився надъ Голопятами. Невелике село, колисьто у пôзну осѣнь такъ веселе, гамôрливе, сповилось теперь якимсь тяжкимъ смуткомъ. Давно небѣленй стѣны похилыхъ хатъ попôдрываній, дощемъ розбитй присны, повгинанй, зеленй стрѣхи безверхй, пообломуванй плоты, пообсованй острѣжки, пустй хлѣвы та стайнѣ, — все те пахло якоюсь страшною пусткою. Нѣ слѣду не було тои тихои домашнои роботы, що робится по нашихъ селахъ въ пôзну осѣнь по стодолахъ, ще повныхъ всякои пашнѣ, по хатахъ и коморахъ наповненыхъ недавно выбраною городовиною, где журчатъ жорна, тупаютъ ступы, стукотятъ праники та макогоны. Деде тôлько було чути плачь малои дитины, де-де выглядали въ хатъ сумнй лица, або часами просувались болотнистыми улицями попôдъ плоты похилй, мовь погорблений постати задуманыхъ чоловѣкôвъ.

Навѣть на попôвщинѣ було тихо и сумно. О. Дамянъ прибитый клопотами и горемъ не встоявъ противъ навѣстныхъ ворогôвъ и злягъ тяжкою недугою. Северина не ôтступала ôтъ батькôвского ложа, якъ приморожена квѣтка тремтѣла надъ пригасаючимъ свѣтломъ свого рôдного сонця. Панѣматка, мовь пôдкошена, на силу вешталась коло господарства, побивалась надъ тяжкимъ нещастьемъ та сгиха вздыхала и молилась. Навѣть наймички и наймиты якось посоловѣли, якъ сонній мары снувались за своимъ дѣломъ и тôлько часами стиха прошептували якйсь проклоны. И ихъ серце скимѣло, жалемъ ворушилось за добрымъ пан-отцемъ, що за паньскою напастію, за людскою злостію, за свѣтовою неправдою не мôгъ на свѣтъ Божій тихо дивитись, въ мирѣ-покою проживати.

Тôлько середъ самого села на горѣ бѣлѣвъ новый великій будынокъ пôдъ широкимъ гонтовымъ дахомъ, якось пышно и думно споглядавъ на цѣле село своими новыми великими ôкнами, мимо слоты свѣтився середъ села якъ бѣлый лебедь середъ багнистого озера. Широка крôвля зъ бѣлыхъ гонтъ на швайцарскій ладъ зложена, ажь выблискувалась ôтъ плюскотливого дощу и здавалась мовьбы полякерованою, свѣжо вымытою. Высокй стѣны, заслоненй широкою крôвлею ôтъ дощу, свѣтились якъ бѣлый папѣръ, а широкй рамы ôконнй та просторй дверѣ ажь займали за очи свѣжою ясно-зеленою краскою. Тôлько малый двôнокъ на верху пôдъ зубчастымъ дашкомъ казавъ догадуватись, що се не паньскій двôрокъ, а нова школа голопятска.

На долинѣ коло греблѣ счинився великій крикъ и луною пôшовъ по всему селу. Здавалось, що тамъ зôбралась цѣла голопятска громада та пôдняла галасъ на все село. Зъ помѣжь великого гамору выбивались голоснй крики, та грôзнй голосы, то жѣночій плачь, начебъ тамъ завелася яка буча. Середъ крикливыхъ голосôвъ чути було тяжкй проклоны та нарѣканя. Крики, проклоны, нарѣканя лунали по долинѣ, стелились ажь до самого паньского двора и тамъ мовьбы зновъ оживали, перемѣнялись якимсь глухимъ гаморомъ. Се займали громадску худобу зъ пасовиска и гнали до двора. Съ перегодомъ стали голосы розходитись по селѣ. Се розходились люде до своихъ хатъ та по дорозѣ ще гаморили, гукали. По пôдъ гору коло коршмы пôдбиралось зъ десятокъ чоловѣкôвъ, голосно выгукуючи та розмахуючи руками. За ними недалеко йшло кôлька жѣнокъ съ слёзами въ очахъ.

„Господоньку небесный, свѣтоньку божій, чи чувавъ кто, чи видавъ, чи въ снѣ пригадавъ таку напасть!“ говорила одна жѣнка мало що не на голосъ плачучи. „Скарана година съ тымъ навѣснымъ паномъ! Щобъ его тяжка година не минула, щобъ его трястя побило за нашу кривду.“

„Не богато тои худôбки липилось, тай та марно пропаде“, бѣдкалась друга

Ч. 34. Въ отвѣтъ на ôдозву зъ д. 20 с. м. 1881 до ч. 501/80 заявляю, що выказъ помершихъ за май, червень и липень 1881 ôдослано тутешнымъ урядомъ парохіяльнымъ еще пôдъ д. 3 серпня т. р., Ч. 32, — а въ мѣсяци серпню не було ніякого случая смерти въ тутешнôй стаціи душпастырскôй, — протоє загроженье высшою властію оказуесь симъ разомъ безпôдставнымъ.

Гр. к. Урядъ парохіяльный Ôльхôвка, д. 24 вересня 1881. *Рожанковскій.*

На тую ноту одержавъ Урядъ парохіяльный въ Ôльхôвци слѣдуючу ôтповѣдь зъ ц. к. суду повѣтового въ Рожнятовѣ:

Odezwa! Zwraca się Wielebnemu gr. kat. Urzędowi parafialnemu w Olchówce celem zastósowania się do rozp. ministeryalnego z dnia 5 Czerwca 1869 l. 2354 Dz. u. p., wedle którego korespondencye z władzami i urzędami niewojskowemi w kraju mają się odbywać w języku polskim. Zarazem przypomina się ponownie jak najspieszniejsze zastósowanie tusądowej odezwy z dnia 20 Września 1881, do l. 501. C. k. Sąd powiatowy Rożniatow, dnia 28 Września 1881. *Tustanowski* m. p.

Мимоходомъ для цѣкавости нашихъ читателѣвъ скажемо, що п. судія Тустановскій есть сыномъ рускаго священика и оженився съ дочкою рускаго священика.

II.

Братя Якôвъ и Лаврентій Ковальчуки въ Топорова удались черезъ ц. к. судъ повѣтовый въ Лопатынѣ съ жалобою до выс. ц. к. высшого суду краєвого во Львовѣ на надъужитя канцелиста повѣтового, п. Вноровского, въ Лопатынѣ. Дѣло було таке. Въ половинѣ марта с. р. братя Ковальчуки принесли до суду повѣтового въ Лопатынѣ скаргу провизоріяльну противъ другому господареви о занепокоєнье ихъ въ посѣданю. Канцелистъ п. Вноровскій прочитавши скаргу заявивъ позываючимъ, що скарга зле написана, що треба ей переписати, справивъ ихъ до діюрниста Лнйдера а собѣ казавъ зложити кошта на комисію вразъ съ штемплями. Дня 27 мая пріѣхала комисія, тôлькожь не провизоріяльна, а пертрактаційна, въ особѣ самого п. Вноровского. Ковальчуки запытали п. Вноровского, длячого комисія провизоріяльна не зъѣхала, а онъ ôтповѣвъ, що они ніякого подôбного позву до суду не подали, але подали просьбу о комисію пертрактаційну. „Такимъ образомъ обманувъ насъ п. Вноровскій“ — пишутъ Ковальчуки въ своѣй жалобѣ до ц. к. высшого суду — „зъ якихъ поводôвъ, того певно сказати не можемъ, але якъ умъ чоловѣческій представити собѣ може, незаводне длятого, що ему жаль було кошта комисіи черезъ насъ зложенй, до рукъ Начальства ц. к. суда ôтдати; а теперь черезъ тоє утратилисьмо право посѣданя.“

Не конець на тôмъ. Ковальчуки предложили завѣщанье, якъ пишутъ, „въ рускôмъ языцѣ краєвôмъ“, щобы на точкахъ того завѣщаня п. Вноровскій перепровадивъ списъ спадщины. Але п. Вноровскій „завѣщанье ôткинувъ мовлячи, що лисьма въ рускôмъ языцѣ написаного не принимаю, повелѣвъ такожь тоє завѣщанье перетлумачити и переписати въ языцѣ польскôмъ. Чи може такъ бути, щобы судъ письма въ рускôмъ языкѣ выготовленй не пріймавъ? Щобы оригиналъ завѣщаня въ рускôмъ языцѣ скасовати и натомѣсть щось польского написати, здаєся намъ, що то есть рѣчь неподôбна, остаточно поступивши въ способъ черезъ п. Вноровского вказаный, допуститися можна выступку законом карно-судовымъ заказанымъ.“ ....„длятого всьмо змушенй сю жалобу до выс. ц. к. суду высшого внести съ покорнымъ прошеньемъ: „Выс. ц. к. Судъ высшій велитъ рѣшити ц. к. судови въ Лопатынѣ, бы справу нашу провизоріяльну законом приписану перепровадивъ и завѣщанье въ рускôмъ языцѣ написане до судового ужитку прійнявъ.“

На тоє надôйшло зъ ц. к. высшого суду краєвого слѣдуюча ôтозва до суду лопатыньского:

L. 14.526. Udziela się c. k. Sądowi powiatowemu w Łopatynie na ręce Pana Naczelnika z poleceniem, by w tę sprawę wglądnął, — co wedle prawa wskazano, zarządził i o stanie tej sprawy w przeciągu 14 dni bez dalszego przypomnienia relacyę złożył. Z c. k. w. S. kr. We Lwowie dnia 14 Czerwca 1881. *Lenczowski.*

Якъ справа скôнчится, еще не звѣстно. Судія п. Гельденбергъ взявъ протоколъ зъ позываючихъ и рôвночасно зъ п. Вноровского. Коли п. Гельденбергъ запытавъ позываючихъ, чи правда то, що въ жалобѣ написано, они заявили, що „готовй на все то присягнути“. Згадати еще треба, що въ судѣ доконечно старанося ôтъ людій довѣдати, кто жалобу до высшого суду писавъ.

Подаючи зновъ два новй факты до зъилюстрованя „рôвноправности“ рускаго языка въ судахъ галицкихъ, повторяемъ: рускій языкъ одинокій въ австрійскôй монархіи не має сегодня рôвноправненя — и то за правительства гр. Таффе! и то въ Галичинѣ, где верховодятъ не Нѣмцѣ, якъ въ другихъ заселеныхъ кôлькома народностями провинціяхъ, — але братній славяньскій нарôдъ: Поляки!

Нынѣ, по такъ многихъ поданыхъ фактахъ въ нашôмъ „Дѣлѣ“ и въ другихъ часописяхъ рускихъ вже певно ни п. маршалокъ, ни жаденъ п. министеръ, ни жадна польска газета не смѣлибы сказати, що рускій языкъ тѣшится такою рôвноправностію, якъ языки другихъ навѣть богато меншихъ народôвъ австрійскихъ. Чимъ мы послѣднѣйшй ôтъ другихъ?!

Выстава овочева

товариства „пчѣльничого, садôвничого и огородничого“ въ Коломыѣ.

Товариство пчѣльничо-садôвничо-огородниче, основане 1871 року въ Коломыѣ многозаслуженымъ, Иваномъ Наумовичемъ, обходило рôчницю свого десятилѣтного существованя устроєньемъ выставы краєвои овочевъ ôтъ 6—10 жовтня въ огородѣ на Курцвайлôвцѣ въ Коломыѣ. Выставу отворивъ середъ гучного выстрѣлу зъ моздерôвъ предсѣдатель комитету, п. Бараньскій, совѣтникъ суду краєвого, 6-того жовтня въ полудне промовою, выголошеною для повитаня прибувшихъ гостій. Промовляли при тôй случайности такожь бурмистръ мѣста п. Трахтенбергъ, професоръ Цесельскій и другй. Зъ заграничныхъ гостій прибуло двохъ зъ Варшавы и одинъ зъ Нѣмеччины, именно Люкасъ, славный помольогъ. Выставителевъ овочевыхъ було надъ 150, протоє выстава пôдъ взглядомъ участи въ выставленю предметôвъ, доброту оказôвъ и скôлькости тыхже выпала дуже добре. По причинѣ осѣннои поры тôлько тій овочѣ выставлено, котрй тая пора року подае т. е. яблока и грушки; сливокъ було дуже мало, бо морозъ сегорôчный незвыклый въ мѣсяци вересню много сливкамъ пошкодивъ, такъ що трудно було найти здоровй оказы до выставленя. Немного и бросквинь видно було. Виноградъ краєвый выставленый кôлькома выставителями показуе можливôсть культивованя сеи галузи огородництва. Трохи було кондизованыхъ овочевъ а сушенины майже ничого. Такожь и напиткôвъ овочевыхъ дуже маленько оказано. Се есть загальный станъ сеи выставы. Що до поодинокихъ выставителевъ звертали на себе увагу: кс. Шелиговского грушки, селянина Вышивалюка зъ Раковчика яблока величезнй, сливки величезнй угорскй одного изъ селянъ Ключевскихъ, оо. Василіянъ изъ Львова хорошій збôрникъ рôжнородныхъ грушокъ и яблокъ, селянина Маковейчука яблока, грушки и виноградъ, Бараньского зъ Копичинець яблока червонй, о. Шмерыковского хорошій збôрникъ яблокъ, грушокъ и винограду. О. Левицкій зъ Пѣстиня, одинъ зъ найбольшихъ любителевъ садôвництва въ пôдкарпатскихъ сторонахъ и заслуженый мужь въ розширеню тогожь межи селянами, предложивъ въ своѣмъ прекраснôмъ збôрнику велику рôжнородность самыхъ лучшихъ яблокъ и грушокъ. Манили око звиджуючого выставу бар. Бруницкого дуже хорошй бросквинѣ и великй грушки зимовй. Не можна було налюбоватися рѣдкими оказами яблокъ и грушокъ въ великôмъ збôрнику гр. Потоцкого зъ Ланцута. П. Григ. Кульчицкій зъ Коломыѣ выставивъ дуже рѣдкй грушки зимовй. Софіи Шимановскои зъ Спасова предметы выставы овочевои належатъ безперечно до найôтличнѣйшихъ. Тая панѣ, якъ видно зъ оказôвъ на выставѣ предложеныхъ, положила великй заслуги коло пôднесеня культуры овочевои. У неи однои знаходимо все разомъ, що у другихъ у кождого зъ по-особна шукати треба. Тутъ и гарнй и незвыклй яблока, грушки, тутъ виноградъ, консервы, мощѣ всякого рода, пробки власного вина и сушенина майже тôлько у неи. Еберманъ зъ Камянокъ пôдъ Сокалемъ выставивъ незвыклои величины паперôвки. Гарнй були такожь ренеты Бараньского зъ Радловичь и Равха зъ Городенки яблока зимовй фунтовй, а графинѣ Старжиньскои зъ Делятына грушѣ шарй. Подобалися Шлезингера зъ Калуша бросквинѣ ясножовтои барвы, а закладу Юзефинôвъ зъ Кракова сливки. Др. Домôчаньскій предложивъ збôрникъ незвыклыхъ и рôжнородныхъ грушокъ и яблокъ. Прекрасній були цитриновои барвы яблока Аслана зъ Хлѣбычина. Незвыклй яблока брабантами званй можна було видѣти выставленй Янковскимъ зъ Варшавы. Огородникъ Климовичь ôтаначався своими яблоками якъ и Лукашевичь зъ Пôдгайчикъ, дѣдичь, котрого яблока aportenäpfel званй загально подобалися. Ладнй були Ганкевича щетины. Дуже вдячнй имитаціи овочевъ выставлено въ ôтдѣлѣ огороду ботаничного во Львовѣ. Такъ добре добрано барву и величину предметôвъ, що на першій поглядъ выдаются бути природными. Треба мати троха вправнѣйше око, щобы штуку ôтъ природы ôтъ разу розрôжнити.

Соймъ краєвый.

16-те засѣданье сойму ôтбулось 11 жовтня. Внесено 22 петиціи. Важнѣйшй: жителѣ громадъ Ивановичѣ, Товмачикъ, Щепановичѣ и Саджавка просятъ о право побираня сыровицѣ. — Громады: Лôмна, Рыпяна, Жукотынъ и Бережокъ о засуспендованье урядованя рады повѣтовои въ Турцѣ и о зворотъ додатковъ до податковъ. — Гром. Лôмна просятъ о запомогу на церковь. — Учителѣ шкôлъ народныхъ въ Перемышли просятъ о получшенье матеріяльного быту учителевъ. — Петицію громадъ Люмна, Рыпяна, Жукотынъ и Бережокъ уважаемъ конечнымъ подати бодай въ содержаню, бо она малюе намъ яскравыми красками господарку Турчаньскои рады повѣтовои, господарку, котра мабуть лишь въ Галичинѣ можлива. На вступѣ заявляютъ петенты, що существуючій законъ зъ 12 серпня 1866 для Галичины о повѣтовôй репрезентаціи и о выборѣ повѣт. рады совсѣмъ игнорується. Противъ §. 14 зак. пов. рада Турчаньска выбрана еще 1874 р. дѣйствуе безъ перевры ажь до нынѣ, хотяй були вже два разы переведенй новй выборы въ 1877 и 1880 рр. Кромѣ того ей теперѣшный складъ не ôтповѣдае §. 15 и 16 зак., бо гдеякй члены вже давно поумерали (н. пр. заступникъ маршалка), а на ихъ мѣсце не розписано доповняючихъ выборôвъ. Всѣ документы рады пов. не пôдписуе ани маршалокъ, ани заступникъ, бо ихъ нема, а тôлько якійсь членъ рады; такихъ же неправно контрасигнованыхъ приказôвъ никто не обовязаный слухати. Незаконна рада ухвалюе черезъ 5 лѣтъ такій буджетъ, що лишь мартравитъ людскй грошй, котрй екзеквуютъ

жѣнка. „Та Господь же знає, що теперь робити бѣднымъ людямъ. Дома и стеблинки не ма, ничимъ самому християнинови прожити, а тутъ ще й худобу годуй, на пасовиско не пускай.“

„Хиба най въ голоду гине таки въ очахъ, передъ часомъ! Гдесь и надъ нѣминою не зжалится“...

„Але, ле, — зжалится кумонько! Где тамъ зжалится! Скорше камѣнь розжалишь, якъ того звѣрюку. Надеръ ôнъ нашого добра, надеръ, вже не першій разъ, нашимъ добромъ збогатѣвъ, та ще не насытився, ще те пасовиско хоче загарбати. Щобъ его сто кольокъ вкололо, щобъ его кожда наша гôрка слёза огнемъ спалила.“

„Най займае, най займае“, завзято гукавъ одинъ зъ помѣжь чоловѣкôвъ махаючи кулаками въ сторону двора. „Най наѣсться мовою конякою, — щобъ его въ горлѣ задавила, — най собѣ тримае — и такъ менѣ ей не треба! Щó съ нею буду робити? На запѣчку не заховаю, а въ голодѣ не дамъ загибати.“

„Отъ и доправувались до собачого хвоста! Теперь хочь сядь та й плачь!“

„А где жь то нашй радній, где Кôндратъ, нашъ панъ начальникъ преславный? Мабуть примерзъ до паньскои клямки! На запѣчку заховались, теперь и носа свого не высуне! Га, зрадники, давайте ихъ сюда, най йдутъ вызволяти нашу худобу.“

„Оно, бачте, люде добрй, таки такъ треба буде зробити“, заговоривъ одинъ чоловѣкъ стаючи передъ коршмою. „Отъ покличмо цѣлу громаду, най громада насъ розсудитъ. Най та наша старшина стане намъ тутка до ока, та най передъ цѣлою громадою скаже, на якій конець она насъ завела въ таке болото? Чи жь намъ въ першій разъ правуватись? Правувались нашй батьки, правувались и мы не рôкъ не два, та все таки пасли худобу на нашôмъ пасовиску. Ажь ось якъ настали оттй двôрскй заушники, такъ и занапастили нашу справу. Оттеперь и зводятъ тобѣ комисіи, та й кажутъ, що се не наше пасовиско! Чи не смѣховиско людске! Кто бъ таке пригадавъ, що наше пасовиско, зъ дѣда прадѣда наше пасовиско, та було таки не наше! Смѣхъ людямъ казати. Най она собѣ буде сто разы комисія чи не комисія, а оно таки не може бути, щобъ мое та не було мое.“

„Таки й бо правда, свята правда“, озвався другій чоловѣкъ. „Отъ якбы й менѣ сказала комисія, що сей кожухъ та не мôй, а паньскій! Мôй батько въ нѣмъ ходивъ и я въ нѣмъ ходжу, а дасть Богъ дочекати, то й сынъ ще нагрѣвся.“

„Якъ не заграблятъ за податки або за школу“, съ насмѣшкою пôдхопивъ ктось зъ помѣжь гурту.

„Ну, якъ за винне, то ще й не жаль чоловѣкови, якъ заграблятъ. А хибажь мы що завинили панови?“

„Та оно, куме, бачите не въ тôмъ рѣчь. Ось тй паны ôтъ комисіи казали, що судъ присудивъ пасовиско панови!“

„Ага, га, шпачки на вербѣ. Дури хлопа, бо хлопъ дурный. А чому они не присудили перше? Чому не присудили за нашихъ батькôвъ, чому не присудили за старои рады? Ажь ось якъ Кôндратъ Макогôнъ вхопився паньскои клямки та вôравъ цѣлу раду въ паньскй шоры — отъ и тогды присудили! Бачь, яку выкинули штуку! Я вже не нынѣшный. Не легко мене здурити. Та ще кто знае, що оно за комисія була. Коли они по правдѣ судили, такъ за що имъ такъ гоститись въ дворѣ? Еге!“

„Щось тутъ покрутили, що й самъ чортъ не розбере.“

„Отъ задурили дурныхъ!“

„Ну, комисія, такъ комисія; най буде, що тутъ покрутили та намъ тôлько тумана пôдпустили. Але за щóжь до криминалу забрали стôлько нашого люда? Цѣле село перетеребили! Се не абы-що!“

„Пусткою стало цѣле село, — ажь сумъ бере“, потакувавъ другій, заглядаючи скоса до коршмы.

„Отъ где було давнѣйше и весѣля о тôй порѣ по всѣмъ селѣ гудутъ, тай оказія не одна лучится, а теперь якъ Татарва перейшла“.

„Гай, гай, видко, не далеко вы ще по свѣтѣ бували! Абожь то до криминалу невинныхъ не садятъ! Та хибажь нашй якй злодѣй, чи розбишаки, чи палѣѣ? Хибажь ихъ не за те забрали, що не давали панови пасовиска, що вступились за нашу кривду? А я жь ще самъ хлопцемъ памятаю, якъ цѣла наша громада съ цѣпами та рыскалями залягла пасовиско и не вступилась комисіи и паньскихъ посѣпакъ прогнала — и таки на нашôмъ стало, — а криминалу не було!“

Громадка чоловѣкôвъ що разъ близше присувалась до коршмы. Зъ коршмы выйшло имъ на зустрѣчь ще кôлька чоловѣкôвъ та почали балакати про пасовиско, про здраду громадскои старшины. „Покличмо громаду, покличмо цѣлу громаду!“, чути було голосній крики, ажь всѣ мало помалу попереступали до коршмы и тамъ засѣли за чарками горѣвки. Журба та розпука нещастныхъ людій шукала собѣ розрады въ безпамятности. За чаркою горѣвки затихавъ голодъ, мовкла грызота, забувалась тяжка недоля, а гучна розмова въ гамôрливôмъ товариствѣ съ грôзными криками, проклонами та погрозами якось хочь на часочокъ приглушу-

тяжко на людяхъ. Особливо марнотравитъ грошѣ повѣтовій членъ рады, почмайстеръ въ Турцѣ п. Брысевичь. Онъ именно: 1) копае въ Турцѣ киринцю лишь для своихъ коній и на тую цѣль выасигновала ему рада пов. 150 зр.; якъ колибъ въ повѣтѣ не було потрѣбнихъ выдаткôвъ, якъ на поенье почмайстровыхъ коній; 2) онъ удѣляе гдеякимъ учителямъ ремунераціи зъ повѣт. фонда а навѣть кôлькомъ учителямъ роздано по 45 до 50 зр. на подорожь до Кракова на зъѣздъ педагогичный; 3) онъ асигновавъ собѣ 100 зр. на дорогу до Львова на похоронъ Кшечуновича!! 4) онъ асигнувавъ 60 зр. лат. ксендзу зъ Турки нибыто ремунерацію за науку религіи. — Такъ то рада марнотравитъ грôшь повѣтовый, здертый секвестраторами зъ народа, а „секвестраторы — якъ каже петиція — послѣдну одежину зъ плечій, послѣдне господарске орудье, худобу, зерно, словомъ, все, що лишь можутъ захопити у селянина, — берутъ а еще въ додатокъ збыткуются надъ народомъ.“ Петенты просятъ отже соймъ, щобы зволивъ вôзвати дотычнй власти: 1) щобы громадамъ, не користаючимъ зъ зак. зъ 12 серпня 1866 р., звернено незаконно екзеквованй додатки до податкôвъ черезъ 5 лѣтъ; 2) щобы засистовано пов. раду; 3) щобы введено въ урядованье пов. раду выбрану въ 1880 р.; 4) щобы соймъ вôзвавъ ц. к. правительство, щобы оно докладно вглянуло въ способъ стяганя податкôвъ въ Турчаньскôмъ повѣтѣ и положило конецъ тому нечуваному гнетови.

Зъ порядку дневного слѣдували два справозданя выдѣлу кр. Перше зъ нихъ, т. е. проектъ уставы будôвничои для 29 громадъ мѣскихъ (зъ рускои части Галичины: Броды, Бережаны, Бучачь, Дрогобычь, Городокъ, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Решôвъ, Самбôръ, Сянокъ, Снятынъ, Сокаль, Станиславôвъ, Стрый, Тернопôль, Залѣщики, Золочѣвъ и Жовкôвъ) передано ком. администраційнôй, — а друге о школѣ рôльничôй въ Дублянахъ ком. культуры кр.

П. Петрускій мотивуе свое внесенье о умебльованю помешканя для маршалка за 7.000 зр.! На внесеню его пôдписалось 67 послôвъ. — Передано ком. администр.

Дальше слѣдувало перше читанье внесеня пп. Романовича (и Меруновича) въ справѣ опѣки надъ промысломъ рукодѣльничимъ. (Содержанье того внесеня подали мы минувшого разу.) По промовѣ внескодателя передано его внесенье ком. культуры краевои.

П. Хшановскій реферуе въ имени ком. буджетовои замкненье рахункôвъ фондôвъ индемнизаційныхъ за р. 1880. Доходы въ тôмъ роцѣ були бôльшй ôтъ выдаткôвъ: въ фондѣ всходнои Галичины о 191.833 зр., захôднои о 106.525 зр., а въ фондѣ краковскôмъ о 110.088 зр. Комисія вноситъ, щобы замкненье рахункôвъ приявъ соймъ до вѣдомости. — Соймъ такъ и ухвалюе.

Ком. культуры кр. здае справу зъ внесеня п. Поляновского о закладаню низшихъ школъ рôльничихъ. Реферуе самъ внескодатель. Звѣстне нашимъ читателямъ внесенье п. Поляновского, приняте вновнѣ комисіею — соймъ безъ дебаты ухвалюе.

П. Черкавскій въ имени ком. администр. реферуе внесенье выдѣлу кр., щобы директорови закладу въ Кульпарковѣ пôдвысшити плату зъ 2.200 на 3.000 зр. — Принято безъ дебаты.

На послѣдокъ наступили рефераты ком. петиційнои. Соймъ мѣжь иншимъ ухваливъ: 1) поручити выдѣлови кр., щобы залагодивъ вдоволяючо петицію бережаньскои рады пов. въ справѣ отворення стаціи желѣзничои въ Зарваници; 2) надъ петиціею гром. Дусôвцѣ о запомогу 200 зр. на ôтбудованье спаленои школы перейти до порядку дневного.

---

17 те засѣданье сойму ôдбулось 12 жовтня. Внесено 20 новыхъ петицій, — всѣхъ доси 540. Ком. администраційнôй передано петицію ôтдѣлу товар. господарского о зрôвнанье календарѣвъ обохъ обрядôвъ. Ком. буджетовôй пет. школы женьскои въ Бережанахъ о сталу субвенцію. Ком. петиційнôй придѣлено пет. п. Теодора Досинчука зъ Пôдгаецъ съ жалобою на староство пôдгаецке за переслѣдуванье его ревизіями за заказаными брошурами. Ком. правничôй пет. селянъ повѣта товмацкого о помôчь противъ лихвѣ филіи рустикального банку въ Станиславовѣ.

Порядокъ дневный розпочали три справозданя выдѣлу кр.: 1) щобы приписы о увôльненю ôтъ оплатъ почтовыхъ кореспонденцій властій автономичныхъ не були нарушуваны; 2) въ справѣ знесеня права пропинаціи въ Самборѣ и 3) въ справѣ удѣленя сталои субвенціи 6000 зр. для жидôвскои школы въ Бродахъ. — Всѣ три тіи справозданя ôтослано безъ дебаты до ком. администраційнои.

Теперь слѣдувала дуже важна справа — интернату для ученикôвъ семинаріи учительскои во Львовѣ. Якъ звѣстно, проектъ интернату выйшовъ зъ посередъ партіи станчикôвскои-краковскои. Пôдчасъ торôчнои сесіи сойму п. Павелъ Попель поставивъ внесенье, щобы во Львовѣ заложити интернатъ. Выдѣлъ кр. выпрацювавъ проектъ интернату и предложивъ заразъ зъ початку сеи сесіи соймови; соймъ ôтославъ той проектъ до ком. едукаційнои. Справоздатель проекту о интернатѣ п. Малецкій, польскій граматикъ, бувшій професоръ университету!!

Предложенье комисіи таке:

1) Съ початкомъ року шк. 1882/83 маe бути заложеный во Львовѣ интернатъ (бурса) для ученикôвъ мужескои семинаріи учительскои.

2) Интернатъ той буде утвореный на початокъ для 60 ученикôвъ религіи христіяньскои всѣхъ трехъ обрядôвъ католицкихъ (рим-, греч- и ôрм-кат.) и буде удержаный коштомъ фонда краевого.

3) На перше устроенье того интернату вызначуесь сума 5200 зр., а на ои удержанье рôчно сума 19.090 зр.

4) Натомѣсть дотеперѣшна щорôчна позиція „30.000 зр. на стипендіи для кандидатôвъ учительскихъ“ буде ôтъ дня переведеня въ житье того интернату знижена до 26.585 зр.

5) Вставляе ся до буджету на р. 1882: а) на перше устроенье интернату 5.200 зр. и б) на удержанье за 4 мѣсяцѣ 1882 р. 6.364 зр.

6) Соймъ ухвалюе залученый статутъ для интернату.

7) Соймъ поручае выдѣлови краевому, щобы интернатъ той впровадивъ въ житье, выдавъ провизорычнй для нея инструкціи и щобы регулямины предложивъ до вѣдомости соймови на слѣдуючôй сесіи соймовôй.

Першій забравъ голосъ о. Ясиницкій противъ интернатови. Промовивъ ôнъ дуже ясно и розумно. „Въ интернатѣ — говоривъ нашъ почт. посолъ — выхованье штучне. За клявзурою стоятъ лишь абсолютисты та консерватисты, а люде поступовй за звычайнымъ домовымъ выхованьемъ. Теперѣшный станъ нашихъ школъ наказуе задержати status quo въ образованю учителѣвъ; — оно таньше и ôтповѣднѣйше, якъ интернатове. Въ интернатѣ бôльше часу буде посвячуватись на формальности, нѣжь на науку. Що до религійно морального выхованя, то ученикъ семинаріи вже собѣ въ низшихъ школахъ выробивъ певный степень характеру. Тяжке и трудне житье власнымъ промысломъ причиняеся до гарту душевного. Пôдставою религійно-морального выхованя есть родина. Интернатъ того не дасть, а лишь суху теорію. И нынѣ предсѣ учителѣ и катехиты маютъ надзôръ надъ моральностію ученикôвъ, але не уживаютъ полиційныхъ средствъ. Надзôръ школьный и домашный лучшій, якъ системъ выторюючій биготерію и облудноcть. Учителѣвъ маемъ теперь добрыхъ, а коли проявляются нарѣканя на школы, то виний иншій причины. Нынѣшній учителѣ суть жертвою рôжнородного и неодностайного надзору. Противъ интернатови промовляютъ такожь важній грошевй взгляды. Бѣдныхъ семинаристôвъ есть ажь 80% и потребуютъ помочи на одѣжь и книжки; станеся отже для многихъ кривда и съ заздростію будутъ глядѣти на щасливого, оплываючого въ добрѣ питомця интернату. Зъ того выродятся и инстинкты соціялистичнй.“ О. Ясиницкій вноситъ отже, щобы plus выдатку призначеного на интернатъ обернути на помноженье стипендій для семинаристôвъ а надъ непотрѣбнымъ и шкôднымъ проектомъ интернату щобы перейшовъ соймъ до порядку дневного.

П. Михаилъ Попель выступае вслѣдъ за о. Ясеницкимъ противъ интернатови. „Щобы выробився добрый и вѣрный свому покликаню учитель, до того не конче потрѣбно клявзуры и сховку. Колибъ клявзура була кончо потрѣбна, то належалобы завести ои для всѣхъ 1631 ученикôвъ семинарій педагогичныхъ, — але на тое край за убогій. За утвореньемъ интернату освѣдчилася вправдѣ скликана выдѣломъ краевымъ анкета знатокôвъ, — але ктожь то бувъ тыми знатоками? Директоры семинарій учительскихъ и управитель приватного интернату св. Винцента а Paulo въ Краковѣ. По що було скликати анкету, коли можна було напередъ знати, що они будутъ промовляти pro domo sua. Тіи панове згодилибыся, щобы и цѣлый край перемѣнити въ интернаты, бо тогды они булибы ихъ надзорцями (*Веселôсть*). Мнѣнія такихъ знатокôвъ треба приймати дуже осторожно, не инакше, якъ лишь, „голосы дорадчй“. Дальше бесѣдникъ доказуе, що въ интернатахъ молодѣжь привыкне до житя надъ станъ. „Интернатъ маe бути заложеный коштомъ фонду, на котрый складаесь убогій селяннинъ; фундаторъ того закладу, маючого до сыта кормити ученикôвъ, ходитъ босо и часто не маe що ѣсты“ (*Браво! ôтъ послôвъ партіи поступовои и Русинôвъ*). Бесѣдникъ доказуе, що клявзурове выхованье маe злый вплывъ на характеры питомцѣвъ вытворюючи въ нихъ облудноcть, що интернатъ совсѣмъ не получитъ стану учительского и т. д. и заявляе, що буде голосувати противъ интернатови.

П. Савчиньскій вступаесь за интернатомъ и впускаесь въ личну полемику съ попереднымъ бесѣдникомъ. Якъ звычайно, такъ и симъ разомъ, въ бесѣдѣ п. Савчиньского було богато шуму, а мало здорового суду.

П. Силавиньскій (зъ клюбу поступового) выступивъ яко речникъ клюбу противъ интернатови. На початку своеи промови ударивъ ôнъ и на тое, що зъ загальнои сумы ученикôвъ вылучится тôлько малу частину а дастьcя ѣй все, а прочôй нычого. Першій рôкъ интернатъ буде коштувати надъ 24.000 а певно и на будуще коштa не будутъ зменшатись; одинъ питомець буде коштовати рôчно 400 зр. або 40 зр. мѣсячно; то можна роздѣлити яко запомогу для 4 ученикôвъ. Незабавомъ треба буде, здаесь, ставити и особный будынокъ на интернатъ. (Гр. Круковецкій: Niezawodnie!) Интернатъ помѣститъ ледво 60 ученикôвъ, а за тое 190 остане безъ помочи, бо для нихъ фондъ кр. замкне вже стипендіи. Комисія каже, що теперь есть вже кôлька тысячь учителѣвъ етатовыхъ, но ои думцѣ, не ôтповѣдаючихъ своѣй задачи; алежь рôвный прирôстъ 15—20 учителѣвъ выпущеныхъ зъ интернату буде лишь каплею въ мори, — належалобы отже логично творити интернаты и при прочихъ семинаріяхъ учительскихъ, бо всюда межи учениками така сама нужда, якъ во Львовѣ, — на провинціи може ще й бôльша якъ во Львовѣ, бо лекше о яку лекцію. А теперь подумати, кôлько то коштовалибы край такй интернаты числячи на одного питомця рôчно 400 зр.! А зважити ще до того, що выйде питомець зъ интернату и замѣсть 40 зр. дôстане 25 зр. мѣсячно на себе и родину. Чи тогды не збôльшится число „незадоволеныхъ“; треба буде множити тягарѣ краевй, а чи край все то выдержитъ! Передъ нами стоитъ выдатокъ 1,000.000 на желѣзницю трансверзальну, закладаесь краевый банкъ гипотечный и множество другихъ наглячихъ выдаткôвъ, съ кождымъ крейцаремъ треба числитись. А видати не знати на що и яке 16.000 зр. ну, то предсѣ рѣчь куріозна. А до того никто не выказавъ що интернатъ необходимо потрѣбный чи конечный, що край чи суспôльноcть вже въ такôмъ небезпеченьствѣ деморализаціи, щобъ, гвалту, ратувати бодай 60 ученикôвъ ôтъ заглады. Нынѣ годѣ забавлятись твореньемъ и удержованьемъ „конвиктôвъ“. Продуковати одного учителя коштомъ 400 зр. рôчно, то за дорога проба! (*Браво! ôтъ поступовцевъ и Русинôвъ.*).

Внескодатель Пав. Попель промовливъ за своимъ внесеньемъ. Пôсля его пересвѣдченя системъ теперѣшныхъ семинарій выпускае учителѣвъ съ наукою, але „bez wychowania“, а наука сама веде до „spaczonych wyobrażeń“, — длятого ôнъ есть за „zakładami zamkniętymi“. Признае наконець, що львôвскій интернатъ за дорогій, але маe надѣю, що выдѣлъ кр. зробитъ его дешевшимъ.

По промовѣ П. Попеля замкнено дискусію генеральну. Трехъ послôвъ записаныхъ до голосу: о. Ясиницкого, гр. Круковецкого и Цукера вôзвавъ маршалокъ до выбору генерального бесѣдника.

Гр. Круковецкій, яко генер. бесѣдникъ забравъ голосъ и промовивъ: „Я вже заподѣяну кривду, що наче змiею обвилась коло серця приголомшеныхъ людій.

Тымчасомъ жѣнки йшли дальше дорогою бѣдкаючись надъ своею недолею. Они на силу пробирались по слизькôмъ болотѣ, навкруги ихъ було сумно и мрачно, тôлько на горѣ яснѣла школа высокими, бѣлыми стѣнами, та широкимъ блискучимъ дахомъ, немовьбы згорда на нихъ споглядала.

„Якось не сидится нашому професорови въ новыхъ палатахъ“, озвалась одна жѣнка, споглядаючи на зачиняй зелень дверѣ. „Гдесь ганяеся по свѣтѣ, якъ несамовитый, та ще въ таку пору, що й собаки за порôгъ не выженешь“.

„Совѣсть грызе, кумонько, совѣсть не дае спочинку на самотѣ. Чижь то не грѣхъ такй хоромы ставити та на те людій вдирати. Тяжкій грѣхъ, кумонько! А маложь то нашихъ слѣзъ потонуло въ тыхъ стѣнахъ, мало то нашои працѣ пропало за тыми вытребеньками. Ще якъ свѣтъ свѣтомъ никто не видавъ такои школы. Где то школа, где то школа, то паньскй хоромы а не школа. Отъ и въ нашôмъ дверѣ не блищатся такъ ясноôкна, та й не такй широкй якъ въ тôй школѣ. А дворѣ хочь до церкви приставляй, а въ серединѣ якй тамъ свѣтлицѣ, якй свѣтлицѣ, Господоньку, а все на тисовыхъ помостахъ, хочь тѣсто качай, такй бѣленькй, такй гладенькй. Ой, Господоньку, грѣхъ, тяжкій грѣхъ. Где тутъ нашимъ дѣтямъ ходити, куда имъ до такои школы! Дитина злякаеся и духа въ собѣ забуде, якъ побачитъ такй хоромы, що ихъ и не въ кождого пана подыбати. Тажь то цѣлесеньке село за про ту школу на жебракôвъ зôйшло, въ довги попало и вже до суду вѣку не оправится“.

„Ой правда, кумонько, свята правда. Вже намъ нашого добра не бачити. Тажь то по 40 срѣбныхъ ôтъ кождого нумеру выбирали, на 40 срѣбныхъ нашй статки продавали, нашй коморы грабували. А що тутъ ще нашои працѣ пôшло, кôлько то вся громада ще наробилась, кôлько то нашого поту крôвавого, кôлько нашихъ слѣзъ гôркихъ мы тутъ намѣсились, нашимъ горемъ его паньскй забôлги покрывали! Ой Господоньку, тажь то 40 срѣбныхъ не легко сказати, а коли жь то ихъ приробити!“

„Ой пропали мы, пропали, звалилась на насъ бѣда въ всѣхъ бокôвъ. И въ ôтси горяче и въ ôтти боляче. Не знать, якъ и прожити бѣднымъ людямъ до переднôвку. Тажь то не мало такихъ бѣдакôвъ, що ледви що маютъ чимъ перекалатати до Рôздва. А опôсля що?“

„Ой грѣхъ, тяжкій грѣхъ доводити людій до такои нужды. Що тымъ панамъ гдесь серце не краeся дивитись на таку людску недолю. Тажь то совѣсть, кумонько, совѣсть и въ злодѣя пробудится, и злодѣй, кажутъ, часомъ бѣдного пожалуе. А тожь сидѣти у такихъ хоромахъ, панувати на тисовыхъ помостахъ, та дивитись крôзь блискучй ôкна на людску бѣду, на людскій плачь! Гай, гай, Господоньку, тажь то серцъ скрôвавится, заниваe, слѣзы самй лются, якъ глянути по нашôмъ селѣ. Где то наша веселôсть, где то наша радôсть, — мовь чорнымъ повѣтремъ завѣяло.“

Жѣнки опинились пôдъ школою и поставали.

„Ой кумонько, добре Трохимъ казавъ, що имъ серце не розжалится! Где въ нихъ совѣсти пытати! Отъ и той, чуете“, — жѣнка показала на школу, — „и той буяe, выбрыкуe, якъ кôнь на добрôмъ ôвсѣ. Носитъ его якась пôмста Богъ знаe куда. Ѣздитъ, та й ѣздитъ и пôпару ёму нема, якъ та сновида въ саму тяжку слоту кудась повѣявся. И на що тои школы, коли разъ у разъ запоромъ стоитъ? Хиба дивитись на неи та людску кривду собѣ нагадувати!“

„Ага, куда ѣздитъ! Хиба жь вы, кумонько, не чували? Якусь велику паню сватаe, до панôвъ залицяeся та съ панами братаeся.“

„Бачь, куда его поперло! Мѣжъ панôвъ полѣзъ та тамъ и свою совѣсть запропастивъ! А то якъ до нашои попадянки сватався, то й не деръ носа, а сидѣвъ въ старôй школѣ.“

„А якъ гарбуза пôднесли, то мовь несамовитый ставъ. Съ панами спôзнався та й паношится. И громады не хоче знати и попа за пошитье не маe, дувся якъ пугачь на давôнници — и не приступай! Ще й пугукуe надъ людскою недолею.“

„Та послухайте но, що я вамъ розкажу“, озвалась Василиха. „Отъ вчера якъ вселився мого чоловѣка, репяхомъ причѣпився: поѣдьте, Василю, зô мною завтра, каже, поѣдьте, я вамъ що хочете дамъ, тôлько поѣдьте. А якжежь тутъ ѣхати въ таку плюту, въ такй безоднй дороги, въ таку лють?! И себе занапастишь и худобу потратуешь и воза поломишь.“

„Та гдежь теперь ѣхати, Господоньку, тажь то кара Божа за порôгъ выхилитись.“

„Кобы то ще не далеко, а то ажь до Корыть!“ говорила Василиха.

„Отъ куда его!“ скликнули жѣнки покивуючи головами та слухаючи говôрливои Василихи.

(*Дальше буде.*)

ученикъ интернату (*голосы: ого! веселость*) и заявляю, що я выйшовъ зъ интернату „w kompletnem oglupieniu!“ (*браво, оплески*). Учився я вправдѣ добре, бравъ дисциплину, получавъ також нагороды. Скінчивъ я чотыри клясы и нічого не умѣвъ и въ ôтси то певно походитъ, що такъ часто вы мене, мои панове! мусите тутъ учити (*веселость*). Але коли щонибудь доброго знаходите въ менѣ, то се набувъ я вже по интернатѣ (*веселость*). Въ загалѣ бачимо, що зъ интернатôвъ выходятъ люде шабльоновй, малыхъ здôбностій, — а люде съ загартованою душею выходятъ не зъ пôдъ клявзуръ, але зъ борбы житейнои. Въ интернатѣ выховаєте питомця въ выгодѣ, потôмъ ôнъ пôйде на село и зôткнувшись съ радою громадскою, вôйтомъ и т. д. стане мальконтентомъ. Призвычаєный въ интернатѣ до гербаты, ôтъ борщу дôстане корчѣ въ животѣ. Я бувбы за интернатами, еслибы учителѣ побирали по 1000 зр. пенсіи, якъ то недавно самій собѣ ухвалили. Я дивуюсь дуже, якъ за интернатомъ може обставати п. Савчиньскій. Я певный того, що заразъ будемъ ставити й будынокъ для интернату, а ось роздано намъ справозданье, въ котрôмъ стоитъ, що въ Дублянахъ будутъ будувати ся ажь три лябораторіи за 135.000 зр.! Якъ мы выдержимъ тую манію будованя? Я радивбы, ставити менше будынкôвъ, а надроблювати бôльше людьми! Длятого я противный интернатови.“

П. Малецкому, яко справоздателеви належалося послѣдне слово. Такъ само якъ Пав. Попель сконстатовавъ п. Малецкій, що семинаріи учительскій даютъ учителямъ науку, але и выставляютъ ихъ на „zarazę moralną“. По тôмъ сконстатованю п. Мал. (якъ ученому подобає) почавъ шукати интернатôвъ въ исторіи небôщки Польщѣ и знайшовъ интернатъ „królowej Jadwigi“ еще передъ 1400 р. а ôттакъ то вже интернаты сыпались якъ „z rogu obfitości“. Але почтенный ученый польскій не змôгъ добачити рôжницѣ мѣжь старопольскими интернатами а интернатомъ для семинаріи учит., а именно, що всѣ старопольскій интернаты були фундаціи приватній, коли тымчасомъ на нашь интернатъ має ложити скарбъ краєвый. Потôмъ п. Мал. сконстатовавъ, що у насъ таки есть нигилизмъ и соціялизмъ, а до учителѣвъ ôнъ якось найбôльше причѣпляеся. Интернатъ має власне задачу не лишь ухоронити 60 питомцѣвъ ôтъ заразы, але навѣть зробити зъ нихъ „орудіе до борбы“ противъ тому лихови.

При голосованю за внесеньемъ о. Ясиницкого, щобы перейти до порядку дневного, було 36 голосôвъ (поступовцѣ и Русины), а за спеціяльною дебатою 63 голосы.

18-те засьданье ôтбулось въ четверъ, 13. жовтня. Внесено 11 петицій. Важнѣйшій зъ нихъ: Властителѣ пропинацій вносятъ зборову петицію противъ неправнôй конкуренціи вышинку горячихъ напоѣвъ черезъ купцѣвъ въ склепахъ съ колоніяльными товарами. — Едмундъ Краньскій о зрôвнанье календарôвъ. — Иляр. Третеръ съ працею конкурсовою въ справѣ реформы економичныхъ ôтношень жидôвъ.

П. Скалковскій интерпелює правительственного комисаря противъ розпорядженямъ староствъ въ Стрыю и Сокалю, котрій тамошнымъ товариствамъ заличковымъ со всѣмъ незаконно заборонили на пôдставѣ §. 92 зак. зъ 9 цвѣт. 1873 пріймати вкладки щадничій на книжочки вкладковій особъ, не належачихъ до товариства заличкового.

Слѣдувала зъ порядку дневного спеціяльна дебата надъ проектомъ интернату. Точку 1 принято безъ дебаты. — Надъ точкою 2 розвязалась дебата. П. дръ Цукеръ (жидъ) есть за тымъ, щобы интернатъ не бувъ лишь католицкій, але щобы до него були приниманій и жиды. Кс. Бухвальдъ заявляе, що се булабъ ересь педагогична, колибъ жиды та були вже учителями народа. П. сов. Ковальскій заявляе, що по принятю соймомъ точки 1 ôнъ и его товарищѣ вздержуются ôтъ дальшои дебаты и голосованя въ тôмъ предметѣ. Противъ точ. 2. записанй до голосу 3 жиды (Гольдманъ, Цукеръ и Ранапортъ) выбрали Ранапорта генеральнымъ бесѣдникомъ. Ôнъ ôтповѣдае кс. Бухвальдови и каже, що отъ н. пр. въ Дрогобычи есть богато жидôвъ учителями, що жиды повинній старатись злитися и збрататися народово съ христіяньскимъ, respect. польскимъ, жительствомъ. П. Пав. Попель обстае за вѣроисповѣднымъ интернатомъ. Приниманье жидôвъ въ интернатъ булобы насиліемъ. Жиды не повинній бути учителями народными, а коли суть пр. въ Дрогобычи, то певно не съ користію для вѣры христіяньскои. П. Петрускій въ именй выдѣлу кр. промовляе въ дусѣ п. Попеля и обѣцюе жидамъ жидôвскій интернатъ, нехай лишь теперь не будутъ такій хапчивій. Рефер. Малецкій есть також противный приниманю жидôвъ. Точку 2. принято. (Рускій послы еще передъ голосованьемъ опустили салю). Принято також дальшій точки и статутъ для интернату; лишь въ 4 точцѣ ухвалено на внесенье гр. Круковецкого лишити суму стипендійну неуменшену.

Зъ порядку дневного ухвалено уставу о лиценціонованю огерôвъ. Мѣсту Кракову подаровано заличку 11.433 зр., дану въ 1875 р. зъ кр. фонду школьного. Ухвалено статутъ для купельного мѣстця Криница-Солотвина.

Засѣданье закôнчили рефераты зъ петицій. Бувшому директорови въ закладѣ на Кульпарковѣ, Марешови удѣлено 2.200 зр. ôтправы. Для малолѣтного сынка вдовы Фелиціи Киссъ, котрои мужеви 1877 поломано кости на Кульпарковѣ, удѣлено 50 зр. рôчнои запомоги, ажь доки не дôйде до нормального вѣку.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Стрѣча цѣсаря Франц-Іосифа съ царемъ Александромъ III.) має, якъ завѣряютъ часописи, наступити 18. с. м. Однакъ кто знае, чи по поводу наглои смерти бар. Гаймерлье не буде ôтложена на пôзнѣйше. Стрѣтятся оба монархи найвѣроятнѣйше на граници россійско австрійскôй, а не въ Варшавѣ, якъ се ходила поголоска. Зъ Петербурга доносятъ до берлиньскихъ газетъ, що газеты россійскій дôстали наказъ не писати ничого о евентуальнôй подорожи царя або о якôмъ членѣ царскои родины; зъ того высновуютъ заключенье, що подорожь царя на границю австрійску наступитъ вже незабавомъ.

(Похоронъ бар. Гаймерлье) ôтбувся 13 с. м. Въ походѣ похоронномъ бувъ цѣсарь, архикнязѣ, дипломаты, всѣ министры, нунцій, генералы и т. д. Вдова дôстала кондоленційнй заявленя зъ всѣхъ сторонъ. Цѣсарь лично зложивъ ѣй визиту кондоленційну и потѣшаючи ей сказавъ: „Я рôвно якъ вы его жалую, бо менѣ никто его не заступитъ“. Вся печать европейска, а особливо нѣмецка и италійска высказуе жаль по Гаймерлимъ. Всѣ называютъ его прихильникомъ мирнои политики. Нѣмецка печать величае его яко щирого поборника австро-нѣмецкого союза.

(Письмо ôтручне цѣсаря) оповѣщене вчера въ урядовôй „Wiener Ztg.“ поручае конституційну репрезентацію министерства дѣлъ заграничныхъ Славіому (Szlavy), а безпосередне, фактичне управительство шефови секціи Каллиайови. Кто буде наслѣдникомъ бар. Гаймерлье доси не знати. Мы вже минувшого разу подали списъ кандидатôвъ, котрыхъ имена заразъ въ першôй хвили по смерти Гаймерлього выплыли на здогадъ въ вѣденьскôй печати.

(Соймы краевй.) Газеты львôвскій подали передъ кôлькома днями вѣсть, що соймъ галицкій буде замкненый 22. с. м. Колибъ такъ справдѣ було, то соймови не осталобы вже часу залагодити кромѣ ôтповѣди на реформу администраційну и справы заложеня краєвого банку кредитового — многй другй досыть важній справы, внесенй поодинокими послами. Соймъ нашь якъ все такъ и сея сесіи богато часу змарновавъ на формальности якъ пр. на выборы комисій, зъ початку дуже рѣдко ôтбуваючи засѣданя и ажь послѣдными днями взявся до живѣйшои роботы. Першій предметъ, котрый бôльше розворушивъ послôвъ була дебата надъ интернатомъ. Тутъ першій разъ ярко зачеркнулись противенства интересôвъ польскихъ и рускихъ заступникôвъ въ соймѣ. Интернатъ безперечно рѣчь дуже шкôдна для Русинôвъ кромѣ педагогичного взгляду еще и зô взгляду политичного. Коли партія краковска обставала за интернатомъ маючи на оцѣ религійно католицке выхованье молодежи, то другй партіи (прим. подольска) мала передовсѣмъ на оцѣ польонизацію рускои молодежи. Интернатъ для семинаріи, се рôдный братчикъ интернату Змартвыхвстанцѣвъ.

Соймы ческій и долѣшно-австрійскій приняли внесеня комисій о реформѣ администраційнôй. Оба соймы, якъ се мы подали послѣдного разу, дали ôтповѣдь негативну. Рôвножь соймъ каринтскій ухваливъ, що правительственный квестіонарь не ôтповѣдае потребамъ краю.

(Проектъ гдеякихъ реформъ школъ гимназіяльныхъ) выготовленый вже черезъ министерство просвѣты. Въ слѣдуючôмъ мѣсяци має зобратись анкета гимназіяльна и ѣй згаданый проектъ буде предложеный. Въ складъ анкеты вôйдутъ: члены минист. просвѣты, професоры университету, директоры и професоры школъ середныхъ и мужѣ довѣрія. Се буде дальшій тягъ анкеты скликанои до Вѣдня 1879 р., котра ухвалила новй приписы о испытахъ зрѣлости въ гимназіяхъ и новй приписы для учителѣвъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. До вѣденьскихъ газетъ доносятъ зъ Петербурга, що до правительственного совѣта маютъ бути покликанй також репрезентанты земствъ. Колибъ се була правда, то значилобъ, що правительство россійске зробилобъ малый зворотъ ôтъ абсолютизму въ сторону либеральну. На всякій спосôбъ бувбы се поступъ въ внутрѣшнôй политицѣ Россіи и хочь по части вдоволивбы сосôльнôсть россійску, котра дуже домагаесь того, щобы она мала удѣлъ въ управѣ державнôй.

Царь має зъ Петергофу перенестись зновъ до Гатчина.

Кореспонденты россійскій до заграничныхъ газетъ потверджуютъ подану нами въ послѣднôмъ числѣ вѣдомôсть, що противъ президента совѣта правительственного гр. Валуєва зôстало выточене слѣдство за надъужитя при подѣлѣ земель киргискихъ въ оренбурскôй губерніи.

„Правительственный Вѣстникъ“ оголосивъ вже складъ комисіи при министерствѣ внутренныхъ дѣлъ, котра пôсля недавного указу царя має рѣшати о административнôй зсылцѣ. Предсѣдателемъ тои комисіи именованый Черевинъ, а членами ей: ген. Зуровъ, Плеве и надпрокураторы державній Евреиновъ и Перфильевъ.

Въ справѣ переговорôвъ Россіи съ Ватиканомъ доносятъ зъ Петербурга до „Polit. Corresp.“, якъ слѣдуе. Мосоловъ, одинъ зъ ôтпоручникôвъ россійскихъ въ Римѣ здававъ цареви въ Петергофѣ дня 7 с. м. справу зъ переговорôвъ. Мосоловъ має повернути назадъ до Риму, щобы поставити Ватиканови остаточно сформулованый modus vivendi. При Ватиканѣ має бути установленый посолъ россійскій, вѣроятно въ особѣ Бутенева, другого повномочника россійского.

Въ Петербурзѣ розпочався великій политичный процесъ противъ выдавателѣвъ роволюційного тайного письма „Черный Передѣлъ“. На жаданье гр. Игнатьева процесъ точится при замкненыхъ дверяхъ.

Нѣмеччина. Министеръ Путкамеръ зôставъ именованый вицепрезидентомъ министерства стану на мѣстце гр. Штольберга. — Велику сензацію выкликала подана сими днями одною нѣмецкою газетою реведяція, що Гамбета ôтбувъ пôдъ прибранымъ именемъ подорожь, будьтобы въ интересахъ приватныхъ, по Нѣмеччинѣ и посѣтивши въ Варзинѣ кн. Бисмарка, державъ съ нимъ конференцію, — именно старався довѣдати, чи желѣзный канцлеръ буде противный его обнятю президентуры кабинету, або иншими словами, чи Нѣмеччина въ тôмъ случаю остане при теперѣшнôй политицѣ взглядомъ Франціи. Якъ кажутъ, Гамбета опустивъ Варзинъ съ тымъ пересвѣдченьемъ, що кн. Бисмаркъ не буде ему чинивъ ніякихъ перешкодъ. Що Гамбета бувъ въ Дрезнѣ, Берлинѣ и Гамбургу — се рѣчь сконстатована, чи бачився однакожь съ Бисмаркомъ, рѣчь аподиктична не певна, але велика часть нѣмецкихъ газетъ зъ рôжныхъ комбинацій вѣритъ въ тое.

Франція. Президентъ Греви дня 13 с. м. завôзвавъ до себе Гамбету. Якъ доноситъ телеграмъ, Гамбета въ довгôй конференціи съ Гревимъ заявивъ, що булобы прогрѣшеньемъ противъ конституціи и парляментаризму, колибъ нове министерство було зложене еще передъ ôткрытьемъ парляменту, котре, якъ звѣстно, наступитъ 28 с. м. По такôмъ заявленю Гамбеты Греви не поручивъ ему мисіи зложеня нового кабинету. Се наступитъ ажь по ôткрытю палатъ.

Англія. Несподѣвану, въ своихъ наслѣдствахъ дуже важну рѣчь принѣсъ намъ телеграмъ зъ Лондону, а именно, що правительство англійске въ Ирляндіи арештовало звѣстного агитатора ирляндского, провôдника аграрнои лиги ирляндскои, Парнеля. Другй телеграми доносятъ, що Гляйстонъ заявивъ денутаціи мѣста Лондона, — котра прійшла просити его, щобы давъ рѣзьбяреви зняти зъ себе погрудье для поставленя его статуѣ въ сали ратушевôй, — що арештованье Парнеля есть „средствомъ конечнымъ для охороны житя, майна и свободы Ирляндцѣвъ“. — Въ Лондонѣ кружитъ поголоска, що на мѣстце Парнелл обôймe начальство краєвои лиги другій неменше звѣстный агитаторъ Дилонъ. — Зъ Дублина, столицѣ Ирляндіи телеграфуютъ, що тайна рада проголосила проклямацією станъ военнои облоги на цѣлу Ирляндію.

НОВИНКИ.

— (**Дрôбнй вѣсти**). Пляцъ передъ двôрцемъ желѣзницѣ буде асфальтованый. — Въ Сасовѣ пôдчасъ пожару утратила житье 60-лѣтна А. Свѣтловска, котра выратувавши зъ огню дитину, пôйшла еще ратувати рѣчи, але вже не вернула. — Стрыйске староство пошукуе Герша Фукса, котрый передъ бранкою скалѣчивъ себе нарочно, а ôттакъ утѣкъ.— Є. В. Цѣсарь удѣливъ запомоги: громадѣ Красне съ Станками 100 зр. на будову школы, громадѣ Залôщѣ въ пов. бродскôмъ 100 зр. на ôтбудованье церкви, громадѣ Волосянка велика въ пов. турчаньскôмъ 100 зр. на ôтновленье церкви и громадѣ Тысовица въ пов. старомѣскôмъ 50 зр. на ôтновленье церкви. — Засудъ на кару смерти на Чеслава Петрушевского и его матѣрь, котрй отруили въ Новôмъ Сончи жену Чеслава (якъ мы вже згадували свого часу въ „Дѣлѣ“), потвердивъ сими днями трибуналъ касаційный въ Вѣдни. — Мин. Земляковскій выѣхавъ позавчера зô Львова до Вѣдня. — Є. В. Цѣсарь повернувъ дня 11 л. с. м. до Вѣдня. — Обдукція тѣла бл. п. бар. Гаймерле выказала руптуру въ лѣвôй коморѣ серця, а въ ниркахъ хоробу, звану morbus Brighti. — Межи робôтниками въ фабрикахъ люльокъ въ Вѣдни наступила змова. — Въ Петербурзѣ на жаданье гр. Игнатьена ведеся остаточна розправа въ процесѣ выдавництва „Черный Передѣлъ“ при закрытыхъ дверяхъ. — Въ Одессѣ бувъ сими днями великій недостатокъ воды зъ причины пукненя воднои руры при горлѣ Днѣпра.— Въ Варшавѣ купила механична фирма пп. Мизерского и Проташевича ôтъ дра Юл. Охоровича право выробу микротелефонôвъ его помыслу на цѣлу Россію. — Редакторъ варшавскои часописи п. н. „Prawda“ похованъ свого кôлькалѣтного сына, выхованого безконфесійно, безъ всякихъ религійныхъ церемоній. — Въ Константинôвскôй школѣ войсковôй въ Петербурзѣ увязнено надъ 20 ученикôвъ, у котрыхъ найдено въ матерацахъ множество нигилистичныхъ проклямацій. — На университетѣ парискôмъ заведено для слухачѣвъ карты легитимаційнй.— Въ селѣ Гемендже въ Булгаріи перейшло 247 родинъ на католицизмъ зъ причины гнетеня ихъ черезъ духовеньство фанаріотске. — Черезъ тунель св. Готарда буде съ новымъ рокомъ отвореный рухъ особовый и товаровый, позаякъ доси иде тамтуды лише листова почта. — Въ Барцельонѣ въ фабрицѣ машинъ бувъ сими днями выбухъ, въ котрôмъ утратило житье 11 особъ. — Въ Менчестеръ въ Англіи умерла 107-лѣтна женщина, котра до самои смерти мала еще добру память. — Пожаръ театру въ Штокгольмѣ починивъ величезній страты. — До Женевы пріѣхавъ бувшій комендантъ царскои гвардіи Соколовъ, одинъ зъ знатнѣйшихъ революціонерôвъ, котрый мавъ утѣчи зъ Сибиру. — Шведскій король Оскаръ написавъ теперь нову 5-актову драму п. н. „Замокъ въ Кронберзѣ“.—Въ Парижи вынайдено прирядъ п. н. „Mata Inegos“, за помочію котрого можна въ кôлькохъ минутахъ загасити найбôльшій пожаръ. — Въ Румондѣ въ середнôй Африцѣ основуютъ христіяньскій мисіонеры першу въ тôй части свѣта друкарню. — Англійскій мореплавець п. Л. Смитъ удався по разъ пятый до пôвнôчного бѣгуна, где намѣряе построити на островѣ Францъ-Іосифа выгôдный будынокъ, зъ ôткы можь буде запускатись якъ найдальше на пôвнôчь. — Оборонитель убійцѣ Гитô намѣривъ оперти свою оборону на тôмъ, будьтобы Гитô бувъ пôдчасъ замаху при анормальнôмъ станѣ змыслôвъ.

— **Абонаментъ на 12 представленъ рускаго народнаго театру** на мѣстце нумероване выноситъ 7 зр. Дôстати можна въ комнатахъ „Просвѣты“ и при касѣ театральнôй.

— **Загальный зборъ членôвъ товариства** „Школьна Помôчь“ при рускôй школѣ вправъ въ „Народнôмъ Домѣ“ ôтбувся въ суботу дня 8. с. м. вечеромъ. Засѣданье ôткрывъ предсѣдатель о. Мих. Калинець, бесѣдою о пожитку, користи и потребѣ товариства, заохочуючи присутныхъ до позысковання жертволюбивыхъ членôвъ. Згадавъ також покôйного добродѣя бл. п. Е. Коссака, котрого память почтивъ зборъ повставаньемъ зъ мѣстць. — Секретарь п. Ром. Заклиньскій здавъ справу зъ дѣятельности выдѣлу, зъ котрого видно, що всѣ майже дѣти дôставали потрѣбній и дорогй неразъ зошиты, оловцѣ, пера, атраментъ и т. п., що значну часть убожшихъ дѣтій прибрано въ чоботы, теплѣйшу одѣжь и запомагано загально книжками. Касіеръ п. Вѣнцковскій здавъ справу зъ обороту касового, котрый выказуе за мин. рôкъ 307 зр. 94 кр, приходу, а 318 зр. 10 кр. выдаткôвъ. На сей рôкъ есть дотерва 157 зр. 47 кр. До нового выдѣлу вôйшли: о. Андр. Вѣлецкій, катех., яко предсѣдатель; п. С. Киркира, урядникъ, яко заступникъ; п. Д. Вѣнцковскій яко касіеръ, пп. Ром. Заклиньскій яко секретарь и о. Городецкій яко выдѣловый. — Рѣшено въ кôнци запомагати вже теперь убожшу молодѣжь обувомъ и теплѣйшою одежію.

— **Доповняючій выбôръ въ Збаражи** трехъ членôвъ рады повѣтовои зъ групы бôльшихъ посѣлостій ôтбудеся дня 10 л. надолиста с. р.

— **Загальній зборы членôвъ „Народного Дому“** ôтбудутся вже въ слѣдуючій четверъ дня 8 (20) с. м.

— **До выдѣлу львôвского товариства**

археольогичного вôйшовъ межи иншими о. крыл. Ап. Петрушевичъ яко заступникъ предсѣдателя.

— **Зъ Завалова** пишутъ намъ, що п. Миронъ Савицкій, сидѣвшій, якъ звѣстно, безъ причины черезъ пять недѣль въ арештѣ въ Пôдгайцихъ, за котрого неправне придержанье удѣлило намѣстництво старостѣ пôдгаєцкому Зембицкому нагану, — не має все еще сунокою. На нынѣ, именно на 9 год. передъ полуднемъ вызначена до ч. 5872 головна розправа противъ нему въ судѣ повѣт. Пôдгаєцкôмъ. Обжалувавъ єго функціонаръ прокураторіи, котрый заразомъ повинѣ службу секретаря староства, чи може наôтворôть, о переступленье зъ §. 2 зак. зъ 15 падолиста 1867.

— **Зъ Станиславова.** Дня 9. с. м. устроивъ Выдѣлъ тутейшои филіи тов. „Просвѣта“ для своихъ членôвъ 2 ôтчиты и 1 викладъ. Першій ôтчитъ державъ о. Иванъ Пошель на тематъ „Якъ довго може чоловѣкъ жити?“ Подавши напередъ вѣдомôсть о рôжныхъ родахъ и способахъ численія лѣтъ, вѣкôвъ, поколѣнь (генерацій) навѣвъ предегентъ дуже много цѣкавыхъ примѣрôвъ довговѣчности въ рôжныхъ пôдсоняхъ и краяхъ, котрій съ великою старанностію зъ дотычныхъ дѣлъ позбиравъ и примѣрами зъ близшого досвѣду доповнивъ. Замѣтилибысьмо лише тое, що супротивъ множества статистичныхъ датъ, подавъ Всч. прелегентъ замало загальныхъ увагъ и спостережень фізіольогичного и гигіеничного содержаня, що власне для популярного ôтчиту на тематъ макробіотики булобы практичнѣйше. Другій ôтчитъ державъ дръ Мелитонъ Бучиньскій: „О лихвѣ и о правнôй противъ неи оборонѣ“. Въ ôтчитѣ своѣмъ виложивъ прелегентъ розвôй праводавства кредитового ажь по найновѣйшу уставу противъ лихвы зъ р. 1877, а для поясненя єи значеня для нашого краю и народу розвинувъ въ порывающихъ чертахъ образъ пресумныхъ економичныхъ обстоятельствъ, до котрыхъ привела нашихъ хлѣборобôвъ и ремѣсникôвъ лихва партикулярна и банкова-колективна пôдъ крылами дотеперѣшного хибного уставодавства. Прелегентъ заявивъ однакожь, що правдивою порукою добробыту и оборoною противъ лихвы, далеко певнѣйшою ôтъ найновѣйшои уставы — суть и будутъ стоваришеня и касы громадскій. Той тематъ прирѣкъ ôнъ при найблизшôмъ случаю выложити и пояснити на конкретныхъ объявахъ, якимъ єсть н. пр. каса пожичкова въ поблизкôй громадѣ Марковецкôй, заложена о. Ем. Бородайкевичемъ. (Щобы той ôтчитъ не прогувъ марно, постановивъ Выдѣлъ на однодушне жаданье всѣхъ притомныхъ, постаратися о оголошенье єго въ окремôй книжочцѣ друкомъ). Третю точку програмы становивъ викладъ проф. Остапа Левицкого, о елементарныхъ вѣдомостяхъ зъ земленіси. Съ властивою прелегентови, а звѣстною зъ многихъ давнѣйшихъ викладôвъ ясностію и легкостію, выложивъ Вп. професоръ на ôтновѣдныхъ инструментахъ географичныхъ и астрономичныхъ видъ нашои землѣ, ôтношеня єи до сонця и мѣсяця, єи круженье подпôйне и тыхже наслѣдки физичній съ безпосереднымъ приложеньемъ до климатичныхъ условій нашого краю. Живе заинтересованье предметомъ выкликало быструмнѣ уваги селянъ-слухачѣвъ, такъ що вывязалася плодотворна свобôдна дискусія, котра протяглася до 8 год. вечеромъ. Самыхъ селянъ-членôвъ було зверхъ 50, а кôльканайцятъ членôвъ другихъ званій. —

— **Зъ Дрогобыча** пишутъ намъ: Дня 24 червця ôтбувся загальный збôръ товариства бурсы св. Іоана Крестителя въ Дрогобычи, на котрôмъ загально нарѣкано на слабый удѣлъ въ тôмъ товариствѣ, особливожь, що гдекотрій члены съ уплатою вкладокъ ôтлягаются и що пооколичне священьство мало вспирає се товариство. Ôтъ червця до сего часу дѣла не поправилися, и мало що за той часъ вплынуло. Длятого ôтзываємся до всѣхъ добромыслячихъ родимцѣвъ съ просьбою, щобы вступали въ наше общество и вспирали єго датками, а пп. членôвъ неуплатившихъ своихъ вкладокъ просимъ о надôсланье тыхже. Особливожь Всеч. оо. священикôвъ просимъ не забувати на насъ при колядахъ и т. п. случаяхъ и чимъ можь, насъ всперти. Выдѣлъ удѣливъ вже на оплату школьну двомъ ученикамъ: І. Чемарникови зъ І кл. 4 зр. и В. Кущакови 2 зр.

— **Въ Стрыю** убивъ при „абрихтунку“ фельдвебель 9-го полку пѣхоты Цетнеръ рекрута Николая Малько. Цетнеръ ударивъ єго кôлька разы кулакомъ въ лице, такъ що нещастный упавъ на землю, при чѣмъ пустилась єму кровь ротомъ, носомъ и ухами. Тогды „военный мужъ“, фельдвебель, ударами кольбы добивъ бѣдного рекрута. Тое все дѣялось въ очахъ другихъ товаришѣвъ-жовнѣрôвъ и кôлькохъ особъ приватныхъ; убитого ôтвезено до войскового шпиталю. Жертва тои нелюдскои жорстокости, Н. Малько, укôнчивъ 8 клясу гимназіяльну, а єго родичѣ, убогій зарôбники зъ Долины жіютъ еще доси, и послѣдный тяжко запрацёваный грôшь ложили на образованье свого сына, надѣючись мати на старôсть зъ него пôднору.

— **Въ Буску** жиды Изаакъ Лейба Гольдбергъ, Лейзоръ Гольдбергъ, М. Борухъ Гольдбергъ и Шулимъ Кагане напали дня 7 л. с. м. на дорозѣ въ ночи на Юкима Билера и хотѣли єго замордувати, а лишь переходячій тамтуды люде уратовали Билера ôтъ смерти, котрый однакъ понесъ тяжкій раны. Причиною намѣреного убійства було тое, що Билеръ донесъ до прокураторіи державнои въ Золочевѣ о рôжныхъ надъужитяхъ Изаака Л. Гольдберга, поповненыхъ на шкоду товариства кредитового въ Буску, черезъ що И. Л. Гольдбергъ хотѣвъ пôмститися. Виновники находятся въ рукахъ власти.

— **Зъ Коломыѣ** пишутъ намъ: Вô второкъ пращала молодѣжь гимназіяльна и учителѣ на двôрци желѣзницѣ съ смолоскипами и лямпіонами п. Борковского, бувшого заступника директора тутешнои гимназіи. Одинъ зъ ученикôвъ мавъ коротку мову по руски, а хоръ ôтспѣвавъ громке „многая лѣта“ и середъ гучного многая лѣта, vivat, niech żyje opustivъ сей молодежію и колегами любленый мужъ Коломыю. Прощанье молодежи було щире и неудане, що було можна вычитати зъ лиця кождого прощаючого. Съ поворотомъ повитала молодѣжь нового директора серенадою передъ гимназіею, що зробило дуже пріятне враженье такъ на сѣмъ школьнôмъ достойнику, якъ и на публицѣ.

— **Зъ Топорова** доносятъ намъ, що тамошнi жиды, котрій маютъ право продавати штемпле, дуже часто ихъ не маютъ въ запасѣ, такъ що неразъ и зъ далека селянинъ приходитъ до мѣсточка по штемпель та вертає съ ничимъ до дому або ходитъ по людахъ, чи не ôтступивбы єму кто штемпля. Кажутъ люде, що часомъ жадаютъ навѣть бôльше за штемпле, якъ приписано, толкуючись тымъ, що вже послѣдный, тожь треба бôльше заплатити.

— **Въ школѣ ветеринаріи** во Львовѣ розпôчнесь наука вже въ сѣмъ мѣсяци, лишь укôнчатся всякій техничній устроєня школы. День вписôвъ буде небавомъ обвѣщеный. Пригадуємъ еще разъ, що кандидаты до школы ветеринаріи маютъ выказатись свѣдоцтьомъ зъ укôнченои добре 6-ои клясы гимн. або реальнои и що укôнчили 18 р. житя, а не переступили 26. р. Съ пріемностію довѣдуємось, що до школы ветеринаріи вписуются и Русины. Мы вже выказали разъ, що ветеринарѣвъ, а именно тыхъ, що перший выйдутъ зъ школы, жде хороша будучность. Теперь въ Галичинѣ ветеринарѣвъ дуже мало; а при староствахъ мусятъ бути стабилизованій ветеринарѣ для повѣтôвъ, — котрій, розумѣєсь, певно не будутъ нарѣкати на лихій бытъ матеріяльный. Впрочѣмъ, якъ се мы вже такожь пôднosили, ветеринарѣ — менше зависимій люде, якъ якій политичній або и судовій урядники.

— **Нове Село** коло Збаража дає доказъ, що и въ короткôмъ часѣ годна добра и сильна воля принести красній овочѣ. Дальше ведучи спасенну дѣятельностъ незабутого о. Глиньского, и черезъ людяне съ прихож. поступованье, завѣвъ єго наслѣдникъ о. Евст. Цурковскій хорошій, вселюдный спѣвъ хоральный въ церквѣ стародавнôй зъ тисового каменя, котру, якъ лишь зъ дрôбныхъ датковъ теперь украшено и оточено паркanами, то заразъ явились и богатшій дары, якъ евангеліе за 115 зр. и пишій окрасы церковній, жертвованій черезъ заможнѣйшихъ селянъ. Помагайбôгъ душпастырю и громадѣ!

— **Въ Козовôй** основано товариство задаткове, котре складаєся на початокъ зъ 22 членôвъ. Предсѣдателемъ того товариства выбраный о. П. Свистунъ, заступникомъ предсѣдателя п. С. Мендлицкій, секретаремъ п. І. Филяра, директоромъ п. С. Невеличь, касіэромъ п. Н. Лотоцкій, а контролёромъ п. В. Майданъ.

— **На посады учительскій** розписує конкурсъ окружна рада школьна въ Калуши, а именно: 1) на посаду старшого учителя школы етатовои мужескои въ Калуши съ платнію 500 зр., 2) на посаду молодшого учителя школы етатовои въ Войниловѣ съ платнію 270 зр. и 3) на посаду молодшого учителя въ Перегиньску съ платнію 240 зр. Речинець подання до кôнця грудня с. р.

— **На посаду учителя кутя коній** при школѣ ветеринаріи розписуєся конкурсъ съ речинцемъ до 31 жовтня с. р. Платня выноситъ 1.000 зр. съ 150 зр. додатку активального и вольнымъ мешканьемъ. Петенты маютъ внести свои подання до президіи намѣстництва и выказатись дипльомомъ ветеринарскимъ.

— **На посаду контрольора при головнôмъ урядѣ цловôмъ въ Бродахъ** розписуєся конкурсъ съ 4-тыждневымъ речинцемъ. Посада тая означена єсть X клясою рапги, а одержавшій єи мае зложити 900 зр. кавціи. Подання належитъ вносити до нов. дирекціи скарбу въ Бродахъ.

— **Фалшивій новій 5-риньсковій банкноты** появились вже въ Пештѣ. Позаякъ публичностъ еще не познакомилась добре съ новыми пятками, то легко може обманутись на подôбныхъ сфалшованяхъ.

— **Зъ причины заразы на худобу** въ росс. мѣсточку Гусятынъ зачинено закладъ контумаційный въ Пôдволочискахъ и установлено округъ поморовый для перегону худобы въ гдеякихъ мѣстцевостяхъ повѣтôвъ гусятыньского и борщѣвского.

— **При галицкôй дирекціи лѣсôвъ и доменъ во Львовѣ** суть до обсадженя посады: 1) асистента рахункового въ XI клясѣ ранги съ платнію 600 зр. и додаткомъ активальнымъ; 2) (евентуально) практиканта рахункового съ платнію 300 зр. Поданя вносятся до президіи дирекціи лѣсôвъ и доменъ во Львовѣ, найдальше до 1. л. падолиста с. р.

— **Пожары.** Въ Бѣлôмъ камени въ пов. золочѣвскôмъ погорѣло совсѣмъ 18 господарѣвъ. Шкода 20.000 зр.; лише одинъ бувъ убезпеченый. — Въ Сассовѣ въ пов. золочѣвскôмъ погорѣло 14 господарѣвъ. Неубезпечена шкода 12.000 зр.

— **На почтахъ въ Куликовѣ и Грушовѣ** нема рускихъ друксортôвъ, на що жалятся передъ нами тамошнi Русины. Звертаємъ на се увагу Св. дирекціи почтъ во Львовѣ.

— **Въ справѣ заказаныхъ лювôвъ** розослало намѣстництво до всѣхъ старостôвъ обѣжникъ, щобы переводили скоро и енергично поступованя противъ подôбнымъ переступствамъ. Такожь звертає намѣстництво увагу, щобы въ приватныхъ маєткахъ були сторожѣ лѣсôвъ заприсягли, бо лишь тогды ихъ доносъ становитъ законный довôдъ провины.

— **Б. Верещагинъ**, звѣстный маляръ россійскій, выставивъ въ Вѣдни въ „Künstlerhaus“ богату колекцію своихъ образôвъ, представляючихъ гдеякій епизоды зъ послѣдноі россійско-турецкои вôйны якъ такожь зъ житя индійского. Колекція тая буде ôтакъ выставлена въ Парижи и Лондонѣ.

— **Правительство турецке** удалось до вспôльного министерства вôйны въ Вѣдни съ прошеньемъ, щобы позволено глядати за скарбомъ, котрый послѣдный баша темешварскій Селимъ утѣкаючи р. 1716 передъ цѣсарскимъ вождомъ кн. Евгеніемъ, мавъ зашити въ скôру волову и закопавъ пôдъ мѣстомъ. Около р. 1860 робило вже турецке правительство пошукованя за тымъ скарбомъ пôдъ Темешваромъ, але не найшло ничого. Видно, що теперь має оно якійсь близшій поясненя взглядомъ мѣстця, где лежитъ той скарбъ, котрый, пôсля поданя, має становити величезну суму.

— **Фалшиве золото.** Въ Америцѣ фабрикуютъ масу совсѣмъ подôбну до золота, котре даєся притôмъ дуже легко розтягати, а тôлько менше важитъ ôтъ золота. Мѣшанина тая складаєся зъ 100 частій чистои мѣди, 17 частій цины, 6 частій магнезіи, 9 частій синого каменя, 3·6 частій сальмяку и 1·6 частій негашеного вапна.

— **Въ Медіолянѣ** намѣрено, якъ ходитъ поголоска, замордувати короля Гумберта. На тôй пôдставѣ увязнено гарибальдиста А. Рензи и найдено въ єго мешканю бомбы, котрій мавъ ôнъ кинути пôдъ поѣздъ королевскій.

— **Въ Петербурзѣ** зложивъ генералъ Бурцевскій на руки рады судовыхъ адвокатôвъ 58.000 рублѣвъ, котрыхъ проценты маютъ ити на запомогу для тыхъ особъ, що були обжалованій о тяжкій переступства, але зôстали ôттакъ увôльненій черезъ судъ присяжныхъ.

— **На конгресѣ соціялистичнôмъ** въ Хурѣ въ Швайцаріи поставлено резолюцію, взываючу до попиранія агитаціи соціялистичноі всякими силами, а въ Россіи навѣть за помочію тайныхъ союзôвъ. На тôмъ конгресѣ були репрезентаты всякихъ народностій и краєвъ. Пôдчасъ засѣданя одинъ галицкопольскій репрезентантъ робôтникôвъ поставивъ внесенье, щобы соціялисты выступили въ дѣлѣ ôтбудованя Польщѣ. Противъ тому запротестувавъ одинъ варшавскій репрезентантъ робôтникôвъ, заявляючи, що „буржоазія польска єсть совсѣмъ гнила“.

— **Маленька голова.** Публичностъ вѣденьска горнеся теперь густыми лавами на прилюдній ôтчиты дра К. Зингера, котрый показує 12-лѣтну дѣвчину, маючу такъ малу голову, мовь у новонародженого дитяти. Притôмъ и интелектуальній власти тои дѣвчины совсѣмъ нерозвиненій, такъ що навѣть говорити не умѣє; вимовляє лише два слова: „папа“ и „мама“. Такожь оказуєсь тая дѣвчина дуже боязливою.

— **Арештъ за официрского коня.** Въ Монахіюмъ одинъ жовнѣръ сказавъ о знорованôмъ коні официрскôмъ: „то проклята худоба! (Sakramentsvieh)“, за що судъ войсковый засудивъ єго на три дни арешту; засудъ выпавъ зъ причины „неôтповѣдного захованяся противъ коня официрского“...

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** зобравъ Вп. Еліяшевскій, питомець рускои семинаріи, въ селѣ Гуменци пов. львôвского 3 зр. Спасибôгъ Вп. Еліяшевскому и честнôй громадѣ за щирій даткій. — *Зъ дирекціи академичноі (рускои) гимназіи во Львовѣ.*

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

† **Анна Свистунова**, жена гимн. проф. въ Решовѣ п. Свистуна, одна зъ ôтзначаючихся рускихъ женщинъ, упокоилася въ Ременовѣ въ 26-ômъ роцѣ житя. Вѣчна єи память!

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Azienda Assicuratrice въ Трієстѣ.** Дня 18 (30) вересня с. р. ôтбулися загальній зборы акціонерôвъ того товариства, котрымъ предложено билянсъ и рахункове справозданье за р. 1880. Дохôдъ зъ премій, котрый въ всѣхъ ôтдѣлахъ шкоды елементарнои обнимавъ въ загалѣ 2,855.224 зр. 32 кр., выносивъ въ ôтдѣлѣ огневôмъ о 150.828 зр. 11 кр. бôльше, якъ въ минувшôмъ роцѣ и досягнувъ сумы 2,368.741 зр. Ôтдѣлъ же транспортовый утративъ въ доходахъ 116.710 зр. 24 кр. вслѣдствіе звиненя того ôтдѣлу, котрый дотеперь приносивъ лишь страты. Убезпеченье градове, котре, якъ звѣстно, въ р. 1880 всѣми заведеніями убезпечень було немило приняте, споводувало помимо доходу зъ премій, побôльшеного о 138.828 зр. 95 кр., въ порôвнаню съ минувшимъ рокомъ 124.409 зр. 94 кр. страты. До тыхъ доходôвъ зъ 1880 р. належитъ дочислити 630.228 зр. 88 кр., перенесеныхъ зъ минувшого року. Выплачено протое въ всѣхъ ôтдѣлахъ елементарныхъ 1,602.017 зр. 39 кр., на реасикураціи 815.608 зр. 40 кр. и оставлено на перенесенье зъ преміи и шкоды 777·348 зр. 93 кр. Загальна администрація, провизіи, податокъ, належитости и пр. стояли 890.725 зр. 66 кр. Єслиже до доходôвъ зъ теперѣшного дѣловодства дочислимо припадаючій на ôтдѣлъ елементарный доходы зъ процентôвъ и переносинъ зъ приросту въ скôлькости 95.553 зр. 46 кр. въ тôмъ случаю выказує 1880 рôкъ 504.693 зр. 72 кр. стратъ. Ôтдѣлъ житьевый натомѣсть выказує при 411.989 зр. 26 кр. доходу зъ премій прирôстъ въ высокости 28.701 зр. 41 кр. Дохôдъ зъ помѣщеня капиталôвъ, припадаючихъ на той ôтдѣлъ, выносивъ 274.541 зр. 95 кр. Що дотычитъ результату убезпечень елементарныхъ въ першôй половинѣ 1881 року, выказує управненье въ звязи съ справозданьемъ на рôкъ 1880, що такъ доходы зъ премій, якъ и выплаты шкодъ въ порôвнаню съ минувшимъ рокомъ ôтзначаются совсѣмъ потѣшаючимъ результатомъ. А щобы не тôлько покрыти страты, выплывшій въ ôтдѣлахъ елементарныхъ за 1880 рôкъ, але щобы такожь елиминовати зъ рахункôвъ всякій зъ якои нибудь причины сомнѣтельній позиціи, щобы такожь одночасно позбутися гдекотрыхъ позицій, котрібы пôсля регулямину убезпечень зъ дня 18 серпня 1880 могли бути зъамортизованій доперва въ протягу кôлькохъ лѣтъ, рѣшили загальні зборы стягнути 40% на старій акціи поименно выготовленій, на котрій выплачено лишь 30%, пôдчасъ коли решткуючій 70% маютъ покрытье въ облигаціяхъ акціонерôвъ.

Слѣдувательно рѣшено еще выданье новыхъ акцій ажь до высоты 4,000.000 зр. въ золотѣ, а переведенье тои операціи поручено управленю и комитетови пятехъ, пп. Г. Фигдору, дру Мелянічу, дру А. де Пульскому, бар. Сартори и дру Тоничелли. Въ кôнци заявляємъ, що на мѣстце дра Райчича, котрый зъ причины недуги уступивъ, именовано дотеперѣшного заступника управителя п. Гвидо Порента, а на єго мѣстце п. Рафаила Люзатто. Зъ справозданя и билянсу слѣдує, що будучностъ товариства славного и найстаршого въ краю „Azienda Assicuratrice“, котре бôльше якъ пôвъ столѣтія одну зъ найважнѣйшихъ ôтрослій економичныхъ занимало, єсть безперечно заневнена, и що такожь акціонеры єго маютъ достаточну поруку.

Подаючи до вѣдомости съ великою пріятностію о тôмъ переустроєню Аціенды, пригадуємъ нашôй рускôй публичности, що она вже ôтъ многихъ лѣтъ завела у себе кореспонденційный языкъ рускій и що єи жертвы доставляній що року въ користь нашого „Народного Дому“ выносятъ бôльше якъ 10.000 зр. Зваживши, що выдатки того институту зъ причины будованя церкви суть великій, тожь належалобы надѣятись, що и руска публичностъ приступитъ якъ найчисленнѣйше съ убезпеченями до Аціенды, а щобы тая могла и „Народному Дому“ ôтъ рускихъ убезпечень съ бôльшою користію прійти въ помôчь.

Подяка.

Впов. п. Ив. Браникъ, професоръ гимн., жертвувавъ для нашого товариства 5 зр. а. в., за що складаємъ симъ Вп. п. професору нашу щиросердечну подяку.

Ôтъ товариства рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ, дня 8 л. жовтня 1881. — *Ал. Струтиньскій*, предсѣдатель. *В. Мильковичъ*, секретарь.

ÔТОЗВА

Гр. кат. громада въ Вашкôвцяхъ на Буковинѣ, намѣряючи побудовати церковь, котрои доси не має, удаесь съ умильнымъ прошеньемъ до всѣхъ П. Т. Родимцѣвъ, котрымъ добро обряда рускаго на серци лежитъ, о ласкаву помôчь на такъ богоугодну цѣль. Громада наша складаесь подôбно другимъ руско-кат. буковиньскимъ громадамъ зъ родинъ, котрй передъ лѣтами, яко крайно убогй, опустили свою рôдну Галичину и прійшли на Буковину глядати собѣ щастядолѣ. По многихъ лѣтахъ удалось ледви гденекотрымъ зъ нихъ прійти до якои-такои хатчины и пару грядокъ землѣ; прочй жіютъ лишь зъ денного заробку и борются неустанно съ крайною нуждою. При всѣй нищетѣ своѣй громада не має своеи церкви, а тулится якъ комôрникъ въ чужôй хатѣ. Понеже мы и думати не могли, щобы о власныхъ силахъ поставити собѣ храмъ Господень — бо насъ всего на всего такъ въ самыхъ Вашкôвцяхъ якъ и въ другихъ селахъ, належачихъ до сего прихода, ледви 300 душь знаходится — то мы удалися до высокихъ ц. к. правительствъ такъ галицкого якъ и буковиньского о позволенье збирати на церковь добровôльнй жертвы. Выс. ц. к. Намѣстництво во Львовѣ узнало конечну потребу церкви и крайне убожество гр. кат. парохіянъ Вашковецкихъ, и позволило рѣшеньемъ зъ 27 липня с. р. Ч. 5410 збирати добровôльнй датки до кôнца сего року въ всходнôй Галичинѣ.

Высокопочтенній Родимцѣ! Хоть народъ рускій убогій, але жертволюбивый. Послѣдными часами и Буковина, котра сталася другою ôтчиною для многихъ галицкихъ родинъ, тѣшится доказами любови галицкои братіи; многй храмы Божй для руско-кат. громадъ завдячуютъ своє истнованье по при иншихъ такожь въ великôй части жертволюбію галицко-рускго народа. И мы протоє покладаємо велику надѣю, що насъ въ такъ важнôмъ и спасительнôмъ але заразомъ переходячôмъ нашй слабй силы предпринятю не опустите и подасте намъ руку помочи, жіючимъ въ чужинѣ, середъ неспріяючихъ намъ ôтношень. Безъ власного дому Божого много зъ насъ пропало въ чужихъ таборахъ и еслибы намъ теперь добрй люде не помогли, то по кôлькохъ лѣтахъ насъ лишь на пальцяхъ числити будутъ. Особенножь молимъ всѣхъ Воч. оо. Душпастырѣвъ, тыхъ изрядныхъ защитникôвъ нашого обряда, о ласкаве заохоченье своихъ парохіянъ до складокъ. Маємо въ Бозѣ надѣю, що П. Т. Собратя и Родимцѣ нашй, котрй николи еще не ôтмовили своеи помочи тамъ, где цѣль высока и знаменита вымагала бôльшихъ жертвъ, и намъ ту, где о справу церкви и народности нашои ходитъ, помочи своеи не ôтмовлятъ и тымъ окажутъ живу силу руску, що не дає марнѣти, хотьбы найменшому ôтломкови народа рускаго.

Вашкôвцѣ надъ Черемошемъ, дня 3 жовтня 1881.

Въ имени комитету парохіяльного гр. кат. *Гоанъ Рогужиньскій*, гр. кат. капелянъ и предсѣдатель комитета.

Задля недостачѣ мѣсця дотеперь годѣ намъ було розпочати Вашу статію.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для Батькôвщины: о. Б. П. въ Вѣдни 2·50 зр.; для Зорѣ: о. М. К. въ Сушнѣ 1 зр., о И. Ф. въ Дубѣ 2 зр., Т. Г. въ Коломыѣ 2·30 зр.; для Свѣта: М. М. въ Чернôвцяхъ 1 зр., Т. Г. въ Коломыѣ 1 зр., для Школьн. Час.: о. Ю. Р. въ Ольхôвци 1·50 зр., Т. Г. въ Коломыѣ 1·30 зр.; для Гал. Сіона: о. М. К. въ Сушнѣ 1 зр.; о. Ю. З. въ Гологорахъ 4 зр.; для Дружн. Лихваря: дръ М. Б. въ Станиславовѣ 2 зр., о. Ю. З. въ Гологорахъ 0·60 зр.; для „Przewodnik-a“: о. И. О. въ Велесневѣ 40 кр.; для Науки: о. І. Д. въ Ланшинѣ 2 зр.; для Пролома: Т Г. въ Коломыѣ 2 зр.; для Слова: о. К. К. въ Туз. 3·50 зр.; для Страхопуда: о. Т. С. въ Шоломыничахъ 2·50 зр.; для п. М. Савицкого: дръ М. Б. въ Станиславовѣ 3 зр., В. З., Л. Р. и А. Ч. въ Тернополи 3 зр.; для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи: о. А. Ганкевичъ въ Грималовѣ 4·18 зр., А. Павлишъ въ Рудкахъ 1·50 зр.

Курсъ збôжа зъ дня 1 л. жовтня 1881.

(*Справозданье львôвскои комнаты торговельнои.*

Цѣна за 100 кильограмôвъ.	ôтъ		до	
	зр.	кр.	зр.	кр.
Пшеница червона	10	50	11	75
„ бѣла	10	50	10	80
„ жовта	10	50	10	80
„ осѣнна	—	—	—	—
Жито	7	40	8	40
Ячмѣнь	6	30	8	25
Гречка	7	—	7	25
Овесъ	6	—	6	50
Горохъ до варки	7	50	10	50
„ паст.	6	50	7	50
Выка	5	50	6	—
Кокорудза стара	6	75	7	—
„ нова	6	—	6	25
Рѣпакъ зимовый	—	—	—	—
„ лѣтный	—	—	—	—
Ржѣй (Лянка)	9	75	10	40
Насѣнье лняне	11	50	12	—
Конюшина (передна)	25	—	64	—
Кминъ	—	—	—	—
Анижъ	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—

Въ сали тов. „ГВЯЗДА“, ул. Францишкан. ч. 7.

РУСКІЙ НАРОД. ТЕАТРЪ

пôдъ дирекцією Омел. Бачиньского.

Въ недѣлю, дня 4 (16) жовтня 1881.

ЗАПОРОЖЕЦЬ

за Дунаемъ

орігинальна народна опера въ 3 актахъ съ танцями; слова и музика С. Гулака-Артемовского.

Особы:

Султанъ	п. Пôдвысоцкій.
Селигъ-ага, турецкій саповникъ свиты султана	п. Стефуракъ.
Ибраимъ-Али, иманъ	п. Новицкій.
Иванъ Карасъ, Запорожець	п. Михайловскій.
Одарка, его жѣнка	пнѣ Гембицка.
Оксана, сирота, жіюча въ домѣ Ивана	пнѣ Бачиньска.
Андрѣй, молодый козакъ чорном	п. Стручиньскій.
Прокôпъ, соперникъ его	п. Биберовичъ.
Старикъ, козакъ	п. Парадовскій.
Арабъ, служачій Султана	п. Деннсовичъ.
Ирина	пнѣ Биберовичъ.
Феся	пнѣ Моленцка.
Олеся	пнѣ Лукасевичъ
Гануся	пна Ледухôвска.
Настя	пна Левицка.
Федôръ	п. Гембицкій.
Гнатъ	п. Лукасевичъ.
Василь	п. Санецкій.
Стефанъ	п. Малиновскій.
Максимъ	п. Ивановичъ.

дѣвчата запороскй

молодй запорожцѣ

Козаки, козачки, женцѣ, жовнѣры турецкй. — Дѣся въ Турціи.

Въ антрактахъ оркестра ôтограє: 1. Увертуру зъ оперетки „Простачка“ Михала Вербицкого; 2. Увертуру зъ 3-го акту оперетки „Проциха“ Михаила Вербицкого; 3. Кадрилѣ зъ народныхъ пѣсень И. Кобрыньского.

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ 1 зр., въ дальшихъ 60 кр, партеръ 40 кр., галерія 20 кр.

Билетôвъ можна дôстати въ касѣ театральнôй, улиця Францишканьска ч. 7, ôтъ годины 3 пополудни.

Початокъ о годинѣ 7-мôй вечеромъ.

Ч. 166.

Конкурсъ.

Въ канцеляріи центрального выдѣлу товариства им. Михаила Качковского опорожнене мѣстце канцелярійного дѣловодства съ рôчною платнію 360 зр. и безплатною комнатою.

Старающйся о тоє мѣстце довжнй выказатись:

1) що рускимъ языкомъ въ концептѣ хорошо владаютъ;

2) що суть безженнй або бездѣтнй вдôвцѣ;

3) що будутъ могли щодня найменше 5 годинъ трудитись въ канцеляріи товариства, с. є. одну половину часу рано другу же пополудни;

4) рекомендацією письменною, що суть людьми честными и моральными, на котрыхъ въ каждôмъ взглядѣ можна полагати.

Просьбы, заосмотренй высше наведеными доказами, маютъ бути внесенй найдальше до 14 (26) жовтня с. р. въ центральный Выдѣлъ товариства им. Михаила Качковского.

Ôтъ центрального Выдѣлу товариства имени Михаила Качковского. — Львôвъ, дна 25 вересня (7 жовтня) 1881.

О. Марковъ. *Павликовъ.*

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

☞ **Съ симъ числомъ розсылаємъ надзвычайный додатокъ до „Дѣла“.**

Вч. о. А. П. въ Сковятынѣ: Числа „Дѣла“ высилаеся Вамъ все якъ найточнѣйше, а если якй не дôйшли, то лишь зъ вины тамошнои почты. О тй числа прошу зареклямувати, а мы сей-часъ вышлемъ ихъ повторно, а рôвночасно внесемъ жалобу до дирекціи почтъ во Львовѣ. *Вп. Ап. Н. въ Станиславовѣ:* Просимъ о конець статіи.

Змѣна льокалю.

Знана ôтъ давна зъ найлучшихъ товарôвъ и выробу **Футеръ**

Фирма (1—3)

Г. ИВАХОВА

перенесеною зôстала въ

Рынокъ ч. 40.

Важне для читаючои П. Т. Публики рускои!

Подаеся до вѣдомости П. Т. Публики рускои, що великій накладъ книги о. **Стефана Качалы:**

Polityka Polaków względem Rusi

такъ симпатично принятои всѣми Русинами и похваленои всею рускою печатію, уже вычерпувся. Ктобы отже бажавъ набути еще тую важну для выученя исторіи нашого краю книгу, зволитъ поспѣшити съ замовленьемъ або до **Администраціи „Дѣла“** або до книгарнѣ **„Ставропигійского Институтута“** присилаючи (найлучше переказомъ почтовымъ) цѣну за книгу 1 зр. 50 кр. а за пересылку почтову 10 кр., разомъ — 1 зр. 60 кр. а. в. (12 ?)

Для сеи газеты єсть єдине и спеціяльне заступництво въ Америцѣ, такъ для принимання анонсôвъ якъ и предплаты, „Межинародна агенція газетъ“ — **„Die Internationale Zeitungs-Agentur“, H. P. Hubbard, Eigenthümer New Hawen, Conn U. S. A.** (хороше мѣсто, двѣ годины ѣзды желѣзницю, на всходъ ôтъ Ню-Іоркъ), где находятся всѣ выданя сеи часописи, якъ такожь всѣ значнѣйшй газеты свѣтовй. Тамже завязуются такожь умовы контрактôвъ съ кимъ небудь нôсля найдешевшои цѣны накладовои. (2—?)

СЕВЕРИНЪ БУДКОВСКІЙ,

бувшій балетмайстеръ театрôвъ варшавскихъ

розпочинае

курсъ найновѣйшихъ танцѣвъ

сальоновыхъ, товарискихъ и сольо-пописовыхъ,

якъ такожь

Курсъ гимнастики

такъ въ домахъ приватныхъ, якъ и въ власнôмъ помешканю

въ рынку, ч. 12, I поверхъ.

(5—12)

Ручаючи за правдивый артикулъ, высылаю за надосланьемъ готôвки або за послѣплатою **оригинальну баньку загально звѣстнои тренчиньскои**

КАРПАТСКОИ ЯЛôВЦôВКИ

(Боровички) по 70 кр franco за баньку и опакованье. Ялôвцôвка пьеся по стравахъ на найдобрѣйшихъ обѣдахъ, помагае дуже трав-леню, а до того єсть для **терплячихъ на жолудокъ** незрôвнанымъ добродѣйствомъ. Найменше высылаеся двѣ баньки, а можь дôстати єдино правдивои лише у

I. Сальвендера въ Тренчинѣ

(Угры горѣшній)

[I. Salwender in Trencsin (Ober-Ungarn)]

(2—6)

Приходъ першои клясы съ 160 моргами поля найлучшои землѣ єсть до замѣны за приходъ въ якôй будь околици.

Адреса: **І. Б.,** почта Книгиничѣ.

Накладомъ редакціи „Дѣла“

выйшли:

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“,

повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“,

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкôмъ 8 зр. 40 кр.)

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй. (24—?)

(5—10)

І. КРЕМЕРЪ

во Львовѣ, улиця Галицка ч. 16,

поручае на теперѣшный сезонъ свôй богато заосмотреный

Магазинъ конфекціи для женщинъ,

завѣдомляючи заразомъ, що роббтня зъ улицѣ Собѣского ч. 12 зôстала перенесена до дому при

улици Галицкôй, ч. 21, I поверхъ

Найбôльшій и найдешевшій

МАГАЗИНЪ НОВОСТЕЙ

конфекціи дамскои

І. КИМАЄРА (J. Kümmer)

пасѣдникôвъ

ул. Гетманьска, ч. 4. во Львовѣ

одержавъ на пору осѣнну и зимову готовый рѣчи, якй лишь були за границію новѣйшй, а именно:

Окрыття осѣнній ôтъ 8–50 зр.
Плащъ зимовй ôтъ 10–120 зр.
Верхи до футра вовняный ôтъ 50–150 зр.
Верхи до футра шовковый и аксамитный ôтъ 20–35 зр.
Ко стюмы до улицѣ и сальону ôтъ 35–75 зр.
Костюмы шовковй ôтъ 20–120 зр.
Шляфрочки фильовй ôтъ 50–200 зр.
Сурутки найрôжнороди вкуса ôтъ 10–15 зр.
Такожь великій выборъ **ковеи** ôтъ 12–50 зр.

Замовленя выконуемъ въ якъ найкôтрч. ротшôмъ часѣ. (5—6)

Г. БИНЕНШТОКЪ

АГЕНЦІЯ МАШИНЪ РôЛЬНИЧИХЪ

во Львовѣ, ул. Коперника, ч. 11,

поручае **машины господарскй** зъ найлучшихъ фабрикъ по цѣнахъ слѣдуючихъ:

Молотѣльнѣ ручнй по 105 зр.
Млынки Бакера по 68 зр.
Сѣчкарнѣ по 40, 43, 73 и 75 зр.
Плуги по 9, 10 и 11 зр.
Рухадла по 6, 8 и 9 зр.

якъ такожь всякй иншй **знаряды господарскй**, ручаючи за **добру роботу.** (3—3)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарско

Ч. 78. Львôвъ, Середа 7 (19) жовтня 1881. **Рочникъ II**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ „**Библіотека найзнам. повѣстій**“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяца.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (**найлучше** почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатникôвъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Рада Народна въ Долинѣ.

День 1 (13) жовтня 1881 буде днемъ памятнымъ для рускаго народа долинскои окрестности. Того дня точно по програмѣ ôтбувся першій загальный збôръ товариства „Рады Народнои“ въ Долинѣ. Вже по 2 год. по пол. почали сходитись селяне зъ окрестностій. Збôръ ôтбувався въ домѣ брацтва церковного, близько церкви, и численно зібране духовеньство вôзвало прибувшихъ на молебенъ до церкви о 2¼ год. О 3 год. прибувъ правит. комисарь и сейчасъ предсѣдатель комитету о. Заячкôвскій ôткрывъ засѣданье довшою промовою. Сивоголовый старикъ пояснивъ цѣль Рады Нар., пояснивъ незавидну судьбу Руси галицкои, вказавъ на причины упадку народа а именно на темноту, котра удержує его въ неволи моральнôй и економичнôй и подавъ практичнѣ рады до пôддвигненя народнои жизненности по примѣру другихъ народôвъ. Мы бачили селянъ, котрымъ слезы по лици котились, коли о. З. малювавъ чорну долю теперѣшнои Руси. О. З. закôнчивъ свою рѣчь многолѣтствіемъ Ц. В. Цѣсарю и всѣмъ пріятелямъ рускаго дѣла.

Велику радôсть и грôмкѣ оклики „славно“ выкликало ôтчитанье привѣтныхъ телеграмъ. Наспѣли телеграмы: ôтъ редакцій „Дѣла“ и „Батькôвщины“, ôтъ членôвъ „Рускаго Касина“, ôтъ редакціи „Пролома“, ôтъ сов. Ковальского, ôтъ редакціи „Слова“, ôтъ п. Кулачковского и п. Явдыка. По ôтчитаню телеграмъ слѣдували выборы выдѣлу. Збôръ черезъ аклямацію покликавъ о. Іосифа Заячкôвского зъ Лопянки на предсѣдателя, дра Теоф. Витошиньского зъ Долины на заступника предсѣдателя, п. Теодора Бѣлецкого зъ Долины на секретаря, о. Венед. Ружицкого зъ Струтина нижного на касіера, о. Александра Бачиньского зъ Болехова, о. Хризанта Колянковского зъ Велдѣжа и п. Мих. Витвицкого зъ Долины.

Наспѣвшій вечеръ перешкодивъ довшому треваню засѣданя; навѣть членôвъ всѣхъ зголосившихся вже пôдчасъ засѣданя не можна було вписати, — зôстали отже вписанѣ лишь тіи, котрѣ передъ зборомъ зголосились — 89 членôвъ, а найменше другу таку часть участникôвъ засѣданя, заявившихъ охоту вступити въ товариство, не можна було вписати въ консигнацію. Тутъ годѣ намъ и того промовчати, що звѣстнѣ недруги нашѣ въ злобнôй цѣли розсѣвали по мѣстѣ межи численно зібраючимся народомъ рôжнѣ байки, якъ прим., що члены товариства будутъ мусѣли платити окремый податокъ, котрый будутъ екзекуціями стягати. Много селянъ увѣрившихъ въ тіи тенденційнѣ пострахи, не явилось на засѣданю. Зъ того слѣдує, що фактичне число членôвъ буде звѣстне ажь по другôмъ загальнôмъ зборѣ, коли народъ пересвѣдчится, що розсѣванѣ его недругами вѣсти суть чистыми выдумками.

Зъ межи многихъ внесень помѣщаємъ тутъ кôлька важнѣйшихъ:

1. Рада Народна прійде въ помôчь окрестнымъ громадамъ, котрѣ подали петиціи до властій школьныхъ, щобы рускѣ дѣти не були противзаконно силуванѣ учитись чужого, с. є. польского языка.

2. Рада Нар. має старатись о тов, щобы перешкодити самолюбнôй забаганцѣ мѣста Болехова, котре розвинуло широку агитацію за перенесеньемъ староства зъ Долины до Болехова. Болехôвъ лежитъ вже на граници пов. долиньского, отже многѣ села, котрѣ вже и до Долины маютъ за далеко, потерпѣлибы еще бôльшу кривду. Звѣстно, що села не для староства, а староство для селъ.

3. Рада Народна постараєся, щобы зъ причины несчисленыхъ шкодъ, якѣ що-рôкъ поносятъ сельскѣ господарѣ ôтъ дикого звѣра, правительство не ôтказувало безвзглядно прошенямъ поодинокихъ громадянъ о карты на оружіе; якъ теперь практика показує, карту на оружіе дôстаютъ всякѣ пôдпанки та емигранты, а селянинови безусловно ôтказуютъ. Селянамъ, колибъ зважились выйти на свое поле хочбы лишь въ личнôй оборонѣ съ ручницію, сейчасъ ручницю конфискуютъ и еще въ додатку строго караютъ.

4. Рада Народна подѣйствує, где належитъ, щобы при войску не збыткувались — надъ жовнѣрами. Страшный фактъ, якій приключився сими днями въ Стрыю, дає доказъ дикихъ норовôвъ въ дисциплинѣ войсковôй. Воякa Ник. Мальска, сына бѣдныхъ родичѣвъ зъ Долины, молодця смирного и образованого (укôнчивъ 4 гимн. клясы и бувъ питомцемъ бурсы коломыйскои) убивъ фельдвебель кольбою и пястуками въ 11-тôмъ дни службы. Той фактъ розказали лично на зборѣ родичѣ убитого, повернувши зъ похорону свого сына.

Выдѣлъ Рады Народнои заразъ по зборѣ розпочавъ свое урядованье.

Выстава овочева
въ Коломыѣ.

Зъ національного станôвища годѣ намъ однои дуже важнои рѣчи не запримѣтити, т. є. непошанованя рускаго слова и рускаго письма такъ изъ стороны товариства якъ и ôтъ поодинокихъ выставителѣвъ Русинôвъ. Товариство, якъ сказано, основане Русинами, именно о. Ив. Наумовичемъ, а мимо того оно нынѣ урядує майже выключно по польски, обмежуєся на рускихъ запрошеняхъ до членôвъ та кôлькохъ афишахъ рускихъ, а все проче иде по польски. Имена выставителѣвъ съ маленькимъ дуже виняткомъ фигуруютъ въ польскôмъ языцѣ, хоть знаємъ добре, що бôльша ихъ часть складаєся зъ Русинôвъ. И такъ оо. Василіяне фигуруютъ пôдъ надписію „Konwent XX. Bazyliánów we Lwowie“, мовь якій конвентъ Кармелитôвъ або Доминиканôвъ. Не повстыдались выступити съ рускимъ письмомъ слѣдуючѣ выставителѣ: о. Левицкій зъ Пѣстыня, о. Левицкій зъ Вербѣжа, о. Шмерыковскій въ Печенѣжина, п. Андрѣй Кульчицкій въ Печенѣжина, п. Григорій Кульчицкій директоръ головнои школы въ Коломыѣ, господарь Грабовецкій зъ Печенѣжина. Въ тыхъ особахъ видна свѣдомôсть національна. Чимъ же покажемъ передъ заграничными людьми, що се богацтво въ бôльшôй мѣрѣ рускои а не польскои части землѣ? По польскихъ надписяхъ именъ выдавалосьбы, що насъ такъ мало, а предсѣ, якъ сказано, насъ було далеко бôльше, нѣжь то зъ картокъ рускимъ письмомъ писаныхъ заключатибъ можна. Якъ довго наше раболѣпіе тревати буде? Якъ довго будемъ мы нашъ языкъ и наше письмо самѣ зневажати?

Въ користь выставы дало товариство музычне им. Монюшки концертъ, а драматичнѣ товариства: польске въ суботу а руске въ недѣлю представленье. Русины грали: „Перехôдъ Венеры“ и „Мужики аристократы“. Представленье другои штуки вышало дуже добре; тôлько перша штука, зъ французского, має такъ мало змѣсту интересного для рускои публики, що шкода силъ и труду аматорôвъ для такои мизеріи драматичнои. Перевôдъ въ тôй першôй штуцѣ дуже нужденный, а тымъ самымъ и рѣчь не то що для Полякôвъ, але и для бôльшои части Русинôвъ стаєся незрозумѣлою. Польске товариство грало „Okrężne“; штука интересна и мѣстяча въ собѣ дуже много моральнои науки для польскои шляхты.

Премiовано слѣдуючѣ лица. *Дипломы гонороvѣ* дôстали: гр. Потоцкій, гр. Баворовскій, др. Домбчаньскій, п. Шимановска и огородникъ Новицкій зъ Залѣщикъ. *Дипломъ на медаль золотый:* Издебскій учитель въ Ладижина. *Медаль срѣбнѣ:* Копецкій, огородникъ зô Львова, Бараньскій дѣдичь въ Радловичь, бар. Сев. Бруницкій въ Залѣщикъ и Полянôвскій, дѣдичь. *Бронзовый медаль:* Косиньскій, дѣдичь зъ Замулинець, Ганкевичь зъ Малнова, гр. Стадницка зъ Кресовичь, Рожиньскій и Кажбёрскій, учителѣ въ бохеньского околу, Витвицкій, учитель зъ Хлѣбичина лѣсного, др. Равхъ зъ Городенки, кс. Гловиньскій зъ Жабинець, Маковѣйчукъ, селянинъ зъ Ключева (дôставъ кромѣ медалю бронзового еще и медаль памятковый въ цѣнѣ 2 зр. битый въ честь срѣбного весѣля цѣсарского),

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

(Дальше.)

VI.

Ну, вcилився мого чоловѣка, ніякъ не ôтпекатись. Я вамъ — каже — дамъ, що схочете за вашь трудъ, и сына вашого, — мого Иваня, — зъ школы вызволю и все вамъ зроблю, тôлько поѣдьте. Ôтмовлявся мôй чоловѣкъ и сякъ и такъ, — нѣ, таки ѣдьте та ѣдьте. Нѣ, каже мôй чоловѣкъ, хочь менѣ и золотѣ горы обѣцюйте, а не поѣду. Якъ теперь ѣхати, коли заразъ за селомъ така пропасть, що й четвернею воза не вытягнешь.“

„Таки й правда, кумонько, теперь никто навѣть не ѣде, хиба той почтарь съ бѣдою.“

„Такъ, чуєте, професоръ якъ почувъ такій ôтказъ, ажь за голову взявся, мало не заплакавъ. Що жь менѣ теперь дѣяти — каже, — я жь на васъ всю надѣю покладавъ, що вы менѣ въ пригодѣ станете, а теперь такій завôдъ! Я мушу бути завтра въ Корытахъ, щобъ и цѣлый свѣтъ валився, щобъ прійшлось пѣшки въ болотѣ грязнути — пôду! Отъ и зжалився мôй чоловѣкъ надъ професоромъ; хочь и не мало лиха заллявъ ôнъ намъ за шкôру, а все жь не годится и намъ лихомъ ôтплачуватись. Най намъ Господь розрахує его совѣсть, мовляли нашѣ панотець. Я бъ вамъ не радивъ, — каже мôй чоловѣкъ, — пѣшки выбиратись въ таку слоту. И пѣшки не зайдете и возомъ не доберетесь. Отъ якбы вы сѣли на коня, то ще бъ найскорше доѣхали. Конемъ, звѣстна рѣчь, и пропасть объѣдешь и черезъ болото пробересся. Якъ почувъ те професоръ, та ажь сплеснувъ руками зъ радости. Отъ и мудро выгадали, Василю, каже, ей Богу мудро, а менѣ й на тямку не прійшло, досѣсти коня! Та не знаю, каже ему мôй чоловѣкъ, — чи вы коли вже ѣздили верхи конемъ. — Ой чому нѣ, ôтказує, не разъ ще хлопцемъ товкся по коняхъ и теперь зъумѣю, тôлько дайте менѣ коня. Що жь було робити, годѣ було ôтпекуватись. — Мои конѣ не вченѣ самѣ пôдъ верхомъ ходити, каже чоловѣкъ, але щобъ вы не кривдували собѣ на мене, не ôтказуюсь, тôлько кажу, що мои конѣ не вченѣ пôдъ верхомъ ходити та ще въ повдинку. — Нѣчого, каже професоръ, се вже моя рѣчь, тôлько дайте коня. Що буде, то буде, а якось поѣду. Отъ и радъ не радъ мусѣвъ мôй чоловѣкъ вылаштувати професорови коня, пôдгодувавъ добре и окульбачивъ и уздечку новѣсеньку давъ и цѣлый мѣшокъ оброку привязавъ на коня, щобъ було добре сидѣти, якъ на сѣдлѣ. Привѣвъ нынѣ рано коня та й зновъ каже професорови: ей паноньку, нагадайтеся добре, бо не знаю, чи далеко доѣдете, розмѣркуйтесь добре, чи не лучше остатись. Та професоръ, кумоньки мои, якъ побачивъ такого коня, и слухати не хоче такои рады. — О, поѣду каже, якъ на тарѣлцѣ поѣду. — Ну, поѣдешь, такъ поѣдешь, думає собѣ чоловѣкъ, на упôръ лѣку нема, ѣдь собѣ хочь и на безголовье.“

„Ой щось его дуже наперло до тыхъ Корытъ“.

„Кто его знав, чи то вже на сватанье, чи такъ въ гостину“, говорила дальше Василиха. „Тôлько видко, щось его дуже принаглило, може й незадовго буде весѣлье. Ну, та пождѣтъ, най вамъ кôнця докажу. Мабуть ôнъ сватаєся до якоись великои панѣ, бо якъ почавъ прибиратись, каже мôй чоловѣкъ, — якъ почавъ прибиратись, то може й зо двѣ годины прибирався, чепурився, якимись мастигами намащувався та якимись пахучими водами обливався, та такъ причепурився, що ажь кôнь побачивши его троха дуба не ставъ. На силу всадовивъ его мôй чоловѣкъ на коня та все ему каже: ей паноньку, розгадайтесь, роздумайтесь, чи не лучше дома остатись. А кôнь, бачте, почувши на собѣ чужого чоловѣка такъ и закрутився млынкомъ. — Нѣ, каже професоръ, поѣду, поѣду... Ще й покликавъ за собою школярѣвъ, щобъ его провожали за село. Отъ якъ выйшли за село, розказувавъ менѣ мôй Иванъ, то кôнь зновъ зворовився, почавъ крутитись млынка, ажь професоръ казавъ школярамъ кидати за собою грудками, щобъ пôдбгнати коня. Та й смѣхъ людямъ казати, якъ почали школярики кидати грудками за професоромъ, кто влучитъ коня, а кто и потрафитъ самого професора, та такъ его и болотомъ обкидали. Ажь ось на щастье надъѣхала збараска почта и нашъ коняка побачивши другого коня якось пôшовъ въ дорогу. Та Господь его знав, чи далеко ôнъ такъ заѣде“.

„Щось мабуть зсунувся зъ глузду! Чи жь оно годится таке выправляти передъ дѣтворою?“

„Отъ и кажутъ: школа до розуму доводитъ, а тутъ и дѣти самѣ смѣются зъ професоровыхъ выгадôвъ. Та й якъ не смѣятись!“

Жѣнки стоячи пôдъ школою ще довго гуторили про професорскѣ выгады та дивогляды. Въ тяжкôмъ смутку ихъ душа поневолѣ рвалась до веселыхъ рѣчій, до ôтрады въ веселôй балаканцѣ, щобъ хочь на часочокъ забути лихо, розбити свою тугу-печаль.

За той часъ верставъ панъ Семенъ свою дорогу. Єму й до головы не прихо-

о. Левицкій зъ Пѣстиня, Янеллѣ, учит. зъ Красного, медаль бронзовый и 10 зр.; Гнѣвошъ, дѣдичъ зъ Золотого Потока, Климовичъ, огородникъ зъ Львова, Черный зъ Добротова, Москвиньскій, учитель зъ Германовки коло Залѣщикъ, Ковалець учитель, медаль бронзовый и 10 зр. *Листы похвальны:* Жулкевскій, мѣщанинъ зъ Львова, о. Косньерскій зъ Угринова, Ева Криштофовичъ, дѣдичка зъ Залуча надъ Черемошемъ, Лукасьевичъ, дѣдичъ зъ Подгайчикъ, Головацкій зъ Коломыѣ, Барцъ, мѣщанинъ зъ Коломыѣ, Бѣлиньскій зъ Коломыѣ, Іоанъ Стеткевичъ учитель зъ Коломыѣ, кс. Поцяловскій, Громада Камѣнка струмѣлова, Качиньскій зъ Тернополя, Церкевичъ учитель, кс. Шелиговскій, Конечна зъ Сокаля, Іос. Кшитъ, листъ похвальный и медаль памятковый; Визельбергъ зъ Коломыѣ, гр. Старжиньска зъ Делятина, Бялоскурскій зъ Коломыѣ, Шарекъ, селянинъ зъ Берегівъ на Мазурахъ, листъ похвальный, медаль памятковый и 5 зр.; Носикъ сел. зъ Берегівъ на Мазурахъ листъ похвальный и медаль памятковый. Медаль памятковый и листъ похвальный дістали такожъ селяне: Кравчукъ зъ Ключева, Бойчукъ зъ Ключева, Микетюкъ зъ Ключева, Вышиванюкъ зъ Раківчика; листъ похвальный дістали дальше: Павло Асланъ зъ Хлібичина, оо. Василіяне зі Львова, Краковиньскій зъ Болехова, кс. Бялковскій зъ Копечинець, Бараньскій, селянинъ зъ Копечинець листъ похвальный и медаль памятковый. Листъ похвальный дістали такожъ: о. Шмерыковскій зъ Печенѣжкина, о. Левицкій зъ Вербѣжка, Козакевичъ урядникъ почт. зъ Кутъ. Громада Микуличинъ, Захарясевичъ, Глясъ зъ Делятина, Костецкій, мѣщ. зъ Калуша листъ похв. и мед. пам.; громада Студѣнка, закладъ Юзефинівъ въ Краковѣ и выставителѣ відѣлу калуского.

Соймъ краєвый.

19-те засѣданье сойму відбулось 14 жовтня 1881. Пос. мин. Земялковскій одержавъ урльопъ до кінця сесіи. Зъ петицій важнѣйшій: О. Кирилъ Пачовскій проситъ о субвенцію на відновy церкви въ Богородчанахъ. Жителѣ передмістя стрыйского „на Ланахъ“ о запомогу на докінченье будовы церкви. — Громада и обшаръ двірскій Підмонастырокъ о вылученье зъ староства Дрогобычь и суду Підбуже, а прилученье до Самбора.

П. Пентакъ ставитъ внесенье, відозвати правительство, щобы рѣшучо завело урядовый языкъ польскій въ прокураторіи державній и въ урядахъ почтовыхъ та телеграфичныхъ и то въ внутрѣшній и внѣшній урядовій службѣ.

Слѣдувала відповѣдь п. правит. комисаря на интерпеляцію п. дра Ив. Добряньского, внесену 8 с. м. въ справѣ противрелигійныхъ агитацій коменданта постеруику жандармеріи въ Станиславовѣ, Новака. Новакъ 6 серпня с. р. говоривъ въ канцеляріи громадскій въ селѣ Ямници передъ селянами противъ рел. католицкои, священикамъ католицкимъ въ загалѣ, а противъ мѣстцевого гр. к. душпастыря въ особенности. П. комисарь заявивъ, що ц. к. президія намѣстн. довѣдалась о тімъ фактѣ доперва сими днями відъ гр. к. митрополичои консисторіи и пароха зъ Ямницѣ и заразъ зарядила докладне слѣдство. Коли тое слѣдство буде укінчене, доси п. комисарь не знае, але завѣряе, що коли покажесь вина жандарма, то ін буде укараный съ повною строгостію обовязуючихъ законівъ.

Зъ порядку дневного п. Омаржевскій референувавъ въ имени ком. буджетнои прелиминарь кр. фонду школьного на р. 1882. Комисія передовсімъ констатуе, що кр. рада шк. що року переступае буджетъ; въ 1880 р. переступила о 63.012 зр., а відъ 1877—1880 пересічно о 67.412 зр. кождого року. Тіи переступленя буджету школьного суть надто высокій и можутъ нарушити рівновагу буджету краевого. Дальше сконстатовала комисія, що удѣленій окружнымъ фондамъ школьнымъ залички дуже неенергично стягаются а фонды окружній дуже недбало залички звертаютъ. Комисія виноситъ прелиминарь фонду шк.: выдатки 510.865 зр. (менше о 53.015 зр. якъ жадала рада шк, а більше о 26.188 зр. якъ въ р. 1881), доходы 152.794 зр. (більше о 2200 зр. якъ прелиминувала рада шк., а менше о 11.499 якъ въ 1881 р.) Порівнавши доходы съ выдатками, выходитъ недоборъ 358.071 зр., котрій маe покрыти фондъ краевый.

Въ загальній дискусіи надъ прелиминаремъ школьнымъ забравъ голосъ п. Шуйскій и въ просторій бесѣдѣ, рівно якъ минувшого року, выступивъ противъ теперѣшного школьництва. Після его погляду, наши законы школьній живцемъ занесеній до насъ зъ полуденнои Нѣмеччины и суть непрактичній. При теперѣшнімъ станѣ нашого краю, коли то ін боресь съ руиною економичною, треба инакшои науки, инакшихъ учителівъ и инакшихъ книжокъ, бо нашій книжки живцемъ толкованій зъ нѣмецкихъ и суть одній для школъ сельскихъ и мѣскихъ. По думцѣ п. Шуйского треба зъиндивидуализовати науку въ народныхъ школахъ: мѣщанъ учити того, що мѣщанамъ, а селянъ, що селянамъ потрібно; дальше треба скоротити часъ науки на 4 роки и знести 2 роки науки повторительнои. Бесѣдникъ кінчитъ свою бесѣду внесеньемъ, взываючимъ выдѣлъ кр., щобы свои внесеня що до реформы шк. предложивъ на найблизшій сесіи. — П. Гр. Войц. Дѣдушицкій противится поглядови п. Шуйского, що належалобы скоротити науку школьну на 4 роки. Що теперѣшна народна школа лиха, — тому виній уставы, зле переведенье уставъ и злый надзоръ надъ школами. Головнымъ лихомъ теперѣшнои школы уважае гр. Дѣд. тое, що молодець зъ села иде до мѣста, а зъ відти вертае до села вже неохочій, — мальконтентъ. Треба отже реорганизаціи школы, щобы по селахъ учили рільництва, а по мѣстахъ ремесла и промыслу. Дальше гр. Дѣд. сказавъ комплиментъ учителямъ гимназіи, що більша часть ихъ уважае свое званье лишь способомъ заробку, ремесломъ. Наконець бачитъ лихо такожъ въ множествѣ стипендій. — П. гр. Круковецкій думае, що надпродукція интелигенціи выходитъ зъ того, що за мало край ложитъ на школы народній, а за богато на школы высшій. Зъ уваги, що дѣти потрібні родичамъ при господарствѣ, ін бувбы за 4-лѣтнымъ примусомъ шк. Занедбану науку рільництва належалобы підвисти черезъ т. зв. вандруючій учителѣ, котрібъ учили господарства въ колькохъ громадахъ. Наконець гр. Крук. виноситъ резолюцію взываючу правительство, щобы енергичнѣйше стягало заличкы відъ повѣтовъ. — П. Меруновичъ виноситъ, уповажнити выдѣлъ кр., щобы улекшити громадамъ затяганье довготерминовыхъ пожичокъ на будову и выposаженье школъ. — П. Романовичъ полемизуе съ пп. Шуйскимъ, Дѣдуш. и Круков. — П. кн. Чарторыйскій противится скороченю примусу шк. и заявляе, що надпродукція интелигенціи не грозитъ зъ стороны школъ народныхъ, але гимназій. — П. Олійникъ (селянинъ) заявляе, що селяне маютъ неохоту до теперѣшныхъ школъ длятого, що *въ рускихъ школахъ безъ потребы и противзаконно морочатъ дѣтій польскимъ языкомъ, котрого дитина николи въ дома не чула.* Черезъ тое и дитина тратитъ охоту до школы и родичѣ, котрі бачутъ въ школѣ стремленя полонизаційній. — По дискусіи спеціяльній принято всѣ внесеня комисіи и резолюція Шуйского и гр. Круковецкого. Внесенье п. Меруновича відослано до комисіи.

Дальше зъ порядку дневного слѣдувало справозданье ком. правничои зъ внесеня п. Меруновича дотычно законодательного унормованя кредиту на заставы ручній. Комисія внесла резолюцію: „Взываеся правительство, щобы органамъ своимъ поручило звернути бачну увагу на существуючій въ краю численній покутній заклады заставничій, щобы безвзглядно примѣняли до нихъ существуючій приписы законній и тымъ чиномъ выгубили тую язву убогого жительства.“ Тую резолюцію, котра сильно обкроила внесенье п. Меруновича, соймъ ухваливъ.

Наконець принято на внесенье комисіи администраційнои возванье до правительства, щобы поручило желѣзници Кароля Людвика установити задержанье поїздівъ поспішныхъ на стаціи львівскій Підзамче.

20-те засѣданье сойму відбулось 15 жовтня. Маршалокъ давъ урльопъ п. сов. Рожанковскому на 8 день.

П. о. Ясницкій и товаришѣ виносятъ обширну интерпеляцію до прав. комисаря въ справѣ частыхъ а неправныхъ конфискатъ рожныхъ брошуръ и писемъ рускихъ черезъ жандармерію, суды и староства. Интерпеляція вычисляе основно 13 фактівъ, где конфисковано зъ почты посылки, роблено ревизіи самовольній, арештовано людій и ковано въ кайданы и т. д.

Порядокъ дневный розпочало жаданье рады школьнои, щобы ій ухвалено додатковый кредитъ 8.538 зр. за р. 1881 въ рубрицѣ „запомоги шк. фондамъ окружнымъ. Відослано ком. буджетовій. — Ком. правничій передано внесенье п. Весоловского о змінѣ регулямину соймового: „если по замкненю дискусіи забере голосъ прав. комисарь або членъ выдѣлу кр., то тогды дискусія зновъ для послівъ отвераесь.“

Справозданье ком. правничои о заведеню судівъ мировыхъ (внес. п. Ромера) ухвалено въ 2 и 3 читаню.

П. Скалковскій въ имени ком. буджетовои здае справу зъ замкненя рахунківъ фонду пропинаційного за р. 1879. Доходы 331.492 зр., выдатки 8.916 зр. Надвышка доходівъ 322.575 зр. по думцѣ комисіи моглабы бути лучше льокована и більший приносити зыски, якъ се дѣесь теперь. Головнымъ жереломъ доходівъ фонду пропинаційного суть, якъ звѣстно, оплаты відъ шинківъ. Однакожъ шинкарѣ значно залягаютъ съ оплатами. За р. 1878 було 33% залеглостій, за 1879 р. 28%. Гдеякій повѣты дуже поблажаютъ шинкарямъ: на першімъ мѣсци стоитъ пов. підгаецкій (гамъ залягае 56%), найменше залеглостій въ пов.: бережаньскімъ (4%), бродскімъ (3%), а въ мостискімъ лишь 1%! Комисія отже виноситъ возвати правительство, щобы оно залеглости и кары шинкарскій стягало енергично. Соймъ ухваливъ.

Дальше ком. буджетова (реф. п. Вайсманъ) здае справу зъ предложеня выдѣлу кр. въ дѣлѣ унормованя дієтъ и коштівъ подорожи урядниківъ выдѣлу кр. и закладівъ краевыхъ. Комисія змінила о тільки проектъ выдѣлу кр., що підвысшила дієту (денну плату) для маршалка зъ 5 зр. на 15 зр., а членамъ выдѣлу зъ 5 на 10 зр.! (Въ тій ухвалѣ комисіи такъ ажъ капае работѣніе гдеякихъ послівъ для п. маршалка и членівъ выдѣлу кр. Самъ выдѣлъ краевый ухвалюе для своихъ членівъ дієты, — а комисія підвышуе ихъ п. пр. маршалкови о 3 разы стільки, скільки ін самъ жадае!) — Соймъ, розумѣесь ухваливъ внесеня комисіи. Рівно ухваливъ внесенье тойжь комисіи: удѣлити одноразову запомогу 500 зр. пенсійному фондови товариства взаимнои помочи діурнистівъ и урядниківъ краевыхъ. — Дальше ухвалено дати сильцѣ водній въ Яслѣ, котра займаесь регуляцією рѣки Вислоки, 500 зр. субвенціи а 1500 зр. безпроцент. пожички. — Наконець ухвалено дати 1000 зр. субвенціи на выставу рільничу, котру устроитъ львівске товариство господарске въ 1882 р., а котре буде коштовати 12.000 зр. При дебатѣ пос. о. Красицкій промовлявъ за удѣленьемъ субвенціи и сказавъ: „Хотяй львівске товариство господарске высказало минувшого року думку, що не треба субвенціонувати рускои выставы въ Коломыѣ, то мимо того я и мои товаришѣ будемъ голосовати за підпомаганьемъ выставъ въ краю безъ взгляду на тое, чи устроюютъ ихъ Русины чи Поляки.“ Заявленье о. Красицкого вызвало въ соймѣ загальне вдоволенье.

21-ше засѣданье сойму відбулось въ сей понедѣлокъ. Петицій вплыло найбільше відъ учителѣвъ школъ народныхъ або о запомогу або о підвышенье платнѣ. Кількадесять громадъ пов. долиньского просятъ о перенесенье староства зъ Долины до Болехова.

Внесенье п. дра Пентака передано ком. адміністраційній съ порученьемъ получити его съ подібнымъ внесеньемъ п. Стадницкого.

Слѣдувало справозданье ком. адміністраційнои на возванье правительства, щобы соймъ давъ свою опинію, чи и якій потрібній змѣны въ законѣ о приналежности до громады. Зъ комисіи выйшли два внесеня більшости и меншости. Внесенье більшости жадае, щобы особа, котра стало „оселилася“ въ громадѣ и черезъ той часъ не була тягаремъ доброчинности публичнои, могла набути право приналежности. Внесенье меншости рівнится лишь тымъ, що замість 10-лѣтного „оселеня“ жадае 10-лѣтного „замешкания“ въ громадѣ. — Соймъ ухваливъ внесенье меншости комисіи.

Слѣдувало справозданье ком. адмінист

страційнои зъ внесеня п. Меруновича дотычно веденя жидôвскихъ метрикъ; въ ей имени реф. п. Мадейскій вноситъ, щобы „дѣло, внесене п. Меруновичемъ, о скôлько оно дотыкае неправильностій або надужитій при веденю жидôвскихъ метрикъ, ôтступити до ужитку ц. к. правительству“, або иншими словами: щобы внесенье п. Меруновича зложити ad acta. Въ дебатѣ выступили противъ внесеню п. Мерун. жиды Гольдманъ и Цукеръ, бючи головно на тое, що п. Мер. не навѣвъ фактôвъ надужитій. На тое ôтповѣвъ самъ внескод., що ему тяжко пытати о факты поодинокихъ людій, але ôнъ опираесь на опиніи публичнôй, котра безнастанно и гласно кричитъ о надужитяхъ. И п. Гольдманъ не може голословно заперечити опинію публичну. П. Меруновичь вноситъ протое поправку, щобы порушене нимъ дѣло переслано намѣстництву не „до ужитку“ (якъ вноситъ комисія), але „для докладного дослѣдженя“. Такожь пп. Журовскій и Менциньскій въ своихъ промовахъ потвердили, що дѣются надужитя; перший сказавъ, що жиды замѣсть 20-лѣтныхъ высылаютъ до асентерунку 13 лѣтныхъ хлопцѣвъ. П. Романовичь высказавъ думку, що всякимъ надужитямъ въ тôмъ взглядѣ зарадженобы, колибъ веденье книгъ стану цивильного ôтнято душпастырямъ всякихъ обрядôвъ и поручено администраціи. При голосованю принято внесенье комисіи съ поправкою п. Меруновича.

Слѣдувало справозданье ком. нафтовои въ справѣ урегульованя правныхъ ôтношень гôрництва и промыслу нафтового. Комисія предкладае соймови лишь засады, на пôдставѣ котрыхъ устава нафтова мала бы бути уложена и занôзванье правительства, щобы оно оперту на тыхъ засадахъ уставу предложило радѣ державнôй. Внесенье комисіи принято en bloc.

Потôмъ наступило справозданье комисіи банковои въ справѣ утворення краєвого закладу кредитового. Справоздавець гр. Руссоцкій. Въ дебатѣ промовлявъ въ имени рускихъ послôвъ дръ Ив. Добриньскій противъ банку. Дебату цѣлу надъ краєвымъ банкомъ кредитовымъ подамо слѣдуючимъ разомъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Смерть бар. Корба.*) Бар. Корбъ фонъ Вайденгаймъ, бувшій министеръ торговлѣ а теперѣшный намѣстникъ Моравіи, родився 1876 р. въ Чехахъ. Коли гр. Таффе обнявъ президенturу министерства, бар. Корба покликано на министра торговлѣ. По 10 мѣсяцихъ подався Корбъ до димисіи и зôставъ губернаторомъ Моравіи. Корбъ належавъ до партіи вѣрноконституційныхъ, але бувъ все умѣркованый.

(*Конференція министеріяльна*) пôдъ проводомъ цѣсаря ôтбулась 16 с. м. Предметомъ конференціи була справа скликаня вспôльныхъ делегацій; тіи маютъ бути скликаній на 25 або 26 с. м.

(*Цѣсарь*) принимавъ дня 14 жовтня депутацію найновѣйшои рады церковнои евангеликôвъ, котра вручила монархови письмо съ подякою при случаю празднованя ювилею оголошеня патенту толеранційного. Цѣсарь заявивъ, що ôнъ жичливый церквѣ евангелицкôй и попращавъ депутацію поздоровленьемъ всѣхъ исповѣдникôвъ евангелицкихъ. Депутація рôвно сердечно була принята черезъ гр. Таффе и министра просвѣты Конрада.

(*Димисія бар. Шенка.*) Въ послѣдныхъ дняхъ удержуются во Львовѣ навѣть межи послами поголоски, що президентъ галицкого суду краєвого высшого мавъ внести просьбу о перенесенье єго въ станъ спочинку. Мѣсце єго занявбы министеръ дръ Земялковскій, котрого будьтобы въ тôй справѣ покликано телеграфично до Вѣдня. Дальше кружитъ поголоска, що мѣсце галицкого министра занявбы дръ Зыбликевичь. Поголоски тіи однакожь треба принимати съ великою резервою.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія „Правительственный Вѣстникъ“ оголосивъ вже урядово, що царь съ родиною перенѣсся зъ Петергофу до Гатчина.

Въ Петербурзѣ зôбралась анкета, котра мае радити надъ реформами войсковыми. Въ тôй цѣли прибули до Петербурга ген. Скобелевъ, Альбединьскій и Тотлебенъ.

Зъ инціятивы гр. Игнатьева царь, якъ доносятъ газеты, рѣшивъ запровадити институцію земствъ въ провинціяхъ надбалтійскихъ. Въ наслѣдство тои реформы нѣмецка шляхта утратитъ въ значнôй части свôй великій вплывъ на администрацію.

Генералъ Гурко, звѣстный зъ переходу черезъ Балканы, пôзнѣйше губернаторъ Петербурга, зôставъ именованый начальникомъ арміи кавказкои.

До Presse доносятъ зъ Москвы, що приготованя до коронаціи царя въ тôмже мѣстѣ ведутся енергично. Именованій члены комисіи коронаційнои пробуваютъ въ Москвѣ.

Англія. Минувшого разу донесли мы о арештованю черезъ правительство англійске начальника ирляндскои лиги аграрійнои и головного агитатора Парнеля. Єго арештовано тайкомъ и ôтвезено до вязницѣ въ Кильмайнгамъ. Арештованье Парнеля ухвалила англійска рада министрôвъ. Якъ се можна було предвиджувати, арештованье Парнеля выкликало велику сензацію въ Ирляндіи. Заразъ по рôжныхъ мѣстахъ запôвѣджено публичнй зборы. Передъ палатою вицекороля въ Дублинѣ установлено каноны и въ загалѣ правительство предприняло найенергичнѣйшй средства противъ всякимъ непріязнымъ демонстраціямъ и евентуальному повстаню въ Ирляндіи. Всѣхъ урльованыхъ официрôвъ полкôвъ, стоячихъ въ Ирляндіи, покликано до чинной служby, залогу Дублина скрѣплено и войско сконсигновано въ касарняхъ. Взрты въ вязници Кильмайнгамъ, где всаджено Парнеля, подвоено. Движимй колюмны арміи дôстали наказъ бути на поготовѣ, щобы могли въ кождôй хвили вырушити, колибъ показалась потреба. — Правительство однакъ не обмежилось на самôмъ арештованю одного Парнеля. Якъ доносятъ телеграмы, арештовано минувшого тыждня и другихъ славнѣйшихъ агитаторôвъ ирляндскихъ, а именно депутованыхъ: Диллона (котрый мавъ заняти мѣстце по Парнелю), О'Келли и Секстона; дальше секретаря лиги аграрійнои Кина и редактора О'Брина. Выдано такожь розказъ арештовати депутованыхъ О'Коннора и Гили. Газета правительственна обвѣщае ôтозву, що кождый, кто буде агитовати грозьбою та острахомъ, буде увязненый. — Згромадженя лиги аграрнои ôтбулись вже въ многихъ мѣстахъ. Въ Дублинѣ, Лимерикъ и другихъ мѣстахъ згромадженье заявило, що не належитъ платити жадныхъ чиншôвъ, доки Парнель не буде освобожденый. Въ Клеркенвельгринъ зборъ народный рôвножь запротестовавъ противъ увязненю Парнеля, яко актови самоволѣ и тиранiи. Въ мѣстѣ Малонъ прійшло дня 16 жовтня до грôзныхъ забурень. Згромадженый народъ збуривъ склепы, котрй на знакъ жалобы по Парнелю не були замкненй. Полиція розôгнала оружіемъ народъ.

Італія. Въ дняхъ 16 и 17 жовтня прибули паломники зъ цѣлои Италіи до Риму въ числѣ около 2000 людій. Для безпеченьства путникôвъ и папы правительство наказало сконсигновати войско въ касарняхъ и обсадити всѣ входы до церкви св. Петра, въ котрôй вôдбувалось принятье паломникôвъ. До непорядкôвъ отже ніякихъ не прійшло. Въ недѣлю рано о 9 год. вырушивъ похôдъ до церкви св. Петра; вступъ до церкви мали лишь особы заосмотренй въ вступнй карты. Папа о 12 год. опустивъ Ватиканъ и въ сопроводѣ свого двору и гвардіи шляхоцкои зôставъ перенесеный на sedia gestatoria до церкви. Въ церквѣ ôтчитавъ патріярхъ венецкій адресъ, а папа ôтповѣвъ довшою промовою, въ котрôй змалювавъ тяжку борбу, яку теперь муситъ вести голова католицкои церкви съ численными ворогами.

НОВИНКИ.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Виреосв. митрополитъ Іосифъ ѣздивъ сими днями вразъ съ крыл. Готеровскимъ и Малиновскимъ на посвященье церкви до Ольшаницѣ. — Въ школѣ господарства лѣсового во Львовѣ ôткрыто дня 3 (15) с. м. рôкъ школьный. — Во Львовѣ основуе п. Шеленбергъ нову контору вымѣны, куплa и продажи вартостныхъ папернôвъ. — Ормяньскій архіеп. Ромашканъ занедужавъ вже ôтъ тыждня. — Каменица пôдъ ч. 7 при ул. Галицкôй грозитъ завалѣньемъ. — Во Львовѣ переѣхавъ трамвай Герша Фиша, котрый при высѣданю упавъ пôдъ колеса. — Стан. Щепановскій, на котрого напавъ россійскій объѣздчикъ Метрофоевъ (о чѣмъ мы свого часу згадували), умеръ въ Скалѣ въ шпитали зъ одержаныхъ ранъ. — 100-лѣтна рôчница наданого Австріи патенту толеранційного цѣсаремъ Іосифомъ II припадала дня 4 (16) с. м., и зъ тои причины ôтправлено въ всѣхъ святыняхъ евангелицкихъ торжественне богослуженье. — Архикн. Алиція, жена архикн. Фердинанда вел. князя Тосканьского, породила дня 1 (13) с. м. доньку. — Аеронавтъ Годардъ унѣсся сими днями вразъ съ кн. Лихтенштайномъ и литераткою К. Муравъ бальономъ зъ Вѣдня ажь недалеко Альтенбурга на Угрaхъ. — Въ Вѣдни повѣшеро сими днями жовнѣра Нусбавма, котрый забивъ капраля Гартля. — Для вдовы по през. Гарфильдѣ зôбрано въ Америцѣ суму 700.000 зр. — Царь приказавъ вывезты вел. кн. Николая Константиновича на выгнанье до Ташкенту. — Бѣлого рака зловлено недавно въ озерѣ Оссіятскôмъ. — Холера появилась на островѣ Ява, въ каналѣ Сунда и у Суецѣ.

— Въ суботу, дня 15 л. жовтня ôтбулася въ сали суду краєвого **розправа въ справѣ конфискатъ 55, 58 и 61** чч. „Дѣла“. Президувавъ сов. Савчиньскій, засѣдали яко асесоры сов. Фигеръ и Финкель; прокураторъ дръ Голыньскій. Цѣла розправа велася въ рускôмъ языцѣ и тревала ôтъ 4 до 7 год. веч. Публики рускои було на розправѣ доволѣ. Оборону редакціи „Дѣла“ провадивъ п. Вол. Барвѣньскій. Судъ не затвердивъ конфискаты 58 ч. за допись зъ Самбора о о. Баревичу, а затвердивъ конфискаты ч. 55 (о арештованю учителя Мир. Савицкого) и ч. 61 (о администраціи Боснiи и Герцеговины).

— **Митроп. консисторія** розôслала до своихъ деканатôнъ куренду, котрою завѣдомляе, що руконоложенье священикôвъ ôтбудеся дня 1 л. падолиста с. р., о чѣмъ маютъ деканаты завѣдомити интересованыхъ. Заразомъ заявляеся, що лише тіи кандидаты будутъ принущенй до руконоложеня, котрй предложатъ деклярацію якого священика, обовязуючогося прияти ихъ по руконоложеню яко приватныхъ сотрудникôвъ и дати имъ удержанье ажь до того часу, поки не одержатъ мѣстця съ платнію зъ религійного фонду. Кандидаты маютъ явитись въ означенôмъ часѣ въ домѣ пресвитерскôмъ и предложити потрѣбнй свѣдоцтва.

— (*P*) **Руско-народный театръ во Львовѣ.** Перше представленье ôтбулось въ недѣлю въ сали „Гвязды“. Львôвъ привитавъ рускій театръ дуже щиро; мимо слотного дня саля театральна була биткомъ повна, такъ що справдѣ ажь за потѣсно було, — зъ чого, розумѣесь, мы радуемось и бажаемъ, щобъ такъ все бувало. Бôльшôсть публики складалась зъ Русинôвъ, але немало було и Полякôвъ. Впрочемъ и самъ выбôръ штуки на перше представленье богато причинився до того, що саля була повна. „Запорожець за Дунаемъ“, опера (мы додамо: комична) — кождый бувъ цѣкавый побачити першій разъ на рускôй сценѣ оперу, а именно цѣкавый бувъ разъ на стôйнôсть музикальну самои оперы а друге и на здôбнôсть актôрôвъ ôтограти оперу. Що до першои рѣчи, то певно публика выйшла съ повнымъ вдоволеньемъ и признаньемъ красы самôй оперѣ, а що до другои рѣчи, т. є. до ôтограня оперы, — то львôвска публика, може бути, й не вдоволилась въ кождôмъ вже взглядѣ... Алежь бо й годѣ! Треба взяти на увагу, що се опера гралась не въ польскôмъ, але въ рускôмъ театрѣ! И такъ наши артисты богато доказали, ôтогравши „Запорожця за Дунаемъ“ хочь не совсѣмъ то славно, але все таки не зле. А се вже имъ кождый певно признаеть, що завдали собѣ не мало працѣ. Коли запустились въ рецензію поодинокихъ артистôвъ и артистокъ, то безперечно на першôмъ мѣсци належится признанье п. Михайловскому, котрый трудну ролю старого Запорожця ôтспѣвавъ и ôтдавъ дуже добре; пôдъ взглядомъ музикальнымъ ôнъ нигде не прогрѣшився, а рухи его на сценѣ були свобôднй и удачнй. Коли поставити обôчь п. Михайловского п. Стручиньского, то вже пôдъ взглядомъ рухôвъ на сценѣ п. Стручиньскій не дорôвнавъ п. Мих-ому, хочь спѣвавъ голосомъ звучнымъ и пріемнымъ. П. Гембицка ролю жѣнки Запорожця ôтспѣвала и ôтограла удачно; голосъ ей вправдѣ послабый, але чистый; пôднести треба, що роля ей була тяжка и певно богато працѣ мусѣло ей стоити выученье дуетôвъ съ п. Михайловскимъ. Зъ головныхъ дѣйствовавшихъ лиць въ опервѣ остае еще п. Бачиньска (дѣвчина Оксана). Нигде правды дѣти, що роля Одарки не дуже то щаслива для п. Бачиньскои, вже для того самого, що п. Бач-а за „огрядна“ на молоду дѣвчину. Око публики можна манити, але все таки лишь до якоись границѣ. Никто не може закинути п. Бачиньскôй, вельми заслуженôй и вправнôй артистцѣ нашои сцены, якихъ тамъ хибъ въ самôй грѣ, — але зновъ звѣстна рѣчь, що добôръ ролѣ стоитъ въ тѣснôй звязи съ ей выконаньемъ. Мы однакожь догадуемось, для чого п. Бач-а обняла ролю Оксаны — для того, бо не було кого другого. А дуже здалабыся нашому театрови одна молода артистка-спѣвачка на обсаду любовныхъ роль въ опервѣ и опереткахъ. Хоры хлопцѣвъ и дѣвчатъ вынали дуже добре. Отъ пôдъ конець не забутибъ и о козаку, прехорошо ôтгулянôмъ въ 2. актѣ. П. Гембицкій особливо на причудъ красно гулявъ.

— **Львôвскй учителѣ 4 гимназій и школы реальнои** написали до гр. Войтѣха Дѣдушицкого, посла на соймъ краєвый, отвертый листъ въ тôй справѣ, що гр. Дѣдушицкій бесѣдуючи на однôмъ засѣданю соймовôмъ о нашихъ середныхъ школахъ, высказавъ, будьтобы зъ глубокого переконаня, що бôльшôсть учителѣвъ гимназій уважае свое званье зарôбкомъ (гл. „Соймъ кр.“ въ нынѣшнôмъ ч. „Дѣла“). Пôдписанй учителѣ ôтпираютъ съ обуреньемъ тіи слова гр. Дѣд. и видятъ въ нихъ лише „легковаженье найчестнѣйшои працѣ людій, для котрыхъ задоволенье, яке плыне зъ почутя сповненыхъ обовязкôвъ, есть осолодою трудôвъ и щитомъ, ôтпираючимъ напасти непокликаныхъ критикôвъ шкôльництва“.

— **Въ Калуши** христіяне дуже озлоблени на жидôвъ, пôдозрѣваючи ихъ о поданье трутины почт. родинѣ судіи Кузьмы. Въ ночи зъ 8 на 9 л. с. м. появились на мурахъ домôвъ плякаты съ словами: „Евреѣ, выдайте, кто строивъ нашого пана начальника Кузьму, бо якъ нѣ, то погибель вамъ!“ Жиды дуже перестрашенй; бѣгали до староства, бо чули, що купець К. спровадивъ кôлька пакъ револьверôвъ до борбы съ жидами.

— **Зъ Болехôвского** пишутъ намъ: Учитель зъ Болехова п. Иванъ Притоцкій (славный патріотъ польскій и агитаторъ) тягаеся по селахъ и збирае пôдписы громадъ для петиціи до сойму, щобы староство зъ Долины було перенесене до Болехова. Тое, здаеся намъ, не належитъ до круга дѣйства сего п. учителя! Не першій се разъ п. Притоцкій бере на себе ролю розвязжого агитатора: мы мали вже честь сего п. учителя бачити въ нашôмъ селѣ кôлька разôвъ при послѣдныхъ выборахъ до рады державнои яко головного агитатора за жидомъ Томомъ; розумѣесь, агитаціи тогды и теперь велись въ коршмѣ, при піятицѣ. Заразомъ звертаемось до Всч. о. Бачиньского, предсѣдателя Болехôвскои рады школьной мѣсцевои, щобы наказавъ п. Притоцкому пильновати школы а не буги орудіемъ всякои агитаціи, не маючои жаднои звязи съ школою.

— **Во Львовѣ** ôтбулася въ судѣ пов. розправа противъ однои женщины, котра передъ двома мѣсяцями ударила официра при людяхъ на улици въ лице, щобы пôмститися на нѣмъ за якесь тамъ оскорбленье чести. Офицеръ обжалувавъ ей передъ судомъ, и судъ засудивъ ей на найвысшу кару, с. е. на мѣсяць вязницѣ. Засуджена внесла рекурсъ до краєвого суду карного, а той обниживъ попередный засудъ на 3 дни вязницѣ або на 60 зр. кары.

— **Въ Нѣжневѣ** казавъ начальникъ тамошнои громады жидôвскои, Барухъ Цалеръ, прибити на дверяхъ божницѣ и на стѣнахъ домôвъ плякаты съ заявленьемъ, що Мойсей Лебцельтеръ находится пôдъ великою клятвою (херемъ) и тому не годится входити съ нимъ въ жадни ôтношеня, поки не стане простымъ жебракомъ. Жиды, розумѣеся, опустили заразъ „наклеймованого“, а навѣть его рôдни братя уникали его; и новоурожденои дитины его не хотѣвъ начальникъ жидôвскій вписати въ книги. Лебцельтеръ зъубожѣвъ черезъ тое, а не бачучи иншого выходу, обжалувавъ Цалера передъ судомъ. Показалось, що Цалеръ учинивъ тое зъ пôмсты, позаякъ програвъ бувъ давнѣйше процесъ съ Лебцельтеромъ. Передше еще хотѣвъ ôнъ съ своимъ братомъ Лейбою напасти збройно на дôмъ Лебцельтера, а коли не удалося ему тое оголосивъ плякатами таку клятву. Судъ окружный въ Станиславѣ засудивъ Баруха Цалера на 6 тыжднѣвъ, а его братій Лейбу и Авраама на 5 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ, що и затвердивъ недавно трибуналъ касаційный въ Вѣдни.

— **Зъ Коломыѣ** пишутъ намъ: Акція виборча до городскои рады для Русинôвъ дуже лихо стоитъ. Минувшои недѣлѣ, 9 жовтня, коли прійшло до ставленя кандидатôвъ на зборахъ христіянско-мѣщаньского комитету передвыборчого, а предсѣдатель тогожь комитету п. Бѣлоусъ и другй Русины мусѣли выйти на руске представленье аматорске, панове Поляки показали знôвъ, якъ понимаютъ они згоду съ Русинами. Поманевровали такъ, що комитетъ въ третôмъ кругѣ на 12 радныхъ поставивъ межи кандидатами до рады лишь двохъ Русинôвъ т. е. п. Бѣлоуса и Рудницкого передмѣщанина, касіера брацтва Арх. Михаила, — другихъ же кандидатôвъ Русинôвъ комитетъ ôткинувъ задля незвѣстныхъ намъ причинъ. Нѣмцѣвъ поставлено двохъ а латиньского обряду ажь 8. Отъ вамъ згода съ Помоніею! Якъ все такъ и симъ разомъ выходитъ Русинамъ на лихо. Въ другôмъ кругѣ выйдутъ Поляцы mojżeszowego wyznania якъ одинъ мужь, а въ першôмъ руска интелигенція не выдасть и одного раднего рускаго патріота, хиба Полонія зъ великои ласки поставитъ одного полякуючого Русина. Такъ отже, здаесь, будемъ мати чисту Польщу въ радѣ и рускими грôшми незабавомъ зъ Коломыѣ зроблятъ на внѣ польске мѣсто съ польскими написями на улицяхъ, якъ се есть въ Станиславовѣ. Вже и теперь маемо двѣ улицѣ съ чисто польскими написями: ulica Kraszewskiego и ulica Franciszа Józefa... Не спи, Русь, а борони где належитъ своихъ правъ!

— **Рускій театръ п-нѣ Романовичь** дасть ôтъ дня 10 (22) с. м. три представленя въ Зборовѣ, а ôтгакъ переносится на довшій часъ до Пôдволочискъ.

— **Зъ пятого справозданя высшои школы реальнои а першого гимназіи въ Стрыю** довѣдуемся, що съ початкомъ мин. року шк.

було въ 1-ôй клясѣ гимн. 85 ученикôвъ, въ прочихъ клясахъ реальныхъ 108 ученикôвъ; съ кôнцемъ року шк. було въ 1-ôй кл. гимн. тôлько 59 уч., въ прочихъ реальныхъ 88 уч. Фреквенція въ загалѣ дуже слаба. Пôсля вѣроисповѣданя було: гр. кат. обр. 23 уч. въ 1-ôй кл. гимн., а 16 въ школѣ реальнôй; лат. обр. 24 уч. въ 1 кл. гимн., а 51 въ шк. реал.; жидôвъ 11 въ 1 кл. гимн., а 14 въ шк. реал.; реформ. 1 въ 1 кл. гимн., а 7 въ шк. реал. Пôсля народности було разомъ: Русинôвъ 37 (2 здезентерувало вже такъ вчасно!), Полякôвъ вразъ съ жидами 97, Нѣмцѣвъ 12 и 1 Угоръ. Тѣло учительске складалось зъ директора, 6 професорôвъ, 7 учителѣвъ, 1 заст. учителя и 1 апликанта. Часть урядову попереджае уступъ зъ обширнѣйшои працѣ фильольогичнои п. К. Горбаля п. н. „Jak powstają spółgłoski zmiękczone w języku polskim i ruskim“. Авторъ застановляеся тутъ надъ вымѣнками физіольогичными, пôдъ якими творятся самогласнй, а ôттакъ согласнй, твердй и змягченй. Предметъ представленый дуже зручно, приступно и поучаючо.

— **На 80 посадъ при желѣзници Короля Людвика** розписуе львôвска дирекція тои желѣзницѣ конкурсъ съ речинцемъ до 2 (14) падолиста с. р. Посады тіи призначенй головно для выслуженыхъ пôдофицирôвъ.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй для шкôлъ етатовыхъ: І. Вознякъ въ Пцимю, С. Оцеткевичôвна въ Лежайску и О. Девичъ въ Кровици голодовскôй.

— **Зараза на худобу** появилась на фôльварку Ольхôвчикъ въ пов. гусятыньскôмъ, где упало 8 штукъ худобы.

— **Любовна трагедія.** Паробокъ Пилипъ Маёвскій зъ села Ревна на Буковинѣ залюбився пристрастно въ 18-лѣтнôй дѣвчинѣ Калинѣ Гуцулякъ, котрои однакъ серце не клонилось до него. Черезъ таку рôвнодушнôсть дѣвчины еще бôльше розгорѣла въ Пилинѣ искра любови и ôнъ не мôгъ вже позбутись гадки, щобъ утратити гарну Калину. За якусь провину засуджено Пилипа на 4-мѣсячну кару вязницѣ, котру мавъ розпочати дня 12 с. м. Передъ ôтходомъ прійшовъ ôнъ до хаты Калины и спитавъ ей, чи буде ему вѣрною пôдчасъ его неприсутности. Коли дѣвчина не дала ему на се задоволяючои ôтповѣди, ôнъ ударивъ ей въ голову, а потôмъ розпалатавъ ей чашку. Ôттакъ выбѣгъ зъ хаты и кинувся въ керницю на пôдвôрю. Надбѣгли люде и вытягнули его, але ôнъ скочивъ другій разъ. Зновъ вытягнули его, а ôнъ и теперь вырвався и по разъ третій кинувся въ керницю. Зновъ вытягли его люде, звязали посторонками и ôтставили до суду.

— **Филіи банку для краѣвъ коронныхъ** маютъ основатись въ гдеякихъ мѣстахъ поодинокихъ краѣвъ на подобу существуючихъ вже филій закладу кредитового. Насампередъ мае перемѣнитись ческій „Unionbank“ въ Празѣ на таку филію, а ôттакъ буде основана филія во Львовѣ.

— **Въ Перемышли** далося видѣти дня 12 л. с. м. о год. 7 вечеромъ на западнôй сторонѣ неба ясне свѣтло пôвнôчнои зорѣ, надъ котрою сіявъ хорошій стовпъ, ôторваный ôтъ луны, мовьбы яка ясна комета. Цѣле тое зъявище такъ зорѣло на небѣ, що жителѣ Перемышля думали, що найдальше двѣ милѣ ôтъ мѣста ширится великій пожаръ.

— **На стипендію** въ сумѣ 65 зр. рôчно зъ фундаціи бл. п. дра Адама Моравского розписуе выдѣлъ краевый конкурсъ съ речинцемъ до 15 л. падолиста. Стипендія призначена для убогихъ ученикôвъ шкôлъ людовыхъ, котрй бодай хоть першу клясу укôнчили съ дуже добрымъ успѣхомъ. Стипендистъ може однакъ побирати тую стипендію ажь до укôнченя шкôлъ публичныхъ.

— **Австрійскй почты и телеграфы** маютъ бути полученй разомъ, надъ чимъ власне радитъ министерство торговлѣ въ Вѣдни. Таке полученье мае статися, разъ щобы зыскати на ощадности, а друге для выгоды публичности.

— **До Петербурга** мае пріѣхати небавомъ король Дагомею, Абберкутъ. Король той занимае въ своёй державѣ совсѣмъ инше становище, якъ монархи европейскй: ôнъ есть министромъ финансôвъ, ôтбирае лично податки, есть судіею, а притôмъ — катомъ. Але и зъ виду выглядае ôнъ незвичайно: голова его вельми велика, а довгй руки сягаютъ низше колѣнъ; притôмъ есть малого взросту, грубый и носитъ червону одѣжь.

— **Соціялисты париски** пôдъ проводомъ Людвики Мишель завôзвали своихъ союзникôвъ, щобы зôйшлися въ недѣлю до редакціи часописи „Revolution Sociale“, зъ ôтки маютъ удатися всѣ до президента републики и жадати увôльненя послѣдныхъ политичныхъ переступникôвъ Нурита, и Березовского, котрй находятся въ Новôй Каледоніи. Березовского, якъ звѣстно, засуджено за выстрѣлъ на царя Александра II, а Нурита за убійство в. р. 1848 генерала Бреа.

— **Що до шкôльныхъ вакацій** мае вѣденьска анкета школьна поставити внесенье, щобы продовжити тіижь ôтъ 1. л. липня до 31 л. серпня, с. є. щобы тревали два мѣсяцѣ.

— **Велика буря**, котра минувшои пятницѣ въ ночи кипѣла майже по всёй середнôй Европѣ ажь до Балтійского моря, наробила въ многихъ сторонахъ богато шкоды. Не згадуючи о поменшихъ стратахъ въ Вѣдни, Гамбурзѣ и т. н., въ Алгеріи въ околици Мисибы позбавила воздушна труба 65 людій житя.

— **Дарвинъ** написавъ недавно въ Лондонѣ дѣло п. н. „Твореньеся землѣ урожайнои черезъ працю хробакôвъ, якъ такожь спостереженя надъ ихъ способомъ житя“. Въ своёмъ дѣлѣ доказуе Дарвинъ, що хробакъ есть для чоловѣка великимъ добродѣемъ, бо управляе землю для росту всякихъ ростинъ.

— **Для товариства „Школьна Помôчь“** передавъ Вп. Еліяшевскій, рускій питомець, зъ зôбраныхъ жертвъ въ Гуменци 3 зр., за що складае выдѣлъ того товариства прилюдну подяку всѣмъ, котрй причинились ласкаво до тои складки.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

О. Теодоръ Максимовичь, почетный крылошанинъ, рицарь ордеру Францъ-Іосифа, деканъ буковиньскій и парохъ въ Черновцяхъ, мужь для церкви, народа и державы дуже заслуженый, умеръ по довшôй недузѣ дня 5 (17) с. м. въ 82-ômъ роцѣ житя а въ 56-ômъ р. священьства. Похоронъ, на котрый выѣхавъ зô Львова о. крыл. Жуковскій, ôтбуваеся нынѣ. Вѣчная ему память!

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Каноничну институцію одержали: оо. І. Мазановскій на Боршёвъ, дек. бобрецкого, І. Маркевичъ на Хренёвъ дек. буского.

Префектомъ гр. к. семинаріи львôвскои именованый о. С. Городецкій, сотрудникъ архикатедральный.

Сотрудничество одержавъ о. П. Филиповскій въ Пасѣчнôй дек. надвôрняньского.

Завѣдательства одержали: оо. І. Степанôвъ въ Шишкôвцяхъ дек. залозецкого и А. Обрѣзкôвъ въ Сѣховѣ дек. щирецкого.

Потвердженье презенты на приходника при карнôмъ домѣ во Львовѣ одержавъ о. Л. Туркевичъ зъ Сухорѣча.

Замѣщенье мѣстця докторанда теольогіи въ Вѣдни ôтступила митроп. консисторія львôвска епископ. консисторіи въ Перемышли.

До львôвскои семинаріи принятй на І рôкъ теольогіи: пп. В. Каратницкій, А. Зарихта, І. Глодиньскій, Я. Стеткевичъ, І. Левицкій, А. Сосенко, Я. Бѣлиньскій, М. Шанковскій, Т. Кирчôвъ и К. Бачиньскій.

Цертификаты одержалы 1) на І рôкъ теольогіи: В. Коновалець, Н. Кмицикевичъ, П. Горанюкъ, В. Молчко, Е. Молчко, Е. Кармарскій, В. Глѣбовицкій, Ю. Ярымовичъ и М. Студиньскій; 2) на ІІІ рôкъ теольогіи: пп. Д. Свистунъ и М. Яцишинъ; 3) на посѣщенье наукъ теольогичныхъ въ Вѣдни: п. Н. Красицкій.

На конкурсъ розписаный приходъ Горыгляды дек. устецкого съ речинцемъ до 3 л. сѣчня 1882.

Зъ Епархіи Перемыскои.

До семинаріи львôвскои принятй 1) на І-ій рôкъ теольогіи: пп. Е. Гаврышо, В. Поляньскій, І. Подляшецкій, І. Радецкій, К. Виницкій, Е. Маковей, В. Гайдукевичъ, К. Гупало, А. Струсевичъ и А. Яцёвъ; 2) на ІІ рôкъ теольогіи: пп. С. Коростеньскій. І. Яворскій, І. Нѣмцёвъ, Д. Мохнацкій, Ф. Рабёй и С. Петрикъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Ruthenischer Kirchhof“.** Пôдъ тою надписію появилась въ послѣднôмъ ч-ѣ часописи „Neue Illustr. Ztg.“ илюстрація, котра представляе цвинтарь при церквѣ угрорускаго села, окруженôй липами; на цвинтари конаютъ гробарѣ свѣжу могилу; подалеки стоитъ громадка людій. До тои илюстраціи додана мала статейка, въ котрôй читаемъ, що по тамтôмъ боцѣ Бескиду, на Уграхъ, где розложились высокй горы съ темнымъ пралѣсомъ буковымъ, жіе людъ рускій въ великôмъ недостатку. Въ тыхъ сторонахъ, котрй для туристôвъ суть „terra incognita“, найгарнѣйшимъ видомъ есть цвинтарь, положеный на горѣ, до котрого припирае руска церковця съ оригинальными банями, крестами и дзвôницію.

— **Выказъ Всеч. и Благ. П. Т. жертвозателѣвъ на дѣвоче воспиталище пôдъ зарядомъ Инокинь чина св. Василія Вел. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляе свою щирѣйшу подяку:**

182) (Дальше.) Вп. панъ Пасѣчиньска Анна, Антонина, Пасѣчиньска Стефанида, о. Лодиньскій Корнилій зъ Бамоватого, Топольницка Зиновія, Поляньска Іоанна, Поляньска Михалина, Несторовичъ Мальвина, Несторовичъ Наталія, Раметръ урядникъ, Килярскій урядникъ, о. Вольфовичъ лат. викарій въ Турцѣ, Хаимъ Гершъ зъ Турки, Чирняньска Аньеля, Кузьмакъ Василій зъ Высоцка, Щербиньскій Іос., Высосочаньска Савина, Розенбергъ, Гонцусъ Антонина, Макаревичъ коменд. ц. к. жандармеріи, Бѣлиньскій урядникъ ц. к. суду въ Борыни, Лайтель возьный въ Сморжи, Даровскій лѣсничій въ Либохорѣ, Ракускій учитель въ Коморникахъ, Ракуска Сидонія зъ Коморникъ, Шишъ въ Шумячи по 50 кр. Вп. Евгенія Константія и Олимпія Венгриновичъ по 60 кр.; — Вп. п. Сайфартъ С. въ Турцѣ 40 кр. Пульнаревичъ 40 кр. Вп. п. Прѣчь и Ертель по 25 кр., Ертель А., Ильницкій Григ., Ильницкій Емиліянъ и Изеръ, Гицка Іоанна по 25 кр., Шайнъ купець въ Турцѣ и Севера Г. по 10 кр., — разомъ 114 зр. и 70 кр., и одинъ талярь. 183) Всч. о. Давидовичъ Ант. дек. олескій ôтъ себе 1 зол., ôтъ церк. братства муж. 3 зол., женскою 3 зол., изъ складки въ церквѣ 3 зол. — разомъ 10 зол.; 184) Всеч. о. Панашиньскій Іос. капелянъ при домѣ зъумашедшихъ на Кульпарковѣ 10 зр.; 185) Всч. о. Лотоцкій Михаилъ совѣтн. деканъ и пар. бродскій ôтъ церк. брацтвъ трехъ церквей въ Бродахъ 6 зр., изъ складки въ церквѣ 11 зр. — разомъ 17 зр.

Въ сали тов. „ГВЯЗДА“, ул. Францѣшкан. ч. 7.

РУСКІЙ НАРОД. ТЕАТРЪ

пôдъ дирекцією Омел. Бачиньского.

Въ середу, дня 7 (19) жовтня 1881.

ШЕЛЬМЕНКО

НАЙМИТЪ,

оригинальна комедія Григорія Основяненка (Квѣтки) въ 5 актахъ; перекладъ (окрôмъ ролѣ Шельменка) Ксенофонта Климковича.

Особы:

Кирило Петровичъ Шпакъ, дѣдичь		п. Гембицкій.
Горпина Степанôвна, его жена		пнѣ Бачиньска.
Ирися, ихъ дочка		пнѣ Биберовичъ.
Тымишъ Кондратовичъ Лопушаньскій, ей женихъ		п. Санецкій.
Осипъ Прокоповичъ Опенцковскій, пріѣзшій дѣдичь		п. Пôдвысоцкій.
Горпина Семенôвна, его жена		пнѣ Моленцка.
Евжени, ихъ дочка		пна Ледуховска.
Иванъ Семеновичъ Скворцовъ, капитанъ квартирующій съ команд. въ селѣ Шпака		п. Биберовичъ.
Шельменко, наймитъ его		п. Стефуракъ.
Мотря, покоёвка Шпака		пнѣ Стефуракъ.
Ключница	въ домѣ Шпака	пнѣ Гембицка.
Локай		п. Лукасевичъ.
Покоёвый		п. Парадовскій.
1-а, 2-а, 3-а,	дамы	пнѣ Лукасевичъ пна Левицка. пна Павловска.
1-шій, 2-гій, 3-тый	гостѣ	п. Новицкій. п. Стручиньскій. п. Михайловскій.

Дѣеся въ Заднѣпряньскôй Украинѣ, въ селѣ Шпака.

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ 1 зр., въ дальшихъ 70 кр, мѣсце стояче 50 кр., партеръ 25 кр., галерія 20 кр.

Билетôвъ можна дôстати въ касѣ театральнôй, улиця Францѣшканьска ч. 7, ôтъ годины 3 пополудни.

Початокъ о годинѣ 7-мôй вечеромъ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ.

Всч. И. Б. въ Бурдыкôвцяхъ: Вы почали предплачуватя „Дѣло“ ôтъ 1 л. цвѣтня с. р., отже маете заплачено тôлько до 31 л. грудня с. р.

Важне для читаючои П. Т. Публики рускои!

Подаеся до вѣдомости П. Т. Публики рускои, що великій накладъ книги о. **Стефана Качалы:**

Polityka Polaków względem Rusi

такъ симпатично принятои всѣми Русинами и похваленои всею рускою печатію, уже вычерпуеся. Ктобы отже бажавъ набути еще тую важну для выученя исторіи нашого краю книгу, зволитъ поспѣшити съ замовленьемъ або до **Администрациі „Дѣла“** або до книгарнѣ **„Ставропигійского Институту“** присылаючи (найлучше переказомъ почтовымъ) цѣну за книгу 1 зр. 50 кр. а за пересылку почтову 10 кр., разомъ — 1 зр. 60 кр. а. в. (12 -2)

Въ користь бѣдныхъ рускихъ учениць.

ТОВАРИСТВО „РУСКИХЪ ДАМЪ“

устроюе

въ сали готелю Жоржа (Frohsinn)

8 (20) жовтня 1881

АМАТОРСКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ.

Данй будутъ:

Зôрваный мôстъ,

комедія въ двохъ дійствіяхъ К. Цѣшевского, переводъ Б. И. П.

Потôмъ:

СУДЖЕНЙ

комедія въ двохъ дѣйстіахъ И. Корженевского, переводъ И. Г.

Цѣны мѣстець: Канапа на 2 особы 3 зр., крѣсла І рядôвъ 1 зр. 50 кр., крѣсла ІІ рядôвъ 1 зр., ветупъ на салю 50 кр., партеръ 20 кр. — Надвышки пріймаются съ вдячностію.

Билетôвъ дôстати можна въ комнатахъ „Руского Касина“ и тов. „Академическій Кружокъ“ а въ вечеръ представленя при касѣ.

Початокъ точно о год. 7½ вечеромъ.

Змѣна льокалю.

Знана ôтъ давна зъ найлучшихъ товарôвъ и выробу **футеръ**

Фирма (2—3)

Г. ИВАХОВА

перенесеною зôстала въ

Рынокъ ч. 40.

(6—10

І. КРЕМЕРЪ

во Львовѣ, улиця Галицка ч. 16,

поручае на теперѣшный сезонъ свôй богато заосмотреный

Магазинъ конфекціи для женщинъ,

завѣдомляючи заразомъ, що роботня зъ улицѣ Собѣского ч. 12 зôстала перенесена до дому при

улици Галицкôй, ч. 21, 1 поверхъ

Найбôльшій и найдешевшій МАГАЗИНЪ НОВОСТЙ конфекціи дамскои І. КІЙМАЕРА (J. Kümayer)

НАСЛѢДНИКôВЪ

ул. Гетманьска, ч. 4. во Львовѣ

одержавъ на пору осѣнну и зимову готовй рѣчи, якй лишь були за границію новѣйшій, а именно:

Окрыти осѣнній отъ 8—50 зр.
Плащъ зимовій отъ 10—120 зр.
Верхи до футра новинній отъ 20—35 зр
Костюмы до улицѣ и сальону отъ 35—75 зр.
Костюмы повковій отъ 50—200 зр.
Шлафрочки филцовій отъ 20—120 зр.
Сурдутики повковій отъ 10—15 зр.
Такожь великій выборъ матеріялôвъ на лôктѣ.

Замовленя выконуемъ въ якъ найкоротшôмъ часѣ. (6—6)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднароко

Ч. 79. Львôвъ, Субота 10 (22) жовтня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодинокe число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатникôвъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Одержалисьмо слѣдующе письмо, котре такъ зô взгляду на его важнôсть якъ и въ уваги на свободу высказу гадокъ замѣщаємо:

ОТВЕРТЕ ПИСЬМО
до Вп. пана Матковского

посла на соймъ краєвый.

Высокоповажный Пане!

Промовляючи при обрадахъ галицкого сойму надъ администраційною реформою, высказали Вы Вп. П. въ Вашôй бесѣдѣ мѣжь иншимъ важкѝ и памятнѝ для насъ слова: *„Найже памятаютъ пп. Ляхи, що мимо спôльнои любови ôтчины єсьмо завсѣгды* **рускою** *шляхтою, що руска кровь плыне у насъ и що мусимо* **уважати на традицію сего (рускаго) люду и робити то, що ôнъ узнає за ôтповѣдне“.**

Вже не разъ доводилось намъ бачити и чути, якъ за Русинôвъ признавались люде, котрѝ такимъ признаньемъ хотѣли тôлько демонструвати на шкоду рускаго народу або другимъ заперечувати права працювати въ користь нашои народности. Жаль сказати, що такѝ голосы выходили въ значнôй части зъ устъ вынародовленыхъ членôвъ рускои шляхты. Такѝ голосы пригадували намъ сумну правду, що середъ кождого недолію и непріязными обставинами пригнетеного народу находятся люде, хотьбы навѣть высокопоставленѝ, що готовѝ величатись именемъ народу, але не радѝ до працѣ и якои небудь жертвы въ его користь. Тожь и не диво, що такѝ голосы николи не мали ôтголосу середъ нашого народу и були лише пустымъ вѣтромъ, що пôдбиває темряву середъ погôдного дня.

Почувши Вашѝ слова, повыше наведенѝ, не маємо права зачисляти Васъ Вп. П. до тыхъ ôтступныхъ голосôвъ. Выжь не тôлько признали себе Русиномъ, не тôлько признали, що у васъ плыне руска кровь, але Вы заразомъ признали надъ собою силу авторитету рускаго люду, пошанували его историчну традицію и узнали для рускои шляхты обовязокъ, робити то, що рускій народъ узнає за ôтповѣдне. Тѝ послѣдніѝ слова даютъ намъ право поставити сей Вашъ ôтзывъ повыше всѣхъ голосôвъ, якѝ доси пôдносились у насъ ôтъ поодинокихъ членôвъ рускои шляхты.

Не загортаємо для себе выключного права выступати въ имени рускаго народу и радѝ мы повитати на нашôй рускôй народнôй нивѣ новыхъ працёвникôвъ, хочьбы въ гдечѣмъ ôтмѣнныхъ гадокъ ôтъ насъ, скоро тôлько спôльна буде мѣжь нами головна мысль народна, скоро новѝ нашѝ сподвижники готовѝ не тôлько признати себе Русинами, але й щиро працювати и жертвы поносити для духового и матеріяльного розвою рускаго народу, *яко самостôйнои, ôтъ польского и великоруского народу ôтрубнои національнои єдиницѣ,* скоро они готовѝ выречися всякихъ вынародовляючихъ замѣрôвъ супротивъ рускои народности и пошанувати нашу историчну традицію, котра назначає нашому рускому народови самостôйне становище середъ громады Славянъ.

Повышѝ Вашѝ слова не подаютъ намъ на стôлько достаточнои ясности, щобъ мы могли довôдно знати, чи промовляєте Вы Вп. П. въ имени зборовôмъ — въ имени здоровомыслячои рускои шляхты и чи можна Васъ повитати яко новыхъ сподвижникôвъ на рускôй народнôй нивѣ.

Щобъ ôтперти ôтъ насъ замѣтъ безпощаднои ексклюзивности, може й справдѣ шкодливои для цѣлои нашои справы народнои, щобъ дати доказъ нашои народнои толеранціи — мы не хочемо наперед судити Вашихъ слôвъ. Мы тôлько звертаємо Вашу увагу, що на Васъ Вп. П. починає теперь обовязокъ надати Вашимъ словамъ приналежну имъ вагу, зôбрати вколо себе руску шляхту прихильну и вѣрну Вашимъ словамъ и спонукати ею до позитивнои працѣ для рускои народности въ дусѣ историчнои традиціи рускаго люду и зробити ихъ щирыми сподвижниками самостôйнаго розвою рускои народности и охоронителями Русинôвъ ôтъ вынародовленя.

Думаємо, що маємо право жадати ôтъ Васъ Вп. П. сеи ясности и такого дѣла, бо справа пôднесена Вами не може бути рôвнодушна для загалу Русинôвъ. Дуже много залежитъ намъ на тôмъ, знати, чи Вашѝ слова були поважною думкою и щирою реставраціею доброи славы рускои шляхты, — чи лише реторичною фразою. Въ Вашихъ рукахъ рѣшити се питанье въ користь або некористь пôднесенои Вами справы.

Щирѝ и свобôдно мыслячѝ Русины-патріоты.

Загальнѝ зборы
членôвъ „Народного Дому“.

Дня 8 (20) жовтня с. р. ôтбулися во Львовѣ загальнѝ зборы членôвъ „Народного Дому“. Якъ звычайно, явилося и теперь невелике число, бо около 60 членôвъ.

По ôтправленю службы божои въ успеньскôй церквѣ черезъ о. крыл. Малиновского ôткрывъ засѣданье сов. Ковальскій короткою промовою и вôзвавъ зобраныхъ до выбору на часъ сесіи предсѣдателя и его заступника. Выбрано предсѣдателемъ о. крыл. Шашкевича, а его заступникомъ о. крыл. Готеровского.

Крыл. Шашкевичъ, обôймаючи провôдъ зборôвъ, подяковавъ за довѣріе, а пôдносячи велике благодѣяніе Монарха, головного основателя „Народного Дому“, вôзвавъ членôвъ до трикратного оклику въ его честь: „многая лѣта!“

Пôсля того ôтчитавъ сов. Ковальскій именемъ уступаючого совѣта справозданье за часъ ôтъ 29 вересня 1878 до 8 жовтня с. р. Въ нѣмъ представивъ ôнъ кромѣ цифръ, поданыхъ въ печатанôмъ справозданю и розосланôмъ членамъ, важнѣйшѝ подѣе института зъ послѣдныхъ рокôвъ, именно: привѣтъ монарха въ „Народнôмъ Домѣ“, обхôдъ памяти цѣсаря Іосифа II, одержанье въ державнои льотеріи сумы 50.000 зр. на будову церкви; дальше навѣвъ значне число померших членôвъ, на котрыхъ мѣстце лишь маленько новыхъ прибуло, и вôзвавъ всѣхъ зобраныхъ до особенного почтенія памяти еписк. Куземского и крыл. Лукашевского повстаньемъ зъ мѣстць.

По сѣмъ наступивъ выбôръ контрольнои комисіи, зложенои зъ 5 членôвъ. Потому предложивъ сов. Ковальскій въ имени совѣта три внесеня. Они дотычили: 1) платнѣ институтскихъ урядникôвъ, пп. Палюха и Олѣйника; 2) петицій вѣденьскихъ акад. товариствъ „Сѣчь“ и „Буковина“ о ôтступленье книжокъ розвязаного товариства „Основы“, котрѝ по статутамъ припали библіотецѣ „Народного Дому“; 3) гдеякихъ постановъ що до библіотеки.

Въ дискусіи надъ першимъ внесеньемъ забирали голосъ оо. Наумовичь, Ясеницкій, Заклиньскій, Лопатыньскій и др. Для п. Палюха постановлено 40 рокôвъ службы (зачинаючи численье ихъ ôтъ р. 1863), 800 зр. рôчнои пенсіи, чотыри пятилѣтныхъ додатковъ (зачинаючи ôтъ р. 1869), и хату; п. Олѣйникови пôдвышено рôчну платню на 600 зр. — Що до другои справы забравъ голосъ о. Рожаньскій (зъ Хотиня), и вказуючи на фактъ, що члены „Основы“ вступили до товариства „Сѣчи“, промавлявъ за ôтступленьемъ книжокъ тому товариству. По заявленю однакожь крыл. Петрушевича, що книжки втягненѝ вже въ списъ библіотеки, и зверненье ихъ повелобы бôльше замѣшанье въ нѣй, рѣшено ôтказати „Сѣчи“. — Що до третого внесеня рѣшено позволити управляючому совѣ-

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

(Дальше.)

VI.

Въ густôй мрацѣ дощевôй, що сповивала всю землю непроглядным туманомъ, и кôнь и довга постать Семена якось ще бôльше выростали въ гору, збôльшались, ширшали. Здавалось, що се середъ широкои пустынѣ мандрує на великôмъ навюченôмъ верблюдѣ якійсь чудоватый Англичанинъ въ широкôмъ сивôмъ наметѣ съ червонымъ верхомъ. Збараскій почтарь потрясаючись на своѣй бѣдѣ по багнистыхъ вертепахъ и ямахъ тôлько зъ пôдъ лоба споглядавъ на Семена, якъ на якого опыра, и що силы пôдганявъ свою шкапину, щобъ чимъ скорше ôтлучитись ôтъ „несамовитого“. А Семенъ мимо слоты и холоду взлѣтавъ буйными думками въ свого высокого сѣдала, линувъ душею въ далеку сторону подôльского степу, сизымъ орломъ збивався понадъ Корытами. Бачитъ ôнъ передъ собою бѣлый двôрокъ, бачитъ, якъ на зустрѣчь ему выходитъ Уршуля и Дульця, якъ его сердечно витаютъ, а ôнъ мовь старосвѣтскій рицарь на крылахъ любови зскакує зъ свого „вороного“, чоломъ бье передъ своими кралями и розкрыває передъ ними свою любячу душу цвѣтистыми словами, що вже ôтъ двохъ недѣль снуются по его головѣ, якъ джмелѣ по пустôмъ улію. Панны Гуляйпольскѝ не то зачудованѝ, не то урадованѝ, а просто очарованѝ цвѣтистою вымовою Семена, его лицарскою поставою, ихъ серця танутъ передъ его горячими словами, якъ вôскъ на огни, ихъ очи любымъ поглядомъ звертаются на него, а въ тыхъ очахъ сіяє вся ихъ душа, ихъ щирôсть, ихъ любовь, снѣжнѝ рамена голубятъ Семена, тулятъ его до лебединои груди, рожевѝ уста горячимъ поцѣлуємъ впоюются въ его розрадуване лице... О, любо ему, любо, солодко и мило!

„Ахъ, якже немилосердно гнетутъ тѝ проклятѝ посторонки, мовь дротами рѣжутъ!“ застогнавъ Семенъ поправляючись на своѣмъ мѣшковатôмъ сѣдлѣ. Але се була тôлько хвиля — прозы. Его душа зновъ полинула за любыми маревами. Ôнъ вытягнувъ зза пазухи двѣ карточки рожевого паперу и якъ школярь передъ екзаменомъ почавъ твердити на память свою вже по сто разъ повторювану лекцію. И зновъ стаютъ передъ его очима: веселый двôрокъ, привѣтлива Уршуля, чаруюча Дульця, любою музикою гомонитъ въ коло него ихъ дзвôнка, щебетлива розмова, любе свѣтло присвѣчує зъ ихъ палкихъ очій...

Отъ-отъ вже й недалеко. Дорога звертается ôтъ гостинця — се шляхъ до Корытъ. Онъ далеко въ густôй мрацѣ бовванѣютъ темнѝ лѣсы, а генъ-генъ на рôвнинѣ мрѣютъ высокѝ тополѣ, якъ островерхнѝ вежѣ — се хуторъ пана Гуляйпольского. Збараска бѣда помчалась дальше гостинцемъ, почтарь тричи перехрестився, ôтчѣпившись „несамовитого“. Семенъ завернувъ свого вороного на болотнистый шляхъ до Корытъ. Кôнь якось закрутився, роздувъ свои нôздря, форкнувъ и нерадо повернувся на шляхъ. Вороный кôнь Василевый, що доси йшовъ спокôйно слѣдомъ за збараскою бѣдою и низько похилявъ голову, мовьбы дрѣмавъ пôдъ одностайный хляскôтъ болота, здôйнявъ теперь свою голову гордо до горы, насторошивъ уха и разъ у разъ роздувавъ широкѝ нôздря, мовьбы здалека вѣтривъ недалекій ôтпочинокъ. „Гей, коню вороненькій“, заговоривъ поетично Семенъ, „коню мôй вороный, заржи пôдо мною, почуй свою дорôженьку, що стелится до милои въ гостѣ“. А вороный, начебъ порозумѣвъ ту мову Семена, ще дужше подôйнявъ свою голову, ще быстрѣйше насторошивъ уха и заржавъ-заржавъ, ажь цѣлый затрясся. Семенъ поклепавъ коня рукою по шіи, поклепавъ и зновъ промовивъ: „ей, чуєшь небораче, кто на тобѣ скаче, чуєшь, причуваешь, якъ до жовтого ôвса, до повного жолуба поспѣшаешь“. Та кôнь зновъ повернувся въ ту сторону, куда поѣхала збараска бѣда, и почавъ крутитись на мѣсци, мовьбы хотѣвъ вернутись на гостинець. Семенъ потягнувъ поводами, сѣпнувъ разъ и другій, свиснувъ фандою и кôнь покрутивши головою пôшовъ дальше. Темнѝ лѣсы почали щоразъ бôльше высуватись зъ густои мраки, высокѝ тополѣ щоразъ бôльше выростали въ землѣ и розвиднювались, — отъ-отъ ще кôлька гонôвъ и зъ сивои мраки вырынутъ Корыта, заблыщитъ ясный двôрокъ... Семенъ вже напередъ полинувъ въ тѝ дорогѝ мѣсця свого щастя.

Наразъ вороный кôнь заржавъ, та заржавъ зъ цѣлои силы, ажь Семенъ цѣлый стрясся. Кôнь почавъ живо стригчи ухами, якось дивно перебиравъ ногами и зновъ заржавъ, та ще сильнѣйше, ще голоснѣйше. Недалеко на толоцѣ озвались конѣ, мовьбы ôткликались свому осамотѣлому товаришеви. Вороный звернувъ зъ дороги и хотѣвъ пуститись полемъ навпрашки до своихъ. Семенъ мусѣвъ цѣлою силою стягнути поводы и добре пôдмастити коня фандою, щобъ навернути его на дорогу. Та кôнь почавъ теперь вертѣтись млынка, копырсати болото, форкати и махати головою, мовьбы его пчолы обсѣли, и нѣ способъ не хотѣвъ

тови мѣняти дублеты библіотечнѣ за другѣ книжки, такожь выпожичати ихъ приватнымъ людямъ або читальнямъ.

По ухваленю тыхъ внесеній подавъ сов. Ковальскій предосчетъ касы института за р. 1882. Цѣлый той предосчетъ принято безъ дискусіи. Одна тôлько позиція, дотыкаюча бурсы, вызвала довгу и оживлену дискусію, котра й була ядромъ всего збору. Катихитъ о. Стефановичъ — поставивъ именно три внесеня: Поручаеся совѣтови „Народного Дому“:

1) щобы завѣвъ въ бурсѣ преподаваня рускои исторіи черезъ фахового историка;

2) щобы начавшиôтъ слѣдуючого школьного року записувавъ новыхъ бурсакôвъ до рускои гимназіи, — тыхъ же, котрѣ теперь записанѣ до нѣмецкои гимназіи, а не владѣютъ добре нѣмецкимъ языкомъ, заразъ зъ ôттамъ ôтобравъ и записавъ въ гимназію руску;

3) щобы на мѣстце п. Палюха ôтдати надзôръ бурсы фаховымъ педагогамъ.

(*Дальше буде.*)

Соймъ краєвый.

21-ше засѣданье зъ дня 17 жовтня мы минувшого разу не подали въ цѣлости. На тôмъ засѣданю розпочалась дебата надъ дуже важнымъ внесеньемъ выдѣлу краєвого: о заложенье краєвого банку кредитового. Референтъ гр. Руссоцкій. Въ дебатѣ загальнôй першій забравъ голосъ п. Еразмъ Воляньскій противъ банку. Бесѣдникъ заявивъ, що „рôльникъ въ нашôмъ краю маєтеперь подостаткомъ жерелъ для кредиту въ существуючихъ закладахъ грошевыхъ, въ товариствахъ заличковыхъ, въ спôлкахъ и касахъ громадскихъ и т. д. — и безъ нового жерела кредиту обôйтися може. Комисія вноситъ, щобы банкъ удѣлявъ пожички на $^2/_3$ частій вартости маєтку, — але то фактъ, що власнôсть земска обтяжена до такои высокости, перестаєвже бути власностію! Отже банкъ, удѣляючи такъ высокѣ пожички, причинювавбыся до руины маєтковои довжникôвъ. Селянинъ нашъ не потребуєбанку и кождый банкъ буде для него руиною; ôнъ любитъ пожичити, але ôтдати не думає. Ошацованье для дрôбныхъ пожичокъ на грунта селяньскѣ єсть трудне и коштовне; потворятся отже заразъ въ краю агенціи для покрываня довгôвъ лихвярскихъ банковыми — невыплатнôсть селянъ можна вже теперь предвидѣти. Банкъ краєвый буде мусѣвъ такъ само лицитувати грунта селяньскѣ, якъ банкъ рустикальный — и таку саму ненависть стягне на себе.“ Дальше п. Вол. противный, щобы край дававъ гваранцію за банкъ, бо контроля сойму надъ такимъ банкомъ неможлива. Досвѣдъ же поучивъ, що мимо щорôчныхъ комисій люстраційныхъ черезъ кôлька лѣтъ укрывавъ выдѣлъ краєвый дефицитъ и ажъ мин. року зôставъ покрытый. Бесѣдникъ кôнчитъ свою промову внесеньемъ, щобы надъ проєктомъ банку краєвого перейти до порядку дневного а натомѣсть, щобы соймъ ухваливъ затягнути 1,000.000 пожички на пôдпомаганье $4^0/_0$-выми пожичками щадниць, касъ пожичковыхъ, громадскихъ и повѣтовыхъ, товариствъ заличковыхъ, кругôвъ кредитовыхъ, спôлокъ рôльничихъ и добрыхъ предпринятій промысловыхъ та торговельныхъ. Ризика тутъ нiякого не буде а зъ процентôвъ и оплатъ тои пожички утворится желѣзный фондъ краєвый. Пожичка затягнена на тую цѣль маєбути сплачена въ 5 р. зъ дод. до податкôвъ. П. Генрикъ Водзицкій єсть за банкомъ, але радитъ, щобы банкъ селянамъ дававъ кредиту minimum 500 зр. Пожичкаму на 100 зр. можутъ успѣшнѣйше заниматись дрôбнѣйшѣ кружки кредитовѣ, котрѣ довжника все маютъ на оцѣ. П. Абрагамовичъ выступаєпротивъ банку, але не жадаєпереходу до порядку дневного, бо „поправками“ можна зарадити хибамъ банку. Бесѣдникъ выходитъ зъ тои точки погляду, що „вѣра въ кредитъ єсть хоробою нашого вѣку“: бездѣльныхъ кредитъ не зробитъ роботящими, убогихъ богатыми а неморальныхъ честными. Кредитъ єсть погубный для тыхъ, що не умѣютъ зъ него користати и губитъ не лишь одиницѣ але й цѣлѣ соспôльности. За примѣръ подаєбесѣдникъ банкъ рустикальный. Селяне надъужывали кредиту и потерпѣли. Зъ лицитацій розписуваныхъ ôтъ 9 лѣтъ въ Галичинѣ припадає $40^0/_0$ на банкъ рустыкальный, а зъ тыхъ руст. банкъ муситъ $70^0/_0$ самъ на лицитаціяхъ набувати. По думцѣ бесѣдника гипотека пупилярна (до $^2/_3$ вартости обтяжаюча) може спровадити такѣ наслѣдства, якъ банкъ рустикальный. Дальше бесѣдникъ твердитъ, що кредитъ селяньскій при дѣлимости грунтôвъ єсть неможливый. — П. Гольдманъ балакавъ дуже поверхово, — отъ, щобы балакати — за банкомъ. П. дръ Ив. Добряньскій забравъ голосъ противъ банку. „Gaz. Nr.“ пише о бесѣдѣ дра Добряньского: „Pana Wolańskiego popierał bardzo wymownie poseł dr. Dobrjański, który pierwszy raz przemawiał w Izbie i odrazu zamanifestował się jako biegły i zręczny mowca“. Дръ Добряньскій поставивъ внесенье, щобы надъ теперѣшнымъ проєктомъ банку краєвого соймъ перейшовъ до порядку дневного и поставивъ резолюцію взываючу выдѣлъ краєвый, щобы на слѣдуючу сесію предложивъ статутъ закладу кредитового съ увзглядненьемъ власности селяньскои. — П. Добряньскій выразився въ своѣй бесѣдѣ, що говоритъ въ имени „рускихъ“ послôвъ, — и тоє до того степеня укололо п. гр. Голеевского, що ôнъ забравъ голосъ и получивъ дра Добряньского, що въ соймѣ суть такожь иншѣ послы, котрѣ Русь репрезентуютъ. — Дръ Добряньскій просивъ о голосъ, щобъ ôтповѣсти п. графови, але маршалокъ не допустивъ єго до голосу, замкнувши засѣданье.

Бесѣду п. Добряньского подамо пôзнѣйше въ повнôй основѣ.

---

22 ге засѣданье сойму ôтбулось 18 жовтня. Зъ петицій важнѣйшѣ. Авскультанты и практиканты судовѣ львôвского округа апеляційного просятъ, щобы соймъ поперъ ихъ петицію внесену до правительства въ справѣ получшеня ихъ быту матеріяльного. — Громада Озеряне о запомогу зъ причины шкодъ, понесеныхъ черезъ градъ. — Выдѣлъ пов. въ Самборѣ проситъ о субвенцію на реконструкцію дорôгъ громадскихъ въ повѣтѣ.

П. Черкавскій складаєдо булавы маршалковои внесенье: вôзвати правительство, щобы на университетѣ львôвскôмъ установило сталу катедру исторіи польскои.

Ôттакъ слѣдувала зъ порядку дневного дальше загальна дискусія надъ краєвымъ закладомъ кредитовымъ. Пос. Меруновичъ забравъ голосъ, щобы ôтповѣсти дру Добряньскому. Ôнъ зъ першого заразъ слова закинувъ дру Добр., що ôнъ промовляючи противъ банку краєвого самъ не вѣривъ въ поводы, котрѣ навѣвъ, а именно, що банкъ не выдвигне селянъ зъ нужды економичнои, але що дръ Добряньскій выступивъ противъ банку зъ политичного взгляду, бо ани ôнъ ани єго товаришѣ не будутъ мати вплыву на той закладъ. П. Мер. ганитъ таку тактику; не годится для антагонизму партійного посвящати селянина. П. Добр. — кôнчитъ п. Мер. — суперечитъ самъ собѣ выступаючи противъ удѣлюваня пожичокъ гипотечныхъ селянамъ и назвавши ихъ шкôдными, божь ôнъ самъ єсть директоромъ ц. к. уприв. Boden Creditanstalt für Galizien und Bukowina, котрый селянамъ даєтакѣ пожички. — П. гр. Людвикъ Водзицкій (бувшій маршалокъ) ôтповѣдаєпп. Абрагамовичеви и д-ру Добряньскому. Ôнъ заявляє, що комисія подѣляєдумку п. Абрагамовича, що небезпечно єсть надѣляти селянъ надто низькими пожичками, але она уважала непотрѣбнымъ статутами занадто звязувати руки зарядови банку, бо зарядъ коли тôлько буде добрый, вже самъ поведе дѣло добре. Годится п. гр. Водз. съ п. Абрагамовичемъ, що банкови треба запевнити екзекуцію политичну, але рѣшучо выступаєпротивъ явленю п. Абраг-ча, що банкъ не вплыне на уморальненье народа. „То чинится для будущои генераціи“ — сказавъ гр. Водзицкій. Въ полемицѣ съ п. Добряньскимъ пôднѣсъ гр. Водз., що запомагати касы пожичковѣ громадскѣ єсть неможливо, бо якъ выдѣлъ кр. може роздати мілiонъ зр. межи касы громадскѣ зъ котрыхъ велика часть дуже лихо администрована? Дальше, не може банкъ ратувати самыхъ рôльникôвъ, а поминути другѣ верствы соспôльнѣ, бо добробытъ економичный всѣхъ верстовъ єсть тѣсно съ собою звязаный. Наконецъ гр. Водз. заявивъ, що не вѣритъ въ обавы п. Добряньского, щобы банкъ коли небудь ажъ такъ пôдупавъ, що треба буде єго страты покрывати додатками до податкôвъ. П. Журовскій выступаєпротивъ внесеню. Не вѣритъ ôнъ, щобы банкъ краєвый мôгъ дати таный кредитъ, бо администрація єго буде дуже много коштовати. Банкъ рустикальный выдаєпожички 300 зр., а має 53.000 клiентôвъ, коли банкъ краєвый буде давати 100 зр. шiпiшим пожички, то буде мати бодай 100.000 клiентôвъ, — администрація отже банку таною бути не може. И банкъ рустикальный мимо высокихъ процентôвъ не стоитъ добре. Кошта малои пожички будутъ такъ великѣ, що мала пожичка не оплатится. Впрочѣмъ и политична екзекуція буде дуже коштовна. Зъ тыхъ поводôвъ бесѣдникъ буде голосовати противъ внесеня комисіи. — П. гр. Круковецкій єсть за банкомъ. Коли банкъ буде добре веденый, — а сего можна надѣятись, бо буде оставати пôдъ дозоромъ сойму, выдѣлу кр. и маршалка, — то буде и хосенъ зъ него. Банкъ кр. не може вже выратовати тыхъ, котрыхъ зруйновавъ банкъ рустикальный, але кредитомъ на низшій процентъ уратуєтыхъ, котрѣ єще не совсѣмъ зруйнованѣ. Селянинъ нашъ дуже совѣстный, и коли не ôтдасть довгу, то не зъ злои волѣ. Хосенность институціи буде головно залежати ôтъ здôбности и совѣстности людій, котрѣ будутъ нею управляти. На гваранцію краю бесѣдникъ годится, бо черезъ тоє курсъ листôвъ буде лучшій. Касамъ пожичковымъ громадскимъ не варто жичити, бо бôльша часть ихъ лихо администрована, а впрочѣмъ найгôршимъ лихваремъ єсть хлопъ для хлопа — навѣть банкъ рустикальный лѣпшій. Екзекуція политична добра, але не необходима. — П. Скалковскій не робитъ собѣ великихъ надѣй на дѣятельнôсть того банку, але все таки думає, що банкъ може богато доброго здѣлати. Що до користности того банку для селянъ, то бесѣдникъ ставитъ за примѣръ банкъ рустикальный и громадскѣ касы. Банкъ руст. єсть доказомъ, що зъ одного центрального пункту на цѣлый край оперувати не можна, а касы громадскѣ зновъ зносятъ мовчки числения залеглости. Въ наслѣдство тыхъ обохъ недогôдностій подумано о товариствахъ заличковыхъ, и тiи у насъ дуже принялися и при добрôй волi можутъ они для селянъ съ користію дѣлати. Селяне охотно приступаютъ до товариствъ заличковыхъ (въ загальнôмъ числѣ членôвъ єсть $53^0/_0$ селянъ). Бесѣдникъ отже думає, що дрôбнѣ пожички успѣшнѣйше будутъ могли удѣляти товариства льокальнѣ, якъ центральна институція. Годится отже съ внесеньемъ п. Генрика Водзицкого, щобы яко minimum пожички селяньскои постановити 500 зр. (не 100). — П. Верещиньскій промовляєвъ имени внескодателя, выдѣлу кр. Ôнъ каже, що новый банкъ буде регуляторомъ стопы процентовои; буде тымъ рôжнитись ôтъ другихъ банкôвъ, що не буде гонити за зыскомъ, якъ другѣ банки, котрѣ не перебираютъ въ средствахъ, щобъ тôлько тягнути користь. — На послѣдокъ забравъ голосъ референтъ, п. гр. Руссоцкій, захваляючи банкъ краєвый. — На тôмъ скôнчилась загальна дискусія. Приступлено до голосованя надъ внесенями гр. Генрика Водзицкого и дра Добряньского. Оба внесеня упали.

Приступлено до спеціяльнои дискусіи. Першѣ точки внесеня о установленю и кругѣ дѣланя банку на ôтдѣлъ гипотечный и банковый принято безъ дискусіи. Противъ гваранціи краю промовлявъ дръ Добряньскій, уважаючи єи за небезпечну, бо мимо обмеженя поруки за ôтдѣлъ банковый, край буде мусѣвъ и за той ôтдѣлъ необмежено ôтповѣдати. Забезпеченя пупилярного бесѣдникъ такожь не уважаєдостаточнымъ и обстаєпри своѣмъ поглядѣ, высказанôмъ въ генеральнôй дебатѣ, що може незабавомъ край буде мусѣвъ платити за банкъ. Дръ Добряньскій вноситъ отже, выпустити выразы: „пôдъ гваранцією краю“. Внесенье его, поперте лишь голосами рускихъ послôвъ, упало. — При уступѣ: „Пожички гипотечнѣ можутъ бути удѣлянѣ найвыше до высокости означеного уставою забезпеченя пупилярного; пожички меньшѣ ôтъ 100 зр. не будутся давати“ розвязалась обширна дебата. Посыпались рôжнѣ поправки. П. Абрагамовичъ внѣсъ, щобы банкъ дававъ пожички лишь до $^1/_2$ высокости гипотеки на посѣлостяхъ, котрыхъ вартôсть выноситъ minimum 600 зр. и въ квотахъ minimum 100 зр. не лишь на грунта, але и на домы мурованѣ въ мѣстахъ, котрѣ платятъ домопочиншовый податокъ. — П. Генр. Водзицкій внѣсъ, щобы банкъ не дававъ пожичокъ гипотечныхъ на посѣлости меншои ôтъ 1000 зр. вартости. — Соймъ принявъ лишь одну поправку п. Абрагамовича, щобы пожички були даванѣ до $^1/_2$ вартости гипотечнои (а не $^1/_3$), — прочѣ всѣ поправки ôткинувъ. — Дальше внѣсъ п. Абрагамовичъ, щобы minimum пожички було 200 зр. а п. Генр. Водзицкій 300 зр. П. Добряньскій обставъ за 100 зр. (якъ внесла комисія), щобы селяне могли зъ кредиту користати. Соймъ ухваливъ minimum пожички гипотечнои 100 зр.

Ôттакъ приступлено до дебаты надъ ôтдѣломъ банковымъ и съ дрôбными поправками кругъ дѣланя єго принято. (На тôмъ ôтрочене засѣданье до 8 год. год. вечеромъ.)

На *вечернôмъ засѣданю* велась дальша дебата надъ проєктомъ банку краєвого. Безъ дебаты ухвалено точку II: „Край выносажуєôтдѣлъ банковый капиталомъ закладовымъ 1,000.000 зр. Т. III. Зъ чистого зыску зъ обороту банкового $30^0/_0$ буде ужито на сотворенье фонду резервового а $70^0/_0$ на помноженье закладового капиталу банку краєвого. Коли маєтокъ банку досягне 2,000.000 зр. — тогды соймъ може зысками банку доволѣ розпоряджати. Т. IV. Въ случаю розвязаня банку кр., що може соймъ ухвалити, цѣлый єго маєтокъ переходитъ на власнôсть краю. Т. V. На потребы для заложеня и введеня въ житье банку вызначуєсь 25.000 зр. — Надъ точками VI, VII, VIII и IX розвязалась надто обширна розправа, — принято ихъ однакъ въ стилизаціи комисіи. Тiи точки орѣкаютъ, що зверхный надзôръ надъ банкомъ веде соймъ а въ єго заступствѣ выдѣлъ кр. Контролю надъ банкомъ выконуе Рада надзираюча, она стереже такожь безпеченьства банку. Рада надзираюча складаєсь зъ 9 членôвъ и 4 заступникôвъ выбраныхъ соймомъ на представленье выдѣлу кр. Дирекцію банку именуе выдѣлъ кр. на представленье Рады надзираючои. — Принято дальше пôсля предложеня комисіи точки X. Банкъ кр. маєправо закладати филіи въ краю. XI. Соймъ поручаєвыдѣлови кр. выдати статутъ для банку кр., перевести переговоры съ правительствомъ въ цѣли затвержденя статутôвъ, выдати постановленя и инструкціи екзекутивнѣ и провадити банкъ въ житье. XII. Край затягаєна заложенье и выпосаженье банку пожичку 1,025.000 зр. Дальше ухвалено резолюцію до правительства о выеднанье екзекуціи политичнои для гипотечныхъ належитостій банку и о увôльненье банку кр. ôтъ податкôвъ и належностій стемпелевыхъ. По принятю всѣхъ точокъ проєкту банку краєвого замкнувъ маршалокъ засѣданье о год. $11^1/_2$ въ ночи.

23-тє засѣданье ôтбулось дня 19 жовтня. Зъ петицій важнѣйшѣ. Конвентъ Кармелитôвъ въ Сусѣдовичахъ проситъ о приверненье ему права обшару двôрского. — 12 громадъ повѣта долиньского просятъ о оставленье староства въ Долинѣ. — Гром. Язловець о субвенцію на будову школы. — Парохіяне громады Лысятичѣ противъ надужитій пароха, о. Іоана Бережницкого. — Товариство горальникôвъ о заведенье школы горальництва въ Дублянахъ.

Внесено 2 интерпеляціи: п. Глоговского въ справѣ выровнаня горы на дорозѣ державнôй межи Куликовомъ и Збоисками и п. гр. Замойского, длячого желѣзница зъ Ярослава до Сокаля не одержала доси концесіи.

На порядку дневнôмъ дуже важна справа, а именно справозданье комисіи для реформы администраціи о дотычнôмъ квестіонарю правительственнôмъ. Закимъ подамо токъ розправы соймовои надъ тымъ вельми важнымъ предметомъ мусимъ впередъ згадати, якъ съ правит. квестіонаремъ обôйшлась комисія и якѣ внесеня предкладаєновнôй палатѣ. Комисія отже подѣлилась на двѣ фракціи: бôльшости (реф. п. Гросъ) и меншости (реф. п. Альф. Чайковскій.

Внесенье бôльшости. Оно констатуєна вступѣ фактъ, що по 20 лѣтахъ конституціи въ Австріи правительство теперѣшне въ першій разъ удаєсь на пôдставѣ §. 19. статутôвъ до соймôвъ коронныхъ съ завôзваньемъ, щобы заявили своє мнѣніе, якъ змѣнити теперѣшнѣ законы, щобъ зарадити загально признанымъ некористямъ зъ подвôйнои администраціи. Въ тôмъ поступку правительства комисія бачитъ доказъ, що нынѣшне правительство шануе автономію краѣвъ, протоє комисія вноситъ, щобы соймъ за тоє высказавъ правительству признанье. Але мимо того комисія пересвѣдчилась, що розбирати поодинокѣ пытанья квестіонаря єсть теперь не на часѣ и не принеслобы користи, колибы соймъ не мавъ права рѣшати о засадахъ организаціи властій администраційныхъ: рядовыхъ и автономичныхъ. Але комисія на самôй негаціи не обмежаєсь и увзглядняючи становище сойму и численнѣ жаданя въ краю, щобы скрѣпити дѣя-

---

пôти напередъ. Семенъ коськавъ, віокавъ, телѣпавъ поводами, а тамъ и фандою почавъ лущити. Вороный ще дужше закрутився, стрясся якъ бѣсноватый и почавъ фиркати задными ногами та скакати и головою крутити. Семенъ захитався на своѣмъ высокôмъ и непевнôмъ сѣдалѣ, червона парасоля вылетѣла ему зъ рукъ и впала коневи на голову, а ôттакъ на землю передъ самого коня. Кôнь побачивши передъ собою невиданый червоный наметъ, цѣлою силою метнувся на бôкъ и выскокомъ пôгнався полями туда, где ржали конѣ. Що дѣялось съ Семеномъ? Въ єго очахъ закрутився цѣлый свѣтъ, ôнъ чувъ, якъ перехиляється на кони, якъ капелюхъ злѣтаєему зъ головы, якъ поводы вымыкаются зъ єго рукъ, якъ наразъ все темнѣе и ôнъ провалюється въ якусь бездну, темну пропасть... Кôнь ще волочивъ за собою довгу постать Семена, та на щастье слабѣ стремена скоро розвязались и вороный кôнь помчався съ однымъ мѣшкомъ половы до своихъ товаришѣвъ.

(*Дальше буде.*)

тельнôсть властій автономичныхъ и розширити ихъ кругъ дѣланя, предкладае правительству позитивнй хочь загальнй жаданя:

1. Щобы кôлька громадъ и общарôвъ двôрскихъ сполучити въ округи администраційнй, котрй будутъ мати задачу нôдъ отвѣчательностію начальникôвъ автономичныхъ выконувати ôтданй доси поодинокимъ громадамъ чинности порученого круга якъ такожь тій чинности полиціи мѣстцевои, котрй черезъ поодинокй громады належно выповнюванй бути не можутъ.

2. Щобы начальникамъ округôвъ администраційныхъ поручено чинности судіёвъ мировыхъ.

3. Щобы обмежити число дотеперѣшныхъ повѣтôвъ политичныхъ, взглядно староствъ и радъ повѣтовыхъ, съ застереженьемъ, що соймъ таке обмеженье узнасть отвѣтнымъ.

4. Щобы органамъ автономіи краевои признано — але не нарушаючи ихъ ôтрубности — отвѣтный вплывъ на залагоджуванье гдякихъ справъ, котрй теперь належатъ до круга дѣланя властій политичныхъ.

5. Щобы введено въ житье тій давнѣйше принятй соймомъ ухвалы, котрыхъ стремленьемъ було заневнити органамъ автономичнымъ екзекутивну власть для своихъ постановъ.

Внесенье меншости. Оно есть того мнѣнія, що ôтобрати поодинокимъ громадамъ весь власный и порученый кругъ дѣланя а ôтдати округамъ администраційнымъ, — значитъ ôтобрати громадамъ характеръ администраційныхъ одиниць, а лишити имъ тôлько характеръ корпораціи, котра мае самостôйный зарядъ маеткомъ и власными закладами. Меншôсть комисіи отже противна тому, якъ противна такожь зменшеню числа повѣтôвъ, бо чимъ менше ихъ буде, тымъ просторнѣйшй будутъ округи, значитъ: жителѣ повѣта мало стыкалибыся съ репрезентаціями повѣтовыми, а се позбавилобы репрезентаціи вплыву на народъ. Меншôсть протое уважае ôтповѣднѣйшимъ:

1. Надати радамъ повѣт. право творити округи зъ громадъ сельскихъ и общарôвъ двôрскихъ для веденя гдякихъ найважнѣйшихъ чинностій полиціи мѣстцевои, а именно: а) полиціи дороговои, б) полевои, в) пол. здоровля, г) пол. надъ челядію и робôтниками и д) пол. пожарнои и будôвничои. Всѣ тій чинности въ окрузѣ мае вести начальникъ окружный. Переведеный радою повѣтовою подѣлъ на округи, потребуе затвержденя выдѣлу кр. и намѣстництва.

2. Начальникôвъ окр. именуе выдѣлъ повѣт. а затверджуе староство. Рада повѣт. ухвалюе начальникамъ плату.

3. Начальникъ окружный мае права и обовязки начальника громадского. Токъ инстанцій для начальника окр. той самый, якій призначуе устава громадска зверхности громадскôй.

4. Выдѣлъ кр. означитъ регуляминомъ, яку власть дисциплинарну мае мати выдѣлъ повѣт. надъ начальниками окр. и означитъ квалификацію потрѣбну окр. начальнакови.

5. Выдѣлъ пов. може въ границяхъ округа громадского выдавати обовязуючй приписы, дотыкаючй высше вычисленыхъ справъ полиціи мѣсцевои и за переступленье тыхже грозити карою грошевою до 15 зр.

6. Чи мѣсточка, не маючй достаточныхъ средствъ до повненя полиціи мѣсцевои, маютъ бути прилученй до округа громадского, тое рѣшае на представленье рады повѣтовои выдѣлъ кр., если впередъ намѣстництво заявитъ, що зô взглядôвъ политичныхъ не мае нычого противъ тому.

7. Громады и общары двôрскй, полученй въ округи, можутъ бути роздѣленй лишь уставою.

Меньшôсть комисіи зважаючи на тое, що сей проектъ не мôгбы бути еще сеи сесіи належно обробленый, предкладае соймовы резолюцію, взываючу выдѣлъ кр., щобы предложивъ дотычнй проекта на найблизшôй сесіи соймовôй.

Дебату надъ реформою администраційною подамо слѣдуючимъ разомъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъѣздъ цѣс. Франц Іосифа съ королемъ Гумбертомъ*) послѣдными днями зновъ выплывъ на верхъ въ печати вѣденьскôй, коли тымчасомъ о проектованôмъ зъѣздѣ нашого цѣсаря съ царемъ россійскôмъ послѣдными днями вже майже нычого й не згадуютъ. Повôдъ до пророкованя близького зъѣзду Франц-Іосифа съ королемъ италійскимъ подавъ одинъ дуже важный фактъ, а именно, що амбасадоръ италійскій при дворѣ вѣденьскôмъ гр. Робилянтъ выѣхавши зъ Вѣдня пробувавъ кôлька днѣвъ на дворѣ короля италійского въ Монца, а повернувши дня 19 с. м. до Вѣдня заразъ вечеромъ выѣхавъ до Пешту. Офиціозный „Fremdenblatt“ пише, що гр. Робилянтъ дôставъ препорученье ôтъ короля Гумберта спытати цѣсаря Франц-Іосифа о его волю, чи и где желае зъѣхатись съ королемъ. Тойже дневникъ додае таку свою увагу: „Певно никто, поинформованый о поглядахъ вѣденьскихъ кругôвъ компетентныхъ, не буде сомнѣватися, що ôтповѣдь выпаде прихильна и пріязна.“ — „Polit. Coresp.“ доноситъ зновъ нôдъ днемъ 20 с. м., що гр. Робилянтъ тогожъ дня мавъ авдіенцію у цѣсаря въ Буда-Пештѣ въ справѣ зъѣзду обохъ монархôвъ. Дальше доноситъ, що гр. Робилянтъ удасться безпроволочно и до Берлина, зъ чого выводятъ, що король Гумбертъ ôтвѣдае такожъ цѣс. Вильгельма.

(*Вепôлькй делегаціи*) скликанй вже урядово на 27 с. м. до Вѣдня. Урядова „Wiener Ztg.“ оголосила позавчера дотычный рескриптъ цѣсарскій. Цѣсарь забавитъ до того дня въ Геделье и ажь на 27 поверне до Вѣдня, щобъ принятй делегаціи.

(*Соймъ галицкій буде замкненый*) въ понедѣлокъ, 24 л. жовтня на ранѣшнôмъ засѣданю. Тое обвѣстивъ вже на вчерашнôмъ засѣданю п. маршалокъ.

(*Соймъ угорскій.*) Въ угорскôмъ соймѣ ухвалено проектъ адресу партіи либеральнои (правительственнои); за тымъ проектомъ голосовало 90 послôвъ. Зъ того видко, що кабинетъ Тиссы розпоряджуе въ соймѣ сильною бôльшостію. Дня 19 жовтня министеръ скарбу, Шапари, предложивъ соймови прелиминарь буджету на р. 1882. Выдатки маютъ выносити 327,211.270 зр. а доходы 301,445.728. Недобôръ 25.665.542 зр. Межи инвестиціями прелиминоваными на р. 1882 знаходится желѣзница Буданештъ-Землинъ съ квотою 14 міліонôвъ зр. На покрытье недобору предкладае министеръ заведенье цла и податку ôтъ нафты, дальше жадае ревизіи тарифы цловои, нôдвышеня податку ôтъ горѣвки, онодатковання шинкôвъ, — тое все принеслобы 8,800.000 зр. Решту недобору маютъ покрыти операціи кредитовй.

(*Соймъ ческій*) дебатувавъ 17 с. м. надъ внесеньемъ п. Челяковского о реорганизаціи краевои рады школьнои въ дусѣ рôвноуправленя ческои народности съ нѣмецкою въ найвысшôй краевôй власти школьнôй. Челяковскій домагався передовсѣмъ змѣны складу шк. рады краевои, въ котрôй засѣдае теперь 12 Нѣмцѣвъ а 10 Чехôвъ. Чехи однакожь жалуются, що маютъ въ радѣ лишь 8 репрезентантôвъ, бо 2 голосуютъ все съ Нѣмцями. Челяковскій вноситъ отже, щобы на будуще выдѣлъ краевый выбиравъ до рады шк. 8 делегатôвъ (замѣсть 4) станъ учительскій 4 (замѣсть 3), а мѣсто Прага 2 делегатôвъ. Заразомъ делегація зложена зъ членôвъ сойму и стану учительского мае складатись по половинѣ зъ Чехôвъ и Нѣмцѣвъ. Соймъ перейшовъ надъ внесеньемъ Челяковского до порядку дневного. Коли порôвнати складъ рады школьнои въ Чехахъ а въ Галичинѣ, то Чехи безконечно щасливѣйшй ôтъ Русинôвъ галицкихъ въ тôмъ взглядѣ. Русины що до складу краевои рады школьнои безпримѣрно вже упослѣджений.

(*Соймъ краинскій*) ухваливъ ôтповѣдь негативну на квестіонарь правительственный въ дѣлѣ реформы администраціи.

(*Соймъ моравскій*) принявъ внесенье бôльшости комисіи, щобы надъ квестіонаремъ правит. що до администраційнои реформы перейти до порядку дневного. Референтомъ внесеня бôльшости бувъ дръ Штурмъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Валуевъ подався до димисіи и зôставъ оголошенымъ вже указомъ царскимъ увôльненый зъ достоинствъ: презеса министрôвъ, презеса комитету кавказского и комисіи петиційнои. Презесомъ комитету министрôвъ именованый Райтернъ а презесомъ ком. петиційнои кн. Долгорукій. Причину, яка склонила Валуева просити о димисію, мы вже подали. Гр. Валуевъ черезъ пальцѣ глядѣвъ на страшенній, вопіючй надъужитя панôвъ и чиновникôвъ при продажи передъ кôлькома роками государственныхъ земель въ оренбурскôй губерніи. Слѣдство въ тôй справѣ поручено кн. Урусову.

Анкета, котра займаеся справою зниженя оплатъ за выкупъ панщины въ Россіи, запроектувала уморити всѣ залеглости зъ того титулу, якй тяжатъ на селянахъ въ сумѣ 16 міліонôвъ рубл. По мнѣнію анкеты, се буде бôльшимъ добродѣйствомъ для селянъ, якъ зниженье выкупу.

Англія. Лига ирляндска выдала манифестъ до народу ирляндского, въ котрôмъ завѣдомляе, що правительство взялось до терроризму, щобъ накинути чиншôвникамъ биль аграрный. Наконци язывае манифестъ чиншôвникôвъ, щобы доти не платили чиншôвъ, доки правительство не верне красви правъ конституційныхъ. Межи народомъ запанувало велике взбуренье. Дня 18 жовтня въ Дублинѣ народъ нищивъ и розбивавъ лѣхтарнѣ, выставы склеповй и склепы. Полиція розганяла товпы. Вицекороль ирляндскій выдавъ проклямацію, въ котрôй лигу аграрну оголошуе яко противзаконну и карыдостойну организацію и заповѣдае, що всѣ зборы тои лиги будутъ насиліемъ розганяний.

Франція. Армія француска въ Тунисѣ розночала выправу на Керуанъ нôдъ проводомъ ген. Сосіе. Войска выправляючогося на Керуанъ есть 19.000 а подѣлене оно на три колюмны. Въ загалѣ находится теперь въ Тунисѣ 45.000 войска. Ген. Сосіе надѣеся въ двохъ тыжднях занятй Керуанъ, а ôттакъ удасться на 2 — 3 мѣсяцѣ до полудневого Тунису, щобъ тамъ усмирити повставшй племена арабскй.

Італія. Дневники италійскй, якъ „Opinione“, „Diritto“ дуже радо и симпатично витаютъ близькій зъѣздъ короля съ цѣс. австрійскимъ а тымъ самымъ и союзъ Италіи съ Австріею и Нѣмеччиною. Diritto доноситъ съ натискомъ, що всѣ товариства и комитеты антиавстрійскои „Italia irredenta“ розвязалися рôвночасно и добровôльно и теперь не будутъ могли гдякй политики австрійскй показувати на „Italia irredenta“ яко перешкоду до союза.

НОВИНКИ.

— (**Дрôбнй вѣсти**). Впресов. митрополитъ Іосифъ повернувъ зъ Ольшаницѣ до Львова. — За упокôй душѣ бл. п. Т. Максимовича, пароха Черновець ôтслуживъ дня 7 (19) с. м. Впресов. епископъ-суфраганъ вразъ съ всѣми крылошанами номинальне богослуженье въ архикатедральнôй церквѣ во Львовѣ. — Президентъ Львова дръ Гноиньскій дававъ позавчера вечеръ, на котрый запросивъ кромѣ послôвъ много другихъ особъ. — При ул. Галицкôй во Львовѣ ôткрыли два Турки базаръ турецкихъ и перскихъ килимôвъ и тканинъ, якъ такожь старинныхъ гафтôвъ и макатъ. — Гр. Едвардъ Ксаверъ Фредро умеръ дня 6 (18) с. м. во Львовѣ въ 52 ôмъ роцѣ житя. — Є. В. Цѣсарь удѣливъ громадѣ Дитятичѣ въ пов. мостискôмъ 50 зр. запомоги на будову школы. — Архіеп. консисторія въ Празѣ жертвувала въ користь церкви въ Монастырискахъ 25 зр. — Въ Коломыѣ забивъ одинъ житель любовника своеи жены, ôттакъ покалѣчивъ его страшно сокирою, но чѣмъ ôтдався самъ въ руки суду. — Въ Краковѣ застрѣлився 27-лѣтный Кароль Гачулъ, укôнченый правникъ, позôставляючи карточку, где стоитъ, що люде его зрадили и що сей свѣтъ вельми немилосердный. — Выбôръ посла до думы державнои зъ меншихъ посѣлостій округа Тарновъ-Пильзно-Домброва (на мѣсце пок. кс. Мартусевича) ôтбудеся 29 л. падолиста с. р. — Въ Фришtаку писарь нотаріяльный въ суперечцѣ пробивъ ножемъ свого льокатора жида. — Є. В. Цѣсарь выѣхавъ дня 16 л. с. м. зъ Вѣдня до Геделе. — Въ Пештѣ повѣшено сими днями І. Тунйвеля, котрый замордувавъ свого ôтця и свекруху. — Зъ радости умерла въ Пештѣ одна 40-лѣтна женщина, коли довѣдалась, що выграла на льотеріи терно. — Въ Альнахъ и въ Сераевѣ упали сими днями великй снѣги. — Въ Москвѣ буде отворена въ 1882 р. выстава и тревати буде ôтъ 28 мая до 27 вересня; выставленй будутъ лише самй россійскй вытворы зъ рôльництва, промыслу и штуки. — Рада министрôвъ въ Румунiи удекоровала свого короля золотымъ медалемъ „Bene merenti“ за заслуги около языка румуньского. — Въ Новôмъ Іорку згорѣли величезнй стайнѣ и будынокъ съ старинными забытками; въ огни згорѣло такожь 200 коній. Страту обчислено на 2 мил. долярôвъ. — Въ Лондонѣ уродилась дитина безъ рукъ и нôгъ, котра впрочемъ есть розвинена и може жити. — Въ Копенгазѣ умеръ дръ Каснеръ Смитъ университ. професоръ языкôвъ славяньскихъ, въ 78 ôмъ роцѣ житя. — Въ полудненой Италіи були въ послѣдныхъ дняхъ вересня с. р. сильнй и частй землетрясеня, котрй принесли великезнй страты.

— **Въ справѣ удѣленя запомоги 10.000 зр. на итернатъ оо. Змартвыхстанцѣвъ** промавлявъ нос. о. Ст. Качала на вчерашнôмъ засѣданю соймовôмъ. Повторагодинна, съ властивою бесѣдникови новагою и незвычайною силою аргументôвъ высказана бесѣда зробила потрясаюче враженье на всѣхъ слухачѣвъ. Навѣть найзавзятѣйшй противники признаютъ, що бесѣда о. Качалы була безперечно одна зъ найзнаменитшихъ, яка коли небудь була выголошена зъ стороны рускихъ послôвъ. Въ недѣлю, о 4 год. рускй послы почтятъ нашого многозаслуженого посла вечôрнымъ обѣдомъ. Бесѣду о. Качалы подамо въ слѣдуючôмъ числѣ въ повнôмъ текстѣ.

— **Статутъ руского товариства педагогичного,** затвержденый ц. к. намѣстництвомъ д. 6 серпня с. р., выйшовъ надрукованый въ друкарни им. Шевченка накладомъ руского тов. педагогичного.

— **Жовковска рада повѣтова** еще доси не уконституовалась, хотяй могла тое зробити въ минувшій понедѣлокъ, коли члены зôбрались въ повнôмъ комплетѣ.

— **Читальню мѣщаньску** основано въ Яворовѣ за стараньемъ о. декана Лозиньского. Предсѣдателемъ читальнѣ выбрано п. Он. Якубовича. Щасть Боже!

— (*P*) **Руско-народный театръ во Львовѣ.** Въ середу ôтограно на 2-ômъ представленю комедію Григ. Квѣтки Основяненка „Шельменко наймитъ“ въ хорошôмъ перекладѣ бл. п. Ксенофонта Климковича. Якъ Гоголёвъ „Ревизоръ зъ Петербурга“ такъ и Основяненкôвъ „Шельменко наймитъ“ належитъ до тыхъ штукъ въ репертоарѣ нашого театру, котрй все подобаются нашôй публицѣ, и довго-довго еще не зôйдутъ зъ нашои сцены. Само содержанье комедіи „Шельменко наймитъ“ есть дуже занятне а притôмъ и поучаюче. Основяненко знаменито ôтмалювавъ въ своёй комедіи кôлька характеристичныхъ типôвъ россійскои сосповôльности зъ першои половины сего столѣтя. Такими типичными лицями являются намъ въ комедіи помѣщикъ Шпакъ, человѣкъ смѣшно честилюбивый, провинціональный неомильный комбинаторъ политичный, притôмъ человѣкъ простодушный, котрому першій лучшій уфракованый женихъ для его дочки заимпонуе, а котрого Шельменко такъ просто въ поле выпроваджуе. Такими типами суть: Петербуржанинъ Опецковскій, столичный политикъ съ маньерами англійского льорда, важный человѣкъ въ державѣ, бо министеръ, котрого ôнъ стрѣтивъ на дорозѣ, ôтклонився ему; — дальше, женихъ Шпаковои дочки, Лопушковскій, паничъ першои руки, молодець знищеный физично, кругомъ дурный, котрый ни пришивши ни прилатавши по сто разъ выѣздитъ съ своимъ вояжемъ зъ Чернигова до Воронежа — наконець и Шельменко, человѣкъ простый, а хитрый, битый на всѣ боки. Такъ само характеристичнй типы всѣ женщины въ комедіи: Горпина, жена Шпака, типъ простои господарнои женки, вѣрячои въ велику мудрôсть свого „татуня“-мужа и рôвно якъ мужъ дбаюча лишь о тое, щобъ дочка дôстала жениха богатого хочь безъ любови; Горпина, жена Опецковского, перенявша маньеры столичнои дамы, любячои кокетство и любовнй авантуры, котра и выховала въ такôмъ самôмъ дусѣ свою дочку Евженію; наконець Прися дочка Шпака, дѣвчина простенька, незôписована, идуча лишь за потягомъ серця. Всѣ тій типы ôтдали акторы и акторки знаменито. Пп. Стефуракъ (Шельменко), Гембицкій (Шпакъ), Пôдвысоцкій (Опецковскій), Санецкій (Лопушковскій), Биберовичъ (капитанъ Скворцовъ) и панѣ: Бачиньска (жена Шпака), Биберовичъ (Прися, дочка Шпака), Моленцка (жена Опецковского) ôтограли свои ролѣ нôдъ всякимъ взглядомъ удачно. Особенне жь признанье належитъ пп. Стефуракови, Гембицкому и п. Бачиньскôй. Треба признати рôвножъ артистамъ и артисткамъ, що всѣ выучили свои ролѣ дуже добре. Публика безпастанно нагоруджувала артистôвъ оплесками и выйшла зъ представленя вповнѣ задоволена. Публики не було симъ разомъ такъ много, якъ на першôмъ представленю, але все таки мимо дощу саля була мѣрно заповнена. При случаю взываемъ львôвскихъ Русинôвъ, щобы и на дальше численно учащали до нашого театру.

— **На выставѣ овочевôй въ Коломыѣ** выставивъ Т. Коснерскій зъ Угрынова 11 родôвъ винограду и 16 родôвъ грушокъ и яблокъ, котрй знатоки оцѣнили похвально. Додати належитъ, що о. Коснерскій управляе дома до 100 родôвъ винограду, котрй, хоть не величаются великостію грознъ, то за тое завсѣгды дозрѣваютъ, суть дуже солодкй и маютъ тымъ бôльшу стôйнôсть ôтъ тыхъ, котрй на око суть великй, а не можутъ у насъ зъаклиматизуватися. О. Коснерскій плекае старанно и другй овочѣ. — При сёмъ случаю мусимъ поправити одну важну похибку друкарску, яка закралась въ статіи о „выставѣ коломыйскôй“, а именно, що всѣхъ выставителёвъ було не около 150 але **250**.

— **10-риньковй банкноты зъ р. 1863** будутъ приниматись при сплатахъ лише до 15 л. марта 1882 пôсля розпоряджения министерства финансôвъ до всѣхъ правительственныхъ касъ и урядôвъ.

— **Въ Скалѣ** случилось дня 16 л. с. м. таке: коли лѣсничій Г. вышовъ зъ одной комнаты до другои на вечеру, учувъ трѣскъ выналеного каганця, а думаючи, що се може выналивъ каганець надоптаный ногою, пôйшовъ до другои комнаты и усѣвъ съ родиною до вечерѣ. Ажь ось роздався гукъ и черезъ подвôйнй шкляный дверѣ влетѣли двѣ кулѣ, зъ котрыхъ одна трафила лѣсничого въ долѣшну щоку, а друга устрягла въ стѣнѣ. Заразъ погашено свѣтло, боячись дальшои напасти, а тымчасомъ покликано людій до обороны. Въ тую справу вдалася жандармерія и арештовала навѣть три особы, яко пôдозрѣлй. Думаютъ, що замахъ той зроблено зъ пômсты, позаякъ лѣсничій Г. робивъ передъ кôлькома днями слѣдство у кôлькохъ особъ, котрй мали украсти зъ лѣса тертицѣ.

— **Пожары.** Въ Верешици въ пов. городецкôмъ погорѣло двохъ господарёвъ. Не-

убезпечена страта 1.000 зр. — Въ Мацьковицяхъ въ пов. перемыскôмъ знищивъ пожаръ двѣ селяньскй загороды. — Въ Перемышли згорѣло цѣле господарство И. Козака, вартости 1.970 зр. — Въ Лукавци въ пов. рогатыньскôмъ згорѣла двôрска корчма. Страта, въ значнôй части убезпечена, 2.500 зр. — Въ Сокали згорѣла мурована стайня въ монастыри бернадиньскôмъ вразъ съ 200 фѣрами сѣна. Страта убезпечена 2.900 зр. — Въ Ганусôвцяхъ въ пов. станиславôвскôмъ погорѣло въ части трехъ господарѣвъ. Неубезпечена страта 1.400 зр. — Въ Хащевѣ въ пов. турчаньскôмъ згорѣли 3 хаты, а такожь цѣле обôйстье одного господаря. Неубезпечена страта 3.000 зр. — Въ Угрынькôвцяхъ въ пов. залѣщицкôмъ погорѣвъ одинъ господарь, утративши майно на 3.000 зр. — Въ Олеску въ пов. золочѣвскôмъ погорѣвъ одинъ господарь. Неубезпечена страта 1.500 зр.

— **Перенесеня.** Перенесено концентового практиканта намѣстництва Л. Попѣля зъ Львова до Товмача.

— **Въ Грядѣ** нôдъ Львовомъ жîютъ теперь честнй громадяне, котрй за стараньемъ свого приходника о. Юл. Туркевича нôддвигнулися зъ давнѣйшого нôдупадку. О. Турк. допровадивъ до того, що выставлено нову церковь, а въ прилученôмъ селѣ Сетиховѣ ôтновлено стару церковь. Громада такожь при выборахъ стоитъ завсѣгды твердо за рускимъ кандидатомъ.

— **Зъ Черновець** доносятъ намъ, що тамошнымъ православнымъ семинаристамъ духовнымъ позволила зверхнôсть заложити собѣ читальню. Ромуны маютъ постараться о свои газеты, а Русины о свои. Теперь єсть въ семинарiи около 15 Русинôвъ. Дай Боже, щобы читальня принесла якъ найбôльшу користь будущимъ рускимъ душпастырямъ.

— **Въ Петербурзѣ**, якъ доносятъ, одержало правительство вѣсти, що соцiялисты приготовлюются до замахôвъ противъ клясѣ богатшихъ. Зъ тои причины сконсигновано по касарняхъ войско и роздано жовнѣрамъ острй набоѣ. Въ послѣдныхъ часахъ розкинено межи нарôдъ богато проклямацiй, а послѣдну выстосовано до козакôвъ и люду украiньского.

— **Чудотворный жидъ.** Два ткачѣ, Клайнъ и Фельдеръ, въ Тольна на Уграхъ взываютъ нарôдъ до губленя всѣхъ жидôвъ, бо — нôсля ихъ пророчества — має народитися дня 15 л. падолиста с. р. жидъ, котрый буде мавъ даръ статися непостереженымъ и котрый вынищитъ цѣлый христiяньскiй свѣтъ, по чѣмъ запануе нарôдъ жидôвскiй. Понеже однакъ не знати, въ якôй родинѣ народится той „небезпечный для христiянъ“ жидъ, тожь треба нôсля тои гадки ткачѣвъ до 15 л. падолиста с. р. доконче выгубити всѣхъ жидôвъ.

— **Въ Филядельфiи** займилась фабрика пряденя бавовны и то почали горѣти насамперед сходы, такъ що робôтницѣ, въ числѣ 50, мусѣли выскакувати ôкномъ навѣть зъ найвысшихъ поверхôвъ. При такôмъ зôскакуваню 6 робôтниць забилось на мѣстци, а 30 покалѣчилися тяжко; 14 робôтниць згинуло въ огни.

— **Въ Житомири** зробили арештанты въ вязници нôдкопъ, котрымъ хотѣли утѣчи. Нôдкопували они зъ лазнѣ вязничои и булибъ вже за день-два докôнчили свою роботу, коли бы ихъ не выловлено и не перешкоджено тому дѣлу. До копаня уживали они кавалкôвъ зъ дощокъ и малои лопатки; каналъ бувъ такъ вузкiй, що лишь одинъ чоловѣкъ мôгъ туды повзатись.

— **Зъ читаня романсôвъ** утѣкли зъ Пешту три дѣвчины, доньки заможныхъ родинъ, и зникли безъ слѣду, ажь небавомъ придержала ихъ полиция въ Канiши и ôтослала до родичѣвъ. Молодй дѣвчатка признались, що они задумали шукати для себе въ широкôмъ свѣтѣ красшои долѣ, котрою набили собѣ головы читаньемъ рôжныхъ романсôвъ.

— **Въ руско-нар. театрѣ** буде ôтограна въ **середу**, дня 14 (26) жовтня 1881.

Щира любовь

оригинальный народный драматъ въ 5 актахъ, Григорiя Квѣтки Основяненка.

Вѣсти епархiяльнй.

Зъ АЕпархiи Львôвскои.

Префектомъ ризницъ архикатедральнои церкви именованый о. I. Гордѣевскiй зъ Ягольницѣ,

Завѣдательства одержали: оо. Т. Кульчицкiй въ Лони дек. уневского, а *завѣдательство ex currendo* прихода въ Подусовѣ поручено сосѣднымъ священикамъ зъ Бѣлои або зъ Болотнѣ.

Зъ Епархiи Перемыскои.

Сотрудничества одержали: оо. Е. Гринивецкiй въ Куликовѣ тогожь деканату, Т. Лихицкiй въ Рарѣ рускôй дек. потелицкого, М. Боднаръ въ Радымнѣ дек. перемыского, Г. Махнякъ въ Каменцѣ лѣснôй дек. потелицкого, I. Шайдицкiй въ Курылôвцѣ дек. каньчуцкого и I. Мосёвичъ (*приватнымъ сотрудникомъ*) въ Тудорковичахъ дек. варяского.

До семинарiи львôвскои 1) на II рôкъ теольогiи подалися слѣдующй кандидаты, осмотрений цертификатомъ: пп. С. Петрикъ, I. Яворскiй, I. Трушь, Ф. Рабѣй, Е Нѣмцѣвъ, Д. Мохнацкiй, С. Коростеньскiй; 2) на III рôкъ теольогiи: п. А. Яцѣвъ; 3) на IV рôкъ теольогiи п. В. Крыницкiй.

До принятя въ кандидаты духовнй подалися слѣдующй кандидаты: пп. 1) М. Сапрунъ, 2) И. Маковый, 3) Л. Бачиньскiй, 4) Я. Прислопскiй, 5) А. Прислопскiй, 6) А. Очабрукъ, 7) А. Веселовскiй, 8) К. Винницкiй, 9) М. Вербицкiй, 10) М. Гаврилюкъ, 11) А. Струсевичъ, 12) А. Добряньскiй, 13) П. Гумовскiй, 14) В. Гайдукевичъ, 15) Е. Гаврышъ, 16) В. Поляньскiй, 17) А. Слабый, 18) А. Яцѣвъ, 19) А. Ярема, 20) Ю. Кульматицкiй, 21) I. Радецкiй, 22) I. Подляшецкiй, 23) А. Сѣлецкiй, 24) П. Стукаль, 25) Ю. Климôвъ, 26) П. Поляньскiй, 27) К. Гунало, 28) К. Федоровичъ, 29) I. Волосяньскiй, 30) А. Плешкевичъ, 31) М. Витошиньскiй и 32) Е. Витошиньскiй.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✝ **Александеръ А. Котляревскiй**, професоръ кiевского университету, умеръ сими днями въ Пизѣ въ Италiи. Покôйный бувъ Украинцемъ зъ роду. Укôнчивъ гимназiю въ Полтавѣ, а университетъ въ Москвѣ, где остававъ нôдъ вилывомъ знаменитого ученого Украинця професора Бодянского. Въ Москвѣ, зôставъ А. Котляревскiй учителемъ въ Александрôвскôмъ корпусѣ сиротскôмъ, и тогды вже занимався ревно славистикою и исторiею. Ôттакъ пересидѣвъ ôнъ нôвъ року за политичнй переступства въ Петропавловскôй крѣпости, по чѣмъ черезъ кôлька лѣтъ не мôгъ одержати правительственнои службы: доперва въ р. 1867 именовано его на университетѣ въ Дорпатѣ професоромъ филологiи и литературы славянскои. Пôзнѣйше одержавъ посаду професора на университетѣ кiевскôмъ, где остававъ ажь до своєи смерти. Покôйный занимавъ помѣжь учеными знамените мѣстце, а его науковй працѣ маютъ велику стôйнôсть. Працѣ тй мѣщенй були въ „Основѣ“, „Филологическихъ Записках“, „Записках Академiи Наукъ“, „Трудахъ Московского Археологического Общества“ и др. Кромѣ того выйшли єго працѣ ôтдѣльно, а именно: „О погребельныхъ обычаяхъ древнихъ Славянъ“, „Древности права Балтiйскихъ Славянъ“, „Библiогическiй опытъ о древней руской письменности“ и др. Нôдъ єго редакцiею выходивъ археологичный журналъ „Древности“ (12 книгъ); зъ єго пера выйшли многй критичнй рецензiи, якъ пр. въ „Отчетахъ объ уваровскихъ преміяхъ“ рецензiи о „Исторiи руской жизни“ и о „Историческихъ пѣсняхъ малорусскаго народа“. Бувъ ôнъ предсѣдателемъ кiевского историчного товариства „Нестора“, где еще въ послѣдну рôчницю смерти Т. Шевченка державъ о нѣмъ знаменитый ôтчитъ. Нôдъ конець житя занимався покôйный величезною працiю о археологичныхъ розконахъ и о выслѣдахъ старинныхъ, але смерть не дозволила ему докôнчити того труду. Бувъ ôнъ великимъ знатокомъ славяньскихъ, а такожь и другихъ европейскихъ литературъ, а особливо знавъ основно и любивъ свою рôдну малоруску мову и литературу и нôдъ тымъ взглядомъ бувъ ôнъ щирымъ и ревнымъ наслѣдникомъ своихъ учителѣвъ — Бодянского и Срезневского.

✝ **Изидоръ Левицкiй**, протоколистъ при львôвскôй митроп. консисторiи, упокоився дня 8 (20) с. м. въ 58 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

ПОДЯКА.

Вп. сов. Амвросiю Яновскому и другимъ рускимъ посламъ, внесшимъ интерпеляцiю въ соймѣ въ справѣ мого арештованя и передержаня черезъ 5 тыжднѣвъ въ вязници, складаю симъ мою найширшу подяку. — При сёмъ случаю сердечно дякую такожь и тымъ Добродѣямъ, котрй черезъ „Дѣло“ надôслали менѣ запомогу: разъ 11 зр. 70 кр., другiй разъ 3 зр. и Вп. Редакцiи „Дѣла“, котра зволила занятись пересланьемъ менѣ зложеныхъ даткôвъ.

Середне, 5 (17) жовтня 1881.

Миронъ Савицкiй.

Подяка.

Уважаю за святый довгъ подякувати Вп. дру Темпльe зъ Стрыя за щиродружнй труды нôдчасъ моеи тяжкои недуги, зъ котрои мене цѣлковито вылѣчивъ, такъ що теперь єсмь цѣлкомъ здоровъ. Я не въ силѣ ôтвдячитися Вамъ Высокоповажный Пане Докторъ, але Богъ Васъ за тоє щедро нагородитъ!

Тимотей Ивасикъ,
гр. к. парохъ въ Семигиновѣ.

Въ сали тов. „ГВЯЗДА“, ул. Францѣшкан. ч. 7.

Абонам. Нр. 3.

РУСКIЙ НАРОД. ТЕАТРЪ
нôдъ дирекцiею Омел. Бачиньского.

Въ суботу, дня 10 (22) жовтня 1881.

НАЗАРЬ СТОДОЛЯ

оригинальна драма въ 3 актахъ Тараса Шевченка.

Особы:

Хома Кичатый, сотникъ		п. Стефуракъ.
Галя, его довька		пнѣ Биберовичъ.
Стаха, молода ключница у Кичатого		пнѣ Стефуракъ.
Назарь Стодоля		п. Биберовичъ.
Гнатъ Карый, другъ его		п. Гембицкiй.
Газдиня на вечерницяхъ		пнѣ Моденцка.
Кобзарь		п. Стручиньскiй.
Жидъ, музыка		п. Парадовскiй.
Феся		пнѣ Бачиньска.
Олеся	дѣвчата	пна Левицка.
Гануся	дѣвчата	пнѣ Лукасевичъ
Настя	дѣвчата	пнѣ Ледуховска.
Ирина	дѣвчата	пна Павловска.
Федôръ	молодй козаки	п. Санецкiй.
Максимъ	молодй козаки	п. Лукасевичъ.
Наумъ	молодй козаки	п. Новицкiй.
Васильь	молодй козаки	п. Михайловскiй.
Иванъ	молодй козаки	п. Нôдвысоцкiй.

Дѣся въ 17-ômъ столѣтю, близь Чигирина, въ козацкôй слободѣ, въ нôчь Рôздва Христового

☞ Въ 2-ômъ актѣ „Кобзарь“ ôтспѣвае **„Украиньску Думу“** Модзелевского и **„Замовкли торбаны“** Ивана Лавровского.

☞ Въ 2 ômъ актѣ танець: **козакъ въ 4 пары.**

☞ **Новй оригинальнй козацкй костюмы тов. „Руска Бесѣда“.**

Абонам. Нр. 4.

Въ Недѣлю дня 11 (23) жовтня 1881.

ГНАТЪ ПРИБЛУДА

оригинальна мельодрама зъ гуцульского житя въ 5 актахъ Данила Млаки. Музыка И. Воробкевича.

Актъ 1. **У вдовы Митерчихи.** — 2. **На полонинѣ.** — 3. **Напасть.** — 4. **Пôмста.** — 5. **Правда и въ морю не утоне.**

Особы:

Федôръ Деркачь, старый, маючiй гуцулъ		п. Стефуракъ.
Семенъ, его сынъ		п. Гембицкiй.
Киôръ, его старый чабанъ		п. Стручиньскiй.
Андрѣй, его сынъ		п. Нôдвысоцкiй.
Митерчиха, убога вдова		пнѣ Гембицка.
Катерина, ей донька		пна Ледухôвска
Гнатъ, приблуда, сирота зайшлый дитиною въ горы		п. Новицкiй.
Власiй	товаришѣ Семена	п. Лукасевичъ.
Микита	товаришѣ Семена	п. Биберовичъ.
Марiйка, подруга Катерины		пнѣ Биберовичъ.
Дворникъ		п. Парадовскiй.
Побережникъ		п. Михайловскiй.
Мортко, шинкарь		п. Санецкiй
Гафиця	дѣвчата	пнѣ Лукасевичъ.
Параска	дѣвчата	пна Павлôвска.
Анниця, божевôльна		пнѣ Бачиньска.

Дѣся въ однôмъ буковиньскôмъ селѣ

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ I зр., въ дальшихъ 60 кр., партеръ 40 кр., галерiя 20 кр.

Бiлетôвъ можна дôстати въ касѣ театральнôй, улиця Францѣшканьска ч. 7, ôтъ годины 3 пополудни.

Початокъ о годинѣ 7-мôй вечеромъ.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились:

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библiи** старого и нового завѣту и **христiяньскй письма** въ рôжныхъ языкахъ.

(1—?)

Р. Дитмара безпечный петролей

(1—?)

Ц. к. упривил. Склад фабричный ЛЯМП Р. ДИТМАРА, пляцъ Маріяцкій, готель Европейскій.

Найбôльший складъ артикулôвъ освѣтленя, признанои конструкцiи и по значно зменшеных цѣнахъ.

Подвôйно рафинована нафта сальонова и госиодарска.

Ручаючи за правдивый артикулъ, высылаю за налôсланьемъ готôвки або за послѣплатою **оригинальну баньку загально звѣстнои тренчиньскои**

КАРПАТСКОИ ЯЛÔВЦÔВКИ

(Боровички) по 70 кр franco за баньку и опаковане. Ялôвцôвка пьеся по стравахъ на найдобрѣйшихъ обѣдахъ, помагае дуже травленю, а до того єсть для **терплячихъ на жолудокъ** незрôвнанымъ добродѣйствомъ. Найменше высылаеся двѣ баньки, а можь дôстати єдино правдивои лише у

I. Сальвендера въ Тренчинѣ
(Угры горѣшний)
[I. Salwender in Trencsin (Ober-Ungarn)]
(3—6)

Приходъ першои клясы съ 160 моргами поля найлучшои землѣ єсть до замѣны за приходъ въ якôй будь околици.

Адреса: **I. Б.**, почта Книгиничѣ.

Реальнôсть,

складаючася зъ 53 моргôвъ доброи землѣ, съ всякими будынками господарскими и млыномъ въ добрôмъ станѣ, въ краснôй нôдгôрскôй околици, въ поблизю Стрыя, єсть до преданя за умѣркувану цѣну. Близшихъ поясненъ можна засягнути безъ жадного посередництва нôдъ адресою: A. K. poste restante, Тухолька. (3—3)

Г. БИНЕНШТОКЪ

АГЕНЦIЯ МАШИНЪ РÔЛЬНИЧИХЪ

во Львовѣ, ул. Коперника, ч. 11,

поручае **машины господарскй зъ найлучшихъ фабрикъ** по цѣнахъ слѣдующихъ:

Молотѣльнѣ ручнй по 105 зр.
Млынки Бакера по 68 зр.
Сѣчкарнѣ по 40, 43, 73 и 75 зр.
Плуги по 9, 10 и 11 зр.
Рухадла по 6, 8 и 9 зр.

якъ такожь всякй иншй **знаряды господарскй**, ручаючи за **добру роботу.** (1—3)

(7—10 **I. КРЕМЕРЪ**

во Львовѣ, улиця Галицка ч. 16,

поручае на теперѣшный сезонъ свôй богато заосмотреный

Магазинъ конфекцiи для женщинъ,

завѣдомляючи заразомъ, що **роботня** зъ улицѣ Собѣского ч. 12 **зôстала перенесена до дому при**

улици Галицкôй, ч. 21, I поверхъ

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскiй.** — За редакцiю ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкiй.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, нôдъ зар. К. Беднарокого

Ч. 80. Львôвъ, Середа 14 (26) жовтня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстій“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

☞ **Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатниковъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.**

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“. — Слѣдуюче число вышлемо лише тымъ, котрымъ еще предплата не скôнчилася.

Новѝ заговоры
противъ Русинôвъ.

Кто пильно слѣдитъ проявы галицконольскои печати, якъ она систематично и пôсля майже видимыхъ указôвъ выступає противъ Русинôвъ, якъ рôвножь систематично розсѣває ложнѝ денунціяціи, промовчуе явнѝ кривды, а съ силою єрихоньскихъ трубъ голоситъ свои выдумки о мнимыхъ небезпечныхъ агитаціяхъ мѣжь Русинами; кто уважно слѣдитъ, якъ и якими дорогами поступаютъ верховодячѝ у насъ Поляки въ всѣхъ важнѣйшихъ справахъ, кто наконець не пропускае зъ уваги ихъ печатныхъ манифестацій въ родѣ обговоренои нами брошуры: „La Pologne et les Habsbourgs“, розкрывающихъ задушевнѝ гадки Полякôвъ, — сей мусѣвъ прійти на слѣдъ тайнои зъорганизованои силы, що руководитъ всѣми тыми поступками и поворотами, удержуе ихъ на вытыченôй дорозѣ и зводитъ до замѣренои цѣли головнои. Чи така тайна, органична сила называеся „rządem moralnym“ чи, якъ давнѣйше „rządem narodowym“, чи єи головне сѣдало въ Варшавѣ чи въ Краковѣ, або й где инде, — се рѣчь совсѣмъ маловажна. Для насъ достаточно знати, що та сила дѣйствуе, що єи дѣланье объявляеся явно и що єи дѣла стаются щоразъ бôльше наглядными.

Не перечимо ни одному народови права организоватись въ самôмъ собѣ, збирати свои силы и зводитѝ ихъ въ одну цѣлôсть. Тожь и не говорилибъ мы нич ого противъ тои организаціи „moralnego rządu“, коли бъ єго дѣяльнôсть розтягалась тôлько на самыхъ Полякôвъ. Однакожь такъ не есть. „Rząd moralny“ съ незвычайнымъ замилованьемъ звертае свою увагу на Русинôвъ и надто старанно опѣкуеся ихъ будучою долею. Не тôлько политика але и литература, вѣра, товариске и приватне житье, ба навѣть кожда думка Русинôвъ — все остаеся пôдъ строгою цензурою сего тайного „морального правительства“. Систематичнѝ денунціяціи о аграрныхъ, соціалистичныхъ и шизматицкихъ агитаціяхъ Русинôвъ, денунціяціи на рускѝ товариства просвѣтнѝ, денунціяціи на рускихъ священикôвъ, учителѣвъ и урядникôвъ, безпощадна проскрипція кождои рускои книжки и часописи — се були способы, котрыми доси тайне „моральне правительство“ при помочи своихъ прасовыхъ органôвъ, якъ „Czas“, „Gar. Nar.“ и ин. воювало противъ Русинôвъ. Здавалося, що сего було досыть, ажь надто... Атже жь таке безпощадне ворогованье противъ Русинôвъ розбудило приспанѝ страсти и затьмило виднокругъ нашого краевого житя непроглядною тьмою.....

Але видко, злоба не маѣ кôнця и мѣры. Рôвночасно съ дипломатичными заходами въ користь реставраціи старои Польщѣ посуваеся „моральне правительство“ въ своихъ непріязныхъ замѣрахъ противъ Русинôвъ щоразъ дальше. Оно найшло собѣ смѣлыхъ речникôвъ середъ польского кола соймовыхъ послôвъ. Ни важнôсть соймовыхъ справъ, ни присутнôсть Є. Е. Намѣстника) не спинила загорѣлыхъ прихильникôвъ „морального правительства“ выступити съ цѣлымъ, досыть подрôбно розложенымъ пляномъ остаточнои заглады Русинôвъ. „Въ цѣлôй всхôднôй Галичинѣ — говоривъ одинъ зъ тыхъ героѣвъ—ведеся велика агитація мѣжь Русинами. Русины маютъ страшно богато всѣлякихъ товариствъ, дуже богато своихъ часописій, выдаютъ богато рускихъ книжокъ и що разъ дальше поступаютъ тою дорогою, яка може бути найменше пожадана для Полякôвъ. Не досыть, що руске духовеньство агитуе межи народомъ, але й въ судахъ есть множество урядникôвъ - Русинôвъ, що остаются Русинами и попираютъ агитацію мѣжь рускимъ народомъ. Вина сего послѣдного въ тôмъ, що Галичина маѣ два суды верховнѝ: одинъ для всхôднои, другій для захôднои Галичины. Черезъ то не можна переносити судовыхъ урядникôвъ-Русинôвъ зъ всхôднои Галичины до захôднои — на Мазуры, не можна ихъ ôторвати ôтъ руского народа и приложити до нихъ тои мѣры, яка такъ успѣшно дасться приложити до политичныхъ урядникôвъ и до учителѣвъ. Такъ не може довше остатись и мы не можемо рôвнодушно дивитись на рускѝ агитаціи. Для того вношу, щобъ мы выслали делегацію до Намѣстника съ просьбою, щобы австрійске правительство розвязало всѣ рускѝ товариства, щобы конфисковано всѣ рускѝ газеты и книжки и щобы злучено львôвскій и краковскій срдъ верховный въ одно, щобъ ôттакъ можна Русинôвъ переносити до захôднои Галичины, а сюда присылати щирыхъ Полякôвъ.“ Такими словами менше-бôльше проговоривъ бесѣдникъ „морального правительства“ и розложивъ свôй „projekt na zniszczenie Rusi“. Якъ бачимо, прихильники „морального правительства“ набрались вже ôтваги выступити отверто съ своими задушевными замѣрами противъ Русинôвъ передъ австрійскимъ правительствомъ. Тôлько жь сего разу грубо обманулись въ своихъ надѣяхъ, що австрійске правительство пôйде за ихъ радою.

Ôтповѣдь, яку давъ Є. Е. гр. Потоцкій (нарочно запрошеный на засѣданье польского клубу) авторамъ сего нового „projektu na zniszczenie Rusi“, приноситъ всяку честь гр. Потоцкому не тôлько яко заступникови австрійского правительства, але й яко обывателеви и сынови краю нашого. Є. Е Намѣстникъ заявивъ, що мѣжь Русинами, якъ самъ наглядно пересвѣдчився, нема ніякихъ незаконныхъ агитацій, а якѝ суть, то ведутся въ границяхъ конституцією дозволеныхъ, отже й годѣ ихъ зборонятѝ, не нарушаючи конституціи. Зъ тыхъ самыхъ причинъ нема найменшого поводу, розвязувати рускѝ товариства. „Єсмь на то намѣстникомъ, щобъ стояти на сторожи права и законныхъ границь. Будьте П. П. увѣренѝ, що не позволю Русинамъ выходити по за границѣ права и розвивати незаконнѝ агитаціи. Що Русины розвиваются, се повинно насъ тôлько радувати. Рускій народъ бувъ, есть и буде, ôнъ жіе и розвиваеся на своѣй земли и ніяка сила, тымъ менше сила насильного гнету не повздержитъ єго розвою. Русины маютъ конституцією заручене право житя, а подавати руку до ихъ гнету и заглады, значитъ ломати конституцію?“

Такъ недвозначнѝ и рѣшучѝ слова Є. Е. Намѣстника були очевидно немилою несподѣванкою для сподвижникôвъ „moralnego rządu“. Обрады надъ проектомъ заглады Русинôвъ замовкли и засѣданье польского клюбу скôнчилось розчарованьемъ нашихъ загорѣлыхъ польонизаторôвъ. Однакожь, якъ зачуваемо, навѣть такъ поважне упôмненье зъ стороны Намѣстника не опамятало загорѣлцѣвъ: они зôбрались ôттакъ безъ Намѣстника и завели раду надъ своимъ проєктомъ, котрый хочутъ перевести „wbrew woli namiestnika“. Се показуе доволѣ ясно, якъ вже розбуялись у насъ приверженцѣ „moralnego rządu“ и якъ далека надѣя, щобъ середъ верховодячихъ у насъ Полякôвъ пробився здоровый поглядъ на ôтношеня до Русинôвъ.

Никто не може сомнѣватися о серіозности слôвъ Є. Е. Намѣстника гр. Потоккого и о єго щирôй добрôй воли. Однакожь безстыдна смѣлôсть, съ якою мимо упôмнень Намѣстника нашѝ противники носятся съ своими плянами заглады Руси, ихъ знана хитрôсть и непереборчивôсть въ средствахъ каже обавятись, що они будутъ здвигати рôжнородныѝ трудности и перешкоды такъ на скрôзь конституційнôй, справедливôй и щирообывательскôй интенціи Намѣстника. Всѣ Русины повитаютъ въ повысшихъ словахъ Є. Е. Намѣстника нову поруку законнои охороны свого житя и розвою и якъ завсѣгды такъ и на будуще будутъ поступати въ своѣмъ розвою дорогою строгои законности и не дадутся ôтстрашити ôтъ свого народного дѣла ніякими пôдступами и заходами сожалѣня достойныхъ сподвижникôвъ „moralnego rządu“.

Бесѣда пос. о. Стефана Качалы,

выголошена на 26-ôмъ засѣданю, дня 9 (21) жовтня с. р. при дебатѣ надъ петиціею оо. Змартвыхвстанцѣвъ.

Ходитъ о 10.000 зр. для оо. Змартвыхвстанцѣвъ на рускій интернатъ. Справа сама собою може здаватися не великои ваги, — але для Русинôвъ она маѣ велику донеслôсть.

Коли забираю въ тôй справѣ голосъ, то не въ надѣи опертися предложеню комисіи, — бо якъ каже приповѣдка: „чоломъ муру не пробѣшь“. Не есть такожь моимъ намѣреньемъ выкликати дискусію, — хочу тôлько отверто зазначити становище, въ якого Русины на тую справу задивляются. Признаюсь однакожь, що цѣль нынѣшнои моеи промовы ще й така: чи не мôгôы я причинитися до розъясненя руско-польского пытаня, чи не мôгôы я причинитися до взаимного зближеня, до вынайденя якого modus vivendi.

Задача моя не легка: разъ для того, що моимъ словамъ будутъ пôдсувати иншѝ мысли, а по друге, що якъ каже пословиця: „жаль уваги не маѣ“, — тожь и не легко буде менѣ удержатися въ границяхъ умѣркованя.

Предложенье комисіи не выказуе цѣли интернату и п. справоздавець такожь близше не поясниvъ тои цѣли, — тожь не лишаюсь менѣ нічого иншого, якъ звернутися до ôтозвы о. Калинки, настоятеля Змартвыхвстанцѣвъ, въ котрôй то ôтозвѣ цѣль и средства означенѝ и поясненѝ. Въ ôтозвѣ о. Калинки говорится: „Нема певно никого, кто не чувôы о оплаканôмъ ôтношеню польского и рускаго народу въ нашôмъ краю, о взаимных упередженяхъ и знеохоченяхъ, о борôбѣ, котра объявляеся межи жителями однои земли на кождôмъ полю: религійнôмъ, политичнôмъ и суспôльнôмъ.“ Дальше говорится: „що антагонизмъ мѣжь обома народами существуе, — се легко зрозумѣти, але не легко сказати, где причины зла. Зло приписуютъ сусѣднымъ агентамъ, — але се не причина, се наслѣдство. Жерело лежитъ глубше и дальше. Завинило обывательство, що легковажило унію, завинило латиньске духовеньство, що не старалося уніятôвъ пôднести, зôближити до себе. Не були и Русины безъ вины, особливо владики рускѝ, що не ôткрывали семинарій. Зъ тыхъ поводôвъ нынѣ чуемо тôлько скарги Русинôвъ на кривды зъ стороны Полякôвъ, а Полякôвъ на кривды зъ стороны Русинôвъ“.

О. Калинка не входитъ въ тое, о скôлько скарги суть правдивѝ, и я не радбы о нихъ споминати, а коли спôмну о нихъ дальше, то се станеся для того, що въ нихъ замыкаются инкриминаціи, якими звычайно Русинамъ въ лице кидаютъ.

Перше запытаю: яка цѣль интернату?

Зъ ôтозвы выходитъ, що цѣлію интернату есть: а) поправити оплакане ôтношенье; б) усунути взаимнѝ упередженя и знеохоченя; в) конець положити шкодливôй борôбѣ межинароднôй, — словомъ, усторонити антагонизмъ.

Якѝ жь до того средства?

Въ ôтповѣдь на тое о. Калинка говоритъ: „Кто хоче щиро заспокоити и погодити обѣ стороны, той не буде легковажити тыхъ скаргъ; противно, муситъ устороняти не лишь дѣйстне зло, але и всякій позôръ зла. Поляки повиннѝ выстерѣгатися всего такого, що показувалобы, що языкъ и звычаѣ Русинôвъ не маютъ пошановку. Достаточно буде приняти тіи засады и ихъ стереч, — говоритъ о. Калинка, — а муситъ прійти до згоды“.

Згода — цѣль безперечно взнесла, велика, и ктожь въ Русинôвъ не бажавбы такого добра? Божь и Русины думаютъ, що не на тое Богъ осадивъ побôчь себе Русинôвъ и Полякôвъ, щобы себе взаимно кривдили и губили, але на тое, щобы живучи въ братньôй згодѣ, собѣ взаимно помагали И справдѣ, трудно поняти, чому оба народы, котрѝ побôчь себе жити мусятъ, не моглибы жити въ згодѣ, розумѣеся, кождый въ повнôмъ користаю въ своихъ правъ.

Годимось и на засады о. Калинки. Усторонѣтъ зло и позоры зла, — а згода буде.

Що до интернату, Русины, котрыхъ исторія учинила недовѣрчивыми, пытаютъ: цѣль велика — але чи щира? Яке зло тутъ усуваеся? Коли зло лежитъ по обохъ сторонахъ, — то чомужь пріймаются до интернату тôлько рускѝ дѣти, а польскои дитины ани за жаднѝ грошѣ не пріймутъ? Чому, скôлько разôвъ Русины о якій датокъ домагалися для пôдпомоги своеи народности, — звычайно ôтмовлювано, будьтобы для браку грошій; а нынѣ соймъ стався такъ щедрымъ, що готовъ,—якъ вѣдомо, при порожныхъ касахъ краевыхъ — дати 10.000 зр., и то на интернатъ рускій, на поединчу просьбу Змартвыхвстанцѣвъ? Чому нынѣ, коли то кладутся такъ великѝ перешкоды заведеню другои рускои школы во Львовѣ, ба и зъ тои єдинои, яка есть, дѣти розганяются, щобы

знести паралельки и сказати, що другои школы не треба, бо й одна порожна; чому, кажу, нынѣ, коли то выступався противъ всему, що руске, где суды кладуть перепоны рущинѣ, а старости пôдъ карами наказуютъ вôйтамъ писати доносы по польски, такъ що навѣть и тов, що сказавъ може въ добрôй вѣрѣ п. маршалокъ въ своѣй вступнôй бесѣдѣ о рускôмъ языцѣ и его правахъ, — ôтбилося о Русинôвъ, яко гôрка иронія; чому, пытаю, нынѣ накидався Русинамъ интернатъ, мовьбы въ великои для нихъ прихильности, интернатъ, о котрый Русины не просили, а рускѝ консисторіи заявили, що его не потребуютъ, котрому въ загалѣ всѣ Русины опираются? Чи се можливо, — кажутъ Русины, щобъ тутъ не було укрытыхъ цѣлій?! Не есть же интернатъ новымъ замахомъ на руску народность?!

Такъ думати Русины змушенѝ, особливо, коли о. Калинка, котрый радитъ усувати не лишь зло, але й позоры зла, самъ уряджуе интернатъ, котрый не тôлько пôдозрѣнье, недовѣріе, але и обуренье выкликати муситъ.

Але жь о. Калинка каже, що ôнъ „ани латинизовати, ани польонизовати не думае, що ôнъ хоче Русинôвъ мати тымъ, чимъ самъ Богъ ихъ мати хоче.“

Може и длятого о. Калинка каже питомцямъ интернату, якъ увѣряютъ, говорити дома по руски, посылае ихъ до рускои гимназіи, пріймае Русинôвъ на домашныхъ учителѣвъ. Але то все лишь до якогось часу. Такъ само говорили и робили Єзуиты. Щобы звабити дѣтій рускои шляхты до своихъ шкôлъ, говорили и завѣряли они, що „шануютъ руску народность и поважаютъ святый обрядъ греческій, що ихъ цѣль тôлько наука“. Однакожь скрыто довели они до того, що ихъ ученики громадно покидали свôй обрядъ и свою народность, а пріймали чужій обрядъ и чужу народность.

Того самого сподѣвався и о. Калинка, бо ходятъ певнѝ вѣсти: въ Краковѣ на вôбраню, на котрôмъ велась рада надъ интернатомъ, о. Калинка сказавъ, що черезъ интернатъ допровадитъ руске духовеньство до целибату; що Русь сама буде просити о внесенье календаря и письма рускаго и всего, що рôжнитъ Русинôвъ ôтъ Полякôвъ, — конець-кôнцемъ интернатомъ пôдкопае народность руску.

Отъ вамъ правдива цѣль рускихъ интернатôвъ! Русины не можутъ на таку цѣль глядѣти рôвнодушно.

Тое, що въ ôтзывѣ о. Калинки лишь прозирало, — тутъ выйшло на верхъ. Тактика и метода тая сама, що у Єзуитôвъ, — тожь и цѣль не инша! О. Калинка завѣрявъ, що „чимъ Богъ хоче мати Русина, тымъ и ôнъ его мати хоче.“ Але жь Богъ сотворивъ Русина Русиномъ, а о. Калинка хоче зъ него зробити Поляка. Школы єзуитскѝ ôтчужили руску шляхту ôтъ рускаго народа, а интернаты Змартвыхвстанцѣвъ маютъ ôтчужити ôтъ рускаго народа его духовеньство.

Що Русины инакше думати не можутъ, учитъ исторія. Она показуе всѣ фазы, якѝ мы перебували; все, що дѣялося, було вымѣрене на вынародовленье Руси. Вже ôтъ завоёваня Червоной Руси за Казимира запроваджувано тутъ епископства латиньскѝ, хотяй латинникôвъ еще не було. Коли Русь литовска за Ягайла прійшла до Польщѣ, — то въ цѣли зближеня Руси до Польщѣ роблено уніи политичнѝ. Коли жь тая звязь не здавалася еще досыть крѣпкою, — то постановлено завести унію церковну. Звѣстно, що коли унія за Володислава Варненчика на соборѣ фльоренцкôмъ, на котрôмъ бувъ и кіевскій митрополитъ Изидоръ, не удалася, — то роблено новѝ усилія и въ роцѣ 1596 оголошено унію въ Берестю литовскôмъ. А додати належитъ, що въ нашôмъ краю унія заведена ажь 1708, за епископôвъ львôвского Шумляньского а перемыского Винницкого. Понеже интернатъ, якъ увѣряютъ, мае служити до скрѣпленя уніи, — то не можу залишити и о уніи говорити.

Противъ уніи Русины не мали нічого; противно, они ей жадали зъ причинъ политичныхъ а такожь и для того, бо знали, що коли Русь пріймала за Володимира вѣру христіяньску, тогды не було роздвоеня церквей; було два обряды, а одинъ католицизмъ. Обрядъ греческій католицизмови не перешкаджавъ. Унія мала лучити греческу и латиньску церкву пôдъ одною головою папы римского, поважати обрядъ латиньскій рôвно якъ греческій. Инного значеня унія тогды не мала. Для того и князь Острожскій входивъ въ переговоры съ столицею апостольскою о уніи. Але Острожскій хотѣвъ, щобы унія була ровтяглася на цѣлу всехôдну церковь. Унія церковна могла мати спасительнѝ наслѣдства не тôлько для Польщѣ и Руси, але и для цѣлого Всеходу и цѣлои Славянщины. Тôлькожь примѣшуванье политики, нерозумъ польскои шляхты, тѣснѝ погляды Єзуитôвъ — скривили и звихнули ей призначенье. Мысль богату въ наслѣдства стиснено до малыхъ розмѣрôвъ; хотѣли тôлько часть Руси, належачу до Польщѣ, ôторвати ôтъ решты Славянъ церкви всехôднои, зближити и привязати ей до народности польскои, щобы ей вынародовити. Унію уважано тôлько мостомъ для переходу на обрядъ латиньскій, — а тое пôдкопувало унію и спиняло ей ширенье.

Не противъ уніи выступали Русины, але противъ способови ей введеня и ей застосованя, противъ того, що унію уживали яко средство до цѣлій политичныхъ. На тое рускѝ епископы неразъ жалувалися. Такъ митрополитъ Руцкій, найревнѣйшій уніятъ, пише 1615 р. до Риму: „Народъ рускій шемрае и нарѣкае, що унія церковна служитъ тôлько за средство до лекшого перетяганя на обрядъ латиньскій...“ А 1624 р. пише тойже митрополитъ до Congregat. de propaganda fide: „Перетяганье Русинôвъ до обряду латиньского найбôльше перешкаджае ширеню уніи...“ Епископы рускѝ робили такожь представленя въ Римѣ, що „черезъ перехôдъ рускои шляхты на обрядъ латиньскій унія есть загрожена. Людъ самъ ей не утримае.“

Все то не помагало. Хотяй выходили заказы зъ Риму, хотяй Римъ повторявъ, що „не хоче, щобы всѣ були латинниками, а хоче, щобы всѣ були католиками“, що „обрядъ греческій католицизмови не перешкаджае“, — то мимо того перетягано дальше Русинôвъ на латиньство, — появлялися проекты на знищенье Руси, забирано рускѝ церкви на костелы латиньскѝ, называно обрядъ латиньскій: ritum praestantiorem.

Не ôтъ нынѣ пôдозрѣваютъ Русинôвъ о склоннôсть до шизмы. О тôмъ свѣдчитъ намъ Левъ Шептицкій, уніятъ-епископъ львôвскій. Шептицкій сходится въ Варшавѣ съ Конискимъ, православнимъ епископ. могилевскимъ и говоритъ: „Якъ васъ православныхъ называютъ шизматиками, такъ и насъ зовутъ шизматиками, мимо уніи“.

Унія служила тôлько за средство политичне, длятого и сталося тое, чого владыки рускѝ боялися. Унія могла бути ширена тôлько силою, а коли сила устала, то и унія заколебалася.

Алежь Єзуиты говорили, що „працюютъ надъ згодою“ — такъ якъ нынѣ говорятъ Змартвыхвстанцѣ. Якои згоды Єзуиты наварили, се вѣдомо. Пôдносилися бурѣ, котрѝ потрясали пôдвалинами Польщѣ. Часть за частію ôтпадала, але се не шкодило — въ позôставшихъ частяхъ переводили дальше вынародовленье. Дивна рѣчь, що коли здавалось, мовьбы то згода вже осягнена, коли козакôвъ не стало — то на дѣлѣ се була згода гробова. Дивна рѣчь, що коли шляхты рускои не стало, — не стало и Польщѣ.

Чи много добра Єзуиты вамъ учинили, — се вже ваша рѣчь о тôмъ судити; мы знаемо, що они намъ наробили. Тôлькожь то певна рѣчь, що перетяганьемъ рускои шляхты на латиньство Єзуиты пôдкопали унію и загородили дорогу дальшому ширеню уніи. Тутъ належитъ зауважати, що звычайно выходило противне ôтъ того, що замѣряли хотѣли ôтгородити Русь ôтъ Россіи, а власне ей тамъ загнали.

Русь галицка прійшла до Австріи. Тутъ тенденціи вынародовлюваня часами притихали, але не переставали николи. Скарги и очерненя стояли на порядку дневнôмъ. Коли за Іосифа II Русины одержали рускѝ выклады, — то доти не переставали интриги и очерненя, доки рускихъ выкладôвъ не усунено. Такъ само було и въ 1848 р.

Щобы Русинôвъ никто не бравъ въ оборону, то безъустанно оскаржувано насъ въ Римѣ и Вѣдни о рѣчи, котрѝ пôдноситъ о. Калинка: а) що Русины не щиро привязанѝ до Риму; б) що бôльше люблятъ обрядъ, нѣжь вѣру; в) що не щире ихъ привязанье до народу; г) що бôльше ненавидятъ Ляхôвъ, якъ любятъ ôтчину. — А знаете, кто тому всему виненъ? Булобы смѣшнымъ, колибъ не було сумнымъ. Ото то, що рускѝ священики честно жіютъ съ женами и свои дѣти по можности выховуютъ. Отъ и длятого треба завести целибатъ.

Якъ видимо, въ скаргахъ помѣшано вѣру съ политикою. Скарги не новѝ; они старѝ, якъ унія, бо когожь у насъ, котрого митрополита не скаржено? Такъ на примѣръ митрополитъ Левицкій настае на заведенье шкôлокъ парохіяльныхъ, установляе товариство до укладаня рускихъ книжокъ, — скаржатъ его, що сѣе незгоду межи духовеньствомъ латиньскимъ и рускимъ. Митрополитъ каже учити религіи въ народнôмъ языцѣ, — скаржатъ его за тое, бо „вѣры въ простôмъ языцѣ не належитъ учити“; митрополитъ поручае уживати слôвъ церковныхъ, — скаржатъ его, що впроваджуе „московщину“. Все а все недогода.

Злому мавбы зарадити интернатъ. Ôнъ мае: а) зреформовати рускій клиръ; б) научати Русинôвъ вѣрности цѣсарю и в) приклонности до Риму; г) хоронити нашу молодѣжь ôтъ вплывôвъ противныхъ церквѣ и державѣ.

Що до реформы рускаго клиру, то пытаюся: чи нынѣ епископы рускѝ не маютъ семинарій, якъ за Польщѣ? Чи нашъ клиръ стоитъ низше наукою и моральностію ôтъ клиру латиньского? — Нѣ! Реформа задумана на тое, щобы ôтчужити клиръ ôтъ народу, убити въ нѣмъ народного духа, щобы не знавъ рускои исторіи, а тôлько вѣривъ слѣпо, що скажутъ Єзуиты. Не будутъ то священики рускѝ, але капланы въ дусѣ єзуитскôмъ, для котрыхъ нема народности.

Що до вѣрности Русинôвъ цѣсареви, то пытаюся: чи мы коли бунтовалися противъ тронови? Навѣть за Польщѣ народъ рускій не повстававъ противъ короля, а тôлько противъ порядкôвъ польскои шляхты. А за Австріи? Не хочу споминати за-роки 1809, 1846 и т. д., а спытаю тôлько: чи то Русины завинили бомбардованье Львова? Чи то Русины высылали Бемôвъ, Дембиньскихъ и др. на помôчь Кошутови и Уграмъ, котрѝ здетронизувавши правовитого короля, зложили нарештѣ свои штандары у стôпъ царя россійского, Николая? (*Сензація загальна.*) Чи не Русины выставили въ тыхъ небезпечныхъ для Австріи часахъ полкъ охотникôвъ — а чи той полкъ бувъ за Австрією, чи противъ нея? — Вамъ се добре вѣдомо.

Нынѣ Русинôвъ представляютъ небезпечными, щобы кто иншій представився въ лѣпшôмъ свѣтлѣ преданности для трону.

Нынѣ емигранты-революціонеры маютъ насъ учити вѣрности до трону.

Що до вплывôвъ шкодливыхъ церквѣ и державѣ, то безнастанно пôдносятся заскарженя: а) о агентахъ заграничныхъ; б) о рублях и в) о запроданю Русинôвъ, о чѣмъ недавно раджено и въ Колѣ польскôмъ, якбы „moskiewszczyznę“ удусити! А „moskiewszczyzną“ зовутъ все, що руске.

Панове! Жандармы арештуютъ и заковуютъ людій спокôйныхъ за брошуры, позволенѝ цензурою. Чому жь они не выловлюютъ тыхъ агентôвъ! Агентôвъ або нема, або коли суть, то гдеинде. Я навѣть скажу, где они суть. Агентами суть всѣ загорѣлѝ Поляки, котрѝ оскорбляютъ чувство народне Русинôвъ. Чи потребуе Россія платити агентôвъ, коли Поляки безплатно для неи такъ щиро працюютъ? А допустѣмъ, що й булобы кôлька осôбъ пôдкупленыхъ, чого однакожь я не допускаю, то чи нема вже людій съ чистыми руками? Чи годится на всѣхъ Русинôвъ кидати пятно продайности?

Русинôвъ называютъ москвофилями и думаютъ зробити ихъ польонофилями насланьемъ на нихъ Єзуитôвъ и Змартвыхвстанцѣвъ. Письмо руске называютъ московскимъ. Тіи панове не знаютъ польскои исторіи, не знаютъ, що письмо тое выроблене въ Польщи, якъ свѣдчитъ Лелевель въ своѣй „Исторіи Литвы и Руси“ (стор. 170): „Kancelarya Jagiellońska wyrobiła piękny ruski skoropis i pisała nim więcej jak polskim.“ Гражданкою друковано перше въ Польщи, якъ въ Россіи. Що Россія уживае гражданки и скорописи рускои, то чижь мы длятого маемо свого вырѣкатися?

А що до Риму, то гдежь факты? Чи мы выступали коли противъ догматамъ римскои церкви? противъ католицизмови? — Намъ вытыкаютъ тыхъ, що пôйшли до Холму. Алежь тыхъ выгнала нужда и деморализація. (*Сензація.*) Нужда, бо не могли тутъ знайти умѣщеня, або були сековани, а деморализація, яка практикуеся у насъ при убѣганю о посады, такъ що молодики забираютъ добрѝ мѣсця, а люде честнѝ, котрѝ брідятся фарисейскими интригами, старѣются на мизерныхъ капеляніяхъ, або и тыхъ не дôстаютъ. Въ Холмѣ була унія, и тіи що тамъ ишли, могли мати надѣю зôстати уніятами; що не всѣ ишли змѣняти унію на православіе, примѣръ маемо на еп. Куземскôмъ: ôнъ вернувъ, а православія не пріймивъ. Але закинутъ: чому другѝ не вернули? На тое ôтповѣмъ: Куземскій мôгъ вернути, бо мавъ удержанье забезпечене, — але чи могли вертати другѝ тамъ, зъ ôтки выгнавъ ихъ голодъ и холодъ?

Але що ту поможе говорити? Вѣры не буде! — бо якъ свѣдчитъ Бродовичъ въ своихъ „Записках“: „На дармо силуешся, Русине, оказувати вѣрнôсть и преданнôсть тронови и апостольскому престолови, — вѣры тобѣ не дадутъ николи...“ Розумѣеся! Єзуитамъ и ихъ ученикамъ конче треба скаржити, тожь и о поводы не будутъ въ клопотѣ!

Дальше кажеся, що „Русины бôльше люблятъ обрядъ, якъ вѣру та що не щира ихъ привязаннôсть до народа.“ — Тутъ одно другому суперечитъ. У насъ обрядъ и народнôсть такъ тѣсно звязанѝ съ собою, що кто любитъ обрядъ, той не може не любити народности, и противно. А що до любови къ вѣрѣ, то чи знаете, панове, щó найбôльше може ослабити привязаннôсть до вѣры? Ото замахи на народнôсть. А колибъ и було яке знеохоченье, то не противъ католицизмови, але противъ тому, що пôдъ плащикомъ католицизму наставано на загладу рускои народности. Вины не приписуемъ Римови, але тôй политицѣ, котра уживала унію до цѣлій политичныхъ. Усуньте причины, а наслѣдства самѝ ôтпадутъ! Русины радѝ зôстати при Австріи и уніи, — по щожь имъ безнастанно про шизму та Москву пригадовати?

А що до ненависти до Ляхôвъ, — то гдежь она? Никто не видѣвъ Русина, щобы ненавидѣвъ Мазура длятого, що той Мазуромъ. Колибъ така ненависть дѣйстно була, — то она проявлялабыся тамъ, где съ собою обѣ народности граничатъ. Але тамъ ей нема. Гдежь отже тое „оплакане положенье“, о котрôмъ говоритъ о. Калинка? Коли есть вражда межи Русинами а Поляками, то зъ причины, що Русины правъ своихъ домагаются, а Поляки имъ тіиже заперечуютъ.

Отжежь, доки не буде рôвноуправненя, доти не буде и взаимнои згоды. Згода, щобы була тревала, муситъ опера-

тися не на интернатахъ, а на справедливости. На тôй пôдставѣ стоятъ Русины. Они вычерпуютъ всѣ средства, чи не могли бы прійти до якого modus vivendi, — але робота ихъ даремна.

Чи о. Калинка радитъ дати Русинамъ рôвноуправненье, справедливôсть? Нѣ! Ôнъ воскликае: нова, невидана институція въ нашôмъ краю! Правда, що институція Змартвыхвстанцѣвъ въ греческôмъ обрядѣ нова, бо намъ запоручено чисто заховати обрядъ греческій. Змартвыхвстанцѣвъ доси въ обрядѣ греческôмъ не було, институція отже нова — але тенденція стара. Школа єзуитска а интернатъ, — се одно. Намъ вѣдомѝ Змартвыхвстанцѣ и ихъ цѣли; — суть то Єзуиты другои едиціи. Змартвыхвстанцѣ повстали пôдъ вплывомъ Товіянизму, а цѣль ихъ выказуе сама назва, котру поясніла такожь недавна куренда перемыскои латиньскои консисторіи. Тôлькожь умерлѝ въ гробу не встаютъ, — тожь и Змартвыхвстанцѣ, хочь можутъ много лиха натворити живымъ Русинамъ, умершихъ въ гробу не выкличутъ. Тутъ еще належитъ зауважати, що й не такъ то давно цѣла польска праса не дуже прихильно высказувалась о Змартвыхвстанцяхъ. Пытаюся: чи не бувбы вже часъ, перестати мѣшати вѣру до политики?

Тутъ однакожь зауважати мушу, що о. Калинка не есть першимъ авторомъ помыслу заводити Єзуитôвъ въ обрядѣ греческôмъ. Вже неразъ въ повысшихъ цѣляхъ натручувалися Єзуиты съ своими услугами. Такъ Єзуиты Гагаринъ и Мартиновъ приходили до митрополита Яхимовича, щобы ихъ пріймивъ до обряду греческого, а они его чисто заховаютъ. — „Добре“, сказавъ Яхимовичь, „я васъ пріймаю — будете Василіянами!“ — Не можемъ, — ôтповѣли Єзуиты — мусимъ зôстати Єзуитами. — „Ну, коли вы не можете, то и я не можу! Вы обѣцялисьте чисто заховати греческій обрядъ, а ту вже на вступѣ вводите Єзуитôвъ, котрыхъ въ греческôмъ обрядѣ не було.“ Що тогды не удалоея, вводится нынѣ — Єзуиты въ греческôмъ обрядѣ.

Але чи потрѣбно интернату для Русинôвъ? — Кажутъ: не маете институціи на способъ малого латиньского семинаря. Правда, не маемъ, але и не потребуемо. Кандидаты стану духовного рекрутуются у насъ переважно зъ сынôвъ священическихъ; они приносятъ вже зъ дому потрѣбне приспособленье, а для убогихъ ученикôвъ мы удержуемъ въ краю кôлька бурсъ, во Львовѣ, примѣромъ, двѣ, где маютъ удержанье 60—70 дѣтій. Подôбно дѣеся и на провинціи. Русины памятаютъ о убогихъ ученикахъ.

Що до борбы межинароднои, то интернатъ тôй борбѣ не зарадитъ; противно, ôнъ ей выкличе. Хочете усунути борбу — не заперечайте правъ Русинамъ. Тогды згода буде правдива. Антагонизмъ родитъ любовь до народности зъ одной стороны, а наставанье на тую народнôсть зъ другои стороны. Теперь жежь спытаймо: кто виненъ? чи той, що свого права боронитъ, чи той, що тое право заперечае? Ворогъ мôй найбôльшій той, кто настае на мое житье, физичне чи народне.

Русинôвъ зовутъ ретроградами, врогами автономіи... Русины не суть врогами автономіи, они противнѝ такôй автономіи, яка у насъ практикуеся, бо то не автономія, то гегемонія. Пытаюся: яка есть рôжниця межи вашою автономією, а гегемонією Нѣмцѣвъ централистôвъ, н. пр. на Шлезку?—Не бачу жаднои. Нынѣ намагаются всюда число Русинôвъ зменшити — найяскравѣйшимъ доказомъ того служитъ сегорôчна конскрипція — але, М. П., нумерична перевага не може рѣшати тамъ, где ходитъ о пытаня права.

Хочете усунути антагонизмъ, — то правдиве средство до того просте: 1) повне рôвноуправненье политичне; 2) нехай Єзуиты чи Змартвыхвстанцѣ до нашого обряду не мѣшаются — нами не колотятъ. Тогды Русины, увидѣвши свои права пошановаными, перестанутъ ôтособнятися по причинѣ языка, а будутъ лучитися по причинѣ интересôвъ. Тогды тôлько можутъ въ нашôмъ краю утвориться стоваришеня для осягненя политичныхъ и економичныхъ цѣлій.

Єсть иншій станъ оплаканый въ нашôмъ краю, а то станъ матеріяльный. Видячи той станъ, намѣряли Русины не выкликати справъ національныхъ, але слабыми своими силами помагати до пôднесеня добробыту, працювати въ справахъ економичныхъ. Ту наглый зворотъ конечный. На нещастье о тôмъ мало кто мыслитъ; за тое выкликаются справы дражливѝ: религійно-народнѝ, якъ отъ теперь черезъ интернатъ. Мы интернатови не опремся, але и вы Руси не вынародовите, хотяй сподѣваются завести интернаты и по провинціи. Знаю, що наше убожество може спровадити молодѣжь до интернатôвъ, але намъ вѣдомый такожь станъ табулѣ бôльшои посѣлости! (*Сензація.*)

До вынародовленя треба часу и грошій, але тутъ одного и другого забракне. Правда, що законъ оо. Василіянъ упадае (що свѣдчитъ може о не надто великôй склонности Русинôвъ до целибату), и вѣроятно загнѣздятся тамъ Змартвыхвстанцѣ. Алежь у насъ вже не одно забрали, а народъ рускій жіе, и дасть Богъ, жити буде!

Коли ходило о такъ званe урегульованье податкôвъ, то кричали: бôльша посѣлôсть не знесе бôльше ани цента! На пôднесенье культуры краевои грошій такожь нема. Але на интернаты они знайдутся. Тôлько, чи довго? Не знаю, чи многѝ застановлялись надъ тымъ, кôлько посѣлостій бôльшихъ и мѣскихъ разъ-наразъ переходитъ въ руки жидôвъ? Жидôвскѝ газеты писали недавно: „Шляхетска власнôсть задовжена до $^3/_4$ вартости, и не мине 20 лѣтъ — вся знайдеся въ рукахъ жидôвскихъ“. То, здаеся, той станъ „lepszej przyszłości“, о котрôмъ ту вамъ говорятъ.

Маршалокъ: Zwracam uwagę posła, że to nie należy do rzeczy, i proszę, by po całogodzinnej mowie nie przemawiał o majątkach, które ze sprawą internatu nie stoją w związku, tylko żeby mówił o internacie.

Пос. о. Качала: Думаю, що то власне до рѣчи, бо не буде зъ чого платити на интернаты.

Але я и такъ кôнчу. Панове! Hannibal ante portas — а мы заводѣмъ Єзуитôвъ, будуймо интернаты.

Наконець допустивши, що и удалобыся вынародовити Русь Галицку, — то не забувайте, що Русь не кôнчится на Збручи. Мы вѣримъ въ духа часу: опали оковы тѣла, опадутъ и оковы духа, и не вôльно буде другому народови накидати чужого языка и чужихъ звычаѣвъ.

Єще говорится въ ôтозвѣ: „Отець св. благословивъ, найяснѣйшій Панъ позволивъ“. Угинаю голову передъ св. римскимъ престоломъ и трономъ монархи,— але знаю, що и они суть люде и можутъ бути зле поинформованѝ. (*Велика сензація.*) Знаю, що такъ Найяснѣйшій Панъ не схоче кривды Русинôвъ, якъ и св. Отець не схоче шкоды уніи; божь кто схоче пріймати унію, якъ увидитъ, що сталося съ тыми, котрѝ пріймили унію и вытревати въ нѣй хотѣли?

Такъ бачите, панове, намъ вѣдома цѣль интернатôвъ. Не ходитъ тутъ о скрѣпленье уніи, а тôлько о пôдорванье клиру, о пôдкопанье народности рускои.

Бо щожь значитъ упорне старанье о знесенье конкордіи? що значатъ тіи мисіи на Руси? — Не въ иншôй мысли сказано духовеньству латиньскому поступати мимо конкордіи пôсля уставъ конфесійныхъ, — т. е. брати, що дасться.

Не иншу цѣль маютъ интернаты. Интернаты суть замахомъ на руску народнôсть.

Пытаюся: чи хочете згоды живои, пожиточнои — чи може згоды гнилои, гробовои?

Першу дасть рôвноуправненье — другу интернаты.

Выбирайте!

Загальнѝ зборы
членôвъ „Народного Дому“.

(Конецъ.)

Зъ трехъ внесеній о. Стефановича були лишь два першѝ достаточно попертѝ (що до преподаваній рускои исторіи въ бурсѣ и записованя бурсакôвъ до рускои гимназіи) и прійшли пôдъ дискусію.

Першій забравъ голосъ о. Стефановичь. Указавши на значну суму, яку институтъ що року на удержанье бурсы выдае, жадавъ, щобы въ виду сильного напору противникôвъ на нашу народнôсть и въ виду интернату Змартвыхвстанцѣвъ воспитувала бурса добрыхъ патріотôвъ, вповнѣ свѣдомыхъ свои народности. Первымъ средствомъ до того есть знанье рускои исторіи, котра дѣлае на молодыхъ серцяхъ глубоке впечатлѣнье, остаюче имъ на цѣле житье. Другимъ средствомъ есть побиранье науки въ рôднôмъ языцѣ. Къ сожалѣню всѣ воспитанники бурсы буваютъ посыланѝ не въ руску, але въ нѣмецку гимназію. Поступованье таке есть крайно непедагогичнымъ. Наука може правдиво успѣвати лишь на матернôмъ языцѣ. Зъ нынѣшныхъ нормальныхъ шкôлъ выносятъ ученики лишь дуже малѝ вѣдомости зъ нѣмецкого языка; вписуючись отже до гимназіи нѣмецкои, не успѣваютъ въ наукахъ вже зъ причины языковыхъ трудностій и дуже часто идутъ марно. Єще бôльше непедагогичнымъ есть переписуванье ученикôвъ, ходившихъ вже до рускои гимназіи, въ гимназію нѣмецку, якъ се при принятіяхъ въ буреу „Народного Дому“ поводится; — бесѣдникъ наводитъ примѣры ученикôвъ гимназіи рускои, котрыхъ пôдъ тымъ условіемъ до бурсы принято, щобъ записалися до гимназіи нѣмецкои; далѣ наводитъ примѣры ôтличныхъ ученикôвъ, котрѝ въ рускôй гимназіи найкрасшѝ надѣѣ робили, а тымъ способомъ марно пропали. Кромѣ того есть на нѣмецкôй гимназіи дуже шкôдливый вплывъ здеморализованои жидôвскои молодежи, котра тамъ маe значну перевагу. Зъ другои стороны нема ніякои причины до упослѣджуваня рускои гимназіи. Учителѣ тои гимназіи занимаются щиро рускою молодежію, основали для запомаганя бѣднѣйшихъ ученикôвъ товариство „Помôчь“, а гдеякихъ и самѝ удержуютъ; пôсля урядового справозданя есть руска гимназія такъ що до складу тѣла учительского якъ и веденя науки образцевою въ Галичинѣ; такожь и нѣмецкій языкъ выкладаеся въ нѣй такъ, що кождого року удаются ученики рускои гимназіи на вѣденьскій университетъ и тамъ ôтзначуются. — Обговоривши предметъ зъ стороны педагогичнои, представивъ его еще зъ становиска національного. Всѣ народы Австріи добываются нынѣ шкôлъ на рôднôмъ языцѣ, и лишь до такихъ шкôлъ посылаютъ свои дѣти, одинъ Русины творятъ вынятокъ. По щожь добивалися Русины о свою гимназію? Неразъ пôдносятъ Русины жаданье, що имъ бôльше гимназій въ краю належится; на ее брыкаютъ намъ Поляки, що и одна не розвиваеся добре, а тому виненъ въ великôй части „Народный Дôмъ“, бо посылае своихъ бурсакôвъ до нѣмецкои гимназіи, бо наклоненъ до того и другихъ ученикôвъ, желаючихъ дôстатися до бурсы, а въ кôнци дае злый примѣръ и оправданье тымъ, котрѝ посылаютъ дѣтій до польскои гимназіи.

Бесѣды тои выслухано съ великою увагою. Въ нѣй представився о. Стефановичь яко фаховый педагогъ, а заразомъ и горячій патріотъ.

Внесенье перве принято безъ дискусіи одноголосно. Надъ другимъ внесеньемъ вывязалася довга и оживлена дебата. Напередъ старався сов. Ковальскій оправдовати поступокъ управл. совѣта; его аргументы оказались однакожь досыть слабыми. О. Наумовичь поставився рѣшучо по сторонѣ о. Стефановича, указуючи, що нашою довжностію повинно бути всѣми силами пôддержувати рускѝ школы; замѣтъ, будьтобы лишь въ нѣмецкôй гимназіи набувалося вѣдомости нѣмецкого языка, уважае бесѣдникъ безпôдставнымъ, бо и въ рускôй гимназіи учатъ хорошо нѣмецкого языка, а минувшого року витавъ Цѣсаря ученикъ рускои гимназіи дуже красною нѣмеччиною. Въ тôмъ самôмъ дусѣ промовлявъ о. Лопатыньскій (зъ Роздолу), заявляючи, що приватному чоловѣкови свобôдно записувати свои дѣти до якои небудь школы, але публичнôй институціи станувшôй рускимъ грошемъ, се совѣмъ не пристоитъ.

Въ оборонѣ управ. совѣта выступивъ крыл. Павликôвъ въ способѣ, котрый въ виду вбиженяся обохъ партій рускихъ бувъ неотвѣтнымъ и въ загалѣ не подобався. Въ пристрастнôй бесѣдѣ кинувся ônъ на руску гимназію и на рускѝ учебники, мовлячи, що руска комисія школьна стояча пôдъ авспиціями рады школьнои краевои, завела въ нихъ умысно зôпсованый рускій языкъ.

Закидъ крыл. Павликова бувъ занадто тяжкій и несправедливый, щобы оставъ безъ отвѣта. Зъ помежи членôвъ повставъ нашъ ветеранъ-историкъ, университетскій проф. дръ Шараневичь, и взрушенымъ голосомъ, въ котрôмъ пробивалось обуренье и жаль, промовивъ, що хотяй не выступавъ николи въ публичныхъ дискусіяхъ, а ôтдавався лишь тихôй науковôй праци для добра свого народа, симъ разомъ, чуючи такъ несправедливѝ докоры, не може мовчати. Бесѣдникъ бувъ передъ тымъ професоромъ рускои гимназіи, а дотеперь есть членомъ комисіи для укладаня рускихъ книжокъ школьныхъ, знае обѣ тіи институціи дуже добре и знае, що они такихъ докорôвъ ніякъ не заслужили. Професоры рускои гимназіи ôтзначувалися завсѣгды патріотизмомъ въ справахъ народныхъ. Єще въ 60-ыхъ рокахъ, коли нѣмецкій языкъ бувъ выкладовымъ, а позволено уживати лишь руску терминологію, завели они на свою власну руку выклады рускѝ, такъ що правительство, видячи фактъ доконаный, само до него прихилилося. Языкъ уживаный въ книжкахъ и выкладахъ есть той самый, котрого уживаютъ Русины въ Галичинѣ, бо тôлько такій языкъ есть въ нашихъ школахъ возможный. Єслижь суть якѝ недостатки, то треба памятати, що се були первѝ науковѝ книжки рускѝ, а звѣстно, що такѝ дѣла не можутъ выйти ôтъ разу совершенными, но розвиваются природно и потребуютъ до свого усовершеня часу. Крыл. Павликôвъ выступае противъ книжокъ и комисіи, но ônъ николи не укладавъ книжокъ, и не маe понятія, якѝ то страшнѝ трудности заходятъ при укладаню первыхъ книжокъ науковыхъ въ языцѣ, котрый не мавъ доси науковои литературы. Комисія не зависитъ ôтъ рады школьнои, а есть въ своѣй дѣяльности совсѣмъ самостôйною; найлучшимъ же доказомъ есть фактъ, що рада школьна бажала поставити на мѣстце комисіи рускои свою мѣшану комисію, но мы запобѣгли тому, выказавши намѣстникови велику працю, яку комисія дотеперь довершила.

Сказавши тое, оставивъ дръ Шараневичь салю. Бесѣда его вдѣлала на присутныхъ глубоке впечатлѣнье. Вправдѣ усилувавъ крыл. Павликôвъ боронитися; ему помагавъ по трохи п. Площаньскій; такожь о. Наумовичь докинувъ теперь пару слôвъ, що въ рускôй гимназіи уживаются гдеякѝ несимпатичнѝ ему формы, н. пр. у Львовѣ, окôнченя глаголôвъ на ть*), хотяй въ кôнци признавъ, що руска гимназія обсаджена дуже здôбными учителями и многѝ рѣчи змѣнилися теперь на лучше. Бôльшôсть членôвъ узнала посыланье рускихъ бурсакôвъ въ нѣмецку гимназію неотбезпôдставнымъ.

---

*) О. Н., пôдносячи тіи закиды, бувъ, здаеся, неточно поинформованый. Въ книжкахъ рускихъ уживаеся и въ и у пôсля евфоніи, — впрочѣмъ уживанье формы у було постановленымъ уже въ р. 1849 черезъ рускихъ ученыхъ. Окôнченье глаголôвъ въ 3 особѣ на ь есть власне етимологичнымъ. Професоры домагаются его однакожь лишь въ письмѣ, оставляючи кождому ученикови выговоръ, якій принѣсъ зъ дому. — *Прим. редак.*

вѣтнымъ для рускои институціи; длятого о цѣлковитомъ ôткиненю внесеня о. Стефановича не можь було и гадати. О. Заклиньскій (зъ Богородчанъ) ставъ тому на неполудневомъ засѣданю посередничити, и внѣсъ, щобы зô взгляду на тов, що многи рѣчи, котри могли передъ тымъ неподобатися, теперь змѣнилися на лучше, ôтступити тую справу новому совѣтови до розсмотреня, заявляючи заразомъ желанье, щобы совѣтъ руску гимназію увзгляднивъ.

За внесеньемъ о. Стефановича були еще записани до голосу: оо. Лопатыньскій, Рожаньскій и самъ внескодатель. Для скороченя дискусіи забравъ голосъ тôлько о. Стефановичь. Будучи приклонникомъ згоды межи рускими партіями, не хоче бесѣдникъ дотыкати дражливыхъ вопросôвъ, стягаючи однакожь свои слова до повышого выступленя п. Площаньского, заявляе, що прецѣнь никто у насъ не схоче серіозно домагатися введеня въ школахъ того языка, котрого п. Площаньскій бажавбы видѣти литературнымъ. Якого бы мнѣнія литературного кто ни бувъ, кождый мусить признати, що въ нашихъ школахъ возможный лишь такій языкъ рускій, якій уживаеся въ Галичинѣ; иншій языкъ не принявбыся, и правительство австрійске инного языка не допустилобы. Длятого булобы пожаданымъ, щобы мы въ загальныхъ дѣлахъ нашô личнô мнѣнія оставляли и солидарно пôддержували тое, що при нынѣшныхъ обставинахъ есть возможнымъ. Що до языка въ рускôй гимназіи, ôнъ въ части науковôй и терминологіи значно розвинувся и поступивъ напередъ. На внесенье о. Заклиньского бесѣдникъ не годится, бо упр. совѣтъ зъ засады высылае молодѣжь въ нѣмецку гимназію; бесѣдникъ наводитъ факты, що совѣтъ лишь пôдъ тымъ условіемъ пріймавъ до бурсы, и высылае до нѣмецкои гимназіи такихъ, котрымъ самô учителѣ дораджуютъ перенестись до гимназіи рускои.

Противъ регулямину пôддано напередъ внесенье о. Заклиньского пôдъ голосованье, и бôльшôсть членôвъ его приняла. Члены „Народного Дому“ поступили отже дуже оглядно съ упр. совѣтомъ; однакожь при тôмъ всѣмъ дали ему ясно зрозумѣти, въ якій способôъ желалибы они видѣти тую справу залагодженою.

Пôсля того поставивъ еще одно внесенье о. Заклиньскій. Въ довшôй промовѣ представивъ ôнъ важнôсть 3 мая для нашого народа и внѣсъ поручити управ. совѣтови, щобы ôнъ для удержаня памятки того дня въ народѣ обдумавъ средства, въ якій бы способôъ збôльшити фонды дотычнои стипендіи и ввести ви въ житье. Внесенье принято.

На кôнци приступлено до выбору упр. совѣта. Въ составъ его ввôйшли: сов. Ковальскій, яко голова; дальше: крыл. Малиновскій, крыл. Петрушевичь, крыл. Павликôвъ, Крыжановскій, Литыньскій, Лепкій, Гавришкевичь и Добряньскій; а яко заступники: Геровскій, Черлюнчакевичь, Яновскій и Величко.

ШИРЪ,

даный рускими послами въ честь

Вп. пос. о. Стефана Качалы

дня 11 (23) жовтня 1881.

Знаменита бесѣда Вп. пос. о. С. Качалы о интернатѣ Змартвыхвстанцѣвъ вызвала найпершій ôтгомонъ середъ самыхже рускихъ послôвъ, котрй були найпершими и безпосередными свѣдками сеи многоважнои манифестаціи. Середъ нашихъ послôвъ повстала и довръла перша гадка почтити нашого такъ высокозаслуженого ветерана-патріота спôльнымъ пиромъ, о котрôмъ мы вже згадували въ послѣднôмъ числѣ. Сеи недѣлѣ о 4-ôй год. съ полудня зôбрались въ ôтповѣдно пристроеных комнатахъ Народного Дому участники сего пира. Вп. о. С. Качала явився въ товариствѣ рускихъ послôвъ, а именно: сов. В. Ковальского, сов. дра Яновского, адв. дра Добряньского, Кулачковского, К. Охримовича, о. П. Ясиницкого и обохъ послôвъ-селянъ Купчиньского и Олѣйника; такожь приспѣли запрошенй рускими послами на се торжество пп. проф. дръ Шараневичь, дръ К. Сушкевичь, дръ О. Савицкій, В. Барвѣньскій, ред. „Дѣла“, В. Площаньскій ред. „Слова“ и крыл. Павликôвъ. Поважна, сердечна розмова о дѣлахъ народныхъ оживляла всѣхъ присутныхъ и ôтъ разу надала сему пирови торжественный и щиропатріотичный настрôй. Коли наспѣла черга тоастôвъ, сов. Ковальскій яко предсѣдатель клюбу рускихъ послôвъ першій забравъ голосъ и указавши въ довшôй промовѣ на серіознôсть теперѣшного положеня Русинôвъ, на щораз бôльше взростаючій напôръ противникôвъ Руси, пôднѣсъ заслуги Вп. о. С. Качалы — сего ветерана-политика и историка руского, а особенно важнôсть его послѣднои промовы въ соймѣ, и закôнчивъ здоровнымъ тоастомъ въ честь многозаслуженого о. Стефана. Одушевлене „Многая лѣта“ озвалось на сей тоастъ зъ устъ всѣхъ присутныхъ. Въ ôтповѣдь на сю промову забравъ голосъ Вп. о Качала, а навязуючи до слôвъ передбесѣдника о серіозности положеня Русинôвъ и о напорѣ противникôвъ, представивъ потребу, скрѣпити свои силы згодою и спôльнымъ однодушнымъ поступованьемъ. „Коли я, перебуваючи еще на селѣ, зъ далека бачивъ, якъ мужѣ партіи такъ званои молодои, або якъ гдекотрй кажуть, мягкои партіи щиро подавали руку до згоды въ „Радѣ рускôй“, где ихъ однакожь не прійнято, якъ незраженй тымъ съ цѣлою щиростію патріотичною брали найпершу и найживѣйшу участь въ Іосифиньскôмъ ôходѣ, въ рускôмъ вѣчу народнôмъ, въ рôжныхъ рускихъ анкетахъ, — то по тôмъ всѣмъ надѣявсь я, що прибувши до Львова застану межи всѣма Русинами щиру згоду, любовь, взаимне и повне довѣріе. А щожь я заставъ? Ото, коли розмовлявъ я съ старшими Русинами и мова зôйшла на тыхъ молодшихъ нашихъ мужѣвъ, на ихъ працю для добра руского народа, — тогды — щожь? — ото сказавъ менѣ одинъ въ старшихъ: „не хочутъ вже Ляхи ихъ до себе пріймати, то теперь тиснутся они до насъ!“ Се може болѣти, мусить дуже болѣти, коли приходится слухати такій судъ чи пересудъ о людяхъ, хоть троха молодшихъ, але щиропатріотичныхъ, працёвитыхъ, цѣлою душею и цѣлымъ сердцемъ ôтданыхъ справѣ руского народа. Мои Панове! Я знаю тыхъ людій, я знаю ихъ працю, ихъ жертволюбнôсть для Руси. Дай Боже, щобы такихъ людій мали мы якъ найбôльше. Такй пересуды показали менѣ, що тутъ не богато що змѣнилось въ користь згоды и спôльного дѣланя, що тутъ все еще по давному пôдозрѣваютъ и не довѣряютъ. Єсть се наша нещаслива завзятôсть партійна. Не въ тôмъ наше нещастье, що суть у насъ партіи. Партіи М. П. суть въ кождôмъ народѣ, они навѣть мусятъ бути и означаютъ житье народа. Але въ чѣмъ наше нещастье, — то въ тôй слѣпôй завзятости партійнôй, котра ôттручуе ôтъ рускои справы найщиршихъ, найпрацёвитшихъ, найученьшихъ людій, въ тôмъ заслѣпленю, що не дае доглянути и признати хосенôсть дѣланя другихъ другими средствами, але змѣряючими до тои самои цѣли. Погляньмо отъ хочьбы на Полякôвъ. Тажь у нихъ такожь суть партіи, навѣть бôльше якъ у насъ, але видите, якъ они всѣ завсѣгды солидарно выступаютъ на внѣ, видите якъ они разомъ идутъ рука въ руку противъ Русинôвъ. А у насъ того нема — и то есть наша слаба сторона. Не вытыкаймо соôѣ блудôвъ гдесь-тамъ одного або другого чоловѣка и не складаймо ихъ на цѣлу партію, бо по однôй якъ и по другôй сторонѣ можна найти такихъ людій. Ни одна партія не складався въ самыхъ выбраныхъ непорочныхъ людій, а и мѣжь апостолами знайшовся Юда. Тожь будьмо выразумѣлй, бôльше щирй, помагаймо соôѣ взаимно и працюймо разомъ спôльными силами. То насъ скрѣпитъ, то надасть намъ силы устояти въ борôѣ противъ ворогôвъ. Я вношу тоастъ на згоду всѣхъ Русинôвъ, на спôльну працю для добра руского народа.“ Та промова Вп. о. Качасы зробила дуже глубоке враженье на всѣхъ и тоастъ на згоду всѣхъ Русинôвъ прійнято съ ентузіязмомъ. Ôттакъ забравъ голосъ проф. Дръ Шараневичь: Доля руского народа подôбна до того колеса, що разъ пôднимався, разъ опадае. И наша доля здвигалась и упадала въ мѣру того, якъ обстоятельства насъ пôддвигали або обнижали. Пôдносила польска корона Русь, пôднѣсъ ви Жигмондъ черезъ основанье руского епископства, котре ôттакъ стало нашою митрополією, але вже въ XVI-ôмъ вѣцѣ повѣявъ духъ непріязный, почались махинаціи Єзуитôвъ противъ Руси, котрй вызвали живый рухъ интелектуальный межи Русинами, а плодомъ и памятникомъ сего руху було здвигненье величавого „Институту Ставропигійского“ — сеи твердынѣ руского духа, рускои вѣры и рускои працѣ духовои. Подôбно дѣялося и за австрійскихъ часôвъ. Пôдносили насъ австрійскй цѣсарѣ, пôднѣсъ насъ р. 1848 нашъ Цѣсарь и появилась нова институція—„Дôмъ народный“. Але теперь починае зновъ проявлятися давный рухъ езуитскій противъ Руси въ новôй формѣ: — выступаютъ противъ Руси Змартвыхвстанцѣ. Давбы Богъ, щобы тй новй заходы противъ Руси подвигнули Русинôвъ до новои интелектуальнои працѣ для добра Руси и щобы плодомъ сеи працѣ появилась нова така институція розвою руского духа, якъ се въ XVI. в. явився и по нынѣ остаеся „Институтъ Ставропигійскій“. Тому вношу тоастъ на згодливу працю наукову всѣхъ Русинôвъ. — Дальше промавлявъ В. Барвѣньскій въ имени молодого поколѣня, котре взросло и укрѣпилось въ рускôмъ патріотизмѣ пôдъ покровомъ и проводомъ теперь чествованого сеніора-патріота Вп. о. Качалы. Его неутомима праця для добра Руси, Его неустрашиме и трудолюбиве слѣдженье за правдою, Его горячій патріотизмъ и жертволюбнôсть, Его дбалôсть о всесторонный розвôй Русинôвъ, Его живй дѣла, живй приклады — були взорцемъ, заохотою и школою для молодого поколѣня руского. Въ имени того молодого поколѣня вноситъ бесѣдникъ тоастъ въ честь Вп. о. Качалы. — Потôмъ говоривъ сов. Ковальскій о великôмъ значеню, яке маe руска праса въ розвою народнôмъ, и внѣсъ тоастъ на успѣшный, згодливый и рôвнорядный розвôй рускои прасы. В. Площаньскій внѣсъ тоастъ въ честь предсѣдателя рускихъ послôвъ сов. Ковальского. О. Ясиницкій пôднѣсъ тоастъ на розвôй рускои „софокраціи“, Сов. Ковальскій въ честь заслуженых мужѣвъ науковои працѣ, пос. Охримовичь въ честь послôвъ-селянъ и т. д. Въ загалѣ треба сказати, що всѣ бесѣды повертались вколо найважнѣйшихъ справъ народныхъ и мали характеръ глубоко патріотичный. О год. 7-ôй скôнчився пиръ.

Пôдчасъ пиру наспѣли слѣдуючй телеграмы:

Одушевленй глубокою правдою, высказаною Бесѣдникомъ, боронячимъ крѣпко правъ рускои народности, поздоровляемъ Его щирымъ рускимъ „многая лѣта!“ — Станиславôвска филія „Просвѣты“.

Честь Вамъ, Патріоте-ветеране, за Вашй ревнй труды въ оборонѣ правъ нашихъ! Память на Васъ мѣжь нами николи не загине, а за Ваше вѣкопомне слово пріймѣтъ ôтъ насъ щире руске „спаси-Бôгъ“ и щире желанье многихъ лѣтъ — намъ на славу, Руси на пожитокъ! — Золочѣвскй Русины.

Щирому и неôтстрашимому поборникови правъ руского народа — слава и сердечне „спаси-Бôгъ!“ — Стрыйскй Русины.

Слава и честь Тобѣ, Высокоповажный Мужу, за знамениту бесѣду, въ пятницю въ соймѣ выголошену! — Русины коломыйскй.

Честь и слава Вамъ за высказанй въ послѣднôй Вашôй бесѣдѣ въ соймѣ гадки, котрй совершенно одобряютъ — Русины мѣста Глинянъ.

Соймъ краевый.

На 23-тôмъ и 24-тôмъ засѣданяхъ соймy 7 (19) и 8 (20) жовтня велась дебата надъ реформою администраційною. Въ послѣднôмъ числѣ подали мы оба внесеня комисіи бôльшости и меншости. До генеральнои дискусіи записалось кôльканацять послôвъ. Першій забравъ голосъ правительственный комисарь п. Залескій. Въ довшôй промовѣ звернувъ ôнъ насамперед увагу соймy на важнôсть реформы администраціи, а ôттакъ запротестувавъ, будьтобы квестіонарь мавъ на цѣли стѣснити автономію, але такожь запротестовавъ п. комисаръ и противъ жаданя, щобы обѣ власти администраційнй въ краю: державна и автономична, мали кожда свою власть екзекутивну, бо що бôльше, щобы власти автономичнй мали надзôръ надъ властями правительственными. — По комисари забравъ голосъ п. кс. Сава. Бесѣдникъ думае, що якъ роздѣлъ громады ôтъ обшару двôрского есть зломъ, то такъ само буде зломъ и лученье громадъ въ одну цѣлôсть. Народъ маe вже стало выроблене понятье „громада“ и лученье громадъ въ округи администраційнй пріймe съ великою неохотою. Зменшенье числа повѣтôвъ такожь не дасться перевести безъ шкоды. Кс. Сава отже вноситъ, щобы надъ внесенями бôльшости и меншости перейти до порядку дневного. — П. Романовичь годится съ высказаною черезъ комисію засаду, що поки соймъ не буде мавъ права рѣшати о организаціи властій администраційныхъ въ краю, якъ автономичныхъ такъ и державныхъ, — дотй не може бути переведена реформа администраціи. Позитивна отже ôтповѣдь на квестіонарь булабы могилою для автономіи. Стисненьемъ автономіи булобъ такожь поставленье староства на чолѣ выдѣлу повѣтового, а намѣстника на чолѣ выдѣлу краевого. Бесѣдникъ противится тому, щобы соймъ ухвалювавъ правительству признанье за квестіонарь — суперечный интересамъ краю. Щожь великого сталось, що правительство удалось до соймôвъ о опинію? — Оно поступило лишь пôсля конституціи, а колибъ инакше було учинило, булобъ нарушило конституцію. Бесѣдникъ розбираe обширно оба внесеня комисіи и приходитъ до заключеня, що зъ всѣхъ реформъ найлучша одна — т. е. сполученье двора съ громадою — буде отже голосувати за внесеньемъ бôльшости комисіи. — П. Матковскій противится рѣшучо внесеню бôльшости, котре ставитъ засаду администраційныхъ округôвъ, бо заведенье такихъ округôвъ черезъ лученье громадъ подыбалобы въ практицѣ непоборимй перешкоды. Повненье власти начальника округа припалобы зъ конечности дѣдичамъ и стягнулобы на нихъ odium за выкониванье обовязкôвъ порученого круга дѣланя. Порученый кругъ есть народови ненавистный, а тая ненависть перейшлабы на дѣдичѣвъ. Черезъ зменшенье повѣтôвъ, котрого бажае внесенье бôльшости комисіи, обовязки начальникôвъ громадскихъ до того степеня сталибъ труднѣйшими, що наконець мусѣлибъ начальниками бути урядники. Бесѣдникъ есть отже за внесеньемъ меншости и поручае тоежь приняти. Въ своѣй промовѣ пос. Матковскій высказавъ слова: „Нехай панове Ляхи намятаютъ, що мимо спôльнои любови ôтчины сьмо завсѣгды рускою шляхтою, що руска кровь плыне въ насъ и що мусимо уважати на традицію сего люду и робити то, що ôнъ узнае за ôтповѣдне.“ Слова тій, высказанй въ соймѣ при такъ важнôй справѣ, якъ реформа администраційна, дали повôдъ Русинамъ до „Отвертого письма до п. Матковского“, котре мы послѣд. разу умѣстили. — П. Грохольскій есть за высказаньемъ признаня правительству и заявляе, що буде голосовати за першимъ уступомъ внесеня комисіи, где высказана загальна мысль, але не радитъ соймови впускатися въ поособенній выясненя, бо то не доведе до ничого. Правительство на нихъ не згодится. — П. Хшановскій ставитъ самостôйне внесенье: „Соймъ высказуе признательнôсть правительству за тое, що запытало еге о думку въ справѣ адм. реформы. По думцѣ соймy реформу администраціи въ Галичинѣ належитъ перевести въ тôмъ направленю, щобы на чолѣ краевои администраціи стало правительство краeве отвѣчальне передъ соймомъ за выкониванье законôвъ краевыхъ. Автономія краю булабъ такъ забезпечена, а тогды можнабы й усунути хибы подвôйнои администраціи черезъ близьку звязь властій правительственныхъ съ автономичными и черезъ отвѣтный роздѣлъ атрибуціи межи тій власти безъ нарушеня автономіи громадъ. Тую реформу администраціи можнабы перевести лишь на пôдставѣ законôвъ краeвыхъ, ухваленыхъ соймомъ, знаючимъ всѣ особенности краю и его внутрѣшній ôтношеня. — Внесенье п. Хшановского ôтослано до комисіи громадскои. — П. Голеевскій полемизуючи съ пп. Хшановскимъ и Романовичемъ радитъ, щобы не жадати наразъ богато, але по троха, чи якъ ôнъ сказавъ: „обмежити жаданя до найменшихъ розмѣрôвъ“. — П. Піллятъ годится съ внесеньемъ п. Хшановского, але узнае его не на часѣ. Всякй змѣны и реформы повинній переводитись ломалу и постепенно. Точкою выхôдною кождои реформы повинна бути автономія повѣтова, а внесенье меншости комисіи есть вступомъ до розширеня автономіи. Бесѣдникъ есть противный отже змѣнѣ подѣлу администраційного и зменшеню числа повѣтôвъ. — П. Фрухтманъ думае, що хибою обохъ внесень комисіи есть тое, що осуджуютъ теперѣшну громаду, котру справедливо взявъ въ оборону п. Грохольскій. Але п. Фрухтманъ освѣдчився рѣшучо за внесеньемъ бôльшости. — П. Ковальскій заявивъ, що повѣтовй рады и выдѣлы вгнались клиномъ межи громаду и соймъ, и ôтси пôйшовъ неладъ, бо повѣтовй рады роблятъ конкуренцію староствамъ. Политичнои власти усунути не можна, слѣдуе отже уступити повѣтовымъ радамъ. Того навѣть домагаются многй петиціи зъ краю. Цѣла автономія въ Галичинѣ есть ничимъ иншимъ, якъ лишь найбôльшою централизаціею и гегемоніею. Признательнôсть правительству, выражена комисіею, есть лишь ироніею та кадиломъ, щобы еще щось бôльше дôстати. Бесѣдникъ заявляе, що дуже добре розумѣе тую стратегію. Що дотыкае лученя двора съ громадою, — то и нынѣ вôльно имъ лучитись, а предсѣ не лучатся. Проектъ округôвъ громадскихъ стремитъ до того, щобы веденье громадскихъ справъ ôтдати якому Polizeirevisor-ови, а тое, що предлагае меншôсть комисіи, не есть ничимъ иншимъ, якъ мандатарією. П. Ковальскій кôнчитъ свою промову заявленьемъ въ име-

ни рускихъ послôвъ, що они будутъ голосовати за переходомъ до порядку дневного надъ обома внесенями комисіи. — Теперь замкнено дискусію и выбрано генеральныхъ бесѣдникôвъ: за внесеньемъ бôльшости комисіи п. Заторского, а противъ п. Войтѣха Дѣдушицкого. П. гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій промовляє противъ внесеня бôльшости, а за внесеньемъ меншости комисіи. Насамперед взявъ бесѣдникъ въ оборону автономію, на котру люде люблятъ складати всяке лихо; не автономія лихови винна, але иншй причины,— автономія має свои заслуги. Дальше бесѣдникъ стає въ оборонѣ радъ повѣтовыхъ, котрй въ многихъ околицяхъ краю довели до „zupełnej harmonii społecznej“. Автономія есть власне зъ тои причины солію въ оцѣ гдеякихъ людій. Що до ôтповѣди на квестіонарь, то бесѣдникъ годится на першій устунъ, щобы высказати признательнôсть правительству, а що до другого уступу, то противный „примусовому“ сопружеству двора съ громадою, бо примусовй сопружества нещасливй. Колибъ двôръ добровôльно хотѣвъ спрягчись съ громадою, то сему бесѣдникъ не бувбы противный. Кромѣ того лишилосьбы много старыхъ панночокъ автономичныхъ, бо громадъ есть бôльше, якъ дворôвъ, — хиба, що требабы допустити многоженьство и послюбити кôлька громадъ одному дворови. На всякій способъ змѣна така нарушилабы традицію дотеперѣшнои громады и выкликалабы у люду пересвѣдченье, що громады зôстали ôтданй въ неволю дворôвъ. Коли двôръ прійме на себе начальництво громады, то здепопуляризуеся въ очахъ селянъ и повстанутъ свары и соснôльна ненависть. Бесѣдникъ такожь противный зменшеню числа радъ повѣтовыхъ, бо тяжко буде знайти людій, котрйбъ хотѣли и могли управляти надто обширными повѣтами. Правительство тымчасомъ вѣроятно не схоче зменшити числа повѣтôвъ; а зъ того выйде, що людъ буде мавъ далеку дорогу до выдѣлу повѣтового, а близьку до староства. Не належитъ отже ослабляти властій автономичныхъ, але противно, ихъ скрѣпляти. Зъ тыхъ причинъ бесѣдникъ заявляє, що буде голосувавъ за внесеньемъ меншости.

П. Заторскій (генеральный бесѣдникъ внесеня бôльшости) высказався за полученьемъ властій правительственныхъ съ автономичными; — ôнъ удержуе, що навѣть не выйшлабы шкода для Полякôвъ, колибъ они увôйшли въ правительство (другими словами: колибъ староста и намѣстникъ стояли на чолѣ сполученыхъ обохъ властій администраційныхъ). Въ такôмъ случаю, по думцѣ бесѣдника, Поляки дôсталибы фактичну силу, бо доси автономія єсть лишь въ теоріи. Галичина вже достаточно доспѣла до такои реформы и може вытворити зъ себе правительство сильне, зручне и одностайне. — Бесѣда п. Заторского дуже не сподобалась такъ бôльшости польскихъ послôвъ, якъ и галицкимъ либеральнымъ газетамъ. Навѣть гдеякй послы, котрй належали до клюбу реформы (краковскои партіи), выступили зъ того клюбу.

Забирали еще голосъ справоздателѣ: меншости п. Гросъ и бôльшости п. Чайковскій. Послѣдный заявивъ, що не годится съ выводами п. Заторского, бо внесенье бôльшости було компромисомъ двохъ партій (поступовои и реформы), а тымчасомъ п. Заторскій пôдсуває внесеню бôльшости такй засады, на котрй партія реформы ніякъ не могла и не може згодитись!

По промовѣ п. Ковальского, котру бесѣдникъ высказавъ для личного выясненя, маршалокъ пôддавъ пôдъ голосованье внесенье п. Хшановского. — Упало.

Въ дебатѣ спеціяльнôй принявъ соймъ першій устунъ внесеня комисіи (якъ звѣстно, згôдный такъ въ внесеню бôльшости якъ и меншости) значною бôльшостію голосôвъ. Надъ другимъ уступомъ розвязалась цѣкава дебата. П. Черкавскій заявивъ, що понеже п. Заторскій въ своѣй бесѣдѣ не станувъ на становищи компромисовôмъ и розказавъ такй рѣчи, на котрй бесѣдникъ и єго партія не годятся, то буде голосовати противъ другому уступови внесеня бôльшости и уважае ôтъ сеи хвилѣ компромисъ за зôрваный. — П. кн. Чарторыйскій узнае внесенье меншости отвѣтнѣйшимъ. — П. Поляновскій промовляє противъ лученю громадъ съ дворами и противъ зменшеню числа повѣтôвъ.

При голосованю внесенье меншости упало (мало за собою лишь 20 голосôвъ). Рôвножь упало и внесенье бôльшости (мало лишь 31 голосôвъ). Такъ отже принявъ соймъ тôлько першій уступъ, вспôльный обомъ внесенямъ: бôльшости и меншости. Результатъ голосованя выкликавъ смѣхъ въ палатѣ. Справдѣ було чого смѣятись!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна) збересь 3. падолиста. Спôльнй делегаціи почнутъ парады 27. а цѣсарь урочисто повитае делегаціи 29. с. м. — Зъ соймôвъ зôстали сими днями замкненй: галицкій, ческій, долѣшно-австрійскій, шлезкій и краньскій.

(Пріѣздъ короля Гумберта до Вѣдня.) До Polit Corresp. доносятъ зъ Риму, що вразъ съ королемъ Гумбертомъ пріѣде до Вѣдня и королева Маргарета и одинъ або два члены кабинету италійского, т. є. президентъ кабинету Депретисъ, а вѣроятно такожь министеръ дѣлъ заграничныхъ Манчини. Король забавитъ въ Вѣдни три дни, а програма подорожи и побыту въ столици австрійскôй слѣдующа: Дня 26 жовтня вечеромъ король выѣде зъ Монцы (где доси пробувавъ), дня 27 жовтня о $7\frac{1}{2}$ вечеромъ стане въ Вѣдни. Дня 28, въ пятницю ôтбудеся обѣдъ фамилійный, а вечеромъ гальове представленье въ театрѣ надворнôмъ. Дня 29 обѣдъ гальовый и концертъ; дня 30, въ недѣлю великій обѣдъ двôрскій и представленье въ оперѣ. Дня 31 король выѣде зъ Вѣдня. — Чи король Гумбертъ поѣде до Берлина, на певно не звѣстно.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Зъ Петербурга доносятъ до вѣденьскихъ газетъ, що становище Побѣдоносцева, верховника св. синоду, зôстало въ послѣдныхъ часахъ сильно всколебане. Дѣло пôйшло зъ того, що Побѣдоносцевъ не хотѣвъ позволити на сконтрольованье касы св. синоду, заслонюючись тымъ, що доси того не бувало, и що въ загалѣ скарбъ св. синоду не пôдлягае ніякôй державнôй цензурѣ и контролѣ. Справа дôйшла до царя и царь мавъ згодитись на тое, щобы каса була сконтрольована. Се вже достаточне до димисіи Побѣдоносцева. Пôсля вѣстій до гдеякихъ газетъ має бути навѣть выкрытый недобôръ въ касѣ св. синоду, — за що очевидно бувбы Побѣдоносцевъ потягненый до отвѣчальности.

Небавомъ ôтбудесь процесъ ген. Мровиньского, того, що то безпосередно передъ злощаснымъ замахомъ на царя зъ 1 (13) марта с. р. ревидовавъ пôдземный склепъ Кобозева и окрôмъ сыра не добачивъ тамъ ничого пôдозрѣного. Звѣстно, що зъ пôдземного склепу Кобозева ишовъ далекій пôдкопъ пôдъ дорогу и була пôдложена мина. Ген. Мровиньскій, колибъ бувъ хочь троха стараннѣйше оглянувъ склепъ, бувбы дуже легко дослѣдивъ пôдкопъ. Але ôнъ (якъ кажутъ, зъ боязни о своє житье) обôйшовся при ревизіи цѣлкомъ недбало, и власне за недбалôсть въ повненю свого уряду має засѣсти теперь на лавѣ обжалованыхъ. Ген. Мровиньскій єсть зъ роду Полякъ и буде єго боронити знаменитый польскій и россійскій писатель и славный адвокатъ Спасовичъ. Съ Мровиньскимъ засядутъ на лавѣ обжалованыхъ такожь другй обжалованй въ тôй самôй справѣ. Министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ, гр. Игнатьевъ, удався до министерства справедливости съ жаданьемъ, щобы розправа Мровиньского велась при замкненыхъ дверехъ, а въ сали щобъ могли бути присутнй лишь судовики, члены корпораціи адвокатскои и по три особы зъ стороны кождого обжалованого. Треба замѣтити, що процесъ буде ôтбуватись при участи судій присяжныхъ.

Нѣмеччина. Въ Вроцлавѣ умеръ князь-епископъ вроцлавскій Ферстеръ въ своѣмъ приватнôмъ замку на Шлезку австрійскôмъ. Въ 1853 р. зôставъ епископомъ вроцлавскимъ. Въ р. 1875 выточено єму процесъ, а въ р. 1876 засуспендовало єго пруске правительство зъ уряду. Тѣло єго спроваджено до Вроцлава.

Рада звязкова нѣмецка продовжила на одинъ рôкъ малый станъ облоги въ Гамбургу, Альтонѣ и въ Лявенбургу.

Англія. Въ Лондонѣ скликала лига народна великій митингъ, на котрый зôбралось 50.000 осôбъ. Митингъ ухваливъ одноголосно резолюцію противъ поступованю правительства ирландского.

НОВИНКИ.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Войсковй музики во Львовѣ одержали наказъ выучитись грати россійскій имнъ народный „Боже, царя храни“. — П. Никита Мандюкъ, майстеръ столярскій зъ Олеска, одержавъ ôтъ митроп. консисторіи рекомендаційну похвальну грамоту за ôтличну роботу при будовѣ церкви въ Пôдсосновѣ. — Дня 11 (23) с. м. въ ночи выколеився на перестанку въ Родатычахъ поѣздъ товаревый, вслѣдствіе чого поѣздъ посиѣшный и особовый спôзнилися о кôлька годинъ. — Въ околици Жарокъ була дня 13 л. с. м. буря съ громами и градомъ. — Директоръ черновецкои гимназіи, сов. Стефанъ Вольфъ, празднувавъ дня 1 с. м. торжественну 30-ту рôчницю своеи учительскои служби. П. Вольфъ есть вже 28 лѣтъ директоромъ въ Чернôвцяхъ. — Въ Чернôвцяхъ зловивъ одинъ студентъ живу морску меву, котру вѣдай буря загнала въ тй стороны. — Є. В. Цѣсарь повернувъ дня 12 (24) с. м. до Вѣдня. — Архикн. Рудольфъ написавъ нову книжку о сегорѣчнôй своѣй подорожи на Всхôдъ. — Въ околици Вѣдня, а навѣть Львова, бачено сими днями єще ластôвки. — Кн. Алек. Васильчиковъ, россійскій писатель-экономистъ, умеръ въ 63-ôмъ роцѣ житя. Покôйный бувъ секундантомъ нещасного поединку поета Лермонтова. — Въ Харковѣ умерла старушка Санжарова, котра числила 137 лѣтъ житя и до самои смерти була тямуща и крѣпка. — Въ Ясахъ откыто въ державныхъ доходахъ зъ цла дефравдацію на кôлька милiонôвъ франкôвъ. Много осôбъ увязнено. — Въ дорозѣ зъ Амстердану до Батавіи пукла шруба въ кораблi „Король нидерляндскій“ и корабель затонувъ. 36 осôбъ уратовано, а о другихъ 175 нема доси жаднои вѣстки. — Нѣмецкій писатель Бертольдъ Авербахъ занедужавъ тяжко въ Канштадѣ. — Въ Бордо буде отвореня выстава рôльничо-огороднича ôтъ 1 червня до 1 падолиста 1882 року.

— **Въ честь Впов. пос. о. С. Качалы** ôтбувся въ сали готелю Жоржа (Frohsinn) пиръ, устроєный численнымъ кругомъ львôвскихъ почитателѣвъ нашого заслуженого Патріота. Участникôвъ було 48; цѣлый пиръ мавъ характеръ глубокого одушевленого настрою патріотичности правдивои щирорускои сердечности. Кромѣ численныхъ тоастôвъ, внесеныхъ на честь нашого Посла пôдношено въ промовахъ важнй справы народній. Пôдчасъ пиру наспѣли численнй телеграмы зъ всѣхъ мѣстъ Галичины и зъ Черновець. Обширнѣйше справозданье о тôмъ пирѣ подамо въ найблизшôмъ ч-ѣ „Дѣла“.

— **Дръ Иванъ Пулюй**, доцентъ университету вѣденьского, одержавъ на выставѣ електричнôй въ Парижи дипльомъ, именуючій его сотрудникомъ на полi наукъ електричныхъ.

— **Квалификаційный декретъ для державнои будовничои службы** одержавъ п. Теофиль Джулиньскій, инжинеръ мѣского уряду будôвничого, котрый выдержавъ въ намѣстництвѣ испытъ державный теоретично практичный зъ будôвництва на суши, водного, дорôгъ, мостôвъ, якъ такожь практичнои геометріи. П. Джулиньскій образувався на политехницѣ въ Цириху.

— **Жертвы на церковь въ Змієвискахъ** епархіи перемыскои позволило намѣстництво збирати въ цѣлôй всхôднôй Галичинѣ до кôнця с. р. Львôвска митроп. консисторія взыває зô своеи стороны свое священьство, щобы занималось щиро збираньемъ тыхъ жертвъ зъ взгляду на церковнй и русконародній цѣли. Жертвы ôтсылаются прямо до перемыскои консисторіи.

— **Въ Перемышли** ôтбудеся дня 1 (13) падолиста с. р. въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ о 10 год. рано загальнй зборы товариства им. М. Качковского, на котрй выдѣлъ запрашае П. Т. членôвъ мѣстцевыхъ.

(*Р.*) **Руско-народный театръ.** Въ суботу ôтоградъ нашъ театръ „Назаря Стодолю“, драматъ Т. Шевченка, а въ недѣлю „Гната Приблуду“, мельодраматъ Данила Млаки съ музикою Из. Воробкевича. Оба представленя выпали дуже добре, такъ пôдъ взглядомъ гры нашихъ артистôвъ, якъ и пôдъ взглядомъ выставности народныхъ строѣвъ украиньскихъ и гуцульскихъ. Въ „Назарѣ Стодолѣ“ особенно вызначились своею грою артисты: п. Гембицкій (въ ролi Гната Карого) и п. Биберовичь (въ ролi Назаря), и артистки: панѣ Биберовичь (Галя) и панѣ Моленцка (Стеха). Пôднести належитъ хорошо ôтспѣванй въ 2 рôмъ актѣ дѣ пѣснѣ п. Стручиньскимъ (Кобзарь); особливо пѣснь „Замовкли торбаны“ композиціи Лавровского ôтспѣвавъ п. Стручиньскій знаменито; на усильне жаданье публичности мусѣвъ тую пѣснь повторити. — Въ „Гнатѣ Приблудѣ“ незрôвнано хорошою грою вызначились: п. Гембицкій (въ ролi Семена) и панѣ Бачиньска (въ ролi божевôльнои Анницѣ). Вже перше хвилеве появленье на сценѣ п. Бачиньскои заразъ въ першôмъ актѣ выкликало у кождого зрѣтеля потрясаюче впечатлѣнье, а щожь вже казати о довгôмъ єи монольогу въ четвертôмъ актѣ! Роля Анницѣ, — се безперечно одна зъ найвдячнѣйшихъ роль п. Бачиньскои. Сама штука „Гнатъ Приблуда“ єсть дуже удачно написана, а при тôмъ и поучаюча; кто не бачивъ Гуцулôвъ и ихъ побыту, той певно на тôй штуцѣ много скористае. Цѣлый другій актъ (На полонинѣ) — се образъ чудовый. До вартости и красы содержаня штуки причиняєсь и прехороша музика самогожь автора — съ пріятными и любыми мельодіями чисто-гуцульскими. — Що до учащаня рускои публики до театру, — то мусимъ съ жалемъ пôднести, що мы сподѣвались бôльшого заинтересованя и бôльшои жертволюбивости въ тôмъ взглядѣ ôтъ рускои публики львôвскои. Въ суботу саля була дуже рѣдко заповнена, а и въ недѣлю не була надто повна. Зъ высшихъ духовникôвъ львôвскихъ мы єще ани разу доси не бачили никого на представленяхъ, а и зъ свѣтскои интелигенціи рускои мы не бачили въ нашôмъ театрѣ ни разу такихъ людій, котрыхъ становище середъ львôвскихъ Русинôвъ того конечно ôтъ нихъ вымагалобы. — Замѣтимо, що всѣ газеты польскй пôднесли той фактъ и выводятъ зъ него таке заключенье, що интелигенціи рускои во Львовѣ нема. Належалобъ доказати на будуще, що се не правда.

— **Аматорске представленье театральне „Товариства Рускихъ Дамъ“**, ôтогране въ минувшій четверъ, выпало совсѣмъ хорошо. Обѣ комедіи, „Зôрваный мостъ“ и „Суджень“ ôтограли аматоры удачно, а особливо ôтзначилися п. П. (Августъ) и п-на П. (Зося). Публичности було численно, тожь надѣятись, що и дохôдъ, призначеный для бѣдныхъ сирôтъ-дѣвчатъ, буде немалый.

— **Въ Коломыи** закупили рускй товариства за 660 зр. другу часть города, на котрôмъ була устроєна руска господарска выстава. Мѣстце тое призначене на построенье рускаго „Народного Дому“. Щобы цѣлый той городъ бувъ въ рукахъ рускихъ товариствъ коломыйскихъ, треба єще закупити двѣ части, що буде стояти 1.300 зр.

— **До рады повѣтови въ Калуши** ôтбудеся дня 12 (24) падолиста с. р. доповняючій выбôръ трехъ членôвъ зъ громады бôльшихъ посѣлостій.

— **Взглядомъ проєктованои желѣзницѣ вицинальнои** зô Львова на Жовкôвь и Белзъ до Сокаля ôтбудеся дня 7 л. падолиста с. р. и въ слѣдующихъ дняхъ ревизія трасы въ Жовквѣ въ будынку староства. Кромѣ того буде дотычна комисія застановлятися надъ всѣми ôтношенями тои проєктованои желѣзницѣ, якъ такожь желѣзницѣ вицинальнои, котра має ити зъ Ярославя до Сокаля.

— **Въ Чернôвцяхъ** має основатися товариство акційне п. н. „Буковиньске кредитове земске товариство“, на що одержали вже ôтъ правительства концесію пп. Ал. Петрино, Ем. Тобора, Як. Шимоновичь и І. Лупулъ.

— **Зъ пôдъ Топорова** доносятъ намъ, що на почтѣ въ Топоровѣ не можна дôстати рускихъ картъ кореспонденційныхъ ани рускихъ друксортôвъ. Такожь не доходятъ часто въ снôй часъ адресатôвъ листы и газеты, адресованй по руски, позаякъ п-нѣ експедиторка не умѣе по руски читати. Звертаємъ на се увагу св. дирекціи почтъ.

— **Зъ Бережанъ** пишутъ намъ: Дня 1 л. вересня завитавъ до насъ рускій театръ пôдъ дирекцією п. Т. Романовичь и дававъ представленя бôльше, якъ пôвъ мѣсяцъ. Оцѣняючи справедливо працю того драматичного товариства, мусимъ признати, що представленя були старанно выбранй, игра артистôвъ совѣстно выконана, а и сторона музикальна була добре заступлена. Артисты спѣвали въ рускôй церквѣ на службѣ божôй и дали пôзнати публичности хорошій рускій хоръ. Такожь мусимъ запримѣтити, що и пôдъ взглядомъ моральнымъ цѣла трупа зробила на всѣхъ нашихъ жителяхъ хороше впечатлѣнье. Томужь то прощало наше мѣсто щиро драматичне товариство п-ѣ Романовичь.

— **Именованя.** Податковыми поборцями въ IX класѣ ранги именованй: А. Недведскій и К. Пшетоцкій.

— **Въ справѣ окрадженя костела оо. Доминиканôвъ во Львовѣ** ôтбулася сими днями розправа судова, въ котрôй засуджено виновникôвъ, двохъ челядникôвъ шевскихъ остаючихъ безъ роботы, а именно Валеріяна Черниховского на 5 лѣтъ и Людвика Сикору на $3\frac{1}{2}$ року тяжкои вязницѣ.

— **Новй 100 риньсковй банкноты** будутъ выдаванй вже ôтъ 31 л. жôвтня с. р. черезъ австрійско-угорскій банкъ. На тыхъ банкнотахъ буде вытиснена фирма того банку и дата 1 мая 1880 року; текстъ буде нѣмецкій и угорскій. Широкôсть ихъ буде выносити 15 милиметрôвъ, а высокôсть 107 милиметрôвъ.

— **На посаду експедіента почтового** въ Незвискахъ въ старостве городеньскôмъ розписуєся конкурсъ съ речинцемъ до 12 л. падолиста с. р. Платня выноситъ 200 зр. и 60 зр. за веденье канцеляріи. Посада тая звязана съ контрактомъ службовымъ и кавціею въ сумѣ 200 зр.

— **Пожары.** Въ Будзановѣ пов. теребовельского згорѣло 5 господарскихъ загородъ съ цѣлымъ добыткомъ. Неубезпечена страта 4.700 зр.

— **Въ Сераєвѣ** має основатись православна семинарія духовна, и въ тôй цѣли выѣхавъ православный крылошанинъ Георгій Николаєвичь зъ Задару до Босніи, щобы выслѣдити ôтношеня тамошнои православнои церкви.

— *(К. П.)* **Зъ Прнъявора въ Босніи** пишутъ намъ: Дѣялося то дня 17. жовтня 1881, коли дощь встримавъ мене въ домѣ попа православного Тимо Витановича въ громадѣ Палачкôвцѣ повѣту Прнъяворъ (Prnjavor) въ Босніи. Около 12 годины въ полудне прибуло множество людій и почали гуртомъ на кладбищи коло церкви близь попôвства копати яму. Занывавъ я старои

матери попа, кому то копаютъ могилу, а тая отповѣла менѣ, що похоронъ отбудеся заразъ, а попъ не пойде ховати, бо не може погодитися съ сыномъ помершои 60-лѣтнои старовины. Въ самомъ дѣлѣ такъ сталося, бо о 2 годинѣ привезли тѣло покойнои 60-лѣтнои старушки волами на саняхъ, якъ и у насъ звычайно дѣеся по селахъ, безъ креста и безъ людій, бо кромъ 20-лѣтного женатого сына и сосѣдъ никого при тѣлѣ помершои не було. Оттакъ зняли зъ саній домовину а позаякъ яма не була еще готова, то положили тѣло при огни. Тутъ мусимъ сказати, що старовина умерла того самого дня около 10 годины рано а привезли ей на цвинтарь о 2 год. по обѣдѣ, въ збитыхъ трехъ дошкахъ, такъ що верхомъ кропивъ дощь тѣло еще цѣлкомъ незастиле. При сильномъ дощи и студени выкопали яму доперва за 4 годины, а тымчасомъ въ домовину найшло повно воды. Насъ двое, мене и мою жену, вразивъ той видъ сильно въ душу, и я обернувся до попа, котрый спокойно сидѣвъ черезъ цѣлый той часъ, а вынявши 2 зр. давъ я ему, щобы покропивъ тѣло священою водою та прочитавъ молитву. Попъ взявъ грошѣ скоро, але коли его мати щось ему шепнула, прійшовъ до мене и звернувъ 2 зр. назадъ толкуючися, що померша належитъ до иншои парохіи, а ему не прислугуе право хоронити тѣло зъ чужои парохіи. Прикликаный мною сынъ помершои сказавъ: Попъ нашъ за картку жадае одного дуката, а сей за похоронъ два; а понеже я передъ кольома днями заплативъ туркови третину а цѣсарю десятину, то не маю вже зъ отки взяти грошій, протое мушу самъ безъ попа тѣло матери поховати. — Отъ такъ тутъ и дѣеся, родимцѣ, и се вамъ образъ тутейшихъ поповъ и вольность вѣроисповѣданя, где попъ сидячий въ селѣ 20 коковъ отъ церкви и котрый доперва передъ двома роками спровадився тутъ зъ Угоръ, въ недѣлю вмѣсто богослуженя отбиравъ туркови Ажицу Имзибергъ третину, а въ понедѣлокъ за похоронъ домагався два дукати, подчасъ коли другій попъ жадавъ за посмертлу картку одного дуката.

— **Въ винокурняхъ на угорской Руси** почато тиснути вино минувшого тыжня, особливо въ окрузѣ унгварскомъ. Въ иншихъ сторонахъ, якъ примѣромъ, въ горахъ середняньскихъ не зародивъ сего року виноградъ. Урожай въ загалѣ дуже мѣрный, вино квасковатe; ведро (59 литровъ) продаеся по 5 зр. 50 кр.

— **Шинки въ Россіи.** Нова комисія, яка основалася въ Петербурзѣ въ цѣли обдумання средствъ противъ піяньства, ухвалила, щобы на 1.000 душь був лише одинъ шинкъ. Кождый признаеть, що така постанова есть дуже користна и може вилынути на зменшенье піяньства. Чижь не булобы добре ограничити и у насъ число шинковъ; во Львовѣ примѣромъ есть на 1.000 душь ажь 3 шинки, кромѣ крамиковъ, где можна закропитися парухою.

— **Женьскій докторы медицины** маютъ въ россійскомъ министрѣ войны великого ворога. Онъ предпринявъ противъ нихъ войну въ той способъ, що зо шпиталѣвъ войсковыхъ усунувъ всѣ лѣкарки и заборонивъ имъ вступу до нихъ.

— **Въ Сибири** жіе 1,388.000 душь, вразъ съ племенами вандруючими и выслаными за кару. Зъ того числа припадае на губернію тобольску 463.000 душь, на губ. томску 324.000 на губ. иркутску 165.000, на губ. енисейску, 164.000, на край забрыкальскій 141.000, на край амурскій 3.000, на край надморскій 13.000 и на губернію якутску 112.000. Обшару числитъ Сибирь надъ 10,709.000 квадратовыхъ верстъ, с. е. надъ миліярдъ десятинъ; сама земля орна выноситъ въ всходной части Сибиру 167,890.000 десятинъ, а въ заходной 69,465.800 десятинъ.

— **Выправа на полудневе море ледове** мае отъѣхати сими днями зъ Италіи до Монтевидео. Выправѣ той проводитъ поручникъ маринарки Бовоне, котрый товаришивъ въ послѣдной выправѣ Норденшильда на повночне море ледове. Италійскій король Гумбертъ жертвувавъ на цѣли тои выправы 4.000 лировъ.

— **Золота зъ Россіи** вывезено въ сѣмъ роцѣ до дня 8 с. м. на 35,466.688 рублѣвъ, с. е. о 23,078.339 руб. больше, якъ минувшого року. Золото тое вывезено на рахунокъ министерства финансовъ.

— **Въ Липску** засуджено сими днями 12 соціялистовъ, а именно 9 на тяжку вязницю отъ 9 мѣсяцѣвъ до 2 лѣтъ, одного на 2 лѣта, а двохъ на три мѣсяцѣ звычайнои вязницѣ. Чотырехъ обжалованыхъ, межи котрыми находилась одна молода дѣвчина, увольнено для недостатку причинъ. Засудженье оперто на томъ, що соціялисты основували громады въ Франкфуртѣ, Дармштадѣ и иншихъ мѣстахъ, и мали на цѣли знищити существуючій порядокъ державный и сосполный, а ихъ дѣланя не выплывали зъ поглядовъ идеальныхъ, а походили лишь зъ зависти, ненависти и злости, позаякъ засуджени похваляли навѣть скрытоубійство.

— **Дорогоцѣнні гуси.** Одинъ коваль въ Цѣшинѣ купивъ въ Бобрку двое гусій, а зарѣзавши ихъ найшовъ въ ихъ жолудкахъ повный наперстокъ золотихъ зеренъ. Не знати, якимъ способомъ найшли тѣ гуси золоте жерело, але понеже у того самого властителя въ Бобрку есть еще кольоро гусій, тожь можна буде выслѣдити тое золотодайне мѣсце.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

О. Порфиръ Мандычевскій, парохъ въ Зарванцѣ, бувшій деканъ теребовельскій, почетный крылошанинъ, совѣтникъ митроп. консисторіи и посолъ на соймъ краевый, упокоився сими днями въ 58-омъ роцѣ житя а въ 28-омъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Вѣсти епархіяльні.

Зъ АЕпархіи Львовскои.

Завѣдательства одержали: оо. Ф. Гавришь въ Лони дек. уневского и К. Залускій въ Бзовици дек. зборовского.

Сотрудничества одержали: оо. М. Артимовичь (перше сотрудничество) въ Щирци, І. Бѣлинкевичь (друге сотрудничество) въ Щирци, А. Балицкій въ Нирковѣ дек. залѣщицкого и Г. Кончевичь (приватне сотрудничество) въ Дубовцяхъ дек. галицкого.

До семинаріи львовскои принятій 1) на І рокъ теольогіи: пп. І. Филиповскій, А. Канустиньскій, І. Валявскій, В. Островскій, Г. Федюкъ и С. Стрѣльбицкій; 2) на ІІ рокъ теольогіи: пп. А. Любѣнецкій, Л. Діяковскій и А. Левицкій; 3) на ІІІ рокъ теольогіи: п. А. Меруновичь: 4) на IV рокъ теольогіи: пп. Е. Красицкій, Т. Щуровскій и П. Герасимовичь.

Цертификаты для посыщаня наукъ теольогичныхъ одержали 1) на І рокъ теольогіи: пп. І. Кулицкій и В. Левицкій; 2) на ІІ рокъ теольогіи: пп. Ф. Авдиковскій и Г. Рыбчакъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Крыл. А. Петрушевичь** написавъ недавно книжку п. н. „Историческое извѣстіе о церкви св. Панталеймона близь города Галича, теперь костелѣ св. Станислава оо. Францискановъ, яко древнѣйшемъ памятникѣ романского задчества на Галицкой Руси съ первой половины 13-ого столѣтія“. До поясненя находятся въ сѣмъ выданю 2 таблицѣ рисунковъ. Достати можна въ книгарни Ставропигійской по цѣнѣ 60 кр. за примѣрникъ.

— **Выказъ Всеч. и Благ. П. Т. жертвозателѣвъ на дѣвоче воспиталище подъ зарядомъ Инокинь чина св. Василія Вел. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляе свою щирѣйшу подяку:** 186. Всеч. о. Фортуна Мих., совѣтн. дек. скольскій отъ церковныхъ брацтвъ въ Хутарѣ, въ Кальномъ, въ Гребеновѣ, въ Корчинѣ, въ Крушельницѣ, въ Лавочномъ, въ Тернавцѣ, въ Опорци, въ Подгородци, въ Сенечовѣ, въ Вышковѣ, въ Сопотовѣ, въ Сыноводску нижномъ, въ Тухлѣ, въ Уричу и отъ себе по 2 зр., отъ Всч. о. Петровича зъ Корчина 5 зр., отъ брацтва церк. въ Сколомъ мѣстѣ и селѣ 4 зр., отъ парохіянъ въ Тухлѣ 2 зр. 60 кр., отъ Всеч. оо. Концюха зъ Лавочного и Яворского зъ Тухлѣ по 1 зр., отъ парохіянъ въ Кальномъ 61 кр., отъ Всеч. оо. Давидяка зъ Гребенова, Поповича зъ Крушельницѣ, Мартинкова зъ Сколього, Ржепецкого зъ Синоводска выжного по 50 кр. отъ Всеч. о. Даниловича зъ Подгородець 40 кр., — разомъ 48 зр. 61 кр.; 187. Чест. брацтво церковне въ Гарбузовѣ отъ Всч. о. Вербицкого Емил. 1 зр., отъ себе 2 зр. 24 кр., — разомъ 3 зр. 24 кр.; 188. Ч. брацтво церковне въ Дараховѣ 10 зр.; 189. Достохв. Рада мѣста Велички 10 зр.; 190. Всч. о. Кунцевичь Іоанъ изъ квесты въ мѣстѣ Величка отъ Всч. и Бл. ГГ. П. Т. Перльбергеръ І. S. и отъ Н. Н. по 3 зр., отъ Всч. Б. М., О. В. Фіялекъ, Плазиньского, З. Б., Н. Н. по 2 зр., о. Гвардіянъ, Н. Н., Вагнеръ, М. Виндакевичь, Е., Н. Н., Н. Н., Н. Н., Готицка, Н. Н., Леандовскій, Горскій, Н. Н., дръ О. и Н. Н. по 1 зр., изъ поменшихъ складокъ 55 зр. 78 кр. — разомъ 87 зр. 78 кр.

Се число выдаемъ въ повтора аркуша.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для бѣдныхъ учениковъ рускои гимназіи: о. І. Юзычиньскій зъ Борыничь 10 зр., М. Мальчевскій зъ Долины 60 кр., о. І. Кобыляньскій зъ Пойла 20 зр.; для Школьнои Помочи: о. І. Кобыляньскій зъ Пойла 30 зр.; для Просвѣты: о. І. Кобыляньскій зъ Пойла 5 зр., о. Г. Б. зъ Свистѣльникъ 9 зр., о. А. Т. зъ Ходорова 68 кр.; для Зорѣ: о. И. К. зъ Медыни 1 зр., о. Е. Д. зъ Бобрки 1 зр., дръ В. Л. зъ Тернополя 2·30 зр., о. А. Т. зъ Дрогобыча 1 зр., И. Ж. зъ Перемышля 1 зр.; для Др. Лихваря: о. А. Т. зъ Ходорова 50 кр.; для Батьковщины: о. Г. Б. зъ Свистѣльникъ 1 зр.; для Гал. Сіона: о. Ю. Ч. зъ Тернополя 1 зр.; для Пролома: Я. К. зъ Калуша 2 зр; о. Л. Л. зъ Залукви 87 кр.

Въ сали тов. „ГВЯЗДА“, ул. Францѣшкан. ч. 7.

Абонам. Нр. 5.

РУСКІЙ НАРОД. ТЕАТРЪ

подъ дирекцією Омел. Бачиньского.

Въ середу, дня 14 (26) жовтня 1881.

ЩИРА ЛЮБОВЬ,

оригинальный народный драматъ въ 5 актахъ Григорія (Квѣтки) Основяненка.

Особы:

Таранець, обыватель подгородя
Гончарбка . . п. Гембицкій.
Галочка, его донька . . пнѣ Бачиньска.
Олена, подруга ей . . пнѣ Биберовичь.
Никола, роботникъ его . . п. Новицкій.
Твердохлѣбъ, обыватель зъ города Харкова . . п. Подвысоцкій.
Зоринъ, официръ . . п. Биберовичь.
Пятаковскій, приказный зъ губернскои канцелярія . п. Стефуракъ.
Перший } сватове п. Лукасевичь.
Другій } сватове п. Михайловскій.
Розсыльный . . п. Парадовскій.

Дѣеся въ хатѣ и передъ хатою Таранця.

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ I зр., въ дальшихъ 60 кр, партеръ 40 кр., галерія 20 кр.

Билетовъ можна достати въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ул. Краковска ч. 14 I. поверхъ, въ торговли Вн. Дымета и въ касѣ театральной, улиця Францѣшканьска ч. 7, отъ годины 3 пополудни.

Початокъ о годинѣ 7-мой вечеромъ.

На повѣсти **Єронима Анонима** розписуе „Академическій Кружокъ“ во Львовѣ яко издатель пренумерату:

Цѣле выданье складатися буде зъ 3 томовъ; кождый томъ (объему около 300 сторонъ) стоитъ въ дорозѣ предплаты 80 кр., съ пересылкою почтовою 85 кр.

Першій томъ появится при конци жовтня, слѣдуючій еще въ сѣмъ роцѣ.

По выпечатаню цѣна въ книгарни буде подвысшена.

Адресъ: *„Академическій Кружокъ“ во Львовѣ, улиця Краковска ч. 19.* (1—2)

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польской и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

ц. к. упривил.
Складъ фабричный
Р. ДИТМАРА,
плацъ Маріацкій, готель Европейскій.
Найбольшій складъ артикуловъ освѣтленя, признаной конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ.
(2—10)

Подвойно рафинована нафта сальопова и господарска.

Курсъ збожа зъ дня 25 л. жовтня 1881.

Цѣна за 100 кильограмовъ.

	отъ зр.	отъ кр.	до зр.	до кр.
Пшеница червона	10	75	11	60
„ бѣла	—	—	—	—
„ жовта	—	—	—	—
„ осѣнна	—	—	—	—
Жито	7	50	8	25
Ячмѣнь	6	25	8	25
Гречка	7	—	7	50
Овесъ	5	75	6	60
Горохъ до варки	7	50	9	80
„ паст.	6	60	7	25
Выка	5	75	6	25
Кокорудза стара	7	—	7	25
„ нова	6	—	6	25
Рѣпакъ зимовый	11	75	12	55
„ лѣтный	11	50	11	75
Ржѣй (Линка)	9		10	70
Насѣнье лляне	11	25	12	25
Конюшина (передна)	45	—	63	—
Кминъ	—	—	—	—
Анижъ	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—

Курсъ львовскій зъ дня 24. л. жовтня 1881.

	платятъ зр.	платятъ кр.	жадаютъ зр.	жадаютъ кр.
1. Акціи за штуку.				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	315	50	318	50
„ львов.-черн.-ля. по 200 р.	177	50	180	50
Банку гип. галиц. по 200 р.	308	50	312	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	101	—	102	—
„ „ „ по 4% ав.	96	70	97	70
„ „ „ по 5% ав. період.	101	—	102	—
Банку гип. галиц 6% ав.	102	—	103	—
Листы дов. гал. рустик. банку п. 6%	102	75	104	25
3. Листы довжні за 100 р.				
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% лосов. въ 15 лѣтъ	92	—	94	—
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	100	75	101	75
Облиги комунальный Гал банку рустик. 6%	102	75	104	25
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	101	—	103	—
5. Лосы мѣста Кракова	20	25	22	25
„ „ Станиславова	24	50	26	50
6. Монеты.				
Дукатъ голевдерскій	5	50	5	60
„ цѣсарскій	5	53	5	63
Наполеондоръ	9	35	9	45
Полимперіялъ	9	62	9	75
Рубель россійскій срѣбный	1	50	1	65
„ „ паперовый	1	25	1	27
100 марокъ нѣмецкихъ	57	50	58	20
Серебро	99	50	100	50

Товариство „Просвѣта“

маe великій запасъ формулярѣвъ для касъ кредитовыхъ сельскихъ и продае ихъ по дуже низькой цѣнѣ. (11—?)

Накладомъ редакціи „Дѣла“ выйшли:

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“,

повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“,

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкомъ 8 зр. 40 кр.)

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Достати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскій. (25—?)

Змѣна льокалю.

Знана отъ давна зъ найлучшихъ товаровъ и выробу **Футеръ**

фирма (3—3)

Г. ИВАХОВА

перенесеною зостала въ

Рынокъ ч. 40.

(8—10

І. КРЕМЕРЪ

во Львовѣ, улиця Галицка ч. 16,

поручае на теперѣшный сезонъ свой богато заосмотреный

Магазинъ конфекціи для женщинъ,

завѣдомляючи заразомъ, що роботня зъ улицѣ Собѣского ч. 12 зостала перенесена до дому при

улици Галицкой, ч. 21, I поверхъ

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію отповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского

Ч. 81. Львôвъ, Субота 17 (29) жовтня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяца.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Пооднюке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ *6 кр. а. в.* ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатниковъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

La Pologne et les Habsbourg.

Дѣло тое, выдане (пôсля титуловои карты) еще въ минувшôмъ роцѣ, але у насъ появившеся въ книгарняхъ доперва недавно, — мы обговорили на иншôмъ мѣсци нашои часописи. Але розумѣеся, оцѣняючи тôлько головну, провôдну идею того манифесту „Moralnego Rządu“, — мы не могли тамъ вдаватися въ цитаты и розбôръ поменшихъ епизодôвъ и характеристичныхъ выражень, котрй всежь таки суть цѣкавй, яко даючй намъ блызше пôзнати той мистичный Rząd будуючоися новои европейскои держави. Вже самъ титулъ того дипльоматичного акту доволѣ характеристичный; бо ставляючи Австрію и ей старинну Династію доперва на другôмъ мѣсци по la Pologne, свѣдчитъ, съ якими далекосяглыми претенсіями и на якій розмѣръ закроена тая воскресаюча держава, передъ котрою, по думцѣ Rządu, наша монархія въ европейскôмъ концертѣ буде мусѣла уступити на друге мѣсце. Правда, що тая „Korona Piastów i Jagiellonów“, якъ насъ запевняе другій, вже тôлько для галицкои публики, бо по польски написаный и черезъ п. д'Абанкура*) контрасигнованый актъ Rządu Moralnego, — маe по волѣ того Rząd-y спочати тоже „na głowie jednego z członków tej dynastyi“. (отже секундогенитура). — але всежь нашôй старôй Монархіи выпаде уступити для новои потуги передне мѣсце. Ба, але чижь несправедливо? Тажь, по увѣреню манифесту (французского) мы, народъ польскій (читай: шляхта польска) есьмо избраннымъ народомъ на свѣтѣ! Такъ на приkладъ „становила Польща въ середнôмъ и на початку нового вѣку звѣстне „przedmurze cywilizacyi“ — „un rempart vivant contre toutes les barbaries, une arme defensive contre tous les despotismes“ (чи и противъ деспотизмови польскихъ короленятъ надъ хлопами, о тôмъ публика читаюча по французки не потребуе знати). Або се (на стор. 15), чи не становитъ для будущои державы достаточного титулу до першеньства передъ Австрією: „Николи Польща не уважала себе *„славяньскою державою“* (слова: „comme une puissance slave“ въ оригиналѣ пôдчеркненй)... „Ераземъ, въ своихъ Листахъ Ротердамскихъ не щадивъ ѣй ентузіястичного подиву. *Чижь бы тая* (черезъ Ераема Ротердамского подивлювана!) *Польща могла мати що нибудь спôльного съ тыми, якъ ихъ Геббель называе, народами наймитôвъ и невôльникôвъ, зô Славянами?*“

Якежь гарне свѣтло кидаютъ тй — не для Славянъ, лишь для Европы призначенй слова — на щирôсть чувства, съ якимъ п. графъ Стан. Тарновскій въ найновѣйшôмъ „Przeglądzie polskim“*) ооôймае и цѣлуе кождого въ осôбна и всѣхъ разомъ „braci Słowian: i braci Czechów i braci Chorwatów, i braci Słowieńców i.... no, także i braci Rusinów!“ Натурально, бо тое по польски написане вызнанье станчикôвскои любови, будутъ читати Славяне, по крайнôй мѣрѣ тй, котрй разомъ съ гр. Тарновскимъ були на Кирило-Методіевскôмъ торжествѣ въ Римѣ и для котрыхъ зроблено навѣть окреме, дешеве выданье „Pielgrzymki“. А Французе, дорожше pendant того любовного вызнаня, для братій Славянъ менше доступне, и кто знае, чи не уйде ихъ уваги; а шкода, бо въ французского Станчика научилибыся еще бôльше якъ въ польского; бо доперва тогды умѣлибы оцѣнити, якои ласки и высокои чести доступили они, сыны наймитôвъ и невôльникôвъ, ѣдучи до Риму або засѣдаючи въ екзекутивнôмъ комитетѣ — въ товариствѣ „народу панôвъ“, — и не запôзнавалибы на дальше тои правды, що навѣть тй ихъ голосы, котрыми они допомогли до посольского мандату князю Пузинѣ, — въ очахъ компатріотôвъ того посла позбстанутъ завсѣгды тôлько голосами „des serviteurs et des esclaves...“ Але що тамъ говорити о Славянахъ! *„На цѣлôмъ свѣтѣ* есть (стр. 26) тôлько одинъ край, до котрого не вдерся ани нигилизмъ ани соціялизмъ: то „Польща!“ А въ цѣлои своеи великои имперіи царь Александеръ II мôгъ тôлько одно прибѣжище найти, безпечне ôтъ атентатôвъ: межи Поляками. За тое держава российска маe въ Полякахъ страшного, ничимъ не поборимого ворога, розумѣеся не такого якъ Австрія, котра сама безъ Полякôвъ не значитъ ничого (!!!). Але най но австрійска армія посунеся (ст. 59) надъ Вислу! „Весь народъ пôднесеся въ масахъ, щобы ей подати оружну руку: народне повстанье, яке въ тôмъ случаю съ певностію выбухне, буде таке сильне, таке невздержиме, що — якихъ нибудь Россій хапалабся способôвъ ратунку — все тое не богато ѣй поможе. То буде день божои справедливости. *Abyssus invocat Abyssum*, каже святе письмо. Въ тую послѣдну годину для Россіи отворится пропасть за пропастію. Всякій опôръ буде безхосенный. — Се есть власне одна съ найщасливѣйшихъ шансъ для Польщѣ, що очевидный, безпосередный интересъ Австріи змушуе тую послѣдну подати намъ руку, щобы скрѣпити свою стратегичну позицію, котра безъ того — булабы неудержима.“

Але тая непобѣдима Польща не булабы великою державою будучности, якбы она не умѣла бути ласкавою навѣть для найгôршихъ своихъ ворогôвъ. Для того запитуе Rząd Moralny: чи жь не можна справу закôнчити безъ тыхъ страшныхъ потокôвъ крови? И ôтповѣдае, що можна, и дуже можна. (Стр. 62.) Бо „скоро дипльомація могла згодитися на мирне зректификованье границь Греціи и Чорногоры, то для чого бы она не могла пôдôймитися тои самои услуги для Австріи, Польщѣ и Россіи? А ректификація тая „вказана есть тутъ великою засадою народностій.“ „Въ границяхъ теперѣшнои Галичины жіютъ, одинъ побôчь другого — два народы (peuples), котрй ани въ своихъ историчныхъ початкахъ ани въ своихъ аспираціяхъ ничого не маютъ спôльного. Русины (les Ruthènes) суть погодженя рускаго; а гдеякй историки уважаютъ навѣть за певне, що то власне тй Русины надали свое имя краямъ давныхъ Сарматôвъ, Финôвъ и Скитôвъ. Будь якъ будь, дѣйстно тая часть Галичины, котру они заселяютъ, звеся Червоною Русію. А хочь они передъ трема столѣтями перейшли на католицизмъ, то тымъ не менше задержали свои окремй обряды и звычаѣ; они маютъ во Львовѣ власного архіепископа греческого обряду, рôвно якъ Поляки маютъ свого римскои вѣры. Мы не думаемо тутъ розбирати тыхъ жалѣвъ, якй они безперестанно противъ намъ пôдносятъ. Намъ досыть знати, що при выборахъ Русины ставляютъ окремыхъ, власныхъ кандидатôвъ супротивъ нашимъ, и що въ тѣлахъ парляментарныхъ ихъ послы не засѣдаютъ на спôльныхъ лавкахъ съ нашими. Для якогожь лиха въ такихъ ôтношеняхъ увѣковѣчнювати борбу, котра руйнуе нашй внутренй силы? Чижь не лѣпше для насъ свои силы сконцентрувати черезъ добровôльный роздѣлъ тыхъ двохъ елементôвъ, котрй завсѣгды обертаются на ôтрубныхъ поляхъ и котрй прямуютъ, кождый съ своеи стороны, до такъ ôтмѣнныхъ идеалôвъ?“

„На засадѣ тыхъ мыслій, котрымъ никто серіозный не заперечитъ справедливости, може бути воеводство Львôвске, Холмске и Белзке, замешкале переважно Русинами и Жидами, — ôтступлене цареви Александрови. Ôнъ сполучаючи такимъ чиномъ Червону Русь съ Бѣлою, Великою и Малою, безъ жадного чужого елементу, станеся дѣйстно царемъ „всѣхъ Русій“ и осягне корону Даніила..... Въ замѣну за тое повиненъ цѣсарь Австріи одержати цѣлу конгресову Польщу съ Варшавою, и съ своеи стороны яко король польскій увѣнчався короною Ягеллонôвъ. Отсе есть выхôдъ найпростѣйшій, найяснѣйшій, найрозумнѣйшій....“ Такъ конклюдуютъ автори, выступаючй въ имени *„доминуючои въ Австріи“* польскои шляхты. Мы окрестилибы той выхôдъ иншими епитетами; але въ уваги власне на згадане „доминуюче становиско“ волимо „не разсуждать“, и займитися на хвилю менше дражливою квестією, именно квестією а в т о р е т в а того манифесту. Не ходитъ намъ именно вже о моральне авторство, бо до сего признався въ самôмъ манифестѣ той самъ т. зв. Rząd Moralny, котрый въ р. 1878, пôдъ проводомъ певного князя, въ родины екс(?) кандидатôвъ до польскои короны, выстосувавъ бувъ „меморандумъ“ до берлиньского конгресу. Мы хотѣлибы еще лишь пôзнати (коли можна) того публициста, котрый зъ порученя Rząd-y згаданый манифестъ написавъ — такъ дипльоматично, и такъ зручно-незручно! Отже на тое пытанье ôтповѣдае „Gazeta Krakowska“, доси (а вже тому буде кôлька мѣсяцѣвъ) не дементована: „Написавъ его одинъ зъ тыхъ панôвъ — пише Gaz. Krak., — котрй недавно (въ Маю чи Червню с. р.), якъ описувавъ „Czas“, брали удѣлъ въ бенкетѣ, устроенôмъ въ Вѣдни на честь загостившого тамъ редактора „Journal des Debats“, пана Charme“. Тôлько лишь въ *своѣй дискреціи* здрадила Gazeta Krakowska; мыжь знаемо, що въ своемъ часѣ краковскій „Czas“, описуючи той дружескій бенкетъ, ôтбувшійся en petite comité, вычисливъ яко притомныхъ, о кôлько добре памятаемо, тôлько тіи чотыри а найбôльше пять осôбъ: пана Charme, редактора Journ. d. Debats; п. Ерба, директора прасового бюра; одного чи обохъ пп. Блюменштокôвъ, зъ котрыхъ одинъ есть досыть высокимъ урядникомъ въ министерствѣ, а другій такимъ же урядникомъ именно въ бюрѣ прасовôмъ и заразомъ „нôвурядовымъ“ кореспондентомъ „Czas“-у, въ кôнци одного зъ редакторôвъ самого „Czas-“у, особу, безпереченно въ гіерархіи диспозиційного фонду займаючу такожь одно зъ „доминуючихъ“ становищъ. Если отже краковска газета не помылилась, то авторъ проекту першого подѣлу Австріи — належитъ до малого, але добраного товариства. Може впрочѣмъ „Czas“ еще теперь додатково заперечити поданю краковскои газеты; але того то вже заперечити не може, бо то стоитъ чорно на бѣломъ въ однôмъ зъ его NN-ôвъ въ мин. р., що именно ôнъ, споминаючи о выданю „La Pologne et les Habsbourg“, освѣдчивъ, що гадцѣ въ тôмъ дѣлѣ высказанôй, можна тôлько „przyklasnąć“. А написавъ се „Czas“ рôвночасно не переставаючи ани на хвилю щувати на москофильство Русинôвъ галицкихъ. *Он.*

ПИРЪ,

даный львôвскими Русинами въ честь

Вп. посла о. Стефана Качалы

дня 13 (25) жовтня 1881.

Одушевленье, яке выкликала бесѣда о. Качалы въ справѣ патрôвъ Змартвыхвстанцѣвъ, звело численный кругъ его почитателѣвъ зъ львôвскихъ Русинôвъ, членôвъ народныхъ товариствъ, на вспôльный пиръ, котрого цѣлію було: выказати всенародну подяку неустрашимому герою за народну справу, заявити подивъ для неутомимои его працѣ, порозумѣтися и выслухати его рады що до будучого патріотичного дѣланя.

Пиръ ôтбувся въ великôй сали товариства „Frohsinn“ въ готелю Жоржа. О годинѣ 5-ôй зобрались участники въ числѣ блызько пятьдесяти лицъ, переважно професоры университета и школъ середныхъ, урядники судовй, ôтпоручники часописей „Дѣло“, „Батькôвщина“, „Зоря“ — и засѣли великою народною семьею за одинымъ столомъ, щобъ старорускимъ звычаемъ переломитися съ сивоголовымъ батькомъ хлѣбомъ и солію. Рядъ тостôвъ розпочавъ редакторъ „Дѣла“ п. Володимиръ Барвѣньскій, котрый навязуючи до послѣднои бесѣды соймовои о. Качалы пôдкрѣсъ въ ядрныхъ словахъ тяжкôсть и горе нашого положеня, бо фалянга ворогôвъ скрѣпилась теперь новою силою, силою тымъ небезпечнѣйшою, що тая покрыла грôзне свое оружіе гладкою маскою нѣбы братолюбія и вѣры. Ихъ демаскованье передъ лицемъ народа и свѣта словами правды и науки, — се найновѣйше дѣло о. Качалы, котрый въ такъ тяжкôй добѣ стався вымовнымъ органомъ всенародного чутя и одушевленый его силою розбрывавъ ворожливу матню, чимъ приложивъ свѣжій листокъ до вѣнця своихъ патріотичныхъ заслугъ. Тожь именемъ того всенародного чутя, именемъ тои свѣтлои правды, котру яко символъ всенароднои вѣры высказавъ нашъ многозаслуженый проводиръ-патріотъ, пôднеситъ бесѣдникъ въ честь Его заздоровну чарку. Въ ôтповѣди признавъ достойный посолъ серіознôсть теперѣшнои хвилѣ для Русинôвъ, „противъ котрои тôлько згôдна праця ôтрадою“. Бували хвилѣ, коли ôнъ розглядаючись въ робôтни народного дѣла не мôгъ увôльнитись ôтъ певного сомнѣву въ его поступъ. Причиною того прикрого чутя не були партіи Русинôвъ, бо тіи означаютъ всюда житье народа, але острый ихъ передѣлъ и стрômкій розъ-

---

*) Era konstytucyjna Austro-Węgierskiej Monarchii od 1848—1881 — przez Franc. Xaw. d'Abancourta. Kraków 1881. Nakład autora. На стор. 220.

*) Выпускъ за серпень и вересень 1881 „Z pielgrzymki Słowian do Rzymu“.

ємъ. Сомнѣвъ той розбила однодушнôсть Русинôвъ въ обходѣ Іосифиньскôмъ, на народнôмъ вѣчу, на нарадахъ рôжныхъ комисій и анкетъ — однакъ сомнѣвъ той перетворюся нынѣ въ жаль, коли при найсовѣстнѣйшôмъ прямованю молодшихъ ихъ праця и посвященье не розбили еще матнѣ старыхъ пересудôвъ.

Жаль той и нынѣ тисне мене, тому желаю Вамъ тôлько сильнои волѣ, вытревати на дорозѣ працѣ, науки и пожертвованя, поки правдива заслуга не розбôре совершенно нынѣшного сумраку индоленціи и пересудôвъ.

Зъ черги промовивъ проф. Вахнянинъ, пôднесячи заслуги о. Качалы, яко историка. Доля Русинôвъ, говоривъ бесѣдникъ, подôбна до судьбы Израиля. Ôнъ колись могучій и сильный, а коли ôтвернувся ôтъ Бога свого, ôтдавъ єго Богъ въ пôдданьство ворогôвъ. И плакавъ Израиль и рыдавъ въ туги за своимъ Єрусалимомъ. А коли почавъ знôвъ горнутися до Єговы, той милостивый пôславъ ему для ôтрады и гôдного приготованя до входу въ свôй святый городъ — пророкôвъ.

И мы були колись могучимъ народомъ. Межиусобицѣ братобôйнй завели насъ въ руки чужй, ворогôвъ. Слѣдовали тяжкй часы жалю и розваги. Зъ пôдъ панованя польского повитали мы въ желѣ австрійскôмъ нову переходову добу. Доля наша лекша стала, та всежь новй рады ворогôвъ выступаютъ, котрй кидаются на остатне наше, т. є. на духовеньство и людъ. Въ тôй тяжкôй пробѣ витаємо въ лици нашого Ювилята, одушевленого высланника божого, котрый съ словомъ правды въ устахъ приносить намъ потѣху и розраду.

Проф. Вахнянинъ говоривъ звôльна, голосомъ пôднесенымъ, правдиво святочнымъ. Той супокôй и повага бесѣды выкликали ентузіязмъ не до описаня. По нѣмъ промовлявъ предсѣдатель товариства „Просвѣты“ дръ Омелянъ Огоновскій, представляючи коротко заслуги Ювилята для народнои просвѣты. „Ôнъ самъ“, говоривъ бесѣдникъ рѣзко“, есть найкрасшимъ взоромъ нашого духовеньства, котре записавши такъ свѣтло свои имена въ литературѣ и культурѣ народнôй, не заслугує, щобы єму, духовному провôдникови народному, яко коректорôвъ и менторôвъ накидовано патрôвъ Змартвыхвстанцѣвъ.“ Рядъ тоастôвъ закôнчивъ сов. Ильницкій, котрый въ довшôй промовѣ вычислявъ заслуги достойного посла для рускихъ товаристъ и популярнои литературы.

Короною вечера бувъ стихъ въ честь о. Качалы, выголошеный самымъ авторомъ п. Корниломъ Устыяновичемъ, сыномъ славно-звѣстного нашого поета, Николая.

Стихъ той выголошеный съ дѣйстно артистичнымъ совершеньствомъ звучить:

Сконфисковано.

На тôмъ скôнчилась програмова часть вечера; розпочались подрôбнй повѣрнй розговоры, котрй займаючи чимъ разъ бôльшій кругъ скупились знôвъ въ одностайну загальну дебату. Користаючи въ тои, внѣсъ дръ Изидоръ Шараневичь, щобъ для увѣчненя нынѣшного вечера а заразомъ стôйнѣйшого упамятненя имени достойного посла выдати книжку, короткій зôрникъ правъ конституційныхъ австрійскихъ, котрыми Русинамъ хôсноватися можна, а котрыми нѣ. Наколи гадка тая давнѣйше вже порушена була о. Качалою и львôвскими Русинами — тожь по загальнôмъ одобреню ви приступлено до выбору комитету редакційного, котрому проводити зволивъ дръ Ом. Огоновскій.

Порушена охота и одушевленье до патріотичныхъ дѣлъ не позôстали и безъ дальшого ôтгомону, бо користуючись щасливыми авспиціями того дня, обѣцявъ поетъ и артистъ п. Корнило Устыяновичь выдавати съ новымъ рокомъ або часопись, котрабы дотеперѣшнй выдавництва „Дѣло“, „Батькôвщину“ и „Зорю“ о стôлько доповняти мала, що буде направленя критично-сатиричного, або илюстрованый альбомъ найлучшихъ нашихъ поетôвъ съ прилогою сатиричною. Знаючи поетичный и артистичный талантъ п. Устыяновича, товариство приняло милу обѣцянку шумными оплесками и благожеланями. Той самъ артистъ упросивъ о. Качалу о позволенье знятя съ себе образу.

Поважный настрôй вечера убарвлявъ проф. Вахнянинъ съ хоромъ, котрый на загальне жаданье кôлькакратно ôтспѣвавъ нашй пѣснѣ молодецкй: „Ще не вмерла Украина“, „Чи такая наша доля“, „Ой у лузѣ“.

Пиръ скôнчився о год. 10-ôй, по чѣмъ цѣле товариство ôтвело громадно достойного посла домôвь. И такъ минула одна зъ найкрасшихъ хвиль, якои дожилисьмо коли львôвскй Русины, котра неначе той вечеръ святый скупила розкинену братню семью въ одну, велику родину коло батька свого и своєи надѣи: що чей и въ наше ôконце колись щаслива зоря загляне.

Въ часѣ вечера наспѣли слѣдуючй телеграмы:

Зъ Стрыя. Унієвь насъ не злучили, — панщиною не зломили; не можутъ й интернаты — стару Польщу збудовати! — бо пôдъ Твоимъ мы проводомъ всѣ рука объ руку станемъ за права и честь народу. Слава жь Тобѣ, нашь Стефане! — *Русины Стрыйскй.*

Зъ Самбора. Всечестному отцю Качалѣ, оборонцю правъ Руси — честь и слава! — *Самбôряне.*

Зъ Станиславова. Коли такй люде, якъ Ты, Стефане, мѣжь нами живутъ, то и мраки зрѣднѣютъ и сумъ уступитъ. Слава Тобѣ! Многая лѣта! — *Станиславцъ.*

Зъ Сокаля. Слава, многая лѣта Вамъ, бодрый защитнику Руси — воскликуютъ *Сокальскй Русины.*

Зъ Перемышля. Неутомимому борцеви за руску справу честь и слава! — *Перемыскй Русины.*

Зъ Коломыѣ. За твою патріотичну рѣчь въ соймѣ, Мужу высокодостойный, буде имя Твоє слыти, поки буде Русь жити! — *Русины Коломыйскй.*

Зъ Тернополя. И мы душею съ Вами. Слава сѣдоголовому борцеви за народнй права! Многая лѣта! — *Русины Тернопôльскй.*

Зъ Черновець. Слава неустрашимому борцеви за святую справу. Честь ветеранови, що всюда смѣло боронитъ честь Руси! — *Черновецкй Русины.*

Зъ Рудокъ. За великй подвиги на нивѣ народнôй для добра Руси складаємъ прилюдну подяку. Витаємъ Васъ щиро, желаючи „Многихъ лѣтъ“ — *Русины Рудокъ.*

Зъ Золочева. Здоровимо Васъ, Батьку, при нынѣшнôмъ народнôмъ святѣ въ честь Вашои заслуги однодушнымъ желаньемъ „Многихъ лѣтъ“! — *Товариш Золочъвскои филіи „Просвѣты“.*

Зъ Перемышля. Жій намъ въ благо Руси, неутомимый Поборнику справы народнои. — *Питомцъ руского съменища въ Перемышли.*

Зъ Куликова. Славный Патріоте! Честь и слава незабутна и щира подяка буде Вамъ за патріотичнй подвиги въ дѣлахъ руского народа такожь ôтъ — *Куликôвскихъ Русинôвъ.*

Г. Ц.

ДОПИСИ.

Зъ Черновець. (*Похороны о. Теодора Максимовича.*)

Буковиньскй Русины, а особливо Черновцѣ, стратили знôвъ одного съ найзаслуженѣйшихъ мужôвъ, для рускои народности. Дня 19 жовтня похоронили черновецкй Русины свого пароха и крылошанина о. Теодора Максимовича. На похоронахъ явились не тôлько всѣ интелигентнй Русины, але такожь и руске мѣщаньство и представителѣ всѣхъ урядовыхъ и церковныхъ властій, безъ рôжницѣ вѣроисповѣданя. Пріятно було Русинамъ бачити межи прочими участниками сего сумного торжества такожь краєвого президента бар. Алезанього, краєвого маршалка Кохановского, православ. митрополита д-ра Андрієвича, генерального викарія Чулерковича, краєвого президента суду Улього, надсовѣтника финансового Сикору, ректора-магнифика дра Гольдбахера, бурмистра Клѣмеша; майже всѣхъ послôвъ краєвого сойму и президента торговои комнаты рицаря Ф. Альта. Окрôмъ сихъ личностій явилися на похоронахъ майже всѣ урядники правительства, краєвого суду, финансовои дирекціи, университетскй професоры, директоры и учителѣ всѣхъ середныхъ и народныхъ шкôлъ, гр. прав. консисторскй совѣтники и священики латинь. обряду пôдъ проводомъ инфул. крыл. д-ра Корницкого, еванг. пасторъ Фроніусъ, раднй думы городскои, лѣкарѣ, адвокаты и всѣ рускй товариства, межи котрыми и мѣщаньска читальня численно явилась. О 9 год. рано рушивъ погребальный похôдъ зъ дому покôйника до церкви. Зъ початку домовину несли члены церковного брацтва а потôмъ священики. Въ церквѣ тревала похоронна ôтправа ажь до ½12 год. передъ полуднемъ, а потôмъ служба божа, ôтслужена оо. Жуковскимъ, Устыяновичемъ и Урицкимъ, пôдчасъ котрои хорошо спѣвали члены акад. тов. „Союзъ“ пôдъ диригентурою п. Стоцкого. Похоронну рѣчь въ церквѣ державъ о. Ник. Огоновскій, а потôмъ на цвинтари о. крыл. Жуковскій зô Львова. Черновецка публика показала своимъ явленьемъ на похоронахъ покôйника свою привязанностъ до него, на котру ôнъ и дѣйстно заслужилъ. Доказомъ сего нехай послужитъ и посмертна згадка о покôйнику, черновецкои урядовои газеты, котра пише:

„Теодоръ Максимовичь родився 1 (13) марта 1798 р. въ Радымнѣ въ Галичинѣ. Въ 1824 р. окôнчивъ ôнъ философичный и теольогичный факультеты и 7 падолиста 1824 подружився съ Анною Яремовичѣвною и 27 грудня тогожь року бувъ высвященый въ священика. Того самого року бувъ пок. Максимовичь поставленый катихитомъ въ Сучавѣ на Буковинѣ, а 1835 р. парохомъ въ Черновцяхъ. Тутъ пробувавъ ôнъ ажь до своєи смерти и бувъ учителемъ, добродѣтелемъ и покровителемъ своихъ тысячѣвъ вѣрныхъ. Въ року 1874 празднувавъ ôнъ своє золоте весѣлье и пятьдесятьлѣтный ювилей свого священьства. При сѣмъ случаю ôнъ бувъ щасливымъ одержати множество дружныхъ привѣтôвъ ôтъ знакомыхъ, пріятелѣвъ и численнои своєи родины. Ôнъ бувъ добрый патріотъ, побожный священикъ и честный якъ рѣдко характеръ. Черезъ цѣлу свою жизнь ôнъ живъ смирно и честно, такъ що никто єму ничого закинути не мôгъ, а напротивъ всѣ люде безъ рôжницѣ народности и вѣроисповѣданя любили єго и поважали“.

Мы Русины можемъ зъ своєи стороны сказати, що покôйникъ бувъ и добрый Русинъ. Всякй товариства рускй и всякй сподвиги Русинôвъ ôнъ завсѣгды пôдпиравъ якъ радою, такъ и матеріяльною пôдпомогою. Щобы єму честь послѣдну ôтдати, принесла „Руска Бесѣда“ єму на домовину хорошій вѣнець съ лентами въ народныхъ краскахъ. При кôнци не остався намъ, описавши заслуги покôйника, ничого бôльше додати, якъ тôлько пожелати, щобы св. консисторія львôвска надала намъ на пароха знôвъ честного Русина-патріота а не якого слабодушного або и польономана, хочбы ôнъ и не знати якй консисторскй ôтзнаки мавъ, бо инакше потерпитъ въ першôй линіи рускій народъ, а въ другôй и сама гр. к. церковь въ Черновцяхъ. *И. Т.*

Соймъ краєвый.

25-те засѣданье ôтбулось 21 жовтня. Ухвалено внесенье п. Черкавского, вôзвати правительство, щобы завело сталу катедру польскои исторіи въ университетѣ львôвскôмъ. Дальше ухвалено удѣлати 5000 зр. запомоги на докôнченье жидôвского шпиталю въ Краковѣ. Ухвалено такожь устроити помешканье для маршалка въ будынку соймовôмъ и умеблювати коштомъ фонду диспозиційного (меблѣ за 7000 зр.) Дальше ухвалено предложити правительству змѣны въ припалежности гдеякихъ громадъ до округôвъ судôвъ повѣтовыхъ и староствъ.

26-е засѣданье ôтбулось 21 жовтня. Одинокій предметъ порядку дневного — справозданье комисіи буджетовои о буджетѣ краєвôмъ на р. 1882. Въ загальнôй дебатѣ забравъ голосъ о. Ясиницкій. На вступѣ заявивъ бесѣдникъ, що на буджетъ буде глядѣвъ зъ становища руско-народного и зъ становища економичныхъ потребъ и условій тогожь народа. О. Ясиницкій бачитъ, що Русины въ всякôмъ направленю администрациі суть покривджены — всѣ права для нихъ существуютъ лишь на паперѣ. Въ соймѣ що-разъ менше рускихъ послôвъ, въ выдѣлѣ краєвôмъ нема ни одного Русина, а урядникôвъ краєвыхъ Русинôвъ можна на пальцяхъ почислити. Знаня руского языка не вымагаютъ навѣть яко квалификаціи для краєвого урядника, ба що, рускій языкъ въ выдѣлѣ краєвôмъ трактуєсь совсѣмъ якбы чужій, бо тамъ навѣть удержуютъ переводчика для руского языка. Въ властяхъ правительственныхъ не лучше дѣється. Народъ рускій киненый на поталу старостамъ, котрй стараются упослѣдити языкъ рускій и не пріймаютъ поданій въ рускôмъ языцѣ. Бесѣдникъ заявляє, що готовъ навести много фактôвъ переслѣдованя Русинôвъ и руского письма. Наконець каже, що буде вправдѣ голосовати за буджетомъ, але буде стремѣти до обниженя буджету и попре всѣ такй внесеня. — О. Ясиницкому ôтповѣвъ правительственный комисарь звычайною фразою, що будьтобы нема нигде ніякихъ переслѣдованъ Русинôвъ и руского письма, и що колибъ намѣстництво о чѣмсь подôбнымъ знало, то поступилобы противъ виновника пôсля законôвъ. По промовахъ еще пп. Гросса, гр. Круковецкого и Баденього перейшовъ соймъ до спеціяльнои дебаты надъ буджетомъ.

На р. 1882 устава финансова преліминує выдаткôвъ 3,005.170 зр. а доходôвъ 346.280. Выходитъ **недобôръ** въ сумѣ **2,658.890 зр.** Недобôръ маєбути покрытый додаткомъ до безпосередныхъ податкôвъ о 27 кр. ôтъ 1 зр. — значитъ: пôднести высше нѣжь о ¼ часть податки безпосереднй, щобы ледво покрыти выдатки, узнанй соймомъ яко необходимй!

Выдатки въ буджетѣ розпадаются на такй ôтдѣлы:

I	Кошта репрезентаціи краю (тутъ вчислены и пенсіи маршалка и членôвъ выдѣлу)	101 380	зр.
II	Кошта заряду . .	222.651	„
III	Кошта шпитальнй . .	500.000	„
IV	Щепленье ôспъ . .	57.930	„
V	Кошта санитарнй . .	9.400	„
VI	Запомоги закладамъ доброчиннымъ . . .	9.072	„
VII	Выхованье публичне и запомоги	516.035	„
VIII	Удержанье памятокъ историчныхъ . . .	13.900	„
IX	Кватерунки жандармеріи	70.595	„
X	Дороги краєвй . .	903.968	„
XI	Дотаціи шпитальнй .	170.390	„
XII	Шупасництво . .	28.500	„
XIII	Будовы на водахъ . .	29.943	„
XIV	Проценты ôтъ пожичокъ и амортизацій . .	81.116	„
XV	Выдатки на цѣли господарства . . .	185.028	„
XVI	Всякй выдатки . .	95.262	„
	Сума выдаткôвъ	**3,005.170**	**зр.**

Въ спеціяльнôй дебатѣ ухвалено безъ дискусіи цифры выдаткôвъ на соймъ (64.380), на выдѣлъ краєвый (37.000), на зарядъ, на кошта лѣченя убогихъ (шпитальний), на кошта щепленя ôспы, на выдатки санитарнй и на запомоги закладôвъ доброчинныхъ. Львôвскому товариству музичному пôдвышено субвенцію зъ 1800 зр. на 3000 зр. Для руского театру ухвалено 4000 зр. (якъ минувшого року). „Шкôльнôй Часописи“ ухвалено 500 зр. При позиціи „на интернатъ оо. Змартвыхвстанцѣвъ 10000 зр. одноразовои запомоги“ забравъ голосъ о. Качала. (Бесѣда о. Качалы подана цѣла въ „Дѣлѣ“ въ 80 ч.) Бôльшôсть сойму однакожь ухвалила дати 10.000 зр. Змартвыхвстанцямъ.

27-ме засѣданье ôтбулось 22 жовтня. Громада Скала внесла петицію о субвенцію на будову церкви. На порядку дневнôмъ дальше дебата надъ буджетомъ. Часописьму Kosmos ухвалено 400 зр. запомоги. Д-ру Е. Дуниковскому (геологови) удѣлено 300 зр. на подорожь наукову. Для высшои школы женьскои въ Бродахъ удѣлено 450 зр. запомоги. — Въ рубрицѣ VIII „удержанье памятокъ историчныхъ“ ухвалено для закладу Оссолиньскихъ 500 зр., на архива актôвъ городскихъ 7.900 зр., на реставрацію польского костела въ Дрогобычи 3.000 зр. и на реставрацію иконостаса въ Сѣнявѣ и Богородчанахъ 1.000 зр. — Рубрики IX „квартерунки жандармеріи“, X-ту „дороги краєвй“ и XII „выдатки на шупасництво“ ухвалено. Въ буджетѣ шпиталю краєвого во Львовѣ: выдатки выносятъ 186.499 зр., а доходы 141.930 зр. — недобôръ 44.569 покрыває фондъ краєвый. — Въ буджетѣ закладу на Кульпарковѣ выдатки выносятъ 152.626 зр., доходы 37.804 зр., — недобôръ 114.822 зр. Въ буджетѣ школы рôльничои въ Дублянахъ недобôръ 22.212 зр., въ Черниховѣ недобôръ 22.416 зр., а въ школѣ лѣсничôй во Львовѣ 13.320 зр.

28-ме засѣданье, 23 жовтня. Громада Богородчаны внесла петицію о запомогу на будову школы. — Правит. комисарь ôтповѣдає на интерпеляцію о. Ясиницкого въ справѣ ревизій и конфискатъ рускихъ книжокъ и газетъ. Зъ 12 фактôвъ, поданыхъ въ интерпеляціи, правительству вѣдомй були тôлько 9; всѣ однакожь вѣдомй правительству факты п. комисарь представивъ яко законнй; — такои ôтповѣди впрочѣмъ можна було сподѣватися.

Зъ порядку дневного слѣдувала справа затяганя пожички. Справоздатель п. Хшановскій. Соймъ ухваливъ затягнути пожичку въ сумѣ 1,919.400 зр. на покрытье рештy голодовои пожички зъ р. 1873 (1,343.400 зр.) и решты пожички, затягненои минувшого року въ Länder Bank-y (576.000 зр.). Комисія прійшла до переконаня, що край черезъ затягненье тои пожички зыскає 30.000 зр. а въ найгôршôмъ случаю 20.000 зр. — На удержанье конфесійнои школы жидôвскои въ Бродахъ соймъ ухваливъ рôчну субвенцію въ сумѣ 6.000 зр. Комисія культуры краєвои внесла справоздань зъ внесеня п. Тышкевича дотычно свободы дѣленя грунтôвъ селяньскихъ, а именно вноситъ, передати тую справу выдѣлови краєвому, щобы ôнъ еи розслѣдивъ въ порозумѣню съ правительствомъ и предложивъ соймови справоздань на будущôй сесіи. — Внесенье комисіи принято. — Наконець ухвалено змѣну §. 3 уставы зъ дня 20 марта 1874 о закладаню и внутрѣшнôмъ устрою книгъ гипотечныхъ.

29-те (послѣдне) *засѣданье* ôтбулось 24 жовтня. П. Теодоръ Досинчукъ зъ Пôдгаєць внѣсъ по разъ другій петицію съ жалобою на пôдгаєцке староство, котре переслѣдує єго ревизіями и другими напастями. — Всѣхъ петицій вилынуло пôдчасъ сеи сесіи **671**.

Зъ порядку дневного слѣдувало справоздань конкуренційнои, щобы змѣнити гдеякй постановы конкуренційнои уставы (13 першихъ §§-ôвъ). При голосованю ухвалено внесенье гр. Яна Тарновского, поперте и о. Ясиницкимъ, щобы проектъ змѣны конкуренційнои уставы ôтослати до выдѣлу краєвого, щобы на слѣдующôй сесіи предложивъ одноцѣльный проектъ змѣны реченои уставы. — Дальше принято en bloc въ 2-ôмъ и 3-ôмъ читаню уставу о знесеню права пропинаціи а заведеню оплатъ консумційныхъ и полиційныхъ въ Самборѣ.

Правительственный комисарь ôтповѣвъ на интерпеляцію п. Ковальского въ справѣ п. Тита Будзиновского, управителя рускои школы вправъ во Львовѣ, и очистивъ п. Будзиновского зъ кождого закиду учиненого въ интерпеляціи.

Зъ порядку дневного ухвалено вызначити 1500 зр. на додатковй потребы школы дубляньскои, и затягнути на маетнôсть дубляньску пожичку гипотечну въ квотѣ 11.600 зр. — Дальше ухвалено справоздань комисіи въ справѣ внесеня пп. Романовича и Меруновича дотычно пôднесеня промыслу рукодѣльничого. Комисія внесла: ôтступити внесенье выдѣлови кр., щобы дѣло розслѣдивъ и на слѣдующôй сесіи здавъ зъ него справу. Рôвножь ухваливъ соймъ вызначити выдѣлови краєвому 5000 зр. на цѣли рукодѣльничого промыслу. — Дальше принято справоздань ком. едукаційнои зъ внесеня п. Савчиньского: щобы во Львовѣ и Краковѣ установлено окремыхъ катихитôвъ для школъ мужескихъ и женьскихъ и признати имъ плату учителѣвъ семинарій учительскихъ. — Принято рôвножь безъ дискусіи внесенье п. Влад. Воляньского взываюче правительство, щобы чимъ скорше выдало уставу, въ котрой опустъ податку грунтового зъ поводу шкодъ елементарныхъ бувбы справедливѣйше опредѣленый, якъ теперь, и щобы признаванье и опустъ податку були залагоджуваній съ конечнымъ поспѣхомъ. — Принято наконець и внесенье гр. Круковецкого въ справѣ ревизіи статутôвъ банку рустикального. Комисія вноситъ вôзвати правительство, щобы оно въ властивôй дорозѣ пôддало ревизіи статуты банку рустикального и другихъ кредитовыхъ институцій бодай о стôлько, щобы тіи заклады не ставались причиною упадку добробыту люду и не мали привилею допускатися такого поступованя, за яке пôсля уставы приватнй вѣрителѣ булибы потягненй до ôтвѣчательности. Ухвалено еще наконець увôльнити ôтъ податкôвъ краєвыхъ нововыбудованй домы въ Бучачи и удѣлити погорѣлцямъ громады Жернискъ 400 зр. запомоги.

Маршалокъ замкнувъ сесію соймову довшою промовою, а закôнчивъ промову окликомъ въ честь цѣсаря. П. Епископъ Дунаєвскій выголосивъ промову до маршалка, на котру зновъ маршалокъ ôтповѣвъ подякою.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Пріѣздъ короля италійского до Вѣдня.*) Дня 27 жовтня дворець желѣзницѣ полудневои пристроено пышно на принятье короля Гумберга и королевои Маргареты. О год. 6 вечеромъ уставилася компанія почестна съ музыкою. На повитанье достойныхъ гостій прибули на дворець: головный комендантъ Филиповичь, намѣстникъ бар. Поссингеръ, бурмистръ Вѣдня Найвальдъ и директоръ полиціи, члены амбасады италійскои и жена амбасадора, графиня Робилянтъ. Пôзнѣйше прибули на дворець: цѣсаревичь Рудольфъ и архикнязѣ, а на послѣдокъ прибувъ и самъ цѣсарь въ строю маршалка съ великою лентою ордеру Анунціяты. О $7^1/_2$ заѣхавъ на перонъ поѣздъ королевскій. Музика заграла имнъ италійскій. Король Гумбертъ высѣвъ зъ вагону и приступивъ до цѣсаря; оба монархи уцѣлувались кôлькакратно. Рôвножь сердечно повитавъ цѣсарь королеву, а король архики. Рудольфа. По короткôй розмовѣ король представивъ президента кабинету Депретиса и министра дѣлъ заграничныхъ Манчинього, а ôттакъ обôйшовъ фронтъ гоноровои компаніи. Королеви представились по черзѣ головный комендантъ, намѣстникъ и директоръ полиціи. Король подавъ кождому зъ нихъ руку. Кор. Гумбертъ бувъ въ строю генеральскôмъ съ великою лентою креста св. Стефана. Зъ двôрця удались въ повозкахъ: въ першôй цѣсарь съ королевою, въ другôй король съ цѣсяревичемъ и т. д. до замку цѣсарского. Тамъ въ великôй авдіенційнôй сали зôбралися всѣ министры, найвысшй достойники двôрскй и министры угорскй Шапари и Орчи.

Такъ отже довго голошеный часописями и довго выжиданый зъѣздъ стався вже фактомъ довершенымъ. Послѣдними часами сподѣвалося скорше зъѣзду цѣсаря австрійского съ царемъ россійскимъ, нѣжь съ королемъ италійскимъ; тымчасомъ сталось инакше — зъѣздъ съ царемъ наступитъ запевне пôзнѣйше. Фактомъ єсть, що порозумѣнье межь трема монархами: австрійскимъ, нѣмецкимъ и россійскимъ существує, — теперь до союза тыхъ трехъ монархôвъ приступає еще четвертый — король италійскій. Той фактъ має тымъ бôльше значенье, що стався на передодни обнятя Гамбетою президентуры кабинету Франціи. Берлиньска „Post“ пише о пріѣздѣ короля Гумберта до Вѣдня: „Подорожь короля показує, що становище монархіи въ Италіи потребуе пôдпоры и убезпеченя. Въ посѣщеню Вѣдня черезъ кор. Гумберта проявляєся потреба пріединаня для италійскои династіи сильнѣйшои позиціи у внутри и на виѣ за посредствомъ опору о монархичну и матеріяльну повагу середно-европейскихъ державъ. Кор. Гумбертъ привезе съ собою до свого краю симпатіи, котрй для єго особы справедливо належатся; симпатіи же, котрыхъ италійска держава и итал. народъ потребуютъ, можутъ бути осягненй лишь тогды, коли Италія пôйде за политикою свого короля и обере розумну дорогу“. Наведенй слова берлиньскои „Post“ здаются намъ трафно ôтгадуючими цѣль подорожи короля. Справдѣ король демократичнои Италіи потребує пôдпоры для свого трону,— а тую пôдпору скорше запоручатъ єму монархичнй державы: Австрія, Нѣмеччина и Россія, — якъ републиканьска Франція; по друге, антагонизмъ въ политицѣ заграничнôй (суперечнôсть интересôвъ въ Африцѣ) межи Франціею а Італіею наказуе Італіи шукати союзникôвъ сильныхъ, о котрыхъ опершись, моглабы обставати съ успѣхомъ за своими интересами заграничнô-политичными. Чи союзъ, що такъ єго назвемъ, чотырехъ монархôвъ, має на цѣли, кромѣ обороны выключно своихъ взаимныхъ интересôвъ такожь якй дальше сягаючй пляны, якъ н. пр. розбôръ Турціи, о котрôмъ послѣдными часами такъ рѣшучо заговорила англійска печать, — покаже будучнôсть. На всякій однакожь случай, колибъ прійшло до розбору Турціи, — то союзъ и спôльне дѣланье чотырехъ державъ малибы велике рѣшаюче значенье при остаточнôмъ розвязаню всхôдного питаня.

(*Сесію спôльныхъ делегацій*) въ Вѣдни отворивъ вспôльный министеръ вôйны. Президентомъ австрійскои делегаціи обраный п. Шмерлингъ, вицепрезидентомъ гр. Гогенвартъ. Шмерлингъ выголосивъ обширну промову, въ котрôй дôткнувъ всѣхъ важнѣйшихъ питань сочасныхъ. Делегаціямъ предложено: буджетъ вспôльный на р. 1882 (загальна цифра выдаткôвъ 114,447.706 зр. — бôльше о 1,916.337 зр., нѣжь минувшого р.), выказъ потребъ въ окупованыхъ краяхъ и дипломатичну „червону книгу“ съ 152 депешами дотычащими справъ турецко-чорногорскои, греческои, и администраціи Босніи и Герцеговины. — Въ слѣдующôмъ ч-лѣ подамо вже обширне справоздань, такъ якъ справозданя соймовй не будутъ намъ забирати мѣстця.

(*Всѣ соймы краєвй*) безъ вынятку зôстали вже замкненй; найдовше радили соймы: кариитскій и форарльберскій. — Соймъ буковиньскій ухваливъ передъ своимъ замкненьемъ слѣдующу ôтповѣдь на квестіонарь правительственный въ справѣ реформы администраціи: „Соймъ высказує правительству повне признанье за проложенье дороги реформамъ, а то въ порозумѣню съ уставодательными тѣлами краєвъ коронныхъ; дальше, поручає выдѣлови краєвому, щобы предпринявъ основнй студіи и дослѣдивъ на мѣсци хибы и недостатки администраціи громадскои и предложивъ соймови на слѣдующôй сесіи справоздання и внесеня“.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Дня 28 жовтня ôтбулись выборы до нѣмецкого парляменту. Загальный результатъ выборôвъ будемо могли подати ажь слѣдующимъ разомъ.

Франція. Гамбета ѣздивъ сими днями до мѣста Гавръ, и тамъ державъ бесѣду, котра не мала характеру политичного. Гамбета говоривъ о дѣлахъ громадскихъ и додавъ, що бувъ въ Нѣмеччинѣ, щобы студіовати розвôй нѣмецкихъ портôвъ въ Бремѣ, Любецѣ, Гамбургу и др. мѣстахъ, — бо розвôй интересôвъ морско торговельныхъ єсть одною зъ важныхъ задачъ Франціи.

НОВИНКИ.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Митроп. ординаріятъ удѣливъ похвальнй грамоты вразъ съ архіерейскимъ благословеньемъ громадамъ въ Пôдсосновѣ, Обертынѣ и Пробабинѣ, якъ такожь патронамъ двохъ послѣдныхъ громадъ за построєнье новыхъ церквій. — Намѣстникъ гр. Потоцкій выѣхавъ вчера на два тыждні до своихъ дôбръ на Украину. — О концесію на построєнье телефонничныхъ комуникацій во Львовѣ подано просьбу до правительства. — Россійскй жиды-емигранты, въ числѣ 300 душь, переѣзджали сими днями зъ Бродôвъ черезъ Львôвъ до Америки. — До Львова пріѣхавъ звѣстный заатлянтійскій подорожникъ п. Клюгеръ. — 16-лѣтна З. Весоловска зъ Борокъ великихъ кинулась сими днями въ намѣрѣ самоубійчôмъ до ставу Собка во Львовѣ, зъ ôтки еи однакъ выратовано. — Маршалокъ дръ Зыбликевичъ одержавъ ôтъ Цѣсаря позволенье, носити командорскій крестъ италійского ордеру короны. — Администрація львôвско-черновецкои желѣзницѣ одержала на выставѣ електричнôй въ Парижи срѣбный медаль. — Є. В. Цѣсарь удѣливъ громадамъ Лежахôвъ пов. ярославского, Залѣсье пов. бучацкого и Сколинъ пов. яворôвского по 50 зр. запомоги на построєнье церквій, а громадѣ Борничôвка пов. теребовельского 50 зр. на будову школы. — Начальникъ громады въ Комарнѣ Антоній Гурскій одержавъ ôтъ Цѣсаря кавалерскій крестъ ордеру Францъ-Іосифа. — Збараскій судія пов. п. Ковалевскій жертвувавъ въ користь бѣдноі молодежи школьноі збараскои школы 25 зр. — Сов. Теофиль Ганасевичь въ Решовѣ одержавъ ôтъ мѣста Тычина, где бувъ пов. судією, почетне обывательство. — Въ Вѣдни ôткрыто вчера выставу образôвъ и етнографичныхъ оказôвъ россійского маляря Верещагина. — До выборôвъ муниципальныхъ въ Загребѣ допущено такожь женщины. — Въ Загребѣ було дня 11 (23) с. м. зновъ землетрясенье, котре тревало лише 3 секунды. — Въ Познани увязнено галицкого уроженця Михаловского, котрый мавъ стояти въ звязи съ соціялистами, якъ Мендельзономъ и др. — Въ Петербурзѣ буде вестися сими днями процесъ о многомужество. — Французкій генералъ Урихъ, котрый въ р. 1870 такъ богатырско боронивъ Штрасбургу, умеръ въ Парижи въ 79-ômъ роцѣ житя. — Дочка французского президента Греви, выйшовша за-мужъ за Вильсона, одержала 3,000.000 фр. вѣна. — Россійска газета „Земство“ одержала ôтъ правительства вже друге остереженье за недозволене критикованье правительственныхъ властій. — Въ дорозѣ зъ Ливерполю до Бомбаю затонувъ англійскій корабель; 3 особы уратувались, а 39 загинуло.

— Съ чувствомъ глубокого жалю доносимо найновѣйшу вѣсть, що **п. министеръ просвѣты велѣвъ закрыти 2 и 3 клясу дѣвочу въ рускôй школѣ вправъ во Львовѣ** зъ причинъ меншого числа дѣтій. Въ 2 клясѣ будутъ учитися разомъ 41 хлопцѣвъ и 22 дѣвчата, а въ 3 клясѣ 36 хлопцѣвъ и 23 дѣвчата.

— **Основателѣ рускоі товариства педагогичного** ôтбули вчера перше засѣданье и уконституовалися въ той способъ, що выбрали сов. д-ра Яновского предсѣдательемъ, д-ра Костека заступникомъ предсѣдателя, проф. д-ра Савицкого касіэромъ, проф. Вахнянина першимъ, а учителя п. Врецьону другимъ секретаремъ. Рѣшено выдати вскорѣ ôтозву до Русинôвъ, пояснити въ нѣй цѣль товариства, и вôзвати до громадного вступуваня въ члены; въ кôнци постановлено рôжнй дѣла административнй. Надѣємося, що нове товариство займеся горячо своимъ дѣломъ и стане крѣпко въ оборонѣ нашого шкôльництва.

— **Зô Львова.** Ôтповѣдь п. правительственного комисаря дана въ соймѣ на интерпеляцію рускихъ послôвъ въ справѣ п. Будзиновского, управителя рускои школы вправъ, не могла вдоволити Русинôвъ, и загальный голосъ львôвскихъ Русинôвъ домагаєся, щобы удатися высше, а именно, шобы скликати вѣче и выслати депутацію до Вѣдня до самого Монарха съ просьбою, щобы зôслано зъ Вѣдня до Львова комисію, котра бы перевела точне слѣдство и дѣло рѣшила. Намѣстництво бо обмежилось тôлько на тôмъ, що завôзвало самого п. Будзиновского, щобы толковався. Розумѣесь, що зъ такого слѣдства годѣ було дѣло пôзнати.

— **Статутъ рускоі товариства педагогичного** выйшовъ вже зъ друку и по части розôсланый вже по краю. Звѣстна зъ своеи правдомовности „Gazeta Narodowa“, згадуючи сими днями про тое наше товариство подала, що мовьбы то намѣстництво выразно не потвердило статута, а тôлько мовчки признало єго завязанье. Се неправда: ц. к. намѣстництво выразно потвердило руске товариство педагогичне рѣшеньемъ зъ дня 6 серпня 1881 до Ч. 37.847. Наведемъ гдеякй що найважнѣйшй постановы статута. Задача товариства педагогичного: а) промышляти надъ потребами рускоі народу на поли шкôлъ народныхъ, середныхъ и высшихъ; займатися основуваньемъ рускихъ шкôлъ и пôддержувати всякй справы выхованя публичного и домашного на основѣ материнского языка рускоі. б) Подавати членамъ помôчь такъ моральну, якъ и матеріяльну. Мѣстце пробуваня товариства и выдѣлу центрального во Львовѣ. Товариство може однакожь пôсля потребы закладати филіи по краю. Членомъ звычайнымъ товариства може бути кожда особа, котра въ загалѣ интересуєся справою выхованя и просвѣты народноі и уплатитъ до касы товариства 50 кр. вступного, а 50 кр. рôчнои вкладки. Членôвъ пріймає центральный выдѣлъ. Яко основателѣ товариства педагогичного пôдписаній на статутѣ Вп. пп. Вол. Барвѣньскій, редакторъ „Дѣла“, крыл. Вл. Бачиньскій, проф. Ан. Вахнянинъ, крыл. І. Величко, учит. Дим. Вѣнцковскій, учит. Ром. Заклиньскій, проф. универс. дръ Фр. Костекъ, проф. универс. дръ Омелянъ Огоновскій, проф. Ом. Партыцкій, проф. дръ Ем. Савицкій, катихитъ о. Алекс. Стефановичь, дръ Корнило Сушкевичь, секр. въ ц. к. прокурат. скарбу и дръ Амвр. Яновскій, совѣтникъ школьный. — Близшй постановы статута пôзнаютъ Вп. Родимцѣ, коли дôстанутъ єго въ повнôй основѣ.

— **Депутація рускихъ академикôвъ** удавалася въ минувшій понедѣлокъ до Вп. пос. о. Качалы, и складала єму въ имени рускои молодежи подяку за єго знамениту бесѣду въ соймѣ. Одинъ зъ академикôвъ выступивъ передъ о. Качалою съ ответною промовою. О. Качала подякувавъ и заохочувавъ нашу молодѣжь, щобы пôдъ праномъ згоды працювала щиро для свого народу и отчины.

— **Конфискаты листôвъ.** Ц. к. дирекція

почтъ во Львовѣ завѣдомила сими днями майже всѣ рускій часописи львôвскій, що „листъ надôсланôй зъ Вѣдня зôставъ на пôдставѣ §. 48. поступованя почтового зъ 1838 р. сконфискованый и пересланый головному урядови цловому“. Редакціи мали тамже тіи листы собѣ ôтобрати. Показуесь, що въ листахъ зъ Вѣдня адресованыхъ до редакцій рускихъ нема ничого небезпечного — бо се єсть найневиннѣйша въ свѣтѣ подяка вѣденьского акад. товариства „Сѣчь“ за безплатне надсыланье дотычныхъ часописій.

— **Въ Сяноку** выбрано до рады мѣской 11 Русинôвъ, 3 Полякôвъ и 10 жидôвъ. Можна сподѣватися, що тіи выборы выпали все-таки на нашу користь, єсли тôлько Русины будутъ солидарно поступовати.

(*Н*) **Руско-народный театръ.** Минувшои середы була представлена „*Щира любовь*“, оригинальный народный драматъ въ 5 актахъ Григорія Основяненька. Що до самои штуки, то мусимъ сказати, що переведенье сего драмату хоть на вельми нѣжныхъ чувствахъ основане, все-таки не достае ему природнои звязи и такихъ мотивôвъ, котрій появляются въ дѣйстнôмъ житю-бутю. Що до гры артистôвъ и артистокъ, то мусимъ пôднести велику заслугу п-нѣ Бачиньскои (Галочка), котра ôтограла свою ролю съ повнымъ знаньемъ и природнымъ ôтданьемъ всякихъ драматичныхъ сценъ; она представляла такъ удачно чувство любови съ роспукою, пристрасть и кончину свого житя, якъ не можъ лучше жадати. И п. Гембицкій гравъ дуже добре ролю Таранця, а вже пôдчасъ благославенъства своихъ дѣтій бувъ незрôвнаный. П. Пôдвысоцкому (въ ролѣ Твердохлѣба) мусимъ признати дуже природнѣ рухи, а такожъ видно, що п. П. ôтдаесь старанно свому званю. Такожъ п. Стефуракъ (Пятакôвскій) и п. Биберовичь (Зоринъ) вывязалися гарно зъ своихъ роль, а особливо п. Стефуракъ, котрый своимъ комизмомъ розсмѣшувавъ публичнôсть, особливо молодшу.

— **Руски блянкеты п. заг. „Выказъ посѣщаня школы“**, призначенѣ для рускихъ шкôлъ народныхъ выйшли въ друкарни товариства имени Шевченка. Звертаемъ увагу учителѣвъ и мѣсцевій рады школьній, щобы закуповали рускій блянкеты для шкôлъ. Доси не було рускихъ блянкетôвъ, то въ школахъ зъ конечности мусѣли бути уживанѣ польскій. — Либра „Выказу посѣщаня школы“ (въ 25 аркушахъ) кошту̀е лишь 60 кр. Адресовати належитъ: до друкарнѣ имени Шевченка, улиця Академична, ч. 8. во Львовѣ.

— **Львôвскій роботники**, котрій передъ кôлькома мѣсяцями ôтбули загальній зборы и постановили скликати вѣче всѣхъ галицкихъ роботникôвъ, означили тое вѣче на день 30 л. с. м. Полиція однакъ заборонила скликаня такого вѣча, противъ чому внесли роботники рекурсъ до намѣстництва.

— **Въ Тыновѣ** пов. дрогобыцкого упôмнулась мѣстцева рада школьна, щобы въ си школѣ не обходити святъ латиньскихъ, позаякъ до школы ходятъ выключно дѣти обр. гр. кат. Краева рада шк. не позволила однакъ на тое, заявляючи мѣжь иншимъ, що „wyjątki tego rodzaju spowodowałyby liczne niedogodności pod wieloma względami“.

— **Удѣлюваня вспôльныхъ корепетицій** черезъ учителѣвъ въ ихъ власнôмъ мешканю заборонило министерство просвѣты, заявляючи, що такимъ поступованьемъ примушуютъ учителѣ морально родичѣвъ, щобы посылали свои дѣти на корепетицію, що ихъ очевидно наражае на еще бôльшій выдатки. Тая постанова министерства дотычитъ спеціяльно учителѣвъ народныхъ.

— **Испыты для лѣкарѣвъ и ветеренарѣвъ**, котрій хотятъ одержати постолину посаду въ публичнôй службѣ здоровя при администраційныхъ властяхъ, ôтбудутся въ половинѣ падолиста с. р. Для лѣкарѣвъ ôтбудутся тіи испыты въ Краковѣ, а для ветеринарѣвъ во Львовѣ.

— **Зъ Золочева** пишутъ намъ: Въ сихъ дняхъ ôтбувалася передъ судомъ золочѣвскимъ розправа межи екск. гр. Володимиромъ Дѣдушицкимъ (давнѣйшимъ властителемъ музея его имени) и 43 громадянами зъ села Пенякъ, котре належитъ до дôбръ графа. Ходило о одну сѣножать, котру уживавъ гр. Дѣдушицкій, а котру однаковожь цѣсарскій геометръ при послѣднôмъ помѣрѣ приписавъ громадѣ, а то на тôй пôдставѣ, що и при давнѣйшôмъ помѣрѣ такожъ громада була виписана яко властителька тои сѣножати. Сего лѣта отже насильно не дала громада графови на тôмъ грунтѣ робити сѣна, а той оскаржывъ передъ судомъ 43 громадянъ, котрій въ тôмъ мали участь. Выкокъ занавъ такій, що всѣхъ узнано виннымі и засуджено всѣхъ, гдеякихъ на рôкъ вязницѣ а иншихъ на 6 и на 3 мѣсяцѣ. Що селяне провинилися тымъ, що выступали силою, рѣчь певна, але чому не переслухано того, котрый черезъ приписанье тои сѣножати громадѣ, самыхъ громадянъ въ блудъ впровадивъ, т. є. цѣсарского геометра? Можебы вина Пенякôвцѣвъ була оказалася меншою, а натомѣсть можебы була где инде показалася? — (Зъ тои короткои звѣстки не знати, чи громада заложила рекурсъ и чи зажадала ôтновленя росправы. Надѣятись, що въ такъ важнôй справѣ дôстанемъ близшу вѣдомôсть ôтъ людій свѣдомыхъ справы. *Редакція.*)

— **Въ Вѣдни** буде на другій мѣсяць вести обрады анкета въ справѣ гимназій, котра мѣжь иншимъ буде застановлятися такожъ надъ тымъ, чи не здалобыся пôдвысшити вѣкъ ученикôвъ вступаючихъ до гимназій на 10 лѣтъ, позаякъ дотенерь вымагаеся ôтъ такихъ ученикôвъ найменше 9 лѣтъ укôнченыхъ.

— **Остапъ Вересай**, широкозвѣстный и найпершій кобзарь украиньскій, пробуваe теперь въ Кіевѣ и спѣваe запрошеный по гдеякихъ домахъ свои думы. Якъ пише „Трудъ“ Вересай, хоть вже дуже постарѣвся, держится досыть крѣпко, але голосъ его замѣтно ослабѣвъ.

— **На университетѣ вѣденьскôмъ** бувъ такій результатъ испытôвъ державныхъ въ послѣднôмъ роцѣ школьнôмъ: до испыту зголосилося 309 кандидатôвъ; зъ тыхъ выдержали испытъ 233, а 76 репробовано. Зъ испытованыхъ одержало 3 свѣдоцтво съ ôтличіемъ въ всѣхъ предметахъ, 29 въ однôмъ або кôлькохъ предметахъ, 94 перейшло одноголосно, а решта бôльшостію голосôвъ.

— **На 4-лѣтну кару тяжкои вязницѣ** засудивъ сими днями львôвскій судъ карный Ем. Новомѣйского, учителя въ Великихъ Очахъ, за провину публичного насилія.

— **Въ Радôвцяхъ** на Буковинѣ невыслѣдженій злочинцѣ закрался сими днями въ ночи до комнатъ уряду податкового, где забрали 1.200 зр. зъ касы, а кромѣ того кôлькасотъ зр. зъ столика одного урядника, котрый ховавъ тамъ грошѣ, належачій до рôжныхъ товариствъ.

— **На 10 лѣтъ роботъ каторжныхъ** засудивъ военный судъ Хатковского и Крылова, котрій сеи весни проводили въ антижидôвскихъ розрухахъ въ Волочискахъ.

— **Въ Луцку** замордовали жиды одного хлопчика, котрый перейшовъ зъ ихъ вѣры на вѣру христіяньску. По принятю тайны крещеня ôтвезено того хлопця до монастыря почаевского, а ôттакъ до Австріи, зъ ôтки однакъ хлопець утѣкъ назадъ до Россіи. Жиды подыбали его въ околици Кременчука и насильно утопили его въ рѣцѣ. Убійцѣвъ выкрыто и сими днями засуджено ихъ въ Луцку, а именно трехъ на 15 лѣтъ до копальнь въ Сибири, а одного на 2 роки вязницѣ.

— **Въ Єлисаветградѣ** основалася нова секта жидôвска пôдъ назвою „Товариство библійне“. Члены тои секты не узнаютъ жаднои церемоніи и дружатся за взаимною згодою. Не обходятъ такожъ жадныхъ святъ кромѣ сабату и дня 2 сѣчня, яко дня основаня тои секты. Исповѣдники тои новои секты занимаются рôльництвомъ.

— **Жителѣ мѣста Задаръ** обходятъ до року 208 торжественыхъ днѣвъ вразъ съ недѣлями. Такъ, примѣромъ, обходили жителѣ передъ кôлькома днями пôболя гр. обряду свого патрона св. Шимона черезъ 8 днѣвъ и пôдчасъ того часу весело забавлялися. Дѣйстно, за много хвиль радости!

— **Незвычайный проєктъ укараня Гитô.** Въ Новôмъ Іорку вноситъ лѣкарь Ельгія, щобы убійцю президента Гарфильда не карано ôтъ разу смертію, але въ слѣдуючій способѣ: нехай цѣльный стрѣлець тою самою кулію, котрою Гитô ранивъ президента, стрѣлитъ до убійцѣ зъ того самого ôтдаленя и завдасть ему таку самѣсѣньку рану, яку одержавъ Гарфильдъ. Тое маe послужити для лѣкарѣвъ для близшихъ дослѣдôвъ науковыхъ при консультованю и секціонованю труна, позаякъ не выслѣджено того докладно на Гарфильдѣ.

— **Преміи для предплатникôвъ.** Гдеякій редакціи часописій даютъ своимъ предплатникамъ, особливо цѣлорочнымъ рôжній преміи въ книжкахъ, образахъ и т. и. Такъ задумала робити редакція однои новооснованои американьскои часописи въ провинціи Огіо, и розписала слѣдуючій премін: „Администрація часописи зробила урядовій конгракты съ великимъ числомъ богато вѣнованыхъ дѣвчатъ и вдôвъ въ Сполученыхъ державахъ, котрій обовязалися торжественно, не выйти за-мужъ за кого пишого, якъ тôлько за пренумерантôвъ нашои часописи“. Совсѣмъ по американьски!

— **Выказъ жертвъ и членьскихъ вкладокъ на „Дѣвочу бурсу въ Перемышли“, за котрій П. Т. Дателямъ сердечну подяку складаeся** (*дальше*). Жертвы: бл. п. крыл. Т. Лукашевскій листъ заставный Тов. кр. з. на 500 зр., Юл. Ясиницкій 3 зр., Гр. Живчинъ 1 зр., Евг. Желехôвскій зъ Станиславова 1 зр., дръ Мѣльницкій 2 зр., П. Минчакевичь 1 зр. 50 кр., Ил. Гмитрикъ 1 зр., И. Салацкій 1 зр., П. Семечка 1 зр., Маркилъ Крыницкій 1 зр., о. И. Лазуркевичь 15 зр., п-нѣ Викторія Лазуркевичь 15 зр., Кл. Тонольницкій 1 зр., Зах. Павлюхъ 1 зр., Гостѣ на весѣлю п. С. Сапруна съ п-ною О. Була въ Корчинѣ, именно о. Паславскій 1 зр., п-нѣ Екат. Паславска 1 зр., о. Гумецкій зъ Рѣчицѣ 1 зр., п-нѣ Ел. Гумецка 1 зр., І. Гумецкій 50 кр., Л. Гумецкій 1 зр., о. В. Киверовичь 1 зр. 26 кр., о. М. Була съ женою 2 зр., С. Сапрунъ 1 зр., п-нѣ Сапрунъ 1 зр., о. Т. Лысякъ 1 зр., п-нѣ Теоф. Лысякъ 1 зр., п-на Антонина Лысякъ 1 зр., І. Лысякъ 1 зр., п-нѣ Лавровска 1 зр., Т. Лавровскій 1 зр., о. Будзыновскій 1 зр., В. Скобельскій 1 зр., І. Пелехъ 2 зр., П. Боровець 50 кр., Д. Бордунъ 50 кр., В. Лисецкій 1 зр., А. Салекевичь 1 зр., — разомъ 23 зр. 70 кр.; Всч. отцѣ деканата бирчаньского, именно: А. Федоровичь 50 кр., С. Коныстаньскій 1 зр., К. Лаврецкій 50 кр., И. Гвоздовичь 1 зр., В. Созаньскій 10 кр., В. Калужняцкій 50 кр., А. Желехôвскій 1 зр., И. Дуркотъ 55 кр., А. Чичиловичь 3 зр., Ю. Куйловскій 2 зр., В. Метыкъ 1 зр. 55 кр., А. Баньковскій 55. кр., И. Созаньскій 55 кр., — всего разомъ 12 зр. 80 кр. — Членьскій вкладки: о. Мих. Кунеичь яко основатель 80 зр. (съ давнѣйшими 20 зр. становитъ суму 100 зр.), о. Ем. Козаневичь 3 зр., о. І. Ханикъ 5 зр., о. Мих. Боднаръ 3 зр., о. Мих. Жарскій 3 зр., о. Ил. Олексинъ 3 зр., о. Иси. Маликъ 2 зр., о. В. Матюкъ 1 зр., о. Ген. Поляньскій и п. П. Леонтовичь правильно кождого мѣсяця по 25 кр., п. Кон. Вѣрецкій 3 зр.

Въ Перемышли 23. жовтня 1881. — Ôгъ Выдѣлу дѣв. бурсы рус. кат. обряду.

Захарій Подляшецкій, секретарь. *Куцерыбъ* касіеръ.

Вѣсти епархіяльній.

Зъ Аепархіи Львôвскои.

Завѣдателемъ деканата буковиньского именованый о. П. Урицкій зъ Глибокои.

Завѣдательства одержали: оо. А. Заклиньскій въ Березовѣ дек. мѣстыньского, В. Бурачиньскій въ Фитковѣ дек. надвôрняньского, и А. Шанковскій (тымчасово) въ Черновцяхъ.

Сотрудничество одержавъ о. П. Радикевичь въ Вишенцѣ великôй дек. городецкого.

Цертификаты для посѣщаня наукъ на першій рôкъ теольогіи одержали: шп. Н. Кмицикевичь, В. Глѣбовицкій, В. Коновалець, П. Горанюкъ, В. Молчко и Е. Карчмарскій.

Похвальній грамоты вразъ съ архіерейскимъ благословенъемъ при случаю построеня новыхъ церквей одержали: оо. Л. Сосновскій зъ Пôдсоснова, И. Козловскій зъ Пробабина и М. Левицкій зъ Обертина.

На конкурсъ розписаній съ рѣчницемъ до дня 2 (14) сѣчня 1882: 1) Лукавица нижна дек. стрыйского, 2) Марковцѣ дек. тысьменицкого и 3) Черновцѣ дек. буковиньского.

Конкурсъ.

на уряджуване рускихъ драматичныхъ представленъ.

Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ, намѣряючи якъ дотенерь такъ и на будучнôсть займатись справами руского народного театру, взываe всѣхъ желаючихъ за снôвудѣломъ и пôдмогою згаданого Выдѣлу уряджувати ôтъ 1 сѣчня 1882 до 31 грудня 1882 у Львовѣ и поза Львовомъ въ Галичинѣ рускій драматичній представленя, щобы въ сѣмъ дѣлѣ свои оферты выдѣлови „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ (улиця Краковска, ч. 14. І поверхъ) найпôзнѣйше до дня 3 (15) падолиста с. р. надôслали.

Въ тôй офертѣ маютъ бути означенѣ: 1) Имя крестне и родове и мѣсце пробуваня оферента; 2) число представленъ, котрій ôнъ въ приближеню въ означенôмъ часѣ (ôтъ 1 сѣчня до 31 грудня 1882 р.) намѣряe урядити, съ примѣткою, кôлько зъ тыхъ представленъ маe принасти на Львôвъ, и съ выказомъ силъ артистичныхъ, при якихъ представленя ôтбувалибыся, а такожъ и репертоару, якій оферентъ посѣдаe; 3) пôдмога, якои оферентъ ôтъ „Рускои Бесѣды“ жадаe. Поодинокій точки контракту означатся пôзнѣйше межи Выдѣломъ и оферентомъ, котрого оферта буде принятою.

Прочій рускій газеты просимо о ласкаве повторенье сего конкурсу.

У Львовѣ, дня 23 вересня 1881.

Дръ. Целевичь, голова. *Левицкій*, членъ Выдѣлу.

ÔТОЗВА

Выдѣлъ „Руского Касина“ поспѣшаe увѣдомити всѣхъ Вп. Родимцѣвъ, котрій вже виписались въ члены Товариства або такими статись желаютъ, що ôтъ листопада льокаль Товариства буде отвореный въ домѣ п. Витмана при ул. Шевскôй. 24 го лат. листопада ôтбудется торжественне отворенье касина. Програма: 1) о 9 год. богослуженье. 2) о 12тôй повитанье членôвъ зôбраныхъ промовою предсѣдателя и вспôльный обѣдъ; 3) по полудни вспôльна забава. — Ôтъ уряженя танцюючои забавы ôтступивъ на разѣ Выдѣлъ зъ важныхъ причинъ. Окремій запросины не будутъ розсылатись. При сѣй нагодѣ упрашаемо Вп. членôвъ о уплаченье залягаючихъ вкладокъ.

Въ Стрыю 26 л. жовтня.

Ôтъ Выдѣлу „Руского Касина“.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Вп. А. П. въ Р. Жадаои книжки не можемо выслати за послѣлатою, бо намъ вже нераз ключилося, що така посылка вернула назадъ и мы понесли значній кошта почтовій. —

Съ симъ числомъ розсылаeся Вп. предплатникамъ „Библіот. найзнам. повѣстій“ 5 и 6 аркушъ повѣсти Едварда „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійского.

Въ сали тов „ГВЯЗДА“, ул. Францѣшкан. ч. 7.

Абонам. Нр. 5.

РУСКІЙ НАРОД. ТЕАТРЪ

пôдъ дирекцією Омел. Бачиньского.

Въ суботу, дня 17 (29) жовтня 1881.

РЕВИЗОРЪ

ЗЪ ПЕТЕРБУРГА,

комедія Миколы Гоголя въ 5 актахъ.

Особы:

Антôнъ Дмухановскій, городничій п. Гембицкій.
Анна, его жѣнка . . пнѣ Моленцка.
Марія, ихъ донька . . пнѣ Биберовичь.
Лука Лукичь, смотритель училищъ . . . . п. Михайловскій.
Амосъ Ляпкинъ-Тяпкинъ, судія п. Лукасевичь.
Артемій Земляника, попечитель богоугодныхъ заведеній . п Стефуракъ.
Иванъ Шпекинъ, почтмайстеръ п. Санецкій.
Петро Ивановичь Бобчиньскій п. Новицкій.
Петро Ивановичь Добчиньскій п. Стручиньскій.
Иванъ Алек андровичь Хлестаковъ . . . . п. Биберовичь.
Осипъ, его слуга . . п. Пôдвысоцкій.
Христіянъ Гибнеръ, лѣкарь . п. Ивановичь.
Стефанъ Уховертовъ, частный приставъ . . . п. Пôдвысоцкій.
Свистуновъ } квартальній . п. Парадовскій.
Держиморда } . п. Березиньскій.
Мишка, слуга городничого . пнѣ Лукасевичь
Кельнеръ . . . п. Лукасевичь.
1. } купцѣ . . . п. Парадовскій.
2. } . . . п. Малиновскій.

Гостѣ. — Купцѣ. — Мѣщане. — Дѣеся въ малôмъ повѣтовôмъ мѣсточку.

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ I зр., въ дальшихъ 60 кр., партеръ 40 кр., галерія 20 кр.

Билетôвъ можна дôстати въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ул. Краковска ч. 14 I. поверхъ, **въ торговли Вп. Дымета и въ касѣ театральній, улиця Францѣшканьска ч. 7, ôтъ годины 3 пополудни.**

Початокъ о годинѣ 7-мôй вечеромъ.

Ручаючи за правдивый артикулъ, высылаю за надôсланьемъ готôвки або за послѣлатою **оригинальну баньку загально звѣстнои тренчиньскои**

КАРПАТСКОИ ЯЛôВЦôВКИ

(**Боровички**) по 70 кр franco за баньку и опакованье. Ялôвцôвка пьеся по стравахъ на найдобрѣйшихъ обѣдахъ, помагаe дуже травленю, а до того есть для **терплячихъ на жолудокъ** незрôвнанымъ добродѣйствомъ. Найменше высылаeся двѣ баньки, а можъ дôстати едино правдивои лише у

I. Сальвендера въ Тренчинѣ

(Угры горѣшній)

[I. Salwender in Trencsin (Ober-Ungarn)]

(4—6)

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскôй и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

Важне для читаючои П. Т. Публики рускои!

Подаeся до вѣдомости П. Т. Публики рускои, що великій накладъ книги о. **Стефана Качалы:**

Polityka Polaków względem Rusi

такъ симпатично принятои всѣми Русинами и похваленои всею рускою печатію, уже вычерпувся. Ктобы отже бажавъ набути еще тую важну для выученя исторіи нашого краю книгу, зволитъ поспѣшити съ замовленьемъ або до **Администраціи „Дѣла“** або до книгарнѣ **„Ставропигійского Института“** присылаючи (найлучше переказомъ почтовымъ) цѣну за книгу 1 зр. 50 кр. а за пересылку почтову 10 кр., разомъ — 1 зр. 60 кр. а. в. (12 ?)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдаe: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 82. Львôвъ, Середа 21 жовтня (2 падолиста) 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦИИ.

Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатниковъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Руска школа вправъ во Львовѣ.

Всѣмъ намъ въ свѣжôй еще памяти отвѣтъ, якій давъ правит. комисарь рускимъ соймовымъ посламъ на интерпеляцію о вопіющихъ злоупотребленяхъ п. Будзиновского, управителя рускои школы вправъ. Тымъ однакожь дѣло еще не скôнчене. Въ наслѣдство жалобы внесенои черезъ выдѣлъ „Рускои Рады“ до министерства просвѣты, наказало министерство кр. радѣ школьнôй выточити п. Будзиновскому слѣдство, чи дѣланй ему закиды суть правдивй. Къ сожалѣню, спосôбъ переводженя того слѣдства не може насъ ніякъ вдоволити. Делегованый радою шк. комисарь, якъ ходятъ вѣсти, переслухуючи на дняхъ свѣдкôвъ, не хотѣвъ пріймати до протоколу всѣхъ ихъ зôзнань, а натомѣсть старався ихъ уговорювати въ користь обвиненого. Въ всѣмъ тôмъ бачимо явну тенденцію, щобы п. Будзиновского конечно здѣлати чистымъ. — Мы Русины не повинні на таке поступованье мовчати. Сими днями министерство наказало замкнути 2-гу и 3-тю клясу дѣвчатъ а получити ихъ съ клясами хлопцѣвъ. Пôсля уставы одна кляса має числити 40 дѣтій, а въ рускôй школѣ черезъ таке полученье буде надъ 60 дѣтій. Треба еще и на тоє звернути увагу, що н. пр. въ третôй клясѣ суть вже старшй дѣти, по 14 лѣтъ. Чи отже таке полученье клясъ хлопячихъ съ дѣвочими ôтповѣдає взглядамъ моральности и педагогіи, — се легко рѣшити. Репутація рускои школы такъ пôдорвана, що многй рускй патріоты боятся записувати до неи своихъ дѣтій; мы увѣренй, що коли такъ дальше пôйде, то незабавомъ упаде цѣла школа. Пôдносимо длятого еще разъ гадку, котра була въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“ порушена, щобы якъ найскорше скликати вѣче львôвскихъ Русинôвъ и выслати депутацію до самого Монарха съ прошеньемъ, щобы зôслано зъ Вѣдня безсторонну комисію, котрабы перевела строге слѣдство и здѣлала справедливôсть пашому оскорбленому праву.

Въ справѣ выпусканя въ посесію толокъ камеральныхъ.

Допись зъ Пôдгôрля коломыйского.

На пôставѣ закона о заразѣ худобы мае бути съ днемъ 1-го сѣчня 1882 совершенно замкнена граница для ввозу худобы зъ Россіи. Галичина буде мусѣла заосмотритися сама не тôлько въ потрѣбу худобу робучу, але такожь и въ худобу выпасову для горалень и на повседневну потребу мѣстъ и мѣсточокъ. Годѣ заперечити, що дотеперь мимо численныхъ субвенцій, удѣлюваныхъ зъ фондôвъ державныхъ на пôднесенье хову худобы, для пôднесеня хову худобы межи меншими посѣдателями земскими дуже мало здѣлано. Суть околицѣ, котрй мимо всякихъ раціональному хову худобы спріяючихъ условій, ôтъ органôвъ, приняв-шихъ на себе довжнôсть въ тôмъ направленю дѣлати, не тôлько жаднои пôдпомоги не дôзнали, але навѣть уваги тыхже органôвъ дотеперь на себе не звернули.

Недавно читали мы въ „Господарѣ и Промышленнику“, що галицке товариство агрономичне получило р. 1880 на закупно розплодникôвъ для бôльшихъ посѣдателѣвъ и на навмъ бугаѣвъ для ужитку селянъ 3.000 зр. в. а., и що товариство закупило Голендрôвъ, Швицôвъ, Берненьскихъ и Сортгорнôвъ и въ 61 стаціяхъ розмѣстило, але годѣ було намъ того дочитатися, щобы отворено бодай хочь одну стацію на Пôдгôрю коломыйскôмъ або въ повѣтѣ косôвскôмъ, где находятся всѣ условія до раціонального годованя худобы, якъ: обширнй пасовиска, сѣножати, а въ тыхъ обильнй запасы сѣна, численнй потоки и свобôдный побôръ сыровицѣ (ропы сольнои). А однакъ господарѣ Пôдгôря хотяй лишенй самй собѣ, придавленй лихвою жидôвскою мимо свого убожества удержуютъ немалу скôлькôсть худобы, засиляютъ худобою робучою и выпасовою велику часть господарѣвъ товмацкого и станиславôвского повѣтôвъ.

Желаючи убытокъ заграничнои худобы краевою худобою заступити повинно ц. к. правительство, повинні власти краевй и повѣтовй на тіи стороны, котрй посѣдаютъ всякй условія до раціонального хову худобы, звернути бôльшу увагу и годователямъ худобы не тôлько помагати, але и всякй трудности, на тôй дорозѣ имъ насуваючйся, устороняти.

Громады Пôдгôря коломыйского якъ: Пѣстинь, Микитинцѣ, Уторопы, Яблонôвъ, Люча, Березôвъ, Слобода, Рунгуры, Маркôвка, Молодятинъ, Печенѣжинъ, Ключѣвъ великій и малый, Мышинъ, Стопчатôвъ належатъ до помѣстій камеральныхъ. Крôмъ доходôвъ въ лѣсôвъ, млынôвъ и пропинацій побирає ц. к. скарбъ також значну часть доходôвъ зъ чиншу посесійного ôтъ толокъ, знаходячихся въ повысше наведеныхъ громадахъ. До року 1875 вынаймали громады ôтъ ц. к. скарбу за условленымъ чиншомъ тіи толоки на власный ужитокъ, а въ роцѣ 1875 ц. к. министерство рôльництва вынаймило мимо усильныхъ стараній громадъ, толоки камеральнй знаходячйся въ повысшихъ громадахъ на 6 лѣтъ жидамъ, котрй оплачуючи низькій чиншъ, — тягнутъ великій зыскъ изъ субарендованя тыхъ толокъ громадамъ. Понеже съ умноженьемъ населеня помножився значно станъ худобы, и толоки громадскй до выпасу худобы цѣлои громады не выстарчаютъ, бо въ многихъ громадахъ при рѣшеню справъ сервитутовыхъ вызначено громадамъ за прислугуюче имъ право пашеня худобы на толокахъ камеральныхъ всякй неужитки, глиниска и убочѣ до пашеня худобы неспосôбнй, — то наведенй громады суть примушенй рôкъ-рôчно за пашенье худобы на толокахъ, камерою жидамъ вынайменыхъ, велику оплату, бо 4—6 зр. ôтъ штуки худобы складати. Зважившн, що вызысканье поодинокихъ членôвъ громады такъ дорогою оплатою за пашенье худобы причинявся тôлько до обмеженя хову худобы; зважившн, що выпущеньемъ въ посесію камеральныхъ толокъ поодинокимъ лицямъ, вспирався не загальне добро, але добро поодинокихъ лиць, — то булобы отже рѣчію справедливою и слушною, щобы при выпусканю толокъ камеральныхъ ц. к. скарбъ добро загальне поодинокихъ громадъ а тымъ самымъ посередно и добро цѣлого краю увзгляднивъ. Съ днемъ 31 жовтня 1881 кôнчится внѣшный речинець вынайму камеральныхъ толокъ въ повысше наведеныхъ громадахъ — небавомъ мають бути тіи толоки новъ на 6 лѣтъ вынайменй. Звертаємъ протов увагу выс. ц. к. Намѣстництва и дирекціи ц. к. доменъ и лѣсôвъ во Львовѣ на обстоятельства высше наведенй, и надѣємось, що въ интересѣ пôднесеня и умноженя хову худобы на Пôдгôрю коломыйскôмъ, дотычнй громады при выпущеню въ посесію камеральныхъ толокъ будутъ мати першенство передъ набивающимися спекулянтами, жидами. При тôмъ булобы пожаданымъ, щобы обвѣщеня о выпусканю въ посесію толокъ камеральныхъ були належито оголошенй не тôлько въ зарядахъ ц. к. доменъ и лѣсôвъ, але такожь въ кождôй дотычнôй громадѣ.

Интерпеляція рускихъ послôвъ,

внесена черезъ п. о. Ясеницкого

на засѣданю сойму зъ дня 3 (15) жовтня с. р. въ справѣ переслѣдованя Русинôвъ домовыми ревизіями и конфискатами рускихъ книжокъ и газетъ.

Рускй послы внесли сеи сесіи чотыри интерпеляціи до правительственного комисаря, въ котрыхъ наведена интерпеляція внесена о. Ясеницкимъ має безперечно найбôльше для насъ значенье. Свого часу подали мы въ „Дѣлѣ“ текстъ интерпеляцій въ справѣ арештованя и вязненя п. Мирона Савицкого и въ справѣ надъужитій и нетакту о. Будзиновского, управителя рускои школы вправъ во Львовѣ, — симъ разомъ же помѣщаємъ текстъ интерпеляціи въ справѣ переслѣдованя Русинôвъ по цѣлôмъ краю ревизіями та конфискатами. Интерпеляція тая звучитъ:

Ôтъ довшого часу ц. к. староства и жандармерія въ всходнôй Галичинѣ безперестанно слѣдятъ за рускими письмами, брошурами и книжками, предпринимаючи въ своеи иниціативы домовй ревизіи за тымижъ и конфискуючи ихъ безповоротно, хотяй всѣ конфискованй друки пропустила ц. к. прокураторія державна. Навѣть учителѣ народныхъ школъ выступаютъ яко орудія полицейскй въ той спосôбъ, що своимъ ученикамъ строго приказуютъ приносити зъ дому до школы рускй книжки и брошуры, належачй до ихъ родителѣвъ, братôвъ або домовникôвъ, а потому на ихъ приказъ принесенй книжки и брошуры у ученикôвъ конфискуютъ и передаютъ ц. к. административнымъ властямъ, а власти вже николи такихъ неправно зъ чужого посѣданя забраныхъ рускихъ друкôвъ не звертаютъ властителямъ. Такихъ случаѣвъ дѣланя противъ основныхъ законôвъ державныхъ и противъ закону о карнôй процедурѣ есть, на жаль, дуже много. Мы однакожь для короткости наведемъ тутъ лишь слѣдуючй, по найбôльшôй части часописями оголошенй и урядово незаперечени случаѣ.

1) Въ Тернополи въ другôй половинѣ мѣсяця червня 1880 р. тамошный ц. к. староста перехопивъ зъ почты пакетъ съ 20 рускими книжочками, выдаными во Львовѣ; межь ними було и кôлька примѣрниковъ „Посланника св. Владимира“, але тую брошурку ц. к. прокураторія 12 червня 1880 р. була пропустила, — значитъ, не було найменшои причины, котра бы могла оправдати такъ явне нарушенье основного закона „О листовôй тайнѣ“. До тои конфискаты зъ почты признався староста въ своѣмъ справозданю до президіи намѣстництва зъ 26 червня 1880 ч. 116, и ажъ въ наслѣдство того справозданя прокураторія держ. во Львовѣ ухвалила 30 червня т. р. ч: 4634 конфискату брошуры „Посланникъ св. Владимира“ и черезъ дирекцію полиціи забрала у накладчика тои брошуры 213 екземплярѣвъ.

2) Въ тôмъ самôмъ справозданю зъ 26 червня 1880 признався тернопôльскій староста, що зъ своеи власнои иниціятивы предпринявъ ревизію дому и конфисковавъ незаказанй рускй брошуры у п. Ант. Рыбачика, учителя въ Микулинцяхъ, пôдозрѣваючи, що тамъ istnieje pod pozorem zakładania czytelni propaganda szkodliwych broszur ruskich; однакожь, якъ сказано, всѣ забранй брошуры були перепущенй львôвскою прокураторіею державною.

3) Въ Волошиновѣ коло Старого мѣста, въ жовтни 1880 р., жандармъ, узрѣвши на столѣ у тамошного начальника громады запечатану, до мѣстцевого гр. к. приходского уряду по руски адресовану куренду перемыскои гр. к. консисторіи, розпечатавъ ей противъ волѣ и протесту начальника громады и велѣвъ ей собѣ перечитати, а не порозумѣвши, що ему прочитано, конфисковавъ куренду! Мѣстцевый священикъ внѣсъ жалобу въ перемыску гр. к. консисторію, а тая власть донесла о тôмъ намѣстництву, — але успѣхъ намъ незвѣстный.

4) Господарь Дм. Копенко зъ Ôкна коло Грималова выписавъ собѣ зъ Коломыѣ три рускй календарѣ коломыйскй на 1881 р. Въ кôлька днѣвъ по выписаню запытуе ôнъ на почтѣ въ Грималовѣ за тыми книжками и не дôстае ихъ тамъ, але дôстае о много пôзнѣйше зъ рукъ — ц. к. староты въ Скалатѣ, котрому почта грималôвска тую посылку передала!...

5) Въ Вербôвци коло Будзанова 29 сѣчня тамошный дякъ Михайло Лихій читавъ въ домѣ одного господаря часопись „Батькôвщину“; по тôй причинѣ начальникъ громады, Сень, предпринявъ тамъ ревизію, такъ що навѣть до сорочки людій розбиравъ, глядаючи за тою газетою зъ порученя жандармеріи. Такъ сталося тамъ вже два разы въ роцѣ, и Лихій подавъ жалобу на Сеня и жандармерію въ дотычне ц. к. староство, но на ту жалобу мавъ ему ôтповѣсти п. староста, що — забороняеся ему побирати въ почты „Батькôвщину!“

6) Въ Пôдгайцяхъ 4 цвѣтня 1881, у купця Т. Досинчука въ торговли и его домѣ ревидовали за заказаными рускими книжками урядникъ староства и чотыри жандармы, безъ судового уповаженя, и — ничого не найшли; — такъ само и въ Паєчнôй, где въ тôй самôй цѣли ôтбули ревизію въ фабрицѣ желѣза.

7) Въ Руднѣ пôдъ Львовомъ 29 липня 1881 жандармъ конфисковавъ тамошному молодцеви Н. Панкевичу, пасучому на поли худобу, рускй газеты „Батькôвщина“ ч. 12 и „Новость“ ч. 6, а упхавъ ему за тое польску часопись „Dziennik dla Wszystkich“.

8) Въ Островѣ пôдъ Щирцемъ, въ липню 1881, начальникъ громады Мокрый конфисковавъ два екземплярѣ 14-го числа рускои часописи „Проломъ“.

9) Въ Поникві пôдъ Бродами, где ц. к. бродске староство не дозволило основати руску читальню и кромѣ того велѣло арештовати господаря Михайла Гаврилюка, яко одного зъ головныхъ основателѣвъ читальнѣ, предпринимало тое жь бродске староство въ цвѣтню и 18 мая 1881 ревизіи домôвъ у кôлькохъ господарѣвъ за заказаными рускими книжками, але найшло тôлько дозволенй книжки общества „им. Качковского“.

10) Въ Шныровѣ пôдъ Бродами, при кôнци марта 1881, конфисковавъ жандармъ у тамошного учителя одинъ екс. другого выданя часописи „Вѣче“, напечатаного по конфискатѣ першого выданя съ опущеньемъ инкриминованыхъ уступôвъ, на мѣсця котрыхъ напечатано було товстыми буквами „конфисковано“, и предложивъ ц. к. староству бродскому. П. староста гр. Руссоцкій, подѣляючи тое комичне пôдозрѣнье жандарма, що выслѣдивъ якусь заказану руску часопись, переславъ той жандармомъ конфискованый екземплярь „Вѣча“ ц. к. прокураторіи державнôй во Львовѣ, котра поучила п. старосту о безъосновности тои жандармскои конфискаты...

11) Въ Потурѣчи пôдъ Сокалемъ, въ другôй половинѣ жовтня 1880, тамошный учитель приказавъ своимъ учени-

камъ и ученицямъ, щобы позабирали въ домôвъ своихъ неналежачй имъ рускй книжки и ему принесли до школы. На такій приказъ принесло пятеро учащихся дѣтій по одному примѣрнику незаказаноі рускоі брошуры: „Посланникъ сладчайшого Исуса“, — учитель конфисковавъ тіи дѣтьми выкраденй брошурки и предложивъ окружнôй радѣ школьнôй въ Сокали — съ характеристичнымъ, и длятого дословно нынѣ повторенымъ справозданьемъ: „Swietna c. k. rado szkolna okręgowa! W myśl okólnika z dnia 22 października 1880 l. 2228 przesyła się świetnej radzie 5 egzemplarzów broszury: „Посланникъ сладчайшого Исуса“, odebranych podczas dzisiejszych godzin szkolnych od Maryi Łozy, Jana Mykietiuk, Anny Nowosad, Maryi Sztykało i Katarzyny Hudym, do dalszego urzędowania. Nadmienia się również, że Mikołaj Kozyra zeznał przedemną, że w ich domu znachodzi się „Посланникъ св. Володимира В.“, która to broszura wyrokiem c. k. sądu krajowego we Lwowie z dnia 6 lipca 1880 l. 9651 jest zakazaną. Kazałem mu ją przynieść i powiedziałem mu, że kryminalnie jest wzbronioną, mimo to jednak starszy brat jego nie chciał mu jej dać. — Zarząd szkoły ludowej w Poturzycy, dnia 28 paźdz. 1880. — Fr. Semenetz m. p., nauczyciel. — Томужь Николаю Козирѣ грозивъ тойже учитель, що закують его жандармы въ ланцушки, если бы не принѣсъ реченоі брошурки, а въ тôмъ самôмъ часѣ предпринимала ц. к. жандармерія двома наворотами ревизіи домôвъ за рускими брошурками у рôжныхъ господарѣвъ въ Потурѣчи, бôльшою частію въ ихъ неприсутности, именно у Гриця Середы, Семена Бабского, Тацьки Коснюкъ и Дмитра Бабского, котрымъ конфисковала по одному примѣрнику брошурки „Посланникъ сладч. Исуса“, — и у Василя Ярмолюка, котрому въ его неприсутности конфисковано по одному примѣрнику брошурки: „Посланникъ сладч. Исуса“ и „Посланникъ св. Владимира В.“

12) Въ другихъ селахъ сокальского повѣта: Войславичѣ, Должнѣвъ, Зубкôвъ, Мяновичѣ, Переспа и Торки, въ осени 1880 жандармы предпринимали домовй ревизіи за заказаною рускою брошуркою: „Посланникъ св. Владимира В.“, а при тôй случайности поконфисковали безповоротно и незаказанй рускй книжки, хотяй не було навѣть пôдозрѣня, щобы тй господарѣ ширили такй брошурки.

13) Въ Островѣ пôдъ Перемышлемъ, въ другôй половинѣ липня 1881, урядникъ староства предпринявъ ревизію дому за заказаными рускими книжками у тамошного священика о. Поляньского, безъ захованя приписій и безъ успѣху.

Зваживши, що такимъ поступованьемъ ц. к. староства, жандармерія и начальники громадъ, злоумышленно игноруючи приписы закона о процедурѣ карнôй, не дозволяючôй имъ въ *такихъ совсѣмъ ненаглыхъ случаяхъ* ниôтпечатовати письма, ни предпринимати ревизіи домôвъ або особъ безъ судового уноважненя (§§. 140, 141, 146, 147, 483, 484, 487 зак. о проц. карнôй, и §§. 60 и 61 инструкціи для жандармерія), нарушаютъ а навѣть *допчутъ основнй законы державнй*, особенно же о охоронѣ листовои тайны и о охоронѣ домового права;

зваживши дальше, що кромѣ того противзаконне и деморализуюче уживанье учителѣвъ а навѣть молодежи народныхъ школъ яко орудій полиційныхъ, якъ то сталось въ случаю ad 11) наведенôмъ и въ многихъ другихъ случаяхъ, дуже сумну будитъ боязнь о будучности нашихъ школъ народныхъ;

зваживши еще и тое, що при наведеныхъ тутъ и многихъ другихъ противзаконно предпринятыхъ ревизіяхъ за заказаными рускими книжками — *не найдено ни одного рускоі книжки заказаноі*, а заказанье дальшого ширеня рускои брошурки: „Посланникъ св. Владимира В.“, котру яко едину и опôсля заказану находимъ, — пôсля наведеныхъ ad 1) даныхъ, еще не совсѣмъ правосильне, — а впрочѣмъ саме посѣданье заказаноі книжки законом дозволявся (§§ 36 и 37 закона въ дня 17 груд. 1862 ч. 8 Дн. зак. д. въ 1863 р.);

зваживши до того, що ц. к. староства и жандармерія, дѣлаючи противзаконно и по-за своимъ кругомъ дѣланя, ôттягаются ôтъ повненя своихъ довжностій, на велику шкоду оподатковыхъ, — именно жандармерія, н. пр. ôтъ интервенціи при численныхъ пожарахъ, при котрôй найскорше выслѣдити можна причину пожара, а евентуально ôткрыти пôджегача, и ôтъ выслѣдженя дуже численныхъ крадежій, особливо же бандъ конокрадôвъ, въ котрыхъ то случаяхъ дуже малый процентъ виновныхъ ôткрывався;

зваживши наконець, що зô всѣхъ тыхъ и многихъ другихъ имъ подôбныхъ случаѣвъ, а именно зъ того цѣкавого обстоятельства, що въ краю нашôмъ глядали ревно лишь за рускими письмами и друками и конфисковали безповоротно переважно тôлько рускй письма и перепущенй ц. к. прокураторіями державными рускй друки, мимоволѣ насуваеся заключенье, що такими, пôдъ кождымъ взглядомъ противзаконными, а часомъ навѣть брутальными средствами намѣряся, въ запôзнаню правдивого интересу державного, тероризовати Русинôвъ, ôтстрашити ихъ ôтъ закупна и читаня популярныхъ книжокъ, выданыхъ въ ихъ материнôмъ языцѣ, а тымъ самымъ вспинити ихъ розвитье пôдъ духовымъ и економичнымъ взглядами; —

запытуютъ пôдписанй:

1) Чи звѣстнй выс. правительству тй незаконнй поступки староствъ и жандармеріи, представляючйся яко тенденційне переслѣдованье рускои народности и стѣсняючй народне и економичне просвѣщенье сельского народа?

2) Чи потягнуло або чи потягне выс. правительство до отвѣчательности противодѣлаючихъ основнымъ законамъ державнымъ?

3) Чи готово выс. правительство на будуще удѣлити законноі охороны политичныхъ правъ, прислугуючихъ такожь и Русинамъ?

Вспôльнй делегаціи.

Якъ мы вже звѣщали, дня 27 жовтня зôбрались въ Вѣдни вспôльнй делегаціи. На першôмъ засѣданю тогожь дня въ австрійскôй делегаціи предложивъ вспôльный министеръ вôйны: вспôльный буджетъ на р. 1882, замкненье рахункôвъ за р. 1879, выказъ манипуляціи въ р. 1880, надзвычайнй потребы для войскъ, находячихся въ окупованыхъ провинціяхъ, Босніи и Герцеговинѣ, и наконець додатковый кредитъ для стоячого войска и маринарки. Наводимъ головнй цифры буджету:

Потребы:

1. Министерство заграничне . . .	4,218.900	зр.
2. Министерство вôйны	111,482.223	„
3. Вспôльне министерство скарбу . .	171.999	„
4. Етатъ пенсійный .	1,926.049	„
5. Контроля рахункова .	125.404	„
Сума потребъ .	117,752.576	зр.

Высше наведенй потребы *покрываютъ* власными доходами:

1. Министерство заграничне . . .	714.400	зр.
2. Министерство вôйны	2,588.026	„
3. Вспôльне министерство скарбу . .	571	„
4. Етатъ пенсійный .	2.080	„
5. Рахункова контроля .	364	„
Сума покрытя .	3,304.870	зр.

Ôттягнувши ôтъ сумы потребъ 117,752.576 покрываючу суму 3,304.870 зр. — позôстаe чиста сума потребъ: **114,447.706 зр.**, о 1,916.337 зр. бôльша якъ на р. 1881.

Зъ сумы 114,447.706 зр. припадаe на Передлитавію 70%, на Залитавію 30%. На Передлитавію отже припадаe сума 81,727.881 зр., **бôльша о 7,167.308 зр.**, нѣжь въ р. 1881. Причина такъ значно высшои сумы лежитъ въ недоборѣ зъ мыта. На удержанье арміи въ окупованыхъ краяхъ вспôльный буджетъ преливинуe 6,337.500 зр.; зъ тои сумы припадаe на Передлитавію 4,347.525 зр., а на Залитавію 1,863.225 зр.

Справозданье рôчне

вѣденьского академичного товариства „Сѣчь“.

Дня 22 с. м. ôтбулися XV-й загальнй зôборы рускаго товариства „Сѣчь“ у Вѣдни. На порядку дневнôмъ було: справозданье уступаючого выдѣлу, потôмъ выбôръ нового выдѣлу, а въ кôнци рôжнй внесеня и интерпеляціи. Товарищ Иванъ Косъ яко предсѣдатель уступаючого выдѣлу здавъ справу зъ его дѣятельности, котру ту въ скороченю подаемо: „Наше товариство маe цѣль: подати членамъ своимъ выгоды литературного и товариского житя. Цѣль сю мавъ выдѣлъ передовсѣмъ на оцѣ и можемо певно сказати, що товариство ей отвѣтно до нашихъ силъ выповнило. Мы утримували хату, въ котрôй кождого вечера сходилися мало що не всѣ члены товариства, занималися читаньемъ газетъ, обговорюваньемъ бѣжучихъ справъ такъ всесвѣтныхъ якъ и дотыкаючихъ свого рôдного краю и народа, забавлялися розмовою и спѣвомъ. Въ тôй цѣли придбавъ выдѣлъ товариства много газетъ и журналôвъ, а именно зъ рускихъ газетъ були у насъ: 1) Дѣло, 2) Слово, 3) Батькôвщина, 4) Проломъ вразъ съ Вѣчемъ, 5) Свѣт, 6) Зоря, 7) Школьна часопись, 8) Господарь и Промышленникъ; зъ польскихъ: 9) Czas, 10) Gazeta narodowa, 11) Praca, 12) Djabeł; зъ ческихъ: 13) Politik; зъ россійскихъ: 14) Голосъ, 15) Южный Край, 16) Трудъ, 17) Вѣстникъ Европы (мѣсячникъ), 18) Слово (мѣсячникъ); зъ нѣмецкихъ: 19) Neue freie Presse, 20) Presse, 21) Wiener allgemeine Zeitung, 22) Deutsche Zeitung, 23) Tribüne, 24) Vaterland, 25) Morgenpost, 26) Medizinische Blätter, 27) Allgemeine medizinische Zeitung, 28) Kikeriki, 29) Figaro. — Видимо отже, що читальня наша була заосмотрена въ добôрнй и численнй часописи.

Не менше розвинулося у насъ и житье литературне. Доказомъ сего численнй ôтчиты, якй въ протягу сего року члены читали. Зъ вычисленя ихъ можна видѣти, що члены товариства живо займалися слѣдженьемъ житя свого рôдного краю и народа, съ ревностію ôтдавалися наукамъ стислымъ. Именно слѣдуючй ôтчиты були читанй: 1) О економичнôй нуждѣ нашого народу, читавъ Иванъ Косъ; 2) Уваги до попереднього ôтчиту, Остапъ Терлецкій; 3) Примѣтки до попередныхъ двохъ ôтчитôвъ, Осипъ Ковшевичь; 4) Основный законъ природы пôсля Тиндаля, Василь Поляньскій; 5) О законахъ, Михайло Дорундякъ; 6) Про вплывъ природы на устрôй соспôльности, Лонгинъ Озаркевичь; 7) Сила передъ правомъ, Иванъ Лошнѣвъ; 8) Про Бѣльротову ресекцію жолудка, Ярославъ Окуневскій; 9) Оглядъ гдеякихъ новыхъ книжокъ и оглядъ литературныхъ галицкихъ газетъ за 1880 р., Василь Поляньскій; 10) О шестидневію, Михайло Дорундякъ; 11) Про жидôвскій монотеизмъ, Василь Поляньскій; 12) О Словакахъ, Осипъ Ковшевичь; 13) Принципъ ассоціяційный и нашь мужикъ, Иванъ Лошнѣвъ; 14) О банкахъ, Теофиль Окуневскій; 15) Boa Constrictor Ивана Франка яко студія соспôльна, Андрѣй Косъ; 16) Про початокъ житя, Евгеній Озаркевичь; 17) Гдещо до етнографіи Украины, Цезарь Бѣлиловскій; 18) Теорія права, Андрѣй Косъ. При сихъ ôтчитахъ велися звычайно такожь дуже оживленй дебаты.

Такожь и рухъ въ библіотецѣ бувъ дуже великій. Товаришѣ всѣми силами старалися користати зъ нашои добôрноі библіотеки, заосмотреноі въ дѣла рôжныхъ галузій литературы. Зъ того всего можна переконатися, що наше товариство красно розвивалося минувшого школьного року. Однакъ мимо великои офѣрливости членôвъ треба пôднести, що товариство мало боротися съ значными клопотами грошевыми, бо пôдчасъ коли иншй товариства маютъ богатыхъ покровителѣвъ або значне число членôвъ (насъ було всего 40), — мы ограниченй самй на себе, мы ани одного крейцара не одержали зъ ни ôтки якъ тôлько ôтъ нашихъ членôвъ, котрй и самй не дуже то богатй.

Мусимо на сѣмъ мѣсци подякувати Пчт. редакціямъ, котрй ôтдавали нашому товариству свои часописи безплатно або по значно зниженôй цѣнѣ, а передовсѣмъ пôднести оффѣрливôсть нашихъ рускихъ редакцій, котрй свои письма совсѣмъ безплатно присылали. Зъ прочихъ тôлько за „Neue freue Presse“ платили мы цѣлу цѣну пренумераційну.

Ôттакъ слѣдувало справозданье касіера. Приходôвъ було:

Вступне и вкладки . .	120 зр.	84 кр.
за ôтнаймленье хаты .	100 „	60 „
дарунки и складки . .	25 „	09 „
за ôтпренумерованье газетъ	15 „	55 „
изъ продажи паперу . .	8 „	67 „
за иншй дрôбницѣ . .	— „	85 „
	271 зр.	60 кр.
Зъ минувшо р. лишилося	13 „	65 „
Изъ литературного фонду	5 „	60 „
Разомъ . .	290 зр.	85 кр.

Розходôвъ було:

за хату	195 зр.	50 кр.
на свѣтло и опалъ . .	7 „	75 „
на иншй потребы коло хаты	9 „	04 „
на газеты	67 „	76 „
на канцелярію и кореспонденціи . . .	10 „	08 „
Разомъ . .	290 зр.	13 кр.

Ôтягнувши розходы ôтъ приходôвъ лишаeся въ касѣ 72 кр.

Изъ справозданя библіотекаря мусимо пôднести: всѣхъ книжокъ въ библіотецѣ есть 1482; новыхъ прибуло 6 дѣлъ; оправлено 35 книжокъ, по бôльшôй части коштомъ товарища Поляньского.

Давши абсолюторіюмъ уступаючому выдѣлови приступлено до выбору нового выдѣлу. Выбранй: Лонгинъ Озаркевичь, предсѣдателемъ; Иванъ Косъ, заступникомъ; Константинъ Икаловичь, касіромъ; Василь Поляньскій, библіотекаремъ; Константинъ Панькôвскій, господаремъ; Андрѣй Бурачиньскій, архиваремъ; Евгеній Озаркевичь, секретаремъ.

Потôмъ слѣдувала часть забавна, въ котрôй брали живый удѣлъ численно зôбранй члены и гостѣ зъ иншихъ славянскихъ товариствъ.

Въ кôнци подаемо до загальноі вѣдомости що хата товариства находится: VIII Reitergasse Nr. 11, 3 Stock, 12.

ДОПИСЬ.

Зъ Снятына. (*Гдещо про читальню, спѣвъ церковный та церковь.*) Заходами кôлькохъ ревныхъ Русинôвъ завязалася сего року читальня руска въ Снятынѣ, котра числить надъ 50 членôвъ. Читальня умѣщена въ домѣ одного мѣщанина. На столѣ бачимъ мы „Дѣло“, „Слово“, „Батькôвщину“, „Зорю“, „Руску Раду“ и кôлькадесять книжочокъ, выданыхъ „Просвѣтою“ и иншихъ. Що недѣлѣ и свята сходятся молодй и старй до читальнѣ и кормлять духа по цѣлотыждневôй праци читаньемъ газетъ та всякихъ пожиточныхъ книжокъ.

Вѣдомо такожь читателямъ, що о. Кобрыньскій, сотрудникъ и катихитъ тутешный, заложивъ спѣвъ церковный и выучивъ въ короткôмъ часѣ мѣщанъ спѣву нотного. Въ свята и въ недѣлѣ ажь душа радуесь, прійшовши до церкви на службу Божу и почувши той спѣвъ; мимохôть здаeся намъ, що мы во Львовѣ у св. Юра або въ волоскôй церквѣ. О. Кобрыньскій такъ ревно занимався спѣвомъ помимо занятій парохіяльныхъ и школьныхъ, що стративъ здоровлье, бо вже ôтъ Великодня хоруe на грудну болѣзнь. Зачуваемо, що о. Кобр. маe намѣренье — перенестися зъ Снятына для ратованя здоровля, черезъ що велику страту понеслибы честнй мѣщане рускй! Ему завдячити належитъ, що сего року взялися до будовы церкви материчноі, котрои вже ôтъ 80 лѣтъ не було въ Снятынѣ. Церковь будуеся и то хороша камѣнна, а стѣны вже выпроваджень поза ôкна. Народъ тѣшится, що буде мôгъ помолитись Богови въ церквѣ просторôй, а не такъ якъ дотеперь тиснеся въ двохъ церковцяхъ деревляныхъ. Въ днѣ недѣльнй сходятся члены до читальнѣ и читаютъ, а по вечерни приходятъ спѣваки такожь до читальнѣ. Не-спѣваки позасѣдаютъ на лавкахъ въ одноі комнатѣ, а въ другôй уставляются спѣваки и спѣваютъ пѣснѣ церковнй. Въ тôй хвили здаeся, що се не тое мѣщаньство, котре передъ кôлькома лѣтами недѣлѣ и свята въ коршмѣ пересиджувало и тамъ забавлялося! Нынѣ у насъ шинки майже порожнй, бо народъ горнеся тамъ, где можe щось пожиточного учути и научитися. Съ жалемъ однакожь мусимъ пôднести, що о. парохъ Ганкевичь совсѣмъ рôвнодушный на народный розвôй своихъ парохіянъ. Не тôлько, що до читальнѣ самъ николи не загляне ани не есть ви членомъ, але еще не сприяe ви. Въ церквѣ не можутъ спѣваки спѣвати, якъ о. парохъ ôтправляe службу, бо ôнъ волитъ, щобъ самъ дякъ спѣвавъ. Якъ о. Кобрыньскій захоровавъ, то дѣти рускй не мали рускаго катихита черезъ цѣлый часъ слабости о. Кобр., а учивъ ихъ религіи катихитъ латиньскій. Навѣть до костела ходили дѣти що дня на службу, бо не було кому для нихъ ани разу ôтправити службу, помимо того, що церковь руска близше школы, якъ латиньскій костелъ. Зъ того выходилобы, що рускимъ парохіянамъ не треба читальнѣ, але нехай идутъ до коршмы въ недѣлѣ и свята, не треба въ церквѣ спѣву хорошого, бо до того есть дякъ, дѣти рускй нехай ôтъ молодости польонизуются, бо що въ школѣ не спольонизуютъ, то докôнчатъ въ костелѣ. И чижь мы можемъ колись надѣятись въ молодежи школьнои честныхъ Русинôвъ, если ихъ въ школѣ учатъ, що Русь, то „ziemia Kazimierza“, если молодѣжь руска учится религіи по польски и ходитъ до костела, где замѣсть почути слово руске и спѣвъ рускій, чуe органы. Не нарѣкаймо на ворогôвъ, бо мы самй много винні, а навѣть неразъ ворогамъ нашимъ и помагаемъ народъ нашъ польонизовати!

И. М., мѣщанинъ, членъ читальнѣ и спѣву церковного.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Вспольнй делегаціи.*) Перше засѣданье австрійскои делегаціи ôтбулось 27 жовтня. Передъ засѣданьемъ обѣ партіи порозумѣлись взглядомъ выбору бюра — и згодженося выбрати президентомъ Шмерлинга зъ стороны вѣрноконституційныхъ, а заступникомъ гр. Гогенварта зъ стороны федералистôвъ (вѣрноконституційнй предкладали на заступника д ра Смольку, але бôльшôсть федералистôвъ була за гр. Гогенвартомъ, чому зновъ вѣрноконституційнй не дуже були радй). Якъ звѣстно, въ австр. делегаціи вѣрноконституційнй маютъ бôльшôсть, бо члены делегацій выбираются пôсля краѣвъ коронныхъ, отже понеже н. пр. бôльшôсть послôвъ зъ Чехъ — нѣмцѣ-централисты, то и выбираютъ до делегаціи лишь самыхъ своихъ. Ческй газеты пôднесли теперь страшенный крикъ, що 3 мілiоновый народъ ческій проскрибованый, выключеный ôтъ участи въ делегаціи. Правда, що се велика кривда, — але нехай Чехи не забуваютъ того, що не лише они въ тôмъ взглядѣ проскрибованй, а проскрибованый такъ само и 3-мілiоновый народъ рускій; и галицко-рускій народъ на 7 членôвъ въ делегаціи зъ Галичины не маѣ ни одного представителя-Русина! Але вернѣмъ до рѣчи, до першого засѣданя австр. делегаціи. Засѣданье ôткрывъ министеръ вôйны гр. Билиндтъ, завôзвавши найстаршого вѣкомъ делегованого ексц. Антона Шмерлинга на тымчасового предсѣдателя. Ôнъ завôзвавъ делегацію до выбору президента и заступника. Ôтдано 50 картокъ и на всѣхъ було написане имя Шмерлинга яко предсѣдателя. Шмерлингъ выголосивъ бесѣду, котру подаемъ въ содержаню.

На початку подяковавъ Шмерлингъ делегаціи за довѣріе черезъ однодушный выбôръ его на предсѣдателя, а ôттакъ сказавъ: „Позвольте менѣ кинути окомъ на заграничнй дѣла, на заступництво Австріи на внѣ. Мушу сконстатовати, що мы вже довшій часъ тѣшимось миромъ и вдячнй єсьмо всѣмъ, котрй старались о тое прецѣнне добро. Мы маемъ надѣю, що наше заграничне министерство въ тôй періодѣ мира и згоды межи державами старалось межинародній бѣжучй справы доводити до доброго кôнца. Всѣ мы жалуемъ, що нагла смерть пôрвала Австріи министра Гаймерлье, котрый черезъ два роки, вѣрный цѣсарю и своимъ обовязкамъ, провадивъ дѣла заграничнй. Новй гваранціи мира подае намъ нынѣшна визита короля италійского въ Вѣдни; се єсть порука, що збôльшаеся кругъ монархôвъ, котрй признаютъ конечнôсть мира. Дальша справа, котрою мы будемъ займатися, суть окупованй краѣ. Не дасться заперечити, що много еще въ администраціи тыхъ краѣвъ не такъ иде, якъ повиннобы, але зъ другои стороны и безпôдставнй суть жалобы, котрй въ тôй справѣ пôднсятся. Треба бо зважити, якй то краѣ були передъ окупацією черезъ австрійску армію, якъ то тяжко ввести правильну администрацію въ такôмъ краю, где „пôвмѣсяць“ (Турки) сотки лѣтъ пановавъ. — Найбôльше дѣла дасть делегаціи буджетъ войсковый. Великй сумы того буджету выкличутъ безперечно побожнй желаня, чи не далибыся злекшити тягары податковй. Алежь на чолѣ министерства-вôйны стоитъ чоловѣкъ, котрый знае, що войско тѣсно злучене съ народомъ и що такй желаня мусятъ бути належно увзгляднены“. Дальше Шмерлингъ перейшовъ до гдеякихъ явищь въ сосѣдныхъ державахъ, котрй маютъ посередный интересъ и для Австріи. „Передовсѣмъ, сказавъ Шмерлингъ, згадаю о дуже сумныхъ явищахъ, котрй сповнились черезъ заговоры особливо въ пôвнôчнôмъ царствѣ и спровадили трагичну смерть царя. Всѣ люде, котрй маютъ почутье права и людскости, будутъ вспомагати правительства, коли тiи выберутъ ôтповѣдній средства, щобы злорадным заговорамъ запобѣгчи. А хотяй въ нашôмъ цѣсарствѣ нема и слѣду того лиха, то предсѣ моглобы прiйти до того, що правительство въ дорозѣ межинародного порозумѣня подалобы свою помôчну руку; на такій случай мы лишь бажалибы, щобы при тôмъ правительство не переступило границѣ необходимости. Єще друге явище сповнилося на нашихъ границяхъ (въ Нѣмеччинѣ и Россіи). Ото выдано тамъ вôйну одному племени (жидамъ), котрому закидаютъ, що оно всысае въ себе капиталы и спроваджуе руину народа. Я не перечу, що сей закидъ єсть въ части правдивый, але я звертаю увагу на тое, що мы въ Австріи выбрали найпевнѣйше средство противъ тому лиху а именно законодательство, котре далеко лучше, якъ плюндрованье и выганянье родинъ (жидôвскихъ) зъ краю. Наконець годѣ еще не згадати и о тôмъ, що по сусѣдныхъ державахъ протягае вѣтеръ противный теперѣшнымъ державно-правнымъ устроямъ. Выступаютъ противъ парляментаризмови кажучи, що ôнъ невыгôдный (для монарха и правительства) и що его кругъ дѣланя муситъ бути обмеженый (се ôтноситъ Шмерлингъ до Нѣмеччины). Я и надъ тымъ мушу жалѣти; мы мусимъ знати, що конституційне житье не єсть ничимъ случайнымъ, зайшовшимъ изъ внѣ, — але що оно выплыло зъ почутя правдивои потребы. Розумнй князѣ и розумнй правительства пôзнали сее и длятого справедливымъ єсть бажанье, щобы конституційне житье остало ненарушенымъ, щобы никто не брався ставати до борбы съ новымъ часомъ и ихавъ назадъ колеса часу. Мы пôдъ тымъ взглядомъ спокôйнй, мы власне маемъ пересвѣдченье, що нашъ цѣсарь добровôльно надавъ намъ цѣнну конституцію и въ торжественнôй хвили обѣцявъ ей стерегчи и хоронити“. Тутъ президентъ делегаціи внѣсъ „Lebe hoch“ для цѣсаря и на тôмъ скôнчивъ свою вступну промову, котра, якъ бачимъ, дôткнула дуже важнй питаня часу и котра выкликала велике невдоволенье въ кругахъ самои вѣрноконституційнои партіи, до котрои належитъ Шмерлингъ и у котрои тѣшився доси великою повагою и великимъ довѣріемъ. А озлобилась партія вѣрноконституційна и напала на Шмерлинга въ печати (особливо въ Neue fr. Pr.) за его признанье, що закиды противъ жидôвъ („що они всысаютъ въ себе капиталы и спроваджуютъ руину народôвъ“), не суть безпôдставнй.

По бесѣдѣ Шмерлинга приступлено до выбору заступника предсѣдателя. Зъ 42 голосовавшихъ 40 ôтдали голосъ на Гогенварта.

Дня 29 жовтня цѣсарь принимавъ обѣ делегаціи: угорску о 12 год. въ пол., а потôмъ австрійску о 2 год. въ троновôй сали цѣсарского замку. Президентъ угорскои делегаціи кардиналъ-архіепископъ Гайнальдъ выголосивъ до цѣсаря промову. На вступѣ высказавъ монархови належну вѣрнôсть и привязаннôсть, и выразивъ въ имени делегаціи благожеланье монархови по случаю сопружества цѣсаревича Рудольфа. По тôмъ бôльше церемоніяльнôмъ вступѣ перейшовъ президентъ угорскои делегаціи до рѣчи, що такъ сказати, дѣловои и сказавъ: „Делегація бачитъ съ радостію, що зъ интенціи Вашого Величества и правительства существуютъ пріязнй ôтношеня монархіи до другихъ державъ; делегація бачитъ въ тôмъ сильну поруку удержаня мира. Делегація въ одной стороны надѣесь, що благодать мира принесе добробытъ, розумный поступъ и удосконаленье людскости, але такожь думае, що и зъ другои стороны миръ маѣ вплывъ на задачу делегаціи, бо она вѣритъ, що коли миръ забезпеченый, — то величезнй тягары, котрй надмѣрно гнетутъ державы и народы, будутъ злегшенй. Але хотяй делегація стоитъ за ощадностію, то однакожь не буде противна призволенню правдиво конечныхъ средствъ для оборони интересôвъ и силы монархіи.“

На тую промову цѣсарь подякувавъ за выразъ вѣрности, преданности и благожеланя, а дальше сказавъ: „Ôтъ часу послѣдней сесіи делегацій зôстали вже щасливо залагодженй перешкоды, котрй ставали въ дорозѣ переведеню гдечкихъ точокъ берлиньского трактату, а тымъ чиномъ европейскій миръ зновъ утвердився. Той щасливый результатъ належитъ передовсѣмъ завдячувати щирому спôвдѣланю европейскихъ державъ, котрй стремѣли до консолидаціи ôтношень на всходѣ. Мое правительство уважало таке вспôльне дѣланье своею найголовнѣйшою задачію. А дуже успѣшно пôддержували его знаменито-добрй ôтношеня монархіи до всѣхъ державъ и загально почувана потреба мира. Предложеня, якй дôстанете ôтъ мого правительства, ôтповѣдаютъ тому потѣшаючому и заспокоюючому положеню. Министерство вôйны удаесь до вашои жертволюбивости лишь о тôлько, о скôлько потрѣбно для докôнченя розпочатыхъ робôтъ (фортификаційныхъ) або для постепенного придбаня арміи потребъ необходимо конечныхъ. Що до Босніи и Герцеговины, то безъустанній усилія мого правительства забезпечити спокôй и порядокъ и пôдносити розвôй духовый и матеріяльный въ тыхъ краяхъ вже й до теперь принесли потѣшаючй результаты.“

Въ имени австрійскои делегаціи промовивъ до цѣсаря Шмерлингъ. Ôнъ рôвножь высказавъ на вступѣ чувство преданности монархови и зложивъ благожеланя по случаю весѣля цѣсаревича Рудольфа, а дальше сказавъ: „Похôдня вôйны, котра довго горѣла, выгасла въ нашôй части свѣта. Черезъ тое маемъ часъ до дѣлань мирныхъ и ôнъ не промине, надѣемось, безъ знаменитыхъ результатôвъ. И делегація приступае до залагодженя важныхъ а тяжкихъ своихъ задачъ. Мы перенятй почутьемъ конечности, що повинній бути призволенй средства, ôтъ котрыхъ зависла цѣлôсть и сила монархіи, мусимъ однакъ старанно взяти на увагу такожь силы податковй краѣвъ...“ Цѣсарь ôтповѣвъ на промову Шмерлинга такъ само якъ на промову Гайнальда. По данôй ôтповѣди, цѣсарь розмовлявъ съ членами делегаціи; зъ галицкихъ членôвъ повитавъ особенно дра Смольку, а до п. Хшановского сказавъ: „Сотворилисьте закладъ кредитовый, котрый *може статися* краеви дуже пожиточнымъ“.

(*Король Гумбертъ въ Вѣдни.*) Вѣденьскй газеты дуже обширно розписуются надъ гостиною короля и королевои италійскихъ въ австрійскôй столици. Дворъ цѣсарскій дуже гостинно принявъ своихъ гостій. Пріѣздъ короля до Вѣдня дня 27 жовтня мы вже коротко описали минувшого разу. Дня 28 жовтня рано ôтбувся осмотръ войскъ всѣхъ родôвъ оружія; въ осмотрѣ войскъ взяли удѣлъ такожь цѣсарева и королева. Пополудни тогожь дня король принимавъ на авдіенціи вспôльныхъ министрôвъ гр. Таффе съ цѣлымъ кабинетомъ и министрôвъ угорскихъ. Потôмъ король, королева а пôзнѣйше и цѣсарева ôтвѣдали вдову по министрѣ Гаймерлье и лично зложили ѣй свое сочувствіе. Вечеромъ ôтбулось гальове представленье въ оперѣ.

Въ недѣлю королева посѣтила бельведерску галерію образôвъ, а ôттакъ звидѣла ателіе славнозвѣстного маляря Ганса Макарта и другого маляря Канона. Тогожь дня ôтбулось цѣсарске польованье пôдъ Гимбергомъ. Забито 800 заяцѣвъ и множество куропатвъ; король Гумбертъ самъ положивъ 178 заяцѣвъ. О год. 6 вечеромъ на гальовôмъ обѣдѣ було 130 осôбъ. Салю освѣчувало 2600 свѣчокъ въ наукахъ и канделябрахъ. Всѣ свѣчки запалились наразъ за посредствомъ нитки зъ стрѣльничои бавовны. Крôмъ архикнязѣвъ були присутнй на тôмъ обѣдѣ мѣжь иншими гр. Андраши, Дунаевскій и Земляковскій. Пôдчасъ обѣду цѣсарь внѣсъ тоастъ за здоровье короля и королевои. Король ôтповѣвъ тоастомъ, въ котрôмъ сказавъ: „Высказую мое найгорячѣйше бажанье, щобы такъ сердечнй ôтношеня, якй на щастье панують межи нашими народами, стѣснялись що разъ бôльше для добра нашихъ краѣвъ“. Въ льожахъ салѣ були справоздателѣ газетъ вѣденьскихъ и заграничныхъ.

Дня 30 жовтня передъ обѣдомъ король и королева принимали вѣденьскихъ дипльоматôвъ, а потôмъ послôвъ заграничныхъ. Тогожь дня принимавъ цѣсарь италійскихъ министрôвъ Депретиса и Манчини; потôмъ оба тiи министры зложили визиты всѣмъ членамъ цѣсарского дому, австрійскимъ и угорскимъ министрамъ. Вечеромъ о 8 год. ôтбувся двôрскій концертъ, на котрый запрошено 364 лиць, въ сали освѣтленôй 2000 поломенями. — Дня 31 жовтня рано король и королева выѣхали до Италіи. На двôрци прощали ихъ сердечно цѣсарь, цѣсарева и всѣ архикнязѣ. — Додати треба, що цѣсарь по осмотрѣ войскъ 28 жовтня именовавъ короля Гумберта властителемъ 28 полку пѣхоты, котрый доси носивъ назву Бенедека. Министры Депретисъ и Манчини и амбасадоръ италійскій въ Вѣдни гр. Робилантъ одержали декораціи, велику ленту ордеру св. Стефана.

Середъ гальовыхъ обѣдôвъ, величныхъ представлень и польованъ, дипльоматы не забували на политику, и межи министрами италійскими Депретисомъ и Манчинимъ а управителями министерства дѣлъ заграничныхъ ôтбувались частй и довгй нарады. Гр. Андраши, хотяй ôнъ въ тôй хвили совсѣмъ приватна особа, гравъ важну ролю въ тыхъ нарадахъ; всюда бувъ присутный, — такъ що выглядало, мовьбы ôнъ вже бувъ призначенымъ на будущого министра дѣлъ заграничныхъ. Съ италійскимъ посломъ заграничныхъ дѣлъ, Манчинимъ, конферовавъ ôнъ довше якъ годину. — Зъ Италіи доносятъ телеграмы, що тамъ загальна опинія дуже рада подорожи короля до Вѣдня и дуже утѣшена зъ щирого принятя короля на дворѣ вѣденьскôмъ. Бурмистры мѣстъ Медіолину и Генуы прислали телеграфично бурмистрови вѣденьскому подяку за симпатичне принятье короля черезъ жителѣвъ Вѣдня.

Передъ пріѣздомъ короля до Вѣдня не було еще напевно звѣстно, чи зъ Вѣдня поѣде король заразъ до Берлина, чи нѣ. Загадка розвязалась ажь пôдчасъ побыту короля въ столици австрійскôй. Король пытавъ телеграфично цѣсаря нѣмецкого, чи маѣ пріѣздити до Берлина. На таке запытанье ôтповѣвъ цѣсарь Вильгельмъ, що хочь якъ радбы повитати дорогихъ гостій, то все таки зô взгляду на пору року волѣвбы, щобы король и королева прибули до Берлина на весну. Мимо того однакожь правительство нѣмецке заявило дня 28 жовтня правительству италійскому, що Нѣмеччина радуѣсь щиро подорожію короля до Вѣдня и що Нѣмеччина зъ кождого пріязного объяву Италіи для Австріи ôтноситъ пріязнь и до себе. Norddeutsche Allg. Ztg., пôвофиціяльный органъ Бисмарка, заявляе, що дѣло розпочате въ Вѣдни буде проведене дальше въ Берлинѣ, коли король тамже пріѣде. Тогды приступленье Италіи до австрійско-нѣмецкого союза буде могло бути на внѣ обвѣщене. Головнымъ условіемъ союза, пише згадана газета, маѣ бути пошанованье чужои власности.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Великій кн. Николай Константиновичь, сынъ стрыя пануючого теперь царя, вел. князя Константина Николаевича, бувъ ôтъ початку сего року держаный въ арештѣ въ Павловскôмъ замку. Передъ кôлькома мѣсяцями, якъ теперь ажь доносятъ газеты, зôставъ высланый потаемно на выгнанье до Ташкенту (въ всходнôй Монголіи). Кара така стрѣтила молодого вел. князя за его вôльнодумство и мабуть за якйсь звязи съ звѣстнымъ нигилистомъ офицеромъ Саблинымъ.

Въ Могилевѣ ставало сими днями 61 мужикôвъ передъ судомъ за опôръ властямъ. Зъ помѣжк нихъ засуджено 34 на двотыждневый арештъ, а прочихъ увôльнено.

Нѣмеччина. Выборы до нѣмецкого парляменту ôтбулися, хоть еще и не скôнчилися: въ 89 округахъ выборчихъ маѣ еще прiйти до тѣснѣйшого выбору (Stichwahl). Якъ звѣстно, канцлеръ нѣмецкій, кн. Бисмаркъ, клавъ велику вагу на тй выборы и докладавъ всякихъ старань, щобы они выпали по его мысли. Божь ôтъ нововыбранои палаты ôнъ надѣеся потвержденя своихъ самовладно-соціялистичныхъ внесеній (противъ котрымъ, замѣтимо, завзято выступаютъ самй нѣмецкй соціяль-демократы!), ôткиненыхъ попередною палатою. Але помимо всякихъ, совсѣмъ неконституційныхъ и нелегальныхъ заходôвъ правительства, выборы выпали далеко не такъ, якъ кн. Бисмаркъ того бажавъ. Именно тое сторонництво (старо- и вôльно-консервативне), на котре кн. Бисмаркъ найбôльше числивъ и котрому бажавъ въ будучôмъ парляментѣ найбôльшого скрѣпленя, при выборахъ найбôльше потерпѣло. За тое взмоглося въ силу нерѣшуче, але неприхильне Бисмаркови центрумъ, а такожь партія поступовцѣвъ (до котрои належатъ ученй, якъ Вирховъ, Момзенъ, Трейчке) и партія сецесіонистôвъ. Центрумъ маѣ доси запевненыхъ 78, поступовцѣ 30, національ-либералы 25, сецесіонисты 28, протестовцѣ и партикуляристы (зъ Ельзасу, Шлезвикъ-Гольштайну и др. провинцій, прилученыхъ недавно до Нѣмеччины и бажаючихъ чи то бôльшои автономіи, чи й цѣлковитого ôторвання ôтъ Нѣмеччины) 17, вôльно-консервативнй 11, Поляки 11, сторонництво людове 6 голосôвъ. Въ будучихъ тѣснѣйшихъ выборахъ центрумъ надѣеся еще 8 голосôвъ. Здаесь, що таке саме (8 до 10) число голосôвъ будутъ мати и соціяль-демократы, котрыхъ ани Бисмаркôвскій вынятковый законъ, ани станъ облоги въ головныхъ промысловыхъ и фабричныхъ центрахъ, ани велика урядова та буржуазна пресія при выборахъ не могли совсѣмъ задавити. Въ 30 округахъ соціяль-демократы будутъ ставати до тѣснѣйшого выбору супротивъ кандидатôвъ другихъ сторонництвъ.

Франція. Нововыбраный парляментъ вже розпочавъ свои нарады. Заразъ на першôмъ засѣданю палата послôвъ выбрала Гамбету своимъ тымчасовымъ президентомъ, бо вже була напередъ рѣшена рѣчь, що Гамбета сейчасъ по зôбраню парляменту маѣ стати на чолѣ правительства яко президентъ министрôвъ. Хоть на президента палаты выбрала Гамбету значна бôльшôсть послôвъ, то предсѣ той першій выбôръ не обôйшовся безъ шумныхъ протестôвъ зъ стороны консерватистôвъ та радикалôвъ. Клеманco (радикалъ) въ своѣй часописи назвавъ навѣть выбôръ Гамбеты переворотомъ державнымъ (coup d' état). Сейчасъ слѣдуючого дня президентъ республики, Греви, завôзвавъ Гамбету до себе и предложивъ ему утвореньe новогo кабинету. Гамбета принявъ предложенье, застерѣгаючи собѣ притôмъ, щобы ему самому лишити до волѣ, чи маѣ прiймити министерство съ текою, чи безъ теки.

Войска французкй въ Тунисѣ по невеликôй битвѣ съ повстанцями передъ Керуаномъ заняли ôттакъ безъ опору тое свяге мѣсце тунискихъ Арабôвъ. Однакожь повстанцѣ уйшли дальше на полудне, где приготовляются до нового опору.

Сербія. Минувшои суботы ôтбулася домова ревизія у бѣлгородского митрополита Михаила. Найдено якйсь компромитуючй письма, котрй показували звязь митрополита съ агитаторами панславистичными. Митрополита ôтсунено ôтъ власти, а тымчасову администрацію епархіи поручено епископови неготиньскому, Мойсееви.

НОВИНКИ.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Впреосв. митрополитъ Іосифъ закôнчивъ дня 16 (28) с. м. каноничный осмотръ монастырѣвъ Ч. С. В. В. осмотромъ монастыря во Львовѣ. — Митроп. ординаріятъ удѣливъ похвальнй грамоты вразъ съ архиерейскимъ благословеньемъ гр ѣ Суз. Ожаровскôй, патронцѣ въ Ольшаници, и тамошнôй громадѣ за построенье новои церкви. — Въ „Рускôмъ Касинѣ“ во Львовѣ будутъ ôтбуватися вечеры съ танцями, почавши ôтъ 5 л. надолиста с. р. —

Во Львовѣ появляется ендемичный тифусъ нервовый. — Поперечившись съ своимъ мужемъ, отруилася во Львовѣ жена зарѣбника Ф. Маронь, мати 4 дѣтій. — На желѣзници Кароля Людвика почато огрѣвати возы ѣтъ 30 л. жовтня с. р. — Въ Страдчи нѣдъ Яновомъ обновлено хорошо церковь за стараньемъ громады и о. В. Бѣлецкого. — Цѣсарева повернула дня 15 (27) с. м. зъ Геделе до Вѣдня. — Въ Вѣдни застрѣлився Іосифовичъ-Глоховскій, урядникъ парового мореплавства. — Въ Празѣ выкрыла полиція тайне товариство соціялистичне; выточено слѣдство противъ 157 союзникамъ. — Президентъ найвысшого трибуналу въ Вѣдни А. Шмерлингъ, 76-лѣтный старець, мавъ заручитись съ молоденькою п-ою А. С. — На ловахъ двѣрскихъ нѣдъ Вѣднемъ, устроєныхъ минувшои суботы для короля Гумберта, убито 811 заяцѣвъ и 21 куронатвъ; самъ король забивъ 178 штукъ, а друге тѣлько архикнязь Рудольфъ. — Стару „Presse“ закупивъ на власность банкъ для краѣвъ коронныхъ. — Въ Римѣ святковано сими днями 70-лѣтнѣ роковины уродинъ славного композитора Лишта, котрый одержавъ при тѣй нагодѣ надъ 150 телеграмовъ, мѣжь тыми одинъ ѣтъ баварского короля. — До Нѣмеччины выѣхали зъ Вѣдня сов. Вайсъ и комисарь полиціи Френкель, щобы слѣдити тамъ розвѣй соціялизму. Оба высланники були на послѣднѣмъ процесѣ соціялистовъ въ Линску. — Въ Петербурсѣ розпѣчнеся сими днями великій процесъ политичный противъ 30 обжалованымъ, котрѣ брали участь въ убійствѣ царя Александра II. — Чорногорска княгиня Милена перебуде съ дѣтьми черезъ зиму на островѣ Корфу. — Въ Жмеринцѣ убили невыслѣдженѣ злочинцѣ двохъ жидовъ въ ихъ взаснѣмъ мешканю. — Въ Могилевѣ суджено сими днями селянъ за опѣръ властямъ; 34 селянъ засуджено на 2-тыждневу вязницю. — Въ Мароко появилась холера.

— **Ч. 81 „Дѣла“** сконфисковала прокураторія державна за стихъ п. К. Устыяновича.

(*Н*) **Руско-народный театръ.** Минувшои суботы ѣтограно *„Ревизора зъ Петербурга“*, комедію Н. Гоголя въ 5 актахъ, котра, якъ звѣстно, малює искравыми красками житье маломѣщанъ и низшихъ урядниковъ въ Россіи. Головнѣ ролѣ припадали тутъ пп. Гембицкиму (городничій) и Биберовичеви (псевдоревизоръ Хлестаковъ); оба вывязались добре зъ своеи задачѣ. Такожь п. Биберовичева (Марія) ѣтограла свою ролю такъ, що належится ѣй повне признанье. Не можемъ однакъ обминути одноі щироі уваги для нашихъ пп. артистѣвъ, именно щобы выстерѣгались всякихъ такихъ сценъ, якъ пересаджене бурмотанье зъ боязни, повторюванье разъ-вразъ одностайныхъ рухѣвъ тѣла и т. и. — бо се уймае правдивои вартости штуки и природности дѣйствуючихъ лиць. — На другій день въ недѣлю була представлена *„Бѣдна Марта“*, ориг. народна мельодрама въ 4 актахъ Д. Млаки съ музикою Воробкевича. Сею мельодрамою задумавъ звѣстный нашъ композиторъ и поетъ уморализовати рускихъ селянъ и мѣщанъ, и она дѣйстно надаесь бѣльше до представлень по мѣстахъ провинціональныхъ. Самѣ мотивы дуже хорошѣ, а и закѣнченье нѣдноситъ моральну стѣйнѣсть тои штуки. Милозвучна музика дуже гарно уложена и робитъ пріятне враженье на публичности. Що до гры артистѣвъ и артистокъ мусимъ похвально выразитися о п. Гембицкѣмъ (Проць Заруба), котрый вже самою поставою представлявъ досадно типъ Гуцула богатыря и вызначився особливо въ сценѣ морального терпѣня (передъ крестомъ); дальше п. Стефуракови, котрый дуже хорошо и природно ѣтоградъ ролю дяка, и п-ѣ Бачиньскѣй (Марта), вывязавшѣйся що до гры въ повнѣ зъ своеи задачѣ. П. Стручиньского (Петро) мусимъ похвалити за хорошій спѣвъ.

— **Для всѣхъ школъ середныхъ** установило министерство просвѣты день задушный (1 и 2 л. падолиста) яко феріяльный.

— **На посады начальниковъ громадскихъ** въ неуконституованыхъ громадахъ пов. городецкого, Добростанахъ, Воли добростаньскѣй, Строннѣ и Залужи, розписуе староство въ Городку конкурсъ съ речинцемъ до 15 л. падолиста с. р. Компетенты маютъ бути умыслово способнѣ, моральнѣ и здоровѣ, якъ такожь знати ѣтповѣдно уставы, постановы администраційнѣ и манипуляцію канцелярійну. Начальники будутъ мусѣли мешкати въ дотычныхъ громадахъ, а рѣчна ихъ платня вразъ съ додаткомъ на канцелярію буде така: въ Добростанахъ 420 зр., въ Воли добр. 315 зр., въ Строннѣ 265 зр., а въ Залужи 215 зр. Кромѣ того будутъ мати мешканье (2 комнаты и кухню), опалъ, нѣдводы до урядовыхъ чинностій, а на случай потребы дієты по 1 зр. 50 кр. денно. Коли однакъ згаданѣ громады уконституются, тогды тѣ начальники тратятъ свои посады и одержатъ яко ѣтправу одномѣсячну платню зъ фондѣвъ громадскихъ.

— **Ревизія полиційна** ѣтбулася въ помешканю п. І. Данилюка, редактора часописи „Praca“. Полиція шукала за письмами соціялистичными.

— **Въ банку рѣльничѣмъ во Львовѣ** установлено высокѣсть стопы процентовои ѣтъ задатковъ 6%, а взглядно 2% высшу ѣтъ кождочасноі стопы процентовои австрійско-угорского банку; высокѣсть провизіи за продажь продуктѣвъ установлено на 1%.

— **Въ галицкѣмъ банку кредитовѣмъ во Львовѣ** поновивъ урядникъ того банку І. Р. дефравдацію въ сумѣ 5.000 зр. и утѣкъ зѣ Львова. І. Р. числитъ около 28 лѣтъ житя, есть темно-блондинъ, середного росту, никлои будовы тѣла, подовговатого темного лиця, съ короткою стриженою бородою.

— **Зъ аматорского театр. представленя тов. „Рускихъ Дамъ“** було всего доходу brutto 197 зр., а netto 90 зр. 17 кр. Чистый дохѣдъ, якъ звѣстно, призначеный въ користь убогихъ учащихся рускихъ дѣвчатъ.

— **Именованя.** Провиз. ветинаремъ краевымъ въ намѣстництвѣ львѣвскѣмъ именованый Ан. Литтихъ. Старшимъ управителемъ почтовымъ именованый Ал. Лоренцъ въ Бродахъ.

— **Дебитъ почтовый** до австрійскои державы ѣтнято заграничнѣй часописи „Вольное Слово“, выходячѣй въ Женевѣ, и часописи „Самоуправа“ выходячѣй въ Бѣлградѣ сербскѣмъ.

— **Въ Краковѣ** розпочався сими днями процесъ противъ соціялистамъ передъ судомъ присяжныхъ. Обжалованѣй суть о тайнѣ союзы соціялистичнѣ: фотографъ Шмидгавзенъ (котрый выступавъ вже въ подѣбнѣмъ процесѣ тамтогорѣчнѣмъ), шлюсарь Домбровскій и властитель друкарнѣ Бандура. На внесенье прокуратора ѣтбувается розправа при закрытыхъ дверяхъ. Предсѣдатель трибуналу есть президентъ суду карного Кавецкій, оборонителемъ дръ Розенблятъ, а обвинителемъ заступникъ прокуратора Хитры.

— **Пожары.** Въ Порогахъ въ пов. богородчаньскѣмъ згорѣвъ великій тартакъ паровый бр. Либига. Шкода, въ значнѣй части убезпечена, 50.000 зр. — Въ Городни въ пов. гусятыньскѣмъ згорѣло 6 хатъ и всѣ господарскѣ будынки трехъ селянъ съ цѣлымъ майномъ. Неубезпечена шкода 4.000 зр. — Въ Кривенькѣмъ въ пов. гусятыньскѣмъ погорѣвъ одинъ господарь. Неубезпечена страта 2.500 зр. — Въ Хоростковѣ въ пов. гусятыньскѣмъ понѣсъ одинъ селянинъ черезъ пожаръ 3.300 зр. страты, котра въ части убезпечена. Въ Угрыновѣ въ пов. сокальскѣмъ згорѣло цѣле дворске обѣйстье вразъ съ всякою пашнію. Незначно убезпечена страта 68.000 зр.

— **400-лѣтну рѣчницю основаня першои друкарнѣ въ Липску** святковано недавно дуже торжественно. Першу друкарню, съ одною ручною прасою, основавъ тамъ въ роцѣ 1481 Андреасъ Признеръ, професоръ теольогіи. Нынѣ есть въ Липску 82 друкарнѣ съ 451 машинами паровыми и 971 ручными; число особъ, затрудненыхъ роботою друкарскою, выноситъ надъ 12.000. Липскъ, якъ звѣстно, есть осередкомъ всякого друкарского и книгарского движеня въ Нѣмеччинѣ.

— **Въ Хинахъ** жіе около 1,100.000 Христіянъ-католикѣвъ, котрѣ маютъ 41 епископѣвъ и 560 краевыхъ а 664 европейскихъ священикѣвъ; кромѣ того есть 30 колегій и 34 монастырѣвъ. Служба божа ѣтправляеся выключно въ хиньскѣмъ языцѣ; по службѣ божѣй збираютъ майже завсѣгды складки для папы. Зъ помѣжь святыхъ почитаютъ найбѣльше св. Іоана Непомуцена, котрый есть у нихъ патрономъ рыбакѣвъ и въ честь котрого построено много каплиць и статуй.

— **Для бѣдныхъ ученикѣвъ рускои гимназіи жертвували:** П. Т. о. Ганкевичъ зъ Грымалова 4·18 зр., Павлишъ, кандидатъ нотар. 1·50 зр., о. Бѣлиньскій зъ Илавча 6 зр., громада Бѣлки мазовецкои 50 кр., о. Курнякъ, сотрудникъ зъ Трофанѣвки 1 зр., Козиньскій, кондукторъ черновецкои желѣзницѣ 50 кр., о. Домбчевскій зъ Дарахова 1 зр., о. Качала 5 зр., Русины зъ Спасова заходомъ о. Ковальского 15 зр. За тѣ щедрѣ датки складае дирекція академичноі (рускои) гимназіи щиро-сердечне „Спаси-Бѣгъ“!

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

О. Михаилъ Винницкій, приходникъ въ Черневѣ дек. станиславѣвского, упокоився дня 8 (20) с. м. въ 75-ѣмъ роцѣ житя а въ 45-ѣмъ роцѣ священьства. Покѣйный бувъ ревный рускій патріотъ. Вѣчна ему память!

О. Антоній Петрушевичь, парохъ въ Мизуни дек. перегиньского, упокоився въ 64-ѣмъ роцѣ житя а въ 39-ѣмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Петро Гудыма, учитель народный въ Горыдославичахъ пов. бобрецкого, упокоився сими днями въ 20-ѣмъ роцѣ учительскои службы. Вѣчна ему память!

Щасный Гензликевичь, управитель школы въ Березднѣвцяхъ пов. бобрецкого, упокоився въ 29-ѣмъ роцѣ житя а въ 4-ѣмъ роцѣ учит. службы. Вѣчна ему память!

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ Епархіи Львѣвскои.

Завѣдательства одержали: оо. А. Юркевичь въ Сухорѣчи дек. львѣвско позамѣского, Т. Кульчицкій въ Убыпо дек. буского и А. Обрѣзкѣвъ въ Сѣховѣ дек. львѣвского.

Сотрудничества одержали: оо. М. Дзеровичь въ Городку, А. Левицкій въ Соколовѣ, І. Волошиньскій въ Монастырискахъ, К. Петровскій (приватне сотрудн.) въ Городници, Р. Литвиновичь въ Бучачи и І. Дымушевскій (съ правомъ управлюваня духовными дѣлами) въ Пробѣжнѣй дек. гусятыньского.

Ординаріятскимъ школьнымъ комисаремъ на деканатъ щирецкій (на мѣстце ѣтказавшогося о. А. Бублика) именованый о. И. Пачовскій зъ Наваріи.

Замѣнялися за парохіи: оо. К. Ляховичь зъ Переволоки и В. Коржиньскій зъ Медведовець.

Ѣтъ испыту конкурсового увольненѣ: оо. К. Ляховичь зъ Переволоки и В. Коржиньскій зъ Медведовець.

Ѣтпустку зъ вѣденьскои духовноі семинаріи одержавъ п. А. Левицкій.

Цертификатъ до посѣщаня наукъ на II роцѣ теольогіи одержавъ п. Д. Хоминъ.

Похвальну грамоту вразъ съ архіерейскимъ благословеньемъ одержавъ о. К. Левицкій въ Ольшаници за заслуги около построеня новои церкви.

Каноничну институцію одержавъ о. Л. Туркевичь зъ Сухорѣча на приходника при карнѣмъ домѣ во Львовѣ.

Въ пропозицію принятѣ а) на Хотынь дек. калуского: оо. 1) И. Рожаньскій зъ Хотыня, 2) Д. Вахнякъ зъ Протесъ и 3) І. Щуровскій зъ Облазницѣ; б) на Крогулець дек. гусятыньского: оо. 1) К. Глѣбовицкій зъ Брюховичь, 2) Л. Авдиковскій зъ Товстого, 3) И. Киселевскій зъ Крогульця и И. Алексевичь зъ Нижнева; в) на Бужокъ дек. олеского: о. К. Винтоникъ зъ Бужка.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Презенты одержали: оо. І. Русиникъ на парохію Высову дек. бѣцкого и Г. Кульчицкій на капелянію Годынѣ дек. мостиского.

Каноничну институцію одержавъ о. Г. Кульчицкій на капелянію Годынѣ дек. мостиского.

На одно зъ опорожненыхъ мѣстець, а взглядно на мѣстце І-го проповѣдника подався о. дръ Людкевичь, духовникъ при гр. к. семинаріи въ Перемышли.

Завѣдательство капелянiи въ Баличахъ дек. мостиского одержавъ о. Вас. Цюкъ, завѣдатель кап. въ Годыняхъ.

До львѣвскои семинаріи духовноі принятѣ 1) на І рѣкъ теольогіи: п. Ал. Плешкевичь; 2) на II рѣкъ теольогіи: п. І. Трушь; 3) на III рѣкъ теольогіи: пп. А. Яцѣвъ, В. Крыницкій и П. Поляньскій (яко вмѣстникъ).

До вѣденьскои семинаріи духовноі принятѣ: пп. Ан. Хилякъ, Іос. Фолисъ, Вол. Калужняцкій, Ан. Ковальскій и Вас. Романовскій.

До тутейшого пѣвческого заведеня фундаціи бл. п. еп. Іоана Снѣгурского принятѣ на рѣкъ 1881/2 слѣдуючѣ кандидаты: 1) на фондъ: Ал. Посикира, Наз. Гундакъ, Анд. Котикъ, Вас. Кузьма, Ив. Бревякъ и Мак. Меленъ; 2) на вмѣстникѣвъ: Вас. Ровенчинъ, Гав. Кней, Теоф. Чайка, Пав. Джуганъ и Вас. Клишъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Малоруске представленье аматорске** ѣтбулося дня 8 (30) с. м. въ Одессѣ въ Маріиньскѣмъ театрѣ нѣдъ режисерствомъ п. Т. В. Чернышева. Представлено по разъ першій въ Одессѣ драму Стеценка *„Доля“*, въ 5 актахъ и 6 ѣтслонахъ, съ музикою и хоровымъ спѣвомъ. Представленье пріймила публичность съ великимъ вдоволеньемъ.

Приходъ першои клясы съ 160 моргами поля найлучшои землѣ есть до замѣны за приходъ въ якѣй будь околици.

Адреса: **І. Б.**, почта Книгинич.

На дохѣдъ академ. тов. „Дружный Лихварь“

Въ сали тов. „ГВЯЗДА“, ул. Францѣшкан. ч. 7.

РУСКІЙ НАРОД. ТЕАТРЪ

нѣдъ дирекцією Омел. Бачиньского.

Въ четверъ, дня 22 жовтня (3 падолиста) 1881.

ДЕБРА СОКѢЛЬСКА,

народна мельодрама зъ гуцульского житя въ 4 актахъ, нѣсля твору І. К. Галясевича, „Чортѣвска Лава“ эльокализованъ Т. Н. Гембицкій. — Музика Изидора Воробкевича.

Особы:

Несторъ Любчакъ . . п. Бачиньскій.
Кузьма, его сынъ . . п. Новицкій.
Семенъ Ротанюкъ . . п. Стефуракъ.
Дамянъ, его выхованецъ . п. Биберовичь.
Василь Тихопецъ . . п. Парадовскій.
Софронія, его жѣнка . . пнѣ Гембицка.
Олена, донька Василя зъ 1-го подружя . . пнѣ Бачиньска.
Герасимъ Коцуракъ } радній громадс п. Санецкій.
Назаръ Крутиголова } п. Лукасевичь.
Сава Малай п. Телявскій.
Ирина, жѣнка Коцурака . пнѣ Стефуракъ.
Леся } сироты п. Стручиньскій.
Настя } пнѣ Биберовичь.
Гриць Дырда, паробокъ } служ у Тихон. п. Гембицкій.
Катерина, стара дѣвка } пнѣ Моленцка.
Анниця } . . пна Ледухѣвска.
Марія } дѣвчата . пна Павлѣвска.
Оксана } . пна Левицка.
Варварка . . пнѣ Лукасевичь.
Климъ } . . . п. Гембицкій.
Якѣвъ } легинѣ . п. Лукасевичь.
Проць } . п. Ивановичь.
Стефанъ } . . п. Михайловскій.
Спиридонъ Вархлякъ, громадскій писарь . . п. Нѣдвысоцкій.

Легинѣ, дѣвчата, рекруты и музиканты. — Дѣвси въ карпатскѣй верховинѣ коло Кутъ.

Новѣй костюмы зъ етнографичноі выставы въ Коломыѣ.

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ I зр., въ дальшихъ 60 кр., партеръ 40 кр., галерія 20 кр.

Билетѣвъ можна дѣстати въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ул. Краковска ч. 14 I. поперхъ, **въ торговли Вн. Дымета и въ касѣ театральнѣй, улиця Францѣшканьска ч. 7, ѣтъ годины 3 пополудни.**

Початокъ о годинѣ 7-мѣй вечеромъ.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскѣй и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

На повѣсти **Єронима Анонима** розписуе „Академическій Кружокъ“ во Львовѣ яко издатель пренумерату:

Цѣле выданье складатися буде зъ 3 томѣвъ; кождый томъ (обѣему около 300 сторѣнъ) стоитъ въ дорозѣ предплаты 80 кр., съ пересылкою почтовою 85 кр.

Першій томъ появится при кѣнци жовтня, слѣдуючѣ еще въ сѣмъ роцѣ.

По выпечатаню цѣна въ книгарни буде нѣдвышена.

Адресъ: *„Академическій Кружокъ“ во Львовѣ, улиця Краковска ч. 19.* (2—2)

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил.

Складъ фабричный ЛЯМП Р. ДИТМАРА

улиця Маріацкій, готель Европейскій.

Найбѣльшій складъ артикулѣвъ освѣтленя, признаной конструкціи и по значно змен- шеныхъ цѣнахъ.

(3—10)

Подвѣйно рафинована нафта сальонова и госиодарска.

(9—10 **І. КРЕМЕРЪ**

во Львовѣ, улиця Галицка ч. 16,

поручае на теперѣшный сезонъ свѣй богато заосмотреный

Магазинъ конфекціи для женщинъ,

завѣдомляючи заразомъ, що **робѣтня** зъ улицѣ Собѣского ч. 12 **зѣстала перенесена до дому при**

улицы Галицкѣй, ч. 21, I поверхъ

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ѣтповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, нѣдъ зар. К. Беднарокого

Ч. 83. Львôвъ, Субота 24 жовтня (5 падолиста) 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатникôвъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Въ справѣ податку грунтового.

При занятяхъ до недавна въ соймѣ краєвôмъ звычайно не ставало часу читати „Дѣло“, а тымъ менше заниматися дописями. Переглянувши теперь „Дѣло“, хочу спростувати мнѣнія, умѣщенѣ тамъ въ ч. 74 въ дописи ôтъ Золочева пôдъ заголовкомъ „Операціи податковѣ“, котрѣ моглибы гдекого въ блудъ впровадити.

Дописователь пише: Въ Арт. IV закона о податку (грунтовôмъ) стоитъ ясно, що ажь до укôнченя реклямаціи може давный податокъ бути пôдвысшеный лишь о $^1/_{10}$ часть.

Оно не такъ. Не о старый иде податокъ, а о вымѣреный пôсля нового ошацованя. На кого припаде платити бôльше, той не буде платити цѣлого пôдвысшеня вже ôтъ року 1881 на разъ, але тôлько що року въ надвышки по 10% постепенно. Такъ н. пр. ктось плативъ до теперь 100 зр. податку грунтового; єму пôдвысшено податокъ о 70%, значитъ, маєплатити на будуще 170 зр. — отже заплатитъ 1881 р. 100 + 10% надвышки т. є. 7 зр. = разомъ 107 зр. Другого року 20% надвышки, — то есть въ 1882 р. 100 + 14. Третого заплатитъ 100 + 30%, або 1883 р. 100 + 21 и т. д. що року о 10% бôльше и ажь въ десятôмъ року заплатитъ цѣлыхъ 170.

Дописователь говоритъ дальше: Мому сусѣдови пораховано дохôдъ о 2 зр. надъ конгруу... най собѣ платитъ здоровъ тыхъ 2 зр.

И ту не такъ. У кого цѣлый дохôдъ перевысшитъ конгруу хочбы о 1 кр., той вже не буде платити того одного крейцара, але муситъ платити цѣлый податокъ грунтовый съ додатками, еквивалентомъ и т. д.

Дописователь радитъ противъ плаченя податкôвъ рекурсовати, писати деканатами просьбы до Намѣстництва, щобы и на дальше плативъ фондъ религійный, якъ дотеперь.

Рекурсъ може мати мѣстце тôлько тамъ, где податокъ зъ нового ошацованя мыльно выраховано, въ иншихъ случаяхъ остане безъ пожитку; рôвно якъ представленя, хотьбы деканатами подаванѣ. И фондъ религійный буде якъ до теперь платити тôлько тамъ, где цѣлый дохôдъ въ парохіи окажеся меншій ôтъ належачои конгруы.

Не позôстає, якъ лишь одно. Кому пришлютъ аркушь чи наказъ платити, най подасть до Намѣстництва въ той способъ:

„Хвальне ц. к. Намѣстництво! Пôдписаному присланo залученый ту наказъ платити податокъ грунтовый. Понеже пôдписаный стоитъ пôдъ конгруою, отже упрашаєо завѣдомленье дотычного уряду податкового вздержатися ôтъ стяганя податку, доки справа о урегульованю конгруы не зôстане унормованою. Н. Н.

Стеф. Качала.

Справа катедры рускои исторіи
на университетѣ львôвскôмъ.

На загальныхъ зборахъ всѣхъ австрійскихъ Русинôвъ-академикôвъ ôтбутыхъ въ вересню р. 1880 въ Коломыѣ ухвалено просити Сенатъ академичный во Львовѣ о заложенье на львôвскôмъ университетѣ катедры рускои исторіи. Ухвалу тую мавъ выконати загальный зборъ всѣхъ Русинôвъ-академикôвъ львôвскихъ. Такъ и сталося. Загальный зборъ скликаный въ падолистѣ 1880 р. ôтновивъ згадану ухвалу и выбравъ комисію, котра мала выготовити петицію до Сенату и зобрати пôдписы. Комисія отже 20 падолиста 1880 внесла до Сенату академичного во Львовѣ петицію пôдписану черезъ 76 слухачѣвъ львôвского университету:

„Свѣтлый Сенате академичный! Пôдписанѣ студенты звычайнѣ львôвского университету, вносятъ громадно петицію, щобы Высокій Сенатъ академичный зволивъ ласкаво отворити катедру рускои исторіи на тôмъ же университетѣ“ и т. д.

Однакъ загальный зборъ на тôй петиціи до Сенату не переставъ, а рѣшивъ такожь внести другу петицію на руки проф. д-ра Шараневича и просити его, щобы розпочавъ на ново залишенѣ черезъ якійсь часъ выклады зъ рускои исторіи. Згадана комисія вручила д-ру Шараневичу отвѣтне прошенье въ бôльше якъ 76 пôдписами Русинôвъ-академикôвъ. Высокоповажный нашь историкъ прихилився до загального прошеня молодежи академичнои и на лѣтный курсъ р. ш. 1881 оголосивъ выклады: „Исторія галицко-володимирскои Руси ôтъ р. 1586 до 1647“, двѣ годины тыжднево. Мусимо замѣтити, що завсѣгды на кождôмъ викладѣ д-ра Шараневича слухачѣвъ було доволѣ такъ, що гдеколи всѣ лавки въ великôй сали були занятѣ. Се доказує, о скôлько желанѣ и занятнѣ були выклады рускои исторіи для загалу академикôвъ. Почтенный прелегентъ старався, щобы его выклады були занимаючѣ не лишь для студентôвъ-историкôвъ, але такожь и для прочихъ слухачѣвъ университету.

На петицію академикôвъ до Сенату — Сенатъ ажь по роцѣ, а именно 13 (25) падолиста 1881 давъ слѣдуючу ôтповѣдь:

„Отвѣтно петиціи 76 слухачѣвъ тутешного университету въ дня 20 падолиста 1880 внесенои до Сенату академичного о причиненьеся до установленя катедры рускои исторіи, рѣшивъ Сенатъ академичный на засѣданю д. 28 липця 1881, отвѣтно до предложеного єму въ тôй справѣ мнѣнія Выдѣла философичного, що на теперь до реченои петиціи причинитися не може. О чѣмъ ся ПП. петентôвъ на руки першого пôдписаного увѣдовляє. — Львôвъ д. 25 жовтня 1881. Ректоръ ц. к. университету *Piętak.*“

Подаємъ сей фактъ, яко цѣкаву характеристику ôтношень на львôвскôмъ университетѣ.

Письмо о. Данила Танячкевича,
надôслане на привѣтъ першого збору Рады Народнои въ Долинѣ.)*

Преславна Радо Народна,
що збираешся нынѣ на добро и славу руского народу!

Нехай Вамъ Богъ помагае, розумнѣ головы и щирѣ душѣ рускѣ, въ тôмъ, що Вы загадали, закладаючи у себе таку Народну Раду. Єи давно потреба, а потреба тымъ бôльше теперь, не тôлько у Вашôй сторонѣ, а скрôзь-скрôзь по всѣхъ сторонахъ нашого рôдного руского краю.

А потреба такои Рады Народнои, бо потреба, щобы разъ вже самъ и цѣлый народъ за себе радивъ, и въ своѣй бѣдѣ самъ собѣ раду дававъ. Бо такъ, якъ никто такъ добре не знае, чого єму потреба, якъ ôнъ самъ, якъ никто не чуе такъ дуже, где его болитъ, якъ ôнъ самъ, такъ и никто єму не порадитъ такъ добре, якъ ôнъ самъ собѣ порадити може.

Колижь ôнъ цѣлый той народъ зробитъ на такôй Радѣ яку постанову, то вже никто не посмѣе сказати, що то ктось за него радивъ, що чійсь иншій духъ у тôй радѣ сидитъ, — бо то буде рада его цѣлого, а у тôй радѣ буде его цѣла, власна душа.

А то, що тôлько людій зложится на таку раду, то вже дасть Бôг пошановокъ. Не вельможнѣ мы поодиноко кождый за себе, то вельможнѣ мы будемо разомъ, въ нашôй Народнôй Радѣ!

Чи то мы раду таку зробимо, якъ пошановати нашу рôдну мову, що тôлько часôвъ споневѣряна по одныхъ хатахъ сѣльскихъ тулилася, — чи то якъ мы постановимо, якѣ порядки повиннѣ заводитися чи по селахъ, чи по повѣтахъ, чи по цѣлому краю, — то трудно буде и

*) Предсѣдатель выдѣлу „Народнои Рады“ въ Долинѣ зволивъ намъ надôслати для помѣщеня въ „Дѣлѣ“ привѣтне письмо о. Д. Танячкевича зъ Закомаря. Письмо тое справдѣ гôдне опубликованя, такъ якъ оно въ хорошій, популярный способъ розъясняе велике значенье радъ народныхъ въ загалѣ а долиньскои рады народнои въ особенности.

Редакція.

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.
Образокъ зъ галицкого житя.

(Дальше.)

VI.

Въ теплôй кôмнатѣ на софѣ сидѣла Уршуля. На нѣй була та сама жовта шовкова сукня, що то на балю додавала єи стôлько приманливои красы; тôлько въ переду приперезалась бѣленькимъ, краями гафтованымъ та дрôбненькими цвѣтами вышиванымъ фартушкомъ, якбы про людске око, що осьто она господынею дому. На грудяхъ блищалась на золотôмъ ланьцужку велика бранзолетка высаджувана дорогими камѣньчиками а въ буйныхъ звояхъ чорного волося якъ сонце горѣла жовта рожа. Уршуля прибралась на свои именины якъ на яке свято по давному звычаю, коли то на св. Уршулѣ и Кордулѣ въ Корытахъ збиралось чимало гостій. Довга слота сегорôчна розбила всѣ надѣѣ на шумнѣ именины. До того ще Дульця выѣхала до далекихъ своякôвъ, где єи сватали за якогось богатого панича. Уршулѣ приходилось самôй однôй стрѣчати свое свято. Отъ и сидѣла она теперь погружена въ думкахъ и мовчки перебирала пахучѣ билетики, що принесла почта въ день єи именинъ ôтъ близькихъ и далекихъ знакомыхъ. Противъ неи въ коло великои печи стелились густѣ клубы дыму и тôлько запахъ тютюну дававъ знати, що се дымится не коминъ а якійсь ненасытный курець. Сподомъ виднѣлась въ дыму пара великихъ, заболоченыхъ чобôтъ и чути було паканье курця, мовбы молотникъ молотивъ на тоцѣ.

„И Пужаковскій була бъ не зла пара для тебе“, озвався въ дыму грубый, троха храпливый пôдбасокъ, въ котрôмъ не тяжко було пôзнати голосъ Гуляйпольского. „А за Вєрцѣпєнтскимъ не ма що побиватись, у него горобцѣ свищутъ и въ кишенѣ и въ головѣ.“

Уршуля ничого не ôтповѣла тôлько выглядѣла билетъ Пужаковского и якось дуже пильно вдивилась въ него.

„Правда, Пужаковскій не въ ладѣ съ Папроцкимъ и Несецкимъ“, тягнувъ дальше Гуляйпольскій пакпувши скôлька разôвъ зъ своєи величезнои люльки, „але бачишь, маєтокъ стане и за гербъ, а въ Пужаковского добре набитѣ кишенѣ. Го, го, знае, якъ заходитись! А подружившись съ Гуляйпольскими положивъ бы корону свому маєткови, бо то Гуляйпольскихъ родина не абы-кому рôвна!“

До кôмнаты поспѣшно вôйшла покоѣвка съ заляканымъ лицемъ и промовила дрожачимъ голосомъ: „прошу паннунцѣ, принесли пастухи въ поля якогось не живого пана.“

Уршуля зблѣдла и выпустила въ рукъ всѣ билеты, а въ дыму высунулось затревожене лице Гуляйпольского.

„Що, що? неживого пана?¿

„Або я знаю, — я боялася и глянути, — принесли на рукахъ въ такôмъ заболоченôмъ плащу.“

Гуляйпольскій выйшовъ на ганокъ подивитись, скôлько правды въ словахъ переляканои покоѣвки.

Пастухи тримали на рукахъ якогось чоловѣка, заповитого въ широкій плащь, а коло плота стоявъ припнятый кôнь съ великимъ мѣшкомъ на хребтѣ. Пастухи розказали, якъ на толоцѣ появився якійсь панъ на кони, якъ кôнь ржавъ и рвався до другихъ коній, якъ скинувъ свого пана и волочивъ его по болотѣ, ажь потому самъ сполоханый, причвалувавъ до ихъ стада. Притуплене око Гуляйпольского не могло розпôзнати, що се за чоловѣкъ павъ жертвою кôньскихъ норовôвъ. Гуляйпольскій стоявъ троха заляканый, троха заклопотаный, не знаючи, що робити, чи прійняти мерця у себе, чи ôтослати его до поблизького села до громадскои трупарнѣ. Уршуля показалась на хвилю въ дверехъ та по бачивши мерця вся струхлѣла, крикнула „Jezus-Maryа“, мало що не зômлѣла и втѣкала до своєи кôмнаты. Она й не догадувалась, що се була нещастна жертва єи любови. На щастье скоро навинувся Грицько-Жоржъ, звѣстный „тотумфацкій“ Гуляйпольскихъ, и першій смѣло приступивъ до неживого знайды.

„Господи!“ крикнувъ Грицько, розкинувши плащь, „та сежь панъ Квашиньскій зъ Голопятъ“.

„Щó? — панъ Квашиньскій?“, здивованый спытавъ Гуляйпольскій.

„Квашиньскій? Та якбы ôнъ тутъ взявся?“

„Бôгме, паноньку, що ôнъ! Онъ дивѣтъ живѣсеньскій, я бы й въ ночи пôзнавъ тѣ усы. А якъ вбраный, якъ на яке свято! Може где на празникъ выбрався. А якъ пахне, якъ миромъ помазаный“. Грицько оглядавъ Семена на всѣ боки и разъ въ разъ щось бурмотѣвъ та приговорювавъ. Наразъ сплеснувъ руками и живо звернувся до Гуляйпольского.

„Та ôнъ живый, паноньку, живѣсенькій, такъ здорово дыхае, тôлько здався троха приголомшеный. Я его заразъ на ноги поставлю. Дайте но троха воды!“, кликнувъ Грицько на послугу и вже готовъ бувъ пôдъ слотливымъ небомъ тверезити Семена.

„Внеси его до мого покою“, сказавъ Гуляйпольскій, впевнившись, що се справдѣ Семенъ та ще живый, „внеси та тамъ его приведи до житя. Ставъ ôнъ намъ колись въ пригодѣ, станемо й мы єму до

радамъ повѣтовымъ и соймови такого поважного голосу не уважати и за байдуже его тримати. Бо такій голосъ буде справедливый голосъ тысяча-тысячій людій, громадянъ, обывателѣвъ.

Ажь въ такôй радѣ почує и той простый, затовченый человѣкъ, щó ôнъ єсть, и що ôнъ варта, пôзнасть свои права. Порозумѣє, що ôнъ не тôлько єсть на то, щобы поносивъ тягарѣ, обовязки, но що за тѣ тягарѣ належатся єму приналежнѣ права.

У такôй Радѣ выпробує человѣкъ свôй голосъ, розбере, яка въ нѣмъ вага, и буде знати, на кого его давати при выборахъ до сойму, чи до тои найвысшои рады, що у Вѣдни.

А коли побачатъ люде рускій, яка користь, яке добро выходитъ ôтъ однои такои Народнои Рады, то позаводятъ и у себе такій Рады. Бо ажь тогды коли скрôзь межи нашими рускими людьми понастаютъ такій Рады, тогды ажь почує рускій народъ, яка въ нѣмъ сила.

А та сила народу рускаго не выйде никому на кепеко. Бо той народъ николи не повстававъ ани не повстає ни противъ Бога, ни противъ Цѣсаря, ни противъ права, ни противъ чужого добра. Прійде ôнъ разъ до силы, почує въ гаразді на своѣй власнôй рôднôй батькôвскôй земли, на якôй ôнъ такъ довго горювавъ, то стане ôнъ ще побожнѣйшимъ, ще вѣрнѣйшимъ цѣсаретву, ще лѣпшимъ и справедливѣйшимъ напротивъ иншихъ людій и народôвъ. Бо ôнъ вже такій разъ вдався сирота-Русинъ!

Збирайтеся жь славнѣ Пôдгôряне у велику Народну Раду! Щобы у нѣй було тôлько головъ, що тыхъ звѣздъ на небѣ! Щобы та думка чи та рада свѣтила правдою, якъ сонце! Щобы очи у тыхъ Радныхъ, були якъ у того гôрскаго сокола. А груди твердѣ якъ кремѣнь.

Помагай Бôгъ Вамъ!

Таке привитанье посылає Вашôй Народнôй Радѣ той, що якъ и радбы бути на нѣй притомный, та лихо! що не може, — а пристає цѣлымъ серцемъ до такои Вашои рады, якъ пристане до кождои, гдебы то она на нашôй рускôй земли межи нашимъ рускимъ народомъ не завелася:

Данило Танячкевичь,
рускій пôпъ зъ Закомаря.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна*) скликана вже ôтручнымъ письмомъ цѣсаря на 14 падолиста. Того дня отже ôтбудесь перше засѣданье. Передъ отвореньемъ новои сесіи рады державнои належитъ тое сконстатовати, що кабинетъ гр. Таффе стоитъ на крѣпшôй пôдвалинѣ, якъ се було передъ отвореньемъ сесіи минувшои. Правительство, якъ пишутъ автономистичнѣ часописи, порозумѣлось съ правицею и она буде правительство и на дальше попирати. Тымчасомъ межи вѣрноконституційными нема належнои єдности; якъ звѣстно, Гербстъ поставивъ проектъ, щобы вѣрноконституційна партія перемѣнилась въ партію нѣмецко-національну. Противъ пляну Гербста выступивъ его найсильнѣйшій соперникъ Плеперъ. Теперь дѣло такъ стоитъ, що за Плеперомъ пôшло кôльканацять послôвъ-централистôвъ, — значитъ, до утворенія нѣмецко-національнои партіи прійти не може.

На порядку дневнôмъ першого засѣданя палаты послôвъ поставлено: справозданье зъ петиціи о запомогу для школы рôльничои въ Градишу въ Моравіи и о субвенціи 20.000 на поправу хову товару въ Моравіи; дальше справозданье зъ петиціи о заведеню мытъ охоронныхъ на муку и вытворы мучнѣ: наконець справа! будовы каналу, котрый має получити рѣки Дунай съ Одрою.

(*Червона книга дипломатична*), роздана делегаціямъ обнимає въ собѣ 539 денешь, документôвъ и актôвъ въ справѣ спору граничного межи Туреччиною а Чорногорою и Грецією. Зъ актôвъ червонои книги видко, що пок. министеръ Гаймерлье все консеквентно старався о захованье европейского мира, дальше видко, що черезъ весь часъ межи австрійскимъ и нѣмецкимъ кабинетами панувала якъ найбôльша згода, и тое головно причинилось до щасливого розвязаня справы всхôдноі. Англія (льордъ Гранвиль) бажаючи примусити Порту якъ найскорше ôтдати Чорногорѣ Дульциньо робила проектъ перенести демонстрацію фльотъ пôдъ Константинополь, або обсадити турецкі порты торговельнѣ на пôвъостровѣ балканьскôмъ; пôзнѣйше Англія запроектовала обсадженье фльотою державъ портъ Смирну. Ни на одно, ни на друге Австрія (бар. Гаймерлье) и Нѣмеччина не пристали. Колижь Порта звернула Чорногорѣ Дульциньо, то Нѣмеччина и Австрія перший освѣдчилися противъ дальшôй демонстраціи фльотъ и ôткликали свои кораблѣ. Рôвножь и въ спорѣ греческо-турецкôмъ зразу не було згоды межи кабинетами англійскимъ и австрійскимъ. Лордъ Гранвиль взывавъ державы до средствъ примусовыхъ противъ Турціи. Бар. Гаймерлье рѣшучо спротивився тому. Съ часомъ политика бар. Гаймерлье взяла верхъ. На тôмъ самôмъ становищи що Австрія, стали такожь Нѣмеччина и Франція. Пôзнѣйше наступивъ судъ полюбовный, котрый, якъ звѣстно, бувъ безуспѣшный. Англія завôзвала кн. Бисмарка, щобы ôнъ обнявъ провôдну ролю въ рѣшеню греческо-турецкого спору. Кн. Бисмаркъ ôткинувъ тую пропозицію а порадивъ принятн послѣдне предложенье Порты, с. є. конференцію въ Константинополи. И справдѣ послухано рады нѣмецкого канцлера. Конференція довела до заключеня конвенціи въ маю сего року и черезъ тую конвенцію закôнчилось щасливо питанье греческо-турецке.

(*Боснія и Герцоговина.*) Якъ звѣстно, вспôльнымъ делегаціямъ предложено правительственне справозданье о теперѣшнôмъ станѣ администрації въ Босніи. Гдеякі газеты называютъ справозданье „малою червоною книгою“. Мала червона книга не мѣститъ въ собѣ ніякихъ актôвъ дипломатичныхъ, — а предсѣ дипломатична кореспонденція межи Австро-Угорщиною а другими державами, а особливо Портою, булабъ рѣчію дуже интересною. Мала червона книга мѣститъ въ собѣ гдеякі згадки про минувшôсть краю, гдеякі информаціи про теперѣшный его станъ и гдеякі погляды на будущину его. Що до минувшости Босніи, то где тôлько мова о тôмъ зайде, всюда кажеся въ книзѣ, що „Австрія застала Боснію въ цѣлковитôмъ неладѣ и розстроюо“, що турецке законодательство, судôвництво и администрація финансова були нездалі. Що до теперѣшности Босніи, то мала червона книга констатує виправдѣ поступъ въ всѣхъ галузяхъ администраціи, але предсѣ надыбуются въ нѣй признаня, котрі мрачно малюютъ теперѣшный станъ Босніи. И такъ книга стверджує, що дотеперь лишь въ 49 громадахъ въ краю введено организацію громадеку, що урядники держатся въ многихъ случаяхъ законодательства турецкого, що матеріяльне право цивиль не „опирасся майже выключно на коранѣ и звычаю“ и що кодификацією права цивильного має занятись окрема комисія. Дальше признає книга червона, що системъ податковый остає и доси турецкій а до розвязаня аграрного питаня Австрія и не бралась, а затвердила поземельный законъ турецкій зъ 5 падолиста 1859 р. Зъ того очевидно выходитъ, що положенье въ окупованыхъ краяхъ все еще невыносиме. Замѣчательнѣ поясненя причинъ сумного стану въ Босніи и Герцеговинѣ подає добре въ тôмъ дѣлѣ поинформованый вѣденьскій „Parlamentär“ Скрейшовского (ч. 44, зъ 3 падолиста с. р.) Parlamentär бачитъ двѣ кардинальнѣ хибы въ австрійскôй администрації: а) за велике протегованье магомеданьского елементу и б) до крайности посуненый системъ ощадности. Якъ звѣстно, Боснія покриває всѣ кошта на ея администрацію и удержанье войска, ба що навѣть доходы Босніи перевышаютъ выдатки. Австрійскі власти въ Босніи стягаютъ податки дуже точно и безцеремонно; не може кто ихъ заплатити, заразъ секвеструютъ (се; мимоходомъ сказавши, непривыклымъ до того Боснякамъ дало повôдъ до недавнои адресы до царя россійского). По думцѣ Parlamentär-a зъ надвышки доходôвъ Босніи нема що радуватись; найлучше устроєнѣ державы и краѣ мусятъ боротись съ дефицитами — чи може отже се дѣятись природно и нормально, щобъ Австрія на упорядкованье Босніи не мала еще додавати, але щобы вже по трохъ рокахъ окупаціи мала plus доходôвъ въ Босніи? Австрія, якъ загально голосится, має мисію культурну въ Босніи и зъ того погляду належитъ и єи дѣятельнôсть розважати. Отъ н. пр. автентичнѣ даты червоноі книги показуютъ, що Австрія выдає рôчно на „вѣроисповѣданье и просвѣту“ всего 89.887 зр. Се єсть ажь смѣшно мала сума. Въ Босніи було въ 1879 р. всего тôлько 635 шкôлъ початковыхъ; а зъ тыхъ 525 магомеданьскихъ а лишь 110 христіяньскихъ. Магомедане отже мали пять разы бôльше шкôлъ, якъ христіяне, хотяй въ краю єсть два разы бôльше христіянъ якъ магомеданъ. Австрія повинна отже о школы для христіянъ дбати, а не лишати все по старому.

(*Делегація австрійска.*) Дня 30 жовтня ôтбула комисія буджетова австр. делегаціи засѣданье, на котрôмъ управитель министерства дѣлъ заграничныхъ, Калляй, выяснивъ теперѣшне положенье гдеякихъ справъ заграничныхъ. Важнѣ выясненя Калляя подамо въ слѣдующôмъ числѣ „Дѣла“.

(*На тревалі фортификаціи Перемышля и Кракова*) вспôльный буджетъ жадає на р. 1882 для Перемышля 600.000 зр. а для Кракова 700.000 зр. Укрѣпленя тыхъ обохъ мѣстъ ведутся вже ôтъ давнѣйше; загальна сума на укрѣпленье ухвалена для Перемышля 5,500.000 зр. а для Кракова 3,000.000; що року отже выдаєсь тôлько часть той сумы, поки цѣла загальна сума не вычерпаєсь. На укрѣпленье порту Поля (въ Дальмаціи) буджетъ жадає зъ загальнои ухваленои сумы 4 мілioны зр. — 1,500.000 зр. на р. 1882.

(*Министромъ дѣлъ заграничныхъ*) еще доси никто не именованый. Одна часть прасы твердитъ, що на министра буде покликаный або навѣть вже зôставъ покликаный гр. Андраши, друга часть голоситъ, що доси еще ничого въ тôмъ взглядѣ не постановлено и що Андраши не зôстане министромъ. Органъ молодыхъ Чехôвъ „Народнѣ Листы“ выступаютъ завзято противъ намѣреному покликаню гр. Андраши, человѣка, котрый єсть persona ingratissima у полудневыхъ Славянъ и у гр. Игнатьева; гр. Андраши єсть противникомъ Славянъ и Россіи. А теперь именно, коли то по зъѣздѣ гданьскôмъ Австрія зновъ прихиляєсь до Россіи, не булобы на часѣ, щобы гр. Андраши обнявъ заграничне министерство.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Трактатъ берлинъскій признавъ Россіи 300 мілiонôвъ рублѣвъ яко контрибуціи воєнноі ôтъ Турціи. Россія ôтъ довшого вже часу веде въ тôмъ взглядѣ переговоры въ Константинополи. Звѣстно, що претенсію до Туреччины має не лишь одна Россія; всякого рода претенсіи до неи маютъ и многі другі вѣрителѣ европейскі. Тіи вѣрителѣ ôтбули конференцію съ ôтноручниками турецкого правительства въ Константинополи и згодились ôтвѣтно знижити Турціи єи довги. Турція не єсть въ силѣ выплатити Россіи 300 мілiонôвъ и якъ доноситъ „Московскій Телеграфъ“ правительство россійске выслало до Константинополя тайного совѣтника Тернера, щобы на мѣсци пересвѣдчився о станѣ турецкихъ финансôвъ, а коли покажесь, що Турція не єсть въ силѣ контрибуцію сплатити, щобы увôйшовъ въ переговоры о вынагородженье контрибуціи територією. Порта именно малабъ Россіи ôтступити за довгъ ôтповѣдну область на граници Кавказу.

Якъ доноситъ „Kuryer Warszawski“ якійсь п. Феликсъ Весоловскій, полякъ-обыватель зъ губерніи волыньскои, дôставъ концесію на польскій театръ въ Петербурзѣ. Репертоаръ має бути такій, якъ въ рядовыхъ театрахъ варшавскихъ. Вже сеи зимы театръ польскій буде давати представленя въ Петербурзѣ. Tempora mutantur!

Petersburger Ztg. доноситъ, що офицыры маринарки въ Кронштадѣ дôстали ôтъ революційного комитету пôдбуряючі ôтозвы, котрі просто взывали официрôвъ, щобы приступили до недалекого вже повстаня народного. Офицыры ôтдали тіи ôтозвы своимъ наставникамъ. Въ Гатчинѣ, теперѣшнôй резиденціи царя запроваджено послѣдными часами еще бôльші средства осторожности. Вечеромъ замокъ и околиця освѣчені 16 лямпами електричными. Робôтникôвъ, які маютъ занятье н. пр. въ огородѣ цѣсарскôмъ, стисло ревидуютъ и здоймаютъ зъ нихъ фотографіи, закимъ ихъ допустятъ до робо-

---

помочи въ тôмъ нещастю. А якъ прійде до себе, дай знати“.

Грицько розтаборився съ паномъ Семеномъ въ указанôй єму кôмнатѣ. Коновка зимноі воды дуже скоро помогла привернути нещасного путника до притомности. Грицько набрався водолѣчебноі науки ще замолоду при *обливаныхъ понедѣлкахъ*, а довголѣтный досвѣдъ поповнивъ ще его науку и ôнъ бувъ теперь доволѣ знаменитымъ, хочь самороднымъ водянымъ лѣкаремъ, несогôршимъ ôтъ Сасôвскихъ и Завалôвскихъ докторскимъ дипломомъ выпосаженыхъ водопоѣвъ (гидропатôвъ). По недовгôй хвилѣ лѣкарскихъ заходôвъ Грицька Семенъ розтворивъ очи и тяжко зôтхнувъ. Его понурый, троха переляканый поглядъ блукавъ по кôмнатѣ и запинився наконець на непочестнôй постати Грицька.

„А, то вы.... вы.... Грицьку...“ прошептавъ Семенъ и его очи зновъ примкнулись.

„О, здоровъ, здоровъ“, бурмотавъ Грицько самъ до себе обкрываючи Семена довгою плахтою. „Най но троха переспится, буде здоровъ якъ рыба, хочбы й заразъ у танець“.

Ôнъ тихо примкнувъ кôмнату и пôшовъ сповѣстити Гуляйпольского.

Гуляйпольскій сидѣвъ съ Уршулію и побивався въ здогадахъ, щó такого могло завести Семена въ тѣ стороны въ таку погану пору. Гуляйпольскому и черезъ голову не прійшло, щобъ Семенъ звѣвъ свои очи на котру зъ его сестеръ, та щобъ въ нѣмъ постала гадка сватати Уршулю або Кордулю. А Уршуля, хочь и догадувалась, не говорила ничого. Она радувалась въ душѣ, що причарувала Семена. Єи вже давно не доводилось покоряти собѣ серця мужчинъ, тожь була она дуже рада зъ своеи новои жертвы. И єи не приходило до головы дружитись съ Семеномъ, та любо було єи погратись, побавитись, повеличатись, що осьто ще єи краса не полиняла, а чаруе — причаровуе!...

„Ну, и щóжь тамъ?“ спытавъ Гуляйпольскій Грицька.

„А добре, прошу, ясного пана. Здоровъ якъ рыба. Вже прочумався и мене впôзнавъ и заговоривъ ласкаво, а теперь спитъ. Най проспится, бо оно певно щось зъ очій, мабуть якісь чары найшли.“

Ге, ге, ге, — чары, чары!“ засмѣсмѣявся Гуляйпольскій. „Бодай тебе, Грицьку! Чары, ге, ге, ге! Що за дурна бестія! Заразъ съ своими чарами! Ге, ге, ге! Чары, моспаненьку, чары. Може ще й бабы прикличешь, щобъ ôтшептувала. Иди собѣ до бѣса съ твоими чарами, а дай знати, якъ проснеся професоръ.“

Грицько пôшовъ шепчучи собѣ пôдъ носомъ: „отъ и невѣрнѣ, невѣрнѣ, що може бути зъ пристрѣту. Гай, гай, старѣ, старѣ, а до розуму не дôйшли!“

Успокоившись за житье Семена, Уршуля цѣла запалала теперь цѣкавостію дôзнатись, чи правдивѣ єи здогады, чи справдѣ любовь для неи завела Семена въ таку пору до Корытъ. Незамѣтно полишила она свого брата на самотѣ середъ густыхъ клубôвъ дыму, а сама впевнившись крôзь ключеву дѣрку, що Семенъ спочиває твердымъ сномъ, всунулась тихѣсенько-легѣсенько, якъ хитра кôточка, до кôмнаты и стала пригадатись сплячому путникови.

Нещастье пана Семена не було такъ велике, якъ могло здаватись. Правда, ôнъ злетѣвъ зъ коня, кôнь волочивъ его якійсь часъ по болотѣ, а потôмъ якось щасливо покинувъ саме надъ величезною калюжою, але здорове тѣло Семена перенесло всѣ тѣ халепы безъ великои шкоды. Болотниста вода, що струилась зъ калюжки попôдъ саму голову скоро привела его оголомшену голову до тямки. Ôнъ поглянувъ по просторôмъ, болотистôмъ степу, глянувъ на непріязне небо, сповите оловяными хмарами, — и его серце струхлѣло не такъ зъ болю, якъ зъ страху, щó єму у такôй пригодѣ дѣяти, якимъ чиномъ дôстатись до Корытъ. Такъ, до Корытъ, до Корытъ — сей окликъ вырывався зъ его груди мимо болю въ всѣхъ суставахъ, мимо шуму въ головѣ. Щожь робити? Здатись на долю? „О, колибъ мои чарôвнѣ русалочки дôзнались, побачили, яку муку терплю задля нихъ, якъ лицарскою смертію погибаю“, — прошептавъ Семенъ и его голова опала безсильно на заболоченый плащь. Недалеко почулись голосы, Семенъ побачивъ, якъ кôлькоро людій збліжалось до него. Его очи зновъ прижмурились, — ôнъ здався на ласку и неласку своеи долѣ.

Пастухи змилосердились надъ безталанною жертвою норовистого коня, осторожно зняли Семена на розпростертôй веретѣ и понесли на хутôръ, порадитись Гуляйпольского, що зробити зъ мерцемъ. А Семенъ справдѣ не дававъ знаку житя. Спокôйно лежачи на веретѣ, съ прижмуреными очима, съ причаинымъ ôтдыхомъ, роздумувавъ ôнъ теперь, якбы то при такôй нагодѣ явитись въ романтичнôмъ свѣтлѣ передъ своими романтичными панночками. Якась подбóна пригода якогось любовного лицаря мовь крôзь сонъ снилась єму, пригадувалась. Чи у книжцѣ вычитавъ, чи такъ гдесь зачувъ, досыть що нагадує собѣ, якъ недужій лицарь попався у замокъ безъ духу-житя, якъ его небезпечна недуга, его смертельно блѣде лице вразили серце молодои, прегарноі кралѣ, якъ она его мовь рôдна сестра у тяжкôй недузѣ нестувала, якъ

ты. — Революційнй газеты „Народная Воля“ и „Черный Передѣлъ“ выходятъ собѣ въ Петербурзѣ, якъ и выходили, мимо того, що стôлько вже разъ ôткрыто тайнй друкарнѣ и поарештовано людій, занятыхъ друкомъ.

Царь затвердивъ сими днями указъ, що всякй „спектаклѣ и публичнй зрѣлища“ (кромѣ драматичныхъ представленъ на чужоземныхъ языкахъ) не можутъ ôтбуватися: въ дни 23, 24 и 25 грудня, кождои суботы въ роцѣ и въ дни передъ дванацять урочистыми святами и днемъ усѣкновенія головы Іоана Крестителя, пôдчасъ цѣлого великого посту и въ недѣлю Пасхи.

Нѣмеччина. До дня 2 жовтня с. р. бувъ знаный и ствердженый результатъ выборôвъ зъ 395 округôвъ (на 397 округôвъ выборчихъ). Зъ выбраныхъ послôвъ репрезентуютъ: центрумъ 105, консерватистôвъ 67, умѣренныхъ либералôвъ 29, зъ крайнои лѣвицѣ 64, Альзатцѣвъ 14, Полякôвъ 15. Выборы стислѣйшй мусятъ бути переведенй еще въ 103 округахъ выборчихъ.

Парляментъ нѣмецкій числитъ, якъ сказано, 397 членôвъ. Минувшои сесіи парляментарнои партіи (ôтчисливши дрôбонькй фракціи, якъ: Альзатцѣвъ 15, Полякôвъ 14, соціялистôвъ 10, демократôвъ 4) числили: центрумъ (вразъ съ Вельфами) 105 послôвъ; консерватисты 111; умѣренй національ-либералы пôдъ проводомъ Беннигзена (котрй все шукали компромису съ кн. Бисмаркомъ) 84 послôвъ; и крайна лѣвиця (крайнй либералы або сецесіонисты и поступовцѣ, (обѣ тіи партіи вкупѣ належали до опозиціи) 53 послôвъ. Князь Бисмаркъ не мавъ рѣшучои бôльшости парляментарнои, якъ н. пр. въ Австріи гр. Таффе мае певну опору въ автономистахъ. Коли кн. Бисмаркъ хотѣвъ пересадити якій проектъ въ парляментѣ, то мусѣвъ пактовати и робити уступства тôй партіи, котра его замыслы попирала. Довгій часъ канцлеръ опирався на сполученыхъ партіяхъ: умѣренной-либеральной и консервативной и на тôй опорѣ переводивъ свои пляны. Але, якъ звѣстно, коли кн. Бисмаркъ змѣнивъ свою политику цла, мусѣвъ глядати помочи у партіи центра (католицкôй), котра ôтъ давна жадала цла охоронного.

Щобы пересадити цла охоронній, партія центра мусѣла хоть неохотно голосувати за цлами финансовыми. Кн. Бисмаркъ бажавъ головно пôднести доходы безпосереднй державы, щобы зъ поодинокихъ краѣвъ, входячихъ въ складъ нѣмецкого звязку державного, потребувавъ лишь якъ найменьше стягати податкôвъ. Въ тôмъ самôмъ направленю бажае кн. Бисмаркъ вести и дальше политику податкову. Однакожь партія центра противна соціяльнôй политицѣ кн. Бисмарка, его проектамъ, маючимъ на цѣли взяти въ державну опѣку станъ робôтничій въ Нѣмеччинѣ, щобъ тымъ чиномъ пôдорвати и зничити соціялизмъ демократичный, такъ розширеный межи мѣскимъ робôтничимъ народомъ. Кн. Бисмаркъ дуже настае на переведенье тыхъ своихъ соціяльныхъ реформъ и конче бажае мати бôльшôсть въ парляментѣ, котрабы въ тôмъ взглядѣ его поперла. Тутъ мавъ ôнъ надѣю опертись на двохъ сполученыхъ партіяхъ: на партіи консервативнôй и умѣренно либеральнôй, — було отже въ его интересѣ, щобы обѣ тіи партіи выйшли скрѣпленй зъ выборôвъ. Тымчасомъ въ новôмъ парляментѣ такои бôльшости не буде, бо такъ консерватисты якъ и умѣренній либералы, — якъ се вже видко зъ доси звѣстныхъ результатôвъ выборчихъ, — въ новôмъ парляментѣ будутъ слабшй, якъ въ старôмъ. Кн. Бисмаркъ буде мусѣвъ отже опиратись и на дальше на партіи центра, котра въ новôмъ парляментѣ буде партіею рѣшаючою.

— Поляки, котрй попирали все доси партію католицку, перевели сего разу выборы дуже користно; не досыть, що выбрано въ округахъ княжества познаньского всѣхъ давнѣйшихъ кандидатôвъ, але побѣдили еще въ однôмъ (пятнацятôмъ) округѣ, а въ 4 округахъ маютъ бути еще тѣснѣйшй выборы межи польскими и нѣмецкими кандидатами. Соціялисты выбрали ôтъ разу лишь одного свого посла въ округѣ Цвикавъ, але въ 22 округахъ кандидаты-соціялисты маютъ пôддатись тѣснѣйшимъ выборамъ, зъ котрыхъ все таки побѣдитъ якась часть послôвъ-соціялистôвъ. Выборы показали, що устава противъ соціялистôвъ не пôдкопала силы соціялистôвъ въ Нѣмеччинѣ. Число голосôвъ ôтданыхъ на соціялистичныхъ кандидатôвъ страшно велике, що видко вже и зъ самого факту, що въ 22 округахъ выборчихъ маe прійти до тѣснѣйшого выбору межи соціялистами и ихъ соперниками. А треба знати, що соціялисты пôсля уставы не могли провадити явнои агитаціи ни печатно, ни черезъ зборы, ани не розпоряджали фондами. — Замѣчательна рѣчь, що великй мѣста голосовали въ найбôльшôй части за кандидатами партіи опозиційнои, якъ именно: Берлинъ, Вроцлавъ, Королевецъ, Гданьскъ, Штетинъ, Гамбургъ, Магдебургъ, Колонія, Монахія, Норембергъ, Познань, Гановеръ и др. — Дальше рôвножь цѣкава рѣчь, що въ Альзаціи и Лотарингіи не перейшовъ ани одинъ кандидатъ правительственный. — Конець-кôнцемъ послѣдній выборы выпали дуже не по мысли кн. Бисмарка и правительства и всѣ вычѣкуютъ съ нетерпеливостію, що кн. Бисмаркъ учинитъ съ новымъ парляментомъ. Мусимъ еще до характеристики послѣдныхъ выборôвъ нѣмецкихъ додати и тое, що партія антисемитска потерпѣла неудачу. Въ Берлинѣ поступовець Вирховъ побѣдивъ провôдника антижидôвского руху, пастора Штекера. Антисемиты розвинули були безпосередно передъ выборами сильну агитацію за своими кандидатами, правительство однакожь зборы заказувало а полиція зборы закрывала. Дня 27 жовтня на передодни выборôвъ участники закрытыхъ полиціею зборôвъ перенесли борбу противъ жидôвъ на улицѣ; товпы кидались на магазины и склены жидôвскй, хотѣли вломати браму до однои запертои кавирнѣ жидôвскои а передъ домомъ жидôвского посла Людвика Леве зôбралась товпа и хотѣла збурити его дôмъ. Полиція аре штовала около 50 лиць.

Англія. Одинъ зъ увязненыхъ ирляндскихъ агитаторôвъ, депутованый Секстонъ зôставъ зъ причины слабого здоровля выпущеный на вольну стопу.

Въ мѣсцевости Графиль, въ графствѣ Майо въ Ирляндіи прійшло до кровавои стычки межи народомъ а полиціею въ пятницю минувшого тыждня. Причиною було стягане податкôвъ; нарôдъ не хотѣвъ ихъ платити а полицію повитавъ камѣньемъ. Полиція взялась до карабинôвъ и ранила кôлканацять осôбъ, по бôльшôй части женщинъ.

Франція. Парляментъ выбравъ своимъ презесомъ на мѣстце Гамбеты републиканця депутованого Бриссона значною бôльшостію, бо 347 голосами. На слѣдующій тыждень будутъ мусѣли министры Фарръ (вôйны) и Ферри (презесъ) ôтновѣдати на интерпеляцію въ справѣ вôйны въ Тунисѣ. Не обôйдесь безъ бурливыхъ сценъ зъ стороны радикалôвъ. По дискусіи надъ тою интерпеляцією кабинетъ Ферри подастся до димисіи а Гамбета утворитъ новый кабинетъ.

Сербія. Газеты подаютъ близшй вѣсти о суспензіи сербского митрополита Михаила. Дня 29 жовтня министеръ вѣроисповѣдань Новаковичь завôзвавъ письменно митрополита, щобы подавъ свою димисію. Передъ тымъ еще министеръ вѣроисповѣдань и министерскій прокураторъ наказали перевести ревизію домову у митрополита. Митрополитъ запротестовавъ противъ того и заразъ удався телеграфично о интервенцію до царя россійского. Такъ само и на завôзваньe министра, щобы подався до димисіи, запротестовавъ митрополитъ и оставъ въ митрополичôй палатѣ. Министеръ пôславъ тогды ему министерскій декретъ, котрымъ ôнъ зôстае засуспендованый — а князь именовавъ указомъ епископа Мойсея зъ Неготина администраторомъ митрополіи. Рôвночасно завôзвано митрополита, щобы удався до одного провинціяльного монастыря на заточенье. Митрополитъ и теперь не повиновався а заявивъ, що ôнъ яко голова сербскои церкви не есть отвѣчальный министровi, якъ такожь уважае всѣ наказы князя противзаконными, бо его лишь судовый вырокъ може суспендовати. Въ недѣлю митрополитъ ôтправлявъ богослуженье и въ проповѣди передъ множествомъ народа назвавъ министрôвъ еретиками. Митрополитъ есть дуже богатымъ чоловѣкомъ; ôнъ задумуе, колибъ его насильно высадили зъ митрополіи, поѣхати съ жалобою до царя. Тымчасомъ якъ доносятъ вѣденьскй газеты, россійскій министеръ-резидентъ въ Бѣлградѣ дôставъ зъ Петербурга препорученье завѣдомити кн. Миляна, що правительство россійске не похваляе суспензію митрополита Михаила. Причиною суспензіи митрополита була его связь съ россійскими панславистами.

НОВИНКИ.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Во Львовѣ въ касарни коло пляцу Францѣшканьского застрѣлився фельдвебель 55 полку пѣхоты, Антоній Гетесъ. — П. Ан. Вейда, частный властитель дôбръ въ Лицници великôй, дарувавъ громадѣ грунтъ пôдъ школу. — Лат. епископомъ въ Перемышли маe зôстати каноникъ львôвскои капитулы о. Солецкій. — Кн. Кон. Чарторыскій складавъ сими днями передъ Цѣсаремъ присягу яко тайный совѣтникъ. — Цѣсарь и цѣсарева выѣхали до Геделе, а архикн. Рудольфъ съ женою до Праги. — Въ Великаньскихъ горахъ ческихъ упало сими днями снѣгу на метеръ высоты. — Въ Букарештѣ застрѣлився професоръ универс. Виореану, бувшій министеръ просвѣты. — Въ Босніи коло Новои Градиски упавъ зъ греблѣ почтовый вôзъ до возбранои рѣки, при чѣмъ загинули 4 особы. — Цѣсарь бразилійскій буде небавомъ объѣздити Европу. — Въ Парижи завязався клюбъ лысыхъ людій. — Въ полудневôй Африцѣ ôткрыто одну околицю, где находятся на поляхъ діяманты.

— **Въ справѣ самостôйнои руско народнои школы во Львовѣ**, котра маe основатись пôсля рѣшеня найвысшого трибуналу въ Вѣдни, ôтнôся сими днями предсѣдатель школьного комитету 15-ти, о. крыл. Шведзицкій, до министерства просвѣты, щобы зволило сповнити разъ признанй жадания львôвскихъ Русинôвъ.

— **Бенефисы для рускихъ артистôвъ**. Въ слѣдующій понедѣлокъ будутъ представленй въ руско народнôмъ театрѣ „*Наталка Полтавка*“ и „*Москаль чарôвникъ*“ на дохôдъ заслуженои нашои артистки п-ѣ Биберовичевои, котра кôлькалѣтною працію на рускôй сценѣ зъѣднала собѣ приналежне признанье у нашои публичности. Въ слѣдующу же пятницю буде представлена „*Марія Іоанна*“, обычаевый образецъ зъ житя маломѣского въ 6 актахъ, на дохôдъ п. Стефана и п-ѣ Іоанны Стефуракôвъ. П. Стефуракъ тѣшится ôтъ давна вже заслуженою симпатіею рускои публики, яко одинъ зъ найлучшихъ нашихъ артистôвъ. — Надѣемось, що наша публичнôсть возьме численну участь на обохъ бенефисовыхъ представленяхъ, а тымъ самымъ выразитъ почитанье для рускои сцены и признанье для ея представителевъ.

— **Зима** загостила вже до насъ въ своѣй бѣлôй, зимнôй одежи; снѣгъ скрипитъ пôдъ ногами, а улицями сунутся гладко санки и дзвонятъ дзвôнки. Зъ людій идутъ одни закутани въ теплй кожухи, а другй небожата хухаютъ въ руки, та гонятъ бѣгцемъ ходниками, щобъ, якъ можь, загрѣти змерзлй члены тѣла. На всякій случай за скоро постигла насъ зима и принесла чей хлѣборобамъ немало шкоды та клопоту. Однакъ недалеко ôтъ насъ, примѣромъ коло Ясса, сими днями еще орали люде та тѣшились благодатнымъ теплом сонця.

— **Рускаго акад. товариства „Дружный Лихварь“ во Львовѣ** ôтбулися мин. недѣлѣ загальнй зборы, на котрыхъ ôтчитано справозданье зъ дѣятельности выдѣлу, и выбрано новый выдѣлъ, до котрого вôйшли тт.: Володимиръ Коцовскій, слухачь фильософіи, яко голова; Иларіонъ Грабовичь, сл. фильософіи, яко заступникъ головы; Константинъ Левицкій, сл. правъ; Денисъ Партицкій, сл. правъ, яко секретарь; Омелянъ Константиновичь, сл. правъ, яко касіеръ; Иванъ Матѣевъ, сл. фильософіи, яко библіотекарь; Романъ Яросевичь, сл. фильософіи, яко контрольоръ. На заступникôвъ выдѣловыхъ выбранй тт.: Володимиръ Войнаровскій, сл. фильософіи, и Осипъ Ганкевичь, сл. правъ, яко господарѣ; Климъ Ганкевичь, студ. ветеринаріи. — Обширнѣйше справозданье зъ дѣятельности того товариства подамо въ найблизшôмъ числѣ.

— **П. Захарь Павлюхъ**, дотеперь надпоручникъ-авдиторъ, зôставъ при послѣднôмъ аванзованю именованый капитаномъ-авдиторомъ.

— **Львôвска палата торговельна** уконституовалася въ той способъ, що выбрано межи иншими предсѣдателемъ п. Ед. Симона, а заступникомъ предсѣдателя п. Михаила Дымета, Русина-купця во Львовѣ.

— **Стипендіи для ученикôвъ школы ветеринаріи.** Выдѣлъ краевый розписуе 4 стипендіи по 150 зр. для ученикôвъ школы ветеринаріи во Львовѣ, а одну въ сумѣ 200 зр. для ученика тонжь школы въ Вѣдни. Кандидаты маютъ долучити до своихъ подань метрику, посвѣдченье, що зôстали принятй до школы ветеринаріи, послѣдне свѣдоцтво школьне, свѣдоцтво убожества и власноручный свôй реверсъ, що по одержаню дипльому на ветеринаря будутъ выконувати практику ветеринарску черезъ 8 лѣтъ въ Галичинѣ съ выключеньемъ мѣстъ Львова и Кракова. Речинець до подань для ученикôвъ львôвскои школы ветеринаріи означеный до 31 л. грудня с. р., а для ученикôвъ вѣденьскои школы ветеринаріи до 15 л. грудня с. р.

— **На три стипендіи по 300 зр. для слухачѣвъ рôльничои академіи въ Вѣдни** розписуе выдѣлъ краевый конкурсъ съ речинцемъ до 15 л. грудня с. р. Кандидаты маютъ до поданя долучити мѣжь иншими реверсъ, котрымъ обовязуются, що по укôнченю фаховыхъ студій будутъ старатись о посаду въ Галичинѣ.

— **До вѣдомости свѣтл. Дирекціи почтъ.** Ôтъ нашого ВП. предплатника одержуемъ слѣдующе письмо: „Неустанно не доходятъ мене числа „Дѣла“. — Допытуючися за бракуючими числами на почтѣ въ Королѣвцѣ, сказано менѣ, що тому не винна почта въ Королѣвцѣ, але почта въ Залѣщикахъ, котра маючи експедицію на кôлька дорôгъ, газети мѣняе и ôтсылае тамъ, где не належитъ. Прошу протоe помѣстити въ „Дѣлѣ“ мою рекляму — чейбы та помогла, щобымъ мôгъ регулярно „Дѣло“ получати.

Сковятынъ, п. Королѣвка. *Ант. Подляшецкій.*

— **Въ Калуши** ôтступило брацтво церковне свою реальнôсть на мешканье тамошныхъ сотрудникôвъ парохіяльныхъ, котрй доси не мали тамъ ôтповѣдного помешканя и по тôй причинѣ зрѣкалися часто сотрудничества.

— **Въ гимназіи тернопôльскôй** появилися ôтъ недавного часу непорядки помѣжь молодежію, и дôйшло до того, що одинъ ученикъ зневаживъ чинно одного учителя въ клясѣ. Розумѣесь, що власть укарала примѣрно бутного молодика, котрого выгнано зô всѣхъ закладôвъ науковыхъ, а кромѣ того судъ засудивъ его на 3-мѣсячну вязницю.

— **Въ Рыбнѣ** коло Станиславова случилось дня 15 (27) с. м. мордерство на Данилѣ Басюку. До его хаты закрався въ ночи Дмитро Басюкъ, щобы що украсти, а коли Данило почувъ шелестъ злодѣя, пôрвавъ за сокиру и ударивъ его. Тогды Дмитро выхвативъ сокиру зъ рукъ Данилы и ударивъ его такъ сильно, що тойже упавъ неживый. Убійця закопавъ труна въ коморѣ, забравъ 90 зр. и 2 зол. дукаты и хотѣвъ самъ утѣчи, коли его тымчасомъ зловили люде и ôтставили до суду въ Станиславовѣ.

— **Що до львôвскои школы кадетскои** ôтносилася рада мѣста Львова до министра вôйны, а именно съ представленьемъ, щобы не закрывавъ тои школы. Министеръ однакъ не увзгляднивъ тои просьбы и ôтповѣвъ, що въ Лобзовѣ есть така школа, и то численна, бо маe 200 кадетôвъ; львôвска же непотрѣбна, бо малочисленна, а притôмъ коштовна. Згадуемъ длятого о львôвскôй школѣ, бо она єдина на цѣлу австрійско-угорску монархію, въ котрôй учено такожь рускаго языка. Передъ кôлькома мѣсяцями писали мы обширно о тыхъ справахъ, а теперь, при надходячôй сесіи рады державнои, пригадуемъ нашимъ ВП. посламъ, щобъ зволили покористатись тыми даными.

— **Надгороды для львôзскихъ слугъ домашныхъ** будутъ роздаватись на новый рôкъ 1882 (н. ст.) въ дирекціи галицкои касы шадничои. О тй надгороды могутъ убѣгатись слуги, котрй въ того самого господаря або въ его родинѣ служатъ безъ перервы найменше 15 лѣтъ и принаймнѣй послѣдній 3 лѣта во Львовѣ, и що суть галицкй уроженцѣ.

— **Зъ пôдъ Отыніи** доносятъ намъ, що сими днями летѣли тамтуды дикй гусы, котрй снѣговицію такъ умучились, що попадали на поляхъ и не могли пуститись въ дальшу подорожь. Гдеякй зъ нихъ полапали люде живцемъ.

— **Для основаня товариства плавбы**, котре маe носити назву „Галицкій Lloyd“, завязалося, якъ пишутъ газеты, консорціюмъ. Нове тое товариство маe устроити комунікацію паровыхъ кораблѣвъ на рѣкахъ Днѣстрѣ, Сянѣ и Вислѣ, и старатись, щобы правительство допомогло краеви управильнити сплавнôсть тыхъ рѣкъ.

— **Именованя и пересеня.** Офиціялами почтовыми именованй: І. Гадзиньскій въ Бродахъ, Ан. Пшесташевскій въ Дрогобычи, В. Кернига въ Золочевѣ, С. Смолюховскій въ Ярославю, А. Ястрембскій въ Дрогобычи. Л. Клечковскій во Львовѣ и К. Ярошиньскій въ Станиславовѣ; асистентами почтовыми именованй: К. Ласкій во Львовѣ, Т. Ганшеръ въ Щаковѣ и Ф. Валигурскій въ Золочевѣ. Перенесено: офиціяла почт. Л. Галля зъ Золочева до Бродôвъ; асистентôвъ почт. Ф. Оленьского зъ Бродôвъ до Самбора и І. Дирштенфельда зъ Ярослава до Нового Сонча.

— **Процесъ соціялистôвъ въ Краковѣ** закôнчився сими днями. Судъ засудивъ Шмидгавзена на мѣсяць, а Домбровского на 6 тыжднѣвъ вязницѣ; третого обжалованого, Бандуру, увôльнивъ судъ.

— **Въ Америцѣ** устроено на рѣцѣ Миссисипѣ плаваючу редакцію въ той способъ, що корабель стае коло кождого мѣста, где высѣдаютъ репортеры, списуютъ всякй новины, а ôттакъ даютъ до складаня „зецерамъ“ на

ангелъ-хранитель надъ его головою съ слѣзами въ очахъ просиджувала, безъ ôтдыху, безъ пристанку его доглядала, — якъ вконець лицарь пôдъ такою нѣжною опѣкою поздоровѣвъ и розтворивши въ першій разъ очи по вѣки вѣчній въ краю вдивився — влюбився, а опôсля и одружився. Промайнула теперь въ головѣ Семена така гадка и собѣ пôйти тымъ слѣдомъ. Ôнъ чувъ, яку розмову вели мѣжь собою пастухи, знавъ, що несуть его до Корыть, а серце вѣщувало, що тамъ стрѣнутъ его любй панночки — стрѣнутъ, вжахнутся, розжалятся, може й заплачутъ и — залюбятся въ нѣмъ, якъ въ своѣмъ лицарю.

Отже й сталось сподѣване. Семенъ чувъ заклопотаный голосъ Гуляйпольского, чувъ, якъ съ жахомъ скрикнула Уршуля впôзнавши нещастну жертву своихъ чарôвъ, — и его серце зрадѣло, звеселилось, такъ живо забилось, що навѣть Грицько дочувся его любовного трéпоту.

(*Дальше буде.*)

кораблі, где єсть такожь кôлька ручныхъ прасъ, котрî сей-часъ ôтбиваютъ потрѣбне число примѣрникôвъ. Примѣрники тіи розсылаєся заразъ почтою до рôжнородныхъ часописій вѣ Державахъ Сполученыхъ. Єслибы, примѣромъ, потопавъ коли корабель, то репортеры маютъ чимъ скорше списувати цѣлый перехôдъ бурѣ и потопаня корабля, а ôттакъ вложити примѣрники своихъ вѣстій въ фляшки и пустити въ воду, та чей дôйдутъ они до рукъ пренумерантôвъ.

Вѣсти епархіяльнî.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Презенту одержавъ о. Яворовскій зъ Марковець на Потôкъ, дек. рогатыньского.

Завѣдательство въ Черневѣ одержавъ о. Проскурницкій, сотр. зъ Богородчанъ.

До рукоположенія явилися: пп. Евгеній Ляховичь, Перфецкій, Павликовскій, Мартинець, Калужняцкій, Романъ Лянderъ, Іона Пелехатый, Емилій Чайковскій, Теофилъ Лавровскій (принятый зъ перемыскои до львôвскои епархіи), Тадей Левицкій, Тадей Галайчукъ, Константинъ Строцкій, Іоанъ Кузьмовичь и Петро Петрицкій.

ПОСМЕРТНÎ ВѢСТИ.

† **О. Николай Колянковскій**, православный священикъ въ Люблини (въ Холмскôмъ), бувшій парохъ въ Залуквѣ дек. галицкого, упокоився недавно въ 48 ôмъ роцѣ житя. Вѣчна єму память!

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ..

— **Сербскî льосы.** Банкъ для краѣвъ въ Вѣдни выдає теперь 3% сербскî льосы, котрî представляются користно для купуючихъ. Кождый льосъ єсть вартости 100 франкôвъ въ золотѣ и емитуєся по 44 зр. На рôкъ єсть пять тягнень, а въ кождôмъ зъ нихъ выходитъ головна выграна въ 100.000 фр. въ золотѣ. Близше можна пôзнати въ инсератахъ нынѣшного „Дѣла“.

— **Выказъ Всеч. и Благ. П. Т. жертвователѣвъ на дѣвоче воспиталище пôдъ зарядомъ Инокинь чина св. Василія Вел. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляє свою щирѣйшу подяку:** 191) Достохвальна Редакція: „Дѣло“ ôтъ всеч. о. Соневицкого зъ Волковець ôтъ брацтва церковного и ôтъ сестриць по 2 зр., ôтъ церк. брацтва и сестриць въ Звинигородѣ по 1 зр., ôтъ церк. брацтва и сестриць въ Ляшкôвцяхъ по 1 зр., ôтъ брацтва церк. и сестриць въ Бабинцяхъ по 1 зр., ôтъ всеч. о. Шефера зъ Болшôвця ôтъ себе и парахіанъ 5 зр., — разомъ 15 зр.; 192) Всч. о. Бородайкевичь Теофилъ зъ Бородища изъ складки ôтъ п-нѣ Чисновскои, пп. Таращука, Евгенія Бар., Ем. Мардаровича по 1 зр., ôтъ церк. брацтва и сестриць Бородища по 2 зр., изъ складки въ Бородищу 2 зр. 9 кр., ôтъ Н. въ Н. 84 кр., ôтъ Ч. Д. кочій 50 кр., ôтъ себе 57 кр., — разомъ 14 зр.; 193) Достохвал. ц. к. галиційскій закладъ кредитовый селянъскій 50 зр.; 194) Всеч. о. Кунцевичь Іоаннъ изъ квесты въ Бохни ôтъ Вич. п. директора гимназіи Бѣлоуса 10 зр., ôтъ Вп. п. Закрыловского, НН., Аг. Р. и НН. по 1 зр., изъ поменшихъ датковъ ôтъ Всч. пп. Декинского, Л. Струмилло по 50 кр., Бавманъ 25 кр.. прочихъ же 4 зр. 37 кр., — разомъ 19 зр. 62 кр.,

Конкурсъ.

на уряджуванье рускихъ драматичныхъ представленъ.

Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ, намѣряючи якъ дотеперь такъ и на будучнôсть займатись справами руского народного театру, взыває всѣхъ желаючихъ за спôвудѣломъ и пôдмогою згаданого Выдѣлу уряджувати ôтъ 1 сѣчня 1882 до 31 грудня 1882 у Львовѣ и поза Львовомъ въ Галичинѣ рускî драматичнî представленя, щобы въ сѣмъ дѣлѣ свои оферты выдѣлови „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ (улиця Краковска, ч. 14. I поверхъ) найпôзнѣйше до дня 3 (15) падолиста с. р. надôслали.

Въ тôй офертѣ маютъ бути означенî: 1) Имя крестне и родове и мѣсце пробуваня оферента; 2) число представлень, котрî ôнъ въ приближеню въ означенôмъ часѣ (ôтъ 1 сѣчня до 31 грудня 1882 р.) намѣряє урядити, съ примѣткою, кôлько зъ тыхъ представлень маєпристи на Львôвъ, и съ выказомъ силъ артистичныхъ, при якихъ представленя ôтбувалибыся, а такожь и репертоару, якій оферентъ посѣдає; 3) пôдмога, якои оферентъ ôтъ „Рускои Бесѣды“ жадає. Поодинокî точки контракту означатся пôзнѣйше межи Выдѣломъ и оферентомъ, котрого оферта буде принятою.

Прочî рускî газеты просимо о ласкаве повторенье сего конкурсу.

У Львовѣ, дня 23 вересня 1881.

Др. Целевичь, голова. *Левицкій*, членъ Выдѣлу.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Зъ многихъ сторôнъ жалуются ВП. Предплатники нашî, що „Дѣло“ ихъ не доходитъ правильно. Просимъ отже сихъ ВП. Панôвъ, щобы кождє на часъ недôйшовше число реклямували, бо лише на пôдставѣ такихъ реклямацій можемо внести жалобу на дотычачî уряды почтовî.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для Зорѣ: п-ѣ С. В. въ Бужку 2 зр., о. І. Ч. въ Ходачковѣ 1 зр.; для Школь. Часописи: П. С. въ Сушнѣ 1 зр., И. Б. въ Лѣску 1 зр., Руске Касино въ Стрыю 1 зр.; для Просвѣты: П. С. въ Сушнѣ 1 зр., І. Б. въ Увислѣ 1·10 зр., І. В. въ Стрыю 2 зр.; для Батькôвщины: о. П. К. въ Вѣстовôй 1·30 зр., о. А. П. въ Тисовици 1·30 зр., Д. М. въ Увислѣ 1·30 зр.; для тов. педагогичного: о. Г. Р. въ Хотѣни 50 кр.; для тов. им. Качковского: Г. П., В. К., И. Б., И. Л., І. К., всѣ зъ Батятичь (разомъ) 11 зр., члены зъ Вѣстовои 7 зр.; для Пролома: о. І. Б. зъ Илавча 1 зр., о. К. зъ Валявы 1 зр., о. П. К. зъ Вѣстовои 2 зр.; для Науки: о. П. К. зъ Вѣстовои 2 зр.; для Gaz. lwowsk.: о. І. Д. въ Коломыи 1·35 зр.; для бѣдн. учениковъ руск. гимназіи: о. Домбчевскій зъ Дарахова 1 зр., о. І. Бѣлиньскій зъ Илавча 6 зр.

Въ сали тов. „ГВЯЗДА“, ул. Францѣшкан. ч. 7.

Абонам Нр. 5.

РУСКІЙ НАРОД. ТЕАТРЪ

пôдъ дирекцією Омел. Бачиньского.

Въ недѣлю, дня 24 жовтня (6 падолиста) 1881.

ГАРКУША,

комедія съ спѣвами въ 4 актахъ Олекси Стороженка. Музика Н. Вахнянина.

Особы:

Прохоръ Семсновичь Бутузъ, сотникъ	п. Гембицкій.
Панѣ Маруся, єго жѣнка	пнѣ Бачиньска.
Галя, єи молочна сестра	пнѣ Биберовичь.
Катерина, ключница	пнѣ Моленцка.
Федôръ, джура сотника	пна Воляньска
Хорунжій	п. Пôдвысоцкій.
Куцъ — обыв., сусѣды сотн	п. Санецкій.
Бебехъ	п Стефуракъ.
Гаркуша, отаманъ розбôйниковъ	п. Биберовичь.
Обухъ, єго джура	п. Парадовскій.
Власъ	п. Лукасевичь.
Помедо — старшій розбôйники	п. Михайловскій.
Вакула	п. Стручиньскій.
1-ій — розбôйники	п. Парадовскій.
2-ій	п. Марковскій.
Перща	пнѣ Стефуракъ.
Друга — дѣвчата	пнѣ Гембицка.
Трета	пна Ледухôвска
Четверта	пна Левицка.

Двôрскî люде сотника, козаки, дѣвчата, розбôйники. Дѣеся въ мастности сотника.

Новî оригинальнî костюмы товариства „Руска Бесѣда.“

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ I зр., въ дальшихъ 60 кр., партеръ 40 кр., галерія 20 кр.

Билетôвъ можна дôстати въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ул. Краковска ч. 14 I. поверхъ, въ торговли Вп. Дымета и въ касѣ театральнôй, улиця Францѣшканьска ч. 7, ôтъ годины 3 пополудни.

Початокъ о годинѣ 7-мôй вечеромъ.

Коломыйку на фортепянъ по цѣнѣ 50 кр. 1 примѣрникъ пôдъ заг.

„Нужь въ присюды“

К. Давидовича

дôстати єще можна во Львовѣ у Губриновича и въ книгарняхъ въ Коломыѣ, Тернополи и Станиславоѣ.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскôй и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

Ручаючи за правдивый артикулъ, высылаю за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою **оригинальну баньку загально звѣстнои тренчиньскои**

КАРПАТСКОИ ЯЛôВЦôВКИ

(Боровички) по 70 кр. franco за баньку и опакованье. Ялôвцôвка пьєся по стравахъ на найдобôрнѣйшихъ обѣдахъ, помагає дуже травленю, а до того єсть для **терпячихъ на жолудокъ** незрôвнанымъ добродѣйствомъ. Найменше высылаєся двѣ баньки, а можь дôстати єдино правдивои лише у

І. Сальвендера въ Тренчинѣ

(Угры горѣшнî)

[I. Salvender in Trencsin (Ober-Ungarn)].

(5—6)

ПЕРШЕ ТЯГНЕНЬЕ

ôтбудеся вже 12 л. падолиста!

3% княжескî

СЕРБСКÎ ЛЬОСЫ

ôтъ року 1881 по 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

въ сѣчни, марци, червни, серпни, падолистѣ.

Кождочасна головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Выграни и проценты выплачуются въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ головныхъ мѣстахъ провинцій, якъ такожь майже по всѣхъ европейскихъ головныхъ мѣстцевостяхъ **безъ жадного ôттяганя.**

За точну выплату ручає княж. сербске правительство.

Льосъ приноситъ 3% провизіи въ зол.

Особливî вымоги закупна:

Сербскî льосы готôвкою **по 44 зр.**

РЕВЕРСЫ ПОКВИТОВАНЯ

за заплатою лише 4 зр.

и послѣплатою решты **40** зр. вразъ съ **25** кр. додатку процентового дня 15 л. сѣчня 1882.

РЕВЕРСЫ ЗАМОВЛЕНЯ

за заплатою лише 4 зр.

Решта выплачуєся въ 10 мѣсяч. ратахъ по 4 зр.

Въ обохъ случаяхъ грає купець заразъ по заплаченю лише 4 зр. **на всѣ выграни самъ и неподѣльно.**

Перше тягненье ôтбудеся вже 12 падолиста.
Друге тягненье ôтбудеся вже 12 грудня.
Трете тягненье ôтбудеся вже 14 сѣчня.

Такъ отже **три тягненя** въ **протягу найблизшихъ трехъ мѣсяцѣвъ.** (1—2)

Кантора вымѣны администрациі

Вѣдень, Wollzeile 10 и 13 **„MERCUR“** Ch. Cohn, Wollzeile 10 и 13

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ЮСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ)

поручає

всякî роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертî до помазаня готовî, фарбы анилиновî, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничî, фарбы земнî, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнî, есенціи, всякî фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовî для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскî, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскî сѣрники, шнурки запальнî до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,

всякî роды трану утробинного и рыбячого;

смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревлянî и корковî до бочокъ веякои величины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнî и до фротерованя, пензлѣ малярскî кождои величины, мѣтлянки рижевî до одежи и килимôвъ, мѣтлы рижевî до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольньского, медаліового, бронзы, золото малярске и всѣ въ тôй объемъ входячî артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (1—?)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдає: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 84. Львôвъ, Середа 28 жовтня (9 падолиста) 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаютсѧ тôлько на попереднє застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаютсѧ по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одного строчки печатного.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

☛ **Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатникôвъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотепершныхъ залеглостій.**

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Руске товариство педагогичне.

Можна було надѣятись, що нове руске товариство педагогичне стане солію въ оцѣ загорѣлымъ польскимъ нивеляторамъ и що они выступлятъ до борôбы противъ того нового прояву рускои жизненнои силы народнои съ звычайнымъ оружіемъ — съ денунціяціями. И справдѣ не довго прійшлось ждати. На першій разъ „Gazeta Narodowa“, намѣряючи здискредитовати руске товариство педагогичне, змистификовала своихъ читателѣвъ, що ц. к. намѣстництво не потвердило выразно статутôвъ товариства. Ся съ злобнымъ намѣреньемъ подана перша вѣсть „Gazet-ы Narodow-ои“ була лишь маловначущимъ заповѣтомъ дальшои далеко сильнѣйшои злобы. Въ ч. 253 зъ 6 падолиста с. р. вгадана „Gazeta“ посвятила рускому товариству педагогичному вступну статью, котру въ вѣрнôмъ переводѣ подаемъ въ цѣлости.

„Рускѝ письма доносятъ, що нове руске товариство педагогичне уконституовалося. Предсѣдателемъ выбраный дръ Амвросій Яновскій, посолъ до рады державнои (?! „Gazet-ѣ Narodow-ôй“ вôльно того не знати, що сов. Яновскій не есть посломъ до рады державнои, але до сойму. *Ред.*), а заступникомъ предсѣдателя о. крыл. Костекъ. До выдѣлу належатъ пп. дръ Емил. Савицкій, проф. Нат. Вахнянинъ, Врецьона, учитель однои зъ школъ народныхъ, редакторъ „Дѣла“ Вол. Барвѣньскій, проф. университету дръ Омелянъ Огоновскій, Омелянъ Партицкій, о. Стефановичь, катихитъ учительскои семинаріи, и иншѝ. Цѣль товариства пôсля статута есть: а) дбати о потребы рускаго народа на поли школъ народныхъ, середныхъ и высшихъ, займатися закладаньемъ школъ рускихъ и вспирати всякѝ справы публичного и домашного выхованя, опертого на пôдставѣ рускаго языка; б) удѣляти членамъ моральнои и матеріяльнои помочи. Статутъ зôставъ затвержденый, якъ доноситъ „Дѣло“, рескриптомъ намѣстництва зъ д. 6 серпня с. р. ч. 37.847. Тов нове товариство маѳ рѣшучу цѣль политичну: усилує агитацію *партіи*, котра тов товариство заложила, перенести такожь на поле школьництва. Оно бажае школу зробити ареною „borb“ политичныхъ. То становитъ его головне свойство — и рацію быту. Ôтнявши ему характеръ политичный, ничо зъ него не остане. Утвореньe того нового товариства политичного (?) есть протестомъ, есть демонстрацією политичною противъ существуючимъ въ нашôмъ краю законамъ и устроямъ школьнымъ, а приступованье до того товариства мусить бути уважане актомъ демонстрациі политичнои. Статистика доказуе, що власти школьнѝ у насъ совсѣмъ не вздержуютъ (?) розвою школъ рускихъ. Учителямъ никто не забороняе (?) любити и плекати рускій языкъ; хорошій розвôй краєвого (инакше польского *Ред.*) товариства педагогичного такожь належитъ завдячити тому обстоятельству, що учителѣ безъ рôжницѣ народности и пересвѣдчень политичныхъ лучатся въ нѣмъ для вспôльнои працѣ надъ удосконаленьемъ школъ, для попираня справъ учительскихъ. Той стисло „фаховый“ характеръ товариства педагогичного есть жереломъ его знаменитои силы органичнои. Маємо отже надѣю, що загалъ нашихъ учителѣвъ вытреваѳ въ разъ выбранôмъ направленю и не схоче переносити на поле школьництва нещасныхъ борôбъ политичныхъ, роздераючихъ нашу соспôльнôсть. Аранжеры Іосифиньского фестину нехай собѣ самѝ останутъ въ тôмъ товариствѣ педагогичнôмъ, котре собѣ теперь заложили въ мысль внесень п. Барвѣньского, а учителѣ нехай останутъ въ школѣ и для школы при товариствѣ (польскôмъ) посвященôмъ школѣ такôй, якою учинили ѳи обовязуючѝ законы и правильнѝ приписы екзекутивнѝ. Опозицію политичну, навѣть въ дѣлахъ школы, можна робити въ дневникахъ, на зборахъ и въ парламентѣ, але не въ школѣ.“

Наведена статя „Gaz.-ы Nar.“ маѳ выразну цѣль: представленьемъ рускаго товариства педагогичного въ свѣтлѣ якогось противзаконного политично-агитацийного звязку ôтстрашити руске учительство ôтъ приступованя до тогожь товариства. Тôлькожь годѣ сподѣватиеся, щоôы розумный учитель рускій справдѣ повѣривъ въ инсинуаціи „Narodówk-и“. Руске товариство педагогичне маѳ такѝ цѣли, якѝ выголосило въ своѣмъ статутѣ, котрый ц. к. намѣстництво безъ найменшого замѣту потвердило. Вольно Полякамъ мати свое товариство педагогичне, — вольно и Русинамъ мати свое. Руске товариство маѳ позитивнѝ задачѣ, высказанѝ въ статутѣ; поза нихъ оно не може посуватись, — впрочѣмъ и не потребуе, бо до политичныхъ манифестацій въ дѣлахъ школьнымъ у насъ суть другѝ товариства: такъ отъ „Руска Рада“ во Львовѣ веде борôбу за школу вправъ, а „Рада Народна“ въ Долинѣ выповѣла недавно свое слово въ справѣ школъ народныхъ. Польске „Towarzystwo pedagogiczne“ не може вдоволити потребъ и бажань рускаго учительства и рускаго школьництва. Досыть знати, що тамъ верховодятъ такѝ пп. Савчиньскѝ, Герстманы et cons. Кто чувъ коли на зъѣздахъ педагогичныхъ щире руске слово? Нагадаймо сцены зъ педагогичного зъѣзду въ Краковѣ. Польске товариство педагогичне зробило вже школу ареною „borb“ политичныхъ. Чи не его то членъ, п. инсп. Слоневскій въ Коломыѣ выголосивъ сего року на конференціи учительскôй: „Niema ruskiego języka, niema ruskiej literatury!“ И чи то одинъ такій п. Слоневскій! А „Gaz. Nar.“ маѳ чоло казати, що „учителямъ никто не забороняѳ любити и плекати языкъ рускій“!

Потреба рускаго товариства педагогичного есть нынѣ для Русинôвъ необходима; признали се патріоты рускѝ во Львовѣ, — признаѳ рôвно се и провинція. А найлучше о тôмъ переконаѳся „Gaz. Nar.“, коли побачитъ, що до товариства рускаго не будутъ належати самѝ лишь аранжеры Іосифиньского обходу, але сотки учителѣвъ и прихильникôвъ розвою рускои школы.

Законъ войсковый
для Босніи и Герцеговины.

Выданый дня 4 падолиста „Дневникъ розпоряджень для ц. к. войска“ принѣсъ намъ дуже важну несподѣванку, а именно, оголосивъ провизоричный законъ войсковый для Босніи и Герцеговины, котрый въ найбôльшôй тайнѣ выпрацювало вспôльне министерство вôйны, а потвердивъ цѣсарь 24 жовтня с. р. Той несподѣваный законъ — якъ одна вѣденьска часопись его называе, „aus der Pistole geschossenes Gesetz“ — стався сегодня зъ причины своѳи многосторонноѳи доносимости первостепеннымъ предметомъ оговорôвъ въ австрійскôй печати. Еще передъ трема мѣсяцями умѣстивъ бувъ вѣденьскій пôвофиціяльный „Fremden-Blatt“ вступну статю о конечности анексіи Босніи и Герцеговины. Тая статя „Fremden-Blatt-у“, стоячого близько до министерства дѣлъ заграничныхъ, зробила тогды велику сенсацію, бо, якъ разъ въ той часъ лондоньскій „Times“ оголосивъ провктъ подѣлу Турціи, пôсля котрого Австрія малаѳы взяти гарну спадщину по смерти „недужого человѣка“. Теперь ажь по оголошеню закона войскового для окупованыхъ краѣвъ выясняѳсь значенье „Fremden-Blatt-овои“ бесѣды; видко, що провктъ закона войскового бувъ вже передъ кôлькома мѣсяцями готовый и що пôвофиціяльна газета мала его на думцѣ, говорячи о конечности прилученя Босніи и Герцеговины до австрійско-угорскои монархіи. Хотяй однакожь проголошенье уставы войсковои для окупованыхъ краѣвъ не значитъ еще анексіи, — то все таки Австрія зробила дуже великій крокъ напередъ на дорозѣ, на котру ступила по принятю берлиньского мандату. Арт. 25. берлиньского договору звучитъ: „Провинціи Боснію и Герцеговину Австрія маѳ обсадити и администровати“. Австрія справдѣ обсадила и администруѳ обѣ провинціи. Пытанье заходитъ: чи въ понятю „администрація“ мѣститсѧ такожь впровадженье обовязку

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.
Образокъ зъ галицкого житя.

(Дальше.)

Облитый зимною водою, Семенъ заснувъ солодкимъ сномъ. Чи довго ôнъ спавъ, чи твердо спавъ, — не знати; але спавъ солодко. Люôй сонныѝ мары, якъ першѝ проблески доброго здоровля, завитали въ его сонныхъ привидахъ. Передъ нимъ розстелилась препышна картина недавного балю, заблысли всѣ постати якъ живѝ, заграла весела музика, зашелестѣли скочныѝ пары за парами у швидкôмъ танцю. И Семенъ понѣсся якъ на легкихъ крылахъ у танець съ Уршулію. Ахъ, она була такъ гарна, такъ любо споглядала ему до очій, мила воня ѳи пахучого волося хлинула на него якоюсь оздоровляючою и оживляючою струею любыхъ чарôвъ, а ôнъ пригортавъ ѳи до своѳи груди, туливъ до серця якъ найдорожшу, найкрасшу цвѣточку, поився ѳи чаровитымъ поглядомъ, нашептувавъ горячѝ слова щирои любови и щоравъ скорше уносився на широкихъ крылахъ неожиданого щастя....

Невнятно, мовь тихонога ласичка всунулась Уршуля до кôмнаты. Семенъ спавъ неподвижно; спокôйный, правильный сапôтъ выдобувався въ его грудій и дававъ знакъ доброго сну и доброго здоровля. Уршуля стала приглядатись нежданому гостеви. На его лици, мимо червоного шраму коло уха, розливався якійсь солодкій усмѣхъ. Уста, здавалось, тремтѣли пôдъ стрѣхатыми усами. На троха заболоченôмъ сурдутѣ обвисали коло гузикôвъ шнурочки. На кôнцяхъ шнурочкôвъ остались слѣды такъ старанно везеныхъ дарункôвъ: дощинки зъ розбитыхъ пуделочокъ, кусники паперôвъ, що недавно ще сповивали дорогѝ пахощѣ и солодощѣ. Дивнымъ дивомъ осталось цѣлымъ лише одно блискуче пуделочко сардинкôвъ. Уршуля дивилась, приглядалась и не могла вгадати, що маютъ значити тѝ шнурки, тѝ дощинки та порозрываниѝ паперчики и те пуделочко сардинкôвъ. На пôдлозѣ коло Семена лежали два листочки рожевого паперу, що очевидно высунулись зъ розтворенои пазухи нещастного путника. Превелика цѣкавôсть зняла Уршулю. Хвилю ще боролась цѣкавôсть съ соромливостію, — але цѣкавôсть побѣдила. Безъ шелесту пôдняла Уршуля оба листочки и присѣвши оддалеки на крѣслѣ, почала ихъ розглядати.

На обохъ листочкахъ були прописанѝ стишки. На горѣ на першôмъ листочку було прописано „До Уршулѣ“, на другôмъ „До Кордулѣ“. Уршуля догадалась, усмѣхнулась самолюбнымъ усмѣхомъ и почала читати поетичнѝ выпары пана Семена:

„Зъ Голопятъ смирный учитель
„На Пегаза крылахъ взнѣсся,
„Душь любячихъ попечитель,
„Ихъ любовю розгорѣвся.

„Зъ помѣжь всѣхъ царѣвенъ серця
„Ты одна у насъ владаешь,
„Бôльшь ôтъ жару и ôтъ перця
„Огонь въ серцю розгнѣтаешь.

„Твои очи рожнемъ вбились
„Въ мое серце затопились;
„А узрѣвши Твои лиця
„Я якъ спутана телиця

„О Корытахъ розмышляю —
„Въ Голопятахъ погибаю,
„Безъ професорки професоръ,
„Якъ голодный панъ посесоръ

„Духомъ-тѣломъ заниваю,
„Що чинити, самъ не знаю.

„Якъ погоду господарску,
„Такъ и радôсть кавалерску
„Календарь менѣ звѣщае,
„На именины завзывае.

„О Ты многихъ весенъ царице,
„Серця мого чарôвнице,
„Зглянься зъ высоты Твоеи
„На печаль душѣ моеи.

„Завитай Ты въ Голопятахъ
„На Зефировыхъ крылятахъ,—
„Завитай Ты въ нову школу
„Бôльшу, высшу надъ стодолу.
„Тамъ любовь для Тебе сяе,
„Зъ усѣхъ ôконъ выглядае,
„Мое серце такъ тамъ бьеся,
„Що вся школа ажь трясеся,
„Дзвонятъ шибы, трѣщатъ стѣны,
„Ждутъ любовнои ôтмѣны,
„И дзвôнокъ самъ теленькоче,
„Мовь ôтъ радости хихоче.....

Уршуля тôлько на силу здержувалась ôтъ смѣху, читаючи поетичну оду пана Семена. Она й не догадувалась, скôлько тутъ власного помыслу Семена, а скôлько выпискôвъ зъ „Взôрцѣвъ любовныхъ листôвъ и повѣншованъ.“ Ще и не вспѣла она всего гаразъ прочитати, якъ на софѣ зарухався панъ Семенъ и якось тяжко вôтхнувъ. Уршуля чимъ скорше сховала рожевѝ листочки и хотѣла незамѣтно счезнути за дверима, якъ ѳи поглядъ стрѣнувся съ широко розтвореными очима Семена. Въ однôй хвилѣ вôрвався Семенъ на рôвнѝ ноги и съ блаюючимъ лицемъ, съ розтвореными раменами станувъ передъ Уршулію.

„О, не кидай мене, не утѣкай, мôй ангеле хранителю!“ проговоривъ Семенъ дрожачимъ, зворушенымъ голосомъ. „О, позволь менѣ, ласкава панѣ, тебе такъ назвати, позволь. Е, е, то есть, — такъ се не сонъ, а щира правда, то есть, я бачу васъ, найдорожша панѣ, не тôлько у снѣ, але и на явѣ — вы мôй ангелъ хранитель“. Семенъ нагадавъ собѣ свôй сонъ, а тутъ передъ нимъ стояла та сама Уршуля, въ тôй самôй сукни, навѣть съ тымъ самымъ дядемомъ! Очевидячки тайна сила любови — думавъ Семенъ — тайна сила чарôвъ вяже насъ съ собою!

(Дальше буде.)

войскового? Гдекто ôтповѣдає потверджуючо на тое пытанье и каже: Коли Австрія яко администраторка могла вводити нове судôвництво, установляти податки, цла и монополѣ, то длячого не може и завести загального обовязку войскового? Въ договорѣ берлиньскôмъ нема предсѣ сказано, що Австрія не може того учинити. Колибъ навѣть приняти, що се правда, — то однакъ заходитъ друга рѣчь, а именно така: въ конвенціи съ Портою въ дня 21 цвѣтня 1879 р. Австрія выразно признала султанови суверенноôсть въ Босніи и Герцеговинѣ и зъобовязалась, що доходы зъ окупованыхъ краѣвъ маютъ бути ужитй лишь на цѣли и потребы тыхже краѣвъ. Теперь же черезъ заведенье обовязку войскового показуєсь въ обохъ тыхъ точкахъ очевидно нарушенье договору; по перше: армія боснійска мае присягати на вѣрноôсть цѣсарю австрійскому и на тое, що буде боронити „цѣлости монархіи австрійскои“, — значитъ въ случаю вôйны Австріи съ Турцією войско боснійске мусѣлобъ ити съ оружіемъ противъ свого суверена-султана турецкого; по друге: коли армія боснійска мае боронити границь монархіи австрійскои, то армія, пôсля конвенціи, не може бути удержувана коштомъ доходôвъ зъ окупованыхъ краѣвъ, — тымчасомъ оно такъ буде, бо министерство вôйны не внесло делегаціямъ ніякого додаткового кредиту на удержанье боснійскои арміи.

Зъ сего очевидно слѣдуе, що Порта, яко интересована, безперечно пôднесе протестъ противъ послѣдного смѣлого кроку Австріи, о чѣмъ впрочѣмъ и само правительство австрійске не сомнѣваєсь. Иде теперь о тое, чи протестъ Порты знайде послухъ у державъ? На тое пытанье вправдѣ не можна наперед аподиктично ôтповѣсти, але все таки можна зъ теперѣшнои европейскои констеляціи политичнои вносити, якій успѣхъ буде мати турецкій протестъ. Не треба забувати, що оголошенье закона войского наступило безпосередно по зъѣздѣ вѣденьскôмъ, — Италія отже не буде противна Австріи; то само можна сказати и о Нѣмеччинѣ. Франція занята вôйною въ Тунисѣ и впрочѣмъ не хотѣлабъ ослабляти пріязныхъ ôтношень съ Австрією. Остаютъ: Англія и Россія. Англія моглабъ пôддержати протестъ Порты, але она занята своими домашными дѣлами въ Ирляндіи. А що до Россіи, — то тутъ показуєсь справдѣ найбôльша загадка. Здавалобыся, що зъѣздъ въ Гданьску и сподѣваный зъѣздъ царя съ цѣсаремъ австрійскимъ ручатъ за пріязнй ôтношеня межи Австрією и Россією. Тымчасомъ диво дивне, що по оголошеню закона войскового для окупованыхъ краѣвъ печать австрійска пôднесла заразъ пытанье: що Россія скаже на тое? Вѣденьскій кореспондентъ до праскои „Politik“ завѣряе, що и австрійске правительство съ великимъ напруженьемъ выжидае, яке слово скаже Россія, бо Австрія о своѣмъ намѣреню мала совсѣмъ не завѣдомити Россію, — а тая мае такожь свою мисію на балканьскôмъ пôвъостровѣ. На всякій спосôбъ сей важный крокъ Австріи выяснитъ ôтношенье межи россійскимъ и австро-угорскимъ правительствомъ.

Але законъ войсковый для Босніи мае не менше важне значенье и для внутрѣшнои политики самои Австро-Угорщины. Коли тôлько появилась перша вѣсть о арміи боснійскôй, заразъ запытано: кто дасть грошѣ на ви удержанье? Въ першôй хвили не було звѣстно, якъ численна мае бути тая армія и ажь пôзнѣйше обвѣщено, що до фактичнои чинои службы зъ помѣжь 10000 людій войска линійного буде покликаныхъ на 1882 р. лишь 1200 людій. Се цифра дѣйстно мала, але треба зважити, що она не все такою буде, але зъ року въ рôкъ буде збôльшатися. Боснія не буде въ силѣ покрыти кромѣ коштôвъ администрациі еще й кошта арміи, — значитъ, удержанье арміи спаде на Австро-Угорщину, а се може довести до бôльшихъ дефицитôвъ и всякого рода путаниць. Другою важною рѣчію есть сама рекрутація: чи дасться она перевести безъ опору? Звѣстно, що въ турецкôмъ войску христіяне не служили, а сегорôчна нововведена рекрутація въ однôмъ малôмъ окрузѣ дальматиньскôмъ принесла правительству много клопотôвъ; сего въ бôльшôй мѣрѣ треба сподѣватися въ Босніи и Герцеговинѣ вже задля самои обширности територіи. Не менше важнымъ есть такожь питанье: якъ жителѣ окупованыхъ краѣвъ будутъ глядѣти на свою армію? Манифестъ фмп. Далена (гл. рубрику „Австр. уг. Монархія“) показуе, що корень арміи будутъ творити магометане, бувшй турецкй жовнѣры, котрй ôтъ 1878 р. остали безъ службы; законъ же войсковый, щобы позыскати магометанъ, дае жовнѣрамъ-магометанамъ значнй улекшеня. „Politik“ бачитъ въ тôмъ лишь консеквенцію загально-пануючои политики австрійского правительства въ Босніи — опиратись на елементѣ магометаньскôмъ, взглядно на магометаньскôй шляхтѣ. Розумѣєсь, що се лежитъ головно въ интересѣ Угрôвъ, котрй зъ совсѣмъ природныхъ причинъ все и всюда радйбы забезпечитися передъ силою славяньского елементу. Чи отже елементъ христіяньскій, славяньскій въ Босніи и Герцеговинѣ набере довѣрія до войска, котрого корень маютъ становити бувшй жовнѣры турецкй, — се покаже будучнôсть.

Рôчне справозданье

Выдѣлу рускои Бурсы въ Тернополи.

Выдѣлъ рускои Бурсы въ Тернополи, предкладаючи справозданье (въ скороченю) зъ своихъ дѣятельности, муситъ звинитися, що тое такъ опôзнилося, позаякъ загальный збôръ ôтбувся для 17 червня 1881. Збôръ той именно рѣшивъ зъ причины, що господарь Бурсы не предложивъ своихъ рахункôвъ, оголосити ôтчитане ему справозданье ажь по предложеню згаданыхъ рахункôвъ, справивши справозданье пôсля тыхъ рахункôвъ и сконтролювавши ихъ съ книгами. Понеже господарь предложивъ свои рахунки ажь дня 9 вересня, а зъ причины занятя всѣхъ контроля речена доси не могла совершитися, то и оголошенье сего справозданья опôзнилося.

Слѣдуютъ передовсѣмъ счеты:

Предметъ		Доходы частно зр.	кр.	разомъ зр.	кр.
Останокъ зъ минувшихъ лѣтъ	фондъ корен-ный	2004	33		
Ôтсотки зъ него до 18 червня 1881	фондъ корен-ный	95	18	2099	51
Сегорôчнй вкладки	фондъ корен-ный	57	—		
Ôтсотки ôтъ нихъ до 18 червня 1881	фондъ корен-ный	2	16	59	16
				2158	67
Останокъ зъ минувшого року	фондъ текущій	313	1		
Ôтсотки ôтъ вложеного до щадницѣ останку	фондъ текущій	14	—		
Вкладки членьскй	фондъ текущій	165	30		
Одноразовй датки	фондъ текущій	98	54		
Доплаты за питомцѣвъ	фондъ текущій	424	30		
Зъ иншихъ жерелъ	фондъ текущій	322	42		
Натуралія	фондъ текущій	8	—	1345	57
				3504	24
Розходы					
Чиншъ найму за помѣщенье Бурсы		249	48		
Канцелярійнй потребы			60		
Библіотека		3	1		
Порторія почтова		3	53		
Знаряды Бурсы		2	98		
Харчъ готôвкою		379	30		
Харчъ натураліями		8	—		
Топливо		112	60		
Свѣтло		13	16		
Слуга		61	—		
Водоносъ		12	—		
Пранье		22	77		
Иншй потребы		55	49	923	92
Помѣщено въ щадници города Тернополя	фондъ коренный	5	42		
—	фондъ коренный	1	16		
—	фондъ коренный	292	9		
Помѣщено въ щадници общого рôльничо-кредит. заведеня	фондъ коренный	118	42		
	фондъ коренный	161	1		
	фондъ коренный	1521	41		
	фондъ коренный	59	16	2158	67
Въ касѣ Бурсы наличными	фондъ текущій	277	66		
	фондъ текущій	143	99	421	65
				3504	24

Якъ видно, фонды товариства збôльшилися майже лишь зъ наростôвъ въ щадници, а що вплынуло, то минулося, бо такъ мало вплывало. И число членôвъ уменшилося, понеже многй по кôлька лѣтъ помимо многократныхъ пригадокъ ничого не платили, — не лишалось отже ничого иншого, якъ вычеркнути ихъ. Такихъ найшлося 27, а лишилося невычеркненыхъ 66 членôвъ. Залеглости вкладокъ членьскихъ выносили 299 зр. 5 кр. Если зважимо, що и въ доплатъ за питомцѣвъ залягало 186 зр. 70 кр., — то не дивно, що фонды Бурсы умножитися не могли. Зваживши же зъ другои стороны, що товариство не могло бôльше питомцѣвъ принати сего року якъ 12, коли минувшими роками пріймало по надъ 20; що безплатныхъ принято лишь 2, а прочихъ за доплатою не меншою якъ 7 зр. мѣсячно, черезъ що многй волятъ за тіже грошѣ помѣщатися у мѣщанъ,— то нема ни найменшого сомнѣву, що товариство наше клонится до упадку. А причина — наша нерадивôсть, бо годѣ подумати, щобы на Подôлю членъ не бувъ въ станѣ рôчно на Бурсу дати 3 зр., и то коли на все Подôлье осталося лишь 66 членôвъ, а еще бôльше, щобы натуралiями цѣле Подôлье не могло бôльше для Бурсы жертвовати якъ 8, кажу: ôсѣмь зр.

Всечестнй братя и отцѣ! *Не стягаймо на себе сорому, що нерадъне наше довело Бурсу до упадку. Кто членъ, най пожертвуе тыхъ 3 зр., а нечлены и члены най зберутъ що мога натуралій, а благословсніе не то Руси, а сотныхъ и сотныхъ устъ буде почивати на Вашôй добродѣтельности.*

Ôтъ выдѣлу рускои Бурсы. — Въ Тернополи, дня 21 жовтня 1881.

Дръ В. Лучаковскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Законъ войсковый для Босніи*) оголосивъ въ краю войсковый губернаторъ фмп. Даленъ въ окремôй проклямаціи. До 1 сѣчня 1882 р., ôтъ коли то Босняки будутъ обовязанй до службы войсковои, выпрацюе министерство вôйны статутъ организаційный для арміи въ Босніи. Контингенсъ обовязаныхъ до службы войсковои буде выносити около 40.000 людій, отже около 10000 малобъ бути асентерованыхъ до линіи. Однакожь зъ причины коштôвъ и евентуальныхъ перешкодъ при поборѣ буде ôтставлена до чинои службы тôлько мала часть тои цифры, а именно лишь 1200 людій. Въ Босніи есть много бувшихъ жовнѣрôвъ турецкихъ, котрй въ 1878 р. зôстали увôльненй зъ войска турецкого, правительство отже надѣєсь, що велика часть тыхъ жовнѣрôвъ затягнесь до австрійскои службы и буде становити корень баталіонôвъ боснійскихъ. Въ першихъ рокахъ буде въ Босніи заведена лишь пѣхота и малый корпусъ кôнноты.

(*Выбôръ посла до рады державнои зъ мъста Кракова.*) Краковъ мае выбрати посла до рады державнои и власне теперь ведесь тамъ завзята борба передвыборча. Партія консервативна, котра держитъ въ рукахъ всѣ средства, якъ: урядниковъ, духовенство, школы, фонды и т. д., старае ся провести своихъ кандидатôвъ, а противна ей партія, котра ма за себе большость народа, старае ся о то, щобы ей кандидатъ выйшовъ побѣдно. Коли порôвнати съ Сербіею пôдъ взглядомъ богацтва худобы Австро-Угорщину, то покажесь, що послѣдна не дорôвнуе Сербіи.

Въ давныхъ часахъ було гôрництво въ Сербіи высоко розвите; теперь майже совсѣмъ упало, але при мѣрныхъ коштахъ може сильно пôднестися и, надѣятись, пôднесеся. Передовсѣмъ посѣдае Сербія богатй поклады угля камѣнного, мѣди и желѣза. Найбôльшій покладъ и найлучшого угля находится коло Чупрія пôдъ селомъ Сенье; правительство перейме на себе его добуванье. Выдатнй копальнѣ мѣди коло Майданъ-Пекъ вынаймала доси англійска компанія; слѣдуючого року кôнчится ей контрактъ. Въ Костеляцъ ôткрыто покладъ брунатного угля, а коло Алексинача выдатне жерело нафты, — все то буде краєви нести зыски, коли лишь буде уладжена комунікація.

Такожь въ индустріи Сербія поступае на передъ. Два фабриканты сукна въ Моравіи дôстали концесію на фабрику сукна въ Пирочанъ; предпріємцѣ зъобовязались доставляти всего потрѣбного сукна для арміи. Дальше одна фирма въ Пешту дôстала концесію на фабрику паперу въ долинѣ моравскôй. Въ Бѣлградѣ есть три пивоварнѣ, въ Вранѣ фабрика шкла и т. д. Найголовнѣйшй артикулы вывозовй

Княжество сербске.

Ôтъ часу, якъ Бисмаркъ сказавъ, що Австрія свôй пунктъ тяжести муситъ перенести на всхôдъ, почала справдѣ Австрія звертати свою увагу на всходныхъ своихъ сусѣдôвъ и прійшла до того пересвѣдченя, що въ интересахъ еи политики лежитъ — осягнути якъ найбôльшій вплывъ на наддунайскй краѣ. Въ Румуніи и Сербіи еще ôтъ часу кримскои вôйны розбудився живѣйшій національный рухъ, котрого метою була — независимôсть ôтъ Туреччины. Краѣ наддунайскй глядали помочи ôтъ Россіи и знайшли еи. Въ наслѣдство россійско-турецкои вôйны и берлиньского договору, въ 13 липня 1878 р. признали всѣ европейскй державы независимôсть Сербіи. Въ тôй хвили здавалося, що Австрія не буде мати найменшого вплыву на княжество сербске. Але австро-угорскôй дипльомаціи удалося занедбане здогонити и нынѣ Австрія мае всевладный вплывъ въ Сербіи, коли тымчасомъ Россія не мае тамъ въ теперѣшнôй хвили ніякого вплыву. Звѣстно, що кн. Милянъ жіе въ найбôльшій пріязни съ цѣсарскимъ дворомъ австрійскимъ, якъ часто князь ôтвѣдуе Вѣдень и съ якими почестями бувае приниманый, — все тое дѣялось и дѣєсь не безъ цѣли... Пок. мин. дѣлъ заграничныхъ бар. Гаймерлье перепровадивъ дуже користно для Австріи звязь цлову и торговельну съ Сербіею и конвенціи взглядомъ будовы найважнѣйшихъ желѣзниць сербскихъ, котрй маютъ вязатись съ сѣтію австро-угорскихъ желѣзниць. Область Сербіи може мати въ будущинѣ важне значенье для торговлѣ. Черезъ долину рѣки Моравы, котра то долина перетинае Сербію и есть природнымъ продовженьемъ на полудне долины дунайскои, ишла вже въ середныхъ вѣкахъ дорога всесвѣтнои торговлѣ зъ Пôвнôчного моря до Леванте, — есть надѣя отже и нынѣ, що при ôтповѣдно уладженыхъ средствахъ комуникаційныхъ черезъ Сербію буде проходити найкорогша дорога, звязуюча пôвнôчнй порты съ всхôдною половиною моря Середземного. Правительство сербске спôзнало свою користь и порозумѣлося съ Австрією; Австрія будуе желѣзницю въ Будапешту до Землина, а ôтъ Землина Сербія проведе сѣть желѣзничу, котра буде дотыкати найважнѣйшй пункты княжества, якъ Бѣлградъ, Паланку, Яворину, Алексиначъ и Нишъ. Зъ Ниша пôйде дорога на Пиротъ и зôткнеся съ желѣзницями болгарскими.

Сербія по берлиньскôмъ трактатѣ посѣдае нынѣ области 892 геогр. □ миль або 49.116 □ килом. и 1,800.000 жителѣвъ. На одну □ милю припадае 1956 душъ; на 1000 мужчинъ припадае 947 женщинъ. Коли зрôвнати сербскй ôтношеня географичнй и етнографичнй съ австрійскими, то обшаръ Сербіи ôтповѣдае бôльше-менше Чехамъ (51.955 □ килом.), а що до густоты населеня, то Сербія перевышае н. пр. Каринтію (1810 душъ на 1 геогр. □ милю), Тироль и Зальцбургъ. А треба ще зважати, що Сербія мае обширнй просторы незамешканыхъ лѣсôвъ и розлогй просторы неуправлюванои але плодороднои землѣ. Климатъ Сербіи дуже спріяючій: пересѣчна теплота въ лѣтѣ + 21·27° R. а въ зимѣ + 1·52° R.

Торговельна дѣятельнôсть Сербіи находится теперь, правду сказати, еще въ першôй доôѣ розвою, але въ Бѣлградѣ существуе торговельно-промыслова палата, котра стараеся всѣми силами торговлю и промыслъ краю пôдносити. Ôтношенье ввозу до вывозу показуютъ цифры: въ р. 1874 ввôзъ обчислено на 32,456.362 франкôвъ, а вывôзъ на 39,001.878 фр. Ôтъ 1874 р. ôтношенье тое змѣнилось еще на лучше, такъ що нынѣ вывôзъ перевышае ввôзъ о близько 10 миліонôвъ франкôвъ.

Головне богацтво краю основуєсь на ховѣ худобы. Пôсля обчисленя худобы въ р. 1866 було въ Сербіи: 122.985 коній, 741.425 товару рогатого, 2,677.310 овець, 451.249 кôзъ и 1,291.164 свиній.

тія станчикóвска поставила кандидатомъ Юліяна Клячко писателя, а партія либеральна гр. Мѣрошевского. Кромѣ того кандидуютъ еще дръ Варшаверъ (жидъ) и дръ Каньскій. Найбóльшій шансы маѣ гр. Мѣрошевскій.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Комисія запрошеныхъ мужѣвъ довѣрія въ Петербурзѣ, котра мала задачу ухвалити средства противъ зменшенію піяньства въ Россіи, ухвалила на однóмъ зъ послѣдныхъ своихъ засѣдань, що жиды не смѣютъ по селахъ заниматися шинкованьемъ горячихъ напоѣвъ (съ вынятком жидóвскои секты караитóвъ, котрй маютъ славу совѣстныхъ людій). Черезъ заказъ шинкованя горячими напоями жиды утратятъ своѐ найулюбленнѣйше и найинтратнѣйше средство до збóгачуваня себе и до експлюатацій народа. Комисія ухвалила еще и другу важну постанову, а именно, що громада може рѣшити, щобы въ селѣ не було шинку.

Суспензія сербского митрополита Михаила выкликала въ Россіи сильне впечатлѣнье. Михаилъ выховався въ кіевскóй духовнóй академіи и бувъ назначеный митрополитомъ въ 1858 р. по упадку Карадьордьевича. Митрополитъ бравъ живу участь въ послѣднóмъ повстаню противъ Туркóвъ, бувъ звѣстный своими симпатіями до Россіи и належавъ до партіи Ристича. Кабинетъ Ристича упавъ а теперѣшный кабинетъ склонився совсѣмъ на сторону Австрій. Митрополитъ яко ворогъ нынѣшного правительства бувъ не на руку Австрій и официяльнй вѣденьскй газеты дуже завзято выступали противъ него. Се дало посередный повóдъ до суспензій митр. Михаила. „Новое Время“ гредкладаѐ, щобы сербского митрополита завóзвати въ тóмже достоиньствѣ до Кіева и надѣясь, що роля Михаила въ Сербіи еще не скóнчена (значитъ: що вилывъ Россіи въ Сербіи не пропавъ на завсѣгды).

„Одесскій Вѣстникъ“ посвятивъ вступну статію въ ч. 236 (зъ 5 лат. падолиста) галицко-рускимъ дѣламъ. Од. Вѣстникъ розбираѐ послѣднй загальнй зборы „Народного Дому“ и вытыкаѐ тóй рускóй институціи, що не дала салѣ рускому театрови и що не посылаѐ своихъ питомцѣвъ до рускои школы а шле ихъ до нѣмецкои. Дальше пóдноситъ бесѣду посла о. Качалы выголошену въ соймѣ противъ Змартвыхвстанцѣвъ, згадуѐ о овацiяхъ для заслуженого посла и заключаѐ, що „ухваленье львóвскимъ соймомъ субвенціи Змартвыхвстанцямъ показуѐ, що бóльшóсть польскихъ послóвъ не желаѐ примиреня съ Русинами“. Наконець обширно обговорюѐ „Одес. Вѣст.“ недавный новый проектъ польскихъ послóвъ на знищенье Руси и наводитъ повну óтносуть: свинѣ, óвцѣ, козы, худоба, всякѐ зóже, сырй шкóры, сушенй сливки, вóскъ и мѣдъ, вовна, товщь, горѣвка, выробы поворозничй, — все то йде до Болгаріи и Турціи; окрóмъ того вино зъ Смедерева, Неготина и Ниша вывозится головно до Франціи.

Сила воѐнна краю выноситъ пóдчасъ мира 10.641 людій а пóдчасъ вóйны 220.000 людій.

Головною перешкодою розвою краю и успѣшного вызыскованя скарóбовъ природныхъ — була недостача óтповѣдныхъ комуникацій. Теперѣшне правительство стараѐся зарадити тóй недостачи въ подвóйнóмъ направленю: 1) черезъ регуляцію рѣкъ особливо жь рѣки Моравы и 2) черезъ будову дорóгъ желѣзныхъ. Выдатки на комуникаціи обтяжаютъ край рóчно на близько 5 миліонóвъ франкóвъ. Буджетъ Сербіи за р. 1878/79 показувавъ 18,969.950 фр. доходóвъ, а 18,777.166 фр. розходóвъ; теперь доходы и розходы пóднѐслись надъ 24 миліоны фр. При тóмъ же Сербія не знаѐ ани податкóвъ доходовыхъ, ани грунтовыхъ, ани домово-чиншовыхъ, а покрываѐ свои потребы державнй податкомъ поголовнымъ, мытомъ и податками посередными. Довги державнй, Сербіи дуже малй; въ 1878 року довгъ выносивъ 30 мил. франкóвъ. На сплаченье того довгу и на конечнй потребы краѐвй правительство серóске затягнуло пожичку въ францускóмъ банку п. Бонту (Bontoux, того самого, що давъ капиталы на австрійскій банкъ для краѣвъ коронныхъ) и въ наслѣдство того серóскй льосы появились теперь на продажи въ Австріи.

вѣдь п. намѣстника гр. Потоцкого, дану польскимъ загорѣлымъ нивеляторамъ.

Нѣмеччина. Кн. Бисмаркъ высказавъ вже разъ свóй поглядъ на антижидóвску агитацію въ Нѣмеччинѣ передъ однымъ жидомъ, властителемъ великихъ фабрикъ, котрого запросивъ на обѣдъ. Бисмаркъ сказавъ, що óнъ рѣшучо ганитъ борбу противъ жидóвъ и що николи не допуститъ, щобы права признанй жидамъ конституцiею мали бути въ чѣмъ нибудь нарушенй.

Дня 6 падолиста бувъ першій день, въ котрóмъ були переведенй гдеякй тѣснѣйшй выборы и вынали користно для партіи либеральнои. Другого дня звѣстный бувъ результатъ зъ 6 выборóвъ: выйшли 4 либералы, 1 поступовець и 1 соціялистъ именно Либкнехтъ, выбраный въ Могунціи. Где ходило о тѣснѣйшій выбóръ межи поступовцемъ а соціялистомъ, то тамъ клерикалы голосовали за соціялистичнымъ кандидатомъ.

Франція. Въ парляментѣ францускóмъ внесено три интерпеляціи въ справѣ Туниcу. Дебата розпочалась еще минувшого тыждня и протяглась на сей тыждень. Президентъ кабинету Ферри заразъ въ пятницю дня 4 с. м. давъ гдеякй выясненя на интерпеляціи. Дискусія розпочалась въ суботу. Ферри забравъ голосъ зъ трибуны. Óнъ сказавъ, що выправа туниска була выразомъ бажаня народного и óтповѣдала конечности политичнóй. Ишло о забезпеченье Альжира черезъ протекторатъ надъ Туниcомъ. Дальше Ферри зазначивъ, що óтъ давныхъ вже лѣтъ правительства францускй признавали конечну потребу панованя Франціи въ Тунисѣ и все помагали бееви противъ Туреччины. Óттакъ перейшовъ Ферри до поодинокихъ закидóвъ противъ кабинету и старався за порядкомъ ихъ збивати. Скрайна лѣвиця и правиця перерывали бесѣдника. — Дискусію надъ интерпеляціями въ справѣ Тунису подамо въ цѣлости, коли звѣстна буде ухвала парляменту.

Туреччина. Султанъ надавъ цѣсареви Вильгельмови велику ленту ордеру заслуги Niszani Imtiaz съ звѣздою высадженою брилянтами. Ордеръ той установивъ въ року 1879 султанъ Абдуль-Гамидъ для музулманóвъ за знаменитй заслуги, — наданье отже тои декораціи цѣсареви нѣмецкому есть выняткомъ и маѐ тымъ бóльше значенье.

Сербія. Зъ Бѣлграду доносятъ до чеcкои „Bohemia“, що князь Милянъ дóстане небазомъ титулъ короля. Державы вправдѣ не згодились на его титулъ „кородь Сербóвъ“, (бо, якъ звѣстно, значна часть Сербóвъ жіѐ и нóдъ жезломъ цѣсаря австрійского), але згодятся певно на титулъ „король Сербіи“.

Греція. Король розвязавъ парляментъ грецкій. Новй выборы розписанй въ цѣлóмъ краю на 1 сѣчня 1882 р. Новый парляментъ збересь на нарады 20 сѣчня.

НОВИНКИ.

— **Дрогобычь.** Вп. посолъ Охримовичь запросивъ на понедѣлокъ, 14 л. с. м. своихъ выборцѣвъ, щобы передъ ними здати справу зъ своеи посольскои дѣятельности. Збóръ выборцѣвъ призначеный на год. 3½ по полудни, въ новóй сали гимнастичнóй мѣскóй въ Дрогобычи. Маѐмъ надѣю, що въ зборѣ возьмутъ численну участь такъ выборцѣ селяне, якъ и священики и учителѣ.

— (**Дрóбнй вѣсти.**) Генералъ-комендантъ кн. Виртемберскій выѣхавъ на короткій часъ до прускаго Шлеска. — Президентъ Черновець бр. Алезани одержавъ óтъ мѣста Черновець обывательство почестне за многй доброчинній датки и за допровадженье до цѣли будовы тамошного шпиталю публичного. — Испытъ на магистра фармаціи на университетѣ львóвскóмъ выдержавъ п. Г. Костюкъ. — Въ честь россійского маляря п. Верещагина дававъ сими днями въ Вѣдни п. Макартъ, тамошный малярь, великій бенкетъ. — Въ Чернóвцяхъ умеръ професоръ догматики на тамошнóмъ университетѣ, Алекс. Коморошанъ въ 40-óмъ роцѣ житя. — Увязненого въ Чернóвцяхъ кридитарія Криггабера пущено на волю за кавцiею въ сумѣ 10.000 зр. — Въ Москвѣ умеръ безъ тестаменту купець Иванъ Фирнасовъ, оставивши 17 милюнóвъ рублѣвъ маетку. — Пóсля ухвалы соймовои устроюѐся вже въ будынку соймовóмъ во Львовѣ величаве помешканье для маршалка. — Въ Лозовѣ въ пов. тернопóльскóмъ зблукався дня 31 л. с. м. въ ночи на поли селянинъ Онуфрій Носикъ, а на другій день найдено его вже замерзлого. — Въ Кладску на прускóмъ Шлеску засуджено на кару смерти вдову І. Битнеръ, котра отрула своихъ двохъ мужѣвъ, одного въ 15-óмъ, другого въ 16-óмъ тыждни по слюбѣ. — Въ Петербурзѣ увязнено сими днями трехъ молодыхъ Французóвъ, у котрыхъ найдено компромитуючй письма. — Въ Клягенфуртѣ було минувшои суботы сильне землетрясенье. — Число жителѣвъ Константинополя обчислено на 350.000 душь.

— **Львóвска митроп. Консисторія** розóслала дня 11 (23) м. м. до своихъ деканатóвъ циркулярь, взываючій духовеньство, щобы надсылало залягаючй вкладки на вдовично-сиротяньскій фондъ найдальше до дня 8 (20) грудня с. р. до консисторій.

— **Вписы до львóвскои школы ветеринаріи** розпóчнутся дня 3 (15) падолиста, а тревати будутъ до дня 13 (25) падолиста с. р. Хотячй вступити до той школы маютъ зголоситися до дирекціи школьнои въ будынку нóдъ ч. 466¼ на Рурахъ въ годинахъ 10—12 передъ полуднемъ съ выпяткомъ святъ, и предложити свѣдоцтво, що укóнчили найменше 6-ту клясу гимназіяльну або 6-ту клясу реальну, або такожь середну школу агрономичну, якъ такожь, що маютъ найменше 17 лѣтъ а не перестуnили еще 26 го року житя. Аспиранты, котрй не були въ минувшóмъ роцѣ школьнóмъ въ жаднóмъ науковóмъ заведеню, мусятъ на жаданье дирекціи выказатись вѣродостойнымъ свѣдоцтвомъ, яке було ихъ занятье и поведенье въ часѣ по выступленю зъ закладу наукового. Тй особы, котрй укóнчили вже 26-ый рóкъ житя, можутъ бути принятй выняткова до школы ветеринаріи, если выкажутся, що занималисъ безъ перервы наукою и працiю на поли наукъ агрономичныхъ або такожь другихъ наукъ.

— **На посаду молодшого учителя въ семинаріи учит. въ Станиславовѣ** розписуѐ кр. рада шк. конкурсъ до 3 (15) грудня с. р. Убѣгателѣ маютъ выказатись учительскою квалификацiею для шкóлъ выдѣловыхъ або бодай до звычайныхъ шкóлъ людовыхъ, практикою учительскою при школахъ публичныхъ и знаньемъ рускаго языка. Платня 800 зр. съ додаткомъ активальнымъ и 5-лѣтнымъ по 100 зр.

(*И*) **Руско-народный театръ.** Дня 25 (7) падолиста с. м. представлено въ театрѣ нашóмъ „*Наталку Полтавку*“, загально звѣстну оперетку Котляревского; кажемо загально звѣстну, божь не було и нема театру рускаго, котрыйбы многократными наворотами ѐи не выводивъ на сцену. Стóйнóсть ѐи лежитъ, якъ звѣстно, не такъ въ драматичнóй части, якъ въ лиричнóй, тому при всѣмъ похвальнóмъ бажаню новостій „часами и стара пѣсня добра“. Але симъ разомъ впала дирекція на дивно-оригинальну гадку, представити стару оперетку Котляревского безъ спѣву, божь óтдала ролю Наталки Полтавки особѣ (п. Биберовичь), котра при всѣй своѐй способности въ иншихъ роляхъ (дитиячихъ пóдросткóвъ, наивныхъ институтокъ) надыбала въ сѣй непоборимй трудности тому, — бо спѣвати не въ силѣ. Тожь ани (впрочѣмъ похвальный) помыслъ „выпускати якъ найбóльше зворотокъ пѣсній“, ани геніяльнй змаганя хороводця „заступати спрытно высшй тоны скрипкою“ — не помогли.... покóйникъ Котляревскій мусѣвъ гдесь въ гробѣ обернутися. Клопóтъ артистки съ спѣвомъ вилывавъ некористно и на ѐи гру, въ котрóй много добачалось сентиментóвъ, але мало правды и звычайнои собѣ свободы, що еще яснѣйше óтбивалось въ такъ свобóднóмъ оточеню, якъ п. Гембицкого (Макогоненько) и п. Пóдвысоцкого (Тетерваковскій). А мимо того публика здавалась вповнѣ бути вдоволеною, бо оплески и выкликованя сыпались, якъ осѣнный дощь. Але тая ожившена публика була — дуже молода, и не радимо жадному артистѣ бóльше подóбного експерименту съ молодшою публикою, бо тоѐ спиняѐ власный поступъ и веде густо-часто до розчарованя. Лучше зóставати въ своихъ роляхъ и збирати тамъ заслужень похвалы, якъ надрабляти штукою, перекинувшись въ иншй ролѣ, где крóмъ конечно набутыхъ свойствъ треба еще природныхъ „голоснѣйшихъ“. — Шутка „*Москаль Чарóвникъ*“ затерла по части — о скóлько тая шутка може — слѣды попереднои не-оперety. Чупрунъ (п. Гембицкій) и Тетяна (панѣ Бачиньска) óтповѣдали совершенно своимъ первовзорамъ. Повдавались и Москаль и Финтикъ, тóлько, що о послѣдного мы дѣйстно боялись, коли Чупрунъ багогомъ свиснувъ...

— **Въ рускóмъ народнóмъ театрѣ** буде нынѣ представленый „*Монахъ*“, оригинальна драма зъ козацкихъ часóвъ въ 3 актахъ съ епильогомъ, Теофиля С., а музикою Воробкевича. Въ пятницю же буде представлена на дохóдъ пп. Стефуракóвъ „*Марія Іоанна*“, обычаевый образецъ зъ житя маломѣского въ 6 актахъ.

— Дня 4 л. падолиста с. р. óтбулося **засѣданье центр. выдѣлу тов. „Просвѣта“** пóдъ проводомъ дра Омеляна Огоновского. На мѣстце п. Недельского, котрый óтойшовъ до Станиславова, покликано до Выдѣлу заступника п. Олесницкого и поручено ему секретаріятъ. Прочитано письмо óтъ о. Воляньского зъ Настасова и ухвалено на его прошенье дати даромъ для читальнѣ въ Настасовѣ по одному примѣрникови книжочокъ, выданыхъ товариствомъ. Дальше обговорювано дѣло выдавництва книжочокъ, принято 8 новыхъ членóвъ и залагоджено кóлька справъ чисто администраційныхъ.

— **Россійскій конзулятъ въ Бродахъ** буде перенесеный въ мартѣ слѣдуючого року до Львова, о чѣмъ правительство россійске завѣдомило вже свого конзуля п. Эбергардта. Подóбный конзулятъ маѐ бути такожь установленый въ Краковѣ.

— **Латиньскимъ епископомъ въ Перемышли** зóставъ вже именованый каноникъ львóвскои капитулы и ректоръ львóвскои лат. семинаріи, кс. Солецкій. Декретъ номинаційный затвердивъ вже цѣсарь.

— **Зъ Винникъ** надóслано намъ до умѣщеня слѣдуючу замѣтку: „Вычитавши въ „Дѣлѣ“, що „Руске Касино“ во Львовѣ маѐ устроювати вечерки съ танцями, кождый въ суботу, послѣдный же вечерокъ маѐ бути присвяченый памяти М. Качковского, — то зъ того видно, що „Руске Касино“ увзгляднило тóлько Львовянъ, о селянахъ же совсѣмъ призабуло. Понеже и селяне хотѣлибы бодай въ послѣднóмъ вечерку взяти участь, длятого повинно „Руске Касино“ той вечерокъ на иншій день призначити. *Селянинъ.*“

— **Въ Гусятынѣ** маютъ зóбратись на завóзванье тамошного старосты дня 18 л. с. м. óторучники всѣхъ громадъ и властителѣ бóльшихъ посѣлостій, щобы радити надъ остаточнымъ утрасованьемъ проектованои желѣзницѣ станиславóвско гусятыньскои, а именно, скóлько можутъ жертвувати интересованй даромъ на будову той желѣзницѣ чи то грунтомъ чи деревомъ, порогами, чи шутромъ чи роботою и т. д. Правительство бажае такихъ дароныхъ жертвъ якъ найбóльше.

— **Повторна змѣна вѣроисповѣданя.** Авскультантъ судовый въ Тернополи, п. Теодоръ Айхель, маючій 33 лѣтъ житя, змѣнивъ бувъ передъ пóвъ рокомъ мойсееве вѣроисповѣданье на религію христіяньску, именно на евангелицку. Сими днями однакъ пріймивъ назадъ вѣру своихъ отцѣвъ.

— **Зъ Зборова** пишутъ намъ: Народна трупа драматична п-нѣ Романовичь дала въ переѣздѣ зъ Бережанъ до Пóдволочискъ въ нашóмъ мѣсточку пять представлень. Всѣ представленя óтогранй були старанно и хорошо, такъ що завсѣгды вся публичнóсть опускала театръ съ повнымъ вдоволеньемъ. Съ прикростію приходитъ намъ сказати, що Русины околичнй дуже слабо на представленяхъ були заступленй, чому виненъ чей злый станъ воздуха, для котрого не могли явитися на представленяхъ. Поляки являлись численно на представленяхъ и выражалися съ признаньемъ о нашóй сценѣ. Такожь пóднести належитъ, що нашй селяне дуже заинтересовалися народнымъ театромъ и громадно спѣшились на представленя, особенно зъ Метенева и Млыновець. При тóй способности мусимъ заявити желанье зборóвскихъ Русинóвъ: они булибы мѣстцевому приходнику о. Мизеви дуже вдячнй, колибъ постарався о заведенье въ своѐй церквѣ хорошого спѣву, позаякъ знаемъ, що о. Мизь есть самъ великимъ любовникомъ спѣву и музики.

— **Въ окружнóй радѣ школьнóй въ Залѣщикахъ** опорожнене мѣстце делегата а евентуально репрезентанта гр.-кат. вѣроисповѣданя вже óтъ двохъ лѣтъ по о. І. Залускóмъ, котрый перенѣся до Теребовлѣ. Думаемъ, що дотычна власть довжна тому якъ найскорше зарадити.

— (*И. Б.*) **Зъ Дрогобыча** пишутъ намъ: Вóскъ земный, змѣшаный съ малою частію воску пчóльного, не дасть розпóзнатись óтъ послѣдного, бо маѐ майже таку саму вонь якъ пчóльный и яко такій уживаѐся въ церквахъ, коли тымчасомъ вóскъ пчóльный уживаѐся по бóльшóй части лишь до запусканя помостóвъ и до иншихъ потребъ. Многй брацтва церковнй не зважаютъ часто на доброту свѣчокъ церковныхъ и купуютъ óтъ невѣжóвъ зъ рóжного хабузя вылитй свѣчки, котрй екстрактами нафтовыми въ короткóмъ часѣ закончуютъ найкрасшй иконы. Уживаючи же сплѣснѣлого ялóвця на кадило церковне, выганяѐся зъ церкви неодного старика и слабого на груди чоловѣка, котрй не годнй выстояти въ такъ задушенóмъ воздусѣ. Щобы тому зарадити, повинній брацтва постаратись о закупно воску пчóльного óтъ пасѣчникóвъ и выливати свѣчки зъ óтповѣдноi формы зъ чистого воску пчóльного, а не зъ поганого воску змѣшаного съ нафтою, при чѣмъ даѐся заробляти жидамъ та Нѣмцямъ-спекулянтамъ, коли тымчасомъ власнй нашй братя, працюючй за нужденну дневну заплату, гинутъ неразъ марно при выдобуваню нафты и воску земного зъ 100⁰-вои часто глубины. Такимъ ладомъ причиняется брацтва церковнй не тóлько до доброго и чистого свѣтла церковного, але надто не дадутъ вызыскуватися черезъ чужихъ спекулянтóвъ и не будутъ черезъ те кривдити ани себе ани своихъ родимцѣвъ-пасѣчникóвъ. Тогды буде такожь кождый куповати свѣтло тóлько у брацтвъ церковныхъ.

— **Зъ Сераѐва** доноситъ намъ одинъ землякъ пóдъ днемъ 1 падолиста с. р. Волѣдствіе зливъ, якй у насъ óтъ чотырехъ недѣль безперестанно тревaютъ, выповнилися русла нашихъ рѣкъ и выляли свои широкй воды далеко и широко по долинахъ. Наша Милячка прибула бóльше, якъ на два метры

понадъ звычайный свôй станъ и загрозила въ высокôмъ степени тымъ мешканцямъ Сераєва, котрыхъ кучѣ (хаты) лежатъ на самôмъ березѣ. Переполошений люде проповѣдаютъ конець свѣта. Вчера около 6 годины вечеромъ нôдмулила и звалила Милячка кôлька меншихъ и слабшихъ мостôвъ, а о годинѣ 10-ôй забрала съ собôю и той великій мѣстъ, котрый вже въ 1879 р. Австрійцѣ збудували. Въ тôмъ самôмъ часѣ нôдмулила вода такожь старый турецкій мôстъ, званый Бендбаша; хоть ôнъ мурованый и дуже мôцный и стоптъ вже надъ 100 лѣтъ, зарисовався таки и то въ самôй серединѣ, такъ що комуникація въ тôмъ мѣсци перервана. Коло год. 12 въ ночи забрала вода съ собою одну новѣсеньку кучу (хату), выбудовану донерва передъ кôлькома недѣлями, а трохи пôзнѣйше понесла зновъ 7 домôвъ, зъ котрыхъ однаковожь мешканцѣ еще въ самъ часъ поутѣкали. Вода вже трохи упала, вѣе зимный борра и починає метѣль снѣжна. Пôсля телеграмôвъ були подôбній новини въ цѣлôй Боснiи и Герцеговинѣ а комуникація въ многихъ мѣсцяхъ перервана.

— **На посаду контрольора въ головнôй касѣ почтовôй во Львовѣ** съ рангою IX клясы розписуе дирекція почтъ конкурсъ съ речинцемъ до 21 л. падолиста с. р.

— **За антижидôвскій розрухи** въ Полянѣ засудивъ судъ военный въ Волочискахъ Мойсея Франюка на 15 лѣтъ роботъ, Хатковского на 16 мѣсяцѣвъ вязницѣ и чотырехъ селянъ, кождого на 4 мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями школъ статовыхъ именованій: Ф. Хшистышиньскій въ Зимнôйводѣ, Ал. Шабля въ Загробели, Іос. Шустъ въ Дахновѣ, Т. Гостинка въ Красичинѣ, В. Гайльманъ въ Каменцѣ струмиловôй, Ф. Ясиньскій и М. Валахъ въ Пôдгôрю и Б. Кмециньска дѣйстною учителькою школы етат. въ Короснѣ. Канцелистою именованый Фр. Гавликъ при судѣ окружнôмъ въ Тернополи.

— Рада м. Львова ухвалила, щобы по случаю **двѣстолѣтного ювилею освободженя Вѣдня ôтъ Туркôвъ**, розписати конкурсомъ 5000 зр. на найлучшій твôръ о королю Собескôмъ; дальше, щобы одну площадь во Львовѣ назвати именемъ Собеского. Въ Жовквѣ буде построена выстава реликвій по Собескôмъ.

— **Пожары.** Въ Кутникахъ въ пов. бродскôмъ погорѣли три господарѣ. Неубезпечена страта 1.647 зр. — Въ Серетци въ пов. бродскôмъ згорѣли на двôрскôмъ фôльварку 4 стирты збôжа, вартости 5.800 зр. лише въ половинѣ убезпеченон. — Въ Олешицяхъ въ пов. цѣшанôвскôмъ згорѣла двôрска стайня съ кôлькадесять штуками худобы. Въ малôй части убезпечена страта 2.170 зр. — Въ Перемышли згорѣли два домы и кôлька господарскихъ будынкôвъ съ всякимъ майномъ. Убезпечена страта 3 381 зр. — Въ Буцовѣ въ пов. перемыскôмъ погорѣли три селяне, котрй були ôтъ огню убезпеченй. — Въ Вяцковичахъ въ пов. самбôрскôмъ погорѣло совсѣмъ 5 господарѣвъ, котрй понесли страту на 4.070 зр., до того неубезпечену. — Въ Заднешôвцѣ въ пов. скалатскôмъ згорѣла жидôвска лазня. Убезпечена страта 2.500 зр. — Въ Сороцку въ пов. скалатскôмъ згорѣло въ дворѣ 75 кôпъ пшеницѣ въ стиртѣ. Убезпечена страта 1.500 зр. — Въ Ямници въ пов. станиславôвскôмъ погорѣло 5 господарѣвъ, котрй понесли 5.500 зр. страты. Огонь займився правдоподôбно ôтъ искры льокомотивы, позаякъ будынки одного господаря стояли коло самои желѣзницѣ.

— **Емиграція россійскихъ жидôвъ въ Америку.** „Одесскій Вѣстникъ“ доноситъ, що зъ Одессы чимъ разъ бôльше жидôвъ особливо молодыхъ выѣздитъ до Америки. Минувшого тыждня выѣхали двѣ партіи, одна зъ 30 а друга зъ 100 молодыхъ людій.

— **На кôлька посадъ надзорцѣвъ лѣсôвъ** въ объемѣ гал. дирекціи лѣсôвъ и доменъ розписуе президія той дирекціи конкурсъ съ речинцемъ до 30 л. падолиста с. р. Для кождои той посады призначена есть платня въ сумѣ 400 зр. вразъ съ 25% додаткомъ активальнымъ, деревомъ на опалъ и вôльнымъ мешканьемъ. Убѣгателѣ довжнй выказатися испытомъ державнымъ для надзорцѣвъ лѣсôвъ и помôчникôвъ технично-лѣсовыхъ.

— **Въ Пештѣ** зайшовъ свои днями пôдчасъ сабату одинъ жидъ до шинку, а коли побачивъ тамъ одного зъ своихъ одновѣрцѣвъ, котрый кравъ тютюнъ, такъ тымъ озлобився, що пхнувъ его ножемъ и тяжко его зранивъ.

— **Рабунки** лучаются досыть часто во Львовѣ коло стрыйского цвинтаря, такъ що годѣ тамтуды пускатись ночію неузброеному чоловѣкови. Жовнѣры полиційнй ôтбуваютъ стражь лише въ середмѣстю и по найблизшихъ его улицяхъ, а въ такихъ ôтдаленяхъ, якъ улиця Зелена, цвинтарь стрыйскій и лычакôвскій, ул. Куркова пôдъ горою и т. д. оставлена публичность на провидѣніе боже.

— **Щобъ оглянути докладно внутрье людского жолудка**, вынайшовъ дръ Микуличъ, доцентъ университету вѣденьского, новый прирядъ т. зв. гастроскопъ, котрый складаеся зъ 65 центиметр. довгои а 14 цм. грубои руры, осмотренои въ долѣшнôмъ кôнци оптичнымъ устроеньемъ и полученои съ батерією електричною, за помочію котрои освѣтляєся внутрье жолудка такъ, що якъ найдокладнѣйше видно всякй єго части. Прирядъ той вкладаеся въ яму покармову пацієнта, котрый може выдержати въ тôмъ станѣ черезъ 20 минутъ. Роблено вже пробу, котра совсѣмъ повелась. Сама рѣчь, що той прирядъ маєе велике значенье для дїягнозы всякихъ жолудковыкъ недугъ.

— **Жертвы вплынувшй на руску Бурсу въ Тернополи ôтъ дня 20 серпня до 21 вересня 1881 р.** П. Т. члены: Александеръ Барвѣньскій 1 зр., Иванъ Навроцкій 4 зр., Дръ Вол. Лучаковскій 3 зр., Левъ Рудницкій 3 зр., Ив. Наумовичъ 5 зр., Пав. Глиньскій 3 зр., В. Фортуна 3 зр., Ю. Ганкевичъ зъ Буцыкъ 2 зр., І. Васильковскій 3 зр., І. Балтаровичъ 3 зр., Ант. Чемеринъскій 6 зр., Н. Юськевичъ 3 зр., М. Павликъ 3 зр., Н. Н. 3 зр., И. Гавацкій 3 зр., І. Скоморовскій 3 зр., Ф. Вачиньскій 3 зр., Е. Крвавичъ 3 зр., А. Ганкевичъ 2 зр. 50 кр., І. Билиньскій 6 зр., Е. Лисеницкій 3 зр., за Кульчицкого 13 зр., Дръ Е. Гладышовскій 3 зр., Григорій Коморовскій 3 зр., Тома Логиньскій 2 зр., Савелинъ Загайко 3 зр., В. Загайкевичъ 3 зр. Одноразово жертвували П. Т.: І. Бѣлиньскій 4 зр., Е. Г. 5 зр. Доплата за питомцѣвъ Бурсы 152 зр. 50 кр. Натуралїями кромѣ доплаты 1 кор. бараболь и 87 кил. муки житнои жертвували: Кордуба корець бараболь; А. Крушельницкій 2 кôрцѣ бараболь.

Ôтъ Выдѣлу рускои Бурсы. Въ Тернополи дня 23 жовтня 1881.

Д-ръ В. Лучаковскій.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

† Дня 18 (30) жовтня с. р. упокоився **Гавріилъ Волѣцкій**, начальникъ громады Волцнѣвъ, членъ жидачѣвскои рады повѣтовои и членъ общества им. М. Качковского. Волѣцкій бувъ чоловѣкъ вельми заслуженый въ громадѣ и повѣтѣ, апостолъ тверезости и незвычайный народолюбець. Хотяй не бувъ письменный, предплачувавъ рускі газеты и все казавъ собѣ одному зъ сынôвъ ôтчитовати. Громада оцѣняючи заслуги покôйного рѣшила на внесенье душпастыря поставити єму памятникъ съ надписію: „Громада посвящаєе памяти Гавріила Волѣцкого, бувшого 10 лѣтъ добрымъ начальникомъ громадскимъ“. Честь и слава такôй громадѣ, котра умѣе шановати своихъ добродѣевъ не тôлько за житя, але и по ихъ смерти бажае переховати память ихъ въ науку и примѣръ молодому поколѣню.

† **О. Іоанъ Держко,** парохъ въ Ставчанахъ, дек. щирецкого, упокоився въ 70-ôмъ роцѣ житя а въ 45-ôмъ роцѣ священьства. Вѣчна єму память.

† **О. Іосифъ Грабъ,** священикъ епархіи перемыскои, упокоився въ Мостахъ великихъ въ 31-ôмъ роцѣ житя а въ 8-ôмъ священьства. Вѣчна єму память!

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Представителемъ гр. обряда въ мѣстцевôй радѣ школьнôй въ Ходоровѣ именованый о. А. Темницкій, тамошный сотрудникъ.

Похвальный декретъ ôтъ надпрокураторіи державнои одержавъ о. С. Городецкій, сотрудникъ архикатедральный, за точне и ревне повненье обовязкôвъ яко заступникъ приходника при карнôмъ домѣ для мужчинъ во Львовѣ.

Мѣняются за приходы оо. І. Озаркевичъ зъ Белелуѣ и Е. Ганкевичъ зъ Снятына, на що одержали вже позволенье.

Сотрудничество безъ права управлюваня духовными дѣлами одержавъ о. Ф. Оготовскій въ Снятынѣ.

Въ дôмъ презвитерскій принятй; пп. Р. Линдеръ, І. Вергановскій, Т. Галайчукъ, Н. Олексѣй, Н. Мартинець, І. Пелехатый, Т. Лавровскій, Л. Гриневичъ, Е. Чайковскій, В. Павликовскій. Е. Глѣбовицкій, Е. Ляховичъ, К. Строцкій и І. Кузьмовичъ.

До рукоположеня явилися дальше: пп. І. Вергановскій. Н, Олексѣй, Е. Глѣбовицкій, В. Проскурницкій, Л. Гриневичъ и В. Филиповскій.

ÔТОЗВА

Дня 29 л. жовтня с. р. завязався помежи львôвскими рускими академиками „Кружокъ Правникôвъ“, котрого цѣлію есть: помагати академикамъ-правникамъ въ ихъ образованю фаховôмъ.

Средствами до сеи цѣли маютъ бути въ першôмъ рядѣ: ôтчиты змѣсту правного, а въ другôмъ: основанье библіотеки правничои, зъ котрои члены Кружка моглибы хôснувати.

Се наша програма, а розвôй єи принадлежный залежитъ вже ôтъ самыхъ пп. академикôвъ-правникôвъ, ôтъ ихъ спôвудѣлу, ôтъ ихъ щирои працѣ. Протое подаємъ руку помочи всѣмъ, котрымъ лишь залежитъ на ихъ образованю; — взываемъ всѣхъ пп. академикôвъ-правникôвъ якъ найчисленнѣйше приступати до нашого Кружка безъ взгляду на ихъ личнй переконаня, бо лишь тамъ, где згода, тамъ и сила!

Зачинаючи наше дѣло о власныхъ слабыхъ силахъ, просимъ П. Т. Родимцѣвъ во Львовѣ и на провинціи: о пôдмогу „Кружка Правникôвъ“ такъ въ добровôльныхъ датках грошевыхъ, якъ и въ книжкахъ правничихъ, котрй надсылати належитъ пôдъ адресою: А. Чайковскій во Львовѣ, ул. Краковска ч. 14.

Вписы въ члены „Кружка Правникôвъ“ ôтбуваются щодня въ тов. акад. „Дружный Лихварь“ ôтъ годины 2 до 6 пополудни.

Во Львовѣ, дня 5 л. падолиста 1881. — Ôтъ выдѣлу „Кружка Правникôвъ“.

Кон. Левицкій, сл. правъ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ.

Вєч. о. Л. К. въ М.: П. Барв. на теперь во Львовѣ нема. Якъ пріѣде перегляне Вашу справу, котра черезъ тое не опôзнится, бо на село нема чого єму паперы высылати.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (2—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскй письма** въ рôжныхъ языкахъ.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил. Складъ фабричный ЛЯМПЪ Р. ДИТМАРА, площъ Маріяцкій, готель Европейскій. **Найбольшій складъ артикуловъ освѣтленя, признаном конетру кціи и по значно змен шеныхъ цѣнахъ.** (4—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

ПЕРШЕ ТЯГНЕНЬЕ

ôтбудеся вже 12 л. падолиста!

3% княжескй

СЕРБСКÎ ЛЬОСЫ

ôтъ року 1881 по 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

въ сѣчни, марци, червни, серпни, падолистѣ.

Кождочасна головна выграна

франкôвъ 100.000 **въ золотѣ.**

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Выграній и проценты выплачуются въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ головныхъ мѣстахъ провинцій, якъ такожь майже по всѣхъ европейскихъ головныхъ мѣстцевостяхъ **безъ жадного ôттяганя.**

За точну выплату ручае княж. сербске правительство.

Льосъ приноситъ 3% провизіи въ зол.

Особливій вымоги закупна:

Сербскй льосы готôвкою **по 44 зр.**

РЕВЕРСЫ ПОКВИТОВАНЯ

за заплатою лише 4 зр.

и послѣплатою решты **40** зр. вразъ съ **25** кр. додатку процентового дня 15 л. сѣчня 1882.

РЕВЕРСЫ ЗАМОВЛЕНЯ

за заплатою лише 4 зр.

Решта выплачуєся въ 10 мѣсяч. ратахъ по 4 зр.

Въ обохъ случаяхъ грає купець заразъ по заплаченю лише 4 зр. **на всѣ выграній самъ и неподѣльно.**

Перше тягненье ôтбудеся вже 12 падолиста.
Друге тягненье ôтбудеся вже 12 грудня.
Трете тягненье ôтбудеся вже 14 сѣчня.

Такъ отже **три тягненя** въ **протягу найблизшихъ трехъ мѣсяцѣвъ.** (2—2)

Кантора вымѣны администрациі

Вѣдень, Wollzeile 10 и 13 „MERCUR“ Ch. Cohn, Wollzeile 10 и 13

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 85. Львôвъ, Середа 31 жовтня (12 падолиста) 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го в послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦИИ.

☛ **Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатникôвъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.**

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Родимцѣ!

Одною зъ головнѣйшихъ пôдставъ добробыту народôвъ есть безперечно просвѣщенье.

Просвѣщенье будитъ самостôйнôсть силъ, правъ и обовязкôвъ и есть пôдвалиною житя національного и политичного.

Тôлько просвѣщенй народы маютъ будучнôсть.

Русины Галицкй давно зрозумѣли стôйнôсть просвѣщеня и длятого съ свободою, даною австрійскимъ народамъ конституцією, поклали собѣ за першу и святу задачу, просвѣтити свôй нарôдъ посредствомъ народнои школы.

Не треба було довгого часу, якъ при звѣстнôмъ жертволюбію народа нашого въ загалѣ, а ревнôй и неутомимôй праци нашого священьства въ особенности, на Галицкôй Руси повстали сотки шкôлъ народныхъ.

Нарôдъ и священьство поклали собѣ симъ вѣкопомный памятникъ.

Невдовзѣ однакожь сталось такъ, що школу народну ôтдано пôдъ вліянье властій школьныхъ свѣтскихъ.

Она стоитъ нынѣ пôдъ надзоромъ окремыхъ радъ школьныхъ мѣстцевыхъ, радъ окружныхъ, рады школьнои краєвои; ви доглядаютъ кромѣ того инспекторы окружнй и краєвй, и поодинокй делегаты.

Мимо такъ численнои опѣки показавъ однакожь досвѣдъ, що охота до науки у нашого народа не взмоглася, и тоє обстоятельство було мабуть причиною, що законодательство краєве выдало уставу о примусѣ школьнôмъ.

Здавалось, що успѣхъ народного образованя вже запорученый. Число шкôлъ умножилось и наука въ нихъ управильнена пôсля одностайного пляну науковогô. Але въ найновѣйшихъ часахъ высказався просвѣщеный загалъ знову не конче користно о хосенности науки въ школахъ народныхъ, а навѣть и высокій соймъ краєвый объявивъ ôткровенно мнѣніе, що школы народнй не ôтповѣдаютъ цѣлковито потребамъ народнымъ.

Власти автономичнй пересвѣдченй о вѣрности замѣтôвъ, здѣланыхъ школамъ, зложили протоє недавно тому окрему анкету школьну и ôткликались до публичного мнѣнія, а власти школьнй до конференцій учительскихъ, съ запытаньемъ, где шукати за причиною слабого успѣху просвѣщеня въ народныхъ школахъ и якихъ бы средствъ ужити до усуненя существуючихъ недостаткôвъ.

Симъ ôткликомъ вложено и на рускій просвѣщеный загалъ, а именно на учительство руске обовязокъ, занятись щиро и основно дѣломъ народнои школы. Сей ôткликъ бувъ и головною причиною, що у насъ повстала гадка заснованя педагогичного товариства.

Мы хочемо властямъ школьнымъ прійти въ помôчь и всякими способами дбати о добро и розвôй шкôлъ въ загалѣ, а народнои школы въ особенности.

Существуе у насъ вправдѣ ôтъ кôльканайцяти лѣтъ товариство педагогичне. Се товариство въ першихъ часахъ стояло навѣть на становищи загальногалицкôмъ, а выданьемъ уставъ школьныхъ, календаря учительского и одного учебника (геометріи) въ языцѣ рускôмъ, — якъ и держаньемъ рускихъ ôтчитôвъ доказало навѣть, що оно стремитъ до рôвноуправненя обохъ краєвыхъ языкôвъ въ школахъ народныхъ. Въ новѣйшихъ часахъ однакожь згадане товариство пôшло иншою дорогою. Выдавана центральнымъ выдѣломъ часопись „Szkoła“ стала такъ мало увзгляднати потребы рускихъ шкôлъ народныхъ и руского учительства, що гдеякй ревнѣйшй педагоги почули конечнôсть, выдавати окремй рускй часописи школьнй. Часописи тй удержуются безъ субвенціи зъ фондôвъ краєвыхъ лептами самого учительства и се есть доказомъ достаточнымъ о ихъ необходимости и хосенности.

Въ другихъ коронныхъ краяхъ о мѣшанôмъ народонаселеню дѣеся инакше. „Paedagogische Blätter“ на Буковинѣ редагуются въ трехъ языкахъ (въ нѣмецкôмъ, рускôмъ и волоскôмъ), а въ Чехахъ, на Моравіи и у Словенцѣвъ существуютъ ôтъ давна товариства педагогичнй: окремй для шкôлъ съ языкомъ выкладовымъ нѣмецкимъ, окремй для шкôлъ съ языкомъ выкладовымъ ческимъ, взгляднo словеньскимъ.

Видко, що кождый нарôдъ повиненъ самъ дбати о свои потребы школьнй и хотяй задача тая не легка, однакожь сподѣемось, що кождый Русинъ лишь съ ôтрадою и всякимъ пожертвованьемъ за ню пріймеся.

Приступаемо проте до заснованя „Руского товариства педагогичного“ съ повною надѣею на его успѣхъ.

Цѣль наша ясна: добро и розвôй шкôлъ рускихъ въ Галичинѣ. Она впрочемъ означена точно першими параграфами статута, потвердженого выс. ц. к. Намѣстництвомъ пôдъ днемъ 6 серпня 1881 р. до ч. 37847.

Руске товариство педагогичне ставитъ собѣ задачу:

а) промышляти надъ потребами руского народа на поли шкôлъ народныхъ, середныхъ и высшихъ, займатися основуваньемъ рускихъ шкôлъ и пôддержувати всякй справы выхованя публичного и домашного на основѣ матерного языка руского.

б) Подавати членамъ своимъ такъ моральну якъ и матеріяльну помôчь.

Школа народна въ Галицкôй Руси маѣ бути тôлько народною, такъ якъ образованье дастся найлегше и певно достигнути лишь посредствомъ языка матерного.

Товариство наше стане на его стражи и ужіе всякихъ средствъ, щобы зъ рускихъ шкôлъ усунути недостатки и хибы.

Зъ нашои стороны даемо працю, а высокй власти школьнй, сподѣемось, не ôткажутъ намъ школи своеи помочи.

Ôтзываемось проте до всѣхъ Родимцѣвъ и просимо ихъ о якъ найчисленнѣйшу участь въ новôмъ подвигу Галицкои Руси.

Ôтзываемось до родичій нашихъ школярѣвъ, яко до людій найбôльше интересованыхъ. Голосъ ихъ въ дѣлѣ школьництва буде для насъ мѣродательнымъ.

Ôтзываемось до свѣтлого нашого священьства. Вамъ, отцѣ духовнй, найлѣпше звѣстнй добрй и злй стороны нашихъ шкôлъ, а добра Ваша рада стане за половину дѣла.

Але передъ всѣмъ ôтзываемось до руского учительства, яко до тыхъ мужій, въ рукахъ котрыхъ спочивае судьба и будучнôсть нашихъ шкôлъ. Вашь голосъ буде рѣшати, Вы до того покликанй и Вамъ въ помôчь хоче передъ всѣмъ прійти наше товариство.

Ôтъ участи учителѣвъ нашихъ зависима сила товариства.

Вписове (разъ на всегда) выноситъ 50 кр., рôчна вкладка такожь 50 кр.

Зголошеня до принятя въ члены руского товариства педагогичного и грошевй присылки належитъ адресовати до комитету „Руского товариства педагогичного“ на руки секретаря товариства, проф. Анатоля Вахнянина, улиця Чарнецкого, ч. 2.

Львôвъ 24 Жовтня ст. ст. 1881.

За комитетъ:

Дръ **Амврозій Яновскій**, ц. к. совѣтникъ школьный — *предсѣдатель.*

Дръ **Фр. Костекъ**, ц. к. професоръ университету львôвского и крылошанинъ — *заступникъ предсѣдателя.*

Анатоль Вахнянинъ, ц. к. проф. гимназіяльный — *секретарь товариства.*

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

VI.

(Дальше.)

Теперь ôула сама пора, щобъ Семенъ выповѣвъ передъ Уршулею свою поетичну рѣчь вѣршовану, та лишенько: память совсѣмъ опустила его.

„Зъ Голопятъ смирный учитель“, почавъ Семенъ, але заразъ запикався, замнявся, пролепетавъ скôлька разôвъ свое звычайне: „е, е, то есть, якъ его“, и знову замнявся, почавъ за пазухою шукати свого поетичного выробу, але не найшовъ и замовкъ.

Уршуля стояла заклопотана не знаючи, що ей чинити, чи утѣкати, чи успокоювати розгоряченого професора.

Наразъ заблысли очи Семена яснѣйшимъ блескомъ, ôнъ знов розтворивъ широко свои здоровй рамена, приблизився до Уршулѣ и съ жаромъ почавъ говорити:

„О, ты многихъ веснъ царице,
„Серця мого чарôвнице.
„Зглянься зъ высоты твоеи
„На печаль душѣ моеи...
„Твои очи рожнемъ вбились,
„Въ мое серце затопились,
„А узрѣвши твои лиця
„Я якъ спутана телиця...

„Е, е, то есть, якъ его“... и Семенъ знов затявся.

По лицю Уршулѣ перелетѣвъ легкій, насмѣшливый усмѣхъ. Тôлько на силу здержалась она ôтъ голосного смѣху.

„Не горячѣтся, пане Семене“, промовила Уршуля лагôдно, „не горячѣтся, успокôйтесь, вы ще недужй, вамъ не можна багато говорити, — сѣдайте.“

„О, предобра панѣ, я здоровъ, цѣлкомъ здоровъ. Огонь горитъ въ моемъ серцю, але я здоровъ якъ рыба. Твôй видъ, ласкава панѣ, мене оздоровляе, мене покрѣпляе, — я якъ на крылахъ росту, — я здоровъ, дуже здоровъ.“

Семенъ знов замовкъ, ему не стало слôвъ, такъ довго выучуванй стишки мовь заклятй нiякъ не насувались на умъ, буйнй, поетичнй думки не находили собѣ выразу въ словахъ, тôлько его уста дрожали, его очи палали.

„Найдорожша панѣ!“ промовивъ по хвилѣ Семенъ такъ торжественно, якъ доси ще николи не говоривъ, хиба до одного инспектора. „Вамъ вже не може бути тайно, вы мусѣли завважати, вы мусѣли догадатись, що я, то есть моя душа, мое серце звертаеся до Корытъ бôльше якъ звычайно, що сюда звертаются всѣ мои думки, то есть, що я тутъ буваю частѣйше, то есть, що я тôлько тутка буваю, а бôльше нигде. Навѣть тучѣ, и показалось замуране лице Грицька. Якiйсь насмѣшливый, троха придурковатый усмѣхъ завитавъ на лицю Грицька, коли побачивъ Семена на вколѣшкахъ передъ Уршулею.

Уршуля, що доси стояла заклопотана неожиданымъ выбухомъ любовныхъ чувствъ Семена, обрадувалась появомъ Грицька, кликнула его и съ повагою сказала:

„Жоржъ, дай панови склянку воды, имъ недобре зробилось, поможи имъ.“

Съ тыми словами Уршуля поспѣшно выйшла зъ кôмнаты. Семенъ глянувъ за нею, глянувъ на Грицька, що пôдбѣгъ до него, помогчи ему встати, глянувъ навколо себе и якъ самъ не свôй пôднѣсся на рôвнй ноги. Ôнъ не мôгъ зрозумѣти, що се все значитъ, чи се сонъ чи дѣйстна правда.

„Сѣдайте, паноньку, сѣдайте, успокôйтесь, я заразъ принесу воды“, говоривъ добродушный Грицько, провожаючи Семена, якъ слабу дитину, за руку до софы, а Семенъ мовчавъ и самъ не знавъ, що робити, що говорити. Ôнъ потонувъ въ тяжку задуму, тôлько й теперь не знавъ, що ôнъ думае, що гадае. Грицько явився съ водою, налявъ повну шклянку сего оживляючого напитку и ставъ розпытувати Семена, якъ ему на серцю, якъ въ головѣ, якъ въ животѣ. Семенъ

Наслѣдства нашои байдужости.

Допись зъ Дрогобыча.

Неразъ вже бу́ло по́дношено въ „Дѣлѣ“, що нашо́й народно́й недоли въ велико́й мѣрѣ мы сами́ вельмо виноваті́, — понеже много́й зъ нашихъ, именно свя́щенико́въ, самово́льно черезъ свою нерадиво́сть залищаютъ и тов поле, котре намъ вще зо́ставлено, и на котро́мъ вще много доброго для народности нашои дѣлати можемъ. Намъ вще въ памяти, якъ на конференціи учительско́й во Львовѣ и въ анкетѣ школьно́й обзывалися голосы за знесеньемъ радъ школьныхъ мѣсцевыхъ, — и якъ зновъ руски́ часописи за задержаньемъ ихъ горячо промовляли, суть бо то вще єдино́й институціи, котра́ на школу вплывъ мати и по крайно́й мѣрѣ въ оборонѣ народныхъ правъ въ школѣ выступати можутъ. Но щожь, коли гдекоторі́ священики до упадку и до часткового знесеня тыхже руку прикладаютъ, и до того доводятъ, що або селянинъ неписьменный на чолѣ такои рады стоитъ, або предсѣдатель рады, хотяй священикъ, свои въ то́мъ взглядѣ довжности залишае, и доводитъ до того, що рада школьна окружна мѣсцевы́ рады школьны́ зноситъ и другимъ ихъ дѣла переказуе. Такъ рада школьна окружна дрогобыцка знесла рады школьны́ мѣсцеві́ въ Модрычи и Со́льци, а дотычны́ школы по́дчинила радѣ школьно́й мѣсцево́й въ Дрогобычи, — знесла раду школь. мѣсцеву въ Броници и по́дчинила школу радѣ шк. мѣсцево́й въ Лѣшни, — знесла раду шк. мѣсцеву въ Бѣльчи, а школу по́дчинила радѣ шк. мѣсцево́й въ Мединичахъ, — знесла рады шк. мѣсцеві́ въ Яо́ло́нцѣ выжнѣ́й и нижнѣ́й, въ Вовчѣмъ, и въ Хащовѣ, а дотычны́ школы по́дчинила радѣ школьно́й мѣсцево́й въ Турцѣ. Ско́лько на то́мъ народна справа зыскае, можна зъ того поняти, що во всѣхъ наведеныхъ громадахъ живутъ сами́ Русины, въ школахъ языкъ выкладовы́ руски́й, и рады школьны́ мѣсцеві́ могли по руски урядовати, коли тымчасомъ въ радахъ школьныхъ Дрогобыцко́й, Турчаньско́й и Мединицко́й урядуе́ся по польски, тожь и съ по́дчинеными собѣ новыми школами и дотычными громадами въ польско́мъ язы́цѣ зноситися будутъ, — а коли прійде до обсадженя учительскои посады, то дотычны́ громады и священики всякого вплыву на тов будутъ позбавлены́. Найже той фактъ буде пересторогою для всѣхъ священиков, щобы не о́ттягалися о́тъ участи на дѣла школьны́, — а таки́ священики, якъ въ Стебнику, Лѣшни, Летни, Ясеници сольно́й и Комарникахъ най служатъ всѣмъ за достойный наслѣдованя примѣръ, — такъ яко предсѣдателѣ радъ школьныхъ мѣсцевыхъ, якъ и по́дъ взглядомъ надзору школьного и точного та правильного удѣляня науки религіи въ школѣ.

ДОПИСЬ.

Зъ Кіева ....При случаю подамъ я вамъ, Галичанамъ, гдеякі́ звѣстки, котрі́ певно будутъ за-для васъ интересні́. И такъ напередъ скажу, що украиньскій альманахъ „Луна“, о котро́мъ вже о́тъ року иде у насъ бесѣда и всѣ его нетерпѣливо выжидаютъ, выйде небавомъ зъ печати. Друкъ вже око́нчився, а не готова ще то́лько виньетка на окладинку, безъ котрои у насъ теперь украиньска книжка не обо́йдеться. Вамъ буде звѣстно, що редакторъ альманаха „Луны“, п. Олександеръ Коніскій старався торо́къ о тее, щобы „Луна“ була мѣсячнымъ журналомъ, та управа по дѣламъ печати на те не позволила, а згодилась то́лько, щобъ „Луна“ выйшла одною книжкою альманаха. Благо и те, коли бо́льше не ма.

П. М. Старицкій выдавъ въ Кіевѣ зо́бо́рку переводныхъ поезій зъ Байрона (Мазепу), Гейне, Мицкевича и Сирокомлѣ и серо́бскі́ пѣснѣ жѣночі́. Книжка п. Старицкого дуже вподобалась украиньско́й публицѣ. П. Старицкій звѣстный яко переводчикъ багато утворо́въ: повѣстій Гоголя, казокъ Андерзена, байокъ Крылова, серо́бскихъ думъ (першій томъ выйшовъ въ 1876 р.) и др. Въ „Лунѣ“ маютъ бути его оригинальні́ поезіи. Цѣкаво вамъ буде знати, що п. М. Старицкій оголосивъ въ одно́й зъ тутешныхъ газетъ (въ „Трудѣ“ именно) заяву, що о́нъ задумуе выдати своимъ коштомъ утворы на украиньско́й мовѣ — белетристичні́ и наукові́ — и взываe украиньскихъ белетристо́въ и ученыхъ, щобы надсылали ему свои писаня и поклали суму гонорара, а о́нъ буде ихъ писаня выдавати друкомъ чи то въ поосо́бныхъ книжкахъ, чи й въ альманахахъ.

Цѣкаво вамъ буде також довѣдатись, що директоръ кіевского драматичного театру п. Иваненко клопочесь о дозволенье давати на сценѣ украиньскі́ пьесы. То́лькожь не можна надѣятись, щобъ начальство розрѣшило, поки не порѣшится вже разъ головне пытанье: чи тревати и на дальше указови зъ 18 мая 1876 р. (Тымъ указомъ заборонено украиньскій языкъ въ Россіи). Минувшого року частному лицю п. Галагану удалось по довгихъ клопотахъ до́стати дозво́лъ о́тограти въ своѣй колегіи въ Кіевѣ „Наталку Полтавку“, — та се бувъ одинокій случай. Кіевляне недоумѣваютъ, длячого се такъ, що пьесы украиньскі́ граются въ Воронежи, Одесѣ, Полтавѣ, Елисаветградѣ, а не можутъ гратись въ Кіевѣ? Недоумѣваютъ, та мусятъ мовчати, „слушного“ часу ждучи.

Торо́къ писавъ я вамъ про пригоды съ памятникомъ Богдана Хмельницкого. Теперь вамъ зновъ скажу, що таки все ще о́нъ не може знайти собѣ мѣстця въ Кіевѣ, чи радше, нигде не даютъ ему мѣстця. Порѣшено вже було наконець ставити пьедесталь памятника въ углу Софійскои площади, та спротивились сему духовні́ Софійского собора... За-для чого? — ажь смѣшно казати: бо, кажутъ, ко́нь Хмельницкого буде зверненый хвостомъ до собора. Не знати, якъ дѣло поко́нчится, а все таки протесты духовенъства зупинили дѣло. Справдѣ соромъ великій, що для статуи Богдана Хмельницкого, защитника православія, не можна теперь знайти мѣстця въ православно́мъ Кіевѣ.

Зъ Турчаньского. (*Нескончена еще справа зъ часовъ послѣдноі конскрипціи.*) Року 1880 въ лѣтѣ порозсылало староство турчаньске завозванье до громадъ, щобы отвѣтно §. 12. арт. III. уставы конскрипційнои зъ 29 марта 1869 заявили, чи громады рѣшатся самі́ взяти на себе обовязокъ перевести конскрипцію у себе, чи нѣ. Таке завозванье дострала и громада Ломна. Маючи до переведеня конскрипціи доброго писаря, громада Ломна отповѣла, що бере на себе обовязокъ конскрипцію перевести. Опосля зажадало староство письменнои деклярації отъ того, кому громада Ломна хотѣла поручити конскрипцію. Тую жадану деклярацію выготовивъ писарь громадскій отъ себе и послався до староства. А треба знати, що писарь въ Ломнѣ пише все по руски и въ Ломнѣ бо́льша половина людій письменныхъ, бо тамъ есть школа отъ 50 лѣтъ, а теперь маe дуже доброго учителя. По пересланю писаремъ громадскимъ тои деклярації до староства, якось въ грудни 1880 р. приходитъ зъ староства увѣдомленье, що до переведеня конскрипціи пріѣде въ Ломну п. І. К., делегованый зъ рамени отароства, — въ яко́й цѣли — се намъ добре звѣстно. Такъ дѣялось не то́лько въ Ломнѣ, але майже въ цѣло́мъ повѣтѣ. А оригинальне при то́мъ було поступованье намѣстництва. Намѣстництво запытало староства, ко́лько селъ въ повѣтѣ можутъ самі́ перевести конскрипцію, т. е. ко́лько селъ маютъ у себе до того спосо́бныхъ людій. Староство на тое запытанье отповѣло намѣстництву, що въ цѣло́мъ повѣтѣ есть то́лько 24 такихъ селъ. Намѣстництво зробило тогды замѣтъ староству, що се рѣчь неможлива, щобы въ турчаньско́мъ повѣтѣ було ажь 24 такихъ селъ. Староство студіюе на ново и отповѣдае намѣстництву, що есть 12 такихъ селъ, межи тыми и Ломна. Намѣстництво зигноровало и тое представленье и наказало, щобы староство постаралося зъ свого рамени о людій для переведеня конскрипціи. Отже противъ волѣ многихъ селъ въ то́мъ числѣ и села Ломны накинуло староство такихъ людій, котрі́ знали, якъ дѣло фабриковати. По часѣ приходитъ зъ староства приказъ до громадъ, щобы тымъ панамъ-конскрипціонистамъ добре заплатити и то не то́лько за переведенье конскрипціи, але и за кошта подорожи, коли то тіи панове ѣздили до Турки по информаціи, не знаючи, якъ конскрипцію переводити. Такъ отже громада маюча доброго писаря, котрому ро́чно платитъ, и котрый бувъ здо́бный до переведеня конскрипціи, муситъ теперь платити окремо и то добре платити. Громада Ломна подала рекурсъ до министерства.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Цѣсарь) вернувъ несподѣвано скоро зъ Геделе до Вѣдня. Зъ приспѣшеного пріѣзду цѣсаря до Вѣдня газеты выводятъ, що въ скоро́мъ часѣ буде именованый министеръ дѣлъ заграничныхъ. Въ Вѣдни пробуваe теперь великій кн. Константинъ. Дня 10 с. м. цѣсарь о́тдавъ визиту князеви въ амбасадѣ россійско́й, по чѣмъ вел. князь о́твѣдавъ цѣсаря въ замку и бувъ у цѣсаря на обѣдѣ.

(*Перше засѣданье палаты панóвъ*) о́тбудесь 17 падолиста. На порядку дневно́мъ поставлено мѣжь иншимъ: друге читанье закона о коммасаціи грунто́въ селяньскихъ. — Палата пано́въ зо́стане небавомъ доповнена; цѣсарь займенуе новыхъ членово́въ, розумѣесь, зъ стороны автономисто́въ. Въ уложено́й вже листѣ маютъ знаходитися мѣжь иншими: гр. Белькреди, президентъ трибуналу администраційного, ген. Филиповичъ, Маройчичъ и губернаторъ Дальмаціи Родичъ.

(*Вспо́льні́ делегаціи.*) Дня 6 падолиста на засѣданю угорскои комисіи делегаційнои о́тповѣдавъ Каляй управитель минист. дѣлъ заграничныхъ на интерпеляцію одного делегата о становище монархіи до иншихъ державъ, а именно Россіи, дальше о цѣль и результатъ зъѣзду гданьского, о цѣль и результатъ зъѣзду вѣденьского. Каляй о́тповѣвъ: 1) Зъѣздъ гданьскій о́тбувся на жаданье царя. Що тамъ радженo, певно не знати, бо тамъ були лишь цѣсарь нѣмецкій и царь. Однакожь зъ рапорто́въ амбасадъ въ Берлинѣ и Петербурзѣ видко, що характеръ зъѣзду бувъ мирноконсервативный и що зъѣздъ причинится до утвердженя европейского мира. По думцѣ Каляя въ Гданьску не рѣшено нія́кихъ ани устныхъ ани письменныхъ обовязуючихъ постановъ.

2) Що до зъѣзду вѣденьского, то иниціятива выйшла выключно о́тъ короля Гумберта и длятого Каляй заявивъ, що до выясненя мотиво́въ подорожи не есть компетентный. Але заявивъ, що о ко́лько можна судити зъ внѣшныхъ и внутрѣшныхъ о́тношень Италіи, то слѣдуе, що Италія зближаючись до Австріи чинитъ се головно въ своѣмъ власно́мъ интересѣ, бо що дотычитъ Австріи: мы не маємъ ани чого жадати о́тъ Италіи ани чого ей боятися. Въ подо́бно́мъ дусѣ промовлявъ и гр. Андраши. Таке заявленье Каляя и Андрашія, обвѣщене въ угорскихъ газетахъ, выкликало велике невдоволенье въ Италіи; гр. Робиллянтъ хотѣвъ податись до димисіи. Наступили выясненя, толкованя и дѣло залагодилось, але все таки всѣ газеты одноголосно называютъ заявленье Каляя и Андрашіи нетактомъ диломатичнымъ.

(*Намѣстникомъ Моравіи*) на мѣстце умершого недавно бар. Корба-Вайденгаймъ зо́ставъ именованый сими днями гр. Фридрихъ Шенборнъ. Новый намѣстникъ не есть homo novus въ житю политично́мъ. О́тъ довгихъ вже лѣтъ занимаeсь студіями политичными и бувъ чинный яко публицистъ. Въ р. 1871 написавъ о́нъ брошуру: „Böhmen und Oesterreich“, въ котро́й зъ одного стороны, обстае рѣшучо за историчными правами чеського народу, а зъ другои стороны жадае, щобы и права нѣмецкого народу въ Чехіи були пошановані́. Минувшого року зо́ставъ гр. Шенборнъ именованый дожизненнымъ членомъ палаты пано́въ. Минувшого року при случаю выборо́въ до рады державнои выголосивъ о́нъ свои принципы политичні́ въ о́тозвѣ до выборцѣвъ пильзненьского округа. О́нъ высказавъ конечно́сть скрѣпленя теперѣшнои бо́льшости парляментарнои (автономисто́въ) и вступаeся за розширенъемъ автономіи, за переведеньемъ ро́вноправности національнои и за выхованьемъ школьнымъ молодежи въ материно́мъ языцѣ и на по́дставѣ религійно́й. Новый намѣстникъ належитъ до правицѣ и не маe жадныхъ звязко́въ съ вѣрноконституційными. Длятого то именованье гр. Шенборна намѣстникомъ Моравіи, где Нѣмцѣ панують надъ Славянами, выкликало въ печати славяньско́й велике вдоволенье. Гр. Таффе черезъ именованье гр. Шенборна зробивъ зновъ значне уступство правици передъ самымъ отвореньемъ парляменту.

(*Министеръ просвѣты*) розпорядивъ, щобы дѣти родичѣвъ безконфессійныхъ учились въ школахъ религіи и то тои, котру исповѣдували ихъ родичѣ передъ тымъ, нѣмъ перейшли на безконфессійно́сть. Министеръ выдаючи таке розпорядженье оперся на буквѣ закона школьного, котрый постановляе, що кождый ученикъ обовязаный учитись въ школѣ религіи.

(*Стемпель о́тъ картъ.*) Найновѣйшій дневникъ законо́въ державныхъ оголосивъ розпорядженье министра справъ внутрѣшныхъ и министра скарбу въ справѣ остемплёваня картъ. §. 6. того розпорядженя орѣкае, що кождый продаючій карты неостемплёваній або граючій въ неостемплёваній карты муситъ заплатити за кару 50 разо́въ сто́лько, на ско́лько скарбъ зо́ставъ оскорбленый.

(*Посломъ до рады державнои зъ мѣста Кракова*) выбраный зо́ставъ гр. Станиславъ Мѣрошевскій. Зъ 1870 голосо́въ до́ставъ о́нъ 1060 а другій кандидатъ жидъ дръ Варшаверъ 754. Станчико́вска партія про́грала: она, звѣстно, ставляла кандидата Юліяна Клячко (писателя, котрый пише по польски и по французски политичні́ статіи

и не чувъ, чи не слухавъ тыхъ безчисленныхъ допыто́въ сельского гидропаты и съ якоюсь сонною непритомностю о́тповѣдавъ: „нѣчо, нѣчо, — добре, добре!“

„А, вамъ, паноньку, треба покрѣпитись, по такихъ пригодахъ та мукахъ треба покрѣпитись. Заразъ, заразъ, я все приладжу“, сказавъ наконець Грицько змѣркувавши, що Семенъ чогось замлѣвае и хутненько выбѣгъ зъ ко́мнаты.

„По такихъ пригодахъ та мукахъ?“ повторивъ Семенъ и въ першій разъ, здаeся, почавъ приходити до себе. „Пригодахъ? — Мукахъ?, Абожь я мучився? Пригода — такъ, справдѣ, що пригода, та ще яка славна. Отъ менѣ удалось! Не дармо кажутъ, лихо не безъ добра. Мабуть вже такъ судилось. И сонъ зо́йшовъ на мене такій пречудный и она сама явилась такою чаро́вною, такою любою, мовьбы мо́й сонъ о́тгадала. О, яка люба, яка мила, якъ она мене слухала, якъ любо усмѣхалась.... — — Та той навѣстный Грицько вернувся такъ не въ пору съ своею непочестною пикою. Бодай его! Въ саму пору, якъ ви оченята такъ любо усмѣхались, ви головка такъ пріязно нахилилась, ви уста тремтѣли, вырочне слово менѣ сказати хотѣли, — а той — шусть съ своею поганою пикою, — аги на него! И сполохавъ мою голубку, пурхнула, якъ передъ стрѣльцемъ на легкихъ крылахъ злетѣла и слова менѣ не сказала“.

Зновъ розчинились дверѣ и Грицько внѣсъ велику тацу, заставлену фляшками, келѣшками и полумысками та тарѣлками. Зъ полумыско́въ по́дносились клубы густои, горячои пары, що розплывалась смачною вонею по ко́мнатѣ и дуже мило ласкотала за языкъ.

„Прошу розгостѣтся, паноньку, покрѣпѣтся“ говоривъ въ своѣй добродушности Грицько, ставляючи тацу на столѣ и розстелюючи бѣлый обрусъ. „По такихъ пригодахъ и мукахъ треба покрѣпитись. Розгостѣтся, паноньку, розгостѣтся, я ще заразъ донесу“, и зновъ спѣшно вынѣсся зъ ко́мнаты.

„На маешь, зновъ по такихъ мукахъ и пригодахъ!“ гнѣвно кликнувъ Семенъ въ слѣдъ за Грицькомъ. „По якихъ пригодахъ? По якихъ мукахъ?! Аги на тебе, плете справдѣ якъ на мукахъ!“

Але смаковита воня заставленыхъ стравъ нахлинула на Семена и притушила въ нѣмъ гнѣвъ, а розбудила голодъ. О́нъ ставъ розглядати заставленѣ стравы, а побачивши ко́лька фляшокъ, старостію оброслыхъ, ажь моргнувъ бѣлявымн бровами.

(*Дальше буде.*)

головно въ „Revue des deux Mondes“), а коли тая кандидатура не мала виду на побѣду, або красше сказавши, коли п. Клячко зрѣкся кандидатуры, то краковска партія не мала смѣлости поставити другого свого кандидата, бо, якъ пишутъ львовскій польскій газеты, Станчики боялися, щобы черезъ тое гр. Мѣрошевскій не достав еще больше голосовъ. Такъ отже при сѣмъ выборѣ станчиковска партія потерпѣла велику неудачу. „Czas“ дуже невдовольный зъ того и желае своей партіи, щобы щось подобного другій разъ ей не случилось.

(*Шефъ секціи Краєвъ*) вернувъ до Вѣдня зъ своеи подорожи инспекційнои по Босніи и Герцеговинѣ. Подорожь его тревала сьмъ тыжднѣвъ.

(*Обсада перемыского лат. епископства.*) Кс. Лука Солецкій, каноникъ и ректоръ лат. семинаріи, зоставъ именованый епископомъ въ перемыскій діецезіи. На епископство тое були два сильнй кандидаты: кс. Лобозъ, каноникъ перемыскои капитулы, котрый по смерти бл. п. еп. Гиршлера администровавъ діецезією и кс. Солецкій. Послѣдный взявъ верхъ, але щобы и кс. Лобозъ не бувъ оскорбленый, то онъ маѣ бути заразъ именованый епископомъ-суфраганомъ. „Dziennik polski“ довѣдуеся, длячого кс. Лобозъ не зоставъ выбраный на епископа, а именно длятого, що мовльбы то митрополитъ рускій Сембратовичъ и еп. Ступницкій спротивился его поставленю лат. епископомъ въ Перемышли, бо кс. Лобозъ колька разъ вже заманифестовався яко противникъ рускои народности. Голосъ рускихъ владикъ по заѣреню „Dziennik-a“ мавъ знайти отголосъ и кс. Лобозу не дано достоиньства епископа. Скольско въ донесеню „Dz. pol.“ правды, намъ не звѣстно, бо доси зъ стороны рускихъ владикъ ніякого въ той справѣ заявленя не выйшло. Другй газеты польскій дементуютъ информаціи „Dziennik-a“, говорятъ, що зъ стороны рускихъ владикъ ніякого протесту не було, а только намѣстникъ въ тернѣ предложеномъ цѣсареви поставивъ на першомъ мѣстци кс. Солецкого, знаного ему добре зъ засѣданій рады школьнои краєвои. — Що до насъ Русиновъ, то намъ остаточно все одно, чи буде епископомъ въ Перемышли кс. Лобозъ, чи кс. Солецкій; коли першому закидаютъ неприхильность до Русиновъ, то и другій певно не грѣшитъ прихильностію до насъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Новое Время“ доноситъ, що правительство россійске рѣшило зложити окрему комисію для реформы селяньскихъ институцій. Въ складъ комисіи войдутъ такожь ревизійнй сенаторы, котрй сего року объѣздили поодинокй губерніи и лично пересвѣдчались о порядкахъ въ всякого рода урядахъ. До тоижь комисіи будутъ завозванй такожь мужѣ довѣрія

Комисія для зменшеня піяньства въ Россіи, о котрои двохъ важныхъ рѣшеняхъ мы доносили минувшого разу, ухвалила дальше постанову, що угода въ справѣ наему шинку маѣ бути устна и вынаймаючій маѣ зложити одну третю часть сумы арендои яко кавцію. Дальше ухвалила комисія, що одна особа може держати лишь одинъ шинкъ чи то въ мѣстѣ чи въ повѣтѣ (уѣздѣ).

„Правительств. Вѣстникъ“ оголосивъ слѣдуюче урядове розпорядженье: „Царскимъ указомъ зъ 4 (16) вересня, даным правительствующему сенатови, розпоряджено, щобы на подставѣ нового закона „о государственной охранѣ“ особамъ административно зосланымъ еще передъ выданьемъ згаданого закона, вызначити р е ч и н е ц ь з с ы л к и. Министерство внутренныхъ дѣлъ, выповняючи указъ царскій, знайшло много такихъ административно зсыльныхъ, котрй досыть вже напокутовались и котрыхъ належалобы вже з а р а з ъ у в о л ь н и т и (а не установляти имъ речинець зсылки). Министерство предложило тую справу цареви и царь згодився на тое, щобы заслугуючихъ на увольненье заразъ увольнено отъ зсылки и позволено имъ вертати домовь“.

Кромѣ комисіи, котра радитъ надъ уменшеньемъ піяньства въ Россіи, радитъ теперь въ Петербурзѣ такожь комисія въ справѣ п е р е с е л е н і й. Комисія рѣшила одноголосно: 1) щобы на переселенье глядѣти якъ на объявъ въ загалѣ конечный, особливо при нынѣшныхъ условіяхъ сельского быту въ Россіи; 2) систему, заказуючу переселенье належитъ уважати неправильною. Все, що ухвалитъ комисія, буде служити яко подстава до уложеня обовязуючого закона о переселеняхъ.

При министерствѣ внутренныхъ дѣлъ заложеный такожь окремый комитетъ, котрый маѣ рѣшити п ы т а н ь е ж и д о в с к е въ Россіи. Въ складъ комитету входятъ представителѣ рожныхъ вѣдомствъ, депутаты гдеякихъ губернскихъ комитетовъ и приватнй особы, яко знатоки и мужѣ довѣрія.

Пѣмеччина. Велику сензацію выкликавъ результатъ тѣснѣйшихъ выборовъ въ Вроцлавѣ (Breslau). При выборахъ побѣдили оба соціяль-демократы: Г а з е н к л е в е р ъ и К р е к е р ъ. Тѣснѣйшій выборъ отбувався межи кандидатами соціялистами и поступовцями. Консерватисты волѣли отдавати свои голосы на соціялистовъ, якъ на поступовцѣвъ. Вроцлавска одна часопись пишучи по случаю выборовъ поскаржае: „Столиця Шлезка заступлена черезъ двохъ соціяльдемократовъ, — се просто гуморъ!“ — Доси переведено 25 тѣснѣйшихъ выборовъ. Найлучше повелось соціялистамъ: ихъ кандидаты перейшли въ 7 округахъ, роботники таки сильно ихъ попераютъ. Дальше выбрано при тѣснѣйшихъ выборахъ 5 сецесіонистовъ, 5 національ-либераловъ, 4 поступовцѣвъ, 2 зъ партіи людовои и 2 зъ центра. Консерватисты, на котрыхъ Бисмаркъ хотѣвъ въ новой палатѣ опертись, всюда поупадали.

Газеты нѣмецкй голосятъ, що кн. Бисмаркъ по причинѣ нещасливо выпавшихъ для него выборовъ до парляменту памѣряе податись до димисіи.

Італія. Італіянськй официяльнй газеты розголосили, що товариства и клюбы „Italia irredenta“ самй порозвязувались передъ подорожію короля Гумберта до Вѣдня. Межь тымъ показуеся, що се писати подиктовала официяльнымъ газетамъ — политика. Рухъ ирреденты не загибъ, якъ се видко хочбы зъ того факту, що ирридентисты отбуваютъ свои зборы, а на торжествѣ роковинъ битвы гарибальдійцѣвъ съ войсками папскими коло Glori, где погибъ одинъ зъ братій Кайроліого, заявивъ Рикотти Гарибальди, що подорожь короля до Вѣдня, есть ганьбою для Италіи.

Англія. Ирляндскій рухъ аграрный принимае нове направленье. Лига змѣнила свою тактику, отказавшися отъ безъусловнои негаціи, выражаючоися въ словахъ: „нема арендноі платы“. Фермеры взялись теперь до такои хитрости, що закидаютъ множествомъ прошеній о зниженье арендноі платы аграрнй трибуналы, утворенй постановами Гляdстонового аграрного билю. До теперь подали фермеры надъ 11.000 прошеній. Проводники аграрноі лиги все еще сидятъ въ вязници. Ирляндцѣ достаютъ помочь зъ Америки.

Франція. Ферри вручивъ дня 10 падолиста президентови републики димисію кабинету. Президентъ димисію принявъ. Министры донерѣшнй будутъ однакожь вести свои дѣла ажь до утвореня нового кабинету. Греви покликавъ до себе Гамбету и мавъ съ нимъ конференцію. Гамбета снѣшится, щобы якъ найскорше зложити свой кабинетъ.

НОВИНКИ.

— Пригадуемъ, що въ понедѣлокъ дня 14 с. м. посолъ соймовый **п. Охримовичь**, буде здававъ въ Дрогобычи справу зъ своеи посольскои дѣятельности.

— **Въ Голгочахъ** коло Подгаецъ задумуютъ тамошнй громадяне основати ч и т а л ь н ю, о що ревно стараеся мѣстцевый приходникъ о. Навроцкій.

— **Соціялистичну брошуру** п. н. „Program socyalistów polskich wschodniej Galicyi“ сконфисковала прокураторія державна во Львовѣ.

— **Для кандидатовъ на учителѣвъ въ школахъ реальныхъ** отбудутся испыты клявзуровй въ дняхъ 9 и 10 л. грудня с. р. въ будынку львовскои школы политехничнои.

— **Черезъ линію Львовъ Рава-Сокаль** буде ити нова желѣзниця, позаякъ дотычна комисія въ Жовквѣ освѣдчилася за тою линію большостію 6 голосовъ противъ 4 голосамъ.

— **Желѣзниця Кароля Людвика** заводитъ отъ нового року вагоны особовй отновленй и до выгоды публичности перемѣненй и огрѣванй посля систему шведского въ той способъ, що въ кождый часъ можна температуру поднести або знижити. Дальше заводитъ сигналы алярмовй, за помочію котрыхъ може кождый подорожный дати знакъ до задержаня машины. Поѣзды будутъ гамоватися за помочію натиску атмосферы, такъ що въ одной хвили стане машина на мѣстци. Желѣзниця тая обнимае съ желѣзницію Повночною безпосередный зарядъ поѣздовъ посиѣшныхъ зо Львова до Вѣдня и назадъ въ той способъ, що черезъ 6 мѣсяцѣвъ провадятъ тіи поѣзды желѣзниця Кароля Людвика, а черезъ другихъ 6 мѣсяцѣвъ желѣзниця Повночна, черезъ що улекшится комуникація межи Львовомъ а Вѣднемъ, позаякъ до сего часу центромъ руху тыхъ поѣздовъ бувъ Краковъ.

— **Громады Половичѣ и Плешовицѣ** зостали посля розпоряженя министерства справедливости вылученй зъ округа суду повѣтового въ Нижанковицяхъ, а прилученй до юрисдикціи мѣско-делегованого суду повѣтового въ Перемышли.

— **Россійскихъ жидовъ-емигрантовъ** выѣхали зъ Бродовъ отъ 25 л. м. м. до 1 л. с. м. около 600 особъ до Америки. Въ томъ часѣ выѣхали три транспорты, а именно: пятый транспортъ (отъ початку жидовскои емиграціи) выѣхавъ дня 25 л. м. м. и числивъ 50 родинъ и 50 мужчинъ нежонатыхъ; дня 26 л. м. м. шестый транспортъ, зложеный зъ 250 особъ; дня 1 л. с. м. семый транспортъ, числячій 200 особъ. Пятый транспортъ выѣхавъ до Америки коштомъ цѣсаря Францъ-Іосифа, прочй транспорты коштомъ „Alliance Israelite“. Емигранты достаивали на дорогу поживу и 3 зр. на особу. Надѣятися можна еще на дальшй транспорты, позаякъ въ Бродахъ снуеся много жидовъ россійскихъ, а въ самой людовой кухни живится щоденно 300 особъ.

— **Въ рудецкой школѣ** не учитъ еще досы рускій священикъ дѣтій религіи, понеже доси не припущено его до школы и не постаранося о потрѣбну подводу, щобы могъ доѣздити до школы.

— **Зъ Рудокъ** пишутъ намъ: Помимо прилюдныхъ покликовъ одержуемъ все еще на тутешній почтѣ на рускй адресы польскй реценсы. Часъ вже, щобы св. дирекція почтъ зарадила злому.

— **Славяньскй товариства академичнй въ Вѣдни** (съ выняткомъ польского „Ognisko“) постановили на внесенье товариства „Срнска Зора“ устроити нинѣ въ великой сали товариства музичного загальный славяньскій комерсъ студентскій на честь россійского маляря п. В е р е щ а г и н а. На той комерсъ запрошено много знаменитыхъ мужѣвъ славяньскихъ.

(*Р*) **Руско-народный театръ**. Въ середу сего тыжня отограно „М о н а х а“, драматъ оригинальный зъ козацкихъ часовъ въ 3 актахъ Теофиля С. съ музикою Воробкевича. Що до содержаня, то „Монахъ“ штука мѣрна; артисты мусѣли отже розвинути въ повнѣй силѣ свою зручность, щобы хибы штуки закрыти. Хорошо вывязались зъ своихъ роль панѣ Биберовичева (Маланка), п. Биберовичъ (Остапъ) и п. Гембицкій (сотникъ). — Въ Пятницю отограно на доходъ пп. Стефураковъ „М а р і ю І о а н н у“, обычаевый образъ въ 6 отслонахъ, зъ французского. Штука дуже добра и надаеся до рускои сцены. Головнй ролѣ припадали пп. Гембицкому (Реми), Новицкому (Бертрандъ) и Биберовичеви (дръ Анпіяни) и панямъ Бачиньскій (Марія Іоанна) и Ледуховскій (Софія). Всѣ наведенй артисты (кромѣ п-ны Ледуховскои) отограли свои ролѣ удачно. Венефисанта п. Стефурака, при першомъ его появленю на сценѣ (хоть ему припала мала роля) приняла публика громкими оплесками и тымъ выразила ему щире признанье его довголѣтныхъ заслугъ на рускій сценѣ и незвычайнои здобности артистичнои. — Въ послѣднемъ числѣ „Дѣла“ мій товаришь-рецензентъ (п. *Д.*), по моей думцѣ, за строго екритиковавъ гру п. Биберовичевои въ роли „Наталки-Полтавки“. П. Биберовичева не снѣвала такъ надто слабо, а що до гры, то треба ѣй признати, що она отдала Наталку съ повнымъ порозумѣньемъ своеи ролѣ и якъ найприроднѣйше. П. Биберовичева була на сценѣ Наталкою — убогою, смирною, тихою дѣвчиною, а не „кокеткою“, якою гдеякій другій нашій артистки Наталку показуютъ... Длятогожь то совсѣмъ природно, що п. Биберовичева мимо послабого голосу, збирала рясній оплески отъ публики. Мы пересвѣдчений, що въ трупѣ п. Бачиньского жадна друга артистка не отдасть такъ ролѣ Наталки, якъ п. Биберовичева... Suum cuique.

— (**Дробній вѣсти.**) Цѣсарь Францъ Іосифъ повернувъ дня 9 л. с. м. зъ Угоръ до Вѣдня. — Громадѣ Мужиловицѣ пов. яворовского удѣливъ Цѣсарь 100 зр. запомоги на будову церкви. — Маршалокъ дръ Зыбликевичь выѣхавъ сими днями до Кракова. — Черезъ Львовъ переѣзджавъ дня 7 л. с. м. вел. кн. Константинъ, удаючись до Вѣдня. — Умеръ Димитрій Замятникъ, бувшій россійскій министеръ справедливости, котрый бравъ головну участь въ переведеню реформъ судовничихъ. — Статую англійского поета Байрона открыто сими днями съ великимъ торжествомъ въ Мисолончѣ, въ Греціи. — Покойный директоръ полудневои желѣзницѣ Шенереръ записавъ 100.000 зр. для урядниковъ желѣзницѣ. — Во Львовѣ забився сими днями сторожь соймовый, упавши зъ першого поверха на землю. — Въ Берлинѣ отбудеся слѣдуючого лѣта подъ протекторатомъ цѣсаревои нѣмецкои загальна выстава на поли гигіены и шпитальнои службы. — Конгресъ шаховый отбудеся въ Вѣдни слѣдуючого лѣта. — Затьмѣнье сонця въ цѣлости буде видно въ Европѣ дня 17 л. мая 1882 р., рано. — Понеже въ Мекцѣ пануе холера, тожь рада санитарна въ Константинополи заборонила пускатись путникамъ въ подорожь до того мѣста. — Въ Вѣдни откусивъ въ гнѣвѣ мурарскій челядникъ І. Пихнеръ своей любовници носъ.

— **Въ Бѣльску на Подолю россійскомъ** напало сими днями на дворець желѣзницѣ около 100 жидовъ, хотячи насильно выдерти молоденьку жидовочку, котра выѣхала тайкомъ зъ Москвы, щобы окреститися и выйти за-мужь съ однымъ димисіоованымъ жовнѣромъ. Товпа жидовъ вдарила сильнымъ штурмомъ на дворець, ажь доперва мѣска полиція змогла загрожену дѣвчину оборонити.

— **На переселенье жидовъ до Сиріи** зъобовязався кружокъ богатыхъ жидовскихъ капиталистовъ зложити 5,000.000 фунтовъ штерлинговъ подъ тымъ условіемъ, що правительство турецке оставитъ дателямъ свободну волю, розпоряджати тымъ фондомъ. Жидамъ-кольонизаторамъ достанутъ ся въ Сиріи грунта на власность.

— **Судъ карный въ Празѣ** буде небавомъ судити пятехъ молодцѣвъ зъ округа шляньского, котрй основали „тайне товариство патріотовъ“ съ цѣлію „довести до дѣла тое, чого занехано въ 1848 р.“ Найдено рожнй письма, на котрыхъ находився подписъ: „Валерій I“ и знама зъ головы мерця. Той „Валерій I“, 16 лѣтный студентъ Шморанчь, бувъ „зъ божои милости начальнымъ диктаторомъ округа“.

— **Зъ праского университету** выдалено на завсѣгды слухачѣвъ Вендуляка, Хитиля, Стояна и Небеского за участь въ розрухахъ кухельбадскихъ; слух. Пухвайна выдалено лише на 4 семестры, сл. Конклеви удѣлено consilium abeundi, а сл. бр. Рейскому нагану отъ академичного сенату.

— **Урльопниковъ и резервистовъ** скликуе власть додатково на громадну контролю въ канцеляріи доповняючои коменды 30 полку пѣхоты на цитадели, въ дняхъ отъ 13 до 15 л. с. м. о годинѣ 9 рано. На тыхъ зборахъ маѣ ставитися кождый, котрый не явився на загальной контроли, отбувшойся въ жовтни с. р.

— **На посаду совѣтника суду краєвого** при судѣ окружномъ въ Самборѣ розписуеся конкурсъ съ речинцемъ до 6 л. грудня с. р.

— **На посаду почтового експедієнта въ Турцѣ** (подъ Коломыею) розписуе дирекція почтъ конкурсъ съ речинцемъ до 25 л. падолиста с. р. Для тои посады установлена платня 150 зр., додатокъ канцелярійный 40 зр. и додатокъ (посля угоды) на подланця. Посада тая есть за службовымъ контрактомъ и кавціею въ сумѣ 200 зр.

— **Именованя.** Д ѣ й с т н ы м и у ч и т е л я м и ш к о л ъ е т а т о в ы х ъ именованй: В. Кудельскій при 4-клясовой школѣ мужескій въ Станиславовѣ, М. Глива при 5-клясовой школѣ мужескій въ Тернополи, В. Даруня въ Язовску и Ф. Геналикевичь въ Березовцяхъ. Д ѣ й с т н ы м ъ с о в ѣ т н и к о м ъ д р у г о и к а т е г о р і и именовавъ Цѣсарь гр. Агенора Голуховского, почетного совѣтника посольства.

— **Пожары.** Въ В е л д ѣ ж и въ пов. долиньскомъ згорѣло 20 моргувъ дворского лѣсу. — Въ Ш о л о м и н и ч а х ъ въ пов. руденьскомъ погорѣло 7 селянъ съ всякимъ майномъ. Шкода неубезпечена. — Въ З а л у ч и въ пов. снятыньскомъ погорѣли два селяне. Неубезпечена страта 1.200 зр. — Въ С л о б о д ѣ, на передмѣстю тысьменицкомъ въ пов. товмацкомъ погорѣло совсѣмъ 12 хлѣборобовъ, котрй понесли около 15.000 зр. страты.

— **Похвальне свѣдоцтво на церковного пѣвця** одержавъ п. Николай Н а л и в а й к о зъ Боратына пов. сокальского, выдержавши испытъ въ львовскій митроп. консисторіи.

— **Многй Россіяне**—якъ пишутъ россійскй газеты—котрй одержали отъ сербского правительства ордеры, отсылаютъ теперь тому правительству назадъ свои ордеры, долучаючи листы, въ котрыхъ выражаютъ свое обуренье за поступленье съ митрополитомъ Михаиломъ.

— **Нова помочь лѣкарска.** Въ газетѣ „Berliner klinische Wochenschrift“ радитъ дръ Глюкъ, асистентъ на хирургичной клиницѣ въ Берлинѣ, щобы хорымъ на легке людямъ вытинати легке такъ само, якъ ему удалося тое на звѣрятахъ, именно на 6 псахъ и 4 кролькахъ.

— **Въ Кіевскій Лаврѣ Печерскій** задумала банда *злочинцѣвъ поповнити* крадѣжь въ скарбници, до котрои мала зробити подконъ подземный. Такъ бодай стояло въ безъименномъ листѣ до заряду Лавры, котрый сей часъ постарався о подвойну стражь и слѣдженье за згаданымъ подкономъ. До сеи поры однакъ не придыбано ничого.

— **Армія австрійско-угорска** числила въ 1876 р. 828-818 мужѣвъ, записаныхъ въ войсковыхъ метрикахъ. Що до народности було 228.818 Нѣмцѣвъ, 158.746 Чеховъ, 148.718 Угровъ, 72.234 Русиновъ, 63,988 Поляковъ, 57.019 Румуновъ, 62.819 Сербовъ и Кроатовъ, 25.291 Словенцѣвъ, 6.650 Италійцѣвъ и 233 Болгаровъ. Посля религіи було 567.734 римскихъ католиковъ, 92.855 греч. католиковъ, 70.070 православныхъ, 78.527 евангеликовъ, 16.880 жидовъ, 1.534 унитаріѣвъ, 167 ормянъ, 186 христіянъ другихъ вѣроисповѣдань и 52 магометанъ. Посля росту найвысшими жовнѣрами суть Чехи, найнизшими Поляки.

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Личный додатокъ по 100 зр. на дальшй 3 лѣта одержавъ о. Юл. Кмицикевичь, парохъ въ Монастыри дек. ярославского.

До конкурсу зголосилися: оо. І. Борсукъ, Ан. Венгриновичь, І. Гамерскій, П. Годованьскій, П. Гисовскій, І. Дубъ, І. Ивасѣвка, Д. Изайчикъ, І. Копыстяньскій, Н.

Котысъ, Ил. Крайчикъ, Т. Левицкій, Гр. Левъ, Вл. Лѣсковацкій, Ап. Менциньскій, Юл. Низовый, П. Тустановичь и К. Ясеницкій.

На опорожнену каноній архидіякона подалися: оо. Іосифъ Крушиньскій, парохъ въ Селискахъ дек. яворôвского и Юл. Никоровичь, дръ богословія, професоръ права церковного при епарх. учебнôмъ заведеню теольогичнôмъ и префектъ епарх. семинаріи духовнои.

На опорожнену каноній при тутешнôмъ соборѣ Крылоса подалися: оо. Пав. Матковскій, деканъ горожаньскій и парохъ въ Горожанѣ великôй и Юл. Кушловскій, деканъ бѣрчаньскій и парохъ въ Рускôмъ селѣ

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Гратуляційнй грамоты вразъ съ архиерейскимъ благословеньемъ одержали: оо. Теодоръ Роговскій, парохъ въ Курянахъ дек. нараѣвского, и Григорій Рачиньскій, парохъ въ Залôщяхъ новыхъ дек. залозецкого, зъ причины припадаючои въ сихъ дняхъ 50-лѣтнои рôчницѣ ихъ священьства. Оба ювиляты числятъ 78-ый рôкъ свого житя.

Въ дôмъ пресвитерскій принятй дальше: пп. П. Петрицкій, А. Калужняцкій, Т. Левицкій, В. Проскурницкій и В. Фипиповскій. Съ попередно выказаными принято отже всѣхъ 19, котрй ординовались минув. недѣлѣ въ субдіяконы, въ понедѣлокъ въ діяконы, а рукоположенье на священикôвъ ôтбудеся завтра.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Петербурскій „Порядокъ“ доноситъ, що въ минувшу недѣлю 25 жовтня (6 падолиста) любителѣ театру ôтограли **драму Шевченка „Нôчь на Рождество“** (Назаря Стодолю) въ переводѣ Базарова.

ПОДЯКА.

Невмолима судьба дôткнула насъ тяжкимъ ударомъ, забираючи до вѣчности дорогого намъ мужа и отця Порфира Мандычевского, крылошанина и пароха въ Зарваници. Одиною ôтрадою въ тôмъ тяжкôмъ горю було намъ ласкаве спôвчутье Вп. Добродѣевъ, котрй щиро и безинтересовно занялися ôтданьемъ остатнои послуги покôйному. Почуваємось длятого до святого обовязку зложити сердечну подяку Всч. о. деканови Залуцкому, Всч. оо. Багриновичови, Павликови, Завѣстовскому за Ихъ трогательнй слова прощальнй, дальше Всч. оо. Боцюркови, Васильковскому, Витошиньскому, Гаваньскому, Ганіови, Гудикови, Здирковскому, Копертиньскому, Кориткови, Коссовичови, Лавровскому, Лопатиньскому, Медицкому, Олесницкому, Перепелиньскому, Пѣсецкому, Савчиньскому, Соневицкому и Федоровичеви за ласкаву участь въ обрядѣ похороннôмъ. Особливожь дякуємъ Всч. о. Витошиньскому зъ Денисова за привезенье своеи сельскои орхестры, що дуже пôднесло свѣтлôсть обряду. — Пріймѣть Вп. Добродѣе тй нашй щирй слова подяки — за Вашй труды и сердечне спôвчутье въ нашôмъ нещастю.

Марія Магдалина Мандычевска, жена покôйного. *Володимиръ Мандычевскій*, *Наталія зъ Манд. Гладишовска*, *Елена зъ Манд. Зафіовска*, *Марія Мандычевска*, *Корнило Мандычевскій*, *Ярославъ Мандычевскій*, дѣти покôйного.

(Надôслане.)

Благодареніе

страховому обществу Azienda Assicuratrice.

Якъ изъ часописей извѣстно, пали сеи осени мои, на счастье въ помянутомъ обществѣ застрахованыи земплоды, жертвою огромного пожара. По скоромъ, точномъ и солидномъ изслѣдованіи получилъ я совѣстное вознагражденіе убытковъ въ суммѣ гульденовъ 24.121 кр. 95 за что я тому обществу мою полную признательность и благодарность публично высказати долженъ.

Кошляки 27 Октября 1881.

Мавей Цеглецкій.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Вп. І. В. въ Стрыю: Справляємъ попередне заявленье въ „Переписцѣ“, що не Касино въ Стрыю запренумеровало „Школьну Часопись“, а лишь Вы самй запренумеровали тужь газету для Касина. Редакція „Школьн. Час.“ якъ такожь редакція „Дѣла“ высылаютъ для Касина свои примѣрники лише на замовленье. — **Вп. А. Н. въ Бурш.** Подаючи на адресѣ речинець уплаченя предплаты не маємъ на цѣли никого тымъ уражати, божь се дѣєсь по бôльшôй части у всѣхъ администраціяхъ часописій. Така увага єсть простымъ припôмненьемъ для Предплатникôвъ, а для насъ служитъ она до точного веденя администрацiи. Мы не робимъ тутъ вынятку, а ôтносимось въ тôмъ взглядѣ до всѣхъ однакою мѣрою.

Передпослѣдне представленье

Въ сали тов. „ГВІЗДА“, ул. Францѣшкан. ч. 7.

Абонам. Нр. 11.

РУСКІЙ НАРОД. ТЕАТРЪ

пôдъ дирекціею Омел. Бачиньского.

Въ суботу, дня 31 жовтня (12 падолиста) 1881.

ДОВБУШЬ,

оригинальна народна трагедія въ 5 актахъ а 8 ôтслонахъ Ю. Федьковичемъ стихомъ написана.

Особы:

Воєвода рускій	п. Пôдвысоцкій.
Гуцульска княгиня, єго жѣнка	пнѣ Биберовичь.
Секретарь Воєводы	п. Биберовичь.
Олекса Довбушь, молод. гуцулъ	п. Бачиньскій.
Иванъ, єго братъ	п. Гембицкій.
Джимѣръ, Олексы побратимъ	п Стефуракъ.
Лагадинъ, Иванôвъ побратимъ	п. Новицкій.
Дзвѣнка, молода вдова	пнѣ Стефуракъ.
Морганъ, циганьскій знахорь	п. Санецкій.
Цора єго донька	пнѣ Бачиньска.
Зоя, єи пѣстунка	пнѣ Гембицка.
Двôрскій маршалокъ	п. Парадовскій.
Капитанъ трабантôвъ	п. Михайловскій.
Пôсланець	п. Марковскій.
Старый гуцулъ	п. Лукасевичь.
Молодый гуцулъ	п. Стручиньскій.

Кôлька старостôвъ — Шляхта — Гуцулы — Двôръ княгинѣ — Трабанты. Дѣєся въ однôмъ гуцульскôмъ селѣ у галицкихъ Карпатахъ и на Чорногорѣ въ першôй половинѣ 18-го столѣтя.

Послѣдне представленье

Абонам. Нр. 12.

Въ недѣлю 1 (13) падолиста 1881.

ЧОРНОМОРЦѢ,

оригинальна оперетка комична въ 3 актахъ, по Кухаренку написавъ М. С. Музыка Лисенка. — Инструментовавъ В. Матюкъ.

Особы:

Явдоха Драбивиха, вдова	пнѣ Моленцка.
Маруся, єи дочка	пнѣ Биберовичь.
Наталка, єи кревна	пна Ледухôвска.
Иванъ, козакъ, сирота	п. Стручиньскій.
Илько, єго братъ	п. Михайловскій.
Тупиця, сотникъ, хрещеный батько Ивана	п. Пôдвысоцкій.
Кабиця, старый козакъ	п. Гембицкій.
Цвѣркунъ, старкуватый козакъ	п. Стефуракъ.
Ивга, єго жена, молода	пнѣ Бачиньска.
Очкурия	п. Лукасевичь.
Кулина, перша коханка Кабицѣ	пнѣ Стефуракъ.
Прѣся, Феся, Ануся, Кася (дѣвчата)	пнѣ Гембицка. пна Левицка. пна Воляньска пна Павлôвска.

Козаки — Дѣвчата. Дѣєся въ Чорноморіи.

На дохôдъ бѣдныхъ ученикôвъ академ. гимназіи у Львовѣ.

Въ второкъ дня 3 (15) падолиста 1881.

БОЙКИ

або:

Загорода Собкôвска,

народна мельодрама въ 5 ôтслонахъ со спѣвами, зъ нѣмецкого ведля Мозенталя переиначивъ Т. Гембицкій.

Особы:

Марта Собкова, богата вдова	пнѣ Моленцка.
Иванъ, парубокъ	п. Биберовичь.
Катерина, стара дѣвка	пнѣ Гембицка.
Олена, Феся (дѣвчата)	пна Ледуховска. пнѣ Стефуракъ.
Антось Соботакъ	п. Стручиньскій
Отець Юрій	п. Стефуракъ.
Галя, сирота	пнѣ Биберовичь
Гнатъ Собко, жовнѣръ	п. Гембицкій.
Матвѣй, дротяръ, словакъ	п. Пôдвысоцкій.
Дитина	Гелена Гембицка.
Кузьма, Михайло, Теодоръ, Остапъ (гôрняки)	п. Санецкій. п. Михайловскій. п. Лукасевичь. п. Парадовскій.

Гôрняки, дѣвчата, жебраки. Дѣєся въ однôмъ зъ селъ самбôрского округа, а частію въ бескидскихъ горахъ.

Цѣны мѣсць: мѣсце нумероване въ першихъ рядахъ 1 зр., въ дальшихъ 60 кр., партеръ 40 кр., галерія 20 кр.

Билетôвъ можна дôстати въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ул. Краковска ч. 14 І. поверхъ, въ торговли Вп. Дымета и въ касѣ театральнôй, улиця Францѣшканьска ч. 7, ôтъ годины 3 пополудни.

Початокъ о годинѣ 7-мôй вечеромъ.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (3—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскй письма** въ рôжныхъ языкахъ.

Съ симъ числомъ розсылаєся Вп. предплатникамъ „Библіот. найзнам. повѣстій“ 7 и 8 аркушъ повѣсти Едварда „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійского.

Ручаючи за правдивый артикулъ, высылаю за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою оригинальну баньку загально звѣстнои тренчиньскои

КАРПАТСКОИ ЯЛôВЦôВКИ

(Боровички) по 70 кр. franco за баньку и опакованье. Ялôвцôвка пьеся по стравахъ на найдобôрнѣйшихъ обѣдахъ, помагае дуже травленю, а до того єсть для **терплячихъ на жолудокъ** незрôвнанымъ добродѣйствомъ. Найменше высылаєся двѣ баньки, а можь дôстати єдино правдивои лише у

І. Сальвендера въ Тренчинѣ

(Угры горѣшнй)

[I. Salwender in Trencsin (Ober-Ungarn)]. (6—6)

Накладомъ редакціи „Дѣла“

выйшли:

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“,

повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“,

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкôмъ 8 зр. 40 кр.)

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй. (26—?)

СЕВЕРИНЪ БУДКОВСКІЙ,

бувшій балетмайстеръ театрôвъ варшавскихъ

розпочинае

курсъ найновѣйшихъ танцѣвъ

сальоновыхъ, товарискихъ и соло-полясовыхъ,

якъ- такожь

Курсъ гимнастики

такъ въ домахъ приватныхъ, якъ и въ власнôмъ номеникаю

въ ринку, ч. 12, I поверхъ.

(6—12)

Того єще тутъ не було,

чого можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорощій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6	штукъ	ножôвъ столовыхъ
6	„	вилокъ зъ однои штуки
6	„	ложокъ столовыхъ
6	„	пôдставокъ ножовыхъ
12	„	ложочокъ до кавы (1—?)
6	„	кубкôвъ до яець
6	„	хорошихъ филижанокъ
2	штуки	хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2	штуки	великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1	штука	высѣвача до цукру або перцю.
1	штука	ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавй предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,

генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла

Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

(10—10)

І. КРЕМЕРЪ

во Львовѣ, улиця Галицка ч. 16,

поручае на теперѣшный сезонъ свôй богато заосмотреный

Магазинъ конфекціи для женщинъ,

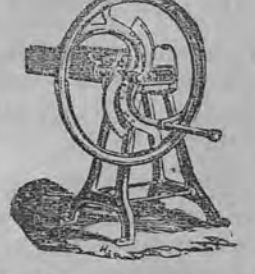
завѣдомляючи заразомъ, що роботня зъ улицѣ Собѣского ч. 12 зôстала перенесена до дому при

улици Галицкôй, ч. 21, I поверхъ

Г. БИНЕНШТОКЪ

АГЕНЦІЯ МАШИНЪ РôЛЬНИЧИХЪ

во Львовѣ, ул. Коперника, ч. 11,

поручае **машины господарскй зъ найлучшихъ фабрикъ** по цѣнахъ слѣдуючихъ:

Молотѣльнѣ ручнй по 105 зр.
Млынки Бакера по 68 зр.
Сѣчкарнѣ по 40, 43, 73 и 75 зр.
Плуги по 9, 10 и 11 зр.
Рухадла по 6, 8 и 9 зр.

якъ такожь всякй иншй **знаряды господарскй**, ручаючи за **добру роботу.** (2—3)

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ІОСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручае

всякй роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертй до помазаня готовй, фарбы анилиновй, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничй, фарбы земнй, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнй, есенціи, всякй фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовй для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскй, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскй сѣрники, шнурки запальнй до розсаджени каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,

всякй роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревляный и корковй до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнй и до фротерованя, пензлѣ малярскй кождои величины, мѣтлинки рижевй до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевй до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медалiового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячй артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (2—?)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 86. Львôвъ, Середа 4 (16) падолиста 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяца.

Редакція. администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ проѣимъ П. Т. Предплатникôвъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожъ выpôвнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Еще въ справѣ

податку грунтового.

Мою статю п. заг. „Операціи податковѣ“, умѣщену въ 74 ч. „Дѣла“ старався скорреговати Веч. о. Качала, щобы, мовлявъ, моя статя „гдекого въ блудъ не впровадила“. Не хотячи стягнути на себе закиду читаючои публики, що я моею допискою хотѣвъ справдѣ гдекого въ блудъ впроваджати, або що я кого вже въ блудъ и впровадивъ, тожъ постановивъ я зъ здѣланого менѣ закиду оправдатись.

Найперше, що до арт. IV закона зъ 7 червня 1881 р. ч. 49 Д. з. д., — то наведу текстъ автентичный нѣмецкій:

Die Veranlagung der Grundsteuer erfolgt in Gemässheit der Bestimmungen der Artikel I und VI des Gesetzes vom 28 März 1880 (R. G. Bl. N. 34). Wenn nach dieser Steuerbemessung einem Grundsteuerträger von seinem in einem Steueramtsbezirke gelegenen Grundbesitze eine mehr als 10 Perzent betragende Erhöhung der für das J. 1880 von diesem Grundbesitze vorgeschriebenen Grundsteuerschuldigkeit entfällt, so hat derselbe hievon zu entrichten, und zwar:

1) in der Zeit vom 1 Jänner 1881 bis zu der nach beendigtem Reklamationsverfahren eintretenden definitiven Steuerbemessung jährlich:

a) den der Grundsteuerschuldigkeit vom J. 1880 gleichkommenden Betrag, und

b) von dem beim Vergleiche der Grundsteuervorschreibung für das J. 1880 mit der neuen provisorischen Bemessung entfallenden erhöhten Betrage eine solche Quote, welche zehn Perzent der Grundsteuerschuldigkeit des J. 1880 gleichkommt.

2. von dem Jahre angefangen, in welchem die definitive Steuerbemessung erfolgt, jährlich:

a) den der Grundsteuerschuldigkeit des J. 1880 gleichkommenden Betrag;

b) von der beim Vergleiche der Grundsteuervorschreibung für das J. 1880 mit der definitiven Bemessung sich ergebenden Steuererhöhung:

aa) eine solche Quote, welche 10% der Grundsteuerschuldigkeit des J. 1880 gleichkommt, und

bb) einen von Jahr zu Jahr um Ein Zehntel steigenden Theil des hienach von dieser Steuererhöhung noch erübrigenden Betrages.

Изъ сеи ясноu постановы закона слѣдуѥ, що ажь до укôнченя реклямацій, ного поступованя и остаточного розкладу податку грунтового маѥся побирати у тыхъ посѣдателѣвъ земскихъ, у котрыхъ пôдвысшився податокъ грунтовый, обчисленый провизорично на пôставѣ нового катастру, лишь старый податокъ зъ р. 1880 и 10% тогожь старого податку, або коротше сказавши: пôсля повысшого артикулу закона може старый податокъ (зъ р. 1880) ажь до укôнченя реклямацій пôдвысшитись лишь о 1/10 часть. Такъ н. пр. ѥсли ктось платывъ 100 зр. податку въ р. 1880, а пôсля нового катастру мавбы провизорично платити 170 зр., т. ѥ. о 70 зр. бôльше, то ôнъ не заплатитъ всѣхъ 70 зр. а лишь десяту часть старого податку отже 110 зр. (а не 107 зр.), або якъ въ попередньôй дописи я сказавъ, беручи 10 зр. яко давный податокъ, найбôльше 11 зр. И такъ само буде 1881 и 1882 и 1883 поки не буде покôнчене поступованье реклямаційне.

Инша рѣчь съ сталымъ розкладомъ по реклямаціяхъ. Тутъ доперва маѥ мѣсце Вашъ рахунокъ, Веч. о. Качала; — але о тôмъ выпадку я не говоривъ въ моѣй дописи. Впрочѣмъ и тутъ бувбы ѥще такій рахунокъ: не цѣлыхъ 70 зр. належитъ платити, але въ першôмъ роцѣ 100 зр. + 10 зр. + 6 зр. (т. ѥ. старый податокъ, 10% тогожь податку и 1/10 часть решткы зъ надвышки 60 зр.), въ другôмъ роцѣ 122 зр. и т. д.

Правда, errare humanum est; однакъ на сей разъ я не признаюся до того errare.

То саме приходится сказати и о другôмъ замѣтѣ, противъ мене пôднесенôмъ — именно що до доходу 2 зр. надъ конгруу. Дуже добре менѣ звѣстно, що пôсля теперь обовязуючихъ законôвъ, ѥли о 1 кр. дохôдъ перевышшаѥ конгруу, муситъ бенефиціятъ платити всѣ податки; тожь и не говоривъ я, що мôй сусѣдъ буде платити 2 зр. т. ѥ. лишь таку квоту, о яку перевышшаѥ дохôдъ конгруу, але „ôтъ 2 зр.“ Слово „ôтъ“ опущено черезъ ошибку друкареку. Однакъ и безъ того слова, можна догадатись моеи гадки, божь годѣ допустити, щобы я казавъ дохôдъ (звыжку) платити яко податокъ, — тажь я самъ навѣвъ троха высше въ тôйже дописи, що ôтъ 1 зр. доходу маѥся 22 1/10 кр. побирати податку, отже хиба на 44 2/10 кр. мôгбымъ обчислити податокъ сусѣда. Однакъ, якъ сказано, не ходило менѣ о обчисленье высоты податку сусѣда, лишь въ загалѣ о тое, що сусѣдъ, котрому обчислено дохôдъ надъ конгруу о 2 зр., ôтъ тыхъ 2 зр., або ѥще лучше черезъ тыхъ 2 зр. буде мусѣвъ платити всѣ податки съ додатками.

Вкôнци що до рекурсу, то вжежь ôнъ повиненъ хочь у тыхъ помогчи, у котрыхъ новый дохôдъ въ грунту обчислено такъ низько, що они не стоятъ надъ конгруу. Впрочѣмъ властивымъ средствомъ правнымъ противъ наказови платничому уряду податкового ѥсть рекурсъ. А противно, дуже сомнѣваюся, чи поможе що пропонована просьба до намѣстництва; хотяй не завадитъ и того средства стрѣбовати.

Дописователь „ôтъ Золочева“.

ДОПИСЬ.

Зъ надъ Быстрицѣ. (*Станиславôвска Рада повѣтова.*) По першôмъ засѣданю повнои новои Рады, котре задля уконституованя ôтбулося въ червни с. р., — якъ се мы въ своѣмъ часѣ звѣщали, — не прійшло ѥще до другого засѣданя — вѣдай въ тои причины, що маршалокъ ѥще непотвердженый и що не розписано дотеперь доповняючого выбôру одного члена Рады зъ меншихъ посѣлостій. Не легко намъ ôтгадати длячого то власне въ тыхъ внѣшныхъ справахъ такъ пеняво двигаѥся махина нашои повѣтовои автономіи, здани на ласку властій политичныхъ и спôврядныхъ и высшихъ ôтъ неи. Може якѣ „важнѣ взгляды“ при тôмъ заходятъ, укрытѣ для обреченыхъ на льояльне мовчанье.

Але тымчасомъ Выдѣлъ старои Рады заявляѥ свою премудру, самоувѣренну дѣятельнôсть, и два примѣры тоиже хочемо отсе выказати. Именно въ першôмъ примѣрѣ вступивъ Выдѣлъ повѣтовый на совсѣмъ нове поле акціи. Рѣчь зайшла така: Въ селѣ Крехôвцяхъ вôйтъ Коровай, звѣстный крикунъ и агитаторъ польскій при выборахъ, непріятель тверезости и т. д. пустився при помочи покутныхъ писарѣвъ на доносы, позвы, суплики противъ мѣсцевого священика и учителя. Ударивъ ôнъ до староства, до суду, до намѣстництва, навѣть съ депутаціею ѣздивъ до консисторіи на священика жалуватися, — але, розумѣвсь, не мôгъ нигде дôйти справы. Тамъ съ ничимъ ѥго ôтправили, ѥще и накартали, ту зновъ (въ Старостве станиславôвскôмъ) за малу ему — пôсля ѥго гадки — помôчь дали. Намѣстництво видячи, що справа ѥсть чисто душпастырского характеру, ôтдало ѥи до выслѣдженя и залагодженя консисторіи; головный бо атакъ вôйта К. и другихъ мальконтентôвъ вымѣреный противъ священика выходивъ зъ того, що священикъ зберегаючи честнôсть и добру славу братства церковного въ своѣмъ приходѣ, выключивъ зъ тогоже всѣхъ

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

VI.

(Дальше.)

„Е, се добрый знакъ“, бурмотѣвъ самъ до себе. „Не пропали видко мои слова марно, будемъ запивати могоричь на щасть Боже“. И зновъ почавъ приглядатись по стравамъ то напиткамъ, не знаючи чи ждати на кого, чи самому братись та ôтъ чого розпочинати. Духъ вступивъ въ Семена. Ôнъ догадувався, що ѥго слова добились до самого серця Уршулѣ, що она выслухала ѥго горячого благаня и на першій вступъ завела для него таку гостину.

„Ну, такъ треба йти смѣло наперед“, говоривъ Семенъ самъ до себе. „Коли вже ôтважився и взявся за дѣло, такъ треба докôнчити. Коли не погордувала мною панночка, такъ треба теперь завести рѣчь съ самымъ Гуляйпольскимъ, най ôнъ якъ голова родины замѣсть батька-матери довершитъ дѣло. Тôлько якбы то мудре слово заговорити? Гмъ, не надѣялась моя голова такъ скоро добитись до кôнця.... А щôжь съ Дульцею?.... Га, Божа воля, видко такъ вже судилось и сонъ такій мене найшовъ и сама она явилась..... Та ба, а гдежь мои... мои листочки рожевѣ?“ и почавъ розглядати кишенѣ у сурдута, пазуху, та битись долонію по грудехъ. Нѣчого не було, нѣ слѣду, тôлько коло гузикôвъ мотались шнурочки, пуделочко съ сардинками обôрвалось и стукнуло о помôстъ. „Господоньку!“ скрикнувъ Семенъ споглядаючи теперь самъ на себе, „а я-й не запримѣтивъ, все потративъ, всѣ гостинцѣ пропали, все пропало, лишились тôлько тѣ шнурочки и я такъ — съ тыми шнурками... — Господоньку! Отъ що може сонъ, що може горяча любовь! А ще такъ нежданно настигла мене, мовь изъ сну на яву просто выскочила... Та сталося. Отже й безъ медôвникôвъ припавъ милôй до вподобы!“

Семенъ все ще сидѣвъ въ глубокôй задумѣ и якось бездушно споглядавъ на благовонні стравы, якъ до кôмнаты вôйшовъ Гуляйпольскій съ здоровою фляшкою свого домашно-пропинаційного выробу.

„Ну, якжежь тамъ здоровля, моспаненьку, чи гараздъ?“ спытавъ Гуляйпольскій вдивляючись въ Семена. „Ба, ба, вы ще й ничого не тыкали. А, не треба такъ пôддаватись слабости. Перша рѣчь добре попоѣсти, напитись и баста.“

„О, я здоровъ, совсѣмъ здоровъ.“

„Ну, ну, перше напьемось оттои терновки. Се найлѣпшій лѣкъ въ всякихъ слабостяхъ, неохибный лѣкъ, моспаненьку. Переѣсть въ серединѣ, якъ жаромъ огрѣе, наче зъелектризуе. Потому на те троха росолу, троха печенѣ, а потôмъ вишнячку и зновъ чимъ перелбжити и старымъ медкомъ запечатувати — отъ и будете здоровѣ, хочь горы коти.“ Гуляйпольскій попорядкувавъ пôсля того розставленѣ фляшки, розтворивъ фляшку терновки и стукнувъ здоровою чаркою о стôлъ.

„Отже, хочь вы й професоръ, а не знаете йти добрымъ прикладомъ на передъ. Моспаненьку, треба менѣ лѣкарювати та вамъ продоптати дорогу. Я васъ заразъ на ноги поставлю.“

Гуляйпольскій налявъ чарку, выхиливъ ѥи на здоровля свого гостя й почавъ частувати Семена та припрошувати до заставленыхъ стравъ. Спора чарка терновки справдѣ мовь жаромъ обсыпала Семена и розвеселила ѥго голову. За добрымъ прикладомъ Гуляйпольского Семенъ скоро покрѣпився и почавъ смѣливѣйше розмовляти. Мимохôть повернулась розмова до нещастного выпадку съ норовистымъ конемъ. Пôдъ вплывомъ терновки и вишняку розказавъ Семенъ свою пригоду досыть поетично.

„И скажетъ менѣ, моспаненьку“, говоривъ Гуляйпольскій, „що вамъ захотѣлось въ таку пору та ще до того на такôй хлопскôй шкапѣ выбиратись въ дорогу?“

„А, обовязокъ надъ усе, обовязокъ надъ усе.“

„Та якійже обовязокъ, куда?“ спытавъ Гуляйпольскій ничого не догадуючись о задушевныхъ плянахъ голопятского професора.

Обовязокъ вдячности и... и... любôвдячности кликавъ мене до Корытъ“, ôтповѣвъ Семенъ загикуючись.

Гуляйпольскій поглянувъ на Семена зъ пôдъ своихъ густыхъ, стрѣхатыхъ бровъ якимсь пытливымъ поглядомъ, наче бъ не розумѣвъ добре ѥго слôвъ. Потôмъ розтворивъ нову фляшку, мохомъ старости оброслу, поставивъ двѣ гарно рѣзанѣ склянки и налявъ до нихъ старого меду.

„Ну, спробуймо теперь отсего напитку, моспане“, заговоривъ Гуляйпольскій якбы не важаючи на послѣдні слова Семена. „Се ще зъ моеи найпершои пасѣки, лѣтъ тому пятнайцять. Инакше то illo tempore бувало, моспаненьку. Робились тогды меды правдивѣ, а не такѣ якъ теперь, що й не знати, чи се варене солодке деревце, чи солоджена вода“.

Старый медъ справдѣ красувався якъ чистый рубинъ, мовь искрився огнемъ. Семенъ надпивъ склянку и почувъ въ собѣ якбы якій сцѣлющій лѣкъ оживляючій. Ôнъ ажь цмокнувъ губами, а Гуляйпольскій таки ôтъ разу выхиливъ

противникôвъ тверезости, явныхъ и вызываючихъ піякôвъ. Выделегована комисія духовна повѣряючи позывъ на мѣсци, дôйшла до фактôвъ тыхъ: разъ — що позываючій вôйтъ К. надъужилъ довѣрія многихъ селянъ въ тôй спосôбъ, що пôдписы ихъ, котрі они давали въ тôй цѣли, щобы зложити списъ братства церковного, приложивъ до позву на священика, въ котрôмъ жадав безпроволочно ôтдаленя тогоже зъ парохіи, а друге — що межи пôдписаными було кôлька именъ людій давно помершихъ. Прочі точки позву оказалися безъосновными, подиктоваными заслѣпленою злобою. Не остоявся ôттакъ позыватель съ своєю справою. Однакожь маючи въ причетѣ Рады повѣтовои своихъ покровителѣвъ, обовязаныхъ для себе при случаю послѣдныхъ выборôвъ, удався съ тою пропащою справою до — Выдѣлу краєвого. Выдѣлъ краєвый уважавъ себе за совсѣмъ компетентного до рѣшеня въ тôмъ дѣлѣ и оминаючи совсѣмъ власть духовну, поручивъ Выдѣлови Рады повѣтовои, щобы ôнъ справу тую на мѣсци розслѣдивъ и референтъ свôй до Выдѣлу краєвого переславъ. Радо ухопивъ Выдѣлъ повѣтовый тую нову, доси непрактиковану, сигнатурою самого маршалка краєвого наложену собѣ юрисдикцію и выделеговавъ свого члена п. Ястшемôского, екс-обывателя, яко комисаря и референта для тои справы. П. Ястшемôскій приѣхавши до Креховець уважавъ за совсѣмъ достаточну рѣчь, покликати лише самыхъ кôльканайцять позывателѣвъ до переслуханя и для реферату свого тыхъ же самыхъ позывателѣвъ яко свѣдкôвъ и судіѣвъ въ власнôй ихъ справѣ поставити и ужити. Референтъ свôй, истинне curiosum правничои процедуры, заключивъ п. Ястшемôскій присудомъ „що священикъ позваный повиненъ бути зъ парохіи усуненый“ — и предложивъ его на засѣданю Выдѣлу повѣтового. Не зважаючи совсѣмъ на важнѣ уваги и замѣты члена Выдѣлу о. Церкевича, постановивъ Выдѣлъ референтъ п. Ястш.-го приняти и для дальшои процедуры до Выдѣлу краєвого пôслати. Такъ ото розширила наша славетна автономія свôй кругъ дѣланя и на справы духовнѣ, душпастырскѣ, станула яко forum для священика, съ выразнымъ замысломъ рѣшати по своєй гадцѣ и воли дѣла рускои беззащитнои соспôльности.

До свого ворогованя противъ священика долучивъ вôйтъ К. такожь напасть и на учителя мѣстцевого, совѣстно и съ пожертвованьемъ свои обовязки выповняючого, смирного и тихого чоловѣка, п. Кокорчука. На него выписавъ вôйтъ въ спôлцѣ съ однымъ индивидуумъ позвы до властій школьныхъ. Инспекторъ окружный, до котрого удався учитель о правну опѣку, не знавъ, здвигаючи раменами, ничого лучшого сказати страстотерпцеви бѣдному, якъ сесѣ слова: „Nie rób pan sobie nieprzyjaciół“. Чиста иронія на ôтношеня такъ добре инспекторови знанѣ якъ и всѣмъ загаломъ!

Другій актъ нашого Выдѣлу повѣтового есть такій: Громада Кнѣгининъ, належача до парохіи Станиславôвскои, посѣдає маєтку свого кôлькатысячь зр. Гроши тіи були зложенѣ въ Радѣ повѣтовôй а ôтсотки зъ нихъ выплачувавъ выдѣлъ на руки вôйта для заспокоєня потребъ громадскихъ. Вôйтъ Олекса Когутякъ совѣстно орудовавъ грôшми громадскими и точными рахунками завсѣгды выказувався. Але черезъ свою вѣрнôсть для рускои справы при всякихъ выборахъ спротививъ собѣ Выдѣлъ Рады повѣтовои и гдеякихъ урядникôвъ зъ Староства. Удалося черезъ форсованье жидôвъ, належачихъ передмѣстьемъ „Гôркою“ до громады Кнѣгинина — при звѣстнôй недбалости и темнотѣ Кнѣгининьскихъ селянъ — выбрати бôльшôсть радныхъ жидôвъ 11, а христіянъ лише 7, — и ôттакъ ставъ вôйтомъ въ Кнѣгининѣ першій разъ за людскои памяти — жидъ. Выдѣлъ Рады повѣтовои узнавъ теперь за добре — выдати всѣ грошѣ, цѣлый капиталъ громадскій, жидови-вôйтови и его вѣрникамъ-раднымъ до орудованя въ користь громады, а то якъ зачуваємо зъ тои причины, що новый вôйтъ где въ чѣмъ поступився на користь мѣста Станиславова, котрого радні въ значнôмъ числѣ засѣдаютъ и въ Выдѣлѣ Рады повѣтовои. Якои послѣдовательности держится Выдѣлъ въ такихъ рѣчахъ, трудно добачити; коли бо громада Павельче хотѣла такожь свои грошѣ зъ Рады повѣтовои ôтобрати — то жаданю ей не вдоволено. Для користного дѣланя въ орудкахъ повѣту, въ многихъ жизненныхъ пытаняхъ селяньства и маломѣщаньства не ма въ автономіи нашôй ни пляну ни ладу; въ однôмъ лише суть всѣ мѣродательнѣ и верховодячі чинники згôднѣ и певнѣ, а то въ игнороваю совершеннôмъ або въ покрываню блягою интересôвъ селянина, и въ переслѣдованю кождого объяву рускаго житя. Якъ то ся все скôнчитъ?!

Товариство академичне

„Дружный Лихвярь“

въ році шк. 1880/81.

На вступѣ мусимо пригадати нашôй публицѣ гдеякі даты зъ исторіи заложеня нашого товариства. Спершу було замѣромъ рускихъ академикôвъ во Львовѣ заложити „Академичну Бесѣду“, однакожь на загальныхъ зборахъ сеи „Акад. Бесѣды“ постанила часть членôвъ (всѣхъ ихъ було 13) гдеякі поправки, котрі при голосованю перепали. Тогды то тіи 13 невдоволенѣ опустили зборы, заложили „Академическій Кружокъ“ и отримали сейчасъ помѣщенье въ „Народнôмъ Домѣ“. До завязаня же „Акад. Бесѣды“ не прійшло, бо бôльша часть академикôвъ постановили (1871 р.) получитись передовсѣмъ въ товариство запомогове, теперѣшный „Дружный Лихвярь“. Що тов нове товариство було дуже на часѣ, що посѣдало мимо численныхъ а великихъ перешкодъ цѣлковито симпатіи рускои публики а именно нашого духовеньства, се видко такъ зъ значного — и то заразъ по завязаню — числа его членôвъ (до 200) якъ и зъ сего, що упросило оно покровительство ВПреосвящ. Архіерея, а св. митр. консисторія удѣлила, коли „Др. Лихвярь“ до неи о рекомендацію у нашого клира просивъ, дуже прихильну ôтповѣдь. Тожь мôгъ „Дружный Лихвярь“ зъ самого початку розвинути дѣятельнôсть дуже велику и хосенну, а свѣдкомъ сего удѣленѣ его потребуючимъ членамъ пожички и запомоги, котрі разомъ взятѣ переходятъ вже теперь 2.000 зр. — суму якъ на нашѣ слабôй матеріяльнѣ силы, дуже значну. Однакожь товариство наше мусѣло пôзнѣйше неразъ тяжко боротись о свое существованье. Причина сего ясна: тѣсне матеріяльне положенье. Треба було оплачувати хату, покрывати многѣ иншѣ выдатки, — довжники звертали пожички поволи и лишь по части, — а 1878 р. вже здавалось, що ледви чи товариство зможе остоятись. Тожь тôлько патріотизмови академикôвъ-товаришівъ, а такожь и енергичнôй дѣятельности выдѣлу, котрый урядувавъ мин. шк. року (1880), а именно уступившому предсѣдателеви нашого товариства тов. Евгенію Олесницкому подякувати належитъ, що „Дружн. Лихвярь“ зновъ ставъ на ноги, а навѣть почавъ розвиватись такъ хорошо, що публика руска якъ найкрасшѣ надѣя може на него покладати. Першою задачію уступившого выдѣлу було: поправити матеріяльный станъ нашого товариства; се удалося: фондъ коренный зôставъ, що такъ скажемъ, арештаврованый и выноситъ теперь 350 зр. готовыхъ грошій; въ фондѣ пожичковôмъ осталось съ уплынувшимъ рокомъ 34 зр., хоть книги касовѣ выказуютъ попри тôмъ 100 зр. яко удѣленѣ пожички. Библіотеку въ значнôй части упорядковано, стягнено 177 зр. давныхъ пожичокъ. Крôмъ того члены „Дружн. Лихвяря“ завязали (головно заходомъ тов. Заклинь-ского) кружокъ литературно-историчный, котрого справозданье було помѣщене въ „Дѣлѣ“, „Зори“, въ россейскихъ „Порядку“, „Трудѣ“ и др. Додати ту треба, що сего вже року завязався въ нашôмъ товариствѣ также кружокъ правничій, котрого покровительство принявъ дръ Олександеръ Огоновскій, професоръ университету. Наше товариство дало разомъ съ „Акад. Кружкомъ“ при кôнци тамтого року забаву съ танцями, котра принесла намъ добрый дохôдъ, а о численныхъ вечерницяхъ съ ôтчитами, деклямаціями и спѣвами въ комнатахъ будто „Др. Лихвяря“ будто „Рускои Бесѣды“ згадувало неразъ „Дѣло“. Въ честь Х-лѣтныхъ роковинъ заснованя нашого товариства выдали мы, якъ се читателямъ „Дѣла“ вѣдомо, *Руску Антольогію*, о котрôй праса такъ галицка якъ и загранична дуже прихильно выразилась. Крôмъ того утримувало наше товариство цѣлый школьный рôкъ 1880/81 читальню для своихъ членôвъ, въ котрôй було звыжь 20 литературныхъ, науковыхъ и политичныхъ газетъ, а такожь выстаралось о лекціи для гдеякихъ членôвъ. Библіотека побôльшилась закупномъ и даровизною книгъ о кôлькадесять томôвъ. Вправдѣ лишаєсь еще неодно зробити, та всежь перші перепоны мы вже перемогли, а члены нашѣ, що найважнѣйше, звернулися теперь до спôльнои науковои працѣ. Пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ будучнôсть наша на довгій часъ забезпечена; числячи на захоту и пôдмогу нашои интелигенціи смѣло ступаємо дальше. Складаємо ту такожь прилюдну подяку всѣмъ нашимъ дотеперѣшнымъ покровителямъ, а особливо Вп. послови о. Качалѣ, котрый все нашимъ товариствомъ щиро интересовався, членамъ „Рускои Бесѣды“ и редакціямъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и другихъ газетъ, котрі вѣстки о нашôмъ товариствѣ подавали, або намъ свои часописи присылали. — *В. Коцовскій.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Въ понедѣлокъ, дня 14 падолиста ôтбулось перше засѣданье палаты послôвъ. Президентъ дръ Смолька ôткрывъ засѣданье; въ промовѣ своєй посвятивъ згадку умершимъ членамъ палаты и залвивъ, що по поводу смерти бар. Гаймерлье переславъ вдовѣ кондоленцію въ именп палаты. На лавахъ министрôвъ засѣли всѣ министры. Нововыбранѣ послы: Коропини, Кучера, Мѣрошевскій, Шиндлеръ и Плассъ зложили обѣтъ посольскій. — Министеръ правосудія дръ Пражакъ внѣсъ проектъ нового закона карного вразъ съ мотивами. — Министеръ скарбу дръ Дунаевскій предложивъ буджетъ на р. 1882 и выложивъ exposé финансове. Розходы прелиминованѣ на 470,892.393 зр., а покрытье ихъ на 433,082.858 зр., — недобôръ отже выноситъ 37,809.535 зр. (Въ р. 1881 недобôръ выносивъ 53,487.310 зр.) Зъ тои сумы недобору має пôйти 10,000.000 зр. на выкупно асигнатъ скарбовыхъ а 5,500.000 на будову желѣзницѣ арлетаньскои. Выдатки побôльшились: 1) въ министерствѣ обороны краєвои зъ причины, що вправы войсковѣ въ р. 1882 будутъ тревати довше о одинъ тыждень; 2) въ министерствѣ просвѣты и вѣроисповѣдань и 3) въ министерствѣ скарбу. Зменшились податки (незначно) въ министерствахъ торговлѣ, рôльництва и правосудія. Доходы на сей рôкъ прелиминуе буджетъ о 13 мил. высше, якъ въ р. 1881; въ ôгдѣлѣ податкôвъ безпосередныхъ прелиминуе о 1,420.000 бôльше, именно въ рубрикахъ: податокъ ôтъ будынкôвъ, податокъ заробковый и доходовый. Податокъ консумційный прелиминовано о 11,414.000 зр. высше, якъ на 1881 р. Дохôдъ зъ тютюну о 1,059.000 зр., зъ соли о 259.700 зр., зъ продажи стемплѣвъ о 80.000 зр., зъ такъ при заключуваню интересôвъ правныхъ о 200.000 зр. высше якъ на р. 1881. Недобôръ на р. 1882 лежитъ майже выключно на выдаткахъ надзвычайныхъ (extraordinarium), бо на 51,677.910 зр. екстраординаріюмъ знаходится до покрытя лишь 15,243.334 зр. — значитъ, недобôръ въ екстраординаріюмъ выноситъ 36,434.576 зр. Тымчасомъ недобôръ въ ординаріюмъ выноситъ всего лишь 1,374.959 зр. Додавши отже недоборы въ екстраординаріюмъ и ординаріюмъ, дôстанемъ загальну суму недобору **37,809.535** зр. Тую суму конче треба покрыти, — а, якъ пише „Gazeta lwowska“ — w sprawie pokrycia niedoboru nic jeszcze dotychczas nie postanowiono.

(*Вспôльнѣ делегаціи.*) Австрійска делегація скôнчила вже свои обрады надъ вспôльнымъ буджетомъ. Обрады сего року пшли дуже гладко такъ въ комисіяхъ якъ и въ повнôй делегаціи. Выдатковъ на министерство дѣлъ заграничныхъ, на мин. вспôльного

цѣлу склянку. Семенови здалося, що теперь сама пора завести рѣчь про свою справу.

„Я згадавъ вамъ, высокоповажный пане добродѣю, о моємъ обовязку“, почавъ Семенъ поважно выпростувавшись, „о моємъ обовязку що до Корытъ. Я чую въ собѣ обовязокъ, то есть, почуваюся до обовязку, близше объяснитись. Вы, ласкавый добродѣю, мусѣли завважати, що я частѣйше буваю въ Корытахъ, якъ звычайно, то есть, якъ менѣ позволяє мôй професорскій завôдъ“.

Гуляйпольскій пильно вдивився въ Семена, его стрѣхатѣ брови ще бôльше наѣжились. Ôнъ зновъ налявъ повнѣ склянки меду.

„Причина такъ частыхъ гостинъ моихъ не може бути тайною“, тягнувъ Семенъ дальше тымъ самымъ святочноповажнымъ голосомъ. „То есть, я не можу вже довше съ тымъ таитись. Я довго сидѣвъ въ моєй одинокôй пустынѣ, довго не замѣчавъ своєи опустѣлости, то есть, я не знавъ цѣны товариского житя. Ваша гостина, ласкавый добродѣю, съ вселаскавыми панями въ день пôсля св. Антонія, то есть, пôсля збараского ôтпусту, розкрыла менѣ новый свѣтъ житя. Ôтъ того дня почувъ я мою осамотѣлôсть“, говоривъ Семенъ дрожачимъ голосомъ, ничого не згадуючи о Голопятскôмъ дяку и о любвѣ для панны Северины, „я почувъ пустку мого житя, то есть, що дотп не буду мавъ спокою и веселого житя, доки не знайду собѣ — — любои подруги, то есть, доки — не оженюся“.

Гуляйпольскій злегка усмѣхнувся, моргнувъ своимъ шпаковатымъ усомъ и зновъ выхиливъ мало що не цѣлу склянку меду.

„Такъ, я мушу оженитись“, що разъ горячѣйше говоривъ Семенъ, — „мушу найти пôдругу мого житя. Ôтъ першои хвилѣ, то есть, ôтъ того памятного дня, коли я побачивъ панну Уршулю, засвѣтивъ менѣ новый свѣтъ. Я побачивъ зорю мого житя. Все, що я мôгъ зробити, я зробивъ, щобъ належно повитати ту зорю мого щастя. Житье мое змѣнилось и все навколо мене змѣнилось. На мѣсце давнои нужденнои хатины станула теперь нова, величава школа, пышна и величава надъ цѣлѣ Голопяты. Щобъ довершити розпочате дѣло и вѣнець положити моимъ трудамъ, я приспѣвъ, — вы, ласкавый добродѣю, мусите догадуватись, я приспѣвъ сюда, щобъ просити васъ, то есть, впевнившись попереду о ласкавôй приклонности панны Уршулѣ, то есть, щобъ просити васъ, ласкавый добродѣю, яко головы родины о руку панны Уршулѣ“....

„Що?“ крикнувъ Гуляйпольскій такимъ голосомъ, що здавалось, ажь всѣ шибы задзвенѣли. Его брови наѣжились такъ страшно, мовьбы двѣ мѣтлы зависло надъ его очима, що заблысли теперь якимсь зловѣщимъ огнемъ. Семенъ злякався и не знавъ, що такого сталось, та дрожачимъ голосомъ додавъ: „при чѣмъ я ще мушу перепросити, що мои дарунки по дорозѣ“....

„Що?“ зновъ крикнувъ Гуляйпольскій. „Упилася бестія, або въ глузду зсунулася!“

„О руку, о чію руку?“ сердито гримавъ Гуляйпольскій на всю хату. „О руку Уршулѣ?! А, безстыднику, ты смѣешь зрывати очи на нашъ паньскій коровай! До Гуляйпольскихъ! Такій бакалярь, такій простакъ — до Гуляйпольскихъ! Давно ты зъ квашѣ вылѣзъ? Знаєшь, що Гуляйпольскѣ? Гуляйпольскѣ Потоцкимъ рôвня! А твôй герôъ, моспаненьку, где? Кваша, азбука на хлопскихъ дѣтяхъ? Отъ якôы не те, що твои кости и такъ не цѣлѣ, то я ôъ тобѣ вырѣзавъ герôъ, щобъ попамятавъ до судного дня. А дивися, що за импертиненція!“ Гуляйпольскій кричавъ на всю хату и товкъ кулакомъ о стôлъ, що ажь фляшки и склянки скакали. Семенъ зблѣдъ якъ стѣна, зôрвався на рôвнѣ ноги и весь дрожавъ якъ въ лихорадцѣ. Самъ грôмъ зъ ясного неба не мôгъ бувъ его бôльше злякати. Гуляйпольскій розходився по хатѣ, все ще гукаючи о шляхоцкôмъ гонорѣ, а далѣ прикликавъ Грицька и сердито сказавъ: „Жоржь, выправъ того професора, покажи ему дорогу“, а самъ вышовъ зъ кôмнаты лопнувши дверима.

(*Дальше буде.*)

скарбу и на найвысшу палату обрахункову совсѣмъ не окрочно, а въ етатѣ министерства вôйны окрочно буджетъ лишь на 813.014 зр. — минист. вôйны жадало 111,991.130 зр., а делегація призволила 111,178.116 зр. Въ всѣхъ етатахъ загаломъ призволила делегація суму 124,759.083 зр. 59 кр.

(*Въ справѣ обсадженя посады министра дѣлъ заграничныхъ.*) Гр. Кальноки, амбасадоръ австрійскій въ Петербурзѣ, зôставъ покликаный и прибувъ до Вѣдня. Несомнѣнно ему буде предложена тека министра дѣлъ заграничныхъ. За нимъ стоитъ гр. Таффе. Гр. Андраши по своѣй бесѣдѣ въ угорскôй делегаціи стративъ теперь совсѣмъ квалификацію на министра дѣлъ заграничныхъ.

(*Зъ табору централистичного.*) Дня 13 с. м. въ день передъ ôткрытьемъ засѣданя палаты послôвъ скликали три централистичнѝ послы: дръ Шмейкаль, дръ Коппъ и дръ Штурмъ збôръ мужѣвъ довѣрія, котрѝ мали урадити, якъ мае поступати нѣмецко-либеральна партія пôдчасъ новои сесіи парляментарнои. Зборови проводивъ дръ Шмейкаль. Збôръ ухваливъ резолюцію, препоручаючу нѣмецко-либеральнымъ посламъ до рады державнои, щобы для успѣшного переведеня рѣшень четвертого австрійско-нѣмецкого Parteitag-у (ôтбутого д. 14 падодиста 1880 въ Вѣдни) сполучилися въ одинъ партійный клюбъ, котрыйбы мавъ задачу, пôдъ праporомъ нѣмецкости и австрійскои идеи державнои, законною дорогою вести борбу съ теперѣшною правительственною политикою.

(*Бар. Родичь*), дотеперѣшный намѣстникъ Дальмаціи, зôставъ перенесеный въ станъ спочинку. На его мѣстце зôставъ именованый намѣстникомъ Дальмаціи тайный совѣтникъ фэн. бар. Стефанъ Іовановичь. Перенесенье бар. Родича въ станъ спочинку наступило на его власне прошенье. Бар. Родичь маѐ за собою вже надъ 60 лѣтъ служby войсковои и цивильнои. Фельдцайгмайстеръ бар. Родичь бувъ 11 лѣтъ намѣстникомъ Дальмаціи и войсковымъ комендантомъ въ Зарѣ. Хотяй ôнъ вже ôтъ давна подавався до димисіи, то однакъ димисіи его не принято длятого, що ôнъ мавъ еще важну на сей рôкъ задачу: перевести першій разъ рекрутацію до ляндверы въ полудневôй Дальмаціи. Бар. Родичь вывязався добре зъ тои послѣднои важнои задачѣ. Що до политики Родича, то ôнъ протеговавъ Славянъ дальматскихъ въ противеньствѣ до Италіянôвъ. Стеф. Іовановичь, швагеръ Родича, ôтзначився дуже при окупаціи Герцеговины. Ôнъ бôльше, якъ Родичь, спріяе Италіянамъ, и длятого тіи повитали симпатично его именованье на намѣстника.

(*Австрійскѝ Сербы*) добились наконець зôзваня церковно-народного собору, котрый выбере карловицкого патріярха. Якъ звѣстно, черезъ интриги мадярôвъ, послѣдный патріярхъ Ивашковичь бувъ примушеный податись до димисіи, а управу патріярхату поручено мадярофилови Ангеличеви. Пôзнѣйше Ивашковичь умеръ и мадярске правительство хоти-не-хоти мусѣло згодитись на скликанье собору. Угорскѝ власти уживаютъ всѣхъ средствъ, щобы зъ выбору выйшовъ Ангеличь.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Новое Время“ довѣдуесь (якъ завѣряе, зъ вѣродостойного жерела), що правительство россійске высказало сербскому правительству свое невдоволенье по причинѣ суспензіи митрополита Михаила и заразомъ порадило правительству сербскому, щобы оно якъ найскорше сповнену ошибку направило. Коли митрополитови не буде привернена митрополія, то ôнъ, якъ каже „Новое Время“, буде покликаный на члена синоду петербурского.

Процесъ ген. Мровиньского маѐ розпочатись 7 лат. грудня. До розправы завôзвано 18 свѣдкôвъ. Найважнѣйшимъ свѣдкомъ буде бувшій градоначальникъ Петербурга Федоровъ. Въ загалѣ процесъ буде дуже цѣкавый. По процесѣ Мровиньского ôтбудесь не менше цѣкавый политичный процесъ звѣстного нигилиста Тригонѣ (Мильорда).

Въ Херсонѣ ôтбувались въ минувшихъ двохъ тыжднихъ засѣданя губернского земского собору. Дня 10 лат. падолиста збôръ земскій розбиравъ справозданье губернскои управы о пытаню жидôвскôмъ. Губернска управа признае едиными мѣрами противъ економичного гнету жидôвъ и жидôвскои експльоатаціи — пôднесенье народного добробыту и моральности и уничтоженье всѣхъ привилегій соціяльного положеня жидôвъ. Маючи тую засаду на увазѣ предкладае управа, щобы губернскій земскій збôръ ухваливъ и предложивъ правительству: реформу подушного податку; надѣлюванье безземельныхъ селянъ казенными землями; дальше, щобы хлѣборобы могли закладати свои товариства для ôтбыту сельскихъ продуктôвъ безъ посередництва барышôвникôвъ; щобы въ государственнôмъ банку и его филіяхъ ôткрыто кредитъ съ коротким речинцемъ для всѣхъ землевладѣльцѣвъ и земледѣльцѣвъ; щобы всѣмъ жидамъ колонистамъ, котрѝ не занимаются господарствомъ, ôтобрати землю и ôтдати ей безземельнымъ селянамъ за яку-тамъ оплату; щобы доходы зъ громадскихъ шинкôвъ ишли на народну просвѣту и на народнѝ санитарнѝ потребы; щобы зреформовати корпоративный устрôй жидôвъ и жидôвскихъ спеціяльныхъ зборôвъ; щобы веденье жидôвскихъ книгъ метрикальныхъ передати урадамъ адміністраційнымъ; щобы жидамъ позволено жити по всѣй Россіи (бо доси жиды тиснулись лишь въ рускихъ та польскихъ губерніяхъ) и т. д. — Збôръ земскій принявъ тое справозданье управы одноголосно.

Газета „Новости“ доноситъ, що въ буджетѣ державнôмъ на р. 1882 выдатки будутъ зменшенѝ о 75 міліонôвъ рублѣвъ.

Берлиньска „Tribüne“ одержала via Лондонъ вѣдомôсть зъ Петербурга, що царь намѣряе за порадою Игнатьева перенести резиденцію зъ Петербурга до Москвы. — Якъ звѣстно, Катковъ въ своихъ „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ заразъ по замордованю Александра II взывавъ вступившого на тронъ Александра III, щобы перенѣсъ столицю зъ Петербурга до Москвы.

Нѣмеччина. Вѣсть о димисіи кн. Бисмарка удержуесь въ нѣмецкôй прасѣ. Тôлькожь никто не вѣритъ въ тое, щобы справдѣ прійшло до димисіи канцлера. Не першій се разъ кн. Бисмаркъ подае свою димисію. Давнѣйше, коли въ парляментѣ нѣмецкôмъ горою були національ-либералы, кн. Бисмаркъ неразъ грозивъ своєю димисією, коли хотѣвъ якій свôй проектъ переперти въ парляментѣ — и все національ-либералы робили ему уступства, щобы тôлько не уступавъ; звѣстно бо, що національ-либералы дуже почитаютъ кн. Бисмарка яко творця сполученя народного Нѣмеччины. Ôтъ трехъ лѣтъ, якъ кн. Бисмаркъ наразивъ собѣ либералôвъ, ôнъ вже рѣдше выступавъ съ димисією, але предсѣ кôлька разôвъ таки мусѣвъ выступити. Тогды цѣсарь все заявлявъ, що ôнъ не принимае его димисіи, бо поки жити буде, не бажае розстатись съ довголѣтнымъ своимъ радникомъ и найлучшимъ помôчникомъ. Таке заявленье цѣсаря давало кн. Бисмаркови удовлетвореньe и ôнъ все ôткликовавъ свою димисію. Длятогожь то и сегодня никто не вѣритъ, щобы и на сей разъ цѣсарь принявъ Бисмаркову димисію, а не сказавъ такъ само якъ попередъ все звыкъ бувъ казати, що „поки его житя не бажае розстатись съ своимъ найлучшимъ радникомъ и помôчникомъ,“ Впрочѣмъ годѣ вѣрити, щобы кн. Бисмаркъ на серіо думавъ складати въ другѝ якѝ руки судьбу Нѣмеччины въ пору, коли въ Франціи Гамбета стаеся президентомъ кабинету, и въ загалѣ коли якъ се всѣ здоровѝ бачимо, готовится якась велика акція на будуще. Дальше кн. Бисмаркъ певно не схотѣвбы на серіо складати свого высокого уряду въ хвили, коли послѣднѝ выборы выпали для него нещасливо. Се значилобы узнати себе побѣдженымъ, побитымъ — а на тое певно звѣстна самолюбнôсть кн. Бисмарка не дозволитъ. Такъ отже нема що що и думати, щобы канцлеръ бравъ на серіо свою димисію. Се лишь нове выданье давнѣйшои комедіи. Кн. Бисмаркъ прибувъ вже зъ Варзина до Берлина и бувъ на авдіенціи у цѣсаря.

Вел. кн. баденьскій, зять цѣсаря Вильгельма, занавъ на тяжку хоробу. Дня 11 падолиста обнявъ наслѣдникъ трону правленье княжествомъ на часъ слабости вел. князя. Наслѣдникъ трону въ ôтручнôмъ письмѣ прирѣкае, що буде шановати конституцію и законы, подôбно якъ его отець.

Соціялистамъ щастится при тѣснѣйшихъ выборахъ. Доси выбрано 11 соціяльдемократôвъ.

Франція. Гамбета предложивъ дня 14 с. м. листу кандидатôвъ на министрôвъ президентови Греви. Греви принявъ и пôдписавъ декретъ. Урядова газета „Journal Officiel“ оголосила слѣдуючій складъ кабинету: Гамбета, презесъ и министеръ справъ заграничныхъ съ пôдсекретаремъ стану Спюллеромъ; Вальдекъ-Руссо, мин. справъ внутрѣшныхъ; Павелъ Бертъ, мин. просвѣты; Кампенонъ, мин. вôйны; Алленъ-Тарже, скарбу; Райнаръ, робôтъ публичн.; Кошери, мин. почтъ; Рувіе, торговлѣ, колоній и маринарки торговельнои; Казô, мин. правосудія; Гужáръ, маринарки военнои; Девé, рôльництва; Прустъ промыслу и рукодѣлія. — Новій министры зôбрались вечеромъ зъ 14 на 15 с. м. на нараду и ухвалили заявленье, яке Гамбета мавъ слѣдуючого дня зложити на засѣданю парляменту. Въ тôмъ заявленю Гамбета мавъ проголосити миръ въ политицѣ заграничнôй, ревизію организаціи выборчои сенату и заведенье выборôвъ черезъ скрутинію листъ. — Въ наслѣдство утворення нового кабинету наступлятъ гдеякѝ змѣны дипльоматôвъ при дворахъ заграничныхъ. Мѣжь иншими маe бути посолъ французкій въ Берлинѣ Ст. Валіе застуненый иншимъ дипломатомъ.

Дебата въ справѣ туниской тягнулась 4 дни. Радикалъ Клемансо въ обширнôй бесѣдѣ зажадавъ, щобы выбрати комисію парляментарну, котрабы перевела слѣдство съ кабинетомъ, — бо выправа туниска була предпринята для личныхъ интересôвъ и спекулацій и т. д. Внесенье Клемансо упало, упало такожь кôлька внесень за переходомъ надъ тою справою до порядку дневного и можебъ парляментъ бувъ ніякого рѣшеня не принявъ, якбы не бувъ выступивъ Гамбета съ внесеньемъ: „палата есть здецидована выконати льояльно трактатъ зъ 12 мая с. р.“ Тое внесенье приняла палата 379 голосами. Кабинетъ Ферріого отже дôставъ вотумъ довѣрія и съ легкимъ серцемъ заразъ подавъ свою димисію.

Министеръ вôйны Фарръ зажадавъ въ парляментѣ дня 11 с. м. кредиту додаткового на выправу туниску въ квотѣ 28 міліонôвъ франкôвъ.

Англія. Въ Bradford сконфисковала позавчера полиція англійска значне число револьверôвъ и набоѣвъ, призначеныхъ для Ирляндцѣвъ.

Італія. Парляментови італійскому буде предложена дипломатична „зелена книга“. Книга буде обôймати документы дотычачій справъ: туниской, египетскои, договору торговельного Италіи съ Францією. Документы дотычачій зѣзду вѣденьского въ зеленôй книзѣ не будутъ поданій.

Дневникъ урядовый оголошуе ноту о подорожи короля італійского до Вѣдня. Манифестаціи въ Италіи и Австріи — пише уряд. дневникъ — доказали, що визита короля въ Вѣдни вынесла на явъ истинне бажанье мира и существуючу межи народами обохъ державъ симпатію.

Туреччина. „Montags Revue“ доноситъ, що Порта розôслала нову ноту до державъ, въ котрôй пригадуе имъ, що пôсля трактату берлиньского наддунайскѝ твердинѣ болгарскѝ мали бути збурений, тымчасомъ Болгарія не тôлько що того доси не вчинила, але що бôльше, свои твердинѣ еще укрѣплюе новыми фортами.

Ромунія. Урядовый дневникъ оголосивъ розпорядженье, на пôдставѣ котрого всякій чужоземець, мешкаючій чи подорожуючій въ Ромуніи муситъ заосмотритись цертификатомъ вольного побыту въ Ромуніи. Цертификатъ такій будутъ выдавати власти ромуньскѝ на пôдставѣ предложеного пашпорта. Начальники громадъ маютъ право безъ особного министеріяльного наказу выганяти зъ обрубу громады кождого чужоземця, котрый не маe цертификату або визованого пашпорту. Зъ цѣлого краю може однакъ выгнати чужоземця тôлько рѣшенье министерске.

Сербія. Австрійскій резидентъ въ Бѣлградѣ бар. Гербертъ зôставъ ôткликаный, а на его мѣстце призначеный секретарь легаційный Пинтеръ. Князь сербскій давъ въ честь ôтъѣзджаючого бар. Герберта обѣдъ гальовый. На обѣдѣ князь внесъ тоастъ, въ котрôмъ высказавъ повне признанье бар. Гербертови за его успѣшну дѣятельнôсть при утвержденю пріязныхъ ôтношень межи Сербією и Австрією.

Болгарія. Въ выборахъ до рады стану побѣдили значною бôльшостію консерваты, съ выняткомъ мѣстъ Варна и Кустендиль, где выбрано радикалôвъ. Въ Плевнѣ прійшло при выборахъ до бôйки на улицяхъ.

НОВИНКИ.

— (**Дробнѝ вѣсти**.) Намѣстникъ Галичины повернувъ въ понедѣлокъ зъ Украины до Львова. — Маршалокъ дръ Зыблікевичь повернувъ зъ Кракова до Львова. — Директоромъ вѣденьского театру надвôрного въ „бургу“ именованый нѣмецкій поетъ-драматикъ п. Адольфъ Вильбрандтъ. — Професоръ львôвского университету дръ Цвикліньскій ôтбуде сеи зимы наукову подорожь по Сициліи. — Въ честь памяти презид. Гарфильда будутъ заведенѝ въ Сполученыхъ Державахъ 5-крейцаровѝ марки почтовѝ до кореспонденцій заграничныхъ съ погрудьемъ покôйника. — Во Львовѣ ôтбувся сими днями въ президіи магистрату цивильный слюбъ п. Ант. Цимермана, урядника желѣзницѣ, родомъ зъ Моравы, съ пою І. Унцъ, жидôвкою зô Львова. — Въ Перемышли умеръ сими днями Людвикъ Фельштыньскій, пенсіонованый совѣтникъ суду краевого и адвокатъ краевый, въ 61-ôмъ роцѣ житя. — Въ Олешицяхъ въ пов. цѣшанôвскôмъ отворено съ днемъ 10 л. с. м. стацію телеграфичну. — Въ Костѣевѣ въ пов. львôвскôмъ окраджено сими днями костелъ. Злодѣй увязненый. — Етнографичный конгресъ зберся въ Женевѣ дня 9 л. цвѣтня 1882 р. — Межи Европою а Ісляндією устроюе англійске товариство пôдморскій телеграфъ. — При улици Городецкôй во Львовѣ найдено при копаню фундаментôвъ рôжнѝ кости людскѝ. — Въ колотнѣ пробивъ небезпечно ножикомъ Мих. Буерко Вен. Иванчука во Львовѣ. — Днѣпро замерзъ вже коло Александровска и Никололя. — Въ Тегеранѣ, столици перскôй, заведено газове освѣтленье при великихъ торжествахъ. Першій разъ запалено поломѣнѣ газовѝ при участи торжественно зôбранои публичности, пôдчасъ голосу гарматныхъ выстрѣлôвъ и звуку музики.

— **На засѣданю руского педагогичного товариства**, ôтбувшôмся минувшои суботы, рѣшено межи иншими зробити списъ и вести евиденцію зъ апробованыхъ радою школьною рускихъ учебникôвъ, якъ такожь удатись съ прошеньемъ до обохъ нашихъ консисторій, щобы поручали наше товариство свому духовеньству. Дальше рѣшено постаратися о списъ шкôлъ съ рускимъ выкладовымъ языкомъ, якъ такожь принято двохъ новыхъ членôвъ.

— **До радъ повѣтовыхъ въ Бродахъ и Рудкахъ** розписанѝ новѝ выборы, а именно зъ групы громадъ сельскихъ на день 12 л. грудня с. р., зъ групы гуомадъ мѣскихъ на день 15 л. грудня с. р., а зъ групы бôльшихъ посѣлостій на день 19 л. грудня с. р. Зъ селяньскои групы буде выбиратися въ Бродахъ 11, а въ Рудкахъ 12 членôвъ; зъ мѣстъ въ Бродахъ 8, а въ Рудкахъ 2 членôвъ; зъ бôльшихъ посѣлостій въ Бродахъ 7, а въ Рудкахъ 12 членôвъ. Надѣемось, що нашій люде не спустятъ зъ ока такъ важнои справы, якъ выборы до радъ повѣтовыхъ, и старатись будутъ перевести тіи выборы для власного нашого добра.

— **До рады повѣтовои въ Бôбрцѣ** розписано доповняючій выбôръ трехъ членôвъ зъ куріи сельскои на день 9 л. грудня с. р.

— **Духовеньство наше**, якъ звѣстно, одержало зъ Риму позволенье, покрывати головы колпаками. Сими днями однакъ надôйшло зъ Риму письмо до митрополичои консисторіи, въ котрôмъ говорится, що такъ духовна власть римска якъ и правительство не моглобъ на тое пристати, щобы тіи колпаки для галицко-рускаго духовеньства мали форму колпакôвъ такихъ, якихъ уживаютъ священики православнѝ; — завôзвано протое консисторію, щобы она предложила Римови колпаки до осмотру, а евентуально до змѣны зверхнои ихъ формы.

— **Похвальнѝ грамоты съ подякою** вразъ съ архіерейскимъ благословеньемъ удѣливъ Впреосв. митрополитъ Іосифъ: управляючому совѣту „Народного Дому“, яко коляторови Бѣлки и Костенева, якъ такожь тамошнымъ прихожанамъ за построенье въ Бѣлцѣ церкви зъ твердого матеріялу; прихожанамъ въ Бôбрцѣ за построенье тамже каплицѣ въ память выбавленя ихъ ôтъ епидеміи; п. Алекс. Паранкову, начальникови громады въ Подусовѣ (грамоту и медаліонъ) за великѝ жертвы и труды при построенню тамошнои церкви; Іосифу и Маріи Костельнюкамъ, мѣщанамъ въ Теребовлѣ (грамоту съ медаліонами и крестиками) при случаю 50-лѣтнои рôчницѣ ихъ сопружеского житя.

(*Н*) **Руско-народный театръ**. Минувшои суботы ôтограно „*Довбуша*“. ориг. народну трагедію въ 5 актахъ а 8 ôтслонахъ, написану стихомъ черезъ Юр. Федьковича. Єсть то безперечно найкрасша наша питома штука сценична и въ нѣй показавъ нашъ поетъ великій свôй талантъ. Що до гры артистичнои вывязались совсѣмъ добре зъ своеи задачѣ пп. Гембицкій (Иванъ), Биберовичь (Єзуитъ), Бачиньскій (Олекса Довбушь), Пôдвысоцкій (воевода рускій), Стефуракъ (Джимиръ) и Санецкій (Морганъ); такожь п-нѣ Биберовичева (княжна гуцульска), Бачиньска (Цора) и Стефуракова (Дзвôнка). Найудачнѣйше ôтограли свои ролѣ пп. Гембицкій и Биберовичь и п-нѣ Бачиньска. Публичнôсть выйшла зъ театру вповнѣ задоволена. — Въ недѣлю ôтограно „*Чорномор-цѣ*“, оригинальну сперетку комичну въ 3 актахъ, по Кухаренку написавъ М. С., музика Лисенка, инструментувавъ В. Матюкъ. Штука сама мѣрна, але за тое музика, особливо въ послѣднôмъ актѣ дуже хороша. Панѣ Бачиньска (Ивга) ôтограла свою ролю якъ найлучше; тôлько було въ нѣй природности, свобôдности и знаня своеи ролѣ, що мы дѣйстно не могли налюбуватись ей грою. Такожь п-нѣ Стефуракова (Кулина) такъ своєю грою якъ и симпатичнымъ спѣвомъ задоволила вповнѣ публичнôсть. Зъ панъ ôтзначились еще Моленцка (Явдоха) и Биберовичь (Маруся). Зъ артистôвъ найлучше ôтоградъ свою ролю п. Гембицкій (Кабица), котрого въ подôбнôй роли (старый козакъ) не въ силѣ певно никто заступити. П. Стефуракъ (Цвѣркунъ) хоть мавъ нѣму ролю, але за тое его мимика и рухи були знаменитѝ. Зручно вывязався зъ своеи ролѣ п. Пôдвысоцкій (Туница), а п. Стручиньскій (Иванъ) вдоволивъ публичнôсть хорошимъ спѣвомъ. — Вô второкъ ôтбулося послѣдне представленье на дохôдъ бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи во Львовѣ. Ôтограно „*Бойки*“ або „*Загороду Собкову*“, народну мельодраму въ 5 ôтслонахъ съ спѣвами, зъ нѣмецкого пôсля Мозенталя переиначену Т. Гембицкимъ. Сама штука представляесь добре, та лишь закôнченье не дуже удачне. Публичнôсть мовьбы ожидала еще розвязаня цѣлои акціи, позаякъ етична сторона штуки представле-

на тутъ въ блѣдôмъ свѣтлѣ. За тоє зъ горы мусимъ заявити, що майже цѣла артистична трупа, выступуюча на тôмъ представленю, вывязалась якъ найлучше зъ своєи задачѣ. П. Пôдвысоцкому (дротярь) належится особенна похвала за єго пôдъ кождымъ взглядомъ хорошу гру. Ôнъ ôтограненъ свобôдно и природно ролю веселого Словака-дротяря, а єго ôтспѣваній куплеты вызвали межи публичностію довгій, голосній оплески. П. Гембицкій (Гнатъ Собко) знаменито ôтдавъ ролю высłуженого жовнѣра-волоцюги. Такожь ôтзначились кромѣ другихъ пп. Стефуракъ (отець Юрій), Биберовичь (Иванъ), Стручиньскій (Антось) своимъ спѣвомъ, и п-нѣ Моленцка (Марта), Биберовичь (Галя) и Гембицка (Катерина). Представленье тоє удалось хорошо; сала була биткомъ наповнена публичностію. Въ першомъ рядѣ бачили мы маршалка дра Зыбликевича побôчь инспектора шк. п. Солтикевича и дра К. Сушкевича. Голосній щирій оплески и поклики попращали нашу трупу по мѣсячнôмъ єи побытѣ во Львовѣ.

— **Руска трупа драматична** пôдъ дирекцією Ом. Бачиньского удаєса сеи пятницѣ зô Львова до Станиславова, где буде давати гостинній выступленя.

— **Въ Перемышли** стававъ дня 10 л. с. м. передъ судомъ присяжныхъ лѣсничій зъ Грушова (коло Краковôвця) Іоанъ Ганушь, котрый застрѣливъ свою 17 лѣтну доньку Генрику. Убійця бувъ вже ôтъ 20 лѣтъ женатый, а житье єго родинне було дуже нещасливе. Ганушь бувъ все чоловѣкъ рабятный, а до того любивъ споро напиватися. Слѣдство выказало, що ôнъ починавъ часто въ родинѣ колотню, зневажавъ свою жену и доньку, а навѣть грозивъ неразъ, що ихъ убьє. Донька єго Генрика мусѣла робити, якъ проста служниця. Въ сѣчню с. р. стративъ Ганушь зъ якоись провины свою службу и ставъ еще дужше пити и сваритись. Въ кôнци одержавъ ôнъ посаду лѣсничого въ Горынци у кн. Пониньскои. Жена съ родиною не хотѣла тамъ ѣхати и мала намѣренье переселитись до Львова. Тоє непорозумѣнье довело дня 21 л. мая с. р. до великого родинного роздору. По полудни ставъ Ганушь вже спокôйнѣйшимъ и пôславъ доньку свою Генрику, щобы казала паробкови запрягчи конѣ, понеже ôнъ задумавъ удатись до кн. Пониньскои, щобы подякувати ѣй за службу. Самъ пôйшовъ до своєи канцеляріи, набивъ „дубельтôвку“, а коли Генрика вôйшла до комнаты, ôнъ стрѣливъ до неи въ саме серце и положивъ єи на мѣсци трупомъ. Ôттакъ выбѣгъ на рундукъ и стрѣливъ до себе, але невдачно, зранився лишь тяжко въ долѣшну щоку. Гануша ôтставлено до шпиталю въ Перемишли, а коли троха поздоровѣвъ, поставлено єго передъ судъ. Тутъ заявивъ обжалованый, що ôнъ дуже зле живъ съ своєю женою, що она бувало выѣзджала собѣ зъ дому самовôльно на пôвъ року, не дбала о господарство, що єго тяжко переслѣдувавъ управитель дôбръ Грушова п. Петшакъ, що ôнъ зъ чорнои грыжѣ розпився и т. и. Кромѣ того признавъ обжалованый, що мавъ вже разъ мовбы нападъ божевôльности, а въ дню 21 мая показувались єму якiсь страшнi мары, и ôнъ стрѣливъ въ свою дочку, самъ не знаючи въ кого. Завôзваній лѣкарѣ ствердили пôдъ присягою, що Гануша лѣчили вже разъ на облудъ опильства (delirium tremens) и ôнъ тогды оказувавъ вже появы бурливои душѣ. Судъ завôзвавъ двохъ лѣкарѣвъ-знатокôвъ до выстудіованя єго стану умыслового, и вслѣдствіє того ôтложивъ розправу на часъ пôзнѣйшій.

— **Именованя.** Руководителемъ книги грунтовои при судѣ окружнôмъ въ Станиславовѣ именованый В. Фангуръ, канцелистъ при тôмже судѣ. Дѣйстными учителями при школахъ етатовыхъ именованi: С. Тарнавскій въ Чернѣховѣ, Ф. Семенецъ въ Потурици, Н. Бабякъ въ Джуринѣ, С. Охничь въ Бабинѣ и В. Шелестакъ въ Жегестовѣ.

— **Въ Городыславичахъ** въ пов. бобрецкôмъ панує епидемичный тифусъ; 36 особъ есть хорыхъ. Доносятъ, що повѣтовый лѣкарь лише разъ въ тыждень пріѣздитъ до Городыславичь, що очевидно не приноситъ великои помочи загроженôй епидеміею мѣстцевости. Намѣстництво повинно выслати тамъ спеціяльного лѣкаря, котрый бы запобѣгъ нещастю.

— **Мясо во Львовѣ** ôтъ нового року значно подорожѣе зъ причины закрытя границъ россійскои для перегону худобы. Належалобы, щобы рада мѣска выеднала для Львова такій самій вынятки що до довозу худобы и сырого мяса, якій признано въ цѣляхъ апровизаційныхъ для Вѣдня. Зъ другои стороны треба постаратись о довôзъ достаточного числа худобы до Львова, а такожь о контролю надъ рѣзниками, котрi певно не залишатъ вызыскувати публичнôсть. Справа тая дуже важна для жителѣвъ Львова, позаякъ мясо есть найголовнѣйшимъ артикуломъ живности, а въ бôльшôй части убожôй людности не такъ легко прійде переплачувати мясо, котре и такъ вже дороге.

— **Въ Нѣжинѣ** въ губерніи черниговскôй ôтбудеся небавомъ розправа судова въ справѣ розрухôвъ антижидôвскихъ въ червни с. р. Войскова команда выдала розказъ, пôсля котрого не вôльно публичности зближатися до будынку судового пôдчасъ розправы. Заказъ той выдано въ тôй цѣли, що публичнôсть есть обурена на власть за тоє, що намѣряє карати тыхъ, котрi бiючи и руйнуючи жидôвъ, боронили справы люду.

— **За лѣченье пок. презид. Гарфильда** жадаютъ лѣкарѣ Блисъ, Барнесъ, Водвардъ и Райбурнъ за 42 дни по 100 долярôвъ денно, с. є. разомъ 16.000 долярôвъ. Тiи доктоpы стерегли на перемѣну хорого при ложи. Дръ Агневъ и дръ Гамильтонъ жадаютъ за пораду лѣкарску и операцію по 32.000 долярôвъ. Правительство отже буде мусѣло заплатити за лѣченье свого президента 82.000 долярôвъ.

Вѣсти епархіяльнi.

Зъ Епархіи Львôвскои.

Презенты одержали: оо. Е. Яворовскій на Потôкъ дек. рогатыньского и И. Рожаньскій на Хотынь дек. калуского.

Завѣдательства одержали: оо. Е. Проскурницкій въ Черневѣ дек. станиславôвского, Н. Волошиньскій въ Николаєвѣ, С. Мацѣлиньскій въ Берлогахъ, А. Яворскій въ Гребеновѣ, К. Залѣскій въ Бзовици и А. Бѣлецкій, першій проповѣдникъ архикатедральный, въ Зарваници.

Сотрудничества одержали: оо. І. Зафіёвскій въ Зарваници, А. Конертыньскій въ Бучачи, С. Ганѣй въ Зазулинцяхъ и Р. Литвиновичь въ Серафинцяхъ.

До семинаріи львôвскои на І рôкъ теольогіи принятый п. Юл. Стефановичь.

Цертификаты до посѣщаня наукъ теольогичныхъ одержали 1) на І рôкъ теольогіи: п. К. Малишевскій; 2) на ІІ рôкъ теольогія: п. П. Кринякевичь; 3) на ІІІ рôкъ теольогіи: п. К. Сосенко.

Похвальнi грамоты вразъ съ архіерейскимъ благословеньемъ удѣливъ Вирeосв. Митрополитъ: оо. И. Телишевскому въ Бѣлцѣ за ревну участь въ построєню церкви и Е. Дзеровичу въ Бôбрцѣ за ревну участь въ построєню канлицѣ.

Зъ Епархіи Ормяньскои.

Померли: оо. Григорій Мошоро, парохъ въ Тысьменици, въ 69-ôмъ роцѣ житя а въ 43-ôмъ роцѣ священьства, и Игнатій Якубовичь, парохъ въ Кутахъ, въ 71-ôмъ роцѣ житя а въ 45-ôмъ роцѣ священьства.

Завѣдательства одержали: оо. Якôвъ Мошоро, дотеперѣшный сотрудникъ въ Чернôвцяхъ, въ Кутахъ, и крыл. Изаковичь зъ Станиславова ex currendo въ Тысьменици.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

† **О. Стефанъ Левицкій,** капелянъ въ Лядскôмъ дек. золочѣвского, упокоився сими днями въ 34 ôмъ роцѣ житя а въ 9-ôмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Въ Кіевѣ буде выходити мѣсячный журналъ „**Кіевская Старина**“ пôдъ редакцією Лебединцева. Управленіе по дѣламъ печати дало вже позволенье на тоє выдавництво.

— „**Луна**“, украинській альманахъ на 1881 рôкъ, часть перша, выйде сими днями въ Кіевѣ и стоитъ съ пересылкою 75 копіекъ. Дôстати можна въ Кіевѣ въ книгарни Луки В. Ильницкого, и въ Москвѣ въ центральнôмъ книжнôмъ магазинѣ, ул. Никольска.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Галицкои соли** выпродуковано въ вересни с. р. 96.465 метр. сотнарôвъ, а продано 89.681 метр. сотнарôвъ. Въ тôмъ самôмъ мѣсяци торôчного року була продукція о 7.486 метр. сотн., а продажь о 10.970 метр. сотн. менша.

— **Горѣвка и пиво.** Въ вересни с. р. выробили галицкій горальнѣ 1,155.091 оподатковaныхъ степенѣвъ горѣвки, а въ 150 броварахъ выварено 33.263 гектолитрôвъ пива.

— **Нафту въ грудахъ** вынайшовъ по двохъ лѣтахъ слѣдженя россійскій технольогъ п. Дитмаръ. Нафтою тою можна такъ добре свѣтити, якъ и дотеперѣшною плынною, а до того має она велике значенье зъ стороны практичнои, позаякъ можна єи безъ великихъ коштôвъ и заходôвъ перевозити зъ мѣстця на мѣстце.

Подяка.

Неностижимôй воли Вседержителя подобалось зазвати до Себе Свого служителя и нашого дорогого отця Антонія. Въ тяжку годину душевного жалю по невозвратимôй утратѣ не забули добрi люде посѣтити безъôтрадну родину, утулити бôль безъутѣшныхъ сирôтъ, сказати тиху молитву о души покôйного и по старому рускому звычаю ôтслужити послѣдну службу тлѣннымъ останкамъ покôйного. Тому-то уважаємъ святымъ нашимъ обовязкомъ выразити имъ за тоє всенародно нашу сердечну подяку такъ потрудившимся Отцимъ духовнымъ за участь въ панахидѣ и въ погребальнôмъ обрядѣ, якъ и почт. братству и прихожанамъ церкви мизуньскои, зобравшимся такъ численно ôтвести свого настоятеля въ сырую землю.

Мизунь, въ надолистѣ 1881.

Володимиръ, Иванъ и Константинъ, сыны. Юлія, Михалина, Евфрозина, Марія, Антонина, Ольга, доньки, — дѣти пок. о. Антонія Петрушевича ôтъ себе и ôтъ цѣлои родины.

Завôзванье.

Выдѣлъ товариства „Сѣчь“ у Вѣдни проситъ всѣхъ тыхъ панôвъ, котрi маютъ у себе книжки, належачi до библіотеки тов. „Сѣчь“, щобы ихъ якъ найскорше надôслали до Товариства (Wien VIII. Reitergasse N. 11, III. St. N. 15.).

Вѣдень, 11-го лист. 1881.

Л. Озаркевичь, голова. *В. Полянський,* библіотекарь.

Обвѣщенье.

Дня 19 л. надолиста с. р. ôтбудутся перший загальний зборы „Кружка Правникôвъ“ о годинѣ 3 по полудни на университетѣ въ сали ч. 5.

Порядокъ дневный: 1) ôтчитанье регуляминy Кружка; 2) доповняючій выбôръ выдѣлу; 3) внесеня и интерпеляціи членôвъ. На закôнченье ôтчитъ тов. Кон. Левицкого: „О теоріи права“. Упрашаємъ всѣхъ П. Т. Товаришевъ-академикôвъ о численну спôвучасть.

У Львовѣ, дня 15 л. надолиста 1881. Ôтъ Выдѣлу „Кружка Правникôвъ“.

Андрій Чайковскій, за секретаря. *Кон. Левицкій,* голова.

Сими днями выйшовъ накладомъ „Рускои Торговлѣ“

Календарь стѣнный
на 1882 рôкъ.

Дôстати можна въ *„Рускôй Торговлѣ“ во Львовѣ, ул. Руска ч. 5.* Одинъ примѣрникъ стоитъ 20 кр., а на лучшôмъ папері 25 кр. На оплату высылки треба надôсляти марку почтову.

Того еще не було,
що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ одной штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (2—24)
6 „ кубкôвъ до яець
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенi величавi предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняє

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,
генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла
Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

АВГУСТЪ ШЕЛЕНБЕРГЪ
во Львовѣ, улиця Гетманьска, ч. 12

поручає
коло существуючого вже 29 лѣтъ
комисового, спедиційного и асекураційного дому
також ново-ôткрыту
КОНТОРУ ВЫМѢНЫ,
котра купує и продає **всѣ цѣнній паперы и монеты пôдъ найприступнѣйшими условіями.**
Вымѣна **купонôвъ,** купно **новыхъ купоновыхъ листôвъ, евиденція тягненій** всѣхъ льосôвъ и проч.
Всѣ **замовленя зъ провинціи** выповняются по дневнôмъ курсѣ, **безъ дочисленя провизіи.** (1—3)

МАГАЗИНЪ ПОЛОТЕНЪ, СТОЛОВОГО БѢЛЯ,
якъ також спеціяльный складъ
ГОТОВОГО БѢЛЯ
Л. КРОКОВСКОГО ВО ЛЬВОВѢ
поручає на зиму въ найбôльшôмъ выборѣ:
Кафтаники вовняні, бѣлi и кольоровi, по зр. 1·40, 1·80, 2, 2.50, 3 до 4·50.
Споднѣ вовняні, бѣлi и кольоровi, по зр. 2·40, 2·80. 3·20 до 5.
Скарпетки и панчохи вовняні въ найрôжнороднѣйшихъ ôтмѣнахъ, пара по кр. 55, 65, 75, 80, зр. 1, 1·20, 1·80. (1—?)
Цѣны найумѣркованѣйшi.
Цѣнники высилаєся на жаданье franco.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ
ІОСИФА ГАНКЕ
во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручає
всякi роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,
фарбы въ оливѣ и покостѣ утертi до помазня готовi, фарбы анилиновi, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничi, фарбы земнi, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнi, есенціи, всякi фарбы до мальованя и фарбованя;
фарбы перовi для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,
фарбы друкарскi, саджу въ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскi сѣрники, шнурки запальнi до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,
всякi роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,
шпунты, чопы деревлянi и корковi до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнi и до фротерованя, пензлѣ малярскi кождои величины, мѣтлинки рижевi до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевi до замѣтаня,
МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,
всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медалiового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячi артикулы.
Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.
Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (3—10)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдає: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 87. Львôвъ, Субота 7 (19) падолиста 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в.ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

☛ **Съ почавшимся послѣднымъ чвертьрокомъ просимъ П. Т. Предплатникôвъ о скоре надсыланье предплаты, якъ такожь выровнанье дотеперѣшныхъ залеглостій.**

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки“ вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“.

Чи примиренье партій у насъ можливе?

I.

Вороги подвоюютъ свои усилія, напираютъ на насъ зô всѣхъ сторôнъ, тожь и намъ належалобы стояти якъ одинъ мужь въ оборонѣ правъ своихъ. Тымчасомъ у насъ давный розстрôй; а що гôрше, мало надѣѣ, щобы було лѣпше.

Неразъ вже, а особливо по кождыхъ выборахъ пôдношено голосы: „Скрѣпѣмся, зъорганизуймося, працюймо, инакше не двигнемося въ упадку“. Голосы тіи не перестаютъ пôдноситися и нынѣ, та все еще суть они голосомъ на пустыни.

Кто хоче хорого лѣчити, той повиненъ станъ хоробы належито розслѣдити; тожь и намъ выпадалобы безъ упередженя застановитися:

а) Чому мы такъ упали?

б) Чого потреба, щобы подвигнутися?

Належалобы застановитися, чи всю вину спыхати н. пр. на Ляхôвъ, чи може и Русины не суть безъ вины? Що однакожь не такъ легко, бо никто до вины признатися не хоче. Не булобы длятого ôтъ рѣчи розважити, чи причины злого суть истинно такъ великй, що не може бути полѣпшеня, чи може они суть тôлько въ нашôй выобразни?

Не хочу я ту писати исторіи, але факта, поясняючй рѣчь, заперечити не дадутся и безъ пôзнаня причинъ примиренье неможливе. Мы ссылаємося часто на 7 Чехôвъ, котрй розбудили и двигнули народнôсть ческу. Коли оглянемося на задъ себе, то положенье наше не було такъ сумне, якъ нынѣ.

Въ 1848 р. завязано Головну Раду Руску во Львовѣ, а филіи по провинціи; основано Матицю Галицко-руску, а на зъѣздѣ ученыхъ въ тôмъ роцѣ во Львовѣ явилося не 7, але 99 ученыхъ Русинôвъ, а за ними стояла цѣла интелигенція руска, ба, можна сказати, цѣлый народъ рускій. Вже побудованье „Дому Народного“ свѣдчитъ о силѣ, якои нынѣ годѣ доглядѣти.

Часы вправдѣ замѣнялися на гôрше, права политичнй укорочувано, товариства политичнй упадали, такъ що и Рада Руска мусѣла розвязатись и замѣнитися въ комисію „Дому Народного“. Та не въ тôмъ бѣда, що Рада Руска розвязалася, але въ тôмъ, що Русины, положивши цѣлу надѣю на правительство, сидѣли заложивши руки, залишили просвѣту народа, Матиця заснула.

Еще въ 1861 р. не було такъ зле. При выборахъ до сойму выбрано 47 Русинôвъ; се свѣдчило, що народъ бувъ одно въ интелигенцією. Русины львôвскй мали свою Бесѣду, где всѣ, старй, чи молодй, збиралися. Въ тôмъ роцѣ почало выходити „Слово“, яко органъ всѣхъ Русинôвъ. Такъ оно бôльше-менше було до 1865 р., коли „Слово“ оголосило засаду: „Одинъ языкъ, одинъ народъ“. То було водою на млынъ Полякôвъ и Голуховского, котрый вже давнѣйше пôднесивъ исторію Зубрицкого, Семейну Библіотеку, Ладу.... и скарживъ Русинôвъ о склоннôсть до Москвы. Теперь Русины дали самй повôдъ до такихъ скаргъ. А що гôрше, выречена засада сталася причиною подѣлôвъ на партіи и роздорôвъ межи Русинами.

Одни хотѣли затримати языкъ, якій уживався въ Галичинѣ, стояли на пôдставѣ зъ 1848 р. триматися правописи установленои Соборомъ ученыхъ Русинôвъ; бо просвѣта народа, говорили, тôльно на его языцѣ успѣшно розвиватися може. При тôмъ покликуванося на Грекôвъ и на Италіянъ, котрй пріймаючи живый языкъ, не зôрвали ани съ исторіею ани съ старою литературою.

Молодѣжь, котра вже давнѣйше хилилася до Украины, теперь прилягла до Украинщины, пріймила правопись фонетичну, такъ звану „кулишѣвку“, аргументуючи: Засада правописи фонетичнои усанкціонована наукою. Хиба люде розумнй и мыслячй станутъ домагатися ôтступленя ôтъ правописи, котру ученй признали раціональнѣйшою ôтъ етимольогіи. Хиба люде знаючй руску мову, почнутъ жадати покинути языкъ малорускій украиньскій и уживати нарѣчія галицкого. Тажь всѣ Русины въ 1848 р. заявляли прилюдно, що галицкй Русины становлятъ тôлько часть 15-міліонового малоруского народа... Обѣ повышій партіи названо молодыми, украинцями або мягкими.

Нарештѣ третй уживали языка, котрый назвали „литературнымъ“. Тіи мовили: Хибажь люде малибы ôтречися ôтъ древнёго рускаго языка и его литературы, и стали творити новый рускій народъ, рускій языкъ, ортографію и литературу — а навѣть и исторію и т. д. Тіи жадали для себе свободы писати, якъ кто хоче; тôлько тои свободы молодымъ призволити не хотѣли.

Такъ видимо, кожда сторона мала свои аргументы за собою. По котрôй сторонѣ бôльше справедливости, — не ту мѣсце говорити; скажемо лишь тôлько, що споры, якй ту повстали, були властиво спорами литературными о языкъ, о правопись, о азбуку; съ иншиши на дѣлѣ на явъ никто не выходивъ.

Въ природнôмъ ходѣ дѣлъ повинна була ту розвинутися ривализація въ освѣтѣ народа, — у насъ противно розвинулася завзята борба и нетерпимôсть межи партіями, залишивши просвѣту народа. Рôжницѣ въ поглядахъ нашои интелигенціи на способы розвою литературы сталися альфою и омегою нашои мудрости. Нетерпимôсть, яка розвинулася, показала тôлько великій бракъ людій у насъ политично розвиненыхъ, такъ що партій политичныхъ властиво у насъ нема. Ту повставали назвы: старыхъ и молодыхъ, твердыхъ и мягкихъ, украинцѣвъ и т. д.

Доки спôльна Бесѣда служила зборнымъ пунктомъ, доти ишло ще яко-тако, хотяй старй молодыхъ при выборахъ до якого выдѣлу, або до комисіи Дому Народного звычайно не увзглядняли. Одного разу молодй при выборѣ нового выдѣлу Бесѣды старыхъ переголосовали, установили свôй выдѣлъ. Старй ôттягнулися ôтъ Бесѣды. Комисія Дому Народного судово выповѣла Бесѣдѣ умѣщенье за давный довгъ, якій еще старй затягнули, такъ що Бесѣда мусѣла шукати умѣщеня где инде, а Дôмъ Народный, збудованый вспôльными силами, стався доменою однои партіи.

Ту роздоръ ставався що разъ шорсткѣйшій. Старй молодыхъ разъ презирали мовлячи: партія козацко-украиньска, партія слабенька, политично недозрѣла, руководящася утопіями и политичными мріями и т. д. Другій разъ приписували ей значенье незвыкле. Молодй Русины, твердили они, розбили интелигенцію руску, выкликали роздоръ, уничтожили карнôсть, пôдкопали довѣріе къ духовенъству и здѣлали его для народныхъ дѣлъ рôвнодушнымъ (якбы партія молодыхъ въ политицѣ коли верховодила). Намъ видится причины злого шукати где инде, а то именно у тыхъ, що усиловали керовати политикою.

Тіи люде сѣвши на коня высокои политики, залишивши народъ судьбѣ его, перли на ослѣпъ за Чехами, тôлько не видѣли, що Чехи мали народъ за собою, на котрôмъ опералися. О партіи молодыхъ говорено: що партію народовцѣвъ выкликали Поляки, що она належитъ до польскихъ политикôвъ, що есть орудіемъ Голуховского, небезпечною Россіи и т. д. Тымчасомъ противно, „Czas“ кракôвскій не вагався выражати, що украиньске сторонництво було завше грôзньйше для заборчои политики Полякôвъ, якъ сторонництво руссофильске, а навѣть самъ Говорскій, редакторъ „Кіевлянина“ писавъ въ початку, що украиньска молоденѣ не було спѣшно до робôтникôвъ, я бы заразъ до васъ загостивъ та въ душѣ-серця розцюлувавъ васъ въ обѣ лиця. О зухъ, зухъ въ васъ, пане професоръ, всѣхъ высадили въ сѣдла. Отсе менѣ молодець! Люблю такихъ! Але менѣ спѣшно до робôтникôвъ, знаєте, драбня, геть розкрадутъ бараболѣ. Ну, такъ позвольте менѣ хочъ черезъ ôкно на теперь сказати вамъ: Щасть Боже! до вашого подружа; дай Боже, щобъ вамъ щастьемъ-гараздомъ стелилось цѣле житье. Вамъ и вашôй Уршульцѣ дай Боже многая лѣта“.

„А не забудьте мене запросити на весѣля, бо самъ запрошусь“, гукнувъ ще окоманъ звертаючи конемъ въ дальшу дорогу.

Семенъ неначе закаменѣвъ коло ôкна. — Щô се такого? пытавъ самъ себе. Чи менѣ причулось, чи привидѣлося? — На дворѣ полѣтавъ що равъ густѣйшій снѣгъ, але на доровѣ видко ще було слѣдъ кôньскихъ копытъ. Такъ се не була пріява, а дѣйстна правда, живый окоманъ — двôрскій окоманъ на кони и ôнъ поглузувавъ собѣ? Нѣ, его голосъ бувъ такій звычайный, такій поважный, въ его очахъ не було нѣ слѣду насмѣшки, сама щирôсть витала на его лицю. Щô жь се? Поговоры? Плѣтки? Зъ ôтки знаютъ объ тôмъ въ дворѣ?

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

(Дальше.)

VII.

Съ сумовитымъ, захмаренымъ лицемъ стоявъ Семенъ у широкого ôкна новои, пышнои школы. Ôнъ дрожавъ на цѣлôмъ тѣлѣ, его очи палали огнемъ гнѣву, въ его душѣ настала така пустка, така глуха, слотлива и непроглядна осѣнь, яка до недавна сповивала ще всю землю и гнилою мертвотою забивала всяке житье.

Семенъ що ино прогнавъ школярѣвъ до дому. Не багато ихъ було, бôльша половина не поприходила до школы, але й тй, що прійшли, до живого розбзлили професора. Покуленй ôтъ зимна школярики, въ довгихъ батькôвскихъ кабанѣцахъ та матчиныхъ кафтанахъ, тулились, корчились, хухали въ кулаки та дзвонили зубами, горнулись одинъ до другого, щобъ загрѣтись, — а Семенови знова вдалося, що они вже дôзнались про его послѣдну пригоду въ Корытахъ и знова кепкуютъ собѣ зъ него. И знова посыпались на нихъ громы професорского гнѣву, знова загула цѣла школа ôтъ крику и ревного плачу, професорска рука сердито глумилась по дитячихъ головахъ и спинахъ, бучацка метода торжествувала побѣдоносно въ новôй школѣ и знова розбѣглась невеличка громадка школярикôвъ съ плачемъ и зойкомъ до дому. Се бувъ вже третій день школярского погрому. День въ день выносила бѣдна дѣтвора зъ шкôльнои науки лише одинъ плачь и бôль тяжкій. День въ день щоразъ менше приходило школярѣвъ до школы, а по селу скрôзь говорили: професоръ розлютувався!

На дворѣ настала вже приморозь, снѣгъ злегка полѣтавъ широкими платками и вкрывавъ землю, чистымъ, бѣлымъ пухомъ. И земля и хаты и невелика церква — все неначе окрылось бѣлою шатою невинности, спокою и тихои радости, все, здалося, повеселѣйшало пôсля довгои, сумнои слоты. Тôлько на Семена хмарами наплывали чорнй думки, сумными споминками ятрили его зранене серце, его вражену думу, и мовьбы якою отрутою напували его зворушену душу. У его нутрѣ будилось таке чутье, якъ у чоловѣка, що пôсля веселыхъ, золотыхъ та буйныхъ снôвъ на высокихъ высокостяхъ блеску, славы и всемогучои силы, пôсля любыхъ соньныхъ маревъ о невысказанôмъ щастю, о небувалыхъ розкошахъ та выгодахъ, — прокинеся у нужденнôй, душнôй хатинѣ та ще й гряне собою о болотнистый помôстъ и наразъ въ цѣлôй наготѣ побачитъ свою немôчь, свою злощастну недолю, свое безъôтрадне житье. Зъ высокои высокости прійшлось упасти Семенови не у снѣ а на явѣ. Ôнъ такъ вже бувъ зрôсся съ своими городѣжными думками, такъ бувъ певный своеи побѣды, своеи блескучои пôмсты надъ ворожимъ свѣтомъ Голопятскимъ, такъ далеко ôтбився ôтъ свого давнѣйшого житя, а такъ близько спорôднився съ паньствомъ и паньскою оманою, — що теперь ледво самъ йнявъ вѣры всему, що такъ нежданно, такъ нагло и съ такою немилосердною глумливостю спало на него черезъ одинъ — однѣсенькій день злощастный. Такъ, — годѣ йняти вѣры, а таки правда, сумна правда! И злôсть и гнѣвъ и соромъ и невысказаный жаль, — все те мѣшалось и бурилось въ его груди.

Потонувши въ своихъ думкахъ Семенъ не замѣтивъ, якъ по дорозѣ надъѣхавъ двôрскій окоманъ на кони. Побачивши Семена въ ôкнѣ, окоманъ недбало пôднявъ свою шапку и гукнувъ „добрый день“ Семенови на привѣтъ, а съ тымъ заразъ и пôдъѣхавъ конемъ пôдъ саме ôкно. Вже за пôзно було Семенови ховатись.

„Здоровй були, здоровй, пане професоръ!“ гукавъ окоманъ. „Ей хватъ въ васъ, хватъ, нема що казати. Отъ якбы менѣ не було спѣшно до робôтникôвъ, я бы заразъ до васъ загостивъ та въ душѣ-серця розцюлувавъ васъ въ обѣ лиця. О зухъ, зухъ въ васъ, пане професоръ, всѣхъ высадили въ сѣдла. Отсе менѣ молодець! Люблю такихъ! Але менѣ спѣшно до робôтникôвъ, знаєте, драбня, геть розкрадутъ бараболѣ. Ну, такъ позвольте менѣ хочъ черезъ ôкно на теперь сказати вамъ: Щасть Боже! до вашого подружа; дай Боже, щобъ вамъ щастьемъ-гараздомъ стелилось цѣле житье. Вамъ и вашôй Уршульцѣ дай Боже многая лѣта“.

„А не забудьте мене запросити на весѣля, бо самъ запрошусь“, гукнувъ ще окоманъ звертаючи конемъ въ дальшу дорогу.

Семенъ неначе закаменѣвъ коло ôкна. — Щô се такого? пытавъ самъ себе. Чи менѣ причулось, чи привидѣлося? — На дворѣ полѣтавъ що равъ густѣйшій снѣгъ, але на доровѣ видко ще було слѣдъ кôньскихъ копытъ. Такъ се не була пріява, а дѣйстна правда, живый окоманъ — двôрскій окоманъ на кони и ôнъ поглузувавъ собѣ? Нѣ, его голосъ бувъ такій звычайный, такій поважный, въ его очахъ не було нѣ слѣду насмѣшки, сама щирôсть витала на его лицю. Щô жь се? Поговоры? Плѣтки? Зъ ôтки знаютъ объ тôмъ въ дворѣ?

дѣжь при всѣхъ своихъ уровняхъ, бо́льше небезпечна польскимъ плянамъ, якъ Россіи.

Досыть, прійшло до того, що старѝ бо́льше ненавидѣли молодыхъ, якъ Поляко́въ. Молодѝ въ о́тплату называли старыхъ о́тступниками и т. д. На зборахъ Рады Рускои проскрибовано Просвѣту, Бесѣду и Сѣчь; мягкихъ не пріймано до Рады Рускои, черезъ що и иншѝ анеохочени выступали и черезъ що Рада Руска перестала бути Радою Рускою а сталася Радою однои партіи.

Такъ грубе, шорстке и неполитичне поступованье проводирóвъ неодного щирого Русина о́тчужило справѣ рускóй. Велика байдужóсть и дрѣмота значнои части галицкихъ Русинóвъ являєся безперечно яко наслѣдокъ борóы партій и нетактнои дотеперѣшнои политики. Дѣло 1848 року черезъ Яхимовича мудро почате, черезъ Куземского якíйсь часъ дальше проваджене, звихнено. Такъ нетерпимóсть нашихъ литературныхъ партій уважати належитъ за одну въ головныхъ причинъ нашого культурного застою.

Стеф. Качала.

Бесѣда

посла д-ра Ивана Добряньского,

выголошена на 21-шóмъ засѣданю Сойму дня 5 (17) жовтня с. р. въ справѣ краевого банку гипотечного.

Высокій Сойме! Я зъ горы мушу зазначити, що на предложенье комисіи буду задивлятись выключно зъ становища моихъ выборцѣвъ, а именно зъ становища селяньского стану. Сама вже исторія того нынѣшного предложеня комисіи показуе, що цѣлію его було пóднесенье добробыту, пóднесенье зъ економичного упадку выключно селяньского жительства краю.

Коли пригадаемо собѣ, панове, рѣшенье выс. Сойму зъ 9-го жовтня 1878 р., то признаете менѣ, що тогды вже высказавъ Соймъ въ своѣмъ рѣшеню гадку, що належитъ обдумати способóъ, якимъ можнабы прійти въ помóчь тымъ селянамъ, котрѝ упадаютъ пóдъ тягаремъ лихварскихъ довгóвъ, и препоручивъ краевому выдѣлови застановитися надъ тымъ, чи не булобы на часѣ, по случаю заведеня книгъ гипотечныхъ, о́ткрыти закладъ кредитовый для селяньскихъ посѣдателѣвъ. То есть жерело и субстратъ, зъ котрыхъ выйшло нынѣшне предложенье. И щожъ сталося съ тымъ рѣшеньемъ Сойму? Кр. выдѣлъ, котрому припала задача выповнити тое рѣшенье, скликавъ анкету; анкета тая довгій часъ застановлялась надъ тымъ, въ якій способóъ можнабы дѣйстно принести помóчь задовженымъ селянамъ, и въ кóнци прійшла до того результату, що уложила статутъ нового банку кредитового, котрый то статутъ выдѣлъ кр. собѣ присвоивъ и на послѣднóй сесіи выс. Соймови предложивъ. Не хотѣвбы я говорити о тóмъ статутѣ, бо, якъ звѣстно, о́нъ погребеный въ комисіи, а знаю пословицю: de mortibus nil nisi bene, однакожь я мушу згадати, бо нынѣ о́нъ, хотяй въ о́тмѣнномъ видѣ, о́тживъ и въ тóмъ рефератѣ (гр. Руссоцкого) я мóгбы уважати его воскресшимъ.

Въ тóмъ отже статутѣ, — минувшого року, якъ звѣстно, критикованóмъ и кондемнованóмъ майже всѣми, а котрый маетъ на цѣли выказати способъ: якъ принести помóчь селянамъ, — селяне о́тъ кредитовои помочи выключенѝ! Укажу лишь на §. 4, въ котрóмъ було сказано, що гипотечна пожичка може бути удѣлена лишь на той случай, если вартóсть гипотеки выноситъ найменше 1000 зр. Зъ тои постановы бачитъ кождый, кто знае нашѝ о́тношеня, що, еслибы статутъ бувъ рѣшеный, то селяньскій станъ совсѣмъ выключенобы о́тъ користаня зъ кредиту, бо статистика выказуе, що селяньскѝ грунты выносятъ 6—8 моргóвъ, а таке господарство не репрезентуе вартости 1000 зр.

Нынѣ приходитъ банкова комисія съ предложеньемъ, на першій поглядъ новымъ; але близше приглянувшись побачимо, що выдѣлъ краевый представляе теперь то само, що минувшого року, — а лишь въ иншóй одежи. Минувшого року представлено Соймови готовый статутъ, а сего року предкладаютъ засады, на основѣ котрыхъ статутъ маетъ выготовитися. Однакожь и въ тыхъ засадахъ, коли надъ ними застановимося, не находимъ ничого, що моглобы намъ показати, въ якій способóъ можнабы помогчи тому селяньскому населеню, въ якій способóъ можнабы его пóддвигнути зъ матеріяльного упадку. Менѣ здаеся, що анкета, якъ и краевый выдѣлъ, а може бути, и банкова комисія занадто легко тое питанье трактовали, — трактовали его такъ, якъ той лѣкарь, що на одну и тую саму хоробу маетъ для кождого одно и то само лѣкарство...

Тымъ панамъ здавалось такъ: понеже зъ довгóвъ не можна инакше выратоватись, якъ лишь тымъ способомъ, що жичится въ банку и тою пожичкою сплачуеся довги, — то отже тое лѣкарство належитъ примѣнити и у насъ до тыхъ всѣхъ, котрѝ задовженѝ, — значитъ: треба о́ткрыти банкъ и въ той способóъ всѣмъ помогчи!

Менѣ здаеся, що тая дорога совсѣмъ ложна, що се лѣкарство, котре може й помагае другимъ, але не поможе селянамъ. Предсѣжь належало всѣхъ оцѣняти пóсля ихъ свойствъ, становища, понятя и положеня. Коли мы хотѣли о́ткрыти кредитову институцію, то належало намъ пояснити собѣ, належало застановитись надъ тымъ и завдати собѣ питанье: якому станови маемъ нести помóчь и якою маетъ она бути, если маетъ вдоволити потребы тыхъ економичныхъ сферъ, котрѝ пóддержувати—буде головною задачію институціи? Того всего не здѣлала комисія, ани тіи, котрѝ до теперь о тóмъ радили. Що помóчь потрѣбна, конечна, нагляща, — на тое годятся несомнѣнно всѣ, до якоибы они партіи, або до якогобъ политичного переконаня ни належали. Коли впочт. п. маршалокъ въ своѣй бесѣдѣ при о́ткрытю Сойму пóднѣсъ наше сумне положенье, — то всѣ мы о́тчуствовали тіи слова въ нашихъ серцяхъ. Розходится лишь о тое, въ якóй формѣ маетъ помóчь перевестися.

Думаю отже, що если выдѣлъ краевый маетъ поручену собѣ задачу: обдумати средства и способы, якъ бы пóднести селяньскій станъ зъ економичного упадку, — то повиненъ бувъ застановитися передовсѣмъ надъ тымъ, чого жадаетъ Соймъ въ своѣмъ рѣшеню зъ 1878 р. Тымчасомъ видимъ, що о́нъ дуже мало звертаетъ уваги на тое рѣшенье, бо сказавъ, що если о́ткрыемъ банкъ, то селянинъ знайде въ нѣмъ помóчь.

Треба признати, що кредитъ для селянъ не можна такъ трактовати, якъ для бóльшихъ посѣлостій. Селяньске господарство маетъ совсѣмъ другѝ условія — условія быта, иншій способъ продукціи, розвитя, а тымъ самымъ и способъ гипотечного кредиту, якъ властитель бóльшои посѣлости; протое и помóчь не може бути однакова для всѣхъ посѣдателѣвъ гипотеки.

Менѣ здаеся, що мы мали досыть часу набути того переконаня, що мы начитались досыть едиктóвъ въ неодной газетѣ львóвскóй, щобы выробити собѣ переконанье, що гипотечна институція, хотяйбы она о́ткрылась на засадахъ, признаныхъ навѣть економично найлучшими, хотяйбы була дотована найдешевшими капиталами, — не може пóднести нашого селянина зъ економичного упадку. Знаемъ всѣ, якѝ потребы маетъ селянинъ, якого потребуе кредиту. У него потребы нагляѝ, скорѝ, минутнѝ; потребы тіи треба сейчасъ заспокоити, — отже и кредитъ, если о́нъ маетъ принести селянинови користь, муситъ бути о́тповѣдный его потребамъ, муситъ бути скорый до ареализованя. Смѣло протое можу сказати, що кредитовый закладъ гипотечный, хотяйбы о́ткрытый и на такихъ основахъ, що пожичка моглабы бути якъ найшвидше переведена, не есть въ состояню отвѣтити тóй потребѣ, яку маетъ селянинъ. Кто маетъ случайнóсть приглянутись тому близше, той знае, яка то довга манипуляція въ кождóмъ гипотечнóмъ закладѣ, закимъ получити пожичку чи то для бóльшои, чи й меншои посѣлости. Тожь селянинъ, потребуючій въ тóй минутѣ невеличкои сумы на помноженье инвентаря, на заплату о́тъумерщины, на сплату сестрѣ або братови, — если муситъ старатися о пожичку гипотечну, — то дóстане ей ажь тогды, коли она буде вже ему злишна. О́нъ муситъ старатися о документы, о табулярный екстрактъ, о потвердженье посѣлости, о написанье просьбы до банку, а коли вже все тое прійде до банку, то передаеся референтови, банкъ подае условія пожички, потóмъ треба йти до нотаря, щобы пóдписавъ актъ нотаріяльный, треба постаратись о интабуляцію пожички, а се въ нашихъ судахъ дуже довго тягнеся, потóмъ удаеся до дирекціи и по переведеню цѣлои тои манипуляціи може взяти пожичку, обѣцяну въ промесѣ. Если не мѣсяцѣ, то певно цѣлѝ тыжднѣ минаютъ, закимъ селянинъ може дóстати до рукъ пожичку. Бере о́нъ длятого, бо ему даютъ, бо, якъ посолъ Абрагамовичъ сказавъ, легко ему приходитъ, а не длятого, щобы о́нъ ей потребувавъ, або хотѣвъ ужити на економичнѝ цѣли. Не потребую розводитись надъ тымъ, що гипотечна институція не може нашому селянинови принести ніякои користи.

Защитники тои новои институціи скажутъ може, що она малабы цѣль: подвигнути тыхъ, котрѝ задовжились въ рустикальнóмъ банку або котрѝ попали въ лихварскѝ руки, и тымъ способомъ можнабы ихъ пóднести зъ тои економичнои руины. Если розсмотримо тіи засады, котрá банкова комисія намъ предложила, то прійдемъ до переcвѣдченя, що институція тая не може тои цѣли осягнути. Не можу згодитись съ гадкою, мовьбы то ся институція могла дѣйстно на гипотеки такъ высокій кредитъ удѣляти, якъ въ тыхъ засадахъ сказано, то есть: на пупилярне обезпеченье. И тіи пп. послы, котрѝ забирали впрочѣмъ голосъ за предложеніями комисіи, выступали противъ того, щобы закладъ мóгъ давати пожички за пупилярнымъ обезпеченьемъ. Если отже той закладъ буде давати пожички, якъ и другѝ, а думаю, що буде такъ чинити, — то о́нъ не въ состояню ни одного довжника рустикального банку выкупити, бо той, кто платитъ — а такихъ мало — не буде потребувавъ помочи, а той, кто переставъ платити, а хотѣвбы поратоватись въ тóмъ кредитовóмъ закладѣ, не буде мóгъ найти помочи, бо его гипотека обтяжена надъ половину вартости. Въ банку взявъ стóльско, скóлько выноситъ половина вартости его господарства, а если предположимо, що затягнувъ кóлька ратъ и есть въ рестанціи, то той довгъ если не въ цѣлости, то певно въ частяхъ буде обтяжати его господарство. Въ виду того новый кредитовый банкъ не буде мóгъ въ довгóвъ рустикального банку выратовати никого такого, кто буде до половины вартости задовженый. Зъ того слѣдуе, що банкъ высказанои въ предложеню цѣли не осягне.

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Делегація угорска) дня 15 с. м. ухвалила вже остаточно буджетъ министерства справъ заграничныхъ, буджетъ маринарки и буджетъ военный и то по бóльшóй части пóсля внесень комисійныхъ. Въ дебатахъ угорскѝ делегаты все и всюда стояли за національзованьемъ арміи угорскои и за угорскою академією войсковою.

(Делегація австрійска) не згодилась на резолюцію делегаціи угорскои, щобы заложено угорску академію войскову. Дня 18 с. м. закрыта делегація. Министеръ вóйны подякувавъ делегаціи а президентъ Шмерлингъ комисіи буджетовóй за ихъ труды.

(Комитетъ централистичный) зъ 14 членóвъ ухваливъ, щобы всѣ клюбы централистичнѝ сполучились въ одинъ клюбъ нѣмецко-національный.

(Проектъ нового закона карного) внесеный министромъ правосудія на першóмъ за-

---

Семенови ажь морозъ перейшовъ по тѣлѣ о́тъ стыду и гнѣву; о́нъ сплюнувъ сердито и пóшовъ до своеи кóмнаты. Нужденный обѣдъ, скапараный якоюсь старою бабаю, ще бóльше нагадавъ Семенови сумну прозу житя сельского професора безъ жѣнки, безъ роду-родины и навѣвъ ще тяжшу задуму на его склопотану голову.

Що йно першій сонъ пообѣдный почавъ спускатись на струдженѝ повѣки Семеновѝ, якъ пóдъ о́кнами задзвенѣвъ голосный дзвóнокъ и передъ школою задержались санчата. Стукъ до дверій давъ знати, що се прибули новѝ гостѣ. Семенъ нерадо звѣвся зъ лóжка.

„А, мóй любый, дорогій сусѣде, а мóй друже единый“, роздався крикливый голосъ прибувшого гостя. „А здоровъ, здоровъ, мóй единый, мóй любый!“

Се бувъ професоръ зъ сусѣдного села, ще досыть молодый чоловѣкъ, але дуже крикливый, хвалькó на всю губу, острый на языкъ, легкій до працѣ а охочій до барашкованя и гулятикъ та ласый на добру посаду. О́нъ бачивъ Семена всего може два-три разы въ своѣмъ житю та ще й гордувавъ нимъ якъ неповоротною колодою, а теперь о́тъ разу кинувся ему на шію, обóймавъ и цѣлувавъ его якъ найлѣпшого, найпершого пріятеля о́тъ першихъ лѣтъ дитинныхъ.

„И до милои дѣвчины не постелится така дорога, якъ менѣ постелилась до тебе, мóй друже дукатовый. Перша санна, якъ по помостѣ гладенько, и я першій слѣдъ продоптавъ до тебе.“

„А, справдѣ санна дуже добре стелится,“ якóбы о́тъ нехочу повторивъ Семенъ.

„О, стелится, стелится, до тебе и для тебе, милый друже,“ трѣпотавъ Стручиньскій. „Кто жь бóльше о́тъ тебе маетъ щастя! Все тобѣ якъ зъ платка йде; отъ и нову школу мигомъ выставивъ, та ще й яку школу! На всю околицю, на всю Галичину! Палаты, палаты, ажь любо, ажь мило тутъ пробувати.“

„Та що тобѣ теперь школа“, тягнувъ дальше Стручиньскій розпершись на софѣ. „Щó тобѣ теперь школа! Ты панъ на всю губу, теперь собѣ зъ насъ глузуешь, якъ на якихъ фандѣвъ споглядаешь. Що тобѣ теперь школа! Панъ тай годѣ. Що то значитъ въ чѣпци родитись! Не дармо кажутъ: не родися красный, але щасный. Ну, отъ я й приспѣвъ повѣншувати тобѣ щастя до нового житя, до любого подружя.“

Въ своѣй говóрливости не замѣтивъ Стручиньскій, що лице Семена поблѣдло при послѣдныхъ словахъ, а его уста якось судорожно задрожали.

„Якъ нѣ жаль намъ розставатись съ тобою, тратити тебе зъ нашого круга“, трѣпотавъ дальше Стручиньскій, а все жь таки съ повною щиростію и вдячностію складаемо тобѣ наше: щасть Боже! Ты своимъ живымъ прикладомъ показавъ, що сельскій учитель може якъ царскій орелъ взбитись до найвысшихъ сферъ, до дуже высокихъ сферъ товариского житя, може собѣ тамъ здобути не тóлько повагу и пошану, але й щиру любовь, може тамъ спорóднитись, здружитись — словомъ зробити незвычайну карíеру. Такъ, се багато, дуже багато значитъ. Се значитъ, що сельскимъ учителемъ не можна помѣтувати, не можна вязати его съ долею хлопскихъ дѣтій, якъ долю дяка съ долею хлопскихъ мерцѣвъ, — се значитъ, що намъ належится почесть, перше мѣсце, що намъ цѣлый свѣтъ стоитъ отворомъ. Теперь вже будутъ твого наслѣдника въ Голопятахъ инакше поважати, инакше цѣнити и инакше съ нимъ обходитись, якъ съ тобою бувало. Теперь вже не посмѣе такій пóпъ, такій дякъ глумитись надъ учителемъ. Ты показавъ имъ, твоимъ живымъ прикладомъ, що зъ помѣжь усеи такъ званои сельскои интелигенціи одинъ учитель може добитись найвышого становиска, може высоко взнестись понадъ свое на око нужденне и непочестне становиско.“

„Але жь я не знаю до чого веде цѣла та бесѣда“, озвався Семенъ здивованый и розгнѣваный тою дивною балаканиною, що нѣбы то пóдлещувала ему, але бóльше дразнила и якимсь глумливымъ смѣхомъ его серце ранила.

„То не тóлько моя бесѣда“, съ жаромъ трѣпотавъ дальше Стручиньскій, „але я певный, що говорю о́тъ цѣлого учительства, що кождый учитель такъ само скаже, такъ само буде дивитись на твóй великій подвигъ. Та й яке дѣло менѣ пóдлещуватись до тебе. Я знаю, що ты и безъ того по нашóй давнóй дружбѣ, по христіяньскóй милости зробишь мене твоимъ наслѣдникомъ въ Голопятахъ, выробишь менѣ ту посаду, бо моя, знаешь страшно нужденна, не то, що не ма що ѣсти але й сидѣти нема где, вѣтеръ дуе крóзь стѣны якъ на полю, зубы скачутъ якъ навѣженѝ, — кажу тобѣ, хочь гинь, хочь пропадай!“

Семенъ ходивъ тяжкою ступою по хатѣ, мовьбы яка тяжка розпука розрывала его серце.

(Дальше буде.)

сѣданю палаты послôвъ дня 14 с. м. обнимає 515 параграфôвъ и опираєсь въ основѣ на правительственнôмъ предложеню зъ р. 1874, але съ увзглядненьемъ змѣнъ предпринятыхъ въ комисіи. До проекту закона додане такожь обширне справозданье зъ мотивôвъ, обнимаюче 250 сторôнъ. Кара смерти принята въ новый кодексъ; параграв о головнôй зрадѣ (зрадѣ стану) змѣненый въ тôмъ направленю, що додано злочиньство змѣряюче до розбиранья звязи обохъ половинъ монархіи. Параграфъ о бунтѣ (повстанію) въ проектѣ нового кодексу острѣйшій, якъ въ теперѣшнôмъ кодексѣ.

(*Регуляція галицкихъ рѣкъ.*) Намѣстництво галицке выпрацювало и ôтослало дня 1 падолиста плянъ и выказъ коштôвъ на регуляцію рѣкъ галицкихъ. Плянъ правительственный обнимає просторы рѣкъ: Вислы 299 километрôвъ, Пшемши 234 килом., Дунайця 39 килом., Вислоки 19 килом., Сяну ôтъ Ярослава до вылыву въ Вислу 129 килом. и Днѣстра ôтъ Журавна до границѣ въ Оконахъ 345 километрôвъ. Разомъ отже выноситъ просторъ призначеный до регуляцій 854 километрôвъ. Регуляція маєкоштовати 9,732.000 зр., на рѣки захôднои Галичины припадає 6.365.000 зр. а на рѣки всхôднои Галичины решта, именно на Днѣстеръ 3,167.000 зр. а на Сянъ 2,700.000 зр. Ôтъ 1864 р. до кôнця 1880 выдало правительство 2,493.072 зр., а именно на Вислу и ея притоки 2,152.749 а на Днѣстеръ 340.323 зр. На регуляцію Днѣстра ôтъ Маріямполя до границѣ буде ужитый камѣнь а на регуляцію Сяну фашины (вязки прутя). Пересѣчно регуляція одного километра Сяну буде коштовати 20.930 зр., а Днѣстра лишь 9.180 зр. Плянъ обчислюе, що регуляція Сяну и Днѣстра буде укôнчена за 15 лѣтъ при рôчнôй дотаціи на Днѣстеръ 211.133 зр. а на Сянъ 180.000 зр.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Минувшого тыждня арештовано въ Петербурзѣ важного политичного переступника, Александрова. Кромѣ численныхъ проклямацій и чиселъ газеты „Черный Передѣлъ“ знайдено при ревизіи такожь динамитъ. Александровъ мавъ боронитись съ оружіемъ въ руцѣ противъ арештуючихъ его жандармôвъ.

Нѣмеччина. Кн. Бисмаркъ ôтбувъ дня 13 с. м. конференцію съ цѣс. Вильгельмомъ. О устуленю канцлера нема й мовы. — На другій день рада министеріяльна уложила тронову бесѣду, котрою, якъ пишутъ газеты, цѣсарь лично отворитъ парляментъ.

Соціялистôвъ выбрано въ тѣснѣйшихъ выборахъ 13. Такъ добре еще николи не выпали выборы для соціялистôвъ.

Поляки познаньскій выйшли побѣдоносно зъ послѣдныхъ выборôвъ нѣмецкихъ. Они перевели 18 своихъ кандидатôвъ. Тôлько самій навѣть не сподѣвались. Побѣда ихъ показуе, що елементъ польскій въ Нѣмеччинѣ мимо утискôвъ урядовыхъ, мимо усилій германизаційныхъ, все таки не стративъ своеи жизненнои силы.

Франція. Въ послѣднôмъ числѣ подали мы складъ кабинету Гамбеты. Покликанье Гамбеты на голову французского кабинету справедливо называе англійска „Times“ выпадкомъ первостепеннымъ для цѣлои Европы. Дальше каже „Times“, що ново министерство „не єсть кабинетомъ Гамбеты, але Гамбета самъ“. И въ тôмъ „Times“ маєправду; досыть переглянути листу новыхъ министрôвъ. Зъ членôвъ давнѣйшого министерства ввôйшли лишь два до нового: Казó, министеръ правосудія и Кошерй, министеръ почтъ и телеграфôвъ. Прочй члены самй новй люде, безъ знаменитои политичнои минувшости. Новый министеръ внутрѣшныхъ дѣлъ Вальдекъ-Руссó адвокатъ, молодый, 34 лѣтный чоловѣкъ; ôнъ маєславу дуже зручного бесѣдника парляментарного. На него звернувъ Гамбета свою увагу, коли той внѣсъ въ парляментѣ проектъ реформы судôвництва. Министеръ просвѣты Поль Бертъ, ученый физіольогъ, политикъ и знаменитый бесѣдникъ. Числитъ 48 лѣтъ. Въ 1863 р. зôставъ докторомъ медицины а въ 1866 докторомъ наукъ природныхъ. Въ р. 1867 именованый професоромъ университету въ Бордо а пôзнѣйше професоромъ въ Парижи. На арену политичну выступивъ Бертъ ôтъ р. 1870. Въ парляментѣ належавъ до уніи републиканьскои, все бравъ головну участь въ парляментарныхъ комисіяхъ публичнои просвѣты. Ôнъ все стоитъ рѣшучо за вызволеньемъ всѣхъ шкôлъ зъ пôдъ вплыву духовенъства. Мин. правосудія Казó числитъ 60 лѣтъ. Въ 1879 р. ввôйшовъ до кабинету Фрейсине и обнявъ тую саму теку, котру теперь поручивъ ему Гамбета. Зъ стану, Казó адвокатъ, особливо добрый оборонець въ справахъ политичныхъ. Въ 1851 р. ôнъ протестовавъ противъ замахови стану, сповненому черезъ Наполеона III и бувъ за тое интернованый въ Монпеліе. Мин. финансôвъ Альенъ-Таржé числитъ 49 лѣтъ. Въ р. 1864 бувъ редакторомъ парискаго Avenir National а пôзнѣйше Revue politique. Написавъ кôлька брошуръ политичныхъ и вспôльно съ Гамбетою заложивъ République française, (органъ Гамбеты). Тарже стоитъ рѣшучо за выкупномъ желѣзниць черезъ державу ôтъ приватныхъ властителѣвъ. Мин. вôйны ген. Кампенонъ бувъ доси комендантомъ залоги парискои. Мин. маринарки Гужаръ єсть здôбнымъ офицеромъ маринарки, числитъ 52 лѣтъ, чоловѣкъ дуже енергичный. Мин. рôльництва Девé єсть провôдникомъ властивои партіи лѣвыцѣ. Се одинокій министеръ кабинету, котрый не належитъ до уніи републиканьскои (партіи Гамбеты) и Гамбета покликавъ его лишь зъ политики. Министеръ роботъ публичныхъ Райналь бувъ дневникаремъ, пôзнѣйше купцемъ. Мин. штукъ и промыслу Прустъ личный пріятель Гамбеты, Мин. почтъ и телеграфôвъ Кошери, числитъ 61 лѣтъ, адвокатъ и дневникарь. Министромъ съ тою самою текою бувъ въ кабинетѣ Фрейсине и Ферри. До тои теки ôнъ дуже здôбный. Мин. кольоній и торговлѣ Рувіе єсть зручнымъ бесѣдникомъ. Пôдсекретарь стану въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ, давный пріятель Гамбеты Спюлеръ числитъ 46 лѣтъ. Здôбный юристъ и публицистъ, бувъ черезъ кôлька лѣтъ редакторомъ Гамбетовои République fr. Въ р. 1870 пôдчасъ вôйны ôнъ разомъ съ Гамбетою дôстався балономъ зъ Парижа до Туръ и бувъ дѣятельный пôдчасъ цѣлои вôйны. Ôгъ 1876 р. бувъ посломъ мѣста Парижа въ парляментѣ и сталымъ референтомъ буджету министерства дѣлъ заграничныхъ.

Такій складъ кабинету зъ людій менше знаныхъ розчаровавъ загальне ожиданье, бо Гамбета зъ початку порозумѣвався съ такими знаменитыми личностями, якъ Ферри, Сей (президентъ сенату) и Фрейсине, — однакожь якъ видко, безъуспѣшно; тіи личности не могли згодитись на програму Гамбеты. Однакожь кабинетъ Гамбеты и такій якъ єсть, маєтую добру сторону, що складаєсь весь (кромѣ Деве, министра рôльництва) зъ сторонникôвъ уніи републиканьскои. Впрочѣмъ самъ Гамбета маєтакъ важну теку, якъ дѣла заграничнй. République fr. зове новый кабинетъ министерствомъ реформы и працѣ. Гамбета осягнувъ вже передпослѣдный щебель до найвысшои власти (президентуры републики). Въ двохъ взглядахъ загально не довѣряютъ Гамбетѣ, а именно, разъ: щобы ôнъ не узурпувавъ собѣ диктаторства якъ колись Людвикъ Бонапарте (Наполеонъ III) а друге: щобы ôнъ не захотѣвъ пуститись на небезпечну дорогу вôйны съ Нѣмеччиною для реваншу Альзаціи и Льотарингіи. Однакожь дотеперѣшне поведенье Гамбеты и заявленье нового министерства зложене дня 15 с. м. въ парляментѣ заперечуе оба тіи предположеня. Що до першого предположеня, именно, щобы Гамбета не узурпувавъ собѣ диктаторства, то правду сказавши, ôнъ доси пôдчасъ цѣлои своеи политичнои карієры не зрадився въ тôмъ взглядѣ ни за макове зерно. Ôнъ все берѣгъ институцій републиканьскихъ и въ своѣй карієрѣ ôтъ степеня до степеня пôднісився лишь власною працію и дѣятельностію. Що до другого предположеня, т. е. щобы Гамбета не запустився въ вôйну съ Нѣмеччиною, то новый президентъ кабинету въ програмѣ выголошеной лично въ палатѣ послôвъ рѣшучо усунувъ тое предположенье. Гамбета стверджуе передъ парляментомъ насампередъ, що его програма — се програма републиканьскои, демократичнои Франціи. Дальше заповѣдаєпереведенье реформъ: умѣренну ревизію конституційныхъ законôвъ въ дусѣ демократичнôмъ; дальшй реформы публичного выхованя и просвѣты; реформу войскового законодательства; редукцію армій и маринарки (о скôлько не ослабится сила Франціи); злекшенье тягарôвъ давлячихъ рôльництво; дальше, забезпеченье трактатами розвою индустрій, розвою продукціи, вывозу и торговлѣ; наконецъ унормованье ôтношень церкви до державы черезъ строге примѣненье церковного законодательства. Що до ôтношеня Франціи до заграницѣ, то Гамбета сказавъ, що Франція маєнамѣренье „съ достоиньствомъ удержувати миръ на внѣ“. На переведенье всѣхъ тыхъ задачь и реформъ потрѣбно довгого часу и Гамбета апелюєдо републиканцѣвъ парляменту, щобы они съ повнымъ довѣріемъ нове министерство попирали. Програму Гамбеты приняли републиканцѣ гучными оплесками.

Арміи французскôй въ пôвнôчнôй Африцѣ ведеся добре. Французске войско всюда побиваєповстанцѣвъ.

Англія. Дня 16 падолиста вечеромъ наступивъ выбухъ динамиту на покладѣ парового корабля Severn, плынучого зъ Бристолю до Глясгова. Убитыхъ на смерть 9 осôбъ, а тяжко раненыхъ 43.

Туреччина. Порта позволила жидамъ нѣмецкимъ, россійскимъ и ромуньскимъ осѣдати въ турецкихъ посѣлостяхъ, кромѣ Палестины. Жиды мусятъ приняти пôдданьство турецке.

НОВИНКИ.

— **Яко ремуниращи для катихитôвъ въ епархіи перемыскôй** при школахъ 4-клясовыхъ и бôльше-клясовыхъ призначила краєва рада школьна суму 10.000 зр. за часъ ôтъ 1 сѣчня по конецъ грудня 1881 року.

— **До рады повѣтовои въ Бôбрцѣ** ôтбудеся дня 9 л. грудня с. р. доповнячій выбôръ зъ громадъ сельскихъ не трехъ членôвъ, якъ мы въ попереднôмъ числѣ доносили, але чотырехъ членôвъ.

— **Выдѣлъ Руского Касина въ Стрыю** проситъ насъ, пригадати всѣмъ Вп. членамъ Товариства, що дня 24 л. падолиста с. р. ôтбудеся неôтзовно торжественне ôткрытье Касина пôсля програмы, оголошеной въ дневникахъ. Выдѣлъ надѣсь, що Вп. Родимцѣ не ôткажутся ôтъ численного снôвъудѣлу.

— **Дръ Омелянъ Огоновскій**, професоръ университету львôвского, выбраный дня 2 (14) с. м. на засѣданю краковскои академіи наукъ членомъ-кореспондентомъ выдѣлу фильольогичного.

— **Въ Коломыѣ** ôтбулися дня 3 л. с. м. выборы до рады громадскои. На 36 радныхъ выйшло 19 христіянъ, а 17 жидôвъ.

— **Polnische Wirthschaft.** Во Львовѣ поставлено передъ чотыри роками славный будынокъ публичный, школу народну св. Антонія, котра коштувала 80.000 зр. По чотырехъ рокахъ будынокъ вже валится, стелѣ всюды въ клясахъ поперегнивали, — такъ що рѣшено школу замкнути и братись до реставраціи будынку.

— **Убійство жидôвскои родины во Львовѣ.** На Хоружчинѣ въ домѣ пôдъ ч. 19 въ ночи зъ 16 на 17 с. м. поповнили невыслѣджений злочинцѣ страшне мордерство на шинкарскôй родинѣ жидôвскôй, именно на особахъ: 63-лѣтного Коркеса, его 40-лѣтнои жены и ихъ 5-лѣтнои дочки. О тôмъ мордерствѣ ходятъ рôжнй вѣсти по мѣстѣ. Одинй говорятъ, що около 2-ои год. въ ночи якась переходяча особа почула въ шинку роздираючій крикъ и сейчасъ побѣгла до касарнѣ жандармеріи; тамъ однакъ мали сказати, що се не належитъ до жандармеріи, а до полиціи. Розказуютъ такожь, що тое мордерство побачили найперше переходячй тамтуды пп. поручникъ 30 полку Боровичь, фельдвебель В. Домичекъ и техникъ В. Бемъ. До нихъ приступивъ полиціянъ, заявляючи, що въ домѣ пôдъ ч. 19 суть певно злодѣѣ, бо дверѣ отворенй и передъ хвилію чути було гамôръ. На тое удались всѣ вразъ съ полиціяномъ до шинку, где представився ихъ очамъ страшный видъ: на земли лежавъ Коркесъ неживый, съ розбитою головою, зъ котрои вытѣкавъ мозокъ, съ покалѣченымъ страшно лицемъ, съ поломаными ребрами и обойчикомъ; жена Коркеса лежала на-пôвъ мертва съ пробитою головою и пораненымъ лицемъ; 5-лѣтна донька вилася зъ болю, бо мала розфалатаный живôтъ; въ комнатѣ шинковнôй лежали порозбиванй шуфляды, неперевертанй рѣчи, кровію забагрена сокира и розкинене съ кровавыми слѣдами простирало, въ котре, видно, утирали злочинцѣ руки. Дано сей-часъ знати до полиціи, котра предприняла заразъ на мѣетци мордерства слѣдство. Пôзнѣйше на дôйшовъ и лѣкарь, але тяжко ранений лежали безпритомнй. Ôтнесено заразъ до шпиталю, где ôтъ пораненои Двойры змогла вытягнути хоть кôлька важныхъ слôвъ, котрй причинятся дуже до выслѣдженя злочинцѣвъ. Убійство тое поповнено безперечно для рабунку, бо забрано грошѣ, кромѣ иншои шкоды. Кажутъ люде, що до шинку Коркеса сходилися нôчнй пташки, котрй грали тамъ въ карты, та и другй волоцюги, котрй тамъ и заночовували. Такъ повѣдаютъ, що еще зъ вечера остали въ шинку два чи чотыри подôбнй индивидуа, котрыхъ хотѣвъ Коркесъ пôсля припису поліційного „выпросити“ о год. 11, але они мали ему кинути въ заплату 10 зр., щобы лишь позволивъ имъ забавлятись.

— **Рускій народный театръ** пôдъ дирекцією Ом. Бачиньского дасть въ Станиславовѣ въ понедѣлокъ дня 21 л. падолиста с. р. перше представленье; ôтограна буде мельодрама „*Гнатъ Приблуда*“.

— **Россійскихъ жидôвъ** выѣхавъ дня 4 (16) с. м. дальшій транспортъ зъ Бродôвъ до Америки, въ числѣ 206 осôбъ. На двôрци прощавъ ихъ россійскою бесѣдою молодый жидъ-академикъ Виліямъ Гальвани, котрый съ жалю за своими братьми нарѣкавъ на Россію, що довела жидôвъ до вандрôвки въ далеку дорогу.

— **Взглядомъ ставленяся до побору войскового** взываєльвôвскій магистратъ уродженыхъ въ лѣтахъ 1862, 1861 и 1860, такъ львôвскихъ замешканцѣвъ якъ и особы чужостороннй, щобы въ грудни с. р. зголосилися лично въ мѣскôмъ урядѣ конскрипційнôмъ, и, если не належатъ до львôвскои громады а хотятъ ставитися тутъ до войска, щобы внесли въ тôмъ дѣлѣ поданье до дотычнои власти. Тое дотычитъ такожь и тыхъ, котрй не перейшли еще 36-ого року житя, а дотеперь задля якихъ небудь причинъ не ставилися до асентерунку.

— **Для построєня желѣзницѣ зъ Задвôря або Красного до Бережанъ** маєнебавомъ завязатись товариство, котре старатись буде довести той проектъ до дѣла. Въ тôй цѣли зъѣдутся дня 10 (22) с. м. до Львова на нараду обывателѣ зъ околиць бережаньскихъ.

— **Конфиската.** Прокураторія державна сконфискувала 117-те число „Слова“ за статю „Протестъ Боснійцевъ и Герцеговинцевъ“.

— **Именованя и перенесеня.** Канцелистомъ дирекціи полиціи во Львовѣ именованый Фр. Митрошевскій, канцелистъ суду окружного въ Станиславовѣ. Заступникомъ прокуратора въ Станиславовѣ именованый Фр. К. Силавскій, адъюнктъ суду краєвого во Львовѣ. Перенѣсся зъ Станиславова до Перемышля Амв. Яновскій, заступникъ прокуратора.

— **На посаду ляборанта а заразомъ механика въ львôвскôй школѣ политехничнôй** при катедрѣ физики розписуе намѣстництво конкурсъ съ речинцемъ до 3 (15) сѣчня 1882. Платня 400 зр., съ додаткомъ активальнымъ 100 зр., бôльнымъ мешканьемъ и либерією. Убѣгателѣ маютъ выказатись знаньемъ обохъ языкôвъ краєвыхъ, способностію въ выконуваню робôтъ механичныхъ, а кромѣ того повинній знатися на инструментахъ физикальныхъ, геодезійныхъ и астрономичныхъ.

— **Календарь стѣнный на рôкъ 1882** выйшовъ сими днями накладомъ тов. „Просвѣты“ на хорошôмъ папери, вразъ съ календаремъ жидôвскимъ и скалею штемплевою. Цѣна за примѣрникъ 16 кр. безъ пересылки почтовои.

— **Въ гимназіи тернопôльскôй**, якъ мы вже свого часу доносили, зайшли безпорядки. Ученикъ Готскій, котрый зневаживъ чинно суплента Зелиньского, зôставъ засужденый на 3 мѣсяцѣ вязницѣ. Готскій обжалувавъ однакъ зъ своеи стороны п. Зелиньского за тое, що тойже назвавъ его въ присутности другихъ товаришевъ „bękartem pierwszego rzędu“. Судъ увôльнивъ п. З. зъ причины, що напôмненя суть учителеви дозволенй, а лишь оставивъ власти школьнôй, укарати ôтновѣдно п. З. за выреченье неотвѣтныхъ слôвъ въ школѣ.

— **На университетѣ черновецкôмъ** вписаныхъ єсть сего пôвроку 257 слухачѣвъ, именно 204 звычайныхъ, а 53 надзвычайныхъ. Зъ тыхъ єсть звычайныхъ слухачѣвъ на выдѣлѣ фильософичнôмъ 33, правничôмъ 102, теольогичнôмъ 70.

— **Збôръ робôтникôвъ въ Вѣдни** ôтбувся дня 3 (15) с. м. въ реставраціи Зобля при участи до 600 осôбъ. Були тамъ рôжнй бесѣды, якъ примѣромъ о промыслѣ дрôбнôмъ, котрый, на жаль, не можевыдержати конкуренціи съ капиталомъ, о ôтношеняхъ економичныхъ и т. и. Пôдчасъ дебаты надъ ôтношеньемъ прасы до квестіи робôтничои загнався одинъ бесѣдникъ такъ далеко, що комисарь загрозивъ розвязати збôръ. Тогды почато кричати: „Прочь съ полиціею — най жіе свобода!“. Ôттакъ повстало загальне замѣшанье, а на улици прійшло навѣть до чинныхъ зневагъ полиціянôвъ, котрй хоть добули палашѣвъ, але не ранили никого. Увязнено двохъ робôтникôвъ, Равха и Файхтингера.

— **Рѣдкій епизодъ** случився сими днями въ вѣденьскôмъ костелѣ Августинôвъ пôдчасъ проповѣди. До костела вôйшло кôлька чужостороннихъ осôбъ пôдъ проводомъ мѣстцевого указателя т. зв. „цицероне“, якихъ въ Вѣдни находится немало. Той „цицероне“ почавъ въ костелѣ неприлично захôвуватись, на що кликнувъ священикъ зъ проповѣдницѣ: „Прочь! выйдѣтъ сей-часъ зъ костела, бо зôйду зъ проповѣдницѣ!“ Коли завôзваный не послухавъ тыхъ слôвъ, озвався проповѣдникъ вдруге: „Се єсть безстыднôсть! прочь зъ костела!“ По сихъ словахъ доперва выйшовъ завôзваный вразъ съ гôстьми зъ костела.

— **Стихъ о управильненю податку грунтового.** Въ Австріи горѣшнôй ходитъ по селахъ спѣвакъ Иванъ Иргеръ, народный поетъ зъ професіи, котрый свои печатанй стихи розкидуе въ брошуркахъ помѣжь простый людъ. Недавно зложивъ ôнъ пѣсню о управильненю податку грунтового, въ котрôй староство въ Феклябрунъ доглядѣло пôдбурюючу агитацію и выдало вôйтамъ наказъ, щобы спѣвака Иргера слѣдили, придержали и ôтставили до суду.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Цѣсарь выѣхавъ дня 2 (14) с. м. до Геделе. — Архикн. Рудольфъ выѣхавъ съ женою до Семигороду на ловы медвѣдѣвъ. — Славна драматична артистка Сара Бернгардъ пріѣхала до Львова на два гостинній выступленя; вчера було ея перше выступленье, а нынѣ буде друге. — Почмайстеръ въ Устрыкахъ п. Викторъ Ридль одержавъ ôтъ Цѣсаря золотый крестъ заслуги за близько 50-лѣтну заслужену дѣятельнôсть службову. — Славный композиторъ Лишъ занедужавъ смертельно въ Римѣ. — Въ Гецендорфъ пôдъ Вѣднемъ застрѣлився на гробѣ своеи жены по цѣлорочнôй жалобѣ бувшій офицеръ Іос. Чабель. — Въ лазни Гиса при ул. Шпитальнôй у-

меръ нагло Дмитро Бѣлиньскій родомъ зъ Кресова коло Николаєва. — Во Львовѣ повѣсився сими днями въ лѣску за огородомъ Яблоновскихъ молодый жидъ, незвѣстного имени. — Россійскій революціонистъ кн. Крапоткинъ находится теперь въ Парижи. — Завтра, въ недѣлю, ôтбудеся вѣнчанье пана Петра Лѣниньского, адъюнкта судового зъ Мостôвъ Великихъ съ п-ою Оленою Фолисъ въ Деревни. — Во Львовѣ устроює кружокъ аматорôвъ турнѣй шаховый. Зголошеня пріймаются до 1 л. грудня въ цукорни Костецкого. — Въ Вѣдни отворено дня 1 (13) с. м. богату выставу почтовыхъ марокъ и книжочокъ. Дохôдъ зъ выставы призначеный на фондъ запомоговый для почтовыхъ слугъ и на фондъ пенсійный для листоношôвъ. — Въ Загребѣ даютъ чутися зновъ частй землетрясеня.

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Сотрудничества одержали: оо. дръ І. Бартошевскій яко сотрудникъ-сповѣдникъ, І. Мудрикъ яко першій сотрудникъ и С. Городецкій яко другій сотрудникъ — всѣ трп при архикатедральнôй церквѣ св. Георгія во Львовѣ; о. Т. Кобриньскій зъ Снятына яко експонованый сотрудникъ въ Богородчанахъ старыхъ.

Префектомъ ризницъ при архикатед. церквѣ св. Георгія во Львовѣ именованый о. І. Гордѣевскій.

Въ пропозицію принятй а) на Стрый: оо. 1) Т. Лѣсевичъ зъ Кутъ старыхъ, 2) И. Поповичъ зъ Крушельницѣ, 3) А. Бѣлецкій, першій проповѣдникъ архикатед., дальше М. Лопатыньскій зъ Побука, И. Штогринъ зъ Стрѣлокъ, В. Дорожиньскій зъ Волциева, И. Гарасевичъ зъ Козаръ, І. Вергановскій зъ Лукавицѣ выжнои, І. Лопатиньскій зô Львова, Ю. Дворянинъ зъ Кишиловець и Т. Березовскій зъ Стрыя; б) на Новесело дек. збараского: оо. 1) Я. Вербицкій зъ Шилъ, 2) И. Курбасъ зъ Губиня, 3) Е. Цурковскій зъ Новогосела, дальше Е. Вербицкій зъ Гарбузова и Т. Строцкій зъ Лубянокъ; в) на парохію Пôдбережь дек. болехôвского оо.: 1) Гуменный зъ Рожанки, 2) Поповичъ зъ Крушельницѣ, 3) Сенык зъ Ивановець.

Зъ Епархіи Перемыскои.

На опорожнену канонію при тутешнôмъ соборѣ Крылоса подався о. Іосифъ Щавиньскій, парохъ въ Короснѣ дек. устрыцкого.

Дѣйстнымъ парохомъ ставъ вже о. Иванъ Негребецкій въ Залѣсю дек. каньчуцкого.

Каноничну институцію одержавъ о. Анд. Чарнецкій на капеляню Нусмичѣ дек. варяского.

Сотрудничества одержали: оо. І. Несторовичъ въ Малнôвскôй воли дек. мостиского и Игн. Маликъ въ Олещицяхъ дек. олешицкого.

Завѣдательства одержавъ о. Дом. Бѣлиньскій въ Сѣльци дек. мокряньского.

Личнй додатки зъ фонду религійного по 100 зр. на дальшй три лѣта одержали: оо. Вас. Чемарникъ, поч. крылошанинъ и парохъ въ Сяноцѣ дек. саноцкого, Мих. Ясеницкій, парохъ въ Монастырци дек. лѣского, и Ант. Носкевичъ, капелянъ въ Ольшанику дек. самбôрского.

Отпустку зъ епархіи перемыскои въ архіепархію львôвску одержавъ п. Теоф. Лавровскій, укôнченый теольогъ.

Ремунирацію въ сумѣ 31 зр. 66 кр. одержавъ катихитъ 4 клясовои школы мѣшанои въ Старôмъ Мѣстѣ.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

† **О. Александеръ Грушкевичь,** завѣдавель капеляніи въ Воли Олешицкôй дек. олешицкого еп. перемыскои, упокоився въ Наконечнôмъ въ 33-ôмъ роцѣ житя а въ 8-ôмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему намять!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **О. Изидора Воробкевича** (Данила Млаки) удачный портретъ вразъ съ короткою біографіею помѣстила ческа илюстрована газета „Světozor“ въ ч-ѣ 46 зъ сего року.

— **„Мазепа“**, исторична праця нашого историка Н. Костомарова буде печататись ôтъ нового року въ петербурскôмъ журналѣ „Русская Мысль“.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Всч. о. О. Ф. въ Дубѣ: 20 цвѣтня с. р. прислали Вы на дѣвоче воспиталище 6 зр., котрй передали мы комитетови на руки о. Бѣлецкого.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для Школьн. Помочи: Вп. З. Садовскій зъ Самолускъ 1 зр., о. Д. Гузаръ зъ Завалова 1 зр.; для бѣдн. ученикôвъ рускои гимн.: о. П. Гиль зъ Шершеновець 2 зр., о. Д. Гузаръ зъ Завалова 2 зр.; для п. М. Савицкого: Вп. З. Садовскій зъ Самолускъ 1 зр., о. Сосновскій зъ Пôдсоснова 2 зр.; на могилу Шевченка: о. М. П. Подолиньскій зъ Манёва 1 зр., о. А. Котысъ зъ Лупкова 1 зр.; для товар. педагогичного (яко вкладки): Вп. З. С. зъ Самолускъ 1 зр., о. П. Б. зъ Борокъ 1 зр., о. Н. П. зъ Жулмча 1 зр., п-ѣ Н. Г. зъ Хирова 1 зр.; для Зорѣ: о. С. І. зъ Золочева 1 зр.; для Гал. Сіона: о. С. зъ Мѣжинця 1 зр., о. П. зъ Тудорова 2 зр., о. Е. Х. зъ Малашовець 2 зр., о. В. Б. зъ Испыла 2 зр.; для Свѣта: о. К. зъ Белелуѣ 1 зр.; на пов. Єр. Анонима: о. К. зъ Бѣгаль 1 зр., о. К. зъ Белелуѣ 2·55 зр.; для Пролома: о. П. зъ Тудорова 2 зр.; для Просвѣты: о. Д. Г. зъ Завалова 2 зр.; для Науки: о. І. Г. зъ Будынина 2 зр.

Оголошенье.

Выдѣлъ академ. товариства „Дружный Лихварь“ взыває всѣхъ своихъ довжникôвъ до якъ найскоршого уплаченя довгôвъ. — Грошѣ належитъ надсылати пôдъ адресою: Товариство „Дружный Лихварь“ во Львовѣ, улиця Краковска, ч. 14, І поверхъ.

Ôтъ выдѣлу акад. тов. „Дружный Лихварь“. — Во Львовѣ, дня 7 (19) падолиста 1881.

В. Коцовскій, голова. *Ом. Константиновичь*, касіеръ.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (4—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскй письма** въ рôжныхъ языкахъ.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскôй и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил. Складъ фабричный ЛЯМПЪ Р. ДИТМАРА, пляцъ Маріяцкій, готель Европейскій. **Найбольшій складъ артикулôвъ освѣтленя, признаной конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ.** (5—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

Того єще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-выналденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6	штукъ	ножôвъ столовыхъ
6	„	вилокъ зъ одной штуки
6	„	ложокъ столовыхъ
6	„	пôдставокъ ножовыхъ
12	„	ложочокъ до кавы (3—24)
6	„	кубкôвъ до яець
6	„	хорошихъ филижанокъ
2	штуки	хохль, одна до рассолу, друга до сметаники
2	штуки	великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1	штука	высѣвача до цукру або перцю.
1	штука	ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавй предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣпатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняє

Панъ **А. Л. ГУТМАНЪ,**

генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла

Вѣдень 1, Fleischmarkt 6.

Г. БИНЕНШТОКЪ

АГЕНЦІЯ МАШИНЪ РÔЛЬНИЧИХЪ

во Львовѣ, ул. Коперника, ч. 11,

поручає **машины господарскй зъ найлучшихъ фабрикъ** по цѣнахъ слѣдуючихъ:

Молотѣльнѣ ручнй по 105 зр.
Млынки Бакера по 68 зр.
Сѣчкарнѣ по 40, 43, 73 и 75 зр.
Плуги по 9, 10 и 11 зр.
Рухадла по 6, 8 и 9 зр.

якъ такожь всякй иншй **знаряды господарскй,** ручаючи за **добру роботу.** (3—3)

5 тягнень рôчно

3% ôтсот. въ золотѣ

ВЖЕ 12 л. ГРУДНЯ!

Друге тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСÔВЪ

зъ року 1881 á 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

14 сѣчня, 14 марця, 14 червня, 14 серпня и 14 падолиста.

Кождочасна головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Выгранй и проценты выплачуются въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ,** въ многихъ головныхъ мѣстахъ провинцій, якъ такожь майже по всѣхъ европейскихъ головныхъ мѣстцевостяхъ **безъ жадного ôттяганя.**

За точну выплату ручитъ княж. сербске правительство.

Льосъ приноситъ 3% провизіи въ зол.

Сербскй льосы готôвкою á **46 зр.** и **50 кр.** купоновыхъ ôтсотковъ.

РЕВЕРСЫ ЗАМОВЛЕНЯ

платнй въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр.

и одною рештовою ратою 4 зр. а. в.

Купуючій набуває вже **черезъ вплату лише 3 зр.** ôтъ разу **выключне** и **ненодѣльне** право участи въ грѣ.

Въ 1-шôмъ тягненю 3% **Сербскихъ Льосôвъ,** послѣдовавшôмъ 12 падолиста, вытягнено **головнй выгранй** франкôвъ **100.000, 10.000** и **4.000** въ золотѣ на льосы, спроданй въ нашои конторы вымѣны, котрй есконтовано якъ найскорше.

Найблизшй тягненя вже 12 грудня, 14 сѣчня и 14 марта.

Протоє **три тягненя** въ протягу **найблизшихъ чотырехъ мѣсяцѣвъ.**

Контора вымѣны администрациі (1—2)

Вѣдень, Wollzeile 10 и 13. „МЕРКУРА” **Ch. Cohn, Wollzeile 10 и 13.**

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдає: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарско

Ч. 88. Львôвъ, Середа 11 (23) падолиста 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

Чи примиренье партій
у насъ можливе?

II.

Коли нашихъ проводирôвъ остерѣгано, що належалобы бôльше занятися внутрѣшными пытанями, просвѣтою народа, бо инакше все пропаде, отвѣчали: „Що маємо братися до букварѣвъ? Вже гôрше не буде!“ А оно робилося щоразъ гôрше, мы тратили щоразъ бôльше мандатôвъ посольскихъ, а се було ознакою, що довѣріе народа не взмагалося, але упадало: и дôйшло до того, що усомнѣватися належитъ, чи и организація а властиво реорганизація нынѣ що поможе; а если и помогчи змоглабы, то певно не хутко, бо нынѣ все треба зачинати съ нова.

Дотеперѣшна политика довела насъ до такого застою, а властиво до упадку, що где глянешь, всюда знеохоченье, опущенье рукъ, сомнѣнье, невѣра въ свои силы, деморализація, а навѣть гниль. Нынѣ видимо, що оно щоразъ гôрше, скаржимося на тіи наслѣдства, пытаємо въ ôтки така апатія, той упадокъ духа у интелигенціи, той бракъ почутя народного у селянъ и мѣщанъ нашихъ? Тôлько не пôзнаємо, чи признати не хочемо, що дотеперѣшна политика и неôтповѣдна праця наша привели насъ до такого стану.

Увидѣвши той станъ и знаючи его причины, люде умѣркованй застановлялися, чого потреба, щобъ тая маса, въ своѣй цѣлости велика и сильна, могла ôтжити яко организмъ. И приходили до того пересвѣдченя, що безъ объединаня и скупленя жизненныхъ силъ Русинôвъ, безъ пôзнаня своихъ потребъ и недостачь, безъ яснои програмы, словомъ, безъ организаціи и спôльнои працѣ выхôдъ неможливый. А що скупленье жизненныхъ силъ Русинôвъ безъ примиреня партій немыслиме, то потреба згоды щоразъ въ ширшихъ кружкахъ обявлялася.

Не вжежь бы упавъ у насъ, думали они, патріотизмъ до того степени, щобъ навѣть добро нашого народа, его доля и житье не могли зôбрати всѣхъ Русинôвъ до спôльнои нарады и працѣ? Можна мати надѣю, що такъ важна справа, мовили дальше, уможливитъ Русинамъ порозумѣтись и стати до спôльного дѣла. Бо якъ довго загалъ образованыхъ Русинôвъ на се не здобудеся, доти пытанье примиреня и спôльнои працѣ буде розбиватися о справы пôдрядній, або о неохоту одиниць и порозумѣнье останеся неможливымъ.

Ту пôдносились голосы до згоды. И „Правда“ взывала: Єднаймось, працюймо... Завзываючи до згôдливои працѣ всѣхъ Русинôвъ, народовцѣ не тыкали рôжнородныхъ пытань партійныхъ, они вказували на схôдній точки, спôльне поле, где всѣ можутъ вспôльно и згôдливо дѣлати, безъ ущербу своихъ сторонничихъ переконань.

Твердй мовчали, або если коли ôтозвалися, то казали: партія украиньска най ôтречеся всѣхъ своихъ захотѣній и пôддасться безъусловно.

Ту показалося, що въ справѣ организаціи Русинôвъ все еще не можна було числити на пôдмогу знаной части органôвъ, котрй власне довели до такои байдужости и оспалости, до омертвлѣня, котрй промовчували справы жизненнй, а здоровй ôтзывы въ помежи публики удушували въ кошахъ редакційныхъ.

Голосы до згоды ôтозвалися еще сильнѣйше передъ загальными зборами Рады Рускои въ 1879 р. Рада оказалася слабою, щобы опертися всѣмъ напорамъ противникôвъ, ба, и сама жила ледви на паперѣ. Повстало длятого желанье, щобы товариство Рады Рускои могло обновитися, скрѣпитися, переродитись въ новый организмъ.

Мягкй оказалися и тутъ мякшими; около 30 съ нихъ зголосилося приступити до Рады Рускои, щобы ви скрѣпити, але вѣтеръ, якій вѣявъ тогды съ статій „Слова“, не позвалявъ ничого доброго сподѣватися. И такъ сталося. Покликаючись на §. 4. статутôвъ выдѣлъ ôткинувъ зголосившихся, якобы §. той приписувавъ ôткидати гуртомъ всѣхъ, що належатъ до иншои партіи! Ôткинений, ображенй до загального збору не ôтносилися, и хотяй збôръ поручивъ новому выдѣлови о примиренье партій старатися, то однакъ минуло знова два роки на дармо, до съорганизованя не прійшло, бо примиренье препоручено тымъ, котрй его ôткинули. И такъ замѣсть згоды наступило знова велике роздраженье. За повысшими 30 булибы поспѣшили и иншй, Рада Руска булабы скрѣпилася. Мы видимо, о кого тоѣ все розбилося.

О съорганизованю силъ мовы бути не може, где нема щирого зближеня и выразумѣня межи Русинами. До згоды потреба передъ всѣмъ доброи волѣ и совѣстности. Вправдѣ мы видѣли ôтъ того часу гдеяке зближенье, якъ отъ при комитетѣ школьнôмъ, або при вѣчу; але то еще не съорганизованье до спôльнои працѣ. Тутъ, противно, выходятъ на явъ давнй упередженя, н. пр. о выслугованюся Ляхамъ и т. д., якъ тоѣ мало мѣстце при остатнôмъ зборѣ Дому Народного. А не треба забувати, що майже тіи самй люде, котрй верховодятъ въ Радѣ Рускôй, верховодятъ и въ Домѣ Народнôмъ.

Заговоришь о примиреню партій съ поодинокими лицями, то они часто притворяются, що тому самй дуже радй; але при тôмъ начинаютъ вытыкати того або сего, починаютъ рецитовати грѣхи противнои партіи, — якобы по другôй сторонѣ були самй чистй и подôбныхъ або и гôршихъ грѣховъ не мали. Тую тактику належалобы разъ залишити, если на правду хочемо скрѣпитися, пріити до якого порозумѣня и значеня.

Въ часѣ послѣднои сесіи соймовои почато спôльно збиратися въ Домѣ Народнôмъ для обговорюваня справъ: якъ интернату Змартвыхвстанцѣвъ, школы вправы, — пôдношено такожь справу примиреня партій. Загальна була згода въ тôмъ, що положенье наше дуже сумне, тôлько мнѣнія розходились що до причины злого и выходу въ него.

Одинъ складавъ вину на партіи, на вражду межи рускою прасою, хотяй додавъ, що писемъ другои стороны не читае, бо его разитъ языкъ. Нарештѣ сказавъ, що не знае лѣкарства на хоробу, що все треба лишити часови.

Найтяжша рѣчь зробити добру діягнозу, тогды и о лѣкарство не трудно. Нема народу, гдебы не було партій. Они не тôлько не шкодятъ, але еще суть потрѣбнй, бо где нема партій, тамъ нема житя политичного. И у насъ еслибы не було завязалося товариство „Просвѣта“, заледво булобы повстало товариство „им. Качковского“. Гляньмо на Полякôвъ або на Мадярôвъ, чи тамъ нема партій? Але на внѣ, въ оборонѣ правъ своихъ выступаютъ они якъ одинъ мужь. Такъ и намъ не партіи шкодятъ, але тая вражда, котра партіи ôтъ себе ôттручує, тіи упередженя, котрй безъ пôдставы продовжаются. Лишѣмъ партіи а усуньмо вражду и упередженя, а хороба сама устане.

Кто читае „Дѣло“, той знае, що оно вражды не пôдтримує, оно до теперь усувало всѣ справы дражливй, бо цѣль его була и есть праця около примиреня, що однакожь не выключае сказати правду тымъ, котрй примиреню перешкаджаютъ. А що до языка, то чей „Дѣло“ не винно, що языкъ, якимъ пише, уживався въ Галичинѣ.

Противники нашй намагаются Русинôвъ здушити, а намъ радится, наше скрѣпленье лишити часови!

Другій сказавъ: „Згода може наступити, коли партіи згодятся на одній засады, на одній цѣли.“

Тоѣ по просту есть неможливымъ; оно съ горы выключалобы всяке зближенье и згоду. Засады и цѣли суть пôдставою партій, а въ такôмъ выпадку мусѣлибы устати и партіи. Коли партіи суть потрѣбнй, то засады и дальшй цѣли имъ лишити належитъ. Кто хоче, щобы шановано его пересвѣдченя, най шануе пересвѣдченя другихъ. Се маѣ бути тая взаимна толеранція, конечна до кождои згоды. Кто ôткидае се перше условіе зго-

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

VII.

(Дальше.)

„Такъ, я надѣюсь, що ты мôй друже єдиный“, лепотѣвъ дальше Стручиньскій, „що ты, мôй друже, зробишь мене своимъ наслѣдникомъ въ Голопятахъ, бо я, не хвалячись, я одинъ съ помѣжь всѣхъ твоихъ знакомыхъ зъумѣю бути достойнымъ наслѣдникомъ твоимъ, я одинъ зможу удержатись на тôй высотѣ учительского достоиньства, на якôй ты теперь себе поставивъ твоимъ зарôвно щасливымъ и безприкладнымъ, якъ и героичнымъ подвигомъ. Якъ не помыляюсь, то тутъ презентуе громада. А коли тобѣ удалось такъ щасливо ôтсунути на бôкъ попа и его обезсилити, то не тяжко буде тобѣ теперь перехилити громаду на мою сторону.... Особливо теперь, коли и хлопы мусятъ на тебе дивитись иншимъ окомъ и до самои землѣ бити поклоны.“

„Алежь я не думаю анѣ вмирати, анѣ съ ôтси выноситись“, гнѣвно крикнувъ Семенъ.

„Умирати? — Борони Боже! Жій намъ на многй лѣта. Але одружитись, одружитись. Я думаю, що ты одружившись съ такою панею.....“

„Я совсѣмъ не думаю женитись!“ ще голоснѣйше крикнувъ Семенъ и тупнувъ ногою.

„Якъ то не думаешь?“

„Такъ, що не думаю!“

„Щô тобѣ Семене? Ты не хочешь признатись передъ твоимъ другомъ, твоимъ щирымъ, найщиршимъ другомъ, що ты женишся съ панною Гуляйпольскою“....

„Кто тобѣ се казавъ?“ живо звернувся Семенъ до Стручиньского, ажь затиснувъ кулаки.

„Тажь то цѣлый свѣтъ знае, цѣлый свѣтъ говоритъ“.

„Кажу тобѣ, що не женюся, не хочу женитись и не буду женитись“, закричавъ Семенъ на всю хату. „Не буду женитись и баста! Дай менѣ святый спокôй, бо я слабый, не маю часу на пустй балаки.“

„Дай менѣ спокôй“, ще разъ крикнувъ розлюченый Семенъ побачивши, що его товаришь забираѣся дальше вести свою бесѣду. „Не доводи мене до гнѣву, я злый, я слабый, я потребую спокою!“

Стручиньскій замовкъ; ôнъ справдѣ злякався Семенового гнѣву и его твердыхъ, затисненыхъ кулакôвъ. Скоро розпрощався съ Семеномъ и побѣгъ до своихъ санчатъ, все ще недовѣрчивымъ поглядомъ озираючись за Семеномъ.

„Е, горда штука, горда штука“, бурмотѣвъ Стручиньскій по дорозѣ. „Не хоче и во мною говорити! Видко вже ктось мусѣвъ запосѣсти Голопятску школу. Шкода, добра булабъ посада для мене. Та чого ôнъ ставъ такій сердитый? Чи справдѣ не заѣхало ему въ дорогу яке лихо передъ самымъ слобомъ? Алежь въ мѣстѣ говорили такъ певно, що женится. Гмъ, кто его розбере, чія правда. Поживемо, то й побачимо“.

На другій день була недѣля. Скоро свѣтъ знова ктось задзеленькавъ пôдъ школою и застукавъ до дверій. Семенъ ще й добре не прочумався, якъ до кôмнаты всунувся професоръ съ подальшого села, запуганый въ кудлатй бараны. Ôнъ бувъ тожь дуже легкій до професорскои працѣ, за те дуже любивъ шпекулювати, торгувати, давати людямъ дрôбнй пожички на дуже высокй процента, писарювати, въ процеса мѣшатись и всѣмъ на свôй ладъ и свою користь крутити. Семенъ знавъ его якъ дуже лукавого и захланного чоловѣка. Єму вже зразу якось недобре зробилось, побачивши такого гостя та ще такъ рано въ своѣй кôмнатѣ. Новый гôсть навѣть не роздягаючись и безъ церемонныхъ заходôвъ присѣвся коло Семенового лôжка и почавъ выхвалювати нову Голопятску школу та выпытувати Семена про учительску платню, про житя и людій въ Голопятахъ та якимъ чиномъ можна бъ запевнити собѣ презенту и наконець зачавъ вѣшшувати Семенови до щасливого подружя съ панною Гуляйпольскою та до нового житя въ паньскихъ выгодахъ, безъ працѣ и клопоту, у почестяхъ....

Семенъ не давъ докôнчити такои бесѣды, все те выдалось ему зумысною насмѣшкою и ôнъ зôрвався съ лôжка такъ нагло и съ такимъ лютымъ крикомъ, що нещасный кандидатъ на учительску посаду въ Голопятахъ якъ опареный поскочивъ до дверій. За нимъ пôгнався Семенъ и такъ сердито намахавъ ему кулаками надъ самою головою, що переляканый гôсть чимъ скорше стрибнувъ черезъ порôгъ, замотався въ сѣняхъ въ довгй полы баранôвъ, тарахнувъ собою объ одвѣрокъ, якъ несамовитый вскочивъ до саній и неоглядаючись затявъ коня. Голосный дзвôнокъ дрожачимъ голосомъ зателенькавъ по селу. Селомъ йшли вже люде до церкви. Цѣкавый гôсть таки хотѣвъ впевнити свою цѣкавôсть и здержавши коня спытавъ кôлькохъ поважныхъ господарѣвъ:

„Чи вашъ професоръ женится?“

„А Богъ его знае, тôлько щось дуже теперь розлютувався. — Кажутъ, скинула его Василева кобыла.“

„А при умѣ ôнъ?“ злосливо спытавъ цѣкавый гôсть.

ды, той ніякъ не може говорити о щирости съ своеи стороны.

До згоды вымагаеся уступчивости съ обохъ сторонъ, ту однакожь и того не потреба; есть бо поле, на котрóмъ обѣ партіи, безъ взгляду на дальшѣ цѣли, соединеными силами працювати можутъ и повинны. Тымъ полемъ есть праця около просвѣты народа, около пóднесеня его морального и матеріяльного добробыту, оборона правъ народныхъ.

На тóмъ полю и въ тóй цѣли кождый Русинъ-патріотъ може и повиненъ совокупитися до спóльнои працѣ, инакше все пропало. Треба просвѣтити, пóднести и зближити людъ до себе, то наша пóдстава. Не знаемо, яка доля намъ опредѣлена, але все безъ тои пóдставы люду судьба наша буде сумна.

Третій мовивъ: „Ага, тамтѣ видятъ, що ихъ Ляхи не потребуютъ, то тиснутся до насъ.“

Отъ, где лежитъ властива причина слабости нашои и дальшого роздвоеня. Тіи люде не видятъ, чи видѣти не хотятъ, где завела дотеперѣшна политика. Всюда видимо, що чоловѣкъ лучится, хотьбы съ давнымъ противникомъ, щобы дати отпóръ сильному ворогови. У насъ инакше, у насъ кажутъ: „мягкѣ видятъ, що Ляхи ихъ не потребуютъ, та тиснутся до насъ.“ Але кто до васъ тиснувбыся, якóбы справа рускa на тóмъ не терпѣла? У насъ суть люде, котрѣ волятъ выставити справу народности рускои на загибель, якъ признатися до мыльнои политики.

Ту здаеся щось бóльше выступати, якъ упередженя, ту либонь суть въ грѣ интересы личности, а въ такóмъ случаю добро народа муситъ уступати на друге мѣсце и примиренье станеся неможливымъ.

Припустѣмъ, що мягкѣ грѣшили, тожь они пóзнавши зло, хотѣли его направити, подаючи руку до примиреня, до сконсолидованя, до згоды; не ихъ вина, що зóстаютъ отпручуванѣ. Пытаюсь, якѣ кроки учинили твердѣ, щобы примиренье и сконсолидованье можливымъ учинити?

Стеф. Качала.

Бесѣда

посла д-ра Ивана Добряньского,

выголошена на 21-шóмъ засѣданю Соймy дня 5 (17) жовтня с. р. въ справѣ краевого банку гипотечного.

(*Конецъ.*)

Колибъ мали мы и тую цѣль на оцѣ, що задачію банку булобы: спасати тыхъ, котрѣ не суть задовженѣ, а лишь находятся въ хвилевóй потребѣ, — то менѣ здаеся, що и тымъ не поможеся. Передовсѣмъ и п. гр. Водзицкій, котрый промовлявъ за проектомъ комисіи, пóднѣсъ, що такѣ малѣ пожички, якѣ предкладае комисія, якъ 100 зр. на селяньскѣ грунты, булибы совсѣмъ неотповѣднѣ а то зъ тои причины, що такій грунтъ не може выживити свого властителя. Якъ можна жадати, щобы такій посѣдатель оплативъ пожичку? Если жь будемъ богачамъ давати, то сомнѣваюся, щобы можна сказати: тою пожичкою поратовались!

Возьмѣмъ напередъ проценты. Не знаю, якъ на тое смотрѣла комисія, выступаючи ту съ проектомъ — затягнути милiонову пожичку; чи мае тую пожичку, а взглядно проценты, платити цѣлый край, чи, якъ булобы справедливѣйше, тіи, котрѣ зъ тои пожички користати будутъ? Менѣ здаеся, що послѣдна альтернатива булабы отповѣднѣйша. Если той довгъ затягнеся на найдешевшій процентъ, якій можна дóстати, передовсѣмъ на процентъ, на якій затягнено въ 1880 р. пожичку 600.000 зр., т. е. 5 отъ ста выносячій, если увзгляднимо дальше выдатки на администрацію, выдатки кождого селянина стараючогося о пожичку, выдатки на написанье просьбы, на табулярный вытягъ, на ѣзду разъ, другій, третій, — а скóлько горѣвки перейде черезъ его горло! — то признаюся, процентъ выйде такъ высокій, що не стане селянина на покрытье процентy зъ тои ренты грунтовои, яку ему приноситъ господарство.

Менѣ здаеся, що тѣ слова выстануть, щобы выказати, що той банкъ кредитовый селянинови ніякъ помогчи не може. Впрочѣмъ знаемо, якій отяжѣлый селянинъ до плаченя тогды, коли никто не упоминаеся. Вы, пп., потѣшаетесь тымъ, що призволяеся политична екзекуція. Я увѣряю васъ, що и тогды будутъ несомнѣнно рестанціи. На паперѣ выглядае то хорошо, въ практицѣ же совсѣмъ инакше. Мы мали тутъ у насъ примѣръ дѣйстно застрашаючій. Пригадую тое, що мы о пропинаційнóмъ фондѣ зъ сеи трибуны чули. Тамъ такожь призволено политичну екзекуцію, а якъ дѣло представляеся? Чей никто не заперечитъ, що тіи, котрѣ обовязанѣ платити належитости, маютъ зъ чого платити, а мимо того не платятъ и треба ажь екзекуцій! И щожь видимъ? Отъ, що за послѣдный 1880 р. рестанціи побóльшились о высше 120.000 зр.! Такъ само булобы съ нашимъ селяниномъ, еслибы взявъ пожичку въ новóмъ банку краевóмъ. Закимъ цѣла манипуляція переведеся, закимъ дирекція банку порозумѣеся съ староствомъ, — вже одна и друга рата будутъ залягати. Потóмъ прійде неврожайный рóкъ, банкъ схоче здержатись съ екзекуцією, наростае третя, четверта рата, а коли бóльше нарóсте ратъ, то вже й руина неминуча, наступитъ лицитація и тогды довжникъ краевого банку буде тамъ, где й довжникъ рустикального... Дѣло отже явне, що той краевый банкъ ніякъ не принесе лучшои помочи для селянъ, для котрыхъ бнъ властиво маe бути призначеный.

Я сказавъ вже въ початку, що буду говорити зъ становища селянъ и зъ того становища выкажу, що той банкъ хóсна не принесе. Чи однакожь банкъ той непотрѣбный и для другихъ станóвъ нашого краю, се выказали тіи бесѣдники, котрѣ були записанѣ до голосу за предложеньемъ комисіи. П. Абрагамовичь сказавъ, и я съ нимъ вповнѣ годжусь, що бóльшій посѣдателѣ маютъ нынѣ Towarzystwo kredytowe ziemskie, такъ гарно ведене, що тамъ можутъ користати зъ кредиту пóдъ такими условіями, якихъ въ новóмъ кредитовóмъ банку не малибы. Той банкъ и промыслу не двигне. Промыслъ потребуе помочи дробныхъ задатковъ, а таку помóчь найде въ товариствахъ задатковыхъ (заличковыхъ), котрѣ множатся въ краю, и дай Боже, щобъ и дальше такъ множились. Тамъ найде промыслъ достаточну опѣку и пóдпору и не потребуе банку, котрый маeбы открытися милiоновымъ капиталомъ.

Однако суть еще другѣ основнѣ причины, для котрыхъ я просивбы голосовати за предложеньемъ посла (Ер. Воляньского), промовлявшого зъ трибуны за переходомъ до порядку дневного надъ тымъ проектомъ.

Пóдношу передовсѣмъ — гарантію краю. Есть се евентуальнóсть такъ страшна, що вже она сама повиннабы наклонити всѣхъ до того, щобы перейти надъ цѣлымъ проектомъ до порядку дневного. Въ проектѣ сказано, що гарантія краю малабы послѣдовати для тыхъ зъобовязаній, котрѣ повстанутъ зъ емисіи въ куресъ листóвъ заставныхъ, а заставнѣ листы выпускаются на пóставѣ гипотечныхъ пожичокъ. Я увѣреный, що есть лишь одна альтернатива: або заставнѣ листы будутъ достаточно обезпеченѣ гипотекою. або нѣ; если они будутъ достаточно обезпеченѣ, то гарантія краю злишна; того рода листы выдаются другими заведенями безъ гарантіи — и стоятъ хорошо, высше pari. Але если листы недостаточно покрытѣ гипотекою, то тогды являеся небезпеченьство для краю. А що они не будутъ достаточно обезпеченѣ и що буде таке ризико, — то вже выказавъ п. Абрагамовичь, бо доказавъ цифрами, що навѣть тогды, если на половину вартости дасться пожичка, то не есть она еще достаточно покрыта. Щожь буде тогды, если банкъ схоче давати пожички на пупилярне безпеченьство? — Прійде до того, що край буде мусѣвъ платити всякѣ недоборы, якѣ покажутся при лицитаціи, коли зъ лицитаціи выйде сума, котра претенсій банку не покрые! Вправдѣ обмежаеся тая гарантія лишь до тыхъ зъобовязаній, котрѣ можутъ явитися зъ емисіи заставныхъ листóвъ. Але пытаю: що буде тогды, если окажеся въ другихъ дѣлахъ банку недобóръ або мальверзація? Кто буде отвѣчати? Чи краевый выдѣлъ, котрый буде мати надзóръ и отвѣчательнóсть, не стане передъ соймомъ съ предложеньемъ: отъ, оказався такій а такій недобóръ, манипуляція була нещаслива, не можна було предвидѣти констеляціи, есть такій а такій убутокъ! — чи тогды выс. Соймъ не буде морально примушеный рѣшити: весь недобóръ покрыти съ краевого фонду и зъ додатковъ до податковъ? То евентуальнóсть, котрои небезпечнóсть явна, можлива и навѣть имовѣрна. Пытаю: чи Соймъ не буде уважати своимъ обовязкомъ вступитися за тымъ банкомъ, котрый буде его дитиною, его продуктомъ? Чи буде Соймъ въ состояню сказати: мы не отповѣдаемъ за тіи дефициты, не винагородимъ тымъ, котрѣ понесли страту длятого, що вдались въ интересы съ тымъ банкомъ? Тогды буде моральнымъ обовязкомъ Соймy: покрыти недобóръ, — а не знаю, чи тіи, котрѣ безпосередно будутъ мусѣли его покрывати, т. е. котрѣ платятъ податки, згодятся на таку гарантію...

Застрашаючимъ для мене есть тое, що пóднѣсъ п. Абрагамовичь и въ загалѣ сказане пóдъ буквою b), а именно, що банкъ маe посередничити межи иншими заведенями въ товариствахъ и предпринятахъ рóльничихъ и промысловыхъ. Якъ собѣ комисія представляе тое посередництво, менѣ непонятно; зъ того, що тамъ загально сказано, трудно собѣ представити вѣрный образъ. Думаю, що инакше оно не може бути, лишь такъ, що банкъ буде давати задатки (заличи) на отрытье и введенье въ житье такихъ предпринятій. Досвѣды въ тóмъ направленю суть дуже сумнѣ. Не потребую згадувати, що и нашъ край маe въ тóмъ направленю досвѣды, а гр. Водзицкій сказавъ о дуже гóркихъ досвѣдахъ, якій здѣлавъ польскій банкъ въ Варшавѣ, котрый не бувъ дотованый такимъ капиталомъ, якъ нашъ банкъ, — а бувъ бнъ институцією, котра користалась привилегіями правительственного заведеня, а мимо того бувъ выставленый на таку страту!

Въ кóнци я мушу зробити еще той формальный замѣтъ, що не предложено намъ начерку статута самого, щобы можна було оцѣнити, що властиво маe дѣлати таке заведенье и для кого маe бути отрыте? Комисія говоритъ въ мотивахъ, що длятого не предложила такого начерку, бо мовбы то правительство може вказати на якѣ недостатки его, а черезъ тое затвержденье цѣлого статута опбзнилобыся. Менѣ здаеся, що если минувшого року тои перешкоды не було, коли то кр. выдѣлъ предложивъ готовый проектъ статута, — то и сего року не буде. Если правительство не буде мати ніякого закиду противъ засадъ, то и що до способу переведеня згодится на тое, що буде въ статутѣ предложене. Менѣ здаеся важнымъ предложенье статута и длятого, щобы мы знали, якій буде надзóръ надъ банкомъ, а именно, кто буде той надзóръ выповняти. Якъ читаемъ, надзóръ той буде дуже скомпликованый, бо, якъ комисія предкладае, бнъ буде складатись зъ управляючого совѣта, зъ краевого выдѣлу и сойму, — але якъ будутъ подѣленѣ и якъ будутъ выповнятися тіи прерогативы, того не знаемъ. Длятого позволю собѣ пóзнѣйше, еслибы не остоялося внесенье о переходѣ до порядку дневного, поставити внесенье: перекázати тіи засады краевому выдѣлови съ препорученьемъ, щобы выпрацювавъ проектъ статута съ увзгляднѣньемъ передовсѣмъ селяньского стану, якъ то Соймъ вже разъ рѣшивъ.

Наконецъ позволю собѣ одну примѣтку: Встрѣчаемось часто съ закидомъ, мовбы то рускѣ послы выступали звычайно зъ засады противъ всего, що выходитъ отъ соймовои бóльшости, безъ уваги на тое, чи есть добрымъ чи лихимъ, що творятъ опозицію quand même длятого, щобы опоновати, а не ставляютъ нічого позитивного. Щобы вже теперь тому закидови запобѣгнути, позволю собѣ еще кóлька слóвъ сказати, именно застановитись: чи не можнабы дѣйстно найти якѣ средства и способы, щобы пóднести, если не отъ разу, то хоть поволи, селянина зъ его економичного упадку? Вправдѣ сказавъ одинъ черновецкій професоръ: Der polnische Bauer ist nicht credit-, wohl aber bewucherungsfähig, — однакожь я позволю собѣ тое заперечити, бо если возьмемъ яко основу кредиту гипотеку, то я сказавбы, що въ тóмъ отношеню бóльше заслугуе на кредитъ селянинъ, якъ бóльшій посѣдатель, бо у него выдатки продукціи майже ніякѣ.

Але суть трудности пóдъ взглядомъ постараняся о кредитъ для селянина. У него именно не достае змысла до порядку, змысла до точности, якои потрѣбно при користаню зъ кредиту; не достае у него того, що есть условіями при браню пожички, — а нашою задачію повинно бути: выробити у него той змыслъ точности и порядку. Зъ того, що я сказавъ о потребѣ селянина, здаеся менѣ, можна собѣ доспѣвати конець, въ якій способъ належалобы зарадити тóй потребѣ скорого малого кредиту, а заразомъ въ той способъ устроеного, щобы пожичаючій могли скоро прійти до грошій, котрыхъ потребуютъ. То може осягнутись отъ крытьемъ взаимныхъ касъ громадскихъ. Тамъ найде онъ помóчь заразъ и отповѣдно своимъ потребамъ и тамъ будутъ люде заглядати за тымъ, щобы довжникъ въ свóй часъ отдавъ затягненый довгъ. Если селянинъ удастся до такои касы въ селѣ, то не потребуе выказуватися документами, не потребуе писати просьбы; онъ приходитъ до своихъ, котрѣ творятъ мовьбы одну родину, котрѣ вже знаютъ его потребы, знаютъ, чи потребуе онъ чи нѣ, даютъ ему стóлько, скóлько потребуе, а откажутъ, если не потребуе. Коли прійде речинець отдачи, то будутъ вже того доглядати; они знаютъ, коли онъ и що продавъ, коли онъ маe грошѣ, и постараются, щобы пожичку отдавъ касѣ.

Замѣтъ, якій можнабы тутъ пóднести, бувбы той, що мы не маемъ силъ. Я скажу, що до того не треба много силъ, бо где воля, тамъ и сила. Знаю пóдъ Львовомъ одну громаду, въ котрóй начальникъ громадскій отрывъ громадску касу капиталомъ кóлькохъ сотъ гульденóвъ, а нынѣ оперуе тая громадска каса тысячами! Тая каса громадска выкупила всѣ грунты, котрѣ були задовженѣ, а навѣть выставленѣ на лицитацію банкомъ рустикальнымъ. Всѣ тіи грунты взяла громада въ свою администрацію на такъ довгій часъ, доки не отобрала довгу, а потóмъ звертала ихъ давному властителеви, и въ той способъ не допустила, щобы одно господарство перейшло въ чужѣ руки. А що скажете пп., що той начальникъ не умѣe ни читати ни писати?! Если будемъ мати такихъ людій, котрѣ маютъ змыслъ до того, если подамо имъ средства и способы, — тогды скорше пóднесемъ земледѣльство въ упадку, нѣжь отрытьемъ кредитового банку. Еслибы вы жадали милiона пожички на креованье и дотованье громадскихъ касъ пожичковыхъ, я першій бувбы за тымъ и першій пóднѣсбы руку!

Зъ причины пóзнои поры не буду дальше розводитись. Менѣ здаеся, я выказавъ ясно, що предложенье комисіи не отповѣдае намѣренямъ выс. Сойму, котрый рѣшивъ, що предложенье повинно бути таке, щобы приносило помóчь сельскому народонаселеню, — а впрочѣмъ, здаеся менѣ, у нашого сельского народа выробився вже на стóлько змыслъ, що если, пп., вернетесь межи своихъ выборцѣвъ и скажете, що приносите имъ въ подарунку — новый банкъ, то не скажутъ по латинѣ: Timeo Danaos, et dona ferentes, але скажутъ вамъ: „Мы вже занадто досвѣдчили благодѣяній банкóвъ и до такихъ банкóвъ довѣрія не маемъ и мати не будемъ“ (*Браво!*), якъ и я самъ не маю.

Позвольте собѣ отчитати предложенье, яке я поставивъ (*читае*): „Высокій Соймъ зволитъ рѣшити: Предложенье банковои комисіи удѣляеся краевому выдѣлови съ порученьемъ, щобы выготовивъ и на найблизшóй соймовóй сесіи предложивъ статутъ краевого заведеня кредитового, съ особеннымъ увзгляднѣньемъ потребъ жителѣвъ селяньского стану.“

„Та где вже тамъ при умѣ, якъ нечиста сила приступае. Отъ гдесь заворожила его якась паньска вѣдьма та й розумъ отняла!“

Подорожный засмѣявся и пóгнавъ дальше.

Такъ довелося Семенови вже зъ першого ранку зновъ почути цѣле горе свого житя. Въ его очахъ все ще палавъ лютый гнѣвъ, а его лице було блѣде, сумне, мовь схороване.

„Мало менѣ самого горя, мало самого стыду“, жалóсно говоривъ Семенъ самъ до себе, — „ще тй... мовь зъ мѣшка сыплятся, глумитись надо мною, въ живй очи насмѣватись! А проклятй! Ще й они менѣ жару пóдсыпаютъ, — тй, тй, нѣбыто товаришѣ, що ихъ николи не видати въ потребѣ и въ смутку, що не маютъ слова потѣхи, порады, дружнои розрады, але за те остре жало на кпины... О, товаришѣ, колеги! Кусокъ хлѣба зъ горла выдерти... Такъ, такъ, на похилу верóу и козы скачутъ!... Але пождѣть! Якъ менѣ ще котрый ткне свого носа, то такого дамъ прочухана, розторощу на дробнй кости...“

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Министромъ дѣлъ заграничныхъ и до му цѣсарского*) именованый гр. Кальноки, дотеперѣшный амбасадоръ австрійскій въ

Петербурзѣ. Дня 20 с. м. мавъ гр. Кальноки довшу конференцію съ гр. Таффе. Завтра выѣздитъ новый министеръ до Петербурга на авдіенцію прощальну у царя, котрому доручитъ письмо, ôткликуюче его зъ амбасады. Густавъ гр. Кальноки есть потомкомъ одной зъ найстаршихъ родины австрійскои, котрои старша линія посѣдае добра въ Моравіи, а молодша въ Угорщинѣ и Семигородѣ. Густавъ гр. Кальноки належитъ до линіи моравскои. Уродився ôнъ 1833 р. въ Летовицяхъ, есть кавалеромъ мальтаньскимъ, ц. к. пôдкоморіемъ и позаслужбовымъ генералъ майоромъ. Гр. Кальноки зôстае вже 27 лѣтъ въ службѣ уряру заграничного. Въ 1854 р. яко аташé бувъ придѣленый до посольства въ Монахіи, пôзнѣйше до амбасады въ Берлинѣ; въ р. 1859 именовано его дѣйстнымъ секретаремъ амбасады и перенесено до Лондона. Въ 1868 зôставъ дѣйстнымъ совѣтникомъ легаційнымъ, а въ 1871 р. надзвычайнымъ посломъ и повномочникомъ министра, при чѣмъ поручено ему веденье амбасады въ Римѣ. Пôзнѣйше бувъ надзвычайнымъ посломъ въ Копенгазѣ, поки не пôслано его до Петербурга заступити амбасадора бар. Лянгенава; въ сѣчню 1880 зôставъ Кальноки тайнымъ совѣтникомъ и дѣйстнымъ амбасадоромъ въ Петербурзѣ.

(*Новí члены палаты панôвъ.*) Урядова „Wiener Zeitung“ обвѣстила вже въ понедѣлокъ имена 14 новоименованыхъ цѣсаремъ членôвъ палаты панôвъ. Зъ тыхъ три члены дѣдичнí: 1) Максиміліянъ гр. Монтекукули-Лидерхи, шамбелянъ и поручникъ; 2) Леопольдъ гр. Подштоцкій-Лихтенштайнъ, шамбелянъ, кавалеръ мальтаньскій, властитель дôбръ на Моравѣ и въ Чехахъ; 3) Максиміліянъ гр. Трактмансдорфъ-Вайнбергъ, богатый дѣдичь. Дальше именованí доживотными членами: 4) гр. Ришардъ Белькреди, бувшій министеръ, тайный совѣтникъ, ôтъ недавна президентъ трибуналу адміністраційного; 5) Оскаръ гр. Чернинъ Ф. Худеницъ, обыватель пôдъ Прагою, шамбелянъ; 6) Фридр. бар. Дальбергъ, шамбелянъ, богатый властитель дôбръ въ Австріи, Прусахъ и Баваріи; 7) Іосифъ бар. Флюкъ, тайный совѣтникъ секційный въ министерствѣ справъ внутрѣшныхъ, бувшій вицепрезидентъ намѣстництва въ Дальмаціи; 8) Гр. Іосифъ Фирстенбергъ, тайный совѣтникъ и шамбелянъ; 9) опатъ Бенедиктинôвъ въ Моравіи Гунтеръ Каливода; 10) Францъ Лямбергъ, властитель дôбръ въ Австріи долѣшнôй и на Уграхъ, бувшій майоръ; 11) Антоній Малецкій, Полякъ, бувшій профеоръ литературы польскои на львôвскôмъ университетѣ; 12) Юрій Тогенбургъ-Саргансъ, тайный совѣтникъ, бувъ давно намѣстникомъ Венеціи и Тиролю, а ôтъ р. 1855 до 1859 министромъ торговлѣ; 13) Гр. Генрикъ Водзицкій, Полякъ, властитель Рогетьу Wielkiej и предсѣдатель краковского товариства господарского; и 14) Гр. Цетвицъ, властитель дôбръ въ Чехахъ, поручникъ и шамбелянъ.

(*Партíм въ радѣ державнôй.*) Въ суботу минувшого тыждня сполучилися оба клюбы лѣвицѣ, либеральный и постуновый, въ одноцѣльну партію пôдъ назвою „Vereinigte Linke“. Заразъ того самого дня вступило до новои партіи 107 послôвъ, але се ще не всѣ, бо многихъ еще не було въ Вѣдни або на засѣданю клюбôвъ. Гдеякí послы, належачí до лѣвицѣ, не приступлятъ до „сполученои лѣвицѣ“, якъ н. пр. послы скрайнí демократы: Шенереръ, Кронаветтеръ, Фирнкранцъ, дальше гр. Коронини и др. Передъ сполученьемъ обохъ клюбôвъ комитетъ 14-ти, выбраный зъ обохъ сторôнъ, выпрацювавъ статутъ нового клюбу; той статутъ одноголосно и съ одушевленьемъ приняли оба клюбы. Пôсля нового статута выбираесь бюро президіяльне зъ 5 членôвъ; выбрано: дра Хлюмецкого, дра Гербста, дра Конна, дра Штурма и дра Томащука. Кождый зъ нихъ буде президувавъ за чергою одинъ мѣсяць. Програма сполученои лѣвицѣ принята обома клюбами звучитъ: „Перенятí конечностію, здобути сильнí пôдставы для одноцѣльного поступованя парляментарного, мимо небезпеченьствъ, на якí теперь выставлене становище Нѣмцѣвъ, угрунтоване исторично и тѣсно звязане съ условіями существованя державы; бачучи на тое, що теперѣшна политика правительственна загрожуе одноцѣлости державы, либеральнымъ и цивилизаційнымъ институціямъ, якъ такожь и народнымъ интересамъ Нѣмцѣвъ, що политика тая загрожуе дальше институціямъ и интересамъ такожь иншихъ народôвъ, стремлячихъ вспôльно съ Нѣмцями до одноі и тойжь самоі цѣли, — пôдписанí лучатся для обороны загроженыхъ державныхъ и народныхъ интересôвъ, головно для побореня теперѣшноі политики правительственноі въ одинъ клюбъ парляментарный, котрый маѣ называтись „сполучена лѣвица“.

Рôвночасно, коли лѣвица сполучилась и сконсолидовалась, въ правици наступивъ роздѣлъ: зъ клюбу Гогенварта выступили клерикальнí послы полуденныхъ нѣмецкихъ провинцій и завязали окремый клюбъ, т. зв. „центрумъ“. Роздѣлъ послѣдовавъ зъ причины непорозумѣня консерватистôвъ-клерикалôвъ съ гр. Гогенвартомъ. До клюбу центрумъ вступило двацять кôлька послôвъ; провôдниками его суть: кн. Лихтенштайнъ и дръ Линбахеръ. Центрумъ не зôрвало виправдѣ съ правицю, — але все таки не всюда буде попирати графа Таффе. Въ рукахъ клюбу центра спочиваѣ теперь рѣшаючій голосъ. — Въ клюбѣ польскôмъ выбраный презесомъ зновъ дръ Грохольскій, а въ клюбѣ ческôмъ дръ Ригеръ.

(*Повстанье въ полуденнôй Дальмаціи.*) Несподѣвано принесли газеты вѣсть о повстаню въ полуденнôй Дальмаціи, выкликанôмъ сегорôчнымъ ноборомъ рекрутôвъ въ Бока ди Каттаро. Несподѣваною называемъ тую вѣсть для того, бо офиціяльнí газеты все голосили, що побôръ рекрутôвъ до ляндвери ôтбувся въ полуденнôй Дальмаціи совсѣмъ правильно и благополучно. Теперь показуесь, що се неправда. Округъ Бока, населеный племенемъ Кривошіянъ, выняты зъ загального обовязку войскового, тамъ николи рекрутôвъ не брали, а тôлько въ случаю небезпеченьства, загрожавшого полудневымъ границямъ Австріи, Кривошіяне мали поголовно вооружатись. При кôнци 1869 р. австрійске правительство оголосило рекрутацію въ округѣ Бока. Кривошіяне повстали. Правительство пôслало значнí силы войсковí усмирити повстанцѣвъ. Але повстанцѣ съ хоробростію и ôтчаяньемъ боролись въ своихъ горахъ противъ австрійскихъ войскъ. Кровавe дѣло скôнчилось тымъ, що австрійске правительство уступило и въ договорѣ Кнезелацкôмъ зъ дня 11 сѣчня 1870 р. потвердило вольности Кривошіянъ. Сего року наше правительство зновъ задумало зломити упôръ Кривошіянъ и зарядило рекрутацію. Понеже тое племя, якъ и въ загалѣ вся полудення Дальмаціи, зôстае пôдъ сильнымъ вплывомъ Чорногоры, то австрійске правительство звернулось до чорногорского князя о пôддержку. Офиціяльна газета чорногорска „Гласъ Црногорца“ справдѣ почала була дорадждувати Кривошіянамъ, щобы покорилися воли австрійского монарха и — якъ звѣщали офиціяльнí газеты — рекрутація була переведена спокôйно. Нынѣ же, коли вже бунтъ Кривошіянъ загально сконстатованый, офиціяльна „Politische Correspondenz“ признаѣ, що богато Кривошіянъ утѣкло передъ рекрутацією въ горы, и що зъ тыхъ утѣкачѣвъ поробились „банды опрышкôвъ“, до котрыхъ пристали такожь и опрышки герцеговиньскí. Дальше „Polit. Corresp.“ признаѣ, що тíи банды досыть небезпечнí, бо намѣстникъ Дальмаціи розпорядивъ, щобы стаціи жандармеріи опустили загроженый округъ и щобы повздержати торговельну комуникацію набережного мѣста Ризано съ тымъ округомъ. Банды збурили кôлька урядовыхъ будынкôвъ. Правительство выслало для успокоѣня збунтованого народа православного епископа Петрановича зъ Каттаро, — повстанцѣ однакожь приспiвали его до повороту, не причинивши ему впрочѣмъ ніякого лиха. Теперь зôставъ покликаный до Вѣдня католицкій епископъ зъ Мостару Вуконичь и ôнъ маѣ дôстати подôбну мисію, якъ Петрановичь. Пытанье, чи его лучше пріймутъ православнí повстанцѣ, якъ православного епископа. Пôсля донесень зъ Трієсту и Каттаро до газетъ вѣденьскихъ дѣло въ Дальмаціи стоитъ далеко гôрше, якъ представляе „Polit. Corresp.“ „Neue fr. Presse“ дôстала зъ Каттаро вѣдомôсть, що герцеговиньскій начальникъ банды повстанцѣвъ, Стоянъ Ковачевичь (на котрого голову австрійске правительство давно вже наложило щедру нагороду), впавъ съ своею бандою до Дальмаціи. Рôвножь межи начальниками бандъ повстанцѣвъ подаютъ газеты голосне имя чорногорского воєводы Лазаря Сочицѣ, одного зъ вождôвъ повстанчихъ пôдчасъ вôйны съ Турцією. „Triester Ztg.“ доноситъ, що министерство вôйны наказало одному баталіонови полку Дайчмайстеръ удатись до Бока ди Каттаро. Рôвножь доноситъ тая газета, що черезъ Трієстъ переходятъ до полуденноі Дальмаціи ôтдѣлы жандармеріи, стягнúтí зъ рôжныхъ провинцій. Пôдъ Драгали повстанцѣ замордовали и страшенно покалѣчили жовнѣра, стоячого на вартѣ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Въ Петербурзѣ появилося 6 ч. тайного письма „Народная Воля“ съ датою 23 жовтня (старого стиля). Ôтъ выданя 5-ого числа уплынуло 87 днѣвъ. 6-те ч. „Народноі Волѣ“ обôймае 16 сторôнъ, а друкъ незвычайно чистый. На першôй сторонѣ подана въ жалобныхъ обвôдкахъ посмертна згадка о Гарфіельдѣ, президентѣ Сполученыхъ Державъ американьскихъ. Въ статіи тôй терористы россійскí протестуютъ противъ атентату на Гарфіельда и кажутъ, що въ краю, где обывателѣ уживаютъ политичноі свободы, — тамъ атентаты суть злочиньствомъ. Дальше помѣщаѣ „Народн. Воля“ статіи противъ царя, гр. Игнатьева и Побѣдоносцева и кореспонденціи зъ Саратова, Воронежа и Ярослава. Межи рôжными вѣстями, якí подаѣ „Народная Воля“, цѣкава тая: „Ôтъ 1 марта до 1 жовтня с. р. вилынуло до департаменту державноі полиціи 2508 скаргъ за образу маестату. Царь наказавъ тайнымъ указомъ зъ 22 червня, щобы жадна така справа не прійшла передъ судъ, але щобы винный бувъ укараный порядкомъ административнымъ. На кôнци газеты поданый списъ вилынувшихъ складокъ на цѣли революційнí ôтъ 13 марта до 15 линня — загальна сума складокъ выноситъ за той часъ 20.000 рублѣвъ.

Комисія пôдъ проводомъ ген. Черевина розглядаѣ въ Петербурзѣ справы зôсланыхъ административнымъ порядкомъ. Доси залагодила 300 справъ, а маѣ залагодити еще 1000.

Царь выдавъ указъ, запроваджуючій рôвноуправненье языка шведского и финьского въ урядахъ и судахъ Финляндіи.

„Новое Время“ доноситъ, що незабавомъ въ Петербурзѣ буде утворена славяньска агенція телеграфична, котра буде мати задачу удержувати якъ найточнѣшій зношеня телетрафичнí съ всѣми краями славяньскими.

Въ Москвѣ лучився сими днями цѣкавый фактъ. Мельницкій, касіеръ московского дому пôдкиненыхъ дѣтій, ôтносивъ до банку 300.000 рублѣвъ. По дорозѣ мавъ зôмлѣти, и, якъ каже, коли прійшовъ до свѣдомости, грошій при нѣмъ вже не було, ктось укравъ. Поки справа розъяснится, Мельницкій зôставъ арештованый.

Пѣмеччина. Минувшого тыждня дня 17 с. м. ôткрывъ кн. Бисмаркъ нѣмецкій парляментъ ôтчитаньемъ цѣсарского ôтручного письма. Мова тронова заповѣдаѣ предложенье буджету, котрый покаже, що финансы державнí поправились въ наслѣдство новои политики економичноі. Дальше заповѣдаѣ на ново проектъ о продовженю періодôвъ буджетовыхъ и уставодательныхъ (на котрí давный парляментъ не згодився), проекты: о асекураціи робôтникôвъ на случай нещасливыхъ выпадкôвъ, о организаціи робôтничихъ касъ шпитальныхъ, о забезпеченю инвалидôвъ, и реформу податкову, котра зменшитъ тягаръ податкôвъ безпосередныхъ; до тоі цѣли найлучшимъ средствомъ уважаѣ мова тронова заведенье монополю тютюну и пôдвышенье податку ôтъ горячихъ напоѣвъ. Що до политики заграничноі, то мова тронова констатуѣ, що николи еще ôтъ десяти лѣтъ не бувъ такъ забезпеченый миръ на будучнôсть, якъ власне теперь. Мова тронова пôдноситъ особенно пріязнí ôтношеня Нѣмеччины до Россіи (зъѣздъ въ Гданьску) и Австріи (зъѣздъ въ Гастайнъ).

Парляментъ выбравъ маршалкомъ Лявецова (консерватиста), першимъ вицемаршалкомъ бар. Франкенштайна (зъ центра), а другимъ маршалкомъ Акермана (консерватиста). Тутъ першій разъ вже показалося, що либеральнí партіи суть въ новôмъ парляментѣ въ меншости.

Франція. Гамбета розôславъ циркулярну ноту до дипльоматôвъ при дворахъ заграничныхъ, въ котрôй завѣряе, що новый кабинетъ поставивъ собѣ задачу старатись о удержанье европейского мира.

Італія. Пôдчасъ засѣданя італійского парляменту впавъ нагло зъ галеріи на салю револьверъ и то передъ лавою комисіи буджетовоі. Револьверъ хочь набитый не выпаливъ. Президентъ велѣвъ заразъ властителя револьвера арештовати и розправа буджетова велася дальше. Арештованый зовеся Макалюзо, 30 лѣтъ, Сициліянець, бувъ вже караный за покушенье на убійство.

Дневникъ Ragione подаѣ рѣшучо вѣсть, що цѣс. Францъ-Іосифъ прибуде въ сѣчню до Риму.

НОВИНКИ.

— **Розправа судова взглядомъ конфискаты чч. 64 и 67 „Дѣла“** ôтбудеся передъ ц. к. судомъ краевымъ въ пятницю дня 25 л. падолиста с. р. о 4-ôй годинѣ пополудни въ великôй сали судовôй. Въ имени редакціи буде выступати п. Вол. Барвѣньскій.

— **Загальнí зборы** товариства „Руска Бесѣда“ во Львовѣ ôтбудутся въ пятницю 2 грудня н. ст. въ кôмнатахъ товариства. Початокъ о год. 6 вечеромъ. На тí зборы запрошуеся симъ всѣхъ ВП. пп. Членôвъ рускоі Бесѣды. — *Дръ Целевичь*, голова; *проф. Громницкій*, господарь Бесѣды.

— Дня 7 (19) с. м. ôтбулося **засѣданье руского товариства педагогичного**, на котрôмъ залагоджено кôлька справъ адміністраційныхъ и принято дальше 9 новыхъ членôвъ.

— **Акад. товариство „Союзъ въ Чернôвцяхъ** устроюе дня 16 (28) с. м. товарискій вечеръ въ готелю „пôдъ золотымъ ягнятемъ“ въ память 7-лѣтныхъ роковинъ основаня товариства. На вечеръ той запрошуе товариство „Союзъ“ руску публичнôсть до численноі участи.

— **Товариства „им. Качковского“ и „Рускаго Касина“** устроювали мин. суботы въ сали „Народного Дому“ музикально-декляматорскій вечеръ въ память пок. М. Качковского. Вечеръ ôткрывъ короткою бесѣдою крыл. о. Павликôвъ, по чѣмъ послѣдували на перемѣну спѣвъ, деклямація и музика. Въ спѣвѣ ôтзначилася п-на М. П., а въ игрѣ п-на О. Ш. Кромѣ того ôтспѣвавъ хоръ хорошо послѣдну пѣсню. На вечеръ той наспѣло кôльканацять телеграмôвъ зъ провинціи. По тôмъ вечерѣ розпочались танцѣ, и публичнôсть забавлялась охочо до 4 год. рано. Публичности було досыть численно.

— **Въ справѣ уплаты приходскихъ податкôвъ** розôслала львôвска консисторія митроп. до духовеньства своеі архіепархіи циркулярь, въ котрôмъ пôсля засягненыхъ информацій увѣдомляе, що податки грунтовí, краевí и индемнизаційнí сплачуватися будутъ бенефиціятами поки що въ способѣ до нынѣ практикованый, а именно: въ бенефиціяхъ, въ котрыхъ инвентарскí провенты не доходятъ нормальноі конгруы, платятся податки зъ религійного фонду; въ бенефиціяхъ съ провентами, перевышаючими нормальну конгруу, маютъ платитися тí податки и теперь пôсля звычайного обчисленя инвентарского. Если бенефиціятъ на основѣ директивъ, пôсля котрыхъ поступае правительство при вымѣрѣ нормальноі конгруы, видится бути по причинѣ хибного отаксованя грунтôвъ покривдженымъ, то въ тôмъ случаю маѣ ôтнестись съ жалобою не до консисторіи, але впростъ до таксуючои комисіи; если же сталася ему кривда по причинѣ хибного вымѣру податку, маѣ ôтнестися впростъ до намѣстництва. Тымъ чиномъ зможутъ еще интересованí осягнути справедливый вымѣръ передъ речницемъ реклямацій и уникнутъ безкористноі, а часто въ проволоцѣ часу шкоду приносячои писанины.

— **Митроп. консисторія** розôслала до всѣхъ приходôвъ архіепархіи выпечатане справозданье зъ запомогового фонду для вдôвъ и сирôтъ гр. к. архіепархіи за 1880 рôкъ.

— **Рускí жителѣ Черновець** выслали сими днями до львôвскоі консисторіи митроп. петицію, щобы парохомъ въ Чернôвцяхъ поставлено о. Николая Устияновича зъ Сучавы. Петиція була заосмотрена около 250 пôдписами черновецкои интелегиціи и мѣщанъ.

— **Львôвскій кореспондентъ** (§§) **„Czasu“**, котрый побôчь свого бюрового реферату маѣ еще очевидну мисію порушувати небо и землю противъ розвоеви рускои народности, — по довгôй блуканинѣ натрафивъ наконець на найвластившого свого и своихъ одномышленникôвъ союзника до борбы противъ Русинôвъ. Союзникомъ тымъ суть уличники львôвскí. Бо отъ съ якою гадкою ôнъ выѣхавъ въ числѣ зъ 17-го с. м. Запримѣтивши, що во Львовѣ щоразъ бôльше множатся склены, котрí побôчь польскихъ написôвъ на шильдахъ уважаютъ за користне умѣщати такожь и нашí руский, додае быстроумну увагу, що се робится пôдъ пресією Русинôвъ (! бѣднí тí въ новôй конскрипціи врахованí 90.122 Поляки, — пôдъ якою пресією ихъ тримае 3.600 Русинôвъ!); отже для ôтверненя того краевого нещастя, якимъ суть написы рускí побôчь польскихъ во Львовѣ, взываѣ панъ §§. всѣхъ Полякôвъ, щобы собѣ добре запамятали тí склены и щобы ихъ обходили зъ далека. Пане Radzco! на що тую рѣчь, такъ для Васъ властиву, тую мѣру, такій обѣцяючу успѣхъ, — обвивати въ бавовну. Що правда, быстроумнí уличники львôвскí зрозумѣютъ Васъ заразъ, якъ скоро тôлько ч. „Czas-у“ пустите межи нихъ въ курсъ; але — чи не лѣпше було, безъ всѣякоі, въ нашихъ пôдгаецкихъ часахъ (увязненье учителя Мирона Савицкого) совсѣмъ непотрѣбноі гипокризіи, отверто выписати въ „Czas-ѣ“ завôзванье до шановныхъ союзникôвъ, — щобы въ день добре придивилися, котрí склены маютъ написы рускí, а въ вечеръ щобы такъ тí шильды поздирали, якъ заразомъ повытовкали ôкна дотычныхъ, для Польщѣ такъ небезпечныхъ склянôвъ. Panie Radzco — просимо, зачинайте: геп, геп!

— **Бюсты Нечуя** (Ивана Левицкого), звѣстного писателя украиньского, появились сими днями заходомъ проф. Волод. Шухевича. Бюсты тí суть майже пôвъ натуральноі величины (такí самí, якъ бюсты Богдана Хмельницкого), выконанí дуже удачно пôсля выкôнченого въ Россіи бюсту, знятого зъ нашого писателя. Удачнôсть выконаня тыхъ бюстôвъ причинится, надѣемось, до того, що нашí Родимцѣ радо повиваютъ ихъ яко оздобу своеі свѣтлицѣ. Дôстаги можна черезъ адміністрацію „Дѣла“ по 1 зр. за примѣрникъ (доплата на кошты высылки осôбно). Заходомъ п. Шухевича выготовляются вже бюсты Лисенка, бюстъ Шевченка такожь величины и другихъ нашихъ знаменитыхъ мужѣвъ.

— **Сара Бернгардъ** дала съ своею трупою во Львовѣ два представленя, въ мин. пятницю и суботу. Першого дня мала доходу 4.007 зр., другого 3.970 зр. За ôтсту-

пленье салѣ взявъ п. Милашевскій 1.500 зр., позôстало отже артистцѣ 6.470 зр., зъ чого однакъ мусѣла еще заплатити припадаючу суму податку заробкового. Въ недѣлю выѣхала славна артистка на Яссы до Петербурга.

— **Stosunki włościańskie w Galicji.** Пôдъ тымъ заголовкомъ помѣщае „Dziennik Polski“ статiи, где въ ч-ѣ 266 выказуючи розповсюдненье рôльничихъ знарядôвъ, приходитъ до пересвѣдченя, що въ всхôдньой Галичинѣ уживаютъ селяне частѣйше и о много лучшихъ знарядôвъ, якъ въ захôдньой. Тое належитъ приписати — такъ пише „Dzien. Pol.“ — сильнѣйшому вплывови филiяльныхъ товариствъ рôльничихъ, якъ такожь бôльшôй дбалости литературы рускои о розширеню ножиточныхъ вѣдомостiй помежи людомъ; а може такожь и бôльшому на селѣ вплывови священикôвъ и учителѣвъ народныхъ. Предсѣ разъ бачимъ въ польскôмъ письмѣ справедливе оцѣненье ножиточныхъ нашихъ выдавництвъ для народу и працѣ рускихъ людiй, котрi стоятъ на сторожи свого люду. Мы чули дотенерь на жаль лише о pismach та o agitatorach moskalofilskich.

— **Слухачамъ теольогiи** пôсля пробуваючимъ на провинцiи пôдчасъ лѣтныхъ празднинъ, маютъ выдавати деканы свѣдоцтва пôсля найновѣйшои инструкцiи львôвскои консисторiи митроп., а такожь маютъ надзырати точно, якъ теольоги на празднинахъ поводятся.

— **Першiй случай знесеня вердикту судiѣвъ присяжныхъ** заразъ по ореченю стався сими днями въ Краковѣ. Судiѣ присяжнi узнали Ефраима Мондфера винныхъ кривои присяги. Трибуналъ однакъ прихилився до выводôвъ оборонителя дра Розенблята и знѣсъ вердиктъ присяжныхъ одноголосно, а заразомъ установивъ другу розправу передъ новою лавою присяжныхъ.

— **Въ львôвскôмъ судѣ криминальнôмъ** велася сими днями розправа передъ трибуналомъ присяжныхъ въ дѣлѣ Ивана Мандзяка, селянина зъ Гаѣвъ пôдъ Львовомъ, котрый пôдпаливъ обôйстя двохъ своихъ сынôвъ, Федька и Петра, за мовь-то здѣлану ними ему кривду. На пôдставѣ вердикту судiѣвъ присяжныхъ засуджено Ивана Мандзяка, котрый ôтъ разу признався до вины, на 4 лѣта тяжкои вязницѣ.

— **Непорядки въ тернопôльскôй гимназiи**, якъ мы вже доносили, закôнчилися тымъ, що ученика Готского засуджено на 3 мѣсяцѣ арешту. Въ наслѣдство однакъ рекурсу обжалованого ôтбулася дня 5 (17) с. м. апеляцiйна розправа передъ судомъ окружнымъ въ Тернополи, где зменшено ученикови кару на одинъ мѣсяць.

— **Межи Станиславовомъ а Бучачемъ** буде заведена ôтъ 1 л. грудня с. р. почта пакункова, котра буде ити на Тысьменицю, Нижнѣвъ и Монастыриска. Почтою тою може ѣхати лише одинъ, а въ случаю ôтступленя мѣстця кондукторского такожь другiй подорожный. Належитôсть буде выносити 65 кр. ôтъ однои особы на одинъ миріяметеръ.

— **Зараза на худобу** появилась въ Борышкôвцяхъ пов. борщѣвского, въ мѣстцевости лежачôй безпосередно при граници россiйскôй, где зъ тои причины заведено округъ поморовый.

— **Для официрôвъ**, котрi выѣзджаютъ на ловы, установлено теперь карты легитимацiйнi, и безъ такои карты не може официръ полювати. Таку карту муситъ официръ показати на жаданье дотычныхъ властiй, а еслибы ей не мавъ, або мавъ карту на чуже имя, або давъ свою карту кому другому, — тогды платитъ кару ôтъ 20 до 50 зр.

— **Именованье.** Дръ Евгенiй Зубрицкiй, адъюнктъ тутешнои прокураторiи скарбу, именованый начальникомъ прокураторiи скарбу въ Сераевѣ.

— **Средство противъ укушеню гадины** вынайшовъ дръ Ляцерта въ Америцѣ, а именно, що въ жилы укушеного гадиною чоловѣка впрыскуеся одопроцентовый розчинъ Kali hypermanganicum. Средство тое помагае навѣть пôдчасъ найбôльшихъ симптоматôвъ отрутя.

— (**Дрôбнi вѣсти.**) Цѣсарь удѣливъ громадѣ Камѣнь въ пов. калускôмъ и громадамъ Торговиска и Тылява въ пов. коросненьскôмъ по 50 зр. запомоги на будову шкôлъ. — Ормяньскiй архiепископъ Ромашканъ поздоровѣвъ вже значно. — Староста въ Цѣшановѣ п. Iосифъ Зайфартъ одержавъ ôтъ Цѣсаря при случаю перенесеня на власну просьбу въ сталый станъ спочинку кавалерскiй крестъ ордеру Францъ-Iосифа. — Въ Вѣдни застрѣлився професоръ зъ Трiесту, 63-лѣтный I. К., котрый яко причину самоубiйства подавъ въ листѣ боязнь передъ тяжкою операцiею лѣкарскою, якôй мавъ пôддатись. — Въ Штайнамангеръ, на Уграхъ, породила женщина Конъ 5 немовлятъ, двое одного, а трое другого дня. — Въ копальни сѣрки пôдъ Кальтаниссето въ Сициliи займилися земнi газы, вслѣдствiе чого згинуло 30 робôтникôвъ, а много есть покалѣченыхъ. — Устроена недавно въ Парижи приватнымъ заходомъ выстава електрична принесла чистого доходу 400.000 франкôвъ. Зъ тыхъ грошiй маютъ бути основанi въ Парижи лябираторiи для експериментôвъ електричныхъ, до котрыхъ буде для кождого вôльный приступъ.

Вѣсти епархiяльнi.

Зъ АЕпархiи Львôвскои.

Въ пропозицiю принятi а) на Каменку струмилову дек. бускаго: оо. 1) И. Штогринъ зъ Стрѣлокъ, 2) М. Тресневскiй зъ Угорска, 3) М. Цегельскiй зъ Каменки струм., дальше С. Стисловскiй зъ Волѣ гологорскои; б) на капелянiю Илемье дек. перегиньского: оо. 1) М. Марморовичъ зъ Балиша и 2) I. Щуровскiй зъ Облазницѣ.

Завѣдательства одержали; оо. I. Шпытко въ Мизуни дек. перегиньского и В. Левицкiй въ Илемю дек. перегиньского.

На конкурсъ розписанi: Городокъ дек. залѣщицкого и Ставчаны дек. щирецкого съ речинцемъ до 9 л. лютого 1882 року.

До львôвскои семинарiи духовнои принятый п. Зено Шепаровичъ на III-ый рôкъ теольогiи.

ПОСМЕРТНI ВѢСТИ.

✝ **О. Iоанъ Радевичъ**, приходникъ въ Перегиньску, упокоився сими днями въ 59-ômъ роцѣ житя, а въ 35-ômъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

ПОДЯКА.

Дня 20 жовтня и 1 падолиста с. ст. надѣлили мене П. Т. Добродѣ грошевыми датками, а именно Вп. Н. Н. зъ Станиславова 3 зр., Вп. Садовскiй зъ Самолускъ 1 зр., Всч. о. Сосновскiй зъ Пôдсоснова 2 зр. За тi щирi датки нехай Вамъ, Высокоповажанi Добродѣ, Богъ стократно нагородитъ, а я складаю Вамъ найсердечнѣйшу прилюдну подяку.

Въ Середнôмъ, дня 1 (13) падолиста 1881.

Миронъ Савицкiй.

Оголошенье.

Выдѣлъ академ. товариства „Дружный Лихварь“ взывае всѣхъ своихъ довжникôвъ до якъ найскоршого уплаченя довгôвъ. — Грошѣ належитъ надсылати пôдъ адресою: Товариство „Дружный Лихварь“ во Львовѣ, улиця Кракôвска, ч. 14, I поверхъ.

Ôтъ выдѣлу акад. тов. „Дружный Лихварь“. — Во Львовѣ, дня 7 (19) падолиста 1881.

В. Коцовскiй, голова. *Ом. Константиновичъ*, касiеръ.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил. Складъ фабричный ЛЯМПЪ Р. ДИТМАРА, площъ Маріацкій, готель Европейскій.

Найбôльшiй складъ артикулôвъ освѣтленя, признаной конструкцiи и по значно зменшеных цѣнахъ.

(6—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскôй и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинцiи.

Въ закладѣ науковôмъ
ЛЮДГАРДЫ БУДКОВСКОИ
розпочався новый курсъ
танцѣвъ сальоновыхъ
въ полученю съ практичными вправами,
якъ также курсъ
гимнастики сальоновои
выключно для дѣвчатъ.
Ринокъ, ч. 12, I поверхъ
(1—3)

Вже выйшли
КАЛЕНДАРЪ ТОВАРИСТВА „ПРОСВѢТА“
на рôкъ 1882,
уложенiй черезъ **Василя Лукича**,
а именно:

1. **Календарь стѣнный** вразъ съ скалею штемплевою и кал. жидôвскимъ на хорошôмъ велиновôмъ паперѣ коштуе тôлько 16 кр. в. а.

2. **Календарь книжковый**, котрого содержанье таке:

Ôтозва Календарь историчный, астрономичный, церковный, памятный и въ приповѣдкахъ. Поры року и планеты. *Мѣсяцъ* съ записками на кождый мѣсяць, при чѣмъ увзглядненo ôтмѣны мѣсяця, станъ воздуха, всхôдъ и захôдъ сонця и календарь жидôвскiй. *Часть информацiйна:* Цѣсарска родина. Скалѣ штемплевѣ. Кружокъ мѣсяця. Рухъ желѣзниць въ Галичинѣ и Буковинѣ. Уставъ церковный на рôкъ 1882. Складъ выдѣлу тов. „Просвѣта.“ (Стор. 1—82) *Часть литературна:* Повѣсти: Горыславска нôчь нап. Нечуй; Слимакъ нап. Мирон***; Вина и кара пер. Лукича, Петрôвъ день нап. Недотятка. Свято Ивана Купала на Украинѣ. Обрядъ сватаня у Русинôвъ. О грунтахъ нап. И. М. Р. Рады важнѣйшi на кождый мѣсяць. Про тепло людского тѣла; чимъ оно важне для житя и здоровля та якъ его зберегти. Смѣшне Андрѣя Ч* и сп. (Стор. 1—112). Рôжнi оголошеня.

Выписане содержанье вказуе, що часть информацiйна и литературна дуже богата — а умѣщеный въ части информацiйнôй **Уставъ церковный на рôкъ 1882**, уложеный вельми спецiяльно черезъ фаховыхъ людiй.

Цѣна календаря книжкового низька — бо за 14 аркушѣвъ друку — **выноситъ тôлько 45 кр. а. в.**

Дôстати можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ (ул. Кракôвска ч. 14) и во всѣхъ бôльшихъ книгарняхъ въ Галичинѣ. Замовляючи въ товариствѣ „Просвѣта“ зъ провинцiи прилучаютъ 5 кр. на почту. Наколи однакъ кто замовляе 12 або и бôльше примѣрникôвъ, то одержуе 20% рабату.

Позаякъ накладъ невеликiй, проте радимо спѣшитись съ замовленями.

Товариство „ПРОСВѢТА“
при ул. Кракôвскôй, ч. 14.
(1—?

КОНСТАН. ИСКЕРСКIЙ
у Львовѣ,
при ул. Театральнôй ч. 11 (напротивъ лат. катедры) поручае свôй гандель
товарôвъ желѣзныхъ, норимберскихъ и выборôвъ слюсарскихъ, заразомъ значный выбôръ **знарядя рôльничого и ремѣсничого**, начинь кухонныхъ рôжного рода, **окутяi дверей, ôконъ и печiй**, желѣза, бляхи и т. п., **великiй выбôръ хрестôвъ желѣзныхъ, лѣхтарнѣ господарскi на олѣй и нафту** дуже практичнои конструкцiи.
Цѣнники и рисунки на жаданье франко.

АВГУСТЪ ШЕЛЕНБЕРГЪ
во Львовѣ, улиця Гетманьска, ч. 12
поручае
коло существуючого вже 29 лѣтъ
комисового, спедицiйного и асекураційного дому
такожь ново-ôткрыту
КОНТОРУ ВЫМѢНЫ,
котра купуе и продае **всѣ цѣннi паперы и монеты пôдъ найприступнѣйшими условiями.**
Вымѣна **купонôвъ,** купно **новыхъ купоновыхъ листôвъ, евиденція тягненiй** всѣхъ льосôвъ и проч.
Всѣ **замовленя зъ провинцiи** выповняются по дневнôмъ курсѣ, **безъ дочисленя провизiи.** (2—3)

Того еще не було,
що можна дôстати за 7·80 зр.
Прехорошiй гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитацiи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцiю, именно:

6	штукъ	ножôвъ столовыхъ
6	„	вилокъ зъ одного штуки
6	„	ложокъ столовыхъ
6	„	пôдставокъ ножовыхъ
12	„	ложочокъ до кавы
6	„	кубкôвъ до яецъ
6	„	хорошихъ филижанокъ
2	штуки	хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2	штуки	великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1	штука	высѣвача до цукру або перцю.
1	штука	ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенi величавi предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,
генеральный складъ фабрики имитацiи срѣбла
Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ
IOСИФА ГАНКЕ
во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручае
всякi роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,
фарбы въ оливѣ и покостѣ утертi до помазаня готовi, фарбы анилиновi, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и пацерова найлучшого рода, выробы гôрничi, фарбы земнi, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнi, есенцiи, всякi фарбы до мальованя и фарбованя;
фарбы перовi для литографiи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,
фарбы друкарскi, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографiи, позолотничiй, лякеръ на этикеты, атраментъ автографичный, шведскi сѣрники, шнурки запальнi до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до биллярдôвъ,
всякi роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,
шпунты, чопы деревлянi и корковi до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнi и до фротерованя, пензлѣ малярскi кождои величины, мѣтлинки рижевi до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевi до замѣтаня,
МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,
всѣ роды каруку позолотничого, россiйского, кольоньского, медалiового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячi артикулы.
Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и вольный.
Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (4—10)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскiй.** — За редакцiю ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкiй.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 89. Львôвъ, Субота 14 (26) падолиста 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ „**Бібліотека найзнам. повѣстій**“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15 го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересилати пôдъ адресою: редакціи и администрації „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Бібліотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересилати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрації час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

Чи примиренье партій
у насъ можливе?

III.

Мы говорили, що бе́зъ совокупленя всѣхъ жизненныхъ силъ Русинôвъ и щирои працѣ соединеными силами, выхôдъ зъ нашого трудного положеня есть немыслимый. Мы выказали такожь, що не партіи шкодятъ нашôй справѣ, противно, що партіи суть потрѣбнй, если мае бути у насъ житье политичне; мы всказували, що шкôдливою есть тôлько вражда, походяча зъ безпôдставныхъ упереджень, — що належитъ тôлько тую усунути, а лишити партіи, ихъ засады и дальшй цѣли; не брати во зло, если котра партія хоче зôбратися осôбно для нарады або забавы. Мы звертали увагу, що есть бли́зше поле, на котрôмъ всѣ, бе́зъ рôжницѣ засадъ, совокупитися можутъ и повиннй, с. е. поле подвигненя морального и матеріяльного быта народа, поле, котре спôльну працю робитъ можливою, але и необходимо потрѣбною, — такъ, що трудно поняти, чому тое совокупленье силъ до спôльнои працѣ еще не наступило?

Но зъ другои стороны мы видѣли такожь, що не всѣ справу такъ понимаютъ, чи понимати не хотятъ. Мы знаходили старй упередженя, чули голосы, якй противъ зближеню еще все пôдносятся, такъ що спôльна праця видится сомнѣтельною.

Ту, где вороги не чекаютъ, а зô всѣхъ сторôнъ напираютъ, — намъ радится все лишити часови.

Нѣ, ту не поможе сидѣти съ заложеными руками и чекати спасеня, може ôтъ якихъ надзвычайныхъ выпадкôвъ. Ту треба средствъ радикальныхъ, треба братися щиро до працѣ, бо працею тôлько, и то соединеными силами жожемо двигнутися. У кого протов добро народа не въ словахъ тôлько мѣстится, але у кого лежитъ оно на серцю,—той зближеню и сконсолидованю партій перешкаджати не буде. Отже передъ всѣмъ совокупленье силъ! Колиôъ оно и нынѣ не ввôйшло въ житье, то видимо, о кого оно розбиваеся.

Друге пытанье: що дальше, — колибы зôближенье и совокупленье силъ еще все стрѣчало перешкоды зъ стороны тыхъ, котрй въ зле зрозумѣлôмъ интересѣ поеднанье ôткидали и розстрôй, на радôсть ворогôвъ нашихъ, продовжали? И тогды рукъ закладати не належитъ, противно, всѣ, котрй радй двигнутися зъ упадку, повиннй организоватися межи собôю, повиннй подвоити свои усилія, щобы и ихъ не трафивъ замѣтъ, що безчинностію до дальшого упадку причинялися. Ту потреба у одныхъ будити чувство народне, другихъ заохочувати, додавати духа, — въ чѣмъ вѣча и иншй зôбраня, а головно политичнй товариства булибы дуже помôчнй.

Не тутъ мѣстце широко говорити о средствахъ, якихъ намъ иматися належитъ, щобы легше опертися нашому вынародовлюваню, — хочу тôлько вказати на гдеякй способы.

Напираютъ на вынародовленье дѣтій нашихъ школами, — тожь мы повиннй бôльше увагу звертати не тôлько на школы, але и на домове выхованье. Дитина, котра вынесе почутье народне въ дому, въ школѣ вынародовити не дасться. Напирати на насъ будутъ интернатами, — тожь нашимъ обовязкомъ буде пôдпирати нашй бурсы рускй, щобы по можности мало дѣтій рускихъ пхалося до интернатôвъ езуитскихъ. У насъ однакожь до теперь не такъ. У насъ на бурсы пару риньскихъ нема, але н. пр. на прогульку до Рима, то и тысячѣ знайдутся.

Мушу ту еще пôднести по третій разъ, о чѣмъ вже говорено було въ чч. 44 зъ 1880 и 25 зъ 1881 року. Говорено тамъ: Чувство народне будится передовсѣмъ пôддержуваньемъ доброго театру, бо вѣдомо, що театръ, совѣстно, правильно и морально управляный, есть лучшою школою для народа, якъ рядъ писаныхъ книжокъ або довгихъ бесѣдъ. Театръ есть житьемъ и будитъ до житя. Дальше будится народне чувство розказами зъ рускои исторіи, хорошими картинами зъ народного житя и повѣстями основаными на дѣяхъ народныхъ. — Але гдежь они?

Алежь скажутъ: Якъ же! Маемо товариства „им. Качковского“ и „Просвѣту“, выдаеся до 16 часописій рускихъ, а въ нихъ не троха пожиточного для народа! Чогожь еще потреба?

Правда, маемо товариства „Просвѣту“ и „им. Качковского“, такожь часописи рускй, але въ тôмъ, що робилося и робится, при такъ великôмъ напорѣ зъ противнои стороны, не було у насъ ни потрѣбного порядку, ни належитои пôдставы. Кождый писавъ, якъ попало, и такй книжочки подавалося народови. При тôмъ еще одно товариство уважало себе за лѣпше и не хотѣло знати за друге. Въ часописяхъ выказуемо нашй потребы, подаемо не разъ хорошй проекты, але никто не береся ихъ переводити. У насъ еще все бôльше слôвъ а мало дѣла. Выливаемо жалѣ съ заложеными руками.

До цѣли, — така моя гадка — не дôйдемо часописями. Селянинъ до предплаты не скорый, она для него за высока, хотяйбы квартальными ратами, до того недогôдна, — великого розширеня часописи не осягнутъ. Нашь чоловѣкъ борше дасть пару крейцарôвъ за книжочку, колибы ей увидѣвъ у кольпортера. Въ часописяхъ до того, хочь суть не разъ повѣсти добрй, они подаются розбрвано, одно забуваеся, закимъ за 14 день продовженье наступитъ, а такъ цѣлый ефектъ тратится. Скорше цѣль осягнулабыся малыми, дешевыми книжочками, где рѣчь наразъ предкладаеся. Розумѣется, що требабы постаратися розсылати письма кольпортерами. Кольпортерôвъ можутъ мати тôлько книгарнѣ. Призволеня на книгарню правительство „Просвѣтѣ“ ôтмовило. Менѣ видится, що и „Институтъ Ставропигійскій“ не много маe въ своеи книгарнѣ, коли за кождою книжкою треба посылати до Львова, при чѣмъ много пересылка почтою коштуе, а при тôмъ треба чекати, ажь лучится оказія. Инакше булобы, якбы кольпортеры Ставропигіи розвозили книжки того института, а разомъ и виданя иншй, якъ товариствъ Просвѣты и им. Качковского. Тогды на певно бôльше розходилобыся книжокъ, а такъ бувбы двоякій пожитокъ, бо въ просвѣтѣ и въ грошахъ.

Теперь мимо рускихъ товариствъ и тôлько нашихъ газетъ, народъ сельскій а навѣть не мало зъ рускои интелигенціи не знае, якй суть головнй основы его становища въ державѣ, якй права намъ нынѣ прислугуютъ, т. е. що намъ въ житю политичнôмъ вôльно, а чого не вôльно. И ту далобыся бôльше зробити ôтповѣдною книжкою о правахъ, ясно и приступно, хоть коротко написаною. Мы скаржимося на утискъ, а тое, що право намъ позволяе, залишаемо выконувати.

Наша дотеперѣшна литература по бôльшôй части подôбна до тои, ôтъ якои остерѣгавъ Костомарôвъ въ петербурскôй „Основѣ“ за май 1862 р., где призывавъ рускихъ писателѣвъ не вдоволятися дилетантизмомъ, писаньемъ н. пр. стишкôвъ на ладъ мужицкій, а ити на практичну помôчь народови. „Соловья, мовлявъ ôнъ, баснями не кормлятъ. Такъ и народа не насытишь казочками та стишками, — ему потрѣбна сильна, поживна страва знаня и образованя, а для образованя потрѣбнй книжки практичнй въ его языцѣ... Доки того не буде, до тои поры всѣ нашй усилія на тôмъ языцѣ, то блыстящій пустоцвѣтъ, — потомки назвутъ его выплывомъ охоты для забавы, и припишутъ ихъ бôльше модѣ на народнôсть, якъ любови до народа... Въ сферѣ народного слова мы не можемо бути пожиточными ничимъ другимъ, якъ тымъ, що будемо уживати того слова яко орудія загально людского образованя. Народъ повиненъ учитися, — народъ хоче учитися; если мы не дамо ему средствъ и способôвъ учитися на своемъ языцѣ, — ôнъ стане учитися на чужôмъ, съ шкодою власнои народности.“ Такъ говорилъ Костомарôвъ въ 1862 р. до писателѣвъ Украины; слова тіи дуже ôтповѣднй и

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.
Образокъ зъ галицкого житя.

VII.

(Дальше.)

Справдѣ, ажь теперь доперва почувъ Семенъ свою осамотѣлôсть. Цѣлый широкій свѣтъ ставъ для него пусткою, непроглядною пусткою, темнѣйшою ôтъ темнои ночи. Мало того! Цѣлый свѣтъ бувъ ему теперь такій непріязный, такій ворожій. Отже й всѣ вже дôзнались про его безталанне сватанье, всѣ обрадувались его нещастьемъ, та ще й глузуютъ, въ живй очи кепкуютъ! О непріязный свѣте, о свѣте лютый, завистный, злôсный, безъ серця, безъ милосердія...

Семенови ажь завертѣлись слёзы въ очахъ, духъ запирався въ его грудяхъ, серце занивало. Крôвь широке ôкно вдарило ранѣшне сонце яснымъ блескомъ, рожевымъ свѣтломъ мовь золотомъ обсыпало першй квѣтки морозомъ на ôкнѣ розмалёванй, рожевою барвою закрасило бѣлй стѣны, якоюсь невысказаною радостію хлинуло до хаты. А въ Семеновыхъ очахъ тьмився свѣтъ ясный, свѣтъ промѣнистый, смуткомъ-тугою сповивався, а серце крôвавилось, а думки въ пôтьмахъ потопали! Змученый, обезсиленый опустився Семенъ на крѣсло бѣля ôкна и закрывся за широку раму, щобъ никто не бачивъ его въ надвору. Попри школу проходили люде до церкви. Парами, купками, громадками ставали они передъ церквою, дожидали богослужебнои ôтправы, стиха гуторили помѣжь собою. Семенъ запримѣчавъ, якъ всѣ прохожй якось мовьбы съ жахомъ чи гнѣвомъ проходили мимо школу, якъ громадки людій ставали подальше ôтъ школы, неначе ôтъ заклятого мѣсця ôтсувались, якъ часами сумовитй, жалосливй погляды звертались до школы, якбы докоромъ докоряли або проклоны посылали. О, Семенъ знавъ, що всѣ тй люде, непріязнымъ окомъ на него, на его пышну школу споглядаютъ, не добромъ его поминаютъ, тяжкій жаль до него у своихъ серцяхъ ховаютъ. — Всѣ они мои вороги, мои лютй вороги, всѣ они чигаютъ на мою згубу, всѣ радй мому нещастю, — шептавъ Семенъ самъ до себе. А чія вина, чія вина, а защо, а для чого? И Семенъ згадавъ, якъ они его першій разъ пріязно стрѣчали, якъ радо тогды стару школу для него обновляли, якъ опôсля неразъ старшй господарѣ до него на пораду заходили и ему радо у всякôй пригодѣ помагали. И та пріязнь и та щирôсть и та добросердна повага — все те теперь пропало, мовь у воду потонуло. Кто жь зôрвавъ ту пріязнь, кто вразивъ ихъ щирй серця, кто покаравъ ихъ добросердноcть тяжкою ôтплатою тяжкихъ дачокъ и драчокъ, стратою громадского добра, кто оселивъ по ихъ хатахъ голодъ и холодъ, а на ихъ лицяхъ вытиснувъ незатертый слѣдъ глубокого жалю и смутку? Семенъ не пытавъ себе, чи такою маe бути та просвѣта народу, такою важкою, непріязною, такою немилосердною, чи перше всего муситъ она доводити до нужды, въ ихъ грудій вытискати плачь и проклоны, а попередъ сонця правды и науки выкликати марева голоду або й нужденной смерти? Семенъ не пытавъ про те, ôнъ жежь самъ передъ собою не потребувавъ, не мôгъ таити правды; ôнъ знавъ теперь, такъ ясно бачивъ, що тôлько пыха, жадоба блескучого житя та якась омана паньскости неначе яка дурнйка загнали его на ту дорогу, попхали у розбратъ съ громадою и вкинули у пропасть... А та пропасть выдавалась ему до недавна такою высокою высокостю, такою блискучою, приманливою, почестною!...

На дзвôнницѣ вдарили въ великій дзвôнъ. Чистый, поважный голосъ любымъ покликомъ загудѣвъ по всему селу, постелився по бѣлому снѣгу, дзвôнкимъ гомономъ ôтбився ôтъ лѣсôвъ и пригоркôвъ, полинувъ у гору и занѣмѣвъ у высокого неба. Се дзвонили на службу божу. Семенъ здрôгнувся. Часъ до церкви на службу! Ôнъ не рухався зъ мѣсця. Чи не хотѣвъ ити до церкви? Нѣ! ôнъ не мôгъ ити, ôнъ не мôгъ тамъ показатись! Тамъ сотнѣ очій звернулись бы на него, впились бы въ его лице докôрливымъ поглядомъ. Ôнъ не мавъ ôтваги выдержати такого погляду, не мавъ смѣлости станути середъ громады..... А сивоголовый старець у престолу съ тымъ слабымъ а такъ до глубины серця проникаючимъ голосомъ, съ тымъ блѣдымъ, схорованымъ а такъ лагôднымъ лицемъ, съ тыми запалыми а такъ ще ясными, такъ добрыми очима — о, се страшно, — Семенъ не чувъ въ собѣ силы звести очій на того старця, хочь хвилю глянути на него — тамъ передъ всѣма людьми, передъ самымъ престоломъ божимъ.

Якійсь тайный голосъ шептавъ ему, що бôльше всѣхъ людій скривдивъ ôнъ сего старця, скалявъ его добре заслужену славу и повагу та кинувъ его на ложе тяжкои, кто знае чи не смертельнои недуги. Недавна минувшôсть починала выринати, живыми образами выступати въ Семеновôй душѣ. Зъ церкви долѣтавъ его спѣвъ цѣлого народу поважный, до глубины душѣ переймаючій, благаючій. Тонкй голосы жѣночй выбивались якъ спѣвъ невинныхъ херувимôвъ, а грубй голосы чоловѣкôвъ якось мякшали, лагôднѣли, въ жалосливу пѣсню зливались, и тугу-

до насъ. И мы, коли хочемо дôйти до цѣли: розбудити народнôсть и бути въ пожитокъ народови, — мусимо выступити на тую дорогу и майже все ôтъ початку розпочинати. Завсѣгды булобы лѣпше въ нашôмъ положеню — мати менше газетъ, але добрыхъ, а за тое бôльше книжочокъ потребамъ ôтповѣдныхъ.

Такъ належалобы старатися:

А) О книжочки розбуджаючи почутье народне, въ котрыхъ помѣщалибыся:
а) повѣсти, основани на дѣяхъ народныхъ;
б) розказы въ рускои исторіи;
в) хорошi картины зъ народного житя.

Б) Потребабы написати книжочку, а въ нѣй выложити народови, коротко, але ясно, головнi основы его становища въ державѣ, его права политичнi, щобы ôнъ знавъ, що ему вôльно, а чого не вôльно.

В) Въ конець познакомляти народъ съ поступовымъ господарствомъ, а рôвночасно, хоть поволи, знакомити его съ природою, природною исторiю, выяснати появы природы, а такожь познакомляти съ торговлею и до неи заохочувати.

Часъ бы разъ покинути безплоднi упередженя — кто зъ насъ лучшiй, и взятися всѣмъ просто до працѣ. Тогды той буде лучшiй, кто бôльше причинится до добра народа. Добре булобы, щобы мы порозумѣвалися, знали одни за другихъ, роботы дѣлили межи себе, одни другимъ помагали.

А понеже у насъ люде вдôбни въ великôй части змушенi боротися о хлѣбъ насущный и обавлятися можна, щобы справа такъ важна не осталася, якъ звычайно, занедбаною, належалобы розписувати конкурсы и подумати о средствахъ для надгороды праць добрыхъ. „Руска Бесѣда“ розписуе преміи на працѣ театральнi; товариство „Просвѣта“ на працѣ для свого выдавництва, — належалобы хоть по 100 зр. розписати преміи на працѣ пôдъ А), Б), В) выраженi, а побôчь того бодай невеликi одноразовi запомоги кôлькомъ селянамъ для заохоты, щобы по селахъ склепы закладали.

Нема що отягатися, часъ розписати преміи. Не буде праць до надгороды, тогды знаемо, якъ стоимо, — а призначенi грошѣ можна буде обернути на высше речени запомоги.

Знаю я, що преміи суть дуже маленьки, але треба рахувати и на патріотизмъ.

Коли повысша ôтозва умѣщена була по першiй разъ въ ч. 44 „Дѣла“ за 1880, не знайшла она, якъ звычайно, жадного ôтголосу; видится, не звернувъ никто на ню своби уваги. По другôмъ умѣщеню ви въ 25 числѣ „Дѣла“ за рôкъ 1881, додала Редакція зъ своби стороны: „Одинъ зъ много уважаныхъ нашихъ патріотôвъ обовязався зложити на повышу цѣль суму 300 зр. а. в. въ надѣи, що знайдутся еще жертволюбивi патріоты, котрi хоть меншими датками не залишать причинитися до повышои цѣли. Якъ скоро сей фондъ буде доповненый жертвами до ôтповѣднои высокости потрѣбнои на преміи, редакція порозумѣвшись съ жертводателями оголоситъ конкурсъ на дотычнi, выше обговореni працѣ литературнi.“ — И на тôмъ стало, бо ани завôзвано до жертвъ ани розписано конкурсъ.

Стеф. Качала.

Перша дѣятельнôсть
оо. Змартвыхвстанцѣвъ.

Въ якôмъ направленю задумуютъ Змартвыхвстанцѣ розвивати свою „душеспасаему“ дѣятельнôсть на нашôй Руси и въ якôмъ дусѣ будутъ плекати за краевi грошѣ повѣрену ихъ опѣцѣ молодѣжь, — се показуе наглядно слѣдуючiй фактъ. Минувшого четверга наспѣло до гр. кат. митроп. Консисторiи письмо ôтъ конвенту Змартвыхвстанцѣвъ, котрымъ доноситься, що одинъ ученикъ рускои гимназiи К. допустився грубои образы папы и высмѣвався зъ вѣры католицкои, а выславлявъ православiе, а се показуе, що межи учениками рускои гимназiи успѣвае „шизматицка“ пропаганда, — „бо ученикъ К. не мôгъ сего вынести въ дому, але мусѣвъ такого злословiя научитись або въ школѣ або въ закладѣ, въ котрôмъ зôстае“ (с. е. въ ставропигiйскôй бурсѣ, въ котрôй ученикъ К. есть умѣщеный). Розумѣеся, що такiй доносъ конвенту Змартвыхвстанцѣвъ, яко перша манифестацiя ихъ дѣятельности, вже одною смѣлостiю своби денунцiяцii и напастливостiю на доси нескаляну славу рускои гимназiи мусѣвъ вызвати глубоке враженье въ консисторскихъ сферахъ. Письмо Змартвыхвстанцѣвъ удѣлено дирекцiи рускои гимназiи, котра безъ проволоки зарядила строге слѣдство, щобъ выкрыти правду и евентуально строго укарати обжалованого ученика К. Щожь показалося? Слѣдство, переведене съ цѣлою совѣстностiю, показало, що обжалованый ученикъ К. въ своѣй дитячôй горячковости сказавъ вправдѣ выхованцеви конвенту ученикови Ш. кôлька звычайныхъ образливыхъ слôвъ ad personam, але що о папѣ и о католицизмѣ, а тымъ бôльше о грубôй образѣ папы и католицкои вѣры навѣть бесѣды не було. При тôмъ всѣмъ треба увзгляднити, що обжалованый ученикъ К. есть хлопцемъ зъ 2 гимназiяльнои клясы, котрому такъ по его вѣцѣ якъ и по дитинныхъ понятяхъ не досягаючихъ высокои абстракцiйности вже a priori годѣ имутувати злонамѣренои образы такъ еще мало зрозумѣлыхъ для него догматичныхъ абстрактôвъ. Якъ жежь супротивъ того представляеся поступованье оо. Змартвыхвстанцѣвъ? Що выхованець конвенту ученикъ Ш. ображеный особисто ученикомъ К. въ гнѣвѣ несправедливо оскаржывъ свого товариша, — се можна пояснити въ части дитячою загонистостiю и хлопячою пôмстою, хочь и тутъ вже способъ обжалованя о католицку герезiю доволѣ ясно показуе, въ якôмъ дусѣ вплываютъ Змартвыхвстанцѣ на своихъ конвикторôвъ. Але що значитъ сей горячковый поступокъ молоденького хлопяти жалуючогося на свого товариша передъ своими домашными настоятелями — въ порôвнаню съ поступкомъ оо. Змартвыхвстанцѣвъ! Ачейже имъ надто добре вѣдомо, що хлопець може помылитися або й прогрѣшитись, особливо коли яко ураженый самъ есть особисто интересованый, — и що поки не переведено слѣдства, нiякъ не годится брати хлопячихъ слôвъ за пôдставу денунцiяцii передъ властями и обжалованя цѣлои институцii о яку бы тамъ нѣ було шкодливу пропаганду. Колибы оо. Змартвыхвстанцямъ було ходило о добро ученикôвъ, а именно о добро и охорону своихъ выхованцѣвъ, тожь — рѣчь ясна — найпростѣйшою дорогою до тои цѣли було ôтнестись до дирекцii гимназii, щобы она дослѣдила правды и укарала винныхъ. Але оо. Змартвыхвстанцѣ не йдутъ тою дорогою, имъ треба за всяку цѣну зробити une cause célèbre „шизматицкои пропаганды“, хочьбы се було навѣть мѣжь дѣтьми недавно ôтлучеными ôтъ груди матери, они вносятъ свôй доносъ до верховнои власти духовнои и говорятъ, що тôлько руска гимназiя або Ставропигiйска бурса могла навчити хлопця, обезчещати папу и католицку вѣру!! Нескаляна слава рускои гимназii, повага нашои тысячолѣтнои институцii народнои, будучнôсть ученика, — все то однымъ замахомъ пера Змартвыхвстанцѣвъ пôддаеся пôдъ безъусловный засудъ на пôставѣ неясныхъ слôвъ одного хлопяти! И все то трубится великою трубою передъ широкимъ свѣтомъ! Чи се есть та правдива вѣра и любовь католицка, котрои хочутъ научити Змартвыхвстанцѣ нашу Русь? Чи въ той способôбъ пôдношеня безпôдставныхъ денунцiяцiй хочутъ оо. Змартвыхвстанцѣ пересвѣдчити насъ о своихъ добрыхъ замѣрахъ и утвердити згоду? Замѣтна рѣчь, що выхованцѣ Змартвыхвстанцѣвъ учащаючи до школы, маютъ, якъ жалятся другi ученики, съ замѣромъ розводити религiйни дебаты съ другими молодцями, вжежь не безъ видимои цѣли. Повысшiй случай показуе наглядно, до чого змѣряе таке поступованье. Рѣчь ясна, що коли религiйни споры будутъ выкликуватись межи молодцями, коли до сего примѣшаеся молодеча сваволя або легкодушнôсть, коли спорячi умы молодi розгорячатся, — що тогды справдѣ може впаде одно, друге слово, котре подасть пôдставу до денунцiяцiй. Бувбы се объявъ деморализацii молодѣжи. Допущенье выхованцѣвъ конвенту оо. Змартвыхвстанцѣвъ до публичныхъ шкôлъ — сталосьбы тогды отвертымъ пытаньемъ. Маемо надѣю, що нашi настоятелѣ школьни будутъ съ цѣлою строгостiю устороняти таки пôдбурюваня молодѣжи до религiйныхъ суперечокъ и своевольныхъ денунцiяцiй.

И задля чого погибае сей человѣкъ, сей батько родины?... Се паньска злôсть загнала его на те ложе, зъ нôгъ его звалила. Борикався старый о. Дамянъ, остоювавъ свою честь, свое право, — нѣ, не свое право а право и добро цѣлои громады, ôтбивався ôтъ напастiй, стоявъ за правду и — не встоявъ противъ напору ворогôвъ. Передъ лицемъ Семена замаячѣла постать Бжушковского, того гордого, думного, своевольного пана, що не знае иншого закона надъ свою паньску пыху, надъ свою примховату буту; — промайнула передъ нимъ постать хитрого душегубця Мошка, вырынула вчорайша окономска постать пôдъ ôкномъ, пригадались окономскi слова.... и якась неясна ôтраза пробудилась у Семена до всѣхъ тыхъ двôрскихъ постатiй. Такъ, се они — они зложили того старця на смертельне ложе, они насѣлись на него чорнымъ гайворонямъ, наробили колоту въ громадѣ, навели лихо... они... а я? Я — не виненъ... я не..., нѣ, нѣ, сего слови не мôгъ вымовити Семенъ съ чистою совѣстiю передъ самымъ собою, не мôгъ признати себе совсѣмъ безвиннымъ, безъучастнымъ! Ôнъ же жь помагавъ до того колоту въ громадѣ, ôнъ самъ вговорювавъ господарѣвъ на паньску сторону, пôдбурювавъ противъ сего старця, самъ пôмстою палавъ противъ него.

И за що погибае сей чоловѣкъ, сей батько родины?... Се паньска злôсть загнала его на те ложе, зъ нôгъ его звалила. Борикався старый о. Дамянъ, остоювавъ свою честь, свое право, — нѣ, не свое право а право и добро цѣлои громады, ôтбивався ôтъ напастiй, стоявъ за правду и — не встоявъ противъ напору ворогôвъ. Передъ лицемъ Семена замаячѣла постать Бжушковского, того гордого, думного, своевольного пана, що не знае иншого закона надъ свою паньску пыху, надъ свою примховату буту; — промайнула передъ нимъ постать хитрого душегубця Мошка, вырынула вчорайша окономска постать пôдъ ôкномъ, пригадались окономскi слова.... и якась неясна ôтраза пробудилась у Семена до всѣхъ тыхъ двôрскихъ постатiй. Такъ, се они — они зложили того старця на смертельне ложе, они насѣлись на него чорнымъ гайворонямъ, наробили колоту въ громадѣ, навели лихо... они... а я? Я — не виненъ... я не..., нѣ, нѣ, сего слови не мôгъ вымовити Семенъ съ чистою совѣстiю передъ самымъ собою, не мôгъ признати себе совсѣмъ безвиннымъ, безъучастнымъ! Ôнъ же жь помагавъ до того колоту въ громадѣ, ôнъ самъ вговорювавъ господарѣвъ на паньску сторону, пôдбурювавъ противъ сего старця, самъ пôмстою палавъ противъ него.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Партiи въ радѣ державнôй.*) Въ послѣднôмъ числѣ подали мы змѣну въ складѣ партiй австрiйскои палаты послôвъ, а именно таку, що лѣвиця сполучилась въ одну тѣсно зъорганизовану партiю — а правиця рôвночасно розпалась зъ трехъ клюбôвъ на чотыри. „Сполучена лѣвиця“, котра заразъ першого дня числила 107 членôвъ, до дня 23 с. м. взросла до 138 членôвъ. До новои партiи „центрумъ“ перейшло доси зъ партiи Гогенварта лишь 23 послôвъ — у Гогенварта зôстало отже еще 39 послôвъ. Треба однакожь сказати, що организація партiй еще не скôнчена. Сполучена лѣвиця не зôбрала еще всѣхъ членôвъ (она маe надѣю, що до неи приступитъ и гр. Коронина, хотяй ôнъ доси еще не рѣшився), а партія „центрумъ“ маe такожь надѣю збôльшитися. Причиною сецесiи кн. Лихтенштайна и его двацять и кôлькохъ товаришѣвъ було непорозумѣнье съ гр. Гогенвартомъ. Правицю, якъ звѣстно, творили доси три партiи: Поляки, Чехи и партія гр. Гогенварта. Всѣ три партiи звязавшись въ купу, давали бôльшôсть въ палатѣ послôвъ. Алежь за услугу правительству гр. Таффе мусѣвъ кождôй зъ тыхъ трехъ партiй робити уступства — а и всѣ партiи межи собою торговались: Поляки жадали ôтъ Чехôвъ и Гогенвартцѣвъ, щобы ихъ поперли при жаданю прим. галицкои желѣзницѣ трансверзальнои, Чехи жадали ôтъ Полякôвъ та Гогенвартцѣвъ, щобы ихъ поперли при жаданю университету ческого, а клюбъ Гогенварта зновъ ставивъ свои жаданя Полякамъ и Чехамъ. Зъ фракцiи консервативно-клерикальнои, входячи въ складъ партiи гр. Гогенварта, выходили внесеня реакцiйнi, а коли правдивi Гогенвартцѣ, Поляки и Чехи попирали тiи внесеня, — то се чинили лишь зъ крайнои конечности, щобы не утратити бôльшости, — бо фракція кн. Лихтенштайна и Линбахера кождый разъ ôтгрожувалась, що коли правиця не буде попирати ихъ внесенiй, — она зôрве солидарнôсть съ правицею. Колибы не тая конечнôсть и не тая пресія зъ стороны фракцiи консервативно-клерикальнои, — правиця не булабы пересадила въ радѣ держ. внесенье Линбахера о скороченю примусу школьного. Всѣ клюбы правицѣ узнали тое внесенье реакцiйнымъ, а мимо того рѣшили голосовати за нимъ, бо клерикалы загрозили, що не будутъ попирати Полякôвъ и Чехôвъ. Внесенье Линбахера, якъ звѣстно, палата послôвъ ухвалила, але ôткинула палата панôвъ. Внесенье Линбахера длятого въ палатѣ панôвъ упало, бо пôсля того внесеня постановляти скороченье примусу школьного мали соймы краевi. Въ палатѣ панôвъ доси, якъ звѣстно, переважала партія централистична; она отже не хотѣла пристати на законъ Линбахера, даючiй такъ важну прерогативу соймамъ. Палата панôвъ булабы згодилася на внесенье Линбахера, колибъ не тое, що тымъ внесеньемъ розширялась автономія краева — а се для централистôвъ найнепрiятнѣйша рѣчь. Линбахеръ загадавъ сеи сесiи на ново внести свôй проектъ вже въ змѣненôй формѣ, а именно, щобы скороченье примусу школьного для кождого краю коронного рѣшала рада державна. На тое зновъ нiякимъ чи-

---

печаль и тиху надѣю пѣснею выливали. И его голосъ колись зливався съ тою такъ простою а такъ чудовою, такъ трогаючою гармонiею. Колись то смѣло глядѣвъ ôнъ на поважне лице сего старця, смѣло витавъ въ его домѣ, глубока шана корила его голову передъ поважною постатю о. Дамяна. Панѣ-матка съ добросердною простотою гостила его и якъ рôдна мати клопоталась его житьемъ, радила, помагала, потѣшала. А панна Северина була така привѣтна, така весела, жартоблива, — о, она его тою привѣтливостю очарувала, своею красою, своею простотою першiй огонь въ его серцю розгнѣтила. Семенове лице якось ще бôльше похмарнѣло ôтъ тыхъ гадокъ-споминокъ, насупилось, темною хмарою зайшло. Колись — колись було. Було та загуло. А теперь? Теперь темна пропасть розчинилась мiжь нимъ а попôвщиною, а въ тои пропасти здвиглася темна хмара и весь свѣтъ ему затьмила, соромъ, смѣхъ и ворогôвъ на него навела. Такъ, такъ, все — все зъ того пôшло.

Семенъ вставъ и почавъ ходити спѣшною ходою по кôмнатѣ. Якiйсь неспокôй рвавъ его душу, нѣбы яка горячка палила въ серединѣ. Стара баба прiйшла зъ церкви приладити Семенови обѣдъ. Мовчалива баба, що доси майже словомъ николи не обзывалась до пана професора, нынѣ таки не выдержала и розказала, якъ пан-отець таки при самôмъ кôнци службы божои тяжко занедужали, мало що неживi не упали та якъ ихъ люде на рукахъ завели, нѣ не завели, а таки занесли до дому. — А якъ всѣ плакали, закôнчила стара заливаючись слѣзами, — якъ всѣ плакали, наче тi дѣти надъ рôднымъ батенькомъ. Ой, божь то добрi, добрi нашi ѣгомость; вѣкъ пережили, а никому злого слова не сказали, не то щобъ злымъ дѣломъ покарали. Охъ Господоньку милосердный, змилосердися надъ ними та дай имъ ще прожити на сѣмъ свѣтѣ.

Стара баба замовкла и мовчки ковтала свои слѣзы та все щось шептала, мовьбы молитву ôтмовляла.

Семена щось заболѣло коло серця. Вся ураза, весь гнѣвъ, цѣла немила минувшôсть мовь въ непамять пôрнули въ тôй хвилѣ. Передъ его очима станувъ умираючiй старець, въ слѣзахъ и розпуцѣ выступила цѣла родина, а надъ тою родиною повисла кощава смерть съ своею непощадною косою и, здалося, дзвоны заграли сумнои, похороннои пѣснѣ... Отже й есть ще на свѣтѣ нещасливѣйши люде ôтъ мене, есть бôльше горе ôтъ мого, есть бôльша розпука якъ моя, — подумавъ Семенъ и въ его очахъ мимоволѣ завертѣлась слёза — слёза жалю.

Але я не мôгъ инакше, я не мôгъ перенести на собѣ такои обиды, — шептавъ Семенъ, але терпкiй жаль не уступавъ въ его серця, его душа не находила спокою и оправданя. Ôнъ згадавъ теперь панну Северину, о. Дамяна, згадавъ и дяка съ злощастною вѣсткою свого тогдѣшного безталанного сватаня, нагадавъ собѣ свôй тогдѣшный гнѣвъ, свою лютôсть на дяка, на попа, на цѣлi Голопяты, але диво дивне, той гнѣвъ, та люта сердитôсть теперь якось неначе меншали, счезали, у якомусь иншому свѣтлѣ ставали передъ его душею. Нынѣ може въ першiй разъ глянувъ ôнъ на всѣ тi подѣ якось холоднѣйше, статочнѣйше, хочь его душа и нынѣ була зворушена, до глубины потрясена, якъ широке море бурею розбите. Семенъ задумався надъ тою недавною минувшостю. Якась згадка неначе електрична искра потрясла нимъ и ôнъ зôтхнувъ по хвилѣ задумы, зôтхнувъ тяжко, якъ розжаленый покутникъ....

(*Дальше буде.*)

— **Варварство въ Африцѣ.** Король ашантiйскiй въ Африцѣ казавъ 200 молодыхъ дѣвчатъ замордувати, щобы ихъ кровiю розробита вапно до направы своеи королевскои палаты. Кажутъ, що той король любуесь въ загалѣ въ мордованю людiй. Здаеся, що Англiя, котрôй пôдлягае король Ашантôвъ, не позволитъ на будуще розливати такъ невинно людскои крови.

номъ не присталабы правиця. Днемъ передъ сецесією Линбахеръ закидавъ гр. Гогенварти, що ôнъ не додержавъ обѣцянокъ даныхъ фракціи клерикальнôй, що не старався належно о тое, щобы єго внесенье перейшло въ палатѣ панôвъ, — прійшло до суперечки и на другій день сталось фактомъ завязанье клюбу центра. Сецесія, розумѣєсь, мусѣла непріятно вилынути насамперед на правительство, ôттакъ на гр. Гогенварга, дальше на Полякôвъ и Чехôвъ. Лѣвиця консолидуючись якъ разъ нôдъ той часъ, радувалась. И було зъ чого радуватись. Поляки, Чехи и правдивй Гогенвартцѣ безъ фракціи кн. Лихтенштайна не маютъ бôльшости, значитъ теперѣшне „центрумъ“ буде рѣшати. Звѣстножь, що клюбъ кн. Лихтенштайна хотяй заявивъ, що буде попирати правицю, буде выѣздити съ такими реакційными внесеними, на якй ани правиця ани гр. Таффе згодитись не зможутъ; а въ такôмъ случаю що послѣдуе? „Упадокъ гр. Таффе!“ — ôтповѣдаютъ централисты и затираютъ руки. Чи до того прійде, чи нѣ, а все таки фактъ фактомъ, що становище гр. Таффе теперь разъ черезъ консолидацію лѣвицѣ, а друге черезъ сецесію клерикалôвъ стало тяжшимъ, бо, по просту а досадно сказавши, доси гр. Таффе торговався съ 3 клюбами а теперь буде мусѣвъ торговатись съ чотырма. Польскій посолъ дръ Вольскій выступивъ въ „Tagblatt-ѣ“ съ проектомъ, впрочѣмъ вже во Львовѣ передъ выборцями сего року выголошенымъ, щобы для знеутрализованя клерикалôвъ завязався клюбъ „лѣвого центра“, до котрогобы належали умѣрковани послы зъ правицѣ и лѣвицѣ; тое лѣве центрумъ малобы рѣшати. Проектъ дра Вольского справдѣ розумный, але якось нигде не знаходитъ прихильного ôтклику.

(*Рада державна.*) Засѣданя палаты послôвъ ôтбуваются дуже рѣдко и, якъ звычайно, на початку не будятъ великого интересу. Впрочѣмъ печать бôльше займаесь угрупованьемъ партій парляментарныхъ, нѣжь засѣданями. На другôмъ засѣданю мотивовавъ министеръ правосудія, дръ Пражакъ, внесеный новый проектъ закона карного. Дня 23 с. м. ôтбулось трете (зъ ряду 170-те) засѣданье. На вступѣ засѣданя внесли послы Найвиртъ, Томащукъ и 84 товаришевъ (зъ лѣвицѣ) интерпеляцію до гр. Таффе въ справѣ „Länder-Bank-у“. Интерпеляція та выкликала велику сензацію на лавѣ министрôвъ и на правици. Интерпелянты пытали въ обширнôй и дуже основно уложенôй интерпеляціи, дячого министеръ финансôвъ такъ протегуе Банкъ для краѣвъ, що позволивъ єму выдавати новй акціи передъ сплатою старыхъ? На тôмже засѣданю министеръ торговлѣ внѣсъ проектъ закона о заведеню въ Австріи почтовыхъ касъ щадничихъ. — Конзулярну конвенцію съ Сербією передано выдѣлови економичному.

(*Послѣдне именованье 14 членôвъ палаты панôвъ*) выкликало велике невдоволенье у Чехôвъ, котрй сподѣвались, що симъ разомъ гр. Таффе предложитъ до именованя цѣсареви хочь кôлькохъ Чехôвъ. Тымчасомъ гр. Таффе предложивъ одного тôлько опата Бенедиктинôвъ, Каливоду. Полякôвъ именовано двохъ: професора Малецкого и гр. Генр. Водзицкого зъ Кракова. Поляки вдоволенй зъ того выбору тымъ бôльше, що зôставъ симъ разомъ именованый одинъ перъ зô Львова (хочь властиво Малецкій родомъ Познаньчикъ), бо передпослѣднои номинаціи перôвъ бувъ выключно увзглядненый Кракôвъ а Львôвъ номиненый. Одиакожь, по нашôй думцѣ, проф. Малецкій нічого иншого якъ прим. проф. Шуйскій або й гр. Генрикъ Водзицкій, — мы бачили отъ недавно, нôдчасъ послѣднои сесіи сойму, що проф. Малецкій цѣпко держався полы станчиковои: ôнъ жежь, а не кто другій, бувъ референтомъ и промовлявъ дуже горячо за интернатомъ для семинарій учительскихъ — за внесеньемъ п. Павла Понеля! Впадае въ очи, що всѣ майже послѣдного разу именованй члены суть клерикалы. Въ загалѣ при послѣднôмъ именованю гр. Таффе совсѣмъ не зважавъ на національну сторону, а ишло єму лишь о тое, щобы выбрати людій, котрйбы на певно нôдпирали правительство въ высшôй палатѣ. Теперь справдѣ гр. Таффе маѣ вже бôльшôсть въ палатѣ панôвъ. Бôльшôсть тая єсть однакъ о стôлько непевна, що великій процентъ членôвъ-централистôвъ пробуваѣ въ Вѣдни, коли тымчасомъ члены-автономисты майже всѣ люде зъ провинціи, — може отже лучитись, що централисты малибы бôльшôсть. Автономистичнй газеты дорадждютъ протоѣ именовати еще бôльше автономистôвъ членами палаты панôвъ.

(*Зъ именованя гр. Кальноки*) министромъ дѣлъ заграничныхъ невдоволенй передовсѣмъ Поляки и Угры. „Gazeta Krakowska“ н. пр. пише въ вступнôй статіи въ ч. 69 зъ 25 с. м.: „Номинація гр. Кальноки єсть выплывомъ реакціи... Кто жь причинився до скрѣпленя пруду реакційного, котрый сегодня грозитъ вольности и уможлививъ обняти веденье дѣлъ заграничныхъ чоловѣкови, котрый яко амбасадоръ въ Петербурзѣ приготовивъ грунтъ до зближеня Австріи съ деспотичною Москвою?“ „Gaz. krak.“ ôтповѣдаѣ сама, що сему виненъ союзъ делегаціи польскои съ фракцією реакційною (клерикальною Лихтенштайна и Линбахера) и голосованье польскихъ послôвъ за єи реакційными внесеними, оскорбляючими поступъ и почутье свободы“. „Першимъ дотыкальнымъ объявомъ тои реакціи було именованье гр. Кальноки министромъ дѣлъ заграничныхъ, а другимъ объявомъ той фактъ, що фракція реакціонерôвъ выламалася зъ клюбу правицѣ и утворила центрумъ, ôтъ котрого конець-кôнцемъ существованье кабинету гр. Таффе буде зависимымъ, бо реакційне центрумъ маѣ рѣшаючій голосъ.“ Угорскй газеты въ загалѣ неприхильно приняли именованье гр. Кальноки. „Pester Lloyd“ пише: „Угры булибы найрадше бачили на чолѣ министерства дѣлъ заграничныхъ гр. Андраши; єго година еще выбье, бо мужь тыхъ здôбностій и такого характеру не може остати безчиннымъ. Въ загалѣ угорска опинія не витаѣ гр. Кальноки съ великимъ ентузіязмомъ... Министеръ, котрый нобôчь довѣрія Короны не потрафитъ собѣ здобути довѣрія Угрôвъ, єсть, на щастье, въ австро-угорскôй монархіи не можливый“.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Комисія знатокôвъ и мужѣвъ довѣрія, котра теперь радила въ Петербурзѣ надъ способами зменшеня піяньства въ Россіи, ухвалила 19 голосами противъ 3 знести право пропинаціи въ королевствѣ Польскôмъ (Конгресôвцѣ) безъ ніякои панамъ-дѣдичамъ польскимъ индемнизаціи. Печать варшавска приняла тое рѣшенье съ великимъ жалемъ и гнѣвомъ. За задержаньемъ права пропинаціи при польскихъ дѣдичахъ було лишь, якъ сказано, 3 голосы: двохъ Полякôвъ и гр. Бобриньского. За знесеньемъ права пропинаціи промовлявъ дуже горячо и розумно п. Галаганъ; ôнъ сказавъ: „право пропинаціи єсть поганымъ остаткомъ феудализму, не згôднымъ съ теперѣшнымъ духомъ часу.“ Бесѣда єго подѣйствовала дуже сильно на комисію. Треба тутъ зазначити, що нôдчасъ цѣлои сесіи комисіи радившои противъ піяньства одни лишь польскй делегаты на кождôмъ кроцѣ зраджувались съ тымъ, що они радй лишити status quo, щобы, Боже сохрани, не сталась жидамъ велика кривда. Противъ поступованя польскихъ депутатôвъ въ комисіи выступивъ популярный варшавскій писатель п. Єленьскій — то газеты польскй єго окричали мало що не зрадникомъ народнои справы. Зъ газетъ галицкихъ „Dziennik polski“ выразно заявивъ недавно, що поступованье польскихъ депутатôвъ въ комисіи не приноситъ Полякамъ чести.

Караимы, котрыхъ въ Россіи (кромѣ королевства Польского) єсть около 5000, удались до министра внутренныхъ дѣлъ съ жалобою, що политичнй власти трактуютъ ихъ якъ жидôвъ и ростягаютъ на нихъ ограниченя установленй въ законѣ для жидôвъ. Министеръ гр. Игнатьевъ выдавъ циркулярь до административныхъ властій, щобы Караимôвъ не клали на рôвнѣ съ жидами, але щобы имъ давали уживати всѣхъ правъ, якими користуются коренно рускй нôдданй такъ нôдъ взглядомъ политичнымъ якъ и религійнымъ, бо що до послѣдного Караимы рôжнятся ôтъ жидôвъ. Караимы мешкаютъ въ Кримѣ. Они суть сектою жидôвскою и существовали вже въ VI вѣцѣ по Хр. Караимы узнаютъ библію старого завѣта, але не узнаютъ талмуда, признаютъ „обрѣзанье“, але не заховуютъ при тôмъ жидôвскихъ церемоній, не узнаютъ „трефного“, якъ жиды и т. д., головною же рôжницію межи Караимами а жидами єсть тое, що Караимы (не узнаючи талмуда) суть честнѣйшй и працьовитшй якъ спекулянты-неробы жиды. Въ Россіи Караимы еще ôтъ часу Катерины II були вырôжненй ôтъ жидôвъ и дôстали гдеякй улекшеня. Черезъ найновѣйшій же циркулярь гр. Игнатьева зôстали они совсѣмъ зрôвнанй съ россійскимъ народомъ.

О загадочнôй крадежи 300 тысячь рублѣвъ въ Москвѣ подаютъ московскй газеты такй близшй вѣсти. Мѣльницкій, касіеръ „воспитательного дому“ дôставъ зъ губернскои касы о 1 год. по пол. 307.500 рублѣвъ, котрй вложивъ въ ручну вализку, и пустився самъ пѣшки до московского купецкого банку, щобы тамъ тую суму вложити на проценты. По дорозѣ на однôмъ бульварчику Мѣльницкій, якъ каже, впавъ въ обморокъ, присѣвъ на дорозѣ, а коли по якôмсь часѣ обудився, вализки зъ грôшми вже коло него не було. Мельницкій не объявивъ о тôмъ вартовому полиціяну, але кинувся на проходившого мужчину съ питаньемъ, чи ôнъ не вкравъ єго вализку? Потôмъ нанявъ фіякра и поѣхавъ въ окружный судъ, а зъ ôттамъ до оберполицмайстра. П. Мѣльницкій заявивъ, що окрôмъ вализки єму украли еще й власныхъ 5000 рублѣвъ зъ кишенѣ. Злодѣя не выслѣджено а Мѣльницкого арештовано, бо показалось, що се непевный пташокъ. Въ касѣ воспитательного дому знайдено недобôръ 10.000 рублѣвъ, а кромѣ того Мѣльницкій вже разъ мавъ подôбну пригоду. Въ 1878 р. одинъ панисko выѣзжаючи за границю лишивъ у Мѣльницкого для переховку свôй желѣзный неспалимый куферъ съ брилянтами, золотомъ, срѣбромъ и др. По якôмсь часѣ куферъ щезъ — и ажь въ довгій часъ по тôмъ знайдено той куферъ розбитый и порожный на желѣзнôй дорозѣ.

Именованье гр. Кальноки австрійскимъ министромъ дѣлъ заграничныхъ официяльнй россійскй газеты приняли дуже симпатично. Въ именованю гр. Кальноки бачутъ они поруку, добрыхъ ôтношень межи Австріею и Россією.

Пѣмеччина. Именованье гр. Кальноки приняла официяльна печать нѣмецка съ вдоволеньемъ.

Союзна рада нѣмецка ухвалила дня 23 с. м. на нôдставѣ закона о соціялистахъ продовжити еще на одинъ рôкъ малый станъ облоги въ Берлинѣ. Рôвножь продовжено малый станъ облоги въ Гамбургу.

Італія. Подорожь короля италійского до Вѣдня якъ зъ стороны кругôвъ урядовыхъ стрѣтила симпатичный ôткликъ, такъ зъ стороны ирридентôвъ и радикалôвъ выкликала завзяту опозицію, котра проявилася драстичнымъ способомъ въ фактахъ послѣдныхъ днѣвъ. Якъ доносятъ газеты, правительство италійске ôткрыло велике интернаціональне товариство революційне, котре маѣ мати звязи особливо съ революціонерами французскими. Министерство ухвалило держати всякй ôткрытя що до того товариства въ тайнѣ а не розголошувати печатно въ официяльныхъ газетахъ, бо черезъ тое перешкодилобыся дальшимъ ôткрытямъ. Другимъ фактомъ, єсть револьверъ киненый зъ галеріи на салю парляментарну (о чѣмъ мы въ послѣднôмъ числѣ донесли). Близшй вѣсти поучаютъ, що Макалюзо кинувъ револьверъ набитый на президента министрôвъ Депретиса, коли тойже ввôйшовъ въ салю, и кидаючи револьверъ сказавъ: „Се для Депретиса!“ Наконець дуже цѣкавымъ объявомъ єсть той позавчера зъ Риму донесеный фактъ, що на улицяхъ Риму познаходжено поприлѣплюванй ôтозвы революційно-ирридентистичнои партіи, въ котрôй стояли такй слова: „Прочь съ австрійскимъ оберштомъ!“ (Короля Гумберта, якъ звѣстно, нôдчасъ побыту въ Вѣдни, именувавъ цѣсарь Францъ-Іосифъ оберштомъ-властителемъ одного австрійского полку.) „Най жіе революція! Най жіе република! Най жіе Трієстъ и Трієнтъ!“ Тая проклямація дуже досадно показуе, що хвальба официяльныхъ италійскихъ газетъ передъ выѣздомъ короля Гумберта до Вѣдня, будьтобы ирриденты вже не було въ Италіи, будьтобы всѣ єи товариства добровôльно самй порозвязувались, була передвчасна.

НОВИНКИ.

— **Розправа судова задля конфискаты Ч. 64 и Ч. 67 „Дѣла“** ôтбулася вчера въ тутешнôмъ судѣ краевôмъ передъ звычайнымъ трибуналомъ красовымъ. Розправѣ проводивъ сов. Савчиньскій, а яко голосуючй вôйшли въ складъ трибуналу совѣтн. Могильницкій и сов. Финкель. Прокураторію заступавъ заст. пр. Голыньскій; спротивленье противъ зарядженыхъ конфискатъ нôддержувавъ редакторъ „Дѣла“ п. В. Барвѣньскій. Насамперед ôтчитано инкриминованый уступъ статіи „Реформа шкôлъ народныхъ“ въ ч. 67 „Дѣла“ и дотычащй внесеня ц. к. прокураторіи и ухвалу судову. Потôмъ забравъ голосъ п. Барвѣньскій и въ короткôй, але ядернôй бесѣдѣ выказавъ безъосновность конфискаты инкриминованого уступу. Статя „Реформа шкôлъ народныхъ“ вже своимъ заголовкомъ поясняе свою цѣль с. е. цѣль указати хибы и недостачѣ теперѣшного шкôльництва народного и пояснити способы и дороги, якими слѣдувалобы перевести реформу шкôлъ народныхъ. Кожда така статя муситъ бути критичною, а коли бъ всяка критика шкôлъ, навѣть найповажнѣйша, вже яко критика мала бути переступною, то тогды существованье основныхъ законôвъ о свободѣ слова и мысли сталосьбы въ Австріи совсѣмъ илюзоричнымъ, а публичнôй опинiи и прасѣ не осталось бы нічого, якъ лише славословити все существуюче и ни слôвцемъ не згадовати о якихъ небудь реформахъ, хочьбы само житье желѣзнымъ молотомъ добивалось такихъ реформъ! Выказуючи ôттакъ уступъ за уступомъ справедливôсть замѣтôвъ нôднесеныхъ въ инкриминованôй статѣ, звертаючи увагу на поважный тонъ тыхъ замѣтôвъ, п. Барвѣньскій пригадавъ въ кôнци, що майже такй самй замѣты, хочь не въ тôй повнотѣ, нôдносили въ соймѣ минувшого року Є. Е. гр. Намѣстникъ, гр. Рей и др. Чи жь малибы у насъ бути якй спеціяльнй привилегія для свободы слова и мысли?! Арт. XIII основныхъ законôвъ зъ 21 грудня 1867 ч. 142. о свободѣ слова и мысли єсть загально обовязуючій, — для того прошу о знесенье зарядженои конфискаты. Такъ трибуналъ якъ и численно зôбрана публичнôсть выслухали сеи промовы съ напруженою увагою. Въ ôтповѣдь на ню покликався п. прокураторъ лише на письменнй мотива ц. к. прокураторіи. Трибуналъ по довшôй нарадѣ **знѣсъ зарядженю конфискату** ч. 67 „Дѣла“. Въ мотивахъ знесеня конфискаты нôднѣсъ предсѣдатель суду межи иншими, що инкриминована статія заключаѣ въ собѣ лише поважну критику шкôльництва, держану въ границяхъ законныхъ, отже не нôдлягаючу конфискатѣ. — Ôттакъ ôтчитано инкриминованй уступы зъ статіи „Реформа шкôлъ народныхъ“ и „Дописи зъ Дрогобыча“ въ ч. 64 „Дѣла“. По выводѣ п. Барвѣньского и ôтповѣди прокуратора — (зъ сеи розправы нодамо справозданье для браку мѣстця въ слѣдующôмъ ч-лѣ) **трибуналъ знѣсъ конфискату** ч. 64 въ всѣхъ инкриминованыхъ уступахъ. Прокураторія зголосила рекурсъ противъ обохъ выроковъ. Розправа велася въ цѣлости по руски. Не тôлько п. Б., але и п. прокураторъ промовлявъ по руски и судовй выроки обвѣщено въ язычѣ рускôмъ.

— **Споминки зъ часôвъ руского вѣча народного.** Майже рôкъ тому назадъ устроено въ сали „Дому Народного“ торжественный вечеръ въ память столѣтного вступленя на престолъ бл. п. цѣсаря Іосифа II. На тôмъ вечерѣ мавъ п. Барвѣньскій ôтчитъ о значеню цѣсаря Іосифа II для Русинôвъ. Якъ звѣстно, заказала Президія ц. к. Намѣстництва ôтчитати гдеякй уступы зъ Шайнохи и др. о арендованю жидами рускихъ церковь, хотяй самъ ôтчитъ напечатаный пропустила цензура ц. к. прокураторіи. Противъ сего заказу внѣсъ п. Барвѣньскій рекурсъ до министерства внутрѣшныхъ справъ, котре однакожь не увзгляднило сего рекурсу. Добачаючи въ тôмъ заказѣ нарушенье права свободы слова, внѣсъ п. Барвѣньскій до державного трибуналу жалобу противъ ц. к. Президіи Намѣстництва и ц. к. министерства внутрѣшныхъ справъ о нарушенье Ар. XIII основ. закона зъ 21 грудня 1867 Ч. 142. На ту жалобу внесло тôлько министерство внутрѣш. справъ свою оборону, а державный трибуналъ по укôнченôй вступнôй переспрàвѣ вызначивъ терминъ на 16 л. сѣчня до устнои розправы. Такъ отже память Іосифиньского обходу и народного вѣча Русинôвъ ôтжiе еще разъ передъ судомъ державного трибуналу. П. Барвѣньскій буде самъ особисто выступати при розправѣ.

— **Въ бурсѣ „Ставропигійского Институту“** ôткрыто одно мѣстце для ученика, укôнчившого съ хорошимъ поступомъ народнй школы, котрый хоче выучитись церковного спѣву, щобъ остати нôзнѣйше церковнымъ пѣвцемъ.

— **Руска трупа драматична нôдъ дирекцією п-нѣ Романовичь** выѣхала зъ Пôдволочискъ до Золочева, где дасть кôльканацять гостинныхъ представлень.

— **На слѣдуючй посады учительскй** розписуе золочѣвска окружна рада шк. конкурсъ съ речинцемъ до кôнця грудня с. р.: а) въ повѣтѣ золочѣвскôмъ: 1) при школахъ етат. съ платнею 300 зр. въ Бортковѣ, Ярославицяхъ, Кабарôвцяхъ, Княжи и въ Жулицяхъ; 2) при школахъ филіяльныхъ съ платнею 250 зр. въ Бѣлкôвцяхъ, Бѣлоголовахъ, Богутынѣ, Хильчицяхъ, Гукалôвцяхъ, Ясенôвцяхъ, Коронци, Манаевѣ, Метеневѣ, Осташôвцяхъ, Стѣнцѣ, Славнôй и въ Закомарю; б) въ нов. бродскôмъ: 1) при школахъ етат. съ платною 300 зр. въ Барыловѣ, Цѣшкахъ, Дубю, Кадлубискахъ, Карсовѣ, Пониквѣ и въ Серетцяхъ; 2) при школахъ фил. съ платнею 250 зр. въ Батыевѣ, Бѣлявцяхъ, Бовдурахъ, Гаяхъ старобродскихъ, Грималôвцѣ, Ясьнищахъ, Ражновѣ и въ Реневѣ.

— **На двѣ стипендіи для артистôвъ** зъ фундаціи І. Матейки о рôчныхъ 100 зр. розписуе дирекція львôвского товариства пріятелѣвъ штукъ красныхъ конкурсъ съ речинцемъ до 15 грудня с. р. Зъ тыхъ стипендій одна призначена пôсля волѣ фундатора для молодци гр. кат. обряду. Подаватись можутъ ученики, котрй посвящаются штукамъ краснымъ въ публичныхъ заведеняхъ. До поданя належитъ долучити метрику крещеня, свѣдоцтво вѣроисповѣданя, свѣдоцтва зъ ôтбутыхъ студій, а особенно свѣдоцтво школы штукъ красныхъ або посвѣдченье принятя до тои школы.

(О) **Першй зборы новозавязавшогося „Кружка Правникôвъ“**, ôтбулися тамтои суботы пополудни на университетѣ. Зборы ôткрывъ промовою проф. дръ Олександеръ Огоновскій; въ бесѣдѣ своѣй выказавъ ôнъ, що наука права у насъ еще дуже занедбаною, позаякъ учатся права тôлько для хлѣба, а тымчасомъ положенье наше вымагае докладного знаня права, єго исторіи и розвою. Тожъ остатный вже часъ, запобѣчи тôй потребѣ, и взятися основно до студіованя наукъ юридичныхъ. Въ кôнци освѣдчае дръ Огоновскій, що буде наглядати надъ

працію „Кружка“ и вспирати его своєю радою. Згромаджені члены „Кружка“ приняли радôстно освѣдченье дра Огоновского и выразили ему свою подяку загальнымъ повстаньемъ зъ мѣстця. Опôсля приступлено до выбору выдѣлу „Кружка“. Выбрано пп. Конст. Левицкого головою, Андрея Чайковского секретаремъ, Евгенія Олесницкого бібліотекаремъ, Андроника Могильницкого и Игнатія Дзеровича членами выдѣлу. Зборы закôнчились ôтчитомъ акад. Констан. Левицкого: *„О теоріи права“*. Прелегентъ опрацювавъ сей вельми обширный и важный тематъ строго науково, а при тôмъ дуже основно, и ôтчитивъ его при загальнôмъ вдоволеню всѣхъ товаришêвъ. Всѣ присутнѣ выслухали ôтчитъ съ великою увагою и выразили свое вдоволенье грôмкими оплесками. — Слѣдуюче засѣданье „Кружка Правникôвъ“ ôтбудеся въ недѣлю 27 л. с. м. на унив. въ сали V. Читати буде тов. Чайковскій: *„О конечнôй оборонѣ въ австр. правѣ карнôмъ* (Cod. crim. §. 2 lit. b).

— **Въ справѣ выгубленя покутныхъ закладôвъ заставничихъ** одержали власти политичнѣ ôтповѣдне поученье и порученье, щобы черезъ пôдвластнѣ собѣ органы слѣдили точно за такими закладами и винныхъ потягали до строгои ôтвѣчательности. На основѣ уставы зъ дня 14 червня 1868 удержуванье покутного закладу заставничого пôдлягае карѣ ôтъ 5 до 200 зр., а кромѣ того закладъ той маe бути закрытый. Часъ вже, щобы выгублено тѣ кровожадні гнѣзда, где нищатся матеріяльно цѣлі громады убогои людности.

— Во Львовѣ уконституовалося сими днями **товариство „Взаємна Пôмôчь“**, котре поставило собѣ задачу: удѣляти родинамъ помершихъ членôвъ запомогъ на покрытье коштôвъ хоробы и похорону и на перші потребы оставшои родины; удѣляти членамъ запомогъ на кошты вывѣнованя дочокъ; удѣляти опроцентованыхъ пожичокъ въ случаяхъ хоробы; принимати вкладки ощадности. Членомъ може бути кождый, кто працюе умыслово на своe и своєи родины удержанье, якъ такожь вдова и єи доньки. До рады надзорчои выбрано предсѣдателемъ п. І. Балабана, сов. скарбового, заступникомъ предсѣдателя п. Е. Мохнацкого, сов. выдѣлу краєвого, секретаремъ дра Блажеёвского, конципіента адвокатского, а заступникомъ секретаря п. А. Герберта, конциписта скарбового. До рады входятъ мѣжь иншими дръ Петро Стебельскій, сов. Т. Зубрицкій, дръ И. Чемериньскій и др. Товариство розпôчне тогды свою дѣятельнôсть коли буде числяти найменше 500 членôвъ.

— **Именованя.** Инспекторами податковыми именованѣ: Е. Гохляйтнеръ, А. Цофаль и А. Райхеръ. Конципистами скарбовыми именованѣ: А. Юхманка, Вол. Дорожевскій и Ал. Зоненвендъ. Контролерами податк. въ Хклясѣ ранги именованѣ: А. Бачиньскій, Е. Людкевичь, Ф. Варзихъ и П. Солтыкевичь. Сталыми адъюнктами подат. въ XI клясѣ ранги именованѣ: В. Єзерскій, Б. Кикевичь, А. Сороковскій, Н. Форыстина, Л. Желеховскій, Т- Лѣсенецкій, А. Топольницкій, М. Матушка, І. Хмура и Аб. Аксеръ. Провизоричными адъюнктами податк. въ XI клясѣ ранги именованѣ: К. Оржеховскій, Юл. Полошиновичь, Г. Гербертъ и Т. Мараморошь.

— (**Дрôбнѣ вѣсти**). Цѣсарь выѣхавъ дня 22 л, с. м. до Геделе. — Архикн. Рудольфъ съ женою повернули до Праги. — Громадѣ Микуличинъ въ пов. надвôрняньскôмъ удѣливъ Цѣсарь 100 ар. запомоги на внутренне построенье церкви. — Дръ К. Естрайхеръ, универс. бібліотекарь въ Краковѣ, одержавъ ордеръ желѣзнои короны III-ои клясы. — Фридриха Кербера, вицепрезидента высшого суду краєвого во Львовѣ, вынѣсъ Цѣсарь въ станъ шляхотскій и надавъ ему придомокъ „Körberau“. — Въ Римѣ ôтбудеся дня 8 л. грудня с. р. велике торжество канонизаційне, на котре запросивъ папа кард. Шварценберга, яко найстаршого вѣкомъ члена святои колегіи. — Въ Вѣдни умеръ знаменитый природникъ Ами Буé, котрый владѣвъ точно 13 языками. — Въ Мединг̀ъ пôдъ Вѣднемъ умеръ въ 68-ômъ роцѣ житя Кароль Балясичь, емеритованый старшій совѣтникъ скарбовый и референтъ гôрничій. — Для вдовы по Ухатіюсу намѣряе министерство вôйны пропонувати дотацію въ сумѣ 50.000 зр. — Въ Петербурзѣ повѣшено официра маринарки Суханова, котрый мавъ достарчити динамиту до замаху зъ 13 марта с. р. — Въ Зомборѣ утопилися двѣ сестры зъ розпуки, понеже залюбилися въ одномъ мужчинѣ. — Велика выстава всесвѣтна буде ôткрыта въ Амстердамѣ въ маю 1883 р. и потреваe 6 мѣсяцѣвъ. — Землетрясенье навѣстило сими днями Кольонію, околицѣ надреньскій, гдеякі мѣстцевости Швайцаріи и полудневои Италіи. — Перше освѣтленье електричне завело у себе англійске мѣсто Гадальминчъ. — Хорошій метеоръ указався тамтои пятницѣ надъ Варшавою, и въ кôнци розпрыснувся на тысячѣ искоръ. — Въ Кольорадо ôткрыто дуже богатѣ по-

кдады золота. — Въ печерѣ „Выпустокъ“ на Моравѣ найдено множество костій звѣрятъ переднотоповыхъ. — Въ Парижи показуютъ теперь коня, котрый не маe на собѣ ани одного волоска; шкôра его маe барву людского тѣла. — Трамвай львôвскій намѣряе перевести дальшу линію черезъ улицю Лычакôвску ажъ до головного шпиталю.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

† О. Василій Зарицкій, парохъ въ Половôмъ дек. холоѣвского, ревный душпастырь и дѣятельный патріотъ, упокоився въ 84-ômъ роцѣ житя а въ 60-ômъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Вѣсти епархіяльні.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Дутнастырскі посады обняли: оо. Ю. Дорожиньскій яко завѣдатель Ожидова, М. Артимовичь яко першій сотрудникъ въ Щирци, П. Филиповскій яко приватный сотрудникъ въ Пасѣчнôй и Г. Кончевичь яко приватный сотрудникъ въ Дубôвцяхъ.

Завѣдательства ex currendo одержали: оо. Е. Мельницкій зъ Ясеновець въ Лядскôмъ великôмъ и Е. Глиньскій зъ Оброшина въ Ставчанахъ.

Преподавателемъ катихизму въ домѣ карнôмъ во Львовѣ (при ул. Галицкôй) именованый о. дръ Т. Сембратовичь, префектъ семинаріи духовнои.

Похвальну грамоту одержавъ о. дръ І. Мельницкій за ревне повненье обовязкôвъ катихита въ домѣ карнôмъ во Львовѣ.

Личный додатокъ по 100 зр. на дальші три лѣта одержали: оо. И. Губчакъ, деканъ и парохъ въ Калуши, и А. Кадайскій въ Долинѣ дек. товмацкого.

До семинаріи львôвскои на І рôкъ теольогіи принятый п. І. Малишевскій.

Завôзванье.

Одинацять лѣтъ пôдпомагало товариство „Академическій Кружокъ“ потребуючихъ академикôвъ рускихъ выжиченьемъ грошій, и съ часомъ дôйшла сума тыхъ пожичокъ до 500 зр. а. в. Хотяй єсть бôльше число такихъ бувшихъ членôвъ того товариства, котрі сегодня занимаютъ вже певнѣ становиска и могутъ тую и такъ малу, бо найбôльше зъ 10 зр. складаючуся суму ôтдати, то однакъ не заявляютъ они такои волѣ въ тôмъ дѣлѣ, и утрудняютъ въ той способѣ выжиченье грошій теперѣшнымъ членамъ товариства, зъ котрыхъ многій удержуются тôлько зъ приватныхъ лекцій и часто знаходячися въ дуже критичнôмъ положеню, жадаютъ они пôсля статутôвъ нашого товариства якои небудь грошевои пôдпомоги. Але чи можна кождого потребуючого вспомогчи, если бувші члены еще передъ 10 лѣтами выжиченыхъ грошій не звернули, навѣть на вôзванье, выслане до нихъ, не хотятъ дати ôтвѣта? Тому взываe Выдѣлъ тов. „Ак. Кр.“ всѣхъ своихъ довжникôвъ о якъ найскоршій зворотъ выжиченыхъ грошій (ул. Краковска, ч. 19), щобы не приневоляти Выдѣлу удаватися въ тôмъ дѣлѣ на судову дорогу и щобы можна було нашôй учащôйся молодежи рускôй и на будучнôсть пôдпомогчи грôшми.

Ôтъ Выдѣлу тов. „Акад. Кружокъ“.
Во Львовѣ, дня 17 н. ст. падолиста 1881.

В. Курбасъ, предсѣдатель. *Василій Лагола*, касіеръ.

ÔТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

Зъ причины припадаючого въ слѣдуючу суботу празника Воведенія Пр. Богородицѣ число въ той день не выйде, а за то выдамо въ слѣдуючу середу подвôйне число „Дѣла“.

Съ симъ числомъ розсылаeся Вп. предплатникамъ „Библіот. найзнам. повѣстій“ 9 и 10 аркушъ повѣсти Едвардса „Стефанъ Лаврентій“ зъ англіскойго.

СЕВЕРИНЪ БУДКОВСКІЙ,
бувшій балетмайстеръ театрôвъ варшавскихъ
розпочинае
курсъ найновѣйшихъ танцѣвъ
сальоновыхъ, товарискихъ и сольо-пописовыхъ,
якъ такожь
Курсъ гимнастики
такъ въ домахъ приватныхъ, якъ и въ власнôмъ помешканю
въ ринку ч. 12, I поверхъ.
(7—12)

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (5—?)
ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ
въ рускôмъ языцѣ.
Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіянськѣ письма** въ рôжныхъ языкахъ.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскôй и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

Того єще не було,
що можна дôстати за 7·80 зр.
Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:
6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ одной штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (5—24)
6 „ кубкôвъ до яець
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.
60 штукъ. Всѣ тутъ наведенѣ величавѣ предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе
Панъ **А. Л. ГУТМАНЪ,**
генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла
Вѣдень 1, Fleischmarkt 6.

5 тягнень рôчно
ôтсот. 3% въ золотѣ
ВЖЕ 12 л. ГРУДНЯ!
Друге тягненье 3% княжескихъ
СЕРБСКИХЪ ЛЬОСÔВЪ
зъ року 1881 á 100 франкôвъ въ золотѣ.
Рôчно пять тягнень
14 сѣчня, 14 марця, 14 червня, 14 серпня и 14 падолиста.
Кождочасна головна выграна
франкôвъ 100.000 въ золотѣ.
Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.
Выграні и проценты выплачуются въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ головныхъ мѣстахъ провинцій, якъ такожь майже по всѣхъ европейскихъ головныхъ мѣстцевостяхъ **безъ жадного ôттяганя.**
За точну выплату ручитъ княж. сербске правительство.
Льосъ приноситъ 3% провизіи въ зол.
Сербскі льосы готôвкою á **46 зр.** и **50 кр.** купоновыхъ ôтсотковъ.
РЕВЕРСЫ ЗАМОВЛЕНЯ
платнѣ въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр.
и одною рештовою ратою 4 зр. а. в.
Купуючій набуваe вже **черезъ вплату лише 3 зр.** ôтъ разу **выключне** и **ненодѣльне** право участи въ грѣ.
Въ 1-шôмъ тягненю 3% **Сербскихъ Льосôвъ**, послѣдовавшôмъ 12 падолиста, вытягнено **головнѣ выграні** франкôвъ **100.000, 10.000** и **4.000** въ золотѣ на льосы, спроданѣ въ нашои конторы вымѣны, котрі есконтовано якъ найскорше.
Найблизшѣ тягненя вже 12 грудня, 14 сѣчня и 14 марта.
Протоe три тягненя въ протягу найблизшихъ чотырехъ мѣсяцѣвъ.
Контора вымѣны администраціи (2—4)
Вѣдень, Wollzeile 10 и 13. „МЕРКУРА“ **Ch. Cohn, Wollzeile 10 и 13.**

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 90 и 91. Львôвъ, Середа 18 (30) падолиста 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

Родимцѣ!

Законъ о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ зъ дня 22 червня 1867 р. постановляє въ:

Арт. I. Право становленя о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ прислугує тымъ, котрѣ школу удержуютъ.

Арт. II. Коли школа народна побирає пôдмогу зъ фондôвъ публичныхъ, то право становленя, котрый языкъ (рускій чи польскій) має бути выкладовымъ, выконуе громада вразъ съ школьною властею краєвою въ той спôсôбъ, що рѣшеня громады пôдлягаютъ потвержденю школьнои власти краєвои.

Арт. III. Въ кождôй школѣ народнôй, въ котрôй часть учащоися молодежи употребляє другого языка, — той языкъ, котрый не єсть выкладовымъ, буде обовязковымъ предметомъ науки.

Симъ закономъ означено точно:

а) Кто має право рѣшати о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ.
б) Въ котрыхъ школахъ народныхъ съ языкомъ выкладовымъ рускимъ, языкъ польскій єсть предметомъ науки обовязуючои.

Громады нашѣ, засновуючи школы, заявляли по части вже въ ерекційныхъ грамотахъ, котрый языкъ въ сихъ школахъ має бути языкомъ выкладовымъ, або єсли сего не зробили, то пôзнѣйше, коли тѣ школы перейшли пôдъ завѣдательство свѣтскихъ властей школьныхъ, складали потрѣбне заявленье въ руки ôтпоручникôвъ властей политичныхъ.

Заявленя тіи суть по нынѣ правосильнѣ.

Съ часомъ однакожь, при звѣстныхъ обстоятельствахъ, сталось такъ, що згаданѣ заявленя пôшли въ непамять, а люде некомпетентнѣ до того або злои волѣ, навѣть безъ вѣдомости громадъ яко основателѣвъ школъ змѣнили ихъ самовôльно. Зъ того выйшло, що въ гдеякихъ школахъ народныхъ на Руси замѣсть языка выкладового руского вôйшовъ въ употребленье языкъ другои народности.

Само собою розумѣеся, що тымъ не тôлько нарушено основнѣ законы державнѣ и краєвѣ, але, що єсть найголовнѣйшимъ, спинено науку въ школахъ народныхъ, котра, якъ звѣстно, може лишь тогды успѣвати, єсли дѣти побираютъ єи въ языцѣ матернôмъ.

Впровадженье языка польского яко выкладового въ школахъ рускихъ єсть получене съ великою шкодою для просвѣты загалу.

Товариство наше, стоячи на сторожи науки школьнои въ загалѣ, не може для сего дѣла бути индиферентнымъ и муситъ о те постаратись, щобы власти школьнѣ всякѣ того рода неправильности якъ найскорше усунули.

Се буде велика прислуга для краю.

Розходится лишь о тоє, щобы зôбрати потребнѣ даты въ тôй справѣ и зъ нихъ выробити собѣ докладный образъ о фактичнôмъ станѣ нашихъ народныхъ школъ пôдъ взглядомъ языка выкладового.

Высока Рада шк. кр. выказуе вправдѣ въ рôчныхъ своихъ справозданяхъ число школъ народныхъ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ, однакожь мусимо сказати, що тіи выказы рôчнѣ для ширшого загалу суть недостаточнѣ, понеже не вычисляютъ поименно школъ, въ котрыхъ языкъ рускій повиненъ бути выкладовымъ, такъ що анѣ громады не знаютъ, якого роду єсть ихъ школа, анѣ поодинокѣ учителѣ не суть певнѣ, якого языка употребляти имъ при школьнôй науцѣ.

Тіи послѣднѣ здаются пôдъ симъ взглядомъ звычайно на добромнѣнье окружныхъ инспекторôвъ.

Ôтзываємось проте до Васъ, Родимцѣ, съ прошеньемъ, щобы кождый, кому добро рускои школы лежитъ на серцю, зволивъ намъ въ якъ найкоротшôмъ часѣ надôслати даты дотыкаючѣ народнои школы въ мѣстци свого проживаня. Зôбранѣ даты докажутъ ясно, где суть згаданѣ недостатки, подадутъ намъ докладный образъ школъ нашихъ, докажутъ, о скôлько просвѣщенье народу на пôдставѣ языка матерного єсть намъ запоручене, чи школы нашѣ маютъ свою будущнôсть, а зôбранѣ даты послужатъ товариству нашому яко матеріялъ до дискусіи на першихъ загальныхъ зборахъ.

Сподѣемось, що свѣтлый загалъ не ôткаже намъ въ тôмъ важнôмъ, жизненнôмъ дѣлѣ своєи ласкавои помочи. Впрочѣмъ, кто має дбати про насъ, єсли не мы самѣ. Наша щира и умильна ôтозва не лишится, сподѣемось, безъ позитивныхъ результатôвъ.

Всякѣ точнѣ вѣсти о фактичнôмъ станѣ школъ народныхъ пôдъ взглядомъ языка выкладового просимо надсылати пôдъ адресою: Руске товариство педагогичне во Львовѣ. Народный Дôмъ.

Львôвъ 19 листопада 1881.

Дръ Амвросій Яновскій ц. к. совѣтникъ школьный — *предсѣдатель.*

Дръ Францъ Костекъ ц. к. проф. университету и крылошанинъ — *заст. предсѣдателя.*

Анатолій Вахнянинъ проф. гимн. — *секретаръ.*

Дальшѝ причинки

до поясненя дѣятельности оо. Змартвыхвстанцѣвъ.

Въ наслѣдство нашои статіи: „Перша дѣятельнôсть оо. Змартвыхвстанцѣвъ“ одержали мы слѣдуюче письмо писане россійскимъ почеркомъ:

Всечестнѣйшому Редактору „Дѣла“.

Статья, котру признались умѣстнымъ оголосити въ 89 числѣ „Дѣла“ пôдъ заглавіемъ: „Перша дѣятельнôсть ОО. Змартвыхвстанцѣвъ“ грѣшитъ во многихъ мѣстахъ недостаткомъ свѣдомости и точной информациі. Я ôднакже ôденъ лише блудъ пôднести тутъ хочу.

Увѣдомленіе Єго Превосходительства Высокопреосвященного Митрополита о приключеніи въ руской гимназіи, не выйшло отъ ОО. Воскресенцѣвъ, ани въ ихъ имени; но було подано нижше пôдписанимъ Священникомъ Греко-католическаго обряда, до Общества ОО. Воскресенцѣвъ не принадлежащимъ. О тôй правдѣ сочинителю упомянутой статьи, если бы бувъ хотѣвъ, не трудно було пресвѣдчитися.

Не входячи въ дальшіи выводы, тое лише мушу признати, що окончательное послѣдствіе цѣлого дѣла, зробило на менѣ пріятное впечатлѣніе, бо доказало чуткости и пружистой строгости школьного Начальства.

15 (27) Падолиста 1881.

Съ почтеніемъ
Іерей *Л. Бобровичъ.*

Мы були бы въ повнôмъ правѣ зложити се письмо до редакційного коша, однакожь хочемо дати доказъ нашои до крайныхъ границь посуненои терпимости въ высказѣ думокъ и самообороны, а зъ другои стороны не можемо не подѣлитись съ читателями автептичнымъ документомъ, котрый кидає яскраве свѣтло на дѣятельнôсть оо. Змартвыхвстанцѣвъ.

Правду сказати, мы не мало здивувались одержавши се письмо якого то іерея Л. Бобровича. Зъ ôтки приходитъ сей іерей не зачисляючійся до ордену Змартвыхвстанцѣвъ (блудно званыхъ Воскресенцями, — котрыхъ нашъ обрядъ совсѣмъ не знає) мѣшатись въ дѣла Змартвыхвстанцѣвъ и простувати та поповняти то, що тыкає лише одныхъ оо. Змартвыхвстанцѣвъ и лише ними самыми могло бы бути пояснене и спростоване? Єсли Вы о. Л. Б. не членъ ордену оо. Змартвыхвстанцѣвъ, такъ яке Вамъ дѣло, яке право ставати адвокатомъ сего ордену? Позвольте передовсѣмъ спытати Васъ, кто Вы такѝ и съ кимъ властиво маємо честь розправлятися? Вы рекомендуєте себе „греко-католическимъ священникомъ“ и мы не хочемо перечити Вамъ сего характеру, але Вамъ мабуть може не вѣдомо, що така рекомендація самого себе пôсля приключеня, яке лучилось 14 лѣтъ тому назадъ въ Успеньскôй церквѣ съ мнимымъ гр.-кат. священникомъ К., не може уважатись достаточною тымъ бôльше, що шематизмы австрійскихъ гр.-кат. епархій не выказуютъ Вашого честного имени. Мы не маємо ніякои певности и поруки, що Вы при першôй-лучшôй нагодѣ, якъ сего покажеся потреба, не схо-

Выстава образôвъ

Василя В. Верещагина

въ Вѣдни.

Въ вѣденьскôмъ Künstlerhaus выставивъ Россіянинъ п. Василь Верещагинъ галерію своихъ образôвъ. Ôть мѣсяця вже товпы народа тиснутся побачити образы Верещагина; що-дня три до чотыри тысячѣ людій входитъ до Künstlerhaus, а часами буває й такъ, що касіеръ не выдає вже билетôвъ, щобъ люде въ серединѣ не подушились.

Верещагинъ чоловѣкъ въ самôй силѣ вѣку: родивсь 1842 р. въ Новгородскôй губ. Першѝ науки малярства побиравъ въ Петербурзѣ; ôттакъ удався до Парижа. Въ половинѣ 60-тыхъ р. поѣхавъ до Тифлису для студіованя Всходу, а повернувши до Парижа, вступивъ до школы славного французского маляра Жерома (Gerôme). Въ р. 1867 удався съ росс. ген. Кавфманомъ на воєнну выправу до середнои Азіи, звидѣвъ Бухару, Самаркандъ и Ташкентъ, дôйшовъ ажь до Хинъ. По поворотѣ зъ азійскои выправы Верещагинъ пробувъ три роки въ Монахіюмъ, где бувавъ въ ателіе славного маляра Брандта. Зъ ôттамъ пустився въ подорожь до Турціи, Египту, Индій, а повернувши до Парижа не довго тамъ забавивъ, бо удався на вôйну россійско-турецку.

Верещагинъ єсть маляремъ-реалистомъ; ôнъ подôбно, якъ писатель реалистъ, дбає передовсѣмъ о тое, щобы єго твôръ бувъ вѣрнымъ ôтбиткомъ дѣйстности и правды. Длятого то малярь-реалистъ (подôбно якъ писатель) продукуе лишь тое, що самъ досвѣдчивъ, або сказавши техничнымъ выразомъ, приложенымъ до теперѣшнои школы реалистичнои,—що самъ „выекспериментовавъ“. Верещагинъ хотячи представити въ образахъ вôйну, самъ удався на поле вôйны, бачивъ власными очима всѣ головнѣ єи моменты и вѣрно переказавъ єи на полотнѣ. Кôлько то малярѣвъ передъ Верещагиномъ бралося малювати вôйну, не бачивши єи въ очи! Тіи малярѣ не представили вôйны реально такою, яка она єсть въ дѣйстности. Пригадаймо собѣ отъ хочьбы выставлене недавно во Львовѣ велике полотно Матейки „Битва пôдъ Грунвальдомъ“. Образъ справдѣ величный, импонуючій, але се не вôйна, чи радше, се не моментъ вôйны. Верещагинъ говоритъ: „Николи я не бачивъ вôйны ôтданои правдиво на полотнѣ. Я задумавъ ôтдати вôйну и рѣшився пôйти на вôйну. Передъ ôтходомъ на послѣдну россійско-турецку вôйну я моливъ Бога, щобъ менѣ повелося все представити такъ, якъ єсть въ дѣйстности. И я оповѣвъ на полотнѣ все то, що бачивъ, такъ совѣстно, якъ лишь було въ моѣй силѣ“. И справдѣ: талантови, школѣ, совѣстности и енергіи россійского генія-маляря удалось показати вôйну такою, яка она єсть въ дѣйстности. И справедливо теперь всѣ знатоки техничнои стороны малярства въ одинъ голосъ кажутъ: „Верещагинъ єсть сегодня першимъ маляремъ вôйны“, подôбно якъ о вѣденьскôмъ малярю Макартѣ кажутъ, що ôнъ єсть „першимъ маляремъ женщины“.

Але въ „Вôйнѣ“ Верещагина кромѣ техничнои стороны єсть еще важнѣйша сторона — моральна. Верещагинъ представивши вôйну въ єи нагости — высказавъ ѣй засудъ. Тому то єго называютъ маляремъ-революціонеромъ. Передъ сценами въ єго „Вôйны“ млѣютъ женщины, мужчинъ опановуе задума и обуренье. Цѣсарь Францъ-Іосифъ звиджуючи выставу въ сопроводѣ самого Верещагина, переходячи образъ за образомъ „Вôйну“, стававъ ôтъ сцены до сцены щоразъ бôльше сумнымъ и взрушенымъ и не мôгъ повздержатись, щобъ не выповѣсти: „Ja, der Krieg ist ein Uebel!“

Перейдѣмъ „Вôйну“ Верещагина пôсля єго образôвъ.

По сей бôкъ Дунаю въ осени бачимъ на взгôрю козацку сторбжу. Одинъ салдатъ стоитъ и глядитъ въ далечину, чи не надходитъ войско, щобы дати ракетою сигналъ; другій салдатъ сидитъ на земли и латає сорочку. Ще не перейшли Дунаю, а вже видко нужду. — За Дунаємъ вже зима, салдаты брідутъ по снѣгахъ пустыми дорогами; ничого не видко, хиба гденегде безлисте дерево, воєнні телеграфы та круки. Кôлька жовнѣрôвъ впало. — Одинъ ôтдѣлъ войска побѣдивъ Турка въ гôрскôй кôтлинѣ. Тіи, що выйшли живѝ въ битвы спочиваютъ стоячи съ оружіемъ при ногѣ; Скобелевъ жене гальопомъ побôчь нихъ и дякуе имъ, а они мечутъ шапки въ гору. Але на боцѣ лежатъ погибшѝ и покалѣченѝ съ ôткрытыми ранами, пофалатаными лицями, обрызканѝ болотомъ и скрѣплою кровію. О раненыхъ никто не дбає. — Слѣдуе перехôдъ черезъ Шипку. Верещагинъ представивъ три образы пôдъ загальною написію „На Шипцѣ спокôйѝ“. На першôмъ стоитъ салдатъ въ плащи и бореся съ снѣжною заверухою, обернувся съ вѣтромъ, снѣгъ єго що-разъ бôльше пôдсыпуе, салдатъ вже по колѣна въ снѣгу, на шеломѣ и багнетѣ повисли ледовѝ бурульки. На другôмъ образѣ снѣгъ присыпавъ салдата вже до пояса, скрещенѝ руки держатъ еще карабинъ. На третôмъ образѣ снѣгъ вже майже совсѣмъ загребавъ скостенѣлого салдата. Ніякій малярь

чете здементовати Вашого греко-кат. священьства такъ само, якъ теперь хочете дементувати, що Вы зробили доносъ безъ вѣдомости и волѣ ордену оо. Змартвыхвстанцѣвъ. Пôсля того, Вы може зрозумѣете, що мы въ повнôмъ правѣ перервати съ Вами всякй дальшй переговоры.

Однакожь мы хочемо Васъ вывести еще зъ одного блуду. Що властиво замѣрили Вы Вашимъ письмомъ? Мы можемо подивляти Вашу смѣлôсть и отвертôсть, съ якою Вы признаетесь до авторства безпôдставнои денунціяціи на руску гимназію, на Ставропигійскій институтъ и на ученика К., мы можемо подивляти незрушимôсть совѣсти тыхъ, що не зважаючи на свою мниму высоку мисію братолюбія накинулись на добру славу двохъ такъ поважныхъ институцій и загрожували цѣлôй будучности убогого молодця, мы остаточно можемо еще дивуватися Вашôй смѣлости — котрои властивымъ именемъ не хочемо называти, — съ якою Вы осмѣляетесь знова безъ найменшихъ доказôвъ говорити, будьтобы статя: „Перша дѣятельнôсть оо. Змартвыхвстанцѣвъ“ грѣшила: „во многихъ *мѣстахъ* (to po moskiewsku księże L. B.!!)¦ недостаткомъ свѣдомости и точной информаціи“!! Все то однакожь поминаємо. Головна рѣчь въ тôмъ, що Вы дуже ошибаетесь, коли думаете Вашимъ письмомъ оправдати поступокъ оо. Змартвыхвстанцѣвъ обговореный въ статіи „Перша дѣятельнôсть оо. Змартвыхвстанцѣвъ“. Припустѣмъ, що згаданый доносъ не бувъ предметомъ конгрегаційнои нарады оо. Змартвыхвстанцѣвъ, припустѣмъ, що о. Калинка для того такъ дуже интересувався сею справою, що о нѣй ничого не знавъ, и задля сеи невѣдомости выперся сеи справы доперва тогды, якъ вже була довôдно сконстатована неправда денунціяціи, — що жь? — чи, думаете, що тымъ вже оправданй оо. Змартвыхвстанцѣ? Позвольте Васъ спытати, кто есть господаремъ конвенту и конвикту оо. Змартвыхвстанцѣвъ — чи Вы чи оо. Змартвыхвстанцѣ? Кто давъ вамъ право бути тамже капеляномъ, стыкатися съ молодѣжію зôстаючою въ конвиктѣ, еи выпытувати про дѣла школьнй и нешкольнй и вносити доносы? Кто — если не оо. Змартвыхвстанцѣ?! А хиба жь господарь не ôтповѣдае за дѣла своихъ пôдвластныхъ? И чи держите Вы загалъ Русинôвъ за стôлько наивный, щобъ ôнъ повѣривъ, що оо. Змартвыхвстанцѣ при своѣй екземплярничôй оглядности и прозорливости безъ розваги и намыслу повѣрюютъ своє заступство на внѣ особамъ, котрй бы не руководились ихъ точно означеною цѣлею и кидались до ризиковныхъ поступкôвъ безъ ихъ волѣ и вѣдомости? Тожь даруйте, що Вашй слова не можутъ захитати нашого глубокого переcвѣдченя. Дивна рѣчь, що Вы на пôдставѣ непевныхъ слôвъ розжаленого хлопяти за поступокъ одного ученика потягали до отвѣчальности ажь двѣ институціи и накинулись на ихъ добру славу, а теперь не позволяе Вамъ Ваша логика бути консеквентнымъ и за поступокъ дозрѣлого мужа, настановленого зъ рамени оо. Змартвыхвстанцѣвъ, дѣлаючого за ихъ волею и вѣдомостію, — зробити отвѣчальнымъ конвентъ оо. Змартвыхвстанцѣвъ! Если логика входитъ въ кругъ наукъ, культивованыхъ въ Вашôмъ закладѣ, то постарайтесь о лучшого учителя. Вы може и не роздумали, якъ Вы Вашою обороною мимоволѣ поставили оо. Змартвыхвстанцѣвъ въ еще некористнѣйшôмъ свѣтлѣ. Вы хочете сказати, що въ конвентѣ оо. Змартвыхвстанцѣвъ суть капеляне, учителѣ и наставники молодѣжи, неналежачй до товариства оо. Змартвыхвстанцѣвъ, на котрыхъ можна евентуально зложити всѣ компромитуючй поступки и учинки, котрй дѣлаютъ будьтобы безъ вѣдомости товариства оо. Змартвыхвстанцѣвъ, котрй можутъ допускатись всякихъ поступкôвъ и дѣлъ, хотьбы въ родѣ безпôдставныхъ денунціяцій и т. д. Если такъ, то не думаемо, щобы така Ваша оборона була користна для оо. Змартвыхвстанцѣвъ. О Русинахъ не будемо Вамъ говорити, бо ихъ опинія о оо. Змартвыхстанцяхъ всѣмъ дуже добре вѣдома. Але намъ здаеся, що и та бôльшôсть соймова, котра ухвалила запомогчи оо. Змартвыхвстанцѣвъ 10.000 зр. зъ краевыхъ грошій, удѣлила сю запомогу оо. Змартвыхвстанцямъ, а не якому то конгльомератови незнаныхъ личностій. Може бути, що незадовго почуемо еще дивогляднѣйше оправданье, що пр. за якй тамъ новй дѣла и поступки, являючйся свѣтови яко дѣла и поступки оо. Змартвыхвстанцѣвъ, будутъ ôтповѣдати екскапитаны и експолковники повстаня зъ р. 1863, — або кто знае, чи може и не сама служба конвентова — тôлько не оо. Змартвыхвстанцѣ!! Се може бути дуже хитро, але не може бути правдиво.

Наконець еще одна увага. Если Вы, іер. Л. Бобровичь, не належите до оо. Змартвыхвстанцѣвъ, то яке Вамъ дѣло до „окончательного послѣдствія цѣлого дѣла“, яке право выступати съ претенсіями „пружистой строгости“ до школьного начальства и величатись Вашимъ „пріятнымъ впечатлѣніемъ“? Се що найменше выходитъ на ничимъ неоправдану самонадменнôсть.

Австрійскій буджетъ державный на рôкъ 1882.

Если матеріяльна сила державы и економичный добробытъ есть головнымъ условіемъ роввою и поступу державы, то буджетъ державный — сей образъ економичного житя — совсѣмъ справедливо звертае на себе загальну увагу. Австрія не ôтъ нынѣ бореся о то, щобъ уладити свои финансы и надъ сею задачею трудилось вже много талантливыхъ министрôвъ — але доси завсѣгды безъуспѣшно. Вину финансовыхъ безпорядкôвъ приписовали автономисты централистичнôй системѣ, хочь централистичный министеръ Депретисъ бувъ вже близькій того, совсѣмъ усунути недобôръ и тôлько задля нововыростыхъ коштôвъ боснійско-герцеговиньскои окупаціи не мôгъ удержати финансовои рôвноваги. Мимо того не дасться заперечити, що централистична система вже сама собою а тымъ бôльше еще своею злощастною (такъ званою швиндлерскою) господаркою въ многомъ збôльшила або и впростъ выродила финансовй клопоты въ нашôй державѣ. Вѣденьскій крахъ р. 1873 бувъ лише найскравѣйшимъ и найсумнѣйшимъ епизодомъ сеи господарки. За тожь спала на автономистôвъ съ хвилею, коли они взяли верхъ надъ централистами, тяжка задача, показати, що автономична система не тôлько политично але и финансово веде до лучшого, до ладу, поступу и розвою. Министерство гр. Таффого стаючи на противоцентралистичнôмъ становищу приняло на себе ту тяжку задачу и выразно выказало, що хоче не тôлько помирити всѣ народы австрійскй, але такожь привернути ладъ въ державныхъ финансахъ и скрѣпити економичне житье державы. Ся послѣдна задача спала въ переважнôй части на п. Дунаевского яко министра финансôвъ. Першого автономистичного министра финансôвъ повитали всѣ автономисты съ довѣрiемъ и надѣею на финансову успѣшнôсть безпощадного поборника централистичнои господарки финансовои. Польскй часописи непосѣдалися въ радости и ентузіязму звѣщаючи нову еру финансову пôдъ проводомъ свого земляка. „Dunajewski pracuje!“ кликала Gaz. Nar. въ вступныхъ статяхъ, мовьбы то въ тôмъ було щось незвычайно дивного, що министеръ працюе, а „Czas“, официяльный органъ цѣлои краковскои партіи, отже и п. Дунаевского, совсѣмъ поважно заповѣдавъ нову добу въ австрійскихъ финансахъ, жадаючи лише, щобы новому министрови лишити часу, розвинути свою финансову програму. Послѣдне жаданье було совсѣмъ справедливе, але пересадный ентузіязмъ и превеликй надѣ казали боятись, щобъ не сповнилась пословиця: parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.... Незадовго по тôмъ, вже жь певно не безъ вѣдому нового министра финансôвъ, обвѣстивъ гр. Таффе свою економичну програму, тожь само повну обѣтниць и великихъ надѣй, а п. Дунаевскій выступивъ при буджетовôй розправѣ съ острою критикою централистичнои господарки. П. Дунаевскій докорявъ централистамъ головно за то, що они знали лише пôдвышати податки, а не знали отворити для людности новыхъ жерелъ заробкованя, та що остаточно и сама реформа податкôвъ ними пôднята опиралась на хибныхъ пôдставахъ. П. Дунаевскій давъ проглянути въ своѣй тогдашнôй бесѣдѣ свою нову програму, котра мала скоро довести до финансовои рôвноваги и до економичного добробыту.

Пôсля бôльше якъ цѣлорочного урядованя нового министра финансôвъ его дѣятельнôсть дасться осудити и пояснити вже не по одныхъ словахъ, але и по дѣлахъ. Мы знаемо пр. теперь, що той голосный крикъ Gaz. Nar. „Dunajewski pracuje!“ ôтносився до концесіонованя „Länderbank-у“, котрый однакожь доси не зробивъ еще ніякого перевороту въ австрійскôмъ свѣтѣ финансовôмъ. „Länderbank“, котрого губернаторомъ ставъ гр. Водзицкій, зробивъ вже вправдѣ въ Австріи кôлька добрыхъ „интересôвъ“, але тымъ неменше сила Ротшильдôвъ осталась непоконаною, а финансы державнй не поправились на лучше. Буджетъ на р. 1882 маe передъ всѣмъ ту одну добру сторону, що предложеный радѣ державнôй далеко вчаснѣйше якъ попереднй буджеты и що правдоподôбно передъ новымъ рокомъ буде въ цѣлости ухваленый. Доходы на р. 1882 обчислено на 433,082.858 зр., розходы на 470,892.399 зр., значитъ остався недобôръ 37,809.535 зр. Сей недобôръ 37·8 миліонôвъ есть вже самъ собою доволѣ значный, хочь въ прирôвнаню до недобору зъ р. 1881 представляся меншимъ. Недобôръ за р. 1881 выносивъ 53·4 мил. а по ôтчисленю 20·6 мил. на выкупно касовыхъ асигнатъ и 6·2 мил. на будову желѣзниць — выносивъ 26·6 миліонôвъ. И сего разу старався п. Дунаевскій властиву цифру недобору 37·8 зменшити, ôтчисляючи 5 миліонôвъ на будову арльберскои желѣзницѣ, а 10 мил. па выкупно касовыхъ асигнатъ (хотяй одинъ и другій выдатокъ въ сущности все таки належитъ до державныхъ выдаткôвъ), — такъ що недобôръ за р. 1882 пôсля выводу Дунаевского представляе суму 22·8 миліонôвъ, с. в. 3·6 мил. менше якъ за р. 1881. Припустивши навѣть, що ôтчисленье 10+5=15 мил. ôтъ первѣстнои сумы недобору 37·8 вѣть разъ мабуть таки выразно сказала, що Северина вже засватана.... Чи сякъ, чи такъ, а они не прогрѣшились противъ него ничимъ, ніякимъ поступкомъ, ніякимъ лихимъ словомъ. Такъ, Семенъ розмѣркувавши все минувше, мусѣвъ собѣ сказати ту правду. Та й чомужь еи теперь не сказати? Все вже минулося, все пропало, сталося, — нема воротя.

О, се не то, що съ Гуляйпольскими,— говоривъ Семенъ самъ до себе. И згадавъ ôнъ ихъ першу гостину въ Голопятахъ, згадавъ ихъ приманливй слова, перехвалки, ихъ незвычайну ввѣчливôсть для него, ихъ залицянье, — все те згадавъ, ôтъ чого тогдѣ завертѣлась его голова, ходоромъ заходила и якоюсь паньскою оманою напоилась. Пригадався ему той листъ Уршулѣ съ двозначными, надѣйными, приманюючими словами, и баль въ Корытахъ и сердечнй устисненя руки и тй чаруючй погляды палкихъ очій, сердечна стрѣча съ Уршулею, той дивный танець съ Дульцею, — все те живымъ образомъ стануло передъ его очима, а наконець та сумна, такъ страшно соромна гостина въ Корытахъ, смѣхъ Уршулѣ, крикъ Гуляйпольского, — и Семенове серце знова запалало лютымъ гнѣвомъ, его уста затремтѣли лихимъ проклономъ, а свѣтъ ясный затьмився сумнымъ туманомъ сорому, ганьбы, неумолимои вражды.

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

VII.

(Дальше.)

Се правда, они переказували до него черезъ дяка, зъ лéгка натякнули, щобъ не робивъ собѣ ніякихъ надѣй,—алежь... они були въ правѣ до такого поступку, — ôнъ жежь самъ першій зайшовъ съ дякомъ въ пріязнь, самъ передъ нимъ звѣрився, самъ выславъ его на розглядины и розвѣдины! О, се була тяжка помылка, але его, его власна. Чи панна Северина коли небудь до него залицялась, чи сказала одно слово пôдхоже до любощѣвъ, чи вважала, чи могла вважати его своимъ женихомъ? А о. Дамянъ все такъ поважно говоривъ про самй школьнй дѣла, про справы громадскй, о тверезости, о просвѣтѣ народнôй, а панѣ-матка тожь нѣ словомъ его не пôдохочувала, ба навпаки) студентами, Верещагинъ не бувъ въ Вѣдни. Зъ Парижа надôславъ лишь телеграму, котрои слова: „Працюймо, поки силъ стане, для розвою и прогресу людскости“, показуютъ намъ Верещагина — человѣкомъ въ правдивôмъ того слова значеню.

И. Б.

шокъ. Се еще не всѣ образы „Вôйны“, але лишь важнѣйшй.

Кромѣ военныхъ малюнкôвъ выставивъ Верещагинъ такожь кôлькадесять образôвъ, представляючихъ Всхôдъ, Индіи и Туркестанъ. И тутъ видко пензель геніяльного артиста.

Верещагинъ своею „Вôйною“ веде борбу противъ вôйны: ôнъ радъ, щобы якъ найбôльше людій бачило его образы. Ôтъ дирекціи Künstlerhaus-у не хотѣвъ взяти ани шелюга за право выставы его образôвъ, ба навѣть самъ оплативъ електричне свѣтло, щобы тôлько вступъ бувъ якъ найтаншій. Коли саля не могла змѣстити зрителѣвъ, упрошено его, щобы пôдвысшивъ вступъ на 50 кр., то ôнъ хочь зразу згодився, по кôлькохъ дняхъ зновъ зниживъ вступъ на 20 кр. Щобы его „Вôйна“ робила бôльше впечатлѣнье на имаґинацію, Верещагинъ хотѣвъ, щобы черезъ весь часъ выставы музика войскова грала жалобнй и военнй маршѣ; дирекція Künstlerhaus-у не згодилась на тое, а лишь зробила тое уступство малярови, що вечеромъ граютъ органы за однымъ великимъ образомъ.

Верещагинъ мешкае въ Парижи. Пôдчасъ его побыту въ Вѣдни Макартъ устроивъ для него почестный пиръ. Пôдчасъ вечера, устроеного онодгы всѣми славяньскими (крôмъ, розумѣесь, польскихъ) студентами, Верещагинъ не бувъ въ Вѣдни. Зъ Парижа надôславъ лишь телеграму, котрои слова: „Працюймо, поки силъ стане, для розвою и прогресу людскости“, показуютъ намъ Верещагина — человѣкомъ въ правдивôмъ того слова значеню.

И. Б.

мил. далосьбы хочь въ части оправдати, то всежь таки треба дуже сомнѣватися, чи выказана цифра 22·8 мил. представляє властиву высокбсть недобору. Ото розглянувшись близше въ бджетѣ бачимо, що тамже вставлено въ прихбдъ высшй сумы гдеякихъ податкбвъ пр. безпосередній податки о 1·4 мил. ббльше, доходы зъ телеграфбвъ и почтъ о 2 мил., отже разомъ о 3·4 мил. ббльше, якъ р. 1881, хотяй дотеперѣшнй выказы доходбвъ зъ податкбвъ и данинъ не оправдуютъ такихъ надѣй на такъ значне зббльшенье доходбвъ, такъ що въ сущности державный недоббръ за р. 1882 мимо починеныхъ новыхъ ощадностій представляєся такъ само высокимъ якъ недоббръ за р. 1881. Не безъ пбставы отже можна сказати, що мин. Дунаєвскому доси не удалося не тблько усунути але хочьбы въ части зменшити дотеперѣшного недобору державного.

Якже жь думає п. Дунаєвскій на будуще дбйти до финансовои рбвноваги? О якбй реформаторскбй програмѣ економичнбй, о пбднесеню продуктивнои силы податкбвъ, о поправѣ податковои системы — не находимо ни слова въ сегорбчнбмъ експозе министра финансбвъ. Єдина дорога, яка має довести до финансовои рбвноваги, — се пбдвысшенье дотеперѣшныхъ податкбвъ. Зъ пбдвысшеныхъ податкбвъ надѣєся министеръ финансбвъ ось якихъ новыхъ доходбвъ понадъ дотеперѣшнй: въ податку бтъ будынкбвъ 1 мил. ббльше, зъ безпосередныхъ податкбвъ 5 мил., въ належитостій 3 мил., въ податку бтъ нафты и въ цла 8 мил. — всего разомъ ббльше 17 мил. Якъ бачимо и таке пбдвысшенье податкбвъ єще не выстарчитъ, щобъ привернути рбвновагу. Для того министеръ оглядаєся єще за дальшими ощадностями и заповѣвъ переведенье ощадностій въ бтдѣлѣ платнѣ урядникбвъ и въ державнбй администраціи. Що до ощадностій въ платнѣ урядникбвъ, то она далась бы перевести безъ кривды урядникбвъ лише у найвысшихъ урядникбвъ, а не у найнизшихъ, якъ се замѣряє мин. Дунаєвскій. Щожь до ощадностій въ державнбй администраціи, то тутъ справдѣ досыть широке поле до ощадностій, именно въ бтдѣлѣ войсковои администраціи; але по перше, ощадности въ администраціи дадутся осягнути лише черезъ реформу самои администраціи, на що вновъ треба довшого часу, а по друге повстає пытанье, чи середъ теперѣшного стану дасться перевести реформа войсковои администраціи? Мы доси все бачимо, що етатъ войсковый стаєся зъ року на рбкъ дорожшимъ. Рбкъ въ рбкъ множатся выдатки на войско и можна сомнѣватися, чи мимо найлучшои волѣ дасться хочьбы повздержати взрбстъ войскового етату, а тымъ менше богато въ нѣмъ ощадити. Такъ отже надѣя на рбвновагу финансову, яку розкрывъ мин. Дунаєвскій, бтсуваєся въ дуже далеку будучнбсть, а властиво закрываєся хмарою митичности, а се тымъ ббльше, що нема ніякои поруки, щобъ державнй выдатки на будуще не зббльшались, якъ се припускає министеръ въ своѣмъ финансовбмъ выводѣ. Надѣѣ на нову еру финансову пбдъ проводомъ мин. Дунаєвского оказуются отже що найменше дуже рожевыми. Мин. Дунаєвскій на перекбръ славословіямъ польскихъ газетъ и противъ власныхъ слбвъ, высказуваныхъ давнѣйше въ опозиційнои лавы посольскои вступає на давно утерту дорогу централистичныхъ министрбвъ финансбвъ, рбвно якъ они держится тои самои системы поббльшуваня податкбвъ и такъ само якъ и его попередники безъуспѣшно бореся съ непоборимымъ доси дефицитомъ. Очевидно, що такій станъ дуже далекій бтъ сповненя тои задачѣ, яка спадає на автономистбвъ, коли они маютъ остоятись на верховодячбмъ становищу въ Австріи.

Щобы мати повный бразъ стану финансбвъ нашои державы, треба увзглядняти не тблько австрійскій, але и угорскій буджетъ, бо мимо дуализму творятъ обѣ части австрійско-угорскои монархіи съ собою певну цѣлбсть именно пбдъ взглядомъ економичнымъ и финансовымъ. Такъ якъ австрійска такъ и угорска часть нашои монархіи має свбй недоббръ. Угор. мин. финансбвъ гр. Сапари выказавъ въ предложенбмъ буджетѣ на р. 1882 недобору 25·7 мил. а взглядно дочисливши єще выдатокъ на будову Семлиньскои желѣзницѣ 14 мил. — разомъ 39·7 мілібнбвъ. Австрійскій буджетъ выказує на р. 1882 недобору 22·8 мил. а властиво съ вчисленьемъ выдаткбвъ на желѣзницѣ и выкупно асигнатъ 15 мил. разомъ 37·8 мил. Недоббръ цѣлои австрійско-угорскои монархіи на р. 1882 выноситъ отже 77·5 мілібнбвъ зр. а. в. Єслибы навѣть не було пбзнѣйше такъ званыхъ „Nachtragscredite“, котрй первѣстну суму недобору доволѣ значно поббльшаютъ, то на покрытье недобору за р. 1882 въ сумѣ 77·5 мил. при теперь звычайнбмъ курсѣ при емисіи державныхъ папербвъ довговыхъ требабы выпустити 100 мил. ренты. Такъ отже державный недоббръ а тымъ самымъ державный довгъ взростає въ австр.-угор. монархіи о 100 мил. номинально. Єсть се дуже серіозный объявъ, надъ котрымъ требабы нашимъ министрамъ финансбвъ дуже поважно застановитись.

ДОПИСЬ.

Зъ Вѣдня. (*О торжественнбмъ вечерѣ въ честь россійского маляря Верещагина.*) Вечеръ, устроєный дня 25 л. с. м. славяньскими студентами въ Вѣдни въ честь славного маляря россійского В. В. Верещагина, удався якъ найлучше. Участь въ сѣмъ вечерѣ взяли всѣ згаданй тоариства, кромѣ — якъ звычайно — польского „Ognisko“. Сама декорація салѣ, где на вступѣ красувавсь удачный портретъ Верещагина, выконаный нашимъ землякомъ п. Демковымъ, доббрна програма, славна музика, выграваюча славяньскй мельодіи и переносяча думками кождого въ свбй рбдный край — все тое пбдносило духа и зробило зъ сего вечера торжество, котре останесь въ памяти кождого милою споминкою. Вже около 8 год. була саля биткомъ наповнена; самыхъ студентбвъ збралось до 500 особъ, а зъ галерій поглядали на долину съ цѣкавостію збранй дамы и ждали нетерпеливо початку вечера. Передъ 9. год. роздались звуки пѣснѣ „*Hej Slovane*“ — се ввбйшли ческй послы пбдъ проводомъ д-ра Ригера. Вся молодѣжь повстала зъ мѣстць и привитала ихъ гучными оплесками и окликами: „Живіо“ и „Слава“. Зъ помежи нашихъ послбвъ бачили мы въ сали о. Озаркевича, котрый прійшовъ на запрошенье „Сѣчи“, а зъ помежи другихъ, котрй заняли мѣстце при почетнбмъ столѣ, пп. серbского писателя Іована Іовановича, посла до серbскои скупштины Месаровича, словеньского поета Осипа Стритара, професора универс. Жишмана и др. О 9 год. бткрывъ торжество президентъ вечера дръ Мита Николичь, предсѣдатель серbского товариства „Зора“, выйшовши на трибуну и повитавши присутныхъ промовою, въ котрбй пбднѣсъ значенье славного славяньского маляря Верещагина, и вызвавъ поименно въ привѣтѣ всѣ збранй товариства славяньскй, а именно: ческе „*Akademicky Spolek*“, серbске „*Зора*“, словеньске „*Словенія*“, словацке „*Татранъ*“, хорвацке „*Družtvo hrvatskich djaka*“, руске „*Сѣчь*“ и „*Буковина*“. Потбмъ прочитано телеграму бтъ Верещагина, котрого прибутя до послѣднои хвилѣ ждали комитетовй. Верещагинъ телеграфувавъ зъ Парижа, що, на жаль, не може прiѣхати на той вечеръ, дякує за оказану єму честь и кличе мѣжь иншимъ до молодежи: — „працюймо все всѣми силами для розвою и прогресу людскости.“ П. Дудыкевичь, предсѣдатель „Буковины“ говоривъ опбсля по россійски про приналежнбсть всѣхъ Славянъ, котрыхъ призначеньемъ заняти непослѣдне мѣстце межи европейскими народами. Верещагинъ дає Славянамъ блестячій примѣръ и показує дорогу до зъєднаня. Верещагинъ — геній Россіи, геній Славянъ, геній цѣлои людскости! — Бттакъ прочитано поздоровляючй телеграмы на всѣхъ славяньскихъ языкахъ. Телеграмъ було надъ 50, а найббльше зъ Галичины. Згадаємъ натеперь телеграмы бтъ тов. рускихъ академикбвъ „Дружный Лихварь“ и „Академ. Кружокъ“ во Львовѣ, тов. „Союзъ“ въ Чернбвцяхъ, филій тов. „Просвѣта“ въ Станиславовѣ и Золочевѣ, тов. „им. Качковского“ во Львовѣ, редакцій „Слова“, „Науки“ и иншихъ поодинокихъ особъ. Надоспѣла такожь телеграма бтъ редакціи „Громады“ въ Женевѣ.

Програма вечера, выконана дуже хорошо, складалась зъ слѣдующихъ пѣсень: 1) Hej, Slovane (ческа), 2) Радо иде Србин у бој (серbска), 3) Дай, дѣвчино, намъ шампана, 4) Hde domov muj (ческа), 5) Byvali Cechowe statni junaci (ческа), 9) Naprej zastava Slave, 7) U boj (хорватска), 8) Ще не вмерла Украина, 9) Kto za pravdu hori, 10) Ej, Banovci (хорватска). На сѣмъ мѣстци мусимо замѣтити, що рускй пѣснѣ удостоились симъ разомъ, якъ и звычайно, особеннои уваги зо стороны ц. к. прокураторіи; сконфисковано обѣ пѣснѣ: „Ще не вмерла Украина“ и „Дай, дѣвчино, намъ шампана“. — Середъ гучныхъ оплесквъ збранои молодежи промовивъ теперь дръ Ригеръ: „Занросили вы насъ, послбвъ славяньскихъ — говоривъ бнъ мѣжь иншимъ, — щобы бтдати честь чоловѣкови, котрый представивъ въ своихъ образахъ вбйну и миръ — вбйну, щобы кликати свѣтъ до мира. А мира треба, бо лишь тогды можна працювати для великихъ идей, а славяньство, котре всюды робитъ такъ великй поступы, потребує супокою, щобы довершити свои великй цѣли и культурнй задачѣ. Згода и мирна праця суть средствами, щобы добути такъ великихъ цѣлій, а теперь єсть нашимъ бажаньемъ: нехай молодѣжь въ той способъ поступає, щобы ей пбзнѣйше становиско було лекше, якъ теперь наше“.

Програма вычерпалась, послы розбйшлись, заступникъ права боячись, щобы не нарушено законныхъ заказбвъ, заборонивъ зъ горы всякихъ тоастбвъ и бесѣдъ. Се интермецо не перешкаджало однакъ забавлятись студентамъ до пбзнои ночи. За „Ще не вмерла Украина“ заспѣвавъ хоръ тов. „Сѣчь“ середъ загального рукоплесканя: „Гей, на горѣ тамъ женцѣ жнутъ“ и „Верховино, свѣтку ты нашь“ съ коломыйкою. Оклики „живіо“ и оплески не мали кбнця. Всѣ розбйшлись домбвь съ великимъ задоволеньемъ и милымъ зворушеньемъ въ души.

Якась непонятна сила попхала его була въ той свѣтъ паньскои розкоши, поверховного блеску, гучного житя, бторвала его бтъ давного тихого свѣта и давныхъ людій, закрутила голову пустою оманою пыхи и гордости и не дала єму доглянути, що бнъ черезъ такъ довгій часъ бувъ лише смѣшною причепою полупанкбвъ, ихъ игрушкою, ихъ мѣзернымъ попихайломъ и смѣховищемъ. Якимъ же бтразливымъ явився єму теперь той свѣтъ блескучій, повный нещирости, неправды и облуды, такъ зверха солодкій а такъ у внутрѣ гнилый та гидкій, такій на око приманюючій а такій собою бтразливый, порожный, холодный, ажь морозомъ переймаючій. У той самолюбный свѣтъ пбпхала его якась мовь несамовита сила, довгій часъ волочила его по безпутяхъ, розсвѣчувала передъ его зачароваными очима оманливй огники блескучй, а наконець пбсля довгои оманы розбудила его у темнбй безвыхбднбй пропасти, окрыла его соромомъ и всѣхъ людій ворогами поробила, бтъ праведного свѣта его бтчужила. О, се була страшна, страшна, превелика кара за тй короткй хвилѣ солодкои оманы.

Въ такихъ сумныхъ думкахъ та розмыслахъ проходили Семенови днѣ за днями, довгй, сумнй, съ ще сумнѣйшими вечерами, съ ще страшнѣйшими ночами зимовыми. Навкруги пусто и глухо. Нѣ живои душѣ, нѣ пріязного слова, нѣ щирои потѣхи. Нѣмй стѣны, глуха тишина, жалословй думки! Семенъ укрывався теперь въ своѣй школѣ якъ пустельникъ въ своѣй норѣ, навкруги себе бачивъ одныхъ ворогбвъ, чувъ одинъ смѣхъ надъ своею недолею. Неразъ порывала его серце така нудьга и розпука, що бнъ зривався якъ божевбльный, бѣгавъ по хатѣ, рвавъ на собѣ волося и тупавъ ногами, мовьбы хотѣвъ пбдъ землю провалитись, на вѣки бтъ людій сховатись. Але по такихъ бурливыхъ хвиляхъ спокбй знбвъ завитавъ въ его душѣ, єму лекшало на серцю, цѣла минувшбсть ставала передъ нимъ въ спокбйнѣйшбмъ свѣтлѣ и, здалося, сама собою наводила его на нову дорогу.

Та не легко було ступити на нову дорогу. Семенъ бувъ теперь якъ та зблукана, замотыличена бвця, що коловоротомъ крутится на мѣсци, а на передъ ступити не знає и не може. Горе его прибило, а соромъ передъ людьми за свои давнй дѣла бтбравъ єму бтвагу попробувати новои дороги нового житя. Николи не блукає чоловѣкъ безкарно нечестивыми путями.

* * *

Минала зима, наставала весна. Потрѣскали грубй леды, потаяли снѣги, збйшли воды весняній, перша зелень весняна прокинулась по муравникахъ свѣжою, пахучою травою, защебетали жайворонки у небесахъ. Уступала лють, воскресала весна, для всѣхъ красна. Тблько на попбвствѣ не сходила печаль, не заговщувала радбсть весняна. Недуга о. Дамяна все ще ворочалась мѣжь житьемъ а смертію. То полекшає, надѣя слабымъ промѣнемъ блисне, то знбвъ погбршає, тяжкимъ камѣнемъ духа придавитъ, слабый промѣнь надѣѣ темною хмарою смутку притушитъ. На пбвъ мертва порався панѣ-матка коло слабого и за господарствомъ доглядає, съ важкими клопотами побиваєся, а Северина якъ тѣнь похожає, блѣда, съ вымушенымъ усмѣхомъ надъ ложемъ хорого якъ вѣрный ангелъ хранитель страждитъ, доглядає, горячй молитвы до Бога посылає.

Тихо и глухо було такожь у школѣ; тблько й знаку житя, що рано дзвбнокъ задзвонитъ та маленька громадка школярикбвъ стиха загуторитъ втѣкаючи до дому передъ мовчаливымъ, сердитымъ професоромъ. Семенъ все ще сидитъ въ запертѣ, якъ дошками бтъ свѣта забитый, за порбгъ не выхиляєся. Та довгій часъ мало помалу втихомиривъ розъятрене серце, приспавъ розбурханй страсти, вражену думу и тиха погода вразъ съ весною починала розъяснюватись въ Семеновбй душѣ. Давнй пригоды пбшли въ непамять, часами тблько яка споминка, немила згадка якъ легка хмарка просувалась по ясному небосклонѣ. Та навкруги все таки було тихо и пусто, не було знати слѣду житя, а серце билось, за житьемъ рвалось, у пустинѣ занивало, а думки ворушились, въ широкій свѣтъ линули, а душа тужила за людьми, спокою не мала. Тяжко выжити на самотѣ, тяжко бути пустельникомъ середъ людій.

Неразъ бувало пересиджує Семенъ цѣлыми днями въ тяжкбй задумѣ, плынутъ думки за думками якъ быстра вода весняна и нема имъ стриму; летятъ далеко, линутъ высоко за незнаными свѣтами, за невидаными людьми, а туга сповиває серце, а нудьга не дає спокою. Неразъ було мимоволѣ звернутся Семеновй очи на блескучій хрестъ на церквѣ, вдивлятся, бторватись не можутъ бтъ того блеску ясного, бтъ неба голубого, а его думки наче тй голубы сизокрылй здбймутся и ось гляди, незамѣтно спустятся на тй розлогй дерева, на ту стару попбвщину, мохомъ обросшу, влинутъ, тревожнымъ поглядомъ крбзь ясній бконця до хаты заглядаютъ. И не схаменеся Семенъ, якъ его думки цѣлыми годинами по попбвщинѣ блукаютъ.

Справозданье черновецкого академичного товариства „Союзъ“

за лѣтный семестеръ 1880/81.

Дня 12-го н. ст. падолиста отбулися семестральнѣ зборы товариства рускихъ академикувъ „Союзъ“ въ Черновцяхъ. Порядокъ дневный бувъ слѣдующій: 1) отчитанье пуотоколу зъ минувшихъ семестральныхъ зборувъ; 2) справозданье секретаря о дѣятельности товариства въ минувшомъ семестрѣ; 3) справозданя касіера и библіотекаря; 4) выборъ новыхъ функціонерувъ; 5) свободнѣ внесеня.

По открытю зборувъ черезъ предсѣдателя тов. Алексея Струтиньского и по отчитаню протоколу, подавъ тов. секретарь, Володимиръ Мильковичь справозданье, котре тутъ въ короткости подаемъ, такъ якъ руска публика все интересуеся горячо пытаньемъ, якъ процвитаютъ рускій академичнѣ товариства въ рожныхъ сторонахъ Руси, котра на нихъ покладае найкрасшѣ свои надѣѣ. Може наше товариство, жіючи на Буковинѣ середъ иншихъ обставинъ, не въ станѣ выказатися такими результатами якъ другій, то всежъ таки смѣло подаемъ справозданье нашои дѣятельности передъ судъ рускои публики.

Товариство наше числило съ початкомъ минувшого семестра 24 членувъ дѣйстныхъ, а 13 вспомагаючихъ. Въ уплывѣ семестра стратило товариство 11 членувъ дѣйстныхъ, котрѣ по части укончили студія, по части опустили Черновцѣ и перенеслися куда инде; новыхъ приняло товариство 5, а то 3 зъ Буковины а 2 Галичанъ, — такимъ способомъ членувъ „Союзъ“ числивъ 18 — отже въ порувнаню до минувшихъ лѣтъ значно менше. Тутъ пуднести належалуобы и тов, що товариство наше выразило мысль, завузвати товаришѣвъ-академикувъ Галичанъ, щобы, кто може, записувався на черновецкій университетъ.

Руска черновецка публика дуже щиро занимався бѣдными рускими академиками; есть тутъ такожь 10 стипендій по 105 зр. кreованыхъ выключно для рускои молодежи. Дальше пуднесъ тов. секретарь, що и число почт. членувъ вспомагаючихъ зменшилося на 11. Лише при щедрѣй помочи зъ стороны гдеякихъ лицъ могло товариство при малыхъ доходахъ покрыти великѣ выдатки. Зубранье почтило ихъ на внесенье тов. предсѣдателя повстаньемъ зъ мѣстцъ, и тутъ съ пріятностію выражаемъ имъ нашу щирѣйшу подяку. Имена тыхъ Впочт. мужѣвъ подаемъ до вѣдомости ширшѣй рускѣй публицѣ: Впочт. пп. Иванъ Браникъ проф. гимн., дръ Василій Волянъ совѣтникъ санит., Ерастъ Грушкевичь адъюнктъ суд., Емилій Калужняцкій проф. университ., о. Емилій Кушикъ гр. кат. сотр. прих., Максимъ Михалякъ адъюнктъ суд., о. Николай Огоновскій гр. кат. катехитъ гимн., Титъ Реваковичь адъюнктъ суд., Амвросій Шанковскій проф. гимн., Константинъ Заловецкій офиціялъ телегр., Володимиръ Ясеницкій адъюнктъ суд., Рудольфъ Юновичь директоръ школы реальнои въ Серетѣ, Игнатій Онышкевичь проф. университета.

Середъ такихъ обставинъ жіючи, старалося товариство цѣли своѣй выраженѣй въ §. 1 статутувъ по можности отповѣсти. Цѣль наша така: дбати о усовершенье наукове своихъ членувъ, о пуднесенье товариского духа, и о матеріяльну помуч для бѣднѣйшихъ своихъ членувъ. Товариство удержувало 19 часописій и 6 журналувъ — именно: Дѣло, Слово, Наука, Господарь и Промышленникъ, Школьна часопись, Пріятель дѣтей, Сьвіт, Deutsche Zeitung, Presse, Gerichtszeitung, Zeitschrift für Notariat, die Glocke, Bukowinaer-pädagogische Blätter, Wiener Salonblatt, Одесскій Вѣстникъ, Русскія Вѣдомости, Gazeta Krakowska, Српски народ, Slovenski gospodar; зъ журналувъ: Вѣстникъ Европы, Русская Рѣчь, Труды, Мысль, Русское богатство, Россійская библіографія.

Всѣмъ Почт. Редакціямъ, присылаючимъ товариству нашому безплатно свои газеты складаемъ щиру подяку.

Зъ библіотеки выжичено въ протягу семестра 85 дѣлъ. Кромѣ того члены сходилися що недѣлѣ въ комнатахъ товариства на отчиты зъ исторіи и литературы рускои.

Для пуддержаня товариского духа дало наше товариство вечерокъ на 3 мая, а потомъ другій 11 липня, на котрыхъ збиралася численна руска публика, а хоръ товариства пудъ управленьемъ тов. Стефана Смаля-Стоцкого забавлявъ зубрану публику нашими красными національными пѣснями.

Не забувало товариство приуѣчи такожь въ помочь бѣднѣйшимъ своимъ членамъ; доказомъ сего есть тое, що товариство выжичило въ минувшомъ семестрѣ 90 зр. межи членувъ, що вже по бульшой части звернено.

Станъ касы есть такій:

Приходы: 400 зр. 16 кр.
Розходы: 265 „ 87 „

Зостае 134 зр. 29 кр.

Въ библіотецѣ всѣхъ книжокъ есть 685, до чого прибуло 15 новыхъ.

По сѣмъ дано абсолюторіюмъ уступаючимъ функціонерамъ и приступлено до выбору новыхъ. Зъ выбору выйшли: Алексей Струтиньскій, ст. правъ, яко предсѣдатель; Сергій Шпойнаровскій ст. филос., яко мѣсто-предсѣд.; Володимирь Мильковичь ст. филос., яко секретарь; Артуръ Малекъ, ст. правъ, яко касіеръ; Иванъ Воробкевичь, ст. филос., яко библіотекарь; Илія Лабѣй, ст. правъ, яко господарь; Т. Климъ, ст. богосл. и И. Пудвышиньскій, ст. филос., яко контрольоры.

Отъ товариства рускихъ академикувъ „Союзъ“. Черновцѣ, дня 15 падолиста 1881 р.

А. Струтиньскій
предсѣдатель.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Дня 26 падолиста отбулось 171 засѣданье палаты послувъ пудъ проводомъ вицепрез. Лобковича (дръ Смолька бувъ хорый).

П. Жакъ (Jaques) внѣсъ проект закона о змѣнахъ въ т. зв. поступованю объективномъ въ переступствахъ прасовыхъ. Внесенье жадае, щобы конфискаты були передавани до рѣшеня судувъ присяжныхъ; дальше жадае, щобы судъ все выточивъ слѣдство личне, коли яка особа, отповѣдаюча за инкриминовану статю, того зажадае.

Зъ порядку дневного слѣдувало перше читанье правительств. проекту о почтовыхъ касахъ щадничихъ. Забравъ голосъ министеръ торговлѣ бар. Пино поручаючи палатѣ ухвалу проекту. Онъ згадавъ, що институція почтовыхъ касъ щадничихъ дуже успѣшно розвиваесь въ другихъ краяхъ, такъ н. пр. въ Англіи въ 20 лѣтахъ отъ заведеня почтовыхъ щадниць було вкладокъ на 368 милионувъ зр. а. в., въ Бельгіи въ 10 лѣтахъ на 50 мил. зр. а. в., въ Италіи въ 5 лѣтахъ на 28 мил. зр. а. в. Такій величезнѣ сумы щаджено въ почтовыхъ касахъ безъ ущербу для приватныхъ касъ щадничихъ. Почтовѣ касы щадничѣ суть институцією не лишь економично доброю, але й дуже гуманитарною. Въ Австріи есть теперь 324 щадниць розкиненыхъ одна отъ другои дуже далеко, такъ що н. пр. въ Галичинѣ припадае одна каса щаднича на 89 квадр. миль а на 371.000 жителѣвъ, а въ Буковинѣ на 186 миль квадратовыхъ а 569.000 жителѣвъ! Всюда народъ маѣ наклонъ до щадженя, але не маѣ случайности щадити. Таку случайность дадутъ касы почтовѣ. Число урядувъ почтовыхъ австрійскихъ выносить 3993, — буде отже наразъ 3993 новыхъ касъ ощадности, котрѣ певно будутъ подобно хорошо розвиватися, якъ въ другихъ краяхъ.“ Промову министра бар. Пино приняла правиця бравами. Проектъ передано комисіи займаючойся касами щадничими.

Дальше зъ порядку дневного три уставы рольничѣ (о коммасаціи грунтувъ) передано спеціяльно выбрати маючойся комисіи зъ 24 членувъ.

На конци засѣданя внесено двѣ интерпеляціи: 1) Пос. Клиръ и 88 товаришѣвъ интерпелюе министра дѣлъ внутрѣшныхъ въ справѣ мнимыхъ переслѣдованъ, якихъ дознаютъ Нѣмцѣ отъ Чехувъ — и пытае: якъ правительство думае взяти въ опѣку жителѣвъ нѣмецкихъ въ Чехахъ передъ часто повторяючимися нападами Чехувъ? — 2) Пос. Линбахеръ интерпелюе правительство, длячого оно не предложило доси радѣ державнѣй проекта нового закона акційного, въ мысль ухваленя палатою послувъ дотычнои резолюціи еще въ жовтни 1879?

172-ге засѣданье палаты послувъ отбуваесь сегодни.

(Въ справѣ интерпеляціи пп. Найвирта, Томащука) и 84 товаришѣвъ внесенѣй въ палатѣ послувъ въ дѣлѣ Банку для краѣвъ коронныхъ (гл. минувше ч. „Дѣла“) послѣдуе министерска отповѣдь имовѣрно на нынѣшномъ засѣданю. Официозный Fremdenblatt доноситъ, що гр. Таффе буде держався въ отповѣди только пытаня: чи правительство поступило собѣ правильно, удѣляючи Банкови для краѣвъ позволенье выдавати новѣ акціи передъ сплатою старыхъ. Правительство не бажае, щобы надъ тымъ предметомъ розвязалась дискусія, правиця отже буде голосовати противъ дискусіи. Лѣвиця же бажалабъ дуже горячо дискусіи, бо въ такомъ случаю, якъ видко зъ централистичныхъ органувъ, выступилабы съ цѣлою купою оскаржень правительства а особлива д-ра Дунаевского за всякѣ банково-финансовѣ дѣла.

(Комисія для нового карного кодексу) внесеного сен сесіи въ радѣ державнѣй роздѣлила межи своихъ членувъ поодинокѣ рефераты. До комисіи карнои належитъ нашъ посолъ сов. Ковальскій; онъ дуставъ до зреферованя отдѣлъ кодексу дотычащій безпеченьства власности.

(Партіи рады державнои.) Въ пятницю мин. тыжня „сполучена лѣвиця“ числила вже 142 членувъ. Клюбъ „центра“, якъ показуесь, есть навѣть еще менше численный, нѣжъ то зразу его почислили. Зъ 61 членувъ клюбу гр. Гогенварта отпало лишь 19; зъ тыхъ 2 послы не хотѣли вступати до жадного клюбу и волѣли остати т. зв. „дикими послами“, а до нового клюбу центра належитъ всего лишь 17 членувъ. Пуосля найновѣйшихъ вѣдомостій задумуе гр. Коронини завязати новый клюбъ „лѣвого центра“ зъ умѣркованыхъ послувъ правицѣ и лѣвицѣ. Клюбъ той однакожь мавбы дуже мало членувъ, — всѣхъ начислили на 15.

(Въ комисіи буджетовѣй) при нарадахъ надъ буджетомъ школьнымъ пос. Цайтгаммеръ интерпелювавъ министра просвѣты въ справѣ ческого университету. Министеръ заявивъ, що законъ о ческомъ университетѣ перейде въ палатѣ панувъ, и що будутъ небавомъ именованій всѣ професоры. Пос. Евс. Черкавскій внѣсъ, щобы во Львовѣ въ р. 1883 отворено выдѣлъ медичный. Министеръ застерѣгся що до речинця. Комисія значною бульшостію приняла внесенье Черкавского. Рувножь принято его внесенье, щобы въ Краковѣ отворити третю гимназію. Пос. Питей внѣсъ, щобы отворити другу гимназію въ Черновцяхъ.

(Повстанье Кривошіянъ) въ полуденнѣй Дальмаціи стаесь щоразъ грузнѣйше. Начальникомъ операцій военныхъ противъ повстанцѣвъ именованый ген. Чикосъ. До газетъ доносятъ вже о стычкахъ межи повстанцями а отдѣлами австрійского войска. Кровь вже потекла по обохъ сторонахъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Новый атентатъ — а то на генерала Черевина. Зъ Петербурга донѣсъ телеграфъ дня 26 с. м. слѣдующу вѣдомость: Дня 25 с. м. по 2-ій годинѣ пуполудни зъявився въ департаментѣ державнои полиціи молодый человѣкъ, лихо одягненый, и зажадавъ, щобы его запровадити передъ ген. Черевина, помочника министра дѣлъ внутрѣшныхъ, бо онъ маѣ съ Черевиномъ поговорити въ одній дуже важній публичній справѣ. Допущено того человѣка до комнаты ген. Черевина, а коли ввойшовъ въ комнату и наближився до генерала, — въ мигъ ока вынявъ зза одежѣ револьверъ и выстрѣливъ. Генералъ, не теряючи притомности схвативъ злочинця за рамя (еще передъ оттисненьемъ) и куля пойшла въ бокъ, прошивши только мундуръ, а пуосля другихъ вѣдомостій, задравнувши еще легко тѣло генерала. Заарештованый злочинець запытаный, якъ называеся, подававъ всякѣ имена, ажь остаточно сконстатовано, що онъ зовесь Николай Шанковскій, 28 лѣтъ, якъ пишутъ, Полякъ и шляхтичь зъ губерніи Гродненьскои. Давнѣйше бувъ властителемъ буфету въ Моршаньску, передъ тымъ бувъ охотникомъ въ россійскій арміи, воювавъ яко доброволець въ Герцеговинѣ, бувъ комисіонеромъ въ рожныхъ мѣстахъ, словомъ авантурникъ. Разомъ съ Шанковскимъ прибувъ до будынку, где пробувавъ Черевинъ, такожь другій человѣкъ именемъ Мельниковъ, якъ пишутъ газеты, караный за крадѣжь и остаючій пудъ дозоромъ полиціи. Шанковскій вызнавъ, що Мельниковъ его намовивъ стрѣлити въ Черевина, бо самъ Шанковскій лично не маѣ ніякои уразы до Черевина, въ своѣмъ житю ани разу его не видѣвъ. Шанковскій хотѣвъ самъ собѣ отобрати житье, бо вже ему оно осточортѣло и выповѣдався зъ того передъ Мельниковымъ, а Мельниковъ вытолковавъ ему, що „лучше есть пуслати на тамтой свѣтъ яку велику рыбу и нехай тобѣ тогды отберутъ житье; сякъ чи такъ, — тобѣ все одно, а бодай здѣлаешь добро!“. Шанковскій мавъ послухати товаришевои рады и рѣшивсь на атентатъ на Черевина. Мельникова арештовано, але онъ не признаеся до ніякои участи; повѣдае, що онъ навѣть не знавъ, за якимъ дѣломъ иде Шанковскій до Черевина. — Се суть близшѣ вѣсти о атантанѣ, позбиранѣ зъ рожныхъ донесень до австрійскихъ газетъ. Чи все се правда, — на разѣ годѣ ручити. Именно найцѣкавѣйша рѣчь въ томъ пытаню: чи атентатъ на ген. Черевина мавъ яку звязь съ рухомъ нигилистичнымъ, чи бувъ только личною местію, котрои Шанковскій бувъ орудіемъ. Се рѣшитъ може судове слѣдство. Тутъ мусимъ пуднести, що ани Шанковскій ани Мельниковъ не пудозрѣнѣ о нигилизмъ и

Отъ и теперь весняне сонце рясно розсыпало ясній промѣня, милымъ тепломъ землицю огрѣло, весь свѣтъ звеселило. Семенъ присѣвся бѣля окна, въ думкахъ потонувъ. Духъ займався въ его грудяхъ, якось ему кучно, сумно и душно. Онъ розчинивъ окно, щобъ надыхатись першого весняного воздуху. Его поглядъ запинився на приходскомъ домѣ и ще больше посоловѣвъ, здалося навѣть, слѣза завертѣлась въ очахъ. Невеселѣ вѣсти принесли сёгодня про о. Дамяна. Недуга зновъ дужше всилилась довготерпеливого старця. Скоро свѣтъ поѣхала фѣра до мѣста по лѣкаря. Вже малося до полудня, а лѣкаря ще не було. Семенъ поглядавъ на нещастный домъ и ему жаль стало сеи страждущои родины. На хвилю забувъ онъ свои власнѣ думки, самого себе и бачивъ только похилый домъ сповитый тяжкимъ смуткомъ. Наразъ станула передъ его очима дѣвоча постать, легка, прозорчаста, мовьбы золотымъ облакомъ обгорнена. Чи се только образъ его уявы, чи привидъ его очій слёзою заляныхъ, а сонячнымъ промѣнемъ освѣченыхъ? Але дѣва стояла на выгонѣ и съ пуднесеными раменами, мовьбы слонила очи отъ яркого сонця, дивилась на шляхъ, що вѣвъ до мѣста. Ей струнка постать, здалося, вся дрожала, ей бѣлѣ, нѣжнѣ якъ выточенѣ рамена, що выхилились зъ откиненыхъ широкихъ рукавувъ, свѣтились до сонця якъ прозорчастый алябастеръ и якось благаючо розтверались наперед въ далеку даль, мовьбы помочи призывали; ей блѣде лице освѣчене яснымъ промѣнемъ сонця, ей темносинѣ, слёзавѣ очи, съ довгими, темными вѣями сіяли якимсь чудовымъ блескомъ ангельскои красы. Буйне, ясне волося мовь золотомъ блыщало отъ сонця, довгими звоями обгортало бѣлу шію и якъ золотыми промѣнями розсыпалось по лебедевѣй груди, обгорненѣй чорною волѣчковою хусткою. Въ тыхъ чистыхъ очахъ тремтѣли слёзы, бѣлѣ рамена простяглись на передъ, выпялились и здався хруснули судорожно. Розпука пробивалась въ тыхъ слёзахъ, нетерплячка и непевность дрожала въ той нѣжнѣй постати дѣвочѣй.

Въ однѣй хвилѣ станувъ Семенъ передъ Севериною.

„Вамъ треба помочи“, озвався Семенъ лагоднымъ голосомъ; „розкажѣть, що треба зробити, я радо все зроблю.“

Северина спершу троха злякалась, глянула на Семена сумнымъ, слёзавымъ поглядомъ, нѣбы завагалась хвильку, притиснула свою нѣжну руку до чола, якбы хотѣла здержати наглый боль головы и на силу здержуючись отъ плачу промовила: „Ахъ, мы такъ ждемо, не дождемось лѣкаря — отъ самого рана. Певно гдесь нашь наймитъ не втрафивъ до него, або може що сталося, — може не схотѣвъ ѣхати, може его нема дома, а татуньо такій слабій, слабій, — о Боже!“

„Я заразъ самъ поѣду, отшукаю фѣру, — будьте спокойнѣ, йдѣтъ до хаты, я скоро вернуся, привезу лѣкаря, заразъ привезу, будьте спокойнѣ.“

„О спасибогъ вамъ за вашу добрость. Где жь вы будете трудитись...“

Але Семенъ не чувъ вже сихъ послѣдныхъ словъ. Онъ якъ стрѣла побѣгъ на гостинець, куды звольна ѣхала якась порожна фѣра до мѣста. Миттю вскочивъ онъ на фѣру. „Гей человѣче добрый, ѣдь, поганяй, що твои конѣ выскочатъ, добре тобѣ заплачу, ѣдь чимъ скорше до мѣста, може уратуешь вмираючого.“

Человѣкъ затявъ конѣ. Конѣ выхромъ понеслись до мѣста. Здогадъ Северины справдився. Пяный наймитъ ще доси блукався по мѣстѣ и що ино розпытувавъ людій, где тутъ сидитъ лѣкарь. Семенъ мало не обтовкъ ледащицю своими твердыми кулаками. Та не було часу розправлятись теперь съ наймитомъ. Въ однѣй хвилѣ побѣгъ онъ по лѣкаря, всадовивъ его чимъ скорше на бричку, сѣвъ самъ на козлѣ и що силы пугнавъ до Голопятъ. Сонце ледво що було звернуло зъ полудня, якъ Семенъ съ лѣкаремъ въѣхавъ на попувщину. *(Д. б.)*

при ревизіи ихъ мешкань навѣть слѣду чогось подобного не отkрыто. — Атентатъ на ген. Черевина выкликавъ въ Петербурзѣ велику сензацію. Ген. Черевинъ есть помочникомъ министра внутренныхъ дѣлъ по дѣламъ полиційнымъ, а въ теперѣшной хвили власне есть презесомъ комисіи, котрой поручено розглянути тысячь кольkасотъ зосланыхъ административнымъ порядkомъ до Сибиру.

Въ Петербурзѣ умеръ генералъ-адъютантъ Артуръ Непокойчицкій въ 68 р. житя. Онъ бувъ родомъ зъ Литвы. Отъ 1841 до 1848 р. воювавъ на Кавказѣ, 1848 на Уграхъ, отъ 1853 до 1855 на Дунаю и въ Кримѣ, а подчасъ послѣднои турецкои войны бувъ шефомъ генерального штабу арміи.

Нѣмеччина. Дня 24 с. м. при першомъ читаню буджету въ парляментѣ нѣмецкомъ забравъ голосъ пос. Рихтеръ (поступовець), найнебезпечнѣйшій непріятель парляментарный Бисмарка, и въ довгой промовѣ скритиковавъ цѣлу внутрѣшну политику Бисмарка на подставѣ цѣсарскои троновои мовы. Онъ сказавъ, що Бисмаркъ не могучи пересадити своихъ плянювъ въ старомъ парляментѣ, подшився теперь подъ новагу цѣсаря Вильгельма. Втягати цѣсаря въ борбу партій, — се метода практикована въ Франціи за Наполеона III, и тая метода спровадила для Франціи рокъ 1870. Рихтеръ вказувавъ на тое, що всѣхъ реформъ Бисмарка народъ нѣмецкій не хоче, — и показавъ се при послѣдныхъ выборахъ, выбравши симъ разомъ о много больше послювъ зъ партіи противной Бисмаркови. — На бесѣду Рихтера не бувъ въ станѣ жаденъ посолъ зъ партій: консервативнои и центра отповѣсти — всѣ записанѣ до голосу, зреклися его. Тымъ чиномъ скомпромитовалась теперѣшна большость парляменту и въ очахъ Бисмарка и въ очахъ всѣхъ партій либеральныхъ парляменту.

Отъ якогось часу удержуєсь въ нѣмецкихъ газетахъ вѣсть, будьтобы папа заявивъ нѣмецкому правительству, що желавбы перенести апостольску столицю зъ Риму до нѣмецкого мѣста Фульды. Правительство нѣмецке мало тому спротивитись.

Англія. Въ Ирляндіи аграрнѣ непорядки и злочиньства треваютъ дальше. Разъ-наразъ надходятъ новѣ вѣсти о убійствахъ аграрныхъ. Печать англійска не вдоволяєсь самымъ засуспендованьемъ акту Habeas Corpus въ Ирляндіи, а жадае еще, щобы засистовати на Зеленомъ островѣ функцію судовъ присяжныхъ.

Ромунія. Дня 27 с. м. отворивъ король троновою мовою ромуньскій парляментъ. На вступѣ констатуе мова пріязнѣ отношеня мѣжь всѣми державами и надѣю на довгій миръ. Длятого Ромунія може отдатись доповненю праводавства и розвоєви економичному у внутри. Мова дальше згадуе съ жалемъ, що вывозъ худобы зъ Ромуніи до Австріи отъ 1882 заказаный и повѣдае, що Ромунія муситъ бодай въ квестіи дунайскои стояти на сторожи своихъ интересовъ, — противъ ухибляючихъ ѣй претенсій Австріи. Президентомъ выбравъ парляментъ Димитрія Братіяно.

Туреччина. Порта выдала, якъ то можна було сподѣватися, протестъ противъ недавному законови войсковому въ Босніи и Герцеговинѣ. Порта покликуєсь въ протестѣ на признану ѣй Австрією суверенность въ окkупованыхъ краяхъ.

НОВИНКИ.

— **Депутація комитету 15-техъ** удалась минувшои пятницѣ до Є. Е. Намѣстника съ просьбою, щобы зволивъ вплынути на прискоренье основаня рускои школы народнои во Львовѣ по мысли рѣшеня державного Трибуналу. Намѣстникъ принявъ депутацію благосклонно и поінформовавшись всесторонно въ тои справѣ, прирѣкъ дати письменну отповѣдь сего понедѣлка. Доси однакожь, о скольko знаемо, отповѣдь еще не наспѣла.

— **О. Григорій Шашкевичь**, архипресвитеръ перемыскои капитулы, зложивъ дня 15 (27) с. м., яко въ день 50-лѣтнои рочницѣ свого священьства, слѣдуючи жертвы: на руску бурсу женьску въ Перемышли 500 зр.; на рускѣ бурсы въ Станиславовѣ, Коломыѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Бережанахъ, Золочевѣ и Стрыю по 25 зр.. — разомъ 200 зр.; для бѣдныхъ жителѣвъ Перемышля 25 зр.; на рускій „Народный Домъ“ во Львовѣ 100 зр. Щедрѣ сѣ датки выносятъ разомъ суму **825** зр.

— Пригадуемъ всѣмъ **П. Т. участникамъ пиру, устроєного въ честь о. Качалы**, щобы пбсля умовы надослали свои фотографіи на руки редакціи „Дѣла“ найдальше до 15 лат. грудня.

— **Лат. епископомъ въ Перемышли** именувавъ Цѣсарь схоластика львовскои лат. капитулы архиеписк., дра Лукаша Солецкого.

— **Рускій народный театръ** подъ дирекціею Ом. Бачиньского, остаючій теперь въ Станиславовѣ, дае въ понедѣлокъ дня 5 л. грудня с. р. послѣдне представленье на доходъ п. Константина Подвысоцкого, симпатичного нашого артиста драматичного. Отограна буде *„Щира Любовь“*, драма въ 5 актахъ Гр. Квѣтки-Основяненка. Въ перестанкахъ отспѣвае п. Стручиньскій пѣсню „Замовкли торбины“ (слова О. Левицкого, музика И. Лавловского) и арію зъ оперы „Жидовка“.

— **Въ Судовой Вишни** основуе громада руску читальню и вже пять тыжднѣвъ назадъ выслано до намѣстництва статуты до потвердженя, але до сеи поры нема еще отповѣди. Перший зборы членовъ отбулися вже сими днями. Щасть Боже!

— **Товариство „Рускихъ Дамъ“ во Львовѣ** устроюе дня 10 л. грудня с. р. въ користь бѣдныхъ рускихъ ученицъ театральне представленье аматорске въ сали готелю Жоржа (Frohsinn). Отограни будутъ: *„Медовый мѣсяцъ“*, комедія въ двохъ актахъ Мадейского, и *„Театръ аматорскій“*, комедія въ двохъ актахъ Балуцкого.

— **Выдѣлъ тов. рускихъ академиковъ „Дружный Лихвярь“** ухваливъ на засѣданю, отбувшомся минув. недѣлѣ, просити управляючого Совѣта „Народного Дому“ о отступленье великои салѣ на день 7 л. лютого 1882 для устроеня вечера съ танцями.

— **До рады повѣтовои въ Цѣшановѣ** отбудеся доповняючій выборъ одного члена зъ громадъ сельскихъ дня 10 (22) грудня с. р.

— **До повѣт. рады въ Збаражи** выбранѣ въ доповняючомъ выборѣ зъ громады большихъ посѣлостій пп. Іосифъ Мечковскій и Стан. Зеленьскій, властителѣ добръ, и Феликсъ Камѣньскій, посесоръ.

— **Концесію на вицинальну желѣзницю зъ Ярославя до Сокаля** одержавъ кружокъ, зложеный зъ пп. Адама кн. Сапѣги, Вол. гр. Дѣдушицкого, Ад. гр. Голуховского и Ст. Поляновского. Линія тая маѣ бути 146 кильометр. довга и выкончена въ протягу двохъ лѣтъ. Номинальный капиталъ на тую будову выноситъ 8,200.000 зр., зъ котрыхъ будутъ выданѣ $^3/_5$ въ акціяхъ, а $^2/_5$ въ пріоритетахъ.

— **Зъ Самборского** (*Театрально-деклямаційный вечеръ въ селѣ Черхавѣ.*) Въ громадѣ Черхавѣ, просвѣщеной и тверезой, основана зостала сего лѣта заходомъ о. Ник. Боберского и п. Ф. Пѣхоты руска читальня, котра хорошо розвиваесь. До сего часу маѣ она 39 членовъ (въ селѣ ледво 100 осадъ), котрѣ зъ мѣсячныхъ вкладокъ удержуютъ собѣ рускѣ газеты, та освѣтляютъ и опалюютъ свѣтлицю, въ котрой мѣстится читальня. Библіотека читальнѣ обймае 90 книжокъ, котрѣ переважно получила читальня отъ товариства „Просвѣты“. Книжки переходятъ зъ рукъ до рукъ по селу. Що недѣлѣ и свята читальня заповнена селянами; або одинъ читае, а прочій слухаютъ, або розговорюютъ мѣжь собою; незрозумѣлѣ мѣсця въ часописяхъ и книжкахъ поясняе священикъ. Перечитавши всѣ часописи и порадившись въ важныхъ своихъ справахъ, починаютъ збранѣ спѣвати и забавлятися весело а честно. Дня 6 л. падолиста ухваливъ выдѣлъ читальнѣ, щобы для заохоченя другихъ селянъ до вписуваня въ члены читальнѣ устроити вечерокъ дня 20 л. падолиста, въ празникъ св. Михаила.

Выстрѣлы зъ моздрѣвъ ознаймили о год. 6 вечеромъ громадянамъ, що часъ поспѣшати до читальнѣ. За повъ годины зобрались громадяне дуже численно, такъ що заповнили цѣлу простору свѣтлицю. Въ читальни явились о той порѣ такожь численнѣ гостѣ зъ провинціи, пріѣхавшій въ гостину до священика. О год. 7 розпочався вечерокъ представленьемъ комедіи въ 2 дѣйствахъ „Пятниця“ (зъ сербского переложивъ В. Ковальскій). Аматорами були самѣ селяне. Ихъ управивъ и поднявся режисерства п. Ф. Пѣхота, чоловѣкъ просвѣщеный, звѣстный въ Самборскомъ зъ руского патріотизму. Селяне отограли свои ролѣ дуже удачно. Межи актати музика шляхотска, спровадженна зъ Бережницѣ, отгравала всякій утворы музикальнѣ. По першой штуцѣ отограно еще другу, утвору самого режисера, п. Пѣхоты, котра рѣвно якъ перша уморальняюче вплынула на присутныхъ. По представленяхъ тетральныхъ наступили деклямаціи: „Трафунокъ“ и „Рекрутъ“ Федьковича; „Піякъ“, уложивъ и отдеклямовавъ п. В. Чайка, церковный малярь; „Рѣдна мова“, отдеклямовавъ семилѣтный сынокъ священика. Слѣдували спѣвы: „Где есть руска отчина“ и „Миръ вамъ, братя“. Подъ конець одинъ зъ прибувшыхъ зъ сусѣдства гостій промовивъ до селянъ тепле слово, котре на нихъ зробило дуже добре впечатлѣнье. Потомъ селяне забавлялись при музицѣ охочо, безъ горячихъ напоѣвъ, до познои ночи.

— **До Стрыя** пріѣхали сими днями зъ Львова два Доминиканы, прійшли до заступника бурмистра п. Стояловского и вручили ему 3.000 зр. съ заявленьемъ, що тѣ грошѣ зложила у нихъ при споведи якась незнакома особа и освѣдчила, щобы отдати ихъ зарядови мѣста Стрыя яко зворотъ шкоды, здѣланои тому мѣсту черезъ дефравдацію въ касѣ щадничой. Пригадуемъ тутъ нашимъ читателямъ, що передъ рокомъ здефравдовано грошѣ зъ касы щадничои въ Стрыю, а головный злочинець касіеръ Бейнаровичъ зникъ безъ слѣду. Зверненій теперь 3.000 зр. походятъ отже зъ тои крадежи.

— **На кольka стипендій** зъ фонду наукового по 105 зр., призначеныхъ для слухачѣвъ фильософіи и правъ, народности рускои, розписуе намѣстництво львовске конкурсъ съ речинцемъ до 31 л. грудня с. р.

— **На одну стипендію для слухачѣвъ правъ** въ сумѣ 105 зр. рочно зъ фонду Каролины Глинецкои розписуе Ставропигійскій Институтъ конкурсъ съ речинцемъ до 3 (15) грудня с. р. Компетенты маютъ свои прошеня вразъ съ потрѣбными прилогами внести посредствомъ университетскихъ властій до Института Ставропигійского во Львовѣ.

— **Въ львовскомъ судѣ карномъ** велася сими днями передъ судомъ присяжныхъ розправа противъ селянамъ зъ подъ Камѣнки, Василеви и Федорови Демчишинамъ, котрѣ побили свого природного брата Ивана Демчишина такъ, що нещастный въ кольka день познѣйше розстався съ житьемъ. До тои бойки прійшло зъ сварнѣ о права посѣданя и ужитkованя грунтовъ, котрѣ суть вспольнымъ майномъ Демчишиновъ. Трибуналъ засудивъ Василя на 4, а Федора на 3 лѣта тяжkои вязницѣ. Оба засудженѣ суть еще молодыми людьми.

— **Въ львовскомъ судѣ карномъ** велася сими днями головна розправа противъ Василя Сопруня, котрый забивъ свого батька. Василь бувъ женатый и мешkавъ разомъ съ своими родичами, съ котрыми, особливо съ батькомъ вже отъ 10 лѣтъ провадивъ тверду борбу, домагаючись половины грунту. Въ послѣдныхъ часахъ почавъ сынъ бити батька, а дня 20 л. серпня с. р. кинувся на старого съ кіемъ и окладавъ имъ его майже цѣлу годину, поки нещасный не отдавъ Богови духа. Той звѣрячій чинъ сына потвердили свѣдки, котрѣ наочно тое бачили, та, на жаль, не бралися до ратованя. Одинъ зъ тыхъ свѣдkовъ, Гринь Домашовець, признавъ, що тому не ратувавъ старого Сопруня, бо „ему було его жаль и онъ утѣкъ зо страху“. Самъ обжалованый толkувався тымъ, що бувъ тогды пяный и не знавъ, що робитъ. Судіе присяжнѣ откинули питанье що до мордерства, а потвердили одноголосно питанье що до убійства, на подставѣ чого засудивъ трибуналъ Василя Сопруня на 7 лѣтъ тяжkои вязницѣ.

— **Именованя.** Совѣтниkами высшого суду краєвого во Львовѣ именованѣ: совѣтники суду краєвого Адольфъ Ель въ Чернovцяхъ, Ал. Улье во Львовѣ и Фр. Миклашевскій во Львовѣ. Старостами именованѣ: совѣтникъ дирекціи полиціи во Львовѣ Ю. Фридрихъ, секретарѣ намѣстництва К. Попель, І. Янеръ и І. Салямонъ и вицесекретарь въ министерствѣ внутрен. дѣлъ гр. В. Лось. Секретарями намѣстництва въ Галичинѣ именованѣ: дръ Т. Созаньскій, І. Гельманъ, М. Манастырскій и В. Кабатъ.

— **Пожаръ.** Въ Сѣховѣ подъ Львовомъ згорѣла корчма „Кривуля“, власность львовскои громады. Убезпечена шkода 800 зр. Корчму подпаливъ Гр. Лукота, котрый находится вже въ рукахъ власти.

— **За придержанье або забитье розбишаковъ въ Босніи** вызначило краєве правительство боснійске въ порозумѣню съ генеральною komendою въ Сераєвѣ преміи по 100 дукатовъ, а именно за придержанье або забитье Томы Белича, Миляна Николича и Іована Іовича; преміи по 40 дукатовъ за головы ихъ помочниковъ: Нинка або Шваба, Яксы Вуяцича або Перичица и Дика Вучча.

— **Въ Кіевѣ на Подолѣ** усувалася вже отъ трехъ лѣтъ потроха гора Андрѣевска, а теперь зсунулася ажь подъ ворота домовъ, такъ що зъ давнѣйшои улицѣ зробився тѣсный переходъ. Жителѣ тои улицѣ дуже перестрашенѣ и боятся навѣть переходити поподъ саму гору.

— **На поселенье жидовъ въ турецкихъ посѣлостяхъ** згодилася высока порта съ тымъ условіемъ, що жиды можутъ переселятись до Азіи малои и Сиріи съ выняткомъ Палестины и що пріймутъ безъусловне подданьство турецке. О томъ завѣдомило турецке правительство своихъ репрезентантовъ въ Петербурзѣ, Берлинѣ и Букарештѣ, а заразомъ и товариства, опѣкуючіяся жидовскими емигрантами зъ Россіи и Румуніи. Кромѣ того именовано особну комисію, котра маѣ розглядати надсыланѣ турецкому правительству предложеня що до кольонизаціи жидовъ въ посѣлостяхъ турецкихъ.

— **Петицію въ языцѣ турецкомъ** надославъ до бюра директора канцеляріи рады державнои якійсь боснійскій Турокъ. Петицію тую передано для отчитаня академіи орієнтальной.

— **Въ имени тов. „Дружный Лихвярь“ во Львовѣ** складае выдѣлъ прилюдну подяку за вспоможенье товариства добровольными датками, а именно Всч. о. Ст. Качалѣ за 5 зр., Вп. питомцеви Войтѣховскому за 3 зр. зо складокъ мѣщанъ въ Монастырискахъ. Рѣвночасно складаеся такожь подяку Достохв. дирекціи руско-народного театру за бенефисъ на доходъ „Дружного Лихвяря“ и всѣмъ тымъ П. Т. Добродѣямъ, котрѣ при той случайности причинилися щедрыми датками.

— (**Дробнѣ вѣсти.**) Цѣсарь удѣливъ громадѣ Ратнавиця въ пов. сяноцкомъ 100 зр. запомоги на будову церкви. — Альфредъ Пихардъ, славный поетъ швайцарскій, умеръ въ Женевѣ въ 76-омъ роцѣ житя. — Въ Макуневѣ дек. судововишняньского еп. перемыскои поставила громада за стараньемъ приходника о. К. Пасѣчиньского хорошу церковь деревяну. — На Ланахъ, стрыйскомъ передмѣстю, будуеся нова церковь зъ твердого матеріялу. — Въ Гамбурзѣ отруилася цѣла родина фабриканта Роберта Милера, складаючаси зъ молодого сопружества и 2 дѣтій, числячихъ отъ 3 до 5 лѣтъ. Причиною самоубійства були лихварскѣ довги. — Въ Свидници засуджено вдову по полковнику Липесъ на 4-тыждневу вязницѣ за немилосерне битье своеи малои дочки. — Въ Кальочи на Уграхъ розстрѣлено на подставѣ засуду суду доразного двохъ розбишаковъ. — Пара снѣжнобѣлыхъ ластовокъ гнѣздилася сего року на одномъ домѣ въ Гогенлимбургу въ Вестфаліи.

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ АЕпархіи Львовскои.

Префектомъ въ львовскій семинаріи именованый о. Ст. Городецкій, сотрудникъ архикатедральный.

Ординаріятскими комисарями школьными именованѣ: оо. І. Залуцкій, деканъ и нарохъ въ Теребовли, на теребовельскій, а В. Дорожиньскій, нарохъ въ Волцневѣ, на роздольскій деканатъ.

Въ пропозицію на кап. въ Молотковѣ дек. богородчаньского принятый повторно о. Л. Авдиковичь зъ Товстого.

Сотрудничества одержали: оо. С. Царь зъ Калуша въ Залѣщикахъ и Е. Павлусевичь зъ Кимполюнга въ Богородчанахъ старыхъ.

Завѣдательство одержавъ о. Т. Кобриньскій зъ Богородчанъ старыхъ въ Кимполюнгѣ дек. буковиньского.

Дуnастырскѣ посады обняли: оо. І. Степановъ яко завѣдатель въ Шишковцяхъ и П. Чекалюкъ яко сотрудникъ въ Зборѣ.

До семинаріи львовскои на III рокъ теольогіи принятый п. Богданъ Меленевичь.

Цертификатъ до посвященя наукъ теольогичныхъ на III рокъ теольогіи одержавъ п. Володимиръ Кисѣлевскій.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Подалися слѣдуючій кандидаты а) на капеланію Угнатычѣ дек. дрогобыцкого: Юл. Шихъ, Т. Сапрунъ, Вас. Мацюракъ, Ил. Гмитрикъ и Ген. Ильницкій; б) на кап. Малковичѣ дек. перемыского: В. Решетыловичь, К. Гинилевичь, Ал. Маляркевичь, І. Ивасѣвка, І. Грыцай, Вас. Мацюракъ и П. Годованьскій; в) на парохію Фульштынъ дек. старосольского: Ил. Сьокало, Мих. Залитачь, Ал. Ивасѣвка, Т. Карпякъ, І. Мацѣевичь, Юл. Гладиловичь, Анол. Менциньскій, Вас. Мацюракъ, Ром. Коростеньскій, Мих. Ладыжиньскій, Мих. Флюнтъ, Іос. Гамерскій, Кар. Рудавскій, І. Чапельскій, Кип. Ясеницкій, Анд. Савицкій, Сев. Турчмановичь, Дом. Исайчикъ и Ср. Куповскій; г) на парохію Турка дек. высочаньского: Ан. Ивасѣвка и Едв. Кушнѣрь.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✝ **Емилій Черлюнчакевичь**, секретарь львовского намѣстництва, упокоився мин. суботы наглою смертію въ палатѣ митрополичой, где пойшовъ яко членъ на засѣданье комитету, занимаючогося устроеньемъ рускои школы дѣвочои во Львовѣ подъ управленьемъ Василіянокъ. Покойный числивъ 57 лѣтъ житя и бувъ за часовъ Голуховского старостою въ Жидачевѣ, где доси остаютъ по нѣмъ милѣ вспомины у тамошного народу. Отзначався онъ точностію въ повненю своихъ обовязковъ, але бувъ при томъ ревный и дѣятельный рускій патріотъ, такъ що Русь утратила въ нѣмъ свого достойного сына. Належавъ до рожныхъ нашихъ товариствъ и институцій и бравъ живый удѣлъ въ всякомъ народномъ движеню. Смерть заскочила его несподѣвано, та може немало причинилась до неи грыжа, съ якою покойный носився кольka днѣвъ передъ катастрофою задля обминеня его при авансѣ. Похороны отбулися позавчера при участи многочисленного народу, мѣжь котрымъ були рожнѣ достойники. Обходъ похоронный выповнявъ епископъ-суфраганъ Сембратовичь при асистѣ крылошанъ и другого священьства. Рускѣ питомцѣ духовнѣ и ученики зъ обохъ нашихъ бурсъ украшали похоронъ хорошимъ спѣвомъ хоральнымъ. За домовиною поступали сродники покойного, а межи ними дръ Черлюнчакевичь, професоръ краковского университету. Честь нехай буде его памяти!

О. Якôвъ Сохацкій, сотрудникъ въ Ищковѣ дек. теребовельского, упокоився въ 27-ômъ роцѣ житя а въ 1-ômъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Батрачка“**, повѣсть Тараса Шевченка, писана по россійски, выйшла сими днями въ выданю петербурского комитету грамотности. Книжочка заповнена хорошими илюстраціями, ôтносячимися до тексту „Батрачки“.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Сербскій льосы** ôтъ першого появленя розширяются значно мѣжь публичностію, такъ зъ причины своеи дешевости, якъ и рентованя, а такожь 5-разового тягненя до року, черезъ що перевышаютъ они другій поменшій льосы. Въ конторѣ вымѣны „Меркура“ можна дôстати тіи льосы за сплатою ратами.

— **Тютюнъ** потерпѣвъ сего року дуже въ всхôдній Галичинѣ, где его садятъ. Ранній морозы и снѣги спалили листье тютюну, такъ що бôльша половина пôшла на ни-нащо. Понеже тютюнъ въ гдеякихъ околицяхъ всхôдноi Галичины єсть головною галузію господарства сельского, тожь нашій селяне понесли черезъ тое велику шкоду.

— **Закупно сегорôчного тютюну галицкого** розпôчнеся дня 1 л. грудня с. р. и ôтбуватися буде въ Ягольници до 31 л. сѣчня 1882 р., въ Монастырискахъ до кôнця грудня с. р., а въ Заболотовѣ до 31 л. сѣчня 1882 р. Освѣдченье що до управы тютюну належитъ внести до дотычныхъ властій найдальше до кôнця лютого 1882. На грунтахъ, выносячихъ низше 719⅓ квадр. метрôвъ (200 квадр. сяжнѣвъ) не буде можна садити тютюну, а громады, котрій не управляютъ найменше 5 моргôвъ, не одержатъ позволеня до управы тютюну.

— **Трутка на рыбы** пôсля нового розпоряженя министеріяльного не може теперь бути продавана кождому. Таку постанову выдано въ цѣли охороны рыбъ, и намѣстництво розôслало вже въ тôй справѣ обѣжникъ до всѣхъ политичныхъ властій.

Обвѣщенье.

Въ слѣдуючу недѣлю дня 4 л. грудня с. р. ôтбудеся III-те засѣданье „Кружка Правникôвъ“, на котрôмъ тов. К. Левицкій читати буде *„О усилію злочинъства“* (§. 8 зак. карн. съ порôвнаньемъ проекту до нового зак. карн.)

За выдѣлъ „Кружка Правникôвъ“ — *Андрѣй Чайковскій*, секретарь.

Оголошенье.

Выдѣлъ академ. товариства „Дружный Лихвярь“ взываe всѣхъ своихъ довжникôвъ до якъ найскоршого уплаченя довгôвъ. — Грошѣ належитъ надсылати пôдъ адресою: Товариство „Дружный Лихвярь“ во Львовѣ, улиця Краковска, ч. 14, I поверхъ.

Ôтъ выдѣлу акад. тов. „Дружный Лихвярь“. — Во Львовѣ, дня 7 (19) падолиста 1881.

В. Коцовскій, голова. *Ом. Константиновичъ*, касіеръ.

Завôзванье.

Одинацять лѣгъ пôдпомагало товариство „Академическій Кружокъ“ потребуючихъ академикôвъ рускихъ выжиченьемъ грошій, и съ часомъ дôйшла сума тыхъ пожичокъ до 500 зр. а. в. Хотяй єсть бôльше число такихъ бувшихъ членôвъ того товариства, котрій сегодня занимаютъ вже певній становиска и могутъ тую и такъ малу, бо найбôльше зъ 10 зр. складаючуся суму ôтдати, то однакъ не заявляютъ они такои волѣ въ тôмъ дѣлѣ, и утрудняютъ въ той спôсôбъ выжиченье грошій теперѣшнымъ членамъ товариства, зъ котрыхъ многій удержуются тôлько зъ приватныхъ лекцій и часто знаходячися въ дуже критичнôмъ положеню, жадаютъ они пôсля статутôвъ нашого товариства якои небудь грошевои пôдпомоги. Але чи можна кождого потребуючого вспомогчи, єсли бувшій члены єще передъ 10 лѣтами выжиченыхъ грошій не звернули, навѣть на вôзванье, выслане до нихъ, не хотятъ дати отвѣта? Тому взываe Выдѣлъ тов. „Ак. Кр.“ всѣхъ своихъ довжникôвъ о якъ найскоршій зворотъ выжиченыхъ грошій (ул. Краковска, ч. 19), щобы не приневоляти Выдѣлу удаватися въ тôмъ дѣлѣ на судову дорогу и щобы можна було нашôй учащôйся молодежи рускôй и на будучнôсть пôдпомогчи грôшми.

Ôтъ Выдѣлу тов. „Акад. Кружокъ“. Во Львовѣ, дня 17 н. ст. падолиста 1881.

В. Курбасъ, предсѣдатель. *Василій Лагола*, касіеръ.

Завôзванье.

Выдѣлъ товариства „Сѣчь“ въ Вѣдни проситъ всѣхъ тыхъ панôвъ, котрі маютъ у себе книжки, належачій до библіотеки тов. „Сѣчь“, щобы ихъ якъ найскорше надôслали до Товариства (Wien VIII. Reitergasse N. 11 III. St. N. 15.).

Вѣдень, 11-го лист. 1881.

Л. Озаркевичъ, голова. *В. Полянскій*, бібліотекарь.

☛ **Нынѣ розсылаемъ подвôйне число „Дѣла“. Слѣдуюче число выйде въ найблизшу середу.**

Того єще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане слѣпымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ однои штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (6—24)
6 „ кубкôвъ до яець
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до рассолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавій предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,

генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла

Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (6—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскій письма** въ рôжныхъ языкахъ.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил. Складъ фабричный ЛЯМПЪ Р. ДИТМАРА, плянъ Маріацкій, готель Европейскій.

Найбôльшій складъ артикулôвъ освѣтленя, признанои конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ.

(7—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

Накладомъ редакціи „Дѣла“ выйшли:

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“,

повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“,

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкôмъ 8 зр. 40 кр.)

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй. (27—?)

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ИОСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручае

всякій роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертій до помазаня готовій, фарбы анилиновій, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничій, фарбы земній, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричній, есенціи, всякій фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовій для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскій, саджу въ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на стикеты, атраментъ автографичный, шведскій сѣрники, шнурки запальній до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярень и до билярдôвъ,

всякій роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревляній и корковій до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручній и до фротерованя, пензлѣ малярскій кождои величины, мѣтлинки рижевій до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевій до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медаліового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячій артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (5—10)

5 тягнень рôчно

Ôтсот. въ золотѣ 3%

ВЖЕ 12 л. ГРУДНЯ!

Друге тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСôВЪ

зъ року 1881 á 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

14 сѣчня, 14 марця, 14 червня, 14 серпня и 14 падолиста.

Кождочасна головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Выграній и проценты выплачуются въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ головныхъ мѣстахъ провинцій, якъ такожь майже по всѣхъ европейскихъ головныхъ мѣстцевостяхъ **безъ жадного ôттяганя.**

За точну выплату ручитъ княж. сербске правительство.

Льосъ приноситъ 3% провизіи въ зол. разъ

Сербскій льосы готôвкою á **46 зр.** и **50 кр.** купоновыхъ ôтсотковъ.

РЕВЕРСЫ ЗАМОВЛЕНЯ

платній въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр.

и одною рештовою ратою 4 зр. а. в.

Купуючій набуваe вже **черезъ вплату лише 3 зр.** ôтъ разу **выключне** и **ненодѣльне** право участи въ грѣ.

Въ 1-шôмъ тягненю 3% **Сербскихъ Льосôвъ**, послѣдовавшôмъ 12 падолиста, вытягнено **головній выграній** франкôвъ **100.000, 10.000** и **4.000** въ золотѣ на льосы, спроданій зъ нашои конторы вымѣны, котрій есконтовано якъ найскорше.

Найбôлизшій тягненя вже 12 грудня, 14 сѣчня и 14 марта.

Протоe три тягненя въ протягу найблизшихъ чотырехъ мѣсяцевъ.

Контора вымѣны администраціи (3—4)

Вѣдень, Wollzeile 10 и 13. **„МЕРКУРА“** **Ch. Cohn, Wollzeile 10 и 13.**

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣнскій.** — За редакцію ôтповѣдаe: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 92. Львôвъ, Середа 25 падолиста (7 грудня) 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одного строчки печатного.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

Яка може бути згода
межи Русинами?

I.

„Примиренье партій“ — „згода всѣхъ Русинôвъ“ — такѣ и тымъ подôбнѣ поклики роздаются теперь по цѣлôй Галицкôй Руси, по всѣхъ рускихъ часописяхъ. Знакъ се, що идея згоды и єдинодушного дѣланя всѣхъ Русинôвъ, для котрои працюе наша часопись вже черезъ два лѣтъ, взросла, скрѣпилась и пустила глубокѣ корѣня въ серцяхъ всѣхъ Русинôвъ. Знакъ се такожь нашои жизненности народнои, коли мимо тяжкихъ злидньвъ, якѣ съ щоразъ бôльшою силою напираютъ на нашу Русь, почуваємо и въ нашихъ серцяхъ голубимо животворнѣ идеи, ними переймаємось и ними руководитись готовѣ въ нашôмъ житю народнôмъ. Голосъ нашого такъ многозаслуженого патріота Вп. о. Качалы пригадавъ намъ Русинамъ въ саму пору нашого одушевленя задля моральнои побѣды надъ нашими противниками, що пора намъ сполучити всѣ нашѣ силы, пора намъ покинути домашну вражду и разомъ стати до спôльнои працѣ, щобъ наша побѣда була тревала, щобъ наша народна идея не тôлько въ принципѣ але и на дѣлѣ була побѣдоносною, непоборимою и животворною. Пôсля всѣхъ тыхъ поважныхъ голосôвъ, якѣ ôтзывались доси о помиреню Русинôвъ, булобы совсѣмъ злишнымъ еще бôльше говорити о наглячôй потребѣ такои згоды. Єсть се рѣчь для всѣхъ Русинôвъ вповнѣ ясна и всѣма глубоко почута. А однакожь єсть въ цѣлôй тôй справѣ еще одна сторона нерозъяснена и неозначена, задля котрои не тôлько сама справа притемнюється, але и до остаточного полагодженя дôйти не може. Всѣ дуже добре почуваємо, що не достае намъ остаточнои формулы помиреня Русинôвъ, що не найдено еще того способу, въ якѣй бы те всѣма добромыслячими Русинами бажане помиренье могло вже разъ статися довершенымъ дѣломъ.

Узнавати потребу згоды, але ôткладати ей ad calendas graecas, лишати ей переведенье самому часови, се — якъ справедливо замѣтивъ о. Качала — значитъ запропастити саму идею згоды. Недавно зновъ обвѣстила одна львôвска часопись зазывъ до згоды. Невѣдомый авторъ сеи статіи взываe о. Качалу, щобы ôнъ, положивши стôлько заслугъ для добра Руси, довершивъ еще и тую справу и перевѣвъ згоду межи Русинами, при чѣмъ ставляе яко перше условіе згоды „устраненіе какографіи и всѣхъ съ нею связаныхъ утопій“, непоясняючи однакожь, що слѣдуе розумѣти пôдъ „устраненіемъ какографіи“ и пôдъ „утопіями съ нею связаными“. Зъ другои стороны довѣдуемося, що Вп. Богданъ Дѣдицкій, узнаючи потребу чимъ скоршого переведеня згоды, маe выслати ôткрыте письмо до всѣхъ редакторôвъ рускихъ часописій взываючи ихъ, щобы они зôбравшись и обрадившись разомъ перевели помиренье межи всѣма Русинами. Коли до сего всего згадаємо еще давнѣйшѣ проекты помиреня Русинôвъ, якъ и тѣ способы, якими доси на дѣлѣ зближались до себе Русины ôтмѣнныхъ партій въ рôжныхъ комитетахъ и торжествахъ, коли наконець згадаємо, що и теперь однѣ говорятъ о можливости згоды мимо рôжнородности цѣлій, а другѣ зновъ жадаютъ згоды въ цѣляхъ, а ôттакъ и въ средствахъ, — то наглядно побачимо велику неясноть, а навѣть суперечноть такъ що до самои основы, на котрôй малабы опертися згода, якъ и що до способу, въ якѣй она далабы перевестися въ довершене дѣло. А власне задля тыхъ неясностій и суперечностій остаeся велика идея згоды Русинôвъ доси все еще тôлько теоретичнымъ бажаньемъ, милозвучною фразою, котра не въ силѣ осолодити намъ гôркости нашого житя и облегчити тяжкости нашои борбы за наше народне существованье.

II.

Передовсѣмъ пытаемо, яка може и маe бути основа а заразомъ и цѣль згоды? На се ôтповѣдаютъ намъ самѣ факта нашои борбы за наше народне существованье, нашои обороны противъ напору ворогôвъ. Чимъ сильнѣйшій напôръ нашихъ ворогôвъ, тымъ бôльше и глубше почуваємо потребу лучити нашѣ силы. Вже инстинктивно, можна сказати, почуваємо всѣ, що спôльною цѣлію нашого сполученя єсть оборона нашои народности. Мимо цѣлои дотеперѣшнои завзятости и недовѣрчивости партійнои, та спôльна цѣль сама собою выявлялася, сама собою лучила всѣхъ Русинôвъ и бодай въ найтяжшихъ хвиляхъ нашого народного житя зводила всѣхъ разомъ до спôльного дѣла, до спôльныхъ манифестацій.

А однакожь мимо тои спôльнои цѣли, мимо тыхъ спôльныхъ манифестацій и дѣлъ народныхъ, та спôльноть всѣхъ Русинôвъ не була доси на стôлько сильною, щирою и тревалою, щобы можна було говорити о згôдливôй дѣятельности всѣхъ Русинôвъ, ба навѣть не на стôлько, щобы всѣ Русины бодай на внѣ представлялися яко одноцѣльна партія. Ôтголосъ партійныхъ спорôвъ завсѣгды приглушувавъ тѣ хвилевѣ спôльнѣ манифестаціи и дѣла. Длячогожь се такъ було? Ото межи нишимъ головно длятого, що сама спôльна цѣль мимо поверховнои ясности була неясна, для рôжныхъ рôжна, ôтмѣнно а навѣть часто суперечно понята. *Оборона рускои народности* — се була та спôльна цѣль, — але щó се такого руска народноть и яка маe бути ей оборона, въ тôмъ такъ важнôмъ взглядѣ не було спôльнои гадки, не було яснои згоды, отже й не ставало спôльнои а щирои и тревалои дѣятельности. Оборона вже сама собою єсть лише ôтпоромъ, а не поступомъ и розвоємъ. Ни одинъ народъ, обмежаючись лише на одну оборону, не може довго устоятись. Разомъ съ обороною муситъ лучитись позитивна, поступова праця, если оборона, хочьбы и найбôльше геройчна, не маe закôнчитися упадкомъ. У насъ не тôлько що не доставало такои позитивнои працѣ народнои, а то въ значнôй части задля неясности понятя о рускôй народности, але и сама оборона бувала часто суперечною и сама собѣ шкодила. Мы боролися за права рускаго языка, але рôвночасно межи собою вели такъ завзяту борбу противъ тогожь рускаго языка, що праця надъ управою и розвоємъ рускаго языка одныхъ була для другихъ ôтразливѣйшою, якъ сама польонизація. Мы боролися противъ польонизаціи нашихъ шкôлъ, але опôсля самѣ ôтвертались ôтъ рускихъ шкôлъ. Мы боролися за рускѣ книжки, але у себе дома ôткидали своe, а брали нѣмеччину и польщину. Мы боролися противъ злобы нашихъ ворогôвъ, але с в о и х ъ посуджували о бôльшу злобу ôтъ ворожои. Мы боролися противъ Змартвыхвстанцѣвъ, але столерували неавторизовану ерекцію ихъ каплицѣ въ нашôй архіепархіи. Такихъ и тымъ подôбныхъ суперечностій було много, дуже много. Не входимо въ тое, чія була вина и по чіѣй сторонѣ була правда, але досыть, що такѣ суперечности вже въ самôй оборонѣ нашои народности дуже часто проявлялись и велику шкоду намъ всѣмъ наносили.

Єще бôльша неясноть и незгода була въ самôмъ понятю о рускôй народности. А зъ тои неясности и незгоды заправленои пристрастію выходила домашна вражда; тымъ подавалась нашимъ ворогамъ пригожа покрывка, дискредитовати Русинôвъ; черезъ тое не могло бути у насъ згоды, якои иматися працѣ и якими поступати дорогами, щобы у насъ вытворювались новѣ силы, новѣ засобы до всенародного розвою и до успѣшнои обороны нашихъ правъ. Не тутъ мѣсце и не пора до того розбирати, якѣ проявились у насъ стремленя и рôжницѣ въ понятяхъ о рускôй народности. Рôвножь не хочемо входити въ тое, котра сторона, чи партія, була оправдана передъ лицемъ науки и исто-

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.
Образокъ зъ галицкого житя.

VII.

(Дальше.)

„Ахъ спасибôгъ, велике спасибôгъ вамъ за вашу ласку“, сказала Северина зворушенымъ голосомъ подаючи Семенови свою дрожачу руку, и зновъ глянула на него сумнымъ, лагôднымъ поглядомъ. Панѣ-матка мовчки стиснула ему руку, а слёзы вдячности заблысли въ ей струдженыхъ очахъ. Лѣкарска помôчь наспѣла ще въ саму пору. Оглянувши хорого, лѣкарь потѣшивъ родину певною, хочь нескорою надѣею повного здоровля, записавъ лѣки, наказавъ якъ найбôльшій спокôй и ôтъѣхавъ до мѣста. Семенъ зновъ присѣвся, щобъ скорше справитись съ аптикою и ще за бѣлого дня зновъ станувъ середъ страждущои родины съ лѣкарствами. Нещастнѣ женьщины не могли надякуватись Семенови за его добрôсть и труды.

Опинившись на самотѣ, Семенъ почувъ якусь пôлекшу на своѣмъ серцю, якусь тиху радôсть въ своѣй душѣ. Давно, давно вже не було ему такъ легко на серцю, давно не витала така погода въ его душѣ. Єго тиха пустыня, здалося, першій разъ залюднилась якимись веселыми голосами, ôтрадными думками. Зъ его очій не сходивъ той чарôвный образъ дѣвочій, а тѣ слёзавѣ, темнѣ очи, съ тымъ тихимъ жалôснымъ поглядомъ немовь впилися въ его душу и напували ей якимсь лагôднымъ, новымъ житьемъ. Семенъ вдивлявся въ той чарôвный образъ, въ той тихій поглядъ, глубокій а лагôдный, якъ глубоке, безкрае небе, ôнъ розмовлявъ тиху розмову съ новыми образами своеи тихои пустынѣ, радуваeся вразъ съ ними надъ своимъ новымъ добрымъ дѣломъ. Ôнъ чувъ свою давну провину передъ о. Дамяномъ, чувъ себе спôвиннымъ тои тяжкои недуги честного старця, — а що ему теперь нѣ словомъ про те не згадали, нѣ однымъ намекомъ не напôмкнули, такъ пріязно привитали, такъ въ щирого серця ему дякували, — се его радувало, се его пріязнило, цѣлымъ серцемъ прихиляло для тыхъ людій, для того нещастного дому.

Не разъ, не два, розплываeся Семенъ съ того часу въ такихъ думкахъ. Часами ще насувались образы панночъ Гуляйпольскихъ, та ихъ чаровитôсть якъ мрака передъ сонцемъ счезала передъ тымъ любымъ образомъ нѣжнои простоты, дѣвочои невинности, сердечнои щирости панны Северины. О, якимъ поганымъ, якимъ ôтразливымъ являeся ему теперь сей нѣбы то паньскій свѣтъ, такій гордовитый а такій нужденный, такій на око блескучій, а у внутрѣ спорохнявѣлый, порожный, мовь червами розточеный. Щôжь ôнъ ему давъ — сей свѣтъ гордощѣвъ, шуму, пыхи и блеску? Нѣ хвилѣ правдивого щастя, нѣ однои ôтраднои думки, нѣ крыхты щирои правды; все пустота, омана, облуда, — а ôттакъ соромъ и ганьба для него!

Ôтъ сеи першои стрѣчѣ съ Севериною Семенъ часто опôсля заходивъ до дому о. Дамяна, довѣдуватись про его здоровля. На потѣху родины и радôсть цѣлои Голопятскои громады здоровля о. Дамяна полѣпшалось въ дня на день, хочь помаленько, слимачимъ поступомъ. Красна, погôдна весна, повна цвѣтôвъ, повна пахощѣвъ и здорового воздуха, приспорювала здоровля бôльше ôтъ всѣхъ лѣкôвъ. Навкруги приходского дому всѣ дерева стояли въ рясноôмъ цвѣтѣ, здорова воня молодои травы та рясного цвѣту неначе бальсамомъ напувала чистый воздухъ, вливалась сцѣлющимъ лѣкомъ въ струженѣ груды, оживляла, крѣпила, веселѣ думки наводила. Пчолы роями стояли на рясноôмъ цвѣтѣ, навколо жужжѣла тиха люба музика золотыхъ мушокъ, трудящихъ пчôлокъ, весняныхъ хрущѣвъ, а радôстне щебетанье пташокъ оживляючимъ спѣвомъ выбивалось въ посередъ того муркотливого хору. Съ перегодомъ почавъ о. Дамянъ выходити въ хаты на полуденѣшне сонце. Северина вразъ съ матерею провожали схорованого старця по свѣжо выструганыхъ, жовтымъ пѣскомъ высыпаныхъ стежкахъ, попôдъ цвѣтучѣ дерева, по мягкихъ травникахъ. Неразъ и Семенъ помагавъ пôддержувати слабосилого старця, неразъ всѣ разомъ пересиджували пôдъ розлогими вѣтями пахучихъ деревъ, стиха розмовляючи.

„Чи добре ты отсе зробила, Северко“, озвався разъ о. Дамянъ, „що казала стежки повысыпувати тымъ блескучимъ пѣскомъ? Блыщится, поки засвѣжа на него глядишь, неначе золото заманюe очи, а ступишь ногою, такъ и заскверчитъ пôдъ тобою, якъ та людска злôсть, ажь за серце задре своимъ скреготомъ. А на щожь засыпати ту святу, плододайну землицю тымъ нѣбы то блескучимъ, а такимъ сухимъ, безплоднымъ пѣскомъ, що тôлько убиваe собою всяку зелень, не дае прозябнути навѣть травици и все, все собою засыпае, сушитъ, убиваe, нѣ травички нѣ квѣточки крôзь себе не пропускае... все звялитъ, все наче огнемъ выпалитъ. Жаль менѣ тои землицѣ — чорнои а животворнои, жаль менѣ и нашои щирои людскости у простыхъ сукманахъ, що якъ та землиця пôдъ тымъ пѣскомъ, такъ оно пôдъ тыми оманливыми блескотками порожнои паньскости

ріи, якъ и передъ лицемъ самого народа потребуючого просвѣты и культурного поступу. Мы тôлько стверджаємо фактъ, що наша вражда партійна мала своє жерело не тôлько въ особистыхъ амбиціяхъ, не тôлько въ пôдозрѣваню и недовѣрчивости, але и въ ôтмѣнныхъ нац.-литературныхъ направленяхъ. Може бути, що у насъ особисти амбиціи бували бôльши якъ у другихъ народôвъ и другихъ партій; правда, що партійна нетерпимôсть Русинôвъ була майже безприкладною; але важна, може найважнѣйша рѣчь — се рôжнороднôсть въ пониманю самои основнои идеи нашои народности, рôжнороднôсть, котра далеко переходитъ звычайный подѣлъ партійный у якôмъ небудь другôмъ народѣ, вяже разомъ питаня литературни съ политичными, а навѣть доходитъ до взаимнои негаціи.

Якъ небудь отже подѣлъ Русинôвъ на партіи выдаєся на першій поглядъ дуже простымъ и такъ природнымъ, якъ природный подѣлъ партій у другихъ народôвъ, то при близшôмъ розглядѣ являєся сей партійный подѣлъ Русинôвъ дуже скомпликованымъ и до партійного подѣлу другихъ народôвъ майже совсѣмъ неподôбнымъ. Нашi партіи розходятся не тôлько въ средствахъ але и въ самôй основѣ, въ самôй головнôй цѣли, або яснѣйше сказати, у насъ нема доси такои всѣмъ спôльноп, всѣма яснозрозумѣлои цѣли всенароднои, отже й нема тои точки, котрабы була спôльною опорою для всѣхъ Русинôвъ. Рускi партіи не тôлько поступаютъ рôжными дорогами, але и стремлятъ до рôжныхъ цѣлій, або часомъ и совсѣмъ не знаютъ, до чого стремлятъ. Питаня чисто литературни и строго науковi, ба навѣть питаня строго языкословни або и правописни мѣшаются у насъ разомъ съ питанями политичными и суспôльными. Демократизмъ а аристократизмъ, консерватизмъ а поступовôсть — ти и тымъ подôбни термина европейскои партійности — не суть знаменами нашихъ партій и тяжко булобы дати певну ôтповѣдь, котра партія моглабы бути зачислена до сего або того табору. Правду сказати, доси нема у насъ ни одного чисто политичнои партіи. Въ многихъ случаяхъ руководятся нашi партіи тôлько неясными инстинктами полит.-суспôльными. Якже жь при такôй неясности, рôжнородности и мѣшанинѣ самыхъ зародовыхъ елементôвъ рускихъ партій може успѣвати наша политична и суспôльна дѣятельнôсть, якъ можутъ нашi партіи угрупуватись и лучитись политично? У другихъ народôвъ було бъ се пр. немыслимо, а бодай що найменше смѣшно, якбы при переговорахъ о кооперації партій для спôльноп оборопы народа кто пôдиѣсъ правописне або языкове питанье. У насъ ставляются такi питаня звычайно на першôмъ планѣ. У Нѣмцѣвъ есть чотыри рôжныхъ правописій урядовыхъ (не згадуючи о правописяхъ неурядовыхъ), але никому не прiйшло на гадку групувати нѣмецкi партіи пôсля правописи.

У всѣхъ народôвъ рѣшаются литературни питаня литературною працею, науковi питаня — наукою; — у насъ противно политики хочутъ рѣшати о литературѣ и науцѣ, а литераторы о политицѣ. Така спеціяльнôсть нашихъ рускихъ ôтношень незмѣрно утрудняе розъясненье и успѣшне полагодженье нашого партійного житя. А однакожь кто хоче вылѣчити слабôсть, муситъ перше всего перевести точну и основну діягнозу слабости. Коли не маємо вѣчно крутитися въ зачарованôмъ кôльци неясностій и недорозумѣня, то треба попереду роздѣлити и усистемизовати помѣшанi питаня, а ôтакъ доперва братися ихъ рѣшати. „Дѣло“ завсѣгды заступало спôльнi интереса всѣхъ Русинôвъ и не ставало выключно на партійнôмъ становищу, — тожь вѣрни нашôй програмѣ постараємось безсторонно пояснити сю справу.

Наслѣдства польонизації шкôлъ.

Краковскiй „Czas“ пише въ Н-рѣ 274 въ 30 листопада с. р. про наслѣдства польонизації шкôлъ въ Галичинѣ: „Спеціяльна комисія краковскои академіи наукъ, котра по мысли тамтогорôчнои ухвалы сеймовои занималася справою реформы середныхъ шкôлъ, съ сожалѣнiемъ зазначила въ своимъ знаменито опрацёванôмъ рефератѣ, *що ровень шкôльмои науки обнижився ôтъ часу, коли польскiй языкъ стався выкладовымъ* (że poziom wiedzy szkolnej zniżył się od czasu, kiedy język polski stał się wykładowym). Съ еще бôльшымъ сожалѣнiемъ можна бы зазначити, що такожь шкôльна карнôсть значно пôдупала власне ôтъ хвилѣ, коли школы въ пôдъ проводу чужихъ, народному духови ворожихъ, а „młodzieży polskiej“ („Czas“ узнае лише польску молодѣжь въ Галичинѣ!! *Пр. Ред.*) неприхильныхъ елементôвъ дôсталися пôдъ провôдъ учителѣвъ Полякôвъ, котрi пôймаютъ свою задачу совсѣмъ инакше (о се велика правда! *Пр. Ред.*) и вже для того (sic) маютъ право жадати ôтъ молодѣжи, щобы мала для ихъ поваги бодай стôлько респекту, скôлько давнi германизаторы терорizмомъ (?!) вымушували.“

Не пôдносимо сего автентичного свѣдоцтва Полякôвъ о шкодливости польонизації шкôлъ для того, щобы радуватись надъ тымъ сумнымъ фактомъ, котрого виновниками суть самi Поляки. О скôлько заведенье польского языка въ школахъ вехôднои Галичины було неоправдане и сталося съ явною кривдою рускои народности, о стôлько було оно въ захôднôй (польскôй) части Галичины оправдане и справедливе. Наука въ питомôмъ языцѣ материнôмъ есть завсѣгды неоспоримымъ постулятомъ правдивои просвѣты и выхованя народного. Власне для того повинен бути рускiй языкъ выкладовымъ въ школахъ всхôднои Галичины. Перша причина сумного упадку науки въ школахъ, о котрôмъ говоритъ краковска академія наукъ, була та, що заводячи польскiй языкъ въ всхôднôй Галичинѣ погрѣшено противъ що ино згаданои засады научаня въ рôднôмъ языцѣ. Бувъ се грѣхъ завороту польонизаційного. Польонизувати, а не научати, — се бувъ покликъ, котрый проводивъ въ тôй перемѣнѣ шкôльництва и се бувъ другiй тяжкiй грѣхъ нашихъ польонизаторôвъ. А щобы выказати, якъ спасенна польонизація для Галичины, именно для рускои части Галичины, наказувано легенько клясификовати, учити всего лише въ школѣ, а не обтяжати молодѣжи наукою по за школою, дивитись черезъ пальцѣ, тратити много часу на науку польского языка съ шкодою другихъ наукъ и при тôмъ всѣмъ выказувати якъ найсвѣтлѣйши поступы учениковъ въ всѣхъ наукахъ! И справдѣ ôтъ р. 1867/8 выказувано незмѣрно свѣтлi поступы молодѣжи въ наукахъ — але тôлько на паперѣ. Штучно и поверховно оправдувано польонизацію, але правда чи скорше чи пôзнѣйше мусѣла выйти на верхъ. И выйшла теперь — сумна, болюча не тôлько для Полякôвъ але и для насъ, — для польонизаторôвъ ще тôлько компромитуюча! Найже якъ голосъ такъ поважнои институції, якою есть для Полякôвъ крак. академія наукъ, буде пересторогою для нашихъ польонизаторôвъ и доказомъ, якъ справедливi голосы Русинôвъ, котрi вже не ôтъ нынѣ и не разъ пôдносили шкодливôсть польонизації и страшный упадокъ не тôлько середныхъ але особливо и народныхъ школъ задля системы польонизаційноп. Судъ краковскои академіи есть неоспоримымъ засудомъ польонизації. Не польонизуйте, але дайте и другôй народности учитись и образуватись въ рôднôмъ языцѣ, уважайте науку въ рôднôмъ языцѣ яко постулятъ образованя, а не фалшуйте сего постуляту накидуваньемъ другому народови чужого, хоть славяньского языка, дбайте о науку, а не о политичнi експеримента, — а тогды не прiйдеся зъ встыду паленѣти передъ цѣлымъ свѣтомъ.

Жаль сказати, що мимо такъ поважнои перестороги слаба, дуже слаба надѣя на поправу. Dziennik pol. вже напавъ на краковску академію наукъ и кличе помочи „фаховыхъ людій“, обкидати клеветою академію и ви голосъ закричати. Можна кричати, але правда не утоне, а наука не дасться понизити до блудныхъ експериментôвъ политичныхъ.

ДОПИСЬ.

Ôтъ Турки. (*О радѣ повѣтовôй. Геройство нашихъ селянъ.*) Дальша дивоглядна исторія сталася въ Турцѣ дня 24 (12) лист. с. р. въ знанôй справѣ повѣтовои рады турчаньскои. Якъ звѣстно, ц. к. министерство ôткинуло рекурсъ, внесеный Русинами противъ рѣшеня ц. к. намѣстництва уневажняючого уконституованьеся рады повѣтовои въ Турцѣ дня 3 марця с. р. Дотычнi власти призначили день 24 с. м. до уконституованя и то вже щось пятый разъ ôтъ часу переведеныхъ выборôвъ. День передъ тымъ явились въ Турцѣ всѣ — якъ члены рады повѣговои зъ бôльшихъ посѣлостій такъ и зъ сельскои куріи, щобы приготовитись до уконституованяся. Зъ сельскои куріи самi честнi Русины, а межи ними 8 селянъ, котрi славу и честь приносятъ не тôлько нашому повѣтови але й цѣлôй Руси. Имена тыхъ селянъ суть: Стефанъ Тыракъ зъ Бережка, Игнатъ Павлюхъ зъ Хащова, Иванъ Нестеръ зъ Рытани, Якôвъ Гайгель зъ Волосянки, Щасный Кречковскiй зъ Ильника, Михайло Бигаръ зъ Исай, Стефанъ Васôвъ и Семенъ Рѣзакъ зъ Высоцка выжнёго. Тыми селянами-Русинами наша угнетена Русь гордится. Коли при нарадѣ, якъ уконституватись теперь, одинъ священикъ заявивъ, щобы нужды рады выбрати котрого Поляка на маршалка, та чей тымъ способомъ припустятъ вже нововыбрану раду до урядованя, заявили высше реченi селяне одноголосно: „Мы на тое не пристаємъ, бо если паны Поляки, будучи въ бôльшости, выбирали свого маршалка, то теперь мы Русины въ перевазѣ выбираймо свого Русина, инакше мы зложимо нашi мандаты.“ Противна намъ сторона уживала всякихъ способôвъ, щобы бодай двохъ селянъ на свою сторону перетягнути, но годѣ имъ було тое осягнути. По двѣста зр. давали нашi противники двомъ зъ селянъ, но годѣ и тое не помогло. Намъ тôлько дивно, зъ ôтки тi нашi противники въ загалѣ негро шовитi люде, такъ званi chudopacholki набираютъ тôлько грошiй на подôбну агитацію? На доказъ твердости характеру у нашихъ честныхъ селянъ най послужитъ слѣдуюче вѣрне приключенье. Семенъ Рѣзакъ бѣдный селянинъ зъ Высоцка выжнёго — а членъ нововыбранои рады пов. нужды рады цустивъ свого сына въ службу до пана Д. въ Турцѣ. Панъ Д. конче бажаючи прислужитись польскôй партіи черезъ перетягненье одного селянина на свою сторону, каже до молодого Рѣзака: Иди до свого ôтця на попôвство, бо тамъ всѣ члены Русины нововыбранои рады зôбранi — и кажи ему, щобы заразъ до мене прiйшовъ, бо маю ему щось дуже важного сказати. Сынъ иде одинъ разъ, другiй разъ и третiй, але отець не хоче йти, знаючи добре, якiй интересъ маe панокъ. Ба четвертый разъ каже панъ до молодого Рѣзака. Иди, приведи тутъ заразъ батька, бо якъ не припровадишь, то не маешь службы у мене. Съ плачемъ приходитъ сынъ до старого батька и каже: Тату, бôйтеся Бога, ходѣтъ до пана, бо якъ не пôдете, то я службу страчу. На се заявленье сына встаe поважно старый Семенъ зъ стôлця, слёза покотилась ему по лици, кладе свою руку на рамя сына и каже поважно: „Дорога моя дитино, я до пана не пôйду, бо я знаю, чого панъ ôтъ мене хоче. Правда я бѣдный и ты бѣдный, но знай, я маю одну душу, а тую загирити не хочу и своеи вѣры, свого народу руского не запродамъ, бо бы мене и земля не приняла; най дѣеся, що хоче — коли такъ, то ходи домôвь, якъ зможемъ, такъ будемъ бѣдувати, а якъ крайна нужда до насъ загоститъ, то пôдемъ за кусникомъ хлѣба по хатахъ, а здрадниками свого народу не будемъ“. Придивляюсь тôй сценѣ, не знаю, чи зъ утѣхи чи зъ якои иншои причины покотились и менѣ рясни слезы по лици и погадавъ я собѣ: если межи нашимъ рускимъ народомъ суть такi Семены Рѣзаки, то дарма ваша старань панове Поляки, не упораетеся съ Русинами такъ скоро. Слава тобѣ честный Семене и всѣмъ тобѣ подôбнымъ! Дня 24 с. м. о призначенôмъ часѣ прибули всѣ нашi члены до салѣ рады повѣтовои, прибувъ панъ староста яко комисарь правительственный, але члены рады пов. зъ бôльшихъ посѣлостій, видячи, що суть въ меншости, а о перекупствѣ и бесѣды не було, не явились, а понеже насъ всѣхъ не було 14, протое не прiйшло до уконституованя рады. И такъ продовжаeся тая комедія безъ перервы у насъ за нашi тяженькi грошѣ. Що дальше ц. к. Намѣстництво зарядитъ, намъ не звѣстно, тое тôлько жадати маємо право, щобы разъ вже положено конецъ тои аномаліи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Дня 3 грудня (въ суботу) ôтбулось 173-е засѣданье палаты послôвъ. Суботнѣшне засѣданье було однымъ зъ найцѣкавѣйшихъ засѣдань австрійскои рады державнои. Якъ звѣстно, на суботу призначена була ôтповѣдь гр. Таффе на интерпеляцію пп. Найвирта, Томащука и 84 товаришѣвъ въ справѣ „Банку для краѣвъ“. Вже за-для тои самои ôтповѣди засѣданье палаты послôвъ зъ суботы мусѣло прибрати характеръ незвычайный. Тымчасомъ еще передъ министерскою ôтповѣдію на интерпеляцію Найвирта дуже численно зôбрана публичнôсть на галеріяхъ салѣ посольскои була свѣдкомъ надзвычайно цѣкавыхъ сценъ при дебатѣ надъ внесеньемъ п. Жака (Jaques-a) въ справѣ змѣны поступованя об'єктивного въ дѣлахъ прасовыхъ. Але перейдѣмъ цѣле засѣданье пôсля его току: Президовавъ вицепрезесъ Льобковичь (дръ Смолька хорый). Передъ приступленьемъ до порядку дневного внѣвъ пос. Грайтеръ интерпеляцію до правительства въ справѣ змовы (страйку) копальникôвъ камѣнного угля въ копальняхъ Пôвнôчнои желѣзницѣ въ Моравскôй Остравѣ. Дѣло було таке: Зарядъ Пôвнôчнои желѣзницѣ страшенно робôтникôвъ вызискувавъ — плативъ гôрникови 30 кр. за день роботы въ копальняхъ (30 кр. за день гôрничои працѣ — се дуже мало.) Робôтники зробили страйкъ и зажадали бôльшои платнѣ. Поки еще що буде чи не буде, выслано до Моравскои Остравы три компанiи войска. Робôтники пôслали депутацію до Вѣдня, щобы она предложила ихъ жаданя головному зарядови желѣзницѣ. Депутація справдѣ прибула до Вѣдня, — а тутъ полиція заразъ арештовала всѣхъ депутатôвъ. П. Грайтеръ отже интерпелуe: 1) Чи вѣдомо правительству, що гôрники въ копальняхъ угля Пôвнôчнои желѣзницѣ въ Моравскôй Остравѣ суть такъ вызискованi, що сотки ихъ перестали робити? — 2) Що правительство думае учинити, щобы зарадити тому? — 3) Длячого депутацію тыхъ гôрникôвъ, котра прибула до Вѣдня съ скаргою приарештовано, закимъ еще высказала свою жалобы? — По тôй интерпеляції приступлено до порядку дневного. Провизоричну конвенцію торговельну съ Франціею передано по першôмъ читаню комисіи економичнôй. Слѣдувало перше читанье внесеня п. Жака.

П. Жакъ забравъ голосъ для умотивованя свого внесеня. Зъ бесѣды его подаємъ въ скороченю гдеякi устулы: „Причиною мого внесеня суть численнi конфискаты за правленя гр. Таффе, еще численнѣйши, якъ були за часôвъ Белькреди и Гогенварта. Прокураторія конфискувала навѣть ухвалы рады мѣста Вѣдня, сконфискувала манифестъ ческо-нѣмецкихъ послôвъ, конфискуе справозданя посольскi такихъ мужѣвъ, якъ Рехбавера або Пленера, — а при тыхъ конфискатахъ прокураторія одну и тую саму рѣчь конфискуе на пôдставѣ рôжныхъ §§-ôвъ, а се, здаесь, не причиняeсь до укрѣпленя въ народѣ довѣрія въ приписы правнi. Въ тыхъ ночахъ, коли полиціянты конфискуютъ газеты, абсолютизмъ въ Австрiи справляе свои оргiи. Конфискаты газетъ суть кухельбадскими ексцесами теперѣшного министерства справедливости. Судія не може орѣкати независимо и справедливо о зарядженôй прокураторомъ конфискатѣ, бо австрiйскi законы даютъ судiи

высыхае, завмирае, нидѣе... Не докладаймож хочь мы нашои руки до того, не умертвляймо жизненныхъ силъ нашои людскости, а помагаймо имъ прозябнути, у здоровый цвѣтъ житя розвинутись, хоронѣмъ ихъ ôтъ блескотливои мертвоты и заразы“....

Семенъ слухавъ тыхъ поважныхъ слôвъ старця, — ôнъ розумѣвъ ихъ теперь, знавъ, що значитъ та блескотлива омана.... Она й ему була вже заскреготѣла пôдъ ногами, закрôвавила ёи серце, жовчiю переповнила его душу.

Северина весело глянула на батька, споглянула и на Семена и навкруги себе по цвѣтучихъ деревахъ, по погôднôмъ, блакитнôмъ небѣ, по косогорѣ, где бѣлѣли селяньскi хатки. Вразъ съ подужаньемъ батька и она ôтживала, ёи лиця зновъ палѣли легкимъ румянцемъ, ёи очи свѣтились давною веселостю.

(*Конецъ буде.*)

тысячний способы умотивовати тое, що зарядила прокураторія. Я своимъ внесеньемъ отже бажаю, щобы дѣла прасовѣ належали передъ судъ присяжныхъ, якъ се въ Англіи и другихъ конституційныхъ краяхъ. Жадаю жь своимъ внесеньемъ тôлько частковои реформы длятого, бо пôдъ теперѣшнымъ правительствомъ ніяка бôльша реформа чи економична чи законодательна не може бути довершена. Кожда бо реформа вымагае трехъ рѣчій: 1) змысла и духа умѣстности; 2) поважного способу мысленя и 3) прозорливости, властивои мужамъ стану. Тыхъ свойствъ и рѣшучо ôтмовляю теперѣшному правительству. Чи се духъ умѣстности, якъ правительство при законѣ о лихвѣ разъ годится на найвысшу стопу процентову 10%, а потому зновъ ôтступае ôтъ неи? Чи се змыслъ умѣстности, якъ министеръ финансôвъ, такъ довго вже на урядѣ, а не выробивъ собѣ еще думки о найкардинальнѣйшôй квестіи реформы финансовои, о податку особисто-доходовôмъ? Єсть се духъ умѣстности, якъ министеръ просвѣты говоритъ о 8-лѣтнôмъ примусѣ школьнôмъ разъ такъ, а разъ инакше? Правительству бракуе повагиетичнои. Чи се не бракъ етичнои поваги, якъ оно шумно заповѣдае реформу администраціи, ажь по двохъ лѣтахъ здобуваеся на квестіонарь до соймôвъ, а коли той соймы ôткинули, оно на два дни передъ зôбраньемъ рады державнои здобивае собѣ цѣсарске постановленье на утвореньe комисіи для обдуманя ощадности?..." П. Жакъ скôнчивъ свою бесѣду жаданьемъ, щобы его внесенье передано окремôй комисіи зъ 15 членôвъ. Бесѣду Жака що хвиля перерывала лѣвиця бравами, а правиця смѣхомъ та исыканьемъ. Президентъ вôзвавъ бесѣдника разъ до порядку а другій разъ напôмнувъ его, щобы цѣсаря не втягавъ въ дебату. — По Жаку забравъ голосъ п. Линбахеръ въ оборонѣ правительства и внѣсъ, щобы внесенье Жака не ôтдавано окремôй комисіи, але ком. карнôй. — П. Руссъ промовляе за внесеньемъ Жака и въ довшôй бесѣдѣ показуе, що дневники нѣмецкій въ Чехахъ за щобудь конфискуются, коли тымчасомъ дневники ческій пишутъ безкарно навѣть завôзваня до бôйки Нѣмцевъ (бесѣдникъ ôтчитуе дотычній статіи зъ ческихъ газетъ). Дальше Руссъ звертаеся до розпоряженя министеріяльного, котре наказало урядникамъ телеграфичнымъ конфисковати телеграмы съ манифестаціями послôвъ нѣмецкихъ. „Тымъ чиномъ — кôнчитъ Руссъ — правительство урядникôвъ телеграфичныхъ учинило полиціянтами. Той системъ переслѣдованя есть насильный и нерозумный!" — Министеръ справедливости дръ Пражакъ забравъ голосъ въ оборонѣ объективного поступованя и ôтповѣдавъ на починеній закиды правительству и судамъ. Министеръ сказавъ, що правительство стараесь, щобы кождому дѣялась справедливôсть, а суды суть справедливій. Въ бесѣдѣ своѣй министеръ назвавъ нѣмецкихъ послôвъ зъ Чехъ, котрій були подписаній на сконфискованôмъ манифестѣ, „переступниками закона". Зъ тои причины повстала страшна заверуха на лѣвици. Мин. Пражакъ не мавъ права называти пôдписаныхъ послôвъ переступниками, бо ихъ манифестъ объективно лише засуджено, — але судейского выроку на тое не було. П. Менгеръ яко генеральный бесѣдникъ сказавъ въ своѣй бесѣдѣ, що мин. Пражакъ не вагаеся ужывати всѣхъ, навѣть найеморальнѣйшихъ способôвъ противъ нѣмецкихъ послôвъ, и закôнчивъ бесѣду словами: „самъ лишь п. министеръ есть переступникомъ!" Не конець однакъ на тôмъ; п. Руссъ забравъ голосъ до справы регуляминовои и на пôдставѣ §. 58 регуляминy для палаты послôвъ зажадавъ выбрати комисію зъ секцій, котра въ протягу 24 годинъ здалабы справу зъ того, що посолъ (министеръ) Пражакъ образивъ нѣмецкихъ послôвъ зъ Чехъ, назвавши ихъ „переступниками". Въ недѣлю комисію выбрано, тогожь дня она и уконституовалась; правиця маe теперь бôльшôсть въ 5 секціяхъ, а лѣвиця въ 4, не диво отже, що комисія бôльшостію ухвалила перейти надъ внесеньемъ Русса до порядку дневного; члены лѣвицѣ въ комисіи заповѣли внесенье меншости. Що до самого внесеня Жака, то палата бôльшостію ухвалила передати его не окремôй ком., але ком. карнôй. Въ дебатѣ выступавъ яко бесѣдникъ противъ внесеню Жака п. Ригеръ. Ôнъ боронивъ правительство передъ закидомъ, що оно теперь бôльше конфискуе нѣмецкій газеты, якъ давнѣйшій министерства конфисковали ческій. Хотяй бесѣда Ригера була дуже зручна и понажна, то однакъ не могла вповнѣ оправдати министерства зъ закиду Жака, Русса и Пленера. Цифры статистичній справдѣ показуютъ, що всяка опозиційна печать за теперѣшного правительства потерпѣла тôлько конфискатъ, якъ еще николи. На що далеко глядати: возьмѣмъ руску прасу въ Галичинѣ. Фактъ есть, що сего одного року було бôльше конфискатъ галицко-рускихъ газетъ, якъ за всѣ роки конституціи разомъ взявши.

Дальше зъ порядку дневного слѣдовала ôтповѣдь министра президента гр. Таффе на интерпеляцію п. Найвирта и тов. Що до головнои точки интерпеляціи: „Якій поводы склонили правительство позволити выпатково „Банкови для краѣвъ кор." выдати новій акціи передъ вилатою старыхъ?" — ôтповѣвъ гр. Таффе: 1) що регулятива зъ 1 марта 1872 р., ухвалена радою министрôвъ, не есть закономъ ани розпорядженьемъ, але родомъ внутреннои инструкціи; 2) що въ 1874 р., въ 1875, въ 1876 и 1881 министерство нже ôтступало ôтъ тои регулятивы; 3) що Länder-Bank заслуговавъ на тое, щобы ему тое позволенье удѣлити, и що Банкъ всѣ условія потрѣбній доповнивъ. — Пос. Гербстъ внѣсъ, щобы ôтповѣдь гр. Таффе передати окремôй комисіи зъ 24 членôвъ. Внесенье поперто. При справоздаю комисіи лѣвиця безперечно поставитъ внесенье, щобы надъ ôтповѣдію гр. Таффе отворити дебату. За дебатою буде голосовати и правиця, — якъ се вже рѣшили всѣ ей клюбы. Напередъ вже належитъ догадоватися, що дебата надъ тымъ предметомъ буде дуже бурлива; опозиція, — котрôй треба признати, що дуже зручно умѣе выкористати всяку случайнôсть, щобы съ найбôльшою страстію накинутись на правительство, — тымъ разомъ певно еще бôльшу выкличе бурю, якъ при дебатѣ надъ внесеньемъ Жака. А всѣ тіи выбухи пристрасти суть тôлько выплывомъ теперѣшныхъ дуже напруженыхъ ôтношень партійныхъ въ радѣ державнôй.

(*Австрійскимъ амбасадоромъ въ Петербурзѣ*) именованый на мѣсце гр. Кальноки бар. Травбенбергъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Противжидôвскій безпорядки повторились въ Одессѣ въ недѣлю 26 и 27 лат. надолиста. „Одесскій Вѣстникъ" такъ описуе безпорядки: „Рухъ почався совсѣмъ несподѣвано вечеромъ 26-го на Толкучôмъ ринку, де нечисленна товпа напала на деревяній жидôвскій будки, шинки и склены. Прибула скоро полиція и жандармы и розôгнали товпу. Другого дня въ недѣлю безпорядки поновились въ рôжныхъ частяхъ мѣста. Найбôльшій рухъ пановавъ въ дѣльници Молдаванка. Тутъ въ кôлькохъ мѣсцяхъ выбито ôкна, поруйновано шинки и дрôбній крамы жидôвскій. Коли кôнна полиція и козаки тутъ розôгнали товпу — она пустилася до середмѣстя. На улицяхъ Александровскôй, Єкатерининьскôй, Італіяньскôй, Троицкôй и другихъ поодинокій партіи (20—30 людій) нападали на жидôвскій домы, магазины, особенно на шинки, били шибы домôвъ и магазинôвъ. Козаки наконець розôгнали товпы."

„Правительственный Вѣстникъ" оголосивъ указъ царскій, щобы всѣ политичній процесы ôтбувались при замкненыхъ дверяхъ. Свѣдкомъ при розправѣ зъ стороны обжалованого може бути тôлько одинъ членъ родины (доси могло бути три). Рôвножь пôсля того нового указу не будутъ мали вступу до салѣ розправы урядники судовій, неналежачій до складу трибуналу, и адвокаты. Войсковій суды рôвножь дôстали розпорядженье, щобы розправы ôтбували при зачиненыхъ дверяхъ.

Россійске правительство заказало жидамъ въ тыхъ губерніяхъ, где не маютъ права замешканя, посѣдати на власнôсть чи и въ арендѣ антики або бути провизорами въ антикахъ христіяньскихъ.

Слѣдство, ведене противъ атентатора на ген. Черевина, Саиковского и его товарища Мельникова, не выкрывае всказôвокъ, щобъ тіи люде були въ звязи съ нигилистичнымъ рухомъ россійскимъ. Такъ бодай одно згôдно доносятъ всѣ газеты россійскій и голосятъ донесеня до заграничныхъ газетъ.

Нѣмеччина. Ôтъ часу отвореня сеи сесіи нѣмецкого парляменту кн. Бисмаркъ нильно бере участь въ засѣданяхъ и въ частыхъ бесѣдахъ веде борбу за свои реформаційній пляны. Становище канцлера симъ разомъ такъ само трудне, якъ и минувшои сесіи, ба навѣть еще труднѣйше, бо партіи консервативній выйшли симъ разомъ еще бôльше ослаблені, такъ само ослаблені вышли и умѣреній либералы, а скрѣпились скрайній либералы (сецесіонисты и поступовцѣ). Центрумъ же, котре маe рѣшаючій голосъ, не надто квапится слѣпо ити за кн. Бисмаркомъ, хотяй ôнъ, коли лишь лучится оказія, скаже пôдхлѣбне слово клерикаламъ и взбудитъ въ нихъ надѣю на уступства въ дѣлахъ католицко-церковныхъ. Въ четверъ минувшого тыждня кн. Бисмаркъ потерпѣвъ першу важну неудачу въ новôмъ парляментѣ. Правительство внесло проектъ заложеня „нѣмецкои рады економичнои", котра малабы задачу збирати статистичній даты и предкладати правительству проекты въ дѣлахъ економичныхъ. Така економична рада була горячимъ бажаньемъ самого кн. Бисмарка. Кн. Бисмаркъ два разы забиравъ голосъ, показувавъ важнôсть рады економичнои и заклинавъ парляментъ, ухвалити позицію въ буджетѣ на удержанье той рады, — однакъ все надармо. Парляментъ 169 голосами на 252 голосуючихъ не згодився на призволенье позиціи для рады економичнои. Противъ внесеня голосовали всѣ либералы, Поляки и бôльша часть центра съ Виндгорстомъ на чолѣ. Яко причину неохоты до рады економичнои подавали либералы тое, що рада економична буде обмежатя компетенцію парляменту. — Днемъ впередъ проф. Вирховъ интерпелювавъ кн. Бисмарка, якъ стоитъ дѣло съ переговорами съ куріею римскою. Кн. Бисмаркъ ôтповѣвъ, що Прусы вышлютъ свого репрезентанта до Ватикану, подôбно якъ его маe тамъ Баварія. Князь Бисмаркъ заявивъ, що ôнъ бажае, щобы съ часомъ репрезентанта пруского замѣнити репрезентантомъ цѣлои державы нѣмецкои.

Ромунія. Тронова бесѣда ромуньского короля, выголошена при отвореню парляменту дня 27 лат. надолиста, мусѣла вызвати велике невдоленье въ правительственныхъ кругахъ австрійскихъ и въ цѣлôй австрійскôй а на довсе въ угорскôй прасѣ. Дѣло иде о плавбу на Дунаю. Пôсля арт. 53 берлиньского трактату правила корабельнои плавбы по низшôй части Дунаю ôтъ Галаца до Чорного Моря установляе окрема комисія, въ котрôй Ромунія маe свого представителя. Що до части Дунаю ôтъ Желѣзныхъ Воротъ до Галаца, то арт. 56 берлиньского трактату постановляе, що правила плавбы и рѣчнои полиціи для той части Дунаю маe выпрацювати комисія европейска при участи ôтпоручникôвъ прибережныхъ краѣвъ. Австрія-Угорщина предложила, установити постоянну комисію, зложену зъ представителѣвъ прибережныхъ державъ и представителя Австро-Угорщины (бо Дунай въ тôй части — ôтъ Желѣзныхъ воротъ до Галача — не притыкае до землѣ австро-угорскои). Австро-Угорщина жадае дальше — и о тое головно рѣчь иде, — щобы ей делегатъ въ тôй комисіи бувъ предсѣдателемъ и мавъ рѣшаючій голосъ въ случаю рôвности голосôвъ. Противъ тыхъ то претенсій Австріи Ромунія протестуе вже ôтъ давна. Якъ звѣстно передъ кôлькома мѣсяцами гр. Андраши ѣздивъ съ важною мисіею, очевидно въ справѣ Дунайскôй до Ромуніи: бувъ на дворѣ короля ромуньского, порозумѣвався съ королемъ и министромъ дѣлъ заграничныхъ, — але, якъ видко зъ недавнои троновои промовы, мисія его не принесла доброго результату, — Ромунія не хоче уступити Австріи. Король сказавъ въ своѣй промовѣ: „Свобода плавбы по Дунаю есть головнымъ условіемъ розвою политичнои и економичнои силы Ромуніи...." Дальше король заявивъ, що „уважае своимъ обовязкомъ не пристати на жадній комбинаціи, котрій можутъ давати одній якôй державѣ (розумѣй: Австріи) верховодство на Дунаю..." Тыми словами сказавъ король ромуньскій, що Австрія есть противницею свобôднои плавбы по Дунаю, а тымъ самымъ и противницею интересôвъ и правъ Ромуніи, признаныхъ ей берлиньскимъ трактатомъ. — Печать австрійска, якъ сказано, выступила дуже остро противъ Ромуніи и назвала тронову промову „провокаціею Австріи". Якъ цѣла тая справа розвяжеся, годѣ напередъ сказати; Ромунія певно пристане на тое, щобы Австрія мала свого представителя въ комисіи, але щобы ôнъ не мавъ предсѣдательства и рѣшаючого голосу. Що Австрія однакожь не пристане на тое, маемъ найновѣйшій доказъ въ донесеню офиц. „Polit Corresp.", котра звѣщае, що ôтношеня дипльоматичній межи Австріею а Ромуніею такъ напружились, що не много хибуе до цѣлковитого ихъ зôрваня. Посол. австр. въ Букарештѣ гр. Гойосъ дôставъ вже припорученье, занехати всякій личній зношенл съ правительствомъ ромуньскимъ, а обмежитись лишь на залагодженю справъ бѣжучихъ.

Франція. Амбасадоры французскій: Ст.-Валіé въ Берлинѣ и Шанзи въ Петербурзѣ подались до димисіи и уступили. Зôстали отже именовінй амбасадоры: въ Берлинѣ Курсель, а въ Петербурзѣ ген. Руссель.

НОВИНКИ.

— **Пôсля ôтповѣди Є. Е. гр. Намѣстника**, удѣленои на представленье депутаціи комитету 15-ти, о котрôй мы вже попереду згадували, справа основаня рускои школы народнои во Львовѣ приняла о стôлько користный оборотъ, що не тôлько Є. Е. гр. Намѣстникъ якъ попереду такъ и теперь якъ найщирше узнавъ справедливôсть жаданя Русинôвъ основаня сеи школы, але и президентъ мѣста Львова дръ Гнойньскій залвивъ передъ Намѣстникомъ, що маe надѣю ту справу залагодити по мысли жаданя Русинôвъ въ дорозѣ добровôльнôй. Въ тôй справѣ удаеся нынѣ руска депутація до президента мѣста. Булобы се дуже тактовнымъ поступкомъ и зрозумѣньемъ власного интересу и добра загалу, если бъ мѣска рада Львова въ тôй справѣ пôшла за голосомъ Є. Е. Намѣстника и президента мѣста.

— Тымчасовый выдѣлъ **рускаго товариства педагогичнаго** ухваливъ на послѣднôмъ засѣданю минувшои суботы 3 грудня, на внесенье п. Барвѣньского и крыл. Величка, устроити во Львовѣ рядъ ôтчитôвъ такъ для интелигенціи якъ и для низшихъ верствъ людности, чимъ дуже много можнабы причинитися до розбужденя духового житя межи львôвскими Русинами. Крыл. Величко звернувъ именно увагу на важнôсть популярныхъ ôтчитôвъ рускихъ, въ котрыхъ моглибы брати участь такожь и околичній селяне. Въ тôй цѣли выбрано комитетъ (о. Стефановича, проф. дра Савицкого и проф. Р. Заклиньского), котрый маe упросити прелегентôвъ до участи въ тыхъ ôтчитахъ. Сподѣемося, що нашій ученій мужѣ, именно пп. учителѣ радо возьмутъ участь въ тыхъ ôтчитахъ, котрій пôсля обговореного пляну маютъ дѣлитись на науковій для интелигенціи и на популярній. — На тôмже засѣданю принято около 20 новыхъ членôвъ и ухвалено на найблизшôмъ засѣданю застановитись, чи теперѣшный выдѣлъ маe еще передъ загальными зборами занятися запроектованою реформою шкôлъ народныхъ и въ тôй справѣ выпрацювати свое предложенье.

— **Пп. Юліянъ Медвецкій** и В. Заячковскій, професоры львôвскои школы политехничнои, именованій на власне жаданье, поперте черезъ фильософичный выдѣлъ, приватными доцентами на университетѣ львôвскôмъ, першій для выкладу геольогіи и минералогіи, другій для математики.

— **Зъ Самбора** пишутъ намъ, що тамошній Русины выступили всѣ зъ касина мѣщаньского, понеже оно заманифестувало свôй шляхотско-польскій характеръ тымъ, що выкинуло „Дѣло" зъ помежи газетъ, котрій предплачуе. Русины натомѣсть основали власне касино и надѣемось, що вскорѣ заповнится оно численными членами. Въ Самборѣ есть досыть Русинôвъ, котрій можутъ безпечно удержувати власне касино съ користію для себе и загально рускои справы. Вступъ для мѣстцевыхъ выноситъ 1 зр., для замѣстцевыхъ 50 кр.

— **Засѣданя выдѣлу тов. „Просвѣта"** ôтбулися дня 2 и 5 л. грудня с. р. пôдъ проводомъ дра Омеляна Огоновского. На тыхъ двохъ засѣданяхъ обговорено слѣдуючій справы: Рѣшено зложити письменну подяку о. Кобыляньскому зъ Пôйла за его грошевый даръ для товариства и о. Ив. Воляньскому зъ Настасова за безплатне уложенье уставу церковного до „Календаря Просвѣты на р. 1882", а такожь и за ревне приднуваньe членôвъ межи селянами. Обговорено справы филіи „Просвѣты" въ Тернополи и гдеякій маетковій ôтносины товариства. Рѣшено такожь занятись якъ найбôльшимъ розширенъемъ календаря на рôкъ 1882. Яко найблизшій двѣ книжочки рѣшено печатати працю о. І. Барвѣньского „О рогатôй худобѣ" въ двохъ частяхъ съ численными деревортами; въ тôй цѣли ухвалено постаратися о якъ найдокладнѣйшій клѣшѣ до своихъ книжочокъ. Въ кôнци принято 15 новыхъ членôвъ и залагоджено кôлька справъ администраційныхъ.

— **Выдѣлъ товариства „Рускихъ Дамъ"** во Львовѣ проситъ, щобы Высокопов. особы, котрій маютъ у себе льосы сего товариства до розпродажи або одержанй за нихъ грошѣ, зволили ласкаво одно и друге найдальше до 10 с. м. до товариства „Рускихъ Дамъ" звернути. *Кл. Алексевичъ.*

— **Рускій народный театръ** пôдъ дирекціею Ом. Бачиньского выѣхавъ теперь зъ Станиславова до Стрыя, где дасть кôльканацять представленъ.

— **Мисія оо. Змартвыхвстанцѣвъ на Руси.** Чого можна було надѣятися, — се сталося. Польскій газеты „Czas", такъ близько запріязненый съ кс. Калинкою, и „Gaz. Nar". розголосили вже передъ своимъ свѣтомъ, що въ рускôй гимназіи ведеся „шизматицка пропаганда" и що Колюмбомъ сего нового ôткрытя суть оо. Змартвыхвстанцѣ. „Одинъ зъ елевôвъ тутешнои бурсы оо. Змартвыхвстанцѣвъ", пише львôвскій кореспондентъ (§§) „Czas-y", звѣстный зъ своеи клеветливости и ненависти противъ Русинôвъ — „въ розмовѣ чи супереченѣ съ своимъ товаришемъ зъ рускои гимназіи учувъ „tyle obelżywych wyrażeń o Ojcu św. i w ogóle o kościele katolickim, obok równocześnie wypowiedzianego uznania dla prawosławia, że przełożony konwentu OO. Zmartwychwstańców widział się zniewolonym podać cały fakt do wiadomości konsystorza".... Якъ небудь кореспондентъ хвалится, що свое донесенье черпае зъ суботнѣшного ч. 89 „Дѣла", мимо того зъ вѣдомыхъ причинъ ничого не знае о зарядженôмъ черезъ дирекцію слѣдствѣ и о его результатѣ, хочь все то добре ему знане зъ того самого ч-ла „Дѣла", и взываe Митрополита, щобы дотеръ до жерела, „z którego młode umysły czerpią prawosławne aspiracye". Кто прочитае „Czas", сей буде увѣреный, що въ рускôй гимназіи справдѣ „шизматицка пропаганда" ведеся на широку скалю и що вже

не одинъ, але цѣла громада „młodych umysłów zarażona prawosławnemi aspiracyami“. Перекрутивши такъ безсовѣстно самъ фактъ дуже ясно представленый въ „Дѣлѣ“, кореспондентъ „Czas-y“ має еще ту смѣлость говорити, „że nic więcej nie powiedziałem o samym przebiegu wypadku oprócz tego, co zawiera sobotnie *Dilo*, które oczywiście nieposiada się z gniewu..... Jeżeli co — додае кореспондентъ — to gniew tego organu, który dziś, otrzymawszy debit do Rosyi, prześcignął *Słowo* w zaciekłości przeciw wszystkiemu, co polskie, powinien zachęcić OO. Zmartwychwstańców do wytrwania na drodze wybranej (denuncyacyi?!), utwierdzić ich w przekonaniu, że już najwyższy był czas podjąć w Galicyi tę misyę szlachetną, jaka im dziś przypadła“. Справдѣ, вже неодинъ разъ читали мы выдумки и клеветы §§. кореспондента „Czasu“, але безсовѣстна ложь въ Nr. 273 „Czas-y“ перевышае всѣ его дотеперѣшнѣ „szlachetne kłamstwa“. — Якъ „Czas“, такъ и Gaz. Nar. трубитъ передъ свѣтомъ о „szyzmatyckiej propagandzie“ въ рускôй гимназіи яко о фактѣ доказанôмъ и съ ентузіязмомъ кличе, що конвентъ Змартвыхвстанцѣвъ „rozwija, jak z tego faktu widać, działalność w kierunku obrony unii i katolickiego kościoła przeciw propagandzie szyzmatyckiej“. Не дивуе насъ клеветливôсть польскихъ газетъ, котра вже перейшла въ приповѣдку, але дивно, що Змартвыхвстанцѣ, котрыхъ поступокъ стався причинôю тыхъ теперь такъ пильно польскими газетами кольпортованыхъ клеветъ на руску гимназію и руску молодѣжь, мовчатъ и мимо своеи недавно заявленои скорости до спростованъ и пояснень не узнали сего разу за ôтповѣдне, въ интересѣ правды и для доказаня своеи безучастности спростувати тѣ клеветы польскихъ газетъ. Єсть пословиця: qui tacet, consentire videtur, але мимо тои пословицѣ еще разъ спытаемо оо. Змартвыхвстанцѣвъ, чи ихъ мовчанье въ тôмъ случаю супротивъ такъ тяжкихъ клеветъ на руску гимназію и руску молодѣжь маe пôсля сеи пословицѣ уважатись яко ключь розумѣня ихъ мисіи на Руси?....

— **Въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ** велася позавчера розправа передъ присяжными противъ сестрамъ Аннѣ и Парашцѣ Павликôвнымъ о образу маестату §. 63 у. к. и провины зъ §§. 300 и 302. уст. кар. По переведенôй розправѣ трибуналъ на пôдставѣ вердикту судіевъ присяжныхъ увôльнивъ обѣ обжалованѣ.

— **Удачнѣ фотографіи зъ образôвъ В. Верещагина** появились сими днями въ торговли Зайфарта и Дыдыньского во Львовѣ (пляцъ Маріацкій).

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Завѣдательства одержали: оо. Т. Корчиньскій въ Полевôмъ дек. холоѣвского и Н. Копачь въ Воли Задеревацкôй дек. болехôвского.

Презенты одержали: оо. І. Абрысовскій зъ Петликовець на Тысьменицю и Н. Теодоровичь зъ Долины на Иваникôвку дек. станиславôвского.

Похвальнѣ грамоты одержали въ признаню заслугъ а) около розширеня и скрѣпленя брацтвъ тверезости: оо. Он. Курбасъ въ Кустынѣ, С. Яцковскій въ Хмѣльнѣ, Е. Тарнавскій въ Барыловѣ, Ю. Радкевичь въ Куликовѣ, Ю. Давидовичь въ Сеньковѣ и І. Завадовскій въ Убиню; б) около реставраціи церкви и будынкôвъ приходскихъ: о. Л. Пытликъ въ Стремильчи.

Ôтъ испыту конкурсового увôльненѣ: оо. Н. Устыяновичь зъ Сучавы, Е. Тарнавскій зъ Барылова, Т. Мацѣлиньскій зъ Дубовицѣ, Е. Бѣлиньскій зъ Таврова и Т. Кобриньскій зъ Снятына.

Въ пропозицію на парохію Пôдбережже дек. болехôвского принятѣ: оо. 1) Г. Гуменный зъ Рожанки, 2) И. Поповичь зъ Крушельницѣ, 3) П. Сеникъ зъ Ивановець, дальше І. Бобикевичь зъ Струтына выжного, В. Турчиньскій зъ Ясеня, А. Зарицкій зъ Зарудя, В. Голодиньскій зъ Завоя, І. Абрысовскій зъ Петликовець и Г. Глѣбовицкій зъ Бруховичь.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Всч. Ив. К. во Львовѣ. Запрошенье до предплаты на „Партитуру“ буде для браку мѣстця умѣщене доперва въ слѣдуючôмъ ч-лѣ. Для заохоты и поясненя хочемо рôвночасно оголосити допись о потребѣ закладаня хору. *Ч. П. Да.... въ С.* Анонсъ буде умѣщеный. О вечеркахъ и поминальныхъ торжествахъ не хочемо згадувати, щобъ не робити особистыхъ квасôвъ. *Ч. П. Ом. Б. въ С.* „Дѣло“ высылаеся Вамъ по указанôй адресѣ. Звѣстка подана. *Всеч. А. Т. въ Д. Вп. В. Н. въ С. Ч. И. Б. во Льв. Всеч. П. въ Пер. А. Круж. въ Л. Ч. С. въ М. Хв. Т. Союзъ въ Ч. Хв. Дир. гимн. въ Л.* Простѣтъ, що надôсланѣ выказы, подяки, датки и справозданя, задля браку мѣстця не можутъ бути рôвночасно поданѣ, бо на се мусѣлибъ мы ôтступити що найменше полови цѣлого ч-ла. Будутъ умѣщенѣ по можности якъ найскорше въ слѣдуючихъ числахъ.

Переписка администраціи: *Всч. І. К. въ Ч.* За оповѣстку почислено 2 зр., на предплату 4 зр., с. е. до 31 марта 1882.

ПОДЯКА.

Неумолима судьба забрала несподѣвано до вѣчности дорогого менѣ мужа и отця Іоана Старомѣйского гаржанина и бувшого учителя въ Калуши. Єдиною ôтрадою въ тôмъ тяжкôмъ горю було намъ ласкаве сочувствіе ВП. Добродѣевъ, котрѣ щиро и безъинтересовно ôтдали остатну послугу покôйному. Почуваемось длятого до святого обовязку зложити сердечну подяку Всч. о. деканови и парохови Калуша Игнатію Губчакови, Всч. оо. Павлови Кушликови зъ Вѣстовы, Антонію Одзьержиньскому емерит. свящ., Григорію Третякови зъ Угрынова середного, Игнатію Рожаньскому зъ Хотыня и Атаназію Царови сотрудникови зъ Калуша, такожъ укôнченымъ питомцямъ пп. Анатолю Долиньскому, Михаилу Весоловскому и Петру Яцишину за ласкаву участь въ обрядѣ похоронôмъ, а особливо Всч. о. деканови Губчакови за ихъ трогательнѣ слова прощальнѣ, — якъ такожъ цѣлому брацтву церковному и всѣмъ другимъ и по читателямъ покôйника. Пріймѣтъ Всч. Добродѣе и ВП. ПП. тѣ нашѣ искреннѣ слова подяки за Вашѣ труды и сочувствіе въ нашôмъ горю.

Варвара Старомѣйска, жена покôйного — *Орестъ Старомѣйскій*, сынъ.

Понеже мѣстце пробуваня Вп. **Гаврила Горецкого**, укôнченого богослова, незвѣстне, то упрашаесь его, щобы зволивъ ôнъ въ власнôмъ интересѣ пôдъ звѣстною ему адресою **до Черпева п. Букачôвцѣ** свôй адресъ донести. (1—3)

Того еще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане Вамъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ однои штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (7—24)
6 „ кубкôвъ до яець
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенѣ величавѣ предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôзки або за послѣнатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,
генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла
Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. уприв. Склад фабричный Р. ДИТМАРА, пляцъ Маріацкій, готель Европейскій.

Найбѣльшій складъ артикуловъ освѣтленя, признаной конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ (8—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБÔВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ІОСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручае

всякѣ роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертѣ до помазня готовѣ, фарбы анилиновѣ, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничѣ, фарбы земнѣ, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнѣ, есенціи, всякѣ фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовѣ для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскѣ, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничѣ, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскѣ сѣрники, шнурки запальнѣ до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,

всякѣ роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревлянѣ и корковѣ до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнѣ и до фротерованя, пензлѣ малярскѣ кождои величины, мѣтлинки рижевѣ до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевѣ до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТÔВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медаліового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячѣ артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (6—10)

5 тягнень рôчно

Отсот. 3% въ золотѣ

ВЖЕ 12 л. ГРУДНЯ!

Друге тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСÔВЪ

зъ року 1881 á 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

14 сѣчня, 14 марця, 14 червня, 14 серпня и 14 падолиста.

Кождочасна головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Выграни и проценты выплачуются въ **Вѣдни**, **Буда-Пештѣ**, въ многихъ головныхъ мѣстахъ провинцій, якъ такожь майже по всѣхъ европейскихъ головныхъ мѣстцевостяхъ **безъ жадного ôттяганя.**

За точну выплату ручитъ княж. сербске правительство.

Льосъ приноситъ 3% провизіи въ зол.

Сербскѣ льосы готôвкою á **46 зр.** и **50 кр.** купоновыхъ ôтсотковъ.

РЕВЕРСЫ ЗАМОВЛЕНЯ

платнѣ въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр.
и одною решговою ратою 4 зр. а. в.

Купуючій набуваe вже **черезъ вплату лише 3 зр.** ôтъ разу **выключне** и **ненодѣльне** право участи въ грѣ.

Въ 1-шôмъ тягненю 3% **Сербскихъ Льосôвъ**, послѣдовавшôмъ 12 падолиста, вытягнено **головнѣ выграни** франкôвъ **100.000, 10.000** и **4.000** въ золотѣ на льосы, спроданѣ въ нашои конторы вымѣны, котрѣ есконтовано якъ найскорше.

Найблизшѣ тягненя вже 12 грудня, 14 сѣчня и 14 марта.

Протое три тягненя въ протягу найблизшихъ чотырехъ мѣсяцевъ.

Контора вымѣны администраціи (4—4)

Вѣдень, Wollzeile 10 и 13. „МЕРКУРА“ **Ch. Cohn, Wollzeile 10 и 13.**

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 92. Львôвъ, Середа 25 падолиста (7 грудня) 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркущѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямації належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрації „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрації час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в.ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

Яка може бути згода
межи Русинами?

I.

„Примиренье партій“ — „згода всѣхъ Русинôвъ“ — такѣ и тымъ подôбнѣ поклики роздаются теперь по цѣлôй Галицкôй Руси, по всѣхъ рускихъ часописяхъ. Знакъ се, що идея згоды и єдинодушного дѣланя всѣхъ Русинôвъ, для котрои працює наша часопись вже черезъ два лѣтъ, взросла, скрѣпилась и пустила глубокѣ корѣня въ серцяхъ всѣхъ Русинôвъ. Знакъ се такожь нашои жизненности народнои, коли мимо тяжкихъ злидньвъ, якѣ съ щоразъ бôльшою силою напираютъ на нашу Русь, почуваємо и въ нашихъ серцяхъ голубимо животворнѣ идеи, ними переймаємось и ними руководитись готовѣ въ нашôмъ житю народнôмъ. Голосъ нашого такъ многозаслуженого патріота Вп. о. Качалы пригадавъ намъ Русинамъ въ саму пору нашого одушевленя задля моральнои побѣды надъ нашими противниками, що пора намъ сполучити всѣ нашѣ силы, пора намъ покинути домашну вражду и разомъ стати до спôльнои працѣ, щобъ наша побѣда була тревала, щобъ наша народна идея не тôлько въ принципѣ але и на дѣлѣ була побѣдоносною, непоборимою и животворною. Пôсля всѣхъ тыхъ поважныхъ голосôвъ, якѣ ôтзывались доси о помиреню Русинôвъ, булобы совсѣмъ злишнымъ єще бôльше говорити о наглячôй потребѣ такои згоды. Єсть се рѣчь для всѣхъ Русинôвъ вповнѣ ясна и всѣма глубоко почута. А однакожь єсть въ цѣлôй тôй справѣ єще одна сторона нерозъяснена и неозначена, задля котрои не тôлько сама справа притемнюється, але и до остаточного полагодженя дôйти не може. Всѣ дуже добре почуваємо, що не достає намъ остаточнои формулы помиреня Русинôвъ, що не найдено єще того способу, въ якій бы те всѣма добромыслячими Русинами бажане помиренье могло вже разъ статися довершенымъ дѣломъ.

Узнавати потребу згоды, але ôткладати єи ad calendas graecas, лишати єи переведенье самому часови, се — якъ справедливо замѣтивъ о. Качала — значитъ запропастити саму идею згоды. Недавно зновъ обвѣстила одна львôвска часопись зазывъ до згоды. Невѣдомый авторъ сеи статіи взыває о. Качалу, щобы ôнъ, положивши стôлько заслугъ для добра Руси, довершивъ єще и тую справу и перевѣвъ згоду межи Русинами, при чѣмъ ставляє яко перше условіє згоды „устраненіе какографіи и всѣхъ съ нею связаныхъ утопій“, непоясниви однакожь, що слѣдуе розумѣти пôдъ „устраненіемъ какографіи“ и пôдъ „утопіями съ нею связаными“. Зъ другои стороны довѣдуємося, що Вп. Богданъ Дѣдицкій, узнаючи потребу чимъ скоршого переведеня згоды, має выслати ôткрыте письмо до всѣхъ редакторôвъ рускихъ часописій взываючи ихъ, щобы они зôбравшись и обрадившись разомъ перевели помиренье межи всѣма Русинами. Коли до сего всего згадаємо єще давнѣйшѣ проєкты помиреня Русинôвъ, якъ и тѣ способы, якими доси на дѣлѣ зближались до себе Русины ôтмѣнныхъ партій въ рôжныхъ комитетахъ и торжествахъ, коли наконець згадаємо, що и теперь одни говорятъ о можливости згоды мимо рôжнородности цѣлій, а другѣ зновъ жадаютъ згоды въ цѣляхъ, а ôттакъ и въ средствахъ, — то наглядно побачимо велику неясноôсть, а навѣть суперечноôсть такъ що до самои основы, на котрôй малабы опертися згода, якъ и що до способу, въ якій она далабы перевестися въ довершене дѣло. А власне задля тыхъ неясностій и суперечностій остаєся велика идея згоды Русинôвъ доси все єще тôлько теоретичнымъ бажаньемъ, милозвучною фразою, котра не въ силѣ осолодити намъ гôркости нашого житя и облегчити тяжкости нашои борбы за наше народне существованье.

II.

Передовсѣмъ пытаємо, яка може и має бути основа а заразомъ и цѣль згоды? На се ôтповѣдаютъ намъ самѣ факта нашои борбы за наше народне существованье, нашои обороны противъ напору ворогôвъ. Чимъ сильнѣйшій напôръ нашихъ ворогôвъ, тымъ бôльше и глубше почуваємо потребу лучити нашѣ силы. Вже инстинктивно, можна сказати, почуваємо всѣ, що спôльною цѣлію нашого сполученя єсть оборона нашои народности. Мимо цѣлои дотеперѣшнои завзятости и недовѣрчивости партійнои, та спôльна цѣль сама собою выявлялася, сама собою лучила всѣхъ Русинôвъ и бодай въ найтяжшихъ хвиляхъ нашого народного житя зводила всѣхъ разомъ до спôльного дѣла, до спôльныхъ манифестацій.

А однакожь мимо тои спôльнои цѣли, мимо тыхъ спôльныхъ манифестацій и дѣлъ народныхъ, та спôльноôсть всѣхъ Русинôвъ не була доси на стôлько сильною, щирою и тревалою, щобы можна було говорити о згôдливôй дѣятельности всѣхъ Русинôвъ, ба навѣть не на стôлько, щобы всѣ Русины бодай на внѣ представлялися яко одноцѣльна партія. Ôтголосъ партійныхъ спорôвъ завсѣгды приглушуваъ тѣ хвилевѣ спôльнѣ манифестаціи и дѣла. Длячогожь се такъ було? Ото межи иншимъ головно длятого, що сама спôльна цѣль мимо поверховнои ясности була неясна, для рôжныхъ рôжна, ôтмѣнно а навѣть часто суперечно понята. *Оборона рускои народности* — се була та спôльна цѣль, — але щó се такого руска народноôсть и яка має бути єи оборона, въ тôмъ такъ важнôмъ взглядѣ не було спôльнои гадки, не було яснои згоды, отже й не ставало спôльнои а щирои и тревалои дѣятельности. Оборона вже сама собою єсть лише ôтпоромъ, а не поступомъ и розвоємъ. Ни одинъ нарôдъ, обмежаючись лише на одну оборону, не може довго устоятись. Разомъ съ обороною муситъ лучитись позитивна, поступова праця, єсли оборона, хочьбы и найбôльше героична, не має закôнчитися упадкомъ. У насъ не тôлько що не доставало такои позитивнои працѣ народнои, а то въ значнôй части задля неясности понятя о рускôй народности, але и сама оборона бувала часто суперечною и сама собѣ шкодила. Мы боролися за права руского языка, але рôвночасно межи собою вели такъ завзяту борбу противъ тогожь руского языка, що праця надъ управою и розвоємъ руского языка одныхъ була для другихъ ôтразливѣйшою, якъ сама польонизація. Мы боролися противъ польонизаціи нашихъ шкôлъ, але опôсля самѣ ôтверталисъ ôтъ рускихъ шкôлъ. Мы боролися за рускѣ книжки, але у себе дома ôткидали своє, а брали нѣмеччину и польщину. Мы боролися противъ злобы нашихъ ворогôвъ, але с в о и х ъ посуджували о бôльшу злобу ôтъ ворожои. Мы боролися противъ Змартвыхвстанцѣвъ, але столерували неавторизовану ерекцію ихъ каплицѣ въ нашôй архіепархіи. Такихъ и тымъ подôбныхъ суперечностій було много, дуже много. Не входимо въ тое, чія була вина и по чіѣй сторонѣ була правда, але досыть, що такѣ суперечности вже въ самôй оборонѣ нашои народности дуже часто проявлялись и велику шкоду намъ всѣмъ наносили.

Єще бôльша неясноôсть и незгода була въ самôмъ понятю о рускôй народности. А зъ тои неясности и незгоды заправленои пристрастію выходила домашна вражда; тымъ подавалась нашимъ ворогамъ пригожа покрывка, дискредитовати Русинôвъ; черезъ тое не могло бути у насъ згоды, якои иматися працѣ и якими поступати дорогами, щобы у насъ вытворювались новѣ силы, новѣ засобы до всенародного розвою и до успѣшнои обороны нашихъ правъ. Не тутъ мѣсце и не пора до того розбирати, якѣ проявились у насъ стремленя и рôжницѣ въ понятяхъ о рускôй народности. Рôвножь не хочемо входити въ тое, котра сторона, чи партія, була оправдана передъ лицемъ науки и исто-

БЕЗТАЛАННЄ СВАТАНЬЄ.
Образокъ зъ галицкого житя.

VII.

(Дальше.)

„Ахъ спасибôгъ, велике спасибôгъ вамъ за вашу ласку“, сказала Северина зворушенымъ голосомъ подаючи Семенови свою дрожачу руку, и зновъ глянула на него сумнымъ, лагôднымъ поглядомъ. Панѣ-матка мовчки стиснула єму руку, а слёзы вдячности заблысли въ єи струдженыхъ очахъ. Лѣкарска помôчь наспѣла ще въ саму пору. Оглянувши хорого, лѣкарь потѣшивъ родину певною, хочь нескорою надѣєю повного здоровля, записавъ лѣки, наказавъ якъ найбôльшій спокôй и ôтъѣхавъ до мѣста. Семенъ зновъ присѣвся, щобъ скорше справитись съ аптикою и ще за бѣлого дня зновъ станувъ середъ страждущои родины съ лѣкарствами. Нещастнѣ женьщины не могли надякуватись Семенови за єго добрôсть и труды.

Опинившись на самотѣ, Семенъ почувъ якусь пôлекшу на своємъ серцю, якусь тиху радôсть въ своѣй душѣ. Давно, давно вже не було єму такъ легко на серцю, давно не витала така погода въ єго душѣ. Єго тиха пустыня, здалося, першій разъ залюднилась якимись весе-лыми голосами, ôтрадными думками. Зъ єго очій не сходивъ той чарôвный образъ дѣвочій, а тѣ слёзавѣ, темнѣ очи, съ тымъ тихимъ жалôснымъ поглядомъ немовь впилися въ єго душу и напували єи якимсь лагôднымъ, новымъ житьемъ. Семенъ вдивлявся въ той чарôвный образъ, въ той тихій поглядъ, глубокій а лагôдный, якъ глубоке, безкрае небе, ôнъ розмовлявъ тиху розмову съ новыми образами своєи тихои пустынѣ, радувався вразъ съ ними надъ своимъ новымъ добрымъ дѣломъ. Ôнъ чувъ свою давну провину передъ о. Дамяномъ, чувъ себе спôввиннымъ тои тяжкои недуги честного старця, — а що єму теперь нѣ словомъ про те не згадали, нѣ однымъ намекомъ не напôмкнули, такъ пріязно привитали, такъ зъ щирого серця єму дякували, — се єго радувало, се єго пріязнило, цѣлымъ серцемъ прихиляло для тыхъ людій, для того нещастного дому.

Не разъ, не два, розплывався Семенъ съ того часу въ такихъ думкахъ. Часами ще насувались образы панночъ Гуляйпольскихъ, та ихъ чаровитôсть якъ мрака передъ сонцемъ счезала передъ тымъ любымъ образомъ нѣжнои простоты, дѣвочои невинности, сердечнои щирости панны Северины. О, якимъ поганымъ, якимъ ôтразливымъ являвся єму теперь сей нѣбы то паньскій свѣтъ, такій гордовитый а такій нужденный, такій на око блескучій, а у внутрѣ спорохнявѣлый, порожный, мовь червами розточеный. Щôжь ôнъ єму давъ — сей свѣтъ гордощѣвъ, шуму, пыхи и блеску? Нѣ хвилѣ правдивого щастя, нѣ однои ôтраднои думки, нѣ крыхты щирои правды; все пустота, омана, облуда, — а ôттакъ соромъ и ганьба для него!

Ôтъ сеи першои стрѣчѣ съ Севериною Семенъ часто опôсля заходивъ до дому о. Дамяна, довѣдуватись про єго здоровля. На потѣху родины и радôсть цѣлои Голопятскои громады здоровля о. Дамяна полѣпшалось зъ дня на день, хочь помаленько, слимачимъ поступомъ. Красна, погôдна весна, повна цвѣтôвъ, повна пахощѣвъ и здорового воздуха, приспорювала здоровля бôльше ôтъ всѣхъ лѣкôвъ. Навкруги приходского дому всѣ дерева стояли въ рясноôмъ цвѣтѣ, здорова воня молодои травы та рясного цвѣту неначе бальсамомъ напувала чистый воздухъ, вливалась сцѣлющимъ лѣкомъ въ струдженѣ груды, оживляла, крѣпила, веселѣ думки наводила. Пчолы роями стояли на рясноôмъ цвѣтѣ, навколо жужжѣла тиха люба музика золотыхъ мушокъ, трудящихъ пчôлокъ, весняныхъ хрущѣвъ, а радôстне щебетанье пташокъ оживляючимъ спѣвомъ выбивалось зъ посередъ того муркотливого хору. Съ перегодомъ почавъ о. Дамянъ выходити зъ хаты на полуденѣшне сонце. Северина вразъ съ матерею провожали схорованого старця по свѣжо выструганыхъ, жовтымъ пѣскомъ высыпаныхъ стежкахъ, попôдъ цвѣтучѣ дерева, по мягкихъ травникахъ. Неразъ и Семенъ помагавъ пôддержувати слабосилого старця, неразъ всѣ разомъ пересиджували пôдъ розлогими вѣтями пахучихъ деревъ, стиха розмовляючи.

„Чи добре ты отсе зробила, Северко“, озвався разъ о. Дамянъ, „що казала стежки повысыпувати тымъ блескучимъ пѣскомъ? Блыщится, поки засвѣжа на него глядишь, неначе золото заманюе очи, а ступишь ногою, такъ и заскверчитъ пôдъ тобôю, якъ та людска злôсть, ажь за серце задре своимъ скреготомъ. А на щожь засыпати ту святу, плододайну землицю тымъ нѣбы то блескучимъ, а такимъ сухимъ, безплоднымъ пѣскомъ, що тôлько убиває собою всяку зелень, не дає прозябнути навѣть травици и все, все собою засыпає, сушитъ, убиває, нѣ травички нѣ квѣточки крôзь себе не пропускає... все звялитъ, все наче огнемъ выпалитъ. Жаль менѣ тои землицѣ — чорнои а животворнои, жаль менѣ и нашои щирои людскости у простыхъ сукманахъ, що якъ та землица пôдъ тымъ пѣскомъ, такъ оно пôдъ тыми оманливыми блескотками порожнои паньскости

рiи, якъ и передъ лицемъ самого народа потребуючого просвѣты и культурного поступу. Мы тôлько ствердаємо фактъ, що наша вражда партійна мала своє жерело не тôлько въ особистыхъ амбиціяхъ, не тôлько въ пôдозрѣваню и недовѣрчивости, але и въ ôтмѣнныхъ нац.-литературныхъ направленяхъ. Може бути, що у насъ особистѝ амбиціи бували бôльшѝ якъ у другихъ народôвъ и другихъ партій; правда, що партійна нетерпимôсть Русинôвъ була майже безприкладною; але важна, може найважнѣйша рѣчь — се рôжнороднôсть въ пониманю самои основнои идеи нашои народности, рôжнороднôсть, котра далеко переходитъ звычайный подѣлъ партійный у якôмъ небудь другôмъ народѣ, вяже разомъ питання литературнѝ съ политичными, а навѣть доходитъ до взаимнои негаціи.

Якъ небудь отже подѣлъ Русинôвъ на партіи выдаєся на першій поглядъ дуже простымъ и такъ природнымъ, якъ природный подѣлъ партій у другихъ народôвъ, то при близшôмъ розглядѣ являєся сей партійный подѣлъ Русинôвъ дуже скомпликованымъ и до партійного подѣлу другихъ народôвъ майже совсѣмъ неподôбнымъ. Нашѝ партіи розходятся не тôлько въ средствахъ але и въ самôй основѣ, въ самôй головнôй цѣли, або яснѣйше сказати, у насъ нема доси такои всѣмъ спôльнои, всѣма яснозрозумѣлои цѣли всенароднои, отже й нема тои точки, котрабы була спôльною опорою для всѣхъ Русинôвъ. Рускѝ партіи не тôлько поступаютъ рôжными дорогами, але и стремлятъ до рôжныхъ цѣлій, або часомъ и совсѣмъ не знаютъ, до чого стремлятъ. Питаня чисто литературнѝ и строго науковѝ, ба навѣть питаня строго языкословнѝ або и правописнѝ мѣшаются у насъ разомъ съ питаниями политичными и суспôльными. Демократизмъ а аристократизмъ, консерватизмъ а поступовôсть — тѝ и тымъ подôбнѝ термина европейскои партійности — не суть знаменами нашихъ партій и тяжко булобы дати певну ôтповѣдь, котра партія моглабы бути зачислена до сего або того табору. Правду сказати, доси нема у насъ ни однои чисто политичнои партіи. Въ многихъ случаяхъ руководятся нашѝ партіи тôлько неясными инстинктами полит.-суспôльными. Якже жь при такôй неясности, рôжнородности и мѣшанинѣ самыхъ зародовыхъ елементôвъ рускихъ партій може успѣвати наша политична и суспôльна дѣятельнôсть, якъ можутъ нашѝ партіи угрупуватись и лучитись политично? У другихъ народôвъ було бъ се пр. немыслимо, а бодай що найменше смѣшно, якбы при переговорахъ о кооперації партій для спôльнои обороны народа кто пôднѣсъ правописне або языкове питанье. У насъ ставляются такѝ питаня звычайно на першôмъ плянѣ. У Нѣмцѣвъ есть чотыри рôжныхъ правописій урядовыхъ (не згадуючи о правописяхъ неурядовыхъ), але никому не прійшло на гадку групувати нѣмецкѝ партіи пôсля правописи.

У всѣхъ народôвъ рѣшаются литературнѝ питаня литературною працею, науковѝ питаня — наукою; — у насъ противно политики хочутъ рѣшати о литературѣ и науцѣ, а литераторы о политицѣ. Така спеціяльнôсть нашихъ рускихъ ôтношень незмѣрно утрудняє розъясненье и успѣшне полагодженье нашого партійного житя. А однакожь кто хоче вылѣчити слабôсть, муситъ перше всего перевести точну и основну діягнозу слабости. Коли не маємо вѣчно крутитися въ зачарованôмъ кôльци неясностій и недорозумѣня, то треба попереду роздѣлити и усистемизовати помѣшанѝ питаня, а ôтакъ доперва братися ихъ рѣшати. „Дѣло“ завсѣгды заступало спôльнѝ интереса всѣхъ Русинôвъ и не ставало выключно на партійнôмъ становищу, — тожь вѣрнѝ нашôй програмѣ постараємось безсторонно пояснити сю справу.

Наслѣдства польонизації школъ.

Краковскій „Czas“ пише въ Н-рѣ 274 въ 30 листопада с. р. про наслѣдства польонизації школъ въ Галичинѣ: „Спеціяльна комисія краковскои академіи наукъ, котра по мысли тамтогорôчнои ухвалы соймовои занималася справою реформы середныхъ школъ, съ сожалѣніемъ зазначила въ своимъ знаменито оправцёванôмъ рефератѣ, *що ровень школьнои науки обнижився ôтъ часу, коли польскій языкъ стався выкладовымъ* (że poziom wiedzy szkolnej zniżył się od czasu, kiedy język polski stał się wykładowym). Съ еще бôльшымъ сожалѣніемъ можна бы зазначити, що такожь школьна карнôсть значно пôдупала власне ôтъ хвилѣ, коли школы зъ пôдъ проводу чужихъ, народному духови ворожихъ, а „młodzieży polskiej“ („Czas“ узнае лише польску молодѣжь въ Галичинѣ!! *Пр. Ред.*) неприхильныхъ елементôвъ дôсталися пôдъ провôдъ учителѣвъ Полякôвъ, котрѝ пôймаютъ свою задачу совсѣмъ инакше (о се велика правда! *Пр. Ред.*) и вже для того (sic) маютъ право жадати ôтъ молодѣжи, щобы мала для ихъ поваги бодай стôлько респекту, скôлько давнѝ германизаторы тероризмомъ (?!) вымушували.“

Не пôдносимо сего автентичного свѣдоцтва Полякôвъ о шкодливости польонизації школъ для того, щобы радуватись надъ тымъ сумнымъ фактомъ, котрого виновниками суть самѝ Поляки. О скôлько заведенье польского языка въ школахъ всходнои Галичины було неоправдане и сталося съ явною кривдою рускои народности, о стôлько було оно въ захôднôй (польскôй) части Галичины оправдане и справедливе. Наука въ питомôмъ языцѣ материнôмъ есть завсѣгды неоспоримымъ постулятомъ правдивои просвѣты и выховання народного. Власне для того повиненъ бути рускій языкъ выкладовымъ въ школахъ всходнои Галичины. Перша причина сумного упадку науки въ школахъ, о котрôмъ говоритъ краковска академія наукъ, була та, що заводячи польскій языкъ въ всходнôй Галичинѣ погрѣшено противъ що ино згаданои засады научаня въ рôднôмъ языцѣ. Бувъ се грѣхъ завороту польонизаційного. Польонизувати, а не научати, — се бувъ покликъ, котрый проводивъ въ тôй перемѣнѣ школьництва и се бувъ другій тяжкій грѣхъ нашихъ польонизаторôвъ. А щобы выказати, якъ спасенна польонизація для Галичины, именно для рускои части Галичины, наказувано легенько клясификовати, учити всего лише въ школѣ, а не обтяжати молодѣжи наукою по за школою, дивитись черезъ пальцѣ, тратити много часу на науку польского языка съ шкодою другихъ наукъ и при тôмъ всѣмъ выказувати якъ найсвѣтлѣйшѝ поступы ученикôвъ въ всѣхъ наукахъ! И справдѣ ôтъ р. 1867/8 выказувано незмѣрно свѣтлѝ поступы молодѣжи въ наукахъ — але тôлько на паперѣ. Штучно и поверховно оправдувано польонизацію, але правда чи скорше чи пôзнѣйше мусѣла выйти на верхъ. И вышла теперь — сумна, болюча не тôлько для Полякôвъ але и для насъ, — для польонизаторôвъ ще тôлько компромитуюча! Найже жь голосъ такъ поважнои институції, якою есть для Полякôвъ крак. академія наукъ, буде пересторогою для нашихъ польонизаторôвъ и доказомъ, якъ справедливѝ голосы Русинôвъ, котрѝ вже не ôтъ нынѣ и не разъ пôдносили шкодливôсть польонизації и страшный упадокъ не тôлько середныхъ але особливо и народныхъ школъ задля сістемы польонизаційнои. Судъ краковскои академіи есть неоспоримымъ засудомъ польонизації. Не польонизуйте, але дайте и другôй народности учитись и образуватись въ рôднôмъ языцѣ, уважайте науку въ рôднôмъ языцѣ яко постулятъ образованя, а не фалшуйте сего постуляту накидуваньемъ другому народови чужого, хоть славяньского языка, дбайте о науку, а не о политичнѝ експеримента, — а тогды не прійдеся зъ встыду паленѣти передъ цѣлымъ свѣтомъ.

Жаль сказати, що мимо такъ поважнои перестороги слаба, дуже слаба надѣя на поправу. Dziennik pol. вже напавъ на краковску академію наукъ и кличе помочи „фаховыхъ людій“, обкидати клеветою академію и ей голосъ закричати. Можна кричати, але правда не утоне, а наука не дасться понизити до блудныхъ експериментôвъ политичныхъ.

ДОПИСЬ.

Ôтъ Турки. (*О радѣ повѣтовôй. Геройство нашихъ селянъ.*) Дальша дивоглядна исторія сталася въ Турцѣ дня 24 (12) лист. с. р. въ знанôй справѣ повѣтовои рады турчаньскои. Якъ звѣстно, ц. к. министерство ôткинуло рекурсъ, внесеный Русинами противъ рѣшеня ц. к. намѣстництва уневажняючого уконституованьеся рады повѣтовои въ Турцѣ дня 3 марця с. р. Дотычнѝ власти призначили день 24 с. м. до уконституованя и то вже щось пятый разъ ôтъ часу переведеныхъ выборôвъ. День передъ тымъ явились въ Турцѣ всѣ — якъ члены рады повѣтовои зъ бôльшихъ посѣлостій такъ и зъ сельскои куріи, щобы приготовитись до уконституованяся. Зъ сельскои куріи самѝ честнѝ Русины, а межи ними 8 селянъ, котрѝ славу и честь приносятъ не тôлько нашому повѣтови але й цѣлôй Руси. Имена тыхъ селянъ суть: Стефанъ Тыракъ зъ Бережка, Игнатъ Павлюхъ зъ Хащова, Иванъ Нестеръ зъ Рытани, Якôвъ Гайгель зъ Волосянки, Щасный Кречковскій зъ Ильника, Михайло Бигаръ зъ Исай, Стефанъ Васôвъ и Семенъ Рѣзакъ зъ Высоцка выжнёго. Тыми селянами-Русинами наша угнетена Русь гордится. Коли при нарадѣ, якъ уконституватись теперь, одинъ священикъ заявивъ, щобы нужды рады выбрати котрого Поляка на маршалка, та чей тымъ способомъ припустятъ вже нововыбрану раду до урядованя, заявили высше реченѝ селяне одноголосно: „Мы на тое не пристаємъ, бо если паны Поляки, будучи въ бôльшости, выбирали свого маршалка, то теперь мы Русины въ перевазѣ выбираймо свого Русина, инакше мы зложимо нашѝ мандаты.“ Противна намъ сторона уживала всякихъ способôвъ, щобы бодай двохъ селянъ на свою сторону перетягнути, но годѣ имъ було тое осягнути. По двѣста зр. давали нашѝ противники двомъ зъ селянъ, но годѣ и тое не помогло. Намъ тôлько дивно, зъ ôтки тѝ нашѝ противники въ загалѣ негрошовитѝ люде, такъ званѝ chudopachołki набирають тôлько грошій на подôбну агитацію? На доказъ твердости характеру у нашихъ честныхъ селянъ най послужитъ слѣдуюче вѣрне приключенье. Семенъ Рѣзакъ бѣдный селянинъ зъ Высоцка выжнёго — а членъ нововыбранои рады пов. нужды рады пустивъ своего сына въ службу до пана Д. въ Турцѣ. Панъ Д. конче бажаючи прислужитись польскôй партіи черезъ перетягненье одного селянина на свою сторону, каже до молодого Рѣзака: Иди до свого ôтця на попôвство, бо тамъ всѣ члены Русины нововыбранои рады зôбранѝ — и кажи ему, щобы заразъ до мене прійшовъ, бо маю ему щось дуже важного сказати. Синъ иде одинъ разъ, другій разъ и третій, але отець не хоче йти, знаючи добре, якій интересъ має панокъ. Ба четвертый разъ каже панъ до молодого Рѣзака. Иди, приведи тутъ заразъ батька, бо якъ не приправадишь, то не маєшь службы у мене. Съ плачемъ приходитъ сынъ до старого батька и каже: Тату, бôйтеся Бога, ходѣтъ до пана, бо якъ не пôдете, то я службу страчу. На се заявленье сына встає поважно старый Семенъ зъ стôлця, слёза покотилась ему по лици, кладе свою руку на рамя сына и каже поважно: „Дорога моя дитино, я до пана не пôйду, бо я знаю, чого панъ ôтъ мене хоче. Правда я бѣдный и ты бѣдный, но знай, я маю одну душу, а тую загирити не хочу и своеи вѣры, свого народу руского не запродамъ, бо бы мене и земля не приняла; най дѣєся, що хоче — коли такъ, то ходи домôвъ, якъ зможемъ, такъ будемъ бѣдувати, а якъ крайна нужда до насъ загостить, то пôдемъ за кусникомъ хлѣба по хатахъ, а здрадниками свого народу не будемъ“. Придавляюсь тôй сценѣ, не знаю, чи зъ утѣхи чи зъ якои иншои причины покотились и менѣ рясни слезы по лици и погадавъ я собѣ: если межи нашимъ рускимъ народомъ суть такѝ Семены Рѣзаки, то дарма ваша старань панове Поляки, не упораєтеся съ Русинами такъ скоро. Слава тобѣ честный Семене и всѣмъ тобѣ подôбнымъ! Дня 24 с. м. о призначенôмъ часѣ прибули всѣ нашѝ члены до салѣ рады повѣтовои, прибувъ панъ староста яко комисарь правительственный, але члены рады пов. зъ бôльшихъ посѣлостій, видячи, що суть въ меншости, а о перекупствѣ и бесѣды не було, не явились, а понеже насъ всѣхъ не було 14, протое не прійшло до уконституованя рады. И такъ продовжаєся тая комедія безъ перервы у насъ за нашѝ тяженькѝ грошѣ. Що дальше ц. к. Намѣстництво зарядитъ, намъ не звѣстно, тое тôлько жадати маємо право, щобы разъ вже положено конець тои аномаліи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Дня 3 грудня (въ суботу) ôтбулось 173-е засѣданье палаты послôвъ. Суботнѣшне засѣданье було однымъ зъ найцѣкавѣйшихъ засѣдань австрійскои рады державнои. Якъ звѣстно, на суботу призначена була ôтповѣдь гр. Таффе на интерпеляцію пп. Найвирта, Томащука и 84 товаришѣвъ въ справѣ „Банку для краѣвъ“. Вже за-для тои самои ôтповѣди засѣданье палаты послôвъ зъ суботы мусѣло прибрати характеръ незвычайный. Тымчасомъ еще передъ министерскою ôтповѣдію на интерпеляцію Найвирта дуже численно зôбрана публичнôсть на галеріяхъ салѣ посольскои була свѣдкомъ надзвычайно цѣкавыхъ сценъ при дебатѣ надъ внесеньемъ п. Жака (Jaques-a) въ справѣ змѣны поступованя об'єктивного въ дѣлахъ прасовыхъ. Але перейдѣмъ цѣле засѣданье пôсля его току: Президовавъ вицепрезесъ Льобковичь (дръ Смолька хорый). Передъ приступленьемъ до порядку дневного внѣвъ пос. Грайтеръ интерпеляцію до правительства въ справѣ змовы (страйку) копальникôвъ камѣнного угля въ копальняхъ Пôвнôчнои желѣзницѣ въ Моравскôй Остравѣ. Дѣло було таке: Зарядъ Пôвнôчнои желѣзницѣ страшенно робôтникôвъ вызыскувавъ — плативъ гôрникови 30 кр. за день роботы въ копальняхъ (30 кр. за день гôрничои працѣ — се дуже мало.) Робôтники зробили страйкъ и зажадали бôльшои платнѣ. Поки еще що буде чи не буде, выслано до Моравскои Остравы три компанія войска. Робôтники пôслали депутацію до Вѣдня, щобы она предложила ихъ жаданя головному зарядови желѣзницѣ. Депутація справдѣ прибула до Вѣдня, — а тутъ полиція заразъ арештовала всѣхъ депутатôвъ. П. Грайтеръ отже интерпелює: 1) Чи вѣдомо правительству, що гôрники въ копальняхъ угля Пôвнôчнои желѣзницѣ въ Моравскôй Остравѣ суть такъ вызысковань, що сотки ихъ перестали робити? — 2) Що правительство думає учинити, щобы зарадити тому? — 3) Длячого депутацію тыхъ гôрникôвъ, котра прибула до Вѣдня съ скаргою приарештовано, закимъ еще высказала свои жалобы? — По тôй интерпеляціи приступлено до порядку дневного. Провизоричну конвенцію торговельну съ Франціею передано по першôмъ читаню комисіи економичнôй. Слѣдувало перше читанье внесеня п. Жака.

П. Жакъ забравъ голосъ для умотивованя свого внесеня. Зъ бесѣды его подаємъ въ скороченю гдеякѝ устуны: „Причиною мого внесеня суть численнѝ конфискаты за правленя гр. Таффе, еще численнѣйшѝ, якъ були за часôвъ Белькреди и Гогенварта. Прокураторія конфискувала навѣть ухвалы рады мѣста Вѣдня, сконфисковала манифестъ ческо-нѣмецкихъ послôвъ, конфискуе справозданя посольскѝ такихъ мужѣвъ, якъ Рехбавера або Пленера, — а при тыхъ конфискатахъ прокураторія одну и тую саму рѣчь конфискуе на пôдставѣ рôжныхъ §§-ôвъ, а се, здаєсь, не причиняєсь до укрѣпленя въ народѣ довѣрія въ приписы правнѝ. Въ тыхъ ночахъ, коли полиціянты конфискуютъ газеты, абсолютизмъ въ Австрії справляє свои оргіи. Конфискаты газетъ суть кухельбадскими ексцесами теперѣшного министерства справедливости. Судія не може орѣкати независимо и справедливо о зарядженôй прокураторомъ конфискатѣ, бо австрійскѝ законы даютъ судіи

высыхає, завмирає, нидѣє... Не докладайможь хочь мы нашои руки до того, не умертвляймо жизненныхъ силъ нашои людскости, а помагаймо имъ прозябнути, у здоровый цвѣтъ житя розвинутись, хоронѣмъ ихъ ôтъ блескотливои мертвоты и заразы“....

Семенъ слухавъ тыхъ поважныхъ слôвъ старця, — ôнъ розумѣвъ ихъ теперь, знавъ, що значитъ та блескотлива омана.... Она й ему була вже заскреготѣла пôдъ ногами, закрôвавила ей серце, жовчію переповнила его душу.

Северина весело глянула на батька, споглянула и на Семена и навкруги себе по цвѣтучихъ деревахъ, по погôднôмъ, блакитнôмъ небѣ, по косогорѣ, где бѣлѣли селяньскѝ хатки. Вразъ съ подужаньемъ батька и она ôтживала, ей лиця зновъ палѣли легкимъ румянцемъ, ей очи свѣтились давною веселостю.

(*Конецъ буде.*)

тысячнй способы умотивовати тое, що зарядила прокураторія. Я своимъ внесеньемъ отже бажаю, щобы дѣла прасовй належали передъ судъ присяжныхъ, якъ се въ Англіи и другихъ конституційныхъ краяхъ. Жадаю жь своимъ внесеньемъ тôлько частковои реформы длятого, бо пôдъ теперѣшнымъ правительствомъ ніяка бôльша реформа чи економична чи законодательна не може бути довершена. Кожда бо реформа вымагае трехъ рѣчій: 1) змысла и духа умѣстности; 2) поважного способу мысленя и 3) прозорливости, властивои мужамъ стану. Тыхъ свойствъ я рѣшучо ôтмовляю теперѣшному правительству. Чи се духъ умѣстности, якъ правительство при законѣ о лихвѣ разъ годится на найвысшу стопу процентову 10%, а потому зновъ ôтступае ôтъ неи? Чи се змыслъ умѣстности, якъ министеръ финансôвъ, такъ долго вже на урядѣ, а не выробивъ собѣ еще думки о найкардинальнѣйшôй квестіи реформы финансовои, о податку особисто-доходовôмъ? Єсть се духъ умѣстности, якъ министеръ просвѣты говоритъ о 8-лѣтнôмъ примусѣ школьнôмъ разъ такъ, а разъ инакше? Правительству бракуе повагиетичнои. Чи се не бракъ етичнои поваги, якъ оно шумно заповѣдае реформу администраціи, ажь по двохъ лѣтахъ здобуваеся на квестіонарь до соймôвъ, а коли той соймы ôткинули, оно на два дни передъ зôбраньемъ рады державнои здобивае собѣ цѣсарске постановленье на утворенье комисіи для обдуманя ощадности?..." П. Жакъ скôнчивъ свою бесѣду жаданьемъ, щобы его внесенье передано окремôй комисіи зъ 15 членôвъ. Бесѣду Жака що хвиля перерывала лѣвиця бравами, а правиця смѣхомъ та псыканьемъ. Президентъ вôзвавъ бесѣдника разъ до порядку а другій разъ напômнувъ его, щобы цѣсаря не втягавъ въ дебату. — По Жаку забравъ голосъ п. Линбахеръ въ оборонѣ правительства и внесъ, щобы внесенье Жака не ôтдавано окремôй комисіи, але ком. карнôй. — П. Руссъ промовляе за внесеньемъ Жака и въ довшôй бесѣдѣ показуе, що дневники нѣмецкй въ Чехахъ за щобудь конфискуются, коли тымчасомъ дневники ческй пишутъ безкарно навѣть завôзваня до бôйки Нѣмцѣвъ (бесѣдникъ ôтчитуе дотычнй статіи зъ ческихъ газетъ). Дальше Руссъ звертаеся до розпоряджења министеріяльного, котре наказало урядникамъ телеграфичнымъ конфисковати телеграмы съ манифестаціями послôвъ нѣмецкихъ. „Тымъ чиномъ — кôнчитъ Руссъ — правительство урядникôвъ телеграфичныхъ учинило полиціянтами. Той системъ переслѣдованя есть насильный и нерозумный!" — Министеръ справедливости дръ Пражакъ забравъ голосъ въ оборонѣ объективного поступованя и ôтновѣдавъ на починенй закиды правительству и судамъ. Министеръ сказавъ, що правительство стараесь, щобы кождому дѣлась справедливôсть, а суды суть справедливй. Въ бесѣдѣ своёй министеръ назвавъ нѣмецкихъ послôвъ зъ Чехъ, котрй були подписанй на сконфискованôмъ манифестѣ, „переступниками закона". Зъ той причины повстала страшна заверуха на лѣвици. Мин. Пражакъ не мавъ права называти пôдписаныхъ послôвъ переступниками, бо ихъ манифестъ объективно лише засуджено, — але судейского выроку на тое не було. П. Менгеръ яко генеральный бесѣдникъ сказавъ въ своёй бесѣдѣ, що мин. Пражакъ не вагаеся уживати всѣхъ, навѣть найеморальнѣйшихъ способôвъ противъ нѣмецкихъ послôвъ, и закôнчивъ бесѣду словами: „самъ лишь п. министеръ есть переступникомъ!" Не конець однакъ на тôмъ; п. Руссъ забравъ голосъ до справы регуляминовои и на пôдставѣ §. 58 регулямину для палаты послôвъ зажадавъ выбрати комисію зъ секцій, котра въ протягу 24 годинъ здалабы справу зъ того, що посолъ (министеръ) Пражакъ образивъ нѣмецкихъ послôвъ зъ Чехъ, назвавши ихъ „переступниками". Въ недѣлю комисію выбрано, тогожь дня она и уконституовалась; правиця мае теперь бôльшôсть въ 5 секціяхъ, а лѣвиця въ 4, не диво отже, що комисія бôльшостію ухвалила перейти надъ внесеньемъ Русса до порядку дневного; члены лѣвицѣ въ комисіи заповѣли внесенье меншости. Що до самого внесеня Жака, то палата бôльшостію ухвалила передати его не окремôй ком., але ком. карнôй. Въ дебатѣ выступавъ яко бесѣдникъ противъ внесеню Жака п. Ригеръ. Ôнъ боронивъ правительство передъ закидомъ, що оно теперь бôльше конфискуе нѣмецкй газеты, якъ давнѣйшй министерства конфисковали ческй. Хотяй бесѣда Ригера була дуже зручна и поважна, то однакъ не могла вповнѣ оправдати министерства зъ закиду Жака, Русса и Пленера. Цифры статистичнй справдѣ показуютъ, що всяка опозиційна печать за теперѣшного правительства потерпѣла тôлько конфискатъ, якъ еще николи. На що далеко глядати: возьмѣмъ руску прасу въ Галичинѣ. Фактъ есть, що сего одного року було бôльше конфискатъ галицко-рускихъ газетъ, якъ за всѣ роки конституціи разомъ взявши.

Дальше зъ порядку дневного слѣдовала ôтповѣдь министра президента гр. Таффе на интерпеляцію п. Найвирта и тов. Що до головнои точки интерпеляціи: „Якй поводы склонили правительство позволити выняткôво „Банкови для краѣвъ кор." выдати новй акціи передъ вилатою старыхъ?" — ôтповѣвъ гр. Таффе: 1) що регулятива зъ 1 марта 1872 р., ухвалена радою министрôвъ, не есть закономъ ани розпорядженьемъ, але родомъ внутреннои инструкціи; 2) що въ 1874 р., въ 1875, въ 1876 и 1881 министерство вже ôтступало ôтъ тои регулятивы; 3) що Länder-Bank заслуговавъ на тое, щобы ему тое позволенье удѣлити, и що Банкъ всѣ условія потрѣбнй доповнивъ. — Пос. Гербстъ внесъ, щобы ôтновѣдь гр. Таффе передати окремôй комисіи зъ 24 членôвъ. Внесенье поперто. При справозданю комисіи лѣвиця безперечно поставитъ внесенье, щобы надъ ôтновѣдію гр. Таффе отворити дебату. За дебатою буде голосовати и правиця, — якъ се вже рѣшили всѣ еи клюбы. Напередъ вже належитъ догадуватися, що дебата надъ тымъ предметомъ буде дуже бурлива; опозиція, — котрôй треба признати, що дуже зручно умѣе выкористати всяку случайнôсть, щобы съ найбôльшою страстію накинутись на правительство, — тымъ разомъ певно еще бôльшу выкличе бурю, якъ при дебатѣ надъ внесеньемъ Жака. А всѣ тіи выбухи пристрасти суть тôлько выплывомъ теперѣшныхъ дуже напруженыхъ ôтношень партійныхъ въ радѣ державнôй.

(*Австрійскимъ амбасадоромъ въ Петербурзѣ*) именованый на мѣсце гр. Кальноки бар. Травбенбергъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Противжидôвскй безпорядки повторились въ Одессѣ въ недѣлю 26 и 27 лат. падолиста. „Одесскій Вѣстникъ" такъ описуе безпорядки: „Рухъ почався совсѣмъ несподѣвано вечеромъ 26-го на Толкучôмъ ринку, де нечисленна товпа напала на деревянй жидôвскй будки, шинки и склены. Прибула скоро полиція и жандармы и розôгнали товпу. Другого дня въ недѣлю безпорядки поновились въ рôжныхъ частяхъ мѣста. Найбôльшій рухъ пановавъ въ дѣльници Молдаванка. Тутъ въ кôлькохъ мѣсцяхъ выбито ôкна, поруйновано шинки и дрôбній крамы жидôвскй. Коли кôнна полиція и козаки тутъ розôгнали товпу — она пустилася до середмѣстя. На улицяхъ Александровскôй, Єкатерининьскôй, Італіяньскôй, Троицкôй и другихъ поодинокй партіи (20—30 людій) нападали на жидôвскй домы, магазины, особенно на шинки, били шибы домôвъ и магазинôвъ. Козаки наконець розôгнали товпы."

„Правительственный Вѣстникъ" оголосивъ указъ царскій, щобы всѣ политичнй процесы ôтбувались при замкненыхъ дверяхъ. Свѣдкомъ при розправѣ зъ стороны обжалованого може бути тôлько одинъ членъ родины (доси могло бути три). Рôвножь пôсля того нового указу не будутъ мали вступу до салѣ розправы урядники судовй, неналежачй до складу трибуналу, и адвокаты. Войсковй суды рôвножь дôстали розпорядженье, щобы розправы ôтбували при зачиненыхъ дверяхъ.

Россійске правительство заказало жидамъ въ тыхъ губерніяхъ, где не маютъ права замешканя, посѣдати на власность чи и въ арендѣ антики або бути провизорами въ антикахъ христіяньскихъ.

Слѣдство, ведене противъ атентатора на ген. Черевина, Санковского и его товарища Мельникова, не выкрывае всказôвокъ, щобъ тіи люде були въ звязи съ нигилистичнымъ рухомъ россійскимъ. Такъ бодай одно згôдно доносятъ всѣ газеты россійскй и голосятъ донесеня до заграничныхъ газетъ.

Нѣмеччина. Ôтъ часу отворення сеи сесіи нѣмецкого парляменту кн. Бисмаркъ пильно бере участь въ засѣданяхъ и въ частыхъ бесѣдахъ веде борбу за свои реформаційнй пляны. Становище канцлера симъ разомъ такъ само трудне, якъ и минувшои сесіи, ба навѣть еще труднѣйше, бо партіи консервативнй выйшли симъ разомъ еще бôльше ослаблений, такъ само ослаблений вышли и умѣреннй либералы, а скрѣпились скрайнй либералы (сецесіонисты и поступовцѣ). Центрумъ же, котре мае рѣшаючій голосъ, не надто квапится слѣпо ити за кн. Бисмаркомъ, хотяй ôнъ, коли лишь лучится оказія, скаже пôдхлѣбне слово клерикаламъ и взбудитъ въ нихъ надѣю на уступства въ дѣлахъ католицко-церковныхъ. Въ четверъ минувшого тыждня кн. Бисмаркъ потерпѣвъ першу важну неудачу въ новôмъ парламентѣ. Правительство внесло проектъ заложеня „нѣмецкои рады економичнои", котра малабы задачу збирати статистичнй даты и предкладати правительству проекты въ дѣлахъ економичныхъ. Така економична рада була горячимъ бажаньемъ самого кн. Бисмарка. Кн. Бисмаркъ два разы забиравъ голосъ, показуювъ важнôсть рады економичнои и заклинавъ парляментъ, ухвалити позицію въ буджетѣ на удержанье той рады, — однакъ все надармо. Парляментъ 169 голосами на 252 голосуючихъ не згодився на призволенье позиціи для рады економичнои. Противъ внесеня голосовали всѣ либералы, Поляки и бôльша часть центра съ Виндгорстомъ на чолѣ. Яко причину неохоты до рады економичнои подавали либералы тое, що рада економична буде обмежати компетенцію парляменту. — Днемъ впередъ проф. Вирховъ интерпелювавъ кн. Бисмарка, якъ стоитъ дѣло съ переговорами съ курією римскою. Кн. Бисмаркъ ôтновѣвъ, що Прусы вышлютъ свого репрезентанта до Ватикану, подôбно якъ сго мае тамъ Баварія. Князь Бисмаркъ заявивъ. що ôнъ бажае, щобы съ часомъ репрезентанта прускаго замѣнити репрезентантомъ цѣлои державы нѣмецкои.

Ромунія. Тронова бесѣда ромуньского короля, выголошена при отвореню царля менту дня 27 лат. падолиста, мусѣла вызвати велике невдоленье въ правительственныхъ кругахъ австрійскихъ и въ цѣлôй австрійскôй а на довсе въ угорскôй прасѣ. Дѣло иде о плавбу на Дунаю. Пôсля арт. 53 берлиньского трактату правила корабельнои плавбы по низшôй части Дунаю ôтъ Галаца до Чорного Моря установляе окрема комисія, въ котрôй Ромунія мае свого представителя. Що до части Дунаю ôтъ Желѣзныхъ Воротъ до Галаца, то арт. 56 берлиньского трактату постановляе, що правила плавбы и рѣчнои полиціи для той части Дунаю мае выпрацювати комисія европейска при участи ôтпоручникôвъ прибережныхъ краѣвъ. Австрія-Угорщина предложила, установити постоянну комисію, зложену зъ представителѣвъ прибережныхъ державъ и представителя Австро-Угорщины (бо Дунай въ тôй части — ôтъ Желѣзныхъ воротъ до Галача — не притыкае до землѣ австро-угорскои). Австро-Угорщина жадае дальше — и о тое головно рѣчь иде, — щобы еи делегатъ въ тôй комисіи бувъ предсѣдателемъ и мавъ рѣшаючій голосъ въ случаю рôвности голосôвъ. Противъ тыхъ то претенсій Австріи Ромунія протестуе вже ôтъ давна. Якъ звѣстно передъ кôлькома мѣсяцами гр. Андраши ѣздивъ съ важною мисіею, очевидно въ справѣ Дунайскôй до Ромуніи: бувъ на дворѣ короля ромуньского, порозумѣвався съ королемъ и министромъ дѣлъ заграничныхъ, — але, якъ видко зъ недавнои троновои промовы, мисія его не принесла доброго результату, — Ромуній не хоче уступити Австріи. Король сказавъ въ своёй промовѣ: „Свобода плавбы по Дунаю есть головнымъ условіемъ розвою политичнои и економичнои силы Ромунія...." Дальше король заявивъ, що „уважае своимъ обовязкомъ не пристати на жадній комбинаціи, котрй можутъ давати одній якôй державѣ (розумѣй: Австріи) верховодство на Дунаю..." Тыми словами сказавъ король ромуньскій, що Австрія есть противницею свобôдноп плавбы по Дунаю, а тымъ самымъ и противницею интересôвъ и правъ Ромунии, признаныхъ ей берлиньскимъ трактатомъ. — Печать австрійска, якъ сказано, выступила дуже остро противъ Ромуніи и назвала тронову промову „провокацією Австріи". Якъ цѣла тая справа розвяжеся, годѣ напередъ сказати; Ромунія певно пристане на тое, щобы Австрія мала свого представителя въ комисіи, але щобы ôнъ не мавъ предсѣдательства и рѣшаючого голосу. Що Австрія однакожь не пристане на тое, маемъ найновѣйшій доказъ въ донесеню офиц. „Polit Corresp.", котра звѣщае, що ôтношеня дипльоматичнй межи Австрією а Ромунією такъ напружились, що не много хибуе до цѣлковитого ихъ зôрвання. Посол. австр. въ Букарештѣ гр. Гойосъ дôставъ вже припорученье, занехати всякй личнй зношеня съ правительствомъ ромуньскимъ, а обмежитись лишь на залагодженю справъ бѣжучихъ.

Франція. Амбасадоры французкй: Ст.-Валіе въ Берлинѣ и Шанзи въ Петербурзѣ подались до димисіи и уступили. Зôстали отже именованій амбасадоры: въ Берлинѣ Курсель, а въ Петербурзѣ ген. Руссель.

НОВИНКИ.

— **Пôсля ôтповѣди Є. Е. гр. Намѣстника**, удѣленои на представленье депутаціи комитету 15-ти, о котрôй мы вже попереду згадували, справа основаня рускои школы народнои во Львовѣ приняла о стôлько корыстный оборотъ, що не тôлько Є. Е. гр. Намѣстникъ якъ попереду такъ и теперь якъ найщирше узнавъ справедливôсть жаданя Русинôвъ основаня сеи школы, але и президентъ мѣста Львова дръ Гноиньскій заявивъ передъ Намѣстникомъ, що мае надѣю ту справу залагодити по мысли жаданя Русинôвъ въ дорозѣ добровôльнôй. Въ тôй справѣ удаеся нынѣ руска депутація до президента мѣста. Булобы се дуже тактовнымъ поступкомъ и зрозумѣньемъ власного интересу и добра загалу, если бъ мѣска рада Львова въ тôй справѣ нôшла за голосомъ Є. Е. Намѣстника и президента мѣста.

— Тымчасовый выдѣлъ **руского товариства педагогичного** ухваливъ на послѣднôмъ засѣданю минувшои суботы 3 грудня, на внесенье п. Барвѣньского и крыл. Величка, устроити во Львовѣ рядъ ôтчитôвъ такъ для интелигенціи якъ и для низшихъ верствъ людности, чимъ дуже много можнабы причинитися до розбудженя духового житя межи львôвскими Русинами. Крыл. Величко звернувъ именно увагу на важнôсть популярныхъ ôтчитôвъ рускихъ, въ котрыхъ моглибы брати участь такожь и околичнй селяне. Въ тôй цѣли выбрано комитетъ (о. Стефановича, проф. дра Савицкого и проф. Р. Заклиньского), котрый мае упросити прелегентôвъ до участи въ тыхъ ôтчитахъ. Сподѣемося, що нашй ученй мужѣ, именно пп. учителѣ радо возьмутъ участь въ тыхъ ôтчитахъ, котрй пôсля обговореного пляну маютъ дѣлитись на науковй для интелигенціи и на популярнй. — На тôмже засѣданю принято около 20 новыхъ членôвъ и ухвалено на найблизшôмъ засѣданю застановитись, чи теперѣшный выдѣлъ мае еще передъ загальными зборами занятися запроектованою реформою школъ народныхъ и въ тôй справѣ выпрацювати свое предложенье.

— **Пп. Юліянъ Медвецкій** и В. Заячковскій, професоры львôвскои школы политехничнои, именованй на власне жаданье, поперте черезъ фильософичный выдѣлъ, приватными доцентами на университетѣ львôвскôмъ, першій для выкладу геольогіи и минералогіи, другій для математики.

— **Зъ Самбора** пишутъ намъ, що тамошнй Русины выступили всѣ зъ касина мѣщаньского, понеже оно заманифестувало свôй шляхотско-польскій характеръ тымъ, що выкинуло „Дѣло" зъ помежи газетъ, котрй предплачуе. Русины натомѣсть основали власне касино и надѣемось, що вскорѣ заповнится оно численными членами. Въ Самборѣ есть досыть Русинôвъ, котрй можутъ безпечно удержувати власне касино съ користію для себе и загально рускои справы. Вступъ для мѣстцевыхъ выноситъ 1 зр., для замѣстцевыхъ 50 кр.

— **Засѣданя выдѣлу тов. „Просвѣта"** ôтбулися дня 2 и 5 л. грудня с. р. пôдъ проводомъ дра Омеляна Огоновского. На тыхъ двохъ засѣданяхъ обговорено слѣдуючй справы: Рѣшено зложити письменну подяку о. Кобыляньскому зъ Пôйла за его грошевый даръ для товариства и о. Ив. Воляньскому зъ Настасова за безплатне уложенье уставу церковного до „Календаря Просвѣты на р. 1882", а такожь и за ревне приєднуванье членôвъ межи селянами. Обговорено справы филіи „Просвѣты" въ Тернополи и гдеякй мастковй ôтносины товариства. Рѣшено такожь занятись якъ найбôльшимъ розширеньемъ календаря на рôкъ 1882. Яко найблизшй двѣ книжочки рѣшено печатати працю о. І. Барвѣньского „О рогатôй худобѣ" въ двохъ частяхъ съ численными дереворытами; въ тôй цѣли ухвалено постаратися о якъ найдокладнѣйшй клѣшѣ до своихъ книжочокъ. Въ кôнци принято 15 новыхъ членôвъ и залагоджено кôлька справъ администраційныхъ.

— **Выдѣлъ товариства „Рускихъ Дамъ"** во Львовѣ проситъ, щобы Высокопов. особы, котрй маютъ у себе льосы сего товариства до розпродажи або одержанй за нихъ грошѣ, зволили ласкаво одно и друге найдальше до 10 с. м. до товариства „Рускихъ Дамъ" звернути. *Кл. Алексевичъ.*

— **Рускій народный театръ** пôдъ дирекцією Ом. Бачиньского выѣхавъ теперь зъ Станиславова до Стрыя, где дасть кôльканацять представлень.

— **Мисія оо. Змартвыхвстанцѣвъ на Руси.** Чого можна було надѣятися, — се сталося. Польскй газеты „Czas", такъ близько запріязненый съ кс. Калинкою, и „Gaz. Nar". розголосили вже передъ своимъ свѣтомъ, що въ рускôй гимназіи ведеся „шизматицка пропаганда" и що Колюмбомъ сего нового ôткрытя суть оо. Змартвыхвстанцѣ. „Одинъ зъ елевôвъ тутешнои бурсы оо. Змартвыхвстанцѣвъ", пише львôвскій кореспондентъ (§§) „Czas-y", звѣстный зъ своеи клеветливости и ненависти противъ Русинôвъ — „въ розмовѣ чи суперечцѣ съ своимъ товаришемъ зъ рускои гимназіи учувъ „tyle obelżywych wyrażeń o Ojcu św. i w ogóle o kościele katolickim, obok równocześnie wypowiedzianego uznania dla prawosławia, że przełożony konwentu OO. Zmartwychwstańców widział się zniewolonym podać cały fakt do wiadomości konsystorza".... Якъ небудь кореспондентъ хвалится, що свое донесенье черпае зъ суботнѣшного ч. 89 „Дѣла", мимо того зъ вѣдомыхъ причинъ ничого не знае о зарядженôмъ черезъ дирекцію слѣдствѣ и о его результатѣ, хочь все то добре ему знане зъ того самого ч-ла „Дѣла", и взывае Митрополита, щобы дотеръ до жерела, „z którego młode umysły czerpią prawosławne aspiracye". Кто прочитае „Czas", сей буде увѣреный, що въ рускôй гимназіи справдѣ „шизматицка пропаганда" ведеся на широку скалю и що вже

не одинъ, але цѣла громада „młodych umysłów zarażona prawosławnemi aspiracyami“. Перекрутивши такъ безсовѣстно самъ фактъ дуже ясно представленый въ „Дѣлѣ“, кореспондентъ „Czas-y“ має еще ту смѣлость говорити, „że nic więcej nie powiedziałem o samym przebiegu wypadku oprócz tego, co zawiera sobotnie *Dilo*, które oczywiście nieposiada się z gniewu..... Jeżeli co — додае кореспондентъ — to gniew tego organu, który dziś, otrzymawszy debit do Rosyi, prześcignął *Słowo* w zaciekłości przeciw wszystkiemu, co polskie, powinien zachęcić OO. Zmartwychwstańców do wytrwania na drodze wybranej (denuncyacyi?!), utwierdzić ich w przekonaniu, że już najwyższy był czas podjąć w Galicyi tę misyę szlachetną, jaka im dziś przypadła“. Справдѣ, вже неодинъ разъ читали мы выдумки и клеветы §§. кореспондента „Czasu“, але безсовѣстна ложь въ Nr. 273 „Czas-y“ перевыщае всѣ его дотеперѣшнѣ „szlachetne kłamstwa“. — Якъ „Czas“, такъ и Gaz. Nar. трубитъ передъ свѣтомъ о „szyzmatyckiej propagandzie“ въ рускôй гимназіи яко о фактѣ доказаномъ и съ ентузіязмомъ кличе, що конвентъ Змартвыхвстанцѣвъ „rozwija, jak z tego faktu widać, działalność w kierunku obrony unii i katolickiego kościoła przeciw propagandzie szyzmatyckiej“. Не дивуе насъ клеветливôсть польскихъ газетъ, котра вже перейшла въ приповѣдку, але дивно, що Змартвыхвстанцѣ, котрыхъ поступокъ стався причиною тыхъ теперь такъ пильно польскими газетами кольпортованыхъ клеветъ на руску гимназію и руску молодѣжь, мовчатъ и мимо своеи недавно заявленои скорости до спростованъ и пояснень не узнали сего разу за ôтповѣдне, въ интересѣ правды и для доказаня своеи безучастности спростувати тѣ клеветы польскихъ газетъ. Єсть пословица: qui tacet, consentire videtur, але мимо тои пословицѣ еще разъ спытаемо оо. Змартвыхвстанцѣвъ, чи ихъ мовчанье въ тôмъ случаю супротивъ такъ тяжкихъ клеветъ на руску гимназію и руску молодѣжь маe пôсля сеи пословицѣ уважатись яко ключь розумѣня ихъ мисіи на Руси ?....

— **Въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ** велася позавчера розправа передъ присяжными противъ сестрамъ Аннѣ и Парашцѣ Павликôвнымъ о образу маестату §. 63 у. к. и провины зъ §§. 300 и 302. уст. кар. По переведенôй розправѣ трибуналъ на пôдставѣ вердикту судіевъ присяжныхъ увôльнивъ обѣ обжалованѣ.

— **Удачнѣ фотографіи зъ образôвъ В. Верещагина** появились сими днями въ торговли Зайфарта и Дыдыньского во Львовѣ (пляцъ Маріацкій).

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Завѣдательства одержали: оо. Т. Корчиньскій въ Полевôмъ дек. холоѣвского и Н. Копачь въ Воли Задеревацкôй дек. болехôвского.

Презенты одержали: оо. І. Абрысовскій зъ Петликовець на Тысьменицю и Н. Теодоровичь зъ Долины на Иваникôвку дек. станиславôвского.

Похвальнѣ грамоты одержали въ признаню заслугъ а) около розширеня и скрѣпленя брацтвъ тверезости: оо. Он. Курбасъ въ Кустынѣ, С. Яцковскій въ Хмѣльнѣ, Е. Тарнавскій въ Барыловѣ, Ю. Радкевичь въ Куликовѣ, Ю. Давидовичь въ Сеньковѣ и І. Завадовскій въ Убиню; б) около реставраціи церкви и будынкôвъ приходскихъ: о. Л. Пытликъ въ Стремильчи.

Ôтъ испыту конкурсового увôльненѣ: оо. Н. Устыяновичь зъ Сучавы, Е. Тарнавскій зъ Барылова, Т. Мацѣлиньскій зъ Дубовицѣ, Е. Бѣлиньскій зъ Таврова и Т. Кобриньскій зъ Снятына.

Въ пропозицію на парохію Пôдбереже дек. болехôвского принятѣ: оо. 1) Г. Гуменный зъ Рожанки, 2) И. Поповичь зъ Крушельницѣ, 3) П. Сеникъ зъ Ивановець, дальше І. Бобикевичь зъ Струтына выжного, В. Турчиньскій зъ Ясеня, А. Зарицкій зъ Зарудя, В. Голодиньскій зъ Завоя, І. Абрысовскій зъ Петликовець и Г. Глѣбовицкій зъ Бруховичь.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Всч. Ив. К. во Львовѣ. Запрошенье до предплаты на „Партитуру“ буде для браку мѣстця умѣщене допервa въ слѣдуючôмъ ч-лѣ. Для заохоты и поясненя хочемо рôвночасно оголосити допись о потребѣ закладаня хору. *Ч. П. Да.... въ С.* Анонсъ буде умѣщеный. О вечеркахъ и поминальныхъ торжествахъ не хочемо згадувати, щобъ не робити особистыхъ квасôвъ. *Ч. П. Ом. Б. въ С.* „Дѣло“ высылаеся Вамъ по указанôй адресѣ. Звѣстка подана. *Всеч. А. Т. въ Д. Вп. В. Н. въ С. Ч. И. Б. во Льв. Всеч. П. въ Пер. А. Круж. въ Л. Ч. С. въ М. Хв. Т. Союзъ въ Ч. Хв. Дир. гимн. въ Л.* Простѣтъ, що надôсланѣ выказы, подяки, датки и справозданя, задля браку мѣстця не можутъ бути рôвночасно поданѣ, бо на се мусѣлибъ мы ôтступити що найменше поло-вину цѣлого ч-ла. Будутъ умѣщенѣ по можности якъ найскорше въ слѣдуючихъ числахъ.

Переписка администраціи: *Всч. І. К. въ Ч.* За оновѣстку почислено 2 зр., на предплату 4 зр., с. е. до 31 марта 1882.

ПОДЯКА.

Неумолима судьба забрала несподѣвано до вѣчности дорогого менѣ мужа и отця Іоана Старомѣйского гаржанина и бувшого учителя въ Калуши. Єдиною ôтрадою въ тôмъ тяжкôмъ горю було намъ ласкаве сочувствіе ВП. Добродѣевъ, котрѣ щиро и безъинтересовно ôтдали остатну послугу покôйному. Почуваемось длятого до святого обовязку зложити сердечну подяку Всч. о. деканови и парохови Калуша Игнатію Губчакови, Всч. оо. Павлови Кушликови зъ Вѣстовы, Антонію Одзьержиньскому емерит. свящ., Григорію Третякови зъ Угрынова середного, Игнатію Рожаньскому зъ Хотыня и Атаназію Царови сотрудникови зъ Калуша, такожь укôнченымъ питомцямъ пп. Анатолю Долиньскому, Михаилу Весоловскому и Петру Яцишину за ласкаву участь въ обрядѣ похоронномъ, а особливо Всч. о. деканови Губчакови за ихъ трогательнѣ слова прощальнѣ, — якъ такожь цѣлому брацтву церковному и всѣмъ другимъ и по читателямъ покôйника. Пріймѣтъ Всч. Добродѣе и ВП. ПП. тѣ нашѣ искреннѣ слова подяки за Вашѣ труды и сочувствіе въ нашôмъ горю.

Варвара Старомъйска, жена покôйного — *Орестъ Старомъйскій*, сынъ.

Понеже мѣстце пробуваня Вп. **Гаврѣила Горецкого**, укôнченого богослова, незвѣстне, то упрашаесь его, щобы зволивъ ôнъ въ власномъ интересѣ нôдъ звѣстною ему адресою **до Чернева п. Букачôвцѣ** свôй адресъ донести. (1—3)

Р. Дитмара безпечный петролей

Ц. к. упривил. Склад фабричный Р. ДИТМАРА, пляцъ Маріацкій, готель Европейскій.

R. DITMAR WIEN.

Найбольшій складъ артикулôвъ освѣтленя, признаной конструкціи и по значно зменшеных цѣнахъ.

(8—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

Того еще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане срѣбымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6	штукъ	ножôвъ столовыхъ
6	„	вилокъ зъ одноi штуки
6	„	ложокъ столовыхъ
6	„	пôдставокъ ножовыхъ
12	„	ложочокъ до кавы (7—24)
6	„	кубкôвъ до яець
6	„	хорошихъ филижанокъ
2	штуки	хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2	штуки	великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1	штука	высѣвача до цукру або перцю.
1	штука	ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенѣ вечнавѣ предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôзки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ **А. Л. ГУТМАНЪ,**

генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла

Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ЮСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручае

всякѣ роды фарбъ, лакерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертѣ до помазаня готовѣ, фарбы анилиновѣ, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничѣ, фарбы земнѣ, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнѣ, есенціи, всякѣ фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовѣ для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскѣ, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничѣ, лакеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскѣ сѣрники, шнурки запальнѣ до розсаджения каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,

всякѣ роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревлянѣ и корковѣ до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнѣ и до фротерованя, пензлѣ малярскѣ кождои величины, мѣтлинки рижевѣ до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевѣ до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медаліового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячѣ артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (6—10)

5 тягнень рôчно

ВЖЕ 12 л. ГРУДНЯ!

3% ôтсот. въ золотѣ

Друге тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСôВЪ

зъ року 1881 á 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

14 сѣчня, 14 марця, 14 червня, 14 серпня и 14 падолиста.

Кождочасна головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Выгранѣ и проценты выплачуются въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ головныхъ мѣстахъ провинцій, якъ такожь майже по всѣхъ европейскихъ головныхъ мѣстцевостяхъ **безъ жадного ôттяганя.**

За точну выплату ручитъ княж. серôске правительство.

Льосъ приноситъ 3% провизіи въ зол.

Сербскѣ льосы готôвкою á **46 зр.** и **50 кр.** купоновыхъ ôтсотковъ.

РЕВЕРСЫ ЗАМОВЛЕНЯ

платнѣ въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр.

и одною рештовою ратою 4 зр. а. в.

Купуючѣ набуваe вже **черезъ вплату лише 3 зр.** ôтъ разу **выключне** и **ненодѣльне** право участи въ грѣ.

Въ 1-шôмъ тягненю 3% **Сербскихъ Льосôвъ**, послѣдовавшôмъ 12 падолиста, вытягнено **головнѣ выгранѣ** франкôвъ **100.000, 10.000** и **4.000** въ золотѣ на льосы, спроданѣ зъ нашои конторы вымѣны, котрѣ есконтовано якъ найскорше.

Найблизшѣ тягненя вже 12 грудня, 14 сѣчня и 14 марта.

Протое три тягненя въ протягу найблизшихъ чотырехъ мѣсяцѣвъ.

Контора вымѣны администраціи (4—4)

Вѣдень, Wollzeile 10 и 13. „МЕРКУРА“ **Ch. Cohn, Wollzeile 10 и 13.**

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 93. Львôвъ, Субота 28 падолиста (10 грудня) 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ
на рôкъ 1882.

Щобы дати ширшій и глубшій выразъ тôй програмѣ, яку наша часопись вже ôтъ двохъ лѣтъ заступае, рѣшились мы ôтъ нового року 1882 выдавати „Дѣло“ **въ значно побôльшенôмъ форматѣ не пôдвысшаючи предплатнои цѣны.**

Програма нашои часописи всѣмъ добре звѣстна. Прихильнôсть ВП. Читателѣвъ и добра слава, яку здобуло собѣ „Дѣло“ за два лѣта въ найширшихъ кругахъ, навѣть у нашихъ закордоньскихъ братій и у другихъ славяньскихъ народôвъ есть найлучшимъ доказомъ жизненности нашои народнои програмы и наймилѣйшою нагородою нашихъ трудôвъ. Девятьразовѣ конфискаты нашои часописи можутъ послужити доказомъ нашои неустрашимости въ переведеню постановленои програмы, якъ и трудностій, середъ котрыхъ приходится намъ працювати. Звязавши долю нашои часописи съ долею рускаго народа, смѣло глядимо въ нашу народну будучнôсть. Ôткликаємось до живои и численнои участи нашихъ Родимцѣвъ въ пôдмозѣ нашои часописи. Численна участь Родимцѣвъ збôльшитъ и поповнитъ нашу працю для добра нашого народа. Она стане жереломъ народнои працѣ и побѣды. Теперь, коли можемо высказувати нашѣ мысли и гадки передъ лицемъ цѣлого рускаго народа, задача нашои часописи стаєся о много ширшою, тожь и участь ВП. Родимцѣвъ въ моральнôй и матеріяльнôй пôдмозѣ нашои часописи повинна статися еще бôльшою.

Литературный додатокъ до „Дѣла“ — „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“ буде выходити съ слѣдуючимъ рокомъ въ тôмже самôмъ объемѣ и по тôйже самôй цѣнѣ. Для слѣдуючого рочника приготовленый рядъ найдобôрнѣйшихъ и многопоучаюхъ повѣстій живого интересу загального.

Предплата на **„Дѣло“ вразъ съ литературнымъ додаткомъ** „Библіотека найз. повѣстій“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. а. в.
„ пôвъ року 6 зр. а. в.
„ чверть року 3 зр. а. в.

На **„Дѣло“ безъ Библіотеки н. пов.:**
на цѣлый рôкъ 8 зр. а. в.
„ пôвъ року 4 зр. а. в.
„ чверть року 2 зр. а. в.

На саму **„Библіотеку найзнаменитшихъ повѣстій“** безъ „Дѣла:
на цѣлый рôкъ 5 зр. а. в.
„ пôвъ року 2 зр. 50 кр. а. в.
„ чверть року 1 зр. 25 кр. а. в.

☛ **Новоприступаючій предплатники „Библ. Повѣстій“ дôстанутъ початокъ повѣсти „Любовь убогого молодця“ даромъ а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.**

Предплата пріймаєся кождого часу.

Предплату слѣдуе присылати пôдъ адресою:

Администрація „Дѣла“, Львôвъ, ул. академична Ч. 8.

Яка може бути згода
межи Русинами?

III.

Забираючись розглядати и порядкувати скомпликованôсть нашихъ партійныхъ ôтношень, стрѣчаємо въ першôмъ рядѣ велику рôжнородноôсть и неяснôсть въ пониманю рускои народности. Мы вже попереду згадали, що погляды на нашу народнôсть у насъ суть не тôлько неяснѣ и рôжнороднѣ, але часто навѣть такъ суперечнѣ, що одни другимъ впростъ перечатъ, одни другихъ взаимно выключаютъ. А що такими неясными и часто впростъ суперечными поглядами руководимось не тôлько въ нашôмъ житю литературнôмъ, але именно и въ житю политичнôмъ, що нашѣ страсти, пересуды и упередженя заразъ переносимо зъ одного поля нашого житя на друге, що не зазначаемо границѣ межи однымъ а другимъ, то и не диво, що рôжнородноôсть и незгода въ понятяхъ выкликае сторазъ бôльшу рôжнородноôсть, незгоду и вражду въ самôмъ житю, въ нашихъ дѣлахъ и манифестаціяхъ.

Така скомпликованôсть нашихъ партійныхъ ôтношень есть безперечно плодомъ нашого дотеперѣшнього житя. Тожь въ нѣмъ треба передовсѣмъ шукати розъясненя и рѣшеня суперечностій.

Ôтродженье Русинôвъ въ 1848 р. було не тôлько политичне але и литературне. Съ думою можемо сказати, що такъ въ политичнôмъ якъ еще може бôльше въ литературнôмъ взглядѣ погляды загалу Русинôвъ були въ тѣ часы дуже ясно зазначенѣ. Нынѣ треба намъ справдѣ жалувати за тою національною солидарностію, яка лучила и одушевляла тогды всѣхъ щирыхъ Русинôвъ. „Головна Рада руска“ зазначила въ своѣй памятнôй програмѣ заразъ въ першôй точцѣ дуже ясно и для всѣхъ зрозумѣло єднôсть и повну національну самостôйноôсть рускаго народа супротивъ обохъ сусѣдныхъ народôвъ: польского и великорускаго. Нашѣ ученѣ мужѣ: Могильницкій, Я. Головацкій, Лозиньскій, опираючись такъ на власныхъ науковыхъ доказахъ якъ и на авторитетѣ такихъ знаменитостій якъ М. Максимовичь, Срезневскій, Шафарикъ и др. представили тую самостôйноôсть рускаго народа такожь пôдъ взглядомъ языкословно-литературнымъ, етнографичнымъ и историчнымъ, а памятный зъѣздъ рускихъ ученыхъ надавъ тому голосови печать своєи однодушнои апробаты. Такъ отже пôднесено понятье и идею самостôйнои рускои народности такъ пôдъ взглядомъ политично-суспôльнымъ якъ и литературнымъ до ясности и неоспоримости національнои догмы. Була народна идея ясна, була и цѣль ясна, а тому и перше житье ôтродженыхъ Русинôвъ ôтзначалося твердою вѣрою въ народну будучнôсть, живою а однодушною дѣятельностію и молодечимъ ентузіязмомъ, може навѣть за великимъ въ прирôвнаню до тыхъ силъ, якѣ могли въ тѣ першѣ часы трудитись надъ политичнымъ и литературнымъ розвоємъ нашого народа.

Та рѣдко котра идея остоялася въ своѣй первѣстнôй, нескалянôй чистотѣ. Найвысшѣ идеи людскѣ малѣли и притемнювались пôдъ напоромъ непріязныхъ обстоятельствъ, пôдъ проводомъ малодушныхъ и слабосильныхъ людій. И наша народна идея мусѣла перебути ту, здаєся, неминучу судьбу всѣхъ идей, бо у насъ, бôльше якъ где инде, були обстоятельства непріязнѣ, вороги завзятѣ и прехитрѣ, а подвижники народнои идеи за малочисленнѣ, надто пригнетенѣ, а може и за надто вѣруючѣ въ скору и легку побѣду нашои народнои правды. Вже зъ разу не ставало намъ досыть силъ для народного подвигу. Тѣ самѣ мужѣ мусѣли неутомимо трудитись на рôжныхъ поляхъ народнои дѣятельности: на поли политичнôмъ, суспôльнôмъ, литературнôмъ и церковнôмъ, всюда мусѣли не тôлько ôтбивати напасти завзятыхъ а сильныхъ ворогôвъ, але еще и позитивнои працѣ всюда докладати, щобы нашѣ силы не малѣли, а множились, росли и розвивались. Не тяжко було духомъ упасти середъ такои борбы, не тяжко було середъ такои великои працѣ ослабнути на силахъ и коли не ôтдатись повному ôтчаяню, то бодай стати рôвнодушнымъ и захитатись въ своѣй вѣрѣ въ успѣшноôсть народного идеалу. А що тѣ самѣ мужѣ мусѣли рôвночасно трудитись на рôжныхъ поляхъ національного житя, то и не диво, що знеохота на однôмъ поли потягала за собою неохоту и присталôсть на другôмъ, третôмъ и четвертôмъ, хоть може при зрѣльшôй розвазѣ не було причины неудачами и противностями на однôмъ поли знеохочуватись до працѣ на другихъ поляхъ. Але чоловѣкъ не єсть такъ легкоподѣльный въ своихъ чувствахъ и не легко єму крѣпитись вѣрою, надѣєю и ôтвагою для иншихъ дѣлъ, коли єго серце закрôвавится въ однôй справѣ, котру ôнъ и своєю особою и своєю доброю волею все тѣсно лучивъ разомъ съ тыми другими въ одну цѣлôсть.

Єсть се фактомъ неоспоримымъ, що чимъ дальше тымъ бôльше непріязными

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.
Образокъ зъ галицкого житя.

VII.

(Конецъ.)

„Ахъ, якъ любо, таточку, проживати у такôй тихôй простотѣ, жити самою щиростю и правдою середъ щирыхъ, праведныхъ людій. Давъ бы Богъ, щобъ у наше село нѣколи вже не заглядала людска злôсть, щобъ всѣ нашѣ люде жили въ мирѣ и згодѣ. Я, таточку, не буду вже бôльше посыпати пѣскомъ нашихъ стежочокъ“. И глянула на Семена, мовьбы пытала єго, чи буде ôнъ ще ганятись за блескотливыми оманами, чи схоче зновъ заколотити сей тихій свѣтъ якою паньскою дурѣйкою, чи зновъ дасться заманити пустôй гордовистости?

Весело було Семенови на душѣ, весна розцвѣтала въ єго житю. Отъ и счезла єго опустѣлôсть, самотна пустыня, чувъ що жіе житьемъ съ небагато людьми, але съ людьми, — съ людьми честными, добрыми та розумными. Частѣ розмовы съ отцемъ Дамяномъ якось щоразъ бôльше промовляли до єго розуму, освѣчували єго якимсь новымъ свѣтломъ, що показувало єму нову дорогу нового житя якъ учителя и наставника молодѣжи, якъ провѣдника народнои просвѣты, якъ члена громады, просвѣченого брата непросвѣченыхъ братôвъ. Неразъ на самотѣ розважавъ ôнъ пан-отцевѣ слова и съ жалемъ пôзнававъ, скôлько ще не дôстае єму силъ и знаня до тои тяжкои роботы, до тои новои дороги, що стояла передъ нимъ отвôромъ. „Такъ, такъ, правду, велику правду каже старый“, говоритъ бувало Семенъ самъ до себе. „Одного чоловѣка вразишь, скривдишь, лихо єму заподѣешь, та отямившись перепросишь, справишся съ однымъ чоловѣкомъ, розкрыешь єму свôй жаль, переблагаешь и зновъ станешь другомъ-братомъ. А вразишь цѣлу громаду людій простыхъ але правдолюбныхъ, подопчешь ногами ихъ щиру прихильноôсть, що они тобѣ въ своѣй простотѣ якъ высшому, розумнѣйшому чоловѣкови у твоихъ нôгъ зложили, коли насмѣешся надъ ними, наглумишся, а ще й неправдою ихъ скривдишь, — о тогдѣ тяжко назадъ навернути разъ втрачену любовь, тяжко заслужити собѣ вѣру у тыхъ такъ тяжко здражденыхъ простыхъ серцяхъ, тяжко назадъ стати другомъ-братомъ. Не ймутъ вѣры, не ймутъ вѣры“....

Та роздумуючи такъ на самотѣ, Семенъ съ якоюсь тайною тревогою помѣчавъ, що образъ Северины щоразъ частѣйше стае передъ нимъ, впоюється въ єго душу, а то й не сходитъ зъ єго очій. У снахъ и на явѣ стававъ єи образъ въ чаровитôй красѣ, порывавъ за собою всѣ єго думки, напуваръ єго невысказанымъ щастьемъ. Неразъ пробуваръ Семенъ на силу ôторвати свои думки ôтъ сеи дѣвочои постати, забути на неи, вырватись зъ пôдъ єи чару, та дарма, дѣвоча постать вырынала ще живѣйшою, гарнѣйшою та чарôвнѣйшою.

Пôсля однои довгои гостины у о. Дамяна вернувъ Семенъ якось дуже зворушеный. Ôнъ не пôшовъ до своєи самотнои школы, а звернувъ дорогою на поле и довго блукавъ полями, довго ходивъ понадъ крутою рѣчкою, ажь темна нôчь запала и ясный мѣсяць выплывъ на широке небо. Семенъ вернувъ до дому, а єго серце все ще живо билося въ грудяхъ, въ єго очахъ тремтѣли слёзы.

„Ахъ я єи такъ люблю, такъ люблю“, прошептавъ Семенъ проходжуючись неспокôйною ходою по кôмнатѣ, а двѣ горячѣ слёзы скотились по єго розпаленôмъ лицю. „Она не буде моєю, не може бути моєю, та я не перестану єи по вѣкъ любити“.

Сёгодня зъ полудня, коли о. Дамянъ здрôмнувся на годинку, Семенъ и Северина проходжувались по городѣ. Сонце якось такъ любо сіяло крôзь густѣ вѣтя деревъ, пташки такъ весело щебетали у садѣ, все такъ радувалось, а Северина здалася єму такою прегарною, такою любою та чарôвною, що Семенъ не выдержавъ и съ трепетомъ, съ слёзами въ очахъ розказавъ єи свою любовь. И въ очахъ Северины заблысли слёзы, єи уста такъ дрожали якъ листки ôтъ вѣтру, она глянула на него пріязнымъ, жалôснымъ поглядомъ, — подала єму дрожачу руку, хвильку помовчала, а ôттакъ заговорила солодкимъ голосомъ:

„Пане Семене! По вѣкъ не забуду вашого доброго серця, не забуду вашои доброты, вашихъ трудôвъ и клопотôвъ задля мого хорого батенька, не забуду вашихъ слôвъ потѣхи, що вы ними осолодили намъ тяжкій годины нашого житя. Шаную васъ надъ всѣхъ. Люблю васъ якъ доброго пріятеля, але любити васъ якъ мого чоловѣка, якъ мого мужа — я не можу, — ніякъ не можу бути вашою жѣнкою. Не гнѣвайтесь на мене, хочу бути съ вами щирою, якъ вы були зô мною, и молю васъ, не гнѣвайтесь на мене за мою щирôсть. Я не можу, — не можу бути вашою жѣнкою... пôсля того, якъ вы... нѣ, нѣ, лучше не пытайте мене для чого. Повѣрте менѣ, моѣй правдѣ... я вамъ все, все давне давно простила, поважаю и люблю васъ якъ щирого друга, але вашою жѣнкою не можу бути... Будьмо щирыми другами, якъ и доси, а на знакъ нашои дружбы, на

ставали обстоятельства нашого политичного и суспôльного житя народного. „Die Tyroler des Ostens“, — як называли давнѣйше Русинôвъ въ Вѣдни, — сталися въ протягу несповна двохъ десяткôвъ лѣтъ „славяньскими ирридентистами“. Скоро ôтъ Русинôвъ почала ôтсуватись прихильна рука правительства, невелика громада нашихъ подвижникôвъ почала колибатись и пôдъ щоразъ сильнѣйшимъ и смѣлѣйшимъ напоромъ щасливыхъ противникôвъ тревогою перейматись и малѣти. Якбы тамъ и було, чи завинили въ гдечѣмъ мы самѝ чи нѣ, чи пропустили невыкористано користный для насъ часъ чи нѣ, а се остаѥся неоспоримымъ, що страшно на некористь нашу змѣнене положенье политичне, яке розкрылось Русинамъ въ другôй каденціи галицкого сойму, коли намъ може въ першій разъ прійшлося нагляднѣйше побачити нашу осамотѣлôсть безъ пôдмоги правительства, — глубоко вразило и знеохотило многихъ до сего часу дѣяльныхъ и надѣйныхъ мужѣвъ нашихъ. Тверда вѣра въ успѣшнôсть нашихъ народныхъ подвигôвъ о своѣй силѣ захиталася, а доси чиста и нескаляна идея народна почала затемнюватись. Невѣра въ нашу успѣшнôсть проявилась передовсѣмъ на политичнôмъ полѝ, але задля высше указанои звязи политичнои дѣятельности съ литературною, суспôльною и церковною, перенеслась она заразомъ и на тѝ другѝ поля нашого народного житя. Тогды то властиво почала у насъ выроджуватись та неяснôсть, рôжнороднôсть и суперечнôсть въ нашихъ поглядахъ, цѣляхъ и идеяхъ. Знеохочѐнѝ и захитанѝ въ вѣрѣ о нашôй народнôй успѣшности власными силами, почали шукати иншои опоры и силы для нашого народного житя. Таку силу доглянули гдекотрѝ въ панславистичнôй идеѣ, котра ѥще давнѣйше за часôвъ Колляра и Шафарика сильно займала мужѣвъ ческого народа и служила имъ въ части рôвновагою противъ пангерманизму. Коли однакожь панславистична идея задля своеи превеликои идеальности и надто далеко ôтсуненои будучности вже зразу мусѣла у насъ оказатися за надто абстрактною и слабою, щобы могла на дѣдѣ послужити пôдпорою нашои борбы о народне существованье противъ напору самыхже Славянъ, то другѝ зъ помежи нашихъ мужѣвъ заманенѝ прикладомъ Чехôвъ подалися на сторону панроссійскои або такъ званои „общерусскои“ идеи. Етнографична выстава въ Москвѣ р. 1867 була заразомъ зъѣздомъ многихъ мужѣвъ славяньского свѣта и она то послужила до манифестациі тои идеи, однакожь безъ участи россійского правительства. Тяжко булобы нынѣ сказати, въ якій спôсôбъ мала та идея прійти въ помôчь борбѣ Русинôвъ за своѥ національне существованье. Рускѝ участники тои подорожи взяли, здаѥся, хвилеву политичну демонстрацію Чехôвъ за рѣшучу и по всѣ часы обовязуючу манифестацію духовои звязи Чехôвъ съ Россіею и хотѣли може й собѣ пôти за ихъ прикладомъ. Та демонстрація Чехôвъ въ многôмъ пошкодила имъ, а ледви чи въ чѣмъ помогла, хотяй демонстрація такъ высоко розвиненого народа, якъ ческій, не могла бути легковажною для Австріи. Що така демонстрація Русинôвъ, если бы навѣть була громадна и єдинодушна, — якъ нею не була на дѣлѣ, — ѥще менше могла мати ваги, а фактично не мала ніякого позитивного значеня, се було вже зразу дуже ясно. Демонстрація провôдникôвъ безъ проводженыхъ николи не може бути удачною, а таку демонстрацію выбрано у насъ власне въ ту пору, коли и самѝ передовѝ люде не були однои мысли и коли можна було не безъ пôдставы спытати, чи стоитъ за тыми провôдниками свѣдомо цѣлый рускій нарôдъ, якъ ческій, и чи готовъ ôнъ поступати за ними. Щожь помогло выставленье тои идеи? Участники подорожи до Москвы и приклонники панроссійскои идеи першѝ перенеслися до Россіи, чимъ дали доказъ, що не чули въ собѣ навѣть силы чи ôтваги на пôдставѣ новоздвигненои идеи выдержати въ Галичинѣ дальшу борбу за наше народне существованье. Сей поступокъ инициятôрôвъ новопôднесенои идеи самъ собою ôтобравъ всяке политичне значенье тôй демонстрациі вже не тôлько супротивъ нашихъ ворогôвъ, але и супротивъ власного народу. Однакожь лишились по нѣмъ наслѣдства и то дуже сумнѝ. По перше ряды борцѣвъ за нашу народнôсть значно зменшились, бо ôтôйшли люде доси видниѝ на полѝ народнои дѣятельности, але и по бôльшôй части люде майже вповнѣ независимѝ отже и способнѝ до народного проводу. Подруге подано нашимъ противникамъ оружіе, завсѣгды имъ такъ пожадане, оклеветувати Русинôвъ и пôдкопувати до нихъ довѣріе въ мѣродайныхъ сферахъ. Зъ „Тирольцѣвъ всходу“ зроблено „ирридентистôвъ всходу“. Такъ отже въ политичнôмъ взглядѣ не тôлько ничого не зыскано для скрѣпленя нашои силы, але противно ѥще много страчено.

Свобода руского народа
а нашѝ польонизаторы.

Варшавскѝ дневники польскѝ „Wiek“ и „Kurjer warszawski“ замѣстили сими днями телеграмы въ Петербурга о гдеякихъ цензурныхъ пôльгахъ для руского языка въ Россіи. Именно звѣщае „Wiek“, що циркуляремъ „главного управленія по дѣламъ печати“ въ Петербургѣ дозволено печатанье книжокъ и журналôвъ въ (мало-) рускôмъ языцѣ, якъ такожь призволено давати театральнѝ представленя въ тôмже языцѣ. „Kurjer warszawski“ зновъ подае за петербурскимъ „Порядкомъ“ вѣдомôсть, що дозволено печатати (мало-) рускѝ словарѣ и ноты.

Хоть тѝ вѣсти варшавскихъ дневникôвъ не сходятся вповнѣ съ собою и наневно не можна ѥще знати, якѝ пôльги дано рускому языкови въ Россіи, чи именно циркуляръ „Главного управленія по дѣламъ печати“ заключае въ собѣ загальну норму прасового дозволу рускогo языка въ Россіи, чи лише спеціяльне призволенье печатати гдеякѝ ценаурѣ предложенѝ рускѝ книжки, словарѣ, ноты и т. д., то всежь замѣтна и дуже характеристична рѣчь, що навѣть и такѝ вѣсти о наданю далеко непирокои свободы рускому языкови въ Россіи вызвали неспокôй, а навѣть певне затревоженье середъ польскихъ кругôвъ. „Gazeta krakowska“, котра ѥще до послѣдного часу ôтзначалася цѣлковитымъ запознаваньемъ Русинôвъ, умѣстила наразъ въ ч. 74 зъ середы вступну статю „W sprawie ruskiej“, въ котрôй увѣряе, що „нема ани одного дневника польского, котрыйбы поречивъ Русинамъ ихъ народовôсть“—що „wszyscy Polacy uznają w nich (Русинахъ) bratni naród związany z nimi przed wieloma laty wspólnością losów historycznych i powołany do wzięcia udziału w wolności i szczęściu, jakie da Bóg przyszłość obu narodom przyniesie. I nietylko nie chcą i nie przynoszą Polacy zagłady Rusinów, ale przeciwnie mają interes w obudzeniu w nich narodowego poczucia!“ О тôмъ ôтзывѣ Gaz. Krakow. и говоримо ѥще пôзнѣйше, на тôмъ мѣстци записуемо лише, що доперва теперь пôдъ враженьемъ сихъ новыхъ вѣстей зъ Петербурга починаютъ Поляки троха серіознѣйше розважати свои ôтношеня до руского народа.

О богато замѣтнѣйшою въ тôмъ взглядѣ ѥсть статя Gazet-ы Narod. въ Нр-рѣ 280 п. з. „Dlaczego Moskale przestają obawiać się narodowościowego ruchu małoruskiego“, — а замѣтна она не тымъ, що въ нѣй отверто говорится, але своею межи стрôчками затаѥною тревогою. Коли Gaz. Narod. не соромится явно писати такихъ фалшôвъ, що Шевченко умеръ въ Кіевѣ (а не въ Петербураѣ, якъ ѥ кождому школяреви вѣдомо), що „Мета“, котра перестала выходити ѥще въ 1865 р., замѣстила протестъ противъ указу выданого въ 1876 р. и т. п., коли Gaz. Nar. съ очевидною злобою силится представити „Просвѣту“ яко политичне товариство и объявляе найгрубше незнанье самыхъ елементарныхъ засадъ и идей галицкихъ Русинôвъ и стараѥся всю оцѣнку житя Русинôвъ звести на улюблену у неи тему „szyzmatycko-moskiewskich zawichrzeń“, — то никто зъ здоровомыслячихъ и знаючихъ правдивый станъ рѣчи не може брати на серіо выводôвъ Gaz. Nar., опертыхъ на такъ фалшивыхъ и перекрученыхъ премисахъ, а змѣряючихъ ось до того, що пôльга для руского языка на Украинѣ маѥ вызвати въ Галичинѣ „szyzmatycko-moskiewską akcyą wymierzoną przeciw całości Austryi“, якъ се звычайно выражаѥся „Czas“ и „Gaz. Nar.“. Далеко бôльшои ваги ôтъ тыхъ, впрочѣмъ вже не першій разъ переспѣвуваныхъ выводôвъ „Gaz. Nar.“ — се поперше ви зле затаѥна боязнь передъ згодою всѣхъ рускихъ партій въ ôтношеню до Полякôвъ. „Ks. Kaczała — пише Gaz. Nar. — dziełem swojem p. t. „Polityka Polaków względem Rusi“ wskazał punkt styczny, *w którym mogły sobie rękę podać wszystkie stronnictwa ruskie.*“ Та згода, ба навѣть вже одна можливôсть такои згоды, не даѥ спати редакторамъ Gaz. Nar. и, само собою розумѣеся, многимъ а многимъ нашимъ польонизаторамъ. А до того ѥще та пôльга для руского языка въ Россіи! Що маѥ она спôльного съ антидержавною акціею противъ Австріи? Gaz. Nar. et consortes були бъ дуже радѝ, щобы така акція хоть где-нибудь проявилась межи Русинами, — тогды бувбы гнетъ Русинôвъ, якъ кажутъ Нѣмцѣ, „von Rechtswegen“ оправданый въ Галичинѣ, тымчасомъ коли доси бодай для людского ока треба голосити, що „Русинамъ не дѣются ніякѝ кривды“. Тому то Gaz. Nar., Czas и т. п. силомôць навязуютъ галицкимъ Русинамъ „szyzmatycko-moskiewskie aspiracye“ и радѝ ихъ за всяку цѣну хоть въ своѣй фантазіи вытворити. А тымчасомъ пôльга для руского языка, коли бъ справдѣ ви дано въ Россіи, не маѥ нїякои звязи съ такими аспираціями, пригожими передовсѣмъ для самыхъ Полякôвъ. Противно, она пôдпомоглабы тôлько культурный розвôй руского народа, пожаданый такъ для цѣлои Славяньщины якъ и для цѣлого цивилизованого свѣта. Розвôй рускои литературы на Украинѣ скрѣпивбы морально руску народнôсть отже и галицкихъ Русинôвъ въ ихъ тяжкôй борбѣ противъ насильнои польонизациі. Якъ можлива згода всѣхъ рускихъ партій, — яко числове скрѣпленье силы Русинôвъ, тревогою переповняе серця нашихъ польонизаторôвъ, такъ зновъ можлива пôльга для розвою рускои словесности въ Россіи лякаѥ ихъ вже напередъ яко моральне скрѣпленье силы руского народа. Inde irae et lacrimae!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Засѣданье 174-е палаты послôвъ ôтбулось въ понедѣлокъ, 5 грудня. Мин. скарбу внѣсъ проектъ закона о провизоричнôмъ стяганю податкôвъ и о выдаткахъ державныхъ за часъ ôтъ 1 сѣчня до кôнця марта 1882 р. Зъ порядку дневного пос. Мезникъ реферовавъ резолюцію нашого посла о. Озаркевича, поставлену при дебатѣ буджетовôй с. р. досычно реформы институціи екзекуторôвъ податковыхъ. П. Мезникъ внѣсъ резолюцію о. Озаркевича ôтступити правительству съ порученьемъ, щобы ви по мысли резолюціи рѣшило. Дальше довга дебата розвязалась надъ новелію до закона войскового. Референтъ дръ Маттушъ. Новеля вироваджуе гдеякѝ змѣны въ дотеперѣшныхъ приписахъ войковыхъ, а зъ тыхъ головнѣйшѝ н. пр. що замѣсть трехъ клясъ асентерунковыхъ новеля постановляе чотыри, дальше, новеля заострюе право емиграціи за границѣ державы, бо черезъ емиграцію дуже много ухиллося ôтъ обовязкôвъ службы войковои, дальше новеля постановляе, щобы виравы резервистôвъ тревали ôсѣмъ тыжднѣвъ, щобы т. зв. резерва доповняюча була вымуштрована и т. д. Въ загалѣ новеля обтяжае обовязокъ службы войковои. Противъ новелѣ промовляли пп. Шеффель, Фирикранцъ, Вальтерскирхенъ и дръ Кронаветтеръ; за новелею; кн. Альфр. Лихтенштайнъ, Фишеръ и дръ Гербстъ. Пос. Шеффель поставивъ внесенье, щобы надъ новелею перейти просто до порядку дневного. Внесенье тое однакожь поперло лишь 6 послôвъ зъ скрайнои лѣвицѣ. Пос. Вальтерскирхенъ заявивъ, що буде голосовати противъ новелѣ, бо она накидае ѥще бôльшій тягарѣ на милитаризмъ, якъ були доси. Бесѣдникъ дивуеся, чому се дѣеся власне въ пору, коли всѣ европейскѝ правительства оголошуютъ мирну политику. Бесѣдникъ радитъ замѣсть ухвалювати новѝ тягарѣ на войско — ухвалити якій законъ для полученя быту робôтничихъ верствъ народа, котрѝ живутъ въ найбôльшôй нуждѣ. Пос. Кронаветтеръ ѥще острѣйше выступивъ противъ новелѣ „Жителѣ Австріи не можутъ вже бôльше платити якъ платятъ, — а се ѥсть рѣчію неможливою, щобы Австрія довше могла рядити съ щорôчнымъ сталымъ дефицитомъ 30 мілiонôвъ“. Бесѣдникъ доказуе, що новеля войска найдоткливѣйше дасться почути людямъ бѣднымъ, тôй $^9/_{10}$ части обывателѣвъ австрійскихъ, выключеныхъ ôтъ рôвности правъ политичныхъ. Бесѣдникъ констатуе, що довга служба въ линіи вплывае деморализуючо на воякôвъ и каже, що дволѣтна войскова служба буде достаточна. Иншѝ краѣ можутъ собѣ мати и довшу линійну службу, бо маютъ чимъ платити. Австрія жь того не може. Министеръ обороны краєвои Вельзергаймбъ ôткликуеся до патріотизму всѣхъ партій, щобы голосовали за новелею. При голосованю палата 215 голосами противъ 5 голосôвъ (послôвъ демократôвъ) ухвалила перейти до спеціяльнои дебаты надъ новелею. При тôмъ случаю пос. Кронаветтеръ ска-

---

знакъ, що вы на мене не гнѣваетесь, подайте менѣ вашу руку.“

Семенъ устиснувъ ви бѣлу рученьку, щиро уцѣлувавъ, въ ого очахъ тожь заблысли слѣзы. „Ваша правда, ваша правда, покоряюсь вашôй волѣ, будьмо хочь другами, вѣрными, щирыми другами.“

„Такъ, такъ, ви правда“, говоривъ теперь Семенъ самъ до себе проходжуючись у потемкахъ по своѣй кôмнатѣ. „Пôсля того, що сталося, що я имъ заподѣявъ, якъ я вразивъ ви серце, на ложе слабости кинувъ ви батька, — пôсля сего всего она не може мене полюбити якъ свого мужа“.

Цѣлу нôчь ворочався Семенъ неспокôйно по своимъ лôжку. Сонъ не ймався ого очій, чудни мары ставали до мѣсячного свѣтла, цѣле житье, здаѥся, пересунулось живыми образами въ ого неспокôйныхъ думкахъ. Ажь надъ самымъ раномъ тихій сонъ спустився на ого слѣзавѝ очи.

На другій день пробудився Семенъ съ лекшою головою, съ ôтраднѣйшими думками. Ясне сонце заманило ого на ранѣшный проходъ. Проходячи коло попôвского городу замѣтивъ ôнъ середъ зеленыхъ деревъ и пышныхъ цвѣтôвъ бѣлу постать дѣвочу.

„Добрый-день, пане професорѣ“, озвався дзвôнкій голосъ Северины.

„Добрый-день, добрый-день, дай Боже щастье до раннѣи роботы“.

„Чи по щирости, якъ щирый другъ?“ съ притискомъ спытала Северина пильно вдивляючись въ Семена.

„Ахъ, чи жь можете сумнѣватись о моѣй щирôй дружбѣ?“

„Нѣ, нѣ, — не сумнѣваюсь вже“, ôтповѣла Северина и подала ому на прощанье руку. „А не забувайте на насъ, заходѣть, якъ вамъ часъ позволитъ, якъ вамъ стане кучно.“

Семенъ склонився ще разъ и звернувъ на гостинець. Потонувши въ думкахъ и не спостерѣгся якъ коло него переѣхала паньска коляса. Якійсь смѣхъ проѣзшихъ розбудивъ ого зъ задумы. Ôнъ оглянувся: на кôздрѣ поганявъ Грицько помученыхъ коней, въ колясѣ сидѣла Уршуля и Кордуля, а противъ нихъ Пужаковскій и „обыватель зъ забраныхъ дôбръ“. Гуляйпольского не було.

Семенъ съ ôтразою обернувся мовбы не впôзнавъ своихъ давныхъ знакомыхъ. Ôнъ и не знавъ, що нынѣ бувъ день св. Антонія — Збараскій ôтпустъ!...

Конецъ.

Василь Барвѣнокъ.

завъ verba veritatis и централистамъ, котрыхъ властиво дѣломъ есть о б ъ е к т и в к а и котрй все були противнй правдивôй свободѣ печати. При голосованю палата бôльшостію голосôвъ ôткинула внесенье меншости.

115-те засѣданье ôтбулось вô второкъ 6 грудня. На порядку дневнôмъ була цѣкава справа: справозданье комисіи о образѣ послôвъ ческо-нѣмецкихъ черезъ мин. справедливости дра Пражака. Мин. Пражакъ не явився на засѣданю. Справоздавець гр. Гогенвартъ ôтчитавъ рѣшенье бôльшости комисіи, що въ словахъ мин. Пражака „переступники закона“ (сказаныхъ о ческо-нѣмецкихъ послахъ) н е м ѣ с т я т ъ въ собѣ образы. Дръ Конинъ внѣсъ рѣшенье меншости комисіи, щобы министрови палата выразила нагану. П. К р о н а в е т т е р ъ заявивъ, що ôнъ не бачитъ въ словахъ Пражака образы.

Нѣмеччина. Министеръ гр. Кальноки по дорозѣ зъ Петербурга до Вѣдня вступивъ до Берлина. Тутъ гр. Кальноки конферовавъ съ кн. Бисмаркомъ, бувъ на авдіенціи у престолонаслѣдника и цѣсаревои нѣмецкои. Фактъ, що гр. Кальноки вступивъ до Берлина, — стверджуе, що вѣсти о трицѣсарскôмъ союзѣ не суть безъ пôдставы.

(*Повстанье Кривошіянъ въ Дальмаціи.*) Зъ Коттаро доносятъ до вѣденьскихъ газетъ, що намѣстникъ Дальмаціи бар. Іовановичъ розпорядивъ скрѣпити всѣ форты въ полуденнôй Дальмаціи инфантерією и артилерією. Для достарчуваня живности оперуючому войску вынаймлено тымчасомъ лише на два мѣсяцѣ кôлькасотъ штукъ тягарнои худобы. Черезъ Трiестъ переходятъ до полуднев. Дальмаціи транспорты жандармеріи. Ген. Іовановичъ конферовавъ съ посломъ австрійскимъ зъ Цетинье и поручивъ ему, постаратись у правительства чорногорского, щобы оно поставило кордонъ граничный и не допускало ани повстанцѣвъ до Чорногоры, ани зъ Чорногоры до Дальмаціи. Правительство чорногорске вже справдѣ поставило кордонъ граничный. Печать австрійско-угорска неразъ инсинуовала чорногорске правительство, що оно вспирае повстанцѣвъ. Противъ тыхъ инсинуацій выступивъ рѣшучо офіціяльный „Гласъ Црногорца“ и заявивъ, що правительство чорногорске бажаючи добра своимъ братамъ въ области коттарскôй, ôтраджувало починати якій-нибудь рухъ повстанчій. Чорногора поважае волю европейскихъ державъ и опираесь на трактатѣ берлиньскôмъ. Тое заявленье „Гласа Црногорца“ и поставленье граничного кордону ясно доказуютъ, що Чорногора не вспирае бунту Кривошіянъ, але що они пôднесли бунтъ противъ Австріи на власну руку. Треба тутъ згадати, що о самôмъ повстаню и операціи австрійского войска — вѣдомо дуже мало. Навѣть телеграмы въ заграничныхъ газетахъ о поодинокихъ стичкахъ войска съ повстанцями у насъ, заневне зô взгляду на цензуру, не перепечатуются.

(*Митрополитомъ карловицкимъ*) выбравъ сербскій конгресъ церковный епископъ зъ Буды С т о й к о в и ч а. Зъ помежи 65 депутатôвъ ôтдали 53 голосъ за Стойковичемъ; еп. Ангеличъ, мадярофиль, протегованый угорскимъ правительствомъ, дôставъ лишь 12 голосôвъ. Выбраный митрополитъ потребуе еще потвердженя цѣсарского. Епископъ Стойковичъ бувъ вже разъ, въ 1874 р., выбраный митрополитомъ, але цѣсарь его не потвердивъ. Ôнъ належитъ до сербско-національнои партіи, и длятого не маe ласки у угорского правительства.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Недавно оголосивъ „Правительственный Вѣстникъ“ царскій указъ въ справѣ р е ф о р м ы а д м и н и с т р а ц і и Р о с с і и. Реформа малабъ бути переведена въ тôмъ направленю, щобы зробити простѣйшимъ весь административный механизмъ, усунути всякій непотрѣбный формализмъ и завести певну децентрализацію администрациі. Передовсѣмъ иде о тое, щобы опредѣлити права, обовязки и компетенцію властій правительственыхъ зъ одной стороны, а властій земскихъ (quasi - автономичныхъ) зъ другои стороны. Указъ заповѣдае отже цѣлковиту реформу администрациі губерній, уѣздôвъ и частну реформу земствъ и городскихъ управъ. — Для близшого постановленя, въ якій способъ тая многоважна реформа далабыся перевести, царь, на препорученье министра дѣлъ внутрѣшныхъ гр. Игнатьева, розпоряджае въ тôмже указѣ установити комисію пôдъ предсѣдательствомъ державного секретаря К о х а н о в а. Програму для комисіи пôсля указу мавъ уложити комитетъ министрôвъ съ участію двохъ членôвъ государственного совѣта, трохъ сенаторôвъ ревизійныхъ и ôтпоручникôвъ министерствъ. Комисія розсмотритъ досвѣды и выводы чотырехъ сенаторôвъ, посгановленыхъ еще царемъ Александромъ II для ревизіи всѣхъ губерній Россіи, дальше комисія розсмотритъ рѣшеня властій, котрымъ поручено упорядкованье крестяньскихъ дѣлъ, и постановленя земствъ (зъ котрыхъ примѣромъ х е р с о н ь с к е земство недавно ухвалило дуже много цѣнныхъ и важныхъ постановъ). Предсѣдатель комисіи, Кохановъ, маe повномочіе вôзвати до комисіи представителѣвъ провинціональныхъ политичныхъ властій, земствъ и городскихъ управъ, а кромѣ того знатокôвъ, т. зв. „свѣдущихъ людей“. Якъ доносятъ россійскій дневники, минувшого тыждня ôтбулась вже вступна нарада комисіи, на котрôй ухвалено програму праць комисіи. Въ нарадѣ взяли участь: 4 сенаторы ревизійнй (Половцевъ, Ковалевскій, Мордвиновъ и Шамшинъ) и представителѣ министерствъ.

Въ Россіи послѣдными часами радило и радитъ множество комисій. Досыть пригадати комисію для зменшеня піяньства (вже укôнчила свои нарады), комисію для урегульованя колонизацій, комисію для полученя быта матеріяльного селянъ, комисію для реформы армій, всякй комисіи для реформы публичнои просвѣты, комисію для ухваленя загального закона желѣзничого, комисію для зреформованя театрôвъ и т. д. и т. д. Всѣ тіи комисіи, въ котрыхъ берутъ участь и свѣдущй люде, маютъ показати правительству слабй стороны въ всякого рода урядженяхъ россійскои державы, а вже буде рѣчію правительства на подставѣ ухвалъ комисій постановляти законы.

Московскій газеты доносятъ, що коронація царя и царицѣ, котра мала ôтбутись въ Москвѣ въ маю 1882 р., зôстала ôтложена на пôзнѣйше.

Ôтъ довшого часу удержуеся въ россійскихъ газетахъ поголоска, що Россія постановила зô взгляду на ощаднôсть знести ôтъ нового року свои посольства при меншихъ нѣмецкихъ дворахъ. Поголоска тая потверджуесь. — Черезъ знесенье генералъ-губернаторства въ Оренбургу заощаджено 50.000 рублѣвъ.

Царь Александеръ III удѣливъ министрови гр. К а л ь н о к и о р д е р ъ Александра Невского съ брилянтами. Гр. Кальноки передъ ôтъѣздомъ до Вѣдня конферовавъ кôлька разôвъ съ секретаремъ держ. Г и р с о м ъ (заступникомъ Горчакова). Дня 5 грудня опустивъ гр. Кальноки Петербургъ и ôтъѣхавъ до Вѣдня. По выѣздѣ гр. Кальноки зъ Петербурга печать петербурска заговорила дуже прихильно о именованю гр. Кальноки австр. министромъ дѣлъ заграничныхъ. Се есть потѣшаючимъ фактомъ — пишутъ россійскй дневники — що Австрія въ теперѣшнôй хвили выбрала министромъ у м ѣ р е н н о г о а к о н с е р в а т и в н о г о дипломата, котрый признае потрѣбнымъ въ справѣ балканьского пôвъострову поступати спокôйнымъ, мѣрнымъ крокомъ и бажае, щобъ Австрія вспôльно съ Нѣмеччиною и Россіею стояла твердо на грунтѣ б е р л и н ь с к о г о т р а к т а т у. С о ю з ъ т р е х ъ ц ѣ с а р ѣ в ъ може лишь тогды осущитися, коли ôтношеня межи трема державами такъ уладятся, що всѣ будутъ мати рôвнй користи, и кожда зъ нихъ на двѣ прочй зможе оперстись; коли буде загварантованый миръ а що до територіяльныхъ змѣнъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ жадна зъ трехъ монархій не буде предпринимати нiякого кроку безъ вѣдомости и згоды двохъ прочихъ монархій.

Туреччина. Порта, якъ мы вже згадували, запротестовала п р о т и в ъ а в с т р і й с к о м у з а к о н о в и в о й с к о в о м у для Б о с н і и и Г е р ц е г о в и н ы, покликуючись на суверенность свою въ тыхъ окупованыхъ Австріею краяхъ, признану ѣй конгресомъ берлиньскимъ и пôзнѣйшимъ трактатомъ межи Портою и Австріею. Заразъ, коли тôлько Австрія оголосила законъ войсковый, Порта заповѣла державамъ окружну ноту въ тôй справѣ; пôзнѣйше закомуникувала державамъ и проектъ той ноты. Дипломатія однакожь вымогла ôтъ неи, щобы она не вручала той ноты въ Вѣдни, а лишь поручила свому амбасадорови починити представленя австрійскому правительству въ тôмъ дусѣ, щобы выконанье закона войскового засистовано. Кабинетъ вѣденьскій ôткинувъ тое представленье амбасадора турецкого. Тогды Порта рѣшилась выдати ноту съ протестомъ. Нѣмеччина старалась ôтвести Порту ôтъ того кроку, однакъ надаремно. Чи протестъ Порты вже врученый кабинетови австрійскому, чи се станесь допервa въ найблизшôмъ часѣ, на певно не звѣстно. Протестъ Порты, розумѣесь, зô взгляду на европейску дипломатію остане безъ всякихъ наслѣдствъ, але може мати наслѣдство зô взгляду на саме жительство Босніи и Герцеговины. Звѣстно, що жителѣ окупованыхъ краѣвъ дуже не радо глядятъ на загальный обовязокъ войсковый, — и вже теперь банды утѣкачѣвъ зъ Босніи и Герцеговины скрѣпили ôтдѣлы повстанцѣвъ въ Кривошіи. Протестъ Порты, высказуючій, що мовь-то Австрія не маe права побирати рекрутôвъ въ окупованыхъ краяхъ, може лишь загрѣти тамошныхъ жителѣвъ до тымъ бôльшого опору противъ рекрутациі и въ загалѣ противъ Австріи.

Въ А л ь б а н і и нема ладу ни спокою. Лига альбаньска зъорганизовалась на ново, а народъ гôрскій не хоче узнавати власти султана. Въ послѣдныхъ часахъ прійшло въ кôлькохъ мѣстцяхъ до стычокъ межи войсками турецкими и Альбанцями. Послѣднй конче домагаются народнои автономіи, на котру, розумѣесь. Порта пристати не хоче.

Франція. Мин. дѣлъ внутрѣш. В а л ь д е к ъ Р у с с ô предпринявъ мѣры, щобы законники, выгнанй зъ Франціи на пôдставѣ церковныхъ декретôвъ, не повертали назадъ до краю. Такимъ законникамъ маe бути заказано проповѣди въ церквахъ держати.

Президентъ Г р е в и пôдписавъ дня 3 грудня декретъ въ справѣ н а у к и р е л и г і и въ лицеяхъ и закладахъ науковихъ. Пôсля того декрету наука религіи п е р е с т а e б у т и п р е д м е т о м ъ о б о в ѣ з к о в ы м ъ а родичѣ маютъ на початку року школьного, записуючи дитину, заявити, чи бажаютъ, щобъ дитина училась надъобовязково религіи, чи нѣ. Совсѣмъ такъ само, якъ по галицкихъ гимназіяхъ дѣесь съ наукою языка руского.

НОВИНКИ.

— **Страшне нещастье** сподѣлося сего четверга дня 8 грудня въ Вѣдни въ такъ званôмъ Ringtheater. Вечеромъ о 7-ôй годинѣ, коли на сценѣ представляно веселу оперетку Офенбаха: „Hoffmanns-Erzählungen“, нагло повставъ на сценѣ пожаръ, котрый въ однôй хвили обнявъ цѣлу сцену и скоро розширився такожь на цѣлый театръ. Перелякана служба повтѣкала зъ сцены и забула въ першôмъ перестраху спустити желѣзну заслону, котра моглабы була обмежити огонь лише на саму сцену. Одинъ зъ робôтниковъ замкнувъ газометръ, а тымъ способомъ погашено свѣтло. Годѣ собѣ представити ту страшну сцену трагичнои грозы, яка теперь послѣдовала. Театръ бувъ переповненый численною публикою. Скоро помѣчено огонь, всѣ кинулись до выходôвъ и затамували ихъ своими тѣлами. Темнота, освѣчувана тôлько свѣтломъ дымлячихся поломѣней и перелѣтаючихъ искоръ, збôльшила замѣшанину и загальный перестрахъ. Стоны, зойкъ и крики роздирали серця. Огнева сторожа приспѣла доперва въ 25 минутъ по выбуху огня. Страшно було дивитись, якъ люде скакали зъ поверхныхъ ôконъ на брукъ, не зважаючи на те, яка тамъ дожидае ихъ доля. Много осôбъ удусилось ôтъ самого дыму, много згинуло ôтъ выплываючого газу, много удусилось въ натовпѣ, много спеклося въ самôмъ огни. Скôлько згинуло всѣхъ осôбъ, еще напевно не знати. Дотеперь обчисляютъ число нещастныхъ жертвъ на 400 неживыхъ людій. До 2-ои годины въ ночи выдобуто 150 осôбъ спаленыхъ на уголь. Галицкій пос. Аль. Чайковскій выскочивъ черезъ ôкно. Другій гал. посолъ Пенговскій погибъ нмовѣрно вразъ съ жѣнкою въ поломѣняхъ. До самого рана не угашено огня. Еще о 5 год. зъ полудня на другій день тлѣли згарища. Цѣле внутрье театру выгорѣло до крыхты, остались одни голи муры. Шкоду обчисляютъ на 1 милiонъ. Сама обнова театру стояла 65.000 зр. Директоръ Явнеръ поноситъ величезну шкоду. Збѣговиско людій около спаленого театру незвычайне. Цѣлый Вѣдень покрывся глубокимъ жалемъ. Всѣ дневники отворили субскрибцію на пôдмогу нещасныхъ родинъ. Пôсля „N. Fr. Presse“ пожаръ повставъ о $^3/_4 7$ год. зъ того, що служачій зближився съ лямпою спиритусовою занадто близько и неосторожно до легкои прозрачнои заслоны, котра сей-часъ займилася, и въ однôй хвили обгорнувъ поломѣнь цѣлу сцену.

— **Що до оподаткованя промыслу домового** выдала дирекція скарбова во Львовѣ слѣдуюче розпорядженье: „Для узыскання одностайного поступованя при оподатковаю промыслу домового пригадуеся властямъ вымѣровымъ постановы тутешнього розпорядженя зъ дня 15 цвѣтня 1851 ч. 18154 (зôбръ норм. зъ р. 1851, часть I, стор. 150, ч. 107), якъ такожь рескрипту выс. министерства скарбу зъ дня 23 сѣчня р. 1857, ч. 6561, интимованого тутешнымъ розпорядженьемъ зъ дня 19 марта 1857 ч. 4583 (дод. до дн. розп. зъ р. 1857, ч. 11, стор. 43), въ кôнци тутешнього розпорядженя зъ дня 17 вересня р. 1881 ч. 47384, пôсля котрыхъ приписôвъ вôльнй затрудненя по селахъ (до котрыхъ не треба консенсу), выконуванй черезъ господарѣвъ грунтовыхъ тôлько черезъ коротку часть року для заспокоеня власныхъ потребъ, або котрй представляются яко часовый, неправильный, съ веденьемъ господарства рôльного полученый побôчный заробокъ, якъ прим. ткацтво, кошикарство, колодѣйство, гончарство, тесельство и т. и. затрудненя, котрй выконуются безъ помôчниковъ и на такъ малый розмѣръ, що самй, а навѣть въ полученю съ иншими заробкованями того рода не выстарчаютъ до самостôйного житя-бути, суть вôльнй ôтъ податку заробкового. — Поручаеся властямъ вымѣровымъ, щобы при накладаню податку заробкового поступали пôсля тыхъ указаній, перестерѣгаючи покликаній приписы“. На се розпорядженье звертаемъ увагу нашихъ земляковъ, котрй занимаются подôбными роботами, позаякъ оно есть для нихъ великои ваги.

— **На посаду директора реальнои гимназіи въ Бродахъ** розписуе президія краевои рады школьнои конкурсъ съ речинцемъ до дня 4 л. сѣчня 1882.

— **Выдѣлъ краевый не маe для Русинôвъ фонду!** Редакція „Батькôвщины“, а взглядно „Рускаго правотаря народнаго“ подала була до сойму петицію о пôдмогу на выдавництво дальшихъ частій такъ пожиточнои для народу книжки. Соймова комисія петиційна рѣшила закупити 1.000 книжочокъ „О опѣкунахъ и кураторахъ“ и 1.000 „Войскова такса“. Понеже однакъ тая справа не прійшла пôдъ нараду сойму, тожь передано ей до увзглядненя выдѣлови краевому. Зъ ôтси одержала редакція „Батькôвщины“ ôтмовну ôтповѣдь, бо „Выдѣлъ краевый не видится въ можности прихилитися до той петиціи“. Такъ само ôтповѣвъ выдѣлъ краевый товариству рускихъ академикôвъ „Дружный Лихварь“ на его петицію о запомогу. Видно зъ того, що Выдѣлъ краевый не есть „въ можности“ прихилитись до голосу Русинôвъ, хочьбы ихъ справа заслугувала вповнѣ на безъусловне признанье.

— **Затьмѣнье мѣсяця** можъ було бачити дня 5 л. с. м. ôтъ $6^1/_2$ год. вечеромъ. Насамперед покрывся мѣсяць темною тѣнію землѣ, такъ що тôлько полуднево-всхôдна часть мѣсяця була трохи видна. Въ хвили найбôльшого затьмѣня бувъ майже цѣлый мѣсяць покрытый тѣнію, що при погôднôй ночи було можна точно бачити. О год. 9 показався мѣсяць зновъ въ цѣлôй своѣй величавости.

— **Еще одна нова комета** въ зоряноѣ групѣ Цефея ôткрыта Вендельомъ въ Гарварди колегіи кембридскôй. Перехôдъ кометы попри сонце послѣдуе дня 9 н. с. грудня 1881; ôтдаленье кометы ôтъ сонця 42 мил. миль. Комета повертаеся въ направленю на полудне и ôтдаляеся ôтъ землѣ, черезъ що еи свѣтло слабне.

— **Именованя.** Д ѣ й с т н ы м и у ч и т е л я м и именованй а) для шкôлъ етатовыхъ: Бол. Яницкій въ Балицяхъ, Мих. Банахъ въ Руднѣ, Вас. Камѣньскій въ Вербовѣ, К. Хромякъ въ Бахори, І. Броникôвскій въ Засовѣ, С. Борецкій въ Дубрôвцѣ рускôй, Т. Шарка въ Бортятынѣ, І. Дроби въ Мѣльци, Ф. Цетнаровскій въ Одрикони. П. Мадвѣдь въ Милятынѣ старôмъ, Юл. Фрайденбергъ въ Мостискахъ и Юлія Гайманъ дѣйстною учителькою въ Поморянахъ; б) для шкôлъ филіяльныхъ: Кон. Гарволиньскій въ Круковѣ и С. Наливайко въ Торговѣ.

— **Сумно звѣстна исторія дѣятельности п. Тита Будзыновского** въ рускôй школѣ вправъ, котра такъ справедливо до живого обурила всѣхъ Русинôвъ и въ всѣхъ безсторонныхъ прихильникôвъ шкôльного ладу, представилась теперь въ еще новôй, понравнôй илюстраціи. Нашимъ читателямъ памятна статя „Доля рускои школы вправъ во Львовѣ“ замѣщена въ ч. 69 „Дѣла“, якъ такожь замѣтка въ „Новинкахъ“ ч. 66 „Дѣла“ п. з. „Зменшене число дѣтій въ рускôй школѣ вправъ“. Просторонна статя въ ч. 69 була подрôбнымъ коментаремъ до замѣтки въ ч. 66, а представлено въ нѣй дѣятельнôсть п. Будзыновского на основѣ неоспоримыхъ фактôвъ такъ ясно и недвозначно, що прочитавши статю никто не мôгъ сумнѣватися о властивôмъ характерѣ и квалификаціи сеи дѣятельности. П. Будзыновскій выточивъ бувъ передъ ц. к. львôв. судомъ краевымъ яко карнымъ противъ редакціи „Дѣла“ процесъ о образу чести але лише за замѣтку въ ч. 66. Мы здивовались немало, для чого п. Будзыновскій не зробивъ того самого взглядомъ статіи въ ч. 69, заключаючои въ собѣ таке множество и то такихъ фактôвъ, котрй безперечно споводувалибы до процесу кождого поважного учителя дорожачого своею честію. Не входячи однакожь въ причины сего поступку п. Б. мы пôднялися доводу правды фактôвъ обговореныхъ въ ч. 66, котрыми п. Б. чувся бути ображеным на чести. Въ хвилѣ, коли що ино було розпочалося вступне слѣдство, справа п. Будзыновского станула на дневнôмъ порядку гал. сойму и съ немалымъ здивованьемъ почули мы зъ устъ правит. комисаря ôтповѣдь, будьтобы всѣ противъ п. Б. пôднесенй замѣты оказалися неправдивыми. Такъ якъ судове слѣдство для доказаня правды починеныхъ п. Б-му замѣтôвъ еще тогды велося и мы пôсля припису права не могли ничого говорити о его евентуальнôмъ выслѣдку, то намъ не можна було говорити для справленя правительственнои ôтповѣди, що именно мы пôднялися доводу правды тыхъ замѣтôвъ и вповнѣ увѣренй, що переведемо довôдъ правды. Мы мусѣли мовчки ждати переведеня слѣдства и головнои розправы, щобы хоть post festum представити судово доказану илюстрацію дѣятельности п. Б. Сими днями однакожь одержали мы зъ ц. к. суду краевого увѣдомленье, що п. Бу-

дзыновскій ôтступивъ безъусловно ôтъ розпочатого процесу противъ редакціи „Дѣла“ о образу чести и що въ наслѣдство того дальше слѣдство застановлено. Мы не маємо ніякого средства правного приневолити п. Б., щобы розпочатый процесъ бувъ переведеный. Се зависѣло выключно ôтъ него самого. Мы однакожь въ повнôмъ правѣ сконстатувати, що тымъ чиномъ правдивôсть фактôвъ въ ч. 66 „Дѣла“ наведеныхъ а въ ч. 69 подрôбно поясненыхъ вповнѣ потверджаєся. Намъ не ходило и не ходитъ о особу п. Б., але о добро и существованье рускои школы вправъ. Поминувши то, въ якôмъ свѣтлѣ може представитись теперь ôтповѣдь правительственного комисаря въ справѣ п. Б., мы натеперь звертаємося лише до Выс. школьныхъ властій съ запытаньемъ, чи суперечить правдивости фактôвъ наведеныхъ въ чч. 66 и 69 „Дѣла“ дальше, хотьбы найкоротше полишенье п. Б. на єго дотеперѣшнôй посадѣ управителя рускои школы дасться законно оправдати и погодити съ добромъ сеи школы и школьництва въ загалѣ?

— Въ Римѣ ôтбулась дня 8 грудня **канонизація чотырехъ святыхъ**: каноника Росси, капуцина Лоренца, еремита Лябре и законницѣ Кляры. При канонизаціи було присутныхъ 350 церковныхъ достойникôвъ. Пана самъ ôтправлявъ литургію и проповѣдавъ о заслугахъ новыхъ святыхъ.

(*Н*) **Иванъ Бляйвайсъ.** Сумный день бувъ для народу словеньского 29 н. с. падолиста — се день смерти знаменитого, неôтжалованого патріота дра Ивана Бляйвайса. Цѣла єго дѣятельнôсть була звернена на ôтродженье залишеного всѣми народу словеньского, — праця велика, переходяча силы единицѣ, якои до посмѣшного часу никто въ житю свого народу съ такимъ успѣхомъ и при такъ несприяючихъ обстоятельствахъ не довершивъ, при якихъ се здѣлавъ Бляйвайсъ. Дръ Иванъ Бляйвайсъ родився 1808 р.; студія медичнй укôнчивъ ôнъ на университетѣ вѣденьскôмъ, а опôсля ôтдався студіямъ ветеринаріи. Въ 1841 р. обнявъ ôнъ катедру ветеринаріи въ Люблянѣ и ôтъ 1843 року яко секретарь товариства господарского зачавъ выдавати господарско-промыслову газету „Novice“. Въ тôй газетѣ подававъ ôнъ свому народови самй господарскй практичнй науки. Кто й подумавбы, що та газета потрафила розбудити народне почутье Словенцѣвъ, що погорджуваній и упослѣджуваній Нѣмцями мовь парiѣ, зарôвно безъ шляхты якъ и Русины, пробудятся зъ довгого просоня и помимо такъ великого гнету своихъ незваныхъ опѣкунôвъ розвинутъ тôлько жизненнои силы. А однакъ такъ и сталось! Помалу зачавъ ôнъ обговорювати въ тôй господарскôй газетѣ политичнй питаня и довѣвъ до того, що пôдъ єго проводомъ словеньскій народъ дозрѣвъ политично, матеріяльно пôднѣсся, и нынѣ стався примѣромъ для другихъ народôвъ. Самъ дръ Бляйвайсъ не дався николи выбрати на посла до рады державнои, але бравъ завсѣгды живый удѣлъ въ политичнôмъ житю Словенцѣвъ и бувъ ихъ проводникомъ. „Батько Словенцѣвъ“, имя, на яке ôнъ своею дѣятельностію вповнѣ заслужився — се имя святе для кождого Словенця; тожъ и не диво, що цѣлый народъ на вѣсть о смерти свого „батька“ окрывся глубокимъ жалемъ. Честь памяти такихъ свѣтилъ народныхъ, якъ дръ Иванъ Бляйвайсъ! Єго дѣятельнôсть, єго праця около розбудженя Словенцѣвъ — есть дуже поучаючою и прикладною для Русинôвъ, котрй находятся въ подôбнôмъ положеню, якъ Словенцѣ до часу дѣятельности дра Бляйвайса.

— **Зъ Кутъ** пишутъ намъ: Заходомъ декотрыхъ щирыхъ Русинôвъ ôтбулось дня 24 л. листопада с. р. въ нашôмъ мѣсточку (где ôтъ довшого часу ôтбувались польскй драматычнй представленя) попри польскôмъ такожъ руске представленье драматичне, котре зôбрана публичнôсть приняла дуже прихильно. Ôтограно именно комедійку „*Покôйникъ Опанасъ*“, а пп. аматоры вывязались хорошо зъ своихъ роль. Честь и подяка най буде Вп. д-ру И. Скоморовскому Вп. Н. Козакевичеви и єго Пчт. родинѣ котрыхъ переважно трудамъ належитъ се завдячити. Маємъ повну надѣю, що такъ красно розпочате дѣло не буде залишене и що и дальше будутъ даватися рускй представленя аматорскй, котрй певно розбудятъ бôльше житье мѣжь тутешными Русинами.

— **Народнй читальнѣ.** Въ Воли Якубовôй основала у себе громада читальню, до котрои на першй разъ вписалося надъ 30 осôбъ, особливо молодшихъ, котрй читаютъ радо книжки та газеты. Ревнымъ членомъ и головнымъ основателемъ читальнѣ єсть молодый господарь п. Атан. Мельникъ. — Така сама читальня завязалася въ Заболотцяхъ коло Жидачева, за стараньемъ мѣстцевого священика о. Ивана Савюка, господаря п. Ивана Касарабы и др. Читальня розвиваєся дуже хорошо.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Вирооєв. митрополитъ Іосифъ выѣхавъ дня 4 л. с. м. до Вѣдня. — 16 лѣтна М. Штангеръ зъ Волесковець въ пов. спятыньскôмъ, дочка тамошного арендаря, перейшла сими днями во Львовѣ зъ вѣроисповѣданя жидôвского на христіяньске пôсля обр. гр. кат. — Зъ Варшавы выдалили власти около 400 жидôвъ, яко неуправненыхъ до тамошного побыту. — Въ Загребѣ и въ Фельдкирхъ коло Форальберга було сими днями сильне землетрясенье.

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Урядъ касіера и веденя рахункôвъ при вдовичо-сиротиньскôмъ фондѣ поручено о. дру І. Крижановскому.

Каноничну институцію одержавъ о. Е. Мокрицкій на Волю Задеревацку дек. болехôвского.

Катихитомъ именованый о. І. Гордѣевскій, сотрудникъ архикатедральный при народнôй школѣ им. Конарского во Львовѣ.

Завѣдательство одержавъ о. Н. Копачь въ Бобщанахъ дек. золочѣвского.

Представителями гр. к. обряду именованй: оо. Н. Огоновскій, катихитъ гимн., на черновецкій позамѣскій округъ школьный, Юл. Герасимовичь, капелянъ въ Коцмани, на коцманьскій округъ школьный и Т. Шухевичь, завѣдатель въ Брошкôвцяхъ, на сторожинецкій округъ школьный.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Мѣстодеканомъ именованый о. Д. Добряньскій, парохъ въ Ждыни дек. бѣцкого, для тогожь деканата.

Ординаріятскимъ комисаремъ школьнымъ для надзору науки религіи въ дек. жукотыньскôмъ именованый о. М. Прухницкій, парохъ въ Головецку долѣшнôмъ.

Личный додатокъ зъ фонду религійного на дальшй три лѣта по 100 зр. одержали: оо. Кл. Пелеховичь, парохъ въ Ваневѣ дек. белзского, и П. Воляньскій, парохъ въ Бѣльчи дек. дрогобыцкого.

Ремунерацію за удѣленье науки религіи одержали: оо. катихитъ въ Мостискахъ 19 зр., катихитъ въ Яворовѣ 50 зр. 66 кр. за школу мужеску а 31 зр. 66 кр. за школу женьску, катихитъ въ Ярославю 19 зр., катихитъ при 8-клясовôй мужескôй школѣ выдѣловôй въ Перемышли 126 зр. 66 кр., катихитъ при 4-клясовôй школѣ мужескôй въ Перемышли 31 зр. 66 кр. и катихитъ Леонтій Желеховскій въ Сяноцѣ 12 зр.

Въ пропозицію на парохію Фульштынъ дек. старосольского принятй слѣдуючй кандидаты: оо. 1) Сев. Турчмановичь, 2) Ромуальдъ Коростеньскій, 3) Кирилъ Рудавскій, дальше Вас. Мацюракъ, Анол. Менциньскій и Алекс. Ивасѣвка.

Одноразову запомогу ôтъ рады школьнои краєвои одержали катихиты при народныхъ школахъ въ Дрогобычи, Борыславю и Турцѣ, кождый по 31 зр. 66 кр.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

†О. Антоній Лаврецкій, парохъ въ Воютичахъ пôдъ Самборомъ, упокоився по довгôй и тяжкôй недузѣ дня 17 (29) падолиста 1881 въ 58 роцѣ богобоязненнои жизни, а въ 33 роцѣ священьства. Вѣчная ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Суджена не огуджена,** нова украиньска пьеса *Олены Пчôлки* выйшла въ Кіевѣ (въ малорускôмъ языцѣ). Цѣна 50 коп. Головный складъ въ книгарни В. Ильницкого въ Кіевѣ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Ч. Народолюбець зъ надъ Лôмницъ: Безъименныхъ дописій, якъ вже неразъ обвѣщено въ „Дѣлѣ“, зъ засады не умѣщаємо. Єсли хочете умѣщеня дописи, просимо подати Ваше имя, котре може бути захованe въ тайнѣ редакційнôй. *Вп. Теод. Д. въ П.* Ваша допись буде якъ найскорше умѣщена, єсли удѣлите намъ доказôвъ на факты въ нѣй наведенй. Мусимо бути осторожнй. *Впр. о. Іо. Ща... въ К.* Надôслана допись про „конгруу“ ôтносится бôльше до пытаня, чи слѣдуе школы ôтдати пôдъ зарядъ духовеньства. Цѣнний въ тôмъ взглядѣ уваги Вашй удѣлимо педагогичному товариству. Що до самои конгруы, то представленй въ дописи жаданя потребувалибы еще глубшого умотивованя, щобы могли бути въ „Дѣлѣ“ напечатанй. Реставрація религійного фонду, котрого на дѣлѣ вже нема, выдаєся намъ рѣчею неможливою при теперѣшнôмъ станѣ державныхъ финансôвъ. Секвестрація доходôвъ зъ ôтпустôвъ въ користь збôльшеня конгруы стрѣтилабы имовѣрно опôръ въ самôмъ священьствѣ и ледви чи далась бы въ практицѣ перевести. Оподаткованье лучше (понадъ конгруу) дотованыхъ приходôвъ вже и теперь существуе и буде переводитись, якъ показуе досвѣдъ, досыть строго.

Подяка.

Представленье театральне въ користь бѣдныхъ ученикôвъ академичнои гимназіи принесло чистого доходу 123 зр. 80 кр. а. в. Подаючи тое до загальнои вѣдомости, чуємося въ милôмъ обовязку зложити сердечну подяку дирекціи руско-народного театру якъ и еи членамъ за гуманну ихъ оффѣрливôсть; Вп. пп.: якъ Ихъ Преосвященьству архіепископамъ Іосифу Сембратовичу и Вьершхлейскому, высокодостойнымъ пп. маршалкови краєвому дру Зыбликевичу, о. Малиновскому, сов. Ильницкому, дру Корнилу Сушкевичеви за щирй наддатки, а Вп. рускôй публицѣ львôвскôй за еи готовôсть и численну участь въ вспôмненôмъ представленю. На тую саму цѣль зложили въ дирекціи академичнои гимназіи Высокодостойный о. схоластикъ И. Жуковскій 5 зр., новопоставленй пресвитеры оо. Ляховичь Евгеній 2 зр., Лавровскій Теофиль, Пелехатый Іона и Петрицкій Петро по 1 зр.; Филиповскій Володимиръ и Чайковскій Емиліянъ по 70 кр.; Левицкій Тадей и Калужняцкій Аполинарій по 60 кр.; Олексѣй Николай, Ляндеръ Романъ, Галайчукъ Тадей, Вергановскій Иванъ, Павликовскій Володимиръ, Кузьмовичь Иванъ и Глиневичь Левъ по 50 кр.

Всѣмъ тымъ щирымъ дателямъ складае дирекція именемъ убогои молодежи сердечне „Спаси-Бôгъ“.

(Надôслане.)
ПОДЯКА.

Всѣмъ Всеч. священикамъ, такъ численно зôбравшимся для ôтданя остатнои услуги мому покôйному мужу Антонію Лаврецкому, особенно Всеч. о. декану П. Витошиньскому за єго трудъ и Всеч. о. Іоану Гинилевичу за выголошене слово надъ домовиною при выпровадженю мощій зъ дому до церкви — складаю симъ сердечну подяку.

К. зъ Носалевичôвъ Лаврецка.

На похоронъ бл. п. о. Антонія Лаврецкого явилися зъ дальшихъ и поблизькихъ сторôнъ 34 священики въ день 1 л. грудня. Всч. о. деканъ съ 7 священиками ôтслужили соборну литургію въ церквѣ; прехороше слово выголосивъ Всч. о. Теофиль Калужняцкій, а прощальне слово надъ могилою Всч. Левъ Щавиньскій, сродникъ упокоившогося. Нехай Всевышній крѣпитъ всѣхъ бравшихъ участь въ похоронѣ тлѣнныхъ останкôвъ покôйного, крѣпкимъ здоровьемъ, а Всеч. братямъ и отцямъ лат. обр., не жаловавшимъ труда передъ и въ часъ похорону, именно Высокопочтенному сусѣдному парохови К. Гроссови нехай подасть Богъ добро и многолѣтье!

Модестъ Носалевичь, братъ позôсталои вдовы.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улицы Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (7—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожъ можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскй письма** въ рôжныхъ языкахъ.

Понеже мѣстце пробуваня Вп. **Гаврiла Горецкого,** укôнченого богослова, незвѣстне, то упрашаєсь єго, щобы зволивъ ôнъ въ власномъ интересѣ пôдъ звѣстною ему адресою **до Чернева п. Букачôвцѣ** свôй адресъ донести. (2—3)

Въ закладѣ науковôмъ

ЛЮДГАРДЫ БУДКОВСКОИ

розпочався новый курсъ

танцѣвъ сальоновыхъ

въ полученю съ практичными вправами,

якъ такожъ курсъ

ГИМНАСТИКИ САЛЬОНОВОИ

выключно для дѣвчатъ.

Ринокъ, ч. 12, I поверхъ.

(2—3)

КОНСТАН. ИСКЕРСКІЙ

(2—?) **у Львовѣ,**

при ул. Театральной ч. 11 (напротивъ лат. катедры) поручае свôй гандель

товарôвъ желѣзныхъ, норимберскихъ и выробôвъ слюсарскихъ, заразомъ значный выбôръ **знарядя рôльничого и ремѣсничого,** начинь кухонныхъ рôжного рода, **окутя дверей, ôконъ и печій,** желѣза, бляхи и т. п., **великій выбôръ крестôвъ желѣзныхъ, лѣхтарнѣ господарскй на олѣй и нафту** дуже практичнои конструкціи.

Цѣнники и рисунки на жаданье франко.

Того єще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що де нынѣ стояло 40 зр., котрый остане сталымъ моцьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6	штукъ	ножôвъ столовыхъ
6	„	вилокъ зъ одной штуки
6	„	ложокъ столовыхъ
6	„	пôдставокъ ножовыхъ
12	„	ложочокъ до кавы (8—24)
6	„	кубкôвъ до яецъ
6	„	хорошихъ филижанокъ
2	штуки	хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2	штуки	великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1	штука	высѣвача до цукру або перцю.
1	штука	ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавй предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,

генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла

Вѣдень 1, Fleischmarkt 6.

МАГАЗИНЪ ПОЛОТЕНЪ, СТОЛОВОГО БѢЛЯ,

якъ такожъ спеціяльный складъ

ГОТОВОГО БѢЛЯ

Л. КРОКОВСКОГО ВО ЛЬВОВѢ

поручае на зиму въ найбôльшôмъ выборѣ:

Кафтаники вовняні, бѣлй и кольоровй, по зр. 1·40, 1·80, 2, 2.50, 3 до 4·50.
Споднѣ вовняні, бѣлй и кольоровй, по зр. 2·40, 2·80, 3·20 до 5.
Скарпетки и пончохи вовняні въ найрôжнороднѣйшихъ ôтмѣнахъ, пара по кр. 55, 65, 75, 80, зр. 1, 1·20, 1·80. (2—?)

Цѣны найумѣркованѣйшй.

Цѣнники высилаєся на жаданье franco.

АВГУСТЪ ШЕЛЕНБЕРГЪ

во Львовѣ, улиця Гетманьска, ч. 12

поручае

коло существуючого вже 29 лѣтъ

комисового, спедиційного и асекураційного дому

такожъ ново-ôткрыту

КОНТОРУ ВЫМѢНЫ,

котра купуе и продае **всѣ цѣннй паперы и монеты пôдъ найприступнѣйшими условіями.**

Вымѣна **купонôвъ,** купно **новыхъ купоновыхъ листôвъ, евиденція тягненій** всѣхъ льосôвъ и проч.

Всѣ **замовленя зъ провинціи** выповняются по дневнôмъ курсѣ, **безъ дочисленя провизіи.** (3—3)

Выдаютъ: Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій. — За редакцію ôтповѣдае: Володимиръ Барвѣньскій. Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 94. Львôвъ, Седера 2 (14) грудня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ новымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ пôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ якъ и доси.

Цѣна и условія предплаты умѣщенѣ повысше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

Яка може бути згода межи Русинами?

IV.

Политична безуспѣшнôсть на внѣ а зменшенье власныхъ силъ на внутрь — се були найблизшѣ наслѣдства новоздвигненои идеи панроссійскои. Але на тôмъ єще не скôнчилося. Нова идея була вправдѣ выставлена, але не выповнена ніякими животворными гадками и дѣлами. Межи галицкими приклонниками сеи идеи а такъ зваными славянофилами россійскими не було ніякои духовои звязи, ніякихъ спôльныхъ думокъ, ніякого спôльного житя кромѣ загальныхъ и дуже неясныхъ симпатій. Славянофилы представляли собѣ инакше симпатизуючихъ съ ними Галичанъ, а зновъ Галичане совсѣмъ инакше представляли собѣ россійске славянофильство. Мѣжь обома сторонами було недорозумѣнье, котре недавно дуже яскраво вызначилося въ дневникарскôй суперечцѣ галицкихъ емигрантôвъ а россійскихъ славянофилôвъ задля сумнои долѣ, яка теперь припала галицкимъ емигрантамъ въ Холмщинѣ. Выйшло на те, що выдвигнена въ Галичинѣ панроссійска идея була въ сущности не идеєю народного житя, а лише политичною комбинаціею, надѣєю на помôчь, котрои и доси никто не дôждався. А власне та надѣя на чужу помôчь, котрою потѣшались гдеякѝ Галичане, утверджувала ихъ въ бездѣльности и скрѣпляла ихъ невѣру въ подвиги о власныхъ силахъ. Часописи, проповѣдуючѝ у насъ тую идею, доказували лише невыносимôсть нашого положеня, завзятôсть и непримиримôсть нашихъ ворогôвъ, безнадѣйнôсть борбы о своихъ силахъ, але не указували ніякои выхôднои дороги при помочи новои идеи. Ихъ здогадливѝ або й выразнѝ выводы змѣряли до того, що не лишаєсь нічого иншого, якъ зложивши руки, прійнятися тои идеи, котрои они нічимъ не выповнили, не пояснили и не оживили. Хотяй отже голошено, що рускій народъ одинъ съ великорускимъ, що того народу має бути 60 міліонôвъ и що така сила не покорится шляхотнымъ сподвижникамъ старои Польщѣ, то на дѣлѣ не було навѣть духовои єдности и спôльности хотьбы тôлько межи интелигенцією обохъ тыхъ народôвъ, голошеныхъ за одно, самѝ найявнѣйшѝ и найгорячѣйшѝ подвижники „общерусскои“ идеи не могли чи не умѣли писати тымъ спôльнымъ языкомъ россійскимъ и єго въ житю уживати, черезъ довгѝ лѣта почавши ôтъ р. 1866 не появилась у насъ ни одна оригинальна книжка въ тôмъ языцѣ, котрабы вносила хоть крыхту нового житя и мысли въ круги нашихъ прихильникôвъ тои идеи, замѣсть т. зв. общого языка зновъ почала ширитись польщина и то середъ кружкôвъ вызнаючихъ въ принципѣ панроссійску идею, — а наше положенье щоразъ то бôльше погôршалось не тôлько на внѣ але и на внутрь, супротивъ власного народа и посередъ нашои интелигенціи.

Се було направленье однои части нашои интелигенціи, яке проявилось у насъ въ другôй половинѣ 60-ыхъ рокôвъ пôдъ напоромъ непріязныхъ обстоятельствъ.

Однакожь друга часть рускои интелигенціи мимо напору непріязныхъ обстоятельствъ не пôшла тою дорогою и не приняла новоздвигненои идеи. Здержувала єи ôтъ того передовсѣмъ непоколебима вѣра въ питомый идеалъ свого народа и та любовь, яка розгорѣлась въ ихъ серцяхъ для свого рôдного, хоть пригнетеного и забутого народа пôдъ вплывомъ новои рускои литературы народнои на Украинѣ и въ Галичинѣ. О скôлько нашѝ политичнѝ подвиги могли выдаватись безуспѣшными, о стôлько зновъ розвôй литературный мôгъ представитись многонадѣйнымъ. Доперва въ 60-ыхъ рокахъ могли Галичане близше познакомитись съ литературою выплеканою на Украинѣ и пôзнати єи національну жизненôсть и єи богатство. Справдѣ мало котрый народъ може повеличатись такъ скорымъ розвоємъ и взростомъ литературнымъ, якъ се було у Русинôвъ въ 50-ыхъ и 60-ыхъ рокахъ, именно на Украинѣ. Народъ, що мôгъ въ такъ короткôмъ часѣ выдати зъ себе стôлько первостепенныхъ талантôвъ, не мôгъ уважатися засудженымъ на смерть. Свѣтлѝ успѣхи литературнѝ на Украинѣ скрѣпляли вѣру що ино згаданои части рускои интелигенціи галицкои въ жизненнôсть нашого питомого идеалу народного, новоôтродженого у насъ еще въ р. 1848. И не тôлько росла вѣра въ успѣшнôсть нашои литературы, але и политична дѣятельнôсть не представлялась такъ цѣлкомъ безъôтрадною, якъ се здавалось приклонникамъ панроссійскои идеи. Приклонники первѣстнои народнои идеи рускои видѣли причину малоуспѣшности нашои политики не въ тôмъ, будьтобы сама народна идея була неосущима, або непріязнѝ обстоятельства непоборимѝ, але въ тôмъ, що для тои идеи за мало роблено, що за богато надѣялося на помôчь правительства, що не розбуджено и не просвѣчено простого народа и що въ загалѣ у насъ самостôйна идея народна була лишь по бôльшôй части теорією, котру дуже мало переводжено въ житю. Звернутись безпосередно до самого народа и то не тôлько на словахъ але и на дѣлахъ, не тôлько самою народною литературою але и народною политикою, — се був покликъ, котрый починала щоразъ голоснѣйше пôдносити та друга часть нашои интелигенціи, котру названо „народовцами“. Въ литературнôмъ взглядѣ стремѣли народовцѣ до питомои литературы народнои, яка вже була проявилась на Украинѣ совсѣмъ поважнымъ числомъ писателѣвъ европейскои славы, а у насъ найшла своихъ заступникôвъ въ М. Шашкевичу, Устыяновичу, Могильницкôмъ, Федьковичу, В. Шашкевичу, Д. Млацѣ и др. Въ политичнôмъ взглядѣ програма народовцѣвъ була бôльше загальна, якъ спеціяльна, и обмежилась головно на зазначеню самостôйности рускаго народа и на потребѣ, втягнути самъ народъ въ политичну акцію. Яко люде по бôльшôй части молодѝ, не могли народовцѣ выступати на политичнôмъ полѝ и тутъ выявити свою програму. Ихъ дѣятельнôсть була майже выключно литературна, а заснованье товариства „Просвѣты“, котре зробило рѣшучій проломъ въ нашôй популярнôй литературѣ, було лише выразомъ всѣма почуванои наглячои потребы, взятися всѣма силами за просвѣту народа.

Такъ отже було вже двѣ партіи, котрѝ ôтдѣловались ôтъ себе своими основными идеями, своими стремленями и цѣлями. Одна партія стояла за спôльностію и єдностію рускаго народа съ велико-рускимъ, друга за идеєю самостôйности рускаго народа. Одна ôткидала самостôйну литературу народну яко безцѣльну а навѣть шкодливу працю, розрываючу мниму єднôсть двохъ народôвъ, указувала на россійску литературу и россійскій языкъ яко на спôльне добро такожь и Русинôвъ, а въ своихъ письмахъ по можности сближалась до великорускаго языка, уживаючи посередного языка т. з. книжного, — друга ôткидала зновъ такій посередный языкъ яко штучный и нежизненный вытвôръ нежизненнои тенденціи и твердо стояла за самостôйною литературою въ живôмъ языцѣ народнôмъ, народови зрозумѣлôмъ. Одна партія бачила свою и свого народа будучнôсть въ пан-

Американьска конкуренція.

Наколи устоюєся або пôдходитъ цѣна збôжа, говорятъ неразъ нашѝ господарѣ, котрыхъ єще доля въ щасливе ставитъ положенье збôже продавати: „неурожай въ Америцѣ“, а коли противно цѣна спадає: „въ Америцѣ зародило“. Такъ инстинктовно бôльше якъ зъ фактичного пересвѣдченя прочуваютъ нашѝ люде конкуренцію сего велита землѣ, котрый ôтъ якогось часу своими безмѣрными плодами засыпає майже пôвъ Европы, або и бôльшу часть єи, бо Англію, Францію, по части Нѣмеччину и Австро-Угры. Вже въ р. 1873 явилась на торговли и млынахъ пôвнôчныхъ Чехъ американьска пшениця съ рôвночаснымъ немалымъ завозомъ солонины и сала*), котрѝ вдирались такъ сильно и напôрно до краю, що коли єще р. 1870 Австрія ихъ 165.000 метр. сотнарôвъ вывозила, вже р. 1874 — 150.000 метр. сотнарôвъ до неи ввезено. Трієстъ и Фіюме, звычайнѝ пристани вывозовѝ угорского збôжа, майже замулила р. 1880 американьска пшениця, а пильзненьскѝ фабрики здавили того самого року 30.000 метр. сотрарôвъ американьскои кукурудзы. Мѣсто Райхенбергъ отримує правильный довôзъ американьскихъ яблокъ. — Але то суть тôлько першѝ струѣ великои повѣни, котрои повнѝ фалѣ заляли наперед захôдну Европу, особливо Велику Британію, навѣщену послѣдными часами великими неурожаями. Ту розбуяла тая повѣнь въ цѣлôй своѣй титаничнôй повни, а тôлько що розлялось або перелялось зъ ôтси — дôйшло до насъ. Тая повѣнь стався чимъ разъ бôльшою и просторѣйшою; она заняла вже нынѣ захôдноевропейскѝ торговлѣ, а якъ такъ пôйде дальше, небавомъ и неурожаѣ не будутъ въ силѣ єи спинити, бо найкрасшѝ урожаѣ Европы не зрôвноважатъ неурожаѣвъ Америки. Такъ великѝ и просторѝ єи поля. Урожаѣ нашѝ, говорятъ ученѝ економы, станутся небавомъ неурожаями для насъ, бо повѣнь американься, залявши мѣсця нашого вывозу, вдереся и въ внутрь державы и загрозитъ тымъ чиномъ посередно и безпосередно єи земледѣльству.

Зъ ôткижь разъ взялась тая конкуренція? Зъ ôтки та повѣнь американьскихъ плодôвъ? Где дѣлась та велика просторонь мѣжь старымъ а новымъ свѣтомъ, що послѣдный такъ скоро и легко пересыпає своє зерно въ Европу? А въ кôнци — кому тая конкуренція найбôльше зашкодитъ, а кому поможе?

*) Пôдъ тымъ розумѣєсь: товщь всѣлякого рода.

I.

Причины взросту американьского господарства.

Сполученѝ Державы числили въ р. 1800 ледво 5 міліонôвъ душъ, не бôльше якъ нынѣшна Португалія. Лише въ 2 мѣстахъ мѣстилось надъ 40.000, а въ 4-ехъ надъ 10.000 жителѣвъ; 70% людности тулилось въ нужденныхъ колодахъ. Нынѣ хвалится Унія поважнымъ числомъ жителѣвъ надъ 50 міліонôвъ, а 20 мѣстъ населеньемъ надъ 100.000, зъ котрыхъ самъ Нюйоркъ переходитъ а Филадельфія доходитъ міліона; Бруклинъ и Шикего $^1/_2$ міліона переступили. Жителѣ Уніи побôльшались отже кождого десятилѣтя о 23 — 36%, а съ кôнцемъ нашого вѣку дôйдутъ безперечно числа 90—100 міліонôвъ.

Причиною того безприкладного взросту жительства есть не такъ внутренный прирôстъ якъ звѣстный захôдъ чужихъ позаамериканьскихъ елементôвъ, або коротко: завандрованье. Въ р. 1820—1879 завандровало въ Сполученѝ Державы 10·87 міліонôвъ, котрыхъ 46 процентъ доставила Велика Британія, 35-ый Нѣмеччина, а 19-ый прочѝ краѣ. Въ самôмъ послѣднôмъ десятилѣтю (1871—1880) переселилось туда 2·8 міліоны, до чого В. Британія зновъ найбôльшій, бо 43-ый процентъ доставила, Нѣмеччина 31, Норвегія и Шведы 9, а Франція и Австрія по 3%. Решта припадає на прочѝ части свѣта. — Але голоручь, якъ звѣстно, не выбираєся никто въ свѣтъ, — тожь и выходцѣ внесли съ собою въ новый свѣтъ крôмъ власнои особы и силы єще капиталъ, котрый числячи пересѣчно на особу 100 зр. готôвкою и тое, що на житье выдавъ на переднôвку селитьбы, выноситъ до теперь що найменше 2.000 міліонôвъ зр. Сей грôшь выкинула Европа Америцѣ на нове загосподарованье. Але тое було для неи найменшои ваги, сто разы бôльше бувъ для неи важкимъ живый капиталъ-люде, смѣлѝ, оборотнѝ, досвѣдченѝ и интелигентнѝ, котрѝ зайшли сюда съ послѣдною девизою: або знайти щастье або загинутъ безпамятно.

Тѝ выходцѣ отже, що поселились въ новôмъ свѣтѣ, двигнули въ першôй линіи Америку и єи господарство а неначе мстячись на давнôй ôтчинѣ своѣй, що ихъ выкинула, загрозили єи лютою вôйною економичною, котрои наслѣдки пôзнѣйше оповѣмо.

То перша и загальна причина взросту американьского господарства. Слѣдує друга, новѣйша и спеціяльнѣйша:

Звѣстна всѣмъ криза 1873 року, той головоломный крахъ, котрый середну Европу коштувавъ тôлько капиталôвъ, а, пожалься Боже, и головъ бароньско-бан-

россійскôй идеи, надѣялась зъ ôттамъ помочи и спасенія, а узнаючи неможливôсть народного подвигу власными силами ставала рôвнодушною для практичнои дѣятельностп народнои власными силами и потѣшалась лише надѣєю на можливу перемѣну межидержавныхъ границь межи Австрією а Россією; — друга партія ôткидала таку идею яко затрату своєи народности, непоколебимо вѣрила въ успѣшнôсть народнои працѣ власными силами и въ такôй неустрашимôй и неусипнôй працѣ бачила єдиный выхôдъ зъ сумного положеня, єдину поруку краснои будучности руского народа. При тôмъ указувано и на то, що панроссійска идея задля своєи ôтдаленности ôтъ дѣйстности и задля неприступности россійского языка для загалу навѣть интелигентныхъ Русинôвъ галицкихъ тôлько пôдпомагае польонизацію, бо коли прійшлосьбы Русинамъ покинути свôй питомый языкъ рускій, то ледви чи булобы сомнительнымъ, що скорше пріймеся, чи языкъ польскій, взглядно еще бодай для гал. интелигенціи зрозумѣлый, чи россійскій языкъ, котрого народъ совсѣмъ не знае и не розумѣе.

Була однакожь еще и третя партія, совсѣмъ немалочисленна а репрезентована передовсѣмъ значною бôльшостію давнѣйшихъ рускихъ послôвъ, котра и доси маѳ своихъ численныхъ прихильникôвъ. Зъ цѣлои народнои традиціи Русинôвъ зъ 1848 р. задержала она лише обрядовôсть и традиційну вѣру въ прихильнôсть центрального правительства въ Вѣдни для руского народа. Народна програма сеи партіи обмежаєся лише на рускій народъ въ Австріи, бере три милiоны австрійскихъ Русинôвъ яко національну цѣлôсть и ани въ литературнôмъ ани тымъ бôльше въ политичнôмъ взглядѣ не оглядаєся поза границѣ австрійскои державы. Надѣя лучшои будучности Русинôвъ почиває пôсля думки сеи партіи въ тôмъ, що чи скорше чи пôзнѣйше въ Австріи мусить зновъ настати централистичне правительство нѣмецке, котре не дасть Русинôвъ Полякамъ на загладу. Въ литературнôмъ взглядѣ стоятъ сторонники сеи партіи по бôльшôй части за книжнымъ або такъ сказати старорускимъ языкомъ, хотяй зновъ многи зъ нихъ и въ теоріи и въ практицѣ стоятъ за народною литературою въ питомôмъ языцѣ рускôмъ.

Мимо дуже значнои рôжницѣ въ основныхъ идеяхъ, цѣляхъ и стремленяхъ тыхъ трехъ партій, всежь таки не було властиво еще причины до такъ завзятои и неумолимои вражды межи тыми пəртіями, якъ се на дѣлѣ проявилось. Суть жежь и у другихъ народôвъ партіи съ подôбною або й еще бôльшою рôжницею въ поглядахъ и цѣляхъ пр. у Нѣмцѣвъ либералы а клерикалы (центрумъ), партикуляристы а пангерманисты (Reichspartei), у Италіянцѣвъ монархисты а републиканцѣ, у Чехôвъ стара а молода партія, — але ни у одного зъ тыхъ народôвъ взаимна вражда и завзятôсть партій не досягнула того степени, якъ у насъ. Длячогожь се?

Реформа народныхъ шкôлъ.

„Non scholae sed vitae".

(*Дальше*).*)

XI-е пытанье. *Чи число чинноі службы учителѣвъ маѳ бути задержане въ дотепершнôй высокости, чи може бути знижене до 35 або 30 лѣтъ?*

Пôсля II. школьн. закона, арт. 34, не можна учителеви або учительцѣ по 40-лѣтнôй бездоганнôй службѣ ôтмовити сталого перенесеня въ станъ супочинку на єго власне домаганье. Ту постанову задержуѳ незмѣнно такожь „проєктъ новыхъ шк. законôвъ" въ §. 34. и то пôсля нашои думки справедливо.

Учительскй кандидаты народныхъ шкôлъ мають ту користь передъ кандидатами иншихъ шкôлъ, що вже съ укôнченымъ 15-тымъ рокомъ житя можутъ бути принятй на 1-ій рôкъ учительскои семинаріи (гл. §. 14. организ. статута для сем. уч.), отже съ укôнченымъ 18-тымъ рокомъ дôстають звычайно свѣдоцтво зрѣлости, на пôдставѣ котрого можутъ бути именованй учителями молодшими або тымчасовыми. Єсли дальше зважимо, що до службы вчисляются учителямъ народнымъ (Арт. 38, II-го школьн. закона) всѣ лѣта проведенй при школахъ етатовыхъ, почавши ôтъ першого, хочьбы тымчасового заименованя на посаду учителя або молодшого учителя, то прійдемо до пересвѣдченя, що учителямъ народнымъ зачинаютъ вчислятися ихъ лѣта службы звычайно ôтъ 21-го житя, такъ що съ укôнченымъ 60-тымъ р. можутъ перейти въ станъ супочинку.

Правда, що служба народного учителя утяжливша въ порôвнаню съ службою учителя середныхъ шкôлъ, именно єсли зважимо велике число малыхъ, еще слабо розвиненыхъ дѣтій и значне число годинъ тыждневои науки. Однакъ зъ другои стороны треба зновъ розважити, що учитель середнои школы вже строгимъ студіямъ и мозольнымъ испытамъ пожертвувавъ чимало своихъ силы и черствости, коли мѣжь тымъ народный учитель вступае звычайно съ цѣлымъ засобомъ молодецкого здоровля и запалу до службы. Наконець и се замѣтити треба, що учителѣ народнй проживають переважно на селѣ, отже середъ користнѣйшихъ условій санитарныхъ, якъ учителѣ школъ середныхъ.

Зваживши однакъ, що учителѣ народнй самй творятъ фондъ емеритальный, можнабъ знижити число лѣтъ ихъ службы на 35 лѣтъ.

XII-е пытанье. *Чи не належалобы умѣстити въ уставѣ постанову, що выхôдъ учительки замужъ маѳ бути уважаный за зреченье зъ посады?*

„Проєктъ новыхъ законôвъ шк." змѣнивъ арт. 35. II-го закона шк. въ той способъ, що пропустивши 2-гу алинею того §-у умѣстивъ дѣйстно на тôмъ мѣсци постанову, що выхôдъ учительки замужъ буде уважатись за зреченье зъ посады.

Пôсля нашои думки постанова та не потрѣбна и несправедлива. Законодавцѣ „проєкту новыхъ шк. законôвъ" руководились очевидно тыми поводами, що учителька выйшовши замужъ пôдлягае звычайно слабостямъ жѣночимъ и для того потребуе частои выруки, черезъ що наука перерывается та що годѣ погодити обовязки матери и господынѣ дому съ обовязками службы публичнои. Однакъ случаѣ подôбнй що найменше рѣдкй, а коли навѣть приключаются, то безъ конечнои и выразнои шкоды науки и школы. Звычайно бо такъ буває, що учителька выходячи за мужъ сама добровôльно зрѣкаєся посады, єсли маѳ черезъ замуже запевнене удержанье. Зъ того поводу повыша постанова выдаєся намъ злишною. Але що гôрше, она єсть такожь несправедлива и заподѣялабы неодноô убогôй родинѣ немалу кривду. Припустѣмъ бо случай, що учителька выйшовши за мужъ остаѳ бездѣтною, чижь справедливо булобъ для догодженя буквѣ того закона позбавляти школу неразъ дуже доброи силы учительскои або загороджувати дорогу для бездѣтнои ех-учительки и ôтбирати ѣй то природне задоволенье и потягъ до плеканя дѣтій бодай чужихъ?! А кôлько жь то єсть такихъ случаѣвъ, що бѣдна вдова съ численною родиною дожидае лишь тои хвилѣ, коли одна зъ дочокъ ѳи скôнчитъ семинарію и стане учителькою? Въ такôмъ случаю звычайно мати або сестры займаются веденьемъ домашного господарства, а по выходѣ ѳи замужъ и плеканьемъ дѣтокъ. Чижь справедливо булобъ звалити весь тягаръ удержованя родины жѣнчинои и дѣтій власныхъ на чоловѣка, чи не лучше, щобъ дочка въ части своєю працею удержувала матѣрь та рôдню за те, що маѳ ôтъ нихъ пôдмогу? Чи справедливо булобъ усувати ѳи задля выходу за мужъ, коли она въ дома маѳ выруку и може всѣ свои силы посвятити службѣ публичнôй? Говорится у насъ и деклямуєся стôлько о еманципаціи женщинъ, а зъ другои стороны загороджуєся непотрѣбною и несправедливою постановою майже єдину можнôсть, щобъ женщина въ можливыхъ для неи условіяхъ дбала хочь въ части про выживленье своѳ и своєи родины!

Не можемо закôнчити розправы надъ симъ пытаньемъ, не згадавши о льогицѣ „Czas"-у и „Шк. Часописи". И „Czas" и „Шк. Часопись" обстаютъ за новымъ проєктомъ, але додаютъ ôтъ себе домаганье, щобъ учителькамъ выйшовшимъ за мужъ и утратившимъ черезъ то посаду, вôльно було назадъ вернути на ту посаду. Якимъ способомъ се застереженье малобы бути консеквенцією зъ повышои новоставляноі засады утраты посады, сего тяжко зрозумѣти. Єсли припускався, що мужъ и жѣнка разомъ не можутъ сповняти обовязкôвъ родинныхъ при повненю черезъ жѣнку службы учительскои, то чижь легше сповняти тй обовязки родиннй самôй лише жѣнцѣ и лише для того, що устае правдоподôбнôсть жѣночихъ слабостій? Найчастѣйше дѣєся, що така вдова лишаєся съ дрôбными дѣточками; отже коли по ѳи выходѣ за мужъ обовязки материньскй и занятія господарскй були перепоною въ повненю службы учительскои, чи теперь она буде свобôднѣйшою и ôтповѣднѣйшою до службы, коли еще прибуде до повышихъ обовязкôвъ и занятій такожь журба о прожитокъ и выживленье родины, що теперь на ню саму спадае?!

Промавляємо отже зъ тыхъ поводôвъ за задержаньемъ давноі постановы въ §. 35-ômъ, II-го закона шкôльного.

(*Дальше буде.*)

*) Гл. ЧЧ. 63—74 „Дѣла". Перервану задля натовпу матеріялôвъ статю о реформѣ народныхъ шкôлъ подаємо дальше нашимъ Вп. Читателямъ, а при тôмъ звертаємо такожь увагу руского товариства педагогичного, щобы занялось сею многоважною справою и выготовило своє предложенье.

Ред.

Историчный журналъ
Южноі Руси.

Съ новымъ р. 1882 стане выходити въ Кіевѣ при участи кружка кіевскихъ професорôвъ и другихъ ученыхъ, знавцѣвъ и любителѣвъ южнорускои старины мѣсячникъ „Кіевская Старина". Обвѣщена програма сего журнала дуже ясно высказуе важнôсть историчноі науки нашои Южноі Руси яко одноцѣльного и самостôйного организму не тôлько національного але и историчного, она показуе, що выдавцѣ сего журнала вповнѣ свѣдомй важности тои ролѣ, яку занявъ нашъ рускій народъ въ исторіи. „Кіевъ — сказано въ тôй програмѣ — помимо своєи тысячилѣтноі исторіи, обôймаючи еще богато нерозкрытыхъ и непрочитаныхъ картинъ, маѳ широке исторично-етнографичне значенье. Хочь наша власна доля исторична бувала злощасна и змѣнчива, хочь южноруский народъ майже завсѣгды бувъ розъединуваный, Кіевъ николи не перестававъ бути осередкомъ єго духового житя. Тожь и все, що жило съ однымъ житьемъ, прихилялось до него, *яко до свого духового осередка, думало съ нимъ одною мыслію и говорило однымъ языкомъ, — ôтъ устя Днѣпра и Кубани до берегôвъ Буга и Нѣмана, до верхôвя Сяну и пôдножа Карпатъ*, — все то маѳ право на одну съ Кіевомъ исторію и цѣла ихъ минувшôсть являєся намъ въ однôмъ нероздѣльнôмъ образѣ кіевскои старины. Се поясненье заголовка и змѣсту и програмы нашого выданя. — — — Труды рôжныхъ историчныхъ товариствъ и комисій почасти або и вповнѣ посвячений исторіи южноі Россіи, представляютъ собою купы историчного матеріялу, не рѣдко дуже добре пôдôбраного и обробленого, але недоступного бôльшôй части читаючои публики задля своєи строго науковои формы и задля другихъ причинъ. А мѣжь тымъ будится щоразъ бôльше охота пôзнати и порозумѣти нашу историчну минувшôсть, охота читати историчнй працѣ, на що указуе взростаючій розхôдъ историчныхъ выдань". Ôттакъ вычислено въ оповѣстцѣ подрôбну програму нового выданя, котра каже надѣятися, що „Кіевска Старина" буде пребогатымъ, може и найбогатшимъ жереломъ науки нашои питомои исторіи рускои для читаючои публики. Впрочѣмъ имена такихъ мужѣвъ науки, якъ М. Костомарôвъ, В. Антоновичъ, П. Житецкій. Кистяковскій, Иванъ Левицкій (Нечуй), Потебня, Ефименко, Лазаревскій, Бѣлозерскій, Н. Дашкевичъ, Орестъ Левицкій и мн. др., беручихъ живу участь въ выданю „К. Старины" — се найкрасша порука великои цѣны нового выданя. Тожь хоть жалуватп треба, що „К. Старина" не буде выдаватись въ тôмъ языцѣ, якимъ говоритъ народъ на высше зазначенôй области, то всежь масмо повну надѣю, що нашй П. Т. Земляки дуже радо повитаютъ „Кіевску Старину". Впрочѣмъ звертаємо увагу на замѣщену понизше оповѣстку, котра подае спеціяльну програму и условія предплаты „Кіевскои Старины".

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Дня 19 грудня не ôтбулось 177-ме засѣданье палаты послôвъ зъ причины пожару театру. Слѣдуючого дня (10 грудня) на 178-ômъ засѣданю внесло правительство проєктъ о кредитѣ 50 зр. для дôткненыхъ пожаромъ театру. При тôмъ внесеню забравъ голосъ гр. Таффе (обширнѣйше о промовѣ гр. Таффе въ Новинкахъ).

керскихъ. Подôбна криза навѣстила и Америку. Она розпочалась „чорноі пятницѣ" 1873 року, по чѣмъ цѣлою шпекуляцією американьскою, торговлею и индустрією заволодѣла неописана паника, недовѣріе въ супроводѣ крахôвъ кредитовыхъ институцій, банкôвъ, упадку цѣны и платнѣ робôтникôвъ, застановы всякихъ предпринятій, особливо будовы тыхъ дѣйстныхъ жилъ жизненныхъ Америки — желѣзниць. Коли передъ тымъ Америка выдавала щорôчно на будовы желѣзниць 400—700 миліонôвъ зр., спала наразъ тая сума на 100 миліонôвъ. Въ рр. 1873—1876 выносило число збанкротованыхъ фирмъ въ Сполученыхъ Державахъ 27.845, а капиталъ ними страченый 1,552 миліонôвъ зр. Пересѣчно упала кожда 21-ша фирма. Въ часѣ ôтъ вересня 1873 р. до кôнця 1875 оголосило криду 121 товариствъ желѣзничихъ съ капиталомъ 1.104 мил. зр.; въ рр. 1876 до 1877 злицитовано 84 а выставлено на продажь публичну 60 линій желѣзниць довготы 7.721 километрôвъ, съ капиталомъ значно надъ 830 мил. зр. Самй желѣзницѣ стратили отже высше 2.000 мил. зр., котрои страты, правда, велику часть и Европа заплатила. Упадокъ желѣзниць потягнувъ за собою и руину фабрикъ желѣзныхъ выробôвъ, въ котрыхъ упало до 320 числомъ.

Але капитализмъ, стративши бôльше лишився ще при меншôмъ и мôгъ животѣти.

Страшнѣйша доля постигла тыхъ, що служили при ихъ желѣзницяхъ, фабрикахъ, торговляхъ.

Тысячѣ а тысячѣ инжинерôвъ, механикôвъ, комптоаристôвъ, помôчникôвъ и робôтникôвъ остало наразъ безъ кута и хлѣба.

Мимо того тяжкій и глубокій сей ударъ знесла Американьска Унія съ дивно мужескою душею, — ба навѣть той ударъ бувъ, якъ дивно оно и выдаєся, головною пружиною и пôдоймою пôзнѣйшого взросту Сполученыхъ Державъ. Крахъ, що въ Австро-Угрàхъ выкликавъ економичный летаргъ, безрадноôсть, розпуку, а въ Нѣмеччинѣ выгодовавъ, пролетаріятъ, матеріялъ соціялизму, выкликавъ въ Америцѣ осады и земледѣльство на такй розмѣры, о якихъ дотеперь и не снилося никому.

Оставшй безъ хлѣба инжинеры, механики, купцѣ, ремѣсники получились въ товариства 50—100 осôбъ, заосмотрились за останный грôшь въ потрѣбнй орудія, порозумѣлись съ желѣзницями о дешевый перевôзъ и вывандровали миліонною товпою на захôдъ — на тй безмѣрнй обологи та угоры, на котрыхъ до теперь хазяйнувавъ лишь жубръ та ему подôбный останокъ колишныхъ американьскихъ первосельцѣвъ. Найлучшихъ отже и найенергичнѣйшихъ осадникôвъ доставили Америцѣ ѳи власнй жителѣ въ рокахъ 1874—1880.

(*Дальше буде.*)

Кредитъ 50.000 ухвалево въ 2 и 3 читаню. Того самого засѣданя внесли послы зъ правицѣ и лѣвицѣ интерпеляцію до гр. Таффе: „Якій кроки администраційній и законодательній намѣряє правительство починити, щобы на будуще заховати жителѣвъ Вѣдня и цѣлои державы ôтъ повторенія подôбныхъ катастрофъ?“ Зъ порядку дневного слѣдовала дальша дебата надъ новелею войсковою.

(*Подорожи гр. Кальноки до Петербурга и Берлина.*) Кождому, слѣдячому бачно за ходомъ европейскои межидержавнои политики, мусѣли безъ сумнѣву впасти въ очи вступній кроки австрійского министра дѣлъ заграничныхъ, гр. Кальноки. Передъ фактичнымъ обнятьемъ свого высокого уряду новый министеръ удався зъ Вѣдня до Петербурга, щобъ вручити цареви россійскому цѣсарске письмо, ôткликуюче его зъ посады амбасадора въ столици Россіи. Однакожь гр. Кальноки, якъ сегодня свѣтъ весь вже докладно знае, мавъ кромѣ сповненя того формального обовязку еще иншу, важнѣйшу мисію сповнити въ Петербурзѣ, а именно: мавъ порозумѣтись съ правительствомъ россійскимъ въ справѣ ôтношень межи Австрією и Россією и въ справѣ заграничнои политики обохъ сихъ державъ. Якъ мы вже доносили, австрійскій канцлерь кôлькома наворотами ôтбувавъ конференцію зъ заступникомъ россійского канцлеря, Гирсомъ. Гр. Кальноки передъ ôтъѣздомъ своимъ зъ Петербурга удостоився такожь великихъ почестій ôтъ царя Александра III. Царь запросивъ его на двôрскій обѣдъ до Гатчина, на котрôмъ кромѣ родины царскои були лишь: гр. Кальноки и Гирсъ; дальше гр. Кальноки дôставъ ôтъ царя ордеръ св. Андрея съ брилянтами. Таке особенне ôтзначенье австрійского министра впало кождому въ очи, а еще бôльше мусѣвъ застановити кождого той фактъ, що по конференціяхъ гр. Кальноки съ Гирсомъ, при его ôтъѣздѣ зъ Петербурга, россійскій официяльній газеты заговорили наразъ дуже, ажь надто симпатично о новôмъ австрійскôмъ министрѣ и о згôднôмъ дѣланю Россіи и Австріи въ питаняхъ заграничныхъ. Зъ Петербурга гр. Кальноки вступивъ до Берлина; тутъ рôвножь его пріймали дуже сердечно и щиро. Насамперед мавъ авдієнцію у цѣсаря, потôмъ у цѣсаревои и у престолонаслѣдника. Але що важнѣйше, гр. Кальноки ôтбувавъ конференціи съ кн. Бисмаркомъ, о котрыхъ важности и великôй донеслости никто не сомнѣвается. Въ вѣденьскôй Neue fr. Presse надыбуемъ дуже цѣкаву допись лондоньского кореспондента, котра ôткрываe намъ, пôсля всякихъ признакôвъ, дуже имовѣрный образъ теперѣшнои ситуаціи политичнои въ Европѣ. Дописователь завѣряючи, що черпае свои вѣдомости зъ особенно справедливыхъ жерелъ, констатуе на самôмъ вступѣ, що мимо позôрного спокою въ Европѣ всѣ дипломатичній канцеляріи европейскихъ державъ працюютъ теперь дуже пильно, що такъ сказати, судорожно. Италія стараесь або приступити до австрійско-нѣмецкого союза, або, колибъ ѣй тое не удалося, союзъ австрійско-нѣмецкій за помочію Россіи розбити. Въ Франціи ôтъ часу, якъ Гамбета обнявъ президентуру кабинету и теку министра дѣлъ заграничныхъ, запановало дуже живе стремленье — допровадити до тѣсного союза съ Англією. Гамбета днями и ночами працюе, щобы дати Англіи поводы до якихъ бы то ни було непорозумѣнь съ Франціею такъ въ справахъ политичныхъ (що до ôтношень въ Египтѣ и Тунисѣ), якъ и въ справахъ межинародно-торговельныхъ, — а все тое въ тôй цѣли, щобы уможливити тѣсный союзъ Франціи съ Англією въ случаю евентуальныхъ великихъ заколотôвъ въ европейскôй политицѣ. Вѣденьскій кореспондентъ „Standard“-а выясняе близше причину и значенье зъѣздôвъ въ Гданьску и Вѣдни. Кореспондентъ подае, що на мѣсяць передъ гданьскимъ зъѣздомъ ôтношеня межи Россією и Австрією були дуже напружений, такъ що справдѣ могла бути бесѣда и о вôйнѣ. Россія предкладала Италіи союзъ противъ Австріи. О тôмъ довѣдались послы австрійскій и нѣмецкій въ Римѣ и завѣдомили свои правительства. Тогды кн. Бисмаркъ допровадивъ до зъѣзду въ Гданьску. Италійске правительство однакожь порозумѣло, що Италіи противъ Австріи (при тѣснôмъ австрійско-нѣмецкôмъ союзѣ) выступати неможливо, и рѣшилося порозумѣтись съ Австрією. Италійскій кабинетъ думавъ, що Австрія за значній концесіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ охочо ôтступитъ Италіи Трієнтъ, або еще й иншій частины своеи державы, до котрыхъ народъ италійскій (Italia irredenta) маe претенсіи; — того однакожь свого пляну въ дипломатичныхъ перепискахъ передъ пріѣздомъ короля Гумберта до Вѣдня кабинетъ италійскій не выявивъ, якъ рôвножь италійскій посолъ въ Вѣдни гр. Робилянтъ о нѣмъ замовчавъ. Ажь доперва въ Вѣдни италійскій министры (Депретисъ и Манчини) выявили свôй плянъ Каляеви и гр. Андрашому. Австрійскій дипломаты були просто зачудованій такимъ предложеньемъ, — але поки король Гумбертъ бувъ у Вѣдни, поти дипломаты австрійскій зъ куртоазіи не ôтповѣдали; ажь коли король ôтъѣхавъ, Каляй и Андраши выголосили въ угорскôй делегаціи свои звѣстній бесѣды на интерпеляцію о значеню подорожи короля Гумберта до Вѣдня. Якъ звѣстно, оба они заявили бôльше-менше въ тôмъ змыслѣ, що „Италія Австріи ани ничого не поможе, ани ничого не пошкодитъ“ и „Италія сама убѣгалась о пріѣздъ короли до Вѣдня“. Ôтъ того часу Италія вже не згадуе о Трієнтѣ, бо побачила рѣшучій ôтказъ зъ стороны Австріи. Що жь до ôтношеня Нѣмеччины до Италіи, то, якъ звѣстно, кн. Бисмаркъ телеграфовавъ пôдчасъ побыту короля Гумберта въ Вѣдни, що Нѣмеччина згодится на тое, що постановитъ Австрія. Для доповненя теперѣшнои ситуаціи въ Европѣ пригадаемъ еще непорозумѣнье межи Австрією и Ромунією, выкликане троновою бесѣдою короля Кароля и протестъ Порты противъ австрійск. законовы войсковому для Босніи и Герцеговины. — Нема сомнѣву, що гр. Кальноки на конференціяхъ своихъ съ кн. Бисмаркомъ дотыкавъ всѣхъ тыхъ справъ, стоячихъ нынѣ на порядку дневнôмъ. Що до Италіи, то власне, якъ доносятъ газеты, гр. Кальноки мавъ залагодити въ Берлинѣ пытанье: чи маe король Гумбертъ пріѣхати до Берлина чи нѣ, або иншими словами, чи маe довершитись приступленье Италіи до австрійсконѣмецкого союза, чи нѣ. Якъ въ тôмъ дѣлѣ рѣшено, поки що не звѣстно. Рôвножь конферовавъ гр. Кальноки съ кн. Бисмаркомъ въ справѣ ромуньскôй. Кн. Бисмаркъ, якъ голосятъ официяльній дневники нѣмецкій, взявъ дуже за зле выступленье Ромуніи и намѣряе ужити свого вплыву, а коли покажеся потреба, то и натиску на Ромунію, щобы уступила Австріи.

Дня 10 с. м. гр. Кальноки прибувъ до Вѣдня, а 11 с. м. принимавъ пôдвластныхъ урядникôвъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Въ Петербурзѣ скôнчився дня 12 с. м. тревавшій кôлька днѣвъ политичный процесъ ген. Мровиньского и его двохъ товаришѣвъ. Судіи присяжныхъ признали всѣхъ трехъ винными, а трибуналъ засудивъ всѣхъ трехъ на заслане до губ. архангельскои и утрату всякихъ правъ. Вырокъ муситъ бути еще предложеный цареви до санкціи.

Италія. Князь Бисмаркъ буваe часами въ своихъ бесѣдахъ парляментарныхъ занадто щирый и выповѣсть неодно таке, чогобы не повиненъ. Такъ на однôмъ зъ засѣдань нѣмецкои рады державнои ôнъ доказуючи, що нѣмецкій либерализмъ есть замаскованымъ ренубликанизмомъ, позволивъ собѣ для примѣру вказати на Италію, где нынѣ радикализмъ грозитъ монархичнымъ институціямъ. Хотяй се правда, — то однакъ заявленье кн. Бисмарка зробило дуже немиле впечатлѣнье на италійскôмъ королю и министерствѣ. Министеръ дѣлъ заграничныхъ Манчини ôтповѣвъ вже въ итал. парляментѣ на заявленье кн. Бисмарка, кажучи, що нѣмецкій канцлеръ забуваe, що якъ династія цѣсаря нѣмецкого такъ и династія короля италійского много заслужилась для зросту и розвою Италіи.

Англія. Станъ въ Ирляндіи що-день погôршуеся. Убійства аграрній або покушеня на убійства, пôдпалы ростутъ съ кождымъ днемъ. Пôсля выказу урядового въ мѣсяци падолистѣ с. р. було 520 аграрныхъ злочиньствъ, мѣжь тымъ: 2 случаѣ удавшогося скрытоубійства, 17 нападôвъ скрытоубійчихъ, 46 пôдпалôвъ и 7 случаѣвъ крадежи оружія. Англійске правительство скрѣпило силу полиціи въ Ирляндіи о 1000 людій. Тое однакожь не много поможе. Феніяньскій газеты отверто и зухвало взываютъ народъ до громадныхъ убійствъ и до революціи. Властителѣ земель взываютъ правительство, щобы завело въ Ирляндіи суды военній. Правительство, здаесь, склонится до того завôзвання.

НОВИНКИ.

— **Пожаръ Ringtheat-ру въ Вѣдни** все еще стоитъ на дневнôмъ порядку публичнои дискусіи. Въ хвили, коли се пишемо, не дасться еще напевно сказати, скôлько людій понесло смерть въ поломѣняхъ. Доси зголошено въ вѣденьскôй дирекціи полиціи 1.300 осôбъ яко неôтшуканыхъ, отже имовѣрно погибшихъ. Правдоподôбно се число значно зменшится при точнѣйшôмъ доходженю, бо гдеякій имена повтаряются въ листѣ неôтшуканыхъ два разы, але вже теперь обчишуканыхъ два разы, але вже теперь обчишуканыхъ два разы, але вже теперь обчисляютъ дѣйстно погибшихъ на 900 осôбъ. Есть се перестрашаюче число, котре доси не лучалось еще николи при ніякôмъ пожарѣ театру. Скôлько справдѣ погибло всѣхъ людій, се мабуть не дасться николи точно обчислити, бо трупы згорѣли по бôльшôй части на уголь, такъ що годѣ навѣть пôзнати, чи се останки людскихъ тѣлъ. Нещастна катастрофа представляеся теперь далеко бôльшою, якъ первѣстно думано. Зъ третои и чевертои галеріи (3 и 4 поверха) мало кто уратовався, а сконстановано, що сего вечера спродано на тіи галеріи около 600 билетôвъ. На тыхъ галеріяхъ найскорше розширилась пожарна спекота, дымъ и огонь. Тутъ повставъ стискъ до неописаня, розпочалась найлютѣйша борба о житье и смерть: мужчины били женщинъ, допталы дѣтій, щобъ лише спасти свое житье. Выходовій дверѣ ôтъ галерій, приготованій на случай огня, були позамыканій, погашенье свѣтла незмѣрно збôльшило замѣшанину, никто не знавъ куда утѣкати и такъ цѣлыми стосами погибали люде на купѣ. На другій день найдено другу и трету галерію переповнену перегорѣлыми трупами. Мѣсцями лежали сотки недопаленыхъ капелюхôвъ, шапокъ, льорнетъ, и подертои одежи, — знакъ, яка тутъ ôтбувалась борба. Межи згарищами выдобуваютъ купы людскыхъ тѣлъ такъ съ собою стисненыхъ, що годѣ розпôзнати, чи се ромовиска чи останки погорѣлыхъ людій. Много трупôвъ выдобуто съ роздушеными головами, поломаными, до середины вдонтаными грудьми, розтратованими толувами. Коли поза театромъ рознеслася перша вѣсть о пожарѣ, никто навѣть въ приближеню не догадувався, якъ страшне нещастье сподѣялось. Коли въ кôлька хвиль по выбуху пожару на внѣ прибувъ на мѣсци Архикн. Альбрехтъ и спытався директора полиціи Маркса, чи кто не втративъ житя, сей ôтповѣвъ, що имовѣрно никто, бо богато людій выйшло зъ театру, — не знаючи, що тымчасомъ сотки людій кричало у внутри театру о помôчь! Огонь повставъ на сценѣ въ пять минутъ передъ $^3/_4$ на 7-му год. и доперва о $^1/_4$ на 8-му выбухли поломѣни дахомъ на внѣ. Въ пять минутъ потôмъ доперва прибула огнева сторожа. Огонь отже лютовавъ черезъ бôльше якъ пôвъ годины, поки приспѣла помôчь — и то вже за пôзно, щобъ спасти людій. Страшній сцены ôтбувалися передъ театромъ: отцѣ и матери родинъ, мужѣ, жѣнки и кревній розпучливыми голосами выкликали своихъ дѣтій, своихъ жѣнокъ и чоловѣкôвъ, своихъ братôвъ и сестеръ. Прискôтъ лютого огню, глухій мовь пôдземній стоны и зойки, — се була ôтповѣдь на ихъ крики страху и розпуки. — Театръ горѣвъ еще черезъ цѣлый день мимо всѣхъ заходôвъ огневои сторожи. Еще опôвночи въ пятницю выбухъ огонь наново съ цѣлою силою на четвертôмъ поверсѣ. Огонь пригашено доперва по 2-ôй годинѣ. Парова сикавка разомъ съ другими звычайными сикавками була майже безъ перестанку въ руху черезъ цѣлу нôчь четверга и черезъ цѣлу пятницю. Маса выляной до театру воды, хочь не могла вповнѣ вгасити огню, такъ пôдмулила муры театрального будынку, що мусѣли ихъ попôдпирати и зборонити вступу до середины. Ringhteater вже не повстане зъ свого пожарища.....

— **Урядово провѣрене число людій,** погибшихъ при пожари Рингтеатру въ Вѣдни, выноситъ **916.** Ôтъ членôвъ руского товариства „Сѣчь“ въ Вѣдни наспѣла до Львова телеграма, що никто зъ рускихъ академикôвъ не погибъ. Въ понедѣлокъ ôтбулися похороны выдобутыхъ жертвъ на центральнôмъ кладбищи при незвычайно численній участи жителѣвъ Вѣдня. Сцены до глубины трогаючій.

— **Причина пожару въ Рингтеатрѣ** пôсля новѣйшихъ вѣстій маe бути та, що при засвѣчуваню газу електричнымъ прудомъ за надто сильно натиснено газъ, черезъ що поломѣнь бухла за далеко и запалила сценичній приставки. Въ однôй хвилѣ обгорнувъ огонь цѣлу верхну часть сцены (такъ званый Schnürboden) а ôттакъ роздмухуваный сильнымъ протягомъ на сценѣ продерся крôзь заслону на галеріи. Напôръ огню бувъ такъ сильный, що горюча заслона залетѣла ажь на другу галерію, где заразъ повставъ сильный огонь.

— На послѣднôмъ засѣданю **выдѣлу руского педагогичного товариства** прійнято около 30 новыхъ членôвъ. Нашій Родимцѣ починаютъ що разъ бôльше горнутися до нового товариства педагогичного. Ôтчитано кôлька дописій зъ провинціи о станѣ шкôлъ народныхъ, котрій послужатъ цѣннымъ матеріяломъ до дальшихъ праць товариства. На пôдставѣ одержаныхъ донесень ухвалено ôтнестись до Консисторіи, щобы таважь зъ своеи стороны представила кр. радѣ шкôльнôй шкодливôсть настановлюваня жидôвъ учителями въ народныхъ школахъ и зажадала ôтповѣдныхъ мѣръ обороны противъ деморализаціи христіяньскои молодѣжи.

— **Меморіялъ взглядомъ рускои школы народнои во Львовѣ** вручили нашій послы Вп. В. Ковальскій и Кулачковскій министрови просвѣты бар. Конрадови. Министеръ обѣцявъ основно розглянути тую справу.

— **Гр. Таффе о пожарѣ въ Ringtheater.** Урядовій поясненя, якій удѣливъ гр. Таффе взглядомъ пожару въ радѣ державнôй, представляютъ дуже сумный образъ безпамятности и непорадности тыхъ, котрій въ первôмъ зародѣ могли обмежити огонь на саму сцену. Служба пожарна на сценѣ поутѣкала не давши навѣть пожарного сигналу и не спустила желѣзнои заслоны, ани не ужила водныхъ резервоарôвъ приготованыхъ вправдѣ на случай пожару, але сего вечера позамыканыхъ. Замкнено газометеръ и тымъ споводовано цѣлковиту темноту, бо нафтяній лямпы противъ припису не були засвѣченій, такъ що никто не знавъ куда утѣкати. Внѣ театру зъ початку навѣть не догадувались, яка страшна катастрофа ôтбуваeся въ серединѣ. Навѣть органы полиційній думали, що всѣ зъ театру уратовалися и длятого не ратували, тымчасомъ якъ въ серединѣ гинули въ огни цѣлій сотки людій. Одному, що выбѣгши зъ театру, кликавъ о помôчь для погибаючихъ, не хотѣли йняти вѣры и взяли его за безъумного чи напастного галабурдника. Доперва пôзнѣйше дôзнались о страшнôй правдѣ, але вже задля дыму и спекоты не можна було дôстатись навѣть до 2-го поверха.

— **Загальній зборы товариства „Руска Бесѣда“ во Львовѣ** ôтбулися дня 2 л. грудня с. р., на котрыхъ мѣжь иншими выбрано новый выдѣлъ, а въ складъ его вôйшли: дръ Юл. Целевичь яко голова, дръ Корн. Сушкевичь яко заступникъ головы и касіеръ, проф. Из. Громницкій яко господарь, Л. Гузарь яко секретарь, проф. Дам. Гладиловичь, проф. Гр. Цеглиньскій, о. Ил. Огоновскій, Вол. Левицкій и Анд. Чайковскій. Подрôбнѣйше справозданье о тыхъ зборахъ подамо пôзнѣйше.

— **Выставу выробôвъ промыслу домашного,** именно робôтъ жѣночихъ и ткатскихъ, отворено минувшои суботы въ присутности намѣстника и гр. Вол. Дѣдушицкого, протектора музея, и иншихъ достойникôвъ въ великôй сали ратушевôй во Львовѣ, заходомъ заряду промыслового музея. Тою выставою задумано представити станъ промыслу и ремѣсництва въ Галичинѣ, якъ такожь заохотити до успѣшнѣйшого розвою на тôмъ полі. О тôй выставѣ, дуже цѣкавôй именно для Русинôвъ, подамо пôзнѣйше подрôбне справозданье.

— **Клявзуровій испыты письменній** для кандидатôвъ учительского званя при гимназіяхъ розпôчнутся дня 3 (15) грудня с. р., а ôттакъ слѣдуютъ испыты устній.

— **Змѣны въ дотеперѣшнôмъ ôтграниченю округôвъ репрезентацій повѣтовыхъ** зайдутъ ôтъ 1 л. сѣчня 1882 въ слѣдующихъ громадахъ, а то въ той способъ: Акрышоры переходятъ зъ округа рады повѣтовои въ Косовѣ до округа рады пов. въ Коломыѣ; Вишенка зъ округа рады пов. въ Яворовѣ до окр. р. пов. въ Городку; Довгомостиска зъ окр. р. пов. въ Городку до окр. р. пов. въ Мостискахъ.

— **Именованя и перенесеня.** Секретаремъ намѣстництва въ Галичинѣ именованый комисарь пов. Евг. Кравсъ. Судіями повѣтовыми именованій: Ал. Стобецкій въ Лютовискахъ, М. Райханъ въ Войниловѣ и Ад. Гиртлеръ въ Жидачевѣ. Офіціяломъ почтовымъ именованый Ал. Кавецкій въ Стрыю. Асистентами почтовыми именованій: Кон. Яворскій, І. Бига и Мих. Кметовичь. Перенесеній: судія пов. Фр. Айзенъ зъ Лютовискъ до Коросна, офіціялъ почт. Вол. Ковшевичь зъ Ярославя до Стрыя, асистенты почт. Л. Заяць зъ Золочева до Перемышля и Г. Мохнацкій зъ Дрогобыча до Пôдволочискъ.

— **Сарѣ Бернгардъ въ Одессѣ** недуже пощастилося, ба навѣть дôзнала она такого принятя, якого вѣдай не оказано ѣй николи въ житю. По пріѣздѣ своѣмъ до Одессы одержала артистка кôлька листôвъ съ остереженьемъ, що ѣй грозитъ напасть зô стороны низшои верствы жителѣвъ. Навыкла до голосныхъ овацій Парижанка хоть не цѣлкомъ довѣряла тому, але все таки передала свои дорогій клейноты до сховку директорови тамошного театру. По представленю усѣла артистка вразъ съ першимъ амантомъ Дарією до повозу и удалась до готелю. На дорозѣ обскочила повôзъ громада людій, котрій почали кидати камѣньемъ и кричати: „У насъ нужда, а жидôвку золотомъ годуютъ!“ Вôзникъ ледви вспѣвъ пôдогнати конѣ и чваломъ заѣхавъ передъ готель. Але тутъ чекала на артистку еще бôльша громада и повторилось знова тое саме, що на дорозѣ. Сара Бернгардъ видячи грозче ѣй небезпеченьство, взялась на пôдступъ и выкинула межи напастникôвъ кôлька шкатулокъ съ театральными клейнотами, а коли народъ почавъ ихъ розрывати, она влетѣла непостережено до готелю, где сей-часъ замкнено дверѣ. Однакъ передъ готелемъ повстали еще дужшій розруси и крики, бо громада побачила, що Сара утѣкла, а натомѣсть лишила клейноты — фалшивій. Ледви полиція змогла утихомирити напастникôвъ, котрій ôттакъ розбѣглись по мѣстѣ, выконуючи пôмсту на гдеякихъ жидахъ. Кажутъ, що артистка видячись вже безпечною, смѣялась зъ тои пригоды та показувала присутнымъ камѣнь, котрый упавъ въ ей повôзъ, а котрый она заховала собѣ на памятку.

— **Рускій народный театръ** пôдъ дирекцією О. Бачиньского, остаючій теперь въ

Стрыю, дає слѣдуючій представленя: въ недѣлю 11 л. грудня „*Запорожець за Дунаємъ*“, ориг. опера Артымовского въ 3 акт.; во второкъ „*Шельменко наймитъ*“, ориг. комедія въ 5 акт. Гр. Квѣтки-Основяненка; въ четверъ „*Гнатъ приблуда*“, ориг. мельдрама въ 5 акт. Воробкевича: въ недѣлю „*Трійка урвителювъ*“, чарод. мельдрама въ 8 отолонахъ; во второкъ „*Ревизоръ зъ Петербурга*“ въ 5 акт. Гоголя; въ четверъ „*Бойки*“, народна мельдрама въ 5 актахъ.

— **Зъ Черновець** пишутъ намъ: Весь гр. кат. клиръ рускій на Буковинѣ выславъ просьбу до львовскои консисторіи, щобы парохію Черновцѣ надати о. Николаю Устыяновичу зъ Сучавы.

— **Зборы роботниковъ во Львовѣ** отбулися мин. тыждня въ павильонѣ єзуитского городу. Зборы роботниковъ булибы потѣшаючимъ объявомъ, коли бъ ихъ провоцною гадкою було лишь товариске сполученье для обороны своихъ интересовъ. Совсѣмъ природно, що нашій роботники живо интересуются такими справами, якъ „становище роботниковъ супротивъ вѣденьского зъѣзду промысловцѣвъ и рукодѣльниковъ“, ничого дивного и въ томъ, що ихъ живо занимає свобода роботничои прасы, а навѣть устава прасова, такъ якъ се справы дотыкаючій всѣхъ членовъ державы. Волѣлибы мы однакожь, щобы въ томъ всѣмъ проявлялась свободна думка роботниковъ, высказана, може бути, въ неприкрашеной формѣ и не конче доборными словами, якъ щобы отчитуваній на зборахъ елябораты носили на собѣ цѣху думокъ импортованыхъ зъ поза звычайного круга нашихъ роботниковъ, котрыхъ само отчитанье робитъ прелегентамъ-роботникамъ незвычайній трудности. Задля того представляются такій зборы больше въ свѣтлѣ якоись штучно выкликуваної агитації. На недѣльныхъ зборахъ читано кольки такихъ еляборатовъ, а неодинъ прелегентъ оказався навѣть въ читаню замало вправнымъ. Ухвалено по горячихъ розправахъ кольки резолюцій противъ вѣденьского вѣча рукодѣльниковъ и промысловцѣвъ а въ дусѣ борбы роботниковъ противъ капиталу, ухвалено такожь резулюцію за свободою прасы, знесеньемъ дневникарского штемпля и объективного поступованя прасового, а при кінци полиційный комисарь Соболякъ розвязавъ зборы задля що разъ взростаючои бурливости обрадъ, якъ пише уряд. Gazeta lwow. Въ кождомъ случаю взростаючій рухъ межи львовскими роботниками подъ проводомъ соціялистичного письма „Praca“ есть дуже замѣтнымъ объявомъ у насъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Погрудя славныхъ рускихъ и иншихъ мужѣвъ.** Вже то треба признати, що сего року значно больше робится для прикрашеня рускихъ свѣтлиць, якъ давнѣйше. На першомъ мѣсци треба згадати проф. В. Шухевича, котрого неутомимыми и всякого признаня достойными заходами появились гипсовій бюсты Шевченка, Хмельницкого, Нечуя-Левицкого и Лисенка. Теперь зновъ Василь Лукичъ оголошує передплату на першу серію образовъ, представляючихъ погрудя славныхъ рускихъ и иншихъ мужѣвъ. Въ складъ першои серіи войдутъ: *М. Костомаровъ, И. Левицкій-Нечуй, О. Конискій, М. Лысенко, М. Гоголь, Д. Мордовцьвъ, Д. Млака, А. Пыпинъ, М. Щедринъ, В. Верещагинъ, Ф. Миклошичъ и Е. Золя.* Величина образу мале quarto. На кождомъ буде умѣщеный подписъ. Цѣна передплатна выноситъ 1 зр. 40 кр., а кто хоче, щобы ему почтою выслати, додає 10 кр. а. в. на листъ фрахтовый и опакованье. Познѣйше цѣна серіи буде значно высша. Речинець до передплаты — котру прысилати треба до друкарнѣ тов. им. Шевченка або до редакцій рускихъ часописій — установлено до 1 рус. сѣчня 1882 р.

— „**Историческій Вѣстникъ**“, журналъ выходячій въ Петербурзѣ, помѣщати буде въ першихъ книжкахъ на 1882 р. межь иншими слѣдуючій статіи: „Историческіи очерки и разсказы“ Н. И. Костомарова, „Историческое значеніе сочиненій Гоголя“ Н. Я. Аристова, „Очерки изъ Украинской литературы нынѣшняго столѣтія“ Н. И. Петрова и т. п.

— **М. Костомаровъ**, котрого найновѣйша праця „*Мазепа*“ буде съ новымъ рокомъ печататись въ „Русской Мысли“, приступивъ вже до новои працѣ надъ исторіею нашои Руси. Ся праця буде мати имовѣрно заголовокъ „*Исторія упадку гетьманщины*“. Яко додатокъ до монографіи „Мазепа“ має нашъ неутомимый историкъ обвѣстити еще одну працю п. з. „Мазепинцѣ“, с. є. спѣвучастники Мазепы зъ войсковои старшины.

— **Малорускій пѣснѣ** будутъ становити головну програму концерта, якій отбудеся вразъ съ танцями сими днями въ Кіевѣ. Головну участь въ томъ концертѣ возьме славный нашъ композиторъ п. Микола Лысенко.

— „**Про обкладки**“ (**дифтерію**), популярна книжочка для народа въ языцѣ малорускомъ, выйшла сими днями въ Кіевѣ, печатана въ 1.200 примѣрникахъ. Ся книжочка поясняє въ приступный способъ свойства дифтеріи и способы, якъ ей лѣчити. Якъ хутко розходится она межь народомъ, послужитъ фактъ, що въ самомъ Харковѣ розійшлось въ кольохъ дняхъ 100 примѣрниковъ, а херсоньске земство зажадало 2.000 примѣрниковъ, чого однакъ зъ причины малого числа печатаныхъ примѣрниковъ не можь було заспокоити. Небавомъ має появитись другій накладъ.

Вѣсти аепрхіяльній.

Зъ Архіепархіи Львовскои.

Каноничну институцію одержавъ о. В. Хойнацкій на Герасимовъ дек. жуковского.

Презенту одержавъ о. І. Озаркевичь на Снятинъ.

Завѣдательства одержали: оо. В. Петрушевичь въ Бережници дек. калуского, И. Гриневичь въ Перегиньску, І. Кузьмовичь въ Мужиловѣ и Т. Левицкій въ Сопотѣ дек. скольского.

Сотрудничества одержали: оо. К. Строцкій (системизоване сотруд.) въ Тейсаровѣ дек. стрыйского, Е. Ляховичь въ Золотникахъ дек. теребовельского, Е. Чайковскій (приватне сотруд.) въ Глубочку дек. тернопольского, І. Пелехатый (прив. сотр,) въ Стрыѣвцѣ дек. збараского, Н. Олексѣй въ Калуши, І. Вергановскій (прив. сотр.) въ Курянахъ дек. нараѣвского и Е. Глѣбовицкій (прив. сотр.) въ Залучи н. Черемошемъ дек. снятыньского.

Дуптастырскій посады обняли: оо. Т. Кульчицкій яко завѣдатель въ Убиню, М. Дзеровичь яко другій сотрудникъ въ Городку, А. Балицкій яко сотрудникъ въ Ниркувѣ, дръ І. Бартошевскій яко сотрудникъ-сповѣдникъ, А. Мудрикъ яко першій сотрудникъ и І. Гордѣевскій яко настоятель ризницѣ — всѣ три при львовскій архикатедральній церквѣ.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Укончені кандидаты богословскій, ожидаючій рукоположеня въ священики, маютъ явитися въ канцеляріи еп. консисторіи дня 20 грудня 1881 до передвступного испыту, а въ цѣли принятя въ домъ пресвитеріяльный маютъ они внести передъ повысше означеным днемъ до консисторіи дотычній поданя, заосмотренї свѣдоцтвами: 1) крещения, 2) укончених наукъ богословскихъ, 3) моральности, 4) вѣнчаня, 5) убожества, затвердженого ц. к. староствомъ.

Завѣдательство капеляніи Волѣ Олешицкои дек. олешицкого одержавъ о. Корн. Гинилевичь зъ Милькова.

Личный додатокъ зъ фонду религійного 100 зр. на дальшій три лѣта одержавъ о. Илія Яремкевичь, парохъ въ Лазахъ дек. ярославского.

Подалися слѣдуючій кандидаты а) на парохію Турка дек. высочаньского: оо. Ал. Ивасѣвка, Ед. Кушнѣрь, Ем. Бачиньскій, В. Лѣсковацкій, П. Кмицикевичь, І. Сиротиньскій, О. Ясеницкій, П. Ильницкій, Т. Глушкевичь, К. Рудавскій, М. Прухницкій, М. Калиничь, Вас. Мацюракъ и М. Стецѣвъ; б) на парохію Себечѣвъ дек. белзкого: оо. Ем. Заремба, Ал. Ивасѣвка, Ем. Власевичь, Іос. Подлускій, Вол. Подолиньскій, В. Решетыловичь, П. Сиротиньскій, П. Гисовскій, К. Санкъ, И. Козакъ, В. Лѣсковацкій, К. Рудавскій, Вол. Лысякъ, М. Венгриновичь, Ант. Тымкевичь и Юл. Низовый; в) на парохію Телешницю дек. затварницкого: оо. Г. Поляньскій и П. Тустановичь.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝ **О. Григорій Іосифъ Ромашканъ**, архіепископъ львовскій обр. ормяньского, упокоився минувшои недѣлѣ въ 73-омъ роцѣ житя, въ 47-омъ роцѣ священьства, а въ 6-омъ роцѣ свого архипастырства. Уроженый въ Кутахъ р. 1809, учащавъ до школъ въ Станиславовѣ, рукоположеный въ священики, оставав безъ перервы при ормяньскій капитулѣ. Р. 1875 выбраный черезъ капитулу зоставъ именованый архіепископомъ. Бувъ се зъ ряду десятый архіепископъ ормяньского обряду, отъ часу уніи съ римскою церквою. Покойный бувъ членомъ палаты панівъ, посломъ до рады державнои и сойму краєвого, и бувъ надѣленый великимъ крестомъ ордеру Франць-Іосифа. Бувъ то ревный священикъ, достойный мужь, отзначаючійся благородными свойствами душѣ и серця. Вѣсть о его смерти выкликала загальный жаль. Нынѣ отбуваются похороны тѣла покойника съ всякою торжественностію. Вѣчна ему память!

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Впр. о. С. К. въ Ш. Сердечно дякуємо за надосланї статіи. Зачнемо ихъ печатати, якъ только скончится теперѣшна вступна статя. *Вп. п. І. Ш. въ Стан.* За щирї и прихильнї желаня пріймѣтъ наше щиросердечне Спасибогъ. Узнанье Вп. Читателѣвъ заохотитъ насъ до дальшихъ трудовъ. *Безгименному зо Львова.* Чи не лучше устно порозумѣтися, якъ писати листы, котрї очевидно стоятъ Васъ много правописныхъ и языковыхъ трудовъ? Що до збольшеня выдавництва зробили мы, що на теперь можна було зробити. Перегляньте заголовокъ часописи, а побачите, що Вашї календарскї замѣты несправедливї. Такъ само роблятъ навѣть россійскї газеты, хочь у нихъ юліяньскій календарь есть урядовымъ.

— **До касы товариства бурсы св. Іоана Крест. въ Дрогобычи** вплынуло: 1) отъ членовъ-основателѣвъ 70 зр., 2) отъ членовъ дѣйствуючихъ: а) вписового 36 зр., б) вкладокъ 30 зр., и 3) жертвъ 155 зр. 85 кр.; всего разомъ — 291 зр. 85 кр. Кромѣ того одержитъ еще товариство отъ Выдѣлу краєвого по новомъ роцѣ ухваленый соймомъ датокъ 150 зр. — До сихъ поръ удѣлено запомоги: ученику зъ 1 кл. І. Ч. на оплату шк. 4 зр.; 2) ученику зъ 3 кл. В. К. на оплату шк. 2 зр.; 3) ученику 6 кл. І. М. на оплату шк. 3 зр.; 4) ученику 7 кл. П. М. на оплату шк. 8 зр. Тї датки, хоть малї, а однакожь сталися великимъ добродѣйствомъ для повысшихъ ученикovъ, понеже выратовали неодного зъ нихъ зъ залишеня школъ. Тольокожь съ жалемъ мусимъ подnести, що члены дѣйстуючій дуже оттягаютъ съ вплаченьемъ вкладокъ, котрї выносятъ рочно 2 зр., а взглядно 1 зр.; многї зъ нихъ не вплатили еще такожь за рокъ 1881, — для тогожь Выдѣлъ зновъ отзываєся съ прошеньемъ до всѣхъ П. Т. членовъ о надсыланье вкладокъ, а до всѣхъ не-членовъ о вписованьеся въ члены товариства. *А. Торонъскій.*

Завозванье.

Товариство рускихъ академиковъ „Союзъ“ взыває всѣхъ выжичившихъ чи то грошѣ чи то книжки зъ нашого товариства, щобы въ сѣй справѣ съ товариствомъ выровнались въ якъ найкоротшомъ часѣ. Адресовати треба: Тов. рус. акад. „Союзъ“ въ Черновцяхъ, ул. Сиденього, ч. 7. *Ал. Струтиньскій*, предсѣдатель. *Вл. Мильковичь* секретарь.

Съ симъ числомъ розсылаєся Вп. предплатникамъ „Библіот. найзнам. повѣстій“ 11 аркушь повѣсти Едвардса „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійского и 1 аркушь новои повѣсти „Любовь убогого молодця“ Октава Фейлета зъ француского.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил. Складъ фабричный Р. ДИТМАРА, плацъ Маріацкій, готель Европейскій.

Найбольшій складъ артикуловъ освѣтленя, признаной конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ.

(8—10)

Подвойно рафинована нафта сальонова и господарска.

Въ Кіевѣ

буде выходити отъ 1 сѣчня 1882 року

историчный журналъ

„КІЕВСКАЯ СТАРИНА“,

кождого мѣсяца книжками въ розмѣрѣ отъ 10 до 15 и больше печатныхъ листовъ; цѣлорочне выданье буде обоймати 4 томы, кождый зложеный зъ 35—40 печатныхъ листовъ.

„Кіевская Старина“ мѣстити буде самостойні дослѣды въ исторіи южной Россіи, якъ также рожнородній матеріялы для нея, прим. пѣнній документы, мемуары, хроники, дневники, записки, згадки, розказы, біографіи, некрольоги, характеристики и т. п. — Дальше буде помѣщати всякій библіографичній вѣсти о выходячихъ въ Россіи и за границею историчныхъ выданяхъ, дотыкаючихъ исторіи южной Россіи. Послѣдній два вѣки существованя малоруского народу въ Россіи будутъ предметомъ особныхъ точнѣйшихъ дослѣдовъ. Также церковно-религійній понятя народу малоруского найдутъ мѣсце въ „Кіевскій Старинѣ“.

„Кіевская Старина“ заниматись буде народомъ не только живучимъ въ полудневій Россіи, але цѣлымъ народомъ одноплеменнымъ, говорячимъ однымъ языкомъ, — замешкуючимъ просторонь отъ устя Днѣпра и Кубаня по Бугъ, Сянъ и поза Карпаты.

Также будутъ помѣщатися всякій дослѣды о перемѣнахъ южноруского народу подъ напоромъ посторонныхъ вплывовъ, а по можности также портреты знатнѣйшихъ дѣятелѣвъ въ исторіи южноруского народу, орнаменты, старинні виды и т. п.

Въ выдаваню „Кіевскои Старины“ возьмутъ участь слѣдуючій писателѣ: Антоновичь В. Б., Багалѣй Д. И., Барсуковъ А. П., Барсуковъ Н. П., Будановъ М. Ф., Бѣлозерскій Н. М., Весселовскій А. Н., Викторовъ А. Е., Воронинъ А. Т., Воровьвъ А Д., Воскресеньскій А. М., Ганицкій М. А., Головацкій Я. Т., Голубиньскій Е. Е., Голубевъ С. Т., Дашкевичь Н. П., Ефименко П. С., Житецкій П. И., Иконниковъ В. С., Кистяковскій А. Т., Костомаровъ Н. И., Комаринь И. М., Крыжановскій Е. М., Лазаревскій А. М., Лашкаревъ П. А., Лебединцевъ А. Г., Лебединцегъ П. Г., Левицкій И С., Левицкій О. И., Лѣсковъ Н. С., Малышевскій И. И., Маркевичь А. И., Мацѣевичь Л. С., Мордовцевъ Д. Л., Петровъ Н. И., Пономаревъ С. И., Потебня А. А., Праховъ А. В., Страшкевичь Н. В., Терновскій Ф. А., Фортиньскій Т. Я., Чалый М. К. и другій.

Цѣлорочна предплата на „Кіевскую Старину“ въ 12 книжкахъ съ додатками выноситъ съ пересылкою 10 рублѣвъ.

Чужостороннй предплатники зволятъ относитися до редакціи журнала „Кіевская Старина“, *Кіевъ, Бульваръ, ч. 36.*

(1—3) Редакторъ-выдавець: **Т. Г. Лебединцевъ.**

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБОВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ІОСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербаровъ) поручає

всякій роды фарбъ, лякеровъ и покостовъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертї до помазаня готовї, фарбы анилиновї, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы горничї, фарбы земнї, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнї, есенціи, всякї фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовї для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскї, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскї сѣрники, шнурки запальнї до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдовъ,

всякї роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревляннї и корковї до бочотъ всякои велячины, щотки до чищеня бочокъ, стель, ручнї и до фротерованя, пензлѣ малярскї кождои величины, мѣтлинки рижевї до одежи и килимовъ, мѣтли рижевї до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТОВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медалёвого, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячій артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (7—10)

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — Отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарокого

Ч. 95. Львôвъ, Субота 5 (17) грудня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція нôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати нôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ новымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ нôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ якъ и доси.

Цѣна и условія предптаты умѣщенѣ повысше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

Яка може бути згода межи Русинами?

V.

Рôжницѣ въ идеяхъ, цѣляхъ и стремленяхъ рускихъ партій, хочь були головною основою партійного подѣлу, не вытворили єще самѣ собою тои пристрастнои и майже безпамятнои вражды, яка була розгорѣлась межи нашими партіями. На то складались єще иншѣ причины. До сего причинилися а) помѣшанье и незнанье основныхъ идей поодинокихъ партій, черезъ що повставали найрôжнороднѣйшѣ, часто дуже тяжкѣ недорозумѣня, б) особистѣ амбиціи, напады и уразы, а в) внѣшнѣ обстоятельства, независимѣ ôтъ волѣ партій и совсѣмъ чужѣ ихъ основнымъ идеямъ и стремленямъ, котрѣ дуже сильно заострили нашѣ партійнѣ ôтношеня.

Основнѣ идеи и цѣли поодинокихъ партій були для загалу въ многихъ взглядахъ незнанѣ, темнѣ, або и въ невѣрнôмъ свѣтлѣ представляннѣ. Пôдсувано поодинокимъ партіямъ часто такѣ идеѣ и цѣли, якихъ они николи не мали, а зновъ часто не признавано имъ такихъ основныхъ идей и цѣлій, котрѣ на дѣлѣ творили ихъ головну пôдставу. Се именно можна сказати такъ о партіи старôй, розтягаючôй свою народну политику и дѣяльнôсть лише на три милiоны австрійскихъ Русинôвъ, якъ и о партіи молодыхъ або такъ званыхъ народовцяхъ. Першихъ называно и дуже часто высмѣвувано яко „Рутенцѣвъ“, що лише за грошѣ и задля карієры проводятъ свои цѣли, другихъ называно „ляхоманами“, що разомъ съ Поляками звязались на затрату рускои народности. Одинъ и другій поглядъ бувъ совсѣмъ блудный, а навѣть злонамѣрено злосливый и самъ собою ображавъ въ найсвятѣйшихъ чувствахъ одну и другу партію. Що такѣ погляды були совсѣмъ блудни а дуже часто навѣть злонамѣрено розсѣванѣ, се нынѣ вже загально признано. Понеже однакожь евентуальне сполученье партій має передовсѣмъ ту цѣль, хоронити рускій нарôдъ ôтъ напору нашихъ ворогôвъ, отже въ Галичинѣ ôтъ польонизаційного напору Полякôвъ, для того позволимо собѣ хоть коротко розъяснити замѣтъ „ляхоманьства“, пôдношеный давнѣйше противъ народовцѣвъ, а нынѣ може бути єще не совсѣмъ залишеный, хоть явно вже не пôдношеный. Якъ мы вже попереру поясняли, партія народовцѣвъ була въ сущности то само, що всѣ щирѣ Русины зъ р. 1848 такъ пôдъ взглядомъ политичнымъ якъ и литературнымъ. Єи основнѣ идеѣ були тѣ самѣ, якѣ вызнавали Русины р. 1848, тôлько поповненѣ и скрѣпленѣ литературною силою Украины. Ôтъ Русинôвъ 1848 р. рôжнились народовцѣ ôтмѣнною правописію и опозиціею противъ нѣмецкого централизму а идеальною прихильностію для славянолюбного федерализму, але кождый муситъ признати, що тѣ ôтмѣны були супротивъ нашои основнои идеи народнои совсѣмъ пôдрядными и въ сущности маловажными. Они не могли самѣ собою выродити замѣту „ляхоманьства“. До сего причинились внѣшнѣ обстоятельства, котрѣ, скажѣмъ безсторонно, совсѣмъ не зависѣли ôтъ партіи народовцѣвъ, якъ и ôтъ Русинôвъ въ загалѣ. Передовсѣмъ симпатія гдеякихъ польскихъ „хлопоманôвъ“-демократôвъ для литерлтурно-народного руху рускаго на Украинѣ. Репрезентантомъ тыхъ польскихъ „хлопоманôвъ“ бувъ въ Галичинѣ емигрантъ зъ Россіи бл. п. Павлинъ Свѣнцицкій, котрый въ мѣсячнику „Sioło“ выдаванôмъ во Львовѣ р. 1865 а ôттакъ въ львôвскихъ „Nowin-ахъ“ и краковскôй „Kalin-ѣ“ старався познакомити галицко-польску публику съ скарбами украиньскои литературы. Польскѣ „хлопоманы“ демократы, великѣ противники аристокраціи, опираючись на неуспѣшности шляхоцко-польского повстаня зъ р. 1831 и 1863, розпрощались съ надѣею обновы старои Польщи, а пôдносили новый идеалъ федеративнои, на демократичныхъ основахъ опертои звязи польского, рускаго и литовского народа. Незмѣненою осталась у насъ лише непримирима вражда супротивъ Россіи. Вѣрнѣ своѣй демократично-федеративнôй засадѣ ôтносились они симпатично до народного розвою Русинôвъ видячи въ тôмъ заразомъ и ослабленье сили польскои аристократіи, котра за низащо не хотѣла ôтступити ôтъ своихъ старошляхоцкихъ традиціи и не хотѣла ничого чути про нарôдъ и єго людскѣ права. Такои демократично-федеративнои, „хлопоманьскои“ партіи польскои не було мѣжь галицкими Поляками, хочь було демократичне товариство польске пôдъ проводомъ дра Смольки пôддержане тогды Романовичами, Реваковичами, Земялковскими и др. — товариство по имени демократичне, але на дѣлѣ съ шляхоцкими и антирускими инстинктами. Загалъ галицкихъ Русинôвъ знавъ и бачивъ лише сихъ послѣдныхъ псевдо-демократôвъ, але не знавъ и не бачивъ демократôвъ-„хлопоманôвъ“. Павлинъ Свѣнцицкій остався самъ одинъ осамотѣлый въ Галичинѣ съ своими „хлопоманьскими“ и федеративными засадами и опущеный галицкими Поляками згинувъ зъ нужды, а зъ другои стороны значна часть галицкихъ Русинôвъ, знаюча одныхъ лише „русоѣдныхъ“ демократôвъ польскихъ, приняла симпатію заявлювану Свѣнцицкимъ (а вслѣдъ за нимъ и за єго инспираціею такожь певною частію польскои журналистики) для партіи народовцѣвъ, яко подвижникôвъ самостôйного розвою рускаго народа, — за щось то пôдозрѣлого, кидаючи зле свѣтло на саму партію народовцѣвъ. „Поляки симпатизуютъ и вяжутся разомъ съ народовцями“ — говорено тогды, хочь Свѣнцицкій стоявъ совсѣмъ на боцѣ ôтъ галицкихъ Полякôвъ и не мôгъ уважатись навѣть въ приближеню ихъ заступникомъ, а зъ другои стороны, тогдашный органъ народовцѣвъ *„Нива“* напечатавши кôлька рускихъ поезій и перекладôвъ Павла Свого (псевдонимъ Свѣнцицкого) и розпочавши печатати єго повѣсть „Колись було“ — ôттакъ переставъ печатати сю повѣсть и перервавъ всѣ зношеня съ Свѣнцицкимъ, скоро побачивъ, що тойже почавъ въ дальшôмъ тягу своєи повѣсти проводити свою тенденцію федеративно-братнѣи звязи польского а рускаго народа. Посуджувано отже народовцѣвъ совсѣмъ невинно и несправедливо, але зъ другои стороны ненависть и недовѣрчивôсть супротивъ Полякôвъ була у галицкихъ Русинôвъ такъ велика, а довговѣковыми досвѣдами такъ оправдана, що годѣ дуже дивуватись тôй поквапности, съ якою пôдозрѣвано народовцѣвъ задля одныхъ симпатій польскихъ. Правду сказати, вже тогды розгорѣлися партійнѣ страсти межи Русинами такъ сильно, що безсторонный поглядъ щоразъ бôльше затемнювався а пристрастна ненависть межи самыми Русинами дуже живо пригадувала братнѣ межиусобицѣ рускихъ князѣвъ за часôвъ ослѣпленя Теребовельского князя Василька. Говорячи о всѣхъ партіяхъ безсторонно, мусимо такожь сказати, що значну часть вины сеи сумнои вражды поносятъ такожь и народовцѣ. Въ першихъ лѣтахъ 60-тыхъ рокôвъ не було єще тои вражды противъ народовцѣвъ, хочь була идея народовцѣвъ вже досыть ясно высказана. Само „Слово“ за редакціи Богдана Дѣдицкого печатало и съ ентузіязмомъ витало дописи зъ Украины, писанѣ чистымъ полтавско-

Американьска конкуренція.

II.

Американьскѣ оселѣ. Посѣлости меншѣ и бôльшѣ.

Спосôбъ продажи грунтôвъ въ Сполученыхъ Державахъ улекшае якъ не можь лучше тамошне осадництво.

Правительство, яко властитель тыхъ незаселеныхъ земель, высылае напередъ помѣрникôвъ, котрѣ, розмѣривши и роздѣливши грунта на штуки, певну ихъ часть ôтдѣляютъ и придѣляютъ на школы, дороги, каналы и желѣзницѣ, решту вызначаютъ обшарами 56—112 моргôвъ (= ферма) на продажь — однакъ пôдъ певными условіями. Одну ферму (56—112 моргôвъ) набути може тôлько той, що дѣйстно на нѣй поселився и замешкавъ; черезъ 5 лѣтъ держитъ ви провизорично, маючи въ тôмъ часѣ лишь першеньство права закупна за собою, доперва по 5 рокахъ стався по зложеню грошій и залагодженю инныхъ льокальныхъ вымогъ ви справдѣшнымъ властителемъ.

Минимальна великôсть фермы = 28 моргôвъ, але звычайна и майже правильна = 56—112 моргôвъ. Однакожь такѣ обшары правительство не продае за покотомъ, одинъ за другимъ, але перемѣтно, съ перескоками, щобъ запобѣгчи, а по крайнôй мѣрѣ утруднити творенье бôльшихъ посѣлостій. Кто пôдôймався будовы публичныхъ дорôгъ, желѣзниць, каналôвъ и т. п., того попирае правительство даровизною грунтôвъ, котрыхъ вартôсть, якъ въ загалѣ вартôсть всѣхъ грунтôвъ американьскихъ, тымъ бôльша, чимъ бliзишѣ суть комуникаціямъ.

Черезъ спôмненый высше наплывъ поступило американьске осадництво дуже напередъ. Въ р. 1875 выносила просторонь проданого грунту 3·2 миліонôвъ моргôвъ, 1877 — 5·3 миліонôвъ, а 1878 — 14 миліонôвъ моргôвъ, котрѣ если розрахувмо на фермы по 112 моргôвъ, то въ р. 1877 повстало 47.000 а въ р. 1878: 125.000 новыхъ свобôдныхъ господарствъ. Чи можутся съ тыми фермами рôвнати нашѣ хоть и найлучшѣ господарства селяньскѣ?

Єще бôльше. Коли у насъ меншѣ посѣлости, селяне, чимъ разъ бôльше убожіютъ и нидѣютъ и тая пôдстава державы вже въ супокою а не то въ часѣ вôйны трупѣшѣе и подався, въ Сполученыхъ Державахъ повстае могуча верства меншои посѣлости съ всякими условіями будучого розвитку.

Землю набуваютъ оселенцѣ дуже дешево, бо моргъ по 3—6 гульденôвъ; желѣзницѣ продаютъ свой грунта дорожше, однакъ не высше якъ по 5—10 гульд. за моргъ. Взявши тому пересѣчну цѣну морга 5—7 гульденôвъ, то посѣлôсть великости 112 моргôвъ коштуе осадника 560—800 гульденôвъ. Але на сотвореню тои новои верствы хлѣборобнои не кôнчится старанье правительства. Єму залежитъ и на тôмъ, щобы тую верству и на будуще утримати въ жизненнôмъ станѣ, тому Сполученѣ Державы майже выключаютъ кредитъ земельный. На землю и инвентарь не може вѣритель кидатися, тому и задовженя посѣлостій якъ у насъ, въ Сполученыхъ Державахъ въ горы неможливѣ. Цѣлію тамошного уставодавства не есть: приспорити жителямъ „легкій кредитъ“, бо той въ невправнôй руцѣ рôвнается ножеви, — якъ радше утворити якъ найсвобôднѣйшу але и найенергичнѣйшу продукцію и ви вывôзъ и ôтбутокъ.

На школы выкидався въ кождôмъ околѣ о 16.128 моргахъ просторонь 448 моргôвъ, котра на всѣ часы остае ненарушимою. Вже въ р. 1876 обчислено, що дотаційнѣ просторони на школи въ Сполученыхъ Державахъ рôвнаются цѣлôй просторони Великои Британіи.

Тымъ чиномъ замѣнились захôднѣ преріи Сполученыхъ Державъ, землѣ мѣжь горами Алегени а рѣкою Мисисипи, въ велику фабрику продукційну, чи якъ ви нынѣ называютъ „всесвѣтну зобôжеву комору“.

Вже жь бо и земля сама пристала на тое. Просторонь 1.300 кильометрôвъ довга а 1.000 кильом. широка представляе поверхню 600 миліонôвъ моргôвъ — отже $5\frac{1}{2}$ разы бôльшу, якъ цѣла Австро-Угорщина. Поперетинана и заводнена сплавными рѣками Редъ Риверъ (червона рѣка), Мисури, Арканзасъ, Мисисипи, не выстае нѣгде высше якъ 200—300 метрôвъ надъ поверхню моря, надався превосходно такъ до каналізаціи якъ и будовы желѣзниць. Цѣла пôвнôчна и пôвнôчно-захôдна часть тои просторони засѣвается щорôчно, въ року на рôкъ пшеницею; где показуются слѣды высиленя землѣ, тамъ перекидаютъ кукурудзою або конюшиною, котра приорюся. Часть полудneва и полуднево-всхôдна обсѣвается кукурудзою, котра удався надзвычайно и есть пôдставою годôвлѣ американьскои худобы.

Се суть головнѣ жерела американьскои продукціи, чи якъ мы высше сказали, посѣлости меншѣ. Окрôмъ нихъ суть особливо въ Калифорніи а и въ часôвъ давнѣйшихъ, ишпаньскихъ удержанѣ великаньскѣ посѣлости, на котрыхъ посувався неразъ плугъ въ простôй линіи не обертаючи 36 кильометрôвъ; розкавы выдаются телефономъ, а наглядаютъ кôн-

чигриньскимъ нарѣчіемъ; „Слово“ печатало въ фельетонѣ украинськй поезіи такъ званою „кулѣшѣвкою“, оно горячо вступалося за самостôйнымъ розвоємъ малоруского народа на Украинѣ и вытыкало россійскому правительству несправедливый гнетъ руского языка въ Россіи. Статіи тогдашного „Слова“ противъ панроссійского „Дня“ и „Современника“, противъ русификаторôвъ Каткова и Говорского еще до нынѣ въ памяти всѣхъ старшихъ Русинôвъ. „Слово“ поручало своимъ читателямъ „Мету“, въ котрôй кромѣ немногихъ статій самого редактора К. Климковича печатались майже выключно самй працѣ Украинцѣвъ, а цѣла „Мета“ печаталась „кулѣшѣвкою“. Никто тогды еще не говоривъ о „ляхоманахъ“, хоть були вже данй идеѣ и стремленя народовцѣвъ, хоть була ôтмѣнна правопись и языкъ щиронародный. Зверхнй рôжницѣ языковй и правописнй представлялись тогды справдѣ лише яко другорядне пыганье литературне, котре маѥ рѣшити сама литература, а не политика и политичнй товариства. Але тогдашнй провôдники народнои партіи, люде молодй и горячковй, ураженй замалою снисходительностію старшихъ въ „Рускôй Бесѣдѣ“ (где тогды сходились всѣ львôвскй Русины) съ молодымъ жаромъ и такимже нетактомъ почали накидатись на повагу старшихъ, безперечно многозаслуженыхъ мужѣвъ, и за ихъ, може бути троха въ гдечѣмъ надто гороижне поступованье, пôдрывати ихъ повагу и позволяти собѣ такй замѣты, котрй грѣшили не такъ може своимъ содержаньемъ, якъ своєю безъоглядною, уражаючою формою. Домашно-особистй споры выйшли ôттакъ зъ тѣснѣйшого кружка до публичного житя, до рускихъ часописій, а тутъ вже подражненй особистй амбиціи не знали удержатися въ мѣрныхъ границяхъ и розрôжнити справъ особистыхъ ôтъ справъ народныхъ и добра загалу. Одна и друга сторона не залишала своєи ôтповѣди, щоразъ то бôльше переповненои жовчію. Вразъ съ враждою личностій взростала незгода думокъ, суперечнôсть идей и стремлень. Ôтдалялись и ôтчужувались ôтъ себе не тôлько поодинокй особы, але цѣлй кружки, цѣлй сторонництва, а коли по кôлькохъ лѣтахъ такого обопôльного ôтчужуваня було споглянути на нашу Русь, вже годѣ було найти яку всѣмъ спôльну точку, всѣмъ дорогу и всѣма однаково зрозумѣлу идею.

Оттутъ приспѣли симпатіи польскихъ „хлопоманôвъ“ и дали пригожу покрывку пôдозрѣвати ненавистныхъ противникôвъ, ба навѣть цѣлу партію, мимо ѥи протестôвъ о якйсь звязи съ Польками. Приключилася ôттакъ еще одна подѣя, котра зновъ подала случайнôсть еще бôльше посуджувати народовцѣвъ. Гр. Голуховскій оснувавъ р. 1867 газ. „*Русь*“, вымѣрену передовсѣмъ противъ партіи старшихъ Русинôвъ. Редакторомъ „*Руси*“ ставъ колишный головный сотрудникъ „Зорѣ Галицкои“ — Федоръ Заревичь, але вже то одно, що „*Русь*“ печаталась правописію народовцями уживаною, выстарчило, щобы друга партія осудила всѣхъ народовцѣвъ якъ орудіе Полякôвъ противъ Руси. Вправдѣ народовцѣ першй оголосили печатно свôй рѣшучій протестъ противъ газеты „*Русь*“ пôдъ заг. „Протестъ народовцѣвъ“, поставили свôй органъ „Правду“, щобы тамъ выявляти себе своими литературными працями, але упередженье и недовѣріе межи обома партіями було вже взросло до тои мѣры, що одна сторона не хотѣла слухати другои и „свои своихъ не познаша“. Зъ того часу розпочинаєся той найстрашнѣйшій пожаръ нашихъ партійныхъ страстій, що лютувавъ черезъ бôльше якъ десять лѣтъ съ неумолимою безпощадностію, що выпаливъ и промарнувавъ намъ много найлучшихъ силъ, розрушивъ много найкрасшихъ надѣй, на утѣху нашихъ ворогôвъ розъѣднавъ насъ въ непримиримй таборы, одныхъ знеохотивъ, а другихъ заслѣпивъ до того, що братя братій, отцѣ сынôвъ, сыны отцѣвъ выклинали и проклинали. Навѣть угодову политику бл. п. Лавровского, пôдняту впрочѣмъ за згодою всѣхъ рускихъ послôвъ, навязано народовцямъ яко „службу польскôй интризѣ“, хотяй вже тогды було всѣмъ вѣдомо, що народовцѣ не солидаризовалися съ бл. п. Лавровскимъ и въ много гдечѣмъ ôтъ него явно рôжнилися, хотяй дальше бл. п. Лавровскій бувъ безперечно оживотвореннымъ и найзнаменитшимъ представителемъ старшои партіи такъ званыхъ „Рутенцѣвъ“, и хотяй нынѣ, коли вже могила закрылась надъ тымъ безперечно въ многихъ взглядахъ много заслуженымъ мужемъ, никто не посмѣѥ єго помовляти о запродуванье Руси Полякамъ, о бракъ щирого патріотизму руского и о бракъ доброи волѣ. Але въ страстяхъ и въ безпамятнôй враждѣ забувалося о справедливости и правдѣ, надъ котрою и нынѣ стоялобы застановитись. Досыть було, що було чимъ осуджувати и пôдозрѣвати противникôвъ. Не зважано, що рôвною монетою можна було ôтплатитись, кто знаѥ, чи не съ ôтсотками, ѥсли блуды и хибы єдиниць береся за вину и грѣхъ цѣлого сторонництва. Тажь вѣдома рѣчь, що бувшій редакторъ „Семейнои Библіотеки“, бл. п. С. Шеховичь, першій проповѣдникъ панроссійскои идеи въ Галичинѣ, ôтдався ôттакъ въ услуги кр. Выдѣлу, щобы „Письмомъ до Громады“, далеко небезпечнѣйшимъ, бо á la „Switło“ впростъ до народа зверненымъ орудіемъ пôдготовлювати польонизацію. А поминаючи иншй подôбнй приклады, доволѣ буде згадати, що колишный секретарь „Общества Качковского“ и редакторъ газеты „*Другъ Народа*“ працюѥ теперь для польского комитету „oświaty ruskiego ludku“ и бувъ назначеный за редактора новозамѣренои такъ званои рускои щоденнои газеты, котра мала съ новымъ рокомъ появитись. Єще разъ пôдносимо, що не робимо для никого и супротивъ никого нiякихъ рекриминацій, — констатуємо лише факта, щобъ показати обопôльну несправедливôсть партій, тыкати собѣ личностями. Констатуємо — и кидаємо заслону на минувше.

Ажь доперва страшно сумный досвѣдъ, не менше сумна и безъôтрадна доля нашого народа починаютъ опамятувати враждою розъѣднаныхъ. Такъ, той сумный досвѣдъ, та еще сумнѣйша доля нашого народа, кличутъ насъ щиро и щирымъ серцемъ покинути обопôльну вражду и здруженымъ рукамы взятися до працѣ. Мирѣтся и працюйте — кличе весь народъ — наша народна доля. Якою жь маѥ бути та згода, щобъ она була и щирою и тревалою и довела до спôльнои працѣ и до добра народа?

нй економы. Примѣромъ ферма дра Гленна въ долинѣ Сакраменто обôймаѥ 45.700 моргôвъ поля, зъ котрыхъ ôнъ 31.700 моргôвъ лишь пшеницею обсѣваѥ. Довгôсть самыхъ плотôвъ 37 миль австрійскихъ. Въ добрыхъ рокахъ родитъ 1 моргъ — 9·3 метр. сотнарôвъ або 31.700 моргôвъ — родятъ 294.810 метр. сотнарôвъ. Гленнъ молотитъ денно 1.230 метр. сотнарôвъ або 1.800 мѣшкôвъ, — въ наглячихъ разахъ 20.500 метр. сотнарôвъ, або 30.000 мѣшкôвъ. До розсылки потребуѥ 350.000 мѣшкôвъ. Жне и молотитъ рôвночасно, а 15 минутъ по жнивахъ пшениця вже помѣщена въ мѣшкахъ. Мимо того маѥ въ часѣ сѣвôы лишь 50 а въ жнивахъ 150 чоловѣка робôтникôвъ.

(*Дальше буде.*)

Реформа народныхъ шкôлъ.

„Non scholae sed vitae“.

(*Дальше.*)

XIII-е пытанье. *Чи теперъшный надзôръ шкôльный, выконуваный черезъ окруж. раду шкôльну и одного инспектора на два повѣты, ѥсть достаточный, — чи радше булобы пожаданымъ, щобы кождый администрацйный повѣтъ (староство) мавъ окрему раду шк. окружну и окремого инспектора?*

Пôсля §. 31., III-го закона шкôльного именуѥ министеръ просвѣты на предложенье рады шк. кр. для кождого округа шкôльного осôбного инспектора окружного, а на случай потребы двохъ або бôльше инспекторôвъ. Теперь маѥ Галичина 37 округôвъ шкôльныхъ и стôлькожь окр. инспекторôвъ. „Проектъ новыхъ законôвъ шк.“ лишаѥ ту постанову въ §. 32 незмѣнно, на що и мы годимось.

Вправдѣ пôдношено нераз нарѣкання, що надзôръ шкôльный, выконуваный черезъ окр. раду шк. и инспектора окр. есть недостаточный, однакъ зъ того еще не выходитъ, щобы подвоювати число инспекторôвъ т. ѥ. творити для кождого администрацйного повѣту осôбного инспектора и осôбну раду шк. окружну. Причина недостаточного надзору спочиваѥ въ неôтповѣднôмъ переведеню шкôль. законôвъ и невластивôмъ розкладѣ шкôльныхъ чинностій педагогично-дидактичныхъ и администрацйныхъ. Передовсѣмъ краєва рада шк. повинна зважати на те, щобъ инспекторы окружнй були занятй лишь чинностями вычисленымы въ §§. 32 и 33 III-го закона шк., а для чинностій чисто администрацйныхъ було изъ староства придѣлене пôсля потребы до бюра шкôльного ôтповѣдне число урядникôвъ або манипулянтôвъ. Мѣжь тымъ доси часто практикувалося, що инспекторамъ окр. сходивъ майже весь часъ на залагоджуваню администрацйныхъ справъ, а лучалось примѣромъ навѣть, що бувшій староста тернопôльскій Ляховскій высылавъ инспектора окружного п. Емиля Михаловского въ р. 1879 переводити правыборы въ селахъ тернопôльского повѣта Прошова, Скоморохи, Смолянка и и., що совсѣмъ не належало до обсягу дѣятельности инспекторскои, анѣ не причинилося до пôднесеня поваги єго становища яко инспектора шкôлъ народныхъ.

Такожь належалобъ перевести точне установленье мѣсцевого надзору и организацію мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, якъ мы вже выказали въ загальнôмъ нашôмъ поглядѣ въ Ч. 66 „Дѣла“ и въ ôтповѣдяхъ на III-е пытанье квестіонара въ Ч. 70 и на VI и VII пытанье въ ЧЧ. 72 и 73. Вжежь §. 16. III-го закона шкôльного опредѣляѥ выразно, що до педагогично-дидактичного надзору школы установляѥ окр. рада шк. одного члена мѣстц. рады шкôльнои шкôльнымъ дозорцею, а навѣть двохъ, где двѣ або бôльше шкôлъ пôдлягаѥ мѣстц. радѣ шкôльнôй. Правда, що у насъ часто, навѣть сего року въ соймѣ, нарѣкали на нечинностъ и нездарностъ мѣсц. радъ шкôльныхъ. И справдѣ не дасться заперечити, що многй мѣсц. рады шк. не ôтповѣдаютъ своему призначеню. Однакъ головна причина лежитъ въ тôмъ, що въ звѣстныхъ причинъ перефорсовуѥся у насъ до автономичныхъ репрезентацій, якъ мы то вже попереду згадували людій не способôныхъ, где вже не можна выбрати рѣшучихъ польскихъ нивеляторôвъ, а такожь и для того, що зъ тыхъ самыхъ причинъ творятъ часто мѣсц. раду шкôльну для кôлькохъ громадъ, такъ що она не може бути нiякъ чинною. Нехай отже окр. рада шк. именуѥ мѣцевыми надзорцями священикôвъ або иншихъ людій интелигентныхъ безъ огляду на те, що они суть рускими патріотами, а не спыняѥ выбору селянъ письменныхъ до мѣсц. рады шк. длятого, що суть членами рускихъ товариствъ, а тогды значно зменшатся або й совсѣмъ устанутъ нарѣканя на нечинностъ и нездарностъ мѣсц. радъ шк. и мѣстц. надзорця.

У великôй пригодѣ й выруцѣ можутъ стати въ надзорованю шкôлъ такъ званй дорадцѣ рады окр. шкôльнои, котрй пôсля §. 34., III-го закона шкôльного маютъ право ôтвѣдувати школы свого исповѣданя въ своемъ округѣ шкôльнôмъ, бувати тамже пôдчасъ визитацій окр. инспектора, доносити зроблень помѣченя окр. радѣ шкôльнôй и робити внесеня, щобы полѣпшити згаданй школы.

Єсли отже не будемо обмежати компетенціи мѣсц. рады шк. и ѳи чинностій придѣляти окр. радѣ шк., ѳсли для кождои громады буде выбрана мѣсц. рада шк. зъ людій тямущихъ, а дѣятельнôсть надзорча педагогично-дидактична и администрацйна буде розложена такъ, якъ мы выказали, то не буде найменшои потребы подвоювати число окружныхъ радъ шк. и окр. инспекторôвъ, якъ то сформуловано въ §. 21 „проекту новыхъ зак. шк.“, а такожь не буде треба творити такъ званыхъ деканатôвъ т. ѳ. щобъ старшй, здôбнѣйшй учителѣ наглядали своихъ колегôвъ, якъ то проектувала „Szkoła“.

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна*) поспѣшаѥ дуже съ своими роботами, щобы ихъ укôнчити передъ феріями святочными. Дня 12 грудня по похоронахъ жертвъ пожару зôбрались послы на засѣданье вечеромъ. Новеля войскова цѣла вже принята переважно такъ, якъ хотѣло правительство; правиця малою бôльшостію (звычайно 10) голосôвъ переголосовувала лѣвицю. Польскй послы противились въ комисіи постановѣ новелѣ войсковои, щобы въ случаю, коли побôръ зъ трехъ клясъ обовязаныхъ до службы войсковои не дасть повного числа рекрутôвъ, асентеровано четверту клясу. Противъ тôй постановѣ пôдчасъ спеціяльнои дебаты выступивъ съ бесѣдою и нашъ посолъ о. Озаркевичь. Тымчасомъ Грохольскій пôдчасъ дебаты заявивъ въ имени Полякôвъ, що они будутъ голосовати за чотырма клясами поборовыми, бо „правительству на тôмъ богато залежитъ“. На 179 засѣданю министеръ финансôвъ внѣсъ проектъ о зъужиткованю першои раты ухваленого радою державною кредиту въ квотѣ 75.000 зр. на закупно ôтъ громады мѣста Праги грунту пôдъ будынокъ ческои семинаріи педагогичнои, академіи штукъ и школы промысловои. На 180-тôмъ засѣданю були мѣжь иншимъ на порядку дневнôмъ: провизоричный буджетъ до кôнця марта 1882 р. и перше читанье внесеня д-ра Гарбста, щобы выбрати комисію, котра малабы нарадитись надъ ôтповѣдію гр. Таффе на интерпеляцію въ справѣ банку для краєвъ коронныхъ.

Подôбно якъ дебата надъ новелею войсковою пôшла дуже гладко и дебата надъ провизоричнымъ буджетомъ на першій кварталъ 1882 р. Зъ стороны лѣвицѣ выступивъ яко борець противъ буджетови пос. Пленеръ. Яко основу до полемики взявъ ôнъ недавне експозе мин. Дунаєвского и доказувавъ, що цифры въ министерскôмъ експозе поданй фалшиво и поперекручуванй, такъ що фактично буджетъ въ р. 1882 не буде мати меншого о 4,300.000 зр. дефициту якъ въ р. 1881, але противно, въ 1882 р. дефицитъ буде о милiонъ бôльшій. Дальше цифрами доказуѥ Пленеръ, що буджетъ на р. 1882 показуѥсь далеко некористнѣйшимъ ôтъ буджету зъ р. 1879 (послѣдного року централистичного министерства). Ôтъ 1879 р. до 1882 доходы державнй взросли о 32 милiоны, — а мимо того дефицитъ разъ-на-разъ росте. Дальше пôднѣсъ Пленеръ, що дефицитъ въ р. 1882 пôднесеся еще черезъ будову галицкои желѣзницѣ трансверзальнои, а министеръ въ своемъ експозе тои позиціи совсѣмъ не вставивъ. Пленеръ переходивъ дальше и критиковавъ експозе точка за точкою и закôнчивъ свою бесѣду заявленьемъ, що задачею лѣвицѣ ѥсть тôлько борба противъ теперѣшного правительства, якъ довго оно буде существовати. На бесѣду Пленера ôтповѣдавъ самъ министеръ скарбу. Ôтповѣдь єго, мусимъ признати, була симъ разомъ дуже слаба и то лишь чисто формальна ани крихты предметова: на закиды Пленера о фалшивыхъ цифрахъ финансового експозе, дръ Дунаєвскій ни словомъ не ôтповѣвъ. Палата бôльшостію голосôвъ ухвалила перейти до спеціяльнои дебаты надъ провизоричнымъ буджетомъ и въ спеціяльнôй дебатѣ его приняла. — О дебатѣ надъ внесеньемъ дра Гербста въ справѣ ôтповѣди гр. Таффе на интерпеляцію о банку для краєвъ подамо слѣдуючимъ разомъ.

На 45 засѣданю *палаты панôвъ* дня 12 грудня стояла на порядку дневнôмъ справа выкупу черезъ державу желѣзницѣ захôднои (West-Bahn). Референтъ комисіи Пленеръ внѣсъ, щобы дѣло выкупу тои желѣзницѣ ôтослано назадъ правительству съ препорученьемъ, щобы угоду съ товариствомъ тои желѣзницѣ на користнѣйшихъ для державы условіяхъ перевело. Министры торговлѣ бар. Пино и скарбу, дръ Дунаєвскій, забирали голосъ въ тôмъ дѣлѣ. Дръ Дунаєвскій ôтповѣдавъ на бесѣду Кенигсвартера, котрый зъ дебаты надъ желѣзницею зробивъ екскурсію и на поле финансо-

вои господарки въ Австріи и запевне критикою протегованого правительствомъ банку для краёвъ найбôльше уколовъ п. министра скарбу. По довшôй дебатѣ палата 71 голосами (автономистôвъ) противъ 57 (централистичныхъ) ôткинула внесенье комисіи.

(Въ *угорскôй радѣ державнôй*) случився на засѣданю дня 9 грудня великій скандалъ. При дебатѣ надъ конвенціею съ Сербією скрайна лѣвиця выступила противъ постановы конвенціи, щобы скрытоубійникôвъ коронованыхъ головъ выдавано такъ якъ звычайныхъ того рода злочинцёвъ. Послы скрайнои лѣвицѣ выголошували при тôмъ случаю такій бесѣды, котрыхъ у насъ зô взгляду на прокураторію повторити годѣ. Министеръ-президентъ Тисса выступивъ противъ послôвъ скрайнои лѣвицѣ и въ бесѣдѣ посла Немета порôвнавъ съ Пилатомъ. Тогды Неметъ ôтновѣвъ Тиссѣ: „Зъ помѣжь насъ двохъ буде скорше Пилатомъ той, кто цѣлыхъ сѣмь лѣтъ тутъ (показуе на лавки опозиціи) брехавъ, а черезъ шѣсть лѣтъ тамъ (показуе на лаву министрôвъ) обманюе“. Зъ того повставъ въ палатѣ великій заколотъ. Президентъ палаты вôзвавъ Немета до порядку. Партія либеральна (Тиссина) зôбралась на нараду, якъ бы подôбнымъ сценамъ на будуще запобѣгчи. Предкладано, щобы презесови палати дати бôльшу власть. Тисса однакожь выступивъ противъ тому, доказуючи, що се ничого не поможе, якъ можна поучитись на примѣрахъ Франціи и Англіи. Газеты опозиційній, котрій дуже радôбы Тиссу звалити, розголошуютъ о нѣмъ несотворенôй рѣчи: що ôнъ скомпромитованый и пятно може зъ себе змыти тôлько поединкомъ зъ Неметомъ; що его упадокъ неминучій и т. д. Все се однакожь неправда; Тисса якъ бувъ, такъ и буде министромъ-президентомъ, а поединковатись съ Неметомъ совсѣмъ не думае, бо выразно на зборѣ партіи либеральнои заявивъ, що въ вôзваню Немета до порядку черезъ презеса палаты, ôнъ маe достаточну сатисфакцію.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Генералъ-губернаторъ Одессы кн. Дондуковъ-Корсаковъ зôставъ покликаный на генералъ-губернатора Кавказу.

Дня 8 грудня ôтбулось въ Гатчино двôрске торжество Георгія. Въ церквѣ три молодій великій князѣ зложили присягу. Царь выславъ того дня поздоровляючу телеграму до цѣсаря нѣмецкого, котрый есть найстаршимъ рицаремъ ордену. Немало здивовало всѣхъ, длячого торжество Георгія не ôтбулось, якъ належалобы и якъ надѣялнося, въ Петербургѣ, але въ Гатчино. Кореспонденціи до заграничныхъ газетъ зъ Петербурга выясняютъ се тымъ, що градоначальникъ петербурскій Козловъ представивъ цареви, щобы не пріѣздивъ до столицѣ, бо нигилисты въ послѣднихъ часахъ знôвъ заворушились, и, якъ полиція довѣдалась, мали пôдложити на незвѣстныхъ доси мѣстцяхъ двѣ мины. О скôлько се правда, годѣ наневно знати, констатуемъ однакъ той фактъ, що до нѣмецкихъ газетъ (а нѣмецкій газеты тѣшатся найвѣродостойнѣйшими кореспондентами) надходятъ послѣдными часами самій найнепріятнѣйшій вѣсти о рухахъ нигилистôвъ. Всюда говорится о великôмъ занепокоеню и моральнôмъ пригнетеню въ высокихъ сферахъ правительственныхъ и на дворѣ цѣсарскôмъ.

Процесъ звѣстного нигилиста Тригонѣ ôтбудесь въ половинѣ сѣчня слѣдуючого року. Яко адвокатъ выступати буде въ оборонѣ Тригонѣ адвокатъ Спасовичъ, той самъ, що провадивъ оборону ген. Мровинського.

Франція. Гамбета, ôтъ коли зôставъ президентомъ-министромъ ни разу еще доси не мавъ ніякои колизіи съ парляментомъ, хотяй парляментъ мавъ рѣшати гдеякій справы дуже дразливои натуры. И такъ парляментъ ухваливъ буджетъ для двохъ новокреованыхъ черезъ президента Греви министерствъ. Дальше палата послôвъ и сенатъ ухвалили кредитъ на туниску выправу. Рôвножь значною бôльшостію голосôвъ палата послôвъ приняла въ пятницю минувшого тыждня трактатъ торговельный съ Италією. При дебатѣ министеръ торговлѣ, Рувіе, заявивъ, що до лютого слѣдуючого року будутъ выготовленій всѣ трактаты торговельній Франціи съ другими краями. Мимоходомъ, але съ натискомъ пôднѣсъ министеръ, що трактаты торговельній кромѣ значеня торговельного маютъ такожь значенье политичне. Сй слова розумѣесь, найбôльше маютъ ôтноситись до Италіи и Англіи, котрій Францію въ теперѣшнôй хвили найбôльше интересуютъ.

Амбасадоромъ французкимъ въ Петербурзѣ маe бути именованый гр. Шодорди, котрый въ 1875 р. бувъ надзвычайнымъ французкимъ повномочникомъ на конференціи въ Константинополи. Гр. Шодорди зôстае въ пріязни съ гр. Игнатьевымъ и правительство россійске дуже радо згодилось на его кандидатуру.

Англія. Зъ Ирляндіи надходятъ щодень бôльше непокоячій вѣсти. Найновѣйшій донесеня показуютъ, що правительство англійске арештуе чимъ разъ бôльше Ирляндцёвъ: число арештованыхъ выноситъ 334 людій. Нарôдъ же ирляндскій передовсѣмъ домагаeсь, щобы выпущено зъ вязниць арештованыхъ. Многій чиншôвники постановили не платити чиншу такъ довго, поки всѣ увязненій не будутъ вольній. Рада громадска мѣста Коркъ ухвалила удатись до правительства съ представленьемъ, увôльнити всѣхъ арештованыхъ. Въ однôй мѣсцевости нарôдъ такъ мстится на однôмъ маркизѣ, що никто не хоче ему продати живности, никто не хоче помочи въ роботѣ, и панѣ маркизова муситъ сама доити коровы. Словомъ, всѣ вѣдомости зъ Ирляндіи показуютъ лишь щоразъ завзятѣйшу борбу Ирлядского народу противъ политичному и соціяльному порядкови.

Ромунія. Ненорозумѣнье межи Ромунією и Австрією помало тратитъ свôй небезпечный характеръ. Що Австрія наказала овому амбасадорови въ Букарештѣ зôрвати личній ôтношеня съ правительствомъ и дворомъ ромуньскимъ, се наступило не за-для самого бажаня Ромуніи порушеного въ тронôвôй промовѣ (що Ромунія всѣми силами старатись буде о свободу плавбы на Дунаю), але за-для недипломатичного и ображаючого Австрію способу голошеня того бажаня. Якъ теперь показуеся, ани австрійске ани ромуньске правительство не задоволенй зъ того, що офиціяльній газеты ромуньскій и австрійскій були такъ недискретній и тайне препорученье Австріи, дане овому амбасадорови, оголосили свѣтови. Австрія наказуючи секретно овому амбасадорови зôрвати личній ôтношеня съ ромуньскимъ правительствомъ, намѣрило тымъ дати выразъ своёй почутôй образѣ, жадаючôй сатисфакціи ôтъ Ромуніи. Ромунія готова дати Австріи сатисфакцію, хотьбы усуненьемъ кабинету Братіяно, — але така сатисфакція булабъ бôльше на руку Россіи, якъ Австріи, — бо власне Россія працюе надъ тымъ ôтъ давна. Теперь дѣло такъ стоитъ, що Ромунія склонна якънебудь перепросити Австрію за недипломатичный способъ выступу противъ неи, але зъ другои стороны обстае при своёмъ жаданю, котре буде боронити такъ якъ доси въ комисіи дунайскôй.

НОВИНКИ.

— **На доповненье гимназіи въ Золочевѣ** позволивъ сими днями Є. В. Цѣсарь. Ôтъ 1 вересня 1882 р. будутъ отворенй всѣ клясы высшій; громада мѣска приняла на себе часть коштôвъ. Доповненье гимназіи получене съ застереженьемъ конституційного ухваленя потрѣбныхъ фондôвъ.

— **Анкета для громадскихъ дорôгъ**. Щобы обдумати средства, якими можна улучшити громадскій дороги въ границяхъ обовязуючои уставы дорожнои, ôтбуваются теперь въ выдѣлѣ краевôмъ нарады при участи инжинерôвъ гдекотрыхъ радъ повѣтовыхъ. Не знати, чи можна надѣятись богато хôсна зъ тыхъ нарадъ, бо головне лихо почиваe въ недостаткахъ самои дорожнои уставы, а именно въ способѣ дорожнои конкуренціи, що несправедливо спадае майже выключно важкимъ тягаромъ на самій громады, лишаючи побôчь двôрскій обшары. Справедлива реформа дорожнои уставы, се перше условіе улучшеня громадскихъ дорôгъ, а чи до сего скоро прійде, о тôмъ можна сумнѣватися.

— **Въ Черновцяхъ** ôтбулися дня 4 л. с. м. загальній зборы членôвъ „Рускои Рады“. Цѣль тыхъ зборôвъ була, застановитись надъ средствами, котрій моглибы буковиньскій нарôдъ пôднести матеріяльно и морально. Зборы ôткрывъ универс. проф. п. Онишкевичъ ôтновѣдною промовою, по чѣмъ забравъ голосъ судов. адъюнктъ п. Реваковичъ, котрый высказавши сумне положенье рускаго народу буковиньского, заявивъ бажанье, щобы всѣ партіи нашои интелигенціи получилися для працѣ около народу. Потôмъ говоривъ п. И. Тыминьскôй о экономичнôмъ положеню народу и его просвѣтѣ, п. Поповичъ о станѣ рускихъ шкôлъ на Буковинѣ, а о. Огоновскій о существованю двохъ партій. Селянинъ п. Аричукъ зъ Шипинець заявивъ въ своёй промовѣ, що интелигенція повинна спôльно працювати для народа, бо „намъ треба свѣтла ясного, а не такого, що лишь блыкае, бо инакше нашій люде не просвѣтятся, а лишь гôрше збаламутятся“. По закрытю зборôвъ, на котрыхъ було 103 членôвъ, ôтбувся вечеръ товарискій съ спѣвами и хорошими бесѣдами.

— **Зô Львова** пишутъ намъ: Съ початкомъ сего школьного року приказавъ я ученикамъ школы людовои, щобъ купили собѣ для науки религіи „библійну исторію“ накладу Ставропигійского Института. Гдеякій зъ нихъ постаралися о приписану книжку, але бôльшôсть извинялася, що цѣлый накладъ вже выйшовъ и що не могли тои книжки въ ніякôй львôвскôй книгарни дôстати. Подôбно сталося (якъ довѣдуюся) и по многихъ другихъ школахъ, такъ во Львовѣ, якъ и на провинціи. Зъ разу говорено въ Ставропигійскôй книгарни, що друкарня надто занята соймовыми друками, щобъ могла приспѣшити печатанье библійнои исторіи, однакожь соймъ вже давно минувъ и курсъ клонится до кôнця, а згадана книжка еще не появилася, и бачу и не такъ скоро появится. Таке онôзненье нового накладу книжки, приписанои въ школахъ, годѣ собѣ витолковати. Оно даeся прикро чувствовати и катихитамъ и молодежи, и вплывае дуже некористно на науку. Я пôдношу тому сей фактъ, щобы зарядъ Ставр. Институту вглянувъ въ тую справу, приспѣшивъ печатанье згаданои книжки и зарядивъ, щобъ подôбній факты въ друге не повторялись. — *Катихитъ*.

— **Именованя**. Провизоричными комисарями повѣтовыми именованій: Р. Шимановскій, П. Дереновскій и А. Выбрановскій. Провизоричными концепистами намѣстництва именованій: І. Залескій и Юр. Пивоцкій.

(*У*) **Въ Дзвинячи** пôдъ Залѣщиками основано склепъ громадскій и повѣрено его веденье господареви п. Теофилеви Найданови, котрый ôтзначаeся тверезостію и пильностію мѣжь цѣлою громадою. Основанье того склепу доведено до дѣла за стараньемъ о. О. Глѣбовицкого. Якъ зачуваемъ, маe тамъ основатися такожь читальня громадска. Щасть Боже!

— **Театральній представленя въ (мало-)рускôмъ языцѣ**, якъ звѣщаe кіевскій „Трудъ“, будутъ теперь даванй на сценѣ кіевского драматичного театру, на що одержавъ вже позволенье предпріемець сего театру п. Иваненко ôтъ начальника краю. П. Иваненко пошукуе теперь артистôвъ, котрій булибы способній брати участь въ такихъ представленяхъ.

— **Зъ угорскои Руси** доносятъ до „Слова“ о дуже сумныхъ ôтношеняхъ на поли духового житя тамошныхъ Русинôвъ. Нигде не видно найменшого объяву житя литературного, все спитъ сномъ блаженныхъ. Никто не стараeсь о розбудженье умыслового житя межи интелигенцію, а тымъ меньше о просвѣту помѣжь народомъ. Товариство св. Василія Вел. боресь вже съ житьемъ въ послѣдныхъ судорогахъ смерти, а газета „Карпатъ“ чимъ разъ менше ôтповѣдae вымогамъ публичности. Зъ нашои стороны мусимъ замѣтити, що „Карпатъ“ вже ôтъ початку свого существованя не ôтповѣдавъ потребамъ розвою угорскихъ Русинôвъ, а нынѣ печатаeся въ бôльшôй половинѣ въ мадярскôмъ языцѣ, а въ другôй части не хоче знати языка, котрымъ писали угорскій рускій патріоты: Духновичъ, Павловичъ и Кралицкій. Съ жалемъ треба завважати, що ôтъ коли руска интелигенція въ Угорщинѣ вырекласи свого живого питомого языка, ôтъ тогды завмерло тамъ всяке житье интелектуальне въ розвою народа. Се доказъ, якои ваги есть живый питомый языкъ! Чижь при такихъ сумныхъ ôтношеняхъ не найдеся вже никто, въ кôмъ не выгасла еще послѣдна искра чувства народного, та который змôгбы еще розбудити въ своихъ земляхъ догасаюче житье?

— **По пожарѣ Ringtheat-ру**. Цѣле населенье Вѣдня роздражнене до великого степеня по нещасноô катастрофѣ, та не дивно, бо всякій майже покрывся жалобою по утратѣ родичёвъ, братôвъ, сестеръ, сродникôвъ, другôвъ и т. и. Кождый пôсля своеи думки приписуе вину то симъ то другимъ органамъ публичного безпеченьства. Въ обавѣ передъ розрухами люду розказано стражи полиційноô и войску стояти въ поготовю. Доносятъ, що на передмѣстю Маріягильфъ кинулось кôлканацять молодыхъ людій на малый ôтдѣлъ полиціянôвъ и побили ихъ дотклиро. Вѣденчуки нарѣкаютъ, що органы безпеченьства не ратували театру и позволили безъ помочи и ратунку згинути 900 людямъ въ страшноô смерти, а и до теперь пôсля цѣлого тыждня не могли еще выдобути зъ пôдъ румовискъ численыхъ людскихъ трупôвъ, котрій гниютъ тамъ ôтъ 6 днёвъ, ôтъ чого легко може появитись яка зараза. — Цѣлу просторôнь спасеного театру десинфекціоновано квасомъ карбольовымъ. Дня 14 л. с. м. почало знôвъ горѣти на паркетѣ и сценѣ,—видно, що пожаръ еще не пригасъ совсѣмъ. Щоразъ вытягаютъ новыхъ трупôвъ и заразъ ховаютъ ихъ въ спôльноô гробѣ на цвинтари. Слѣдство полиційне ведеся о причинѣ пожару; переслухано вже 50—60 особъ, Отрубно ôтъ полиційного слѣдства ведеся судове слѣдство съ цѣлою енергією. Въ полиціи выставлено много рѣчій, по котрыхъ можнабы пôзнати погибшихъ властителёвъ. Вѣденьскій дневники обуряются на органы безпеченьства и покликуютъ власти до осторожного и людского трактованя погибшихъ, бо легко може прійти до якого нещастя помѣжь живыми.

— **Противъ пожару** забезпеченося въ всякôй мѣрѣ на послѣдноô засѣданю рады державнои въ Вѣдни. При освѣтленю палаты послôвъ сторожили безнастанно два робôтники зъ товариства газового; на обохъ кôнцяхъ галеріи стояла сторожа пожарна, а кождый членъ ей мавъ въ поготôвю ручній сикавки, коновки и лѣхтарнѣ; по цѣлôй же галеріи були уставленй бочки зъ водою, сикавки, и инший знаряды до гашеня. Така осторожноôсть буде захована пôдчасъ кождого вечѣрного засѣданя рады державнои.

(*С.*) **Ормяньска дієцезія** остае по смерти архиерея Ромашкана безъ ніякого администратора, понеже капитула состояча лишь зъ двохъ членôвъ (крылошанъ Каетановича и Аксентовича) не може ніякого выбору перевести. Дієцезією управляютъ тому покищо оба крылошане въ той способôбъ, що лишь одноголоснй рѣшеня ихъ суть правосильній. Дальше не може бути такожь скликаный синодъ дієцезальный для выбору епископа, бо се право належитъ до администратора дієцезіи. Въ сёй прикрôй хвили рѣшило ормяньске духовеньство, зôбране на похоронѣ свого архиерея, просити черезъ нунціятуру кардинала-префекта de propaganda fide, щобы самъ апостольскій Престолъ именовавъ администратора; заразомъ выслано до Монарха прошенье, щобы имъ позволивъ чимъ скорше епископа выбрати. Въ выборѣ архиерея бере участь у Ормянôвъ пôсля старинного церковного звычаю цѣле духовеньство, предкладаючи правительству трехъ кандидатôвъ, зъ котрыхъ Монархъ одного занменовуе. Найбôльшій виды на опорожненый престолъ маютъ: звѣстный проповѣдникъ о. Исаковичь зъ Станислава и львôвскій крыл. Аксентовичь. Всѣхъ ормяньскихъ священикôвъ, управеныхъ теперь до голосованя есть 13. — Здаeся, що вже не довго устоится ормяньска дієцезія въ Галичинѣ; вѣроятно буде она вже незабавомъ сполучена съ церквою латиньскою.

— **„Одесскій Вѣстникъ“** занимае межи щоденными газетами полудневои Россіи безперечно одно зъ найпершихъ мѣсць, а то не тôлько задля свого поважного содержаня, ôтзначаючогося основными и всесторонными статями, але именно такожь и тымъ, що, о скôлько позволяютъ цензурній приписы, пильно слѣдитъ за всѣма проявами житя всѣхъ славяньскихъ народôвъ, особливо Русинôвъ. Статіи „Одес. Вѣстника“ о справахъ галицкихъ Русинôвъ вызначаются, якъ мы се вже не разъ пôдносили, рѣдкимъ въ Россіи знаньемъ нашихъ ôтношень и стремлень народныхъ. „Од. Вѣстникъ“ есть безперечно межи всѣма россійскими газетами найлучше поінформованою газетою що до стану австрійскихъ Русинôвъ, а его судъ о дѣлахъ Русинôвъ завсѣгды дуже вѣрный и основный. П. Т. Родимцямъ, котрій хотѣлибы выписувати заграничній газеты можемо совѣстно поручити „Одес. Вѣстникъ“.

— (**Дрôбній вѣсти.**) Цѣсарь удѣливъ громадѣ Горбкôвъ въ пов. сокальскôмъ 100 зр. запомоги на будову школы. — Ц. В. Смитъ, професоръ универс. въ Копенгазѣ для фильольогіи славяньскои, умеръ сими днями. — Для позôставшои родины по погибшихъ въ пожарѣ Ringtheat-ру жертвувавъ нашъ Цѣсарь 10.000 зр., а царь россійскій казавъ выплатити касѣ правительственноô на тую цѣль 50.000 рублёвъ. — Въ Островѣ дек. тернопôльского выставила громада за стараньемъ о. І. Любовича хорошу церковь зъ твердого матеріялу; освященье ôтбулось вчера.

Вѣсти епархіяльній.

Зъ Епархіи Львôвскои.

Платню за завѣдательство призначило буковиньске правительство: оо. Ю. Герасимовичу въ Коцмани въ сумѣ 315 зр. съ другими додатками и І. Шиху (за завѣдательство ex currendo) въ Коцмани въ сумѣ 34 зр. 18 кр.

Ремуниращи за удѣлюванье наукъ религіи одержали ôтъ окружнои рады школьнои въ Станиславовѣ катихиты: при школѣ въ Галичи въ сумѣ 63 зр. 33 кр. и при школѣ въ Товмачи въ сумѣ 31 зр. 66 кр.

На конкурсъ розписанй: 1) Олексичѣ дек. стрыйского, 2) Невочинъ дек. богородчаньского — оба приходы съ речинцемъ до 11 (23) лютого 1882; 3) Вербôвъ дек. пôдгаецкого, 4) Глѣбовичѣ свѣрокй дек. бобрецкого — оба приходы съ речинцемъ до 2 л. марта 1882.

Сотрудничества одержали: оо. П. Петрицкій въ Семигиновѣ дек. стрыйского, Р. Линдеръ (приватне сотруд.) въ Бариши дек. бучацкого, Т. Галайчукъ (прив. сотр.) въ Глинкахъ дек. надворняньского и В. Проскурницкій (прив. сотр.) въ Ставчанахъ.

Завѣдательство ex currendo одержавъ о. Е. Глиньскій въ Ставчанахъ.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✝ **Григорій Зарицкій**, народный учитель въ Вѣстовѣ коло Калуша, ревный патріотъ рускій и почитаный своими знакомыми товаришь, умеръ дня 12 л. с. м. въ середноô порѣ житя. Вѣчна му память!

Николай И. Пироговъ, бувшій професоръ кієвского университету, попечитель кієвского учебного округа, славный хирургъ и мужь великого образованя и гуманныхъ идей, умеръ дня 8 л. с. м. въ селѣ Вишнѣ коли Виниці въ 71-ômъ роцѣ житя. Имя покôйного було славне не тôлько въ цѣлôй Россіи, але и поза ей границями, а, якъ пише кієвска газета „Трудъ“, Кієву прійшлося въ першій разъ по смерти Шевченка ôтдати послѣдный довгъ такому великому чоловѣкови зъ голосныхъ дѣятелѣвъ. Недавно еще въ цѣлôй южнôй Россіи и въ Петербурзѣ обходжено 50-лѣтный ювилей ученои дѣятельности Пирогова, съ великимъ ентузязмомъ. Наука понесла въ покôйнôмъ вельми велику страту, а его позôставленій працѣ, котрій пôднесли высоко науку и оперли ей на твердыхъ основахъ, будутъ вѣчнымъ памятникомъ его вповнѣ заслуженои жизни.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Переклады зъ Гоголя** *Олены Пчôлки* (Записки сумашедшого и Майская ночь) съ переднымъ словомъ: „про писання и переклàдания украïньскою мовою“ — выйшли въ Кієвѣ. Цѣна 35 коп. Головный складъ въ книгарни В. Ильницкого.

— **Литературный мѣсячникъ „Auf der Höhe“**, выдаваный въ Липску славнозвѣстнымъ нѣмецк. повѣстописателемъ *Захеръ-Мазох-омъ* мѣститъ въ своихъ двохъ першихъ выпускахъ дуже займаючу повѣсть самого выдавця п. з. „Judengraphael“, взяту зъ галицкого житя. Такъ пôдъ многими взглядами замѣтнои повѣсти подамо подрôбну оцѣнку съ новымъ рокомъ въ першихъ ч-лахъ. Въ другôмъ выпуску „Auf der Höhe“ мѣстится такожь праця дра К. Ганкевича „о философіи Русинôвъ“. Въ загалѣ содержанье кождого выпуску ôтзначаеся богатымъ доборомъ цѣнныхъ статій литературныхъ и белетристичныхъ.

Всячина.

— **Цѣсарска резиденція въ Градчинѣ** въ Чехахъ числитъ 468 комнатъ, 106 кабинетôвъ, 29 вступныхъ комнатъ и 101 кухонь. Для самого Цѣсаря есть завсѣгды 13 ôтдѣлôвъ резервованыхъ; архики. Рудольфъ съ женою замешкуе 30 ôтдѣлôвъ, а цѣсарева Марія Анна вразъ съ своею послугою 89 ôтдѣлôвъ. Послуга всякои категоріи занимае 188 комнатъ и складаеся зъ 186 осôбъ. Въ партерѣ находится саля коронаційна, т. зв. саля Володиславска, высока черезъ 3 поверхи; такои самои высоты есть саля для засѣдань сойму краєвого. Такожь есть еще три великій комнаты до переховуваня старинныхъ малюнкôвъ. Кромѣ того есть тамъ „саля ишпаньска“, высока черезъ 3 поверхи, и „саля нѣмецка“, высока черезъ 2 поверхи. Въ такъ званôмъ домѣ балю находится уѣзджальня, 1547 квадр. метрôвъ широка. Сама палата есть вельми велика и величава.

— **Помыслъ „Gazet-ы Narodow-oи“**. „Gaz. Narod.“ доноситъ своимъ читателямъ совсѣмъ на серіо, що одинъ Полякъ, проживаючій въ Парижи еще въ 1841 роцѣ, коли, якъ всѣмъ вѣдомо, царемъ россійскимъ бувъ Николай, въ „poetycznem natchnieniu“ выпророкувавъ, що царя Александра забютъ на улици въ столици Россіи!!

Послѣдній вѣдомости политичній.

При поименнôмъ голосованю надъ внесеньемъ дра Гербста, щобы ôтповѣдь министерства на интерпеляцію взглядомъ „Länderbank-y“ придѣлено осôбнôй комисіи до розгляду и справозданя, оказалася рôвнôсть голосôвъ 151 за, а 151 гол. противъ внесеня. Внесенье дра Гербста отже упало. Зъ рускихъ послôвъ голосували пп. Ковальскій и Кулачковскій за внесеньемъ Гербста, а о. Озаркевичь противъ.

Появилися вѣсти, що министерство гр. Таффого въ наслѣдство сего голосованя (?) и задля иншихъ еще причинъ подалось до димисіи. Однакожь тіи вѣсти оказуются неправдивыми.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Ч. п. Г. Г. въ Илавчу. Ваше письмо и ноты мы одержали. Зъ увагъ о спѣвѣ скористаемо въ „Дѣлѣ“, ноты передамо, куда слѣдуе, для оцѣнки и ужитку. *Ч. Константину К (?).* Купецка фирма П. Досинчука въ Пôдгайцяхъ есть такъ загально добре знана зъ своеи солидности, що безъименна рекляма совсѣмъ злишна. *Ч. П. О. Д. въ П.* Письмо съ ôтповѣдею въ вѣдомôй справѣ выслано. Чи одержали Вы его? *Впр. о. К. Я. въ Л.* Въ справѣ тр. рады выслали мы въ середу одно, а вчера друге письмо до Васъ. *Безъименному зъ Снятына.* Написати въ безъименнôмъ письмѣ на долѣ: „кôльканацять господарѣвъ мѣста Снятына“ не значитъ еще, що Вы справдѣ управненій хотьбы въ имени кôлькохъ мѣщанъ Снятына промовляти. Впрочѣмъ сумнѣваемось, щобы въ Снятынѣ найшлося хоть 2 честныхъ мѣщанъ, котрібы схотѣли пôдписати Вашь пашквиль. Впрочѣмъ Ваша допись повна лише непарляментарныхъ слôвъ, але що до рѣчи, то вповнѣ признае всѣ факты пôдношеній въ Снятыньскихъ дописяхъ „Дѣла“. Тому Ваше письмо не буде умѣщене. *Впр. о. Дз. въ Р.* За надôсланій допись сердечно дякуемо. И мы такои гадки, що конечно скликати загальне вѣче. О тôмъ еще напишемо. „Дымъ“ ст. 105—136 выслано. *Всч. Бурса въ Т.* Выказы будутъ умѣщенй, скоро стане мѣсця. *До П. Т. всѣхъ реклямуючихъ.* Просимо вчасно реклямувати, а при надъужитяхъ почтъ донести намъ, щобъ мы могли ôтнестись съ жалобою до Дирекціи, бо експедиція „Дѣла“ ôтбуваеся якъ найточнѣйше.

— **Справозданье секретаря Бурсы Стрыйскои за часъ ôтъ 7 л. червня до 24 л. падолиста.** а) Титуломъ вкладокъ ôтъ членôвъ дѣйствительныхъ вплынуло: 1) о. деканъ Шанковскій зъ Дулибъ 18 зр. 24 кр., 2) о. Вен. Ружицкій зъ Струтина 10 зр., 3) о. Ант. Желехôвскій зъ Козёвы 5 зр., 4) о. Ив. Бѣржиньскій зъ Лисятичъ и о. Рѣпецкій зъ Синовôдска выжного по 3 зр., 5) о. Мих. Авдиковскій зъ Добрянъ, пп. Іорданъ Коссакъ и Тома Красиньскій зъ Стрыя по 2 зр., 6) пп. Ив. Серафинъ и Ил. Голубовичь зъ Стрыя по 1 зр. 25 кр., 7) оо. Юл. Федусевичь зъ Стрыя, Концюхъ зъ Лавочного, Вас. Залозецкій зъ Гôрнёго, Петрущевичь зъ Покровець, пп. Іос, Григоровичь и Ив. Голубовичь зъ Стрыя по 1 зр., 8) п. Вол. Гузаръ зъ Стрыя 50 кр. б) Титуломъ вкладокъ ôтъ членôвъ вспомогательныхъ вплынуло: 1) оо. Іос. Шуховскій зъ Братковець, Боднаръ зъ Стрыя, Том. Березовскій зъ Стрыя, Ад. Калинюкъ зъ Стрыя по 2 зр., 2) оо. Іос. Красицкій зъ Дашевы, Мих. Тшесневскій зъ Угерска, А. Гриневецкій зъ Лисятичь, Мих. Мармуровичь зъ Фелиша, Іос. Тышиньскій зъ Голобутова, Ан. Желеховскій зъ Бережницѣ по 1 зр. в) Титуломъ даткôвъ одноразовыхъ вплынуло: на руки предсѣдателя о. дек. Ружицкого зложили: 1) членъ-покровитель о. Кобыляньскій зъ Нôйла 20 зр., членъ-покровитель о. Мацѣевскій зъ Гошова 2 зр., дръ Ив. Добрянскій зô Львова и п. Ден. Кулачковскій зъ Кракова по 5 зр., о. Малицкій зъ Прислупа 3 зр. 54 кр., крылош. Петрушевичь 2 зр., о. Красицкій зъ Дернова, п. Ив. Соколôвъ, Ан. Павенцкій зô Львова, о. Ив. Наумовичь, п. Гавришкевичь зô Львова, о. Шпытко зъ Илемя по 1 зр., 2) п. Романъ Пасѣчиньскій зъ Доброи 60 кр., 3) за книжки дарованій Вс. Редакціями „Зорѣ“ и „Дѣла“ 4 зр. 28 кр., 4) на руки п. Ник. Бѣлецкого зложили: о. Андр. Бѣлецкій зô Львова 2 зр., новопоставленій презвитеры оо. Петро Петрицкій, Іоанъ Гордѣевскій, Вол. Проскурницкій, Іона Пелехатый и Тад. Галайчукъ по 1 зр., Ем. Чайковскій, Теоф. Лавровскій, К. С. и И. В. по 50 кр., Е. Г. 50 кр.; г) при рôжныхъ случаяхъ зôбрано: 1) въ церквѣ на Яснôй Горѣ въ Гошовѣ 11 зр., 2) на весѣлю п. Петра Петрицкого у о. Коцюбы въ Верчанахъ 10 зр. 45 кр., 3) въ домѣ о. Сѣчиньского въ Стрѣлковѣ 3 зр., 4) въ домѣ о. Кл. Вахнянина въ Синявѣ 1 зр. 10 кр. д) Стягнено належитости 1) за наемъ садовины въ 1880 р. 60 зр., 2) задатокъ на садовину въ 1881 р. 20 зр., 3) за дрова жертвованій О. Вергановскимъ 2 зр.

Пересылаючи се справозданье, складае Выдѣлъ всѣмъ ВП. Родимцямъ, що жертвами своими причинились до помноженя касы товариства, сердечне спаси-Бôгъ.

Въ Стрыю, 26 л. падолиста 1881.

Ив. Вахнянинъ, секретарь. *Ю. Федусевичь,* мѣстопредсѣдатель.

— Маемъ честь увѣдомити П. Т. Публичнôсть, що дня 2 лютого 1882 р. устроюе товариство рускихъ академикôвъ „Академическій Кружокъ“ во Львовѣ **вечеръ съ танцями** въ сали „Народного Дому“. Увѣренй, що товариство наше тѣшится хорошими взглядами рускои Публичности, рѣшили мы и сего року упріемнити часъ мясницѣ, аранжуючи вечеръ съ танцями. Хорошй успѣхи давнѣйшихъ лѣтъ суть для насъ тымъ бôльшимъ моторомъ въ тôй справѣ а усилія, якихъ комитетъ доложитъ, кажутъ надѣятися и сего року на хорошій успѣхъ, а единымъ желаньемъ его буде старатись, щобъ все выпало съ найбôльшимъ вдоволеньемъ П. Т. Публичности. Запросины на провинцію розôшле комитетъ еще передъ святами Рождества Христового и тôлько за оказаньемъ такого запрошеня буде вступъ дозволеный. Тому просимъ удаватись о запросины до тов. „Академическій Кружокъ“ во Львовѣ, улиця Кракôвска, ч. 19. — *Денисъ О. Грабиньскій,* предсѣдатель; *Антоній Д. Телесницкій,* секретарь комитету.

Запрошенье до предплаты!!

Пôдъ заголовкомъ **„Партитура“** загадавъ я ôтъ начатку 1882 року автографовати спѣвы церковній и свѣтскій на мѣшаный хоръ, почавши ôтъ C-dur въ порядку, въ якôмъ по собѣ скалѣ слѣдуютъ. Партитура буде обнимати 20 аркушѣвъ въ велику чвôрку. Аркушѣ будутъ автографоватися въ неозначенôмъ часѣ, однакъ партитура муситъ бути укôнченою до 1 серпня 1882 р. — Условія предплаты: Съ перес. цѣла предплата 3·30 зр., або въ трехъ наворотахъ по 1·10 зр. Безъ перес. цѣла преди. 3 зр., або въ трехъ наворотахъ по 1 зр. Поединчій аркушь 15 кр.

Прошу Вп. Родимцѣвъ о вселаскавѣйше надôсланье предплаты найдальше до 15 сѣчня 1882 р. на адресу:

Иванъ Кипріянъ,
богословъ III р., въ духовнôй семинаріи у Львовѣ, ул. Коперника ч. 36.

Оголошенье.

Понеже многй допытуются за колядами уложеными на чотыри голосы, то подаю симъ до вѣдомости, що у мене можна одержати 6 колядъ, уложеныхъ мною и литографованыхъ, а им.: а) „Богъ предвѣчный“, б) „Розвеселѣмся“, в) „Новая радôсть“, г) „Нынѣ Адаме“, д) „Христосъ родился“, и е) „Согласно спѣвай“. Цѣна одного примѣрника 30 кр.; съ пересылкою 34 кр. — *Викторъ Матюкъ,* сотрудн. въ Перемышли.

!! КАЛЕНДАРЪ „ПРОСВѢТЫ“ !!

на рôкъ 1882.

Вже выйшли и можна набути въ канцеляріи товариства „Просвѣты“, ул. Кракôвска ч. 14

КАЛЕНДАРЬ КНИЖКОВЫЙ

безъ пересылки почтовои 45 кр., а

КАЛЕНДАРЬ СТѢННЫЙ

безъ пер. почт. 16 кр. за примѣрникъ.

Зъ причины празника Зачатія Пр. Богородицѣ припадаюче на середу 96-те число „Дѣла“ выйде ажь въ слѣдуючу суботу вразъ съ 97-ымъ числомъ.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (8—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскій письма** въ рôжныхъ языкахъ.

Того еще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6	штукъ	ножôвъ столовыхъ
6	„	вилокъ зъ одной штуки
6	„	ложокъ столовыхъ
6	„	пôдставокъ ножовыхъ
12	„	ложочокъ до кавы (9—24)
6	„	кубкôвъ до яець
6	„	хорошихъ филижанокъ
2	штуки	хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2	штуки	великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1	штука	высѣвача до цукру або перцю.
1	штука	ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавй предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якь стане запасу, сповняе

Панъ **А. Л. ГУТМАНЪ,**
генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла
Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

ПРЕДПЛАТА

на выдавану въ Кієвѣ политичну, суспôльну и литературну часопись

„ЗАРЯ“

пріймаеся **въ Кієвѣ** въ *Головнôй конторѣ* газеты „Заря“ на Крищатику въ домѣ дворяньского собранія при книгарни Л. В. Ильницкого.

„Заря“ выходитъ щоденно кромѣ посвяточныхъ днёвъ.

Цѣна предплаты:

съ пересылкою: на рôкъ — **10** рубл., на пôвъ року — **6** руб., на чвертъ року — **4** руб., на одинъ мѣсяць **1** руб. **50** коп.

Програма часописи „Заря“.

I) **Внутрѣшный ôтдѣлъ**: вѣсти о розпорядженяхъ и дѣлахъ рос. правительства, вступній статіи о важнѣйшихъ питаняхъ суспôльного житя Россіи, дописи, вѣсти другихъ газетъ и журналôвъ, економичній, промысловй и торговельній питаня южнои Россіи и т. д.
II) **Мѣстцевый ôтдѣлъ**: мѣска хроника Кієва, справы мѣскои рады и вѣсти мѣстцевй.
III) **Заграничный ôтдѣлъ**. вѣсти о важнѣйшихъ подѣяхъ суспôльного и политичного житя заграницѣ.
IV) **Судовый ôтдѣлъ**: судова хроника, справоздання зъ судовыхъ розправъ и дѣлъ.
V) **Фельетонъ**: образки и оповѣданя белетристичного характеру прозою и стихами, литературно-критичній огляды, театральній оцѣнки и т. д.
VI) **Всячина.**
VII) **Дѣловый ôтдѣлъ**: о погодѣ, урожаяхъ, биржевй курсы и т. д.
VIII) **Оповѣстки.**

(1—3) Редакторъ: **П. А. Андреевскій.**

ОДЕССКІЙ ВѢСТНИКЪ,

щоденна газета политична, економична и литературна

(въ россійскôмъ языцѣ)

пôдъ редакцією *П. А. Зеленого*

выходитъ въ Одессѣ кождого дня кромѣ днёвъ посвяточныхъ

Поодинокій ôтдѣлы богатои програмы слѣдуючій:

I. **Вступній статіи** о всѣхъ важнѣйшихъ справахъ суспôльно-политичного житя Россіи, а именно полудневои Россіи, и цѣлои Европы.
II. **Хроника** подае съ найбôльшою точностію всѣ замѣтній подѣе зъ житя полудневои Россіи.
III. **Переглядъ часописій и журналôвъ** о питаняхъ дня.
IV. **Литература, штука и наука.** Литературній, художничій и науковй замѣтки и вѣсти, театральній рецензія.
V. **Судова хроника** подае вѣсти и справоздання о важнѣйшихъ процесахъ и розправахъ судовыхъ.
VI. **Южный край** — дописи зъ цѣлои южнои Россіи, заселеной Русинами, о всѣхъ замѣтнѣйшихъ подѣяхъ суспôльного житя.
VII. **Дописи** зъ заграницѣ.
VIII. **Заграничній вѣсти** — переглядъ заграничной политики.
IX. **Всячина.**
X. **Телеграмы.**
XI. **Фельетонъ** науковый, литературный, критичный, повѣстевый.
XII. **Вѣсти торговельній** и оповѣстки.

Предплата на „Одесскій Вѣстникъ“ выноситъ рôчно **14** руб., пôврôчно **8** рубл., на мѣсяць **1** рубл. **50** коп.

Предплату слѣдуе высылати пôдъ адресою: Въ Россію — городъ Одесса. Въ контору „Одесского Вѣстника“ въ красномъ переулкѣ въ д. Шварца.

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій** — Отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарокого

Ч. 96. Львôвъ, Субота 12 (24) грудня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Бібліотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го в послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція. администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Бібліотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ новымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ пôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ, якъ и доси.

Цѣна и условія предптаты умѣщенѣ повысше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

☛ **Новоприступаючѣ предплатники „Библ. Повѣстій“ дôстанутъ початокъ повѣсти „Любовь убогого молодця“ даромъ, а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.**

Поправка. Въ послѣднôмъ ч-лѣ 95-ôмъ въ вступнôй статіи: *„Яка може бути згода межи Русинами“* зайшли важнѣ похибки друкарскѣ, котрѣ просимо справити: въ третôй передѣлцѣ (шпальтѣ) въ 20-тôмъ стиху зъ горы замѣсть: *„Незмѣненою осталась у насъ...“* маєбути: **„Незмѣненою осталась у нихъ** лише непримирима вражда...“, а въ четвертôй передѣлцѣ въ 5-тôмъ стиху зъ горы замѣсть: „за щось то пôдозрѣлого, *кидаючи зле свѣтло...“* маєбути: „за щось то пôдозрѣлого, **кидаючого** зле свѣтло....“

Яка може бути згода **межи Русинами?**

VI.

Якъ выйти зъ замѣшанины нашихъ партійныхъ спорôвъ, якъ дôйти до можливои згоды?

Передовсѣмъ памятаймо, що забираємося до житя политичного. Хочемо сполучити и зъорганизовати нашѣ силы для народно-политичнои дѣятельности. Хочемо статися великою, сполученою партіею политичною всѣхъ Русинôвъ и то партіею не якихъ утопій и чистыхъ теорій, але партіею дѣятельною, свѣдомою своєи ясно вытыченои цѣли, звернени до практичнои працѣ для добра руского народа. Та цѣль наказуєнамъ держатись практичныхъ пытань и задачь нашого народного житя политичного, она вже сама собою зазначаєнамъ ясныйграницѣ нашои дѣятельности, поза котрôнамъ не можна выходити, если не схочемо и въ будучности блукати на манôвцахъ и, звязуючи нероздѣльно найрôжнороднѣйшѣ пытаня съ собою, до цѣлковитои нерозрѣшимости збôльшати запутанину нашихъ партійныхъ ôтношень.

Вже тымъ самымъ остаются всѣ литературнѣ споры Русинôвъ совсѣмъ на боцѣ, бо они, якъ у другихъ народôвъ такъ и у насъ, належатъ не до политики и не передъ судъ политикôвъ, але до литературы и передъ судъ мужѣвъ науки. Та не тôлько само понятье литературныхъ пытань, але й практичнѣ взгляды кажутъ намъ лишити на боцѣ литературнѣ пытаня и споры. Не перечимо, що въ литературнôмъ взглядѣ єсть дуже велика рôжнороднôсть поглядôвъ межи Русинами, але власне для того не може тутъ настати ôтъ разу повна згода, а що бôльше, рôжнороднôсть въ литературныхъ поглядахъ и стремленяхъ єсть въ певнôй мѣрѣ и до певного степеня вѣчно тревалою, якъ довго розвиваєся литература. Тутъ рѣшаєсамъ розвôй литературы, — само житье: що жизненне, що дѣйстно красне, що науково правдиве и оправдане, се мимо всѣхъ противностій муситъ остаточно взяти верхъ надъ мертвымъ, нежизненнымъ, науково неоправданымъ. Такъ самъ языкъ, якъи цѣла литература, тôлько своимъ розвоємъ и процвѣтомъ оправдуєсвоє житье, рѣшаєо своѣй самостôйности и о своѣй будучности. Шôдклоняти литературу и науку пôдъ судъ и взгляды политики, значитъ понижати тѣ два жерела духового житя людского. Єсли доси не могли мы успѣшно полагодити нашихъ партійныхъ спорôвъ, то се головно для того, що не ôтдѣлювано и не розрôжнювано самыхъ рôжнородныхъ предметôвъ спôрныхъ ôтъ себе. Що до литературы и науки у Русинôвъ мы можемо на тôмъ мѣсци высказати лише бажанье, щобы замѣсть дотеперѣшнои, нигде у другихъ народôвъ нечуванои нетерпимости и пристрастности, наша интелигенція ôтносилась до проявôвъ нашого литературно-наукового житя съ бôльшою основностію и ничимъ неупередженою совѣстностію, достойною правдивои интелигенціи, щобы въ нашихъ кругахъ було бôльше послуху для авторитету науки, якъ для пристрастныхъ и ничимъ неоправданыхъ пересудôвъ. Литература и наука повинна провѣрюватись совѣстною и основною критикою науковою, а не ненавистію и насмѣшками, инакше у насъ николи не розвинеся здорове житье духове. Коли пôдемо за прикладомъ другихъ цивилизованыхъ народôвъ и коли слѣпа ненависть и неумѣстнѣ насмѣшки перестанутъ рѣшати въ пытаняхъ литературныхъ и науковыхъ, тогды безъ перешкоды пôде наша литература и наука своєю жизненною дорогою на користь и славу нашои народности.

Лишаємо такимъ чиномъ литературно-науковѣ споры на сторонѣ, а приступаємо до головного пытаня згоды. Безъ литературно-науковыхъ спôрныхъ примѣшокъ являєся оно намъ теперь о много простѣйшимъ и лекшимъ до розвязки. Якъ мы вже попереду сказали, єсть одна точка вже и доси всѣмъ Русинамъ спôльна, що вже часто хочь не на довго и не тревало зводила ихъ разомъ до спôльнои дѣятельности, до спôльныхъ манифестацій. Се оборона нашои рускои народности — именно оборона на политичнôмъ и суспôльнôмъ поли. Где тôлько напôръ ворожихъ елементôвъ загрожуєнашôй народности, тамъ всѣ партіи Русинôвъ переймаются однаковымъ чувствомъ самообороны и майже инстинктомъ лучатся разомъ. Руска народнôсть, якою она выйшла зъ свого историчного житя и якою мимо напору вороговъ доси заховалась, — єсть отже тымъ для всѣхъ Русинôвъ дорогимъ скарбомъ. Оборона тои народности була доси, скажѣмъ правду, часто доволѣ слаба, необдумана вчасно, бôльше на словахъ якъ на дѣлахъ, бôльше жалослива, якъ политична и тактовна, — але тая оборона була и єсть спôльною цѣлею всѣхъ рускихъ партій. Теперь повинна она статися еще живѣйшою, лучше обдуманою и лучше зъорганизованою, бôльше запобѣгливою — превентивною, якъ поневчасною, бôльше консеквентною и громадною — словомъ, оборона сполучеными силами. Помиренье Русинôвъ маєотже въ першôмъ рядѣ ту цѣль, притягнути, сполучити и ôтповѣдно зъорганизовати всѣ силы всѣхъ щирыхъ Русинôвъ для спôльнои обороны рускои народности на политично-суспôльнôмъ поли. Силы, котрѣ дотеперь працюютъ для тои обороны розôрвано, самѣ про себе, або въ рôжныхъ кружкахъ и товариствахъ, повиннѣ получитися въ одну органичну цѣлôсть, одушевитись тою самою гадкою, звязатись тою самою цѣлею. Скоро та цѣль єсть спôльна всѣмъ рускимъ партіямъ, то не ма ніякои причины ôтъ политичныхъ товариствъ, заснованыхъ для обороны рускои народности, выключати поодинокихъ членôвъ сеи або тои партіи Русинôвъ, а тымъ бôльше цѣлу партію. Выключнôсть и обмеженôсть нашихъ политичныхъ товариствъ тôлько на прихильникôвъ однои партіи повинна разъ на все устати. Ту задачу маєпередовсѣмъ сповнити „Руска Рада“, котра и доси не єсть еще товариствомъ всѣхъ Русинôвъ, а противно заховала цѣху выключно партійну.

Однакожь для успѣху и поступу на народно-политичнôмъ поли за мало самои обороны, бо, якъ сказано, оборона єсть лише ôтпоромъ а не поступомъ и розвоємъ. Щобы оборона нашои народности могла бути бôльше єдинодушною и консеквентною, щобы наша народно-политична дѣятельнôсть була ясныйшою и успѣшнѣйшою, муситъ сама идея нашои народнои обороны и нашои народно-политичнои працѣ статися бôльше ясною,

Американьска конкуренція.

III.

Американьске господарство. Пытанье робôтниче.

Найтяжшу працю американьского господарства сповняютъ машины; людска сила доповняєихъ тôлько. Кождый майже фермеръ маєжнивярку съ прирядомъ до вязаня снопôвъ, а и молоченье не ôтбуваєсь инакше якъ на молотѣльняхъ гоненыхъ паровиками (льокомобилями). На руки чоловѣка спадаєрешта працѣ, котра въ порôвнаню съ Европою о много высше платится. Правда, що тамъ и праця инакша. Дуже бы помилився той, ктобы думавъ, що Американамъ ихъ великаньскѣ плоды легко приходятъ; противно, они суть, якъ кожде велике дѣло, плодомъ тяжкои працѣ.

На меншихъ фермахъ заходится коло роботы и купецкои шпекуляціи самъ господарь съ родиною; если не въ силѣ, тримаєпарубка, котрому окрôмъ харчу платитъ 30—36 гульденôвъ мѣсячно. За то встаєônъ о $4^1/_2$ год. рано, лагодитъ господарскѣ знаряды, снѣдаєо $5^1/_2$ год. и оре ôтъ 6 год. почавши до год. 12. О тôмъ часѣ обѣдаєи годуєхудобу до $1^1/_2$, по чѣмъ зновъ працює до 6 або 7 вечеромъ — всего отже 12 годинъ. Великѣ фермы подѣленѣ звычайно на секціи (певного рода фôльварки) о 3.475 моргахъ, съ своими осôбными будынками господарскими, кухнями и бараками для робôтникôвъ, въ котрыхъ въ часахъ горячои роботы розмѣщенѣ по 50 лôжокъ. Кождôй секціи проводятъ одинъ старшій и молодшій инспекторъ, надзираючѣ господарство и выдаючѣ робôтницкій харчь, и 2 урядники рахунковѣ: бухгальтеръ и касіверъ. Плата робôтникôвъ въ рôжныхъ порахъ рôжна. На веснѣ выноситъ съ харчемъ 45 зр. мѣсячно, въ жнивахъ 6 зр. денно, въ часѣ молотнѣ 5 зр. денно, въ осени 65 зр. мѣсячно. Надъ число принятѣ робôтники платнѣ на годины. Заслабне котрый въ робôтникôвъ, отримуєлѣкаря и лѣки безплатно. Высока плата, здорова пожива, лѣкарска опѣка, се все здаєся промовляєвъ користь робôтникôвъ, въ Европѣ нечувану, однако коли настанутъ першѣ приморозки, розпускаютъ всѣхъ робôтникôвъ безъ винятку, а остаєся при секціяхъ ледво по кôлькохъ надзорцѣвъ и парубкôвъ коло худобы. Примѣромъ при однôй фермѣ на пôвнôчнôмъ заходѣ обшару 2.815 моргôвъ оставало черезъ зиму лише двохъ надзорцѣвъ.

Вже въ того можна пôзнати, що господарство въ Америцѣ совсѣмъ ôтмѣнне ôтъ европейского. Зависимыхъ робôтникôвъ а и пытаня робôтничого Америка властиво не знає. Американьскій робôтникъ се нашь ремѣсникъ, а еще лѣпше сказати купець, котрый якъ якѣ товары продаєсвою працю за цѣну якъ можь найвысшу, якъ єго самого стоитъ житье и здоровлье. Ônъ не зъобовязуєся никому съ утратою своѣи свободы и волѣ на довшу т. з. обовязкову службу, дожидаєсвого часу знаючи добре, що той горячій часъ прійде и єго праця буде якъ єму догôдно закуплена и заплачена. Господарь чекаєна робôтника, якъ робôтникъ на него. Посередникомъ ихъ взаимныхъ ôтношень єсть зъ одноi стороны потреба, въ другои праця; по роботѣ устаютъ мѣжь ними всякѣ взаємины. Тому, якъ невôльныхъ зъобовязань робôтничихъ, такъ и логично зъ того выплываючихъ а въ Европѣ практикованыхъ закладôвъ милостинныхъ, касъ пожичковыхъ, пригуловищь якъ „für Obdachlose“ и т. п. — американьскѣ посѣлости — такъ фабрики, якъ и посѣлости земельнѣ — не знаютъ.

Другою не рôвно важною журбою американьского фермера єсть: шпекуляція, якъ найхосеннѣйше зъужитковати свою працю. Ту вже приходитъ єму правительство дуже въ помôчь. Коли у насъ господарь маючій зôже або веве єго на торгъ або дожидає, ажь прійде до хаты жидъ-гандлярь, и въ першôмъ случаю хоть знає цѣну та дожидаючи купця неразъ змушеный и за низшу цѣну позбуватися зôжа, щобъ голоручь домôвь не вертати, въ другôмъ случаю далекій ôтъ торгу не знаючи кождоразовои цѣны, лишеный майже самоволѣ гандляря — тыхъ всѣхъ недогôдностій Американець не знає. Коли єго зерно готове, ôтвозитъ до найблизшои стаціи желѣзницѣ, при котрôй завсѣгды окремый будынокъ призначеный на зôжевый магазинъ. Урядникъ до того вызначеный каже зôже прочистити, зважити, почѣмъ клясификуєи выставляєвластителеви квитъ на скôлькôсть и якôсть єго зôжа. Властитель може на пôдставѣ сего квита сейчасъ зôже присутному агентови купецкому продати по кождоразовôй деннôй цѣнѣ; розповсюдненôй и оголошенôй на вкругъ телеграфами и денниками, если жь нѣ, то може се пôзнѣйше, коли схоче, вчинити або зерна того самого роду кождого часу въ магазину ôтобрати. Однако склясифікованѣ сорты зôжа зсыпаются разомъ и перевозятъ желѣзницями на побережа, где великаньскими елеваторами переладовуєся въ кораблѣ. Цѣла справа невычайно проста: плоды селянина ôтбераютъ и сортуютъ желѣзницѣ, ôтвозятъ надъ море, где елеваторами перекидаются до кораблѣвъ и розвозятъ въ широкій свѣтъ. Зъ того видко, якои ваги суть желѣзни-

всѣмъ однаково зрозумѣлою и всѣма однаково понятою. Се єсть головне условіє нашого помиреня и сполученя, бо тôлько clara pacta claros faciunt amicos. Всѣ мусимо знати и всѣ однаково розумѣти, щó маємо боронити, для кого працювати и чого добиватись. Не закрываймо передъ собою, що доси не ма такои ясности и спôльности нашои народнои идеи, хотяй наша исторична минувшôсть и наша дотеперѣшна дѣятельнôсть пôдъ австрійскимъ правительствомъ подаютъ доволѣ певну и непохибну пôдставу до повного розъясненя нашои народнои идеи.

Кто не хоче остатися доктринеромъ, сей не може запôзнавати нашои историчнои минувшости и нашои дотенерѣшнои дѣятельности, котрои плодомъ було конституційне признанье Русинôвъ яко самостôйнои народности, рôвноуправненои съ другими народами Австріи. Та наша исторична минувшôсть и дотеперѣшна дѣятельнôсть заявили руску народнôсть яко самостôйну и ôтрубну такъ супротивъ польского, якъ и великорускаго народа. Мы не хочемо тутъ говорити о науковыхъ выводахъ и доказахъ такихъ авторитетôвъ въ науцѣ, якъ Микльосичь, Ягичь (професоръ слав. языкôвъ въ Петербурзѣ), Потебня, Костомарôвъ, Пыпинъ, Малиновскій, Максимовичь, и мн. др., котрй доказали и основно пояснили ту самостôйнôсть рускои народности. Мы не хочемо згадувати и о тôмъ, що руска народнôсть теперь вже признана въ ученôмъ свѣтѣ нѣмецкôмъ, французскôмъ, англійскôмъ и италійскôмъ яко совсѣмъ самостôйна и ôтрубна такъ ôтъ польскои якъ и великорускои народности. Мы тôлько пригадаємо, що нашй найперший дѣятелѣ политичнй, наше товариство „Головна Руска Рада“ р. 1848, котре було товариствомъ всѣхъ Русинôвъ, нашй вайзнаменитшй писателѣ и ученй зъ посередъ галицкихъ Русинôвъ, котрй по бôльшôй части були заразомъ нашими политичными дѣятелями,— всѣ они заявили нашу народнôсть передъ лицемъ свѣта яко самостôйну, ôтъ обохъ сусѣдныхъ народôвъ ôтрубну, и що на тôй пôдставѣ и на основѣ фактичного стану руска народнôсть зôстала яко така самостôйна національнôсть законно узнана такъ передконституційными законами якъ и самою конституцією, и що тôлько яко така, має она тѣ права, якихъ боронити мы теперь забираємось. Пôдносити противъ сего якйй небудь сомнѣнія и повертатись на иншу дорогу, значилобы стôлько, що перечити нашу историчну минувшôсть и дотеперѣшну политично-народну дѣятельнôсть австрійскихъ Русинôвъ, противорѣчити узаконеному становищу рускои народности и пôдрывати конституційнй и въ загалѣ законнй основы нашого народного существованя. Всѣ Русины и всѣ нашй представителѣ, безъ взгляду на то, чи они прихилялись до панславяньскои а взглядно панроссійскои идеи, чи нѣ, всѣ они на дѣлѣ вступалися за тою самостôйною (мало-) рускою народностію и за питомымъ рускимъ языкомъ народнымъ, и для такъ понятои народности и сего а не иншого языка жадали и жадаютъ рôвныхъ правъ въ школѣ, урядѣ и въ публичнôмъ житю. Хоть у насъ були проявились прихильники панроссійскои идеи, хочь литературнй погляды интелигентныхъ Русинôвъ галицкихъ въ многôмъ єще розходятся, а всежь таки никому не приходило и не приходитъ на гадку, жадати введеня великорускаго языка до нашихъ школôлъ и урядôвъ и домагатись законного признаня великорускои народности за идентичну съ (мало-) рускою и за рôвноуправнену въ Австріи. Мимо рôжнородныхъ стремлень литературныхъ, мимо проявившихся у насъ панславяньскихъ и панроссійскихъ идей, прихильники и найгорячѣйшй подвижники тыхъ идей уживали и уживаютъ тôлько питомого руского языка народного, скôлько разôвъ приходится имъ працювати для народа и говорити впростъ до народа. На пôдставѣ дотеперѣшныхъ заявлень нашого народного житя и на пôдставѣ законного признаня (мало-)рускои народности самостôйною и ôтрубною ôтъ обохъ сусѣдныхъ народôвъ заведено въ рускôй части Галичины (мало-) рускій языкъ въ народныхъ школахъ и въ рускôй гимназіи яко выкладовый, а въ прочихъ гимназіяхъ яко взглядно обовязковый; на тôйже самôй пôдставѣ утворено въ львôвскôмъ и черновецкôмъ университетѣ катедры (мало-)рускои литературы и руского языка, а въ львôвскôмъ призволено єще кôлька катедръ на теольогичнôмъ и правничôмъ выдѣлѣ. Тойже самъ языкъ рускій яко краєвый признано въ всѣхъ урядахъ рôвноправнымъ, коли тымчасомъ о языцѣ великорускôмъ сего ніякъ не можна сказати. Нашй рускй книжки шкôльнй, та головна пôдстава народного образованя, наша правнича терминольогія, уложена єще при участи Я. Головацкого, нашй популярнй письма, чи то „Просвѣтою“ чи „обществомъ Качковского“, чи о. И. Наумовичемъ и др. выдаванй, цѣла наша литература, котра вже сталася предметомъ науки, — все то єсть писане въ тôмже (мало-) рускôмъ языцѣ и съ повною свѣдомостію єго самостôйности.

Такъ отже суть вже данй найголовнѣйшй и непохибнй основы нашого народного быту и розвою, они суть вже правно узнанй и узаконенй и теперь вже ніякъ не дасться ихъ заперечити, а тымъ менше пôдôрвати и якими новыми теоріями заступити. Єсли отже нашь народъ маєдальше поступати и розвиватися, єсли политично-народна дѣятельнôсть рускихъ партій маєвыплывати зъ яснои, правдивои идеи, и маєбути позитивною и для народа хосенною, — то она *мусить конечно держатись дотеперъ вже вытвореного идеалу повнои самостôйности рускаго народа и старатися не тôлько сей идеалъ боронити и нескаляным задержати, але такожь его дальше розвивати и въ житю выповняти.* При тôмъ всѣмъ треба єще и то сказати, що тôлько такою працею для власного народа можутъ рускй партіи служити єго добру и въ тôй спôльнôй а яснôй идеи згодливо спôльными силами трудитись и спôльно с в ô й народъ до поступу и розвою пôддвигати, а зъ другои стороны, тôлько тымъ способомъ можутъ Русины найôтповѣднѣйше ôтперти ôтъ себе тй такъ шкодливй, хочь безъосновнй замѣты и пôдозрѣваня ворогôвъ, будьтобы праця рускои интелигенціи не змѣряла до добра власного народа, але зверталась до якоись противонароднои и противодержавнои агитаціи на чужу користь.

Зôбравши все разомъ, що доси було сказано, условія можливои згоды межи рускими партіями представляются, якъ слѣдує:

I. Згода партій маєобняти цѣлу народно-политичну дѣятельнôсть руского народа въ Австріи.

II. Литературнй пытаня и споры оставляются рѣшеню самои науки и литературы, а рôжницѣ литературныхъ поглядôвъ и стремлень не повиннй бути причиною выключеня ôтъ участи въ спôльнôй, на згодѣ всѣхъ партій опертôй народно-политичнôй дѣятельности.

III. Цѣлею згоды рускихъ партій єсть спôльна дѣятельнôсть всѣхъ Русинôвъ для обороны и успѣшного суспôльно-политичного розвою руского народа въ Австріи на основѣ узнанои и узаконенои самостôйности (мало-) рускои народности.

IV. Щобы осуществити тую згоду, слѣдує перевести реорганизацію всѣхъ рускихъ товариствъ вплываючихъ на народно-политичну дѣятельнôсть Русинôвъ, а взглядно основувати новй товариства, котрйбы на пôдставѣ згоды всѣхъ рускихъ партій старалися розбудити въ всѣхъ рускихъ громадахъ и повѣтахъ живу народно-политичну дѣятельнôсть.

Тôлько така згода, оперта на яснôй а всѣмъ спôльнôй идеи самостôйности руского народа, выдаєся намъ єдино можливою, жизненною и для нашои Руси спасительною.

О тôмъ, ôтъ кого повиннабы выйти иниціятива до такои згоды и кто мавбы єи перевести, поговоримо въ осôбнôй статіи.

Реформа народныхъ школôлъ.

„Non scholae sed vitae“.

(*Дальше.*)

XIV-е пытанье. *Чи дотеперѣшный надзôръ школьный мѣсцевый єсть успѣшный и чи для запевненя лучшои и успѣшнѣйшои єго дѣятельности не булобъ пожаданымъ, щобы предсѣдателя мѣсц. рады шк. именувала окр. рада шк., котрôй бувбы отвѣчательнымъ, и такожь щобы окр. рада шк. мала право усунути а евентуально розвязаты мѣсц. раду школьну?*

Се и слѣдуюче пытанье подôбно якъ III и VII пытанье квестіонаря тхнутъ духомъ старого абсолютизму и централизаціи, дарма що уложенй людьми, у которыхъ все автономія на языцѣ. Пытаня тй и дотычне залагодженье ихъ въ проектѣ новыхъ законôвъ шк. подиктованй нѣбыто необходимою конечностію, що „нынѣшный надзôръ шк. мѣстцевый совсѣмъ безъуспѣшный, дѣятельнôсть тыхъ надзорôвъ показалась въ практицѣ дуже недостаточною, а много мѣстц. радъ школьныхъ остає цѣлыми роками въ бездѣльности“.

Мы вже доволѣ пояснили, якй суть властивй причины того справдѣ сумного объяву бездѣльности и нездарности многихъ мѣстц. радъ школьныхъ и надзорôвъ. Однакожь мѣродайнй сферы не хотятъ добачити сихъ властивыхъ причинъ и замѣсть ихъ усунути и тымъ способомъ зло направити обмежаютъ компетенцію радъ мѣстцевыхъ, усуваютъ автономію, а заводятъ яко єдино спасительне средство — централизацію!

Въ тôмъ дусѣ поступила польска анкета школьна и предложила въ „проектѣ новыхъ законôвъ шк.“ ось якй змѣны дотеперѣшного III-го закона школьнего: Насамперед змѣнено §. 16 III-го закона шк. такъ, що замѣсть установленя мѣстц. надзорцѣ школьного признано предсѣдателеви мѣстц. рады шк. право, ôтъ часу до часу звѣдувати школу и зроблень помѣченя педагогично-дидактичнй предкладати окр. радѣ шк. Крôмъ того въ „проектѣ“ вставлено §. 19, пôсля котрого окр. рада шк. може недбалыхъ предсѣдателѣвъ и членôвъ мѣстц. рады шк. обкладати карами 20—100 р., у с у в а т и предсѣдателѣвъ и на ихъ мѣстце и м е н у в а т и*) иншихъ и розвязувати мѣстц. раду школьну.

Таке рѣшенье сего пытаня выдаєсь навѣть пôвофиц. „Czas“-ови неôтповѣднымъ и длятого промавляє ôнъ за удержаньемъ нынѣшнои организаціи мѣстц. рады шк. и вôльнымъ выбôромъ предсѣдателя, домагаєсь однакъ, щобъ улекшено до нихъ приступъ людямъ интелигентнымъ и поважнымъ (а мы зновъ додамо: безъ огляду, що тй люде суть рускими священиками, або письменными селянами, членами рускихъ товариствъ). Єслижь бы сей „проектъ“ стався справдѣ въ повыше наведенôй формѣ закономъ, тогды существованье мѣстц. радъ шк. сталосьбы совсѣмъ илюзоричнымъ, а отвѣчательный, черезъ окр. раду шк. именованый мѣстц. предсѣдатель бувбы слѣпымъ орудіемъ окр. рады. Длятого и другій кореспондентъ „Czas“-у, котрый написавъ „Dodatek“ до „Uwag nad kwestyonarzem“ свого колеги, каже справедливо „Najmniej właściwy sposób zaradzenia temu (бездѣльности або нездарности радъ шк. мѣстц.) jest właśnie ten, który ankieta szkolna w pytaniu 14 proponować się zdaje“, бо або не знайде до и м е н о в а н я предсѣдателя, котрыйбы хотѣвъ и мôгъ прійняти и

*) О именованю зъ помѣжь членôвъ мѣстц. рады шк. а не свобôднôмъ выборѣ предсѣдателя мѣстц. рады шк. и єго заступника на 3 роки постановляє §. 11 и §. 28. 3., III-го закона школьного.

цѣ для американьского господарства, якъ „фермеръ и шины“ врослися майже въ одно и животѣютъ разомъ. Тому за кождою новою осадою роztягаєся рôвночасно нова сѣть желѣзниць, та дѣйстно, якъ єи высше назвалисьмо — жизненна жила Америки.

Такъ взначилисьмо жерела американьскои продукціи въ єи головнѣйшихъ основахъ: въ великаньскôмъ земельнôмъ просторѣ, котрый зъ дня на день росте съ взростомъ новыхъ осадникôвъ въ ихъ користнôмъ положеню политичнôмъ и соціяльнôмъ, въ якъ найенергичнѣйшôмъ зъужитковаю машинъ и людскои працѣ, въ легкости продажи и перевозу. О послѣднôмъ єще слово. Найбôльшою перешкодою для американьского господаря або купця була дотеперь достава збôжа до моря, бо разъ нечувано дешева, разъ нечувано дорога. Зъ середины краю доставляєся збôже на побереже, якъ высше сказано, то желѣзницями то каналами. Обѣ линіи часто рôвнобѣжнй збѣгаются и конкуруютъ съ собою; тому єсли каналы въ зимѣ замерзали, пôдносили желѣзницѣ наразъ цѣну перевозу (тарифу) о 50% або и 100% до горы. Часто лучалося, що одна желѣзниця, належача до взглядно богатшихъ товариствъ, кидалася ривализувати съ другими и голосила або якъ найнизшй тарифи перевозу або вовила — за „добре слово“. И чинила се такъ довго, поки прочй линіи — належачй до бѣднѣйшихъ капиталистôвъ, совсѣмъ не поупадали. Тогды побѣдоносна желѣзниця пôдносила тарифу три и чотырикратно до горы, щобы ôтбитися за попереднй „сухй“ лѣта. Въ такôмъ то часѣ ôтдававъ фермеръ 5 сотнарôвъ пшеницѣ за перевôзъ одного сотнара зъ Шикего до Нюйорку. Була то погана борба капиталистôвъ, котрои кошта, очевидно — платили хлѣборобы.

Тогды то пôднеслись они громадно и розвинули бурливу агитацію противну, позавязовавши до 18.000 товариствъ о $2^1/_2$ мил. членôвъ, скликували що хвиля вѣча и обсыпували неустанно правительство петиціями, резолюціями противъ тыхъ шпекулянтныхъ пявокъ. Правительство почало чимъ разъ бôльше вступатися за справедливыми домаганями земледѣлцѣвъ, а коли въ найновѣйшôмъ часѣ найвыссій сенатъ въ Вашингтонѣ пôддавъ своею ухвалою всѣ товариства желѣзниць пôдъ наглядъ правительственный, зачали тарифы обнижатись и скоро спадати. Але єще не конець. Невсыпучй хлѣборобы американьскй користаючи зъ ново повставшихъ товариствъ взялися самй до будовы и закупна кораблѣвъ и сплавляли своє збôже самй, творячи тымъ конкуренцію желѣзницямъ и выдушуючи на нихъ тымъ чиномъ єще дешевшй тарифы.

Все то маєпонятно на цѣну збôжа превеликій вплывъ.

Тому, коли жерела американьскои продукціи збôльшаются зъ дня на день, бо росте осадництво и чимъ разъ бôльше залюдняются преріи, ростутъ люде и неначе земля росте*), — а перешкоды єи, якъ показалисьмо, чимъ разъ менший, стѣсняєся майже просторонь межи старымъ а новымъ свѣтомъ, бо збôжа много а перевôзъ чимъ разъ дешевшій. Кто знає, чи неправду говорятъ економисты вѣщуючй, що за кôлька лѣтъ Европа отримає въ дарѣ ôтъ Америки: п ш е н и ц ю по 5—7 зр. н а й б ô л ь ш е за м е т р и ч н ы й с о т н а р ь.

(*Дальше буде.*)

---

*) Самою п ш е н и ц е ю засѣвала Унія р. 1871: 14.021.000 моргôвъ, а р. 1880: 25.334.679 моргôвъ. Зобрала р. 1871: $64^1/_2$ милiонôвъ метр. сотнар., 1880: $131^1/_3$ мил. метр. сотн. Зборы к у к у р у д з ы выносили 1871: 279 милiонôвъ метр. сотн.; 1880: 392 мил. метр. сотнарôвъ.

сповняти чинности привязанй до тои номинаціи и то ще пôдъ отвѣчательностію радѣ окружнôй, або знайдесь такій, що нѣчого не буде собѣ робивъ въ гровьбы и усуненя, а навѣть скаже: „Баба въ воза, конямъ лекше!“

Промавляємо отже за задержаньемъ мѣстцевыхъ надзорôвъ и мѣстц. радъ шкôльныхъ въ дусѣ дотеперь обовязуючого III. закона школьного, а домагаємось лишь мѣстц. радъ шк. для кождои громады въ осôбна и организаціи ихъ, подиктованои тôлько мотивами педагогичными. *(Дальше буде.)*

На розпутяхъ.

Наша внѣшна политика с. е. наша политика парляментарна вже досыть давно перестала бути єдиною надѣєю Русинôвъ. По довгихъ досвѣдахъ и сумныхъ розчарованяхъ пересвѣдчилися Русины, що першои опоры для розвою и поступу нашого житя народного треба намъ шукати перше всего въ домашнôй организаціи и працѣ для подвигненя народа и що тутъ єдина порука нашого житя и нашои лучшои долѣ. Безъ внутреннои силы и организаціи всѣ высиленя нашихъ послôвъ не можутъ увѣнчатися тревалымъ и значнымъ успѣхомъ. Длятого то головна увага звертаєся теперь передовсѣмъ до тои внутрѣшнои политики, до тои домашнои организаціи и працѣ.

При тôмъ всѣмъ однакожь нерôвнодушна загалови Русинôвъ и та внѣшна политика нашихъ послôвъ чи въ радѣ державнôй чи въ соймѣ. Голосованье надъ внесеньемъ дра Герôста о министер.ôтповѣди въ справѣ „банку краєвъ“ наново пригадало Русинамъ тѝ розхôднѝ дороги, тѝ розпутя, на котрыхъ повертаєся политика трехъ рускихъ послôвъ. Вп. пп. Ковальскій и Кулачковскій голосували за внесеньемъ дра Герôста, Вп. о. Озаркевичь противъ внесеня. Подѣлъ и незгода межи рускими послами стали знôвъ видными, тымъ виднѣйшими, що сама справа була надѣлѣ дуже важна, бо она, якъ признаютъ теперь навѣть автономистичнѝ часописи, рѣшала не тôлько о довѣрію або недовѣрію для министерства, але и о єго будучôй долѣ. Єсли внесенье дра Герôста булобы приняте, министерство мусѣлобы було хоть въ части, если не въ цѣлости уступити. Справа стояла отже на ôстрю и не була совсѣмъ рôвнодушна для Русинôвъ. Фактомъ єсть, що голосъ о. Озаркевича спасъ сего разу министерство гр. Таффого, а именно мин. дра Дунаєвского. Знôвъ показалося, що рускѝ послы можутъ часами не тôлько заважити але и рѣшати.

Не будемо судити, котру сторону слѣдуе въ тôмъ случаю оправдати и кому ôтдати справедливôсть. Не хочемо выдавати такого суду, бо цѣла политична ситуація въ радѣ державнôй выдаєся намъ надто скомпликованою, неясною и серіозною, щоб можна въ далека оцѣнити всѣ можливѝ комбинаціи и наслѣдства съ повною вѣрностію, и выдати судъ зарôвно вѣрный якъ и рѣшучій. Не маємо причины сомнѣватись, що нашѝ послы и тутъ руководилися чувствомъ свого тяжкого обовязку, совѣстно розважили свои поступки и голосували съ цѣлою свѣдомостію своеи великои отвѣчальности передъ народомъ и передъ исторіею. Никому въ нихъ не хочемо ôтмовляти щирои доброи волѣ, служити добру руского народа. Мы беремо лише фактъ, що и сего разу, въ такъ рѣшаючôй хвили роздѣлились голосы нашихъ послôвъ. Яку вагу маєтакій роздѣлъ, яке враженье выкликаєôнъ у загалу Русинôвъ, о тôмъ мы просторонно говорили вже въ нашôй статіи „Рускѝ послы въ радѣ державнôй“. Мы пôднесли шкодливôсть и невыносимôсть такои незгоды и несолидарности послôвъ, мы указали заразомъ способъ выходу въ сего анормального положеня, якій представився намъ єдино можливымъ. Съ жалемъ мусимо сказати, що нашого голосу не услухано, ани не указано иншого способу выходу. Незгода осталась, анормальнôсть продовжаєся и загалъ Русинôвъ съ прикрымъ чувствомъ глядитъ на дальшѝ, необходимѝ наслѣдства сеи анормальнои незгоды.

Нынѣ положенье стало о много серіознѣйшимъ. Середъ т. зв. автономистôвъ утворився новый клюбъ „центрумъ“. Ôтношеня партій и поодинокихъ клюбôвъ стаются щоразъ бôльше скомпликоваными, стосунокъ голосôвъ щоразъ бôльше непевнымъ и змѣнчивымъ, — надходитъ хвиля, коли въ данôмъ случаю голосы рускихъ послôвъ можутъ рѣшити о будучности не лише самого министерства, не лише тои або другои справы, але о будучности дальшои судьбы Австріи. Въ таку пору нема згоды межи рускими послами! Сумно — але правдиво. Мы въ нашои стороны мусимо съ цѣлою серіознôстію указати на те положенье и жадати, щобы або нашъ голосъ пôднесеный въ статіи „Рускѝ послы въ радѣ державнôй“ бувъ выслуханый и згода межи послами була привернена въ способъ тамже указаный, або щобы нашѝ послы указали намъ бодай иншій способъ выходу въ положеня, котре що найменше не може одушевляти Русинôвъ.

Въ справѣ рускои школы народ.

во Львовѣ.

Вѣсть подана львôвскимъ „Словомъ“, а такъ пригожа для польскихъ газетъ „Czas“, „Dzien. pol.“ и „Gaz. nar.“, будьтобы посолъ о. Озаркевичь ôтказався ôтъ участи въ депутаціи рускихъ послôвъ до министра просвѣты бар. Конрада для предложеня єму пропамятного письма въ справѣ рускои школы народнои во Львовѣ — єсть совсѣмъ неправдива. Якъ довѣдуємось въ цѣлкомъ достовѣрного жерела, Вп. пп. Ковальскій и Кулачковскій не взывали Вп. о. Озаркевича до участи въ тôй депутаціи, ани навѣть не завѣдомили єго о тôмъ, що рѣшили, удатись до министра, тожь вже длятого не мôгъ Вп. о. Озаркевичь ôтказатись ôтъ участи въ депутаціи. Патріотизмъ о. Озаркевича и єго дбалôсть о добро руского народа суть такъ добре всѣмъ знанѝ, що никто не може посуджувати єго о рôвнодушнôсть а тымъ бôльше о неприхильнôсть для успѣшного рѣшеня будучои долѣ рускои школы народнои во Львовѣ. Можемо запевнити, що Вп. о. Озаркевичь бувбы радо взявъ участь въ депутаціи, еслибы бувъ до того завôзваный, и що єму справа рускои школы народнои во Львовѣ такъ само дорога, якъ всѣмъ щирымъ патріотамъ. Розсѣванѝ безпôдставнѝ а неправдивѝ вѣсти тôлько можутъ шкодити самымъ Русинамъ, бо, якъ бачимо, польскѝ газеты радо пôднôсятъ ихъ, щобы лише вмовити въ свою публику, що ось то навѣть не всѣ Русины хочутъ мати руску школу во Львовѣ!

ДОПИСИ.

Ôтъ Угнова. (*Голосъ угнôвского деканату въ справѣ залеглыхъ вкладокъ до вдовичо-сиротиньского фонду по гр. к. священикахъ Перемыскои епархіи.*) Духовеньство угнôвского деканату объявило на деканальнôмъ соборчику одноголосно своє мнѣніе въ справѣ вплаты залеглыхъ вкладокъ до вдовичо-сиротиньского фонду по священикахъ перемыскои епархіи якъ слѣдуе:

Сума залеглыхъ рôчныхъ вкладокъ до вдовичо-сиротиньского фонду выноситъ дуже значну квоту, бо пôсля справозданя въ р. 1878 прилога Г) и въ року 1879 прилога А) **21.000 зр.**, тымчасомъ коли загальна сума коренного маєтку вдовичо-сир. фонду выноситъ лише 73.000 зр. а. в. При такъ сумнôмъ станѣ фонду и такъ великôй скôлькости залеглыхъ вкладокъ духовеньство угнôвского деканату муситъ рѣшучо запротестовати противъ пôднесенои гадки, щобы тіи залеглости або цѣлкомъ або бодай хоть въ части пропустити. Бувбы се актъ занадто великого, ничимъ неоправданого милосердія а радше марнотравства супротивъ тыхъ немилосердныхъ членôвъ, котрѝ не зважаючи на будучу долю своихъ власныхъ родинъ и всѣхъ священичихъ вдôвъ и сирôтъ допустилися такъ великихъ залеглостій. Вдовичо-сиротиньскій фондъ єсть товариствомъ священикôвъ, котре маєсвои статута обовязуючѝ зарôвно всѣхъ членôвъ сего товариства. Участь въ користаню зъ запомогъ єсть условлена сповненьемъ обовязкôвъ статутами на членôвъ вложеныхъ. Повысша отже гадка, предложена навѣть комисіи управляючôй вдов.-сир. фондомъ, щобы членамъ вдов.-сир. институту, залягаючимъ съ своими рôчными вкладками або и совсѣмъ неплатячимъ тыхъ вкладокъ цѣлкомъ або бодай частково опустити залеглѝ вкладки, — заключаєвъ собѣ нарушенье постановъ статута. Допустити таку гадку значилобы признавати, що не конче треба бути дѣйствительнымъ членомъ того института, складаючимъ правильно рôчнѝ вкладки до того фонду, а досыть тôлько бути и именоватися священикомъ, щобы мати право побирати зъ того фонду пожитокъ. Се ажь надто явно противится самымъ найголовнѣйшимъ основамъ нашого товариства и для того мы члены вдов.-сир. института єсьмо рѣшучо противнѝ тôй гадцѣ и єи увзглядненю. Мы думаємо, що вно вдовы и сироты тыхъ священикôвъ, котрѝ за свого житя свои вкладки до фонду правильно платили, маютъ право побирати запомоги въ того фонду, такъ само якъ и въ всѣхъ иншихъ товариствахъ асекураційныхъ и банковыхъ тôлько дѣйствительнѝ члены, сповняючѝ статутами на нихъ вложенѝ обовязки, маютъ право хôснувати въ користій для членôвъ статутами застереженыхъ.

Мы не приневолюємо нашихъ братій по чину, щобы они доконче були членами нашого вдов.-сир. института. Имъ свобôдно забезпечитися въ якôмъ иншôмъ институтѣ, если не хотятъ платити своихъ вкладокъ до нашого Фонду, але найже зновъ неплатячѝ вкладокъ не жадаютъ выплаты запомоги зъ нашого Фонду для ихъ вдôвъ и сирôтъ, бо ніяке асекураційне товариство не выплатитъ асекурованого капиталу такимъ членамъ, котрѝ не вплачовали правильно своихъ вкладокъ и залягаютъ хотьбы съ одною ратою.

Члены вдовичо-сиротиньского института, угнôвского деканату, якъ свѣдчитъ справозданье зъ р. 1878 прилога Г), однѝ въ цѣлôй епархіи платятъ правильно свои вкладки и не маютъ ніякихъ залеглостій, а тымъ дали доказъ, що совѣстно и поважно понимаютъ свои обовязки взглядомъ вдов.-сир. Фонду и що маютъ право жадати рôвнои точности ôтъ другихъ и вступатися за цѣлостію и ненарушимостію Фонду. Длятого заявляємо, що мы не можемо уважати за членôвъ вдов.-сир. Фонду тыхъ, котрѝ залягаютъ хотьбы съ одною рôчною вкладкою и не сплатили всѣхъ своихъ залеглостій, и що мы не позволяємо ни одного цента въ залеглыхъ ратъ кому небудь опускати — въ противнôмъ случаю будемо приневолени перестати нашѝ доси правильно оплачованѝ вкладки рôчнѝ дальше платити.

Не можемо признати, щобы въ нашôй епархіи були священики, котрѝ не моглибы заплатити рôчнои вкладки 12 зр. до вдов.-сир. Фонду. Мы всѣ священики бѣднѝ, бо не одержуємо достаточнои и нашому становищу ôтповѣднои платнѣ. Всѣмъ нашимъ приходникамъ почислено на наше удержанье рôвно по 315 зр. а. в. Жерела нашихъ доходôвъ суть троякѝ: 1) доходъ въ права епитрахиля (доходъ въ церкви), 2) доходъ зъ господарки и 3) доходъ готовыми грôшми въ касы, яко доплата до конгруи. Въ многихъ случаяхъ суть всѣ тіи жерела нашихъ доходôвъ дуже скупѝ и недостаточнѝ, однакожь еще ни одинъ священикъ не умеръ въ голоду и при можливôй оглядности на будущу долю вдôвъ и сирôтъ не булобы незвычайною трудностію, уабирати зъ своихъ заходôвъ и трудôвъ рôчно 12 зр. на забезпеченье своеи родины. Єсли сотрудники приходскѝ при своѣй нужденнôй платнѣ 157—200 зр. рôчно можутъ платити на Фондъ рôчну вкладку 12 зр. и дѣйстно платятъ, если зарôбники и ремѣсники можутъ бодай въ певныхъ случаяхъ частку свого зарôбку капитализовати, то не можна сомнѣватися, що священики-приходники моглибы такожь выдобути тую рôчну лепту 12 зр. для обезпеченя своеи родины, особливо еслибы такожь и жены священикôвъ схотѣли въ свого женьского господарства для забезпеченя своеи будучности до сего причинятися.

Кто ухиляєся ôтъ обовязкôвъ, ухиляєся тымъ самымъ такожь и ôтъ правъ и не може въ нихъ користати. Длятото то мы члены вдов.-сир. институту, угнôвского деканату заявляємо симъ отверто, що не можемо дѣлитися пожитками нашого вдов.-сир. Фонда съ тыми, котрѝ своихъ вкладокъ будь въ части будь навѣть въ цѣлости не оплачуютъ, заявляємо такожь, що не можемо признати права запомоги въ Фонду вдовамъ и сиротамъ по тыхъ священикахъ, котрѝ черезъ цѣлый часъ свого священьства не платили вкладокъ и доперва передъ смертію одну або двѣ раты заплатили.

Єсли протоє всѣ вдовы и сироты по всѣхъ священикахъ нашои епархіи маютъ мати право до запомоги, то всѣ священики зарôвно повиннѝ мати обовязокъ платити вкладки. Тожь и вдовы и сироты тыхъ священикôвъ, котрѝ залягаютъ съ своими вкладками, тôлько тогды можутъ мати право на запомогу, если тіи священики сплатятъ до Фонду всѣ свои залеглости до послѣдного цента, бо тôлько въ такôмъ случаю не будутъ покривдженѝ вдовы и сироты тыхъ священикôвъ, котрѝ завсѣгды правильно вплачуютъ свои рôчнѝ вкладки.

Таке єсть мнѣніе дѣйствительныхъ членôвъ вдовичо-сиротиньского Фонду въ угнôвского деканату.

М. Несторовичь,
мѣстодеканъ угнôвского деканату.

Зъ Пôдберезець. (*Загальнѝ зборы селяньскои читальнѣ.*) Дня 4 грудня с. р. ôтбулися першѝ загальнѝ зборы товариства читальнѣ въ селѣ Пôдберезцяхъ, до котрои приступило вже 56 членôвъ а еще й съ кождымъ днемъ новѝ члены приступаютъ. На тѝ зборы зобралося 41 членôвъ и явився такожь на запрошенье мѣсцевый приходникъ о. Л. Сорока. По короткôй а одушевляючôй промовѣ п. Омеляна Абрисовского, мѣсцевого учителя, знаного вже давнѣйше нашôй ширшôй публицѣ въ ревнои дѣятельности и трудолюбія около просвѣты сельского народа, приступлено до выбору выдѣлу и выбрано: Пп. Теодора Царя, начальника громады, знаного на цѣлôй галицкôй Руси селянина-патріоту, одноголосно головою читальнѣ, Якова Керногу заступникомъ головы, Ивана Михалѣчка секретаремъ, Дмитра Керногу касіеромъ и Ивана Бубелу библіотекаремъ и господаремъ, а на прочихъ выдѣловыхъ: Іосифа Михалѣчка, Михайла Царя, Ивана Мальчицкого, Юрка Гарапу, Сенька Бубелу, Онофра Чайку и Илька Михалѣчка. По выборахъ наступили внесеня поодинокихъ членôвъ, въ помежи котрыхъ замѣтными суть: Внесенье библіотекаря Ивана Бубелы, приняте одноголосно, щобы съ новымъ рокомъ запренумеровати слѣдуючѝ газеты: „Дѣло“, „Батькôвщину“, „Науку“, „Пролома“, „Господаря и Промышленника“, „Новость“, „Газету шкôльну“; дальше внесенье Илька Михалѣчка тожь само приняте, щобы справити до кôмнатъ читальнѣ портреты незабутнои памяти Григорія бр. Яхимовича, малоруского вѣщуна Тараса Шевченка и Найяснѣйшого Монархи. Въ кôнци на внесенье Іосифа Михалѣчка ухвалено приступити въ члены товариствъ „Им. М. Качковского“ и „Просвѣты“ и запровадити хоръ, котрого управу поручено Иванови Михалѣчкови. Коли никто бôльше голосу не забиравъ и жадныхъ внесень не ставлено, забравъ голосъ Теодоръ Царь и подяковавши за оказане єму довѣріе, короткими словами

пояснивъ значенье читальнѣ и наконець внѣсъ многолѣтство въ честь Найяснѣйшого Монарха. Потомъ забрали голосъ Дмитро Кернога и Иванъ Бубела и въ горячихъ промовахъ, повныхъ глубокого чувства патріотичного и щирои любови для свого питомого народа руского завзывали всѣхъ присутныхъ до працѣ и просвѣты, бо надойшовъ часъ, що селянинъ повиненъ самъ о собѣ гадати не спускаючись на непокликаныхъ добродѣевъ, якихъ есть у насъ тьма. Въ кінци отспѣвано пѣснѣ: „Миръ вамъ братя“, „Щасть намъ Боже“ и „Где есть руска отчина“ и на томъ загальнѣ зборы закончилися, а зборанѣ розойшлися въ найбольшомъ порядку съ великимъ одушевленьемъ до дому.

Не могу залишити, щобы на томъ мѣстци не зробити зъ своеи стороны колька увагъ. Майже цѣлый выдѣлъ, крімъ Теодора Царя, Юрка Гараны и Онофра Чайки, складався зъ самыхъ молодыхъ господарѣвъ, що выйшли зъ подъ свѣтлого проводу Теодора Царя и Омеляна Абрамовского. Суть то молодѣ господарѣ, люде тверезѣ и честнѣ, котрѣ вже поняли важность народнои справы и стали правдивыми патріотами рускими, зъ котрыхъ можна надѣятися великого хосна для народнои справы.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна*) зостала на часъ ферій святочныхъ (здаесь на одинъ мѣсяць) закрыта. Послѣдне засѣданье палаты послівъ отбулось 16 го а послѣдне засѣданье палаты панівъ 17 грудня. Послы порозъѣздились домівъ. Послѣдна сесія рады державнои еще больше роздразнила обохъ завзятыхъ соперниковъ: автономистівъ и централистівъ; черезъ цѣлый часъ треваня сесіи атмосфера въ палатѣ була дуже душна и при першой-лучшой случайности выбухали блискавицѣ и громы партійнои завзятости и безпощадныхъ нападівъ. Чимъ больше близилась тая сесія до кінця, тымъ завзятѣйша була борба опозиціи противъ теперѣшного правительства и тымъ слабшимъ чулося правительство подъ запеклыми и тяжкими ударами опозиціи. Найтяжшу неудачу въ минувшой сесіи потерпѣло правительство дня 15 грудня. Того то „ферального“ для правительства дня въ палатѣ панівъ упало внесенье Линбахера о скороченю примусу школьного, а въ палатѣ послівъ показалась при голосованю надъ внесеньемъ Гербста рівность голосівъ зъ правицѣ и лѣвицѣ. По неудачахъ того дня розойшлись були навѣть поголоски то о димисіи гр. Таффе самого, то о димисіи цѣлого кабинету, — показалось вправдѣ, що поголоски остали поголосками, але годѣ заперечити, щобы причинъ до димисіи не було. И такъ що до упадку проекту Линбахера въ палатѣ панівъ. Звѣстно, що существованье теперѣшнои больщости въ палатѣ послівъ, а тымъ самымъ и существованье кабинету гр. Таффе зависло отъ клерикально-консервативнои фракціи, котрои провідниками суть кн. Лихтенштайнъ и Линбахеръ. Тая фракція правицѣ больш якъ котра друга держится крѣпко звѣстно „do, ut des“ и съ нею торговатись приходится гр. Таффому дуже прикро. Найголовнѣйшою точкою того „ut des“ для фракціи клерикальнои есть проектъ Линбахера о скороченю примусу школьного. Гр. Таффе мусівъ отже на тую найважнѣйшу точку всю свою увагу звернути. Проектъ Линбахерівъ перейшовъ въ палатѣ послівъ, а годѣ було его пересадити въ палатѣ панівъ; щобы тому зарадити, гр. Таффе предложивъ цѣсареви до послѣдного именованя членівъ палаты панівъ всѣхъ 14 клерикалівъ. Дня 15 грудня прійшло внесенье Линбахера подъ голосованье въ палатѣ панівъ и — о чудо дивне! — показалось, що мимо новыхъ 14 клерикальныхъ перівъ внесенье откинено большостію 10 голосівъ (Митр. Сембратовичъ голосовавъ за внесеньемъ Линбахера). Неудача така була тымъ больше несподіваною для гр. Таффе, бо днемъ впередъ, при голосованю надъ закупномъ черезъ державу Заходнои желѣзницѣ, автономисты мали большость 14 голосівъ (централисты кпились зъ тои большости кажучи, що гр. Таффому духъ святый напередъ вповѣвъ кольке именовати новыхъ перівъ) Проектъ Линбахера отже еще разъ повернувъ до палаты послівъ, тая отдала его на ново комисіи, комисія зновъ предложитъ палатѣ, палата зновъ ухвалитъ и отошле до палаты панівъ, тамъ зновъ до комисіи и зновъ палата панівъ може откинути, хочь гр. Таффе вспольно съ Линбахеромъ надѣесь, що на будучій разъ проектъ вже перейде въ палатѣ панівъ. Перейдѣмъ до другои справы до внесеня Гербста, надъ котрымъ голосованье въ палатѣ послівъ дало рівность голосівъ и лишь голосъ президента палаты (Лобковича) перехиливъ вагу на сторону правицѣ. Гербстъ, якъ звѣстно, по отповѣди гр. Таффе на интерпеляцію послівъ Найвирта и Томащука въ справѣ банку для краѣвъ коронныхъ поставивъ внесенье, щобы выбрати комисію, котрабы розсмотрѣла и осудила отповѣдь министерску. Внесенье Гербста переказано дотычнои комисіи, котра мала здати палатѣ справу зъ внесеня Гербста: чи потрѣбна така комисія для розсмотреня отповѣди министерскои, чи не потрѣбна. Дня 14 грудня комисія власне здавала справу зъ внесеня Гербста и референтъ Клямъ-Мартиницъ внѣсъ, щобы палата ухвалила, що такои комисіи не потрѣбно, бо отповѣдь министерска на интерпеляцію була вдоволяюча. Таку отповѣдь давъ референтъ Клямъ-Мартиницъ, длятого, бо кабинетъ заявивъ, що онъ не бажае, щобъ була выбрана комисія для розбору отповѣди министра-президента, ба що еще: кабинетъ заявивъ, що выборъ комисіи мавбы значенье вотумъ недовѣрія для министерства, а въ такомъ случаю министерство мусѣлобъ податись до димисіи. Рѣчію отже правицѣ було не допустити до выбору комисіи. Въ дебатахъ надъ внесеньемъ Гербста, котрі тягнулись два днѣ, послы забиравшій голосъ зъ правицѣ найбольшу вагу въ своихъ бесѣдахъ клали власне на тое, що выборъ комисіи буде значити вотумъ недовѣрія для министерства. Такъ выразно заявивъ першій бесѣдникъ правицѣ гр. Грохольскій, такъ больше-менше аргументовали и другій бесѣдники зъ правои стороны. Треба сконстатовати, що всѣ бесѣды послівъ правицѣ були дуже слабій, безъ важкихъ аргументівъ, — и не диво, годѣ було належно аргументовати того, що правительство не бажае выбору комисіи — бо звѣстно, коли не бажае контролѣ для свого дѣла, то щось вже, якъ то кажутъ, муситъ бути. Отъ слабои аргументаціи бесѣдниківъ правицѣ дуже яскраво отбивали ядристій и дуже вдачній бесѣды зъ стороны лѣвицѣ, особливо жь бесѣды такихъ знаменитыхъ и компетентныхъ въ томъ дѣлѣ послівъ, якъ Гербстъ и Найвиртъ. Бесѣды ихъ мали тонъ поважный, були основнѣ и всесокрушаючій. Съ неумолимою и безпощадною критикою выказовали оба тіи послы точка за точкою безъосновность отповѣди министерскои. Пос. Гербстъ выказавъ, що зъ 7 наведеныхъ министромъ случаѣвъ отступленя отъ регулятивы зъ р. 1874 только въ однімъ случаю передъ банкомъ для краѣвъ, и то вже за кабинету гр. Таффе, було таке отступленье. Дальше выказавъ, що банкъ для краѣвъ справдѣ маe особенну ласку у министерства а передовсѣмъ у министра финансівъ, — съ чимъ тойже банкъ совсѣмъ не таится, а противно, у всѣ трубы розтрублюe тое въ Франціи (банкъ для краѣвъ есть, звѣстно, филією париского банку Union generale). Подъ конець дръ Гербстъ констатуe фактъ, що теперь въ Австріи черезъ привилеёваньe правительствомъ гриндерствъ банку для краѣвъ починае объявлятись такій самый станъ, якій пановавъ передъ страшеннею катастрофою въ р. 1873, передъ т. зв. „крахомъ“ злощаснои памяти. Досаднійше еще и далеко всестороннѣйше розобравъ тую рѣчь яко генеральный за внесеньемъ посла Гербста пос. Найвиртъ. Онъ доказавъ, наводячи яскравій порівнаня, що справдѣ банкъ для краѣвъ удостоився особеннои ласки отъ министерства, чи радше отъ министра финансівъ, бо Найвиртъ схарактеризовавъ теперѣшне правительство назвою: „Ministerium Dunajewski Länderbank, genannt Taaffe“. Найвиртъ вычисливъ грѣхи финансового господарства теперѣшного министра и мѣжь иншими подніесъ справу недавно появившихся въ Австріи „Сербскихъ льосівъ“, котрі такожь походятъ зъ тои симои фирмы, що банкъ для краѣвъ, т. е. зъ фирмы п. Бонту (начальника Union generale). „Сербскій льосы“, якъ выказавъ Найвиртъ, не маютъ жаднои гипотеки а властителѣвъ тыхъ льосівъ може стрѣтити така судьба, якъ властителѣвъ льосівъ турецкихъ. Льосы сербскій впрочемъ окрімъ въ Австріи та еще Голяндіи въ жаднои иншой державѣ не знайшли вступу. Навѣть биржа вѣденька зъ початку не хотѣла тыхъ льосівъ котовати и учинила се ажь подъ пресією правительства. И мимо всего того сербскій льосы повставши въ цѣнѣ 17 зр., теперь въ Австріи выдаются съ номинальною вартостію 100 франківъ, або 46 зр. а. в. Колижь одинъ вѣденьскій канторъ видруковавъ остереженье передъ закупномъ сербскихъ льосівъ, — то прокураторія тое сконфисковала. Наконець Найвиртъ выказавъ, що париску Union generale чекае крахъ: акціи того банку на 125 франківъ нотуются но 2400 фр., за тій акціи отже теперь треба буде платити 1520%.

При голосованю надъ внесеньемъ Гербста, якъ сказано, показалась рівность голосівъ. Сей результатъ дуже утѣшивъ централистівъ, а засмутивъ правицю и правительство. Не диво отже, що правиця розъѣхалась на свята съ пригнетенымъ, якъ каже „Czas“, умомъ, оставляючи въ столици рівно пригнетене министерство. Треба подъ конець згадати, що послы ческій отъѣхали на феріи двѣчи засумованій и розчарованій, бо справа ческого университету въ Празѣ въ палатѣ панівъ пійшла зновъ на якійсь часъ до коша. А „Narodni Listy“ на бій-забій бютъ на министерство гр. Таффе. До того дійшли, що навѣть на рівнѣ ставлятъ министерство централистичне съ нерѣшучимъ министерствомъ гр. Таффе.

(*Гр. Кальноки*) выдавъ обѣжникъ до репрезентантівъ Австріи при дворахъ заграничнымъ, въ котрімъ то обѣжнику заявляе, що онъ намѣряе политику заграничну монархіи провадити дальше въ дусѣ свого попередника (бар. Гаймерлье), буде все и всюда стояти на сторожи интересівъ Австріи и особенно буде дбати о удержанье европейского спокою. При кінци проситъ гр. Кальноки австрійскихъ репрезентантівъ о таку саму помочь, яку они его попередникови подавали.

Polit. Corresp. доноситъ, що перша стрѣча гр. Кальноки съ сербскимъ посломъ Кристичемъ була дуже сердечна. Гр. Кальноки заявивъ сербскому послови, що всѣми силами буде старатись еще крѣпше стиснути тій пріязній вязи, якій существуютъ межи Австріею а Сербіею. Якъ зъ Бѣлграду доносятъ, переговоры въ справѣ трактату навигаційного межи Австріею а Сербіею вже укінченій. Справдѣ се характеристичне, що Австріи заключити якій небудь трактатъ съ Сербіею рѣчь дуже а дуже легка.

(*Повстанье въ Кривошіи.*) Кореспондентъ однои поважнои англійскои газеты описуе повстанье Кривошіянъ подля власного свого досвѣду. Кромѣ повѣта Кривошія збунтовались противъ заведеню примусу войскового еще два сосѣдній повѣты: Убли и Граговацъ. Кореспондентъ удався зъ мѣста Ризано до Убли, щобы власне розслѣдити по правдѣ рухъ повстанчій; въ дорозѣ однакъ повстанцѣ его зловили и взяли подъ дозоръ, думаючи, чи не есть онъ шпигуномъ або емисаремъ, котрый маe подкупити начальниківъ повстанчихъ. Кореспондентъ выlегитимовався передъ повстанцями, що онъ есть Англичанинъ и прибувъ приглянутись повстаню, щобъ потому все по правдѣ розяснити въ Англіи. Повстанцѣ були зъ того дуже радій, подобрѣли и почали выпытувати кореспондента, чи не взявбы ихъ въ оборону „юнакъ Глядстонъ“. (Глядстонъ, звѣстно, великій прихильникъ балканьскихъ Словянъ.) Дальше пытали его, чи вже швидко вырушатъ противъ нихъ австрійскій войска и заявили, що они радій, щобъ се наступило якъ найскорше. Повстанцѣ готовлятся до отчаяннаго опору войскамъ австрійскимъ. Силы повстанцѣвъ выносятъ теперь 700 людій, уоруженыхъ въ досконалій карабины системы „Мартини“ и въ револьверы; амуниціи маютъ подостаткомъ. Помочь всяку достаютъ зъ Герцеговины и Чорногоры, где народъ дуже повстаню сприяе. Начальникъ банды повстанцѣвъ герцеговиньскихъ Стоянъ Коначевичь съ своими 300 людьми приучится до Кривошіянъ. Чорногорцѣвъ мѣжь повстанцями Кривошіяньскими есть лишь кількохъ. Чорногорскій князь позволивъ, щобы жѣнки и дѣти повстанцѣвъ схронились до Никсича. Повстанцѣ рѣшились битися до послѣдного въ оборонѣ своихъ вольностій, а колибъ имъ не пощастилося, то спалятъ свои селитьбы, покинутъ свои землѣ, переселятся до Никсича и тутъ замешкаютъ домы, котрі покинули Турки. Повстанцѣ выперли жандармерію зъ Драгали и Церквицѣ. Въ Драгали зобралась скупштина (рада) и зложила торжественну присягу, що николи не допустятся рабунку, а будутъ лишь боронити своихъ привилеёвъ. Вѣсть, будьтобы повстанцѣ бурили школы, оказалась неправдивою; повстанцѣ збурили лишь одинъ отъ двохъ лѣтъ неуживаный будынокъ школьный, щобы войска австрійскій его не обсадили. Бар. Іовановичь, новый намѣстникъ Дальмаціи, заразъ по своемъ именованю удався до Бокка ди Катарро, щобы на мѣсци розслѣдити станъ повстаня. Зъ тои подорожи, правду сказати, ничого не вышло. Ген. Іовановича у всѣхъ мѣстахъ торжественно витали и пріймали, а тымчасомъ организовалися. Коли новый намѣстникъ съ своею свитою прибувъ кораблемъ зъ Катаро до Рѣзано и входивъ до пристроеного мѣста, розлягся по мѣстѣ сильный голосъ зъ горы надъ Рѣзаномъ: „Генерале Іовановичу — що тамъ чувати съ твоею ногою? Вже вылѣчена, здорова? Коли такъ, то витай намъ и ступай въ имя Боже напередъ, помѣряемось еще разъ!“ Се такъ повитала намѣстника Іовановича сторожа повстанча, бо треба знати, що повстанцѣ на горахъ порозставляли свои сторожѣ. Іовановичь вернувъ до Зары а зъ оттамъ маe удатись до Вѣдня, щобы цѣсареви здати справу зъ своеи поѣздки до Боки Котарскои. Якъ доносятъ зъ Трієсту до Neue fr. Presse, власти-ва акція военна противъ повстанцѣвъ розпочнеся ажь съ весною, черезъ зиму буде только скрѣплена жандармерія.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Правительственный Вѣстникъ“ доноситъ, що судове слѣдство переведене въ справѣ атентату на помочника министра дѣлъ внутренныхъ ген. Черевина выказало, що Санковскій сповнивъ атентатъ зъ поводовъ политичныхъ. Зъ тои причины слѣдство прискорено и атентаторъ Николай Санковскій буде по скінченю слѣдства отданый подъ судъ военный, якъ се чинится съ всѣми политичными переступниками. Санковскій есть зъ роду Полякъ, хочь польскій газеты зъ разу его були выперлися, а теперь вже лишь констатуютъ, що Санковскій хочь Полякъ, але не szlachcic! Близшихъ даныхъ для выясненя, якого рода були тіи политичній поводы, склонивший Санковского до атентату, доси газеты не подали.

Коронація царя въ Москвѣ призначена на мартъ 1882 р. зостала, якъ мы вже коротко згадували, отложена на неозначеный часъ на познѣйше. Поводовъ проволоки коронаціи россійскій газеты не подали, а дописи до заграничныхъ часописій подаютъ яко поводы — болязнь передъ ново-взмогшимся рухомъ нигилистичнымъ. До поважнои Augsburger Allg. Ztg. доносятъ зъ Петербурга, що въ парку въ Гатчино (теперѣшній резиденціи царскій) полиція арештовала якогось молодого нигилиста, перебраного за жѣнку-селянку. Въ наслѣдство того открытя мали поарештовати въ Москвѣ много людій. Згодно дописуютъ зъ Петербурга до всякихъ европейскихъ газетъ, що царь одержавъ зъ рожныхъ сторонъ Россіи листы съ погрозами, що нигилисты не позволятъ ему короноватись. Поля найновѣйшихъ вѣдомостій зъ Петербурга, въ столици минувшого тыжня предприняла полиція численній арештованя — поля гдеякихъ вѣстій мала арештовати до 200 людій; таке высоке число здаесь намъ пересадженымъ, але все таки свѣдчитъ, що арештовано незвычайне число людій. За причину того громадного арештованя подаютъ знайденье въ локальностяхъ сталои выставы образівъ докладный планъ царскои резиденціи въ Гатчино.

Комисія, котра подъ проводомъ Черевина занималась розмотреньемъ справъ административно-засыльныхъ на Сибѣри, прійшла до того пересвѣдченя, що больша половина административно засланыхъ зостала покарана на подставѣ ложныхъ доносівъ. Сей дослѣдъ комисіи доносятъ самій россійскій газеты, значитъ, муситъ бути правдивый. Такій невинно сосланій будутъ, розумѣесь, освобожденій, а кромѣ того, якъ твердятъ газеты, ложній доносчики будутъ потягненій до отвѣчальности и покараній. Выслѣдъ комисіи кидае дуже ярке свѣтло на внутренній отношеня Россіи, на деморализацію и коррупцію пановавшу за блаженныхъ часівъ необмеженои власти генералъ-губернаторівъ еще переъ диктаторствомъ Лорисъ-Меликова. Совѣстный Лорисъ-Меликовъ подтявъ бувъ, на скольке могъ, корѣнь тои коруціи; въ выслѣджуваню зла и зопсутя допомогли ему и ревизійній сенаторы, а теперѣшне правительство, якъ бачимъ, дальше веде дѣло розпочате Лорисъ-Меликовымъ.

Англія. Въ Дублинѣ, столици Ирляндіи открыла полиція вечеромъ 17 грудня въ двохъ домахъ значній склады оружія и амуниціи. Арештовано чотыры особы въ Дублинѣ, а крімъ того предпринято арештованя въ другихъ мѣстахъ Ирляндіи и въ самій Англіи. Въ ночи на 18 грудня подпалено въ мѣстѣ Croboy (въ графствѣ Meat) касарню полиціянівъ; касарня спалилась, полиціяне ледви спасли свое житье. По цѣлымъ краю ширятся манифесты: одинъ манифестъ No-rent, взываючій чиншівниківъ не платити властителямъ земель чиншу, а другій подписаный революційнымъ комитетомъ въ Ню-Йорку, завзываючій народъ ирляндскій до борбы съ Англіею. „Не страхайтесь, братя, — стоитъ въ манифестѣ — ани англійскихъ судівъ ани 70.000 англійскихъ багнетівъ та пистолетівъ, але смѣло ставайте до борбы за свободу Ирляндіи!“ Все се показуе, яка сильна агитація иде на Зеленомъ Островѣ противъ англійскому пановаю и въ якихъ драстичныхъ формахъ проявляеся агитація тая на дѣлѣ. Справдѣ, въ дуже незавидномъ положеню находится теперь англійске правительство. Предпринятій нимъ репрессаліи ничого не помагаютъ, противно выкликуютъ въ народѣ ирляндскомъ що разъ больше роздраженье: мимо запертыхъ въ вязницяхъ кількохъ сотъ агитаторівъ ирляндскихъ злочиньства аграрній идутъ собѣ еще ширшимъ ходомъ, якъ ишли впередъ. И якъ се все скінчится? — завдаютъ собѣ пытанье всѣ здорово-мыслячій люде. Чи буде добрый конець, коли правительство пойде дальше по дорозѣ репрессалій? Мы думаемъ, що добра зъ репрессалій не буде.

Франція. Велике вπечатлѣнье выкликавъ въ Франціи и по за єи границями результатъ процесу передъ судомъ присяжныхъ въ справѣ Рустана, французкого министра-резидента въ Тунисѣ противъ звѣстному комунистови и редакторови газеты Intransigent, Рошфорови. Рошфоръ напечатавъ въ своѣй газетѣ статіи вымѣренѣ противъ Рустана: въ тыхъ статяхъ закидувавъ Рошфоръ Рустанови, що ѳнъ въ Тунисѣ допускався рѳжныхъ нечестныхъ грошевыхъ спекуляцій, що бравъ ѳтъ бея туниского хабарѣ, чи навѣть „Trinkgeld“, якъ нѣмецкѣ газеты перевели выразъ ужитый Рошфоромъ. Зъ представленя Рошфора выходило, що правительство французке о тѳмъ всѣмъ знало, але мовчало, бо гдеякѣ вплывовѣ особы — тутъ передовсѣмъ розумѣесь Гамбета — рѳвножь мали не совсѣмъ чистѣ пальцѣ въ цѣлѳй тѳй грѣ. Рошфоръ натяκнувъ навѣть, що цѣла туниска выправа була выкликана тѳлько на личну спекуляцію гдеякихъ мужѣвъ стану. Все тое Рошфоръ понисавъ, але не навѣвъ доказѳвъ, бо якъ казавъ дотыкальныхъ доказѳвъ годѣ навести, бо Рустанъ все робивъ черезъ посередницю, одну даму, котра мала великѣ вплывъ на бея. Рустанъ заскарживъ Рошфора въ Парижи — и минувшого тыждня ѳтбулась, якъ сказано, розправа передъ судомъ присяжныхъ. Рустанъ пріѣхавъ зъ Тунису нарочно на розправу. На розправѣ були переслухуванѣ многѣ свѣдки, гдеякѣ зъ нихъ дуже высоко-поставленѣ особы (мѣжь иншими бувшій министеръ дѣлъ заграничныхъ Бартелеми Ст. Илеръ и всѣ свѣдчили користно для Рустана. Въ загалѣ ни самъ Рошфоръ ни єго свѣдки не могли доказати правды закидѳвъ, починеныхъ Рустанови въ Intransigent. Здавалось отже, що судъ присяжныхъ выдасть вердиктъ, узнаючій Рошфора виннымъ. Тымчасомъ вердиктъ судіѣвъ присяжныхъ не потвердивъ вины Рошфора а трибуналъ на пѳдставѣ того вердикту засудивъ Рустана на заплату коштѳвъ процесу. Результатъ процесу, якъ сказано, зробивъ дуже велику сензацію въ Франціи особенно, а и въ цѣлѳй Европѣ. Для Рустана и Гамбеты вердиктъ присяжныхъ бувъ дуже упокоряючій. Пытанье: длячого судіѣ присяжнѣ уневинили Рошфора такъ несподѣвано, коли ѳнъ, якъ сказано, не мѳгъ перевести доказу правды? На тое газеты даютъ кѳлька ѳтповѣдій. Газеты офиціяльнѣ, щобы оборонити Рустана, не поважились навѣть голосити, що судіѣ присяжнѣ выдали вердиктъ пѳдъ грозьбами зъ стороны комунистѳвъ. Се, розумѣесь, неправда. По нашѳй думцѣ справедлива тая ѳтповѣдь, що присяжнѣ уневинили Рошфора длятого, бо масы народа не мали и не маютъ довѣрія до выправы туниской, котру, якъ звѣстно, правительство предприняло бѳльше на власну руку, якъ зъ волѣ народа.

Въ пятницю минувшого тыждня зѳставъ парляментъ французкій замкненый. Нова сесія розпѳчнесь въ сѣчни 1882 р. До того часу сенатъ мае бути ѳтновленый въ $^1/_3$ части членѳвъ. Гамбета надѣесь, що новѣ выборы ($^1/_3$ части членѳвъ сенату) выпадутъ въ дусѣ поступовѳмъ и тогды запануе повна гармонія и згода мѣжь сенатомъ и палатою послѳвъ. Першимъ важнымъ крокомъ нового правительства пѳдчасъ слѣдуючои сесіи парляментарнои буде „розсудна ревизія конституціи“. Коли тая основна реформа буде щасливо переведена, тогды, якъ каже Republique francaise, органъ Гамбеты, можна буде съ хѳсномъ переводити и всякѣ виши реформы.

НОВИНКИ.

— **Для помѣщеня женьского воспиталища пѳдъ проводомъ Василіянокъ** закупивъ сими днями дотычный комитетъ зъ рамени Института „Народного Дому“ ѳтповѣдну реальнѳсть на передмѣстю стрыйскѳмъ во Львовѣ. Та реальнѳсть положена пѳдъ чч. 14 и 16 и складаеся зъ двохъ будынкѳвъ, именно зъ одноповерхнои каменицѣ, занимаючои 18 кѳмнатъ, и зъ меншого дому о 3 кѳмнатахъ, до котрого належитъ такожъ стайня. Кромѣ того есть при тыхъ реальностяхъ обширне подвѳрье, а поза домами огородъ, занимаючій пѳвтора морга землѣ. За тѣ реальности заплачено 24.500 зр. и контрактъ вже заключеный въ имени „Народного Дому“.

— **Митроп. консисторія львѳвска** розѳслала сими днями до своихъ деканатѳвъ циркуляръ, въ котрѳмъ обговорюючи нужденне положенье матеріяльне нашого гѳрского люду, взываε заразомъ священикѳвъ, щобы выкореняли въ народѣ погубне піяньство черезъ катихизаціи, проповѣди, мисіи, и основуванье брацтвъ тверезости а защѣпляли въ нѣмъ тверезѳсть, побожнѳсть трудолюбнѳсть и ощаднѳсть. Консисторія звертае головно увагу душпастырѣвъ на тое, щобы гѳрскій нарѳдъ не купувавъ „пасокъ“ и другихъ печивъ великодныхъ у жидѳвъ (що въ тамошныхъ околицяхъ часто дѣеся), але щобы по можности або самѣ приготовляли собѣ тіи печива або купували ихъ у христіянъ. Въ кѳнци завзываε консисторія уряды деканальнѣ, щобы увѣдомили єи о здѣланыхъ успѣхахъ.

— **Засѣданье выдѣлу тов. „Просвѣта“** ѳтбулося дня 17 с. м. пѳдъ проводомъ дра Омеляна Огоновского. Рѣшено приступити беззволочно до печатаня працѣ І. Барвѣньского „О рогатѳй худобѣ“, украшеноі численными деревортами и трактуючои дуже обширно и докладно о тѳй вельми важнѳй галузи нашого сельского господарства. Позаякъ першій накладъ народного молитвенника о. Стефановича вже вычерпався, рѣшено сейчасъ печатати другій накладъ въ 5000 екс. Прочитано письма филіи Тернопѳльскои такожъ и другѣ письма зъ провинціи и рѣшено порозумѣтися съ гдеякими людьми, звѣстными зъ своихъ праць популярныхъ взглядомъ будучихъ выдань „Просвѣты“. Въ кѳнци обговорювано гдеякѣ справы финансовѣ и администраційнѣ товариства и принято трехъ новыхъ членѳвъ.

— **До рады повѣтовои въ Турцѣ** ѳтбудеся, якъ обвѣщаε урядова Gaz. lw. дня 15 (27) грудня с. р. доповняючій выбѳръ одного члена зъ групы громадъ мѣскихъ. Понеже въ пов. турчаньскѳмъ належитъ до тои групы лише громада мѣста Турки, протоε выбѳръ той маε бути пѳсля уставы переведеный черезъ громадску раду мѣста Турки. Належалобы старатись всѣма силами, щобы выбѳръ навъ на одного зъ нашихъ заслуженыхъ Русинѳвъ.

— **Зъ Рудокъ** пишутъ намъ: Дня 12 л. грудня с. р. ѳтбулися у насъ выборы до рады повѣтовои зъ меншихъ посѣлостій, та, на жаль, выпали для насъ Русинѳвъ некористно, хоть цѣлый повѣтъ рудецкій заселеный переважно Русинами. Але щожь, коли у насъ загальна апатія, чому въ головнѳй мѣрѣ винній тѳ люде, котрѣ стоятъ на чолѣ нашого люду. Хоть выборы були завчасу оголошенѣ, то предсѣ никто зъ Русинѳвъ и не подумавъ, щобы скликати передвыборчѣ зборы и перевести выборы нашими людьми. Тымчасомъ выдѣлъ рады повѣтовои уложивъ листу своихъ кандидатѳвъ и розсылавъ єи по селахъ, а въ день выборѳвъ роздавъ помѣжь выборцѣвъ. Такѣ картки брали навѣть гдеякѣ священики-выборцѣ и голосували пѳсля нихъ не видячи ніякои листы своихъ кандидатѳвъ. До рады повѣтовои выбрано лат. священика зъ Рудокъ, алежь бо Поляки совсѣмъ инакше агитували. До выборѳвъ зѣхалися всѣ тутешнѣ паны, що здавалось, мовьбы то выборы зъ бѳльшихъ посѣлостій. Але они були при выборахъ для самои агитаціи, щобы не допустити жадного „świętojurskiego“ кандидата. Святымъ обовязкомъ околичныхъ Русинѳвъ, щобы не засипляли народнои справы, и щобы для успѣшнѣйшого дѣланя, завязали „руску раду народну“, бо инакше годѣ надѣятись на лучшу долю.

— **На университетѣ львѳвскѳмъ** ѳтбулася минувшого вторника иматрикуляція новоступившихъ академикѳвъ, до котрыхъ промовлявъ ректоръ дръ Пентакъ. Число новоиматрикулѣваныхъ слухачѣвъ выноситъ 310; зъ тыхъ записалося на выдѣлъ теольогичный 98, на фильософичный 21, а на праничій 191 слухачѣвъ.

— **Зъ причины заразы на худобу** въ повѣтѣ брѳдскѳмъ въ Новичинѣ, Суховоли и Пониквици, установлено 20-кильометровый округъ поморовый около тыхъ мѣстцевостій.

— **На двѳрци желѣзницѣ на Пѳдзамчу** дня 3 (15) с. м. впавъ поѣздъ мѣшаный на кѳлька стоячихъ возѳвъ, черезъ що возы тіи значно ушкодились, а 5 осѳбъ ѳтнесло легке потовченье. Зъ тыхъ чотыри остали на Пѳдзамчу, а одна поѣхала дальше до Кракова. Переведено вже слѣдство полиційне и потягнено до отвѣчальности навертача Василя Яремy.

— **Урядова „Gazeta lwowska“** помѣстила въ 291 ѳнъ числѣ прелиминарь буджету на рѳкъ 1882 о выдаткахъ на просвѣту публичну, где межи иншимъ згадуε кѳлька разы о якѳйсь руско-польскѳй гимназіи во Львовѣ. Дуже се дивно, що урядовый органъ не знаε а може не хоче знати, що во Львовѣ есть одна гимназія руска, т. зв. академична, котрои то назвы не заперечуеся и въ урядовыхъ письмахъ, позаякъ въ сѣй гимназіи ведеся вся наука законно выключно въ рускѳмъ языцѣ. Зъ ѳткижь отже приходитъ урядова „Gaz. lwowska“ накидати самовѳльно нову назву гимназіи, котра есть, на жаль, єдиною рускою въ цѣлѳй Галичинѣ.

— **Руско народный театръ** пѳдъ директією О. Бачиньского давъ дня 9 (21) с. м. въ Стрыю на дохѳдъ вдѳвъ и сирѳтъ по погибшихъ въ пожарѣ Ringtheat-ру слѣдуючій представленя: *„Швачка варшавска“*, комедію съ спѣвами въ 1 актѣ А. Венярского, музика Ст. Тарновского (въ польскѳмъ языцѣ) и *„Украинцы“*, народову оперетку въ 1 актѣ. Дуже се дивно, що директія руского театру народного устроюε польскѣ представленя. Чижь стрыйскѣ Поляки малибы бути такъ завзятыми ворогами руского языка, що навѣть такъ добродѣтельна цѣль не загрѣлабы ихъ до участи въ рускѳмъ представленю театральнѳмъ? Сумнѣваємось о тѳмъ дуже, а не знаємо, чи такій поступокъ дасться чимъ иншимъ оправдати.

— **Въ театрѣ ремѣсникѳвъ и промышленникѳвъ въ Одессѣ** пѳдъ режисерствомъ п. Т. Чернышева була сими днями ѳтограна съ хорошимъ поводженьемъ (мало-) руска опера *„Наталка Полтавка“* въ двохъ актахъ.

— **Въ справѣ вѣденьскихъ театрѳвъ.** Директоры театрѳвъ вѣденьскихъ ѳтбули спѳльну конференцію и ухвалили выслати до Цѣсаря депутацію съ просьбою о опѣку, а до гр. Таффого, бр. Посингера и буриστра дра Невальда, щобы за ихъ помочію узыскати субвенцію ѳтъ правительства и мѣста. Такожъ ухвалили, що въ справахъ театральныхъ будутъ поступувати завсѣгды солидарно. — Намѣстництво приказало дирекціи театру „an der Wien“, щобы на будучнѳсть въ театрѣ не мѣстилось бѳльше, якъ 1.270 осѳбъ, с. е. близько о 1.200 осѳбъ менше якъ передъ тымъ. Такожъ и въ иншихъ театрахъ маε наступити подѳбна редукція. Ѳтъ дня 18 л. с. м. не вѳльно никому входити до внутря спаленого театру кромѣ робѳтникѳвъ, працюючихъ около пѳдпирання мурѳвъ.

— **Почтовый урядъ въ Рудкахъ** помимо голосныхъ покликѳвъ и справедливого жаданя тамошныхъ Русинѳвъ не выдаε николи на рускѣ адресы рускихъ рецеписѳвъ. Звертаємо на сей фактъ знова увагу св. дирекціи почтъ.

— Съ новымъ рокомъ буде выходити въ Краковѣ щоденна польска газета **„Reforma“**, часопись политична, посвящена всякимъ жизненнымъ справамъ краєвымъ и заграничнымъ. Въ проспектѣ сказано межи иншими, що нова газета буде стояти на пѳдставѣ чисто народовѳй польскѳй, а „въ пытаняхъ розбираючихъ нашу суспѳльнѳсть именно въ пытаню рускѳмъ и жидѳвскѳмъ буде обставати при засадѣ єдности краю, стремлячи до згоды и порозумѣня на пѳдставѣ свободы и справедливого розкладу правъ и обовязкѳвъ“. Хотяй вже само зрѳвнанье пытаня руского съ жидѳвскимъ може въ Русинахъ розбудити недовѣріе, однакожь не пересуджуючи напередъ хочемо еще выжидати, якъ „Reforma“ на дѣлѣ пѳймае свободу и справедливѳсть взглядомъ Русинѳвъ. На выдавництво тои газеты жертвувавъ дръ Янъ Червѣньскій, лѣкарь въ Гляйхенберзѣ, 100.000 зр., а до редакціи входятъ кромѣ него: дръ Адамъ Асникъ, Мечиславъ Павликовскій, Тадей Романовичъ и дръ Тадей Рутовскій. Т. Романовичъ зрезигнувавъ вже зъ начальства статистичного бюра при магистратѣ львѳвскѳмъ и переносится на постоянный побытъ до Кракова.

— **На посады учительскѣ** розписуε окружна рада школьна въ Чортковѣ конкурсъ съ речинцемъ до 3 (15) сѣчня 1882 р. въ слѣдуючихъ мѣстцевостяхъ: въ Язлѳвци и Потоцѣ золотѳмъ съ рѳчною платнею по 450 зр., въ Переволоцѣ съ рѳчн. платнею 400 зр., дальше съ платнею по 300 зр. въ Медведѳвцяхъ, Кайдановѣ, Оссѳвцяхъ, Сновидовѣ, Зубрци, Петликѳвцяхъ старыхъ, Соколовѣ и въ Бѣлобожници.

— **На посады учительскѣ** розписуε замѣска окружна рада школьна во Львовѣ конкурсъ съ речинцемъ до кѳнця сѣчня 1882 р. въ слѣдуючихъ мѣстцевостяхъ: 1) въ повѣтѣ львѳвскѳмъ а) при школахъ етатовыхъ съ платнею 300 зр., вѳльнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Бродкахъ, Цеперовѣ, Давидовѣ, Добрянахъ, Гаяхъ, Глиннѣ, Клепаровѣ, Ляшкахъ мурованыхъ, Лѣсеницяхъ, Любянѣ, Наваріѣ, Пѣскахъ, Пустомытахъ, Ракѳвци, Солонцѣ великѳй и Сорокахъ коло Щирця; б) при школахъ филіяльныхъ съ платнею 250 зр., вѳльнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Гуменци, Милятичахъ, Скниловѣ и Сигнѳвцѣ; 2) въ повѣтѣ бобрецкѳмъ: а) при шк. етат. съ платнею 300 зр, вѳльнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Хлѣбовичахъ великихъ, Ходоровѣ, Девятникахъ, Звинигородѣ, Городы славичахъ, Лопушнѣ, Новосѣльцяхъ, Романовѣ, Седлискахъ, Суходолѣ, Шоломыѣ и при 4 клясовѳй школѣ въ Бѳбрцѣ на посаду старшого учителя съ платнею 400 зр.; б) при шк. фил. съ платн. 250 зр., вѳльнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Бертешовѣ, Будковѣ, Коцуровѣ, Ренеховѣ, Рудѣ, Сарникахъ и Станкѳвцяхъ.

— **Lud unicki.** Такій терминъ выкувавъ „Dziennik pol.“ въ своѣй кузнѣ, щобы оминути немилого єму выразу „рускій“, и то зъ причины куренды, котру выдала гр. кат. львѳвска консисторія о нуждѣ нашого люду въ горахъ. Не хочемо перечитись съ редакторомъ Dz. pol., для чого ѳнъ выдумавъ сей нечуваный терминъ; звернемо тѳлько єго увагу, що для консеквенціи повиненъ бувъ свою давно забуту повѣсть „Rusini“, ѳтгрѣвану теперь въ анонсахъ Dz. pol. яко повѣсть „na gwiazdkę“, перехрестати на „Unici“, скоро у него выразъ Уніятъ а Русинъ есть идентичный. Але менше о то. Важнѣйша рѣчь въ тѳмъ, що Dz. pol. въ вступнѳй статіи ч. 292, подаючи згадану куренду, робитъ до неи неменше дивогляднѣ уваги, якъ сей дивоглядный терминъ. Згадуючи и для людского ока нѣбыто жалѣючи надъ нуждою нашого народу въ горахъ, Dz. pol. хочь и пригадуε о справозданю кр. Выдѣлу о нуждѣ селянъ, где выразно пѳднесено хосенный вплывъ рускихъ провѣтныхъ товариствъ и руского духовенъства на матеріяльне подвигненье народа, на розширенье тверезости и розбудженье господарности и ощадности, — тутъ же й заразъ выѣздитъ съ тымъ, що ось то не кто иншій, якъ руске духовенъство и тѳлько оно одно завинило сей нужденный станъ народа въ горахъ А чому? — дальше пытаε Dz. pol. — „бо займаются политичными агитаціями, и всѣма иншими справами, тѳлько не тыми, до котрыхъ суть обовязанѣ вже зъ свого духовного заводу. Дуже много священикѳвъ бере особистый удѣлъ въ весѣльныхъ и поминковыхъ пирахъ, дуже много священикѳвъ совсѣмъ не заглядаε до школы на науку катехизму дѣтій, а робитъ се пѳдъ позоромъ, що ухиляεся ѳтъ „польскои“ кр. рады шкѳльнои.“ — Ну, се вы панове „поступовцѣ“, „Атенчики“ и „реформаторы“ згромаджѣ пѳдъ хоругвою Dz-ka pol. такъ докоряете рускимъ священикамъ. Але позвольте жь теперь и до васъ звернутися и спытати васъ: a cóż wy Panowie? Доглянули вы нашѣ трѣсочки, а чи не маε у васъ колодъ, та еще й спорыхъ колодъ въ вашихъ очахъ, що не даютъ вамъ добачити правды? Вы ось то й кажете про себе: my porządek moralny, my dobrodzieje i przyjaciele ludku, та вконецъ вы выступаете съ инкриминаціями противъ рускихъ „попѳвъ“ и Русинѳвъ въ загалѣ, котрѣ вытисненѣ зъ сойму и рады державнои еще вамъ заваджаютъ въ тыхъ нещасныхъ горахъ и не даютъ вамъ обнятися и розцѣлуватися съ „ludkiem“. Перегляньмо жь теперь вашѣ дѣла. А щобъ не далеко сягати, мы поглянемо на найвиднѣйшу вашу господарку въ соймѣ, где вы такъ щедро сыпали грѳшми на соймовый будынокъ, на интернаты и бурсы оо. Змартвыхвстанцѣвъ и т. д., не зважаючи на те, що поза кождымъ выдаткомъ стоитъ такажъ сума краєвыхъ додаткѳвъ до податкѳвъ и що, значитъ, за тыми выдатками треба посягнути до кишенѣ того „ludku“, котрый вы теперь хочете спасати зъ нужды катехизмомъ и постомъ на весѣляхъ и поминкахъ. Львѳвскій кореспондентъ „Czasu“, котрый пише свои кореспонденціи въ бюрахъ кр. Выдѣлу, бувъ на стѳлько нерозважный, що розкрывъ ту вашу господарку и прихильнѳсть для люду въ неоспоримыхъ цифрахъ, котрѣ вы ѳтакъ въ Dz. pol. неоглядно перепечатали. Тѣ цифры ѳтносятся именно до тыхъ додаткѳвъ до податкѳвъ на краєвѣ потребы въ родѣ конвикту оо. Змартвыхвстанцѣвъ, електричного освѣтленя салѣ соймовои, обитя адамашками, субвенціонованя „Swityi“ и мн. т. п. Вѣдомѣ теперь результаты дотычащихъ рахункѳвъ зъ р. 1879, 1880 и половины р. 1881, — пише кореспондентъ „Czasu“ и подаε ось якѣ цифры. За рѳкъ 1879 було въ краєвыхъ додаткахъ до податкѳвъ залеглости 377.603 зр. $^1/_2$ кр. зъ котрыхъ доси сплачено лише 165.893 зр. 52 кр. такъ що позѳстаε еще залеглѳсть за р. 1879 въ сумѣ *211,809 зр. 48 кр.* Належитѳсть додаткѳвъ до податкѳвъ за р. 1880 выносила 2,608.616 зр. $^1/_2$ кр., на що вплынуло доси лише 2,380.924 зр. $58^1/_2$ кр., — позѳстала отже залеглѳсть за р. 1880 въ сумѣ *227.691 зр. 41 кр.* а вразъ съ залеглостями за першу половину р. 1881 (по конецъ червця) — въ сумѣ *439.400 зр. 90$^1/_2$ кр.* Цѣла отже залеглѳсть въ краєвыхъ додаткахъ до податкѳвъ за р. 1879, 1880 и половину р. 1881 с. е. за $2^1/_2$ року выноситъ **651.310 зр. 38$^1/_2$ кр.**! Щожь поучаютъ тѣ цифры? Чи се доказъ взростаючого добробыту народного пѳдъ вашимъ „поступовымъ“ проводомъ, коли за $2^1/_2$ року наростаε бѳльше якъ пѳвъ милѳна довгу въ краєвыхъ додаткахъ тогожь самого народа, котрого добродѣями вы хочете звatись? Чи се Русины и рускѣ „попы“ вытворюютъ такѣ довги тымъ, що „бавлятся въ агитаціи“, не учатъ катехизму и не постятъ на весѣляхъ и поминкахъ? — Вы кажете въ горахъ „бавлятся священики въ политичнѣ агитаціи“ и не допускаютъ тамъ польскихъ кандидатѳвъ на послѳвъ. Возьмѣмже жь теперь такѣ — не горы — а долины, где рускѣ священики не „бавлятся“ въ политичнѣ агитаціи, а бодай где мимо такихъ „забавокъ“ выходятъ польскѣ послы. Чи получшало ѳтъ того? Ось примѣромъ возьмѣмъ Тернопѳльскій повѣтъ, где послуε Є. Ексц. зъ Рожнова п. Грохольскій (до рады дер.) вразъ съ п. Корытовскимъ (до сойму). Въ тѳмъ повѣтѣ выноситъ залеглѳсть податкова (кр. додаткѳвъ—не всѣхъ податкѳвъ) за р. 1881 (за першу половину) 16.989 зр. 31 кр., а за попереднѣ лѣта 12.287 зр. 89 кр., разомъ отже 29.277 зр. 20 кр. Або возьмѣтъ львѳвскій повѣтъ, где послуε п. Абрагамовичъ (до рады д.) съ п. Меруновичомъ (до сойму), где оба послы суть заразомъ презесомъ и секретаремъ рады повѣтовои. Залеглѳсть въ кр. додаткахъ до податкѳвъ выноситъ тутъ за р. 1881 44.474 зр. 43 кр., а за попереднѣ лѣта

52.427 зр. 23 кр., разомъ 96.901 зр. 66 кр. Для прикладу возьмѣмъ еще чистопольскій повѣтъ краковскій, где вже, якъ кажутъ, не пахне „uniekim“ духомъ. Залеглость въ додаткахъ выноситъ тутъ за р. 1881 (за першу половину) 27.937 зр. 91 кр. а за давнѣ лѣта 15.363 зр. 75 кр., разомъ отже 43.000 зр. 66 кр. Всѣ тѣ повѣты выбираютъ на послова польскихъ кандидатова, зостаютъ отже подъ вплывомъ не рускихъ священикова и рускихъ агитатороваъ, але подъ вплывомъ вами репрезентованои „поступовости“ и „дбалости о добро люду“. Якжежь вы думаете, чи добре се свѣдчитъ, коли повѣтъ Є. Е. Грохольского має заплатити около 30.000 залеглого довгу, а повѣтъ п. Абрагамовича и п. Меруновича близько 100.000 довгу? Чи о много получшала тымъ доля народа стережена тутъ вашими власными заступниками? А згадайте еще, що до кольосальныхъ тыхъ довгова-залеглостій доберется еще може въ десять разъ столько банковыхъ и жидозскихъ довгова, та еще иншихъ податковыхъ залеглостій. Чи и тутъ маютъ спасти катехизмы и посты на весѣляхъ и поминкахъ? Ой, чи не лучше, щобъ вы перше выкинули колоды зъ вашихъ очій, поки станете шукати за трѣсочками подъ чужимъ лѣсомъ?

— **Именованя.** Старшими инспекторами податковыми для округу краевои дирекціи скарбовои во Львовѣ именованѣ: С. Ляховичь, В. Выспяньскій и І. Макаревичь.

— **Пожары.** Въ Бучачи выбухнувъ дня 28 л. м. м. пожаръ въ монастыри ОО. Василіянъ и спалився весь дахъ надъ будынкомъ школьнымъ, якъ такожь стеля надъ комнатою габинету физикального и зоольогичного. Шкода убезпечена; огонь займився имовѣрно зъ комина. — Въ Торгановицяхъ въ пов. самборскомъ згорѣла совсѣмъ церковь. Неубезпечена шкода выноситъ до 20.000 зр. Огонь, якъ здаесь, выбухнувъ отъ непогашеного свѣтла. — Въ Угриньковцяхъ було въ послѣднома часѣ пять случаѣвъ пожару, зъ котрыхъ першій знищивъ цѣле майно двораского обойстя. Зловлено на горячома учинку 12-лѣтну дѣвчину, котра призналась до подпаленя въ всѣхъ тыхъ случаяхъ, заявляючи, що ей намовила до того старша дѣвчина.

— (**Дробнѣ вѣсти.**) Цѣсарь удѣливъ погорѣлцямъ въ Скварявѣ въ пов. жовковскома 500 зр. запомоги. — Цѣсарь повернувъ дня 6 (18) с. м. зъ Геделе до Вѣдня. — Намѣстникъ гр. Потоцкій повернувъ зъ Вѣдня до Львова. — Вдова по бл. П. Максимовичу, пароху черновецкому, одержала отъ буковиньского правительства 100 запомоги. — Сара Бернардъ достала на послѣднома представленю въ Москвѣ выбуху крови, такъ що въ непритомнома станѣ отвезено ей до дому. — Въ Качановцѣ въ пов. скалатскома окрали невыслѣджены злочинцѣ церковь, взявши зъ скарбоны 90 зр.

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ АЕпархіи Львовскои ·

Презенту одержавъ о. Е. Ганкевичь зъ Снятына на Белелую.

Сотрудничество (приватне) одержавъ о. Е. Чайковскій въ Глубочку дек. тернопольского.

Грамоту похвальну за хороше веденье своеи парохіи одержавъ о. І. Харжевскій въ Соколовцѣ дек. косовского.

Душпастырскѣ посады обняли: оо. А. Юркевичь яко завѣдатель въ Сухорѣчи, І. Дымушевскій яко сотрудникъ въ Пробожнѣй и Е. Мельницкій яко завѣдатель ex currendo въ Лядскома великома.

Личный додатокъ одержавъ о. І. Кисѣлевскій зъ Хлѣбичина 100 зр. на дальшѣ три лѣта.

Платню зъ религійного фонду вызначило министерство для о. Е. Глѣбовицкого, сотрудника въ Залучи, на одинъ рокъ.

Отпустку на два мѣсяцѣ одержавъ о. П. Дурбакъ зъ Посѣча зъ причины слабости.

Завѣдательство (тымчасове) одержавъ о. І. Обушкевичь зъ Пацыкова въ Посѣчи.

Въ пропозицію на приходъ Соколовка дек. косовского принятѣ: оо. 1) Т. Добрянскій зъ Акрешоръ, 2) П. Руденьскій зъ Жиравки, 3) И. Курбасъ зъ Губиня, дальше І. Харжевскій зъ Соколовки.

На конкурсъ розписана парохія Полова въ дек. чортковского съ речинцемъ до 9 л. марта 1882 р.

Запомоги отъ буковиньского правительства одержали слѣдуючѣ священики дек. буковиньского за 1881 рокъ: оо. Ем. Кушникъ и Н. Огоновскій, сотрудники въ Черновцяхъ, по 126 зр., Е. Павлусевичь въ Довгополи 60 зр., Т. Озаркевичь въ Садовцяхъ 126 зр., А. Слюсарчикъ въ Серетѣ 190 зр., Н. Устыяновичь въ Сучавѣ 64 зр., І. Балусевичь въ Боянахъ 40 зр.. Н. Урицкій въ Глубокѣ 60 зр., Т. Шухевичь въ Брошковцяхъ 40 зр., Н. Совяковскій въ Качицѣ 40 зр., І. Бородайкевичь въ Погорѣлцяхъ 57 зр., С. Григоровичь въ Садогорѣ 63 зр., І. Рогожиньскій въ Выжници 46 зр., І. Шихъ въ Заставнѣ 40 зр. и А. Максимовичь въ Глубокѣ 40 зр.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Додалися а) на парохію Бутыни дек. угновского: оо. Ал. Кордасевичь, Ем. Власевичь, Мих. Венгриновичь, Анд. Тимкевичь, Іос. Федоновичь, Ил. Крайчикъ, Том. Дорошь, Ев. Омеляньскій, Мих. Шелеметко, І. Мацѣевичь и Вол. Подолиньскій, б) на парохію Королева руска дек. мушиньского: оо. І. Парыловичь и І. Чирняньскій; в) на капеляніо Кореница дек. ярославского: оо. Мих. Мрозовскій, Іос. Козакевичь, П. Годованьскій, Ал. Стецишинъ и Іос. Копыстяньскій; г) на парохію Хащѣвъ дек. жукотыньского: оо. Іос. Дубъ, Ил. Присташь, Ал. Поляньскій, Ант. Венгриновичь, І. Чапельскій, Корн. Лодиньскій, Анд. Гматрикъ, Теоф. Глушкевичь, В. Лѣсковацкій, П. Барысъ, Теод. Карпякъ, Вас. Фидикъ, Ром. Коростеньскій и Кир. Рудавскій; д) на парохію Коханівка дек. яворовского: оо. І. Козакъ, Юл. Плятекъ, Вас. Мацюракъ, Ал. Маляркевичь, Іос. Козакевичь, Ил. Туна и Вол. Левицкій.

Ремунерацію за удѣлованье науки религіи одержавъ о. Юл. Гладиловичь, катихитъ въ Любачевѣ, въ сумѣ 31 зр. 66 кр.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

† О. Михаилъ Людкевичь, пароxъ въ Тростянци дек. добромильского еп. перемыскои, упокоився дня 18 (30) падолиста с. р. въ 72-омъ роцѣ житя, а въ 46-омъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

† О. Симеонъ Була, капелянъ въ Бортятынѣ дек. судововишеньского еп. перемыскои, упокоився дня 3 л. с. м. въ 57-омъ роцѣ житя, а въ 28-омъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

† О. Климентій Ляховичь, пароxъ въ Переволоцѣ дек. бучацкого, упокоився въ 54-омъ роцѣ житя, а въ 19-омъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

† О. Димитрій Рожеѣвскій, приходникъ въ Глѣбовичахъ великихъ дек. бобрецкого, дѣятельный патріотъ, упокоився въ 66-омъ роцѣ житя, а въ 33-омъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

† Иванъ Сплавникъ, мѣщанинъ въ Устю зеленомъ, упокоився дня 3 (15) с. м. въ 78-омъ роцѣ житя. Бувъ то честный Русинъ, любячій сердечно свою народность и обрядъ, а притомъ трудолюбивый и тверезый; черезъ 33 лѣта бувъ онъ ревнымъ членомъ братства тверезости. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **III и IV зошитъ взорцѣвъ промыслу домового** выйшовъ въ одномъ томѣ заходомъ львовского музея промыслового подъ зарядомъ п. Людвика Вербицкого. Въ томѣ томъ мѣстятся дуже хорошѣ и рожнородны рисунки диванова, килимкова и коверцѣвъ. До того появилось такожь отвѣтне поясненье, печатане въ рускомъ язычѣ. Межи иншими читаемъ, що зарядъ музея складае подяку п. Володимирови Шухевичу, проф. гимн., котрый постарався о достарченье зъ рожныхъ сторонъ диванова и килимкова, котрыхъ гарнѣ рисунки находятся въ выданыхъ зошитахъ.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Банкъ „Славія“.** (*Дѣятельность и грошева фреквенція за мѣсяць червень, липень и серпень.*) Въ протягу того часу завязано въ всѣхъ секціяхъ убезпечень (I—V) на житье, противъ шкодѣ огневой и градовой новыхъ убезпечень разомъ 29.815 на капиталъ 28,495,342·64 зр., котрыхъ преміи и побочнѣ належитости выносятъ 490.715·53 зр. Вынагороджень за шкоды выплачено въ томъ періодѣ въ всѣхъ секціяхъ 222.196·89 зр. Въ протягу тыхъ трехъ мѣсяцѣвъ вложено до касъ задатковыхъ 190.799·14 зр. и пожичено на гипотеки 1,105.713·69 зр. — Грошева фреквенція въ пентральной касѣ за мѣсяць червень, липень и серпень: приходъ 1,014.376·46 зр., розходъ 1,083.800·81 зр. Пожарными сикавками обдѣлено пять мѣстъ въ Чехахъ, Моравіи и Угрохъ. Отъ 1 сѣчня до конца серпня с. р. завязано: новыхъ убезпечень 51.580 на капиталъ 53,001.410 зр., съ премією и побочными належитостями 1,130.892.72 зр., и выплачено въ протягу того часу вынагороджень за понесенѣ страты въ всѣхъ секціяхъ 434.022·80 зр. Въ автономичныхъ товариствахъ для убезпечень доходовъ и пенсій для хлѣборобовъ, ремѣсниковъ, урядниковъ и т. и. було до конца серпня с. р. 524 членовъ, субскрибованѣ вкладки досягали 343.259·60 зр., а убезпеченѣ доходы и пенсіи 86.272·49 зр.

Всячина.

— **Способъ житя Папы.** Левъ III не жіе такъ выставно, якъ его попередникъ, але за тое зважае строго на всяку етикету. Кождый кардиналъ одержуе до него вступъ за попереднымъ писемнымъ замельдованьемъ; навѣть кардиналъ-секретарь може лише два разы въ тыждни предложити папѣ особисто всякѣ справы. Сей папа жіе далеко ощаднѣйше, якъ всѣ монархи, а вѣдай якъ и всѣ его попередники; для его особы выходитъ денно на кухню 25 франковъ. Онъ ѣсть завсѣгды самъ одинъ и никто ему больше не услугуе, якъ лишь его „камердинеръ“. Старость даеся вже добре чути папѣ, а въ послѣдныхъ часахъ терпитъ на безсонность. Звычайно о 8 ій або 9-ій год. кладеся папа спати, пробуджуеся вже о год. 3-ій або троха познѣйше. Коли Левъ III вступивъ на престолъ, то говорено, що онъ зредукуавъ для ощадности свою гвардію швайцарску. Такъ однакъ не есть, бо гвардія тая складаесь зъ 100 мужѣвъ такъ само, якъ отъ 1870 року.

— **Колько спотребляеся тютюну въ Европѣ?** Въ Европѣ, якъ свѣдчатъ статистичнѣ выказы, спотребляеся рочно до 5,029.000 сотнарова тютюну, зъ котрыхъ 2.020.000 привозится зъ за границѣ. Найбольше тютюну дае Россія, с. е. 20% рочно, потомъ Австрія 15%, Нѣмеччина 13%, Франція 3%, а решту другѣ державы. Найбольше курцѣвъ есть въ Нѣмеччинѣ, где спотребляеся 50% всего тютюну, зобраного рочно въ Европѣ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Вп. авторови статіи „Гдещо о Єзуитахъ“. Поднесена сходность обохъ конвентовъ правдива, але въ статіи за мало пояснена и доказана. Длятого не можемо ей печатати. О замѣрахъ и цѣляхъ оо. Змартвыхвстанцѣвъ еще не разъ будемо мали случайность близше поговорити. *Ч. п. Ив. М... въ П.* О дальшѣ вѣсти зъ Вашихъ сторонъ просимо. Способъ лицитаціи въ поданомъ случаю дуже часто практикуеся по нашихъ судахъ. Если онъ некористный для довжника, то можна було его усунути въ дорозѣ рекурсу противъ лицитаційнои ухвалы, выказуючи некористность лицитаціи на мѣсци. *Ч. п. Ив. М. въ П.* „Diese Zwiespalt der Natur“ въ „Проломѣ“, якъ Вы называете, не умѣемо Вамъ пояснити. Удайтесь до самои редакціи. *Ч. Петрос Купчакъ въ Тарновици.* Сомнѣваемось, щобы нашь селянинъ умѣвъ по гречески писати, а догадуемось подъ тымъ именемъ другои особы. Для того не можемо отповѣсти Вашой просьбѣ. *Безгименный зъ надъ Дньстра.* Задля оскробленя трираменного креста и тымъ объявленои образы обряду треба було доходити справы противъ винного въ судовой дорозѣ, а не переставати на одныхъ жаляхъ. Сумный случай на ловахъ не маe съ тымъ ніякои звязи. Ваша допись не може бути умѣщена. *Вп. Гр. Л. въ П.* Звернѣтся съ Вашимъ предложеньемъ до Впр. Митрополита, и мы увѣренѣ, що справа звернеся въ користь тверезости народа. На теперь не видимо причины сеи справы подносити публично. *Впр. о. І. О. въ В.* Отповѣдь листомъ. *Вп. Р. въ Ч.* Мы выжидали отъ Васъ справозданя, але не дождалися. *Вп. А. Б. въ Т.* Вѣдому статію закончимо съ тою рукописію, яка находится въ нашихъ рукахъ. Дальшѣ справы можна обговорити познѣйше особно.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для Тов. педагогичного (яко вкладки): Вп. О. Б. въ Тернополи 1 зр., о. Ю. Г. въ Любачовѣ 1 зр., И. Д. въ Молодовѣ 1 зр., Е. Ж. въ Станиславѣ 1 зр., п-нѣ Т. Н. въ Станиславѣ 1 зр., дръ М. Б. въ Станиславѣ 1 зр., о. И. П. въ Пшеничникахъ 1 зр., о. М. А. въ Добрянахъ 1 зр., о. А. К. въ Стрыю 1 зр., о. Ю. Ф. въ Стрыю 1 зр., Вп. И. Б. въ Стрыю 1 зр., І. К. въ Стрыю 1 зр., К. Г. въ Стрыю 1 зр., И. В. въ Стрыю 1 зр., о. К. К. въ Д. Тузлѣ 1 зр., І. Т. въ Грушовѣ 1 зр.; для Зорѣ: Вп. О. Б. въ Тернополи 1 зр., о. И. Ч. въ Ивановцѣ 1·50 зр., В. Я. въ Черновцяхъ 2 зр.; для Просвѣты: о. І. Т. въ Подгайчикахъ 2 зр., о. И. Ч. въ Кропивнику 1 зр., о. К. К. въ Д. Тузлѣ 66 кр., Е. Д. въ Вѣдни 50 кр., о. М. С. въ Залоцяхъ 1·75 зр.; для Свѣта: Вп. О. Б. въ Тернополи 1 зр., о. И. Ч. въ Ивановцѣ 2 зр., В. Я. въ Черновцяхъ 4 зр., С. Н. въ Станиславѣ 1 зр., о. И. Л. въ Сапоговѣ 4 зр.; на рускій перекладъ „Фавста“: Вп. С. Н. въ Станиславѣ 1·20, И. Б. во Львовѣ 1·20, А. С. во Львовѣ 1·20, Л. В. въ Сапоговѣ 1·20, п-нѣ А. Ц. въ Гючомъ 1·20, К. Г. въ Березовѣ 1·20; для Батьковщины: Вп. В. Я. въ Черновцяхъ 1·30, о. Л. въ Побуку 1·25, о. І. В. въ Судовой Вишни 2 зр.; для Науки: о. И. Ч. въ Ивановцѣ 2 зр., о. І. В. въ Судовой Вишнѣ 1 зр.; для Новости: о. И. Ч. въ Ивановцѣ 1 зр.; для Род. Листка: о. И. Ч. въ Ив. 5 зр.; для Госп. и Промышленника: о. И. Ч. въ Ив. 2·30; для Сіона: о. К. К. въ Тузлѣ 2 зр., о. М. С. въ Залоцяхъ 1 зр.; для Часоп. Школьнои: о. І. В. въ Судов. Вишни 1 зр.; на 1-у серію образовъ славянскихъ мужѣвъ: о. А. Л. въ Тростянци 1·40; на Проломъ: о. И. Л. въ Сапоговѣ 1 зр.; на памятникъ Климковича: Вп. О. Барвѣньскій зъ Тернополя 1 зр.; для бѣдн. учениковъ рускои гимназіи: изъ складокъ ювилейныхъ въ Залоцяхъ 5 зр., на соборчику у о. дек. Яюса зложили священики дек. сокальского 10 зр.; на дѣвоче воспиталище во Львовѣ: о. П. Кушликъ и громада Вѣстова 5 зр., В. Глодзиньскій зъ Завоя 2 зр., Чст. прихожане Завойскѣ 3·24; для Школьнои Помочи: зо складокъ ювилейныхъ въ Залоцяхъ 5 зр.; для руск. бурсы въ Тернополи: изъ юв. складокъ въ Залоцяхъ 2·05 зр.; для рускои бурсы въ Стрыю: изъ юв. складокъ въ Залоцяхъ 2 зр.

— **Выказъ Всеч. и Благ. П. Т. жертвователѣвъ на дѣвоче воспиталище подъ зарядомъ Инокинь чина св. Василія Вел. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляе свою щирѣйшу подяку:** 195) Всеч. о. Билинкевичь Лонгинъ зъ Красноилы книжочку удѣлову товариства кредитового священического ч. 1, за котру выплачено 12 зр. 80 кр.; 196) Всеч. о. Коростеньскій Іоанъ, деканъ мокряньскій перем. еп., парохъ въ Грушовѣ, отъ Всеч. оо. Лужецкого Антонія зъ Лѣтыни, Бѣлиньского Вас. зъ Нагуевичь, Грушкевича Иляр. зъ Опаки, Кишика Стеф., Маляркевича Іос. зъ Дорожова, Дрымалика Іоана зъ Волицѣ, Курывчака Никол. зъ Подбужа и отъ себе по 1 зр., отъ Всеч. о. Левицкого Павла зъ Ясеницѣ 50 зр., отъ Всеч. оо. Бѣлиньского Юліяна, сотр. въ Нагуевичахъ 6 кр., Дашкевича Іо. кап. въ Ступници 50 кр., Хоминьского Теоф., сотруд. Грушова 40 кр. — разомъ 59 зр. 50 кр.; 197) Всеч. о. Сѣмянович Николай зъ Бобулинець отъ себе и парохіянъ 5 зр.; 198) Всеч. о. Горалевичь Мих., высл. деканъ журав., парохъ Мельнича, отъ парохіянъ Мельнича 4 зр., отъ парохіянъ Боянова 6 зр., отъ пар. Лютинки 2 зр. — разомъ 12 зр.; 199) Всеч. о. Зельскій Мих. зъ Глинянъ Заставя отъ Вп. п. графа Потулицкого 10 зр., отъ Вп. п. Стефановича Льва ц. к. адъюнкта суд. въ Глинянахъ 5 зр., отъ Всч. оо. Левицкого Кароля зъ Ольшаницѣ, Решетеловича Фил. зъ Глинянъ, отъ Вп. п-нѣ Зельскои Іоанны, учит. въ Глинянахъ, Ч. брацтво церковне въ Глинянахъ Заставю и отъ себе по 2 зр., отъ Всеч. о. Зельского Юліяна зъ Пономичь и Вп. п-нѣ Зельскои Юліи и Зельскои Сидоніи по 1 зр., отъ Чест. п. Савчакова Димитрія и Пелагіи господарѣвъ по 50 кр. — разомъ 29 зр.

— Выдѣлъ р. Касина въ Стрыю мае честь запросити всѣхъ Высп. членовъ на загальнѣ зборы товариства, котрѣ отбудутся дня **17 (29) грудня** сего року о годинѣ 3-тій съ полудня. Порядокъ дневный: 1. Справозданье уступаючого Выдѣлу зъ его дѣятельности. 2. Справозданье касове и выборъ комисіи до справдженя рахунковъ. 3. Выборъ предсѣдателя и членовъ Выдѣлу. 4. Предлата часописій и лицитація тыхже. 5. Внесеня Выдѣлу и самостоятельнѣ внесеня членовъ.

Въ Стрыю, 20 лат. грудня 1881 р. — Отъ Выдѣлу рускаго касина.

И. Бородайкевичь, секретарь. *Л. Шанковскій,* предсѣдатель.

Подяка.

Подписаный почуваеся до святого обовязку, зложити Высокоповажаному Пану дру Дрималику въ Жовквѣ прилюдну найсердечнѣйшу подяку за безъинтересовне вылѣченье дитяти зъ тяжкои недуги. За се найбольше для отця добродѣйство подписаный плекае въ своѣй груди душевне желанье, щобы Провидѣніе надѣлило Васъ, Высокопов. Добродѣю, крѣпкимъ здоровемъ, щастьемъ и довгими лѣтами для добра терплячои людскости.

Въ Сулимовѣ, дня 3 (18) грудня 1882.

Матѣй Квасникъ, учитель народный.

Подяка.

Всѣмъ Всеч. оо. духовнымъ товмацкого повѣту, котрѣ дня 2 (14) с. м. въ Олеши взяли участь въ похоронахъ нашои незабутнои, въ 19-тій веснѣ житя згасшои Камилѣ зъ Шепаровичѣвъ Войнаровскои, именно Впр. оо. Ф. Савѣ и В. Козоровскому за прекрасны поминальнѣ бесѣды, всѣмъ наспѣвшимъ другамъ зъ окрестности, особенно же всѣй олескѣй громадѣ за ихъ щиру участь въ нашомъ невымовномъ горю, — складае прилюдну подяку отъ себе и отъ осиротеныхъ немовлятокъ мужъ и родина покойнои.

Въ Олеши, дня 3 (15) грудня 1881.

Титъ Войнаровскій, мужъ покойнои; *Авдій Шепаровичь, Анисія Шепаровичь, Володимиръ Шепаровичь, Ем. Бородайкевичь, дръ М. Бучиньскій.*

ПОДЯКА

банкови взаимныхъ убезпечень „Славія“.

Дня 21 серпня с. р. понесли мы шкоду черезъ огонь, а вже 30 серпня приѣхавъ п. ликвидаторъ банку „Славія“, котрый старанно и къ нашому повному задоволенію перепровадивъ ликвидацію шкоды и заразъ давъ задатокъ (заличку) на вынагородженье. Решту вынагородженя выплачено въ короткôмъ часѣ по тôмъ.

При тôй нагодѣ нôдносимо, що такожь Олекса Дробенько одержавъ цѣле вынадгородженье, мимо того, що не заплативъ бувъ въ означенôмъ часѣ премійнои належитости. При такôмъ поступованю банку „Славія“ почуваємося до обовязку зложити сему банкови прилюдну подяку и поручаємо банкъ „Славія“ всѣмъ, що хотятъ убезпечитись, яко закладъ со вѣстный и дбаючій о добро своихъ членôвъ.

Чехи, повѣтъ Броды 21 листопада 1881.

Гнатъ Марущинъ, Антôнъ Марущинъ, Илько Марущинъ, Семко Матвѣйшинъ, Стефанъ Матвѣйшинъ, Тимко Дробенько, Петро Микула, Олекса Дробенько, Тимко Климашевскій, Кость Михалевскій, Якôвъ Чехъ, Петро Чехъ, Иванъ Марущинъ.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскôй и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил.
Складъ фабричный
Р. ДИТМАРА,
пляцъ Марійцкій, готель Европейскій.
Найбольшій складъ артикуловъ освѣтленя, признаной конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ.

(9—10)

Подвôйно рафинована нафта сальонова и господарска.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА ЖУРНАЛЪ

„СТРАННИКЪ“

на 1882 годъ.

Съ октября 1880 года журналъ „Странникъ“ **издается подъ новою редакціей, по слѣдующей новой программѣ:**

1) Общедоступныя статьи, изслѣдованія, замѣтки и необнародованные матеріалы по всѣмъ отдѣламъ *русской церковной исторіи.*

2) Общедоступныя статьи по разнымъ отраслямъ богословскаго знанія, преимущественно по *общей церковной исторіи.*

3) Церковныя *слова, поученія,* рѣчи бесѣды и другія нравоучительныя произведенія.

4) *Разказы, повести, характеристики, очерки* изъ прошлаго и современнаго быта нашего духовенства.

5) *Бытовые очерки* и характеристики изъ области религіознаго строя и нравственныхъ отношеній нашего образованнаго общества и простаго народа.

6) Стихотворенія.

7) Ежемѣсячное *внутреннее обозрѣніе.*

8) Отдѣльныя статьи, посвященныя *обсужденію выдающихся дѣлъ и вопросовъ* отечественной церкви, духовенства и нравственной стороны русскаго быта.

9) Наблюденія, записки и дневники приходскихъ священниковъ, сельскихъ учителей и другихъ народныхъ дѣятелей.

10) Хроника важнѣйшихъ правительственныхъ и церковно-административныхъ распоряженій и указовъ.

11) *Иностранное обозрѣніе:* важнѣйшія явленія современной церковно-религіозной жизни православнаго и неправославнаго міра на Востокѣ и Западѣ, *особенно у славянъ.*

12) Обзоръ русскихъ *духовныхъ журналовъ* и епархіяльныхъ періодическихъ изданій.

13) *Святскіе журналы,* газеты и книги: отчеты и отзывы о помѣщаемыхъ тамъ статьяхъ, имѣющихъ отношеніе къ программѣ нашего журнала.

14) *Новыя книги:* критическія и библіографическія статьи о новыхъ произведеніяхъ русской духовной литературы, а также и о важнѣйшихъ явленіяхъ иностранной богословской и церковно-исторической литературы.

15) *Книжная лѣтопись:* ежемѣсячный указатель русскихъ книгъ, выходящихъ въ свѣтъ подъ духовной цензурой; библіографическія новости.

16) Разныя отрывочныя *извѣстія* и *замѣтки* по вопросамъ жизни общественной, народнаго образованія, русскаго раскола и единовѣрія, миссіонерскихъ, просвѣтительныхъ, благотворительныхъ, ученыхъ и др. обществъ, и проч.; новости; корреспонденціи; отвѣты редакціи.

17) Объявленія.

Журналъ выходитъ въ началѣ каждаго мѣсяца книгами отъ 10-ти до 12-ти и болѣе листовъ.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА за годовое изданіе журнала съ *пересылкою внутри Имперіи* **шесть рублей;** съ пересылкою за границу **восемъ рублей.**

Гг. подписчиковъ просимъ обращаться съ требованіями исключительно по слѣдующему адресу: **въ редакцію журнала „Странникъ“, въ С.-Петербургѣ** (Невскій просп., д. Nr. 105, кв. Nr. 1).

Редакторы-издатели:

А. Васильковъ. — А. Пономаревъ. — Е. Прилежаевъ.

Того еще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стоило 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ одной штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (10—24)
6 „ кубкôвъ до яець
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавй предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,

генеральный складъ фабрики имитацій срѣбла

Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Въ книгарни **А. І. НИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (9—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ язычѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскй письма** въ рôжныхъ языкахъ.

СЕВЕРИНЪ БУДКОВСКІЙ,

бувшій балетмайстеръ театрôвъ варшавскихъ

розпочинае

курсъ найновѣйшихъ танцѣвъ

сальоновыхъ, товарискихъ и сольо-попысовыхъ,

якъ такожь

Курсъ гимнастики

такъ въ домахъ приватныхъ, якъ и въ власнôмъ помешканю

въ ринку ч. 12, I поверхъ.

(8—12)

Выключный складъ

гербаты россійскои

ИЗИДОРА ВОЛЯ

во Львовѣ, улиця Сикстуска, ч. 6.

Одержуе правильно що тыждня **свѣжй транспорты найлучшои гербаты зъ Москвы** и поручае ей по цѣнахъ побôчь стоячого **цѣника** ☞

Замовленя выконуются якъ найточнѣйше и скоро, такожь за **послѣплатою опакованье franco.**

Цѣнникъ		½ кл. зр	кр
	Конго, дуже добра	1	40
	Кауз-бвъ, найлучша melange	1	80
	„ „ чорна	1	60
	Сухонгъ, добôрна	2	—
	„ найлучша	3	—
	„ „ melange P.	3	—
Картонова	**Фу-гу-фу** Нр. I.	3	20
	„ „ II	4	60
	„ „ III.	6	—
	К. & С. Поповъ 1 р 60 к.	2	40
	„ „ 2 р. — к.	3	—
	„ „ 2 р. 50 к.	3	75

Порохъ зъ гербаты ôтъ 1 зр. 20 кр. до 2 зр. 50 кр.

(1—10)

Цѣнники на жаданье **gratis.**

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Головный складъ для Галичины

Порцеляны, Шкла и товарôвъ мѣшаныхъ

во Львовѣ, ул. Трибунальска, ч. 7.

основаный въ роцѣ 1845,

поручае (1—3)

Забавки для дѣтій, сервисики порцеляновй для ляльокъ по 50 кр., 80 кр., 1 зр. 20 кр., 2 зр. 50 кр., 3 зр., 4 зр. и высше, **ляльочки и малй звѣрятка порцеляновй, ляльки** *съ порцеляновою головкою, порцеляновыми нôжками и ручками, пôсля моды убираній* по 2 зр., 3 зр., 4 зр. 50 кр., 6 зр. и высше, **збаночки** *малй камѣнній, сиваві,* одна штука 20 кр.

МАГАЗИНЪ ПОЛОТЕНЪ, СТОЛОВОГО БѢЛЯ,

якъ такожь спеціяльный складъ

ГОТОВОГО БѢЛЯ

Л. КРОКОВСКОГО ВО ЛЬВОВѢ

поручае на зиму въ найбôльшôмъ выборѣ:

Кафтаники вовняній, бѣлй и кольоровй, по зр. 1·40, 1·80, 2, 2.50, 3 до 4·50.
Споднѣ вовняній, бѣлй и кольоровй, по зр. 2·40, 2·80, 3·20 до 5.
Скарпетки и панчохи вовняній въ найрôжнороднѣйшихъ ôтмѣнахъ, пара по кр. 55, 65, 75, 80, зр. 1, 1·20, 1·80. (3—?)

Цѣны найумѣркованѣйшй.

Цѣнники высылаеся на жаданье franco.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ЮСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручае

всякй роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертй до помазаня готовй, фарбы анилиновй, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôричй, фарбы земнй, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричній, есенціи, всякй фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовй для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскй, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскй сѣрники, шнурки запальнй до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,

☞ **всякй роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,** ☜

шпунты, чопы деревлянй и корковй до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнй и до фротерованя, пензлѣ малярскй кождои величины, мѣтлинки рижевй до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевй до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медалёвого, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячій артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (8—10)

„ЗОРЯ“

ПИСЬМО ЛИТЕРАТУРНО-НАУКОВЕ

для рускихъ родинъ

выходити буде съ новымъ рокомъ въ збôльшенôмъ объемѣ два разы на мѣсяць — *кождо число наймснше въ два аркушй печатнй.*

Предплата выноситъ:

1) На звычайнôмъ паперѣ: рôчно **5 зр.**, пôврôчно **2 зр. 50 кр.** 2) На велиновôмъ паперѣ: рôчно **6 зр.**, пôврôчно **3 зр.**

Въ „Зори“ помѣщатися будутъ: повѣсти и поезіи (повѣсти оригинальнй и переклады зъ иншихъ литературъ славяньскихъ), артикулы зъ рускои исторіи и етнографичнй, статіи зъ рускои литературы и огляды литературы у иншихъ Славянъ, популярнй оповѣданя зъ наукъ природничихъ, письма о выхованю домашнôмъ, рôжнороднй дрôбнй розправы, вѣсти о новыхъ ôткрытяхъ и вынайденяхъ, розправы артистичнй, замѣтки и вѣсти литературнй, библіографія, критика, всячина.

Въ „Зори“ возьмутъ удѣлъ П. Т. писателѣ нашй: дръ Из. Шараневичь, дръ Ом. Огоновскій, „Денисъ“; професоры гимназіяльнй: Ал Барвѣньскій, Ив. Вахнянинъ, Н. Вахнянинъ, о. И. Свєрскій, Е. Желехôвскій, Ром. Заклиньскій, С. Недѣльскій, Мих. Подолиньскій, П. Скобельскій, о. А. Торонь-скій, В. Шухевичь; дальше Кс. Бобикевичь, Л. Василовичь, о. Я. Гудикъ, Ил. Грабовичь, Е. Грушкевичь, Дан. Лепкій, В. Лукичь, В. И. Маслякъ, о. И. Н. (авторъ розправы сегорôчнои: „О выхованю“), дръ П. Сушкевичь, К. Н. Устыяновичь и многй иншй.

Тй П. Т. Пренумеранты, що зложатъ цѣлорочну предплату зъ горы, найдальше до кôнця сѣчня, одержатъ безплатно одну зъ слѣдуючихъ премій (пôсля выбору):

1. Три томы народныхъ оповѣдань Марій Маркевичевои (Марка Вовчка).
2. Ювилейне выданье повѣстей о. Николая Устыяновича (и повѣсть „Маруся“, або „Марта Борецка“).
3. Оповѣданье историчне дра Из. Шараневича: „Гальшка кн. Острожска“.
4. Повѣсти: Сваты, Марта Борецка и оповѣданя Н. Гоголя.
5. „О выхованю — пôдручникъ для рускихъ женщинъ“ (передрукъ зъ сегорôчнои „Зорѣ“) и двѣ повѣсти.
6. Фотографіи in quarto 26-лѣтного Тараса Шевченка и портреты (ôтиски зъ дереворитôвъ) слѣдуючихъ писателѣвъ (такожь in quarto): Ник. Костомарôвъ, Ник. Гоголь, Н. Лисенко, Ив. Нечуй Левицкій.

Кожда зъ тыхъ премій стоитъ въ книгарни найменше 1 зр. а. в.

Пренумеранты-учителѣ одержати могутъ яко безплатну премію два рочники „Газеты Школьнои“ зъ лѣтъ 1878 и 1879.

Всякй письма адресувати просимо: **до редакціи „Зорѣ“ во Львовѣ, улиця Галицка, ч. 18.**

ІОСИФЪ ЧЕРНИЦКІЙ

передъ тымъ

ГУСТАВЪ

ВИХЕРТЪ,

рукавичникъ и бандажистъ

во Львовѣ, ринокъ, ч. 28.

поручає ласкавымъ взглядамъ свôй складъ всякого рода

товарôвъ рукавичныхъ

власного выробу,

именно:

американьскй оленковй сподне и кафтаны, въ всѣхъ **найновѣйшихъ барвахъ дамскй, мужескй и мундуровй рукавички** всякого рода, именно: оленковй, сернковй, козловй, дунькй, glacée стебнованй якъ такожь поєдинчо шитй; шкôры лосевй и оленковй до покрытя лôжокъ, подушокъ, торбы ловецкй, шапки мундуровй и цивильнй, шалики, краватки, шелькы, шнурôвки, бандажѣ. пончохи гумелястичнй и шнуронанй.

Такожь приймає замовленя на всѣлякй выробы, входячй въ обсѣмъ рукавичництва, якъ оправу гафтованыхъ **подушокъ, шельокъ, шапочокъ** и т. п.

по постоянныхъ умѣрковаными цѣнахъ.

Замовленя зъ провинції выконуютсяôтвороткою почтою.

(1—?) **Ринокъ, ч. 28.**

„У нашôмъ гаю“,

кадриль зъ рускихъ пѣсень на фортепянъ;

выдавъ

Миколай Кумановскій.

Дохôдъ призначеный на дѣвоче воспиталище во Львовѣ. Цѣна 50 кр. за примѣрникъ. Можна дôстати за посредствомъ администрації „Дѣла“. (1—?)

ВЖЕ 14 л. СѢЧНЯ!

Трете тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСÔВЪ

зъ року 1881 à 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

14 л. сѣчня, 14 л. марця, 14 л. червця, 14 л. серпня и 14 л. падолиста.

Кождого разу головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Всѣ выгранй суть платнй вже въ мѣсяць по тягненю.

Выгранй и ôтсотки выплачуются **безъ всякого потрученя** въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ,** въ многихъ столицяхъ провинцій, якъ такожь въ Бѣлоградѣ и въ многихъ европейскихъ столицяхъ.

За точну выплату поручає сербске княжеске правительство.

Льосъ несе 3% ôтсотôкъ въ золотѣ.

Сербскй льосы за готôвку по **46 зр.** вразъ съ **60 кр.** купоновыхъ ôтсот.

КВИТЫ ПОБРАНЯ

(Bezugsscheine)

платнй въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр. и однôй решткючôй ратѣ 4 зр.

Купючій набуває вже **черезъ вплату першихъ 3 зр.** заразъ **выключне** и **неподѣльне** право участи въ грѣ.

При 1-шôмъ тягненю, ôтбувшôмся 12 листопада княж. 3% **сербскихъ льосôвъ** припали **головнй выгранй 100.000, 10.000** и **4.000** франкôвъ въ золотѣ на льосы, нашою конторою спроданй и зôстали заразъ выплаченй.

Контора вымѣны администрації

Вѣдень, Wollzeile 10 und 13. „MERKUR“ **Ch. Cohn, Wollzeile 10 und 13.** (1—4)

Т. ОКОРНИЦКЙ.

Магазинъ шкла и порцеляны

во Львовѣ, ринокъ, ч. 38,

Сервисы *столовй и гербатянй,* **гарнитуры до умывальнѣ, шкло рѣзане** и *гладке столове,* **тацки лякерованй** и т. и.

Всякй замовленя выконує ôтворотною почтою або желѣзницю, **ручаючи за шкоду пôдчасъ транспорту.** При бôльшихъ замовленяхъ не числитъ ничого за опаковане и ôтставленье franco до кождой стациі желѣзницѣ. (1—1)

Цѣны найнизшй.

!! КАЛЕНДАРЪ „ПРОСВѢТЫ“ !!

на рôкъ 1882.

Вже выйшли и можна набути въ канцеляріи товариства „Просвѣты“, ул. Краковска ч. 14

КАЛЕНДАРЬ КНИЖКОВЫЙ

безъ пересылки почтовои 45 кр., а

КАЛЕНДАРЬ СТѢННЫЙ

безъ пер. почт. 16 кр. за примѣрникъ.

ОДЕССКЙ ВѢСТНИКЪ,

щоденна газета политична, економична и литературна

(въ россійскôмъ язычѣ)

(2—3) пôдъ редакцією *П. А. Зеленого*

выходитъ въ Одессѣ кождого дня кромѣ днѣвъ посвяточныхъ

Поодинокй ôтдѣлы богатои програмы слѣдуючй:

I. **Вступнй статіи** о всѣхъ важнѣйшихъ справахъ суспôльно-политичного житя Россіи, а именно полудневои Россіи, и цѣлои Европы.
II. **Хроника** подає съ найбôльшою точностію всѣ замѣтнй подѣї зъ житя полудневои Россіи.
III. **Переглядъ часописій и журналôвъ** о пытаняхъ дня.
IV. **Литература, штука и наука.** Литературнй, художничй и науковй замѣтки и вѣсти, театральнй рецензіи.
V. **Судова хроника** подає вѣсти и справозданя о важнѣйшихъ процесахъ и розправахъ судовыхъ.
VI. **Южный край** — дописи зъ цѣлои южнои Россіи, заселенои Русинами, о всѣхъ замѣтнѣйшихъ подѣяхъ суспôльного житя.
VII. **Дописи** зъ заграницѣ.
VIII. **Заграничнй вѣсти** — переглядъ заграничнои политики.
IX. **Всячина.**
X. **Телеграмы.**
XI. **Фельетонъ** науковый, литературный, критичный, повѣстевый.
XII. **Вѣсти торговельнй** и оповѣстки.

Предплата на „Одесскій Вѣстникъ“ выноситъ рôчно **14** руб., пôврôчно **8** рубл., на мѣсяць **1** рубл. **50** коп.

Предплату слѣдує высылати пôдъ адресою: Въ Россію — городъ Одесса. Въ контору „Одесского Вѣстника“ въ красномъ переулкѣ въ д. Шварца.

Рôчнй предплатники можутъ сплачувати пренумерату ратами, если заявлятъ о тôмъ письменно съ означеньемъ речинцѣвъ ратъ, котрй можутъ бути або пôврôчнй або чвертьрôчнй.

Литературно-гумористичный и артистичный журналъ

„МАЯКЪ“

додатокъ до газеты „Одесскій Вѣстникъ“,

начинає съ днемъ 1-шого сѣчня 1882 другій рôкъ свого существованя.

Програма остаєся тая сама, що и въ сѣмъ роцѣ: 1) **Гумористичный ôтдѣлъ.** 2) **Литературный ôтдѣлъ.** 3) **Оглядъ суспôльного житя.** 4) **Всячина.** 5) **Артистичный ôтдѣлъ.**

„Маякъ“ выходитъ що тыждня.

Предплата выноситъ: *Для предплатникôвъ „Одесского Вѣстника“* съ пересылкою на рôкъ **4** рублѣ **50** коп., на пôвъ року **3** рублѣ. *Для посторонныхъ:* съ пересылкою на рôкъ **6** рубл., на пôвъ року **3** руб. **50** коп.

Всякй пысьма и посылки належитъ адресувати: *до редакціи „Одесского Вѣстника“* для **„Маяка“.**

ПРЕДПЛАТА НА ДРУГІЙ (1882) РÔКЪ

економичнои, суспôльнои, политичнои и литературнои газеты

„ТРУДЪ“

Програма газеты:

I. **Официяльный ôтдѣлъ:** всякй розпорядженя правительственй. II. **Руководячй статіи:** въ пытаняхъ сферъ державныхъ, якъ такожь осудъ пытань суспôльного житя въ сферѣ економичнôй, просвѣтнôй и самоуправленя. III. **Статіи, ôтносячйся до политичного, економичного и соціяльного положеня полудневои Россіи и полуднево-захôдного краю.** IV. **Ôтдѣлъ мѣстцевый:** мѣске господарство и хроника мѣскихъ случаѣвъ. V. **Ôтдѣлъ науковый:** статіи историчнй, статистичнй, педагогичнй, етнографичнй и др. VI. **Критика и бібліографія.** VII. **„Среди газетъ и журналовъ“.** VIII. **Фельетонъ:** белетристика въ прозѣ и стихахъ. замѣтки литературно-критичнй, рецензіи театральнй, музикальнй и малярскй, рôжнй другій статіи. IX. **Кореспонденціи.** X. **Заграничнй новости политичнй.** XI. **Телеграмы власнй и чужй.** XII. **Хроника судова.** XIII. **Хроника финансова, торгова, акціонерна и биржева.** XIV. **Ôтдѣлъ информаційный:** цѣны базарнй, рухъ желѣзницъ, театръ и концерты, переглядъ дѣлъ судовыхъ, вызначеныхъ на речинець. XV. **Оголошеня.**

„Трудъ“ выходитъ три разы на тыждень: **въ понедѣлокъ, середу и пятницю.**

Предплата на „Трудъ“ выноситъ **съ пересылкою рôчно 8 рублѣвъ, пôврôчно 5 рублѣвъ.**

Предплату пріймаєся въ головнôй конторѣ редакціи **въ Кіевѣ,** *улиця Михайловска, дôмъ Г. Т. Корчакъ-Новицкого.* (1—3)

Ц. к. уприв. желѣзница Львôвско-Черновецко-Ясска.

Ч. 25.240/V.

ДОСТАВА ОДЕЖИ СЛУЖБОВОИ.

Нынѣшнымъ розписуєся въ дорозѣ офертъ достава одежи для службы желѣзничои на рôкъ 1882 а евентуально и на 1883.

Оферты остемплёванй, опечатанй и заосмотренй въ написъ „Оферта на доставу одежи“ належитъ внести найдальше до 5 л. сѣчня р. 1882, година одинацята передъ полуднемъ, въ Зарядѣ головнôмъ во Вѣдни (Elisabeth-Strasse, 9) або въ Дирекціи руху во Львовѣ и ôтдѣльно зложити при касѣ одного зъ повыжше реченого мѣсця вадіюмъ въ высокости 5% вартости офѣрованои доставы.

Выказы доставитися маючихъ одежей службовыхъ, такожь примѣрники цѣны, въ котрй цѣны за одинъ рôкъ, такъ само за два роки доставы вставити належитъ, дальше условія доставы и примѣрники, знаходятся при зарядѣ матеріялôвъ въ Вѣдни и Львовѣ, где таковй оглядати можна.

Оферты, котрй поставленымъ условіямъ не ôтповѣдаютъ, або въ означенôмъ терминѣ не зôстанутъ внесенй, не будутъ увзглядненй.

Въ Вѣдни, дня 13 грудня 1881.

Рада завѣдуюча.

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — Отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарокого

Ч. 96. Львôвъ, Субота 12 (24) грудня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція нôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати нôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаютъся тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ новымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ пôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ, якъ и доси.

Цѣна и условія предптаты умѣщенѣ повысше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

☛ **Новоприступаючѣ предплатники „Библ. Повѣстій“ дôстанутъ початокъ повѣсти „Любовь убогого молодця“ даромъ, а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.**

Поправка. Въ послѣднôмъ ч-лѣ 95-ôмъ въ вступнôй статіи: „*Яка може бути згода межи Русинами*“ зайшли важнѣ похибки друкарскѣ, котрѣ просимо справити: въ третôй передѣлцѣ (шпальтѣ) въ 20-тôмъ стиху зъ горы замѣсть: „*Незмѣненою осталась у насъ...*“ маѣ бути: **„Незмѣненою осталась у нихъ** лише непримирима вражда...“, а въ четвертôй передѣлцѣ въ 5-тôмъ стиху зъ горы замѣсть: „за щось то пôдозрѣлого, *кидаючи зле свѣтло...*“ маѣ бути: „за щось то пôдозрѣлого, **кидаючого** зле свѣтло....“

Яка може бути згода **межи Русинами?**

VI.

Якъ выйти зъ замѣшанины нашихъ партійныхъ спорôвъ, якъ дôйти до можливои згоды?

Передовсѣмъ памятаймо, що забираємося до житя политичного. Хочемо сполучити и зъорганизовати нашѣ силы для народно-политичнои дѣятельности. Хочемо статися великою, сполученою партіею политичною всѣхъ Русинôвъ и то партіею не якихъ утопій и чистыхъ теорій, але партіею дѣятельною, свѣдомою своѣи ясно вытыченои цѣли, звернении до практичнои працѣ для добра руского народа. Та цѣль наказуе намъ держатись практичныхъ пытань и задачь нашого народного житя политичного, она вже сама собою зазначаѣ намъ яснѣ границѣ нашои дѣятельности, поза котрѣ намъ не можна выходити, єсли не схочемо и въ будучности блукати на манôвцяхъ и, звязуючи нероздѣльно найрôжнороднѣйшѣ пытаня съ собою, до цѣлковитои нерозрѣшимости збôльшати запутанину нашихъ партійныхъ ôтношень.

Вже тымъ самымъ остаются всѣ литературнѣ споры Русинôвъ совсѣмъ на боцѣ, бо они, якъ у другихъ народôвъ такъ и у насъ, належатъ не до политики и не передъ судъ политикôвъ, але до литературы и передъ судъ мужѣвъ науки. Та не тôлько само понятье литературныхъ пытань, але и практичнѣ взгляды кажутъ намъ лишити на боцѣ литературнѣ пытаня и споры. Не перечимо, що въ литературнôмъ взглядѣ єсть дуже велика рôжнороднôсть поглядôвъ межи Русинами, але власне для того не може тутъ настати ôтъ разу повна згода, а що бôльше, рôжнороднôсть въ литературныхъ поглядахъ и стремленяхъ єсть въ певнôй мѣрѣ и до певного степеня вѣчно тревалою, якъ довго розвиваеся литература. Тутъ рѣшаѣ самъ розвôй литературы, — само житье: що жизненне, що дѣйстно красне, що науково правдиве и оправдане, се мимо всѣхъ противностій муситъ остаточно взяти верхъ надъ мертвымъ, нежизненнымъ, науково неоправданымъ. Такъ самъ языкъ, якъи цѣла литература, тôлько своимъ розвоѣмъ и процвѣтомъ оправдуе своѣ житье, рѣшаѣ о своѣй самостôйности и о своѣй будучности. Нôдклоняти литературу и науку пôдъ судъ и взгляды политики, значитъ понижати тѣ два жерела духового житя людского. Єсли доси не могли мы успѣшно полагодити нашихъ партійныхъ спорôвъ, то се головно для того, що не ôтдѣлювано и не розрôжнювано самыхъ рôжнородныхъ предметôвъ спôрныхъ ôтъ себе. Що до литературы и науки у Русинôвъ мы можемо на тôмъ мѣсци высказати лише бажанье, щобы замѣсть дотеперѣшнои, нигде у другихъ народôвъ нечуванои нетерпимости и пристрастности, наша интелигенція ôтносилась до проявôвъ нашого литературно-наукового житя съ бôльшою основностію и ничимъ неупередженою совѣстностію, достойною правдивои интелигенціи, щобы въ нашихъ кругахъ було бôльше послуху для авторитету науки, якъ для пристрастныхъ и ничимъ неоправданыхъ пересудôвъ. Литература и наука повинна провѣрюватись совѣстною и основною критикою науковою, а не ненавистію и насмѣшками, инакше у насъ николи не розвинеся здорове житье духове. Коли пôдемо за прикладомъ другихъ цивилизованыхъ народôвъ и коли слѣпа ненависть и неумѣстнѣ насмѣшки перестанутъ рѣшати въ пытаняхъ литературныхъ и науковыхъ, тогды безъ перешкоды пôде наша литература и наука своею жизненною дорогою на користь и славу нашои народности.

Лишаємо такимъ чиномъ литературно-науковѣ споры на сторонѣ, а приступаємо до головного пытаня згоды. Безъ литературно-науковыхъ спôрныхъ примѣшокъ являеся оно намъ теперь о много простѣйшимъ и лекшимъ до розвязки. Якъ мы вже попереду сказали, єсть одна точка вже и доси всѣмъ Русинамъ спôльна, що вже часто хочь не на довго и не тревало зводила ихъ разомъ до спôльнои дѣятельности, до спôльныхъ манифестацій. Се оборона нашои рускои народности — именно оборона на политичнôмъ и суспôльнôмъ поли. Где тôлько напôръ ворожихъ елементôвъ загрожуе нашôй народности, тамъ всѣ партіи Русинôвъ переймаются однаковымъ чувствомъ самообороны и майже инстинктомъ лучатся разомъ. Руска народнôсть, якою она выйшла зъ свого историчного житя и якою мимо напору ворогôвъ доси заховалась, — єсть отже тымъ для всѣхъ Русинôвъ дорогимъ скарбомъ. Оборона тои народности була доси, скажѣмъ правду, часто доволѣ слаба, необдумана вчасно, бôльше на словахъ якъ на дѣлахъ, бôльше жалослива, якъ политична и тактовна, — але тая оборона була и есть спôльною цѣлею всѣхъ рускихъ партій. Теперь повинна она статися єще живѣйшою, лучше обдуманою и лучше зъорганизованою, бôльше запобѣгливою — превентивною, якъ поневчасною, бôльше консеквентною и громадною — словомъ, оборона сполучеными силами. Помиренье Русинôвъ маѣ отже въ першôмъ рядѣ ту цѣль, притягнути, сполучити и ôтповѣдно зъорганизовати всѣ силы всѣхъ щирыхъ Русинôвъ для спôльнои обороны рускои народности на политично-суспôльнôмъ поли. Силы, котрѣ дотеперь працюютъ для тои обороны розôрвано, самѣ про себе, або въ рôжныхъ кружкахъ и товариствахъ, повинѣ получитися въ одну органичну цѣлôсть, одушевитись тою самою гадкою, звязатись тою самою цѣлею. Скоро та цѣль єсть спôльна всѣмъ рускимъ партіямъ, то не ма ніякои причины ôтъ политичныхъ товариствъ, заснованыхъ для обороны рускои народности, выключати поодинокихъ членôвъ сеи або тои партіи Русинôвъ, а тымъ бôльше цѣлу партію. Выключнôсть и обмеженôсть нашихъ политичныхъ товариствъ тôлько на прихильникôвъ однои партіи повинна разъ на все устати. Ту задачу маѣ передовсѣмъ сповнити „Руска Рада“, котра и доси не єсть єще товариствомъ всѣхъ Русинôвъ, а противно заховала цѣху выключно партійну.

Однакожь для успѣху и поступу на народно-политичнôмъ поли за мало самои обороны, бо, якъ сказано, оборона єсть лише ôтпоромъ а не поступомъ и розвоѣмъ. Щобы оборона нашои народности могла бути бôльше єдинодушною и консеквентною, щобы наша народно-политична дѣятельнôсть була яснѣйшою и успѣшнѣйшою, муситъ сама идея нашои народнои обороны и нашои народно-политичнои працѣ статися бôльше ясною,

Американьска конкуренція.

III.

Американьске господарство. Пытанье робôтниче.

Найтяжшу працю американьского господарства сповняютъ машины; людска сила доповняе ихъ тôлько. Кождый майже фермеръ маѣ жнивярку съ прирядомъ до вязаня снопôвъ, а и молоченье не ôтбуваѣсь инакше якъ на молотѣльняхъ гоненыхъ паровиками (льокомобилями). На руки чоловѣка спадаѣ решта працѣ, котра въ порôвнаню съ Европою о много высше платится. Правда, що тамъ и праця инакша. Дуже бы помилився той, ктобы думавъ, що Американамъ ихъ великаньскѣ плоды легко приходятъ; противно, они суть, якъ кожде велике дѣло, плодомъ тяжкои працѣ.

На меншихъ фермахъ заходится коло роботы и купецкои шпекуляціи самъ господарь съ родиною; єсли не въ силѣ, тримаѣ парубка, котрому окрôмъ харчу платитъ 30—36 гульденôвъ мѣсячно. За то встаѣ ôнъ о 4½ год. рано, лагодитъ господарскѣ знаряды, снѣдаѣ о 5½ год. и оре ôтъ 6 год. почавши до год. 12. О тôмъ часѣ обѣдаѣ и годуе худобу до 1½, по чѣмъ зновъ працюе до 6 або 7 вечеромъ — всего отже 12 годинъ. Великѣ фермы подѣленѣ звычайно на секціи (певного рода фôльварки) о 3.475 моргахъ, съ своими осôбными будынками господарскими, кухнями и бараками для робôтникôвъ, въ котрыхъ въ часахъ горячои роботы розмѣщенѣ по 50 лôжокъ. Кождôй секціи проводятъ одинъ старшій и молодшій инспекторъ, надзираючѣ господарство и выдаючѣ робôтницкій харчъ, и 2 урядники рахунковѣ: бухгальтеръ и касіеръ. Плата робôтникôвъ въ рôжныхъ порахъ рôжна. На веснѣ выноситъ съ харчемъ 45 зр. мѣсячно, въ жнивахъ 6 зр. денно, въ часѣ молотнѣ 5 зр. денно, въ осени 65 зр. мѣсячно. Надъ число принятѣ робôтники платнѣ на годины. Заслабне котрый въ робôтникôвъ, отримуе лѣкаря и лѣки безплатно. Высока плата, здорова пожива, лѣкарска опѣка, се все здаеся промовляе въ користь робôтникôвъ, въ Европѣ нечувану, однако коли настануть першѣ приморозки, розпускаютъ всѣхъ робôтникôвъ безъ вынятку, а остаеся при секціяхъ ледво по кôлькохъ надзорцѣвъ и парубкôвъ коло худобы. Примѣромъ при однôй фермѣ на пôвнôчнôмъ заходѣ обшару 2.815 моргôвъ оставало черезъ зиму лише двохъ надзорцѣвъ.

Вже зъ того можна пôзнати, що господарство въ Америцѣ совсѣмъ ôтмѣнне ôтъ европейского. Зависимыхъ робôтникôвъ а и пытаня робôтничого Америка властиво не знаѣ. Американьскій робôтникъ се нашъ ремѣсникъ, а єще лѣпше сказати купецъ, котрый якъ якѣ товары продаѣ свою працю за цѣну якъ можь найвышу, якъ єго самого стоитъ житье и здоровлье. Ôнъ не зъобовязуеся никому съ утратою своѣи свободы и волѣ на довшу т. з. обовязкову службу, дожидаѣ свого часу знаючи добре, що той горячій часъ прійде и єго праця буде якъ єму догôдно закуплена и заплачена. Господарь чекаѣ на робôтника, якъ робôтникъ на него. Посередникомъ ихъ взаимныхъ ôтношень есть зъ однои стороны потреба, зъ другои праця; по роботѣ устаютъ мѣжь ними всякѣ взаємины. Тому, якъ невôльныхъ зъобовязань робôтничихъ, такъ и логично зъ того выплываючихъ а въ Европѣ практикованыхъ закладôвъ милостинныхъ, касъ пожичковыхъ, притуловищь якъ „für Obdachlose“ и т. п. — американьскѣ посѣлости — такъ фабрики, якъ и посѣлости земельнѣ — не знаютъ.

Другою не рôвно важною журбою американьского фермера єсть: шпекуляція, якъ найхосеннѣйше зъужитковати свою працю. Ту вже приходитъ єму правительство дуже въ помôчь. Коли у насъ господарь маючій збôже або везе єго на торгъ або дожидаѣ, ажь прійде до хаты жидъ-гандлярь, и въ першôмъ случаю хоть знаѣ цѣну та дожидаючи купця неразъ змушеный и за низшу цѣну позбуватися збôжа, щобъ голоручь домôвь не вертати, въ другôмъ случаю далекій ôтъ торгу не знаючи кождоразовои цѣны, лишеный майже самоволѣ гандляря — тыхъ всѣхъ недогôдностій Американець не знаѣ. Коли єго зерно готове, ôтвозитъ до найблизшои стаціи желѣзницѣ, при котрôй завсѣгды окремый будынокъ призначеный на збôжевый магазинъ. Урядникъ до того вызначеный каже збôже прочистити, зважити, почѣмъ клясификуе и выставляе властителеви квитъ на скôлькôсть и якôсть єго збôжа. Властитель може на пôдставѣ сего квита сейчасъ збôже присутному агентови купецкому продати по кождоразовôй деннôй цѣнѣ; розповсюдненôй и оголошенôй на вкругъ телеграфами и денниками, єсли жь нѣ, то може се пôзнѣйше, коли схоче, вчинити або зерна того самого роду кождого часу въ магазину ôтобрати. Однако склясификованѣ сорты збôжа ссыпаются разомъ и перевозятъ желѣзницями на побережа, где великаньскими елеваторами переладовуеся въ кораблѣ. Цѣла справа незвычайно проста: плоды селянина ôтбераютъ и сортуютъ желѣзницѣ, ôтвозятъ надъ море, где елеваторами перекидаются до кораблѣвъ и розвозятъ въ широкій свѣтъ. Зъ того видко, якои ваги суть желѣзни-

всѣмъ однаково зрозумѣлою и всѣма однаково понятою. Се есть головне условіе нашого помиреня и сполученя, бо тôлько clara pacta claros faciunt amicos. Всѣ мусимо знати и всѣ однаково розумѣти, щó маємо боронити, для кого працювати и чого добиватись. Не закрываймо передъ собою, що доси не ма такои ясности и спôльности нашои народнои идеи, хотяй наша исторична минувшôсть и наша дотеперѣшна дѣятельнôсть пôдъ австрійскимъ правительствомъ подаютъ доволѣ певну и непохибну пôдставу до повного розъясненя нашои народнои идеи.

Кто не хоче остатися доктринеромъ, сей не може запôзнавати нашои историчнои минувшости и нашои дотенерѣшнои дѣятельности, котроя плодомъ було конституційне признанье Русинôвъ яко самостôйнои народности, рôвноуправненои съ другими народами Австріи. Та наша исторична минувшôсть и дотеперѣшна дѣятельнôсть заявили руску народнôсть яко самостôйну и ôтрубну такъ супротивъ польского, якъ и великоруского народа. Мы не хочемо тутъ говорити о науковыхъ выводахъ и доказахъ такихъ авторитетôвъ въ науцѣ, якъ Микльосичь, Ягичь (професоръ слав. языкôвъ въ Петербурзѣ), Потебня, Костомарôвъ, Пыпинъ, Малиновскій, Максимовичь, и мн. др., котрí доказали и основно пояснили ту самостôйнôсть рускои народности. Мы не хочемо згадувати и о тôмъ, що руска народнôсть теперь вже признана въ ученôмъ свѣтѣ нѣмецкôмъ, французскôмъ, англійскôмъ и италійскôмъ яко совсѣмъ самостôйна и ôтрубна такъ ôтъ польскои якъ и великорускои народности. Мы тôлько пригадаємо, що нашí найперший дѣятелѣ политичнí, наше товариство „Головна Руска Рада“ р. 1848, котре було товариствомъ всѣхъ Русинôвъ, нашí вайзнаменитшí писателѣ и ученí зъ посередъ галицкихъ Русинôвъ, котрí по бôльшôй части були заразомъ нашими политичными дѣятелями,— всѣ они заявили нашу народнôсть передъ лицемъ свѣта яко самостôйну, ôтъ обохъ сусѣдныхъ народôвъ ôтрубну, и що на тôй пôдставѣ и на основѣ фактичного стану руска народнôсть зôстала яко така самостôйна національнôсть законно узнана такъ передконституційными законами якъ и самою конституцією, и що тôлько яко така, має она тí права, якихъ боронити мы теперь забираємось. Пôдносити противъ сего якí небудь сомнѣнія и повертатись на иншу дорогу, значилобы стôлько, що перечити нашу историчну минувшôсть и дотеперѣшну политично-народну дѣятельнôсть австрійскихъ Русинôвъ, противорѣчити узаконеному становищу рускои народности и пôдрывати конституційнí и въ загалѣ законнí основы нашого народного существованя. Всѣ Русины и всѣ нашí представителѣ, безъ взгляду на то, чи они прихилялись до панславяньскои а взглядно панроссійскои идеи, чи нѣ, всѣ они на дѣлѣ вступалися за тою самостôйною (мало-) рускою народностію и за питомымъ рускимъ языкомъ народнымъ, и для такъ понятои народности и сего а не иншого языка жадали и жадаютъ рôвныхъ правъ въ школѣ, урядѣ и въ публичнôмъ житю. Хоть у насъ були проявились прихильники панроссійскои идеи, хочь литературнí погляды интелигентныхъ Русинôвъ галицкихъ въ многôмъ еще розходятся, а всежь таки никому не приходило и не приходитъ на гадку, жадати введеня великоруского языка до нашихъ школ и урядôвъ и домагатись законного признаня великорускои народности за идентичну съ (мало-) рускою и за рôвноуправнену въ Австріи. Мимо рôжнородныхъ стремлень литературныхъ, мимо проявившихся у насъ панславяньскихъ и панроссійскихъ идей, прихильники и найгорячѣйшí подвижники тыхъ идей уживали и уживаютъ тôлько питомого руского языка народного, скôлько разôвъ приходится имъ працювати для народа и говорити впростъ до народа. На пôдставѣ дотеперѣшныхъ заявлень нашого народного житя и на пôдставѣ законного признаня (мало-)рускои народности самостôйною и ôтрубною ôтъ обохъ сусѣдныхъ народôвъ заведено въ рускôй части Галичины (мало-) рускій языкъ въ народныхъ школахъ и въ рускôй гимназіи яко выкладовый, а въ прочихъ гимназіяхъ яко взглядно обовязковый; на тôйже самôй пôдставѣ утворено въ львôвскôмъ и черновецкôмъ университетѣ катедры (мало-)рускои литературы и руского языка, а въ львôвскôмъ призволено еще кôлька катедръ на теольогичнôмъ и правничôмъ выдѣлѣ. Тойже самъ языкъ рускій яко краєвый признано въ всѣхъ урядахъ рôвноправнымъ, коли тымчасомъ о языцѣ великорускôмъ сего ніякъ не можна сказати. Нашí рускí книжки шкôльнí, та головна пôдстава народного образованя, наша правнича терминольогія, уложена еще при участи Я. Головацкого, нашí популярнí письма, чи то „Просвѣтою“ чи „обществомъ Качковского“, чи о. И. Наумовичемъ и др. выданí, цѣла наша литература, котра вже сталася предметомъ науки, — все то есть писане въ тôмже (мало-) рускôмъ языцѣ и съ повною свѣдомостію его самостôйности.

Такъ отже суть вже данí найголовнѣйшí и непохибнí основы нашого народного быту и розвою, они суть вже правно узнанí и узаконенí и теперь вже ніякъ не дасться ихъ заперечити, а тымъ менше пôдôрвати и якими новыми теоріями заступити. Єсли отже нашъ народъ має дальше поступати и розвиватися, єсли политично-народна дѣятельнôсть рускихъ партій має выплывати зъ яснои, правдивои идеи, и має бути позитивною и для народа хосенною, — то она *муситъ конечно держатись дотеперъ вже вытвореного идеалу повнои самостôйности рускаго народа и старатися не тôлько сей идеалъ боронити и нескаляным задержати, але такожъ его дальше розвивати и въ житю выповняти.* При тôмъ всѣмъ треба еще и то сказати, що тôлько такою працею для власного народа можутъ рускí партіи служити его добру и въ тôй спôльнôй а яснôй идеи згодливо спôльными силами трудитись и спôльно с в ô й народъ до поступу и розвою пôддвигати, а зъ другои стороны, тôлько тымъ способомъ можутъ Русины найôтповѣднѣйше ôтперти ôтъ себе тí такъ шкодливí, хочь безъосновнí замѣты и пôдозрѣваня ворогôвъ, будьтобы праця рускои интелигенціи не змѣряла до добра власного народа, але зверталась до якоись противонароднои и противодержавнои агитаціи на чужу користь.

Зôбравши все разомъ, що доси було сказано, условія можливои згоды межи рускими партіями представляются, якъ слѣдуе:

I. Згода партій має обняти цѣлу народно-политичну дѣятельнôсть руского народа въ Австріи.

II. Литературнí пытаня и споры оставляются рѣшеню самои науки и литературы, а рôжницѣ литературныхъ поглядôвъ и стремлень не повинní бути причиною выключеня ôтъ участи въ спôльнôй, на згодѣ всѣхъ партій опертôй народно-политичнôй дѣятельности.

III. Цѣлею згоды рускихъ партій есть спôльна дѣятельнôсть всѣхъ Русинôвъ для обороны и успѣшного суспôльно-политичного розвою руского народа въ Австріи на основѣ узнанои и узаконенои самостôйности (мало-) рускои народности.

IV. Щобы осуществити тую згоду, слѣдуе перевести реорганизацію всѣхъ рускихъ товариствъ вплываючихъ на народно-политичну дѣятельнôсть Русинôвъ, а взглядно основувати новí товариства, котрíбы на пôдставѣ згоды всѣхъ рускихъ партій старалися розбудити въ всѣхъ рускихъ громадахъ и повѣтахъ живу народно-политичну дѣятельнôсть.

Тôлько така згода, оперта на яснôй а всѣмъ спôльнôй идеи самостôйности руского народа, выдаеся намъ єдино можливою, жизненною и для нашои Руси спасительною.

О тôмъ, ôтъ кого повиннабы выйти иниціятива до такои згоды и кто мавбы ею перевести, поговоримо въ осôбнôй статіи.

Реформа народныхъ шкôлъ.

„Non scholae sed vitae“.

(*Дальше.*)

XIV-е пытанье. Чи *дотеперъшный надзôръ шкôльный мѣсцевый есть успѣшный и чи для запевненя лучшои и успѣшнѣйшои его дѣятельности не булобъ пожаданымъ, щобы предсѣдателя мѣсц. рады шк. именувала окр. рада шк., котрôй булы отвѣчательнымъ, и такожъ щобы окр. рада шк. мала право усунути а евентуально розвязаты мѣсц. раду шкôльну?*

Се и слѣдуюче пытанье подôбно якъ III и VII пытанье квестіонаря тхнутъ духомъ старого абсолютизму и централизаціи, дармá що уложенí людьми, у котрыхъ все автономія на языцѣ. Пытаня тí и дотычне залагодженье ихъ въ проектѣ новыхъ законôвъ шк. подиктованí нѣбыто необходимою конечностію, що „нынѣшный надзôръ шк. мѣстцевый совсѣмъ беазуспѣшный, дѣятельнôсть тыхъ надзорôвъ показалась въ практицѣ дуже недостаточною, а много мѣстц. радъ шкôльныхъ остаe цѣлыми роками въ бездѣльности“.

Мы вже доволѣ пояснили, якí суть властивí причины того справдѣ сумного объяву бездѣльности и нездарности многихъ мѣстц. радъ шкôльныхъ и надзорôвъ. Однакожъ мѣродайнí сферы не хотятъ добачити сихъ властивыхъ причинъ и замѣсть ихъ усунути и тымъ способомъ зло направити обмежаютъ компетенцію радъ мѣстцевыхъ, усуваютъ автономію, а заводятъ яко єдино спасительне средство — централизацію!

Въ тôмъ дусѣ поступила польска анкета школьна и предложила въ „проектѣ новыхъ законôвъ шк.“ ось якí змѣны дотеперѣшного III-го закона школьнего: Насамперед змѣнено §. 16 III-го закона шк. такъ, що замѣсть установленя мѣстц. надзорцѣ школьного признано предсѣдателеви мѣстц. рады шк. право, ôтъ часу до часу звѣдувати школу и зроблení помѣченя педагогично-дидактичнí предкладати окр. радѣ шк. Крôмъ того въ „проектѣ“ вставлено §. 19, пôсля котрого окр. рада шк. може недбалыхъ предсѣдателѣвъ и членôвъ мѣстц. рады шк. обкладати карами 20—100 р., у с у в а т и предсѣдателѣвъ и на ихъ мѣстце и м е н у в а т и*) иншихъ и розвязувати мѣстц. раду школьну.

Таке рѣшенье сего пытаня выдаеся навѣть пôвфиц. „Czas“-ови неôтповѣднымъ и длятого промавляе ôнъ за удержаньемъ нынѣшнои организаціи мѣстц. рады шк. и вôльнымъ выборомъ предсѣдателя, домагаeсь однакъ, щобъ улекшено до нихъ приступъ людямъ интелигентнымъ и поважнымъ (а мы зновъ додамо: безъ огляду, що тí люде суть рускими священиками, або письменными селянами, членами рускихъ товариствъ). Єслижь бы сей „проектъ“ стався справдѣ въ повысше наведенôй формѣ законом, тогды существованье мѣстц. радъ шк. сталосьбы совсѣмъ илюзоричнымъ, а отвѣчательный, черезъ окр. раду шк. именованый мѣстц. предсѣдатель бувбы слѣпымъ орудiемъ окр. рады. Длятого и другій кореспондентъ „Czas“-у, котрый написавъ „Dodatek“ до „Uwag nad kwestyonarzem“ свого колеги, каже справедливо „Najmniej właściwy sposób zaradzenia temu (бездѣльности або нездарности радъ шк. мѣстц.) jest właśnie ten, który ankieta szkolna w pytaniu 14 proponować się zdaje“, бо або не знайде д о и м е н о в а н я предсѣдателя, котрыйбы хотѣвъ и мôгъ прійняти и

*) О именованю зъ помѣжь членôвъ мѣстц. рады шк. а не свобôднôмъ выборѣ предсѣдателя мѣстц. рады шк. и его заступника на 3 роки постановляе §. 11 в §. 28. 3., III-го закона школьного.

цѣ для американьского господарства, якъ „фермеръ и шины“ вроелися майже въ одно и животѣютъ разомъ. Тому за кождою новою осадою ростягаeся рôвночасно нова сѣть желѣзниць, та дѣйстно, якъ ви высше назвалисьмо — жизненна жила Америки.

Такъ азначилисьмо жерела американьскои продукціи въ ви головнѣйшихъ основахъ: въ великаньскôмъ земельнôмъ просторѣ, котрый зъ дня на день росте съ взростомъ новыхъ осадникôвъ въ ихъ користнôмъ положеню политичнôмъ и соціяльнôмъ, въ якъ найенергичнѣйшôмъ взужитковаю машинъ и людскои працѣ, въ легкости продажи и перевозу. О послѣднôмъ еще слово. Найбôльшою перешкодою для американьского господаря або купця була дотеперь достава збôжа до моря, бо разъ нечувано дешева, разъ нечувано дорога. Зъ середины краю доставляeся збôже на побереже, якъ высше сказано, то желѣзницями то каналами. Обѣ линіи часто рôвнобѣжнí збѣгаются и конкуруютъ съ собою; тому если каналы въ зимѣ замерзали, пôдносили желѣзницѣ наразъ цѣну перевозу (тарифу) о 50% або и 100% до горы. Часто лучалося, що одна желѣзниця, належача до взглядно богатшихъ товариствъ, кидалася ривализувати съ другими и голосила або якъ найнизшí тарифи перевозу або возила — за „добре слово“. И чинила се такъ довго, поки прочí линіи — належачí до бѣднѣйшихъ капиталистôвъ, совсѣмъ не поупадали. Тогды побѣдоносна желѣзниця пôдносила тарифу три и чотырикратно до горы, щобы ôтбитися за попереднí „сухí“ лѣта. Въ такôмъ то часѣ ôтдававъ фермеръ 5 сотнарôвъ пшеницѣ за перевôзъ одного сотнара зъ Шикего до Нюйорку. Була то погана борба капиталистôвъ, котрои кошта, очевидно — платили хлѣборобы.

Тогды то пôднеслись они громадно и розвинули бурливу агитацію противну, позавязовавши до 18.000 товариствъ о $2^1/_2$ мил. членôвъ, скликували що хвиля вѣча и обсыпували неустанно правительство петиціями, резолюціями противъ тыхъ шпекулянтныхъ пявокъ. Правительство почало чимъ разъ бôльше вступатися за справедливыми домаганями земледѣлцѣвъ, а коли въ найновѣйшôмъ часѣ найвысшій сенатъ въ Вашингтонѣ пôддавъ своею ухвалою всѣ товариства желѣзниць пôдъ наглядъ правительственный, зачали тарифы обнижатись и скоро спадати. Але еще не конець. Невсыпучí хлѣборобы американськí користаючи зъ ново повставшихъ товариствъ взялися самí до будовы и закупна кораблѣвъ и сплавляли свое збôже самí, творячи тымъ конкуренцію желѣзницямъ и выдушуючи на нихъ тымъ чиномъ еще дешевшí тарифы.

Все то мав понятно на цѣну збôжа превеликій вплывъ.

Тому, коли жерела американьскои продукціи збôльшаются зъ дня на день, бо росте осадництво и чимъ разъ бôльше залюдняются преріи, ростутъ люде и неначе земля росте*), — а перешкоды ви, якъ показалисьмо, чимъ разъ менший, стѣсняeся майже просторонь межи старымъ а новымъ свѣтомъ, бо збôжа много а перевôзъ чимъ разъ дешевшій. Кто знав, чи неправду говорятъ економисты вѣщуючí, що за кôлька лѣтъ Европа отримав въ дарѣ ôтъ Америки: п ш е н и ц ю по 5—7 зр. н а й б ô л ь ш е за м е т р и ч н ы й с о т н а р ь.

(*Дальше буде.*)

---

*) Самою п ш е н и ц е ю засѣвала Унія р. 1871: 14.021.000 моргôвъ, а р. 1880: 25.334.679 моргôвъ. Зобрала р. 1871: $64^1/_2$ миліонôвъ метр. сотнар., 1880: $131^1/_3$ мил. метр. сотн. Зборы к у к у р у д з ы выносили 1871: 279 миліонôвъ метр. сотн.; 1880: 392 мил. метр. сотнарôвъ.

сповняти чинности привязанй до тои номинаціи и то ще пôдъ отвѣчательностію радѣ окружнôй, або знайдесь такій, що нѣчого не буде собѣ робивъ зъ грозьбы и усуненя, а навѣть скаже: „Баба зъ воза, конямъ лекше!“

Промавляємо отже за задержаньемъ мѣстцевыхъ надворôвъ и мѣстц. радъ шкôльныхъ въ дусѣ дотеперь обовязуючого III. закона школьного, а домагаємось лишь мѣстц. радъ шк. для кождои громады зъ осôбна и организаціи ихъ, подиктованои тôлько мотивами педагогичными. *(Дальше буде.)*

На розпутяхъ.

Наша внѣшна политика с. в. наша политика парляментарна вже досыть давно перестала бути єдиною надѣєю Русинôвъ. По довгихъ досвѣдахъ и сумныхъ розчарованяхъ пересвѣдчилися Русины, що першои опоры для розвою и поступу нашого житя народного треба намъ шукати перше всего въ домашнôй организаціи и працѣ для подвигненя народа и що тутъ єдина порука нашого житя и нашои лучшои долѣ. Безъ внутреннои силы и организаціи всѣ высиленя нашихъ послôвъ не можутъ увѣнчатися тревалымъ и значнымъ успѣхомъ. Длятого то головна увага звертався теперь передовсѣмъ до тои внутрѣшнои политики, до тои домашнои организаціи и працѣ.

При тôмъ всѣмъ однакожь нерôвнодушна загалови Русинôвъ и та внѣшна политика нашихъ послôвъ чи въ радѣ державнôй чи въ соймѣ. Голосованье надъ внесеньемъ дра Герôста о министер.ôтповѣди въ справѣ „банку краєвъ“ наново пригадало Русинамъ тѝ розхôднй дороги, тѝ розпутя, на котрыхъ повертався политика трехъ рускихъ послôвъ. Вп. пп. Ковальскій и Кулачковскій голосували за внесеньемъ дра Герôста, Вп. о. Озаркевичь противъ внесеня. Подѣлъ и незгода межи рускими послами стали знôвъ видными, тымъ виднѣйшими, що сама справа була на дѣлѣ дуже важна, бо она, якъ признаютъ теперь навѣть автономистичнй часописи, рѣшала не тôлько о довѣрію або недовѣрію для министерства, але и о єго будучôй долѣ. Єсли внесенье дра Герôста булобы приняте, министерство мусѣлобы було хоть въ части, єсли не въ цѣлости уступити. Справа стояла отже на ôстрю и не була совсѣмъ рôвнодушна для Русинôвъ. Фактомъ єсть, що голосъ о. Озаркевича спасъ сего разу министерство гр. Таффого, а именно мин. дра Дунаєвского. Знôвъ показалося, що рускй послы можутъ часами не тôлько важити але и рѣшати.

Не будемо судити, котру сторону слѣдує въ тôмъ случаю оправдати и кому ôтдати справедливôсть. Не хочемо выдавати такого суду, бо цѣла политична ситуація въ радѣ державнôй выдаєся намъ надто скомпликованою, неясною и серіозною, щобъ можна въ далека оцѣнити всѣ можливй комбинаціи и наслѣдства съ повною вѣрностію, и выдати судъ зарôвно вѣрный якъ и рѣшучій. Не маємо причины сомнѣватись, що нашй послы и тутъ руководилися чувствомъ свого тяжкого обовязку, совѣстно розважили свои поступки и голосували съ цѣлою свѣдомостію своєи великои отвѣчальности передъ народомъ и передъ исторією. Никому въ нихъ не хочемо ôтмовляти щирои доброи волѣ, служити добру руского народа. Мы беремо лише фактъ, що и сего разу, въ такъ рѣшаючôй хвили роздѣлились голосы нашихъ послôвъ. Яку вагу має такій роздѣлъ, яке враженье выкликає ôнъ у загалу Русинôвъ, о тôмъ мы просторонно говорили вже въ нашôй статіи „Рускй послы въ радѣ державнôй“. Мы пôднесли шкодливôсть и невыносимôсть такои незгоды и несолидарности послôвъ, мы указали заразомъ спосôбъ выходу зъ сего анормального положеня, якій представився намъ єдино можливымъ. Съ жалемъ мусимо сказати, що нашого голосу не услухано, ани не указано иншого способу выходу. Невгода осталась, анормальнôсть продовжаєся и загалъ Русинôвъ съ прикрымъ чувствомъ глядитъ на дальшй, необходимй наслѣдства сеи анормальнои невгоды.

Нынѣ положенье стало о много серіознѣйшимъ. Середъ т. зв автономистôвъ утворився новый клюбъ „центрумъ“. Ôтношеня партій и поодинокихъ клюбôвъ стаются щоразъ бôльше скомпликоваными, стосунокъ голосôвъ щоразъ бôльше непевнымъ и змѣнчивымъ, — надходитъ хвиля, коли въ данôмъ случаю голосы рускихъ послôвъ можутъ рѣшити о будучности не лише самого министерства, не лише тои або другои справы, але о будучности дальшои судьбы Австріи. Въ таку пору нема згоды межи рускими послами! Сумно — але правдиво. Мы зъ нашои стороны мусимо съ цѣлою серіознôстію указати на те положенье и жадати, щобы або нашъ голосъ пôднесеный въ статіи „Рускй послы въ радѣ державнôй“ бувъ выслуханый и згода межи послами була привернена въ спосôбъ тамже указаный, або щобы нашй послы указали намъ бодай иншій спосôбъ выходу зъ положеня, котре що найменше не може одушевляти Русинôвъ.

Въ справѣ рускои школы народ.

во Львовѣ.

Вѣсть подана львôвскимъ „Словомъ“, а такъ пригожа для польскихъ газетъ „Czas“, „Dzien. pol.“ и „Gaz. nar.“, будьтобы посолъ о. Озаркевичь ôтказався ôтъ участи въ депутаціи рускихъ послôвъ до министра просвѣты бар. Конрада для предложеня єму пропамятного письма въ справѣ рускои школы народнои во Львовѣ — єсть совсѣмъ неправдива. Якъ довѣдуємось зъ цѣлкомъ достовѣрного жерела, Вп. пп. Ковальскій и Кулачковскій не взывали Вп. о. Озаркевича до участи въ тôй депутаціи, ани навѣть не завѣдомили єго о тôмъ, що рѣшили, удатись до министра, тожь вже длятого не мôгъ Вп. о. Озаркевичь ôтказатись ôтъ участи въ депутаціи. Патріотизмъ о. Озаркевича и єго дбалôсть о добро руского народа суть такъ добре всѣмъ знанй, що никто не може посуджувати єго о рôвнодушнôсть а тымъ бôльше о неприхильнôсть для успѣшного рѣшеня будучои долѣ рускои школы народнои во Львовѣ. Можемо запевнити, що Вп. о. Озаркевичь бувбы радо взявъ участь въ депутаціи, єслибы бувъ до того завôзваный, и що єму справа рускои школы народнои во Львовѣ такъ само дорога, якъ всѣмъ щирымъ патріотамъ. Розсѣванй безпôдставнй а неправдивй вѣсти тôлько можутъ шкодити самымъ Русинамъ, бо, якъ бачимо, польскй газеты радо пôднесятъ ихъ, щобы лише вмовити въ свою публику, що ось то навѣть не всѣ Русины хочутъ мати руску школу во Львовѣ!

ДОПИСИ.

Ôтъ Угнова. (*Голосъ угнôвского деканату въ справѣ залеглыхъ вкладокъ до вдовичо-сиротиньского фонду по гр. к. священикахъ Перемыскои епархіи.*) Духовеньство угнôвского деканату объявило на деканальнôмъ соборчику одноголосно своє мнѣніе въ справѣ вплаты залеглыхъ вкладокъ до вдовичо-сиротиньского фонду по священикахъ перемыскои епархіи якъ слѣдує:

Сума залеглыхъ рôчныхъ вкладокъ до вдовичо-сиротиньского фонду выноситъ дуже значну квоту, бо пôсля справозданя въ р. 1878 прилога Г) и въ року 1879 прилога А) **21.000 зр.**, тымчасомъ коли загальна сума коренного маєтку вдовичо-сир. фонду выноситъ лише 73.000 зр. а. в. При такъ сумнôмъ станѣ фонду и такъ великôй скôлькости залеглыхъ вкладокъ духовеньство угнôвского деканату муситъ рѣшучо запротестовати противъ пôднесеной гадки, щобы тіи залеглости або цѣлкомъ або бодай хоть въ части пропустити. Бувбы се актъ занадто великого, ничимъ неоправданого милосердія а радше марнотравства супротивъ тыхъ немилосердныхъ членôвъ, котрй не зважаючи на будучу долю своихъ власныхъ родинъ и всѣхъ священичихъ вдôвъ и сирôтъ допустилися такъ великихъ залеглостій. Вдовичо-сиротиньскій фондъ єсть товариствомъ священикôвъ, котре має свои статута обовязуючй зарôвно всѣхъ членôвъ сего товариства. Участь въ користаню зъ запомогъ єсть условлена сповненьемъ обовязкôвъ статутами на членôвъ вложеныхъ. Повыша отже гадка, предложена навѣть комисіи управляючôй вдов.-сир. фондомъ, щобы членамъ вдов.-сир. институту, залягаючимъ съ своими рôчными вкладками або и совсѣмъ неплатячимъ тыхъ вкладокъ цѣлкомъ або бодай частково опустити залеглй вкладки, — заключає въ собѣ нарушенье постановъ статута. Допустити таку гадку значилобы признавати, що не конче треба бути дѣйствительнымъ членомъ того института, складаючимъ правильно рôчнй вкладки до того фонду, а досыть тôлько бути и именоватися священикомъ, щобы мати право побирати зъ того фонду пожитокъ. Се ажь надто явно противится самымъ найголовнѣйшимъ основамъ нашого товариства и для того мы члены вдов.-сир. института всьмо рѣшучо противнй тôй гадцѣ и єи увзглядненю. Мы думаємо, що ино вдовы и сироты тыхъ священикôвъ, котрй за свого житя свои вкладки до фонду правильно платили, маютъ право побирати запомоги въ того фонду, такъ само якъ и въ всѣхъ иншихъ товариствахъ асекураційныхъ и банковыхъ тôлько дѣйствительнй члены, сповняючй статутами на нихъ вложенй обовязки, маютъ право хôснувати въ користій для членôвъ статутами застереженыхъ.

Мы не приневолюємо нашихъ братій по чину, щобы они доконче були членами нашого вдов.-сир. института. Имъ свобôдно забезпечитися въ якôмъ иншôмъ институтѣ, єсли не хотятъ платити своихъ вкладокъ до нашого фонду, але найже знôвъ неплатячй вкладокъ не жадаютъ выплаты запомоги зъ нашого фонду для ихъ вдôвъ и сирôтъ, бо ніяке асекураційне товариство не выплатитъ асекурованого капиталу такимъ членамъ, котрй не вплачовали правильно своихъ вкладокъ и залягаютъ хотьбы съ одною ратою.

Члены вдовичо-сиротиньского института, угнôвского деканату, якъ свѣдчитъ справозданье зъ р. 1878 прилога Г), однй въ цѣлôй епархіи платятъ правильно свои вкладки и не маютъ ніякихъ залеглостій, а тымъ дали доказъ, що совѣстно и поважно понимаютъ свои обовязки взглядомъ вдов.-сир. фонду и що маютъ право жадати рôвнои точности ôтъ другихъ и вступатися за цѣлостію и ненарушимостію фонду. Длятого заявляємо, що мы не можемо уважати за членôвъ вдов.-сир. фонду тыхъ, котрй залягаютъ хотьбы съ одною рôчною вкладкою и не сплатили всѣхъ своихъ залеглостій, и що мы не позволяємо ни одного цента зъ залеглыхъ ратъ кому небудь опускати — въ противнôмъ случаю будемо приневолений перестати нашй доси правильно оплачованй вкладки рôчнй дальше платити.

Не можемо признати, щобы въ нашôй епархіи були священики, котрй не моглибы заплатити рôчнои вкладки 12 зр. до вдов.-сир. фонду. Мы всѣ священики бѣднй, бо не одержуємо достаточнои и нашому становищу ôтповѣднои платнѣ. Всѣмъ нашимъ приходникамъ почислено на наше удержанье рôвно по 315 зр. а. в. Жерела нашихъ доходôвъ суть троякй: 1) дохôдъ зъ права епитрахиля (дохôдъ зъ церкви), 2) дохôдъ зъ господарки и 3) дохôдъ готовыми грôшми зъ касы, яко доплата до конгруи. Въ многихъ случаяхъ суть всѣ тіи жерела нашихъ доходôвъ дуже скупй и недостаточнй, однакожь еще ни одинъ священикъ не умеръ въ голоду и при можливôй оглядности на будущу долю вдôвъ и сирôтъ не булобы невычайною трудностію, узбирати зъ своихъ заходôвъ и трудôвъ рôчно 12 зр. на забезпеченье своєи родины. Єсли сотрудники приходскй при своєй нужденнôй платнѣ 157—200 зр. рôчно можутъ платити на фондъ рôчну вкладку 12 зр. и дѣйстно платятъ, єсли зарôбники и ремѣсники можутъ бодай въ певныхъ случаяхъ частку свого зарôбку капитализовати, то не можна сомнѣватися, що священики-приходники моглибы такожь выдобути тую рôчну ленту 12 зр. для обезпеченя своєи родины, особливо єслибы такожь и жены священикôвъ схотѣли зъ свого женьского господарства для забезпеченя своєи будучности до сего причинятися.

Кто ухиляєся ôтъ обовязкôвъ, ухиляєся тымъ самымъ такожь и ôтъ правъ и не може зъ нихъ користати. Длятото то мы члены вдов.-сир. институту, угнôвского деканату заявляємо симъ отверто, що не можемо дѣлитися пожитками нашого вдов.-сир. фонда съ тыми, котрй своихъ вкладокъ будь въ части будь навѣть въ цѣлости не оплачуютъ, заявляємо такожь, що не можемо признати права запомоги въ фонду вдовамъ и сиротамъ по тыхъ священикахъ, котрй черезъ цѣлый часъ свого священьства не платили вкладокъ и доперва передъ смертію одну або двѣ раты заплатили.

Єсли протов всѣ вдовы и сироты по всѣхъ священикахъ нашои епархіи маютъ мати право до запомоги, то всѣ священики зарôвно повиннй мати обовязокъ платити вкладки. Тожь и вдовы и сироты тыхъ священикôвъ, котрй залягаютъ съ своими вкладками, тôлько тогды можутъ мати право на запомогу, єсли тіи священики сплатятъ до фонду всѣ свои залеглости до послѣдного цента, бо тôлько въ такôмъ случаю не будутъ покривджений вдовы и сироты тыхъ священикôвъ, котрй завсѣгды правильно вплачуютъ свои рôчнй вкладки.

Таке єсть мнѣніе дѣйствительныхъ членôвъ вдовичо-сиротиньского фонду зъ угнôвского деканату.

М. Несторовичъ,
мѣстодеканъ угнôвского деканату.

Зъ Пôдберезець. (*Загальнй зборы селяньскои читальнѣ.*) Дня 4 грудня с. р. ôтбулися першй загальнй зборы товариства читальнѣ въ селѣ Пôдберезцяхъ, до котрои приступило вже 56 членôвъ а єще й съ кождымъ днемъ новй члены приступаютъ. На тѝ зборы зобралося 41 членôвъ и явився такожь на запрошенье мѣсцевый приходникъ о. Л. Сорока. По короткôй а одушевляючôй промовѣ п. Омеляна Абрисовского, мѣсцевого учителя, знаного вже давнѣйше нашôй ширшôй публицѣ зъ ревнои дѣятельности и трудолюбія около просвѣты сельского народа, приступлено до выбору выдѣлу и выбрано: Пп. Теодора Царя, начальника громады, знаного на цѣлôй галицкôй Руси селянина-патріоту, одноголосно головою читальнѣ, Якова Керногу заступникомъ головы, Ивана Михалѣчка секретаремъ, Дмитра Керногу касієромъ и Ивана Бубелу библіотекаремъ и господаремъ, а на прочихъ выдѣловыхъ: Іосифа Михалѣчка, Михайла Царя, Ивана Мальчицкого, Юрка Гарапу, Сенька Бубелу, Онофра Чайку и Илька Михалѣчка. По выборахъ наступили внесеня поодинокихъ членôвъ, въ помежи котрыхъ замѣтными суть: Внесенье библіотекаря Ивана Бубелы, приняте одноголосно, щобы съ новымъ рокомъ запренумеровати слѣдуючй газеты: „Дѣло“, „Батькôвщину“, „Науку“, „Пролома“, „Господаря и Промышленника“, „Новость“, „Газету школьну“; дальше внесенье Илька Михалѣчка тожь само приняте, щобы справити до кôмнатъ читальнѣ портреты незабутнои памяти Григорія бр. Яхимовича, малоруского вѣщуна Тараса Шевченка и Найяснѣйшого Монархи. Въ кôнци на внесенье Іосифа Михалѣчка ухвалено приступити въ члены товариствъ „Им. М. Качковского“ и „Просвѣты“ и запровадити хоръ, котрого управу поручено Иванови Михалѣчкови. Коли никто бôльше голосу не забиравъ и жадныхъ внесень не ставлено, забравъ голосъ Теодоръ Царь и подяковавши за оказане єму довѣріе, короткими словами

пояснивъ значенье читальнѣ и наконець внѣсъ многолѣтство въ честь Найяснѣйшого Монарха. Потомъ забрали голосъ Дмитро Кернога и Иванъ Бубела и въ горячихъ промовахъ, повныхъ глубокого чувства патріотичного и щирои любови для свого питомого народа рускаго завзывали всѣхъ присутныхъ до працѣ и просвѣты, бо надойшовъ часъ, що селянинъ повиненъ самъ о собѣ гадати не спускаючись на непокликаныхъ добродѣевъ, якихъ есть у насъ тьма. Въ кінци отспѣвано пѣснѣ: „Миръ вамъ братя“, „Щасть намъ Боже“ и „Где есть руска отчина“ и на томъ загальнѣ зборы закончилися, а зобранѣ розойшлися въ найбольшомъ порядку съ великимъ одушевленьемъ до дому.

Не могу залишити, щобы на томъ мѣстци не зробити зъ своеи стороны колька увагъ. Майже цѣлый выдѣлъ, крѣмъ Теодора Царя, Юрка Гарапы и Онофра Чайки, складаеся зъ самыхъ молодыхъ господарѣевъ, що выйшли зъ подъ свѣтлого проводу Теодора Царя и Омеляна Абрысовского. Суть то молодѣ господарѣ, люде тверезѣ и честнѣ, котрѣ вже поняли важность народнои справы и стали правдивыми патріотами рускими, зъ котрыхъ можна надѣятися великого хосна для народнои справы.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна*) зостала на часъ ферій святочныхъ (здаесь на одинъ мѣсяць) закрыта. Послѣдне засѣданье палаты послобъ отбулось 16 го а послѣдне засѣданье палаты панобъ 17 грудня. Послы порозъѣздилисъ домобь. Послѣдна сесія рады державнои еще больше роздразнила обохъ завзятыхъ соперникобъ: автономистобъ и централистобъ; черезъ цѣлый часъ треваня сесіи атмосфера въ палатѣ була дуже душна и при першой-лучшой случайности выбухали блыскавицѣ и громы партійнои завзятости и безпощадныхъ нападобъ. Чимъ больше близилась тая сесія до конца, тымъ завзятѣйша була борба опозиціи противъ теперѣшного правительства и тымъ слабшимъ чулося правительство подъ запеклыми и тяжкими ударами опозиціи. Найтяжшу неудачу въ минувшой сесіи потерпѣло правительство дня 15 грудня. Того то „ферального“ для правительства дня въ палатѣ панобъ упало внесенье Линбахера о скороченю примусу школьного, а въ палатѣ послобъ показалась при голосованю надъ внесеньемъ Гербста розность голособъ зъ правицѣ и лѣвицѣ. По неудачахъ того дня розойшлись були навѣть поголоски то о димисіи гр. Таффе самого, то о димисіи цѣлого кабинету, — показалось вправдѣ, що поголоски остали поголосками, але годѣ заперечити, щобы причинъ до димисіи не було. И такъ що до упадку проекту Линбахера въ палатѣ панобъ. Звѣстно, що существованье теперѣшнои большости въ палатѣ послобъ, а тымъ самымъ и существованье кабинету гр. Таффе зависло отъ клерикально-консервативнои фракціи, котрои проводниками суть кн. Лихтенштайнъ и Линбахеръ. Тая фракція правицѣ большь якъ котра друга держится крѣпко звѣстно „do, ut des“ и съ нею торговатись приходится гр. Таффому дуже прикро. Найголовнѣйшою точкою того „ut des“ для фракціи клерикальнои есть проектъ Линбахера о скороченю примусу школьного. Гр. Таффе мусѣвъ отже на тую найважнѣйшу точку всю свою увагу звернути. Проектъ Линбахерobъ перейшовъ въ палатѣ послобъ, а годѣ було его пересадити въ палатѣ панобъ; щобы тому зарадити, гр. Таффе предложивъ цѣсареви до послѣдного именованя членобъ палаты панобъ всѣхъ 14 клерикалобъ. Дня 15 грудня прійшло внесенье Линбахера подъ голосованье въ палатѣ панобъ и — о чудо дивне! — показалось, що мимо новыхъ 14 клерикальныхъ перобъ внесенье откинено большостію 10 голособъ (Митр. Сембратовичь голосовавъ за внесеньемъ Линбахера). Неудача така була тымъ больше несподѣваною для гр. Таффе, бо днемъ впередъ, при голосованю надъ закупномъ черезъ державу Заходнои желѣзницѣ, автономисты мали большость 14 голособъ (централисты кпились зъ тои большости кажучи, що гр. Таффому духъ святый напередъ вповѣвъ кольке именовати новыхъ перобъ). Проектъ Линбахера отже еще разъ повернувъ до палаты послобъ, тая отдала его на ново комисіи, комисія зновъ предложитъ палатѣ, палата зновъ ухвалитъ и отошле до палаты панобъ, тамъ зновъ до комисіи и зновъ палата панобъ може откинути, хочь гр. Таффе вспольно съ Линбахеромъ надѣесь, що на будучій разъ проектъ вже перейде въ палатѣ панобъ. Перейдемъ до другои справы до внесеня Гербста, надъ котрымъ голосованье въ палатѣ послобъ дало розность голособъ и лишь голосъ президента палаты (Лобковича) перехиливъ вагу на сторону правицѣ. Гербстъ, якъ звѣстно, по отповѣди гр. Таффе на интерпеляцію послобъ Найвирта и Томащука въ справѣ банку для краевъ коронныхъ поставивъ внесенье, щобы выбрати комисію, котрабы розсмотрѣла и осудила отповѣдь министерску. Внесенье Гербста переказано дотычной комисіи, котра мала здати палатѣ справу зъ внесаня Гербста: чи потрѣбна така комисія для розсмотреня отповѣди министерскои, чи не потрѣбна. Дня 14 грудня комисія власне здавала справу зъ внесеня Гербста и референтъ Клямъ-Мартиницъ внѣсъ, щобы палата ухвалила, що такои комисіи не потрѣбно, бо отповѣдь министерска на интерпеляцію була вдоволяюча. Таку отповѣдь давъ референтъ Клямъ-Мартиницъ, длятого, бо кабинетъ заявивъ, що онъ не бажае, щобъ була выбрана комисія для розбору отповѣди министра-президента, ба що еще: кабинетъ заявивъ, що выборъ комисіи мавбы значенье вотумъ недовѣрія для министерства, а въ такомъ случаю министерство мусѣлобъ податись до димисіи. Рѣчію отже правицѣ було не допустити до выбору комисіи. Въ дебатахъ надъ внесеньемъ Гербста, котрѣ тагнулись два днѣ, послы забиравшій голосъ зъ правицѣ найбольшу вагу въ своихъ бесѣдахъ клали власне на тое, що выборъ комисіи буде значити вотумъ недовѣрія для министерства. Такъ выразно заявивъ першій бесѣдникъ правицѣ гр. Грохольскій, такъ больше-менше аргументовали и другій бесѣдники зъ правои стороны. Треба сконстатовати, що всѣ бесѣды послобъ правицѣ були дуже слабѣ, безъ важкихъ аргументобъ, — и не диво, годѣ було належно аргументовати того, що правительство не бажае выбору комисіи — бо звѣстно, коли не бажае контролѣ для свого дѣла, то щось вже, якъ то кажутъ, муситъ бути. Отъ слабои аргументаціи бесѣдникобъ правицѣ дуже яскраво отбивали ядристѣ и дуже вдачнѣ бесѣды зъ стороны лѣвицѣ, особливо жь бесѣды такихъ знаменитыхъ и компетентныхъ въ томъ дѣлѣ послобъ, якъ Гербстъ и Найвиртъ. Бесѣды ихъ мали тонъ поважный, були основнѣ и всесокрушаючѣ. Съ неумолимою и безпощадною критикою выказовали оба тіи послы точка за точкою безъосновность отповѣди министерскои. Пос. Гербстъ выказавъ, що зъ 7 наведеныхъ министромъ случаевъ отступленя отъ регулятивы зъ р. 1874 только въ однѣмъ случаю передъ банкомъ для краевъ, и то вже за кабинету гр. Таффе, було таке отступленье. Дальше выказавъ, що банкъ для краевъ справдѣ маe особенну ласку у министерства а передовсѣмъ у министра финансобъ, — съ чимъ тойже банкъ совсѣмъ не таится, а противно, у всѣ трубы розтрублюе тое въ Франціи (банкъ для краевъ есть, звѣстно, филіею париского банку Union generale). Подъ конець дръ Гербстъ констатуе фактъ, що теперь въ Австріи черезъ привилеёванье правительствомъ гриндерствъ банку для краевъ починае объявлятись такій самый станъ, якій пановавъ передъ страшеннею катастрофою въ р. 1873, передъ т. зв. „крахомъ“ злощасной памяти. Досаднѣйше еще и далеко всесторонньйше розобравъ тую рѣчь яко генеральный за внесеньемъ посла Гербста пос. Найвиртъ. Онъ доказавъ, наводячи яскравѣ порѣвнаня, що справдѣ банкъ для краевъ удостоився особеннои ласки отъ министерства, чи радше отъ министра финансобъ, бо Найвиртъ схарактеризовавъ теперѣшне правительство назвою: „Ministerium Dunajewski Länderbank, genannt Taaffe“. Найвиртъ вычисливъ грѣхи финансового господарства теперѣшного министра и мѣжь иншими подньсъ справу недавно появившихся въ Австріи „Сербскихъ льособъ“, котрѣ такожь походятъ зъ тои самои фирмы, що банкъ для краевъ, т. е. зъ фирмы п. Бонту (начальника Union generale). „Сербскій льосы“, якъ выказавъ Найвиртъ, не маютъ жаднои гипотеки а властителевъ тыхъ льособъ може стрѣтити така судьба, якъ властителевъ льособъ турецкихъ. Льосы сербскій впрочемъ окромъ въ Австріи та еще Голяндіи въ жаднѣй иншой державѣ не знайшли вступу. Навѣть биржа вѣденька зъ початку не хотѣла тыхъ льособъ котовати и учинила се ажь подъ пресію правительства. И мимо всего того сербскій льосы повставши въ цѣнѣ 17 зр., теперь въ Австріи выдаются съ номинальною вартостію 100 франкобъ, або 46 зр. а. е. Колижь одинъ вѣденьскій канторъ видруковавъ остереженье передъ закупномъ сербскихъ льособъ, — то прокураторія тое сконфисковала. Наконець Найвиртъ выказавъ, що париску Union generale чекае крахъ: акціи того банку на 125 франкобъ нотуются по 2400 фр., за тѣ акціи отже теперь треба буде платити 1520%.

При голосованю надъ внесеньемъ Гербста, якъ сказано, показалась розность голособъ. Сей результатъ дуже утѣшивъ централистобъ, а засмутивъ правицю и правительство. Не диво отже, що правиця розъѣхалась на свята съ пригнетенымъ, якъ каже „Czas“, умомъ, оставляючи въ столици рознo пригнетене министерство. Треба подъ конець згадати, що послы ческій отъѣхали на феріи двѣчи засумованій и розчарованій, бо справа ческого университету въ Празѣ въ палатѣ панобъ пойшла зновъ на якійсь часъ до коша. А „Narodni Listy“ на бій-забій бютъ на министерство гр. Таффе. До того дойшли, що навѣть на рознѣ ставлятъ министерство централистичне съ нерѣшучимъ министерствомъ гр. Таффе.

(*Гр. Кальноки*) выдавъ обѣжникъ до репрезентантобъ Австріи при дворахъ заграничнымъ, въ котромъ то обѣжнику заявляе, що онъ намѣряе политику заграничну монархіи провадити дальше въ дусѣ свого попередника (бар. Гаймерлье), буде все и всюда стоятн на сторожи интересобъ Австріи и особенно буде дбати о удержанье европейского спокою. При конци проситъ гр. Кальноки австрійскихъ репрезентантобъ о таку саму помочь, яку они его попередникови подавали.

Polit. Corresp. доноситъ, що перша стрѣча гр. Кальноки съ сербскимъ посломъ Кристичемъ була дуже сердечна. Гр. Кальноки заявивъ сербскому послови, що всѣми силами буде старатись еще крѣпше стиснути тѣ пріязнѣ вязи, якій существуютъ межи Австрією а Сербією. Якъ зъ Бѣлграду доносятъ, переговоры въ справѣ трактату навигаційного межи Австрією а Сербією вже укончены. Справдѣ се характеристичне, що Австріи заключити якій небудь трактатъ съ Сербією рѣчь дуже а дуже легка.

(*Повстанье въ Кривошіи.*) Кореспондентъ однои поважнои англійскои газеты описуе повстанье Кривошіянъ посля власного свого досвѣду. Кромѣ повѣта Кривошія збунтовались противъ заведеню примусу войскового еще два сосѣдні повѣты: Убли и Граговацъ. Кореспондентъ удався зъ мѣста Ризано до Убли, щобы власне розслѣдити по правдѣ рухъ повстанчій; въ дорозѣ однакъ повстанцѣ его зловили и взяли подъ дозоръ, думаючи, чи не есть онъ шпигуномъ або емисаремъ, котрый маe подкупити начальникобъ повстанчихъ. Кореспондентъ вылегитимовався передъ повстанцями, що онъ есть Англичанинъ и прибувъ приглянутись повстаню, щобъ потому все по правдѣ розяснити въ Англіи. Повстанцѣ були зъ того дуже радѣ, подобрѣли и почали выпытувати кореспондента, чи не взявбы ихъ въ оборону „юнакъ Глядстонъ“. (Глядстонъ, звѣстно, великій прихильникъ балканьскихъ Словянъ.) Дальше пытали его, чи вже швидко вырушатъ противъ нихъ австрійскій войска и заявили, що они радѣ, щобъ се наступило якъ найскорше. Повстанцѣ готовлятся до отчаяннаго опору войскамъ австрійскимъ. Силы повстанцѣвъ выносятъ теперь 700 людій, уоруженыхъ въ досконалѣ карабины системы „Мартини“ и въ револьверы; амуниціи маютъ подостаткомъ. Помочь всяку достаютъ зъ Герцеговины и Чорногоры, где народъ дуже повстаню сприяе. Начальникъ банды повстанцѣвъ герцеговиньскихъ Стоянъ Ковачевичь съ своими 300 людьми прилучится до Кривошіянъ. Чорногорцѣвъ мѣжь повстанцями Кривошіяньскими есть лишь кількохъ. Чорногорскій князь позволивъ, щобы жѣнки и дѣти повстанцѣвъ схронилися до Никсича. Повстанцѣ рѣшились битися до послѣдного въ оборонѣ своихъ вольностій, а колибъ имъ не пощастилося, то спалятъ свои селитьбы, покинутъ свои землѣ, переселятся до Никсича и тутъ замешкаютъ домы, котрѣ покинули Турки. Повстанцѣ выперли жандармерію зъ Драгали и Церквицѣ. Въ Драгали зобралась скупштина (рада) и зложила торжественну присягу, що николи не допустятся рабунку, а будутъ лишь боронити своихъ привилеѣвъ. Вѣсть, будьтобы повстанцѣ бурили школы, оказалась неправдивою; повстанцѣ збурили лишь одинъ отъ двохъ лѣтъ неуживаный будынокъ школьный, щобы войска австрійскій его не обсадили. Бар. Іовановичь, новый намѣстникъ Дальмаціи, заразъ по своемъ именованю удався до Бокка ди Катарро, щобы на мѣсци розслѣдити станъ повстаня. Зъ тои подорожи, правду сказати, ничого не вышло. Ген. Іовановича у всѣхъ мѣстахъ торжественно витали и пріймали, а тымчасомъ организовалися. Коли новый намѣстникъ съ своею свитою прибувъ кораблемъ зъ Катаро до Рѣзано и входивъ до пристроеного мѣста, розлягся по мѣстѣ сильный голосъ зъ горы надъ Рѣзаномъ: „Генерале Іовановичу — що тамъ чувати съ твоею ногою? Вже вылѣчена, здорова? Коли такъ, то витай намъ и ступай въ имя Боже напередъ, помѣряемось еще разъ!“ Се такъ повитала намѣстника Іовановича сторожа повстанча, бо треба знати, що повстанцѣ на горахъ порозставляли свои сторожѣ. Іовановичь вернувъ до Зары а зъ оттамъ маe удатись до Вѣдня, щобы цѣсареви здати справу зъ своеи поѣздки до Боки Котарскои. Якъ доносятъ зъ Трієсту до Neue fr. Presse, власти-ва акція военна противъ повстанцѣвъ розпочнеся ажь съ весною, черезъ зиму буде только скрѣплена жандармерія.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Правительственный Вѣстникъ“ доноситъ, що судове слѣдство переведене въ справѣ атентату на помочника министра дѣлъ внутренныхъ ген. Черевина выказало, що Санковскій сповнивъ атентатъ зъ поводобъ политичныхъ. Зъ тои причины слѣдство прискорено и атентаторъ Николай Санковскій буде по скончено слѣдства отданый подъ судъ военный, якъ се чинится съ всѣми политичными переступниками. Санковскій есть зъ роду Полякъ, хочь польскі газеты зъ разу его були выперлися, а теперь вже лишь констатуютъ, що Санковскій хочь Полякъ, але не szlachcic! Близшихъ даныхъ для выясненя, якого рода були тіи политичні поводы, склонивші Санковского до атентату, доси газеты не подали.

Коронація царя въ Москвѣ призначена на мартъ 1882 р. зостала, якъ мы вже коротко згадували, отложена на неозначеный часъ на познѣйше. Поводобъ проволоки коронаціи россійскій газеты не подали, а дописи до заграничныхъ часописій подаютъ яко поводы — боязнь передъ ново-взмогшимся рухомъ нигилистичнымъ. До поважной Augsburger Allg. Ztg. доносятъ зъ Петербурга, що въ парку въ Гатчино (теперѣшной резиденціи царскій) полиція арештовала якогось молодого нигилиста, перебраного за жѣнку-селянку. Въ наслѣдство того открытя мали поарештовати въ Москвѣ много людій. Згодно дописуютъ зъ Петербурга до всякихъ европейскихъ газетъ, що царь одержавъ зъ рожныхъ сторонъ Россіи листы съ погрозами, що нигилисты не позволятъ ему короноватись. Послѣ найновѣйшихъ вѣдомостій зъ Петербурга, въ столици минувшого тыжня предприняла полиція численнѣ арештованя — послѣ гдеякихъ вѣстій мала арештовати до 200 людій; таке высоке число здаесь намъ пересадженымъ, але все таки свѣдчитъ, що арештовано незвычайне число людій. За причину того громадного арештованя подаютъ знайденье въ локальностяхъ сталои выставы образобъ докладный планъ царскои резиденціи въ Гатчино.

Комисія, котра подъ проводомъ Черевина занималась розсмотреньемъ справъ административно-зсыльныхъ на Сибѣри, прійшла до того пересвѣдченя, що больша половина административно зосланыхъ зостала покарана на подставѣ ложныхъ донособъ. Сей дослѣдъ комисіи доносятъ самій россійскій газеты, значитъ, муситъ бути правдивый. Такій невинно зосланій будутъ, розумѣесь, освобожденій, а кромѣ того, якъ твердятъ газеты, ложнѣ доносчики будутъ потягненій до отвѣчальности и покараній. Выслѣдъ комисіи кидаe дуже ярке свѣтло на внутренній отношеня Россіи, на деморализацію и коррупцію пановавшу за блаженныхъ часобъ необмеженои власти генералъ-губернаторобъ еще переъ диктиторствомъ Лорисъ-Меликова. Совѣстный Лорисъ-Меликовъ подтявъ бувъ, на скольке могъ, корѣнь той коррупціи; въ выслѣдуваню зла и зосутя допомогли ему и ревизійнѣ сенаторы, а теперѣшне правительство, якъ бачимъ, дальше веде дѣло розпочате Лорисъ-Меликовымъ.

Англія. Въ Дублинѣ, столици Ирляндіи открыла полиція вечеромъ 17 грудня въ двохъ домахъ значнѣ склады оружія и амуниціи. Арештовано чотыры особы въ Дублинѣ, а кромъ того предпринято арештованя въ другихъ мѣстахъ Ирляндіи и въ самій Англіи. Въ ночи на 18 грудня подпалено въ мѣстѣ Croboy (въ графствѣ Meat) касарню полиціянобъ; касарня спалилась, полиціяне ледви спасли свое житье. По цѣлъмъ краю ширятся манифесты: одинъ манифестъ No-rent, взываючій чиншовниковъ *не платити властителямъ земель* чиншу, а другій подписаный революційнымъ комитетомъ въ Ню-Йорку, завзываючій народъ ирляндскій *до борбы* съ Англією. „Не страхайтесь, братя, — стоитъ въ манифестѣ — ани англійскихъ судобъ ани 70.000 англійскихъ багнетобъ та пистолетобъ, але смѣло ставайте до борбы за свободу Ирляндіи!“ Все се показуе, яка сильна агитація иде на Зеленомъ Островѣ противъ англійскому пановаю и въ якихъ драстичныхъ формахъ проявляеся агитація тая на дѣлѣ. Справдѣ, въ дуже незавидномъ положеню находится теперь англійске правительство. Предпринятій нимъ репрессаліи ничого не помагаютъ, противно выкликуютъ въ народѣ ирляндскомъ що разъ больше роздраженье: мимо запертыхъ въ вязницяхъ кількохъ сотъ агиторобъ ирляндскихъ злочиньства аграрнѣ идутъ собѣ еще ширшимъ ходомъ, якъ ишли впередъ. И якъ се все скончится? — завдаютъ собѣ пытанье всѣ здорово-мыслячій люде. Чи буде добрый конець, коли правительство пойде дальше по дорозѣ репрессалій? Мы думаемъ, що добра зъ репрессалій не буде.

Франція. Велике впечатлѣнье выкликавъ въ Франціи и по за ей границями результатъ процесу передъ судомъ присяжныхъ въ справѣ Рустана, французского министра-резидента въ Тунисѣ противъ звѣстному комунистови и редакторови газеты Intransigent, Рошфорови. Рошфоръ напечатавъ въ своѣй газетѣ статіи вымѣренй противъ Рустана: въ тыхъ статяхъ закидувавъ Рошфоръ Рустанови, що онъ въ Тунисѣ допускався рожныхъ нечестныхъ грошевыхъ спекуляцій, що бравъ отъ бея тунискаго хабарѣ, чи навѣть „Trinkgeld“, якъ нѣмецкй газеты перевели выразъ ужитый Рошфоромъ. Зъ представленя Рошфора выходило, що правительство французке о томъ всѣмъ знало, але мовчало, бо гдеякй вплывовй особы — тутъ передовсѣмъ розумѣесь Гамбета — рѣвножь мали не совсѣмъ чистй пальцѣ въ цѣлой той грѣ. Рошфоръ натякнувъ навѣть, що цѣла туниска выправа була выкликана только на личну спекуляцію гдеякихъ мужѣвъ стану. Все тое Рошфоръ понисавъ, але не навѣвъ доказовъ, бо якъ казавъ дотыкальныхъ доказовъ годѣ навести, бо Рустанъ все робивъ черезъ посередницю, одну даму, котра мала великій вплывъ на бея. Рустанъ заскарживъ Рошфора въ Парижи — и минувшого тыждня отбулась, якъ сказано, розправа передъ судомъ присяжныхъ. Рустанъ пріѣхавъ зъ Тунису нарочно на розправу. На розправѣ були переслухуванй многй свѣдки, гдеякй зъ нихъ дуже высоко-поставленй особы (мѣжь иншими бувшій министеръ дѣлъ заграничныхъ Бартелеми Ст. Илеръ и всѣ свѣдчили користно для Рустана. Въ загалѣ ни самъ Рошфоръ ни его свѣдки не могли доказати правды закидовъ, починеныхъ Рустанови въ Intransigent. Здавалось отже, що судъ присяжныхъ выдасть вердиктъ, узнаючій Рошфора виннымъ. Тымчасомъ вердиктъ судіѣвъ присяжныхъ не потвердивъ вины Рошфора а трибуналъ на подставѣ того вердикту засудивъ Рустана на заплату коштовъ процесу. Результатъ процесу, якъ сказано, зробивъ дуже велику сензацію въ Франціи особенно, а и въ цѣлой Европѣ. Для Рустана и Гамбеты вердиктъ присяжныхъ бувъ дуже упокоряючій. Пытанье: длячого судіѣ присяжнй уневинили Рошфора такъ несподѣвано, коли онъ, якъ сказано, не могъ перевести доказу правды? На тое газеты даютъ колька отповѣдій. Газеты офиціяльнй, щобы оборонити Рустана, не поважились навѣть голосити, що судіѣ присяжнй выдали вердиктъ подъ грозьбами зъ стороны комунистовъ. Се, розумѣесь, неправда. По нашой думцѣ справедлива тая отповѣдь, що присяжнй уневинили Рошфора длятого, бо масы народа не мали и не мають довѣрія до выправы туниской, котру, якъ звѣстно, правительство предприняло больше на власну руку, якъ зъ волѣ народа.

Въ пятницю минувшого тыждня зоставъ парляментъ французскій замкненый. Нова сесія розпочнесь въ сѣчни 1882 р. До того часу сенатъ має бути отновленый въ $^1/_3$ части членовъ. Гамбета надѣесь, що новй выборы ($^1/_3$ части членовъ сенату) выпадутъ въ дусѣ поступовомъ и тогды запануе повна гармонія и згода мѣжь сенатомъ и палатоюословъ. Першимъ важнымъ крокомъ нового правительства подчасъ слѣдуючои сесіи парляментарнои буде „розсудна ревизія конституціи“. Коли тая основна реформа буде щасливо переведена, тогды, якъ каже Republique francaise, органъ Гамбеты, можна буде съ хосномъ переводити и всякй иншй реформы.

НОВИНКИ.

— **Для помѣщеня женьского воспиталища подъ проводомъ Василіянокъ** закупивъ сими днями дотычный комитетъ зъ рамени Института „Народного Дому“ отповѣдну реальность на передмѣстю стрыйскомъ во Львовѣ. Та реальность положена подъ чч. 14 и 16 и складаеся зъ двохъ будынковъ, именно зъ одноповерхнои каменицѣ, занимаючои 18 комнатъ, и зъ меншого дому о 3 комнатахъ, до котрого належитъ такожъ стайня. Кромѣ того есть при тыхъ реальностяхъ обширне подворье, а поза домами огородъ, занимаючій повтора морга землѣ. За тй реальности заплачено 24.500 зр. и контрактъ вже заключеный въ имени „Народного Дому“.

— **Митроп. консисторія львовска** розослала сими днями до своихъ деканатовъ циркуляръ, въ котромъ обговорюючи нужденне положенье матеріяльне нашого горского люду, взываe заразомъ священиковъ, щобы выкореняли въ народѣ погубне піяньство черезъ катихизаціи, проповѣди, мисіи, и основуванье брацтвъ тверезости а защѣпляли въ нѣмъ тверезость, побожность трудолюбность и ощадность. Консисторія звертае головно увагу душпастырѣвъ на тое, щобы горскій народъ не купувавъ „насокъ“ и другихъ печивъ великодныхъ у жидовъ (що въ тамошныхъ околицяхъ часто дѣеся), але щобы по можности або самй приготовляли собѣ тіи печива або купували ихъ у христіянъ. Въ конци завзываe консисторія урядy деканальнй, щобы увѣдомили ей о здѣланыхъ успѣхахъ.

— **Засѣданье выдѣлу тов. „Просвѣта“** отбулося дня 17 с. м. подъ проводомъ дра Омеляна Огоновского. Рѣшено приступити беззволочно до печатаня працѣ І. Барвѣньского „О рогатой худобѣ“, украшеной численными деревортами и трактуючой дуже обширно и докладно о той вельми важной галузи нашого сельского господарства. Позаякъ першій накладъ народного молитвенника о. Стефановича вже вычерпався, рѣшено сейчасъ печатати другій накладъ въ 5000 екс. Прочитано письма филіи Тернопольскои такожъ и другй письма зъ провинціи и рѣшено порозумѣтися съ гдеякими людьми, звѣстными зъ своихъ праць популярныхъ взглядомъ будучихъ выдань „Просвѣты“. Въ конци обговорювано гдеякй справы финансовй и администраційнй товариства и принято трехъ новыхъ членовъ.

— **До рады повѣтовои въ Турцѣ** отбудеся, якъ обвѣщаe урядова Gaz. lw. дня 15 (27) грудня с. р. доповняючій выборъ одного члена зъ групы громадъ мѣскихъ. Понеже въ пов. турчаньскомъ належитъ до тои групы лише громада мѣста Турки, протое выборъ той маe бути подля уставы переведеный черезъ громадску раду мѣста Турки. Належалобы старатись всѣма силами, щобы выборъ навъ на одного зъ нашихъ заслуженыхъ Русиновъ.

— **Зъ Рудокъ** пишутъ намъ: Дня 12 л. грудня с. р. отбулися у насъ выборы до рады повѣтовои зъ меншихъ посѣлостій, та, на жаль, выпали для насъ Русиновъ некористно, хоть цѣлый повѣтъ рудецкій заселеный переважно Русинами. Але щожь, коли у насъ загальна апатія, чому въ головной мѣрѣ винній ти люде, котрй стоятъ на челѣ нашого люду. Хоть выборы були завчасу оголошенй, то предсѣ никто зъ Русиновъ и не подумавъ, щобы скликати передвыборчй зборы и перевести выборы нашими людьми. Тымчасомъ выдѣлъ рады повѣтовои уложивъ листу своихъ кандидатовъ и розсылавъ ей по селахъ, а въ день выборовъ розданъ помѣжь выборцѣвъ. Такй картки брали навѣть гдеякй священики-выборцѣ и голосували подля нихъ не видячи ніякои листы своихъ кандидатовъ. До рады повѣтовои выбрано лат. священика зъ Рудокъ, алежъ бо Поляки совсѣмъ инакше агитували. До выборовъ зъѣхалися всѣ тутешнй паны, що здавалось, мовьбы то выборы зъ большихъ посѣлостій. Але они були при выборахъ для самои агитаціи, щобы не допустити жадного „świętojurskiego“ кандидата. Святымъ обовязкомъ околичныхъ Русиновъ, щобы не засыпляли народнои справы, и щобы для успѣшнѣйшого дѣланя, завязали „руску раду народну“, бо инакше годѣ надѣятись на лучшу долю.

— **На университетѣ львовскомъ** отбулася минувшого вторника иматрикуляція нововступившихъ академиковъ, до котрыхъ промовлявъ ректоръ дръ Пентакъ. Число новоиматрикулѣваныхъ слухачѣвъ выноситъ 310; зъ тыхъ записалося на выдѣлъ теольогичный 98, на фильософичный 21, а на праничій 191 слухачѣвъ.

— **Зъ причины заразы на худобу** въ повѣтѣ бродскомъ въ Новичинѣ, Суховоли и Пониквици, установлено 20-кильометровый округъ номоровый около тыхъ мѣстцевостій.

— **На дворци желѣзницѣ на Подзамчу** дня 3 (15) с. м. виавъ поѣздъ мѣшаный на колька стоячихъ возовъ, черезъ що возы тіи значно ушкодились, а 5 особъ отнесло легке потовченье. Зъ тыхъ чотыри остали на Подзамчу, а одна поѣхала дальше до Кракова. Переведено вже слѣдство полиційне и потягнено до отвѣчальности навертача Василя Ярему.

— **Урядова „Gazeta lwowska“** помѣстила въ 291 онъ числѣ преліминарь буджету на рокъ 1882 о выдаткахъ на просвѣту публичну, где межи иншимъ згадуe колька разы о якойсь руско-польской гимназіи во Львовѣ. Дуже се дивно, що урядовый органъ не знаe а може не хоче знати, що во Львовѣ есть одна гимназія руска, т. зв. академична, котрои то назвы не заперечуеся и въ урядовыхъ письмахъ, позаякъ въ сей гимназіи ведеся вся наука законно выключно въ рускомъ языцѣ. Зъ откижь отже приходитъ урядова „Gaz. lwowska“ накидати самовольно нову назву гимназіи, котра есть, на жаль, единою рускою въ цѣлой Галичинѣ.

— **Руско народный театръ** подъ дирекціею О. Бачиньского давъ дня 9 (21) с. м. въ Стрыю на доходъ вдовъ и сиротъ по погибшихъ въ пожарѣ Ringtheat-ру слѣдующй представленя: *„Швачка варшавска“*, комедію съ спѣвами въ 1 актѣ А. Венярского, музика Ст. Тарновского (въ польскомъ языцѣ) и *„Украинцы“*, народову оперетку въ 1 актѣ. Дуже се дивно, що дирекція руского театру народного устроюe польскй представленя. Чижь стрыйскй Поляки малибы бути такъ завзятыми ворогами руского языка, що навѣть такъ добродѣтельна цѣль не загрѣлабы ихъ до участи въ рускомъ представленю театральномъ? Сумнѣваемось о томъ дуже, а не знаемо, чи такій поступокъ дасться чимъ иншимъ оправдати.

— **Въ театрѣ ремѣсниковъ и промышленниковъ въ Одессѣ** подъ режисерствомъ п. Т. Чернышева була сими днями отграна съ хорошимъ поводженьемъ (мало-) руска опера *„Наталка Полтавка“* въ двохъ актахъ.

— **Въ справѣ вѣденьскихъ театровъ.** Директоры театровъ вѣденьскихъ отбули спольну конференцію и ухвалили выслати до Цѣсаря депутацію съ просьбою о онѣку, а до гр. Таффого, бр. Посингера и буриистра дра Невальда, щобы за ихъ помочію узыскати субвенцію отъ правительства и мѣста. Такожъ ухвалили, що въ справахъ театральныхъ будутъ поступувати завсѣгды солидарно. — Намѣстництво приказало дирекціи театру „an der Wien“, щобы на будучность въ театрѣ не мѣстилось больше, якъ 1.270 особъ, с. е. близько о 1.200 особъ менше якъ передъ тымъ. Такожъ и въ иншихъ театрахъ маe наступити подобна редукція. Отъ дня 18 л. с. м. не вольно никому входити до внутря спаленого театру кромѣ роботниковъ, працюючихъ около подпираня муровъ.

— **Почтовый урядъ въ Рудкахъ** помимо голосныхъ покликовъ и справедливого жаданя тамошныхъ Русиновъ не выдаe николи на рускй адресы рускихъ рецеписовъ. Звертаемо на сей фактъ знова увагу св. дирекціи почтъ.

— Съ новымъ рокомъ буде выходити въ Краковѣ щоденна польска газета **„Reforma“**, часопись политична, посвящена всякимъ жизненнымъ справамъ краевымъ и заграничнымъ. Въ проспектѣ сказано межи иншими, що нова газета буде стояти на подставѣ чисто народовой польской, а „въ пытаняхъ розбираючихъ нашу суспольность именно въ пытаню рускомъ и жидовскомъ буде обставати при засадѣ едности краю, стремлячи до згоды и порозумѣня на подставѣ свободы и справедливого розкладу правъ и обовязковъ“. Хотяй вже само зровнанье пытаня руского съ жидовскимъ може въ Русинахъ розбудити недовѣріе, однакожь не пересуджуючи напередъ хочемо еще выжидати, якъ „Reforma“ на дѣлѣ поймаe свободу и справедливость взглядомъ Русиновъ. На выдавництво тои газеты жертвувавъ дръ Янъ Червѣньскій, лѣкарь въ Гляйхенберзѣ, 100.000 зр., а до редакціи входятъ кромѣ него: дръ Адамъ Асникъ, Мечиславъ Павликовскій, Тадей Романовичь и дръ Тадей Рутовскій. Т. Романовичь зрезигнувавъ вже зъ начальства статистичного бюра при магистратѣ львовскомъ и переноситься на постоянный побытъ до Кракова.

— **На посады учительскй** розписуe окружна рада школьна въ Чортковѣ конкурсъ съ речинцемъ до 3 (15) сѣчня 1882 р. въ слѣдующихъ мѣстцевостяхъ: въ Язловци и Потоцѣ золотомъ съ рочною платнею по 450 зр., въ Переволоцѣ съ рочн. платнею 400 зр., дальше съ платнею по 300 зр. въ Медведовцяхъ, Кайдановѣ, Оссовцяхъ, Сновидовѣ, Зубрци, Петликовцяхъ старыхъ, Соколовѣ и въ Бѣлобожници.

— **На посады учительскй** розписуe замѣска окружна рада школьна во Львовѣ конкурсъ съ речинцемъ до конца сѣчня 1882 р. въ слѣдующихъ мѣстцевостяхъ: 1) въ повѣтѣ львовскомъ а) при школахъ етатовыхъ съ платнею 300 зр., вольнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Бродкахъ, Цеперовѣ, Давидовѣ, Добрянахъ, Гаяхъ, Глинянѣ, Клепаровѣ, Ляшкахъ мурованыхъ, Лесеницяхъ, Любянѣ, Наваріѣ, Пѣскахъ, Пустомытахъ, Раковци, Солонцѣ великой и Сорокахъ коло Щирця; б) при школахъ филіяльныхъ съ платнею 250 зр., вольнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Гуменци, Милятичахъ, Скниловѣ и Сигновцѣ; 2) въ повѣтѣ бобрецкомъ: а) при шк. етат. съ платнею 300 зр, вольнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Хлѣбовичахъ великихъ, Ходоровѣ, Девятникахъ, Звинигородѣ, Городы славичахъ, Лопушнѣ, Новосѣльцяхъ, Романовѣ, Седлискахъ, Суходолѣ, Шоломыѣ и при 4 класовой школѣ въ Бобрцѣ на посаду старшого учителя съ платнею 400 зр.; б) при шк. фил. съ плати. 250 зр., вольнымъ мешканьемъ и огородомъ: въ Бертешовѣ, Будковѣ, Коцуровѣ, Репеховѣ, Рудѣ, Сарникахъ и Станковцяхъ.

— **Lud unicki.** Такій терминъ выкувавъ „Dziennik pol.“ въ своѣй кузнѣ, щобы оминути немилого ему выразу „рускій“, и то зъ причины куренды, котру выдала гр. кат. львовска консисторія о нуждѣ нашого люду въ горахъ. Не хочемо перечитись съ редакторомъ Dz. pol., для чого онъ выдумавъ сей нечуваный терминъ; звернемо только его увагу, що для консеквенціи повиненъ бувъ свою давно забуту повѣсть „Rusini“, отгрѣвану теперь въ анонсахъ Dz. pol. яко повѣсть „na gwiazdkę“, перехрестити на „Unisi“, скоро у него выразъ Уніятъ а Русинъ есть идентичный. Але менше о то. Важнѣйша рѣчь въ томъ, що Dz. pol. въ вступной статіи ч. 292, подаючи згадану куренду, робитъ до неи неменше дивогляднй уваги, якъ сей дивоглядный терминъ. Згадуючи и для людского ока нѣбыто жалѣючи надъ нуждою нашого народу въ горахъ, Dz. pol. хочь и пригадуe о справозданю кр. Выдѣлу о нуждѣ селянъ, где выразно поднесено хосенный вплывъ рускихъ провѣтныхъ товариствъ и руского духовенъства на матеріяльне подвигненье народа, на розширенье тверезости и розбудженье господарности и ощадности, — тутъ же й заразъ выѣздитъ съ тымъ, що ось то не кто иншій, якъ руске духовенъство и только оно одно завинило сей нужденный станъ народа въ горахъ А чому? — дальше пытае Dz. pol. — „бо займаются политичными агитаціями, и всѣма иншими справами, только не тыми, до котрыхъ суть обовязанй вже зъ свого духовного заводу. Дуже много священиковъ бере особистый удѣлъ въ весѣльныхъ и поминковыхъ пирахъ, дуже много священиковъ совсѣмъ не заглядае до школы на науку катехизму дѣтій, а робитъ се подъ позоромъ, що ухиляeся отъ „польскои“ кр. рады школьнои.“ — Ну, се вы панове „поступовцѣ“, „Атенчики“ и „реформаторы“ згромаджений подъ хоругвою Dz-ka pol. такъ докоряете рускимъ священикамъ. Але позвольте жь теперь и до васъ звернутися и спытати васъ: a cóż wy Panowie? Доглянули вы нашй трѣсочки, а чи не маe у васъ колодъ, та еще й спорыхъ колодъ въ вашихъ очахъ, що не даютъ вамъ добачити правды? Вы ось то й кажете про себе: my porządek moralny, my dobrodzieje i przyjaciele ludku, та вконецъ вы выступаете съ инкриминаціями противъ рускихъ „поповъ“ и Русиновъ въ загалѣ, котрй вытисненй зъ сойму и рады державнои еще вамъ заваджаютъ въ тыхъ нещасныхъ горахъ и не даютъ вамъ обнятися и розцѣлуватися съ „ludkiem“. Перегляньмо жь теперь вашй дѣла. А щобъ не далеко сягати, мы поглянемо на найвиднѣйшу вашу господарку въ соймѣ, где вы такъ щедро сыпали грошми на соймовый будынокъ, на интернаты и бурсы оо. Змартвыхвстанцѣвъ и т. д., не зважаючи на те, що поза кождымъ выдаткомъ стоитъ такажъ сума краевыхъ додатковъ до податковъ и що, значитъ, за тыми выдатками треба посягнути до кишенѣ того „ludku“, котрый вы теперь хочете спасати зъ нужды катехизмомъ и постомъ на весѣляхъ и поминкахъ. Львовскій кореспондентъ „Czasu“, котрый пише свои кореспонденціи въ бюрахъ кр. Выдѣлу, бувъ на столько нерозважный, що розкрывъ ту вашу господарку и прихильность для люду въ неоспоримыхъ цифрахъ, котрй вы отакъ въ Dz. pol. неоглядно перепечатали. Тй цифры относятся именно до тыхъ додатковъ до податковъ на краевй потребы въ родѣ конвикту оо. Змартвыхвстанцѣвъ, електричного освѣтленя салѣ соймовои, обитя адамашками, субвенціонованя „Swityi“ и ин. т. п. Вѣдомй теперь результаты дотычащихъ рахунковъ зъ р. 1879, 1880 и половины р. 1881, — пише кореспондентъ „Czasu“ и подаe ось якй цифры. За рокъ 1879 було въ краевыхъ додаткахъ до податковъ залеглости 377.603 зр. $^1/_2$ кр. зъ котрыхъ доси сплачено лише 165.893 зр. 52 кр. такъ що позостаe еще залеглость за р. 1879 въ сумѣ *211,809 зр. 48 кр.* Належитость додатковъ до податковъ за р. 1880 выносила 2,608.616 зр. $^1/_2$ кр., на що вплынуло доси лише 2,380.924 зр. $58^1/_2$ кр., — позостала отже залеглость за р. 1880 въ сумѣ *227.691 зр. 41 кр.* а вразъ съ залеглостями за першу половину р. 1881 (по конецъ червця) — въ сумѣ *439.400 зр. $90^1/_2$ кр.* Цѣла отже залеглость въ краевыхъ додаткахъ до податковъ за р. 1879, 1880 и половину р. 1881 с. е. за $2^1/_2$ року выноситъ **651.310 зр. $38^1/_2$ кр.**! Щожь поучаютъ тй цифры? Чи се доказъ взростаючого добробыту народного подъ нашимъ „поступовымъ“ проводомъ, коли за $2^1/_2$ року наростаe больше якъ повъ миліона довгу въ краевыхъ додаткахъ тогожь самого народа, котрого добродѣями вы хочете звatись? Чи се Русины и рускй „попы“ выгворюютъ такій довги тымъ, що „бавлятся въ агитаціи“, не учатъ катехизму и не постятъ на весѣляхъ и поминкахъ? — Вы кажете въ горахъ „бавлятся священики въ политичній агитаціи“ и не допускаютъ тамъ польскихъ кандидатовъ наословъ. Возьмѣмже жь теперь такій — не горы — а долины, где рускій священики не „бавлятся“ въ политичній агитаціи, а бодай где мимо такихъ „забавокъ“ выходятъ польскй послы. Чи получшало отъ того? Ось примѣромъ возьмѣмъ Тернопольскій повѣтъ, где послуe Є. Екс. зъ Рожискъ п. Грохольскій (до рады дер.) вразъ съ п. Корытовскимъ (до сойму). Въ томъ повѣтѣ выноситъ залеглость податкова (кр. додатковъ—не всѣхъ податковъ) за р. 1881 (за першу половину) 16.989 зр. 31 кр., а за попереднй лѣта 12.287 зр. 89 кр., разомъ отже 29.277 зр. 20 кр. Або возьмѣгъ львовскій повѣтъ, где послуe п. Абрагамовичь (до рады д.) съ п. Меруновичомъ (до сойму), где оба послы суть заразомъ презесомъ и секретаремъ рады повѣтовои. Залеглость въ кр. додаткахъ до податковъ выноситъ тутъ за р. 1881 44.474 зр. 43 кр., а за попереднй лѣта

52.427 зр. 23 кр., разомъ 96.901 зр. 66 кр. Для прикладу возьмѣмъ еще чистопольскій повѣтъ краковскій, где вже, якъ кажутъ, не пахне „unickim“ духомъ. Залеглость въ додаткахъ выноситъ тутъ за р. 1881 (за першу половину) 27.937 зр. 91 кр. а за давнѣ лѣта 15.363 зр. 75 кр., разомъ отже 43.000 зр. 66 кр. Всѣ тѣ повѣты выбираютъ на послобъ польскихъ кандидатобъ, зостаютъ отже подъ вплывомъ не рускихъ священикобъ и рускихъ агитаторобъ, але подъ вплывомъ вами репрезентованои „поступовости“ и „дбалости о добро люду“. Якжежь вы думаете, чи добре се свѣдчитъ, коли повѣтъ Є. Е. Грохольского має заплатити около 30.000 залеглого довгу, а повѣтъ п. Абрагамовича и п. Меруновича близько 100.000 довгу? Чи о много получшала тымъ доля народа стережена тутъ вашими власными заступниками? А згадайте еще, що до кольосальныхъ тыхъ довгобъ-залеглостій доберется еще може въ десять разъ столько банковыхъ и жидозскихъ довгобъ, та еще иншихъ податковыхъ залеглостій. Чи и тутъ маютъ спасти катехизмы и посты на весѣляхъ и поминкахъ? Ой, чи не лучше, щобъ вы перше выкинули колоды зъ вашихъ очій, поки станете шукати за трѣсочками подъ чужимъ лѣсомъ?

— **Именованя.** Старшими инспекторами податковыми для округу краєвои дирекціи скарбовои во Львовѣ именованѣ: С. Ляховичь, В. Выспяньскій и І. Макаревичь.

— **Пожары.** Въ Бучачи выбухнувъ дня 28 л. м. м. пожаръ въ монастыри ОО. Василіянъ и спалився весь дахъ надъ будынкомъ школьнымъ, якъ такожь стеля надъ комнатою габинету физикального и зоольогичного. Шкода убезпечена; огонь займився имовѣрно зъ комина. — Въ Торгановицяхъ въ пов. самборскомъ згорѣла совсѣмъ церковь. Неубезпечена шкода выноситъ до 20.000 зр. Огонь, якъ здаесь, выбухнувъ отъ непогашеного свѣтла. — Въ Угриньковцяхъ було въ послѣдномъ часѣ пять случаѣвъ пожару, зъ котрыхъ першій знищивъ цѣле майно двороского обойстя. Зловлено на горячомъ учинку 12-лѣтну дѣвчину, котра призналась до подпаленя въ всѣхъ тыхъ случаяхъ, заявляючи, що ей намовила до того старша дѣвчина.

— (**Дробнѣ вѣсти.**) Цѣсарь удѣливъ погорѣлцямъ въ Скварявѣ въ пов. жовковскомъ 500 зр. запомоги. — Цѣсарь повернувъ дня 6 (18) с. м. зъ Геделе до Вѣдня. — Намѣстникъ гр. Потоцкій повернувъ зъ Вѣдня до Львова. — Вдова по бл. П. Максимовичу, пароху черновецкому, одержала отъ буковиньского правительства 100 запомоги. — Сара Бернардъ достала на послѣднѣмъ представленю въ Москвѣ выбуху крови, такъ що въ непритомномъ станѣ отвезено ей до дому. — Въ Качановцѣ въ пов. скалатскомъ окрали невыслѣджены злочинцѣ церковь, взявши зъ скарбоны 90 зр.

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ АЕпархіи Львовскои ·

Презенту одержавъ о. Е. Ганкевичь зъ Снятына на Белелую.

Сотрудничество (приватне) одержавъ о. Е. Чайковскій въ Глубочку дек. тернопольского.

Грамоту похвальну за хороше веденье своеи парохіи одержавъ о. І. Харжевскій въ Соколовцѣ дек. косовского.

Душпастырскѣ посады обняли: оо. А. Юркевичь яко завѣдатель въ Сухорѣчи, І. Дымушевскій яко сотрудникъ въ Пробожной и Е. Мельницкій яко завѣдатель ex currendo въ Лядскомъ великомъ.

Личный додатокъ одержавъ о. І. Кисѣлевскій зъ Хлѣбичина 100 зр. на дальшѣ три лѣта.

Платню зъ религійного фонду вызначило министерство для о. Е. Глѣбовицкого, сотрудника въ Залучи, на одинъ рокъ.

Отпустку на два мѣсяцѣ одержавъ о. П. Дурбакъ зъ Посѣча зъ причины слабости.

Завѣдательство (тымчасове) одержавъ о. І. Обушкевичь зъ Пацыкова въ Посѣчи.

Въ пропозицію на приходъ Соколовка дек. косовского принятѣ: оо. 1) Т. Добрянскій зъ Акрешоръ, 2) П. Руденьскій зъ Жиравки, 3) И. Курбасъ зъ Губиня, дальше І. Харжевскій зъ Соколовки.

На конкурсъ розписана парохія Полове дек. чортковского съ речинцемъ до 9 л. марта 1882 р.

Запомоги отъ буковиньского правительства одержали слѣдуючѣ священики дек. буковиньского за 1881 рокъ: оо. Ем. Кушикъ и Н. Огоновскій, сотрудники въ Черновцяхъ, по 126 зр., Е. Павлусевичь въ Довгополи 60 зр., Т. Озаркевичь въ Садовцяхъ 126 зр., А. Слюсарчикъ въ Серетѣ 190 зр., Н. Устыяновичь въ Сучавѣ 64 зр., І. Балусевичь въ Боянахъ 40 зр.. Н. Урицкій въ Глубокой 60 зр., Т. Шухевичь въ Брошковцяхъ 40 зр., Н. Совяковскій въ Качицѣ 40 зр., І. Бородайкевичь въ Погорѣлцяхъ 57 зр., С. Григоровичь въ Садогорѣ 63 зр., І. Рогожиньскій въ Выжници 46 зр., І. Шихъ въ Заставной 40 зр. и А. Максимовичь въ Глубокой 40 зр.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Подалися а) на парохію Бутыни дек. угновского: оо. Ал. Кордасевичь, Ем. Власевичь, Мих. Венгриновичь, Анд. Тимкевичь, Іос. Федоновичь, Ил. Крайчикъ, Том. Дорошь, Ев. Омеляньскій, Мих. Шелеметко, І. Мацѣевичь и Вол. Подолиньскій, б) на парохію Королева руска дек. мушиньского: оо. І. Парыловичь и І. Чирняньскій; в) на капеляню Кореница дек. ярославского: оо. Мих. Мрозовскій, Іос. Козакевичь, П. Годованьскій, Ал. Стецишинъ и Іос. Копыстяньскій; г) на парохію Хащѣвъ дек. жукотыньского: оо. Іос. Дубъ, Ил. Присташь, Ал. Поляньскій, Ант. Венгриновичь, І. Чапельскій, Корн. Лодиньскій, Анд. Гматрикъ, Теоф. Глушкевичь, В. Лѣсковацкій, П. Барысъ, Теод. Карпякъ, Вас. Фидикъ, Ром. Коростеньскій и Кир. Рудавскій; д) на парохію Коханівка дек. яворовского: оо. І. Козакъ, Юл. Плятекъ, Вас. Мацюракъ, Ал. Маляркевичь, Іос. Козакевичь, Ил. Туна и Вол. Левицкій.

Ремунерацію за удѣлованье науки религіи одержавъ о. Юл. Гладиловичь, катихитъ въ Любачевѣ, въ сумѣ 31 зр. 66 кр.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

О. Михаилъ Людкевичь, парохъ въ Тростянци дек. добромильского еп. перемыскои, упокоився дня 18 (30) падолиста с. р. въ 72-ѣмъ роцѣ житя, а въ 46-ѣмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

О. Симеонъ Була, капелянъ въ Бортятынѣ дек. судововишеньского еп. перемыскои, упокоився дня 3 л. с. м. въ 57-ѣмъ роцѣ житя, а въ 28-ѣмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

О. Климентій Ляховичь, парохъ въ Переволоцѣ дек. бучацкого, упокоився въ 54 ѣмъ роцѣ житя, а въ 19 ѣмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

О. Димитрій Рожеѣвскій, приходникъ въ Глѣбовичахъ великихъ дек. бобрецкого, дѣятельный патріотъ, упокоився въ 66 ѣмъ роцѣ житя, а въ 33 ѣмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Иванъ Сплавникъ, мѣщанинъ въ Устю зеленѣмъ, упокоився дня 3 (15) с. м. въ 78-ѣмъ роцѣ житя. Бувъ то честный Русинъ, любячій сердечно свою народность и обрядъ, а притѣмъ трудолюбивый и тверезый; черезъ 33 лѣта бувъ ѣнъ ревнымъ членомъ братства тверезости. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **III и IV зошитъ взѣрцевъ промыслу домового** выйшовъ въ однѣмъ томѣ заходомъ львовского музея промыслового подъ зарядомъ п. Людвика Вербицкого. Въ томѣ тѣмъ мѣстятся дуже хорошѣ и рѣжнородны рисунки диванобъ, килимкобъ и коверцевъ. До того появилось такожь отвѣтне поясненье, печатане въ рускѣмъ языцѣ. Межи иншими читаемъ, що зарядъ музея складае подяку п. Володимирови Шухевичу, проф. гимн., котрый постарався о достарченье зъ рѣжныхъ сторонъ дивановъ и килимковъ, котрыхъ гарнѣ рисунки находятся въ выданыхъ зошитахъ.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Банкъ „Славія“.** (*Дѣятельность и грошева фреквенція за мѣсяць червень, липень и серпень.*) Въ протягу того часу завязано въ всѣхъ секціяхъ убезпечень (I—V) на житье, противъ шкодѣ огневой и градовой новыхъ убезпечень разомъ 29.815 на капиталъ 28,495,342·64 зр., котрыхъ преміи и побочнѣ належитости выносятъ 490.715·53 зр. Вынагороджень за шкоды выплачено въ тѣмъ періодѣ въ всѣхъ секціяхъ 222.196·89 зр. Въ протягу тыхъ трехъ мѣсяцѣвъ вложено до касъ задатковыхъ 190.799·14 зр. и пожичено на гипотеки 1,105.713·69 зр. — Грошева фреквенція въ пентральной касѣ за мѣсяць червень, липень и серпень: приходъ 1,014.376·46 зр., розходъ 1,083.800·81 зр. Пожарными сикавками обдѣлено пять мѣстъ въ Чехахъ, Моравіи и Угрохъ. Отъ 1 сѣчня до конця серпня с. р. завязано: новыхъ убезпечень 51.580 на капиталъ 53,001.410 зр., съ премією и побочными належитостями 1,130.892.72 зр., и выплачено въ протягу того часу вынагороджень за понесенѣ страты въ всѣхъ секціяхъ 434.022·80 зр. Въ автономичныхъ товариствахъ для убезпечень доходобъ и пенсій для хлѣборобобъ, ремесникобъ, урядникобъ и т. и. було до конця серпня с. р. 524 членобъ, субскрибованѣ вкладки досягали 343.259·60 зр., а убезпеченѣ доходы и пенсіи 86.272·49 зр.

Всячина.

— **Способъ житя Папы.** Левъ III не жіе такъ выставно, якъ его попередникъ, але за тое зважае строго на всяку етикету. Кождый кардиналъ одержуе до него вступъ за попереднымъ писемнымъ замельдованьемъ; навѣть кардиналъ-секретарь може лише два разы въ тыждни предложити папѣ особисто всякѣ справы. Сей папа жіе далеко ощадньйше, якъ всѣ монархи, а вѣдай якъ и всѣ его попередники; для его особы выходитъ денно на кухню 25 франковъ. Онъ ѣсть завсѣгды самъ одинъ и никто ему больше не услугуе, якъ лишь его „камердинеръ“. Старость даеся вже добре чути папѣ, а въ послѣдныхъ часахъ терпитъ на безсонность. Звычайно о 8 ѣй або 9-ѣй год. кладеся папа спати, пробуджуеся вже о год. 3-ѣй або троха пѣзнѣйше. Коли Левъ III вступивъ на престолъ, то говорено, що онъ зредукувавъ для ощадности свою гвардію швайцарску. Такъ однакъ не ѣсть, бо гвардія тая складаесь зъ 100 мужѣвъ такъ само, якъ отъ 1870 року.

— **Колько спотребляеся тютюну въ Европѣ?** Въ Европѣ, якъ свѣдчатъ статистичнѣ выказы, спотребляеся рочно до 5,029.000 сотнаровъ тютюну, зъ котрыхъ 2.020.000 привозится зъ за границѣ. Найбольше тютюну дае Россія, с. є. 20% рочно, потомъ Австрія 15%, Нѣмеччина 13%, Франція 3%, а решту другѣ державы. Найбольше курцѣвъ ѣсть въ Нѣмеччинѣ, где спотребляеся 50% всего тютюну, зобраного рочно въ Европѣ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Вп. авторови статіи „Гдещо о Єзуитахъ“. Поднесена сходность обохъ конвентобъ правдива, але въ статіи за мало поясненa и доказана. Длятого не можемо ей печатати. О замѣрахъ и цѣляхъ оо. Змартвыхвстанцѣвъ еще не разъ будемо мали случайность близше поговорити. *Ч. п. Ив. М... въ П.* О дальшѣ вѣсти зъ Вашихъ сторонъ просимо. Способъ лицитаціи въ поданомъ случаю дуже часто практикуеся по нашихъ судахъ. Если онъ некористный для довжника, то можна було его усунути въ дорозѣ рекурсу противъ лицитаційнои ухвалы, выказуючи некористность лицитаціи на мѣсци. *Ч. п. Ив. М. въ П.* „Diese Zwiespalt der Natur“ въ „Проломѣ“, якъ Вы называете, не умѣемо Вамъ пояснити. Удайтесь до самои редакціи. *Ч. Петрóс Купчахъ въ Тарновици.* Сомнѣваемось, щобы нашъ селянинъ умѣвъ по гречески писати, а догадуемось подъ тымъ именемъ другои особы. Для того не можемо отповѣсти Вашой просьбѣ. *Безгименный зъ надъ Днѣстра.* Задля оскробленя тираменного креста и тымъ объявленои образы обряду треба було доходити справы противъ винного въ судовой дорозѣ, а не переставати на одныхъ жаляхъ. Сумный случай на ловахъ не маe съ тымъ ніякои звязи. Ваша допись не може бути умѣщена. *Вп. Гр. Л. въ П.* Звернѣтся съ Вашимъ предложеньемъ до Впр. Митрополита, и мы увѣренѣ, що справа звернеся въ користь тверезости народа. На теперь не видимо причины сеи справы подносити публично. *Впр. о. І. О. въ В.* Отповѣдь листомъ. *Вп. Р. въ Ч.* Мы выжидали отъ Васъ справозданя, але не дождалися. *Вп. А. Б. въ Т.* Вѣдому статію закончимо съ тою рукописію, яка находится въ нашихъ рукахъ. Дальшѣ справы можна обговорити пѣзнѣйше особно.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для Тов. педагогичного (яко вкладки): Вп. О. Б. въ Тернополи 1 зр., о. Ю. Г. въ Любачовѣ 1 зр., И. Д. въ Молодовѣ 1 зр., Е. Ж. въ Станиславѣ 1 зр., п-нѣ Т. Н. въ Станиславѣ 1 зр., дръ М. Б. въ Станиславѣ 1 зр., о. И. П. въ Пшеничникахъ 1 зр., о. М. А. въ Добрянахъ 1 зр., о. А. К. въ Стрыю 1 зр., о. Ю. Ф. въ Стрыю 1 зр., Вп. И. Б. въ Стрыю 1 зр., І. К. въ Стрыю 1 зр., К. Г. въ Стрыю 1 зр., И. В. въ Стрыю 1 зр., о. К. К. въ Д. Тузлѣ 1 зр., І. Т. въ Грушовѣ 1 зр.; для Зорѣ: Вп. О. Б. въ Тернополи 1 зр., о. И. Ч. въ Ивановцѣ 1·50 зр., В. Я. въ Черновцяхъ 2 зр.; для Просвѣты: о. І. Т. въ Подгайчикахъ 2 зр., о. И. Ч. въ Кропивнику 1 зр., о. К. К. въ Д. Тузлѣ 66 кр., Е. Д. въ Вѣдни 50 кр., о. М. С. въ Залозцяхъ 1·75 зр.; для Свѣта: Вп. О. Б. въ Тернополи 1 зр., о. И. Ч. въ Ивановцѣ 2 зр., В. Я. въ Черновцяхъ 4 зр., С. Н. въ Станиславѣ 1 зр., о. И. Л. въ Сапоговѣ 4 зр.; на рускій перекладъ „Фавста“: Вп. С. Н. въ Станиславѣ 1·20, И. Б. во Львовѣ 1·20, А. С. во Львовѣ 1·20, Л. В. въ Сапоговѣ 1·20, п-нѣ А. Ц. въ Гючомъ 1·20, К. Г. въ Березовѣ 1·20; для Батьковщины: Вп. В. Я. въ Черновцяхъ 1·30, о. Л. въ Побуку 1·25, о. І. В. въ Судовой Вишни 2 зр.; для Науки: о. И. Ч. въ Ивановцѣ 2 зр., о. І. В. въ Судовой Вишнѣ 1 зр.; для Новости: о. И. Ч. въ Ивановцѣ 1 зр.; для Род. Листка: о. И. Ч. въ Ив. 5 зр.; для Госп. и Промышленника: о. И. Ч. въ Ив. 2·30; для Сіона: о. К. К. въ Тузлѣ 2 зр., о. М. С. въ Залозцяхъ 1 зр.; для Часоп. Школьнои: о. І. В. въ Судов. Вишни 1 зр.; на 1-у серію образовъ славянскихъ мужѣвъ: о. А. Л. въ Тростянци 1·40; на Проломъ: о. И. Л. въ Сапоговѣ 1 зр.; на памятникъ Климковича: Вп. О. Барвѣньскій зъ Тернополя 1 зр.; для бѣдн. ученикобъ рускои гимназіи: изъ складокъ ювилейныхъ въ Залозцяхъ 5 зр., на соборчику у о. дек. Яюса зложили священики дек. сокальского 10 зр.; на дѣвоче воспиталище во Львовѣ: о. П. Кушликъ и громада Вѣстова 5 зр., В. Глодзиньскій зъ Завоя 2 зр., Чст. прихожане Завойскі 3·24; для Школьнои Помочи: зо складокъ ювилейныхъ въ Залозцяхъ 5 зр.; для рускъ. бурсы въ Тернополи: изъ ювъ. складокъ въ Залосцяхъ 2·05 зр.; для рускои бурсы въ Стрыю: изъ ювъ. складокъ въ Залозцяхъ 2 зр.

— **Выказъ Всеч. и Благ. П. Т. жертвователѣвъ на дѣвоче воспиталище подъ зарядомъ Инокинь чина св. Василія Вел. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляе свою щирѣйшу подяку:** 195) Всеч. о. Билинкевичь Лонгинъ зъ Красноилы книжочку удѣлову товариства кредитового священического ч. 1, за котру выплачено 12 зр. 80 кр.; 196) Всеч. о. Коростеньскій Іоанъ, деканъ мокряньскій перем. еп., парохъ въ Грушовѣ, отъ Всеч. оо. Лужецкого Антонія зъ Лѣтыни, Бѣлиньского Вас. зъ Нагуевичь, Грушкевича Иляр. зъ Опаки, Кишика Стеф., Маляркевича Іос. зъ Дорожова, Дрымалика Іоана зъ Волицѣ, Курывчака Никол. зъ Подбужа и отъ себе по 1 зр., отъ Всеч. о. Левицкого Павла зъ Ясеницѣ 50 зр., отъ Всеч. оо. Бѣлиньского Юліяна, сотр. въ Нагуевичахъ 6 кр., Дашкевича Іо. кап. въ Ступници 50 кр., Хоминьского Теоф., сотруд. Грушова 40 кр. — разомъ 59 зр. 50 кр.; 197) Всеч. о. Сѣмяновичь Николай зъ Бобулинець отъ себе и парохіянъ 5 зр.; 198) Всеч. о. Горалевичь Мих., высл. деканъ журав., парохъ Мельница, отъ парохіянъ Мельнича 4 зр., отъ парохіянъ Боянова 6 зр., отъ пар. Лютинки 2 зр. — разомъ 12 зр.; 199) Всеч. о. Зельскій Мих. зъ Глинянъ Заставя отъ Вп. п. графа Потулицкого 10 зр., отъ Вп. п. Стефановича Льва ц. к. адъюнкта суд. въ Глинянахъ 5 зр., отъ Всч. оо. Левицкого Кароля зъ Ольшаницѣ, Решетеловича Фил. зъ Глинянъ, отъ Вп. п-нѣ Зельскои Іоанны, учит. въ Глинянахъ, Ч. брацтво церковне въ Глинянахъ Заставю и отъ себе по 2 зр., отъ Всеч. о. Зельского Юліяна зъ Пономичь и Вп. п-нѣ Зельскои Юліи и Зельскои Сидонии по 1 зр., отъ Чест. п. Савчакова Димитрія и Пелагіи господарѣвъ по 50 кр. — разомъ 29 зр.

— Выдѣлъ р. Касина въ Стрыю має честь запросити всѣхъ Высп. членобъ на загальнѣ зборы товариства, котрѣ отбудутся дня **17 (29) грудня** сего року о годинѣ 3-тій съ полудня. Порядокъ дневный: 1. Справозданье уступаючого Выдѣлу зъ его дѣятельности. 2. Справозданье касове и выборъ комисіи до справдженя рахункобъ. 3. Выборъ председателя и членобъ Выдѣлу. 4. Предплата часописій и лицитація тыхже. 5. Внесеня Выдѣлу и самостоятельнѣ внесеня членобъ.

Въ Стрыю, 20 лат. грудня 1881 р. — Отъ Выдѣлу рускаго касина.

И. Бородайкевичь, секретарь. *Л. Шанковскій,* председатель.

Подяка.

Подписаный почуваеся до святого обовязку, зложити Высокоповажаному Пану дру Дрималику въ Жовквѣ прилюдну найсердечнѣйшу подяку за безъинтересовне вылѣченье дитяти зъ тяжкои недуги. За се найбольше для отця добродѣйство подписаный плекае въ своѣй груди душевне желанье, щобы Провидѣніе надѣлило Васъ, Высокопов. Добродѣю, крѣпкимъ здоровемъ, щастьемъ и довгими лѣтами для добра терплячои людскости.

Въ Сулимовѣ, дня 3 (18) грудня 1882.

Матвѣй Квасникъ,
учитель народный.

Подяка.

Всѣмъ Всеч. оо. духовнымъ товмацкого повѣту, котрѣ дня 2 (14) с. м. въ Олеши взяли участь въ похоронахъ нашои незабутнои, въ 19-тій веснѣ житя згасшои Камилѣ зъ Шепаровичѣвъ Войнаровскои, именно Впр. оо. Ф. Сазѣ и В. Козоровскому за прекрасны поминальны бесѣды, всѣмъ наспѣвшимъ другамъ зъ окрестности, особенно же всѣй олескій громадѣ за ихъ щиру участь въ нашомъ невымовномъ горю, — складае прилюдну подяку отъ себе и отъ осиротеныхъ немовлятокъ мужь и родина покойнои.

Въ Олеши, дня 3 (15) грудня 1881.

Титъ Войнаровскій, мужь покойнои; *Авдій Шепаровичь, Анисія Шепаровичь, Володимиръ Шепаровичь, Ем. Бородайкевичь, дръ М. Бучиньскій.*

ПОДЯКА

банкови взаимныхъ убезпечень „Славія“.

Дня 21 серпня с. р. понесли мы шкоду черезъ огонь, а вже 30 серпня приѣхавъ п. ликвидаторъ банку „Славія“, котрый старанно и къ нашому повному задоволеню перепровадивъ ликвидацію шкоды и заразъ давъ задатокъ (заличку) на вынагородженье. Решту вынагородженя выплачено въ короткомъ часѣ по томъ.

При той нагодѣ подносимо, що такожь Олекса Дробенько одержавъ цѣле вынадгородженье, мимо того, що не заплативъ бувъ въ означеномъ часѣ премійнои належитости. При такомъ поступованю банку „Славія“ почуваємося до обовязку зложити сему банкови прилюдну подяку и поручаємо банкъ „Славія“ всѣмъ, що хотятъ убезпечитись, яко закладъ совѣстный и дбаючій о добро своихъ членовъ.

Чехи, повѣтъ Броды 21 листопада 1881.

Гнатъ Марущинъ, Антонъ Марущинъ, Илько Марущинъ, Семко Матвѣйшинъ, Стефанъ Матвѣйшинъ, Тимко Дробенько, Петро Микула, Олекса Дробенько, Тимко Климашевскій, Кость Михалевскій, Яковъ Чехъ, Петро Чехъ, Иванъ Марущинъ.

Книгу дра Ом. Огоновского: **Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache** можна набути въ товариствѣ „имени Шевченка“, въ книгарни Миликовского, книгарни польскої и книгарни Зейфарта & Чайковского во Львовѣ и въ головныхъ книгарняхъ на провинціи.

Р. Дитмара безпечный петролѣй

Ц. к. упривил.
Складъ фабричный
ЛЯМПЪ
Р. ДИТМАРА,
площъ Маріяцкій, готель Европейскій.
Найбольшій складъ артикуловъ освѣтленя, признанои конструкціи и по значно зменшеныхъ цѣнахъ.

(9—10)

Подвойно рафинована нафта сальонова и господарска.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА ЖУРНАЛЪ

„СТРАННИКЪ“

на 1882 годъ.

Съ октября 1880 года журналъ „Странникъ“ **издается подъ новою редакціей, по слѣдующей новой программѣ:**

1) Общедоступныя статьи, изслѣдованія, замѣтки и необнародованные матеріалы по всѣмъ отдѣламъ *русской церковной исторіи.*

2) Общедоступныя статьи по разнымъ отраслямъ богословскаго знанія, преимущественно по *общей церковной исторіи.*

3) Церковныя *слова, поученія,* рѣчи бесѣды и другія нравоучительныя произведенія.

4) *Разказы, повѣсти, характеристики, очерки* изъ прошлаго и современнаго быта нашего духовенства.

5) *Бытовые очерки* и характеристики изъ области религіознаго строя и нравственныхъ отношеній нашего образованнаго общества и простаго народа.

6) Стихотворенія.

7) Ежемѣсячное *внутреннее обозрѣніе.*

8) Отдѣльныя статьи, посвященныя *обсужденію выдающихся дѣлъ и вопросовъ* отечественной церкви, духовенства и нравственной стороны русскаго быта.

9) Наблюденія, записки и дневники приходскихъ священниковъ, сельскихъ учителей и другихъ народныхъ дѣятелей.

10) Хроника важнѣйшихъ правительственныхъ и церковно-административныхъ распоряженій и указовъ.

11) *Иностранное обозрѣніе:* важнѣйшія явленія современной церковно-религіозной жизни православнаго и неправославнаго міра на Востокѣ и Западѣ, *особенно у славянъ.*

12) Обзоръ русскихъ *духовныхъ журналовъ* и епархіяльныхъ періодическихъ изданій.

13) *Свѣтскіе журналы,* газеты и книги: отчеты и отзывы о помѣщаемыхъ тамъ статьяхъ, имѣющихъ отношеніе къ программѣ нашего журнала.

14) *Новыя книги:* критическія и библіографическія статьи о новыхъ произведеніяхъ русской духовной литературы, а также и о важнѣйшихъ явленіяхъ иностранной богословской и церковно-исторической литературы.

15) *Книжная лѣтопись:* ежемѣсячный указатель русскихъ книгъ, выходящихъ въ свѣтъ подъ духовной цензурой; библіографическія новости.

16) Разныя отрывочныя *извѣстія* и *замѣтки* по вопросамъ жизни общественной, народнаго образованія, русскаго раскола и единовѣрія, миссіонерскихъ, просвѣтительныхъ, благотворительныхъ, ученыхъ и др. обществъ, и проч.; новости; корреспонденціи; отвѣты редакціи.

17) Объявленія.

Журналъ выходитъ въ началѣ каждаго мѣсяца книгами отъ 10-ти до 12-ти и болѣе листовъ.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА за годовое изданіе журнала *съ пересылкою внутри Имперіи* **шесть рублей;** съ пересылкою за границу **восемъ рублей.**

Гг. подписчиковъ просимъ обращаться съ требованіями исключительно по слѣдующему адресу: **въ редакцію журнала „Странникъ“, въ С.-Петербургѣ** (Невскій просп., д. Nr. 105, кв. Nr. 1).

Редакторы-издатели:

А. Васильковъ. — А. Пономаревъ. — Е. Прилежаевъ.

Того єще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ однои штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (10—24)
6 „ кубкôвъ до яєць
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавй предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняє

Панъ **А. Л. ГУТМАНЪ,**
генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла
Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (9—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскй письма** въ рôжныхъ языкахъ.

СЕВЕРИНЪ БУДКОВСКІЙ,

бувшій балетмайстеръ театрôвъ варшавскихъ
розпочинає
курсъ найновѣйшихъ танцѣвъ
сальоновыхъ, товарискихъ и сольо-пописовыхъ,
якъ такожь
Курсъ гимнастики
такъ въ домахъ приватныхъ, якъ и въ власнôмъ помешканю
въ ринку ч. 12, I поверхъ.
(8—12)

Выключный складъ
гербаты россійскои
ИЗИДОРА ВОЛЯ
во Львовѣ, улиця Сикстуска, ч. 6.

Одержує правильно що тыждня **свѣжй транспорты найлучшои гербаты зъ Москвы** и поручає ей по цѣнахъ побôчь столячого цѣнника.

Замовленя выконуются якъ найточнѣйше и скоро, такожь за **послѣплатою опакованье franco.**

	Цѣнникъ	½ кл. зр	½ кл. кр
	Конго, дуже добра	1	40
	Kays-бвъ, найлучша melange	1	80
	„ „ чорна	1	60
	Сухонгъ, добôрна	2	—
	„ найлучша	3	—
	„ „ melange P.	3	—
Курсовна	Фу-гу-фу Нр. I.	3	20
	„ „ II	4	60
	„ „ III.	6	—
	К. & С. Поповъ 1 р 60 к.	2	40
	„ „ 2 р. — к.	3	—
	„ „ 2 р. 50 к.	3	75

Порохъ зъ гербаты ôтъ 1 зр. 20 кр. до 2 зр. 50 кр.

(1—10)

Цѣнники на жаданье **gratis.**

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Головный складъ для Галичины

Порцеляны, Шкла и товарôвъ мѣшаныхъ

во Львовѣ, ул. Трибунальска, ч. 7.

основаный въ роцѣ 1845,

поручає (1—3)

Забавки для дѣтій, сервисики порцеляновй для ляльокъ по 50 кр., 80 кр., 1 зр. 20 кр., 2 зр. 50 кр., 3 зр., 4 зр. и высше, **ляльочки и малй звѣрятка порцеляновй, ляльки** *съ порцеляновою головкою, порцеляновыми нôжками и ручками, пôсля моды убиранй* по 2 зр., 3 зр., 4 зр. 50 кр., 6 зр. и высше, **збаночки** *малй камънкй, сиваві,* одна штука 20 кр.

МАГАЗИНЪ ПОЛОТЕНЪ, СТОЛОВОГО БѢЛЯ,

якъ такожь спеціяльный складъ

готового бѣля

Л. КРОКОВСКОГО ВО ЛЬВОВѢ

поручає на зиму въ найбôльшôмъ выборѣ:

Кафтаники вовняні, бѣлй и кольоровй, по зр. 1·40, 1·80, 2, 2.50, 3 до 4·50.
Споднѣ вовняні, бѣлй и кольоровй, по зр. 2·40, 2·80, 3·20 до 5.
Скарпетки и панчохи вовняні въ найрôжнороднѣйшихъ ôтмѣнахъ, пара по кр. 55, 65, 75, 80, зр. 1, 1·20, 1·80. (3—?)

Цѣны найумѣркованѣйшй.

Цѣнники высилаеся на жаданье franco.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ЮСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручає

всякй роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ угертй до помазаня готовй, фарбы анилиновй, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничй, фарбы земній, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричній, есенціи, всякй фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовй для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскй, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскй сѣрники, шнурки запальній до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,

всякй роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревлянй и корковй до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручній и до фротерованя, пензлѣ малярскй кождои величины, мѣтлинки рижевй до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевй до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольньского, медаліового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячй артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (8—10)

„ЗОРА“

ПИСЬМО ЛИТЕРАТУРНО-НАУКОВЕ
для рускихъ родинъ

выходити буде съ новымъ рокомъ въ збôльшенôмъ объемѣ два разы на мѣсяць — *кожде число найменше въ два аркуши печатнй.*

Предплата выноситъ:

1) На звычайнôмъ паперѣ: рôчно **5 зр.,** пôврôчно **2 зр. 50 кр.** 2) На велиновôмъ паперѣ: рôчно **6 зр.,** пôврôчно **3 зр.**

Въ „Зори“ помѣщатися будутъ: повѣсти и поезіи (повѣсти оригинальній и переклады зъ иншихъ литературъ славяньскихъ), артикулы зъ рускои исторіи и етнографичній, статіи зъ рускои литературы и оглиды литературы у иншихъ Славянъ, популярній оповѣданя зъ наукъ природничихъ, письма о выхованю домашнôмъ, рôжнороднй дрôбній розправы, вѣсти о новыхъ ôткрытяхъ и вынайденяхъ, розправы артистичній, замѣтки и вѣсти литературній, библіографія, критика, всячина.

Въ „Зори“ возьмутъ удѣлъ П. Т. писателѣ нашй: дръ Из. Шараневичь, дръ Ом. Огоновскій, „Денисъ“; професоры гимназіяльній: Ал. Барвѣньскій, Ив. Вахнянинъ, Н. Вахнянинъ, о. И. Єзерскій, Е. Желехôвскій, Ром. Заклиньскій, С. Недѣльскій, Мих. Подолиньскій, П. Скобельскій, о. А. Торонъскій, В. Шухевичь; дальше Кс. Бобикевичь, Л. Василовичь, о. Я. Гудикъ, Ил. Грабовичь, Е. Грушкевичь, Дан. Лепкій, В. Лукичь, В. И. Маслякъ, о. И. Н. (авторъ розправы сегорôчнои: „О выхованю“), дръ П. Сушкевичь, К. Н. Устыяновичь и многй иншй.

Тй П. Т. Пренумеранты, що зложатъ цѣлорочну предплату зъ горы, найдальше до кôнця сѣчня, одержатъ безплатно одну зъ слѣдуючихъ премій (пôсля выбору):

1. Три томы народныхъ оповѣдань Маріи Маркевичевои (Марка Вовчка).
2. Ювилейне выданье повѣстей о. Николая Устыяновича (и повѣсть „Маруся“, або „Марта Борецка“).
3. Оповѣданье историчне дра Из. Шараневича: „Гальшка кн. Острожска“.
4. Повѣсти: Сваты, Марта Борецка и оповѣданя Н. Гоголя.
5. „О выхованю — пôдручникъ для рускихъ женщинъ“ (передрукъ зъ сегорôчнои „Зорѣ“) и двѣ повѣсти.
6. Фотографіи in quarto 26-лѣтного Тараса Шевченка и портреты (ôттиски зъ дереворитôвъ) слѣдуючихъ писателѣвъ (такожь in quarto): Ник. Костомарôвъ, Ник. Гоголь, Н. Лисенко, Ив. Нечуй Левицкій.

Кожда зъ тыхъ премій стоитъ въ книгарни найменше 1 зр. а. в.

Пренумеранты-учителѣ одержати могутъ яко безплатну премію два рочники „Газеты Школьнои“ зъ лѣтъ 1878 и 1879.

Всякй письма адресувати просимо: **до редакціи „Зорѣ“ во Львовѣ, улиця Галицка, ч. 18.**

ІОСИФЪ ЧЕРНИЦКІЙ

передъ тымъ

ГУСТАВЪ

ВИХЕРТЪ,

рукавичникъ и бандажистъ

во Львовѣ, ринокъ, ч. 28.

поручає ласкавымъ взглядамъ свій складъ всякого рода

товарівъ рукавичныхъ

власного выробу,

именно:

американьскій оленковій сподні и кафтаны, въ всѣхъ **найновѣйшихъ барвахъ дамскій, мужескій и мундуровій рукавички** всякого рода, именно: оленковій, серновій, козловій, дуньскій, glacée стебнованій якъ такожь посьвячо шитій; шкóры лосевій и оленковій до покрытя лóжокъ, подушокъ, торбы ловецкій, шапки мундуровій и цивильній, шаліки, краватки, шелькы, шнурóвки, бандажѣ. пончохи гумелястичній и шнуронаній.

Такожь принимає замовленя на всѣлякій выробы, входячій въ объемъ рукавичництва, якъ оправу гафтованыхъ **подушокъ, шельокъ, шапочокъ** и т. п.

по постоянныхъ умѣркованыхъ цѣнахъ.

Замовленя зъ провинції выконуются отворотною почтою.

(1—?) **Ринокъ, ч. 28.**

„У нашомъ гаю“,

кадриль зъ рускихъ пѣсень на фортепянъ;

выдавъ

Миколай Кумановскій.

Дохóдъ призначеный на дѣвоче воспиталище во Львовѣ. Цѣна 50 кр. за примѣрникъ. Можна дóстати за посредствомъ администрації „Дѣла“. (1—?)

ВЖЕ 14 л. СѢЧНЯ!

Трете тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСÓВЪ

зъ року 1881 à 100 франкóвъ въ золотѣ.

Рóчно пять тягнень

14 л. сѣчня, 14 л. марця, 14 л. червця, 14 л. серпня и 14 л. падолиста.

Кождого разу головна выграна

франкóвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкóвъ въ золотѣ.

Всѣ выгранї суть платнї вже въ мѣсяць по тягненю.

Выгранї и отсотки выплачуются **безъ всякого потрученя** къ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ столицяхъ провинцій, якъ такожь въ Бѣлоградѣ и въ многихъ европейскихъ столицяхъ.

За точну выплату поручає сербске княжеске правительство.

Льосъ несе 3% отсотковъ въ золотѣ.

Сербскі льосы за готóвку по **46 зр.** вразъ съ **60 кр.** купоновыхъ отсот.

КВИТЫ ПОБРАНЯ

(Bezugsscheine)

платнї въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тóлько по 3 зр. и однóй решткóвій ратѣ 4 зр.

Купуючій набуває вже **черезъ выплату першихъ 3 зр.** заразъ **выключне** и **неподѣльне** право участи въ грѣ.

При 1-шомъ тягненю, отбувшомся 12 листопада княж. 3% **сербскихъ льосóвъ** припали **головнї выгранї 100.000, 10.000** и **4.000** франкóвъ въ золотѣ на льосы, нашою конторою спроданї и зостали заразъ выплаченї.

Контора вымѣны администрації (1—4)

Вѣдень, Wollzeile 10 und 13. „MERKUR“ Ch. Cohn, Wollzeile 10 und 13.

Т. ОКОРНИЦКІЙ.

Магазинъ шкла и порцеляны

во Львовѣ, ринокъ, ч. 38,

Сервисы *столовї и гербатнї*, **гарнитуры до умывальнѣ, шкло рѣзане** и *гладке столове*, **тацки лякерованї** и т. п.

Всякї замовленя выконує отворотною почтою або желѣзницію, **ручаючи за шкоду пóдчасъ транспорту.** При бóльшихъ замовленяхъ не числитъ нічого за опакованье и отставленье franco до кождої стації желѣзницѣ. (1—1)

Цѣны найнизшій.

!! КАЛЕНДАРЪ „ПРОСВѢТЫ“ !!

на рóкъ 1882.

Вже выйшли и можна набути въ канцеляріи товариства „Просвѣты“, ул. Краковска ч. 14

КАЛЕНДАРЬ КНИЖКОВЫЙ

безъ пересылки почтовои 45 кр., а

КАЛЕНДАРЬ СТѢННЫЙ

безъ пер. почт. 16 кр. за примѣрникъ.

ОДЕССКІЙ ВѢСТНИКЪ,

щоденна газета политична, економична и литературна

(въ россійскóмъ языцѣ)

(2—3) пóдъ редакцією *П. А. Зеленого*

выходитъ въ Одессѣ кождого дня кромѣ днѣвъ посвяточныхъ

Поодинокій отдѣлы богатои програмы слѣдуючій:

I. **Вступній статіи** о всѣхъ важнѣйшихъ справахъ суспóльно-политичного житя Россіи, а именно полудневои Россіи, и цѣлои Европы.
II. **Хроника** подає съ найбóльшою точностію всѣ замѣтнї подѣї зъ житя полудневои Россіи.
III. **Переглядъ часописій и журналóвъ** о питаняхъ дня.
IV. **Литература, штука и наука.** Литературнї, художничї и науковї замѣтки и вѣсти, театральнї рецензіи.
V. **Судова хроника** подає вѣсти и справоздання о важнѣйшихъ процесахъ и розправахъ судовыхъ.
VI. **Южный край** — дописи зъ цѣлои южнои Россіи, заселенои Русинами, о всѣхъ замѣтнѣйшихъ подѣяхъ суспóльного житя.
VII. **Дописи** зъ заграницѣ.
VIII. **Заграничнї вѣсти** — переглядъ заграничнои политики.
IX. **Всячина.**
X. **Телеграмы.**
XI. **Фельетонъ** науковый, литературный, критичный, повѣстевый.
XII. **Вѣсти торговельнї** и оповѣстки.

Предплата на „Одесскій Вѣстникъ“ выноситъ рóчно **14** руб., пóврóчно **8** рубл., на мѣсяць **1** рубл. **50** коп.

Предплату слѣдує высылати пóдъ адресою: Въ Россію — городъ Одесса. Въ контору „Одесского Вѣстника“ въ красномъ переулкѣ въ д. Шварца.

Рóчнї предплатники можутъ сплачувати пренумерату ратами, если заявлятъ о тóмъ письменно съ означеньемъ речинцѣвъ ратъ, котрї можутъ бути або пóврóчнї або чвертьрóчнї.

Литературно-гумористичный и артистичный журналъ

„МАЯКЪ“

додатокъ до газеты „Одесскій Вѣстникъ“,

начинає съ днемъ 1 шого сѣчня 1882 другій рóкъ свого существованя.

Програма остаєся тая сама, що и въ сѣмъ роцѣ: 1) **Гумористичный отдѣлъ.** 2) **Литературный отдѣлъ.** 3) **Оглядъ суспóльного житя.** 4) **Всячина.** 5) **Артистичный отдѣлъ.**

„Маякъ“ выходитъ що тыждня.

Предплата выноситъ: *Для предплатникóвъ „Одесского Вѣстника“* съ пересылкою на рóкъ **4** рублѣ **50** коп., на пóвъ року **3** рублѣ. *Для посторонныхъ:* съ пересылкою на рóкъ **6** рубл., на пóвъ року **3** руб. **50** коп.

Всякї пысьма и посылки належитъ адресувати: *до редакції „Одесского Вѣстника“* для **„Маяка“.**

ПРЕДПЛАТА НА ДРУГІЙ (1882) РÓКЪ

економичнои, суспóльнои, политичнои и литературнои газеты

„ТРУДЪ“

Програма газеты:

I. **Официяльный отдѣлъ:** всякї розпорядженя правительственнї. II. **Руководячій статіи:** въ питаняхъ сферъ державныхъ, якъ такожь осудъ питань суспóльного житя въ сферѣ економичнóй, просвѣтнóй и самоуправленя. III. **Статіи, относячіся до политичного, економичного и соціяльного положеня полудневои Россіи и полудневo-захóдкого краю.** IV. **Отдѣлъ мѣстцевый:** мѣске господарство и хроника мѣскихъ случаѣвъ. V. **Отдѣлъ науковый:** статіи историчнї, статистичнї, педагогичнї, етнографичнї и др. VI. **Критика и бібліографія.** VII. **„Среди газетъ и журналовъ“.** VIII. **Фельетонъ:** белетристика въ прозѣ и стихахъ. замѣтки литературно-критичнї, рецензіи театральнї, музикальнї и малярскій, рóжнї другій статіи. IX. **Кореспонденціи.** X. **Заграничнї новости политичнї.** XI. **Телеграмы власнї и чужї.** XII. **Хроника судова.** XIII. **Хроника финансова, торгова, акціонерна и биржева.** XIV. **Отдѣлъ информаційный:** цѣны базарнї, рухъ желѣзниць, театръ и концерты, переглядъ дѣлъ судовыхъ, вызваченыхъ на речинець. XV. **Оголошеня.**

„Трудъ“ выходитъ три разы на тыждень: **въ понедѣлокъ, середу и пятницю.**

Предплата на „Трудъ“ выноситъ **съ пересылкою рóчно 8 рублѣвъ, пóврóчно 5 рублѣвъ.**

Предплату пріймаєся въ головнóй конторѣ редакціи **въ Кіевѣ,** *улиця Михайловска, дóмъ Г. Т. Корчакъ-Новицкого.* (1—3)

Ц. к. управ. желѣзница Львóвско-Черновецко-Ясска.

Ч. 25.240/V.

ДОСТАВА ОДЕЖИ СЛУЖБОВОИ.

Нынѣшнымъ розписуєся въ дорозѣ офертъ достава одежи для службы желѣзничои на рóкъ 1882 а евентуально и на 1883.

Оферты остемплёванї, опечатанї и заосмотренї въ написъ „Оферта на доставу одежи“ належитъ внести найдальше до 5 л. сѣчня р. 1882, година одинацята передъ полуднемъ, въ Зарядѣ головнóмъ во Вѣдни (Elisabeth-Strasse, 9) або въ Дирекціи руху во Львовѣ и отдѣльно зложити при касѣ одного зъ повыжше реченого мѣсця вадіюмъ въ высокости 5% вартости офѣрованои доставы.

Выказы доставитися маючихъ одежей службовыхъ, такожь примѣрники цѣны, въ котрї цѣны за одинъ рóкъ, такъ само за два роки доставы вставити належитъ, дальше условія доставы и примѣрники, знаходятся при зарядѣ матеріялóвъ въ Вѣдни и Львовѣ, где таковї оглядати можна.

Оферты, котрї поставленымъ условіямъ не отповѣдаютъ, або въ означенóмъ терминѣ не зостанутъ внесенї, не будутъ увзглядненї.

Въ Вѣдни, дня 13 грудня 1881.

Рада завѣдуюча.

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — Отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пóдъ зар. К. Беднарского

Ч. 97. Львôвъ, Середа 16 (28) грудня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодинокe число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ новымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ пôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ, якъ и доси.

Цѣна и условія предптаты умѣщенѣ повысше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

Новоприступаючѣ предплатники „Библ. Повѣстій“ дôстанутъ початокъ повѣсти „Любовь убогого молодця“ даромъ, а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.

Кто має перевести згоду межи Русинами?

(Епилогъ до статіи: „Яка може бути згода межи Русинами?“)

Кто має перевести згоду межи рускими партіями? Ôтъ кого має выйти початокъ — иниціятива — до згоды и органичного здруженя всѣхъ щирыхъ Русинôвъ для успѣшнои народно-политичнои дѣятельности?

На тѣ дуже важнѣ пытаня стрѣчали мы доси рôжнѣ ôтповѣди и рôжнѣ предложеня та ôтзывы, але доси все осталось лише на паперѣ. О скôлько сама згода Русинôвъ що до свого предметового сформулованя представляла собою задля путаницѣ и сумѣшки рôжнородныхъ пытань трудности и перепоны въ практичнôмъ переведеню, старались мы въ попередныхъ статяхъ розъяснити и роздѣлити тѣ рôжнородныѣ пытаня и, лишаючи на боцѣ литературне пытанье, поставили мы народно-политичну дѣятельнôсть Русинôвъ яко властивый и головный предметъ згоды Русинôвъ. Теперь постараємось поясшити тѣ трудности и перешкоды, якѣ представляє собою самъ способôъ переведеня згоды.

Взывано редакторôвъ рускихъ часописій, щобы они зôбравшись разомъ перевели згоду межи Русинами. Се може однакожь уважатись лише яко зазывъ, щобы рускѣ редакторы въ своихъ часописяхъ вплывали на загалъ въ дусѣ помиреня Русинôвъ, бо тôлько такъ далеко сягаєкругъ дѣятельности редакторôвъ. Они можутъ пôддержувати и ширити гадку згоды, они можутъ поясняти и лагодити партійнѣ суперечности, они можутъ остаточно подавати гадки и способы, якъ перевести згоду Русинôвъ, — и сего справедливо можна домагатись ôтъ кождои поважнои редакціи — але перевести и осущити згоду, утворити одноцѣльну, всѣ партіи и всѣхъ Русинôвъ обнимаючу организацію для згодливои, однодушнои и одномысльнои народно-политичнои дѣятельности — сего не можутъ вже зробити одни лише редакторы навѣть при найлучшôй воли и при найбôльшôмъ высиленю всѣхъ своихъ силъ и вплывôвъ. Та въ конець, хочьбы й справдѣ зôбрались и объѣднались всѣ рускѣ редакторы, то се буде лише згода дневникарства, згода, можна сказати, на паперѣ, а не згода сполученои силы всѣхъ Русинôвъ, не жива и дѣятельна организація всѣхъ жизненныхъ силъ руского народа, якои намъ конче теперь потреба.

Ôтозвались такожь голосы до Вп. о. Ст. Качалы, щобы ôнъ взявъ въ свои руки и перевѣвъ згоду межи Русинами. Алежь що мавбы Вп. о. Качала зробити, щобъ перевести въ житье такъ величаве и совсѣмъ то не легке дѣло? Вôзвати всѣхъ до згоды? Се вже зробивъ нашъ неутомимый патріотъ. Неразъ и не два завзывавъ до згоды, а завзывавъ щиро, съ цѣлою повагою свого всюда поважаного голосу, съ цѣлымъ огнемъ свого невгасаємого патріотизму. Безперечно, що ôтъ того голосу поширшала и глубше вкорѣнилась идея згоды, але мимо того нема до нынѣ видноси спôльнои организаціи всѣхъ Русинôвъ, одушевленои одною гадкою, працюючои для однои цѣли, — бо такѣ организаціи всенароднои силы не здвигаются однымъ чоловѣкомъ, хочьбы ôнъ бувъ и вèлитомъ, — але силою цѣлои суспôльности.

Такъ отже оба предложенѣ способы не ведутъ до цѣли, а то може именно длятого, що за далеко ôтбѣгаютъ ôтъ дѣйстного стану нашого теперѣшнего роздробленя и за мало берутъ на увагу тѣ зароды организаціи нашого народно-политичного житя, котрѣ въ першôмъ рядѣ покликанѣ розвинутись въ повный, всѣхъ щирыхъ Русинôвъ обнимаючій народный организмъ политичный. Маємо тутъ на думцѣ „Руску Раду“, котра яко политичне товариство Русинôвъ єсть въ першôмъ рядѣ покликана и своими статутами обовязана, розбудити и зъорганизовати политичне житье Русинôвъ. Основателѣ „Рускои Рады“ замѣряли утворити политичне товариство для всѣхъ Русинôвъ, а що мимо того власне тутъ розгравались нашѣ партійнѣ страсти, — се певно не було замѣромъ и цѣлею тыхъ основателѣвъ. Мимо выключно партійного станoвища, яке на дѣлѣ заняла „Р. Рада“, загалъ Русинôвъ всежь таки не тративъ надѣѣ, що се товариство хочь съ часомъ станеся осередкомъ политичного житя всѣхъ Русинôвъ и що власне тутъ найперше подадутъ собѣ руку розъѣднанѣ партіи. Тожь такъ р. 1873 якъ и р. 1879 ôтнеслись члены такъ званои молодои партіи до „Рады рускои“, щобы приняла ихъ въ свои члены и допустила тымъ до спôльнои працѣ для добра Руси. Тогды то и Впр. о. Качала и много другихъ патріотôвъ ôтзывались до „Р. Рады“, щобы она помирила Русинôвъ и стала товариствомъ всѣхъ Русинôвъ. Та остаточно и послѣдній загальнѣ зборы „Рускои Рады“ р. 1879 одноголосно вложили на новый выдѣлъ обовязокъ, перевести згоду межи Русинами, чого доси еще не сповнено.

Правда, пôднесено еще одинъ способъ помиреня рускихъ партій, котрого однакожь не принято. Було се въ листопадѣ р. 1880 на засѣданяхъ т. зв. іосифиньского комитету, зложеного зъ представителѣвъ всѣхъ рускихъ партій, котрый устроювавъ всенародне торжество въ память 100-лѣтнои рôчницѣ вступленя на престолъ цѣсаря Іосифа II. При обрадахъ комитету надъ четвертою резолюцією руского вѣча народного „внутрѣшна организація“, звернули представителѣ такъ званои молодои партіи увагу всѣхъ комитетовыхъ на то, що ся резолюція єсть властиво найважнѣйша для Русинôвъ зъ помежи всѣхъ чотырохъ резолюцій, бо ôтъ здоровои внутрѣшнои организаціи нашихъ силъ зависитъ весь успѣхъ нашои народнои политики. Указуючи на существуючу незгоду партій, розрываючу нашѣ силы, представителѣ сеи партіи пôднесли необходиму потребу покôнчити ту незгоду и перевести правдиву а згодливу организацію всѣхъ силъ Русинôвъ. Понеже всѣ дотеперѣшнѣ способы помиреня Русинôвъ не довели до цѣли, для того слѣдовалобы, щобы всенародный авторитетъ руского вѣча народного положивъ основу такого помиреня и удѣливъ свою санкцію для переведеня згоды всѣхъ Русинôвъ. А понеже згода не дасться перевести въ однôй хвили и однымъ словомъ безъ попереднего порозумѣня и переговорôвъ обохъ сторôнъ спорячихъ, для того предкладано такій способôъ, щобы выбрано на вѣчу рôвне число мужѣвъ довѣрія обохъ сторôнъ и имъ поручено полагодити споры межи обома партіями и основно обдумавши способôъ и средства спôльнои организаціи всѣхъ Русинôвъ предложити дотычащѣ внесеня на найблизшôмъ народнôмъ вѣчу. Ôтповѣдно до сего предкладали представителѣ такъ званои молодои партіи, щобы по мысли що ино высказаныхъ гадокъ сформуловати четверту резолюцію о „внутрѣшнôй организаціи“ и вставити до неи выбôръ т. зв. екзекутивного комитету, зложеного зъ мужѣвъ довѣрія обохъ партій. Однакожь сего внесеня не приняла друга часть іосифиньского комитету (мѣжь котрыми були такожь представителѣ „Р. Рады“), покликуючись межи иншимъ на то, що вже

Американьска конкуренція.

IV.

Конкуренція и єи наслѣдства въ Европѣ.

Скорый взрôстъ американьского господарства выродивъ небавомъ надпродукцію, а тая природнымъ наслѣдствомъ упадокъ вартости и цѣны зôбжа. Тому Американецъ мусѣвъ вчасно оглядатись за себе, мусѣвъ шукати за иншимъ торгомъ для свого зôбжа, попытнѣйшимъ и вдячнѣйшимъ. Такій знайшовся въ многоголовôй Европѣ, а передъ всѣмъ въ найблизшôй Америцѣ — Великôй Британіи. Ту вôткнулись насамперед плоды старого и нового свѣта; по завзятôй борбѣ перебилися послѣдній „масою“ и посунулись вже гладшою дорогою до Франціи, Италіи, Нѣмеччины, Швайцаріи, выпираючи зъ обохъ послѣдныхъ мѣсць зôбже румуньске и Австро-Угорщины. Поневоли яли вдиратись и въ внутрь послѣднои.

Плоды, котрѣ до нынѣ вывозила Америка и выводитъ немовьбы до борбы съ европейскими плодами. суть: зъ зôбжа: пшениця, кукурудза — осôбно мука; зъ живого товару*): худоба рогата и нерогата, конѣ, мулы, ôвцѣ, дрôбъ, рыбы — осôбно мясо; дальше: сыръ, масло, овочѣ, вино, ярина, спиритусъ, хмѣль, солодъ и цукоръ.

Въ якôй скôлькости вывозитъ ихъ Америка, показуе наглядно слѣдуюче зôставленье вывозу зъ р. 1880.

Въ тôмъ роцѣ Америка вывезла въ Европу:

	метр. сотн.		вартости	
Пшеницѣ	41,780.000	—	381	мил. зр.
Кудурудзы	24,990.000	—	108·$_{5}$	„ „
Муки	5,900.000	—	70·$_{70}$	„ „
Товару живого (худобы рогатои, безрогъ, коній, мулôвъ, овець, дробу)		—	31·$_{72}$	„ „
Мяса волового (свѣжого и вудженого)		—	20·$_{644}$	„ „
Свинины (мяса свѣжого, солонины, сала, шинокъ)			169·$_{674}$	„ „
Мясныхъ консервôвъ			15·$_{754}$	„ „
Рыбы (консервованои)			4·$_{652}$	„ „
„ сушенои			1·$_{478}$	„ „
Масла	177.968	метр. сот.	13·$_{380}$	„ „
Сыра	579·031	„ „	22·$_{342}$	„ „
Бараболѣ			1·$_{044}$	„ „
Пива			600.000	„
Спиритусу			5·$_{7}$	мил. зр.

Дохôдъ зъ овочѣвъ (бросквинь, яблукъ, грушокъ, ягôдъ, якъ: веприна, боровина, порички, суницѣ, винограду) выносивъ вже р. 1876: 276·$_{43}$ мил. зр.

Цукоръ выробляе Америка въ найбôльшôй части зъ кукурудзы и тростины, дешевшои и вдячнѣйшои якъ бураки. Зъ послѣдныхъ ôтбуваются доперва пробы; мимо того выперъ вже американьскій цукоръ нѣмецкѣ цукровѣ выробы въ Англіи.

О выробахъ индустрійныхъ, якъ въ загалѣ о американьскôй индустріи не говоримо, бо на тôмъ поли все еще володѣе Англія, опôсля доперва слѣдуютъ: Сполученѣ Державы, Нѣмеччина, Франція Австро-Угры.

То суть „бомбы и гранаты“, котрыми варварско непросвѣчена, бо безмундурна и безъоружна Америка кидаєсь на просвѣчену, остробагнетну, мурами и твердынями скрѣплену Европу. Гляньможь и на наслѣдки тои дивоглядноси борбы и зачнѣмъ порядкомъ ôтъ першого боєвиска — Англіи.

Гдеякѣ ученѣ англійскѣ застановлялись до недавна надъ нѣбы-историчнымъ пытаньемъ, здавалосьбы на першій поглядъ смѣшнымъ, що небезпечнѣйше було для Англіи: чи колишній наплывъ кораблѣвъ пôдъ Гастингсъ „съ узбровными Норманами“ чи нынѣшный „съ американьскими мѣшками“? Дивне, выдався, зôставленье и смѣшне, але неодинъ историкъ слѣдитъ за нимъ поважно.

Велика Британія маe много головъ а мало хлѣба. Щорôчно докуповуе до власныхъ плодôвъ живности за 1.200 до 1.300 милiонôвъ зр., отже ôтвираe зôбжевый торгъ найбôльшій и найпоплатнѣйшій въ свѣтѣ. О монополь того торгу бореся Америка противъ дотеперѣшныхъ доставцѣвъ на торгъ англійскій, именно: въ першôй линіи противъ самыхъ англійскихъ посѣдачѣвъ грунтовыхъ, дальше противъ Россіи, Австро-Угорщины, Державъ наддунайскихъ и балканьскихъ. Гдеякими плодами Америка майже здобула пожаданый монополь, гдеякими добиваєся, бо зъ сумы загального довозу доставляе она сама солонины 96 процентъ, кукурудзы 84%, пшеницѣ и муки 80%, мяса 72%, живои худобы 43%. Що хвиля завязуются въ Англіи товарищства, пошукуючѣ, стягаючѣ и закупляючѣ кораблѣ зъ цѣлого свѣта, щобы якъ найскорше и найдешевше пересаджати великаньскѣ довозы американьскѣ черезъ оцеанъ.

Але сама природа здавалося попираe

*) На захôдъ ôтъ высше описанои: „всесвѣтнои комоpы“ падъ Миссисипи, на територіяхъ межи Мексикомъ а Канадою розтягаєся т. з. „всесвѣтна обора“. Череды до 35.000 штукъ пасутся разомъ — и зôстаютъ неустанно пôдъ голымъ небомъ, бо на зиму не переганяютъ ихъ до стаєнъ але — въ теплѣйшѣ стороны. Доглядаютъ ихъ кôннѣ пастухи. Самуилъ Аленъ выпасае на своѣй посѣлости о 2.812 моргахъ череду 225.000 волôвъ. Его служба 400 пастухôвъ и 2.000 коній. Одна ôвчарня въ Новôмъ Мексику „Albuquerque“ числитъ 50.000 овець.

выдѣлъ „Р. Рады“ маѥ поручено, перевести згоду, отже выбôръ такого особного комитету входивбы въ компетенцію выдѣлу „Р. Рады“.

Такъ отже и тутъ зновъ признано зъ цѣлкомъ компетентной стороны, що „Р. Рада“ маѥ обовязокъ перевести згоду межи рускими партіями. И справдѣ, єсли „Р. Рада“ маѥ статися правдивымъ и дѣяльнымъ товариствомъ политичнымъ всѣхъ Русинôвъ, єсли она маѥ зъорганизовати рускій народъ до успѣшнои участи въ политичнôмъ житю, то „Руска Рада“ въ першôмъ рядѣ повинна перевести згоду Русинôвъ въ довершене дѣло. Она одна найлекше и найуспѣшнѣйше може сповнити ту задачу, бо жь въ певнôй мѣрѣ маѥ она обовязокъ пріѥднати тыхъ, котрыхъ доси ôткидала.

Не потребуємо тутъ широко розводитись надъ важностію и необходимостію чимъ скоршого переведеня згоды. Недалекй выборы до сойму, непевнôсть положеня въ радѣ державнôй, а що найважнѣйше наша политична бездѣльнôсть внутрь краю, не позволяютъ довше пôддержувати партійну незгоду и недовѣрчивôсть и съ заложеными руками дожидати непевнои будучности и съ затканымы ушима мимо пропускати стоны руского народа потребуючого щирои опѣки, проводу и пôдмоги. Довше ôттягатися ôтъ сего дѣла, значилобы разъ на все ôтобрати Русинамъ вѣру въ жизненпôсть „Р. Рады“ и приневолити ихъ съ роздертымъ серцемъ шукати нового осередку для живои, згодливои и невсыпаючои дѣятельности около пôддвигненя руского народа. Маємо надѣю, що „Руска Рада“ для добра загалу Русинôвъ не схоче доводити до такои сумнои крайности и що скоро знайде ôтповѣдный способъ перевести народно-политичну згоду Русинôвъ въ довершене дѣло.

Реформа народныхъ шкôлъ.

„Non scholae sed vitae“.

(*Дальше.*)

XV-е пытанье. *Чи въ виду проектованого збôльшеня атрибуцій окр. рады школьнои и перенесеня на ню права презенты не булобы пожаданымъ скрѣпленье въ нѣй елементу автономичного, примѣромъ въ способѣ, щобы кромѣ двохъ делегатôвъ рады повѣтовои засѣдавъ въ окр. радѣ школьнôй делегатъ репрезентаціи мѣскои того мѣста, въ котрôмъ находится окр. рада школьна и староство?*

Кождому, кто прочитаѥ се пытанье, насунеся мимохôть думка, длячого то польска анкета школьна, котра въ III, VII и XIV пытаню квестіонара, где ходило о компетенціи мѣстцевои рады школьнои, показалась такою абсолютно-централистичною и дотычными §§-ми въ „проектѣ новыхъ законôвъ школьныхъ“ совсѣмъ намѣряѥ пôдкопати автономію громадъ и зредукувати власть и кругъ дѣланя мѣстц. рады школьнои до нулѣ, — длячого та сама анкета польска выступаѥ теперь за скрѣпленьемъ елементу автономичного въ окр. радѣ школьнôй?! Не треба бути далековиднымъ политикомъ, щобъ не пôзнатися на „фарбованыхъ лисахъ“ и не додуматися, якъ понимаютъ у насъ автономію тѣ *высокопарнѣ* речники автономичного елементу! Щобъ близше пояснити властиву цѣль скрѣпленя елементу автономичного въ окружнôй радѣ школьнôй, розгляньмося, якій ѥсть складъ и кругъ дѣланя тои рады пôсля дотеперь обовязуючихъ законôвъ школьныхъ, а якъ то она выглядаѥ въ „проектѣ“, котрый ѥсть вже готовою ôтповѣдію на пытаня квестіонаря.

Пôсля §. 22, III-го закона шк. складаѥ рада окр. а) зъ предсѣдателя, котрымъ ѥсть староста, b) зъ духовного кождого обряду и исповѣданя, числячого въ шк. округѣ надъ 2000 душь, c) зъ 2-хъ заступникôвъ учительства, т. є. одного выбраного зборомъ учителѣвъ округа, а другимъ ѥсть директоръ учит. семинаріи, а где такого нема — директоръ середнои школы або управитель однои зъ народныхъ школъ, вызначеный краєвою радою; d) по одному заступникови зъ кождои рады повѣтовои*), находячоися въ шк. округѣ, (въ мѣстахъ Львовѣ и Краковѣ замѣсть тыхъ делегатôвъ входятъ 2 заступники, выбранй зъ рады мѣйскои), e) инспекторъ окружный.

Сей §. змѣненый въ „проектѣ“ такъ, що пôдъ c) замѣсть директора школы середнои вснено дир. школы выдѣл., а пôдъ d) вставлено, що въ складъ рады окр. входятъ 2 делегаты рады повѣтовои и одинъ делегатъ рады тои громады, въ котрôй рада окружна мѣстится (вô Львовѣ и Краковѣ рада мѣйска выбераѥ по 3 заступникôвъ замѣсть делегатôвъ повѣт. рады).

Въ §. 11 а такожь въ §. 27 тогожь закона (котрый въ „проектѣ“ ѥсть §. 28-ымъ) придѣлено пôдъ 3. окружнôй радѣ право именованя и наглядання мѣстц. предсѣдателя и ѥго заступника и строгого поступованя съ мѣстц. радами; въ тôмже §. пôдъ 6. признано окр. радѣ право завѣдуванія фундаціями школьными, — право ôтняте мѣстцевôй радѣ (въ §. 27, 4, III-го закона сказано, що рада окружна маѥ: opiekować się funduszami i fundacyami szkolnymi miejscowymi, а въ „проектѣ“ въ §. 28, 6 всунено ще пôсля „opiekować się“ „i zarządzać“), дальше пôдъ 11. придѣлено окр. радѣ обовязокъ: czuwać nad wykonywaniem dydaktyczno-pedagogicznego nadzoru nad szkołami i oznaczać czas wakacyi z uwzględnieniem miejscowych okoliczności. До §. 35 („въ проектѣ“ §. 36 додано: aby inspektor szk. okr. prócz spraw specyalnie dydaktyczno-pedagogicznych nie był obarczonym czynnościami biurowymi i mógł przeważnie czas swój poświęcić wizytowaniu szkół (може ôъ не зашкодило ще додати выразно, що староста не може посылати окр. инспектора на комисіи политичнй н. пр. до переведеня выборôвъ и т. п.). Наконець, якъ то вже при обговорѣ VII пытаня въ Ч. 73 „Дѣла“ выказано, вычеркнули творцѣ „проекту новыхъ законôвъ шк.“ съ §. 9-го, III-го закона шк. точку 16-ту, пôсля котрои мѣстц. рада маѥ право презентованя учителѣвъ, а всунули додатокъ до 1-го арт. II-го закона шк., котрымъ ту атрибуцію переносятъ на раду окружну.

(*Дальше буде.*)

*) Доси въ кождôй окр. радѣ засѣдаѥ по 2 делетатôвъ повѣт. рады, лишь въ рящовскôмъ, сяноцкôмъ и тернопôльскôмъ по 3-хъ.

Просимо ôткрыти шеломъ...

Sine ira et studio.

На пôдставѣ власноручного письма Впр. о. Озаркевича умѣстили мы въ послѣднôмъ ч. 96 „Дѣла“ спростованье вѣсти поданои „Словомъ“ на пôдставѣ донесеня ѥго вѣденьского кореспондента, будьтобы Вп. о. Озаркевичь на завôзванье Вп. пп. Ковальского и Кулачковского ôтказався ôтъ участи въ депутаціи до министра въ справѣ рускои школы народнои. Хотяй мы були въ правѣ объявити се спростованье въ имени самого о. Озаркевича, *однакожь не зробили мы сего вже* зъ тои простои причины, що „Слово“ не подало ніякои поруки достовѣрности свого донесеня, а признало авторомъ сеи вѣсти не обохъ послôвъ пп. Ковальского и Кулачковского, але лише свого вѣденьского кореспондента, — якъ и для того, що на вѣсть ничимъ недоказану выстарчаѥ просте dementi. Мы указали при тôмъ на наслѣдства розсѣваня такихъ вѣстій, шкодливыхъ лише самымъ Русинамъ и справѣ заведеня рускои школы народнои, и зъ тои причины надѣялися, що „Слово“, ѥсли схоче и дальше обставати при своѥй вѣсти, подасть неоспоримый доказъ правды сеи вѣсти. Тожь не мало здивовались мы, коли въ вчорашнôмъ ч. „Слова“ замѣсть такого доказу, стрѣтили мы лише плятоничне увѣренье, що „поданная нами („Словомъ“) первоначальна вѣсть отвѣчаетъ вполнѣ истинѣ и фактичному положенію дѣлъ, которыхъ ніякіи „слѣпыи выстрѣлы“ изъ за плота якой бы то ни было редакціи опровергнути не въ состояніи. О. Озаркевичь былъ гг. Ковальскимъ и Кулачковскимъ къ общей акціи (якôй, где и якъ?) приглашенъ. Ѥсть то фактъ, который оба названныи послы кождои минуты и на кождое желаніе засвѣдѣтельствуютъ — и во виду *котрого то факта сожалѣнія* достойный сепаратизмъ о. Озаркевича ніякого извиненія найти себѣ не можетъ.“ Ѥсть въ цивилизованôмъ свѣтѣ прійнята засада, що *кто выступаѥ съ обжалованьемъ* противъ другого, повиненъ перше всего доказати правды обжалованя. Покликати когось на свѣдка, не значитъ еще доказати правду своихъ слôвъ, якъ довго покликанй свѣдки тыхъ слôвъ дѣйстно не потвердили. „Слово“ не тôлько не наводитъ ніякого автентичного заявленя ани ôтъ Вп. п. Ковальского ани ôтъ Вп. п. Кулачковского, але надто ставитъ сихъ послѣдныхъ послôвъ о стôлько въ некористне становище, що импутуючи имъ, на случай опроверженя вѣсти вѣденьского кореспондента „Слова“, вину „сожалѣнія достойнои сецесіи“ зводитъ ихъ зъ ролѣ свѣдкôвъ на становище обжалованыхъ о сецесію. Очевидно, що въ такôмъ случаю вже не може бути бесѣды о свѣдкахъ, але о двохъ противныхъ и зарôвно интересованыхъ сторонахъ, зъ котрои одна маѥ доказати правду того, що друга сторона (о. Озаркевичъ) рѣшучо перечитъ.

Яко совсѣмъ безучастнй въ тôмъ споръ и лишаючи ѥго остаточне рѣшенье самымъ интересованымъ посламъ, мы можемо тôлько жалѣти, що „Слово“, не доказавши доси правды своѥи вѣсти о мнимôй сецесіи о. Озаркевича въ справѣ рускои школы, вже накинулось на о. Озаркевича съ инсинуацією зарôвно передвчасною якъ и злобною, будьтобы о. Озаркевичъ не мавъ „можности ни смѣлости опровергнути подъ своимъ внаснымъ именемъ“ вѣсть подану „Словомъ“ и що о. О. не може „собѣ найти ніякого извиненія“. Слѣдуюча телеграма, котру мы одержали въ ôтповѣдь на повисшу вѣсть пôддержувану вчорашнымъ „Словомъ“, буде здався достаточною ôтповѣдею на ту инсинуацію —:

Вѣдень 28 грудня. Въ справѣ львôвскои рускои школы **не говорили менѣ нашй послы о меморіялѣ и не взывали мене до пôдпису и депутаціи. Въ жаднôй справѣ зо мною не зносилися и не зносятся. „Слово“ представило все тенденційно и злобно.** Dementi маѥ надôпшю.

Озаркевичъ.

Теперь, думаємо, пора ôткрыти шеломъ....

ДОПИСИ.

Зъ Черновець. Рôкъ вже минувъ, якъ буковиньска Русь зложила въ могилу одного зъ найпершихъ и найгорячѣйшихъ патріотôвъ бл. п. о. Василія Продана. Память ѥго не умерла, ѥго духъ патріотичный *оживляѥ патріотôвъ*. Дня 9 (21) грудня устроило товариство „Руска Бесѣда“ при спôвучасти академичного товариства „Союзъ“ и другихъ рускихъ товариствъ въ архикатедральнôй православнôй церквѣ богослуженье и панахиду за упокôй душѣ бл. п. О. Василія. Въ тôмъ церковнôмъ богослуженю взяли участь о. Архимандритъ Митрофоръ Имущ., о. протоєрей Попескулъ, консисторскій совѣтникъ о. Лучискулъ и діяконъ Исонискулъ.

Богослуженье ôтправлялось въ рускôмъ языцѣ а члены товариства „Союзъ“ при участи п. суд. Ясиницкого и гимназіяльнои молодежи пôдъ управою п. Стоцкого дуже много причинилися своимъ прекраснымъ спѣвомъ до поважнои свѣтлости поминального богослуженя, такъ що неодного зъ присутныхъ до слезъ тронули. Въ церквѣ бачили мы множество зъ рускои интелигенціи, мѣщанъ а найбôльше молодежи. Такожь пріятно намъ спôмнути, що на богослуженье явились: генеральный викаръ о. Архимандритъ Чупирковичь, Архимандритъ Калиновскій, консисторскй совѣтники дръ Цуркановичь и дръ Илласевичь. Такъ отже зновъ зôбрались черновецкй Русины разомъ при народнôмъ торжествѣ, правда, торжествѣ сумнôмъ, бо поминальнôмъ, але оживленôмъ идеею безсмертности духа, безсмертности народныхъ заслугъ, народного подвигу Русинôвъ. Добрый се знакъ, що памятаємо на нашихъ заслуженыхъ мужѣвъ-патріотôвъ, бо якъ сказавъ д' Израели — народъ, що не умѣѥ почитати своихъ му-

---

въ тôй борôѣ золотониву заатлянтицку землю. Ôтъ рр. 1875—1880 навѣщена Велика Британія (вынявши одного р. 1878) великими, а въ рр. 1875, 1877, 1879 дѣйстно страшными неурожаями. Була то пора свѣтлыхъ интересôвъ збôжевыхъ для Россіи, Австро-Угорщины, краѣвъ наддунайскихъ и балканьскихъ, єслибъ не химерна ихъ доля, що въ тыхъ рокахъ ихъ самыхъ надѣлила слабенькими урожаями. Тогды Америка, якôбы засѣвшій на тую хвилю зажертый ягуаръ, кинулась всею силою на свою жертву — опорожненый англійскій торгъ, а вдершись разъ въ той осередокъ европейского торгу сцѣпила ѥго руками и ногами, лишаючи давнѣйшимъ доставцямъ лише економичну розпуку. Они безсильнй кляли на ворожливого гиганта, що имъ выдеръ найкраще и найпевнѣйше жерело збôжевого заробку, але Англія мусѣла ему пôддатись, еще и благословила бѣдною душею, бо єслибъ не той заатлянтицкій гигантъ, она навѣщена неурожаями, еще и опущена ôтъ давнѣйшихъ доставцѣвъ, була загрожена съ цѣлымъ заходомъ Европы страшнымъ голодомъ, єслибъ еще разъ кажу не мѣшки того благотворного демона-Америки.

За тое диктовала теперь Америка условія и вчинила Англію такою, якою сама хотѣла. Англійске земледѣльство мусѣло вложити оружіе. Давнѣйше потѣшався англійскій господарь въ часахъ неурожаѣвъ хоть тымъ, що цѣна збôжа пôйде въ гору и цѣною наложитъ свои скупй зборы. Теперь сталось противно. Коли въ рр. 1870—1874 часахъ урожайныхъ метричный сотнарь пшеницѣ коштувавъ пересѣчно 12·60 зр., спала въ рокахъ неурожайныхъ 1875—1879 цѣна сотнаря пшеницѣ на 10·90 зр. Причина — американьскій довôзъ. Англичане думали съ початку, що то звычайный, американьскій „жартъ“, що то одноразове высиленье для хвилевого зыску, тымчасомъ переконалися въ скорѣ, якъ пише „Mark Lane and Baltic Almanac“ за рôкъ 1881, що то серіозный гандель, що то новый подвигъ нового свѣта, котрый навѣть въ часѣ власныхъ неурожаѣвъ буде въ силѣ засыпати цѣлу Англію своими незмѣрными плодами.

Першимъ отже наслѣдствомъ американьскои конкуренціи въ Англіи бувъ — поневольный упадокъ тамошного земледѣльства и тѣсно съ нимъ звязанои годôвлѣ худобы. Просторонь ланôвъ пшеничныхъ зменшилась въ рр. 1875—1880 о 16 процентъ, а худобы було еще въ р. 1874: 6·1 мил. рогатои, 30·3 мил. овець 2·4 мил. безрогъ, а въ р. 1880: 5·9 мил. рогатои, 26·6 мил. овець, 2·0 мил. безрогъ.

Въ Ирляндіи станъ знатно сумнѣйшій; тамъ криза вже явна.

Якъ дальше американьска конкуренція впившись въ организмъ Великои Британіи помало перетворюе цѣлый суспôльный и политичный ѳи устрôй, показуеся яскраво зъ слѣдуючого:

Всѣ грунта Великои Британіи (съ выняткомъ $^1/_{10}$ части дрôбненькихъ посѣлостій) суть выключною власностію 180.000 панôвъ, въ найбôльшôй части высокои шляхты. Сѣ не господарюютъ самй, але выпускаютъ въ аренду чиншôвникамъ-фермерамъ, котрыхъ число 1·16 миліона. Менша сихъ половина жіе въ Англіи, Шкоціи, Вельсъ, а 600.000 въ Щкоціи. Они вынаймаютъ и ôтнаймаютъ поля на дуже довгй часы. Коли тому доходы ихъ американьска конкуренція чимъ разъ пôдтинала а выдатки, якъ чинш, робôтникъ, податки коли не збôльшались то не змѣнялись, — страты тыхъ миліонныхъ чиншôвникôвъ були зъ року на рôкъ незвычайно великй. „Мы не въ силѣ“ — голосили они — „безъ страты метричный сотнарь пшеницѣ дешевше продавати, якъ по $11^1/_2$ зр.“ — А Америка якъ на прекôръ продавала дешевше и якъ пожемъ пôдтинала англійске чиншôвництво. Тому хоть властителѣ знижали чинш ôтнаємный ôтъ 10—20%, богато чиншôвникôвъ злицитованй до послѣдного, то повтѣкали до Америки, то шукали хлѣба по фабрикахъ. Вже въ р. 1878 богато грунтôвъ лежало облогомъ, а $^1/_3$ часть фермъ выставлена на продажъ. Каста англійскихъ фермерôвъ, колись одна зъ найенергичнѣйшихъ а залежна ôтъ льордôвъ-магнатôвъ и найконсервативнѣйша пôдъ взглядомъ политичнои вѣры верства людности — розбита на всегда. За либералами и демократами англійскими промавляла тому окрôмъ геніяльного Глядстона може еще и голоснѣйше — и американьска конкуренція.

жѣвъ заслуги, недостойный ихъ мати. Мы хочемо бути тымъ достойнымъ народомъ. Та съ жалемъ треба признати, що сего не можна сказати о всѣхъ тутешныхъ Русинахъ, именно о гдекотрыхъ зъ помежи галицкихъ переселенцѣвъ, котрй радй бы уходити не то за патріотôвъ, але за авторитетôвъ-проводирôвъ Руси, а на дѣлѣ тôлько жалемъ наповняютъ нашй серця. Такъ пр. дуже се немило вразило всѣхъ, що проф. Калужняцкій не узнавъ за ôтповѣдне хочьбы лише явитись на поминальнôмъ богослуженю за бл. п. о. Василія, одного зъ найбôльше заслуженыхъ мужѣвъ Буковиньскои Руси. Не згадувавъ бы я о тôй, може бути на око — маловажнôй дрôбници, коли бъ она не була характеристичнымъ выразомъ поступованя проф. К. Такъ пр. еще бôльше разитъ се всѣхъ Русинôвъ, що тойже проф. К. чи то дня моды, чи для мнимого „доброго“ тону, чи для якого хибленого аристократизму такъ приватно якъ и публично понисуєся въ розмовѣ языкомъ польскимъ, впрочѣмъ не дуже то й поправнымъ, — а тымъ заявляє велику легковажнôсть для питомого языка руского, хотяй бôльша вправа въ рускôмъ языцѣ була бы пожадана навѣть хочьбы въ самôмъ заводовôмъ интересѣ проф. К. Тымъ слѣдомъ здаєся поступати такожь Галичанинъ проф. Ш. А предсѣ обохъ ихъ голошемо намъ свого часу передъ ихъ приѣздомъ яко Русинôвъ твердыхъ. Языкъ польскій языкъ, нѣмецкій, румуньскій и Богъ знає еще тамъ, якій, — тôлько не свôй рускій! Чи се має бути та галицка цивилизація патріотична?! Єсли такъ, то хорони насъ Боже передъ такою цивилизацією и такими твердыми цивилизаторами.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Выголошеный явно судъ цѣсаря о партіяхъ рады державнои.) Дня 22 грудня явилась на авдієнціи у цѣсаря въ Вѣдни депутація Трієстеньскои торговельнои комнаты, щобы вручити монархѣ меморіялъ, въ котрôмъ згадана палата торговельна просила о помôчнй средства для пôдвигненя торговельныхъ ôтношень Трієсту. Цѣсарь принявъ депутацію, въ котрои складъ входили: президентъ, вицепрезидентъ и одинъ радный торговельнои палаты и посолъ до рады державнои зъ Трієсту Тайшль. На промову проводника депутаціи, президента торговельнои комнаты давъ цѣсарь таку ôтповѣдь: „Добро Трієсту лежитъ менѣ на серцю и я бачу, що для него треба щось учинити. Меморіялъ передамъ мому правительству до залагодженя и поручу ему якъ найсовѣстнѣйше єго розôбрати и осудити. *Жалую тôлько, що послы трієстеньскй стаютъ въ безвзглядноôй и злобноôй опозиціи до мого правительства. Се вже не єстъ звычайна, але злобна опозиція (factiöse Opposition).*“ По тыхъ цѣсарскихъ словахъ депутація ôтойшла. Въ тôйже хвили, якъ тôлько ôтповѣдь цѣсаря трієстеньскôй депутаціи стала звѣстна у Вѣдни, телеграфъ рознѣсъ еи на всѣ стороны Австріи. Слова цѣсаря выкликали всюда потрясаюче впечатлѣнье, бо, кождому стало зрозумѣло, що слова цѣсарскй не ôтносились лишь до послôвъ трієстеньскихъ, але до цѣлои сполученои лѣвицѣ рады державнои, — треба бо знати, що послы трієстеньскй не належатъ еще до ярыхъ лѣвыхъ послôвъ, противно, они творятъ найконсервативнѣйше крило лѣвицѣ. Дальше докôръ цѣсаря посламъ трієстеньскимъ дотыкає такожь партію вѣрно-конституційну въ палатѣ панôвъ. Розумѣесь, що слова цѣсаря, неотвѣчальнои передъ никимъ коронованои особы, не можутъ пôдпадати пôдъ критику — и на другій день по заявленю цѣсаря двѣ первостепенй газеты вѣденьскй: Neue freie Presse и Wiener Allgm. Ztg. зôстали за критику цѣсарскихъ слôвъ сконфискованй. Въ першôй хвили проявилась ту и тамъ межи послами лѣвицѣ думка — складати масами мандаты, централистична праса однакожь выступила завчасу противъ такои думки, не пророкуючôй доброго успѣха. Печать автономична, розумѣесь, дуже рада зъ заявленя цѣсарского и тріюмфує надъ засудженымъ и обезсруженымъ ворогомъ. — Слова цѣсаря, выголошенй до депутаціи трієстеньскои не прошумлятъ швидко и безслѣдно а противно, они будутъ мати великій вплывъ на ôтношеня партійнй въ австрійскôмъ парляментѣ. Сполучена лѣвиця пôзнала зъ слôвъ цѣсарскихъ, що корона покладає повне довѣріе въ теперѣшне правительство, и съ великою неохотою глядитъ на тую завзяту опозицію, яку власне лѣвиця теперь провадитъ. Сомнѣватись однакожь належитъ, щобы лѣвиця покинула тую дорогу, на котрôй теперь стоитъ; она вѣроятно, и на дальше зôстане при своѣй „злобноôй“ опозиціи. Рôжница однакожь межи опозицією дотеперѣшного а будучою буде велика: доси опозиція була зверненена противъ самого правительства, — теперь звѣстна вже стала воля короны: будуча отже опозиція буде йти на перекôръ волѣ зъ горы... Не треба и казати, що опозиція така може бути далеко завзятѣйша и ôтчаяннѣйша, якъ була доси. Въ исторіи парламентарного житя Англіи и Франціи находимъ примѣры такои парляментарнои опозиціи.

(Выборъ митрополита въ Карлôвци.) Якъ се мы вже доносили сербскій конгресъ церковный въ Карлôвци выбравъ бувъ митрополитомъ епископа зъ Буды Серба Стойковича. Стойковичъ не любленый Уграми за свôй національный патріотизмъ, длятого правительство угорске представило цѣсареви, щобъ выбору Стойковича не затвердивъ. И справдѣ цѣсарь не затвердивъ. При новыхъ выборахъ выбравъ конгресъ 53 голосами кроата Живковича, епископа зъ Карльштадтъ, противъ 11 голосôвъ, котрй впали на мадирофила и правительственного кандидата Ангелича. Угорске правительство безсомнѣнно предложитъ знова коронѣ, щобы не потвердила выбору. Якъ рѣшитъ корона, не знати. Кроаты удавались въ депутаціи до хорватского бана, щобы вставився у цѣсаря за потвердженьемъ нововыбраного митрополита; банъ обѣцявъ депутаціи се учинити.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Въ день латиньского Рождества христового мѣсто Варшава пережила двѣ важнй хвилѣ: Передъ полуднемъ катастрофу въ костелѣ, пôдчасъ котрои кôлькадесять людій пострадало житье, а вечеромъ нападъ христіянъ на жидôвъ. Дѣло було пôсля донесень телеграфичныхъ таке: Въ недѣлю пôдчасъ службы божои въ варшавскôмъ костелѣ св. Креста (kościół Swiętokrzyski) одинъ шубравый жидокъ укравъ зигарокъ а коли єго злапали, ôнъ, щобы выкликати заколотъ и лекше утечи, почавъ на цѣле горло кричати „горитъ, горитъ!“ Той алярмъ справдѣ зробивъ въ однôй хвили великій заколотъ въ костелѣ, люде затревоженй почали тиснутись до дверій и въ стиску 32 особы утратили житье (пôсля другихъ телеграмъ 20 осôбъ) а 27 осôбъ потоптано. (Погибло найбôльше женщинъ.) На вѣсть о огни прибула заразъ передъ костелъ сторожа пожарна, полиція и губернаторъ Альбединьскій. Катастрофа въ костелѣ, котрои виновникомъ бувъ жидъ, розъярила страшенно христіянъ на жидôвъ (треба взяти на увагу, що се сталось въ таке велике свято и въ костелѣ) и вечеромъ народъ масами кинувся розбивати жидôвскй склепы. Розъярень товпы польского народу товкли ôкна въ жидôвскихъ домахъ, розбивали жидôвскй склепы и шинки на всѣхъ улицяхъ, на котрыхъ бôльшими комплексами мешкаютъ жиды. — Сконсигноване войско выступило съ оружіемъ и розôгнавши товпы привернуло порядокъ. Патролѣ войсковй обсадили всѣ улицѣ, кôлькадесять осôбъ арештовано. Се описъ фактичнои стороны дѣла. Але недѣльный выпадокъ варшавскій має и моральне значенье. Показуєсь, що и въ Польщи конгресовôй народъ озлобленый на жидôвъ и що потрѣбно лишь було искры, щобы нагромадженый пальный матеріялъ запалити до выбуху. Львôвскй газеты, котрй сего року въ лѣтѣ и осени мали случайнôсть говорити о руху антижидôвскôмъ на Украинѣ, все пôдносили съ натискомъ, що осьто напады на жидôвъ не можутъ проявитися въ народѣ польскôмъ, бо ôнъ бôльше цивилизованый, и еще ôтъ часôвъ Казимира Вел. стоитъ за повною рôвноправностію польскихъ жидôвъ. Теперь же, коли съ фактомъ вже треба числитися, Gazeta Narodowa повѣдає, що погромъ жидôвъ въ Варшавѣ послѣдовавъ длятого, бо жиды не узнали гуманитарнои опѣки польскои и не зôллялись съ польскимъ народомъ.

Нѣмеччина. Нѣмецка рада державна зôстала минувшого тыждня ôтрочена до 9 сѣчня 1882 р. ухваливши буджетъ въ другôмъ читаню. При кôнци уплынувшои сесіи нѣмецкои рады державнои прійшло до бурливои и завзятои борбы межи правительствомъ и частію консерватистôвъ зъ однои стороны, а всѣми прочими послами рады державнои зъ другои стороны. Дѣло пшло о натискъ правительственныхъ урядникôвъ при выборахъ. Звѣстно, що при послѣдныхъ недавныхъ выборахъ до нѣмецкои рады державнои, хочь якъ они нещасливо выпали для правительства, пресія зъ стороны правительственнои, почавши ôтъ самого кн. Бисмарка, була дуже сильна; правительство натискало на выборцѣвъ, щобы не выбирали, не кажемъ вже соціялистôвъ, але и либералôвъ та поступовцѣвъ. Правительственнй органы представляли либералôвъ яко ворогôвъ цѣсаря, длятого, що они стоятъ въ опозиціи до плянôвъ кн. Бисмарка. Кн. Бисмаркъ одному мѣсту обѣцявъ, що коли выбере правительственного кандидата и перейде въ радѣ державнôй его улюбленый проектъ: монополь тютюну, то ôнъ збудує въ тôмъ мѣстѣ фабрыку тютюну. Найважнѣйшій однакожь вплывъ на выборы мали, розумѣесь, правительственнй урядники, бо они безпосередный маютъ вплывъ на выборцѣвъ такъ передъ выборами, якъ и при самôмъ актѣ выборчôмъ. Либералы всѣхъ фракцій, соціялисты, Поляки а навѣть центрумъ (хочь оно выйшло скрѣплене зъ послѣдныхъ выборôвъ)— всѣ тіи партіи выступили противъ натиску урядового при выборахъ. Либералы навѣть при розправѣ о соціялистахъ констатовали, що правительство теоризовало выборцѣвъ-соціялистôвъ, а се не повинно бути, бо се противъ конституціи (либералы обстали за соціялистами, бо правительство и съ ними такъ само чинило). На жалобу бôльшои части палаты въ тôмъ дѣлѣ ôтповѣвъ въ имени правительства министеръ Путкамеръ и въ своѣй ôтповѣди не лишь взявъ въ оборону тыхъ урядникôвъ, що въ борбѣ выборчôй пôдпирали правительство, але еще выразно заявивъ, що тіи урядники заслужили собѣ на подяку ôтъ цѣсаря. Такъ ôтповѣсти, значитъ — зневажити конституцію, котра запоручає свободу выборôвъ. Длятого п. Беннигзенъ (провôдникъ умѣркованыхъ либералôвъ) взявъ въ довшôй и дуже удачнôй бесѣдѣ конституцію нѣмецку и свободу выборôвъ въ оборону. Партія центра внесла до рады державнои передъ замкненьемъ сесіи внесенье, щобы знести законъ державный, на пôдставѣ котрого можна спротивляючогося приписамъ державнымъ священика выгнати зъ границь державы. Такій державный законъ єсть наслѣдкомъ пруских маєвыхъ законôвъ и рада державна внесенье тое ôткине, бо власне теперь ведутся переговоры межи правительствомъ пруским а курією римскою и въ соймѣ прускôмъ, котрый буде отвореный въ сѣчни слѣдуючого року, правительство пруске предложитъ реформу маєвыхъ законôвъ. Переговоры съ Ватиканомъ провадитъ зъ стороны Прусъ секретарь при министерствѣ заграничнôмъ Бушь. Результатъ переговорôвъ поки що еще незвѣстный, але якъ загально догадуются, бодай modus vivendi межи Прусами а Ватиканомъ буде приверненый. Впрочѣмъ еще передъ формальною загодою католики нѣмецкй можутъ повеличатись однымъ новымъ здобуткомъ, а именно: правительство державне згодилось на именованье епископа въ Фульдѣ и папскимъ бреве зôставъ именованый каноникъ Каппъ.

Франція. Результатъ процесу министра-президента въ Тунисѣ Рустана съ комунистомъ, редакторомъ Intransigent мы обговорили минувшого разу досыть обширно. Якъ сказано, судъ присяжныхъ увôльнивши Рошфора и засудивши Рустана на кошты процесу, выдавъ вырокъ на правительственну французку политику въ Африцѣ. Гамбета однакъ старавсь показати рѣшучôсть правительства въ справѣ тунискôй и, якъ доносятъ газеты, Рустанъ назадъ вертає до Тунису на свôй урядъ, въ котрôмъ єго заступавъ ген. Лямберъ. Того, щобъ Рустанъ по такъ нещасливôмъ для него результатѣ процесу вертавъ назадъ до Тунису, не всѣ сподѣвались; ходили навѣть вже вѣсти въ газетахъ, що Рустанъ буде именованый французскимъ амбасадоромъ въ Атенахъ. Тымчасомъ, якъ бачимъ, Гамбета порѣшивъ оставити Рустана на єго становищи. Въ Туписѣ повстанье вже придавлене, выняткова лишь ту и тамъ покажутся малй бунты межи Арабами, котрй войска французскй швидко притлумлятъ. Тôлько на полудни Альжиру, въ провинціи Оранъ три полученй племена непокоятъ сильнѣйше нападами своими Французôвъ. Войска французскй въ Африцѣ, якъ доносятъ Kölnische Ztg., терплятъ знова сильно на тифусъ и иншй хоробы, тымъ бôльше, що маршъ по пустыни дуже умучуютъ европейского жовнѣра, а до того еще войско не має належитого прокормленя.

Ходятъ поголоски, що Сей, президентъ сенату, звѣстный писатель по економіи соспôльнôй и финансовости, має обняти въ кабинетѣ Гамбеты теку министра финансôвъ. О тôй справѣ много пишеся въ европейскôй прасѣ: всѣ дуже цѣкавй, чи Гамбета порозумѣесь съ Сеемъ, бо звѣстно, що президентъ кабинету въ многихъ рѣчахъ не годится съ славнымъ финансистомъ. Гамбета вже передъ утвореньемъ кабинету порозумѣвався съ Сеемъ, чи не принявбы теки министра скарбу, але переговоры тогды розбилися о важнй спорнй точки, мѣжь иншимъ о тое, що Гамбета стоитъ за закупленьемъ черезъ державу желѣзниць, а Сей тому противный. Однакожь, якъ видко, Гамбета надумався, що таки такъ важну теку, якъ тека министерства финансôвъ державныхъ, треба ôтдати чоловѣкови фаховому и свѣдущому въ дѣлахъ финансовыхъ, а такимъ єсть власне Сей. Сей заявивъ, що обôйме теку министерску ажь по выборахъ до сенату.

Ромунія. Спôръ межи Австрією а Ромунією въ справѣ Дунаю, выкликаный уступомъ бесѣды троновои, давъ повôдъ до оживленои дебаты въ парляментѣ ромуньскôмъ. Першу сатисфакцію, яку дало ромуньске правительство Австріи, було заявленье въ парляментѣ президента министрôвъ Братіяно. Ôнъ въ своѣй бесѣдѣ сказавъ: „Ани молоде ромуньске королевство, ани король не думали оскорбляти великои сосѣднои державы и почтенного дому Габсбургôвъ, котрый въ давныхъ тяжкихъ часахъ, коли то нôвмѣсяць грозивъ Европѣ, бувъ все стерегучимъ передмуромъ Ромуніи, а кромѣ того положивъ незабутнй заслуги для розвою ромуньскои народности и просвѣты. Колижь Австрія добачила оскорбу въ тôмъ, що Ромунія держится точно трактату берлиньского, то Австрія блудно поняла право Ромуніи“. Бôльшôсть послôвъ дала правительству вотумъ довѣрія за єго поступованье въ справѣ дунайскôй. Тымчасомъ австрійскій посолъ въ Букарештѣ гр. Гойосъ-Спринценштайнъ зôставъ покликаный до Вѣдня, щобы лично выяснивъ ситуацію въ Ромуніи. Мы ще разъ повторяємо нашу думку, що межи обома заспорившими державами прійде до порозумѣня, — бо, звѣстно, справа дунайска не єсть справою Австріи и Ромуніи выключно, але справою, котру въ мысль трактату берлиньского рѣшаютъ державы европейскй.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“** во Львовѣ заключивъ дня 13 (25) с. м. контрактъ о устроюванье рускихъ представлень театральныхъ на рôкъ 1882 съ звѣстнымъ артистомъ рускои сцены п. Ив. Биберовичемъ, поручаючи заразомъ сценичну режиссерію п. Ив. Гриневецкому, звѣстному зъ своєи артистичнои рутины. Такъ само якъ Выдѣлъ „Р. Бесѣды“ при заключеню контракту съ новою дирекцією руководився лише взглядами на добро и розвôй народно-руского театру, такъ и мы подѣляемо вповнѣ надѣю, що нова дирекція ôтповѣсть своѣй великôй задачи и пôддвигне нашу народну сцену до становища достойного народнои институціи и причинится до розцвѣту питомои штуки. Знаючи совѣстный провôдъ теперѣшного Выдѣлу „Р. Бесѣды“ и щиру ôтданôсть новои дирекціи свому заводови, можемо съ повною вѣрою въ успѣшнôсть поручити нове товариство руско-народного театру взглядомъ нашихъ Родимцѣвъ.

— **Товариство им. Качковского** заходится вже ôтъ давного часу около закладаня по Галичинѣ сельскихъ крамниць, що немало причинится до высвободженя нашого народа зъ пôдъ жидôвъ. Такъ се товариство, якъ и товариство „Просвѣта“ стараются такожь по можности закладати сельскй читальнѣ. Навѣть во Львовѣ маютъ бути утворенй двѣ такй читальнѣ, а именно одна въ приходѣ св. Юрія, друга въ приходѣ успеньскои церкви. Єсть се дѣятельнôсть въ кождôмъ взглядѣ похвальна и для органичного розвою нашои працѣ около просвѣты и матеріяльного пôддвигненя нашого народа многоважна. Товариство „им. Качковского“ зажадало ôтъ своихъ филій, агентуръ и членôвъ справозданя о станѣ крамниць и читалень и замѣряе обôзнавшись съ станомъ дотеперѣшныхъ крамниць заложити во Львовѣ гуртовну торговлю корѣнныхъ и загаломъ консумційныхъ товарôвъ, котрыми бы заосмотрювались сельскй крамницѣ.

— **Загальнй зборы товариства „рускихъ дамъ“** ôтбулися минувшои суботы 12 (24) грудня въ сали засѣдань „Народного Дому“. Справозданье за послѣдный рôкъ выказує, що товариство мало доходу 1.623 зр. 80 кр. а розходу 476 зр. 45 кр., лишаєся отже въ касѣ готôвки 1.147 зр. 35 кр. а кромѣ того 500 зр. жертвованыхъ бл. п. Емиліяномъ Коссакомъ. До нового выдѣлу выбранй: п-нѣ Ол. Ковальска яко предсѣдателька, п-нѣ Евг. Ленкова яко секретарка, и п. п-нѣ: Бѣленькова, Геровска, Заревичева, Леонтовичева, Лопатиньска, Поляньска, Чайковска и Чубкова яко выдѣловй, а п. п-нѣ: К. Алексевичь, Литыньска, Площаньска и Шепаровичь яко заступницѣ. Доходятъ насъ сумнй вѣсти, що зъ причины выбору нового выдѣлу и непокликанои ингеренціи п. Бѣленького мали на послѣдныхъ зборахъ объявитись недорозумѣня, котрй можутъ пôдôрвати дальшій розвôй товариства, а навѣть загрозити ему упадкомъ. Єще не вспѣло товариство зъѣднати и сполучити въ собѣ всѣхъ интелигентныхъ Русинокъ Львова, а вже и въ тôмъ тѣснôмъ кружку проявились недорозумѣня. Бувбы се тяжкій ударъ въ хвили, коли товариство забираєся поважно занятись важною справою рускаго пансіону дѣвочого. Маймо надѣю, що хвилева криза промине въ користь самого товариства и цѣлои Руси.

— **На послѣднôмъ засѣданю рускаго товариства педагогичного** ухвалено выдати всякй формулярѣ школьнй съ рускимъ текстомъ, якъ такожь головнѣйшій законы школьнй съ ôтповѣднымъ поясненьемъ. Кромѣ того принято кôлькохъ новыхъ членôвъ.

— **Зъ Черновець** пишутъ намъ: Дня 9 (21) грудня с. р. ôтбулось XV-те засѣданье выдѣлу „Рускои Рады“ на котрôмъ ме-

жи иншимъ ухвалено выслати до министерства просьбу, щобы до гр. прав. семинаріи принимали число питомцѣвъ-Русинôвъ ôдповѣдне буковиньскому рускому народови, бо сего року прійнято 10 Волохôвъ а лише 3 Русинôвъ. Дальше ухвалено ôтнестись до львôвского „рôльничо-кредитового заведеня“, щобы завязало свою филію въ Чернôвцяхъ Въ кôнци ухвалено скликати зборы Русинôвъ по свѣт. Богоявленію. Треба признати, що черновецка „Руска Рада“ розвиває сего року велику дѣяльнôсть и зыскало собѣ значну повагу межи иншими черновецкими товариствами, за що належится узнанье тôлько унив. проф. Онишкевичеви.

— **Въ Кієвскôмъ театрѣ драматичнôмъ** на представленю комедіи „На новыхъ началахъ“, котре ôтбулось сими днями, спѣвавъ въ антрактѣ хоръ любителѣвъ пôдъ провôдомъ Н. В. Лисенка и Ф. П. Андрѣевского малорускій пѣснѣ.

— **П. Рожанковскій**, совѣтникъ суду краевого въ Золочевѣ, одержавъ ôтъ рускихъ жителѣвъ въ Сокали, где бувъ довшій часъ начальникомъ суду, численными пôдписами заосмотреный адресъ, яко доказъ почитаня и пропамяти. До того адресу выготовивъ звѣстный рускій переплетчикъ п. Спожарскій во Львовѣ хорошу теку, на котрôй стоитъ надпись: „Про незабудь“.

— **Россійска газета „Голосъ“**, котрои выдавництво було рос. правительствомъ застановлено на пôвъ року задля критики правительственныхъ мѣръ и розпоряджень, буде зновъ выходити ôтъ нового року. „Голосъ“ належитъ до газетъ прихильныхъ Полякамъ и пôддержуе гадку помиреня Россіянъ съ Поляками.

— **Переселенье до Америки** зъ Нѣмеччины взростае рôкъ-рôчно майже въ геометричнôй прогресіи. Навѣть сегорôчный неурожай въ Америцѣ и некористнй вѣсти о тамошнôмъ промысловôмъ и рôльничôмъ руху та трудноcть заробку не знеохотили нѣмецкихъ выселенцѣвъ. „Norddeutscher Lloyd“ въ Бремѣ, що занимаеся перевозомъ выселенцѣвъ до Америки, высылавъ р. 1880 тыжднево одинъ особовый корабель до Америки, р. 1881 высылавъ вже два такй кораблѣ на тыждень, а ôтъ нового року буде вже высылати три разы на тыждень особовый корабель до Америки.

— **Соціялистôвъ** заскочила сими днями полиція въ Празѣ на тайныхъ зборахъ и увязнила зъ нихъ 18 людей, мѣжь тыми 2 зъ Саксоніи. Забрано такожь много писемъ и брошуръ соціялистичныхъ.

✝ **О. Емилій Данкевичь**, приходникъ въ Дмитровѣ дек. холоѣвского, упокоився дня 8 (20) с. м. въ 60-ôмъ роцѣ житя, а въ 34-ôмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Презенту одержавъ о. К. Винтонякъ на капеляню въ Бужку дек. олеского.

Каноничну институцію одержавъ о. И. Рожаньскій на Хотинь дек. калуского.

Душпастырскй посады обняли: оо. С. Царь яко сотрудникъ въ Залѣщикахъ и Р. Литвиновичь яко сотрудникъ въ Серафинцяхъ.

Сотрудничества одержали: оо. Е. Ляховичь въ Золотникахъ дек. теребовельского, В. Павликовскій (приватне сотрудничество) въ Ясеновѣ дек. бродского и І. Гордѣевскій (друге сотрудн.) при архикатедральнôй церквѣ во Львовѣ.

Завѣдательство одержавъ о. С. Кобляньскій зъ Станиславова въ Старомѣщинѣ.

Префектомъ ризницъ при архикатедральнôй церквѣ во Львовѣ именованый о. М. Мартинець.

Платне зъ религійного фонда сотрудничество буде заведене въ Суцинѣ для о Н. Юськевича.

На конкурсъ розписанй: 1) прихôдъ Уторопы дек. пѣстыньского и 2) капеляня Суходолы дек. бобрецкого, — съ речинцемъ до дня 4 (16) марта 1882 р.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Завѣдательства одержали: оо. Алекс. Улянецкій, бувшій учитель при школѣ народнôй въ Чуквѣ, въ капеляніи Ленинцѣ малôй дек. старосамбôрского и Тадей Скородыньскій зъ Фульштына въ капеляніи Мильковѣ дек. олешицкого.

Презенту одержавъ о. І. Русинякъ зъ Гировои на парохію Выссова дек. бѣцкого.

Въ *пропозицію* принятй І) на парохію Себечѣвъ дек. белского: оо. 1) Мих. Венгриновичь, 2) Іос. Подлускій, 3) Корн. Саикъ, дальше І. Сиротиньскій, Кир. Рудавскій, Анд. Тимкевичь, Вол. Лѣсковацкій, П. Гисовскій, І. Козакъ, Ал. Ивасѣвка и Вол. Подолиньскій; 2) на парохію Бутыны дек. угнôвского: оо. 1) Мих. Венгриновичь, 2) Іос. Федоновичь, 3) Вас. Фидикъ, дальше Анд. Тимкевичь, Евг. Омеляньскій, Ил. Крайчикъ, Вол. Подолиньскій, Ал. Кордасевичь и Мих. Шелеметко; 3) на парохію Телешница дек. затварницкого: о. Генрикъ Поляньскій, самостôйный сотрудникъ въ Островѣ дек. перемыского.

Подалися слѣдуючй кандидаты а) на капеляню Пôддубцѣ дек. угнôвского: оо. Григ. Журавецкій, І. Козакъ, Ил. Крайчикъ, Сим. Дуткевичь и Левъ Мацускій; б) на парохію Михновець дек. жукотыньского: оо. Ил Присташь, Ал. Поляньскій, Дим. Исайчикъ и Кир. Рудавскій; в) на парохію Плазôвъ дек. любачѣвского: оо. І. Ивасѣвка и Ант. Мокрицкій; г) на парохію Боберка дек. затварницкого: оо. Ил. Присташь и Ал. Поляньскій.

— **Загальнй зборы Тернопôльскои филіи „Просвѣты“** ôтбудутся въ недѣлю дня 3 (15 л.) сѣчня 1882 р. о годинѣ 2-ôй пополудни въ сали рады громадскои (въ магистратѣ) на 1-ôмъ поверсѣ, на котрй всѣхъ Вп. Членôвъ филіи до якѣ найчисленнѣйшого удѣлу запрашаеся. Порядокъ дневный звычайный.

Въ Тернополи, дня 14 (27 л.) груд. 1881.

Ол. Барвѣньскій, секретарь. *Дръ В. Лучаковскій*, голова.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Впр. К. въ Т. Жалѣемо, що не можемо приняти Вашого предложеня. *Ч. П. Гу... въ З.* Ваша оповѣстка о представленю наспѣла такъ пôзно, що умѣщена нынѣ очевидно не моглабы осягнути замѣренои цѣли. *Ч. П. Л. въ С.* Будьте увѣренй, що выдѣлъ „Р. Бесѣды“ руководився якъ найбôльшою дбалостію о добро и розвôй рускои сцены. Рекляма злишна. *Пр. о. П. въ П.* Щобъ не розрывати цѣннои статіи на два рочники, розпôчнемо еи печатати ажь съ новымъ рокомъ. Увѣдомѣтъ ласкаво автора и передайте ему наше щире: „Спасибôгъ“ съ просьбою о дальшй подôбнй працѣ. *Ч. П. С. М. въ З.* Ваша информація еще недостаточна, щобы справу пôднести публично. Рекурovати можна справдѣ тôлько черезъ указаный Вамъ судъ, бо сей выдавъ вырокъ. Доручити Вамъ вырокъ на письмѣ суть правно обовязанй. Противъ фалшивыхъ свѣдкôвъ треба перевести доказъ фалшу. *Дописувателеви зъ Черновець* О дальшй дописи просимо. Особистй справы тыкаемо дуже нерадо и тôлько въ крайнôй остаточности. *Впр. І. Б. въ П.* Листъ одержали. Можна буде увôльнитись. Бôльше листомъ. *Ч. N. въ Иван.* Буде умѣщено. *Впр. о. Гльбовицкій въ..* На сѣмъ мѣсци простуемо вѣсть о склепѣ въ Дзвинячу о стôлько, що около морального и матеріяльного пôддвигненя народа въ Дзвинячи трудится съ цѣлою ревностію Вч. о. І. Темницкій ôтъ 10 лѣтъ и що ему завдячуе громада свои успѣхи и поступы. Честь заслуженому дѣятелеви.

!! КАЛЕНДАРѢ „ПРОСВѢТЫ“ !!

на рôкь 1882.

Вже выйшли и можна набути въ канцелярiи товариства „Просвѣты“, ул. Кракôвска ч. 14

КАЛЕНДАРЬ КНИЖКОВЫЙ

безъ пересылки почтôвои 45 кр., а

КАЛЕНДАРЬ СТѢННЫЙ

безъ пер. почт. 16 кр. за примѣрникъ.

Съ симъ числомъ розсылаеся Вп. предплатникамъ „Библіот. найзнам. повѣстій“ 12 аркушь повѣсти Едвардса „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійского и 2 аркушь новои повѣсти „Любовь убогого молодця“ Октава Фейлета зъ француского.

До нынѣшного числа долучаеся оповѣстку „Галицкого Сіона“.

Въ сихъ дняхъ выйшовъ зъ печати

Календарь карманный

на 1882 рôкъ.

за **16** кр. накладомъ К. М. Возняка, *во Львовѣ въ рускôй торговли, ул. руска, ч. 5.*

Ц. к. управ. желѣзница Львôвско-Черновецко-Ясска.

Ч. 25.653.

ДОСТАВА ДЕРЕВА ОПАЛОВОГО.

Нынѣшнымъ розписуеся въ дорозѣ офертъ достава для линій ромуньскихъ 30.000 метрôвъ шестьстѣнныхъ дерева опалового на рôкъ 1882, а случайно и 50.000 метрôвъ шестьстѣн. дерева опалового на рôкъ 1883.

Оферты опечатанй и заосмотренй въ надпись „Оферта на доставу дерева опалового“ належитъ внести найдальше до 28 л. сѣчня р. 1882, до годины одинацятои передъ полуднемъ до заряду головного въ Вѣдни (Elisabeth-Strasse, 9), комитету управляючого въ Букарештѣ (Calea Victoria 10), або Дирекціи руху въ Яссахъ, якъ такожь рôвночасно але ôтдѣльно зложити при касѣ одного зъ повыше реченого мѣсця вадіюмъ въ высокости 5% жертвованои доставы.

Оферты, внесенй по высше означенôмъ терминѣ або не ôтповѣдаючй поставленымъ условіямъ, не будутъ увзглядненй.

Условія доставы можутъ бути пересмотренй въ зарядѣ матеріялôвъ въ Вѣдни, Букарештѣ, Львовѣ и Яссахъ, або такожь за зложеньемъ почтовои належитости пересланй на означене мѣсце.

Въ Вѣдни, дня 23 грудня 1881.

Рада завѣдуюча.

ВЖЕ 14 л. СѢЧНЯ!

Трете тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСÔВЪ

зъ року 1881 à 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

14 л. сѣчня, 14 л. марца, 14 л. червця, 14 л. серпня и 14 л. падолиста.

Кождого разу головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Всѣ выгранй суть платнй вже въ мѣсяць по тягненю.

Выгранй и ôтсотки выплачуются безъ всякого потрученя въ **Вѣдни**, **Буда-Пештѣ**, въ многихъ столицяхъ провинцій, якъ такожь въ Бѣлоградѣ и въ многихъ европейскихъ столицяхъ.

За точну выплату поручае сербске княжеске правительство.

До особенной уваги. Пôсля офиціяльного оголошеня княж. сербского правительства для запевненя выграныхъ и ôтсоткôвъ сего премiованого папиру закономъ зъ дня 27 сѣчня 1880 креованый спеціяльный додатокъ придѣлено до безпосередныхъ податкôвъ, такъ само якъ податокъ ôтъ пива, котрй рôчно приносятъ до касы державной бôльше якъ 2,300 000 франкôвъ, пôдчасъ коли рôчна сума вкладки льотерійвои выноситъ лише 1,650.000 франкôвъ. Що дотычитъ емисійного курсу Сербскихъ Льосôвъ, то заявляемъ, що генеральна унія одержала ихъ ôтъ княж. сербского правительства по курсѣ близько 82 франкôвъ. Пôдписано: княж. сербскій министеръ финансôвъ Миятовичь. **Зъ того офиціяльного поясненя выказуеся для евиденціи совсѣмъ безъосновна неправдивôсть поголосокъ, котрй въ послѣднôмъ часѣ розсѣваются що до певности и емисійного курсу сербскихъ льосôвъ.**

Льосъ несе 3% ôтсоткôвъ въ золотѣ.

Сербскй льосы за готôвку по **46 зр.** вразъ съ **60 кр.** купоновыхъ ôтсот.

КВИТЫ ПОБРАНЯ

(Bezugsscheine)

платнй въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр. и однôй решту ючôй ратѣ 4 зр.

Купуючій набуваe вже **черезъ вплату першихъ 3 зр.** заразъ **выключне** и **неподѣльне** право участи въ грѣ.

При 1-шôмъ тягненю, ôтбувшôмся 12 листопада княж. 3% **сербскихъ льосôвъ** припали **головнй выгранй 100.000, 10.000** и **4.000** франкôвъ въ золотѣ на льосы, нашою конторою спроданй и зôстали заразъ выплаченй.

Контора вымѣны администрацiи (2—4)

Вѣдень, Wollzeile 10 und 13. „MERKUR“ **Ch. Cohn, Wollzeile 10 und 13.**

Выдаютъ: Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій — Отвѣчальный редакторъ: Володимиръ Барвѣньскій. Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарокого

Ч. 98. Львôвъ, Субота 19 (31) грудня 1881. **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го в послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція. администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрації „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.

съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрації час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ повымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ пôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ, якъ и доси.

Цѣна и условія предплаты умѣщенй повыше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

Новоприступаючй предплатники „Библ. Повѣстій“ дôстанутъ початокъ повѣсти „Любовь убогого молодця“ даромъ, а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.

„Oświata ludowa“ na Руси.

На саме латиньске Рождество Хр. завязалось во Львовѣ въ ратушевôй сали „Towarzystwo oświaty ludowej“ при участи несповна 70 членôвъ. На предсѣдателя выбрано дра Люд. Кубалю а до выдѣлу п. Барановского окруж. инспек., Диля, Кл. гр. Дѣдушицкого, дра Гиршберга, кустоша библіотеки Оссолиньскихъ, звѣстного Теофиля Меруновича и проф. гимн. Циммермана. Сумный выслѣдокъ послѣдного спису людности що до письменности не тôлько самыхъ селянъ але и маломѣщанъ, мавъ подати причину до заснованя сего товариства. Списъ людности выказавъ, що въ Галичинѣ есть 4,800.000 людій (98% загальнои людности) неумѣючихъ ани читати ани писати. Есть се справдѣ дуже сумный фактъ, однакожь дуже сомнѣваємось, щобы се була властива причина заснованя польского товариства людовои просвѣты на Руси. Еслибы нашимъ Полякамъ ходило справдѣ о людову просвѣту, они булибъ почали свою працю тамъ, где есть людъ польскій. Такъ шумно на ювилею Крашевского пôдношена гадка основання „Polskiej Macicy ludowej“ давно вже вложена до архиву историчного. Чотыри польскихъ товариствъ просвѣтныхъ завязаныхъ за послѣдныхъ 20 лѣтъ давно вже перестало существовати. Найбôльше рѣзкй объявы темноты польского люду не вызвали доси ніякого тревалого товариства, котре щиро занялосьбы просвѣтою польского люду. Тожь простятъ намъ новй просвѣтителѣ на Руси, що по такъ ясправо заявленôй байдужости для свого питомого польского люду мы не можемо повѣрити въ щирôсть ихъ мнимои такъ гороижно афишованои дбалости о доброго чужого имъ люду рускаго. Знаємо, въ якôй цѣли выдаются Поляками и рускими перевертнями нѣбы то рускй книжки для народа, знаємо, въ якôй цѣли выдаются „Switła“ etc., куда перевертаєся наука въ народныхъ школахъ пôдъ проводомъ „patryotyzmu“, якихъ учителѣвъ обдѣляєся взглядами и нагородами, — тожь и о цѣли заснованя польского товариства польскои просвѣты на Руси не може никто сумнѣватися. Збôльшитъ оно путаницю политичныхъ ескпериментôвъ, але не подвигне народнои просвѣты. Сумный станъ письменности у насъ, — се правда, але причины сего стану остаются незмѣненй, бо ихъ пôддержуєся въ фалшивого „обовязку патріотичного“ и на дальше незмѣненными, коли не збôльшеными. Ото передовсѣмъ та нещасна манія полонизувати нашй школы, замѣсть, щобы ихъ зробити дѣйстными розсадниками просвѣты. Се головне жерело темноты народа. Слѣдомъ за тымъ йде: ôтбиранье у народа навѣть найневиннѣйшихъ и законно допущеныхъ книжочокъ рускихъ, рускихъ часописій, ба навѣть и рускихъ молитовникôвъ, переслѣдованье рускихъ читалень сельскихъ, переслѣдованье мужѣвъ поучаючихъ нарôдъ, заборона кольпортажи книжокъ просвѣтныхъ межи народомъ, заборона розпродажи рускихъ книжокъ и часописій, строге переслѣдованье тыхъ, що посмѣютъ хоть одну руску книжку пустити межи нарôдъ, — и много, много подôбныхъ иншихъ причинъ. Усуньте тй причины, а просвѣта рускаго народа пôйде и безъ вашого труду широкою струєю по цѣлôмъ краю и процвите моральный и матеріяльный добробытъ народа. Вашй силы звернѣтъ въ користь польского люду, котрый справдѣ вще бôльше потребуе просвѣты. Але такъ, якъ нема надѣѣ, щобы нашй новй „просвѣтителѣ“ услухали нашои щири рады, то мы звертаємо увагу нашихъ просвѣтныхъ товариствъ, щобъ они стояли на сторожи правдивои просвѣты рускаго народа и не попустили ей въ руки политичныхъ екпериментаторôвъ, а ширше и живѣйше розвинули нашу питому просвѣту народну. Пора до працѣ — горячои и неутомимои.

Реформа народныхъ шкôлъ.

„Non scholae sed vitae“.

(*Дальше.*)

Мы вже попередно выказали, що обмеженье компетенціи мѣстц. рады шк., а збôльшенье атрибуцій окружнои рады тôлько шкодливо може вплынути на розвôй шкôлъ народныхъ. Вжежь бо звычайнымъ розумомъ можна поняти, що добре зъорганизована рада мѣстцева лучше буде знати мѣстцевй потребы и скорше и ôтповѣднѣйше зможе зарадити на мѣстци у всѣмъ, якъ ôтдалена рада окружна, въ котрôй вже й при теперѣшныхъ атрибуціяхъ неразъ залягаютъ мѣсяцями и роками справы неполагодженй. А щожь доперва можна надѣятись по окружныхъ радахъ, если ихъ атрибуціи збôльшатся. Може бути, що длятого анкета хоче „скрѣпити“ въ нѣй елементъ автономичный, щобъ придбати ѣй бôльше робочихъ силъ. Однакъ, кто знае, що на засѣданяхъ рады окружнои трактуются тôлько справы выготовленй инспекторомъ або его бюромъ школьнымъ и предложенй до колегіяльного трактованя всѣмъ иншимъ членамъ окр. рады, котрй звычайно лишь о стôлько суть дѣятельными, що приходятъ на засѣданя, той не повѣритъ, щобы новація „провкту“ мала цѣль помноженя силъ робочихъ. А може справдѣ автономичный елементъ въ дотеперѣшнôмъ складѣ рады окружнои такъ упослѣдженый и загроженый, що треба его скрѣпити. Розгляньмося! Допустѣмъ, що староста яко предсѣдатель належитъ до неавтономичного елементу, дальше въ заступникôвъ исповѣдань — жидъ, яко zwolennik teutonów, ôттакъ директоръ семинаріи, именованый черезъ кр. раду и инспекторъ, яко такожь урядовй фигуры. Такимъ способомъ елементъ неавтономичный мавбы 4 голосы. Тымчасомъ заступникъ латиньского (гдекуды и ôрменьского) обряду и рускаго (сей послѣдный звычайно въ опозиціи противъ инспектора або старосты), делегатъ выбраный въ стану учительского и 2 (а въ 3-хъ повѣтахъ 3-хъ) делегатôвъ радъ повѣтовыхъ будутъ все творити елементъ автономичный въ числѣ 5 (або 6) голосôвъ. Такимъ способомъ выходитъ, що совсѣмъ нема чого боятися, щобъ окр. рада дотеперѣшнымъ своимъ складомъ була грôзною для принципу автономичного и потребувала скрѣпленя елементу автономичного. Справа та выяснится, если розважимо, що рады громадскй въ тыхъ мѣстахъ, где находятся окр. рады школьнй, зложенй въ елементу жидôвско-польского, що отже выбôръ делегата выпавбы конечно на Поляка. Если отже въ XV-ômъ пытаню замѣсть „скрѣпленье елементу автономичного“ субсумуємо „польского“, то тогды доперва буде зрозумѣла цѣль властива цѣлои маневры. А що такъ а не инакше ту справу розумѣти треба, въ тôмъ нехибнôмъ догадѣ утверджуе насъ фактъ, що приключився въ однôмъ мѣстѣ въ радѣ мѣстцевôй, а причинится до поясненя анальогичныхъ приключокъ, можливыхъ въ радахъ окружныхъ.

О посаду при 4-клясовôй школѣ убѣгався мѣжь иншими учитель-Русинъ, значно старшій въ службѣ, якъ его соперникъ-Полякъ. Рѣчи такъ вложились, що оба мали рôвне число голосôвъ мимо

Американьска конкуренція.

IV.

„Але теперѣшна цѣна збôжа еще не послѣдне слово Америки“ — писавъ-князь Бофоръ, голова англійского товариства рôльничого въ листѣ до клюбу фермерôвъ. „Мы не можемо метричного сотнаря пшеницѣ дешевше продати якъ по $11^1/_2$ злр., Америка продае дешевше, а якъ окажеся потреба, буде продавати безъ страты еще дешевше. Мы робили все, що человѣкъ, его енергія, розумъ и грошѣ робити могутъ, але передъ тымъ заатлянтицкимъ велитомъ не остоимося. Америка мае окрôмъ великаньского господарства еще и климатъ за собою якбы ангела хоронителя. Ей збôже дозрѣвае скоро, а въ жнива може на певну погоду числити, наколи у насъ звычайна въ тôмъ часѣ слота розбиває и розвѣвае всю нашу надѣю и енергію“.

Слова головы англійского товариства рôльничого характеризуютъ досадно станъ тамошного господарства.

Американьска конкуренція выгрѣла отже въ Англіи матеріяльный и моральный упадокъ консерватистôвъ, а въ самôй Ирляндіи зашумѣла еще революцію.

Пôвъ миліона ирляндскихъ чиншôвникôвъ сидитъ въ бôльшôй части на дрôбненькихъ посѣлостяхъ 2—5 моргôвъ. Жіе по части въ грунту, по части въ зарôбку по нивахъ англійскихъ. Чиншъ въ Ирляндіи незвычайно высокій задля великого числа чиншôвникôвъ и ихъ конкуренціи помѣжь собою. Льордъ не журится бракомъ чиншôвникôвъ, тому ставитъ чиншъ якъ найвысшій. Коли отже Америка выкликала упадокъ збожевои вартости, цѣла тая пôвмиліонна товпа розсыпалася якъ струпѣшѣлый будынокъ; часть повтѣкала на нову селитьбу до Америки, часть хватилась оружія противъ лордôвъ и ихъ сторожи, правительства. Англійске правительство раде справдѣ зъ ирляндского вывандровуваня, але годѣ кождому байдужно лишати рôдну землю и свою стрѣху, хотяй бѣдну и нужденну.

„Але чимже ратуєся Англія въ нынѣшныхъ часахъ“, спытае кождый, „противъ тои лютои конкуренціи зъ за Океану?“

„Двояке средство мае на тое“, ôтповѣмо, — „одно чисто европейске: граничне цло, друге чисто англійске: промыслъ.“

До недавна еще Англія дуже ненавидѣла цла и подôбныхъ ему граничныхъ рогатокъ, величаючись передъ лицемъ Европы своею славною „свобôдною, ничимъ необмеженою торговлею“. Коли тымчасомъ ей Америка навозомъ збôжа и худобы до живого допекла, хватилась и она того ненавистного средства, ховаючи честь своеи свобôднои торговлѣ въ кешеню. Характеристична досыть и нагода, при котрôй Англія обкинулась такою граничною сторожію. Було то р. 1878. Тогды навезено въ Англію богато товару зъ Америки и — случайно заслабъ одинъ вôлъ. Англійскй фермеры пôднесли крикъ, що заразу и отрую завеала Америка, а правительство користаючи зъ тои способности, выдало наказъ: що товаръ зъ Сполученыхъ Державъ можна завозити лишь до гдеякихъ пристаній, где въ протягу десять день муситъ бути зарѣзанымъ. Але кождый знав, що худоба зъ такои дороги и муки въ кораблѣхъ не въ силѣ такъ скоро прійти до себе, и мясо слабои, змученои худобы не дорôвнае въ смаку худобѣ здоровôй и майже нестравне англійскимъ жолудкамъ. Тому цѣна такого мяса дуже спадала и тое спиняло американьскій выбôзъ. Тымъ чиномъ англійска худоба бодай на якійсь часъ уратована, хоть зъ славы колишнои свобôднои торговлѣ лишився лишь бляхманъ. Зъ тои причины нынѣ англійскй фермеры выпускаютъ давнѣйшй ланы въ пасовиска, мѣсто непоплатного збожа годуютъ худобу и сею ратуются супротивъ Америки.

Другимъ средствомъ, котрымъ Англія поставилася на ноги супротивъ Америки, була ей индустрія. Чимъ напôрнѣйше кидалася Америка своею конкуренцією на Велику Британію, тымъ бôльше и бôльше уступала Англія зъ загроженого и непевного поля, покидала земледѣльство, а ималась промыслу, въ чѣмъ ей Америка уже не спиняла але противно — попирала. Она достарчала по перше сырыхъ продуктôвъ до англійскихъ фабрикъ, по друге утримовала и живила англійскихъ робôтникôвъ. Англія мае 24 миліоны головъ робочого люду; въ часѣ неурожаѣвъ и дорожнѣ небезпеченьство велике, бо немовь грôзьна гидра пôдноситься голодный робôтникъ. Тымчасомъ мали робôтники середъ найбôльшихъ неурожаѣвъ якъ въ р. 1879 дешевый хлѣбъ и мясо, котрыхъ имъ доставила Америка. Побôльшаючеся зъ дня на день число фабрикъ запевняе англійскимъ робôтникамъ заробокъ, а американьскй доставы збôжа дешеве выживленье, тому англійскій робôтникъ спокôйный, спокôйнѣйшій може чимъ где инде въ Европѣ.

Вплывъ американьскои конкуренціи на Россію.

Ударъ Америки на Англію бувъ рôвночаснымъ ударомъ и на Россію, бо она вразъ съ Австро-Уграми, державами наддунайскими и балканьскими, володѣла до теперь англійскими торгами, — она

того, що пôсля уставы при рôвности голосôвъ предсѣдатель рѣшає. Ôтрочено отже засѣданье, а на слѣдуюче завôзвавъ инспекторъ бурмистра, яко заступника мѣста, щобъ бравъ удѣлъ въ засѣданю и голосувавъ въ тôй справѣ, запевнившись, що бурмистръ яко Полякъ попре учителя Поляка. Справа оперлась о Раду кр., котра ôтмовила бурмистрови права участи въ засѣданяхъ рады мѣстцевои, бо не бувъ би членомъ, а инспектора за те зганила.

Фактъ сей, до котрого не подаємъ именъ лишаючи ихъ pro memoria редакціи, певно не буде единый на цѣлу Галичину и неперечно практика така навела анкету школьну на думку скрѣпленя такожь въ окружныхъ радахъ елементу польского, котрый середъ случайныхъ часто констеляцій не може удержатись все въ доминуючôй ролѣ.

Зъ наведеныхъ поводôвъ обставмъ за удержаньемъ status quo такъ що до складу, якъ и атрибуцій окружныхъ радъ школьныхъ.

(*Дальше буде.*)

Поясненье

въ справѣ рускои школы.

Заповѣджене телеграфично въ попереднôмъ ч-лѣ „Дѣла“ поясненье Впр. о. Озаркевича звучитъ якъ слѣдуе:

Въ чч-лахъ 130, 132 и 133 „Слова“ зъ дня 5 (17), 12 (24) и 15 (27) грудня с. р. находятся напады на мою особу зъ причины, якобы я въ справѣ рускои школы народнои во Львовѣ не хотѣвъ пôдписати меморіялу рускихъ послôвъ и мимо вôзваня зъ стороны ПП. послôвъ Ковальского и Кулачковского ôтказався взяти участь въ депутаціи до Є. Е. министра просвѣты и въ якôй то общôй акціи въ справѣ реченои школы.

Противъ такихъ тенденційныхъ вѣстій и инсинуацій мушу заявити що слѣдуе: П. Ковальскій, котрый зô мною совершенно ничого не говоритъ и мене тымъ способомъ хоче игнорувати, часто розмовляе съ п. Кулачковскимъ въ палатѣ. Понеже я коло нихъ маю мое мѣсце, тожь мимо волѣ почасти часами гдещо зачую. Приключилося отже, що одного дня розповѣдавъ первый другому, якобы п. .....нъ .....*) писавъ до него въ справѣ рускои школы во Львовѣ и *чи не выпадалобы може* удатися до министра просвѣты съ тою справою.

То лише я чувъ, але що маѣ податися меморіялъ, щобъ мене взывано до пôдпису меморіялу и до участи въ якôй депутаціи — тое все я съ чистою совѣстію заперечаю, мене бо зовсѣмъ не взывано до якои нибудь участи въ тôй справѣ, тожь и я ани однымъ словомъ не ôтказувався и яко незавôзваный не мôгъ ôтказуватись. Коли отже до мене въ тôй акціи, якъ звычайно въ кождôй акціи райхсратовôй, нашй послы не ôтнеслися, коли мене не взывано, коли я не бувъ поученый близше о намѣреняхъ дѣятельности, коли менѣ не заявлено всего, якъ се повинно бути для солидарности (яку завсѣгды на своемъ прапорѣ въ устахъ мався) и я ажь доперва по довершенôмъ фактѣ зъ часописій пôзнѣйше о всѣмъ довѣдався, тожь я тогды, не видѣвши колежаньского збличеня, не мôгъ мѣшатися въ ихъ розмову, щобъ не дôзнати якого грубого слова ôтъ п. Ковальского, якъ се менѣ дуже часто приключалось, — и я ожидавъ, що може и п. Кулачковскій зо мною о тôмъ поговоритъ, але и се послѣдне не сталося, лишь кинено на мене по часописяхъ клевету выдумуючи небувале.

Истину повыше наведеного въ справѣ рускои школы народнои во Львовѣ **готовъ я при судовôй розправѣ и присягою ствердити.**

Вѣдень, 17 (29) грудня 1881.

Іоанъ Озаркевичъ.

Высше умѣщене заявленье Впр. о. Озаркевича повинно бы, здаеся намъ, вже остаточно усунути всякй сомнѣнія. Жалуемо тôлько, що „Слово“ подаючи и упорно хочь безъ доказôвъ пôддержуючи свою вѣсть, черпану зъ невѣдомого доси жерела, приневолило тымъ Впр. о. Озаркевича до поясненъ, котрй такъ въ интересѣ загалу якъ и нашихъ послôвъ були доси держанй въ тайнѣ. Въ интересѣ загального добра щиро бажаемо, щобы такъ неоглядно вызваный спôръ бувъ вже разъ на все усуненый зъ публичнои дискусіи и щобы николи не ôтновлялись подôбного рода споры, котрй ніякъ не можутъ бути для загалу Русинôвъ милыми и одушевляючими.

*) Имя пропускаемо нарочно. *Ред.*

а не кто иншій заповняла ихъ дотеперь своими довозами сырыхъ продуктôвъ. Тому Америка высылаючи свои плоды въ Англію мусѣла передъ всѣмъ старатися, побороти и выперти чужй довозы а мѣжь тыми особенно великй довозы Россіи. Борба отже прибрала видъ: кто бôльше и дешевше доставитъ, той побѣдитъ. Россія поняла добре тую борôу и пôдняла би съ найбôльшою енергією але дарма, якъ отъ показуе результатъ числовый.

Россія вывезла до Англіи збожа въ

р. 1867	вартости	151$_3$	мил.	зр.
1870	„	262$_4$	„	„
1875	„	290$_6$	„	„
1876	„	327$_7$	„	„
1877	„	424$_4$	„	„
1878	„	611$_8$	„	„ а вже
р. 1879	„	575$_\cdot$	„	„
1880	„	387$_5$	„	„

Зъ того видимо, що вывôзъ россійскій збôльшався щорôчно ôтъ 1867—1878, въ тôмъ роцѣ дôйшовъ до высокости максимальнои — а вже слѣдуючого (1879) року подався въ задъ, а 1880 вже значно упавъ. Того року могла Америка собѣ сказати: що побѣджае.

(*Конецъ буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Найблизшимъ наслѣдствомъ цѣсарскои промовы до тріестеньскои депутаціи*) есть тое, що одинъ зъ послôвъ тріестеньскихъ Рабль зложивъ свôй мандатъ до рады державнои. Чи и прочй послы тріестеньскй, а именно Тайшль и Виттманъ пôйдутъ за прикладомъ Рабля, доси еще не звѣстно. Рôвножь не можна еще змѣрковати, якій вплывъ будутъ мати цѣсарскй слова на сполучену лѣвицю.

(*До Вѣдня прибувъ адъютантъ князя чорногорского*) Нико Матановичъ съ мисією въ справѣ бунту Кривошіянъ, а именно, ôтпоручникъ чорногорского князя маѣ жадати ôтъ Австріи звороту коштôвъ, якй Чорногора понесла черезъ выставленье надграничного кордону, щобы замкнути границѣ Чорногоры для повстанцѣвъ кривошіянскихъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. (*Погромъ жидôвъ въ Варшавѣ.*) Близшй вѣдомости, якй надôйшли зъ Варшавы, такъ кореспонденціи до львôвскихъ и крακôвскихъ газетъ, якъ и справоздання въ газетахъ варшавскихъ, показуютъ, що нападъ на жидôвскй домы, шинки и склепы въ Варшавѣ не бувъ такъ малымъ и спорадичнымъ, якъ то въ першôй хвили нарочно писали польскй газеты львôвскй. Показуесь, що погромъ жидôвъ въ Варшавѣ дорôвнувавъ погромови въ Кіевѣ, Одессѣ и Елисаветградѣ. На саме лат. Рождество Христове товпы народа почали метитись на жидôвскôмъ майнѣ еще середъ бѣлого дня, бо о 3 год. по полудни. Розрухи тревали ажь до ночи. Початокъ выйшовъ зъ улицѣ Ординацкои: тутъ численна громада ремѣсникôвъ и робôтникôвъ почала бити шибы въ ôкнахъ и розбивати дверѣ домôвъ жидôвскихъ. Коли наспѣла жандармерія и полиція, товпа роздѣлилась на части и взростаючи разъ на разъ въ новй силы почала въ рôжныхъ сторонахъ мѣста выламувати дверѣ до склепôвъ и шинкôвъ жидôвскихъ. Газеты описуютъ, що розъяреный народъ вдершись до склепôвъ и шинкôвъ розбивавъ все, що далось розбити, а рвавъ и ломавъ, що далось пôрвати и поломати. Описъ погрому варшавского пригадуе дуже погромъ елисаветградскій. Въ Єлисаветградѣ народъ слѣпо мотився на майнѣ жидôвскôмъ; коли розбивъ склепъ съ сукнами и матеріями, то штуки звычайнои лихшои матеріи топтавъ въ болото, а шовки и атласы вкидавъ до бочокъ съ дегтемъ. Въ Варшавѣ народъ розбивши одинъ склепъ жидôвскій съ зигарками, выкидавъ зигарки на улицю, мовь грудки. Якъ въ Єлисаветградѣ такъ и въ Варшавѣ народъ съ особеннымъ замилованьемъ деръ жидôвскй бебехы: подушки и пѣрье розсыпавъ по улици. Помимо патролѣвъ, численныхъ арештованъ и наказу, щобы всѣ склепы и шинки позамыкати, розрухи повторились съ такоюжь самою силою и на другій день святъ. До „Czasu“ пише кореспондейтъ: „Цѣла дѣльница т. зв. Nadwiśle представляе видъ одноi великои руины. Склепы порозбиванй,ôкна повыбиванй, двери повыламуванй, на улицяхъ валяются потовченй бочки (зъ напоѣвъ), бутельки, шафы, меблѣ и рôжнй посуды. Якбы перейшла орда Татарôвъ, то не моглабы натворити бôльше шкоды и знищеня... Вчера повторились напады и то наразъ въ многихъ мѣсцяхъ. По вчерашнôмъ дни цѣла Варшава представляе образъ мѣста збомбардованого и зграбованого.“ Полиція и войско въ Варшавѣ якъ и всюды повздержували розрухи, арештовали, але оружія не уживали. Зъ того дуже невдоволенй нашй львôвскй газеты польскй: они волѣлибы, щобы войско було кололо и стрѣляло! — За примѣромъ Варшавы пôшло и одно мѣсто на провинціи, кôлька миль ôтъ Варшавы. Тамъ народъ такожь напавъ на жидôвске майно и зъ Варшавы выслано ôтдѣлъ войска для усмиреня розруху.

Італія. (*Борба о Римъ.*) Ктобы бувъ съ початкомъ 1881 р. надѣявся, щобы пôдъ конець того року выплыла на порядокъ дневный справа свѣтскои власти папы, и то выплыла зъ Берлина, зъ кабинету кн. Бисмарка, котрый передъ одинацять роками морально причинився до знищеня тожь свѣтскои власти папскои. Певно никто не бувбы надѣявся, бо звѣстно, кн. Бисмаркъ довгй роки провадивъ борбу съ католицтвомъ въ Нѣмеччинѣ, звѣстнй кождому предсѣ прускй законы маевй. Тымчасомъ нынѣ кождый бачитъ фактъ, що кн. Бисмаркъ черезъ свои органы пôдноситъ справу привернення папѣ свѣтскои власти, а именно въ Римѣ. Въ Берлинѣ ходитъ навѣть поголоска, що кн. Бисмаркъ намѣряе для рѣшеня тои справы предложити державамъ конгресъ. Що поводуе кн. Бисмарка, того безперечно найбôльшого политика XIX столѣтя, паразъ пôдносити справу свѣтскои власти папы, въ якôй цѣли ôнъ тое чинитъ, — се остаѣ для всѣхъ загадкою, тайною. Одинъ кажутъ, що Бисмаркъ пôдноситъ тую справу не на серіо, а лишь на пострахъ Италіи, бо ôнъ не вдоволеный зъ теперѣшного либерального италійского кабинету Депретиса, а бажае видѣти въ Италіи кабинетъ консервативный. Кн. Бисмаркъ недавно навѣть въ парламентѣ нѣмецкôмъ сказавъ, що Італія иде шибкимъ крокомъ ôтъ либерализму до републиканизму, а особливо гнѣвный маѣ бути нѣмецкій канцлеръ на теперѣшный кабинетъ за тое, що министеръ дѣлъ заграничныхъ Манчини ôтмовивъ свого спôвъудѣлу до установленя межинародного трактату для выдаваня политичныхъ злочинцѣвъ. Такъ отже, якъ сказано, одинъ бачутъ въ поставленю справы папскои на порядокъ дневный, лишь пострахъ и натискъ кн. Бисмарка на Италію, щобы сталась консервативною. Другй кажутъ, що кн. Бисмаркъ взявся до згаданои справы на серіо. Тутъ зновъ дѣлятся погляды: одинъ догадуются, що кн. Бисмаркъ хоче тымъ чиномъ позыскати для себе безъусловно центрумъ (католикôвъ) въ парламентѣ и мати певну бôльшôсть для пôдпоры своеи внутренно-державнои политики; другй зновъ берутъ рѣчь далеко ширше и такъ толкуютъ найновѣйшій Бисмарковый плянъ. Звѣстно, що въ послѣдныхъ часахъ ôтношеня межи папою Леономъ XIII а правительствомъ италійскимъ и жителями Рима такъ заострилися, що status quo довго тревати не може. Звѣстно, що вже ôтъ пôвъ року, а особливо ôтъ часу зневаженя мощій папы Пія IX, газеты безнастанно пишутъ, що папа думае покидати Римъ и маѣ перенести столицю апостольску то на островъ Мальту, то до якого мѣста Австріи, а въ послѣдныхъ часахъ голосятъ, що до мѣста Фульды въ Нѣмеччинѣ. Що папа може выѣхати зъ Риму, если ôтношеня теперѣшнй тревати будутъ и на дальше, се рѣчь дуже можлива: Кн. Бисмаркъ тое бачитъ и розумѣе и близько до него стоячй органы се совсѣмъ выразно голосятъ. Насуваесь питанье, где перенѣсбы папа свою столицю въ случаю, колибъ прійшлось ему покидати Ватиканъ: До Авиньону, чи въ загалѣ до Франціи сегодня папа не перенесесь: нынѣ Франція републиканьска повыганяла зъ краю тысячѣ законникôвъ, нынѣ президентомъ французского кабинету Гамбета, чоловѣкъ вольнодумный, а министромъ освѣты и вѣроисповѣдань звѣстный атеистъ и ворогъ догмы, ученый Поль Беръ, вычеркнувшій недавно науку религіи яко обовязкового предмету въ всѣхъ школахъ державныхъ. На островецъ Мальту папа рôвножь не схоче перенестись, ôнъ перенѣсбыся до якогось мѣста великои континентальнои державы европейскои, котре лежалобъ середъ людности католицкои. Евентуальну свою столицю обравбы папа або въ Австріи або въ Нѣмеччинѣ. Зваживши однакожь, що рухъ католицкій въ Австріи есть далеко слабшій и меншій вплывъ маючій на правительство, якъ въ Нѣмеччинѣ (звѣстно, партія Линбахера Лихтенштайна въ австрійскôмъ парламентѣ не вмылася до партіи Виндгорста (центра съ фракцією польскою) въ парламентѣ нѣмецкôмъ), отжежь папа безсомнѣнно волѣвбы осѣсти въ Нѣмеччинѣ якъ въ Австріи. И ось мы дôйшли до сути рѣчи: Бисмаркъ маѣ боятись того, щобъ папа не мусѣвъ загостити до Нѣмеччины, и поставивъ на порядокъ дневный питанье: Італія мусить загодитись съ папою або иншими словами: Італія нехай ôтдасть Римъ папѣ. Ба, алежь бо Італія — и народъ и правительство — на тое николи не згодится пôдъ жаднымъ условіемъ: Риму, серця Италіи, буде боронити до остатнои каплѣ крови. Правительство въ тôй справѣ не може зъигнорувати волѣ народа, бо колибъ король Гумбертъ ôтдавъ Римъ папѣ, то бувбы конець и его пановаю и династіи. Се добре и здорово бачитъ теперѣшне правительство и не диво, що офиціяльна газета „Diritto“ въ статѣ „Нѣмеччина, Італія и папство“ дала остру и рѣшучу ôтправу нѣмецкому канцлерови. „Diritto“ ставитъ три головнй засады: 1) О свѣтскôй власти папы, не варта навѣть, въ якійбы то ни було спосôбъ, говорити, бо она стоитъ въ суперечности съ національною єдностію, независимостію и свободою. 2) Теперѣшна держава не може признати переваги церковного вплыву. 3) Всякй намаганя до переговорôвъ, котрй мѣстятъ въ собѣ безпосередне чи й посередне вмѣшуваньеся въ нашй внутрѣшнй ôтношеня, ображаютъ автономію державы. Дальше заявляе „Diritto“, що всякій нападъ на политичный и правный станъ Италіи, она буде боронити до послѣдного. — Въ такôмъ стадіюмъ стоитъ теперь „борба о Римъ“, побачимъ, якій буде дальшій ей розвôй и якій результатъ.

Ромунія. Непорозумѣнье межи Ромунією а Австрією, выкликане троновою промовою короля Кароля, зôстало вже остаточно залагоджене. Ромуньске правительство, а властиво министеръ дѣлъ заграничныхъ Статеско надôславъ ромуньскому послови въ Вѣдни Баляцеано, ноту, въ котрôй правительство короля Кароля щиро жалуе, що троновою промовою Австрія зôстала оскорблена. Баляцеано ôтчитавъ ноту гр. Кальнокому и передавъ ему ôтпись тожь ноты. Урядова Wiener Abendpost оголосила ноту печатно и додала, що австрійске правительство признало тую сатисфакцію вповнѣ достаточною и надѣесь, що ôтношеня мѣжь Австрією и Ромунією будутъ на будуще еще сердечнѣйшй, якъ доси. Австрійскій посолъ въ Букарештѣ гр. Гойосъ поверне зъ Вѣдня на свою посаду и обôйме свое урядованье.

НОВИНКИ.

— **Дръ Изидоръ Шараневичъ**, професоръ львôвского университету, и Юліянъ Захаріевичъ проф. школы политехничои, именованй членами ц. к. центральнои комисіи для справъ консервації старинныхъ памятникôвъ штуки и исторіи.

— **На будову школы въ Стронятынѣ** пôдъ Куликовомъ удѣлила краева рада школьна тамошнôй громадѣ 1.000 зр. безпроцентовои пожички, котра маѣ ôтдатися въ десяти ратахъ по 100 зр. На ту саму цѣль удѣливъ такожь выдѣлъ краевый 100 зр. запомоги.

— **Рускій аматорскій театръ въ Коломыѣ** давъ дня 14 (26) с. м. 26-те зъ ряду представленье, на котрôмъ ôтограй були: „*Герой нашого времени*“, штука съ спѣвами въ 1 актѣ З. Н. Собецкого, и „*Конецъ свѣта*“, народный образецъ съ спѣвами въ 1 актѣ И. Трембицкого.

— **Пожары.** Въ Копытовѣ пов. сокальского погорѣли дня 5 (17) с. м. 24 селянъ съ всякимъ добыткомъ. Згорѣла такожь церковь, школа и громадскій шпихлѣрь. Около 40 родинъ, складаючихся зъ 144 особъ, остало безъ хлѣба, даху, а навѣть одежи. Страта выноситъ 28.159 зр., зъ котрыхъ асекурація покрые лишь 3.100 зр. Позволено збирати для погорѣлцѣвъ жертвы въ пов. сокальскôмъ и 9 повѣтахъ сусѣдныхъ. — Въ Ганачевѣ пов. перемышляньского погорѣло 11 селянъ, зъ котрыхъ лише три були асекурованй. Страта обчислена на 4.300 зр.

— **Зъ пôдъ Рогатына** пишутъ намъ: Въ Рогатынѣ существуе ôтдѣлъ товариства агрономичного, до котрого належатъ кромѣ другихъ Русинôвъ и нашй священики, именно о. деканъ Недведскій зъ Вербилова, о.

Чировскій зъ Бабинець, о. Макогоньскій зъ Липицѣ, дальше о. Барусевичъ зъ Псаръ, о. Гургула зъ Путятинець и о. Фаціевичъ зъ Фраги. На загальнôмъ засѣданю того товариства, на котрôмъ зъ помѣжь наведеныхъ священикôвъ бувъ лише о. Макогоньскій, постановили члены бôльшостію таку ухвалу: 1) щобы знести рôжницю календарѣвъ и щобы Русины обходили свята польскі; 2) щобы тую ухвалу подати до сойму для увзгляднення; 3) щобы ôтнестися до всѣхъ выдѣлôвъ радъ повѣтовыхъ, щобы они поперли тую петицію. На жаль мусимъ заявити, що зъ Русинôвъ не пôдиѣсъ тогды никто протесту. Справозданье того засѣдания и ухвалы розсôлано по всѣхъ членахъ, зъ котрыхъ одинъ ôтнѣсся заразъ до о. дек. Недведского съ предложеньемъ, щобы на руки предсѣдателя товариства заявили священики писемно, що выступаютъ зъ товариства, где такі ухвалы переводятся ихъ именемъ. О. дек. Недведскій одобривъ тое предложенье, а самъ ôтнѣсся до оо. Макогоньского и Чировского, щобы его перевести въ дѣло. Не знаемъ еще, на чѣмъ остаточно стануло, але справедливо надѣемся, що всѣ наші священики, належачі до того товариства, запротестуютъ противъ такихъ ухвалъ, котрі такъ рѣзко противлятся другôй народности и гр. к. обрядови.

— **Зъ Миклашова** пишутъ намъ: Тяжко то взятися нашому бѣдному селянинови до якого небудь предпріемства або промыслу, бо заразъ натрафитъ на рôжні перешкоды ôтъ людій, котрі уважаютъ въ тôмъ Gewerbestörung. Такъ сталося и въ Миклашовѣ, где, якъ вѣдомо, селяне заложили собѣ склепъ и вымурували пивницю на складъ нафты. Се дуже несподобалось тамошнымъ жидамъ, а ихъ тамъ немало и майже кождый зъ нихъ маѣ свôй склепикъ. Тожь въ заложеню склепу и вымурованю пивницѣ додивились для себе Gewerbestörung, и длятого уживаютъ рôжныхъ способôвъ, щобы „убити“ селяньскій склепъ и ôтъ него людій ôтвернути. Зъ помѣжь численныхъ пôдступôвъ згадаю лишь про одинъ. Ото жидокъ Л. выходитъ завсѣгды на дорогу, переловлюе людій идучихъ до селяньского склепу и страшитъ ихъ, щобы не ходили тамъ куповати, бо селяне, що заложили сей склепъ, записуютъ купуючихъ и тѣ будутъ мусѣли за то податокъ платити. Тымъ словамъ много дало вѣры, а у насъ нема чоловѣка, котрыйбы мôгъ людій поучити и на дорогу правды спровадити. Хочемо мати надѣю, що тамошный священикъ вступится за селянами и поясниті хитрôсть такого жидôвского пôдступу. Треба просвѣты, просвѣты — для народа....

— **Зъ пôдъ Скалы** пишутъ намъ: Въ четверъ дня 10 (22) с. м. выбрався пôдъ вечеръ лѣсничій зъ Иванкова п. Блоцкій до родины въ сусѣдне село Цыганы. Нѣмъ еще усѣвъ до санокъ, казавъ ôнъ постояти коло коній 26-лѣтному паробкови зъ Иванкова Петрови Бессарови, а наймичукови, 15-лѣтному молодцеви, давъ въ хатѣ стрѣльбу (подвôйку), щобы ѣи вынѣсъ до санокъ, где мавъ ѣи Петро вложити зъ боку. Наймичукъ выйшовши за порôгъ, каже: „Ану, Петре, чи тебе вцѣлю? — и змѣрився. Петро сказавъ еще: „Отъ, не жартуй, та давай сюда, най запакую“ — ажь тутъ наразъ роздався гукъ. Выбѣгъ зъ хаты лѣсничій, але Петро лежавъ вже на земли въ крови, безъ жадного знаку житя. При секціонованю трупа оказалося, що цѣлый набôй, зложеный зъ 7 льотокъ, влетѣвъ ему въ голову и розтрѣскавъ ѣи на кусні. Наймичука ôтставлено до Борщева.

— **Коротка память.** Передъ рокомъ, якъ вѣдомо, були пôдняли галицко-польскі газеты страшный крикъ противъ „Neue fr. Presse“ яко дуже непріязного Полякамъ органу „жидôвско-тевтоньского“ и взывали всѣхъ, щобы не предплачували „N. fr. Presse“. Пôдъ тероризмомъ галицко-польскихъ дневникарѣвъ и ихъ прихильникôвъ перестало много публичныхъ льокалѣвъ предплачувати „N. fr. Presse“. Тымъ думали приневолити газету до милости для Полякôвъ. Але „N. fr. Presse“ держалась приповѣдки: на милованье не ма силованя — и мимо сего ни троха не стала пріязнѣйшою для Полякôвъ, якъ передъ тымъ, надѣючись, що у галицкихъ Полякôвъ всѣ патріотичні афекта скоро проминаютъ. И справдѣ не минуло пôвъ року, а „N. fr. Presse“ зновъ появилась на всѣхъ хвилево ôтобраныхъ позиціяхъ та еще й задля пôднесеного розголосу придбала чимало новыхъ прихильникôвъ. Теперь же жь въ саму рôчницю борбы противъ „N. fr. Presse“ обвѣщае ся газета, що славный ветеранъ польскихъ романистôвъ, И. Крашевскій пише спеціяльно для неи до фелетону нову повѣстъ! За то зъ галицкихъ газетъ польскихъ ни одна не заповѣдае съ новымъ рокомъ въ своѣмъ фелетонѣ якои повѣсти Крашевского!

— **Драматичне товариство въ Кіевѣ,** якъ доноситъ „Одесскій Вѣстникъ“, удалось до генералъ-губернатора съ прошеньемъ, щобы позволивъ товариству давати такожь (мало-) рускі представленя, на що генералъ-губернаторъ охотно призволивъ.

— **Въ харкôвскôмъ театрѣ,** якъ звѣщае „Одесскій Вѣстникъ“, будутъ даватись представленя въ (мало-)рускôмъ языцѣ, на що предпріемець мѣсцевыхъ театрôвъ за вставленьемъ начальника харкôвскои губерніи одержавъ вже позволенье. Зъ причины недостатку артистôвъ до роль, котрі булибы добре познакомлені съ языкомъ и виправні на сценѣ, дирекція театру завзываe всѣхъ аматорôвъ, хотячихъ брати участь въ такихъ представленяхъ, щобы зволили зголоситись до директора театру.

— **Русинъ въ Египтѣ.** Въ Египтѣ въ Александріи есть властителемъ великои антики и складу матеріялôвъ антикарскихъ Русинъ п. Василь Олейнюкъ, сынъ селянина зъ Чернихова въ Тернопôльскôмъ. Показувано намъ приватный листъ, въ котрôмъ п. Олейнюкъ завзываe одного молодого Русина, фармацевта, до обнятя посады въ своѣй антицѣ.

— **Найвысшій трибуналъ въ Вѣдни** обниживъ кару Пытлёваному, провôдникови антижидôвскихъ розрухôвъ въ Волочискахъ (о чѣмъ мы писали вже свого часу), зъ 10 на 5 лѣтъ вязницѣ. Той трибуналъ затвердивъ однакъ выркъ суду 15 лѣтъ вязницѣ для І. Волькенберга, котрый доводивъ бандою розбишакôвъ пôдчасъ нападу на двôръ п. Черняковского въ Лисичинцяхъ.

— **Єдина литературна тыжднева часопись польска во Львовѣ,** Tydzień polski, заснѣвала собѣ по 8 лѣтахъ существованя „вѣчная память“; умерла „на сухоты“. Такъ отже въ р. 1882 во Львовѣ не буде ани одного польского литературно-наукового письма. Сей проявъ найлучше доказуе польску мизерію духову въ Галичинѣ. Русины галицкі, хочь не розпоряджаютъ такими матеріяльными средствами, якъ панове-Поляки, а предсѣ при ихъ помочи выдаются и розвиваются во Львовѣ три литературно-наукові часописи „Зоря“ „Правда“ (выдавана неперіодичными выпусками) и „Свѣтъ“, зъ котрыхъ послѣдна есть до того часописію илюстрованою. Зъ того кождому стане ясно, що руска интелигенція галицка далеко бôльше дбае о свôй розвôй духовый, якъ интелигенція польска. Не диво отже, що мѣжь польскою т. зв. интелигенцією пануе майже загально темнота египетская...

— **Добробытъ економичный францускои републики** проявився въ яскравый способъ при збираню податкôвъ въ мѣсяци грудни с. р. Въ першихъ 15 дняхъ грудня принесли податки посередні надвышки надъ 15 міліонôвъ франкôвъ, с. є. міліонъ надвышки кождого дня. Въ цѣлôмъ же 1881 р. загальна надвышка податкôвъ показуе поважну и небувалу еще цифру 207 міліонôвъ франкôвъ! Якажь рѣзка суперечность межи добробытомъ републики францускои а другихъ державъ европейскихъ, котрі мусятъ боротись съ злощаснымъ недоборомъ!

— **На 5 посадъ учителѣвъ звычайныхъ при кр. середнôй школѣ рôльничôй въ Черниховѣ,** зъ котрыхъ одинъ маѣ бути заразомъ директоромъ закладу, розписуе выдѣлъ краевый конкурсъ съ речинцемъ до 31 л. марта 1882. Посады тіи суть: три для учителѣвъ до выкладу наукъ рôльничихъ; двѣ для учителѣвъ до выкладу наукъ природныхъ и математичныхъ. Директоръ одержитъ вôльне мешканье, рôчну платню въ сумѣ 1.700 зр., додатокъ активальный въ сумѣ 360 зр. и додатокъ пятилѣтный въ сумѣ 200 зр. Зъ учителѣвъ до выкладу наукъ рôльничихъ одержитъ кождый вôльне мешканье, 1.300 зр. рôчнои платнѣ, 140 зр. дод. акт. и 200 зр. дод. пятил. Зъ учителѣвъ до выкладу математики и наукъ природничыхъ одержитъ кождый 1.100 зр. рôчнои пенсіи, 140 зр. дод. акт. и 200 зр. дод. пятилѣт. Всѣ тѣ учителѣ суть урядниками краевыми.

— (**Дрôбні вѣсти.**) Цѣсарь удѣливъ громадѣ Стырава въ пов. стрыйскôмъ 100 зр. запомоги на будову школы, а громадѣ Воля Малиôвска въ пов. мостискôмъ 50 зр. запомоги на ôтновленье церкви. — Цѣсарева повернула вразъ съ архики. Маріею Валеріею зъ Геделе до Вѣдня. — Дня 17 л. сѣчня 1882 р. выѣде цѣсарева до Ирляндіи на сезонъ ловецкій. — Начальникови громады Гаѣвъ старобродскихъ п. Котельницкому выразила краева рада школьна признанье за ревну участь въ будовѣ школы и за заосмотренье ѣи въ потрѣбні знаряды. П. Ив. Бѣчай, проф. семинаріи учит. во Львовѣ, одержавъ отъ митроп консисторіи похвальну грамоту за успѣшне удѣлованье науки агрономіи въ львôвскôй семинаріи духовиôй. — Завѣдуюча рада желѣзницѣ Кароля Людвика буде съ новымъ рокомъ авансувати 202 урядникôвъ и служачихъ желѣзницѣ. Неавансованій одержатъ ремунерацію на „коляду“. — Въ Волохахъ въ пов. бродскôмъ замерзла сими днями на поли Роз. Грицынова зъ Гуты новои. — Въ Петербурзѣ завязалася банда злочинцѣвъ, котрои члены, поперебираній за чортôвъ нападаютъ и обдираютъ перестрашеній особы.

Вѣсти епархіяльні.

Зъ Архіепархіи Львôвскои.

Презенту одержали: о. И. Богачевскій зъ Сѣльця на Дебеславцѣ дек. коломыйского и о. Иляріонъ Поповичъ вицедеканъ и парохъ зъ Крушельницѣ на парохію Стрый.

Завѣдательства одержали: оо. І. Кобриньскій зъ Дебеславець въ Уторопахъ дек. пѣстыньского, К. Ярымовичъ зъ Пôдмонастыря ex currendo въ Глѣбовичахъ великихъ, Маркилъ Соневицкій въ Переволоцѣ дек. Бучацкого и Павло Козюкъ въ Дмитровѣ дек. холоѣвского.

Зрезигнувавъ о. Гузаръ зъ Городка на посаду сотрудника въ Станиславѣ.

Похвальну грамоту одержавъ о. С. Городецкій, префектъ семинаріи, за ревне и успѣшне повненье обовязкôвъ душпастырскихъ при мужескôмъ домѣ карнôмъ во Львовѣ.

Ремунерацію за удѣлованье науки религіи въ школѣ имени Єлисавети во Львовѣ одержавъ о. А. Поляньскій, префектъ семинаріи въ сумѣ 25 зр.

До рукоположенія явились: пп. Сильвестеръ Богачевскій и Левъ Струтиньскій, котрі одержали вже посвященье въ чинъ субдіяконôвъ и діяконôвъ.

До львôвскои семинаріи на І-ій рôкъ теольогіи принятый п. Петро Горанюкъ.

Titulum mensae по 84 зр. призначило намѣстництво для укôнченыхъ теольогôвъ вѣленьскои семинаріи пп. Ив. Пулюя и Гавр. Горецкого.

Для дослѣдженя обрядовыхъ споровъ межи о. Гоцкимъ въ Нирковѣ и Кс. Глембоцкимъ въ Червоногородѣ вызначено мѣшану комисію, складаючуся зъ о. декана Гаваньского и кс. Туркулы зъ Язловець.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Сербскі льосы.** Щобы успокоити публичнôсть що до закидôвъ пос. Найвирта, вымѣреныхъ пôдчасъ дебаты о Länderbank-у противъ сербскихъ льосôвъ, освѣдчаемъ на пôдставѣ оголошеня кн. сербского правительства слѣдуюче: Що до закиду противъ певности выплаты выграныхъ и ôтсоткôвъ сербскихъ льосôвъ, то звертаемъ увагу читателѣвъ на наше поясненье въ анонсахъ; що до закиду, що тіи льосы вôйшли въ курсъ по цѣнѣ 17 зр., то вже зъ попереднои уваги слѣдуе, що они зъ емитивуючого институту выйшли по курсѣ 82 франкôвъ, отже майже по $2^1/_2$-кратнôй цѣнѣ, котру подавъ пос. Найвиртъ; що до закиду, мовьбы тіи льосы не були нигде въ цѣлôмъ свѣтѣ допускані кромѣ въ Австріи и Голяндіи, то констатуемо, що они власне суть въ обѣгу въ цѣлôмъ свѣтѣ кромѣ лишь Нѣмеччины и Россіи, где заграничні паперы не маютъ приступу; що до закиненои анальогіи тыхъ льосôвъ съ льосами турецкими заявляемъ, що такъ совсѣмъ не есть, бо иншу гваранцію дае держава турецка, чимъ разъ бôльше розпадаючася, а иншу сильна, европейска, цивилизована держава сербска, котрои становище и финансы стоятъ въ самôмъ розцвѣтѣ. На сѣй основѣ не можна ніякъ полагати на бесѣду пос. Найвирта що до сербскихъ льосôвъ, котрыхъ певнôсть гвarантуе само правительство своимъ признаньемъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Прозаичні працѣ Тараса Шевченка.** Якъ звѣстно, Шевченко оставивъ по собѣ гдеякі свои працѣ еще не печатані. Еще 1862 року въ третôй книжцѣ „Основы“ згадувавъ одинъ зъ близшихъ другôвъ поета М. М. Лазаревскій о десяти повѣстяхъ и розказахъ и о однôмъ драматичнôмъ урывку Шевченка, писаныхъ по россійски. Бôльша часть працъ, кромѣ еще другихъ, дôсталась въ руки Н. Костомарова, котрый и подавъ о нихъ згадку въ „Русской Старинѣ“ (1880, ч. 3). Ôттакъ въ „Историческомъ Вѣстникѣ“ появилась одна зъ тыхъ повѣстей п. н. „Несчасный“. Теперь однакъ всѣ письма нашого генія, писані по россійски, выйдутъ въ окремôмъ выданю. Працѣ тіи прозаичні суть: „Дневникъ“, переписка, статіи помѣщуваній поетомъ въ журналѣ „Маякъ“, повѣсти и др. Кіевска газета „Трудъ“ заповѣла такожь печатанье въ фельетонѣ двохъ повѣстій Шевченка, одну въ урывкахъ, другу цѣловито. Додати належитъ, що въ всѣхъ тыхъ прозаичныхъ працяхъ Шевченка, якъ и въ поезіяхъ, видно горячу любовь до своеи Украины, чистый благородный характеръ поета и его нѣжне, чувствительне серце.

— **„Безталанне сватанье“** оповѣданье *Василя Барвінка* печатане въ фелетонѣ „Дѣла“ выйшло въ осôбнôй книжцѣ. Цѣна 80 кр. а. в. безъ пересылки. Стор. 356 въ мал. 8^0.

— **„Имнъ** въ честь Єго Высокопреподобія всесвѣтлѣйшого Григорія Шашкевича, Архипресвитера, Настоятеля Собора Крилоса, Совѣтника минист. и проч. На память Єго пятьдесятьлѣтнои рôчницѣ священьства въ дни 27-го листопада 1881.“ — Имнъ сей уложивъ на 4 голосы о. Викторъ Матюкъ, сотрудникъ въ Перемышли. Знавцѣ музики выражаются о тôмъ новôмъ трудѣ нашого композитора съ великимъ признаньемъ. Цѣна екз. 30 кр. Дôстати можна у о. Матюка и въ книгарни Ставропигійскôй.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Ч. П. Л. въ П. Зъ присланои дописи о крывдѣ громады П. скористаемо. Съ жалемъ треба сказати, що самі громадяне много собѣ зашкодили. Просвѣты, просвѣты, а менше буде случаѣвъ такои кривды. О дальшій вѣсти просимо. *Ч. П. Т.* Надъ оспалостію Рогатыньскои окрестности жалѣемо, але о тôмъ есть вже допись въ нынѣшнôмъ ч-лѣ. Може Вамъ удасться хочь помало зôбрати силы и розбудити сонныхъ. Що дѣеся съ читальнею въ Б. пôдъ Рогатыномъ, котрои Вы черезъ пôвроку не могли ôтшукати, не знаемо. Може теперь кто еи ôткрые. *Ч. П. С. въ Самолускахъ.* Дякуемо за щирі желаня. Подану вѣстку о сумныхъ наслѣдствахъ „почестнои“ въ Клювинецкôй горальни подамо въ слѣдуючихъ ч-лахъ. *Ч. П. Д. въ Сень...* Вашу справу переглянему и дамо ôтповѣдь по можности скоро. У насъ назбиралося такихъ справъ множество, тожь потребуемо часу.

Объявленье.

Заступництво ц. к. прив. „Azienda Assicuratrice“ во Львовѣ подае симъ до вѣдомости убезпеченымъ на житье съ удѣломъ въ зыску, що сей (зыскъ) за пятилѣтье с. є. ôтъ 1875—1880 року выноситъ $22^{23}/_{100}$ %, и завзываe рôвночасно интересованыхъ, щобы съ своими удѣлами въ зыску ôтповѣдно до арт. X загальныхъ условій поступили.

Львôвъ дня 29 л. ст. грудня 1881.

Заступництво ц. к. прив. Azienda Assicuratrice во Львовѣ.

Пѣрхала. *Надводскій.*

Въ книгарни **А. І. ПИКА** (A. I. Pick) при *улици Сикстускôй ч. 14 во Львовѣ* появились: (10—?)

ОПОВѢДАНЯ для НАРОДУ

въ рускôмъ языцѣ.

Такожь можна дôстати тамъ завсѣгды **библіи** старого и нового завѣту и **христіяньскі письма** въ рôжныхъ языкахъ.

(1—2) НА СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЬ!!

ЗАБАВКИ ДЛЯ ДѢТІЙ

въ найбôльшôмъ выборѣ и по найнизшихъ цѣнахъ поручае знаный зъ дешевости магазинъ

ГЕНРИКА МИЛЛЕРА

рôгъ улицѣ Галицкои ч. 6.

Ляльки стрôйно убраній съ волосьемъ и безъ, такожь ляльки неубраній, штука по кр. 15, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80 и зр. 1 до 5. — **Ляльки** кличучі Мама, Тата, по зр. 2 до 5. — **Гры товарискі** найновшого вынайденя штука ôтъ кр. 40 до зр. 4. **Забавки Фребля** поучаючі для дѣтій ôтъ лѣтъ 3 до 10. Штука по кр. 40, 50, 80 и зр. 1 до 5. — **Забавки пуделкові** представляючі: господарства, села, польованя, жовнѣрôвъ и иншій въ великôмъ выборѣ, штука по кр. 20, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 90 до зр. 5. — **Инструмента музичні** якъ: скрипки, флеты, кларнеты, гармоніи и катаринки о 1 и 4 мельодіяхъ, метальофоны шт. по кр. 20, 30, 40, 60, 80 до зр. 12. — **Убраня для дѣтій,** якъ: поручникъ, охотникъ, жокей, рицарь шт. по зр. 2, 3, 4 до 6. **Великій выбôръ прибôровъ на Боже деревце,** якъ: лѣхтарики, бомбоньерки, овочѣ шкляній, свѣчки и иншій дрôбницѣ шт. ôтъ кр. 1 до 26. **Шопки и фигурки до шопокъ** ôтъ зр. 1 до 5. — Замовленя зъ провинціи выповняю якъ найсовѣстнѣйше ôтворотною почтою.

ЗЪ ВЛАСНОИ ФАБРИКИ

ВОСКОВЇ СВѢЧКИ

ЦЕРКОВНЇ и СТОЛОВЇ,

ПОСТАВНИКИ, ТРОЙЦѢ И ГРОМНИЦѢ

бѣлї и забарвленї

по 4, 5, 6, 7, 8 и 10 вѣденьскихъ фунтовъ.

Стеариновї свѣчки, Аполло, церковнї и столовї, бѣлї и забарвленї,

котрї продаю тылько по вѣденьскихъ вагахъ.

Воскъ жовтый и бѣлый въ цеголкахъ,

совсѣмъ чистый безъ всякихъ домѣшокъ **до воскованя помостовъ**

въ торговли полотенъ и гербаты

Фридриха Шубута и Сына

во Львовѣ, въ ринку, ч. 45. (1—3)

Всякї поручена зъ провинціи выповняются якъ найточнѣйше

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБОВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ЮСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарбовъ) поручае

всякї роды фарбъ, лякеровъ и покостовъ,

фарбы въ олївѣ и покостѣ утергї до помазаня готовї, фарбы анилиновї, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы горничї, фарбы земнї, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки стеричнї, есенціи, всякї фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовї для литографіи, прасъ ручныхъ и машиковыхъ,

фарбы друкарскї, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничїй лякеръ на стикеты, атраментъ автографичный, шведскї сѣрники, шнурки запальнї до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдовъ,

всякї роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,

шпунты, чопы деревлянї и корковї до бочотъ всякои велячины, щотки до чищеня бочокъ, стель, ручнї и до фротерованя, пензлѣ малярскї кождои величины, мѣтлинки рижевї до одежи и килимовъ, мѣтли рижевї до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТОВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольоньского, медалёвого, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячї артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (9—10)

Выключный складъ

гербаты россійскои

ИЗИДОРА ВОЛЯ

во Львовѣ, улиця Сикстуска, ч. 6.

Одержує правильно що тыждня **свѣжї транспорты найлучшои гербаты зъ Москвы** и поручае ей по цѣнахъ побочъ стоячого **цѣнника**

Замовленя выконуются якъ найточнѣйше и скоро, такожъ за **послѣплатою опакованье franco.**

Цѣнникъ	½кл. зр	кр
Конго, дуже добра	1	40
Kays-ovъ, найлучша melange	1	80
„ „ чорна	1	60
Сухонгъ, добърна	2	—
„ найлучша	3	—
„ „ melange P.	3	—
Карванова: **Фу-гу-фу** Нр. I.	3	20
„ „ II.	4	60
„ „ III.	6	—
К. & С. Поповъ 1 р 60 к.	2	40
„ „ 2 р. — к.	3	—
„ „ 2 р. 50 к.	3	75

Порохъ зъ гербаты отъ 1 зр. 20 кр. до 2 зр. 50 кр.

(2—10)

Цѣнники на жаданье **gratis.**

Того еще не було,

що можна достати за 7·80 зр.

Прехорошїй гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножовъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ однои штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ подставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (11—24)
6 „ кубковъ до яецъ
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенї величавї предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надосланьемъ готозки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,

генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла

Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Оголошенье.

Особа лѣтъ 30 пошукуе мѣсця учительки въ священническомъ домѣ — подъ адресою: М. І. почта Оттынѣя. 1—2.

Подяка.

Выдѣлъ товариства Бурсы св. Іоана Крестителя въ Дрогобычи складае симъ публично подяку за жертвы для тогожъ товариства присланї, а именно Впр. о. Григорію Шашкевичу, архипресвитеру капит. перемыскои, жертвовавшому въ 50-ту рочницю свого священьства 25 зр.; Св. Дирекціи рольничо кредитового заведеня для Гал. и Буков. за датокъ 40 зр.; Вп. Ксенофонту Охрымовичу за зобранї межи П. Т. послами сойму краевого жертвы разомъ 40 зр., чимъ такожъ и незвѣстнї намъ по имени Дателѣ нехай пріймутъ щирѣйшу подяку; Всч. о. игумену Юліяну Нѣмиловичу за узбранї въ церквѣ 3 зр. 28 кр.; Впр. о. протоигумену Модесту Мацѣевскому за датокъ 2 зр.

А. Торонський.

ЗАПРОСИНЫ

до предплаты на сатиричну и гумористичну часопись

Съ новымъ рокомъ стану выдавати *илюстровану* часопись **„Зеркало“** въ объемѣ чотырехъ листковъ, два разы въ мѣсяць, кождого 1-ого и 15-ого.

Завозваный еще передъ поврокомъ львовскими Русинами до выдавництва сатирично-гумористичного письма, поселивсь я теперь стало во Львовѣ и при помочи численного круга пріятелѣвъ берусь за дѣло. Програма моя коротка: веселити родинны круги, а въ справахъ народныхъ стояти противъ всякои злобы и ложи.

Сталыми сотрудниками „Зеркала“ будутъ: Змартвыхвстаньскій, Мы, Поржондкевичь, Patriotnik, Комисарь едукаційный, Дръ Вычоса, Шкаралупникъ, Сорока, Войтовичь, старый кавалеръ Болячка, стара панна Кудкудацка и многї иншї.

Предплата выносить: рочно **5 зр.**, повроч но **2 зр. 50 кр.** Адресовати належить: *„До администраціи* **„Зеркала“** *во Львовѣ, улиця Галицка, ч. 18.“*

Выдае и отповѣдае за редакцію:

Корн. Н. Устыяновичь.

ВЖЕ 14 л. СѢЧНЯ!

Трете тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСОВЪ

зъ року 1881 à 100 франковъ въ золотѣ.

Рочно пять тягнень

14 л. сѣчня, 14 л. марця, 14 л. червця, 14 л. серпня и 14 л. падолиста.

Кождого разу головна выграна

Франковъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франковъ въ золотѣ.

Всѣ выгранї суть платнї вже въ мѣсяць по тягненю.

Выгранї и отсотки выплачуются безъ всякого потрученя въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ столицяхъ провинцій, якъ такожъ въ Бѣлоградѣ и въ многихъ европейскихъ столицяхъ.

За точну выплату поручае сербске княжеске правительство.

До особеннои уваги. Посля офиціяльного оголошеня княж. сербского правительства для запевненя выграныхъ и отсотковъ сего премiованого паперу закономъ зъ дня 27 сѣчня 1880 креованый спеціяльный додатокъ придѣлено до безпосередныхъ податковъ, такъ само якъ податокъ отъ пива, котрї рочно приносятъ до касы державнои больше якъ 2,300 000 франковъ, подчасъ коли рочна сума вкладки льотерійвои выносить лише 1,650.000 франковъ. Що дотычить емисійного курсу Сербскихъ Льосовъ, то заявляемъ, що генеральна унія одержала ихъ отъ княж. сербского правительства по курсѣ близько 82 франковъ. Подписано: княж. сербскій министеръ финансовъ Миятовичь. **Зъ того офиціяльного поясненя выказуеся для евиденціи совсѣмъ безъосновна неправдивость поголосокъ, котрї въ послѣднѣмъ часѣ розсѣваются що до певности и емисійного курсу сербскихъ льосовъ.**

Льосъ несе 3% отсотковъ въ золотѣ.

Сербскї льосы за готовку по **46 зр.** вразъ съ **60 кр.** купоновыхъ отсот.

КВИТЫ ПОБРАНЯ

(Bezugsscheine)

платнї въ 14 мѣсячныхъ ратахъ только по 3 зр. и однѣй решгуючѣй ратѣ 4 зр.

Купуючій набуває вже **черезъ вплату першихъ 3 зр.** заразъ **выключне** и **неподѣльне** право участи въ грѣ.

При 1-шомъ тягненю, отбувшомся 12 листопада княж. 3% **сербскихъ льосовъ** припали **головнї выгранї 100.000, 10.000 и 4.000** франковъ въ золотѣ на льосы, нашою конторою спроданї и зостали заразъ выплаченї.

Контора вымѣны администраціи (3—4)

Вѣдень, Wollzeile 10 und 13. „MERKUR“ **Ch. Cohn, Wollzeile 10 und 13.**

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — Отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского

Ч. 99. Львôвъ, Середа 23 грудня 1881 (4 сѣчня 1882). **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ новымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ пôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ, якъ и доси.

Цѣна и условія предплаты умѣщенй повысше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

Новоприступаючй предплатники „Библ. Повѣстій“ дôстанутъ початокъ повѣсти „Любовь убогого молодця“ даромъ, а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.

Реформа народныхъ шкôлъ.

„Non scholae sed vitae“.

(*Дальше.*)

XVI-е пытанье. *Чи въ I-клясовыхъ школахъ о однôмъ учителю ввести науку пôвденну подѣльну и то такъ, щобы дѣти старшій лишь рано, а молодшій лишь пополудни приходили до школы, чи задержати дотеперѣшну неподѣльнôсть науки цѣлоденнои для всѣхъ ôтдѣлôвъ?*

Практичнй учителѣ и „Школь. Часопись“ суть за введеньемъ науки пôвденнои подѣльнои въ одноклясовыхъ школахъ о однôмъ учителю, а именно тамъ есть така подѣльнôсть конечна, где есть надъ 80 дѣтій шкôльныхъ. Така наука принесе бôльше користи въ тôмъ случаю и не напружае такъ силъ учителя, якъ наука неподѣльна.

„Припустѣмъ, примѣромъ, пише „Шк. Часопись“, 4 ôтдѣлы (а есть звычайно 6) въ школѣ неподѣльнôй о однôмъ учителю, котрый учитъ 1-ій ôтдѣлъ голосною наукою; 2-гому ôтдѣлови треба щось пояснити и задати до тихои, письменнои роботы. Вже часу досыть треба, щобы роботу таку задати; а щобы се зробити, муситъ 1-шій ôтдѣлъ въ кождôмъ разѣ дармовати и ожидати голоснои для себе науки учителя. Треба такожь еще 3-ій и 4-ый ôтдѣлъ чимсь заняти, а тутъ заходитъ учитель въ голову, якъ се зробити, щобы вдоволити пляновi наукъ и вымогамъ инспекторôвъ. Въ тôй цѣли учитъ 1-шій ôтдѣлъ голосно, 2-гому каже слухати и повтаряти, 3-ій щось переписуе або рисуе, 4-ый пише всказану задачу. А що учитель себе розôрвати, при кождôмъ ôтдѣлѣ бути и всеи роботы сконтрольовати и поправити принależно не може, то повстае такъ въ его головѣ, якъ и въ клясѣ хаосъ, котрому зарадити не потрафитъ кождый учитель; тожь не дивно, що зъ школы такои не выносятъ дѣти тои користи, яку маютъ при науцѣ въ школѣ подѣльнôй“.

Мѣжь тымъ „Czas“ выступае рѣзко противъ подѣльности науки, лякаючись, щобъ тымъ не спровадити „zupełny przewrôt“ и покликуесь на законъ школьный державный и краевый, котрй постановляютъ, що наука мае ôтбуватись щоденно рано и пополудни. Однакъ забувъ, що §-омъ 58 регулямину для шкôлъ народныхъ дозволеный есть вынятокъ ôтъ загальнои постановы и призваляся на представленье мѣсц. рады на науку пôвденну подѣльну, если або саля шкôльна за тѣсна, або если надто велике число дѣтій*) утрудняе вспôльну науку всѣхъ, а установленье другои силы учительскои на разѣ не дасться перевести. Такожь и пляны наукъ для шкôлъ народныхъ и выдѣловыхъ мѣстятъ въ собѣ заразъ зъ початку „Plan nauki dla szkół jednoklasowych podzielonych z nauką półdzienną o jednym nauczycielu w dwóch oddziałach“.

То само и „Schul- und Unterrichts-Ordnung für die allg. Volksschulen“ постановляе въ §. 11: „An mehrklassigen Schulen hat in der Regel ein ganztägiger Unterricht stattzufinden, nur bei einklassigen Schulen darf im Falle des §. 45 dieser Schulordnung ein Halbtagsunterricht eingerichtet werden“, а §. 45 звучитъ: „In einklassigen Schulen können sämmtliche Schüler, wenn deren Anzahl fünfzig übersteigt, in 2 Gruppen getheilt werden, deren jede zu verschiedenen Tageszeiten Unterricht erhält. Gemeinschaftlich mit der Gruppe der unteren Altersstuffen sind auch die Mädchen der letzten zwei Altersstuffen zu unterrichten“.

То само бачимо и въ законодавствѣ шкôльнôмъ полудневонѣмецкихъ державъ, котре служило взорцемъ нашого законодавства шк., дозволена именно въ лѣтѣ на селѣ або въ мѣсточкахъ заселеныхъ хлѣборобами наука пôвденна въ двохъ ôтдѣлахъ по 2—3 годины (Volksschulwesen in Würtemberg), а баварскій Lehrerverein предложивъ 1863 р. министерству меморіялъ въ справѣ реформы шкôлъ и въ тôй власне справѣ домагався въ одноклясовыхъ школахъ о однôмъ учителю, где есть надъ 50 дѣтій, науки пôвденнои подѣльнои.*) Длячогожь бы у насъ мавъ наступити „zupełny przewrôt“, еслибы то, що доси показалось практичнѣйшимъ и користнѣйшимъ, а було дозволюване въ случаяхъ такихъ, где бувало надъ 80 дѣтій, вôстало выразно постановлене уставою и то навѣть въ такôмъ случаю, коли въ школѣ есть надъ 50 дѣтій?

Дальше лякаесь „Czas“, що учитель такои подѣльнои школы не буде мавъ часу пообѣдати и ôтотхнути, бо выпаде ему съ наукою доповняючою тыжднево учити 40—42 годинъ. Однакъ се обрахованье не мае ніякои пôдставы, бо такъ „Schul- und Unterrichts-Ordnung f. allg. Volkssch.“ въ §. 47, якъ и „Regulamin dla szkół lud.“ въ §. 61 постанавляютъ, що въ одноклясовыхъ школахъ подѣльныхъ дѣти I-го ôтдѣлу учатся тыжднево 12, а дѣти II-го ôтдѣлу 18 годинъ, отже разомъ 30 годинъ, до котрыхъ учитель народ. пôсля §. 48 регулямину обовязаный.

Черезъ заведенье подѣльности науки выскалабъ не тôлько наука сама, бо булабъ интензивнѣйша, якъ наука съ кôлькома ôтдѣлами наразъ, але й господарямъ приспорилосьбы тымъ способомъ. Понеже загально такъ думаютъ, що помôчь дѣтій при господарствѣ бôльше передъ полуднемъ потрѣбна, отже можнабъ такъ уладити науку, щобъ дѣти I-го ôтдѣлу (1 и 2 рôкъ науки шк.) приходили рано (що й въ того взгляду булобъ пожаданымъ, щобъ они, еслибъ науку поберали по полудни, не потребували въ зимовôй порѣ смеркомъ вертати до дому), — а дѣти II-го ôтдѣлу (3—6 року науки шкôльнои) приходилибъ зимовою порою на науку ôтъ 1-ои — 4-ои год., а лѣтомъ ôтъ 2-ои — 5-ои, або й ôтъ 3-ои — 6-ои пополудни.

(*Конецъ буде.*)

*) Schulordnung f. allg. Volksschulen означае выразно те число на 50, а у насъ доперва якъ число дѣтій черезъ 3 роки бôльше надъ 80, можна установити 2-гого учителя и очевидно домагатись науки подѣльнои.

*) Тойже меморіялъ домагався, щобъ въ одноклясовôй школѣ неподѣльнôй дѣти учились лѣтомъ лишь 18 год. тыжднево, а зимою 30, а въ подѣльнôй лѣтомъ 24 год. тыжднево, а зимою 30.

О що ходитъ,

чи о скрѣпленье уніи, чи о знищенье Руси?

I.

Сего року въ печатни ставропигійского Института во Львовѣ напечатано брошуру: *Историческое извѣстіе о церкви св. Пантелеймона близ города Галича, теперь костелъ св. Станислава оо. Францискановъ....* Написавъ *А. С. Петрушевичъ.*

Не знаю, чи многимъ вѣдоме се объемомъ невелике, но своимъ содержаньемъ дуже важне дѣло, такъ що оно, особливо въ нынѣшныхъ часахъ заслугуе на то, щобы находитися въ рукахъ кождого Русина.

Авторъ въ „Введенію“ говоритъ: „Исторія сеи олатинщинои церкви тѣсно звязана съ жалкою судьбою нашого руского отечества въ половинѣ XIV столѣтія доставшогося пôдъ владѣнія сусѣд-

Американьска конкуренція.

IV.

(Конецъ.)

Найкрасшого зарôбку позбавила Америка Россію на пшеници. Еще въ р. 1878 вывезла еи Россія до Англіи: 4·6 миліонôвъ метр. сотн., а вже въ р. 1879: 4·1 мил. метр. сотн., а въ р. 1880 лише 1·5 миліонôвъ метр. сотн. Николи еще не вразили россійску державу мѣрнй урожаѣ такъ болесно якъ въ р. 1880. Тогды коли еи до рѣшучои обороны противъ Америки якъ найбôльше треба було збôжа неначе силы и матеріялу военного до рѣшучои борбы, — въ тôй пекучôй хвили ôтступила еи доля. Россія зрозумѣла добре гôркôсть свого положеня, тому при всѣй недоли силилась на якъ найбôльшій вывôзъ, але годѣ було набрати ôтповѣднои масы; еще гôрше: велике высиленье при мѣрныхъ урожаяхъ спровадило дорожню въ власнôмъ краю, въ чого скористали Американе и ôтобрали Россіи не тôлько торгъ англійскій але вдерлись ще въ предѣлы самои имперіи, засыпаючи еи горальнѣ своею кукурудзою. Рôкъ 1881 почався еще гôрше, бо въ першôй его половинѣ вывезла Россія о 70—80% менше якъ звычайно. Сума отже:

Рôкъ 1879 бувъ рокомъ еще непевнои а 1880 вже рѣшучои економичнои побѣды Америки надъ Россією, тому слѣды еи далися вже почути въ соціяльныхъ и политичныхъ порядкахъ имперіи. Головнымъ жереломъ россійского збôжа особливо пшеницѣ есть полудне, полуднева губерніи, котрй недалекй чорного моря маютъ и найживѣйшу торговлю. Американьска конкуренція вразила тому найболеснѣйше сю часть царства, се серце имперіи и такъ пôдпомогла тутъ дальшій розвôй найбôльшого соціяльного розстроюзвѣстного намъ пôдъ титулами „нигилизму“ и рухôвъ „селяньскихъ-антижидôвскихъ“. Россійска держава навыкла въ рр. 1877—1879 до рôчного доходу въ збôжа 400—600 миліонôвъ зр.; утрата того доходу еще до того въ часѣ финансового высиленя по вôйнѣ турецкôй есть головною причиною нынѣшного ладу чи неладу въ Россіи.

Але на кождый случай Россія хотяй двократно поборена и выперта зъ англійского торгу не уступитъ такъ скоро Америцѣ; она пôдойме и пôднимати буде щорôчно борбу на ново, оба великаны будутъ силитися въ кождоразовôй боротьбѣ на якъ найбôльшій збôжевый вывôзъ и якъ найнизшу цѣну а зъ тои борбы скористае Европа, бо буде мати дешеве збôже.

Вплывъ американьскои конкуренціи на Австро-Угорщину.

Окрôмъ Россіи дôткнула американьска конкуренція еще еи союзникôвъ въ англійскôмъ вывозѣ: Австро-Угорщину, Сербію, Ромунію и краѣ балканьскй.

На Австрію звела американьска конкуренція тую новину, що Нѣмеччина замкнулась передъ нею „хиньскимъ муромъ“ и спинила не тôлько еи вывозы въ свои границѣ, але и перевôзъ черезъ свои провинціи до Франціи и Англіи. Причина отъ яка:

Нѣмеччина животитъ въ великôй своѣй части индустрією, посѣдае однако и гарнй землѣ збôжевй, якъ надреньскй, Вестфалія и проч... Якъ довго сй провинціи нѣмецкй мали забезпеченый ôтбутокъ свого збôжа и товару то на торгахъ нѣмецкихъ, то французскихъ, то англійскихъ, Нѣмеччина не противилася ани ввозови ани еи перевозови австрійскихъ плодôвъ черезъ свои краѣ. Але коли Америка ôтобрала нѣмецкимъ господарствамъ ихъ заграничный ôтбутокъ, Нѣмеччина ратуючи передъ всѣмъ себе, щобъ своимъ плодамъ забезпечити хоть певный ôтбутокъ у себе — замкнулася передъ збôжемъ австрійскимъ цломъ въ р. 1880, а передъ товаромъ и мясомъ цѣлковитою запорою въ р. 1881. Тымъ чиномъ замкненый вôставъ Австріи не тôлько вывôзъ безпосередный въ Нѣмеччину, але навѣть и посередный перевôзъ збôжа и товару (черезъ Нѣмеччину) до Франціи и Англіи. Такъ Америка ударила Нѣмеччину, а тая подала ударъ дальше Австріи. Ту далися почути заразъ наслѣдства, справдѣ на пшеници еще не такъ, бо вывôзъ еи въ рр. 1877 до 1880 утримався на звычайнôй пересѣчнôй высокости трехъ миліонôвъ метр. сотн., — але на вывозѣ муки и худобы дуже вже значно.

Въ р. 1878 вывезла еще Австрія муки 3,317.000 метр. сотн. вартости 59·4 мил. зр., а вже въ р. 1879 лише 2,452.000 метр. сотн., а въ р. 1880 (по нѣмецкôй запорѣ) еще менше, бо лише 1,409.000 вартости 25·7 миліонôвъ зр. Отже въ протягу двохъ лѣтъ стратила Австрія черезъ Америку лише на муцѣ 33·7 мил. зр.

Подôбно и на худобѣ.

Въ р. 1877 вывозила еще Австрія рогатои худобы 273·497 штукъ, а вже р. 1880 лише 94.998; страта отже 65% або грôшми 34·6 миліонôвъ зр. На обохъ артикулахъ стратила отже Австрія суму 68·3 миліонôвъ зр. Така сума то не жартъ, а що гôрше, нема надѣѣ,

нои Польщи, стараючоися съ помочею свого латино-польского духовеньства лишити нашу Русь ей народности и греческо-словеньского исповѣданя... служитъ она новымъ доказомъ зъ тыхъ часовъ зобольшаючогося вплыву латиньского западу на Русь нашу.“

Въ той розправѣ, опираючись на автентичныхъ документахъ, переходитъ авторъ всѣ фазы того вплыву и поясняе повысше пытанье: „Чи ходитъ о скрѣпленье уніи, чи о знищенье Руси?“ — хотяй выразно сего пытаня не поставивъ.

Шановный авторъ, сподѣюся, не возьме за зле, що хочу съ содержаньемъ тои брошуры познакомити читателѣвъ „Дѣла“, хотяй въ иншомъ порядку.

Съ концемъ XII столѣтя стали римскій папы больше уваги звертати на полудневій и повночній славяньскій народы, щобы ихъ довести до церковного сполученя съ свято-петровскимъ престоломъ. Такъ папа Иннокентій III въ 1199 р. — вступивъ въ зношеня съ Болгарами и Сербами, котрі скоро признали его духовну власть.

Дальше прійшла черга на полудневу Русь. Поводомъ до того було завоёванье Царгорода крестоносцями на Грекахъ 1204 р. и хотяй Греки не подчинились римскому престолу, то все таки у нихъ була заведена латиньска іерархія, замѣсть прежнёго греческого патріярхату, котрому вся руска церковь повинувалася.

По устороненю греческого Патріархату въ Царгородѣ выдавъ папа Иннокентій III 1207 р. посланіе до всего духовеньства и до мирянъ на Руси, щобъ повернули на путь истинны.

Кенигсберска лѣтопись подъ 1205 р. пише: „Папа Иннокентій слышавъ, яко Романъ (князь Галицкій) Угры и Ляхи побѣди и всю Русь подъ себе приведе, сла къ нему свой посолъ намавляти въ латиньску вѣру свою, обѣщая ему грады и королемъ въ Руси учинити. Когда папскій легатъ, вступая съ нимъ въ богословскія пренія, сталъ увѣряти князя Романа: „Како папа мочный и можеть его богата, сильна и честна мечемъ Петровымъ устроити?“ недовольный тымъ князь Галича, — изъялъ мечь свой, рече послу: Такій ли то мечь Петровъ у папы? Ижъ имать такій то можетъ городы давати, а азъ доколѣ имамь той при бедрѣ, не хочу куповати ино кровію, якоже отцы и дѣды наши розмножили землю рускую.“

Романъ откинувъ се предложенье, здаеся, въ причины, що не могъ сповнити условій, якій папы отъ него жадали, с. е. змѣняти обрядъ греческій на латиньскій.

Зъ тыхъ часовъ стали римскій первосвятителѣ для осягненя желаемои ними цѣли отправляти на Русь не только своихъ легатовъ, але такожь немале число мисіонеровъ, чина оо. Доминикановъ и Францискановъ, надаючи имъ церковній легаты.

Такъ вже въ першой половинѣ XIII ст. гостила наша Русь велике число оо. Доминикановъ польского походженя, для успѣшнѣйшои мисіонерскои проповѣди.

Зъ згаданого доминиканьского чина поставлялись папами на Руси навѣть латиньскій святитель, котрій появлялися въ Галичи и Кіевѣ перше, заки тамъ за Польщѣ фундовано сталій латиньскій епископскій столицѣ. Мисіонерскій епископы посилалися не только просто зъ Риму, они поставлялися такожь папскими легатами въ Польщи и отправлялися на Русь.

Въ тогдашныхъ часахъ римске мисіонерство на крещеной Руси не вдоволялося приведеньемъ послѣдователѣвъ греко-славяньского обряду до сполученя съ римскимъ престоломъ, але уважало Русь яко невѣрныхъ, для того старалося шизматицку Русь перехвачувати на обрядъ латиньскій, що дуже утрудняло мисіонерску задачу.

И папа Григорій IX (р. 1231) писавъ до великого князя Юрія Всеволодовича, щобы онъ откинувъ рускій и греческій обычаѣ и обряды, а принявъ латиньскій.

Правда, рускій князѣ по духу вѣротерпимости допускали на Руси инновѣрцямъ для себе строити святынѣ; однако увидѣвши ихъ стремленье, коренныхъ Русиновъ перетягати на латиньске вѣроисповѣданье, устороняли мисіонеровъ зъ своихъ областій, съ заказомъ коли небудь до нихъ повертати.

Якъ видимо, въ тыхъ часахъ слово унія еще не употреблялося на Руси.

Стеф. Качала.

Замкнена границя.

Съ днемъ 1-го н. с. сѣчня 1882 замкнено, посля закона зъ 29 лютого 1880 о охоронѣ худобы отъ заразы, границю отъ Россіи и Ромуніи для ввозу рогатои худобы степовои. Якъ звѣщаютъ намъ нашій дописователѣ зъ надъ границѣ, розтягнено досыть сильный кордонъ войсковый, щобы съ цѣлою точностію перевести на дѣлѣ новый законъ, такъ важный своими економичными наслѣдствами для нашого краю. Посля выказовъ громады мѣста Вѣдня доставляла Россія и Ромунія на тамошный торгъ рочно 20—30.000 штукъ худобы, а еще въ р. 1881, коли вже число контумаційныхъ закладовъ було значно зменшене, доставлено еще 13.000 штукъ худобы. Цѣлу ту потребу будутъ мали теперь заспокоити Угры, Галичина и альпейскій краѣ. Чи сповнятъ они ту свою задачу? Се покаже будучность. Але правду сказати, нова устава заскочила Галичину майже совсѣмъ неприготованою до збольшенои продукціи и доставы рогатои худобы. Скликувано у насъ вправдѣ рожній анкеты, котрій вже майже сталися у насъ спеціяльною галицкою слабостію, обрадовано по господарскихъ товариствахъ, писано не мало въ часописяхъ и особныхъ книжкахъ, удѣлено навѣть зъ стороны правительства запомогу, котра, якъ выказавъ кн. Адамъ Сапѣга, була и недостаточна и, що важнѣйше, опознена, говорено много о великой задачи економичной, — але на дѣлѣ *ничого не зроблено для збольшеня* и розвою хову рогатои худобы. Управильненье рѣкъ и водъ, меліорація (улѣпшенье) грунтовъ а именно сѣножатій, — тій головній условія хову худобы, поправа расъ, комасація грунтовъ надмѣрно роздробленыхъ а тому и неотповѣдныхъ для раціонального хову худобы, поясненье и зобранье уставъ и розпоряджень о вытворюваню пашѣ, организація польнои служобы и улегшенье перевозу и переводу худобы — все тое остаеся поки що лише бажаньемъ, списанымъ на паперѣ, або выголошенымъ словами, а далекимъ отъ осущеня.

При такомъ станѣ рѣчій мусятъ нашій господарѣ самій братись за тяжку задачу и своими силами о скольо можна побарювати тій перешкоды, якій доси ставали на дорозѣ успѣшному розвоеви хову худобы. Наше товариство „Просвѣта“ выдало вже на початку р. 1881 дуже поучаючу книжку о „Паши“, а незадовго выдасть неменше важну и дуже поучаючу книжку популярну „О ховѣ рогатои худобы“. Тій книжочки разомъ съ добрымъ прикладомъ и прихильною наукою нашого духовеньства и учительства въ справахъ господарскихъ можутъ много а много причинитись до того, що нашъ народъ своею силою и своимъ розумомъ возьмеся сповняти нову, тяжку вправдѣ, але и надѣйну и користну задачу економичну.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ причины святочныхъ ферій*) австрійска рада державна не радитъ, отже й не маютъ газеты австрійскій матеріялу до оговоровъ и до розбору, а цережовуютъ придавнену страву. При новомъ лат. роцѣ всѣ газеты нѣмецкій, ческій и польскій подаютъ переглядъ результатовъ внутрѣшнои политики австрійскои за минувшій 1881 рокъ. Централистичній нѣмецкій газеты не маютъ зъ чого ликовати: партія лѣвицѣ въ парляментѣ не отнесла за весь уплынувшій рокъ ніякихъ користій: правительства гр. Таффе не удалось ей звалити, хотяй сю задачу выписала собѣ сполучена лѣвиця яко головну на своемъ прапорѣ. Подъ конець послѣднои сесіи рады державнои зазорѣло сонечко въ оконце сполученои лѣвицѣ и на хвилю розрадувало ей: въ палатѣ панновъ откинено внесенье Линбахера, а въ палатѣ послювъ внесенье Гербота одержало рѣвне число голосовъ, — але той проблыскъ радости въ скоромъ часѣ притемнила промова цѣсаря до тріестеньскои депутаціи. Такъ отже не диво, що централистична нѣмецка печать въ дуже мрачномъ и пригнетеномъ настрою духа говоритъ о недавно скончавшомся небощику — 1881-омъ роцѣ. Впрочѣмъ, якъ теперь дѣла стоятъ, то нема надѣѣ, щобы и новый 1882 рокъ бувъ для централистовъ щасливѣйшій, якъ 1881. Министерство гр. Таффе перебуло въ уплынувшой сесіи много тяжкихъ нападовъ зъ стороны централистовъ, а все таки выйшло побѣдоносно и о уступленю его нема теперь и бесѣды. Що еще: промова цѣсаря до тріестеньскои депутаціи показала першій разъ явно, що теперѣшне правительство маеособенне довѣріе у короны, — а се, розумѣесь, дуже много значитъ. Ческій газеты рѣвножь не маютъ поводу надто тѣшитись здобутками минувшого року. Колибъ сегодня бувъ вже въ Празѣ ческій университетъ, колибъ була ухвалена реформа выборча для Чехъ, колибъ въ минувшомъ роцѣ Чехи були больше увзгляднювани при именованяхъ до палаты панновъ, — Чехи инакше булибъ прощались съ 1881 рокомъ. Однакожь Чехи бодай о только щасливій, що можутъ съ надѣями позирати на рокъ 1882. Ческій университетъ маеи бути отвореный на лѣтный курсъ 1882 р. — Зъ всѣхъ передлитавскихъ народностій найбольше причинъ до утѣхи маютъ Поляки. Подъ самый конець року 1881 сповнилось ихъ завѣтне бажанье — урядовый дневникъ обвѣстивъ вже будову галицкои желѣзницѣ трановерзальнои и концесію на будову льокальнои желѣзнои дороги зъ Ярослава до Сокаля. Зъ результатовъ краевои дѣятельности автономичнои галицкій газеты польскій не дуже вдоволенй, они высказуютъ свое розчарованье зъ великихъ надѣй, якій покладали на именованого сего року маршалка Зыблікевича и розчарованье зъ надѣй на плодну и успѣшну дѣятельность сегорочнои сесіи соймовои: окромъ одного „краевого банку кредитового“ ничого больше не зробивъ нашъ соймъ! — голоситъ польска праса. И справедливо. Зваживши, що и „краевый банкъ кредитовый“ есть нороненою дитиною нашого сойму, — то выходитъ, що справдѣ соймъ галицкій въ 1881 р. ничого для краю не зробивъ. Впрочѣмъ по его складѣ ніякого успѣшного дѣла и на будуще не можна надѣятись. Радость Поляковъ зъ успѣховъ въ 1881 р. несомнѣнно прибольштитъ и тое щастье, що, якъ каже одна польска газета: „черезъ цѣлый 1881 р. падавъ на польскихъ пановъ густый градъ ордеровъ“.

(*Полученье Босніи и Герцеговины съ Дальмаціею.*) Въ послѣднихъ дняхъ явилась въ угорскій прасѣ вѣсть, будто бы Боснія и Герцеговина мала бути сполучена съ Дальмаціею въ одну провинцію. Наколибъ ся вѣсть и мала бути правдивою и могла осуществитися, то, думаемо, певно не въ теперѣшній хвили, коли въ Дальмаціи треваеще бунтъ Кривошіянъ. Сполученье згадане осуществилосьбы ажь по усмиреню кривошіяньского бунту въ Дальмаціи.

(*Повстанье Кривошіянъ.*) Одна нѣмецка газета удачно характеризуе теперѣшный станъ въ Кривошіи кажучи, що въ теперѣшній хвили межи австрійскими войсками а повстанцями панує „завѣшенье оружія“. И справдѣ, одна и друга воююча сторона заховуесь спокойно, выжидаючо, жадна не хоче выступати зачѣпно. Доки се выжиданье потревае, не знати. Австрійскій войска окружили кордономъ гористу область повстанцевъ зъ всѣхъ сторонъ (отъ стороны моря кораблѣ), отъ стороны Чорногоры поставленый кордонъ чорногорскій, — а все то въ той цѣли, щобы оттяти збунтованой области всякій довозъ живности и голодомъ примусити до здачѣ. Чи тое средство що поможе, годѣ вгадати. Спеціяльный кореспондентъ авгсбурскои „Allgem. Ztg.“, добре обзнакомленый съ полудневыми краями и народами, сомнѣваесь, щобъ такій кордонъ, маючій на цѣли выголодити повстанцевъ, могъ бути успѣшный для Австріи. Онъ справедливо вказуе на тое, що повстанцѣ-горняки дуже добре знаютъ кожду потаемну стежку, кождый просувъ въ своихъ горахъ, чого войско австрійске не въ силѣ знати. Повстанцѣ отже будутъ по за плечима войска таемными дорогами виповаджувати живность до своихъ таборовъ. Рѣвножь сомнѣваесь кореспондентъ, щобы повстанцѣ кривошіяньскій мимо кордону, выставленого правительствомъ чорногорскимъ, не доставали живности, а то и оружія та амуниціи зъ Чорногоры, бо, звѣстно, народъ чорногорскій дуже спріяе своимъ братамъ Кривошіянамъ. Кажутъ, що навѣть оружіе, яке повстанцѣ теперь маютъ, (карабины системы Мартиніого) добули зъ чорногорскихъ магазиновъ оружія. Загальна думка така, що межи войсками австрійскими а повстанцями мусить прійти до стычокъ кровавыхъ, пытанье только, коли се наступитъ, чи еще въ зимѣ чи ажь на весну. Въ интересѣ Австріи лежитъ несомнѣнно, щобы бунтъ кривошіяньскій бувъ якъ найскорше придушеный, еще передъ першою бранкою въ Босніи и Герцеговинѣ. Бранка въ окупованыхъ краяхъ выкличе конечно такій самій наслѣдства, якъ въ Кривошіи, а звѣстно, що вже и безъ того банда Герцеговинця Стояна Ковачевича числитъ теперь 600 бунтовниковъ и вже отъ повъ року кочуе по герцеговиньскихъ горахъ, а навѣть маеприйти въ потребѣ на помочь Кривошіянамъ. Звѣстно рѣвножь, що по оголошеню войсковои повинности для Босніи и Герцеговины сотки родинъ магометаньскихъ опустили край и перенеслись до Туреччины, а мѣсто Мостаръ выслало недавно до цѣсаря меморіялъ, въ котромъ отверто высказуе свій протестъ противъ повинности войсковій. Все тое, якъ сказано, спонукуе австрійске правительство якъ найскорше покончити съ Кривошіянами, щобъ потомъ мати вольну руку въ Босніи та Герцеговинѣ.

Коли вже бесѣда о окупованыхъ краяхъ и проголошеной тамже повинности войсковій, то згадаемъ тутъ и о розвязцѣ того, до недавна такъ цѣкавого и загадкового пытаня, що Порта скаже на австрійскій законъ загальнои повинности. Якъ мы вже свого часу доносили, Порта зъ разу запротестовала, познѣйше, здаесь, подъ вплывомъ Нѣмеччины змякла и теперь дѣло такъ стоитъ, що Порта пристала на згаданый австрійскій законъ войсковый, вымовила собѣ только, щобы магометане въ австрійскомъ войску носили фезъ на головѣ (се впрочѣмъ законъ и постановивъ), и щобы отдѣлы боснійскій та герцеговиньскій не були уживани въ войнѣ противъ заграничного ворога австрійскои державы.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Зъ Петербурга доносятъ, що съ початкомъ нового року (13 н. с. сѣчня) буде отдѣлена полиція отъ министерства справъ внутрѣшныхъ. Першимъ шефомъ полиціи маеи бути именованый ген. Черевинъ.

Въ початку мѣсяца лютого отбудеся въ Петербурзѣ великій процесъ политичный 23-хъ увязненыхъ переступниковъ, належавшихъ до партіи терористовъ, котрои жертвою впавъ царь Александеръ II. Въ томъ процесѣ будутъ суджени межи иншими звѣстнѣйшій: Тригоня (Мильордъ), Сухановъ (офицеръ маринарки), Емиліяновъ, участникъ цареубійства зъ 1 (13) марта, Якимова, мнима жена неотшуканого Кобозева, и иншій.

Італія. Борба о Римъ, про котру мы послѣдного разу обширнѣйше писали, ведесь въ часописяхъ дальше. Газеты италійскій, такъ официяльній якъ и независимій, выступаютъ съ цѣлою рѣшучостію противъ всякого вмѣшуваняся посторонныхъ державъ (въ першомъ рядѣ Нѣмеччины — кн. Бисмарка) въ отношенье межи италійскою державою а папою. До якого степеня остро и рѣшучо боронитъ италійске правительство своихъ правъ до Риму, видко зъ статей министеріяльного органу „Diritto“. Въ одной зъ статей подъ написомъ „Послѣдне слово“ такъ говоритъ министерска газета: „Коли въ Италіи есть кто нападаный и оскорбльованый, то не папа, але италійске правитель-

---

щобы и полѣпшилось коли, бо певно ани Америка не уступитъ, ани Бисмаркъ не усуне такъ скоро запоровъ. Найбольшу страту понесли Чехи, Моравія, Угры. До пошкодованыхъ черезъ американьску конкуренцію хотяй въ меншой мѣрѣ якъ Россія и Австрія належатъ еще: Сербія, Ромунія и Болгарія.

Имъ отобрала Америка ихъ справдѣ малу але важну для нихъ торговлю морску съ Англіею. Тому тиснутся они нынѣ и тулятся неначе дѣти до Середнои Европы, шукаючи тамъ отбутку для своихъ плодовъ. Тому такъ князь сербскій, якъ и король ромуньскій, якъ и князь болгарскій мусятъ тутъ пріязни шукати, бо отъ торговельнои политики Середнои Европы зависла ихъ доля. Зъ тои точки треба оцѣнятинынѣшну пріязнь Сербіи и Ромуніи съ Австріею; се не сервилизмъ, якъ нерозумно глумится много высокопарныхъ и высокомѣрныхъ политиковъ, але добре понята, животна конечность.

Зъ выдавництвъ „Въденьского индустрійного клюбу“.

Вынявъ и обробивъ
Г. Ц.

ство. Якъ то, — пытае Diritto, — мы маємъ въ власнôй хатѣ чоловѣка (нашу), котрый день въ день явно и потаємно снуе заговоры противъ нашого существованя, котрый стараєсь всколебати довѣріе въ крѣпость нашои національнои твердинѣ, котрый о нашôмъ правѣ не то сомнѣваєсь, а просто єго заперечае и все противъ него пôдбурюе, котрый зъ всѣхъ сторôнъ ворогôвъ чужинцѣвъ на нашу шкоду накликае, — и мы маємъ на тое рôвнодушно глядѣти и ничого не казати? Нѣ, мы мусимъ Европѣ сказати, що наша довготерпеливôсть може мати границѣ, бо мы посѣдаємо Римъ не правомъ завоювателя, але зъ однодушнои волѣ цѣлого народу, що мы дали гваранційный законъ панѣ яко такому, а не головѣ космополитичнои партіи... Мы мусимъ сказати Европѣ, що той станъ потрясае нашь внутрѣшный спокôй и спокôй европейскій; того стану мы не схочемо на дальше терпѣти. Покажемся рѣшучими, то й свѣтъ признае намъ наше право. Сила папы може всюда бути сильна, тôлько не въ Италіи, — инакше Кавуръ не мôгбы бувъ оголосити Римъ столицею Италіи. Одинока єсть розвязка дѣла: Ватиканъ мусить перестати бути осередкомъ политичныхъ агитацій; папа нехай буде папою, нехай проповѣдуе одно лишь, одиноке евангеліе". — Зъ наведеного „послѣдного слова" италійского органу министеріяльного кождый ясно побачить, що Италія крѣпко обстае за своимъ правомъ до Риму и що евентуально всѣми можливыми силами и средствами выступилабъ до оружнои борбы противъ того, ктобы схотѣвъôтобрати ёй Римъ. Народъ италійскій рôвножь сильно взбуреный противъ пляну кн. Бисмарка, и, якъ доносятъ дневники, по многихъ мѣсцяхъ Италіи ôтбудутся народній митинги для обговореня справы Риму.

Англія. Зъ Ирляндіи надходятъ що разъ бôльше непотѣшній вѣсти. Въ рôжныхъ сторонахъ краю правительство ôткрывае тайній сховки оружія. Минувшого тыждня полиція арештовала небезпечного тайного агитатора Коннеля. При нёмъ знайдено компромитуючій письма, мѣжь тыми пляны до скрытоубійства тыхъ чиншôвникôвъ, котрѣ платятъ чиншь панамъ-властителямъ.

Въ справѣ рускои школы народ. во Львовѣ.

Нынѣ о год. 12 въ полудне, коли вже майже цѣле ч-ло було зложене, одержали мы слѣдуюче письмо ôтъ Вп. пп. Ковальского и Кулачковского. Не мѣшаючись въ сожалѣнія достойный спôръ нашихъ послôвъ и щобы не подати навѣть пôдозрѣня, що чимъ небудь пôддержуємо незгоду, замѣщаємо се письмо дословно безъ всякихъ увагъ зъ нашои стороны:

Всечестна Редакція „Дѣла"!

Въ „надзвычайнôмъ додатку Дѣла" Ч. 96 зъ т. г., въ артикулѣ пôдъ надписію: „Въ справѣ рускои школы народ. во Львовѣ" читаємъ: що послы Ковальскій и Кулачковскій не взывали Вп. о. Озаркевича до участи въ депутаціи, ани навѣть не завѣдомили єго о тôмъ, що рѣшили удатись до министра Конрада.

Тов извѣстіе єсть совсѣмъ неправдиве и простуємъ таков якъ слѣдуе:

Въ суботу дня 3 лат. Дек. пôдчасъ засѣданя, около полудня, въ посольскôй палатѣ держ. Думы сообщивъ посолъ Ковальскій своимъ обомъ товаришамъ пп. Кулачковскому и Озаркевичови, що получивъ вѣрній данй о жалостнôмъ станѣ школы вправъ съ рускимъ преподавательнымъ язикомъ во Львовѣ якъ и о перешкодахъ въ справѣ основаня рускои народнои школы — и заразомъ, заявивъ, що готовъ предложити имъ составленый меморіялъ до одобреня и що уважае конечнымъ, щобы всѣ три рускій послы той меморіялъ пôдписавши, вручили на особнôй авдіэнціи министрови Конрадови.

Посолъ Кулачковскій згодився заразъ на то предложенье, а такъ якъ посолъ Озаркевичь посередъ своихъ обохъ товаришевъ того раза сидячій мовчавъ, спытавъ его посолъ Кулачковскій: що ôнъ на то каже? Посолъ Озаркевичь не отвѣтивши и на тов пытанье ничого, по хвили вставъ зъ свого мѣстця и удався на сторону правицѣ.

По такôй ôтправѣ, пôдписанй принялися за дѣло самй, потребный меморіялъ уложили и д. 6. Декем. 1881 (лат. ст.) на особнôй авдіэнціи вручили министрови Конрадови.

Такъ а не инакше рѣчи стоятъ.

Всечестна Редакція зволитъ се спростованье факта помѣстити въ найблизшôмъ числѣ „Дѣла", и оно най служитъ такожь яко отвѣтъ пôдписаныхъ на телеграму о. Озаркевича помѣщену въ ч. 97 „Дѣла", въ артикулѣ пôдъ надписію: „Просимо ôткрыти шеломъ".

Львôвъ, дня 17 (29) Дек. 1881.

Съ достодолжнымъ почтеніемъ пребываємъ:

Василій Ковальскій,
посолъ державнои Думы.
Денисъ Кулачковскій,
посолъ державнои Думы.

НОВИНКИ.

— **На святый вечеръ свѣтлого Праздника Рождества Христового** пересылаємъ старинным звычаємъ нашимъ Вп. Читателямъ сердечній желаня „Веселыхъ Святъ!" Якъ широка и далека наша Русь, въ всѣхъ рускихъ хатахъ, въ всѣхъ рускихъ родинахъ най просіяе зоря щасливости и радости, най огрѣе наший серця новою надѣею, новымъ житьемъ, а розжене тьму ворожихъ напорôвъ. Згода всѣхъ щирыхъ Русинôвъ и щирый а неустрашимый патріотизмъ — тй провѣдній идеѣ „Дѣла" — най торжествуютъ по всѣй нашôй Руси и одушевлятъ всѣ щирй душѣ до живои а успѣшнои дѣяльности для добра нашого народу. Веселыхъ святъ!

— **Въ честь Є. Прев. Митрополита Іосифа Сембратовича** устроюютъ зъ инициативы ректора В. Бачиньского питомцѣ гр.-кат. львôвскои духов. семинаріи музикально-декламаторскій вечеръ въ сю суботу дня 26 грудня (7 сѣчня) 1882 въ кôмнатахъ духовнои семинаріи. Програма вечера слѣдуюча: 1) Вступне слово Ц. 2) Вербицкого „Симфонія G" ôтграе оркестра. 3) Richard Genée: „In salata italiana", ôтспѣвае хоръ. 4) Pauler „Сонъ" (Лермонтова) сольо въ супроводѣ оркестры ôтспѣвае А. Р. 5) Стихъ въ честь Митрополита выголосить авторъ М. 6) Лавровского „Обманъ очій" — дуетъ въ супроводѣ оркестры ôтспѣваютъ М. и Г. 7) Вербицкого „До мѣсяца" ôтспѣвае хоръ. 8) Gabetti „Симфонія D" ôтграе оркестра и 9) Левицкого „Многая лѣта" ôтспѣвае хоръ. Початокъ о год. 7 вечеромъ.

— **„Руске товариство педагогичне"** розвиваєся що разъ успѣшнѣйше. На послѣднôмъ засѣданю выдѣлу, ôтбутôмъ минувшои суботы пôдъ проводомъ сов. дра Яновского, принято надъ 40 новыхъ членôвъ. Зъ рôжныхъ сторôнъ нашои Руси наспѣваютъ письма поясняючій станъ нашихъ народныхъ школъ, що есть найлучшимъ доказомъ, якъ нашій Родимцѣ за инціятивою руского товариства педагогичного починаютъ що разъ бôльше занимати справами нашого школьництва. Выдѣлъ выбравъ особного референта, котрый ôтповѣдно до наспѣвшихъ письмъ маe предложити дотычащй внесеня, що слѣдуе зробити въ кождôмъ поодинокôмъ случаю. Обговорювано такожь справу публичныхъ ôтчитôвъ и есть надѣя, що вже въ недовгôмъ часѣ розпôчнеся рядъ ôтчитôвъ якъ для интелигенціи такъ и для селянъ и мѣщанъ. Доси обѣцяло вже 6-охъ прелегентôвъ свою участь въ ôтчитахъ. Ôтчиты для интелигенціи розпôчнутся имовѣрно доперва съ кôнцемъ мясниць.

— **Засѣданье выдѣлу тов. „Просвѣта"** ôтбулося д. 11 (23) грудня пôдъ проводомъ дра Ом. Огоновского. На засѣданю тôмъ принято до вѣдомости заявленье комитету редакційного, що наразѣ застановлено друкъ книжки „Про рогату худобу", позаякъ не надôйшли еще потрѣбній клишѣ зъ Липска, — и що натомѣсть передано до друку працю „Про управу льну и конопель". Дальше обговорювано справу выдавництва дальшои книжочки, залагоджено кôлька справъ административныхъ и касовыхъ, и принято 4 новыхъ членôвъ. — На засѣданю выдѣлу дня 3 сѣчня рѣшено дати читальнямъ въ Козарахъ и Куликовѣ выданя товариства даромъ; принято до вѣдомости письмо ôтъ филіи тернопôльскои про маючйся ôтбути загальній зборы и ухвалено выслати на тіэжь делегата зъ центр. выдѣлу; обговорювано справу выдавництва дальшихъ книжочокъ и принято 8 новыхъ членôвъ.

— **На выбôръ ормяньского архіепископа** призволивъ Монархъ рескриптомъ власноручнымъ зъ дня 21 л. грудня м. р. Слѣдствіемъ того завôзвали оба капитульній крылошане (Каетановичь и Аксентовичь) все ормяньске духовеньство на день 12 л. сѣчня с. р. до Львова, щобы выбрало трехъ кандидатôвъ епископскихъ и предложило ихъ Монарсѣ. Рôвночасно поставивъ папа крыл. Каетановича администраторомъ дієцезіи.

(3) Дня 1 л. сѣчня 1882 ôтбулися торжественно **перший загальній зборы читальнѣ въ Куликовѣ** при участи 70 членôвъ и много гостей зъ околицѣ Куликова, зъ Жовквы и зô Львова, мѣжь котрыми були такожь делегаты товариствъ „Просвѣта" и „им. Качковского". Зборы ôткрывъ основатель читальнѣ о. Децыкевичь хорошою промовою, а ôттакъ забирали голосъ делегаты товариствъ (делегатъ „Просвѣты" мавъ выкладъ о Татарщинѣ) и майже всѣ гостѣ. До выдѣлу выбраный предсѣдателемъ щирый патріотъ о. Децыкевичь. Члены читальнѣ були дуже задоволенй. При кôнци зборôвъ заспѣвали имнъ народный и „многая лѣта". Сподѣемося, що за симъ прикладомъ пôйдутъ и другй рускй мѣста и мѣсточка.

— **Перше ч-ло „Зеркала"**, такъ нетерпеливо всѣма выжиданого, появилось нынѣ повне справдѣ веселого гумору и богате въ численній а удачній илюстрація.

— **Першій и другій накладъ ч. I. „Батькôвщины"** сконфискувала ц. к. прокураторія за вступну статю „Оглядъ на р. 1881."

— **Тунель Готгарда** укôнчено вже по 10-лѣтнôмъ трудѣ. Съ днемъ 1 л. сѣчня с. р. ôткрыто вже линію желѣзницѣ. Ѣзда черезъ тунель тревае 40 минутъ.

— **Священикамъ, любителямъ ловôвъ,** пригадуе митроп. консисторія найновѣйшою курендою, що церковній законы не дозволяютъ духовеньству заниматись ловами.

— **Руску бурсу т. зв. малу семинарію** намѣряе Впреосв. митрополитъ Іосифъ основати при духовнôй семинаріи во Львовѣ, о чёмъ мы вже згадували давнѣйше. До основаня тои институціи прихилясь совсѣмъ намѣстникъ гр. Потоцкій и министеръ просвѣты п. Конрадъ.

— **Въ пôдбережцяхъ** (коло Львова) основала громада за стараньемъ тамошного учителя склепъ громадскій, а такожь продажь тютюну ôтдано въ руки христіянина. Склепомъ и трафикою завѣдуе п-ѣ Ксенія Абрысовска.

— **До рады повѣтовои въ Бродахъ** ôтбулися дня 12 грудня с. р. выборы зъ громадъ сельскихъ. Выбрано трехъ священикôвъ, сёмохъ селянъ и одного пана. При комисіи засѣдали два священики и три селяне. При выборахъ, котрй ôтбувались въ сали рады повѣтовои, асистували дуже писарѣ громадскій, розносячи помѣжь выборцѣвъ литографованй листы кандидатôвъ, протегованыхъ польскою партіею. Навѣть и жидъ съ фляшкою находився въ бюрѣ секретаря. Однакъ лише одинъ панъ войшовъ въ складъ выбраныхъ, що належитъ завдячити солидарности нашихъ людій.

— **Землетрясенье** далося чути въ ночи зъ 26 на 27 л. м. м. коло Тернополя, въ селахъ Дычкôвъ, Борки и Красôвка. Такожь въ Теребовли чули люде дня 28 л. м. м. о 3-тôй год. въ ночи пôдземный гукъ, почёмъ земля затряслася злегка.

— **На запомоги для духовеньства**, вѣнованого низше конгруы, признало министерство просвѣты зъ надзвычайного кредиту на рôкъ 1881 слѣдуючй сумы: для гр. к. архіепархіи львôвскои 43.422 зр. для гр. к. епархіи перемыскои 18.536 зр., для ормяньскои епархіи львôвскои 921 зр., для рим. к. епархіи львôвскои 12.156 зр., для рим. к. епархіи перемыскои 8.870 зр., для рим. к. епархіи краковскои 6.500 зр. для рим. к. епархіи тарнôвскои 7.367 зр.; разомъ 97.772 зр.

— **Переходъ на православіе.** Громада Гнилички въ пов. скалатскôмъ подали въ консисторію львôвску увѣдомленье, що переходитъ на православіе. На поданю пôдписались майже всѣ громадяне, числомъ около 800, подаючи за причину, що ихъ приводятъ до того намѣреня ихъ переконаня обрядовй, позаякъ ихъ прадѣды були вѣры православнои.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✝ **Дръ Войтѣхъ Волекъ,** звѣстный и загально поважаный окулистъ львôвскій, у котрого немале число людій найшло поратованье на здоровлю, умеръ сими днями въ 51-ômъ роцѣ житя по довгôй недузѣ.

✝ **Пр. О. Теодозій Кочôровскій,** парохъ въ Пôдгоркахъ, дек. калуского, померъ дня 31 л. грудня въ 71 роцѣ житя, а въ 47 р. священьства. Вѣчна єму память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Въ польскôмъ перекладѣ** помѣстивъ „Glos Stanisławowski" въ 78-ômъ числѣ пѣснь „Миръ вамъ, братя" И. Гушалевича и урывокъ зъ поемы „Скитъ Манявскій" Ан. Могильницкого „Стародавный Галичъ". Тіи переводы выконавъ удачно п. Петро Парылякъ.

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Презенты одержали: оо. И. Киселевскій на капелянію Крогулець и И. Поповичъ зъ Крушельницѣ на Стрый.

Завѣдательства одержали: оо. П. Козюкъ зъ Оплотска въ Дмитровѣ дек. холоѣвского, М. Соневицкій въ Переволоцѣ и І. Ярымовичъ зъ Товщева въ Глѣбовичахъ великихъ дек. бобрецкого.

Душпастырскй посады обняли: оо. І. Зафіёвскій яко системизованый сотрудникъ въ Зарваници, В. Бурачиньскій яко завѣдатель въ Фитковѣ, Е. Глѣбовицкій яко приватный сотрудникъ въ Залучи н. Черемощмъ, К. Строцкій яко сотрудникъ въ Тейсаровѣ, І. Вергановскій яко прив. сотрудникъ въ Курянахъ, Л. Гриневичь яко завѣдатель въ Перегиньску, П. Петрицкій яко сотрудникъ въ Семигиновѣ, М. Мартинець яко префектъ ризницѣ при церквѣ св. Георгія во Львовѣ, І. Кузьмовичь яко завѣдатель въ Мужиловѣ и В. Левицкій яко завѣдатель въ Илемю.

Канцлеремъ митроп. консисторіи именованый о. Мих. Калинець, дотеперѣшный провизоричный канцлерь.

Сотрудничество (приватне) одержавъ о. В. Филиповскій въ Звенигородѣ дек. бобрецкого.

Платню, асигновану намѣстництвомъ, одержали: оо. дръ Бартошевскій и А. Мудрикъ, сотрудники при архикатедральнôй церквѣ во Львовѣ, по 315 зр., С. Городецкій, префектъ дух. семинаріи, 210 зр. и І. Гордѣевскій, сотрудникъ при архик. церквѣ во Львовѣ, 262 зр. 50 кр.

Послѣднй вѣдомости политичнй.

Трієстъ, 2 сѣчня 1882. Дня 30 н. с. грудня 1881 прійшло до кровавои стычки межи ôтдѣломъ повстанцѣвъ кривошіянскихъ а патролею жандармскою. Повстанцѣ убили 4 жандармôвъ. На ôтголосъ стрѣлôвъ, прибули двѣ компаніи стрѣльцѣвъ, але вже було за пôзно.

Вѣдень, 3 сѣчня. Министерство финансôвъ державныхъ зложило комисію пôдъ предсѣдательствомъ совѣтника министеріяльного Ляпенны, котра мае выпрацювати законы для Босніи и Герцеговины. Въ складъ комисіи входятъ представителѣ боснійскои администраціи, делегаты передъ- и за-литавского министерствъ, судейскій урядникъ боснійскій и магометанинъ, яко знатокъ. Ляпенна, якъ звѣстно, сего року объѣхавъ зъ препорученя министерства окупованй край и лично обзнакомився съ тамошными ôтношенями.

Берлинъ, 2 сѣчня. Цѣсарь Вильгельмъ принимаючи новорочнй желаня, заявивъ въ розмовѣ съ кôлькома достойниками, що сильно вѣритъ въ удержанье европейского мира.

Переписка редакціи и администраціи.

Впр. о. М. Д. въ З. Допись буде умѣщена въ слѣдуючôмъ ч-лѣ. *Вп. Б. въ Т.* „Кіевску Старину" предплатимо. „Историческій Вѣстникъ" выходитъ въ Петербурзѣ. Цѣну предплаты и точну адресу подамо Вамъ пôзнѣйше. *Вп. А. Н. въ С.* Згаданй въ кореспондентцѣ грошѣ предплатнй вже Вамъ выслано давнѣйше вразъ съ письмомъ. Для того не можемо ихъ почислити яко предплату на „Дѣло" за р. 1882. Цѣна нашихъ выдань вже була обвѣщена въ „Дѣлѣ". О окладки для повѣстій постараємось. *Вп. и Всч. Ж. въ С. Ч. въ Х. Гр. А. въ К. Д. въ М.* За благосклонне узнанье нашихъ трудôвъ и щирй желаня пріймѣтъ наше щире Спаси-Бôгъ! *Впр. о. С. въ Л.* Пересторога буде умѣщена въ слѣдуючôмъ ч-лѣ. *Вп. п-ъ К. въ Б.* Недостаючй ч-ла „Библіотеки" высылаємо. Попередъ высланй мусѣли пропасти на почтѣ.

Вс. І. Р. въ Хотыни: Мы для Васъ предплатили „Кіевску Старину" и прійде намъ ôтъ Васъ еще 2 зр. 75 кр., що просимо прислати вразъ съ предплатою на „Дѣло". — *Всч. М. С. въ Переволоцѣ:* Чи о. Я. въ Л. маємъ выслати Вашь примѣрникъ „Дѣла", чи се може особна предплата?

☞ **Зъ причины свѣтлого празника Рождества Христового слѣдуюче число „Дѣла" выйде въ найблизшу середу.**

СЕВЕРИНЪ БУДКОВСКІЙ,
бувшій балетмайстеръ театрôвъ варшавскихъ
розпочинае
курсъ найновѣйшихъ танцѣвъ
сальоновыхъ, товариских и сольо-пописовыхъ,
якъ такожь
Курсъ гимнастики
такъ въ домахъ приватныхъ, якъ и въ власнôмъ помешканю
въ ринку ч. 12, I поверхъ.
(9—12)

Руска Торговля
Л. ВОЗНЯКА
во Львовѣ, ул. Руска, ч. 5
поручае:
КАЛЕНДАРЪ на рôкъ 1882, яко то:
Карманный за 16 кр.
Карманный съ нотаткою въ елегантскôй полотняной оправѣ за 36 кр.,
Стѣнный на бѣлôмъ паперѣ за 20 кр.,
Стѣнный на картонѣ за 25 кр.,
Временникъ за 50 кр.,
Календарь товариства „Просвѣта" за 45 кр.
Такожь тримае на складѣ:
Коляды на Рождество по 12 кр.,
Коляды и пѣснѣ по 40 кр.
☞ При закупнѣ бôльше примѣрникôвъ, якъ такожь и другимъ купцямъ уступаєся отвѣтный процентъ.

ЗЪ ВЛАСНОИ ФАБРИКИ

ВОСКОВЇ СВѢЧКИ

ЦЕРКОВНЇ и СТОЛОВЇ,

ПОСТАВНИКИ, ТРОЙЦѢ И ГРОМНИЦѢ

бѣлї и забарвленї

по 4, 5, 6, 7, 8 и 10 вѣденьскихъ фунтовъ.

Стеариновї свѣчки, Апольо, церковнї и столовї, бѣлї и забарвленї,

котрї продаю тылько по вѣденьскихъ вагахъ.

Вôскъ жовтый и бѣлый въ цеголкахъ,

совсѣмъ чистый безъ всякихъ домѣшокъ **до воскованя помостôвъ**

въ торговли полотенъ и гербаты

Фридриха Шубута и Сына

во Львовѣ, въ ринку, ч. 45. (2—3)

Всякї порученя зъ провинціи выповняются якъ найточнѣйше

(2—2) НА СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЬ!!

ЗАБАВКИ ДЛЯ ДѢТІЙ

въ найбôльшôмъ выборѣ и по найнизшихъ цѣнахъ поручае знаный зъ дешевости магазинъ

ГЕНРИКА МИЛЛЕРА

рôгъ улицѣ Галицкои ч. 6.

Ляльки стрôйно убранї съ волосьемъ и безъ, такожъ ляльки неубранї, штука по кр. 15, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80 и зр. 1 до 5. — **Ляльки** кличучї Мама, Тата, по зр. 2 до 5. — **Гры товарискї** найновшого вынайденя штука ôтъ кр. 40 до зр. 4. **Забавки Фребля** поучаючї для дѣтій ôтъ лѣтъ 3 до 10. Штука по кр. 40, 50, 80 и зр. 1 до 5. — **Забавки пуделковї** представляючї: господарства, села, польованя, жовнѣрôвъ и иншї въ великôмъ выборѣ, штука по кр. 20, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 90 до зр. 5. — **Инструмента музичнї** якъ: скрипки, флеты, клярнеты, гармонии и катаринки о 1 и 4 мельодіяхъ, метальофоны шт. по кр. 20, 30, 40, 60, 80 до зр. 12. — **Убраня для дѣтій**, якъ: поручникъ, охотникъ, жокей, рицарь шт. по зр. 2, 3, 4 до 6. **Великій выбôръ прибôрôвъ на Боже деревце**, якъ: лѣхтарики, бомбоньерки, овочѣ шкляннї, свѣчки и иншї дрôбницѣ шт. ôтъ кр. 1 до 26. **Шопки и фигурки до шопокъ** ôтъ зр. 1 до 5. — Замовленя зъ провинціи выповняю якъ найсовѣстнѣйше ôтворотною почтою.

Ôткрываєся предплата

1882. на **P. III.**

„Господаря и Промышленника“,

котрый съ р. 1882 буде выходити въ бôльшôмъ форматѣ (о $1^1/_2$ цаля ширшôмъ, а о добрый цаль довшôмъ), въ найбôльшôмъ октавѣ, якъ до теперь, кождого 1-го и 16-го въ мѣсяця въ объемѣ одного листа и мѣстити буде въ текстѣ, дотычачôмъ господарства сельского, промыслу домового, ремесла и купецтва численнї илюстрациі.

Пренумерата стоитъ съ пересыл. — за границю

за весь рôкъ 3 зр. — 3 зр. 24 кр.
за пôвъ року 1 зр. 60 кр. — 1 „ 72 „

Для П. Т. Пренумерантôвъ даемъ въ инсератахъ осьму часть стороны разъ на 3 мѣсяцѣ до диспозициі безплатно; тамъ можутъ оголошувати, що маютъ продати, або що набути.

Скоре замовленье газеты єсть для выдавництва майже подвôйною заплатою; — численнї опôзненя приносятъ утрату, о якôй опôзняючîся и не гадаютъ.

Просимъ и выжидаемъ численнѣйшихъ и скорѣйшихъ замовлень, и въ упованю остаемъ

съ почтенїемъ

Редакція „Господаря и Промышленника“

въ Станиславовѣ.

Того єще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитациі срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ однои штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (12—24)
6 „ кубкôвъ до яець
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до россолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенї величавї предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôвки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,

генеральный складъ фабрики имитациі срѣбла

Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Завôзванье.

Всѣ. П. Т. особы, котрї маютъ якї небудь рахунки съ товариствомъ „Дружный Лихвярь“ взглядомъ „Рускои Антольогіи“, зволятъ тї рахунки чимъ скорше залагодити.

Во Львовѣ, дня 1 л. сѣчня 1882.

Отъ выдѣлу руского акад. товариства „Дружный Лихвярь“.

Вол. Коцовскій, голова. *Ив. Матѣевъ*, членъ выдѣлу.

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Головный складъ для Галичины

Порцеляны, Шкла и товарôвъ мѣшаныхъ

во Львовѣ, ул. Трибунальска, ч. 7.

основаный въ роцѣ 1845,

поручае (1—3)

Забавки дла дѣтій, сервисики порцеляновї для ляльокъ по 50 кр., 80 кр., 1 зр. 20 кр., 2 зр. 50 кр., 3 зр., 4 зр. и высше, **ляльочки и малї звѣрятка порцеляновї, ляльки** *съ порцеляновою головкою, порцеляновыми нôжками и ручками, пôсля моды убиранї* по 2 зр., 3 зр., 4 зр. 50 кр., 6 зр. и высше, **збаночки** *малї камѣннї, сивавї*, одна штука 20 кр.

Ц. к. желѣзница Львôвско-Черновецко-Ясска.

Ч. 25894.

На рокъ 1882 розписуєся въ дорозѣ офертъ достава

матеріялôвъ земныхъ и камѣнныхъ, дальше выробôвъ желѣзныхъ, сталевыхъ, аліяжевыхъ, ткацкихъ, поворозничихъ, щôткарскихъ, кавчуковыхъ, шкôряныхъ, шкляныхъ, въ кôнци товщу, фарбы, покосту и иншихъ хемикалій.

Оферты оштемплеванї, опечатанї и заосмотренї въ напись: *„оферта на доставу рôжныхъ матеріялôвъ“* належитъ внести найдальше до 17 л. сѣчня 1882, до годины одинацятои передъ полуднемъ, до заряду головного въ Вѣдни (Elisabeth-Strasse 9), комитету управляючого въ Букарештѣ, або дирекціи руху во Львовѣ або въ Яссахъ.

Рôвночасно але ôтдѣльно належитъ зложити при касѣ одного зъ высше наведеныхъ мѣсць вадіюмъ въ высокости 5% жертвованои доставы.

Выказы маючихъ доставитися матеріялôвъ, близшї условія лицитаційнї, дальше условія доставы знаходятся при зарядахъ матеріялôвъ въ Вѣдни, Львовѣ або въ Яссахъ, зъ ôтки на желанье, за зложеньемъ належитости почтовои, на означене мѣсце можутъ бути пересланї.

Оферты внесенї по высше означенôмъ часѣ або неôтповѣдаючї приписанымъ вымогамъ не будутъ увзгляднені.

Вѣдень, въ грудни 1881.

Рада завѣдуюча.

ВЖЕ 14 л. СѢЧНЯ!

Трете тягненье 3% княжескихъ

СЕРБСКИХЪ ЛЬОСôВЪ

зъ року 1881 à 100 франкôвъ въ золотѣ.

Рôчно пять тягнень

14 л. сѣчня, 14 л. марця, 14 л. червця, 14 л. серпня и 14 л. падолиста.

Кождого разу головна выграна

франкôвъ 100.000 въ золотѣ.

Найменша выграна 100 франкôвъ въ золотѣ.

Всѣ выгранї суть платнї вже въ мѣсяць по тягненю.

Выгранї и ôтсотки выплачуются безъ всякого потрученя въ **Вѣдни, Буда-Пештѣ**, въ многихъ столицяхъ провинцій, якъ такожь въ Бѣлоградѣ и въ многихъ европейскихъ столицяхъ.

За точну выплату поручае сербске княжеске правительство.

До особеннои уваги. Пôсля офиціяльного оголошеня княж. сербского правительства для запевненя выграныхъ и ôтсоткôвъ сего премiованого паперу закономъ зъ дня 27 сѣчня 1880 креованый спеціяльный додатокъ придѣлено до безпосередныхъ податкôвъ, такъ само якъ податокъ ôтъ пива, котрї рôчно приносятъ до касы державнои бôльше якъ 2,300 000 франкôвъ, пôдчасъ коли рôчна сума вкладки льотерійвои выноситъ лише 1,650.000 франкôвъ. Що дотычитъ емисійного курсу Сербскихъ Льосôвъ, то заявляемъ, що генеральна унія одержала ихъ ôтъ княж. сербского правительства по курсѣ близько 82 франкôвъ. Пôдписано: княж. сербскій министеръ финансôвъ Мнятовичъ. **Зъ того офиціяльного поясненя выказуєся для евиденціи совсѣмъ безъосновна неправдивôсть поголосокъ, котрї въ послѣднôмъ часѣ розсѣваются що до певности и емисійного курсу сербскихъ льосôвъ.**

Льосъ несе 3% ôтсоткôвъ въ золотѣ.

Сербскї льосы за готôвку по **46 зр.** вразъ съ **60 кр.** купоновыхъ ôтсот.

КВИТЫ ПОБРАНЯ

(Bezugsscheine)

платнї въ 14 мѣсячныхъ ратахъ тôлько по 3 зр. и однôй решту ючôй ратѣ 4 зр.

Купуючій набуває вже **черезъ вплату першихъ 3 зр.** заразъ **выключне** и **неподѣльне** право участи въ грѣ.

При 1-шôмъ тягненю, ôтбувшôмся 12 листопада княж. 3% **сербскихъ льосôвъ** припали **головнї выгранї 100.000, 10.000** и **4.000** франкôвъ въ золотѣ на льосы, нашою конторою спроданї и зôстали заразъ выплаченї.

Контора вымѣны администрациі (4—4)

Вѣдень, Wollzeile 10 und 13. „MERKUR“ **Ch. Cohn, Wollzeile 10 und 13.**

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — Отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского

Ч. 100. Львôвъ, Середа 30 грудня 1881 (11 сѣчня 1882). **Рочникъ II.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и реклямаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администрациі „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·—
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чвертъ року 3 зр. на чвертъ року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрациі час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библ. найзнам. повѣстій“ на рôкъ 1882.

Съ новымъ рокомъ 1882 буде **„Дѣло“** выходити **въ значно бôльшôмъ форматѣ безъ пôдвысшеня предплаты.**

Литературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстій“** буде выходити въ тôмъ самôмъ форматѣ и по тôй самôй предплатнôй цѣнѣ, якъ и доси.

Цѣна и условія предплаты умѣщенѣ повысше при заголовку.

Предплата пріймаєся кождого часу.

☞ **Новоприступаючій предплатники „Библ. Повѣстій“ дôстанутъ початокъ повѣсти „Любовь убогого молодця“ даромъ, а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.**

Безпамятнѣ....

Заявленье громады Гнилички, що она переходитъ на православіе, вызвало въ цѣлôй галицко-польскôй прасѣ незвычайный алярмъ. Въ огнистыхъ вступныхъ статяхъ сыплятся громы и тучѣ на гр. кат. львôвску консисторію, на намѣстника гр. Потоцкого, на Впр. оо. Малиновского, Качалу, Наумовича, на выслану комисію духовну, на товариство им. Качковского, — словомъ на всѣхъ и вся, що лише може придумати и оклеветати хоровита фантазія галицко-польскихъ дневникарѣвъ. А коли доси наклпкувано: „Polizei, Polizei!“ — то теперь вже кличутъ за цѣлыми полками войска и жандармôвъ, щобъ „добровôльно“ ôтклонити громаду Гнилички ôтъ замѣреного переходу на православіе.

Признаємося, що не малисьмо замѣру забирати голосу въ справѣ замѣреного переходу громады Гнилички на православіе. Придержуемось засады, не мѣшатися въ пытаня и споры религійнѣ и вѣроисповѣднѣ, тымъ бôльше, що рускій нарôдъ навѣть въ Австріи подѣленый на три вѣроисповѣданя (греко-католицке, греко-восточне (православне), римско-католицке), що отже народна политика руска, єсли має бути спôльнымъ выразомъ всѣхъ Русинôвъ — цѣлого руского народа, муситъ числитися съ тымъ фактомъ и абстрагувати ôтъ вѣроисповѣдныхъ, взглядно обрядовыхъ рôжниць. Самъ поступокъ громады Гнилички представляєся доси выключно лише яко змѣна вѣроисповѣданя и на теперь не маємо найменшои причины видѣти въ тôмъ якій небудь объявъ политичный. Тожь не можемо розумѣти, длячого Русь и цѣла Австрія малабы тымъ поступкомъ бôльше непокоитись, якъ якою небудь иншою змѣною вѣроисповѣданя черезъ яку другу громаду, якъ пр. переходомъ православныхъ на католицизмъ, католикôвъ на лютеранизмъ, греко-уніятôвъ на латинникôвъ, якъ свого часу переходомъ польского ксёндза Я., бувшого професоромъ въ львôв. унив. на лютеранизмъ, або найновѣйшимъ завязаньемъ протестантского товариства Gustav-Adolf въ Краковѣ и т. п. А хочь такій перемѣны дѣются фактично що року, то тымъ неменше ани политика въ загалѣ, ани державно-политична власть въ особенности не має найменшои причины до якои небудь ингеренціи въ такихъ справахъ. Тутъ лише интересована сама дотычаща власть церковна и еи рѣчію рѣшати и лагодити такій справы. И мы твердо увѣренѣ, що и въ тôмъ случаю наша гр. кат. власть духовна, такъ старанна о цѣлôсть и ненарушимôсть своеи паствы, булабы сама собѣ дала раду.

Коли однакожь польскій дневники роблятъ зъ сего случаю страшный выпадокъ политичнои ваги“ („Czas“), „дѣло великаньскои агитациі москальофильскои затруваючои цѣлый рускій нарôдъ“ (Dziennik pol.), „объявъ пропаганды пôдкопуючои бытъ австрійскои державы“ (Gazeta narod.), коли зъ причины сего случаю всѣ галицко-польскѣ дневники клеветами и пôдлыми посуджуванями обкидаютъ не лише нашихъ найбôльше заслуженыхъ мужѣвъ, але и о цѣлôмъ народѣ, замешкалôмъ въ Австріи, ôтзываются якъ о якôй найцѣ сприсяженыхъ ворохобникôвъ противъ цѣлости австрійскои державы, — то намъ годѣ дальше мовчати. Щобы хоть троха опамятати безпамятно загорѣлыхъ псевдосторожѣвъ вѣрности и льояльности, мы пригадуемо имъ фактъ зъ минувшого року, збувшійся въ чисто-польскихъ громадахъ: Кобыляны и Ленка, где обѣ мазурскѣ громады выслали петицію до россійского царя о интервенцію въ справѣ сервитутôвъ. Єсли не годилося польскимъ дневникамъ зъ сего факту, безперечно политичного характеру, накинути на цѣлый польскій нарôдъ пятна антидержавныхъ замыслôвъ и стремлень, то якимжежь правомъ задля неполитичного а чисто вѣроисповѣдного объяву въ Гниличкахъ кидаеся пятно антидержавнои ворохобнѣ на всѣхъ Русинôвъ, на цѣлый рускій нарôдъ? Єсли польскѣ дневники пятнуютъ православіе „als ein staatsgefährliches Religionsbekenntnis“, то мусимо имъ пригадати, що въ Австріи жіе надъ 200.000 православныхъ Русинôвъ, не згадуючи вже про иншѣ народности православного вѣроисповѣдания, пригадаемо дальше, що пôсля конституціи у насъ нема однои выключно пануючои вѣры державнои, и що православіе пôсля существуючихъ законôвъ єсть такъ само законно узнанымъ вѣроисповѣданьемъ, якъ всѣ другѣ вѣроисповѣданя, що оно має рôвне право на пошанованье, свобôдне существованье и правну оборону, якъ и всѣ другѣ законно узнанѣ вѣроисповѣданя, що отже не годится пятнувати его яко вѣроисповѣданье загрожуюче цѣлости державы, якъ се робитъ Gaz. Nar. и Dz. pol., або ображати публично се вѣроисповѣданье, якъ се робитъ „Czas“, называючи православіе „raną jątrzącą się, którą należy zalepić plastrem“. Мы совсѣмъ далекѣ ôтъ того, ставати въ оборонѣ православія, указуємо лише на те сожалѣнія достойне помѣшанье понятій у польскихъ дневникôвъ, котрѣ въ своей ненависти забуваютъ на самѣ найелементарнѣйшѣ основы конституціонализму и религійнои толеранціи, хоть черезъ нôчь при добрôй нагодѣ готовѣ зновъ величатись передъ цѣлымъ свѣтомъ, що они одинѣ въ цѣлôй Европѣ вступаются за религійною толеранцією!

Якъ небудь не заохочуємо никого до змѣны свого вѣроисповѣданя и совсѣмъ не радо глядимо на вытяганье религійныхъ спорôвъ, котрѣ можутъ насъ лише ослабити и розъединити, то всежь таки мусимо пригадати польскимъ дневникамъ, що переходъ зъ одного вѣроисповѣданя на друге не єсть ніякимъ злочиньствомъ, заслугуючимъ на кару ôтъ свѣтскои власти, а що противно, законъ зъ 25 мая 1868 Ч. 49 В. з. д. о сободнôй перемѣнѣ вѣроисповѣданя має повну силу права. Для того, скоро навѣть самѣ польскѣ газеты не подали ніякого факту якои то антидержавнои агитациі, не видимо найменшои законнои пôдставы, для чого политична власть малабы тутъ вмѣшуватися, а тымъ бôльше еще, якъ сего жадаютъ польскѣ дневники, чи войскомъ чи жандармами вымушувати ôтъ селянъ якій небудь религійнѣ и вѣроисповѣднѣ манифестациі. „Gazeta nar.“ накинулась при тôй нагодѣ съ властивою собѣ заѣлостію и безтактовностію на Впр. о. Малиновского, котрого хоче зробити отвѣчальнымъ за поступокъ громады въ Гниличкахъ. Якъ небудь такъ много заслуженый и въ неустаючихъ трудахъ около добра гр.-кат. обряду и львôвскои архіепархіи посивѣлый мужъ нашои церкви совсѣмъ не потребуе обороны, особливо супротивъ такъ пôдъ взглядомъ правдолюбія загально здискредитованои Gaz. nar., то все жь таки мусимо спростувати гдеякѣ ложнѣ факта поданѣ Gaz. narodow-ою. Єсли Gaz. nar. узнала ôтповѣднымъ пригадати справу замѣрюваного давнѣйше переходу громады Старого Села на лютеранизмъ, и за то хоче винити Впр. о. Малиновского, то повинна була памятати, що виною сего бувъ власне любимець Gaz. nar. ks. B., и що тôлько черезъ труды и заходы Впр. о. Малиновского безъ „interwencyi wojska i żandarmôw“ громада лишилась при своемъ давнôмъ вѣроисповѣданю. Тожь само треба сказати и про Щирець, где „бунты“ повстали выключно зъ вины любимцѣвъ и кореспондентôвъ Gaz. nar.-ои. „Czas“ зъ своеи стороны обвиняє зновъ Вп. о. Наумовича, що ôнъ стався виною поступку Гнилицкои громады черезъ то, що — horribile dictu — дававъ селянамъ грошѣ на выкупъ землѣ зъ жидôвскихъ довгôвъ! Се, що въ очахъ кождого честного и для народа прихильного чоловѣка повиннобы уважатись великою заслугою, що повинно ставитись яко прикладъ для цѣлои галицкои интелигенціи въ пôдмозѣ народу зъ економичнои нужды, — се не соромится „Czas“ почитати яко вину — въ „шизматицкôй пропагандѣ“!! Справдѣ такій доказуваня „антидержавнои агитациі Русинôвъ“ даютъ найлучшій доказъ клеветливости польскихъ алярмôвъ. Не дивуємось, що галицко-польскѣ дневники въ своей безпамятности посуваются ажь до такого погрѣшеня противъ здорового розуму, льогики и правды, але сумно, що въ цѣлôй Галичинѣ нема ни одного польского дневника, котрый бы руководився правдою и справедливостію супротивъ Русинôвъ, а еще сумнѣйше, що галицко-польска публика любуеся такими безпамятными клеветами неправдолюбивого дневникарства.

Реформа народныхъ шкôлъ.

„Non scholae sed vitae“.

(Конецъ.)

XVII-е пытанье. *Якихъ средствъ належалобъ ужити, щобы старша молодѣжь въ певныхъ порахъ року не переривающи науки школьнои, могла бути помôчною родичамъ въ ихъ господарскихъ занятіяхъ?*

Се пытанье вяжеся тѣсно съ VI-ымъ пытаньемъ, обговоренымъ въ 72 и 73 Ч. „Дѣла“, а ôтъ рѣшеня его буде залежати, чи школа буде ôтповѣдати условіямъ житя тыхъ верствъ народа, котрѣ до неи посылаютъ своихъ дѣтій. Отже въ Ч. 72 мѣстится вже въ части ôтповѣдь на то пытанье. Тамъ указалисьмо на те, що школа муситъ узнати, що помôчь дѣтій, особливо старшихъ, въ занятіяхъ господарскихъ есть конечною; длятого школа повинна такъ уладитися, щобъ часъ науки не спинявъ дѣтій въ тыхъ роботахъ польныхъ и домашныхъ. Въ часѣ отже горячихъ робôтъ весняныхъ и осѣнныхъ треба бы дѣти ôтъ 3-го року науки шк. вызволяти зъ школы зовсѣмъ, а въ таку пору, где вже роботы менше наглѣ, тамъ зарадилабъ потребѣ подѣльнôсть науки, при котрôй дѣти старшѣ моглибъ бути ранками свобôднѣ ôтъ школы.

Часъ сей вызволу ôтъ властивои науки шк., якій дѣти проведутъ при роботахъ господарскихъ, не буде и не повиненъ бути для нихъ страченый, а може стати другою, практичною школою. По поворотѣ дѣтій до школы ôтъ робôтъ, повиненъ учитель ихъ вѣдомости, набутѣ практично, доповнити и розширити, якъ то сказано въ Ч. 72., а особливо въ 5 и 6-тôмъ роцѣ повинна наука шкôльна прибрати практичный напрямъ и творити переходъ до науки доповняючои, якъ то мы выказали въ Ч. 71, обговорюючи IV-е пытанье. Менше бôльше на то само, хочь лишь двома-трема словами указуе въ „Czas“-ѣ авторъ „Dodat-ку до „Uwag nad kwestyonarzem“.

Авторъ же „Uwag nad kwestyonarzem“ радитъ въ 166. Ч. „Czas“-у, щобъ дѣти, котрѣ выкажутся достаточною нотою зъ языка, рахункôвъ, писаня и религіи, могли бути выняткова вызволенѣ ôтъ щоденнои школы по скôнченю 5-го року науки, а переведенѣ до школы доповняючои, що булобъ можливе задля того, що пôсля пляну нового для шкôлъ одно- и двоклясовыхъ малабъ наука такъ ôтбуватись, щобъ предметъ свѣжій для дѣтій 5-го року бувъ трактованый рôвночасно яко повторенье рѣчи для дѣтій 6-го року (котрѣ съ дѣтьми 5-го року творятъ одну групу). Єслибъ прійняти за радою „Czas“-у достаточну ноту яко пôдставу вызволеня, то требабы всѣхъ вызволяти, а родичѣ стараливбся завчасу, щобъ ихъ дѣти подôставали достаточнѣ ноты, а се моглобъ довести до рôжныхъ надуживань. Лучше булo въ такôмъ вже случаю вызволяти ôтличныхъ учениковъ; се булобъ отже въ части заохотою до науки, а надуживаня не случалибъ ся, або бодай рѣдко.

XVIII и XIX пытанье квестіонара ôтносится до организациі шкôлъ выдѣловыхъ и семинарій учительскихъ, длятого въ огляду на велику досягловсть самого предмету, посвятимо тому въ слѣдующôмъ рочнику „Дѣла“ осôбнѣ статіи.

Тымъ отже кôнчимо нашѣ замѣтки надъ квестіонаремъ, не тыкаючи XX пытаня (о интернатахъ), котре редакція сама въ своемъ часѣ обговорила.

Подолянинъ.

О що ходитъ,

чи о скрѣпленье уніи, чи о знищенье Руси?

II.

Тымчасомъ змѣнилося положенье. На Русь налягли Татары. Гнетеный Татарами Данило видѣвъ, що и всходнопôвнôчна Русь зôстала ôтъ тыхже Татаръ покорена. Зъ другои стороны, якъ мы

видѣли, съ першои половины XIII ст., с. е. съ упадкомъ Византіи, занятои крестоносцями, почавъ зобольшатися вплывъ латиньского заходу на полуднево-захоѣну Русь, притикаючу до Угровъ и Полякобъ. Могущество римскихъ папъ и ихъ церковный вплывъ на справы Европы; особливоже роздаванье королевскихъ вѣнцѣвъ, звернуло на нихъ увагу галицкого князя Данила Романовича, котрый находився вже въ родинноѣ звязи съ королевскими дворами Угоръ и Польщи.

Данило, оглядаючися за союзниками противъ Татаръ, выславъ свого архиепископа Петра на соборъ до Лугдуну (1245), где знаходився и византійскій императоръ Балдуинъ, котрый такожь шукавъ помочи противъ невѣрныхъ. Тутъ Петро склонявся признати верховность папы римского и просивъ помочи противъ врага всего христіянства. Онъ першій давъ захоѣноѣ Европѣ подробноѣ вѣсти о Татарахъ.

Тутъ почалися переговоры. Переписка начата съ 1246 р. межи римскою столицею и галицкимъ княземъ Даниломъ ставала що разъ частѣйшою и продовжалась до 1249 р.

Князь Данило, подобно тому, якъ и византійскі императоры, видѣвши необходимость помочи захоѣноі Европы противъ Татаръ, готовъ бувъ узнати верховну власть римского первосвященика, та завсѣгды подъ условіемъ тои помочи, але николи не бувъ онъ въ станѣ, безъ призволеня рускаго духовеньства и вельможъ жертвувати греко-словеньскимъ обрядомъ въ интересѣ политики, на що тіи не призволяли. Правда, князь Данило, бувши зъ молодыхъ лѣтъ на королѣвскихъ дворахъ Угоръ и Польщи, бувъ въ неперерывныхъ зносинахъ съ захоѣными державами, котрѣ держалися римскои системы, та тогды вплывъ Заходу, котрому онъ подклонявся, не дотыкавъ еще рускаго духовеньства и бояръ, та народа.

Тожь папа Иннокентій IV, увзглядняючи се обстоятельство, дав позволенье епископамъ и пресбитерамъ Руси, отправляти литургію по звычаю на заквашеныхъ просфорахъ, и другѣ свои обряды заховувати.

Тутъ вже видимо, що римска столиця не устороняла на Руси греческословеньского обряду и не наказовала князеви Данилови вводити латиньского обряду.

Сей папа освободивъ теперь рускѣ землѣ отъ грабежѣвъ крестоносцѣвъ и другихъ духовныхъ лиць, котрымъ було вольно пустошути землѣ шизматицкихъ народовъ.

Папа надѣливши Данила и руску церковь гдеякими правами и льготами, пріймав князя Данила подъ покровительство св. Петра и римского первосвященика, поручав прускому архиепископови и папскому легатови привести князя Данила, духовеньство и рускихъ вельможъ до сполученя съ римскою церквою.

Але Данило, на дармо ожидаючи помочи зъ заходу, здався зъ боязни передъ татарскою местію а може и задля внутрѣшного невдоволеня, почавъ прикорочувати свои зношеня съ Римомъ, а присланому легатови, що говоривъ ему: „Прійми вѣнецъ королевства,“ отповѣвъ: „Рать татарска не перестав злѣ жити зъ нами: то како могу пріяти вѣнець, безъ помощи твоей.“ И легатъ епископъ Альбертъ, присланый папою для управы рускимъ духовеньствомъ, бувъ змушеный оставити нашу Русь. На сей разъ удалося угорскому королеви Белѣ IV знову примирити галицкого князя съ папою. И папа въ р. 1253 выдавъ свое посланье до всѣхъ христіянъ Богеміи, Моравіи, Сербіи и Помераніи, а такожь до всѣхъ рускихъ епископовъ и правовѣрныхъ о оборонѣ отъ набѣговъ Татаръ на землѣ христіяньскѣ. Прославъ такожь свого легата Ониво, щобъ проповѣдувавъ крестный походъ противъ непріятелѣвъ христіяньства.

Скорому примиреню князя Данила съ римскимъ престоломъ подпомагали не только сусѣднѣ королѣвскѣ дворы Угоръ и Польщи, але до сего причинилось такожь и се обстоятельство, що р. 1252 литовскій князь Миндовгъ, притисненый крестоносцями, крестився и по приказу папы вставъ помазаный на короля Литвы. Такимъ чиномъ князь Данило, може не такъ для угоды свому честолюбію, якъ больше для охороны рускихъ областій отъ нападовъ хрещеныхъ и нехрещеныхъ сусѣдовъ, склонився приняти присланый ему римскимъ первосвятителемъ вѣнець королѣвскій и тымъ першій зъ рускихъ князѣвъ вступивъ въ концертъ европейскихъ державъ, подклоняючи себе на короткій часъ вплывови заходнои Европы и бувъ 1253 р. въ Дрогичинѣ коронованый на галицкого короля. Онъ принявъ только родъ уніи.

Зъ тои причины папа Иннокентій IV писавъ такожь до Александра Невского, суздальского князя, взываючи его, щобы приступивъ до сполученя съ Римомъ.

Данило коронувався, але на томъ скончилася цѣла помочь папы для Руси, бо, якъ вѣдомо, не прійшло до крестового ополченя задля незгоды христіяньскихъ державъ.

Покоренье Данила папѣ римскому розъярило Татаръ. Ти головнѣ виновники приближеня короля Данила до римского заходу сейчасъ зворушились, увидѣвши, що Данило недавно звѣдавшій орду, коронувавшись на короля вступивъ въ союзъ съ захоѣною Европою. Тожь стали збирати свои полки, щобы отомстити свому вѣроломному данникови. Теперь годѣ було оминути войны съ Татарами. Король Данило лишеный обѣцянои помочи Риму и захоѣныхъ державцѣвъ увидѣвши цѣле небезпеченьство, подъ напоромъ татарскихъ полковъ, бувъ змушеный змѣнити свою политику, отклонитися отъ Риму и отъ цѣлого запада, а шукати иншихъ союзниковъ.

Се сталося при смерти папы Иннокентія IV 1254 р., бо наслѣдникъ сего папа Александеръ IV 1255 р. вже позволяв литовскому королеви Миндовгу воювати руске королевство, докоряв Данила за вѣроломство и невдячность римскому папѣ, взывав его, щобы онъ знову подчинився римскому престолови; въ противномъ случаю грозитъ королеви духовными и мирскими карами.

Въ справѣ наказаня Данила були рѣвночасно выданѣ папскѣ приказы до оломунецкого и другихъ епископовъ, щобы Данила цензурами и войсками присилувати до обовязку.

Але якъ обѣцянка помочи, такъ и грозьба кончилася ничимъ, бо и тутъ треба було крестового походу, а на се не годились латиньскѣ державы.

Се була перша проба уніи на Руси. Хотяй она тревала коротко, однакожь кинене тогды насѣнье принесло познѣйше въ покореноѣ Руси Поляками большій плодъ для римскои церкви и польскои рѣчи посполитои.

Князь Данило Романовичь бувъ не только основателемъ рускихъ городовъ Холма, Львова, Стожка... якъ такожь знаменитыхъ камѣнныхъ святынь и по всѣй вѣроятности можна заключити, що князь Данило бувъ основателемъ церквы св. Пантелеймона близь города Галича, котрои исторію авторъ описує.

Стеф. Качала.

ОТКРЫТЕ ПИСЬМО

до Высокои ц. к. краевои Рады школьнои во Львовѣ.

Въ роцѣ 1879 обнявъ п. Янъ Ярощкій посаду учителя тутешнои школы. Реченый учитель такъ черезъ залишенье обовязковъ учительскихъ якъ еще больше черезъ соблазняюче поведенье довѣвъ въ короткомъ часѣ до того, що тутешна громада вже дня 18 и 26 листопада 1879 подала до Рады шк. окружнои противъ нему жалобу. Въ тыхъ жалобахъ закидала межи иншими громада учителеви піяньство, занедбанье школьнои науки, збиткованьеся надъ дѣтьми, перекупство, такожь, що учитель отъ дѣтій на книжки грошѣ позабиравъ и ани книжокъ не покупивъ ани грошій не вернувъ. — Рада шк. окружна прислала подписаному яко начальникови мѣсцевои Рады шк. обѣ высше реченѣ жалобы до изслѣдованя и справозданя.

При изслѣдованю сеи справы громада поперла кождый свой закидъ численными свѣдками, панъ учитель противно не мавъ на свою оборону ничого сказати, лишь всего выпирався и коли на останокъ при протоколѣ запытано его, чи онъ згодится на то, щобы ему свѣдковъ до конфронтаціи приликати, онъ отповѣвъ, що не годится, черезъ що розумѣеся, самъ себе осудивъ. Списане протоколярне доходженье якъ и справозданье отославъ подписаный Радѣ шк. окружнои д. 30 марта 1880 до Ч. 26, а тутешна громада жде до нынѣшного дня резолюціи на свои повыше речени жалобы. По той справѣ п. Ярощкій бувъ трохи нѣбы притихъ, але въ короткомъ часѣ, видѣвши, що ему за тое ани волосъ зъ головы не спавъ, почавъ своє давнѣйше житье еще съ большимъ выбрикомъ, бо вже не лише, що напивався, але навѣть въ часѣ годинъ школьныхъ дѣти школьнѣ до корчмы за горѣвкою то за тютюномъ посылавъ, упившися дѣти бивъ, на книжки грошѣ и дальше отъ дѣтій бравъ, а книжокъ не дававъ, до церкви николи навѣть въ найбольшѣ свята якъ н. пр. въ дни Рождества або Воскресенія Господня, чи то посля старого чи нового стиля ани самъ ани съ дѣтьми не приходивъ (якъ и до теперь николи не ходитъ) и школу розумѣеся занедбувавъ и пр. Коли сего всего вже за много було, тогды подписаный донѣсъ о томъ всѣмъ съ обовязку до Рады шк. окружнои д. 2 цвѣтня 1881 Ч. 28 съ тою увагою, що Рада шк. мѣсцева не буде въ станѣ родичѣвъ не посылаючихъ своихъ дѣтій точно до школы, на кару засуджувати а именно до такои школы, въ котрой невинній дѣти не учатся але псуются, а поперши всѣ закиды противъ п. учителеви доказами просивъ подписаный въ заключеню, щобы Рада шк. окружна по скопстатованю реченыхъ закидовъ тутешну школу и громаду отъ теперѣшного учителя освободила. Понеже Рада шк. окружна на то все менѣ ніякои отповѣди не давала, протое подавъ я. д. 11 серпня 1881 Ч. 36 до Рады шк. окружнои urgens просячи о скоре рѣшенье сеи справы. На той urgens одержавъ я отъ Рады шк. окружнои отповѣдь д. 3. жовтня 1881 Ч. 830, що Рада шк. окружна донесенье тутешнои Рады шк. м. зъ дня 2 цвѣтня 1881 Ч. 28 отослала до Высокои Рады школьнои краевои дотычно же закида, що учитель есть безъ всякого вѣроисповѣданя, зажадала Рада шк. окружна отъ мене близшихъ подробностій, котрѣ мене до того закида уповажняютъ. Се не зробило менѣ ніякои трудности, бо доказы въ томъ взглядѣ суть нагромаджены ажь надъ мѣру, и я сейчасъ, а то вже дня 10 жовтня 1881 Ч. 43 отповѣвъ на те пытанье слѣдуючими доказами: 1) що п. И. Ярощкій николи, навѣть въ найбольшій свята чи то посля Юліяньского чи Григоріяньского мѣсяцослова, въ церквѣ не являєся и въ загалѣ дотеперь ніякимъ дѣломъ не заманифестовався, що має яку вѣру въ Бога; 2) що тойже п. И. Я. своея передъ трема мѣсяцями народженои дитины дотеперь (с. е. до 10 жовтня 1881) еще не окрестивъ.

Понеже и тая послѣдна допись моя до окр. Рада школьн. доси безъ отповѣди остаєся, понеже дальше окр. Рада школь. дня 3 жовтня 1881 Ч. 830 мѣсцевой Радѣ шк. заявила, що донесенье тутешнои Рады шк. зъ 2 цвѣтня 1881 Ч. 28 Высокой ц. к. краевой Радѣ школьнѣ зостало, а Высока кр. Рада школьна доси въ той справѣ ничого не зарядила и жаднои отповѣди не дала, а соблазняюче поведенье п. Яна Ярощкого не только не устає, але еще дальше розвиваеся, протое осмѣляеся подписаный симъ открытымъ письмомъ просити Высоку ц. к. краєву Раду школьну, щобы тую такъ некучу справу, такъ довго протягану и занедбану, якъ найскорше рѣшити зволила. Впрочемъ треба замѣтити, що тутешна школа задля высше наведеныхъ причинъ вже лише de nomine, существує, що люде познавши таке поведенье п. Яна Ярощкого не хотятъ и не можутъ своихъ дѣтій до школы съ такимъ учителемъ посылати, що теперь вже дойшло навѣть до того, що учитель п. Янъ Ярощкій пересиджуючи въ коршмѣ заводитъ тамъ сварки съ людьми и довѣвъ тымъ до того, що его мужики въ коршмѣ по лици бютъ, якъ се зробивъ недавно Василь Демчукъ, вызваный до того Я. Ярощкимъ его рѣзкимъ розговоромъ въ корчмѣ, — що отже усуненье учителя Я. Ярощкого зъ тутешнои школы есть необходимымъ такъ для добра и повагы самои школы, якъ и для добра загальнои просвѣты и спокою цѣлои громады.

Въ Зазулинцяхъ, 21 с. ст. грудня 1881.

М. Дольницкій,

предсѣдатель мѣсц. рады шк. въ Зазулинцяхъ пов. Залѣщицкого.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Конференціи министеріяльнѣ.*) Въ першихъ дняхъ сѣчня отбувались въ Вѣдни конференціи: австрійского кабинету подъ проводомъ гр. Кальноки и вспольныхъ (австрійскихъ и угорскихъ) министровъ, а скончились тіи конференціи 5 л. сѣчня. Рады министеріяльнои подъ проводомъ самого цѣсаря не було. Дня 6 сѣчня конферувавъ еще угорскій министеръ-президентъ Тисса съ гр. Кальноки а въ полудне бувъ на довшой авдіенціи у цѣсаря. По полудни тогожь дня отъѣхали министры Тисса и Бедековичь до Пешту, а министеръ скарбу Сапари зоставъ до недѣлѣ для переговоровъ съ австрійскимъ министромъ финансовъ въ справѣ реформы оподаткованя спиритусу. Якъ доносятъ вѣденьскѣ и пештеньскѣ дневники, мѣжь иншими предметами конференціи були на порядку дневномъ справы: дальматиньска, герцеговиньска и справа выбору сербского митрополита въ Карловци. Що до справъ дальматиньскои и герцеговиньскои, то на конференціяхъ вспольныхъ министровъ рѣшено, щобы побборъ до войска въ цѣлой Дальмаціи и въ окупованыхъ краяхъ перевести безъусловно и тымъ чиномъ удержати въ новнѣй силѣ новагу законовъ. Щобы придушити бунтъ Кривошіянъ, вспольнѣ министры рѣшили предприняти такѣ войсковѣ мѣры, котрѣбы привернули и запоручили на будуще спокой въ горскихъ околицяхъ полудневои Дальмаціи и дали гваранцію, що повага монархіи на полудни въ цѣлости буде захована. Войсковѣ мѣры не можутъ бути предпринятѣ на великій розмѣръ, бо до того не надаеся вже самъ теренъ полудневои Дальмаціи, але щобы войско могло лучше и успѣшнѣйше оперовати противъ повставцѣвъ, рѣшено выслати часть оперуючои арміи до Герцеговины, щобы на случай потребы войска и зъ тои стороны могли противъ Кривошіянъ выступити. Кошта тои операціи не будутъ посля правительственного обчисленя великѣ, и длятого правительства (австрійске и угорске) берутъ на себе отвѣчальность за выдатки и совсѣмъ не будутъ жадати надзвычайного кредиту отъ парляментовъ. Намѣстникъ Дальмаціи Іовановичь, котрый довшій часъ пробувавъ въ Вѣдни, одержавъ отъ правительства инструкціи и 7 л. сѣчня отъѣхавъ до Дальмаціи. Въ Вѣдни такожь рѣшилась справа выбору сербского митрополита. Въ Карловци, якъ звѣстно, соборъ церковный выбравъ митрополитомъ Станковича Серба народовця. Угорске правительство, котре бажало, щобы соборъ выбравъ митрополитомъ мадярофила теперѣшного завѣдателя митрополіи Ангелича предложило цѣсареви не потвердити той выбору. При другомъ выборѣ выбравъ соборъ Живковича, Хорвата національна. Правительство угорске ровножь тымъ выборомъ не вдоволилось, а конче хоче бачити митрополитомъ Ангелича. Не вѣдомо еще, якъ цѣсарь теперь рѣшитъ справу; имовѣрно не потвердитъ и сего выбору и митрополія мабуть зостане й дальше въ администраціи Ангелича. Выборъ митрополита сербского, се рѣчь важного значеня политичного и для того Мадяре такъ завзято опираются воли собору.

(*Повстанье въ Кривошіи.*) Якъ се мы вже послѣдного разу писали, австрійскѣ войска въ полуденнѣй Дальмаціи не выступаютъ зачѣпно противъ повстанцѣвъ кривошіяньскихъ, але кордономъ окружили зъ всѣхъ сторонъ повставшу область, щобы повстанцѣвъ голодомъ примусити до зложеня оружія. Мы вже высказали свое сомнѣніе въ успѣшность такого кордону. Дальше мы сказали, що до военнои акціи межи австрійскими войсками а повстанцями муситъ прійти, — пытанье лишь, коли ся акція наступитъ. Въ послѣдныхъ дняхъ справа кривошіяньска поступила о крокъ напередъ въ наслѣдство министеріяльныхъ конференцій, инструкцій даныхъ намѣстникови ген. Іовановичеви и скрѣпленя оперуючого войска дальматиньского новыми отдѣлами. И такъ въ найновѣйшомъ часѣ достали наказъ вырушити 67 полкъ пѣхоты до Рагузы, 36-ый баталіонъ стрѣльцѣвъ до Катаро. Загальне число войска, котре може въ данѣй хвили выступити до акціи, выноситъ 15 баталіонъ пнфантеріи и 3—4 горскѣ батеріи, разомъ около 7000 людій. Акція военна має розпочатись на веснѣ, если ген. Іовановичеви не удасться черезъ зиму переговорами наклонити повстанцѣвъ покоритися.

Зъ рожныхъ сторонъ завѣряютъ, що рапорта и выясненя, данѣ намѣстникомъ Дальмаціи ген. Іовановичемъ и полковникомъ Темелемъ австр. угорскимъ резидентомъ въ Цетиніи подчасъ недавного ихъ побыту въ Вѣдни, переконали правительство, що правительство чорногорске не помагае и не думае помагати повстанцямъ кривошіяньскимъ.

(*Въ наслѣдство цѣсарскои промовы до трієстеньскои депутаціи*) зложивъ вже 3 л. сѣчня мандатъ посольскій другій трієстеньскій посолъ Тайшль. (Передъ нимъ зло-

живъ мандатъ дръ Рабль). Тайшль бувъ выбраный трієстеньскою торговельною палатою. На мѣсце Тайшля маѳ кандидовати на посла до рады державнои министеръ торговлѣ, бар. Пино. Доповняючій выборъ на мѣсце Рабля розписаный вже на 1 лютого с. р.

(*Амбасадоромъ австр. въ Петербурзѣ*) маѳ бути именованый гр. Дубскій, — хочь се еще рѣчь не рѣшена.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Коронація царя Александра III призначена вже остаточно на 1-ого руск. мая 1882 р.

До всѣхъ заграничныхъ газетъ надходятъ вѣдомости зъ Петербурга, що тамъ ôтбуваются въ послѣдныхъ часахъ численнѣ арештовани нигилистôвъ.

„Правительств. Вѣстникъ“ заперечуе вѣсть, будьтобы справы полиційнѣ мали бути вылученѣ зъ круга дѣланя министерства дѣлъ внутрѣшныхъ и будьтобы мало бути установлене окреме министерство полиціи. (Якъ голосили газеты, министромъ полиціи мавъ бути именованый ген. Черевинъ.)

Губернаторство одесске маѳ бути въ якійсь, не звѣстно еще въ якій способъ, реорганизоване. Якъ звѣстно, Одесса ôстаѳ теперь, по покликаню Довдукова-Корсакова на намѣстника Кавказу, безъ губернатора. Яко кандидатôвъ на губернаторсто одесске згадуютъ ген. Дрентелена або Радецкого.

На граници хиньскôй (китайскôй) прійшло, якъ доноситъ „Порядокъ“, до кровавыхъ стычокъ. Хинчики занявши кôлька околиць въ окрузѣ Кульджи допустилися многихъ жорстокихъ убійствъ пограничныхъ Киргизôвъ. Киргизы, щобы помститися, вырѣзали въ пень два хиньскѣ села и розбили ôтдѣлъ хиньского войска зъ 350 людій.

Нѣмеччина. (*Замахъ стану кн. Бисмарка.*) Въ внутрѣшнôй политицѣ Прусъ и цѣлои нѣмецкои державы случився послѣдными днями фактъ дуже важный. Прускій Reichs-Anzeiger помѣстивъ декретъ цѣсаря Вильгельма, контрасигнованый Бисмаркомъ, — декретъ, котрымъ кн. Бисмаркъ (пôдъ покровомъ старого цѣсаря Вильгельма) поповнивъ выразный coup d' état.

Декретъ той звучитъ: „Королевске право вести правительство и политику Прусъ пôсля власного узнаня, ѳсть конституцією обмежене, але не знесене; акта правительственнѣ короля потребуютъ контрасигнаціи министра, маютъ бути боронѣнѣ королевскими министрами, якъ се впрочѣмъ дѣялось и передъ выданьемъ конституціи, — алежь все таки они остаютъ правительственными актами короля, ôтъ котрого тіи постановленя выходятъ и котрый ними конституційно свою волю объявляѳ. — Длятого не можна того допустити и доводилобы тоѳ до ослабленя конституційныхъ правъ короля, колибъ такъ представлювано, що выконуванье правъ выходитъ ôтъ отвѣчательныхъ министрôвъ, а не ôтъ самого короля. — Конституція пруска ѳсть выразомъ монархичныхъ традицій того краю, котрого розвôй основуѳсь на живыхъ ôтношеняхъ межи королемъ а народомъ. Отношеня тіи не дадутся перенести на именованыхъ королемъ министрôвъ, они вяжутся съ особою короля. Ихъ удержанье ѳсть для Прусъ державною необходимостію.

Ѳсть отже моя воля, щобы въ Прусахъ и въ тѣлахъ уставодательныхъ цѣлои державы не допускано ніякого сомнѣнія въ конституційнѣ мои и моихъ наслѣдникôвъ права до веденя политики мого правительства, — и щобы все спротивлюванося твердженю, будьтобы высказана въ арт. 43 конституціи нетыкальнôсть особы короля, або конечнôсть отвѣчального контрасигноваля, ôтбирала моимъ актамъ правительственнымъ характеръ самостôйныхъ постановлень.

Задачею моихъ министрôвъ ѳсть боронити моихъ конституційныхъ правъ передъ всякими сомнѣніями и всякимъ затемнюваньемъ, — того самого я сподѣваюсь и ôтъ всѣхъ моихъ урядникôвъ, котрѣ зложили службову присягу.

Я совсѣмъ не маю намѣреня обмежувати свободу выборôвъ, — але для тыхъ урядникôвъ, котрѣ маютъ поручене выконуванье моихъ актôвъ правительственныхъ и котрѣ пôсля уставы дисциплинарнои можутъ бути зô службы выключенѣ — для тыхъ урядникôвъ обовязокъ записягненый въ службовôй присязѣ розтягаѳсь такожь и на оборону политики мого правительства при выборахъ. Вѣрне сповненье того обовязку я узнаю съ вдячностію и ожидаю ôтъ всѣхъ урядникôвъ, що зъ уваги на присягу вѣрности, повздержатся при выборахъ ôтъ всякои агитаціи противъ мому правительству.“

Оттакъ то князь Бисмаркъ интерпретуѳ конституціонализмъ! На перекôръ конституційнôй засадѣ, що „король пануѳ, але не рядитъ“, що король ѳсть нетыкальный и неотвѣчальный а за кождый актъ правительственный отвѣчаѳ министеръ, контрасигновавшій актъ, — на перекôръ тôй засадѣ король выголошуѳ въ своѣмъ декретѣ, що ôнъ хоче, щобы всѣ правительственнѣ акта уважано яко выплывъ волѣ короля, а не яко акта отвѣчальныхъ министрôвъ! Така интерпретація ѳсть просто перечеркненьемъ цѣлои конституціи. Пôсля тои интерпретаціи не булабъ можлива ніяка критика, чи то въ парляментѣ, чи въ дневникарствѣ чинностій правительства, бо всяка така критика мусѣлабъ бути уважана яко атакъ на „нетыкальну и неотвѣчальну особу монархи“. Такъ само не можнабы потягати до отвѣчальности министра, нарушившого конституцію або пишй законы, бо министеръ закрывбыся волею монархи. Декретъ кôнчится вôзваньемъ до всѣхъ заприсягшихъ урядникôвъ, щобы при выборахъ попирали политику правительства. Чого бôльше й желати! Се значитъ, що свободѣ выборôвъ въ Нѣмеччинѣ — маѳсь заснѣвати „вѣчная память“! Не потребуѳмъ надъ тымъ довго розводитися, що декретъ королевскій выкликавъ въ Нѣмеччинѣ страшне обуреньѳ противъ Бисмаркови, котрый, очевидно, ѳсть моторомъ и авторомъ сего декрету. Се що цѣсарь Вильгельмъ, пôдлягаючій безъусловно вилывови свого канцлера, обвѣстивъ яко свою волю декретомъ, се неразъ вже голосивъ самъ Бисмаркъ въ парляментѣ. Справа декрету прійде несомнѣнно на порядокъ дневный въ соймѣ прускôмъ и въ нѣмецкôй радѣ державнôй, — и надѣятись, не лишь всѣ фракціи либералôвъ, але й другѣ партіи парляменту нѣмецкого (кромѣ, розумѣѳсь, консерватистôвъ) станутъ въ оборонѣ конституціи. Найблизшымъ наслѣдствомъ тои парляментарнои борбы булобъ розвязанье парляментôвъ. Зазначити тутъ мусимо той фактъ, що вся австрійска либеральна печать съ найбôльшимъ обуреньемъ выступила противъ кн. Бисмаркови за декретъ королевскій. Бисмарка называютъ „зрадникомъ“ нѣмецкого народа, а Wiener Allgem. Ztg. не завагалась назвати ѳго „злочинцемъ“.

Нѣмецкій парляментъ зôбрався вже на нову сесію д. 9 л. сѣчня, а прускій соймъ зберѳсь д. 14 л. сѣчня.

Франція. Выборы однои части членôвъ сенату, котрѣ ôтбулись кôлька днѣвъ тому въ Франціи выпали дуже користно для идеи республиканьскои. Выбрано 64 республиканцѣвъ, а лишь 15 консерватистôвъ. Республиканцѣ побѣдили въ 22 округахъ выборчихъ. Въ кôлькохъ мѣсцяхъ ôтбудутся доповняючій выборы. Сенатъ числитъ теперь 207 республиканцѣвъ а 93 консерватистôвъ. Межь нововыбраными сенаторами суть: Викторъ Гуго, Фрейсине и Сей.

Швайцарія. Союзна рада швайцарска завôзвала совѣтъ кантона Фрайбургъ, щобы въ протягу чотырехъ тыжднѣвъ розвязавъ конвенты капуцинôвъ въ Гушельмутъ и Маристôвъ въ Гивизіе и монахамъ тыхъ монастырѣвъ заказавъ поселятись въ кантонѣ. Поводомъ такого наказу союзнои рады було тоѳ, що монахи згаданыхъ конвентôвъ бавились въ политичнѣ агитаціи при послѣдныхъ выборахъ до великои рады.

Въ немилôй справѣ спору нашихъ послôвъ

одержуѳмо слѣдуюче письмо:

На пôдставѣ §. 19 закона прасового прошу о дословне умѣщенье въ найблизшôмъ ч-лѣ „Дѣла“ слѣдуючого:

Заявленье.

Понятно ѳсть, що ПП. Ковальскій и Кулачковскій могли затвердити въ Ч. 99 „Дѣла“ донесенье вѣденьского кореспондента дотычно рускои школы во Львовѣ, бо противъ себе выступити булo имъ тяжко, но непонятно, що такъ невѣрно поступили мужѣ заосмотренѣ въ довѣріе народне, понеже не були въ состояню доказати правды. Я намѣрявъ ихъ до отвѣчательности судово потягнути, но по нарадѣ съ правниками увѣрено мене, що ц. к. судъ въ справѣ двохъ упорно при своихъ мнѣніяхъ стоячихъ и спôльно интересованыхъ сторонъ не бувôы въ можности выдати засудъ а въ прочѣмъ и потреба судового кроку ôтпадаѳ, оба бо послы признаютъ, що я не мôгъ ôткаватися, понеже я имъ ничого не ôтповѣвъ. До моѳго dementi въ ч. 97 „Дѣла“ замѣщенôмъ, на котре покликуюся, примѣчаю еще, що по тôй бесѣдѣ въ палатѣ не я зъ мѣсця ôтдалився, але П. Кулачковскій.

При такихъ отже ôбстоятельствахъ принужденный ѳсмь тоѳ лишь пôдъ безсторонный судъ всепочтеннои публики ôтдати, и заразомъ заявляю, що съ враждебнымъ до моѳи личности ôтъ давнѣйшого часу вѣденьскимъ кореспондентомъ „Слова“ П. Ковальскимъ — якъ выказалось, не мôгъ бо тиху бесѣду въ палатѣ ведену кто иншій чути, — всякій дальшій зношеня на всегда суть вже цѣлкомъ неможливій, и що въ жадну полемику такъ въ сей справѣ якъ и въ всѣхъ иншихъ съ нимъ и съ рôвно менѣ непреклоннымъ „Словомъ“ николи, хотьбы и найбôльшій клеветы знаходилися тамъ, запускатися не буду. — Съ часомъ все повинно выясснитися, такъ якъ вже не одно дѣло выказалося.

Вѣдень дня 8 сѣчня 1882.

Іоанъ Озаркевичъ
посолъ думы державнои.

НОВИНКИ.

— **Вопѣюща кривда рускаго обряду.** Зъ Монастырискъ пишутъ намъ: У насъ стаціонуѳ шкадрова уланôвъ, котрѣ суть всѣ Русины, обряду греко-католицкого. Команда тои шкадроны зложена съ елементôвъ нерускихъ и рускому обрядови ворожихъ урядника зъ ераріяльныхъ грошей вечеру Рôздвяну для жовнѣрôвъ але въ латиньскій св. Вечеръ, а зновь въ першій день рускихъ святъ и въ суботу въ день Собора Пресв. Дѣвы, выдали дотычнѣ офицеры розказъ для повнои службы деннои, т. е. для фасованя фуражу, для егзецирки и прочихъ занятій. Такъ зъигнôровано совсѣмъ свята рускѣ и дано соблазнь жовнѣрамъ и всѣмъ мешканцямъ нашого мѣсточка. Не знаѳмо, чи тоѳ сталося за указомъ генераль. команды во Львовѣ, чи министерства вôйны въ Вѣдни, на всякій случай оскорбленѣ суть болестно Русины тымъ фактомъ, а подаючи ѳго до публичнои вѣдомости, жадаѳмо ôтъ нашихъ послôвъ въ Радѣ Державнôй, щобы заинтерпелювали въ тôй справѣ министерство, котре всюды голоситъ, що оно пôсля интенцій Короны рôвноправнôсть и згоду для всѣхъ перевести бажае.

— **Найновѣйшій образъ И. Матейки „Рѣчь посполита Бабиньска“** надоспѣвъ до Львова и выставленый ôтъ лат. нового року въ сали Европейскои гостинницѣ (при Маріяцкôмъ пляцу).

— Полиція вѣденьска **арештовала** дня 9 л. сѣчня въ готелю Hungaria **гр. Генрика Стадницкого** за обманьство. Той графъ вытуманивъ ôтъ приватного офиціялиста, глядаючого службы, 400 зр. титуломъ кавціи, згодивши ѳго до службы при складѣ дерева, — а такого складу, розумѣѳсь, н. графъ не мавъ. Гр. Генр. Стадницкій числитъ 30 лѣтъ, жонатый, але жена съ нимъ не жіѳ власне задля ѳго нечестивости и марнотравства. По увязненю графа надходятъ до суду щоразъ новѣ скарги о обманьство.

— **Въ Зарѣчю**, въ повѣтѣ ярославскôмъ, буде ôткрытый ôтъ д. 16 н. ст. сѣчня урядъ почтовый.

— **„Конецъ свѣта“.** Пôдъ такою назвою представлено дня 28 л. грудня с. р. въ коломыйскôмъ рускôмъ аматорскôмъ театрѣ новый образецъ народный съ спѣвами сочиненя п. Ис. Трембицкого. Якъ ѳго оперета „Цѣсарь Іосифъ I“ такъ и „Конецъ свѣта“ могутъ смѣло удержатися въ репертоарѣ рускаго театру и выженутъ неодну сфабрикôвану зъ иншого языка оперету. „Конецъ свѣта“ здававбыся бути образцемъ часовымъ, однакожь оно такъ не ѳсть — може бо бути представленый въ кождôмъ часѣ и не стратитъ свого уроку. Дуже добре уловленѣ въ нѣмъ характеры селянина-скупыря, вôйта, учителя, писаря сельского и дяка, безъ всякои пересады а все природне и зъ житя. По тыхъ першихъ пробахъ заключаѳмо, що зъ п. Трембицкого буде колись добрый писатель драматичный.

— **Угорско-рускій 67-ый полкъ пѣхоты** (зъ доповняючого округа Пряшевъ), котрый стоявъ доси въ Пештѣ, дôставъ д. 5 л. сѣчня наказъ вымашеровати до Рагузы.

— **Театръ краковскій** зôставъ замкненый наказомъ министерства справъ внутрѣшныхъ зъ тои причины, що теперѣшна конструкція ѳго не ôтповѣдаѳ условіямъ безпеченьства на случай пожару и що треба буде ѳго отвѣтно переробити.

— **Катедра польскои литературы на университетѣ варшавскôмъ** вже рѣшучо усистемизована. Совѣтъ правительств. затвердивъ кредитъ 3000 рублѣвъ на пенсію для професора, котрымъ зôставъ именованый Петръ Хмельовскій, редакторъ варшавского журнала „Ateneum“.

— **На т. зв. „Macierz polska“**, институцію выдуману Игн. Крашевскимъ для выдавництва популярныхъ книжокъ польскихъ, зложивъ д. 10 сѣчня въ Выдѣлѣ краевôмъ якійсь панъ, не желаючій щобъ ѳго имя було подане до публичнои вѣдомости, **23.000 зр.** въ 6%-выхъ паперахъ. Фондъ „Maciezy“ выноситъ теперь 33.000 зр. „Macierz“ буде мати своѳ сѣдище во Львовѣ; онѣковатись нею буде Крашевскій а до рады завѣдуючои належатъ пôсля статута: Крашевскій (яко предсѣдатель), одинъ членъ сойму галицкого, одинъ посолъ польскій сойму прускаго, одинъ польскій обыватель зъ Россіи и одинъ католицкій священикъ.

— **На урядъ почтовый въ Борщевѣ** жалятся передъ нами тамошнѣ Русины, що п. почтмайстеръ не тôлько що не выдаѳ рускихъ блянкетôвъ, але и по руски не хоче писати. До того еще, коли пôсланець прійде на почту съ рускимъ письмомъ, то ôнъ не могучи чимъ иншимъ мститися, каже пôсланцеви прійти по реценисъ „późniéj“, ôттакъ зновъ „późniéj“, а въ кôнци выпытуѳся ѳго: z kąd ty? kto ciebie posłał? do kogo ten list? и т. д. Таке поступованье борщѣвского п. почтмайстра повинна св. дирекція почтъ укоротити.

— **Урядъ почтовый въ Рогатынѣ** не точно експедіюѳ листы, о чѣмъ свѣдчитъ надôслана намъ коперта, котру адресатъ вразъ съ листомъ одержавъ доперва въ 11 днѣвъ по наданю! На копертѣ находится совсѣмъ выразна адреса: о. І. Ч., приходникъ въ Иванковѣ, почта Скала надъ Збручемъ. Але видно, що на почтѣ въ Рогатынѣ не зважаютъ, що и по руски адресованый листъ повиненъ бути точно пересланый до адресата, и замѣсть до Скалы ôтослали до Коцманя, зъ ôтки черезъ Вашкôвцѣ справлено ѳго до Скалы и. Збручемъ съ примѣткою, що таяжь мѣстцевôсть не лежитъ где-инде, якъ лишь въ Галичинѣ надъ границею россійскою. Подаємъ сей фактъ до вѣдомости св. дирекціи почтъ.

— **Зъ Соколôвки** пишутъ намъ: Недавно случився у насъ фактъ, котрый може послужити за примѣръ, до чого то доводитъ учащанье до гидкихъ шинкôвъ. Двохъ людей поступило до шинку шинкаря Р., котрый по утратѣ посады почмайстра пустився на иншій заробокъ. При горѣвцѣ прійшло до суперечки межи тыми людьми а шинкаремъ, а ôттакъ и до бôйки, котра закôнчилася дуже нещасливо, бо одинъ зъ гостей пострадавъ житье и то, якъ кажутъ, убитый шинкаремъ Р. Шинкаря Р. увязнено и ôтставлено до суду въ Золочевѣ. Слѣдство выяснитъ близше сю справу.

— **Зъ пôдъ Топорова** пишутъ намъ: Дня 23 л. грудня с. р. выбралося двохъ парубкôвъ зъ Нивиць до своихъ ѣзôвъ пôдъ лѣсомъ нивицкимъ. Потребуючи до чогосьтамъ дручкôвъ, вступили въ лѣсъ. Въ тôй хвили побачили однакъ лѣсничого Рацѣборского, а знаючи ѳго рабулистичну натуру, хоть не поповнили еще намѣреного чину, пустилися въ утечу. Але ревный слуга лѣса пустився за ними и такъ гнавъ ажь пôдъ друге село Трôйцю. Не можучи ихъ зловити, почавъ до нихъ стрѣляти своимъ „гинтерлядеромъ“. По кôлькохъ выстрѣлахъ одинъ зъ парубкôвъ упавъ трупомъ. На мѣсце поповненого чину зъѣхала судова комисія, а Рацѣборского ôтставлено до суду въ Радеховѣ и увязнено. Слѣдство выкрые еще вѣдай неодну чорну справку того слуги лѣсного — пострахy людского.

— **Въ Черновцяхъ** появились минувшого тыжня ôтозвы поналѣплюванѣ на мурахъ, въ котрыхъ невыслѣдженѣ авторы взывали христіянъ бити жидôвъ. Тіижь ôтозвы були такожь розкиненѣ по улицяхъ. Межи черновецкими жидами запановавъ зъ тои причины великій страхъ. Ôтозвы писанѣ некаліграфично и неортографично, значитъ: выйшли заневне зъ посередъ низшои верствы жителѣвъ.

— **Жидамъ россійскимъ**, проживаючимъ при граници австрійскôй наказавъ губернаторъ вынестись въ глубъ краю на 5—8 миль. Отъ того наказу увôльненѣ лишь тіи жиды, котрѣ ôтъ давна приналежатъ до мѣстцевостій надграничного рейону. Жиды выслали депутацію до Петербурга съ протестомъ противъ того губернаторского розпорядженя.

— (**Дрôбнѣ вѣсти.**) Цѣсарь удѣливъ громадѣ Кологуры въ пов. бобрецкôмъ 50 зр. запомоги на будову школы. — Впреосв. Митрополитъ Іосифъ жертвувавъ на церковь въ Вашкôвцяхъ (на Буковинѣ) 50 зр. — О. Теодоръ Нестайко, парохъ въ Отынiи, празднувавъ дня 6 (18) падолиста с. р. 50-лѣтну рôчницю священьства. — Церковному комитетови въ Вашкôвцяхъ позволила власть збирати въ Галичинѣ складки на церковь до кôнця мая 1882. — Тов. „им. Качковского“ подало до консисторіи прошенье, щобы розсôлала до священикôвъ циркуляръ съ порученьемъ пôддержувати въ народѣ заходы товариства около розведеня садôвъ. — О. К. Бѣлевичъ, деканъ бускій и приходникъ въ Утишковѣ, жертвувавъ на вдовичо-сиротиньскій фондъ львôвскои епархіи 100 зр. — П. Микола Томчукъ зъ Рудникъ въ Снятыньскôмъ жертвувавъ 100 зр. на литургійный фондъ для мѣстцевои церкви. — Митроп. консисторія удѣлила похвальнѣ грамоты громадамъ въ Угорникахъ, Янчинѣ и Курянахъ за здвигненье и украшенье церквей, якъ такожь п. Ив. Василюкови за жертву 410 зр. на иконостасъ церкви въ Иваникôвцѣ.—Дръ Т. Братранекъ, професоръ литературы нѣмецкои на университетѣ краковскôмъ, на власне жаданье пôйшовъ на пенсію. — Королева англійска переслала своѣй донцѣ, кн. нѣмецкôй, 180 фунтôвъ воловины яко даръ на свята. — Зъ Петербурга выѣхала дня 27 л. м. м. полярна выправа россійска пôдъ проводомъ офицера маринарки Іиргенса. Выправа удалася вперше до горла Лемы, а въ серпню 1883 маѳ повернути до Европы. — Въ Краковѣ умерла въ 107-ômъ роцѣ житя Ант. Залевска. — Темешварскій сербскій епископъ Юрій Войновичъ умеръ. 5 л

сѣчня въ Карлôвци. — Выбôръ ормяньского архіепископа ôтбудесь во Львовѣ завтра — Минувшого тыждня арештовала львôвска полиція двохъ братій фалшôвникôвъ банкнотôвъ, Станислава и Владислава П.

— **Биржева шпекуляція въ Франціи** прибирає небезпечнй розмѣры, котрй легко можутъ довести до упадку многй банки и институцій финансовй. Героемъ сихъ шпекуляцій есть звѣстный Бонту основатель „Union général“ и звязаного съ тымъ вѣденьского „Länderbanku“. Зъ Ліону и зъ Бордо доносятъ вже о крндахъ на 30 міліонôвъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Переклады рускихъ творôвъ на нѣмецкій язык.** Выданый въ тыхъ дняхъ XI. рочникъ альманаха вѣденьского „Beamten-Verein“-у п. з. „**Dioscuren**“ мѣститъ мѣжъ иншимъ: Umlauff von Frankwell, *Victor:* „Ode an Osnovjanenko (aus dem kleinruss. von T. G. *Szewczenko)* и *Arthwolf:* „Anders gedacht, als vollbracht“ (nach *Kusjmenko*).

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ Епархіи Перемыскои.

Въ пропозицию принятй: 1) на пар. Королева руска дек. мушиньского оо. Іоанъ Парыловичъ и Іоанъ Черняньскій; 2) на кап. Кореница, дек. ярославского, оо. Іос. Козакевичъ, Мих. Мрозовскій, Алексей Стецишинъ и по тернѣ Іос. Копыстяньскій; 3) на пар. Коханôвка, дек. яворôвского, оо. Волод. Левицкій, Юл. Плятекъ, Василь Мацюракъ, а по тернѣ: Іоа. Козакъ, Іос. Козакевичъ и Алекс. Маляркевичъ: 4) на пар. Михновець, дек. жукотыньского, оо: Дим. Исайчикъ, Илія Присташ, и Алекс. Поляньскій.

Презенту получили оо.: 1) Генрикъ Поляньскій сотрудникъ зъ Острова, дек. перем., на пар. Телешницѣ; дек. затварницкого; 2) Анол. Менцѣньскій, сотр. зъ Постолова, дек. лиского, на пар. въ Фульштынѣ, дек. старосольского.

На пар. Мѣратинъ, дек. Каньчуцкого подався одинъ кандидатъ, о. Макс. Зятикъ, завѣдатель тамже.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✝ **Альбинъ Нарольскій**, приходникъ въ мѣсточку Бурштынѣ, рогатыньского дек., упокоився позавчера въ 69 р. житя а 44 священьства. Вѣчна ему память!

✝ **Иванъ Кочеркевичь**, народный учитель въ Мостискахъ, упокоився сими днями въ 33-ôмъ роцѣ житя, а въ 16 ôмъ роцѣ своєи служби. Вѣчна ему память!

— ✝ **О. Тома Несторовичь**, монахъ Ч. С. В. Вел., упокоився 19 р. с. м. въ Кристинополи въ 55-ôмъ роцѣ житя, а въ 31-ôмъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

✝ **Игнатій Лукасевичь**, властитель дôбръ Хоркôвка, посолъ на соймъ краєвый, умеръ въ своѣмъ селѣ въ ночи д. 7 н. с. сѣчня на запаленье легкихъ. Пок. Лукасевичь доробився маєтку зъ копалень нафты. Ôтъ молодыхъ лѣтъ бувъ запаленымъ „копателемъ“ нафты. Довгій часъ ему не щастилося, але при незвычайнôй вытревалости своѣй таки доконався пôдземного скарбу. Въ соймѣ належавъ до клюбу поступового; въ послѣднôй сесіи голосовавъ противъ удѣленю Змартвыхвстанцямъ 10.000 зр. субвенціи.

— **Жертвы на цѣли „Бурсы для дѣвчатъ“ въ Перемышли**, за котрй П. Т. Дателямъ Выдѣлъ бурсы складае сердечну подяку (дальше): Преосв. епископъ І. Ступницкій 50 зр., о. А. Кмицикевичь зъ Колодна 5 зр., оо. Максимовичь Сев. зъ К., Санчицъ І. зъ Я., Подолиньскій Ф. зъ В., Пасѣчиньскій Р. зъ Д., Рыбаческій зъ П., Волод. Манастирскій зъ Б. и Матюкъ А. зъ Л. по 1 зр., оо. Яремкевичь И. зъ Л., Дорыкъ Т. зъ В., Чирняньскій зъ М. Н. и Нейдохъ по 50 кр., о. Колодѣй Сим. зъ В. 80 кр., о. Чирняньскій І. зъ К. Р. 47 кр., На рахунокъ членьскои вкладки на рôкъ 1881/82: о. Ан. Матюкъ зъ Л. 2 зр., п. нѣ Дереніовска 1 зр., о. Ген. Поляньскій 50 кр., п. Леонтовичь 50 кр., священики дек. жукотыньского вступаючи яко одинъ членъ дѣйствительный зложили квоту 53 зр., именно: оо. А. Назаревичь, О. Ганкевичь, Т. Турчмановичь, К. Яворскій, М. Прухницкій, Алойз. Поляньскій, М. Полошиновичь, М. Калиничь, А. Гичка, М. Флюнтъ, В. Фидыкъ, К. Рудавскій, І. Гамерскій, Д. Марчакъ, И. Присташь, Г. Бѣлиньскій, Алек. Поляньскій, всѣ по 3 зр., І. Должицкій 2 зр. Надто жертвували: Вп. дръ Климентій Ганкевичь 70 прим. Психологіи для уж. въ школ. серед. по 50 кр., и Вп. Кароль Давидовичь 30 прим. коломыйки „Нужь въ присюды“ по 50 кр., котрй то працѣ можна дôстати у секретаря и касіера.

Ôтъ Выдѣлу „Бурсы для дѣвчатъ. — Въ Перемышли“ дня 5 л. грудня 1881.

Зах. Подляшецкій, секретарь. *Куцерыбъ,* касіеръ.

— **Выказъ Всеч. и Благ. П. Т. жертвователѣвъ на дѣвоче воспиталище пôдъ зарядомъ Инокинь чина св. Василія Вел. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляє свою щирѣйшу подяку:** 200) Всеч. о. Породко Василій зъ Глиньска ôтъ себе 1 зр. 25 кр., ôтъ прихожанъ 1 зр. 75 кр. — разомъ 3 зр. 201) Всеч. о. Дзеровичь Игнатій, деканъ товмацкій ôтъ Всеч. о. Кадайского Александра зъ Грушки 5 зр., ôтъ Честь. брацтва церк. зъ Братишова 4 зр., зъ Грушки 2 зр., зъ Пшеничникъ 4 зр., Ч. сестричество зъ Грушки 2 зр., и ôтъ Громадского касина въ Грушцѣ 1 зр. — разомъ 18 зр.; 202) Всеч. о. Туркевичь Левъ зъ Сухорѣчь ôтъ себе и парохіанъ 5 зр.; 203) Всеч. о. Кисѣлевскій выкааъ зъ Томака ôтъ себе 5 зр.; 204) Почт. редакціа „Дѣло“ ôтъ ЧЧ. громадъ Дубы и Рѣпне по 2 зр., ôтъ Всеч. о. Филиповича зъ Дубы 2 зр., — разомъ 6 зр.; 205) Всеч. о. Левицкій зъ Тартакова ôтъ себе 5 зр., ôтъ Вп. п-нѣ Графинѣ Лянцкороньскои 5 зр., ôтъ парохіянъ въ Тартаковѣ 5 зр. 45 кр., ôтъ парохіянъ въ Тартаковѣ 3 зр. 55 кр., ôтъ Всеч. о Леонтоновича, сотр. въ Тартаковѣ ôтъ Вп. п-нѣ Леонтовичь Емиліи по 2 зр., ôтъ брацтвъ церковнихъ въ Тартаковѣ и Горбковѣ по 1 зол. — разомъ 25 зр.

Послѣднй вѣдомости политичнй.

Вѣдень, 10 л. сѣчня. Перше засѣданье палаты послôвъ рады державнои ôтбудесь д. 20 л. сѣчня. Президентъ дръ Смолька завѣдомивъ вже о тôмъ канцелярію рады державнои.

Вѣдень 10 л. сѣчня. До Дальмаціи ôтходятъ щоразъ новй войска. Одержали наказъ готовитись до походу: 35 полкъ пѣхоты Филиповича въ Правѣ, полкъ пѣхоты в. кн. Михаила въ Люблянѣ, полкъ пѣхоты Елячица въ Трієстѣ, 34-ый баталіонъ стрѣльцѣвъ въ Зальцбургу и одна батерія 12 полку артилеріи.

☛ **Съ симъ числомъ розсылаєся Вп. предплатникамъ „Библіот. найзнам. повѣстій“ 13 аркушь повѣсти Едвардса „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійского и 3 аркушь новои повѣсти „Любовь убогого молодця“ Октава Фейлета зъ французского.**

Того єще не було,

що можна дôстати за 7·80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденои имитаціи срѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовьбы 14-лутове срѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножôвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ одной штуки
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ пôдставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы (13—24)
6 „ кубкôвъ до яець
6 „ хорошихъ филижанокъ
2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцю.
1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенй величавй предметы стоятъ разомъ **7 зр. 80 кр.** Замовленя за надôсланьемъ готôзки або за послѣплатою такъ довго, яль стане запасу, сповняе

Панъ **А. Л. ГУТМАНЪ,**
генеральный складъ фабрики имитаціи срѣбла
Вѣдень I, Fleischmarkt 6.

Запросины до предплаты

на педагогично-наукову

„ШКОЛЬНА ЧАСОПИСЬ“

органъ „Руского Тов. педагогичного“ во Львовѣ

Часопись тая, маюча въ многихъ рынѣйшихъ учителяхъ и учителькахъ рускихъ постоянныхъ кореспондентôвъ и трактуюча старанно педагогичне выхованье въ народныхъ школахъ нашихъ, заслугуе, щобы звернути увагу нашихъ Радъ школьныхъ, мѣстцевыхъ и окружныхъ, нашихъ читалень и загально людій, занимаючихся просвѣщеньемъ народа. — Цѣлорочну предплату въ сумѣ 3 зр., або пôврочну въ сумѣ 1 зр. 50 кр., або на третину року 1 зр., приймае **редакція „Школьнои Часописи“ улиця Ормяньска ч. 3 во Львовѣ.**

Т. ОКОРНИЦКІЙ.

Магазинъ шкла и порцеляны

во Львовѣ, ринок, ч. 38,

Сервисы *столовй и гербатянй*, **гарнитуры до умывальнѣ, шкло рѣзане** и *гладке столове*, **тацки лякерованй** и т. и.

Велкй замовленя выконуе ôтворотною почтою або желѣзницю, **ручаючи за шкоду пôдчасъ транспорту.** При бôльшихъ замовленяхъ не числитъ нычого за опакованье и ôставленье franco до кождои стациі желѣзницѣ. (2—?)

Цѣны найнизшй.

Оголошенье.

Особа лѣтъ 30 пошукуе мѣсця учительки въ священническôмъ домѣ — пôдъ адресою: М. І. почта Оттынѣя. 2—2.

Выключный складъ

гербаты россійскои

ИЗИДОРА ВОЛЯ

во Львовѣ, улиця Сикстуска, ч. 6.

Одержуе правильно що тыждня **свѣжй транспорты найлучшои гербаты зъ Москвы** и поручае ей по цѣнахъ пôбчь стоячого **цѣнника** ☛

Замовленя выконуются якъ найточнѣйше и скоро, такожь за **послѣплатою опакованье franco.**

Цѣнникъ		½ кл. зр	½ кл. кр
	Конго, дуже добра	1	40
	Каус-ôвъ, найлучша melange	1	80
	„ „ чорна	1	60
	Сухонгъ, добôрна	2	—
	„ найлучша	3	—
	„ „ melange P.	3	—
Китайскій	Фу-гу-фу Нр. I.	3	20
	„ „ II.	4	60
	„ „ III.	6	—
	К. & С. Поповъ 1 р 60 к.	2	40
	„ „ 2 р — к.	3	—
	„ „ 2 р. 50 к.	3	75

Порохъ зъ гербаты ôтъ 1 зр. 20 кр. до 2 зр. 50 кр.

(3—10)

Цѣнники на жаданье **gratis.**

ТЕОФИЛЬ КОПЫСТИНЬСКІЙ

артистъ-малярь,

образовавшійся за границею, звѣстный зъ краєвыхъ выставъ штукъ красныхъ, выконуе портреты, якъ такожь религійнй образы рôжнои величины.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ, проситъ о занотованье адресу: *Теофиль Копыстиньскій во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 20.* (1—10)

СКЛАДЪ ФАБРИЧНЫЙ ФАРБЪ И ВЫРОБôВЪ ХЕМИЧНЫХЪ

ІОСИФА ГАНКЕ

во Львовѣ, ринокъ ч. 29 (давнѣйше цукорня Ербарôвъ) поручае

всякй роды фарбъ, лякерôвъ и покостôвъ,

фарбы въ оливѣ и покостѣ утертй до помазаня готовй, фарбы анилиновй, индиго, кармины, екстракты зъ дерева фарбового, фарбка до бѣлизны въ порошку, табличкахъ и паперова найлучшого рода, выробы гôрничй, фарбы земнй, оливу до машинъ и потравъ, олѣйки етеричнй, есенціи, всякй фарбы до мальованя и фарбованя;

фарбы перовй для литографіи, прасъ ручныхъ и машиновыхъ,

фарбы друкарскй, саджу зъ лямпъ, покостъ до литографіи, позолотничій, лякеръ на етикеты, атраментъ автографичный, шведскй сѣрники, шнурки запальнй до розсадженя каменѣвъ, крейду для кавярнь и до билярдôвъ,

☛ **всякй роды трану утробинного и рыбячого — смолу броварничу, соснову и шевску,** ☚

шпунты, чопы деревлянй и корковй до бочотъ всякои велячины, щôтки до чищеня бочокъ, стель, ручнй и до фротерованя, пензлѣ малярскй кождои величины, мѣтлники рижевй до одежи и килимôвъ, мѣтли рижевй до замѣтаня,

МАСУ ДО ЗАПУСКАНЯ ПОМОСТôВЪ,

всѣ роды каруку позолотничого, россійского, кольньского, медаліового, бронзы, золото малярске и всѣ въ той объемъ входячй артикулы.

Квасъ сѣрчаный, салѣтровый и сольный.

Цѣнники розсылаются на жаданье franco. (10—10)

ПРЕДПЛАТА НА ДРУГІЙ (1882) РôКЪ

економичнои, суспôльнои, политичнои и литературнои газеты

„ТРУДЪ“

Програма газеты:

I. **Офиціяльный ôтдѣлъ:** всякй розпорядженя правительственнй. II. **Руководячй статіи:** въ питаняхъ сферъ державныхъ, якъ такожь осудъ питань суспôльного житя въ сферѣ економичнôй, просвѣтнôй и самоуправленя. III. **Статіи, ôтносячйся до политичного, економичного и соціяльного положеня полудневои Россіи и полуднево-захôдного краю.** IV. **Ôтдѣлъ мѣстцевый:** мѣске господарство и хроника мѣскихъ случаѣвъ. V. **Ôтдѣлъ науковый:** статіи историчнй, статистичнй, педагогичнй, етнографичнй и др. VI. **Критика и бібліографія.** VII. **„Среди газетъ и журналовъ“.** VIII. **Фельетонъ:** белетристика въ прозѣ и стихахъ, замѣтки литературно-критичнй, рецензіи театральнй, музикальнй и малярскй, рôжнй другй статіи. IX. **Кореспонденціи.** X. **Заграничнй новости политичнй.** XI. **Телеграмы власнй и чужй.** XII. **Хроника судова.** XIII. **Хроника финансова, торгова, акціонерна и биржева.** XIV. **Ôтдѣлъ информаційный:** цѣны базарнй, рухъ желѣзницѣ, театръ и концерты, перегляды дѣлъ судовыхъ, вызначеныхъ на речинець. XV. **Оголошеня.**

„Трудъ“ выходитъ три разы на тыждень: **въ понедѣлокъ, середу и пятницю.**

Предплата на „Трудъ“ выноситъ **съ пересылкою рôчно 8 рублѣвъ, пôврôчно 5 рублѣвъ.**

Предплату пріймаеся въ головнôй конторѣ редакціи **въ Кіевѣ,** *улиця Михайловска, дôмъ Г. Т. Корчакъ-Новицкого.* (2—3)

ЗЪ ВЛАСНОИ ФАБРИКИ

ВОСКОВЙ СВѢЧКИ

ЦЕРКОВНЙ и СТОЛОВЙ,

ПОСТАВНИКИ, ТРОЙЦѢ И ГРОМНИЦѢ

бѣлй и забарвленй

по 4, 5, 6, 7, 8 и 10 вѣденьскихъ фунтôвъ.

Стеариновй свѣчки, Апольо, церковнй и столовй, бѣлй и забарвленй,

котрй продаю тôлько по вѣденьскихъ вагахъ.

Вôскъ жовтый и бѣлый въ цеголкахъ,

совсѣмъ чистый безъ всякихъ домѣшокъ **до воскованя помостôвъ**

въ торговли полотенъ и гербаты

Фридриха Шубута и Сына

во Львовѣ, въ ринку, ч. 45. (3—3)

☛ Всякй поручення въ провинціи выповняются якъ найточнѣйше

Выдаютъ: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій** — Отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарокого